www.abyssinialaw.com

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣብ 2003 ዓ.ም

ዝወፁ ሕጊታት

ጥራዝ ሽዱሽተ

www.abyssinialaw.com

መእተዊ፡

ሕጊታት /ኣዋጃትን ደንብታትን/ ክልልና ሓደ ግዘ ብነጋሪት ጋዜጣ ምስ ተሓተሙ ዳግም ዝሕተምሉ ዕድል ፀቢብ ብምዃኑ እዞም ሕጊታት ይትረፍዶ ንጠቕላላ ህዝቢ ክልልና ብቐሊሉ ተበፃሒ ክኾኑ ምስ ባህርይ ስራሕቶም ተተሓሒዙ ዝለዓለ ተደላይነት ንዘለዎም ንኣካላት ፍትሒ ብፍላይ ኣብ ኣብያተ ፍርዲ እውን ሕፅረታት እንተጋጥም ይርአ፡፡ ኣብያተ ፍርዲ ንዝህብዎም ዝተፈላለዩ ትእዛዛት፣ ብይናትን ፍርድታትን መሰረት ዝኾንዎም ብነጋሪት ጋዜጣታት ዝተሓተሙ ሕጊታት እምበር ነቶም ሕጊታት/ነጋሪት ጋዜጣታት ኣጣቒሶም ዝተዳለዉ ኻልኦት ፅሑፋት ወይ መፃሕፍቲ ክኾኑ ስለዘይኽእሉ እዞም ነጋሪት ጋዜጣታት ብቐረባ ክረኽብዎም ግድን እዩ፡፡

ቅድም ክብል ካብ 1985 ዓ.ም ጀሚሮም ካብ ዝወፁ ሕጊታት ገሊኦም ዝተስዓሩ እኳ እንተኾነ እቶም ዝተስዓሩ ሕጊታት መሰረት ገይሮም ዝተረኽቡ መሰላትን ግቡኣትን ዝምልከት ክትዕ እንተጋጥም ዳይነት ዝርአ ነቶም ዝተስዓሩ ሕጊታት መሰረት ብምግባር ብምዃኑ ድሕሪ ምስዓሮም እውን ኣድለይቲ ከምዝኾኑን ብተወሳኺ እዞም ሕጊታት ኣካል ታሪኽ ክልልናን ሃገርናን ብምዃኖም ብዝግባእ ተወዲቦምን ተሰኒዶምን ክዕቀቡን ንቕድሚት ንዝግበር ኩለመዳይ ዓውደ መፅናዕትታትን ስራሕቲ ምርምርን ዝህልዎም ኣበርክቶ ኣዚዩ ልዑል ብምዃኑ ፡-

ሕጊ ዘይምፍላጥ ይቕረታ ኣየውህብን ዝብል ኣባሃህላ ሓቂ እኳ እንተኾነ ህዝቢ ኣብ ሕጊታት ኣፍልጦ ንክህልዎ ናይ ምግባር ሓላፍነት ናይ መንግስቲ እዩ፡፡ ስለዚ ኣብ ክልልና ንዝወፁ ሕጊታት እናተኸታተለ ዳግም ክሕተሙ ብምግባር ንተገልገልቲ ዘቕርብ ሓላፍነት ወሲዱ ብቐፃልነት ዝሰርሕ ኣካል ብዘይምህላዉ፣ ላዕለዋይ ቤት ፍርዱ ክልል ትግራይ ካብ 1985 ዓ.ም ክሳብ 1999 ዓ.ም ዝወፁ ሕጊታት ዘጠረዞ ዝነኣድ ተበግሶ ኮይኑ ንኣተሓሕዛን ኣጠቓቕማን ብዝምቹ ብዘይምንባሩ፣ ድሕሪኡ እውን ዝቐፀለ ተመሳሳሊ ስራሕ ብዘይምህላዉ ኣግኣዚ ማእኸል መሰልጠኒ ሰብ ሞያ ኣካላት ፍትሒ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነቲ ዘሎ ክፍተትን ኣድላይነት እዚ ስራሕን ብውነ ብምርዳእ ካብ 1985 ዓ.ም - 2007 ዓ.ም ኣብ ውሽጢ 23 ዓመታት ኣብ ክልልና ዝወፁ ሕጊታት ብምትእኽኻብ ንተገልገልቲን ተጠቀምትን ንኣተሓሕዛን ኣጠቓቕማን ብዝምቹ ተኸፋፊሉ ከምብሓድሽ ክሕተምን ክጥረዝን ገይሩ ኣሎ፡፡

ቤት ፅሕፈት ቤት ምክሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዚ ስራሕ ኣብዚ ብርኪ ንክበፅሕ ዝነበሮ ድልየት ፣ ፃዕርን ሕግታት ኣብ ምትእኽኻብ ዝገበሮ ምትሕብባርን ኣዚዩ ዝነኣድ ኾይኑ ንዕውትነት እዚ ስራሕ ግደ ቤት ምኽሪ ዝለዓለ ብምዃኑ ካብ ልቢ ነመስግን ።

ኪኢላታትን ሰራሕተኛታትን ትካልና ንዝርኣይዎ ፅቡቕ ተበግሶን ውፍይነትን እዚ ስራሕ ኣብ መወዲእታ ብምብፅሑ እንኳዕ ደስ በለኩም እናበልና ኣብ ብጣዕሚ ዝሓፀረ እዋን ሕቶና ተቐቢሎም ደረጃ ዕሬቱ ብዝሓለወ ኣገባብ ኣብዝደለናዮ ግዘ ተሓቲሙን ተጠሪዙን ክበፅሐልና ንዝገበሩ ኣመራርሓን ሰራሕተኛታትን ትካል ሕትመት ብርሃንን ሰላምን ካብ ልቢ ነመስግን፡፡

ኣባዲ ወ/ሩፋኤል

ዋና ኣካያዲ ስራሕ ኣግኣዚ ማእኸል መሰልጠኒ ሰብ ሞያ

ኣካላት ፍትሒ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ግንቦት 2008 ዓ.ም

www.abyssinialaw.com

ተ.ቁ	ኣዋጅ ደንብን ቑፅሪ	ሽም ኣዋጅን ደንብን	ገፅ
1.	ኣዋጅ ቁፅሪ 185/2003	ፈፀመቲ ኣካላት ብ/ክ/መ/ትግራይ ዳግም ንምውዳብ ፣ ስለጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓትሹ ዝወፀ ኣዋጅ	1-67
2.	ኣዋጅ ቁፅሪ 186/2003	መመሓየሺ ኣዋጅ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣሰራርሓ ብ/ክ/መ/ትግራይ	68-70
3.	ኣዋጅ ቁፅሪ 187/2003	ኣዋጅ መጠየሺ ኣብያተ ፍርዲ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	71-92
4.	ኣዋጅ ቁፅሪ 188/2003	መጣየሺ ኣዋጅ ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	93-111
5.	ኣዋጅ ቁፅሪ 189/2003	ዝተማሓየሸ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብ/ክ/መ/ትግራይ	112-161
6.	ኣዋጅ ቁፅሪ 190/2003	መመርመሪ ፣ መመዝገብን መፍለይን ተሽከርካሪ ብ/ክ/መ/ትግራ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	162-193
7.	ኣዋጅ ቁፅሪ 191/2003	ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ብ/ክ/መ/ትግራይ	194-207
8.	ኣዋጅ ቁፅሪ 192/2003	ንዕላማታት ዩንየናትን መሰረታዊ ማሕበራትን መፈፀሚ ዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ	208-210
9.	ኣዋጅ ቁፅሪ 193/2003	ንስድራ ተኮር ተጠቀምቲ ውዕል ልቓሕ ውሕስና ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ	211-213
10.	ኣዋጅ ቁፅሪ 194/2003	ቤት ፅሕፈት ምልሻ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዳግም ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	214-220
11.	ኣዋጅ ቁፅሪ 195/2003	ኣወዳድባ ፣ ስልጣንን ተግባርን ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብየተ ህንፀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	221-231
12.	ኣዋጅ ቁፅሪ 196/2003	ኣብ ብ/ክ/መ/ትግራይን 2003 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ በጀት	232-234
13.	ኣዋጅ ቁፅሪ 197/2003	ኣብ ብ/ክ/መ/ትግራይ ብኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ንዝህነፁ ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	235-236
14.	ኣዋጅ ቁፅሪ 198/2003	መፍለጥን መመዝገብን ሃፍቲ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብ/ክ/መ/ትግራይ	237-251
15.	ኣዋጅ ቁፅሪ 199/2003	ኣዋጅ ቁፅፅር ብኽለት ስነ ከባቢ	252-264
16.	ኣዋጅ ቁፅሪ 200/2003	ኣዋጅ ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ብ/ክ/መ/ትግራይ	265-281
17.	ኣዋጅ ቁፅሪ 201/2003	መንግስታዊ ኮሌጃት ት/ቲ መምህራን ኣመራርሓ ትመህርቲ ዓብዩ ዓድን ዓድዋን ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	282-295
18.	ኣዋጅ ቁፅሪ 202/2003	መመሓተሺ ኣዋጅ ኤክስይዝ ታክ ብ/ክ/መ/ትግራይ	296-298
19.	ኣዋጅ ቁፅሪ 203/2003	ኣብ ብ/ክ/መ/ትግራይ ን2003 ን2003 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ 3ይ በጀት	299-302
20.	ኣዋጅ ቁፅሪ 204/2003	መማሓየሺ ኣዋጅ ፈፀምቲ ኣካላት ብ/ክ/መ/ትግራይ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ ፣ ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓትሹ ዝወፀ ኣዋጅ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	303-304
21.	ኣዋጅ ቁፅሪ 205/2003	መመሓየሺ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብ/ክ/መ/ትግራይ	305-306
22.	ኣዋጅ ቁፅሪ 206/2003	ኣብ በሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2004 በጀት ዓመት ንውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	307-344
23.	ኣዋጅ ቁፅሪ 207/2003	ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዳግም ንምጥያሽ ንስልጣንን ተግባርን ንምውሳንን ተመሓትሹ ዝወፀ	345-353
24.	ኣዋጅ ቁፅሪ 208/2003	ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ኮሚሽን ስነ-ምግባር ፀረ -ግዕዝይናን ብ/ክ/መ/ትግራይ	354-374
25.	ኣዋጅ ቁፅሪ 209/2003	ኤጄንሲ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ብ/ክ/መ/ትግራይ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	375-385
26.	ኣዋጅ ቁፅሪ 210/2003	በዓል መዚ ልምዓት እቶት ብ/ክ/መ/ትግራይ ዳግም ንምውዳብ ፣ ስልጣኑን ተግባሩን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	386-396
27.	ኣዋጅ ቁፅሪ 211/2003	ኣዋጅ መጠየሺ ኤጀንሲ መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ ብ/ክ/መ/ትግራይ	397-407
28.	ደንቢ ቁፅሪ 64/2003	ደንቢ ምስያም መንግስታዊ ዳኒ ሕርሚ	408-411
29.	ደንቢ ቁፅሪ 65/2003	ደንቢ ምስያም መንግስታዊ ዳኒ ሕጉም ብርዳ ግራ ካሕሱ	412-416
30.	ደንቢ ቁፅሪ 66/2003	ኣተኣኻኽባ ፣ ኣጠቓቕማን ኣተሓሕዛን ውሽጢ እቶት ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ክልል ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ	417-424
31.	ደንቢ ቁፅሪ 67/2003	ኣብ ምህናፅ ዓብይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ተሳትፎ ህዝቢ ዘተሓባብር ክልላዊ ቤት ምኽሪ ንምጥያሽ ዝወፀ ደንቢ	425-433
32.	ደንቢ ቁፅሪ 68/2003	መመሓደሪ ሰራሕተኛታት በዓል መዚ ልምዓት እቶት ብ/ክ/መ/ትግራይ	434-460
33.	ደንቢ ቁፅሪ 69/2003	ተመሓይሺ ዝወፀ ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ ብ/ክ/መ/ትግራይ	461-497

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 1 መቐለ
185/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 1 መቐለ
185/2003 ዓ/ም

<u>ቑፅሪ ኣዋጅ 185/2003</u>

<u>ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ፣</u>

ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ስራሕ ሓላፍነቶምን ብዝተማልአን ብቅዓት ብዘለዎን ተግባራዊ ንምግባር ብዝኽእል ኣገባብ ምውዳብ፣ ስልጣንን ተግባርን ብሕጊ ምውሳን ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ኣብ ክልልና ኢኮኖሚያዊ፣ማሕበራዊ ዕብየትን ሰናይ ምምሕዳር ምስፋንን ቐፃልነት ንምርግጋፅን ፈፀምቲ ኣካላት ዳግም ምውዳብ ኣድላይ ኾይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

<u>ክፍሊ ሓደ</u>

<u>ሓፈሻዊ፣</u>

1. <u>ሓፂር ርእሲ፣</u>

እዚ ኣዋጅ “ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓይሹ ዝወፀ ቑፅሪ ኣዋጅ 185/2003” ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል፡፡

<u>ኣዋጅ ቁጥር 185/2003</u>

<u>የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የአስፈፃሚ አካላት ዳግም ለማደራጀት፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ፣</u>

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ ኣስፈፃሚ ኣካላት ስራ ሃላፊተታቸው በተሟላና ብቃት ባለው ኣገባብ ተግባራዊ ለማድረግ በሚያስችል መልኩ ማደራጀት፣ስልጣንና ተግባር በሕጊ መወሰን ኣስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

በክልላችን ኢኮኖሚያዊ፣ ማሕበራዊ እድገትና መልካም ኣስተዳደርን ማስፈንና በቀጣይነት ለመማረጋገጥ ኣስፈፃሚ ኣካላት ዳግም ማደራጀት ኣስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክርቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ-መንግስት ኣንቀፅ 49/3//ሀ/ የሚከተለውን ኣዋጅ አውጥቷል፡፡

<u>ክፍል ኣንድ</u>

<u>ጠቅላላ፣</u>

1. <u>አጭር ርእስ፣</u>

ይህ አዋጅ “የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ ኣስፈፃሚ ኣካላት እንደገና ለማደራጀት፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ቁጥር 185/2003” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

ናይ ሓደ ዋጋ
ያንዱ ዋጋ
ብር 16.80

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፖ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ
291

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም፣

1. "ቤት ምኽሪ" ማለት ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 46(1) ዝተጣየሸ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
2. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
3. "ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ" ማለት ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 55/1 ዝተጣየሸ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
4. "ቢሮ" ማለት ከም ኣገዳስነቱ ሓደን ካብኡ ንላዕሊ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ሒዙ በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸን ኣባል ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
5. "ኤጀንሲ" ማለት ከምኣገዳስነቱ ሓደን ካብኡ ንላዕሊን ኣውራ ከይዲ ስራሕ ሒዙ ዝተወደበን ተፀዋዕነቱ ከከምኩነታቱ ንርእሰ ምምሕዳር ወይ ንቢሮ ዝኾነ ኣካል ፈፃሚ ቤት ዕዮ እዩ፣
6. "መራሒ ስራሕ ቢሮ" ማለት በዚ ኣዋጅ ኣብ ዝተጣየሸ ቢሮ ንክመርሕ ብምቕረባይነት ርእሰ ምምሕዳር ብቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ ዝሽየም ተፈጥሮኣዊ ሰብ እዩ፣
7. "መራሒ ስራሕ ኤጀንሲ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ ኤጀንሲ ንክመርሕ ብመንግስቲ ዝተሸመ ተፈጥሮኣዊ ሰብ እዩ፣
8. "ከይዲ ስራሕ" ሓደ ዓይነት ሽቶ ዘለዎም ዝተተሓሓዙ ስራሕቲ ኣብ ሓደ ክፍሊ ተጀሚሮም ኣብኡ ዝፍፀሙ ተመሳሳልቲ ተግባራት ኣብ ሓደ ጠሚሩ ዝሓዘ ከይዲ ስራሕ እዩ፣
9. "ኮምሽን" ማለት ከምኣገዳስነቱ ሓደን ካብኡ ንላዕልን ኣውራ ኽይዲ ስራሕ ሒዙ ዝተወደበን ተፀዋዕነቱ ከከምኩነታቱ ንርእሰ ምምሕዳር ወይ ተፀዋዒ ንዝኾነሉ ቢሮ ኣካል ፈፃሚ ቤት ዕዮ

2. ትርጓሜ፣

1. "ምክር ቤት" ማለት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 46(1) መሰረት የተቋቋመ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው፣
2. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
3. "የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት" ማለት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ-መንግስት አንቀፅ 55/1 የተቋቋመ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ነው፣
4. "ቢሮ" ማለት እንደየአስፈላጊነቱ አንድና ከዚያ በላይ ዋና የስራ ሂደት ይዞ በዚህ አዋጅ የተቋቋመና የብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት አባል የሆነ ቢሮ ነው፣
5. "ኤጀንሲ" ማለት እንደአስፈላጊነቱ አንድና ከዚያ በላይ ዋና የስራ ሂደት ይዞ የተደራጀና ተጠሪነቱ እንደየሁኔታው ለርእሰ መስተዳድሩ ወይም ለቢሮ የሆነ የስራ አስፈፃሚ አካል መስሪያቤት ነው፣
6. "የቢሮ ስራ መሪ" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የተቋቋመ ቢሮ እንዲመራ በመንግስት የተሾመ ተፈጥሮኣዊ ሰው ነው፣
7. "የኤጀንሲ ስራ መሪ" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የተቋቋመ ኤጀንሲ እንዲመራ በመንግስት የተሾመ ተፈጥሮኣዊ ሰው ነው፣
8. "የስራ ሂደት" ማለት አንድ ዓይነት ግብ ያላቸው የተያያዙ ስራዎች በአንድ ክፍል ጀምረው እዛው የሚፈፀሙ ተመሳሳይ ተግባራት በአንድ አጣምሮ የያዘ የስራ ሂደት ነው፣
9. "ኮምሽን" ማለት እንዳስፈላጊነቱ አንድና ከዛ በላይ ዋና የስራ ሂደት ይዞ የተደራጀና ተጠሪነቱ እንደሁኔታው ለርእሰ መስተዳደረሩ ወይም ለቢሮ የሆነ የስራ አስፈፃሚ አካል መስራቤት

እዩ፣

10. "ኢንስቲትዩት" ማለት ብመሰረት'ዚ ኣዋጅ ዝጣየሽ ኢንስቲትዩት ምርምር ሕርሻ ትግራይ'ዩ፣

11. "ወናኒ ኣውራ ከይዲ ስራሕ" ማለት ንሓደ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ብሓላፍነት ክመርሕን ከተሓባብርን ብመራሒ ስራሕ ዝሸየም ተፈጥሮኣዊ ሰብ እዩ፡፡

3. ኣገላልፃ ፆታ፣

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተደንገገ ንኣንስተይቲ ፆታ'ውን ዝሓውስ እዩ፡፡

4. ዕላማ፣

እዚ ኣዋጅ ዝስዕብ ዕላማታት ይህልውዎ፡-

1. ፈፃሚ ኣካል ፖሊስን ስትራተጂን መንግስቲ ብብቕዓት ንምዕዋት ብዘኽእል ኣገባብ ንምውዳብ፣
2. ውፅኢታዊን ስሉጥን ግልጋሎት ብምሃብ ወሳኒነትን ተሳትፎን ህዝቢ ብምርግጋፅ ኣብዚ ክልል ሰናይ ምምሕዳር ዝሰፍነሉ ዲሞክራሲ ዝዕምብበሉን ልምዓት ዝቃላጠፈሉን ጥጡሕ ባይታ ምፍጣር፡፡

5. ዋና ቤት ፅሕፈት፣

ዋና ቤት ፅሕፈት ስራሕ ፈፀምቲ ኣካላት እዚ ክልል ኣብ መቐለ ኮይኑ ከከም ኣድላይነቱ ኣብ ዞባ፣ ወረዳን ጣብያን ጨንፈር ቤት ፅሕፈት ክህልዎም ይኽእል፡፡

ክፍሊ ክልተ

ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ተግባርን ፈፀምቲ ኣካላት እዚ ክልል፣

6. ምውዳብ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ፣

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ዝስዕቡ ኣባላት ይህልውዎ፡-

1. ርእሰ ምምሕዳር፣

www.abyssinialaw.com

ነው፣

10. "ኢንስቲትዩት" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የሚቋቋም የትግራይ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ነው፣

11. "ዋና የስራ ሂደት ባለቤት" ማለት ለአንድ ዋና የስራ ሂደት በሓላፊነት ሊመራና ሊያስተባብር በስራ መሪ የሚሾም የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡

3. የፆታ አገላለፅ፣

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተደነገገው የሴት ፆታም ያካትታል፡፡

4. ዓላማ፣

ይህ አዋጅ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፡-

1. ፈፃሚው አካል የመንግስትን ፖሊሲና ስትራተጂ በብቃት ለማሳካት በሚያስችለው አግባብ ለማደራጀት፣
2. ውጤታማና ፈጣን አገልግሎት በመስጠት የህዝብ ወሳኝነትና ተሳትፎ በማረጋገጥ በክልሉ መልካም አስተዳደር የሚሰፍንበት፣ ዲሞክራሲ የሚጎለብትበትና ልማትን የሚቀላጠፍበት የተመቻቸ ሁኔታ መፍጠር፡፡

5. ዋና ፅሕፈት ቤት፣

የዚህ ክልል የስራ አስፈፃሚ አካላት ዋና ፅሕፈት ቤት በመቐለ ሆኖ እንደየአሰፈላጊነቱ በዞን፣ ወረዳና ቀበሌ ቅርንጫፍ ፅሕፈት ቤት ሊኖራቸው ይችላል፡፡

ክፍል ሁለት

የክልሉ አስፈፃሚ አካላት አደረጃጀት፣

ስልጣንና ተግባር፣

6. የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ማደራጀት፣

የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፡-

1. ርዕሰ መስተዳድር፣

www.abyssinialaw.com

2. ምክትል ርእሰ ምምሕዳር፣
3. ብብርኪ ምክትል ርእሰ ምምሕዳር ዝተሸመ
4. ኣብዚ ኣዋጅ ኣብ ዓንቀፅ 8 ዝተጠቐሱ ቢሮታት ዝመርሑ መራሕቲ ስራሕ፣
5. ርእሰ ምምሕዳር ብኣባልነት ንኽሳተፉ ዝመርፅዎም ካልኦት መራሕቲ ስራሕ፣
6. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝተገለፀ እንተሃለወ'ውን ቁፅሪ እቶም ዝውሰኹ ኣባላት ካብ ጠቕላላ ቁፅሪ ኣባላት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ካብ ሲሶ ክበልፅ የብሉን፣
7. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተገለፀ ዝኾነ መራሒ ስራሕ ኣብ ኣኼባ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ኣብ ዘይርከበሉ እዋን ተተካኢ መራሒ ስራሕ ብኣባልነት ኣብቲ ኣኼባ ይሳተፍ፡፡

7. ኣወዳድባ ቢሮታት፣ ኤጀንስታት፣ ኮምሽን ኢንስቲትዩትን፣

ሕድ ሕድ ቢሮ፣ ኤጀንሲ፣ ኮምሽን ኢንስቲትዩትን ዝስዕብ ኣወዳድባ ይህልዎ፡-

1. መራሒ ስራሕ፣
2. ተተካኢ መራሒ ስራሕ፣
3. ወናኒ ከይዲ ስራሕ፣
4. ንስርሖ ዘድሊ ኣወዳድባን ፈፀምቲ ከይዲ ስራሕ ሰራሕተኛታትን፣
5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተገለፀ እንተሃለወ'ውን ሓደ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ሒዙ ዝተወደበ ቢሮ ወይ ኤጀንሲ ወይ ኮምሽን ወይ ኢንስትቲትዩት ኣብ ልዕሊ መራሒ ስራሕ ወናኒ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምምዳብ ኣይከኣልን፣
6. ሕድ ሕድ ቢሮ ወይ ኤጀንሲ ወይ ኮምሽን ወይ ኢንስቲትዩት ከከምኩነታቱ እናፅነዐ ንቢሮ ሲቪል ሰርቪስ እናፍቐደ ከይዲ ስራሕ ክውስኽ ወይ ክንኪ ወይ ከማሓይሽ ይኽእል፡፡

2. ምክትል ርዕሰ መስተዳድር
3. በምክትል ርዕሰ መስተዳድር ደረጃ የተሾመ
4. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 8 የተጠቀሱ ቢሮዎች የሚመሩ የስራ መሪዎች፣
5. ርዕሰ መስተዳድሩ በአባልነት እንዲሳተፉ የሚመርጧቸው ሌሎች የስራ መሪዎች፣
6. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 5 የተገለፀ ቢኖርም የሚጨመሩት የአባላት ቁጥር ከአጠቃላይ የስራ አስፈፃሚ ምክር አባላት ቁጥር ከሲሶ መብጥ የለበትም፣
7. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 3 የተገለፀ ማንኛውም የስራ መሪ በስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ስብሰባ በማይገኝበት ጊዜ የስራ መሪ ተተኪ በስብሰባው በአባልነት ይሳተፋል፡፡

7. የቢሮ፣ ኤጀንሲ፣ የኮምሽንና ኢንስቲትዩት አደረጃጀት፣

እያንዳንዱ ቢሮ፣ ኤጀንሲ፣ ኮምሽንና ኢንስቲትዩት የሚከተለው አደረጃጀት ይኖረዋል፡-

1. የስራ መሪ፣
2. ተተኪ የስራ መሪ፣
3. የስራ ሂደት ባለቤት፣
4. ለስራው የሚያስፈልግ አደረጃጀትና የስራ ሂደት ፈፃሚ ሰራተኛ፣
5. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 3 የተገለፀ ቢኖርም አንድ የዋና ስራ ሂደት ይዞ የተደራጀ ቢሮ ወይም ኤጀንሲ ወይ ኮምሽን ወይ ኢንስቲትዩት በስራ መሪው ላይ የስራ ሂደት ባለቤት መመደብ አይቻልም፣
6. እያንዳንዱ ቢሮ ወይም ኤጀንሲ ወይም ኮምሽን ወይም ኢንስቲትዩት እንደሁኔታው እያጠና ሲቪል ሰርቪስ ቢሮ በማስፈቀድ የስራ ሂደት ሊጨምር ወይም ሊቀንስ ወይም ሊያሻሽል ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

8. **ምጥያሽ ቢሮታትን ተፀዋዕነትን፣**

እዞም ዝስዕቡ ቢሮታት ዓርሶም ዝኽኣሉ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ኮይኖም ተፃዋዕነቶም ንርእሰ ምምሕዳርን ንቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ክልል ትግራይ ኾይኑ በዚ ኣዋጅ'ዚ ተጣይሾም ኣለዉ፡-

1. ቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገፀርን
2. ቢሮ ልማዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትሪን
3. ቢሮ ትምህርቲ
4. ቢሮ ሓለዋ ጥዕና
5. ቢሮ ትልምን ፋይናንስን
6. ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ
7. ቢሮ ኮንስራክሽን፣ መንገዲን ትራንስፖርትን
8. ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን
9. ቢሮ ፍትሒ
10. ቢሮ ልምዓት ሃፍቲ ማይ
11. ቢሮ ቴክኒክ፣ ሞያ፣ትምህርትን ስልጠናን
12. ቢሮ መናእሰይን ስፖርትን
13. ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን
14. ቢሮ ርክብ ህዝብን መንግስትን
15. ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ

9. **ምጥያሽ ካልኦት ፈፀምቲ ኣካላትን ተፀዋዕነትን፣**

1. **ኤጀንሲ ልምዓት እቶት፣**

ተፀዋዕነት እዚ ኤጀንሲ ንቢሮ ትልምን ፋይናንስን ኮይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ፡፡

2. **ኤጀንሲ ሓለዋ ስነ-ከባቢ፣ ኣጠቓቕማን ምምሕዳርን ገፀር መሬት፣**

ተፀዋዕነት እዚ ኤጀንሲ ንቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ኮይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ ፡፡

8. **የቢሮዎች ማቋቋምና ተጠሪነታቸው፣**

የሚከተሉት ቢሮዎች ራሳቸው የቻሉ መንግስታዊ መስሪያቤት ሆነው ተጠሪነታቸው ለርእሰ መስተዳደሩና ለስራ ለክልል ትግራይ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ሁኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁመዋል፡-

1. ግብርናና የገጠር ልማት ቢሮ
2. የከተማ ልማት፣ ንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ
3. የትምህት ቢሮ
4. የጤና ጥበቃ ቢሮ
5. የፕላንና ፋይናንስ ቢሮ
6. የሲቪል ሰርቪስ ቢሮ
7. የኮንስርታክሽን፣ መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ
8. የፀጥታና አስተዳደር ቢሮ
9. ፍትህ ቢሮ
10. የውሃ ሃብት ቢሮ
11. የቴክኒክ፣ ሙያ፣ ትምህርትና ስልጠና ቢሮ
12. የወጣቶችና ስፖርት ቢሮ
13. የሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ቢሮ
14. የመንግስትና የህዝብ ግንኙነት ቢሮ
15. የሴቶች ጉዳይ ቢሮ

9. **የሌሎች አስፈፃሚ አካላት ማቋቋምና ተጠሪነት፣**

1. **የገቢዎች ልማት ኤጀንሲ**

የኤጀንሲው ተጠሪነት ለፕላንና ፋይናንስ ቢሮ ሆኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል፡፡

2. **የስነ - ከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አጠቃቀምና አስተዳደር ኤጀንሲ፣**

የኤጀንሲው ተጠሪነት ለግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ሆኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል፡፡

www.abyssinialaw.com

3. ኤጀንሲ ምስፍሕፋሕ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ልምዓት ዕዳጋን፣

ተፀዋዕነት እዚ ኤጀንሲ ንቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ኮይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ፡፡

4. ኤጀንሲ ባህልን ቱሪዝም፣

እዚ ኤጀንሲ ተፀዋዕነቱ ንርእሰ ምምሕዳር ኮይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ፡፡

5. ኤጀንሲ ማኣድንን ኢነርጅን፣

እዚ ኤጀንሲ ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ልምዓት ሃፍቲ ማይ ኾይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ

6. ኮምሽን ስነ-ምግባር ፀረ ግዕዝይናን፣

እዚ ኮምሽን ተፀዋዕነቱ ንርእሰ ምምሕዳር ኮይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ

7. ኮምሽን ፖሊስ፣

እዚ ኮምሽን ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን ኾይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ

8. ኢንስቲትዩት ሕርሻ ምርምር፣

እዚ ኢንስቲትዩት ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ሕርሻ ኾይኑ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ

10. ስልጣንን ተግባርን ፈፀምቲ ኣካላት

1. ቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገፀርን፣

1. ናይቲ ሃገር ፖሊሲ ልምዓት ሕርሻን ፀርን ኣብ ብሄራዊ ክልሉ የፈፅም፣ ነዚ መሰረት ጌሩ ፖሊሲ ልምዓት ሕርሻ እዚ ክልል ይቐርፅ፣ እንትፀድቀሉ ኣብ ሰራሕ የውዕል፣
2. ናይ ክልልና ናይ ሕርሻ፣ ሃፍቲ ተፈጥሮ፣ ዕዳጋ እታወታትን ፍርያትን ሕርሻ፣ ቀረብ እታወታት ሕርሻ ብዝምልከት ናይ ፖሊሲ ሓሳባት የዳሉ፣ ቅደም ሰዓብ ናይ ኣፈፃፅማ ስትራተጂ

3. የሕብረት ስራ ማሕበራት ማስፋፊያና የገበያ ልማት ኤጀንሲ፣

የኤጀንሲው ተጠሪነት ለግብርና ገጠር ልማት ቢሮ ሆኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል፡፡

4. ባህልና ቱሪዝም ኤጀንሲ፣

የኤጀንሲው ተጠሪነት ለርእሰ መስተዳድሩ ሆኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል፡፡

5. ማአድንና ኢነርጅ ኤጀንሲ፣

የኤጀንሲው ተጠሪነት ለውሃ ሃብት ልማት ቢሮ ሁኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል

6. ስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮምሽን፣

የኮምሽኑ ተጠሪነት ለርእሰ መስተዳድር ሁኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል

7. ፖሊስ ኮምሽን፣

የኮምሽኑ ተጠሪነት ለፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ሁኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል

8. የእርሻ ምርምር ኢንስቲትዩት፣

የኢንስቲትዩት ተጠሪነት ለእርሻ ቢሮ ሁኖ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል

10. የስራ አስፈፃሚ አካላት ስልጣንና ተግባር፣

1. የግብርና ገጠር ልማት ቢሮ፣

1. የሃገሪቱን የግብርና ገጠር ልማት ፖሊሲ በክልሉ ያስፈፅማል፡ ይህን መሰረት በማድረግ የክልሉ የግብርና ልማት ፖሊሲ ይቀርፃል፣ ሲፀድቅለት ስራ ላይ ያውላል፣
2. የክልሉን የግብርና፣ የተፈጥሮ ሃብት፣ የግብርና ግብኣትና ግብይት፣የግብርና ግብኣት አቅርቦትን በሚመለከት የፖሊሲ ሃሳቦች ያዘጋጃል፣ የአፈፃፀም ቅደም ተከተል ስትራተጂ ያወጣል፣

www.abyssinialaw.com

የውፅእ፣ ምስ ፀደቐ የተግብር፣

3. ኣብ ትሕቲኡ ዘለዋ ከይዲ ስራሕትን ኤጀንሲታትን ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣ የተሓባብር፣ ናይ ስራሕ ትልሞምን በጀቶምን መርሚሩ ናብ ክልል መንግስቲ ኣቕሪቡ የውስን፣ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይገብር፣

4. ቅልጡፍ፣ ቀፃልነት ዘለዎን ቆጣባይን ስራሕቲ ልምዓት ሕርሻ ንኽስፋሕፋሕ ይገብር፣

5. ፕሮግራማት ውሕስነት ምግቢ ይመርሕ፣ የተሓባብር፣

6. ንሓረስቶት ዝወሃቡ ግልጋሎታት ኤክስቴንሽን ሕርሻ ንክስፍሕፋሕ ይመርሕ፣ የበረታትዕ፣

7. ዝምልከቶም ብምትሕብባር ግልጋሎት መሰረተ ልምዓት ገፀርን ሕርሻን ንክስፍሕፋሕ ኩነታት የመቻቹ፣

8. ኣግባብ ምስ ዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ሓረስቶት ግልጋሎት ልቓሕ ዝረኽብሉ ኩነታት የመቻቹ፣

9. ኣብ ኢንቨስትመንት ሕርሻን ሃፍቲ ተፈጥሮን ንዝዋፈሩ ሰብ ሃፍቲ ድጋፍ ይህብ፣

10. ኣብ ልምዓት ሕርሻ ፅዕንቶ ከሕድሩ ዝኽእሉ ወድዓዊ ኩነታት ይከታተል፣ ስርዓት ቅድመ መጠንቀቕታን ቅድመ ምድላውን ይዝርግሕ

11. ኣብቲ ክልል ተላበድቲን ተዛመትን ሕማም እንስሳን ዝራእቲን ከምኡ'ውን ወራር ባልዕ ንምክልኻልን ንምቁፅፃርን ኣድላይ ስጉምቲ ይወስድ፣

ሲፀድቅ ተግባራዊ ያደርጋል፣

3. በቢሮ ስር ያሉ የስራ ሂደቶች፣ ኤጀንሲዎች በበላይነት ይመራል፣ ያስተባብራል፣ የስራ እቅዳቸውና በጀታቸው በመመርመር ለክልሉ መንግስት አቅርቦ ያስወስናል፣ ሲፈቀድ በተግባር ያውላል፣

4. ቀልጣፋ፣ ቀጣይነት ያላቸውና ቆጣቢ የሆኑ የግብርና ልማት ተግባራት እንዲስፋፉ ያደርጋል፣

5. የምግብ ዋስትና ፕሮግራሞች ይመራል፣ ያስተባብራል፣

6. ለአርሶ አደሩ የሚሰጡ የግብርና ኤክስቴንሽን አገልግሎቶች እንዲስፋፉ ይመራል፣ ያበረታታል፣

7. የሚመለከታቸውን አካላት በማስተባበር ገጠር ግብርናና ገጠር መሰረተ ልማት እንዲስፋፉ ሆኔታዎች ያመቻቻል፣

8. አግባብነት ካላቸው የሚመለከታቸውን አካላት ጋር በመተባበር አርሶ አደሩ የብድር አገልግሎት የሚያገኝበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣

9. በግብርናና የተፈጥሮ ሃብት ኢንቨስትመንት ለሚሰማሩ ባለ ሃብቶች ድጋፍ ይሰጣል፣

10. በግብርና ልማት ጫና ሊያሳድሩ የሚችሉ ሁኔታዎችን ይከታተላል፣ የቅድመ ማስጠንቀቅያና ቅድመ ዝግጅነት ስርዓት ይዘረጋል፣

11. በክልሉ የወረረሽኝና ተዛማች የእንስሳትና አዝርእት በሽታዎችና ፀረ ሰብል ጥቃቶች ለመከላከልና ለመቆጣጠር አስፈላጊ እርምጃ ይወስዳል፣

12. ስራሕቲ ልምዓት መስኖ ንኽጋፋሕ ስልቲታት ኣፈፃፅማ የዳሉ፣ የፈፅም፣

13. ፕሮግራም ሰፈራ ንምፍፃም ዝኽእሉ ስትራተጂታትን ስልቲታትን የዳሉ፣ የተግብር፣

12. የመስኖ ልማት ስራ እንዲስፋፋ የአፈፃፀም ስልቶች ያዘጋጃል፣ ያስፈፅማል፣

13. የሰፈራ ፕሮግራምን ማስፈፀም የሚያስችሉ ስትራተጂዎችና ስልቶች ይነድፋል፣

14. ኣብ ትሕቲ እቲ ቢሮ ንዝተወደባ ኤጀንሲታትን ከይዲ ስራሕትን ኩለን ዕላመኣን ንምዕዋት ዘኽእል ናይ ምፍፃም ዓቕሚ ምዕባይ ፕሮግራማት የተኣታቱ፣ ተግባራውነቱ ይከታተል፣
15. ኣብቲ ክልል ንዝተኣታተው ፓኬጃት መተግበሪ ዘድልዩ እታወታትን ልቓሓትን ሕርሻ ብዝድለ ዕሬት፣ ዓቐንን ሰለጤንን ናብ ሓረስታይ የቕርብ፣ ፍርያት ሕርሻ ናይ ውሽጢን ወፃኢን ዓዲ ዕዳጋ መሰረት ዝገበረ ክኸውን ዝኽእለሉ ኩነታት የመቻቹ፣ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣
16. ናይቲ ክልል ሃፍቲ ተፈጥሮ ብግቡእ ንኽዕቀብ፣ ክለምዕን ኣጠቓቕምኡ ክመሓይሽን ዝሕግዝ ፖሊሲን ስትራተጂን የዳሉ፣ ምስ ፀደቐ ኣብ ተግባር ክውዕል ይገብር፣ ተግባራውነቶም ይከታተል፡ ይቆፃፀር፣
17. ፍትሓዊ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማ መሬትን ክህሉ ዘኽእሉ ፖሊሲን ስትራተጂን የዳሉ፡፡ ምስ ፀደቐ ኣብ ተግባር ክውዕሉ ይገብር፣ ተግባራውነቶም ይከታተልን ይቆፃፀርን፣
18. ሕብረተሰብ ዘይተበከለን ዘይተመረዘን ከባቢ ንኽህልዎን ካብዚ ተጠቃሚ ንኽኸውንን ዘኽእሎ ፖሊሲን ስትራተጂን የዳሉ፡፡ ምስፀደቐ ኣብ ተግባር ክውዕሉ ይገብር፣ ተግባራውነቶም ይከታተልን ይቆፃፀርን፣
19. ንደቂ ኣንስትዮን መናእሰይ መሰረት ዝገበረ ናይ ሕርሻ ፓኬጃት ብፖሊሲ ደረጃ ይቐርፅ ንተግባራውነቱ ይከታተል፣
20. ናብ ዕዳጋ ዝቐርቡ እታወታት ከም ማዳበሪያ ፍሪያት ሕርሻ ብቕዓት የረጋግፅ፣ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣

2. ቢሮ ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትርን፣

ይተገበራል፣

14. በቢሮው ስር ለተደራጁ ኤጀንሲዎችና የስራ ሂደቶች አለማቸውን ለማሳካት የሚያስችል የማስፈፀም አቅም ግንባታ ፕሮግራም ይቀርፃል፣ ተግባራዊነታቸውን ይከታተላል፣
15. በክልሉ ለሚተገበሩ ፓኬጆች መተግበርያ የሚያስፈልጉ የግብርና ግብኣቶችና ብድሮች በጥራት፣ በሚፈለገው መጠንና ጊዜ ለአርሶ አደሩ ያቀርባል፤ የግብርና ምርት የውስጥና ውጪ አገር ገበያ መሰረት ያደረገ እንዲሆን የሚሆንበት ሁኔታ ያመቻቻል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
16. የክልሉ የተፈጥሮ ሃብት እንዲለማ፣ እንዲታቀብና አጠቃቀሙ እንዲሻሻል የሚያግዝ ፖሊሲና ስትራተጂ ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅ በተግባር ያውላሉ፣ ተግባራዊነቱ ይከታተላል፡ ይቆጣጠራል፣
17. ፍትሃዊ የመሬት አጠቃቀምና አስተዳደር እንዲኖር የሚያስችል ፖሊሲና ስትራተጂ ያዘጋጃል፡፡ ሲፀድቅ በተግባር ያውላል፣ ተግባራዊነቱ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
18. ህብረተሰብ ያልተበከለና ያልተበረዘ አከባቢ እንዲኖረውና ከዚህ ተጠቃሚ እንዲሆን የሚያስችል ፖሊሲና ስትራተጂ ያዘጋጃል፡፡ ሲፀድቅ በተግባር እንዲውል ያደርጋል፣ ለተግባራዊነቱ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
19. ሴቶችና ወጣቶችን መሰረት ያደረጉ ፓኬጆች በፖሊሲ ደረጃ ይቀርፃል፣ ሲፀድቁ ለተግባራዊነቱ ይከታተላል፣
20. ወደ ገበያ የሚቀርቡ ግብኣቶች እንደ ማዳበሪያና የእርሻ ውጤቶች ብቃት ያረጋግጣል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣

2. የከተማ ልማት፣ ንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ፣

www.abyssinialaw.com

1. ሃገራዊ ፖሊስን ስትራተጂን ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትርን ኣብ ክልሉ የፍፅም፣ ነዚ መሰረት ጌሩ ኣብ ክልሉ ፖሊስን ስትራተጂን ይቐርፅ፣ እንትፀድቀሉ የተግብር፣
2. ስራሕ ልምዓት ከተማ ብተሳትፎ ህዝቢ ክካየድ ይገብር፣
3. ኩለመዳዊ ዕብየትን ልምዓትን ከተማ ንምቅልጣፍ መፅናዕትን ምርምርን የካይድ፣
4. ንምዕባለን ንግልጋሎት ምጥንኻርን ከተማ ዝሕግዝ መደብ ስልጠና ኣዳልዩ ክስልጥኑ ይገብር፣
5. ብፌደራል፣ ብክልል መንግስትን ገባሪ ሰናይ ትካላትን ደገፍ ንዝካየድ ፕሮጀክት መፅናዕቲ የካይድ፣ ተግባራውነቱ ይከታተል፣
6. ምስ ዝምልከቶም መሰረተ ልምዓት ዝዝርግሑ ኣካላት ፌደራል ርክብ ብምፍጣር ፍትሓዊ ዝርገሐ መሰረተ ልምዓት ንክህሉ ይከታተል፣ የተሓባብር፣
7. ከተማታት ተኣሳሲረንን ተደጋጊፈንን ቅልጡፍ ምዕባለ ንክረጋግፃ የተባብዕ፣ ምችው ባይታ ይፈጥር፣
8. ብመፅናዕቲ ተደጊፉ ደቀቕትን ኣናእሽተይን ትካላት ኣብ ከተማታትን ዕሽል ከተማታትን የጣይሽ፣ ነተን ዝፀንሓን ሓደሽቲ ዝተጣየሻን ኩለ-መዳያዊ ደገፍ ይህብ፣ የጠናኽር፣
9. ኣጠቓቕማን ኣማሓድራን መሬት ከተማ፣ ስራሕ ንግድን ኢንቨስትመንትን ከምኡ'ውን ከተማታት ዝህብዎም ግልጋሎታት ዘሳልጡ ስርዓት ኣታኣሕዛ መረዳእታ ንክህሉ አሰራርሓ የተኣታቱ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣
10. ልምዓት መሬት ከተማ ንምርግጋፅ ዘኽእል ኣሰራርሓ የውፅእ፣ የፈፅም፣ ክፍፀም ይገብር፣
11. ዓቕሚ ከተማ ንምዕባይ ናይ ኣመራርሓን ኣወዳድባን ስርዓት የነፅር፣ ብቴክኒክን ኣዋሃህባ ግልጋሎትን ይከታተል፣ ንትግባራውነቱ

1. የሃገሪቱን የከተማ፣ ንግድና ኢንዱስትሪ ልማት ፖሊሲና ስትራቴጂ ያስፈፅማል፣ ይህን መሰረት በማድረግ በክልሉ ፖሊስና ስትራቴጂ ይቀርፃል፣ ሲፀድቅ ይተገብራል፣
2. የከተማ ልማት ስራ በህዝብ ተሳትፎ እንዲካሄድ ያደርጋል፣
3. ሁሉም አቀፍ የከተማ ዕድገትና ልማት ለማፋጠን ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፣
4. የከተማች ዕድገት የአገልግሎት ጥንካሬ የሚያግዝ ስልጠና ፕሮግራም አዘጋጅቶ እንዲሰለጥኑ ያደርጋል፣
5. በፌደራል፣ በክልል መንግስትና በጎ አድራጊ ተቋም ድጋፍ ለሚካሄድ ፕሮጀክት ጥናት ያካሂዳል፣ ተግባራዊነቱ ይከታተላል፣
6. ከሚመለከታቸው መሰረተ ልማት የሚዘረጉ የፌደራል አካላት ግንኙነት በመፍጠር ፍትሓዊ የመሰረተ ልማት ዝርጋታ መኖሩ ይከታተላል፣ ያስተባብራል፣
7. ከተሞች ተሳስረውና ተደጋግፈው ፈጣን እድገት እንዲያረጋግጡ ያበረታታል፣ ምቹ ሁኔታ ይፈጥራል፣
8. በጥናት የተደገፈ አነስተኛና ጥቃቅን ተቋማት በከተሞችና ታዳጊና ከተሞች ያቋቁማል፣ ለቆዩትና አዲስ ለተቋቋሙት ሁለ-ገብ ድጋፍ ይሰጣል፣ ያጠናክራል፣
9. የከተማ መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም የንግድ ኢንቨስትመንትና እንዲሁም በከተማ የሚሰጡዋቸው አገልግሎቶች የሚያፋጥን የመረጃ አያያዝ ስርዓት እንዲኖር አሰራር ይዘረጋል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣
10. የከተማ መሬት ልማት ለማረጋገጥ የሚያስችል አሰራር ያወጣል፣ ያስፈፅማል፣ እንዲፈፀም ያደርጋል፣
11. የከተሞች አቅም ለማሳዳግ የአመራር፣ የአደረጃጀት ስርዓት ይቀይሳል፣ በቴክኒክ በአገልግሎት አሰጣጥ ይከታተላል፣

ይሰርሕ፣

12. ኣብ ከተማታት ንስራሕቲ ኢንቨስትመንት፣ ንማሕበራዊ ግልጋሎትን ንመንበሪ ኣባይትን መስሪሒ ዝኸውን መሬት የዳሉ፣ የልምዕ፣ ይዕድል፣ ይቆፃፀር፣ ይከታተል፣

13. ዕድልን ሃፍተነትን ኢንቨስትመንት እዚ ክልል ኣመልኪቱ መፅናዕቲ የካይድ፣ ክካየድ ይገብር፣ ይትንትን፣ የፋልጥ፣ ልምዓታዊ ብዓል ሃፍቲ ብምትብባዕ ኢንቨስትመንት ይድግፍ፣

14. ስራሕቲ ኢንቨስትመንት ፍቓድ ይህብ፣ ይከታተል፣ ይመርሕ፣ የተባብዕ፣ የተሓባብር፣ ንምስፍሕፍሑ ምችው ባይታ ይፈጥር፣

15. ብመሰረት ሕጊ ኢንቨስትመንት ዘይሰርሕ ትካልን ብዓል ሃብትን ሕጋዊ ስጉምቲ ይወስድ፣ ክውሰድ ይገብር፣

16. ኣብዚ ክልል ፍትሓውን ሕጋውን ስርዓት ንግዲ ክረጋገፅ ይገብር፣

17. መዝገብ ንግዲ የዳሉ፣ የማሓድር፣

18. ስልጣኑ መሰረት ጌሩ ምዝገባ ንግዲ ውልቀ ነጋዳይን ማሕበርን የካየድ፣ ብቕዓት ትካላዊ ንግዲ የረጋግፅ፣ ፍቓድ ይህብ፣ የሕድስ፣ ይስርዝ፣ ሕጋዊ ስጉምቲ ይውሰድ፣ ይዕሽግ፣ ናብ ሕጊ የቕርብ፣

19. ንኣብያተ ምኽሪ ማሕበራት ንግዲ፣ ዘርፊ ንግድን ንካልኦት ዘርፊ ማሕበራትን ደገፍ ይህብ፣ የጠናኽር፣

20. ንግዲ ዝምልከት ኣሰራርሓን ኣፈፃፅማን ኣፅኒዑ የውፅእ፣ የተግብር፣

21. ማሽነሪታት ፋብሪካ ብመትሓጃ ውሕስና ይምዝግብ፣ ክራይ ውዕል መሳርሕታት ህንፃ ኣረጋጊፁ ይምዝግብ፣ ንዝህቦ ግልጋሎት ግቡእ ክፍሊት ይእክብ፣

22. ሕጋዊ ኣፍልጦን ብርኪ ዕብየትን ከተማታት ይምርምር፣

www.abyssinialaw.com

ለተግባራዊነቱ ይሰራል፣

12. በከተሞች ለኢንቨስትመንት፣ ለማህበራዊ አገልግሎት፣ ለመኖሪያቤት ስራ መስሪያ የሚሆን መሬት ያዘጋጃል፣ ያለማል፣ ያድላል፣ ይቆጣጠራል፣ ይከታተላል፣

13. የክልሉ እምቅ የኢንቨስትመንት ሃብትና ዕድል አስመልክቶ ጥናት ያካሂዳል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣ ይተነትናል፣ ያስተዋውቃል፣ ልማታዊ ባለሃብት በማበረታታት ኢንቨስትመንት ይደግፋል፣

14. ለኢንቨስትመንት ስራዎች ፍቃድ ይሰጣል፣ ይከታተላል፣ ይመራል፣ ያበረታታል፣ እንዲስተባበርና እንዲስፋፉ አመቺ ሁኔታ ይፈጥራል፣

15. በኢንቨስትመንት ሕግ መሰረት የማይሰራ ባለሃብት ሕጋዊ እርምጃ ይወሰዳል፣ እንዲወሰድ ያደርጋል፣

16. በዚሁ ክልል ፍትሓዊና ሕጋዊ የንግድ ስርዓት እንዲረጋገጥ ያደርጋል፣

17. የንግድ መዝገብ ያዘጋጃል፣ ያስተዳድራል፣

18. ስልጣኑ መሰረት በማድረግ የግል ነጋዴና ማሕበር ምዝገባ ያካሂዳል፣ የንግድ ተቋም ብቃት ያረጋግጣል፣ ፍቃድ ይሰጣል፣ ያድሳል፣ ይሰርዛል፣ ሕጋዊ እርምጃ ይወስዳል፣ ያሽጋል፣ ወደ ሕግ ያቀርባል፣

19. ለንግድ ማሕበራት እና የንግድ ዘርፍ ምክርቤቶችና ለሌሎች ማሕበራት ድጋፍ ይሰጣል፣ ያጠናክራል፣

20. የከተማ ንግድ የሚመለከት አሰራርና አፈፃፀም አጥንቶ ያወጣል፣ ይተገብራል፣

21. የፋብሪካ ማሽነሪዎች በዋስትና መያዣ ይመዘገባል፣የህንፃ መሳሪያዎች የክራይ ውል አረጋግጦ ይመዝግባል፣ ለሚሰጠው ተገቢው ክፍያ ይሰበስባል፣

22. የከተሞች ህጋዊ እውቅናና የደረጃ ለውጥ ይመረምራል፣ ይወስናል፣

www.abyssinialaw.com

23. ከተማታት መዘጋጃቤት ከጣይሻ ኣፍልጦ ይህብ፣ ማእኸላት ገፀር የንፅር፣
24. ብመሰረት ዝወፀ ስርዓት ፖሊስን ፕላንን ከተማታት ይዓብያ ምህላወን የረጋግፅ፣
25. ስራሕቲ ቅየሳ የካይድ፣ መሰረታዊ ካርታን ፕላንን ከተማ የዳሉ፣ ክዳሎ ይገብር፣ ግልጋሎት ምህንድስና ይህብ፣ ክውሃብ ይገብር፣
26. ንፕላን ከተማ ዘዳሉ ብዓል ሞያ ፍቓድ ይህብ፣
27. ብከተማታት ይኹን ብውልቀ ኣማኻርቲ ዝዳሎ ፕላን ከተማ ሕጋውነቱ ይምርምር፣ የረጋግፅ፣
28. ከተማታት ትግራይ ምስ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ይኹን ወፃኢ ዘለዋ ከተማታት ምሕዝነት ዝፈጥራሉ ኩነታት የማቻቹ፣ ተግባራውነቱ ይከታተል፣
29. ፅሬትን ፅባቐን ከተማ ንምሕላው ዘኽእል ኣሰራርሓ፣ መምርሒ ፣ ማንዋልን መዐቀንን የውፅእ፣ ንተግባራውነቱ ይከታተል፣

3. ቢሮ ትምህርቲ፣

1. ብመሰረት ሃገራዊን ክልላዊን ፖሊሲ ትምህርትን ስልጠናን ናይዚ ክልል ትልምን ፕሮግራምን ትምህርትን ስልጠናን የዳሉ፡፡ ምስፀደቐ ይትግብር፣ የተግብር፣
2. ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ እዚ ክልል በጀቱን ንብረቱን የመሓድር፣
3. ዕድሚኡ ንትምህርቲ ዝበፅሐ ኩሉ ናይ ትምህርቲ ዕድል ዝረኽብሉ ሜላ ይሕንፅፅ፣ ግልጋሎት ትምህርቲ ፍትሓዊ ብዝኾነ መልክዑ ምብፅሑ የረጋግፅ፣
4. ብመሰረት ሃገራዊ ፖሊሲ ትምህርትን ስልጠናን ደረጃ ፅሬት መሰረት ብምግባር ምድላውን ምትግባርን ኣፀደ ህፃናትን ቀዳማይ ብርኪ ትምህርቲ ፍሉይ ትምህርቲ ንኣባፅሕን

23. ከተሞች ማዘጋጃቤት እንዲያቋቁሙ እውቅና ይሰጣል፣ የገጠር ማእከላት ይለያል፣
24. ከተሞች በወጣው ፖሊስና የከተማ ፕላን እያደጉ መሆናቸውን ያረጋግጣል፣
25. የቅየሳ ስራዎች ያካሂዳል፣ መሰረታዊ የከተማ ፕላንና ካርታ ያዘጋጃል፣ እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣ የምህንድስና አገልግሎት ይሰጣል፣ እንዲሰጥ ያደርጋል፣
26. የከተማ ፕላን ለሚያዘጋጅ ባለሞያ ፍቃድ ይሰጣል፣
27. በከተሞች ሆነ ብግል አማካሪዎች የሚዘጋጁ የከተሞች ፕላን ህጋዊነቱ ይመረምራል፣ ያረጋግጣል፣
28. የትግራይ ከተሞች በአገር ውስጥ እና በውጭ ያሉ ከተሞች ጓደኝነት የሚመሰሩትበት ሁኔታ ያመቻቻል፣ ተግባራዊነቱ ይከታተላል፣
29. የከተሞች ፅዳትና ውበት ለመጠበቅ የሚያስችል አሰራር፣ መመሪያ፣ ማንዋልና መመዘኛ ያወጣል፣ ለተግባራዊነቱ ይከታተላል፣

3. የትምህርት ቢሮ፣

1. ሃገራዊና ክልላዊ የትምህርትና ስልጠናና ፖሊሲ መሰረት በማድረግ የክልሉ ትምህርትና ስልጠና ዕቅድና ፕሮግራም ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅ ይተገብራል እንዲተገበር ያደርጋል፣
2. በክልሉ የፋይናንስ ሕግ መሰረት በጀቱንና ንብረቱን ያስተዳድራል፣
3. ዕድሜው ለትምህርት የደረሰ ሁሉ የትምህርት ዕድል የሚያገኝበት ዘዴ ይቀይሳል፡፡ የትምህርት አገልግሎት ፍትሃዊ በሆነ መንገድ መዳረሱን ያረጋግጣል፣
4. የአገሪቱ የትምህርትን ስልጠና ፖሊሲና የጥራት ደረጃ መሰረት በማድረግ አፀደ ህፃናት፣ የአንደኛ ደረጃ እና የጎልማሶች ትምህርት ዝግጅት እና ትግበራ በተለያየ አገባብ

www.abyssinialaw.com

ብዝተፈላለየ ኣገባብ ክሳተፉ ብምግባር የዳሉ፣ ይግምግም፣ የዕንዕ፣ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ ይከታተል፣

5. ንኣፈፃፅማ ዘይስሩዕ ትምህርትን ተግባራዊ ትምህርትን ንወረዳታት ይከታተል፡፡ ፅርየቱ ዝተሓለወ ትምህርቲ ቀዳማይን ካልኣይን ብርኪ ፍትሓዊነቱ ሓልዩ ናብ ኩሉም ምዝርግሑ የረጋግፅ፣

6. ዝዳለዉን ዝትግበርን ትምህርቲ ሰለጤኑን ፅሬየቱን ዝሓለወ ምዃኑ ይከታተል፣ ይግምግም፣ ይቆፃፀርን የረጋግፅን፣

7. እቲ ዝዋሃብ ትምህርቲ ፅርየቱ ዝሓለወ ምዃኑ ዘረጋግፅ ኣሰራርሓ የውፅእ፡፡ ዝርዝሩ ብዝወፅእ መምርሒ ይውሰን፣

8. ኣብዚ ክልል ብሰብ ውልቀ ሃብቲ ንዝጣየሹ አፀደ ህፃናት ቀዳማይን ካልኣይን ብርኪ ኣብያተ ትምህርቲ መመዘኒ ብቕዓት የነፅር፣ ብቕዓት መረጋገፂ ምስክር ወረቐት ይህብ፡፡ ፅሬት ይቆፃፀር፣ ኣድላይ ድጋፍ ይህብ፣

9. ኣብ ምድላውን ትግበራን ትምህርቲ ኣድላይ ዝኾነ ቀረብ እታዎት ትምህርትን ብእኹልን ብዝድለ መጠንን ምብፅሑ ይከታተል፣ ይግምግም፣ ይቆፃፀር፣ የረጋግፅ፣

10. መምህራንን ሰብ ሞያ ትምህርትን የሰልጥን፣ ክስልጥኑ ይገብር፣ ሞይኦም ብተኸታታሊ ስልጠና ዘዕብየሉ መንገዲ ይሕንፅፅ፣ ይትግብር፣

11. ፅሬት ትምህርቲ ንምምሕያሽ ዝሕግዝ ቴክኖሎጂን የስፋሕፍሕ፣ የማዕብል፣

12. ብሃገር ለኸ ዝዳለዉ ፈተና ተኸታቲሉ ኣብዚ ክልል የፍፅም፣ ብብርኪ ክልል ዝውሃብ ፈተና የዳሉ፣ መረጋገፂ ብቕዓት ምስክር ወረቐት ይህብ፣

13. ብብርኪ ትምህርቲ ዝዋሃብ ፈተና በቲ ዝተቐመጠ ስታንዳርድ ምዃኑ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣ ይግምግም፣

ተገልጋዮች እንዲሳተፉ በማድረግ ያዘጋጀል ጥናት ያካሂዳል፣ ይገመግማል አፈፃፀሙ ይከታተላል፣

5. ለአፈፃፀም መደበኛ ያልሆነ ትምህርትና ተግባራዊ ትምህርት ለትልቆች ለወረዳዎች ድጋፍ ይሰጣል፡፡ ጥራት የጠበቀ የአንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ለሁሉም ፍትሃዊ በሆነ መንገድ መዘርጋቱን ያረጋግጣል፣

6. የሚዘጋጀውና የሚተገበረው ትምህርት ቀልጣፋነቱን ጥራቱ የጠበቀ መሆኑ ይከታተላል፣ ይገመግማል፣ ይቆጣጠራል፣ ያረጋግጣል፡፡

7. የሚሰጠው ትምህርት ጥራቱ የጠበቀ መሆኑ የሚያረጋግጥ አሰራር ያወጣል፡፡ ዝርዝሩ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል፣

8. በክልሉ የግል ባለሃብቶች የሚቃቋሙት የአፀደ ህፃናት፣ አንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የብቃት መመዘኛ መስፈርት ያወጣል፡፡ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ይሰጣል፣ ጥራት ይቆጣጠራል አስፈላጊ ድጋፍ ይሰጣል፣

9. ለትምህርት ዝግጅትና ትግበራ አስፈላጊ የሆነ የትምህርት አቅርቦትና ግብአት በበቂና በተፈላገው መጠን መድረሱ ይከታተላል፣ ይገመግማል፣ ይቆጣጠራል፣ ያረጋግጣል፣

10. መምህራንና የትምህርት ባለሙያዎች ያሰለጥናል፣ እንዲሰለጥኑ ያደርጋል፣ ሙያቸውን በተከታታይ ስልጠና የሚያሳድጉበት መንገድ ይቀይሳል፣ ይተገብራል፣

11. የትምህርት ጥራት ለማሻሻል የሚያግዝ ቴክኖሎጂ ያስፋፋል፣ ያሳድጋል፣

12. በአገር አቀፍ ደረጃ የሚዘጋጅ ፈተና ተከታትሎ ያስፈፅማል፡፡ በክልል ደረጃ የሚሰጥ ፈተና ያዘጋጃል፣ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ይሰጣል፣

13. በየትምህርቱ ደረጃ የሚሰጥ ፈተና በተቀመጠው ስታንዳርድ መሆኑን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ ይገመግማል፣

12

14. ብብርኪ ክልል ዝውሃብ ፈተና ሃገራዊ ስታንዳርድ ዘማልአ ምዃኑ የረጋግፅ፣
15. ኣብ ሕድ ሕድ ብርኪ ትምህርቲ ዘሎ ቅበላ ትምህርቲ ይከታተል፣ የረጋግፅ፣ ይቆፃፀር፣
16. ንደቂ ኣንስትዮ፣ ህፃናት፣ ኣካል ጉድኣትን ንኡሳን ብሄረሰባትን ኣብ ትምህርትን ስልጠናን ክግበር ዝግብኦ ፍሉይ ሓገዝ ኣመልኪቱ ፕሮግራም የዳሉ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣ ዝርዝር ኣሰራርሕኡ ብዝወፅእ መምርሒ ይውሰን፣
17. ፅሬት ትምህርቲ ኣብ ምርግጋፅን ምምሕዳር ኣብያተ ትምህርቲ ህዝቢ ንጡፍ ተሳትፎ ንክሕልዎ ይገብር፡፡

4. ቢሮ ሓለዋ ጥዕና፣

1. ሃገራዊ ፖሊስን ስትራተጅን ጥዕና መሰረት ብምግባር ምስ ክልላዊ ኩነታት ብምዝማድ ተግባራዊ ይገብር፣
2. ጥዕና ዝምልከቱ ፖሊሲ ሓሳባትን ሕግታትን የመንጭው፣ ምስፀደቁ ኣብ ስራሕ የውዕል፣ ክውዕሉ ይገብር፣
3. ጥዕና ብዝምልከት ዝወፁ ሕግታት፣ ደንብታትን መምርሒታትን ኣብ ተግባር የውዕል፣ ክውዕሉ ይገብር፣ ውፅኢታዊ ኣፈፃፅማ ንክህልዎም ንሰራሕተኛታትን ሰብ ብፅሒትን የሰልጥን፣ ተግባራዊ ዝኾነሉ መስርሓትን ውዳበታትን ይፈጥር፣
4. ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ዝተጣየሹን ዝጣየሹን መንግስታዊ ትካላት ጥዕና የመሓድር፣ ይመርሕ፣ የተሓባብር፣ ትካል ምርምር ጥዕና የጣይሽ፣ ይመርሕ፣
5. ብርኪ ኣዋሃህባ ግልጋሎት ጥዕና የውፅእ፣ ብሰብ ሙያ ጥዕና ይትግበር ምህላው ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣

www.abyssinialaw.com

14. በክልል ደረጃ የሚሰጥ ፈተና ሃገራዊ ስታንዳርድ የሚያሟላ መሆኑን ያረጋግጣል፣
15. በያንዳንዱ የትምህርት እርከን ያለው የትምህርት ቅበላ ይከታተላል፣ ያረጋግጣል፣ ይቆጣጠራል፣
16. ለሴቶች፣ ህፃናት፣ አካል ጉዳተኞች፣ አናሳ ብሄረሰቦች በትምህርትና ስልጠና ሊደረግ የሚገባው ልዩ ድጋፍ በተመለከተ ፕሮግራም ያዘጋጃል፣ አፈፃፀሙን ይከታተላል፡፡ ዝርዝር አሰራሩ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል፣
17. የትምህርት ጥራት በማረጋገጥና ትምህርት ቤቶች በማስተዳደር ህዝቡ ንቁ ተሳትፎ እንዲኖረው ያደርጋል፡፡

4. የጤና ጥበቃ ቢሮ፣

1. ሃገራው የጤና ፖሊሲና ስትራተጂ መሰረት በማድረግ በክልሉ ነባራዊ ሁኔታ በማዛመድ ተግባራዊ ያደርጋል፣
2. ጤናን በተመለከተ የፖሊሲ ሓሳቦችና ህጎች ያመነጫል፣ ሲፀድቅለት ስራ ላይ ያውላል፣ እንዲውል ያደርጋል፣
3. ጤናን በተመለከተ የወጡ ህጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ተግባር ላይ ያውላል እንዲውሉ ያደርጋል፣ ውጤታማ አፈፃፀም እንዲኖራቸው ለሰራተኞችና ባለድርሻዎች ያሰለጥናል፣ ተግባራዊ የሚሆኑበት አደረጃጀትና ስርዓት ይፈጥራል፣
4. በክልሉ ውስጥ ለተቋቋሙና ለሚቋቋሙ የመንግስት የጤና ተቋማት ያስተዳድራል፣ ይመራል፣ ያስተባብራል፣ የጤና የምርምር ተቋም ያቋቁማል፣
5. የጤና አገልግሎት ስታንዳርድ ያወጣል፣ በጤና ባለሞያዎች እየተተገበረ መሆኑን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣

www.abyssinialaw.com

6. ብሰብ ሃፍቲ ወይ ሰብ ሞያ ንዝጣየሹ ውልቀ ትካል ጥዕና ንብርኮም ዝምጥን ፍቓድ ይህብ፣ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ይእግድ፣ ይስርዝ፣
7. መስርሕ ምትብባዕን ተሓታትነትን ብምዝርጋሕ ይሽልም፣ ይቐፅዕ፣
8. ፈዋስነቶም ዝተረጋገፀ ባህላዊ መድሓኒታትን ሜላታት ሕክምናን ኣብ ግልጋሎት ህዝቢ ንክውዕሉ መፅናዕቲ የካየድ፣ ንተግባራዊነቱ ይንቀሳቐስ፣
9. ተላበድትን ተመሓላለፍትን ሕማማት ንምጥፋእ ምትሕልላፍ ንምቁፅፃርን ዝርገሐኦም የዕርዩ ንምንካይን ብዝተወደበ ምንቅስቓስ ህዝብን ኩለመዳያዊ ኢድ ኣእታውነትን ሳይንስን ቴክኖሎጂ ብምጥቃም ጥዕና ሕብረተሰብ የረጋግፅ፣
10. ህዝቢ ትግራይ ኣብ ዋኒን ጥዕንኡ ወናንን ወሳንን ንክኾውን ኣብ ኣመጋግባ፣ ከባብያዊ ፅሬት ምጣነ ስድራ፣ ክንክን ኣዴታትን ህፃውንትን ዝለዓለ ትኹረት ሂቡ ይንቀሳቐስ፡፡ ባህሪያዊ ለውጢ ዘረጋግፅ ብቑዕ ኣስተምህሮ ሓለዋ ጥዕና ይህብ፣
11. ጥዕና ሕብረተሰብ ንምጉልባት ምስ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ውዳበታት፣ ትካላትን ውልቀ ሰባትን ተሓጋጊዙ ይሰርሕ፣
12. መደባት ግልጋሎት ጥዕና ንምስላጥ ውሽጣዊን ግዳማውን ሃፍቲ የተኣኻኽብ፣ ብመሰረት ሕጊ ኣብ ስራሕ የውዕል፣
13. ኣብ ሆስፒታላትን ጣብያታት ጥዕናን ን24 ሰዓት ግልጋሎት ጥዕና ዘውሃበሉ ስርዓት ይዝርግሕ፡፡ ንኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣ ኣድላይ ስጉምቲ ይወስድ፡፡

5. ቢሮ ትልምን ፋይናንስን፣

1. ኣብ ሃገራዊ ማዕቀፍ ስትራተጂን ዝተመስረተ ብዚ ክልል መንግስቲ ዝፍፀም ትልሚ ልምዓት

6. በባለሃብቶች ወይም ባለሞያዎች ለሚቋቋሙ የግል የጤና ተቋማት ለደረጃቸው የሚመጥን ፍቃድ ይሰጣል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ያግዳል፣ ይሰርዛል፣
7. የተጠያቂነትና የማነቃቅያ ስርዓት በመዘርጋት ይሸልማል፣ ይቀጣል፣
8. ፈዋሽነታቸው የተረጋገጠ ባህላዊ መድሓኒቶችና የህክምና ዘዴዎች ለህዝብ አገልግሎት እንዲውሉ ጥናት ያካሂዳል፣ ለተግባራዊነቱ ይንቀሳቀሳል፣
9. ተላላፊና ተዛማች በሽታዎች ለማጥፋት፣ መተላለፍን ለማቋረጥና ስርጭታቸው በበለጠ ለመቀነስ በተደራጀ የህዝብ እንቅስቃሴና ሁለ ገብ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ጣልቃ ገብነት በመጠቀም የህብረተሰቡ ጤና ያረጋግጣል፣
10. የትግራይ ህዝብ የጤናው ጉዳይ ባለቤትና ወሳኝ እንዲሆን በአመጋገብ፣ ከባቢያዊ ፅዳት፣ የወሊድ ምጣኔ ፣ የእናቶችና ህፃናት እንክብካቤ ከፍተኛ ትኩረት ሰጥቶ ይንቀሳቀሳል፣ ባህሪያዊ ለውጥ የሚያረጋግጥ ብቁ የጤና አጠባበቅ ትምህርት ይሰጣል፣
11. የሕብረተሰቡ ጤና ለማጎልበት ከመንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ ተቋማትና ግለሰቦች ተጋግዞ ይሰራል፣
12. የጤና አገልግሎት ፕሮግራሞች ለማቀላጠፍ ከውስጥና ከውጭ ሃብት ይሰበስባል፣ በህግ መሰረት በስራ ላይ ያውላል፣
13. በሆስፒታሎችና ጤና ጣብያዎች የ24 ሰዓት የጤና አገልግሎት የሚሰጥበት ስርዓት ይዘረጋል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣ አስፈላጊውን እርምጃ ይወስዳል፡፡

5. የፕላንና ፋይናንስ ቢሮ፣

1. በሃገራዊ የልማት ስትራቴጂ ማዕቀፍ የተመሰረተ በክልሉ መንግስት የሚፈፀም የረጅም፣ መካከለኛ

ነዊሕ፣ ማእኸላይን ሓጺርን እዋን የዳሉ፣ ንኣፈፃፅምኡ ዝሕግዝ ናይ ፖሊሲ ሓሳብ የቕርብ፣ ምስ ፀደቐ የተግብር፣

2. ስርዓት ክትትልን ገምጋምን ይዝርግሕ፣ የተኣታቱ፣ ይድግፍ፣

3. ብኣካላት መንግስቲ እዚ ክልል ተዳልዮም ዝቐርቡ ዓመታዊ ትልምታት ልምዓት ዘድሊ ሕቶ በጀት መርሚሩ ምስ ጠቕላላ ዓመታዊ በጀት እዚ ክልል ኣወሃሂዱ ንቤት ምኽሪ ኣቕሪቡ የፅድቕ፣

4. ምስ ዝምልከቶ ኣካላት መንግስቲ እዚ ክልል ብምትሕብባር ኣብ ነዊሕ፣ ማእኸላይን ሓጺርን እዋን ዝትግበሩ ዝተዋደዱ ፕሮግራማትን ፕሮጀክትታትን ክዳለዉ ይገብር፣ ድሕሪ ምፍቃዶም ተግባራውነቶም ይከታተል፣

5. ንትልሚ እዚ ክልል ዘድልዩ ስራሕቲ መፅናዕቲ ስነ-መሬታዊን እስታትስቲካዊ ስርዓት መፅናዕታዊ ሓበሬታ ይዝርገሕ፣ ተዛመድቲ መረዳእታታት ክተሓዙ ይገብር፣

6. ካብ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ዝመፅእ ሓገዝን ልቓሕን ብምትሕብባር ምስ በጀት ትልሚ ልምዓት እዚ ክልል ተዋሃሂዱ ኣብ ስራሕ ንክውዕል የመቻቹ፣ የዋድድን ይከታተልን፣

7. ኣብዚ ክልል ዝራኣዩ ቁጠባውን ማሕበራውን ፀገማት ንምቅላል ብመሰረት ስምምዕነት ዝወፅእ ሓገዛት ብኣግባቡ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይድግፍ፣ የተሓባብር፣ የመሓድር ተወሳኺ ሓገዝ ንክመፅእ ዝተፈላለዩ ፕሮጀክትታት ብምቕራፅን ክቕረፅ ብምግባርን ሓገዝ ክህቡ ንዝኽእሉ ትካላት የቕርብ፣

8. ኣካላት መንግስቲ እዚ ክልል ብመሰረት ፖሊሲታት፣ ሕግታት ፋይናንስ መንግስቲ እዚ ክልል ምስርሖም ይቆፃፀር፣

9. ኣፈፃፅማ ፊስካልን ፋይናንስን ስራሕ መንግስቲ እዚ ክልል ዘርኢ ዝርዝር መግለፂ

እና የአጭር ጊዜ የልማት እቅድ ያዘጋጃል፣ ለአፈፃፀሙ የሚረዳ የፖሊሲ ሓሳብ ያቀርባል፣ ሲፀድቅም ይተገብራል፣

2. የክትትል እና ግምገማ ሰርዓት ይዘረጋል፣ ያስፋፋል፣ ይደግፋል፣

3. በክልሉ የመንግስት አካሎች ተዘጋጅተው የሚቀርቡ አመታዊ የልማት እቅዶች የሚያስፈልጋቸው የበጀት ጥያቄ መርምሮ ከክልሉ አመታዊ ጠቅላላ በጀት አቀናጅቶ ለምክር ቤት አቅርቦ ያስፀድቃል፣

4. ከሚመለከታቸው የክልሉ መንግስት አካሎች በመተባበር በረጅም፣ በመካከለኛ እና በአጭር ጊዜ የሚሰሩ የተቀናጁ ፕሮጀክቶችና ፕሮግራሞች እንዲዘጋጁ ያደርጋል፣ ከተፈቀዱ በኋላም ተግባራዊ መሆናቸው ይከታተላል፣

5. ለክልሉ ዕቅድ ስራዎች የሚያስፈልጉ የስነ-መሬትና እስታትስቲካዊ የጥናት መረጃ ስርዓት ይዘረጋል፣ ተዛማጅ መረጃዎች እንዲያዙ ያደርጋል፣

6. ከመንግስታዊና መንግስታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች የሚገኝ እርዳታና ብድር በማስተባበር በክልሉ የልማት በጀት እቅድ ተጣጥሞ በስራ እንዲውል ያመቻቻል፣ ያቀናጃል፣ ይከታተላል፣

7. በክልሉ የሚታዩ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች ለማቃለል በስምምነት መሰረት ለሚመጡ እርዳታዎች በስራ ላይ እንዲውሉ ድጋፍ ይሰጣል፣ ያስተባብራል፣ ያስተዳድራል፣ ተጨማሪ እርዳታዎች እንዲመጡ የተለያዩ ፕሮጀክቶች በመቅረፅና እንዲቀረፅ በማድረግ እርዳታ ለሚሰጡ ድርጅቶች ያቀርባል፣

8. የክልሉ የመንግስት አካሎች የክልሉ መንግስት የፋይናንስ ፖሊሲዎች ሕጎች መሰረት በማድረግ መስራታቸው ይቆጣጠራል፣

9. የክልሉ መንግስት የፊስካል እና የፋይናንስ የስራ አፈፃፀም የሚያሳይ ዝርዝር መግለጫ

ንርእሰ ምምሕዳር፣ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ብሕጊ ስልጣን ንዝተውሃቦም ኣካላትን ብእዋኑ የቕርብ፣

10. ኤጀንሲ ልምዓት እቶት እዚ ክልል ብመሰረት ብሕጊ ዝተቐመጠሉ ስልጣንን ተግባርን ስራሕቱ ምፍፃሙ ይከታተል፣ ይግምግም፣ ኣንፈታት የቕምጥ፣

11. ስርዓት ኣተሓሕዛ ሒሳብ መንግስቲ እዚ ክልል ይሕንፅፅ፣ ንተግባራውነቱ ይድግፍ፣ ስርዓት ውሽጢ ቁፅፅር ይዝርግሕ፣

12. መንግስቲ እዚ ክልል ካብ ውሽጢ ሃገር ዝረኽቦም ፍልፍላት ልቓሕ ብሽም መንግስቲ እዚ ክልል ውዕሊ ይፍርም፣ እቲ ልቓሕ የመሓድር፣

13. ኣክስዮናት፣ ዝመሓላለፉን ዘይመሓላለፉን ሰነዳት፣ ገንዘብን ካልኦት ተመሳሰልቲ ሰነዳት ገንዘብ መንግስቲ እዚ ክልል ይሕዝ፣ ይሕሉ፣

14. ምምሕዳር ንብረትን ዕደጋን መንግስቲ እዚ ክልል ዝምልከት ስርዓት ይዝርግሕ፣ ኣፈፃፅምኡ ይድግፍ ይቆፃፀር፣ ሕጋዊ መስተኻኸሊ ስጉምቲ ይወስድ፣ ክውሰድ ይገብር፣

15. ኣብዚ ክልል ፖሊሲታት ስነ-ህዝቢ ኣብ ተግባር ንክውዕሉ ይሰርሕ፣ ኣብ ፖሊሲታት ስነ-ህዝቢ ዝግበሩ ምርምራት፣ ዓውደ መፅናዕቲታት፣ የተሓባብር፣ የበራትዕ፣

16. ኣብዚ ክልል ፖሊሲታት ስነ-ህዝቢ ንምትግባር ንኣፈፃፅምኡ ዝሕግዙ መምርሒታትን ማንዋላትን የውፅእ፣

17. ዓመታዊ ትልምን በጀትን ኤጀንሲ ልምዓት እቶት ተዳልዩ እንትቕርበሉ መርሚሩ ንዝምልከቶ ኣካል መንግስቲ ኣቕሪቡ ክፀድቕ ይገብር፣

18. ግብሪ ክፉሊ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ከቢድ ፀገም ሓደጋ ወይ ጥፍኣት በፂሑዎ እንትርከብ ብመሰረት ሕጊ ቢሮ

ለርእሰ መስተዳድሩ፣ ለክልሉ የስራ አስፈፃሚ ምክርቤትና በሕግ ስልጣን ለተሰጣቸው አካላት በወቅቱ ያቀርባል፣

10. የክልሉ የገቢዎች ልማት ኤጀንሲ በህግ የተቀመጡለት ስልጣንና ተግባር መሰረት በማድረግ ስራዎቹ መፈፀሙን ይከታተላል፣ ይገመግማል፣ አቅጣጫ ያስቀምጣል፣

11. የክልሉ መንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት ይነድፋል፣ ተግባራዊ እንዲሆን ይደግፋል የውስጥ ቁጥጥር ስርዓት ይዘረጋል፣

12. የክልሉ መንግስት ከአገር ውስጥ የሚያገኛቸውን የብድር ምንጮች በክልሉ መንግስት ስም ውል ይፈርማል፣ ብድሩን ያስተዳድራል፣

13. የክልሉ መንግስት አክስዮኖች፣ የሚተላለፍና የማይተላለፍ የገንዘብ ሰነዶችና ሌሎች ተመሳሳይ የገንዘብ ሰነዶች ይይዛል፣ ይጠብቃል፣

14. የክልሉ መንግስት የንብረት አስተዳደር እና የግዢ ስርዓት ይዘረጋል፣ አፈፃፀሙ ይቆጣጠራል፣ ይደግፋል ህጋዊ ማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፣ እንዲወሰዱም ያደርጋል፣

15. በክልሉ የስነ-ህዝብ ፖሊሲዎች ተግባር ላይ እንዲውል ይሰራል፣ በስነ-ህዝብ የሚደረጉ ምርምሮች፣ አውደ-ጥናቶች ያስተባብራል፣ ያበረታታል፣

16. በክልሉ የስነ-ህዝብ ፖሊሲ ለመተግበር ለአፈፃፀሙ የሚረዱ መመሪያዎች እና ማንዋሎች ያወጣል፣

17. የገቢዎች ልማት ኤጀንሲ ዓመታዊ እቅድና በጀት ተዘጋጅቶ ሲቀርብለት መርምሮ ለሚመለከተው የመንግስት አካል አቅርቦ እንዲፀድቅ ያደርጋል፣

18. ግብር ከፋይ ከአቅም በላይ በሆነ ከባድ ችግር ምኽንያት አደጋ፣ ወይም ጥፋት ደርሶበት ሲገኝ፣ በሕግ መሰረት ቢሮ ምህረት ወይም ሊሰርዘው

ክምሕሮ ወይ ክስርሆ ዝኽእል ዕዳ እቲ ኤጀንሲ ልምዓት እቶት ብዘቕረቦ መበገሲ መሰረት ውሳነ ይህብ፣

19. ምስ እቶት ምውሳኽን ምቕናስን ዝተተሓዘ ብኤጀንሲ ልምዓት እቶት ዝቐረበሉ ረቂቕ መምርሒ መርሚሩ የፅድቕ፣

20. ንወረዳን ዝምልከቶም ኣካላትን ዓቕሚ ምዕባይ ስልጠና ይህብ፡፡

6. <u>ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ፣</u>

1. ሲቪል ሰርቪስ ዝምልከቱ ፖሊሲታት ሕግታትን የዳሉ እንትፀድቕ ኣብ ስራሕ ምውዓሎም ይከታተል
2. ኣግባብ ኣወዳድባ ኣብያተ ቤት ፅዮ መንግስትን ኣጠቓቕማ ሓይሊ ሰብን እዚ ክልል ይግምግም፣ መማሓየሺ ሓሳብ የቕርብ፣ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ የረጋግፅ
3. ንመደባት ሲቪል ሰርቪስ ዘድልዩ ሓፈሻዊ መመዘንታት ትምህርቲ ዓይነት ስልጠናን ልምዲ ስራሕን የዳሉ፣ ኣብ ስራሕ የዉዕል
4. ኣብ ቤት ፅዮ መንግስቲ እዚ ክልል ዝካየድ ቁፃር፣ ዕቤት ብርኪ፣ ኣወዳድባ፣ ዝውውር፣ ስልጠናን ዲሲፕሊንን ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብመሰረት ሕጊ ሲቪል ሰርቪስ ይፍፀሙ ምህላዎም ይቆፃፀር፣ ግድፈት ኣሰራርሓ እንትፍፀም ይእርም፣
5. ዝርዝር መመዘኒ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስራሕ ሰራሕተኛታት መንግስቲ እቲ ክልል የዳሉኣብ ስራሕ ምውዓሉ ይቆፃፀር
6. ኣብ ኣወዳድባ ኣሰራርሓን ሓይሊሰብን ዘሎ ክፍተት ዓቕሚ እንዳዕበየ ቀፃላይ ዝኾነ ለውጢ ንምምፃእ ዘኽእል ስትራቴጂ ይትልም፣ የፅድቕ፣ የፈፅም፣ ይከታተል፣
7. ቀፃልነት ዘለዎ ፖሊሲ ልምዓት ሃብቲ ሰብ ቤት ፅዮ መንግስቲ እንዳነፀረ የቕርብ፣ ኣብ ክልልና ንዝካየዱ ስራሕቲ ምዕባለ ሓይሊ ሰብ

www.abyssinialaw.com

የሚችል እዳ የገቢዎች ልማት ኤጀንሲ በሚያቀርበው መነሻ መሰረት ውሳነ ይሰጣል፣

19. ከገቢ መጨመር መቀነስ የተያያዘ የገቢዎች ልማት ኤጀንሲ በሚቀርብለት ረቂቅ መመሪያ መርምሮ ያፀድቃል፣

20. ለወረዳ የሚመለከታቸው አካላት የአቅም ግንባታ ስልጠና ይሰጣል፡፡

6. <u>ሲቪል ሰርቪስ ቢሮ፣</u>

1. ሲቪል ሰርቪሱን በሚመለከት ፖሊሲዎችና ህጎች ያዘጋጃል ሲፈቀድም በስራላይ መዋላቸውን ይከታተላል
2. የክልሉ የመንግስት መስሪያቤቶችን አደረጃጀትና የሰው ሃይል አጠቃቀም ይገመግማል፣ ማሻሻያ ሃሳቦችን ያቀርባል ሲፈቀድም ሥራ ላይ መዋሉ ያረጋግጣል
3. ለሲቪል ሰርቪስ የሚያስፈልጉ የትምህርት የሥልጠናና የልምድ አጠቃላይ መመዘኛዎችን ያወጣል፣ ስራ ላይ ያዉላል
4. በክልሉ የመንግስት መስሪያቤት የሚካሄድ ቅጥር፣ የደረጃ ዕድገት፣ አደራጃጀት፣ ዝውውር፣ ሥልጠናና ዲሲፕሊን በሲቪል ሰርቪስ ህግ መሰረት መፈፀሙን ይቆጣጠራል፣ የአሰራር ስህተት ከተፈፀመ የእርምት እርምጃ ይወስዳል፣
5. የክልሉ የመንግስት ሰራተኞች የስራ ውጤት መመዘኛ ዝርዝር መመርያ ያወጣል በስራ ላይ መዋሉንም ይቆጣጠራል
6. በአደረጃጀት፣ በአሰራርና በሰው ሃይል አቅም ያለው ክፍተት እያጠና ቀጣይነት ያለውን ለውጥ ለማምጣት የሚያስችል ስትራተጂ ይነድፋል፣ ያፀድቃል፣ ይፈፅማል፣ ይከታተላል፣
7. ቀጣይነት ያለው የመንግስት መስሪያቤት የሰው ሃይል ልማት ፖሊሲ በመንደፍ ያቀርባል፣ በክልላችን ለሚካሄደው የሰው ሃይል ልማት

ብላዕላዋይነት ይመርሕ፣ የተሓባብር፣ ንመንግስቲ የማኽር፣ ንተፈፃሚነቱ ይከታተል፣

8. ሰራሕተኛ መንግስቲ እዚ ክልል ብኽእለት ምንኣስ ምኽንያት ካብ ስራሕ ንምስንባት ኣብ ዝምልከት ከምኡ'ውን ካብ ናይ ጡረታ ዕድመ ክልል ንላዕሊ ግልጋሎት ንክናዋሕ ኣብ ዝቐርብ ሕቶ ብመሰረት ሕጊ ናይ መወዳእታ ውሳነ ይህብ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

9. ናይዚ ክልል ሰራሕተኛን ሹመኛን መንግስቲ ጥቅማጥቕሚን ካልእ ተዛማዲ ክፍሊትን ምስ ሃገራዊ መመዘንታትን እናገናዘበ ኣፅኒዑ ንክልል ቤት ምኽሪ ፈፃሚት ስራሕ የቕርብ፣ ብመንግስቲ እንትውሰን ንተግባራዊነቱ ይሰርሕ፣

10. ብሹመትን ብሜሪትን ክትሓዝ ዝግብኦ ስራሕ መደብ የቕርብ፣ ብመንግስቲ እንትውሰን ንተግባራዊነቱ ይሰርሕ፣

11. መረዳእታ ሰራሕተኛ መንግስቲ ክልልና ይሕዝ፣ ይትንትን፣ ኣድላይ ኣብዝኾነሉ ናብ ዝምልከቶ ኣካል የቕርብ ፣

12. ኣብ ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ዝካየድ ስራሕቲ ምምሕዳር ሓይሊሰብን ግድፈት ዲስፕሊንን ኣመልኪቱ ዝለዓሉ ቅሬታን ጥርዓንን ናይ መወዳእታ ውሳነ ይህብ፣ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ቀረበኡ፣ ብውሕድ ወፃኢን ኣብ ዝሓፀረ እዋንን ፍታሕ ዝረኽበሉ ስርዓት የተኣታትው፣

13. ንሲቪል ሰርቪስ ዘገልግሉ ስኬላት ማሃያ የፅንዕ እንትፍቀድ ኣብስራሕ ምውዓሎም ይከታተል

14. ንሲቪል ሰርቪስ ዘገልግሉ ዝተፈላለዩ ኣበላትን ጥቕማ ጥቕምን እናፅነዐ ንዝምልከቶ ኣካል የቕርብ እንትፍቀድ ኣብስራሕ ምውዓሉ ይከታተል ይቆፃፀር

15. ሕጊታት ሲቪል ሰርቪስ እዚ ኽልል ብትኽክል ኣብ ስራሕ ምዉዓሎም ይከታተል፣ የረጋግፅ

16. ሓይልታት ልምዓት ብዝተኣሳሰረን ብዝተዋደደን ዓቕሞም ዝህነፅሉ ኣሰራርሓን

www.abyssinialaw.com

ሥራዎች በበላይነት ይመራል፣ ያስተባብራል፣ መንግስት ያማክራል፣ ተፈፃሚነቱ ይከታተላል፣

8. የክልሉ የመንግስት ሠራተኛ በችሎታ ማነስ ምክንያት ከሥራ ለማሰናበት የሚመለከትና ከጡረታ ዕድሜ ክልል በላይ አገልግሎት እንዲራዘም ለሚቀርቡ ጥያቄዎች በህግ መሰረት የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል፣ ዝርዝሩ በደንቡ ይወሰናል፣

9. የዚህ ክልል የመንግስት ሠራተኛና ሹመኛ ጥቅማጥቅምና ሌላ ተዛማጅ ክፍያ ከሃገራዊ መመዘኛ ጋር እያገናዘበ አጥንቶ ለክልሉ የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ያቀርባል፣ በመንግስት ሲወሰን ለተግባራዊነቱ ይሰራል፣

10. በሹመትና በሜሪት መያዝ ያለበት የስራ መደብ ያቀርባል፣ በመንግስት ሲወሰን ለተግባራዊነቱ ይሰራል፣

11. የክልሉ የመንግስት መስሪያቤትና የሰው ሃይል መረጃ ይይዛል፣ ይተነትናል፣ አስፈላጊ ሲሆን ለሚመለከተው አካል ያቀርባል፣

12. በመንግስት መስሪያቤት ውስጥ በሚካሄድ የሰው ሃይል አስተዳደር ሥራና የዲስፕሊን ግድፈት መሰረት አድርጎ ለሚነሱ ቅሬታና አቤቱታ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል፣ የመንግስት ሠራተኞ በቅርብና በአነስተኛ ወጪ፣ በአጭር ጊዜ መፍትሄ የሚያገኙበትን ስርዓት ይዘረጋል፣

13. ለክልሉ ሲቪል ሰርቪሱ የሚያገለግሉ የደመወዝ ስኬሎች ያጠናል ሲፈቀብ በስራላ መዋላቸውን ይቆጣጠራል

14. ለክልሉ ሲቪል ሰርቪሱ የሚያገለግሉ የተለያዩ አበሎችና ጥቅማጥቅሞች እያጠና ለሚመለከተው አካል ያቀርባል ስፈቀድም በስራላይ መዋሉ ይከታተላል ይቆጣጠራል

15. የክልሉ የሲቪል ሰርቪስ ህጎች በትኽክል ስራ ላይ መዋላተቸዉን ይከታተላል፣ ያረጋግጣል

16. የልማት ሃይሎች በተሳሰረና በተቀናጀና አቅማቸውን የሚገነቡበት አሰራርና አደረጃጀት

www.abyssinialaw.com

ኣወዳድባን እንዳፅነዐ ኣማረፂ ሓሳባት የቕርብ፣ የተግብር፣

17. ስራሕቲ ህንፀት ዓቕሚ ዘፈር መንግስቲ የተሓባብር፣ ኣወሃህባ ግልጋሎት ዘፈር መንግስቲ ብቐፃልነት ዝመሓየሽሉ ስልቲ ይቕይስ፣ ተግባራዊነቱ ይከታተል፣ ይግምግም

18. ስርዓት ዘይምእኹል ምምሕዳር ንምጥንኻር ካብ ክልል ክሳብ ጣቢያ ዘሎ መሓውር ዓቕሚ መንግስቲ የጠናኽር፣

19. መንቀሊ ፀገማት ሰናይ ምምሕዳር በቢእዋኑ እንዳፅነዐ መፍትሒ ሓሳብ የቕርብ፣ ሰናይ ምምሕዳር ኣብ ክልልና ክሰፍንን ዘላቕነት ክህልዎን ኩነታት የመመቻቹ፣ ንተግባራውነቱ ይከታተል፣

20. መደብ ህንፀት ዓቕሚ ንምፍፃም ዘድልዩ መምርሒታት ኣሰራርሓታት የዳሉ፣ የፈፅም ይከታተል፡

21. ፖሊሲን ስትራቴጅን ህንፀት ዓቕሚ ሃገርና ኣብ ክልልና ይትግበር ምህላው ይከታተል፣ ይፍፅም፣ ይመርሕ፣ የተሓባብር፣

22. ብመሰረት ሃገራዊ ፖሊሲን ስትራተጅን ምዕባለ ሓበሬታን ርክብን ፖሊሲን ስትራተጂን ክልልና ሕግታት፣ መምርሕታት ምዕባለ ሓበሬታን ርክብን ብምሕንፃፅ ኣብ መፅናዕቲ ዝተደረኸ ሓሳብ የቕርብ፣ እንትፀድቕ ኣብ ስራሕ ምምውዓሉ ይከታተል፣

23. ሓበሬታ ስሉጥ ብዝኾነ መንገድን ብዝተመጣጠነ ወፃኢን ክርከበሉ ዝኽእል መፅናዕቲ የካይድ፣ ውሳነ ሓሳብ የቕርብ፣ እንትፀድቕ ንተግባራዊነቱ ምስ ሰብ እጃም ብሓባር ይሰርሕን ይከተታተልን፣

24. ኣብ ክልልና ዘመናዊ መሰረተ ልምዓት ቴክኖሎጂ ሓበሬታ ምዝርግሑ ይከታታል ዘድልይ ድጋፍ ይህብ፣ ንተግባራዊነቱ'ውን

እያጠና አማራጭ ሓሳቦችን ያቀርባል፣ ይተገብራል፣

17. የመንግስት ዘርፍ የአቅም ግንባታ ስራዎችን ያስተባብራል፣ የመንግስት ዘርፍ አገልግሎት አሰጣጥ በቀጣይነት የሚሻሻልበትን ስልት ይቀይሳል፣ ተግባራዊነቱም ይከታተላል፣ ይገመግማል

18. ያልተማከለ የአስተዳደር ስርዓት ለማጠናከር ከክልል እስከ ቀበሌ ያለውን የመንግስት መዋቅር አቅማቸው ያጠናክራል፣

19. የመልካም አስተዳደር ችግሮች መንሲኤ በየጊዜው እያጠና መፍትሄ ሃሳብ ያቀርባል፣ በክልላችን መልካም አስተዳደር በዘላቂነት እንዲሰፍን ሁኔታዎችን ያመቻቻል፣ ለተግባራዊነቱ ይከታተላል፣

20. የአቅም ግንባታ መደብ ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችና አሰራሮች ያዘጋጃል፣ ያስፈፅማል፣ ይከታተላል፣

21. የአገራችን የአቅም ግንባታ ፖሊስና ስትራተጂ በክልላችን ተግባራዊ መሆኑን ይከታተላል፣ ይፈፅማል፣ ይመራል፣ ያስተባብራል፣

22. የአገራችንን የኢንፎርሜሽንና የመገናኛ ቴክኖሎጂ ፖሊስና ስትራተጂ መሰረት አድርጎ የክልላችን የቴክኖሎጂ ኢንፎርሜሽን መገናኛ ፖሊስና ስትራተጂ ህጎች፣ መመሪያዎች በሚመለከት በጥናት ላይ የተመረከዘ ሃሳብ ያቀርባል፣ ሲፀድቅ በስራ ላይ መዋሉን ይከታተላል፣

23. ኢንፎርሜሽን ቀልጣፋ በሆነ መንገድና በተመጣጠነ ወጪ ሊገኝ የሚችልበትን ሁኔታ ጥናት ያካሂዳል፣ ውሳኔ ሃሳብ ያቀርባል፣ ሲፀድቅ ለተግባራዊነቱ ከሚመለከታቸው ባለድርሻዎች ጋር ይሰራል፣ ይከታተላል፣

24. በክልላችን ዘመናዊ የኢንፎርሜሽንና መገናኛ ቴክኖሎጂ መሰረተ ልማት መዘርጋቱ ይከታተላል፣ አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል፣

ይከታተል፣

25. ኣብ ስራሕ ዘለዉ ንቅድሚት ኣብ ስራሕ ዝውዕሉን መሰረተ-ልምዓት መርበብን ኣጠቓቕምኡን ብመንፅር ቴክኒክ ተዋዲዶምን ተኣሳሲሮም ዝኸዱ ዘለዉ ምዃኖም የረጋግፅ፣

26. ኣብ መንነ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ዝተዋደደን ድሕንነቱ ዝተሓለወን ፍሰት ሓበሬታን ልውውጥን ንክህሉ የማኽር፣ ብግቡእ ኣብ ጥቕሚ ምውዓሉ ይከታተል፣ በብግዚኡ ምስ ዕብየት ቴክኖሎጂ መመሓየሺ ሓሳብ የቕርብ፣

27. ቴክኖሎጂ ርክብ ሓበሬታ ናብ ሕብረተሰብ ንክበፅሐ ኣብዝግበር ስራሕቲ ምርምርን ልምዓትን የተሓባብር፣ ድጋፍ ይህብ፣

7. ቢሮ ኮንስትራክሽን፣ መንገድን ትራንስፖርትን፣

1. ብመሰረት ፖሊስን ስትራተጂን መንግስቲ ፌደራል ፖሊስን ስትራተጂን ኮንስትራክሽን ክልል ሓንጊፁ ናብ መንግስቲ የቕርብ ምስ ፀደቐ የተግብር፣
2. ኣብዚ ክልል ዝስራሕ ህንፃ፣ መንገድን ካሊእ ሲቪል ሰራሕን ዲዛይኑን ህንፀቱን ደረጅኡ ዝሓለወ ምዃኑ የረጋግፅ፣
3. ኣብዚ ክልል ዝስራሕ ኩሉ ስራሕ ኮንስትራክሽን ይቆፃፀር፣ ሓዱሽ ቴክኖሎጂ፣ ናውቲ ህንፃን መሳርሕን ንምትእትታው መፅናዕትን ምርምርን የካይድን ክካየድ ይገብርን፣
4. ዲዛይን ኮንስትራክሽን ብዝምልከት ብፌደራልን ክልልን ዝወፅ ብርኪ መዐቀኒ መምርሒ ኣብዚ ክልል ምትግባሩ የረጋግፅ፣
5. ንክልል ዘገልግል ዲዛይንን ኮንስትራክሽንን ዝምልከት መምርሒን ደንብን የዳሉ፣ ክዳሎ

www.abyssinialaw.com

ለተግባራዊነቱን ይከታተላል፣

25. በክልላችን ሥራ ላይ ያሉና ለወደፊቱ በሥራ ላይ ለሚውሉ የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ መሰረተ ልማት አጠቃቀሙን በቴክኒካዊ ሁኔታው ተቀናጅቶ ተግባር ላይ የሚውሉ መሆናቸውን ያረጋግጣል፣
26. በመንግስት መስሪያ ቤት ውስጥ የተቀናጀና ደህንነቱ የተጠበቀ የመረጃ ስፋትና ልውውጥ እንዲኖር ያማክራል፣ በሚገባ ጥቅም ላይ መዋሉን ይከታተላል፣ በየጊዜው ከሚመጣው የቴክኖሎጂ ዕድገት የማሻሻያ ሃሳብ ያቀርባል፣
27. የኢንፎርሜሽንና መገናኛ ቴክኖሎጂ ለማህበረሰቡ ለማዳረስ የሚደረግ የልማትና የምርምር ሥራ ያስተባብራል፣ ድጋፍ ይሰጣል፣

7. የኮንስትራክሽን፣ መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ፣

1. በፌደራል መንግሰት ፖሊሲና ስትራተጂ መሰረት የክልሉ ኮንስታራክሽን ፖሊስና ስትራተጂ በመንደፍ ለመንግስት ያቀርባል ሲፀድቅ ይተግብራል፣
2. በክልሉ የሚሰራ ህንፃ፣ መንገድ ሌላ የሲቪል ስራ ዲዛይን ግንባታ ደረጃውን የጠበቀ መሆኑን ያረጋግጣል፣
3. በክልሉ የሚሰራ የኮንስትራክሽን ስራ ሁሉ ይቆጣጠራል አዲስ ቴክኖሎጂ የህንፃ ቁሳቁስና መስሪያ ለማስገባት ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣
4. በፌደራልና በክልል ደረጃ ዲዛይንና ኮንስትራክሽን በሚመለከት የሚወጣ የደረጃ መመዘኛ መመሪያ በዚሁ ክልል መተግበሩ ያረጋግጣል፣
5. ለክልሉ የሚያገለግሉ ዲዛይንና ኮንስትራክሽን የሚመለከት የደንብና መመሪያ ያዘጋጃል፣

www.abyssinialaw.com

ይገብርን እንትፀድቕ የተግብር፣

6. ንሰብ ሞያ ዲዛይንን ኮንስትራክሽንን መዐቀኒ የውፅእ፣ ብቕዓት መረጋገፂ ፍቓድ ስራሕን ፍቓድ ሞያን ይህብ፣ ስጉምቲ መኣረምታ ይወሰድ፣
7. ስራሕ ዲዛይን ህንፃ፣ ህንፀት፣ ፅገናን ቁፅፅርን ይሰርሕ፣ ብተዃናታሪ ስራሕን ኣማኸሪን ዝውሃበሉ ዕድል የመቻቹ፣ ክውሃብ ይገብር፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣
8. ብተሳትፎ ሕብረተሰብ ዝስራሕ መንገዲ ይትልም፣ ሓገዝ ቴክኒክ ይህብ፣ ነቲ ስራሕ የተሓባብር፣
9. ድሕንነት መንገዲ፣ ትራፊክን መንገድን ዘኽብር ደንቢ የዳሉ፣ ምስፀደቐሉ የተግብር፣ መምርሒን ኣሰራርሓን የውፅእ፣ ክወፅእ ይገብር፣ ንተግባራውነቱ ይከታተል፣
10. ተፈጥራዊ ሰብ ወይ ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃቦ ትካል ንፍሉይ ወይ ንሓባር ዕላማ ግልጋሎት ዝሰርሖ፣ ዘፀግኖን ዘመሓድሮን መንገዲ ፍቓድ ስራሕ ይህብ፣ ይምዝግብ፣
11. ንዘዋሪ ሞተር ፍቓድ መዘወሪ፣ ምዝዋር ንዘምህር፣ ቴክኒክ ምርመራን ድሕንነት ተሽከርካሪ ንዘረጋግፅ፣ ኣብ ስራሕ ንግዲ ምጉዕዓዝ ንዝዋፈር፣ ዘማኽርን ተፈጥራዊ ሰብ ወይ ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃቦ ትካል ብቕዓት መረጋገፂ ሞያ ይህብ፣ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣
12. ብቕዓት ቴክኒክ ጋራዥ መፀገኒን መሓደሲን ተሽከርካሪ የረጋግፅ፣ ደረጃ ይውስን፣ ንኣፈፃፅምኡ መምርሒ የውፅእ፣
13. ግልጋሎት መጓዓዝያ ድሌትን ማቓን ተገልገልቲ መሰረት ዝገበረ ምዃኑ ይከታተል፣ ፀገም መጓዓዝያ ወይ ሀፁፅ ኩነታት ጠለብ ግልጋሎት ትራንስፖርት እንተጋጢሙ ኣብ ግልጋሎት ንግዲ ትራንስፖርት ዝተዋፈረ ተሽከርካሪ ውልቀ ወይ ማሕበር ወይ ኣክሲዮን

እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣ ሲፀድቅ ይተገብራል፣

6. ለዲዛይንና ኮንስትራክሽን ባለሙያ የደረጃ መመዘኛ ያወጣል፣ የሞያ ብቃት ማረጋገጫ ስራ ፈቃድና የሞያ ፍቃድ ይሰጣል፣ የእርምት እርምጃ ይወስዳል፣
7. የህንፃ ዲዛይን፣ ግንባታ፣ ጥገና እና የቁጥጥር ስራ ይሰራል፣ ለስራ ተቋራጭና ለአማካሪ የሚሰጥበት እድል ያመቻቻል፣ እንዲሰጥ ያደርጋል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣
8. በህብረተሰቡ ተሳትፎ የሚሰራ መንገድ ያቅዳል፣ የቴክኒክ ድጋፍ ያደርጋል፣ ስራውን ያስተባብራል፣
9. የመንገድ፣ የትራፊክ እና መንገድ ድህንነት የሚያስከብር ደንብ ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅለት ተግባር ላይ ያውላል፣ መመሪያና አሰራር ያወጣል፣ እንዲወጣ ያደርጋል፣ ይተገብራል፣
10. የተፈጥሮ ሰው ወይም ህጋዊ ሰውነት የተሰጠው ድርጅት ለልዩ ወይም ለጋራ ዓላማ አገልግሎት ያሰራው የሚጠግነውና የሚያስተዳድረው መንገድ የስራ ፍቃድ ይሰጣል፣ ይመዘግባል፣
11. ለሞተር አሽከርካሪ መንጃ ፍቃድ፣ መንዳት ለሚያስተምር የተሽከርካሪ ደህንነትና የቴክኒክ ምርመራ ለሚያካሂድ በማጓጓዝ ንግድ ስራ የተሰማራና የሚያማክር የተፈጥሮ ሰው ወይም ህጋዊ ሰውነት የተሰጠው ድርጅት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ፍቃድ ይሰጣል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
12. የተሽከርካሪ መጠገኛና ማደሻ ጋራዥ የቴክኒክ ብቃት ማረጋገጫ ይሰጣል፣ ደረጃ ይወሰናል፣ ለአፈፃፀሙ መመሪያ ያወጣል፣
13. የትራንስፖርት አገልግሎት የተገልጋይ ፍላጎት ምቾት መሰረት ያደረገ መሆኑ ይከታተላል፣ የትራንስፖርት ችግር ወይም አስቸኳይ የትራንስፖርት ግልጋሎት ጥያቄ ሲያጋጥም በንግድ ትራንስፖርት የተሰማራ የግል ወይም የማሕበር ወይም የሽርክና ተሽከርካሪ

የዋፍር፣

14. ድሕንነት ዓመታዊ ቴክኒክ ምርመራ ንዘካየደ ተሽከርካሪ መረጋገፂ ተለጣፊ ቦሎ ይህብ፣

15. ኣብ ሰብን ንብረትን ሓደጋ ከስዕብ ዝኽእል ተሽከርካሪ ኣብ ግልጋሎት ከይውዕል ተኸታቲሉ ይእግድ፡፡ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣

16. ግልጋሎት ታሪፍ ትራንስፖርት ይውሰን፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣

17. ኣተሓሕዛን ኣጠቃቕማን ተሽከርካሪ መንግስቲ ስርዓት ዝተኸተለ ክኸውን ይገብር፡፡ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣

18. ብዝኾነ ኣካል ንዝስራሕ መዕርፊ ንግዲ ተሽከርካሪ መዐቀኒ ደረጃ የውፅእ፣ የማሓድር፣

19. ብዝምልከቶም ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ዝቐርብ ሕቶ ስራሕቲ ኮንስትራክሽን ተቐቢሉ ጨረታ የውፅእ፣ ይወዓዓል፣ ይከታተል፣ የስርሕ፡፡

8. ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን፣

1. በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ ፖሊስ ኮምሽን ዝተዘርዘሩ ፈፀምቲ ኣካላት ብላዕለዋይነት ይመርሕ የተሓባብር ረቂቅ ኣወዳድባኦም ድንብን ናይ ስራሕ ትልሚ በጃት መርሚሩ ንቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ የቅርብ

2. ሰላምን ድሕንነትን ህዝቢ ይሕልው፣ ይከታተል፣ የረጋግፅ፣ ህዝቢ የሳትፍ፣

3. ኣብ ጉዳያት ድሕንነትን ፀጥታን ህዝቢ ምስዝሰርሑ ኣግባብነት ምስዘለዎም ኣካላት መንግስቲ ፌደራል፣ ክልላትን ወረዳታትን ርክብ ይምስርት፣

4. ምስ ጎረባብቲ ክልላት ዝለዓሉ ጎንፅታትን ዘይምርድዳእን ብሰላማዊ መንገዲ ይፈትሕ፣ ምስ ዝምልከቶም ክልላትን ፌደራልን ተሓባቢሩ ይሰርሕ፣

ያሰማራል፣

14. ዓመታዊ የቴክኒክ ምርመራ ላካሄደ ተሽከርካሪ የብቃተ ማረጋገጫ ተለጣፊ ቦሎ ይሰጣል፣

15. በሰውና በንብረት አደጋ ሊያደርስ የሚችል ተሽከርካሪ አገልግሎት እንዳይሰጥ ተከታትሎ ያግዳል፡፡ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል፣

16. የትራንስፖርት አገልግሎት ታሪፍ ይወሰናል፣ አፈፃፀሙን ይከታተላል፣

17. የመንግስት ተሽካርካሪ አያያዝና አጠቃቀም ስርዓት የተከተለ እንዲሆን ያደርጋል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል፣

18. በማንኛውም አካል የሚሰራ የንግድ ተሽከርካሪ መናሃሪያ ደረጃ መለኪያ ያወጣል፣ ያስተዳድራል፣

19. በሚመለከተው የመንግስት መስሪያቤት የኮንስትራክሽን ስራ ጥያቄ ሲቀርብለት ተቀብሎ ያጫርታል፣ ውል ይፈፅማል፣ ይከታተላል፣ ያሰራል፡፡

8. ፀጥታና አስተዳደር ቢሮ፣

1. በዚህ አዋጅ የተቋቋመው ፖሊስ ኮምሽን በበላይነት ይመራል ያስተባብራል ረቂቅ አደረጃጀታቸው የስራ እቅዳቸው በጀታቸው መርምሮ ለስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ያቀርባል

2. የህዝብ ሰላምና ደህንነት ይጠብቃል፣ ይከታተላል፣ ያረጋግጣል፣ ህዝብ ያሳትፋል፣

3. በፌደራል መንግስት፣ ክልሎችና ወረዳዎች የህዝብ ሰላም፣ ደህንነት፣ ከሚሰሩ አግባብነት ያላቸው አካላት ግንኙነት ይመስርታል፣

4. ከአጎራባች ክልሎች ጋር የሚነሱ ግጭቶችና አለመግባባቶች በሰላማዊ መንገድ ይፈታል፣ ከሚመለከታቸው ክልሎችና ፌደራል ጋር ተባብሮ ይሰራል፣

www.abyssinialaw.com

5. ምምሕዳራዊ ጥርዓናት እንትቐርብሉ ኣፃርዩ መዕለቢ ይህብ፣
6. ኣብዚ ክልል ዝለዓሉ ዘይምርድዳእን ጎንፅታትን ብሰላማዊ መንገዲ ክፍትሑ ምስ ዝምልከቶ ኣካላት ተዋዲዱ ይሰርሕ፣
7. ሓይሊ ሚልሻ እዚ ክልል ይመርሕ፣ የተሓባብር፣ ንስርሑ ዘድሊ ዕጥቅን ኣድላይ ንዋትን ክማላእን ክጠናኸርን ይገብር፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን፣
8. ሰራሕተኛታት እዚ ቢሮ ስራሕቶም ሕገ-መንግስታዊ መሰል ዜጋታት ብዘይፃባእ መንገዲ ንኽፍፅሙ ይገብር፣
9. ማእኸል ቤት ህንፀት የማሕድር፣
10. ብቤት ፍርዲ መቕፃዕቲ ዝተወሰነሎም ተሃነፅቲ ተቐቢሉ ብመሰረት ትእዛዝ ቤት ፍርድን ሕግን የፈፅም፣ ይሃንፅ፣ ቅፅዓቶም ወዲኦም ንዝወፁ ተሃነፅቲ እግሪ ዝተኽልሉ ባይታ የመቻቹ፣
11. ማእኸላት ህንፀት ዝተፈላለዩ ፍልፍል እቶት ተጠቒመን እቶተን ክዕብያ ይገብር፣ እቶት ይእክብ፣ ብመሰረት ዘዳልዎ ትልሚ ብቢሮ ትልምን ፋይናንስን እንትፍቀደሉ ኣብ ስራሕ የውዕል፣ ክውዕል ይገብር፣ ዝርዝሩ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣
12. ብመሰረት ሕግን ኣሰራርሓ ኣብያተ ህንፀትን ንተሃነፅቲ ብኣመክሮ ይፈትሕ ወይ ክፍትሑ ይገብር፣
13. ብመሰረት ሕገ መንግስቲ ይቅርታ ንዝግበርሎም ፍርደኛታት ሓርዩ ምስ መበገሲ ውሳነ ሓሳብ ናብ ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ የቅርብ፣ምስፀደቐ የተግብር፣
14. ዓቕሚ መንግስቲ ኣብ ግምት ዘእተወ ኣብ ማእኸላት ህንፀት ንዝርከቡ ተሃነፅትን ምስ ወለዶም ዝርከቡ ዕድሚኦም ካብ 5 ዓመት

5. ለሚቀርቡለት አስተዳደራዊ ቅሬታዎች አጣርቶ ውሳኔ ይሰጣል፣
6. በክልሉ የሚነሱ አለመግባባቶችና ግጭቶች በሰላማዊ መንገድ እንዲፈቱ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ተቀናጅቶ ይሰራል፣
7. የክልሉ የሚልሻ ሐይል ይመራል፣ ያስተባብራል፣ ለስራው የሚያስፈልግ ትጥቅና አስፈላጊ የሆኑ ቁሳቁሶች እንዲጠናከርና እንዲሟላ ያደርጋል፣
8. የቢሮው ሰራተኞች ስራቸው የዜጎችን ህገ-መንግስታዊ መብት በማይፃረር መንገድ እንዲፈፅሙ ያደርጋል፣
9. የማረሚያ ማእከሎችን ያስተዳድራል
10. በፍርድ ቤት ቅጣት የተወሰነባቸው ታራሚዎች ተቀብሎ በፍርድ ቤት ትእዛዝና ህግ መሰረት ይፈፅማል፣ ይገነባል፣ ቅጣታቸው ጨርሰው ለሚወጡ ታራሚዎች መልሰው የሚቋቋሙበት ሁኔታ ያመቻቻል፣
11. ማረሚያ ቤቶች የተለያየ የገቢ ምንጭ ተጠቅመው ገቢያቸው እንዲያሳድጉ ያደርጋል፣ገቢውን ይሰበስባል፣ በሚያዘጋጀው እቅድ መሰረት በፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ ሲፈቀድለት በስራ ላይ ያውላል፣ እንዲውል ያደርጋል፣ዝርዝሩ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል፣
12. በህግና የማረሚያቤቶች አሰራር መሰረት ታራሚዎችን በአመክሮ ይፈታል ወይም እንዲፈቱ ያደርጋል፣
13. .በህግ መሰረት መንግስት ይቅርታ ለሚያደርግላቸው ፍርደኞች መርጦ ከነ መነሻ ውሳነ ሓሳቡ ለውሳኔ ለክልሉ የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ያቀርባል፣ ሲፀድቅ ይተገብራል፣
14. የመንግስት አቅም ግምት ውስጥ ያስገባ በማረሚያ ቤቶች ለሚገኙ ታራሚዎችና ከወላጆቻቸው የሚገኙ እድሜያቸው ከ5

23

www.abyssinialaw.com

ዘይበልፅ ህፃውንትን ግልጋሎት ምግቢ፣ መፅለልን ነፃ ሕክምናን ክረኽቡ ይገብር፣

9. ቢሮ ፍትሒ፣

1. ንሃገራዊ ፖሊሲ መሰረት ዝገበረ ንስራሕቲ ፍትሒ ዝምልከት ፖሊሲ ሓሳባት የመንጭው፣ ምስፀደቐ ኣብ ተግባር የውዕል፣ ክውዕሉ ይገብር፣
2. ትካላዊ ለውጢ ንምምፃእ ስራሕቲ ምዕባይ ዓቕሚ የካይድ፣ ክካየድ ይገብር፣ ንታሕተዎት ኣካላት ቀፃልነት ዘለዎ ቴክኒካዊ ደገፍ ይህብ፣
3. ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ብኩሎም መንግስታዊን ዘይመንግስታውን ትካላት፣ ማሕበራትን ውልቀ ሰባትን ሕጊ ዝተኸበረ ምኻኑ የረጋግፅ፣
4. ስልጣን ኣብያተ ፍርዲ እዚ ክልል ዝኾኑ ዋኒናት ገበን ይከራኸር፣
5. ድሕንነት መሰኻኽርን ጉድኣት ገበንን ይሕሉ፣ ክሕሎ ይገብር፣
6. ጥቕምን መሰልን መንግስቲ እዚ ክልል ንምኽባር ኣብ ልዕሊ ዝኾነ ሰብ ኣብዝኾነ ይኹን ዳይነት ሰማዒ ኣካል ክሲ ይምስርት፣ ክምስረት ይገብር ወይ ጣልቀ ኣትዩ ይከራኸር ወይ ከከም ኩነታቱ ተኸላኻሊ ኮይኑ ይቐርብ፣
7. ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ብፈፀምቲ ገበን ከቢድ ጉድኣት ዝበፅሖምን መሰሎም ንምኽባር ዓቕሚ ዘይብሎምን ጉድኣት ገበን እንተጋጥሙ መሰሎምን ጥቕሞምን ንምኽባር ኣብ ዋኒናት ፍትሃብሄር ጣልቃ ኣትዩ ይከራኸር፣
8. ብመንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ እዚ ክልል ጠለብ ምርቃቕ ሕጊ እንትቐርበሉ ኣብ ንፁር መፅናዕቲ ዝተደረኸ ረቂቕ ሕጊ ኣድልዩ ናብ ቤት ምኽሪ ኣፈፃሚ ስራሕ የቕርብ፣

አመት የማይበልጥ ህፃናት የምግብ የመጠለያ እና ነፃ የህክምና አገልግሎት እንዲያገኙ ያደርጋል፣

9. ፍትህ ቢሮ፣

1. ሃገራዊ ፖሊስ መሰረት ያደረጉ የፍትህ ስራዎች የሚመለከቱ የፖሊሲ ሓሳቦች ያመነጫል፣ ሲፀድቅ በተግባር ላይ ያውላል፣ እንዲውሉ ያደርጋል፣
2. ተቋማዊ ለውጥ ለማምጣት የአቅም ግንባታ ስራ ያካሂዳል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣ ለበታች አካላት ቀጣይነት ያለው ቴክኒካዊ ድጋፍ ይሰጣል፣
3. በክልሉ ውስጥ በሁሉም መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ማሕበራትና ሰዎች ህግ የተከበረ መሆኑ ያረጋግጣል፣
4. የክልል ፍርድቤቶች ስልጣን የሆኑ የወንጀል ጉዳዮች ይከራከራል፣
5. የምስክሮች እና የወንጀል ተጎጂዎች ደህንነት ይጠብቃል፣ እንዲጠበቅ ያደርጋል፣
6. የክልሉ መንግስት መብትና ጥቅም ለማስከበር በማንኛውም ሰው ላይ በማንኛውም የዳይነት ሰሚ አካል ክስ ይመሰርታል፣ እንዲመሰረት ያደርጋል፣ ወይም ጣልቃ በመግባት ይከራከራል ወይም እንደየሁኔታው ተከላካይ ሆኖ ይቀርባል፣
7. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በወንጀል ፈፃሚዎች ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸውና መብታቸውን ለማስከበር ዓቅም የሌላቸው የወንጀል ተጎጂዎች ሲያጋጥሙ መብታቸውና ጥቅማቸው ለማስከበር በፍትሃብሄር ጉዳይ ጣልቃ በመግባት ይከራከራል፣
8. በክልሉ የመንግስት መስሪያቤቶች የህግ ማርቀቅ ጥያቄ ሲቀርብለት ግልፅ በሆነ ጥናት ላይ ተመርኩዞ የህግ ረቂቅ በማዘጋጀት

9. ኣብ ስራሕ ዘለዉ ሕግታት ኣብ ምዕሳል ሰናይ ምምሕዳር፣ ምዕምባብ ዲሞክራሲን ምቅልጣፍ ልምዓትን ዘለዎም ፋይዳ ብዝተመልከተ መፅናዕቲ የካይድ፣ ውፅኢት እቲ መፅናዕቲ ንዝምልከቶ ኣካል የቕርብ፣

10. ብመዳይ ሕጊ ንመንግስቲ እዚ ክልል ይውክል፣ ኣማኻሪ ሕጊ ኮይኑ ይሰርሕ፣

11. ስርፀት ሕጊ ንምክያድ ዘኽእል ስርዓት ትምህርቲ ቐሪፁ ኣብ ተግባር የውዕል፣

12. ዝተፈላለዩ ሜላታት ብምጥቃም ስርፀት ሕጊ ምስ ዘካይዱ ኣካላት ብምትሕብባር ኣብ መላእ ሕብረተሰብ ስርፀት ሕጊ የካይድ፣ ክካየድ ይገብር፣ ነዚ ስራሕ'ዚ የተሓባብር፣ ይቆፃፀር፣

13. ኣብ ኣብያተ ፍርዲ እዚ ክልል ንዝሰርሑ ጠበቓታት ፍቓድ ጥብቅና ይህብ፣ የሕድስ፣ ይእግድ፣ ይስርዝ፣ ንዝህቦ ግልጋሎት ክፍሊት ግልጋሎት የኽፍል፣

14. ኣብ ምርግጋፅ ዝተፈላለዩ ሰነዳት፣ ምፅዳቕን ምምዝጋብን ዝተፈላለዩ ስምምዓት ተመስሪቱ ግልጋሎት ውዕልን ማሕበራዊ ጉዳያትን ይህብ፣ ካብ እድር፣ ህፃናትን ኣረጋውያንን ዝሰርሑ ማሕበራት ወፃኢ ንዘለው ዘይመትረፍቲ ማሕበራት ይምዝግብ፣ ፍቓድ ይህብ፣ ይስርዝ፣ ይቆፃፀር፣ ዝርዝሩ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፣

15. ስራሕቲ ፍትሒ ንምስላጥ ምስ ኣብ ፌደራልን ክልልን ዝርከቡ መንግስታውን ዘይመንግስታዊን ኣካላት ርክብ ስራሕ ይፈጥር፣

16. ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ሰራሕተኛታቱ የማሓድር፣

17. ብሕጊ መሰረት ምስ ፈፀምቲ ገበን ስራሕቲ ዕርቅን ድርድርን የካይድ፣

www.abyssinialaw.com

ለክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ያቀርባል፣

9. በስራ ላይ ያሉ ህጎች መልካም አስተዳደር በማስፈን፣ ዲሞክራሲ በማጎልበት ልማት በማቀላጠፍ በኩል ያላቸው ፋይዳ በሚመለከት ጥናት ያካሂዳል፣ የጥናቱ ውጤት ለሚመለከተው አካል ያቀርባል፣

10. በህግ በኩል የክልሉ መንግስት ይወክላል፣ የህግ አማካሪ ሆኖ ይሰራል፣

11. የህግ ስርፀት ለማካሄድ የሚያስችል ስርዓት ትምህርት ቀርፆ ተግባር ላይ ያውላል፣

12. በተለያዩ ዘዴዎች በመጠቀምና የህግ ስርፀት ስራ ከሚፈፅሙ አካላት ጋር በመተባበር በመላው ሕብረተሰብ የህግ ስርፀት ያካሂዳል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣ ይህን ስራ ያስተባብራል፣ ይቆጣጠራል፣

13. በክልሉ ፍርድቤቶች ለሚሰሩ ጠበቆች የጥብቅና ፍቃድ ይሰጣል፣ ያድሳል፣ ያግዳል፣ ይሰርዛል፣ ለሚሰጠው አገልግሎት የአገልግሎት ክፍያ ያስከፍላል፣

14. የተለያዩ ሰነዶች በማረጋገጥ፣ የተለያዩ ስምምነቶች በማፅደቅና በመመዝገብ የተመሰረተ የውልና ማህበራዊ ጉዳዮች አገልግሎት ይሰጣል፣ እድር፣ ህፃናትና አረጋውያን ከሚሰሩ ማሕበራት ውጭ ያሉ አትራፊ ያልሆኑ ማሕበራት ይመዘግባል፣ ፍቃድ ይሰጣል፣ ይሰርዛል፣ ይቆጣጠራል፣ ዝርዝሩ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወስናል፣

15. የፍትህ ስራ ለማቀላጠፍ በፌደራልና በክልል ከሚገኙ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት የስራ ግንኙነት ይፈጥራል፣

16. በመንግስት ሰራተኞች ሕግ መሰረት ሰራተኞቹ ያስተዳድራል፣

17. በሕግ መሰረት ከወንጀል ፈፃሚዎች ጋር የድርድርና የእርቅ ስራዎች ያካሂዳል፣

18. ኣብዚ ቢሮ ዘሎ፣ ዓቃቢ ሕጊ ዝመሓደርሉ ነናይ ባዕሎም ደንቢ የዳልው፣ ምስፀደቐሉ ኣብ ተግባር የውዕል፣ ክውዕል ይገብር፣

19. ካብ ክልል ክሳብ ወረዳ ዘለዉ ሰራሕተኛታት እዚ ቢሮ የመሓድር፣ የዋፍር፣ የዛውር፡፡ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ ደንብን መምርሕን ይውሰን፣

20. ክሲ ተንከፍ ዝኾኑ እስታቲስቲካዊ መረዳእታን ሓበሬታን ይእኽብ፣ ይውድብ፣ ይትንትን፣ ንዝምልከቶ አካል የቕርብ፡፡ ንስርሑ ኣድለይቲ ዝኾኑ ካልኦት እስታስቲካዊ መረዳእታ ይእክብ፣ የዋድድ፣ ስርዓት መረዳእታ ይዝርግሕ፣

21. እሱራት ዝተኣሰርሉ ኩነታት ሕጋውነት ይከታተል፣ ሕጋዊ መሰሎም ዝተሓለው ምኻኑ የረጋግፅ፣ ከምኡ'ውን ብዘይቤት ፍርዲ ትእዛዝ ዝተትሓዙ ሰባት ናብ ቤት ፍርዲ ክቐርቡ ይገብር፡፡

22. ኣብቲ ክልል ዘለው ዓቐብቲ ሕግን ካልኦት ናይ ሕጊ ሰብ ሞያን ናይ ስልጠና ፕሮግራም የዳሉን ይመርሕን፡፡

10. ቢሮ ልምዓት ሃፍቲ ማይ፣

1. ልምዓት ሃፍቲ ማይ ንምስፍሕፋሕ ናይ ሓፂር፣ ማእኸላይን ነዊሕን ግዘ ፖሊሲ፣ እስትራተጂን ትልምን የዳሉ፣ ነዚይ መፈፀሚ ዝኸውን ማስተር ፕላን ክዳለው ይገብር፣ የመሓይሽ፣ ዝርዝር መፈፀሚ መምርሒ የውፅእ፣

2. ብመሰረት ማስተር ፕላን ንልምዓት ሃፍቲ ማይ ምግፋሕ ዘኽእሉ ፕሮጀክትታት ብባዕሉን ብካልኦት ኣካላትን ክስርሑ ይገብር፣

3. ሃፍቲ ማይ፣ ብዝምልከት መረዳእታታት ይእክብ፣ ይውድብ፣ የፅንዕ፣

www.abyssinialaw.com

18. በቢሮው ያለው፣ አቃቤ ህግ የሚተዳደሩበት የየራሳቸው ደንብ ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅለት ተግባር ላይ ያውላል፣ እንዲውል ያደርጋል፣

19. ከክልል እስከ ወረዳ የሚገኙ የቢሮው ሰራተኞች ያስተዳድራል፣ ያሰማራል፣ ያዛውራል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው ደንብና መመሪያ ይወሰናል፣

20. የክስ ነክ የሆኑ እስታቲስቲካዊ መረጃና ኢንፎርሜሽን ይሰበስባል፣ ያደረጃል፣ ይተነትናል፣ ለሚመለከተው አካል ያቀርባል፣ ለስራው አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች እስታቲስቲካዊ መረጃ ይሰበስባል፣ ያቀናጃል፣ የመረጃ ስርዓተ ይዘረጋል፣

21. እስረኞች የታሰሩበት ሁኔታ ሕጋውነት ይከታተላል፣ ሕጋዊ መብታቸው የተጠበቀ መሆንን ያረጋግጣል፣ እንዲሁም ካለ ፍርዲ ቤት ትእዘዛዝ የተያዙ ሰዎች ወደ ፍርዲ ቤት እንዲቀርቡ ያደርጋል፡፡

22. በክልል ውስጥ ያሉ ዓቓቢ ሕጎችና ሌሎች የሕግ ባለሞያዎች የስልጠና ፕሮግራም ያዘጋጃል፣ ይምራል፡፡

10. የውሃ ሃብት ልማት ቢሮ፣

1. የውሃ ሃብት ልማት ለማስፋፋት የአጭርና መካከለኛና ረዥም ጊዜ ፖሊሲና ስትራተጂ እቅድ ያዘጋጃል፡፡ ለዚህ ማስፈፀሚያ የሚሆን ማስተር ፕላን እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣ ያሻሽላል፣ ዝርዝር ማስፈፀምያ መመሪያ ያወጣል፣

2. በማስተር ፕላኑ መሰረት ለውሃ ሃብት ልማት ማስፋፋት የሚያስችሉ ፕሮጀክቶች በራሱና በሌሎች አካላት እንዲሰሩ ያደርጋል፣

3. የውሃ ሃብት በሚመለከት መረጃዎች ይሰበስባል፣ ያደራጃል፣ ያጠናል፣

www.abyssinialaw.com

4. ንመስተን መስኖን ዝውዕሉ ፕሮጀክትታት ብዝምልከት ፅንዓትን ዲዛይንን ስራሕቲ ይሰርሕ፣ ህንፀት ክትትል የካይድ፣
5. ልምዓት መስተ ማይን መስኖን የስፋሕፍሕ ብመፅናዕቲ ዝተረጋገፁ ሜላታት ኣጠቓቕማ ሃፍቲ ማይ ክምዕብሉን ክጋፍሑን ይገብር፣
6. ሃፍቲ ማይ ሚዛናዊ ብዝኾነ መንገዲ ምክፍፋሉን ኣብ ጥቕሚ ምውዓሉን ይቆፃፀር፣
7. ስራሕ ፍቓድ ዘድልዮም ደረጃን ዓይነት ማይ ተንከፍ ስራሕቲ ይፈልይ፣ ኣብዚ ስራሕ ንዝዋፈር ሰብ በዓል ሞያን ማይ ምጥቃም ፍቓድን ይህብ፣ ኣብ ጥቕሚ ምውዓሎምን' ውን ይቆፃፀር፣ ብዘይፍቓድ ዝስርሑ ይእግድ፣
8. መስተ ማይን መስኖን የስፋፍሕ ብፅንዓት ክስፋሕፋሕ ይገብር፣ ዲዛይንን ፅንዓትን መስኖ ህንፀትን ፅገናን መመዘኒ ደረጃታት የውፅእ፣ ተግባራዊነቱ ይከታተል፣
9. ልምዓት ሃፍቲ ማይ ምስፍሕፋሕ ዘኽእል ዝተማለአ ብቕዓት ዘለዎ ሓይሊ ሰብ ክህሉ ፃዕሪ ይገብር፣
10. ምስ ዝምልከቶም መንግስታዊን ዘመንግስታዊን ኣካላት ብምትሕግጋዝ ህዝቢ ኣብ ህንፀትን ሕድሳትን ስራሕቲ ማይ ክሳተፍ ይገብር፣
11. ትካላት ማይ ቀፃልነት ንክህልወን ንናይ ማይ ኮሚቴ ቴክኒክን ስልጠናን ሓገዝ ይህብ፣
12. ምስ ተጠቀምቲ ዝምልከቶም ቤት ፅሕፈታትን ብምትሕብባር ድሕንነት ሃፍቲ ማይን ትካላት ማይን ይከታተል፣ ሕድሳት ዘድልዮም ክሕድሱ ይገብር፣
13. ፅርየት ማይ ደረጅኡ ዝሓለወ ምዃኑ ይቆፃፀር፣ ሃፍቲ ማይ ዝብክሉ ነገራት ይከታተል፣ ፍልፍሎም ንክውገድ ምስ ዝምልከቶ ኣካል ብምፅናዕ ሕጋዉን ቴክኒካዊን ስጉምቲ ይውሰድ፣

4. ለመጠጥና ለመስኖ የሚውሉ ፕሮጀክቶችን በሚመለከት የጥናትና የዲዛይን ስራዎች ይሰራል፣ የግንባታ ክትትል ያካሂዳል፣
5. የመጠጥ ውሃ ልማትና መስኖ ያስፋፋል የውሃ ሃብት አጠቃቀም በጥናት የተረጋገጡ ዘዴዎች እንዲያድጉና እንዲሰፋፉ ያደርጋል፣
6. ውሃ ሃብት ሚዛናዊ በሆነ መንገድ መከፋፈሉንና ጥቅም ላይ መዋሉን ይከታተላል፣
7. የስራ ፈቃድ የሚያስፈልጋቸው ውሃ ነክ ስራዎች ደረጃና ዓይነት ይለያል፣ በዚህ ስራ ለሚሰማራ ሰው የሞያና የውሃ አጠቃቀም ፍቃድ ይሰጣል፣ ጥቅም ላይ መዋላቸውን ይቆጣጠራል ያለ ፈቃድ የሚሰሩ ያግዳል፣
8. የመጠጥ ውሃና የመስኖ ውሃ ያስፋፋል በጥናት እንዲሰፋ ያደርጋል፣ዲዛይን፣ የመስኖ ልማት ግንባታና ጥገና መመዘኛ ደረጃዎች ያወጣል ተግባራዊነቱም ይከታተላል፣
9. የውሃ ሃብት ልማት ለማስፋፋት የሚያስችል የተሟላ ብቃት ያለው የሰው ሃይል እንዲኖር ጥረት ያደርጋል፣
10. ከሚመለከታቸው መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት በመተጋገዝ ህዝቡ በውሃ ግንባታና እድሳት ስራዎች እንዲሳተፍ ያደርጋል፣
11. የውሃ ድርጅቶች ቀጣይነት እንዲኖራቸው ለውሃ ኮሚቴ የቴክኒክና ስልጠና ድጋፍ ይሰጣል፣
12. ከተጠቃሚዎችና ከሚመለከታቸው ፅሕፈት ቤቶች በመተባበር የውሃ ሃብትና የውሃ ድርጅቶችን ደህንነት ይከታተላል፣ እድሳት ለሚያስፈልጋቸውን እንዲታደሱ ያደርጋል፣
13. የውሃ ጥራት ደረጃውን የጠበቀ መሆኑን ይቆጣጠራል፣ የውሃ ሃብትን የሚበክሉ ነገሮች ይከታተላል፣ ምንጫቸውን በማጥናት እንዲወገዱ ከሚመለከተው አካል ጋር በመተባበር ሕጋዊና ቴክኒካዊ እርምጃ ይወስዳል፣

www.abyssinialaw.com

14. ደረጃ ብደረጃ ፅሬት ዝተሓለወ ዝስተ ማይ ንሕብረተሰብ ክባፃሕ ይገብር፣
15. ንምዕባለ ሃፍቲ ማይ ዝጠቅም ቴክኖሎጂ የተኣታትው፣
16. ተመን ክፍሊት ግልጋሎት ማይ ንምውሳን ዘኽእል መፅናዕቲ የካይድ፣ የወስን፣
17. ሃፍቲ ማይ ብዝምልከት ብፌደራል መንግስቲ ዝወፀ ፖሊሲን ስትራተጂን ምስ ናይ ክልልና ኩነታት ብምዝማድ ክፍፀም ይገብር፣
18. ንስራሕቲ ማይ ተንከፍ ግልጋሎት ላቦራቶሪ ይህብ፣ ዋጋ ግልጋሎት የኽፍል፣
19. ሃፍቲ ማይ፣ ንምሕላው ምስ ዝምልከቶ ፌደራል ሚኒስተር ቤት ፅዮታት ይተሓባበር፡፡ ኣብ እቲ ክልል ውሽጢ ዝካየድ ልምዓት ሃፍቲ ማይ ማዕድንን ኢነርጅን ስራሕቲ ዘድሊ ድጋፍ ይህብ፣
20. ንግልጋሎት መስተ ማይ፣ ዘድሊ መረዳእታ ሜትሮሎጂ ከም ኣድላይነቱ ይእክብ፣ ኣብ ግልጋሎት የውዕል፣

11. ቢሮ ቴክኒክ፣ ሞያ፣ ትምህርትን ስልጠና፣

1. ስትራተጂ ትምህርቲ፣ ስልጠና፣ ቴክኒክን ሞያን የዳሉ፣ ምስፀደቐ ይትግብር፣
2. መንግስታዊ ማእኸል መሰልጠኒ የማሓድር፣
3. ማእኸል መሰልጠኒ ዝምርሓሉ ኣፍልጠ ዝረኽበሉ መምርሒታት የውፅእ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣
4. ስርዓት መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ የውፅእ፣ ይቆፃፀር፣
5. ውልቀ ሰብ ሃፍቲ ኣብ ዘፈር ትምህርቲ፣ ስልጠና ቴክኒክን ሞያን ዝሳተፉሉ መንገዲ የመቻቹ፣
6. ብትምህርቲ፣ ስልጠና፣ ቴክኒክን ሞያን ደቂ ኣንስትዮን ጉድኣት ኣካልን ፍሉይ ትኹረት

14. ደረጃ በደረጃ ጥራቱ የተጠበቀ የመጠጥ ውሃ ለህብረተሰብ እንዲዳረስ ያደርጋል፣
15. ለውሃ ሃብት እድገት የሚጠቅም ቴክኖሎጂ ስራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፣
16. የውሃ አገልግሎት የክፍያ ተመን ለመወሰን የሚያስችል ጥናት ያካሂዳል፣ ያስወስናል፣
17. የውሃ ሃብት በሚመለከት በፌደራል መንግስት የሚወጡ ፖሊሲና ስትራተጂ ከክልላችን ሁኔታዎች በማዛመድ እንዲፈፀም ያደርጋል፣
18. ለውሃ ነክ ስራዎች የላቦራቶሪ አገልግሎት ይሰጣል፣ የአገልግሎት ዋጋ ያስከፍላል፣
19. የውሃ ሃብት ለመጠበቅ ከሚመለከታቸው የፌደራል የሚኒስተር መስሪያቤቶች ጋር ይተባበራል፣ በክልሉ ውስጥ የሚካሄድ የውሃ የማዕድንና የኢነርጂ ሃብት ልማት ስራዎች አስፈላጊ ድጋፍ ይሰጣል፣
20. ለመጠጥ ውሃ የሚያገለግሉ የሚትሮሎጂ መረጃ እንደአስፈላጊነቱ ይሰበስባል በስራ ላይ ያውላል፣

11. ቴክኒክ፣ሞያ፣የትምህርት እና ስልጠና ቢሮ፣

1. የትምህርት፣ ስልጠና፣ ቴክኒክ እና ሞያ ስትራተጂ ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅ ይተገብራል፣
2. የመንግስት መሰልጠኛ ማእከል ያስተዳድራል፣
3. ማሰልጠኛ ማእከል የሚመራበት እና እውቅና የሚያገኝበት መመሪያ ያወጣል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣
4. የሞያ ማረጋገጫ ስርአት ያወጣል ይቆጣጠራል፣
5. ግል ባለሃብቶች በትምህርት፣ ስልጠና፣ ቴክኒክ እና ሞያ ዘርፍ የሚሰማሩበት መንገድ ያመቻቻል፣
6. በትምህርት፣ ስልጠና፣ ቴክኒክ እና ሞያ ሴቶች እና አካል ጉዳተኞች የተለየ ትኩረት እንዲያገኙ

www.abyssinialaw.com

ክረኽቡ ዝኽእልሉ ስርዓት ይዝርግሕ፣

7. ኣብ ዙሪያ ትምህርቲ፣ ስልጠና፣ ቴክኒክን ሞያን ምርምራት የካይድ፣ ንዘካይዱ ይድግፍ፣
8. ናይ ስራሕ ልምምድ ኣፈፃፅማ መምርሒ የውፅእ ተግባራዊ ይገብር፣
9. ውፅኢታውነት ፕሮግራም ስልጠና ንምርግጋፅ ቅድሚ ስልጠናን ድሕሪ ስልጠናን መፅናዕቲ የካይድ ንዘካይዱ የተሓባብር፣
10. ንስትራተጂ ኢኮኖሚያዊ ዕብየት እዚ ክልል መሰረት ዜሩ ብርኪ ትምህርቲ፣ ስልጠና ቴክኒክን ሞያን የውፅእ፣
11. ታሕተዋይን ማእኸላይ ትምህርቲ፣ ስልጠናን ቴክኒክን ሞያን ፕሮግራማትን ዝውደብሉ ናይ ኣፈፃፅማ መምርሒ የውፅእ ይትግብር፣
12. ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ንዝንቀሳቐሱ መሰልጠኒ ማእኸላት ኣፍልጦ ይህብ፡፡ በቲ ዝወፀ ደረጃ ሓልዮም ምኻዶም የረጋግፅ፡፡ ካብ ደረጃ ንታሕቲ ኮይኖም እንትርከቡ ኣፍልጥኡ ይስርዝ፣
13. መፈተኒ ምዘና ብቕዓት ሞያ ንዝህብ ማእኸል መሰልጠኒ፣ ኮሌጅን ትካልን ኣፍልጦ ይህብ፣
14. ቴክኒክ፣ ሞያ፣ ትምህርትን ስልጠናን ዝምልከት ናይ ፖሊስ ሓሳባት የመንጩ፡፡ ናይቲ ክልል ኢኮኖሚያዊ ዕብየት መሰረት ዜሩ መማሓየሺ ሓሳብ የቕርብ፣
15. ኣብቲ ክልል ተመጣጣኒን ፍትሓዊን ዝርገሐ ቴክኒክ፣ ሞያ፣ ትምህርትን ስልጠናን ክህሉ ይገብር፣
16. ማእኸል መሰልጠኒ መሰጋገሪ ማእኸል ቴክኖሎጂ ኮይኑ ከገልግል ይመርሕ፣
17. ማእኸል መሰልጠኒ ብሽርክና ስልጠና ዝህበሉ ኣሰራርሓ የነፅር ንኣፈፃፅምኡ ይድግፍ፣ ይከታተል፣
18. ጠለብ ዕዳጋ መሰረት ዝገበረ ስሩዕን ዘይስሩዕን ሓፂር ስልጠና ስርዓት ትምህርቲ የዳሉ ኣብ

የሚያስችል ስርአት ይዘረጋል፣

7. በትምህርት፣ ስልጠና፣ ቴክኒክ እና ሞያ ዙሪያ ምርምር ያካሂዳል ለሚመራመሩም ይደግፋል፣
8. የስራ ልምምድ አፈፃፀም መመርያ ያወጣልተግባራዊ ያደርጋል፣
9. የስልጠናው ውጤታማነት ለማረጋገጥ የቅድመ ስልጠና እና የድህረ ስልጠና ጥናት ያካሂዳል፣ ለሚያካሂዱም ያስተባብራል፣
10. የክልሉ ኢኮኖሚ እድገት ስትራተጂ መሰረት በማድረግ የትምህርት፣ ስልጠና፣ ቴክኒክ እና ሞያ ደረጃ ያወጣል፣
11. ታችኛውና መካከለኛ የትምህርት፣ ስልጠና ቴክኒክ እና ሞያ ፕሮግራም የሚደራጁበት የአፈፃፀም መመሪያ ያወጣል ይተገብራል፣
12. በዚህ ክልል ውስጥ የሚንቀሳቀሱ ማሰልጠኛ ማእከላት እውቅና ይሰጣል በወጣው ደረጃ መስፈርት ጠብቀው መሄዳቸው ያረጋግጣል፡፡ ከወጣው ደረጃ መስፈርት በታች ሁነው ሲገኙ የሰጠው እውቅና ይሰርዛል፣
13. የሞያ ብቃት ማረጋገጫ መፈተኛ የሚሰጥ ማሰልጠኛ ማእከል፣ ኮሌጅ እና ድርጅት እውቅና ይሰጣል፣
14. ቴክኒክ፣ ሞያ፣ ትምህርት እና ስልጠና የሚመለከት የፖሊስ ሃሳብ ያመነጫል፣ የክልሉ ኢኮኖሚያዊ እድገት መሰረት በማድረግ ማሻሻያ ሃሳብ ያቀርባል፣
15. በክልሉ ተመጣጣኝ እና ፍትሃዊ ቴክኒክ፣ ሞያ፣ ትምህርት እና ስልጠና ሽፋን እንዲኖር ያደርጋል፣
16. ማሰልጠኛ ማእከል የቴክኖሎጂ መሸጋገሪያ ማእከል ሆኖ እንዲያገለግል ይመራል፣
17. ማሰልጠኛ ማእከል በሽርክና ስልጠና የሚሰጥበት አሰራር ያወጣል፣ ለአፈፃፀሙ ይደግፋል ይከታተላል፣
18. የገበያ ፍላጎት መሰረት ያደረገ መደበኛ እና መደበኛ ያልሆነ ስልጠና ስርአት ትምህርት

ስራሕ ክውዕል ይገብር፣

19. ንደቀ'ቅትን ኣናእሽትን ንግዲ ዘፈራት ምህርቶም ብመጠንን ብፅርየትን ክዕብዩ ኣወሃህባ ግልጋሎት ከማሓይሹ ዝኽእል ስልጠናን ምኽሪን ይህብ፣

20. ስራሕተኛታትን መምህራንን እቲ ቢሮ ዓቕሚ ዘዕብይሉ ጠለብ ዕዳጋ መሰረት ዝገብረ ትምህርቲን ስልጠናን ዝረኽብሉ ኩነታት የማዓራሪን ይትግብርን፣

21. ማእኸል መሰልጠኒ ንቕድሚት ወፃኢኡ ባዕሉ ክኽእል እቶት መዕበዪ መተግበሪ ኣንፈት ይሕንፅፅ፣

22. ማእኸል መሰልጠኒ ካብ ዝተፈላለየ ፍልፍል ዝረኸቦ እቶት ክእክብን ኣታዊኡ ባዕሉ ክጥቀምን ዝኽእል መምርሒ የዳሉ፡፡ ቢሮ ፕላንን ፋይናንስን ምስ ኣፅደቆ የተግብር፣

23. ምዘና ሞያ ብቕዓት ዝፍተኑ ተፈተንቲ ብሕድ ሕድ ዓይነት ሞያን ደረጃን ዝኸፍልዎ ክፍሊት ይውሰን፡፡ ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ እዚ ክልል ኣብ ስራሕ የውዕል፡፡

12. ቢሮ መናእሰይን ስፖርትን፣

1. መንእሰይ ፈጠርቲ ስራሕ ክኾኑ የለዓዕል፣ ይውድብ፣ ኣብ ዝደለይዎ ዘርፊ ስራሕ ክዋፈሩ ዝኽእል ስልጠና፣ ልቓሕን፣ መስርሒ ቦታን ካልእ ድጋፍን ክረኽቡ የተሓባብር፣
2. ኣብ ስራሕ ምስተዋፈሩ በብእዋኑ ዝገጥሞም ዝተፈላለየ ፀገም መፍትሒ ሓሳባት የቕርብ፣ የተሓባብር፣
3. ሃገራዊ ፖሊሲን ነዚ ፖሊሲ ንምትግባር ዝተሓንፀፀ ደንቢ መምርሒን ውፅኢታዊ ብዝኾነ መንገዲ ይትግበር፣
4. ጥዑይ ዜጋን ሓላፍነት ዝስመዖ መንእሰይ ሓይሊ ንምፍራይ ዝኽእል ሜላ ይሕንፅፅን

ያዘጋጃል፣ በስራ እንዲውል ያደርጋል፣

19. ለጥቃቅን እና አነስተኛ የንግድ ዘርፎችምርታቸው በመጠን እና በጥራት እንድያሳደጉ የሚሰጡት አገልግሎት እንዲያሻሽሉ ስልጠና እና ምክር ይሰጣል፣

20. የቢሮው መምህራን እና ሰራተኞች አቅም የሚገነቡበት የገበያ ፍላጎት መሰረት ያደረገ ትምህርት እና ስልጠና እንዲያገኙ ያመቻቻል፣

21. ማሰልጠኛ ማእከል ወደፊት ወጪው ራሱ እንዲችል የገቢ ማሳደጊያ የአፈፃፀም አቅጣጫ ይነድፋል፣

22. ማሰልጠኛ ማእከል ከተለያየ የገቢ ምንጭ ያገኘውን ገቢ እንዲሰበስብ እና ራሱ ለመጠቀም የሚያስችል መመሪያ ያዘጋጃል፣ በፕላን ፋይናንስ ቢሮ ሲፀድቅለት ተግባራዊ ያደርጋል፣

23. የሞያ ብቃት ምዘና የሚፈተኑ ተፈታኞች በእያንዳንዱ ሞያ እና ደረጃ የሚከፍሉት ክፍያ ይወሰናል፡፡ በፋይናንስ ሕጊ መሰረት ስራ ላይ ያውላል፡፡

12. የወጣቶችና ስፖርት ቢሮ፣

1. ወጣት ስራ ፈጣሪ እንዲሆን ይቀሰቅሳል፣ ያደራጃል፣ በፈለጉት የስራ ዘርፍ ለማሳማራት የሚያስችል ስልጠና፣ ብድር፣ መስሪያ ቦታ እና ሌላ ድጋፍ እንድያገኙ ያስተባብራል፣
2. በስራ ከተሰማሩ በኋላ ለሚገጥማቸው የተለያየ ችግር መፍትሄ ሓሳብ ያቀርባል፣ ያስተባብራል፣
3. በአገር ደረጃ የወጣ ፖሊሲ እና ፖሊሲውን ለማስፈፀም የወጣ ደንብ እና መመሪያ ውጤታማ በሆነ መንገድ ይተገበራል፣
4. ጤናማ እና ሃላፊነት የሚሰማው ወጣት ሃይል ለማፍራት የሚያስችል አሰራር ይነድፋል፣

የተግብርን፣

5. ብደረጃ ሃገርን ክልልን ዝወፀ ፖሊሲን መምርሒን ካብ ክልል ክሳዕ ጣብያ ኣብዝርከቡ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ተግባራዊ ክኾኑ ኣድላይ ደገፍን ክትትልን ይገብር፣
6. መንእሰይ እዚ ክልል መትከላት ሕገ መንግስቲ መሰረት ብምግባር ኣብ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን ልምዓት ንጡፍ ተራ ክፃወትን ንህንፀት ዲሞክራሲን ሰናይ ምምሕዳርን ዝግበኦ እጃም ከወፍይ የለዓዕል፣ ይውድብን ሙያዊ ድጋፍ ይህብን፣
7. ፖሊሲ፣ ስትራተጂን መደባትን መንእሰይ የዳሉ ምስፀደቐሉ ይፍፅም፣
8. መንእሰይ ምስ ባህሊ ሃገሩን ብሄረሰቡን ክላለን ክርዳእ ዘኽእል ሜላታት ይሕንፅፅ፣ ናይ ክልሉ ባህሊ ክጎልብት የለዓዕልን ናይቲ መንእሰይ ኩለመዳያዊ ሰብእና ንምህናፅ ዝሕግዙ ተግባራት ይፍፅም፣
9. መንእሰይ መሰረት ዝገበረ መፅናዕትን ምርምርን የካይድ፣ዝተረኸበ ውፅኢት መፅናዕቲ ናብ ኩሎም መዳርግቲ ኣካላት የከፋፍል፣
10. ህልው ቁጠባዊ ፀገም ስፖርት ክፈትሕ ዝኽእልን ስፖርታዊ ምንቅስቓስ ንምትልባት ዝሕግዝ ናይ ስፖርት ልምዓት ፈንድ የጣይሽ፣ ዝርዝሩ ቀፂሉ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣
11. መንእሰይ ማእኸል ጌሮም ብዝተፈላለዩ ትካላት ዝፍፀሙ ተግባራት ይከታተል፣ የተሓባብር ይግምግም፣ መስተኻኸሊ ስጉምቲ ይወስድ፡፡ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን፣
12. ኩለን መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ጉዳይ መንእሰይ ፍሉይ ትኹረት ንክህብኦን ኣብ ትልመን ክእትውኦን ዘኽእል ኣሰራርሓ ይዝርግሕ፣
13. ብርኪ መዘውተሪ ስፍራ ስፖርት እዚ ክልል የውፅእ፣

www.abyssinialaw.com

ይተገብራል፣

5. በሃገር እና በክልል ደረጃ የወጣ የወጣቶች ጉዳይፖሊሲ እና መመሪያ ከክልል እስከ ቀበሌ በሚገኙ መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ተግባራዊ እንዲሆን አስፈላጊ ድጋፍ እና ክትትል ያደርጋል፣
6. የክልሉ ወጣት የህገ-መንግስቱ መርህ መሰረት በማድረግ በፖለቲካ፣ በኢኮኖሚ፣ በማህበራዊ እና ባህላዊ ልማት ተገቢ ሚና እንዲጫወት እና ለዲሞክራሲ እና መልካም አስተዳደር ግንባታ ተገቢ ድርሻውን እንዲወጣ ያነሳሳል፣ ያደራጃል፣
7. የወጣቶች ፖሊሲ፣ ስትራተጂ እና እቅድ ያዘጋጃል ሲፀድቅለትም ይተገብራል፣
8. ወጣቱ የአገሩ እና የብሄረሰቡ ባህል እንዲያውቅ እና እንዲረዳ የሚያስችል አሰራር ይነድፋል የክልሉ ባህል እንዲጎለብት ያነሳሳል፣ የወጣቱ ሁለንተናዊ ስብእና ለመገንባት የሚያግዙ ስራዎች ይሰራል፣
9. ወጣቱን መሰረት ያደረገ ጥናት እና ምርምር ያካሂዳል፣ የተገኘው ውጤት ለሁሉም ባለድርሻ አካላት ያከፋፍላል፣
10. የስፖርት ተጨባጭ ኢኮኖሚያዊ ችግር ሊፈታ የሚችል የስፖርት ልማት ፈንድ ያቋቁማል፡፡ ዝርዝሩ ቀጥሎ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል፣
11. ወጣቱን መሰረት አድርገው በተለያዩ ድርጅቶች የሚሰሩ ስራዎች ይከታተላል፣ ያስተባብራል እየገመገመ ማስተካከያ እርምጃ ይወስዳል፡፡ ዝርዝሩ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል፣
12. ሁሉም የመንግስት መስሪያቤቶች የወጣት ጉዳይ የተለየ ትኩረት እንዲሰጡት እና በሚያወጡት እቅድ እንዲያካትቱት የሚያስችል አሰራር ይዘረጋል፣
13. የክልሉ ስፖርት ማዘውተርያ ስፍራ ደረጃ ያወጣል፣

www.abyssinialaw.com

14. ብብርኪ ወረዳን ክልልን ዝርከብ መዘውተሪ ስፍራ ስፖርት የመሓድር፣
15. ስፖርት ህዝባዊ መሰረት ክሕዝ፣ ክምዕብልን ዝሕግዙ ናይ ስፖርት መዘውተሪ ስፍራታት ሕብረተሰብ ኣብዝነበረሉ፣ ዝማሃረሉን ዝሰርሓሉን ክህነፁ የተሓባብር፣
16. ኣብዚ ክልል ንዝጣየሹ ናይ ስፖርት ማሕበራት ፍቓድ ይህብ፣ ይቆፃፀር፣ ይድግፍ፣ የተሓባብር፣ ውልቀ ኢንቨስተራት ኣብ ስፖርት ኣትዮም ዝሰርሕሉ ኩነታት የመቻቹ፣
17. ፕሮግም ስፖርትን ኣዳልዩ ሕብረተሰብ የሳትፍ፣ ክልላዊ ውድድራት ስፖርት የዳሉ፣ ንዘዳልዉ'ውን ፍቓድ ይህብ፣
18. ስፖርታዊ ብቕዓት ሕብረተሰብ ክጎልብት ዝኽእል ግልጋሎት ስልጠና ይህብ ንዝህቡ ኣካላት'ውን ይድግፍን ይመርሕን፣
19. ናይቲ ክልል ባህላዊ ስፖርት ክዕቀብ፣ ክመሓየሽን ክዓብን ዘኽእል ስራሕ ይሰርሕ፣
20. ናይዚ ክልል ስፖርት ቤት ምኽሪ የጣይሽ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣
21. ኣብ መናእሰይ ስፖርትን ዝተዋፈራ ዘይመንግስታዊ ትካላት ይከታተል ዘቕርብኦ ፕሮጀክት መሪሚሩ የፅድቕ፣ ስምምዕነት ትፈራረም፣
22. ንስፖርትን መናእሰይን ዝኸውን ሃፍቲ /ሪሶርስ/ የተኣኻኽብ፣ የንቀሳቕስ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

13. <u>ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን፣</u>

1. ካብ መንግስትን ገበርቲ ሰናይን ዝርከብ ገንዘብን ንዋትን ኣብ ጭቡጥ ፀገም ተገልገልቲ ክውዕል ይገብርን ኣጠቓቕማኡ ይቆፃፀርን፣

14. በክልል እና በወረዳ ደረጃ የሚገኝ የስፖርት ማዘውተሪያ ስፍራ ያስተዳድራል፣
15. ስፖርት ህዝባዊ መሰረት እንዲይዝ እና እንዲያድግ ህብረተሰቡ በሚኖርበት፣ በሚማርበት እና በሚሰራበት የስፖርት ማዘውተሪያ ስፍራ እንዲገነባ ያስተባብራል፣
16. በክልሉ ለሚቋቋሙት የስፖርት ማህበራት ፍቃድ ይሰጣል፣ ይቆጣጠራል፣ ይደግፋል፣ ያስተባብራል፣ ኢንቨስተሮች በስፖርት ዘርፍ ገብተው ኢንቨስት እንዲያደርጉ ሁኔታውን ያመቻቻል፣
17. የስፖርት ፕሮግራም አዘጋጅቶ ህብረተሰቡ ያሳትፋል፣ በክልል ደረጃ የስፖርት ውድድር ያዘጋጃል ለሚያዘጋጅም ፍቃድ ይሰጣል፣
18. የህብረተሰብ ስፖርታዊ ብቃት ሊያጠናክር የሚያስችል ስልጠና ይሰጣል፣ ለሚሰጥ አካል ይመራል፣ ይደግፋል፣
19. የክልሉ ባህላዊ ስፖርት እንዲጠና፣ እንዲሻሻልና እንዲያድግ የሚያስችል ስራ ይሰራል፣
20. የክልሉ ስፖርት ምክር ቤት ያቋቁማል፣ ዝርዝሩ በደንቡ ይወሰናል፣
21. በወጣት፣ ስፖርት እና ማህበራዊ ድህንነት የተሰማሩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ይከታተላል፣ ያቀረቡት ፕሮጀክት መርምሮ ያፀድቃል፣ ስምምነት ይፈራረማል፣
22. ለወጣቶችና ስፖርት የሚሆን ሃብት/ሪሶርስ/ያሰባስባል፣ ያንቀሳቅሳል፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣

13. <u>የሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ቢሮ፣</u>

1. ከመንግስት እና መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት የሚገኘው ገንዘብ እና ንብረት ለተገልጋዮች ችግር መፍቻ እንዲውል እና በአግባቡ ጥቅም ላይ እንዲውል ያግዛል፣ ይቆጣጠራል፣

www.abyssinialaw.com

2. ሃገራዊ ፖሊሲን ነዚ ፖሊሲ ንምትግባር ዝተሓንፀፀ ደንቢ መምርሒን ውፅኢታዊ ብዝኾነ መንገዲ ይትግበር፣
3. ኣብ ድሌት ዝተደረኸ ውዳበታት ማሕበረሰብ ውዳበታት የጣይሽን የጣናኽርን፣
4. ውዳበ ጥምረት ማሕበረሰብ ይምዝግብ፣ ሕጋዊ ሰውነት ይህብ፣ ይከታተል፣ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ይስርዝ፣
5. ኣብ ማሕበራዊ ድሕንነትን ዝተዋፈራ ዘይመንግ ስታዊ ትካላት ይከታተል ዘቕርብኦ ፕሮጀክት መርሚሩ የፅድቕ፣ ስምምዕነት ይፈራረም፣
6. ብውዳበ ጥምረት ማሕበረሰብ ዝውሃብ ግልጋሎት ብርኪ የውፅእ፣
7. ኣብ ኣፀጋሚ ኩነታት ዝርከብ ክፋል ሕብረተሰብ እግሪ ንምትካል ካብ መንግስቲ፣ ዘይመንግስታዊ ትካላትን ሕብረተሰብ ሓገዝ የተኣኻኽብ፣ ዝተኣከበ ሓገዝ ዝርዝር ኣጠቓቕማ መምርሒ የዳልው ብቢሮ ፕላንን ፋይናንስን ምስ ፀደቀሉ የተግብር፣
8. ብዛዕባ ቤተሰብ፣ ህፃናት፣ ኣካል ጉድኣትን ኣረጋውያንን ኢትዮጵያ ዝተቐበለቶም ዓለምለኸ ውዕላት፣ ከምኡ'ውን ነዚኦም ኣመልኪቱ ዝወፀ ፖሊሲ፣ ስትራተጂ፣ ኣዋጅን መርሃ ግብሪን ምስ ዝምልከቶ ኣካል ብምትሕ ብባር የፋልጥ፣ ንተግባራዊነቶም ይከታተል፣
9. ምስ ዝምልከቶ ኣካል ብምትሕብባር ኣብቲ ክልል መሰል ህፃናት ንክረጋገፅ ይገብር፣ ኣድለይቲ ሕግታት፣ መምርሒታት ንክወፅእ ይገብር ኣፈፃፅምኦም ይከታተል፣
10. ኣግባብ ምስ ዘለዎ ኣካል ብምትሕብባር ኣብ ክልልና ኣብ ኣፀጋሚ ኩነታት ዝርከቡ ሕብረተሰባዊ ክፋል ንምሕጋዝን እግሪ ንምትካልን ዘኽእል መደባት ይህንፅፅ

2. በአገር ደረጃ የወጣ ፖሊሲ እና ፖሊሲውን ለማስፈፀም የወጣ ደንብ እና መመሪያ ውጤታማ በሆነ መንገድ ይተገብራል፣
3. በፍላጎት ላይ የተመሰረተ አደረጃጀት የማህበራዊ ድርጅቶችን ያቋቁማል፣ ያጠናክራል፣
4. የህብረተሰብ ጥምረት ድርጅት ይመዘግባል፣ሕጋዊ ሰብነት ይሰጣል፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ይሰርዛል፣
5. በማህበራዊ ድህንነት የተሰማሩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ይከታተላል፣ ያቀረቡት ፕሮጀክት መርምሮ ያፀድቃል፣ ስምምነት ይፈራረማል፣
6. የማህበረሰብ ጥምረት ድርጅት የሚሰጡት አገልግሎት ደረጃ ያወጣል፣
7. በአስቸጋሪ ሁኔታ የሚገኝ የህብረተሰብ ክፍሎች ለማቋቋም ከመንግስት፣ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችንና ከህብረተሰብ እርዳታ ያሰባስባል፣ የተሰበሰበው እርዳታ አጠቃቀም መመሪያ ያዘጋጃል በፕላንና ፋይናንስ ቢሮ ሲፀድቅ ተግባራዊ ያደርጋል፣
8. ስለቤተሰብ፣ ህፃናት፣ አካል ጉዳተኞች አረጋውያን ኢትዮጵያ የተቀበላቻቸው አለም አቀፍ ስምምነቶች እንዲሁም እነዚህን አስመልክቶ የወጣ ፖሊሲ፣ ስትራቴጂ አዋጅ እና መርሃ ግብር ከሚመለከታቸው አካሎች ጋር በመተባበር እንዲታወቁ ያደርጋል፣ ለተግባራ ውነታቸውም ይከታተላል፣
9. ከሚመለከተው አካል በመተባበር በክልሉ የህፃናት መብት እንዲረጋገጥ ያደርጋል፣ አስፈላጊ ህጎች መመሪያዎች እንዲወጡ ያደርጋል፣ አፈፃፀማቸው ይከታተላል፣
10. አግባብ ካለው አካል ጋር በመተባበር በክልላችን በአስቸጋሪ ሁኔታ የሚገኝ የህብረተሰብ ክፍል ለማገዝና ለማቋቋም የሚያስችሉ ፕሮግራሞች ያዘጋጃል፣

www.abyssinialaw.com

ተግባራዊ ይገብር፣

11. ኣግባብ ምስ ዘለዎ ኣካል ብምትሕብባር ኣብ ኣፀጋሚ ኩነታት ዝርከባ ደቂ ኣንስትዮ መራሕቲ ስድራ፣ ነብስን ሸይጠን ዝሓድራ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ልመና ንዝተዋፈሩን ማሕበራዊን ኢኮኖሚያዊን ዓቕሞም ንምዕባይ ዝተፈላለዩ ፕሮግራማት ይዝርግሕ፣ ባይታ የመቻቹ የተሓባብር፣ ይከታተል፣

12. ኣግባብ ምስ ዘለዎ ኣካል ብምትሕብባር ንዝተፈላለዩ ማሕበራዊ ጠንቅታት ዝተቓልዐ ክፋል ሕብረተሰብ ኣድላይ ማሕበረ ስነ-ልቦናዊ ምኽሪ፣ ናይ ሞያ ስልጠናታት፣መትከሊ እግሪን ክረኽቡ የመቻቹ፣የተሓባብር፣ይከታተል፣

13. ኣብ ልዕሊ ህፃናት ዝበፅሑ ዝተፈላለዩ ዓይነት ጥቕዓታት ንምክልኻል ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ኣስተምህሮ ይህብ፣ ገበነኛታት ግቡእ ፍርዲ ንክረክቡ ምስ ዝምልከቶ ኣካላት ብምኽን ይሰርሕ፣ ጥቕዓት ዝበፅሖም ህፃናት ናይ ማሕበረ ስነ ልቦናዊ ምኽሪ ብምሃብ ናብ ስሩዕ ህይወቶም ዝምለስሉ ኩነታት የመቻቹ፣

14. ኣግባብ ምስ ዘለዎ ኣካል ብምትሕብባር ኣብ ክልልና ዝስርሑ ህንፃታት፣ መንገዲታት፣ መዘናግዒ ቦታታት፣ ኣደባባያት፣ ንኣካል ጉድኣት ምንቅስቓስ ዘይግደቡን ምችዋትን ንክኾኑ የተሓባብር፣ ይከታተል፣

15. ኣግባብ ምስ ዘለዎ ኣካል ብምትሕብባር ናይ ከተማታት ዕብየት ፕላን እንትዳለዉ ንኣረጋውያንን፣ ኣካል ጉድኣትን ህፃናትን መዘናግዒ ቦታታት ዝሓዘን ምችውነት ዘለዎን ንክኸውን ይሰርሕ፣ ተግባራዊነቱ ይከታተል፣

ተግባራዊ እንዲሆኑም ያደርጋል፣

11. አገባብ ካለው አካል በመተባበር በአስቸጋሪ ሁኔታ የሚገኙ ሴቶች፣ የቤተሰብ አስተዳዳሪዎች፣ ሴተኛ አዳሪዎችና በልመና ለተሰማሩ የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ አቅማቸው ለማሳደግ የተለያዩ ፕሮግራሞች ይዘረጋል፣ ምቹ ሁኔታ ያመቻቻል፣ ያስተባብራል፣

12. አገባብ ካለው አካል ጋር በመተባበር በተለያዩ፣ ማህበራዊ ችግሮች የተጋለጡ የሕብረተሰብ ክፍሎች አስፈላጊ የስነ ልቦና ምክር፣ የሙያ ስልጠና ማቋቋምያ እንዲያገኙ ያመቻቻል፣ ያስተባብራል፣

13. በህፃናት ላይ የሚደርሱ የተለያዩ ዓይነት ጥቃቶች ለመከላከል የሚመለከታቸው አካላት በማስተባበር ትምህርት ይሰጣል፡፡ ወንጀለኞች ተገቢ ፍርድ እንዲያገኙ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን ይሰራል ጥቃት የደረሳባቸው ህፃናት የስነ-ልቦና ምክር በመሰጠት ወደ መደበኛ ህይወታቸው የሚመለሱበት ሁኔታ ያመቻቻል፣

14. አግባብ ካለው አካል ጋር በመተባበር በክልላችን የሚሰሩ ህንፃዎች መንገዶች መዝናኛ ቦታዎች አደባባዮች ለአካል ጉዳተኞች እንቅስቃሴ የማይገደብና ምችውነት ያላቸው እንዲሆኑ ያስተባብራል፣ ይከታተላል፣

15. ኣግባብ ካለው አካል ጋር በመተባበር የከተሞች የእድገት ፕላን ሲዘጋጅ ለአረጋውያን ለአካል ጉዳተኞችና ለህፃናት መዝናኛ ቦታዎች የያዘ ምችውነት ያለው እንዲሆን ይሰራል ተግባራውነቱ ይከታተላል፣

www.abyssinialaw.com

16. ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ብዝምልከት ዝወፀ ሕግታት፣ ደንብታትን መምርሒታትን ብዝግባእ ኣብ ስራሕ ምውዓሎም ይቆፃፀር፣
17. መሰረታዊ ኩነታት ስራሕ፣ ሞያ ጥዕናን ድሕንነትን ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ንምሕላው ዝኽእሉ ሜላ ኣሰራርሓታትን የውፅእ፣ ይድግፍ፣ ይቆፃፀር፣ ይውስን፣
18. ኣብ ክልልና ዝርከቡ ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ብማሕበር ክውደቡ፣ ሓበራዊ ስምምዕነት ክፅድቑ ቴክኒካዊ ድጋፍ ይገብር፣ ሕጋዊ ኣፍልጦ ይህብ፣
19. ኣብ ክልልና ዝርከቡ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ኣብ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ኣብ ስራሕ ዝተዋፈረን ዘይተዋፈረን ሓይሊ ሰብ፣ ኣመዳድባ ስራሕን ሞያን፣ ክፍቲ ስራሕ ቦታ ብዝምልከት ፅንዓት የካይድ፣ ይምዝግብ፣ ሞያዊ ምኽሪ ይህብ፣ ስራሕን ሰራሕተኛን የራኽብ፣
20. ኣብ ሞንጎ ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን መዳርግቲ ኣካላትን ሰላማዊ ዝምድና ብምጥን ኽር ኢንዱስትሪያዊ ሰላም ክዓስልን ትካላዊ ምህርቲ ክዓቢ ትምህርቲ ይህብ፣ ምችው ኩነታት ይፈጥር፣
21. ኣብ ሞንጎ ኣስራሕትን ሰራሕተኛታትን ክርክር ስራሕ መሰረት ገይሮም ንዝቐርቡ ጥርዓናት የስማምዕ ንዘይተስማሙዑ ድማ ስሉጥ ፍታሕ ክረኽቡ ይገብር፣
22. ኣብ ክልልና ኣብ ስራሕ ተዋፊሪም ዝሰርሑ ወፃእተኛታት ስራሕ ፍቓድ ምህላዎምን ምሕዳሶምን ይቆፃፀር፣
23. ናይ ውልቀ ሰራሕን ሰራሕተኛን መራኽብቲ ኤጀንሲታት ብክልል ብርኪ ናይ ስራሕ ፍቓድ ይህብ፣ ይከታተል፣ ይሕድስን፣
24. እዋናዊ መረዳእታ ዕዳጋ ስራሕ እዚ ክልል፣ ሞያ ጥዕናን ድሕንነትን መስራሕትን

16. አሰሪና ሰራተኞች በሚመለከት የወጡ ህጎች ደንቦችና መመሪያዎች ስራ ላይ መዋላቸው ይቆጣጠራል፣
17. የስራ መሰረታዊ ሁኔታ፣ የሙያ ጤንነትና ደህንነት አሰሪና ሰራተኞችን ለመጠበቅ የሚያስ ችለው የአሰራሮች ዘዴ ያወጣል ይደግፋል፣ ይቆጣጠራል፣ ይወስናል፣
18. በክልላችን የሚገኙ አሰሪና ሰራተኞች በማህበር እንዲደራጁ የጋራ ስምምነት እንዲፀድቁ ቴክኒካዊ ድጋፍ ይሰጣል ሕጋዊ እውቅና ይሰጣል፣
19. በክልላችን የሚገኙ የሚመለከታቸው አካላት በማስተባበር በመንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች በስራ የተሰማራና ያልተሰማራ የሰው ሃይል አመዳደብና ሙያ ክፍት የስራ ቦታ በሚመለከት ጥናት ያካሄዳል፣ ይመዘግባል፣ የሙያ ምክር ይሰጣል፣ ስራና ሰራተኞ ያገናኛል፣
20. በአሰሪዎችና ሰራተኞች መካከል ከሽርክ አካላት ሰላማዊ ዝምድና በማጠናከር ኢንዱስትሪያላዊ ሰላም እንዲሰፍን ድርጅታዊምርት እንዲያድግ ትምህርት ይሰጣል ምችው ሁኔታ ይፈጥራል፣
21. በአሰሪዎችና ሰራተኞች መካከል የስራ ክርክር መሰረት አድርገው የሚቀርቡ አቤቱታዎች ያስማማል ያልተስማሙ ደግሞ የተሳለጠ መፍትሄ እንዲያገኙ ያደርጋል፣
22. በክልላችን በስራ ተሰማርተው የሚሰሩ የውጭ ሰዎች የስራ ፈቃድ ያላቸው መሆኑን የታደሰ መሆኑን ይቆጣጠራል፣
23. የግል ስራና ሰራተኛ አገናኝ ኤርጀንሲዎች በክልል ደረጃ የስራ ፈቃድ ይሰጣል፣ ይከታተላል፣ ያድሳል፣
24. የዚህ ክልል ወቅታዊ የስራ ገበያ ማስረጃ፣ የአሰሪዎችና ሰራተኞች ሞያ ጤናና

35

www.abyssinialaw.com

ሰራሕተኛን፣ ዝተፈላለዩ ናይ ስራሕ ዕድላት ብምእካብን ብምትንታንን ንመንግስቲ፣ ንፖሊሲ መውፃእቲ፣ ንስልጠና ውሃብቲን ኣካላት ሓበሬታ ይዝርግሕ፡፡

25. ንሕፃናት ኣረጋውያንን ኣካል ጉድኣትን ዝኸውን ሃፍቲ /ሪሶርስ/ የተኣኻኽብ፣ የንቀሳቕስ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን

ድህንነት፣ የተለያዩ የስራ ዕድሎች በመሰብሰብና በመተንተን ለመንግስት፣ ለፖሊሲ አውጪዎች ስልጣና ለሚሰጡ ለሚመለከታቸው መረጃ ፈላጎዎች ይሰጣል ይዘረጋል፡፡

25. ለህፃናት አረጋውያንና አካል ጉዳቶኖች የሚሆን ሃብት /ሪሶርስ/ ያሰባስባል፣ ያንቀሳቅሳል ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣

14. ቢሮ ርክብ ህዝብን መንግስትን፣

1. ኣብ ስትራተጂ ፖሊሲን መንግስቲ ኣገደስቲ ሃገራውን ክልላውን ዛዕባታት ምርድዳእ ብምፍጣር ሓበራዊ ለውጢን ኣተሓሳስባ ክህልው ይገብር፣
2. ምስሊ እዚ ክልልን ሃገርናን ብኣወንታ ንምህናፅ ዝሕግዙ ስራሕቲ ርክብ ህዝቢ ይሰርሕ፣
3. ህዝቢ ኣብ ፖሊሲን ስትራተጂ መንግስቲ፣ ኣብ ዝተፈላለየ ክልላውን ሃገራውን ዛዕባ ግንዛበ ንምጭባጥን ግልፅነት ንምፍጣርን ዝሕግዝ ዘተ የዳሉን የተሓባብርን፣
4. ኣቐባሊ ቃልን ቀንዲ ፍልፍል ሓበሬታን መንግስቲ ብምዃን የገልግል፣ ቅዋም፣ ልኡኽ እምነትን መንግስቲ ብምዃን ብዝተፈላለዩ ኣገባባት እምነት መንግስቲ ንህዝቢ ይገልፅ፣
5. ዓቕሚ ሰራሕተኛታት ርክብ ህዝቢ ኣብያተ ዕዮ መንግስትን ጋዜጠኛታትን ይሃንፅ፣ ኣንፈት ኣወፋፍራን ምዕባለን ብሓፈሻ ይውስንን ይመርሕን፣
6. ንዕብየትን ብዙሕነትን ሚድያ የተባብዕ፣ ሚድያ ምስ መንግስትን ህዝብን ዝህልዎ ርክብ ስራሕ የተሓባብር፣ ሕቶ ህዝቢ ብዝምልከቶ ኣካል መንግስቲ መልሲ ክውሃቦ ይገብር፣ ኣብቲ ቀንዲ ሃገራውን ክልላውን ፍፃመን ኩነትን ግቡእ ሽፋን ሚዲያ ዝዋሃበሉ ኩነታት

14. የመንግስትና የህዝብ ግንኙነት ቢሮ፣

1. በመንግስት ስትራተጂና ፖሊሲ አስፈላጊ በሆኑ የሃገርና የክልል አጀንዳዎች መግባባት በመፍጠር የጋራ አስተሳሰብና ለውጥ እንዲኖር ያደርጋል፣
2. የዚሁ ክልልና የሃገር መልካም ምስል ለመገንባታ የሚያግዙ የህዝብ ግንኙነት ስራዎች ይሰራል፣
3. ህዝብ በመንግስት ስትራተጂና ፖሊሲ በተለያየ ክልላዊና አገራዊ ጉዳይ ግንዛቤ ለማስጨበጥና ግልፅነት ለመፍጠር ውይይት ያዘጋጃል፣ ያስተባብራል፣
4. የመንግስት ቃል አቀባይና ዋነኛ የመንግስት ኢንፎርሜሽን ምንጭ በመሆን ያገለግላል፣ የመንግስት አቋም፣ ተልእኮና እምነት በልዩ ልዩ መንገድ ለህዝብ ይገልፃል፣
5. የመንግስት መስሪያቤት የህዝብ ግንኙነት ሰራተኞችና ጋዜጠኞች አቅም ይገነባል፣ አጠቃላይ የስምሪትና የእድገት አቅጣጫ ይወሰናል፣ ይመራል፣
6. ለእድገትና ሚድያ ብዙህነት ያበረታታል፣ ሚድያ ከመንግስትና ከህዝብ ጋር የሚኖሮው የስራ ግንኙነት ያስተባብራል፣ ለህዝብ ጥያቄ አግባብ ባለው የመንግስት አካል ምላሽ እንዲሰጥበት ያደርጋል፣ በዋና ዋና ክልላዊና ሃገራዊ ፍፃሜና ሁነት ተገቢው የሚዲያ ሽፋን

የመዓራርይ፣

7. ውፅኢት ስራሕቲ ሚዲያ ይከታተል፣ እዋናዊ ሪኢቶ ህዝቢ ይእክብ፣ ውፅኢቱ ኣሰናዲኡን ተንቲኑን ናብ ዝምልከቶ ኣካል ይዝርግሕ፣ ተግባራዊነቱ ይከታተል፣

8. ኣብ ዝተመረፀን ዓብይን ርእሰ ጉዳይ ዝተፈላለየ ናይ ሕትመትን ኦዲዮ ቪድዮ ምህርቲ የፍሪ፣ ቤት ፅሕፈት መንግስቲ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ኣብ ዝኾነ ፎቶግራፍ ኦዲዮ ቪድዮ ቀረፃን ኣርማን ከምኡ'ውን ቀረፃ ዲዛይን ሕትመትን ክስራሕ እንትሓትት ግልጋሎት ምኽሪ ይህብ፣

9. መንግስታዊ መርበብ ሓበሬታ ይኸፍት፣ በብእዋኑ ዝርከብ መረዳእታ፣ ብመንግስቲ ዝተሰርሐ ስራሕን ኣፈፃፅማን ናብ ዝምልከቶ ክበፅሕ ይገብር፣ ይከታተል፣

10. ንጋዜጠኛ ውሽጥን ወፃኢን ዓዲ ከከም ኣድላይነቱ በቢ እዋኑ መግለፂ ይህብ፣

11. ብመፅናዕቲ ዝተደገፈ ዝተመረፀ ብሉፅ ተመኩሮ ክጋፋሕ ዘኽእል ኩነታት የመቻቹ፣ የተሓባብር፣ ይመርሕ፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ መምርሒ ይውሰን፣

12. ትሕዝቶን ኣፈፃፅማን መደብ ርክብ ህዝብን መንግስቲ የተሓባብር፣

13. ንሚድያን ርክብ ህዝብን ዘገልግል መምርሒ የውፅእ፣ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ ይከታተል፣

14. ስራሕቲ ርክብን መረዳእታን እዚ ክልል ዝምልከት መፅናዕቲ የካይድ፣ ውፅኢት እቲ መፅናዕቲ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ብምዝርጋሕ ኣብ ተግባር ምውዓሉ ይከታተል፣ ከምኡ'ውን ኣብቲ መፅናዕቲ ዝተደረኸ መመሓየሺ ስጉምቲ ክውሰድ ይገብር፣

15. ላዕለዋይ ብዓል ስልጣን መንግስቲ ንሕብረተሰብ ብኣካል ረኺቡ ከዘራርብን ዝስራሕ ዘሎ ስራሕቲ ልምዓት ብዑደት

የሚሰጥበት ሁኔታዎችን ያመቻቻል፣

7. የሚድያ ስራዎች ውጤት ይከታተላል፣ ወቅታዊ የህዝብ አስተያየት ያሰባስባል፣ ውጤቱ በማዘጋጀትና በመተንተን ለሚመለከተው አካል ያዘረጋል፣ ተግባራዊነቱ ይከታተላል፣

8. በተመረጠና ዓብይ ርእሰ ጉዳይ ልዩ ልዩ የህትመትና የኦዲዮ ቪድዮ ምርት ያመርታል፣ የመንግስት መስሪያቤት ከአቅም በላይ በሆነ የፎቶግራፍ የኦዲዮ ቪድዮ ቀረፃ፣ የአርማና የህትመት ዲዛይን እንዲሰራ ሲጠይቅ የማማከር አገልግሎት ይሰጣል፣

9. የመንግስት የመረጃ ድህረ ገፅ ይከፍታል፣ በየጊዜው የሚገኘው መረጃ፣ በመንግስት የተሰራ ስራና አፈፃፀም ወደሚመለከተው እንዲደርስ ያደርጋል፣ ይከታተላል፣

10. ለአገር ውስጥ እና ለውጭ ጋዜጠኛ እንደ የአስፈላጊነቱ በየወቅቱ መግለጫ ይሰጣል፣

11. በጥናት ላይ የተደገፈ የተመረጠ የተሻለ ተመኩሮ ለማስፋፋት የሚያስችል ሁኔታ ያመቻቻል፣ ያስተባብራል፣ ይመራል፡፡ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው መምሪያ ይወሰናል፣

12. የመንግስት ህዝብ ግንኙነት ፕሮግራም ይዘትና አፈፃፀም ያቀናጃል፣

13. ለሚዲያና የህዝብ ግንኙነት የሚያገለግል መመሪያ ያወጣል፣ በስራ ላይ መዋሉን ይከታተላል፣

14. የዚህ ክልል የኮሚኒኬሽንና መረጃ ስራ የሚመለከት ጥናት ያካሂዳል፣ የጥናቱ ውጤትም ለሚመለከተው አካል በመዘርጋት ተግባር ላይ መዋሉን ይከታተላል፣ እንዲሁም ጥናቱ ላይ ያተኮረ የለውጥ እርምጃ እንዲወሰድ ያደርጋል፣

15. ከፍተኛ የመንግስት ባለስልጣን ህብረተቡን በአካል አግኝቶ እንዲያነጋግር የሚሰራ ያለ የልማት ስራ በመጎብኘት አፈፃፀሙ እንዲገነዘብ

www.abyssinialaw.com

ኣቢሉ ኣፈፃፅምኡ ክግንዘብን ኩነታት የመዓራሪ፣

16. ኣብ ክሊ ስራሕቲ ርክብ ህዝብን ሚድያን ምስ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ኣካላት ኣብ ሓበራዊ ድሌትን ረብሓን ዝተመስረተ ስርዓት ምትሕግጋዝ ይፈጥር፣

17. ብመሰረት ሕጊ ዝእዘዞ ንዝሃቦ ግልጋሎት ክፍሊት ይእክብ፣ ኣታዊኡ ብሕጊ ፋይናንስ የመሓድር፣

18. ንርክብ ኣመራርሓ ስራሕ መንግስቲ ስልጠና ይህብ፣ ኣብቲ ዘፈር ውፅኢታዊ ኣፈፃፅማ ስራሕ ዝህልወሉ ስርዓት ይፈጥር፣

19. ንሰራሕተኛ ርክብ ህዝቢ ቤት ፅዮ መንግስቲ ኣንፈት ስራሕ የነፅርን፣ የተሓባብርን፣

20. መሓውራት ሚዲያ ዝስፋሕፈሓሉ ዝዓብየሉን ብብቁፅ በዓል ሞያ ዝሕገዝ ሚድያ ክህነፅ ምችው ኩነታት ይፈጥር፣

15. ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ፣

1. ሃገር-ለኸ ፖሊሲ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ ተግባራዊ ዝኾነሉ መንገዲ ይሕንፅፅ፣ የፈፅም፣
2. ብሃገራውን ክልላውን መንግስቲ ዝወፀ ፖሊስን ሕግን ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ ኣብቲ ክልል ኣብ ዝርከብ መንግስታውን ዘይመንግስታዊን ትካል ክትግበርን ውፅኢታዊ ክኸውንን ክትትልን ገምጋምን ብምክያድ ደገፍ ይገብር፣
3. ኩሉ-መዳያዊ ዋኒን ደቂ ኣንስትዮ ምክትታልን ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ዝሓሸ ፖሊሲ ንክወፅእ ንመንግስቲ ሓሳብ የቕርብ፣
4. ኣብ ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊን ፖለቲካውን ማዕረ ተሳታፍነትን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ንምዕባይ የለዓዕል፣ ግንዘበ መዕበይ ስልጠናን ይህብ፣
5. ማዕረ ተሳታፍነትን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ንምዕባይ ብመሰረት ድሌተን ብሞያ

ሁኔታን ያመቻቻል፣

16. በሚድያና ህዝብ ግንኙነት ስራ ዙሪያ ከሚመለከታቸው መንግስታዊ የሆነና መንግስታዊ ያልሆነ አካሎች መካከል በጋራ ፍላጎትና ጥቅም ላይ የተመሰረተ የመተጋገዝ ስርዓት ይዘረጋል፣

17. ለሚሰጠው አገልግሎት ህግ በሚያዘው መሰረት ገቢ ይሰበስባል፣ ገቢው በፋይናንስ ሕጊ በሚያዘው መሰረት ያስተዳድራል፣

18. ለመንግስት ኮሚኒኬሽን ስራ አመራር ስልጠና ይሰጣል፣ በመስኩ መልካም አፈፃፀም የሚኖርበትን ስርአት ይፈጥራል፣

19. ለክልሉ መስሪያቤት የህዝብ ግንኙነት ሰራተኞ የስራ አቅጣጫ ያስቀምጣል፣ ያስተባብራል፣

20. የሚዲያ አውታር የሚሱፋፉበት የሚያድግበት እና ብቃት ባለው ባለሙያ የታገዘ ሚዲያ እንዲገነባ ምቹ ሁኔታ መፍጠር፣

15. የሴቶች ጉዳይ ቢሮ

1. አገር አቀፍ የሴቶች ጉዳይ ፖሊሲ ተግባራዊ የሚሆንበት መንገድ ይነድፋል፣ ያስፈፅማል፣
2. በአገር አቀፍና በክልል መንግስት የወጡ የሴቶች ጉዳይ ፖሊሲ እና ህግ በክልሉ የሚገኝ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት እንዲተገበርና ውጤታማ እንዲሆን ክትትልና ግምገማ በማካሄድ ድጋፍ ይሰጣል፣
3. ሁለ-ገብ የሴቶች ጉዳይ መከታተልና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የተሻለ የሴቶች ጉዳይ ፖሊሲ እንዲወጣ ለመንግስት ሃሳብ ያቀርባል፣
4. በማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ የሴቶች እኩል ተሳታፊነትና ተጠቃሚነትን ለማሳደግ ያነሳሳል እና የግንዛቤ ማሳደጊያ ስልጠና ይሰጣል፣
5. የሴቶች እኩል ተሳታፊነትና ተጠቃሚነት ለማጎልበት በፍላጎታቸው መሰረት በሙያ

www.abyssinialaw.com

ክውደባ ብምግባር ኣፍልጦ ይህብ፣

6. ማዕረ ተሳታፍነትን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ምርግጋፅ ብመሰረት ድሌተን ብኢኮኖሚ ክውደባን ምስ ዝምልከቶ ክተኣሳሰራን ይገብር፣
7. ንደቂ ኣንስትዮ ዝጠቅምን ፀገማተን ዘቃልልን ፕሮጀክት ብምቕራፅ ሃፍቲ የተኣኻኽብ፣ ኣብ ተግባር የውዕል፣
8. ማዕረ ተሳታፍነትን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ንምርግጋፅ ዝኸእል መፈፀሚ መምርሒ የዳሉ፣ ንተግባራዊነቱ ይከታተል፣
9. ማሕበራዊ ተሳታፍነትን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ንምርግጋፅ ንደቂ ኣንስትዮ ዘናእስ ዱሑር ኣተሓሳስባ፣ ጎዳኢ ልምዲ ንምውጋድን ፅዕንቶ ስራሕ ደቂ ኣንስትዮን ክቃለልን ይፅዕር፣
10. በቢ ደረጅኡ ዝርከባ ደቂ-ኣንስትዮ ማዕረ ፖለቲካዊ ተሳትፎን ስልጣን ምውሳንን ሃልይወን ኣብ ህንፀት ስርዓት ዲሞክራስን ሰናይ ምምሕዳርን ተወዲበን ተዋሳእቲ ክኾና ተሳትፎአንን ተጠቃምነተን ክረጋገፅ ባይታ የመቻቹ፣
11. ኣብ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ ምስ ዝሰርሑ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ብፍላይ ምስ ውዳበታት ደቂ ኣንስትዮ ተሓባቢሩ ይሰርሕ፣
12. ካብ ትካላት ዝመፀ ንደቂ ኣንስትዮ ዝምልከት ሓበሬታን መረዳእታን የዋድድ፣ ይትንትን፣ ይውድብ፣ ንተጠቃሚ ድልዊ ይገብር፣
13. ደቂ ኣንስትዮ ዝርከባሉ ኩነታትን ናብረአን ዝመሓየሽሉ ኣንፈትን ዝምልከት ፅንዓትን ምርምርን የካይድ፣ እዚ ፅንዓት ንዘካይድ የተባብዕ፣ ይድግፍ፣
14. ኣብ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካል ዝካየድ ቁፃር፣ ስልጠና፣ ብርኪ ዕብየት፣ ዝውውር፣ ኣወሃህባ ሽመት፣ ተሳትፎ ደቂ ኣንስትዮ ዘለዎ ምኻኑ ይከታተል፣ ይግምግም፣

እንዲደራጁ በማድረግ ህጋዊ እውቅና ይሰጣል፣

6. የሴቶች እኩል ተሳታፊነትና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ በፍላጎታቸውን መሰረት በኢኮኖሚ እንዲደራጁ እና ከሚመለከተው ጋር እንዲተሳሰሩ ያደርጋል፣
7. ለሴቶች የሚጠቅምና ችግራቸውን የሚያቃልል ፕሮጀክት በመቅረፅ ሃብት ያሰባስባል፣ በተግባር ላይ እንዲውል ያደርጋል፣
8. የሴቶች እኩል ተሳታፊነትና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ የሚያስችል ማስፈፀምያ መመሪያ ያዘጋጃል፣ ለተግባራዊነቱ ይከታተላል፣
9. የሴቶች ማህበራዊ ተሳታፊነትና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ ሴቶችን የሚያንቋሽሽ ኋላ ቀር አስተሳሰብ፣ ጎጂ ልማድ ለማስወገድና የሴቶችን የስራ ጫና ለማቃለል ይጥራል፣
10. ሴቶች በየደረጃው በፖለቲካ እኩል ተሳትፎ ኑሯቸው የመወሰን ስልጣንና በዲሞክራሲ ስርዓትና መልካም አስተዳደር ግንባታ ተዋናይ በመሆን ተሳታፊነታቸውና ተጠቃሚነታቸው እንዲረጋገጥ ዕድል ያመቻቻል፣
11. በሴቶች ጉዳይ ከሚሰሩ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋሞች በተለይ ከሴት ድርጅቶች ጋር ተባብሮ ይሰራል፣
12. ሴቶችን የሚመለከቱ ከድርጅቶች የሚመጣ ጥቆማና መረጃ ያቀናጃል፣ ይተነትናል፣ ያደረጃል፣ ለተጠቃሚ ዝግጁ ያደርጋል፣
13. ሴቶች የሚገኙበት ሁኔታና ኑሯቸው የሚሻሻልበት አቅጣጫ በተመለከተ ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፣ ይህንኑ ጥናት ለሚያደርግ ያበረታታል፣ ይደግፋል፣
14. በመንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆነ ተቋም የሚደረግ ቅጥር፣ ስልጠና ፣ የደረጃ እድገት ዝውውር፣ ሹመት አሰጣጥ የሴቶችን ተሳትፎ ያረጋገጠ መሆኑን ይከታተላል፣ ይገመግማል፣

ሓገዝን ደገፍን ይገብር፣

15. መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካል ትልሙ፣ ፕሮጀክቱ፣ መደቡ፣ ፆታ ተኮር ኮይኑ ክሽይድ መፈፀሚ መምርሕን መዐቀንን ኣዳልዩ ክትግበር ይገብር፣ ክትትልን ድጋፍን የካይድ፣

16. ደቂ ኣንስትዮ ፈጠርቲ ስራሕ ዝኾናሉ፣ ግልጋሎት ምኽሪ ሕግን ስነ ልቦናን ዝረኽባሉ ዕድል ይፈጥር፣ ተሳታፊነትን ተጠቃምነትን ደቂ ኣንስትዮ ንምዕባይ ዝሕግዝ ኣማኻሪ ቦርድ የጣይሽ፣ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን፣

17. ኣብ ስርሐን ዝበለፀ ውፅኢት ንዘመዝገባ ደቂ ኣንስትዮ ኣፍልጦ ይህብ፣ የተባብዕ፣ ይድግፍን ይሽልምን፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውስን፡፡

11. ስልጣንን ተግባርን ኤጀንሲ፣ ኮምሽን፣ ኢንስቲትዩት፣

1. ኤጀንሲ ልምዓት እቶት፣

1. ሕግታት፣ ደንብታትን መምርሕታትን ግብሪ የፈፅም ፣
2. ብክልል መንግስቲ ክምደብን ክእከብን ብሕጊ ዝተነፀረ ኣታዊ ይእክብ፣ ክእኽብ ይገብር፣
3. ብፌደራል መንግስቲ ብዝወሃቦ ስልጣን ውክልና መሰረት ብኣፍልጦ ክልል መንግስቲ ሓበራዊ ናይ ፌደራልን ክልልን እቶት ይውሰን፣ ይእክብ፣
4. ብመሰረት ኢኮኖሚያዊ ምንቅስቓስ እዚ ክልል መፅናዕትታት ብምክያድ ኣታዊ እዚ ክልል የስፍሕ፣
5. ኣብዚ ክልል እናተኻየደ ዘሎ ፕሮግራም ምምሕያሽ ስርዓተ ግብሪ ኣፈፃፅምኡ ብዋናነት ይመርሕ፣ የተሓባብር፣

www.abyssinialaw.com

እገዛና ድጋፍ ያደርጋል፣

15. መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆነ ተቋም እቅዱ፣ ፕሮጀክቱ፣ ፕሮግራሙ ፆታ ተኮር ሆኖ እንዲሄድ ተገቢ የማስፈፀሚያ መመሪያና መለኪያ አዘጋጅቶ እንዲተገበር ያደርጋል፣ ክትትልና ድጋፍ ያካሂዳል፣

16. ሴቶች ስራ የሚፈጥሩበት፣ የህግና የስነ ልቦና ምክር አገልግሎት የሚያገኙበት ዕድል ይፈጥራል፣ የሴቶች ተሳታፊነትና ተጠቃሚነት ለማሳደግ የሚያግዝ አማካሪ ቦርድ ያቋቁማል፣ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፣

17. በስራቸው የላቀ ውጤት ላስመዘገቡ ሴቶች እውቅና ይሰጣል፣ ያበረታታል፣ ይደግፋል፣ ይሸልማል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ ቢሮው በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

11. የኤጀንሲ፣ ኮምሽንና ኢንስቲትዩት ስልጣንና ተግባር፣

1. የገቢዎች የልማት ኤጀንሲ፣

1. የግብር ሕጐችን፣ ደንቦችንና መመሪያዎችን ያስፈፅማል፣
2. በክልል መንግስት እንዲመደብና እንዲሰበሰብ በሕግ የተለዩ ገቢ ይሰበስባል፣ እንዲሰበሰብ ያደርጋል፣
3. በፌደራሉ መንግስት በሚሰጠው ውክልና ስልጣን መሰረት በክልሉ መንግስት እውቅና የጋራ የፌደራልና የክልል ገቢ ይወስናል፣ ይሰበስባል፣
4. በክልሉ ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ ላይ ተመስርቶ ጥናቶችን በማከሄድ የክልሉን የገቢ ያሰፋል፣
5. በክልሉ በመካሄድ ላይ ያለውን የግብር ስርዓት ማሻሻያ ፕሮግራም አፈፃፀሙ በባለቤትነት ይመራል፣ ያስተባብራል፣

6. ሕግታት ግብርን ታክስን ንምፍፃም ኣድለይቲ ዝኾኑ ኣብ ዝኾነ ሰብ ኢድ ዝርከቡ ሰነዳት ይምርምር፣
7. ኣብ ምምሕዳር ግብርን ታክስን ብቕዓት ዘለዎም ሰብ ሞያ ምፍራይ ዘኽእል ስርዓት ስልጠና ይዝርግሕ፣ የተግብር፣
8. ኣወሳስናን ኣተኣኻኽባን ግብሪ ኣተሓሕዛ ሒሳብን ካልኦት ተዛመድቲ ስራሕትን ንምፍፃም ዘኽእሎ ናይ ኣሰራርሓ ሜላ ይቕይስ፣ ተግባራዊ ይገብር፣
9. ንግብሪ ኣወሳስና ኣድለይቲ ዝኾኑ መረዳእታታት የተኣኻኽብ፣ የዋድድ፣ ብመሰረት እዚ መረዳእታ ግብርን ታክስን ይውሰን፣ ይእክብ፣
10. ሕግታት ግብሪ ንምውፃእን ንምምሕያሽን ዘኽእል መፅናዕቲ ብምክያድ መመሓየሺ ረቂቕ የቕርብ፣
11. ግብሪ ኸፈልቲ መሰሎምን ግቡኦምን ንክፈልጡ ስራሕቲ መጨበጢ ግንዛበ ይሰርሕ፣ ክስራሕ ይገብር፣
12. ኣፈፃፅማ ስራሕቱ ብዝምልከት ንቢሮ ትልምን ፋይናንስን እዋናዊ ፀብፃብ የቕርብ፣
13. ንስርሑ ዘድልዩ ትልምን በጀትን ኣዳልዩ ንቢሮ ትልምን ፋይናንስን የቕርብ፣ ምስፀደቐ ኣብ ስራሕ የውዕል፣ ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት ይቖፅር፣ የማሓድር፣ የሰናብት፣
14. ኣብ ትሕቲኡ ዝርከብ ንብረትን ገንዘብን ብሕጊ የመሓድር፣
15. ገንዘባዊ እቶት መንግስቲ እዚ ክልል ዝምልከት ፀብፃብ ይጠምር፣ ንዝምልከቶ የቕርብ፣
16. ብመሰረት ሕጊ ምስ ኣከፋፍላ ግብሪ ተዛሚዶም ብኸፈልቲ ግብሪ እዚ ክልል ዝፍፀሙ ዝጥርጠሩ ገበናት ይሕዝ፣ ይፍትሽ፣ የፃርን ከምኡ'ውን ስልጣን ኣብ ዘለዎ ቤት ፍርዲ ቀሪቡ ክሲ ይምስርትን ይከራኸርን፣

www.abyssinialaw.com

6. የግብርና ታክስ ሕጐችን ለማስፈፀም አስፈላጊ የሆኑ በማናቸውም ሰው እጅ የሚገኙ ሰነዶች ይመረምራል፣
7. በግብርና ታክስ አስተዳደር ብቃት ያላቸውን ባለሙያዎች ለማፍራት የሚያስችል የስልጠና ስርዓት ይዘረጋል፣ ያስፈፅማል፣
8. የግብር አወሳሰን፣ አሰባሰብና፣ ሂሳብ አያያዝ እና ሌሎች ተጓዳኝ ስራዎችን ለማከናወን የሚያስችል የአሰራር ዘዴ ይቀይሳል፣ ተግባራዊ ያደርጋል፣
9. ለግብር አወሳሰን የሚያስፈልጉትን መረጃዎች ያሰበስባል፣ ያጠናቅራል፣ በመረጃው መሰረት ግብርና ታክስ ይወስናል፣ ይሰበስባል፣
10. የግብር ሕጎች ለማውጣትና ለማሻሻል የሚያስችል ጥናት በማካሄድ የማሻሻያ ረቂቅ ያቀርባል፣
11. ግብር ከፋዮች መብትና ግዴታቸውን እንዲያውቁ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎች ይሰራል፣ እንዲሰራም ያደርጋል፣
12. ስራውን በሚመለከት ለፕላንና ፋይናንስ ቢሮው ወቅታዊ ሪፖርት ያቀርባል፣
13. ለስራው የሚያስፈልገው የስራ እቅድና በጀትአዘጋጅቶ ለፕላንን ፋይናንስ ቢሮ ያቀርባል፣ ሲፀድቅ ስራ ላይ ያውላል፣ በሕግ መሰረት ሰራተኞች ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣ ያሰናብታል፣
14. በስሩ የሚገኝ ንብረትና ገንዘብ በህግ ያስተዳድራል፣
15. የክልሉ መንግስት የገንዘብ ገቢ በሚመለከት ሪፖርት ያጠናቅራል፣ ለሚመለከተው ያቀርባል፣
16. በህግ መሰረት ከግብር አከፋፈል የተዛመዱ በክልሉ ግብር ከፋዮች የሚፈፀሙና የተጠረጠሩ ወንጀሎች ይይዛል፣ ይፈትሻል፣ ያጣራል እንዲሁም ስልጣን ላለው ፍርድ ቤት ቀርቦ ክስ ይመሰርታል፣ ይከራከራል፣

17. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 16 ዝተደንገገ ሕልው ኮይኑ ብኽፈልቲ ግብሪ ዝፍፀሙ ገበናት ግዕዝይና ከፃርን ክሲ ክምስርትን ስልጣን የብሉን፣

18. እቲ ኤጀንሲ ምስ ኣከፋፍላ ግብሪ ዝተትሓሓዙ ዋኒናት ማእኸል ህንፀት ተሃነፅቲ፣ መዕረፊ ቦታ ተኸሰስቲ፣ ሓይሊ ፖሊስን ፀጥታን ናይቲ ክልል መንግስቲ ተጠቒሙ ስርሑ የፈፅም፣

19. ዕላምኡ ኣብ ሽቶ ንምብፃሕ ካልኦት ኣድላይ ዝኾኑ ተግባራት ይፍፅም፣

2. ኤጀንሲ ሓለዋ ስነ-ከባቢ፣ ኣጠቓቕማን ምምሕዳርን ገፀር መሬት፣

1. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ትሕዝቶ፣ ዓይነትን ስፍሓትን መሬት ብምፅናዕ መዝጊቡ ይሕዝ፣ የማሓድር፣ ኣጠቃቕምኡ ይከታተል፣ ይቆፃፀርን ውፅኢታዊነቱ ይግምግምን፣
2. ስነ-ከባቢን መሬትን እዚ ክልል ብምፅናዕ መረዳእታ ይእክብ ኣገባብ ኣጠቓቕምኡ ይውስንን፣ ከከምኣድላይነቱ ንተጠቀምቲ መረዳእታን ሓበሬታን ይህብ፣
3. ብቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ክልል ትግራይ ሓለዋ ስነ-ከባቢ፣ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገፀር ኣመልኪቱ ዝወፀ ፖሊሲ፣ ስትራተጂ ኣዋጅን ደንብን የተግብር፣ ተግባራውነቱ ይከታተል፣
4. ሓለዋ ስነ-ከባቢ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማ ገፀር መሬትን ኣመልኪቶም ኣብዝወፁ ፖሊሲታትን ሕጋዊ ማዕቀፋትን የዳሉ፣ ምስፀደቑ የተግብር፣ ክትግበር ይገብር፣
5. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምኟን ብዝተፈላለዩ ምኽንያታት መሬት መፍረያይነቱ ከይስእንን ካብ ጥቕሚ ወፃኢ ከይኸውንን ተጠቀምቲ ኣብ ትሕዝቶኦም

17. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 16 የተደነገገ እንደተጠበቀ ሆኖ ከግብር ከፋዮች ጋር የተያያዙ የሙስና ወንጀሎች በሚመለከት ለማጣራትና ክስ ለመመስረት ስልጣን የለውም፣

18. ኤጀንሲው ከግብር አከፋፈል ጋር የተያያዙ ጉዳዮች በሚመለከት ተከሳሾች የሚያርፉበት ማረምያ ቤት ማእከል፣ የፖሊስ ሃይልና ፀጥታ በክልሉ መንግስት ተጠቅሞ ስራውን ይፈፅማል፣

19. አለማዎቹን ከግብ ለማድረስ ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ተግበራትን ያከናውናል፣

2. ስነ-አከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ኤጀንሲ፣

1. ከሚመለከታቸው አካላት በመተባበር የመሬት ይዞታ፣ ዓይነትና ስፋት በማጥናት መዝግቦ ይይዛል፣ ያስተዳድራል፣ አጠቃቀሙ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ ውጤታማነቱን ይገመግማል፣
2. የክልሉ ስነ-አከባቢና መሬት በማጥናት መረጃ ይሰበስባል፣ የአጠቃቀሙ አገባብ ይወስናል፣ እንደአስፈላጊነቱ ለተጠቃሚዎች መረጃ ይሰጣል፣
3. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የእርሻና ገጠር ልማት ቢሮ የስነ-አከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም የሚመለከት የወጣ ፖሊሲ፣ ስትራተጂ፣ አዋጅና ደንብ ይተገብራል፣ ተግባራዊነቱ ይከታተላል፣
4. የስነ-አከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም የሚመለከት ፖሊሲዎችና የህግ ማእቀፎች ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅ ይተገብራል እንዲተገበር ያደርጋል፣
5. ከሚመለከቸው አካላት ጋር በመሆን መሬት በተለያዩ ምክንያቶች ምርታማነቱን እንዳያጣና ከጥቅም ውጭ እንዳይሆን ተጠቃሚዎች በይዞታቸው እንክብካቤ እንዲያደርጉ ይረዳል፣

ክንክን ክገብሩ ይሕግዝ፣ ኣስተምህሮ ይህብ፣ ሜላ መተባብዒ ይምህዝ፣ ግቡኦም ኣብዘይፈፀሙ ስጉምቲ ይወስድ፣

6. ሓለዋ ስነ-ከባቢን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማ ገፀር መሬት ኣመልኪቱ ኣብ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ዘሎ ኣካይዳ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ መምርሒ ይውስን፣
7. ንሕድሕድ በዓል ትሕዝቶ መሬት ዓቕን ትሕዝትኡን መዳውብቱን ዘርኢ መረጋገፂ ትሕዝቶ መሬት ካርታን ደፍተርን የዳሉ፣ ንተጠቀምቲ ይህብ፣
8. መሰል ምጥቃም መሬት ዝተውሃቦም መንግስታዊን ዘይመንግስታዊን ትካላት፣ ሕብረተሰብ ገፀር፣ ውልቀ ሰባት፣ ውዳበታት መሬት ንምምሕድዳርን ንምጥቃምን ዝወፁ ኣዋጃት፣ ደንብታት መምርሒታትን የፈፀም ክፍፀሙ ይገብር፣
9. ካብ ትሕዝቶ መሬቶም ዝፈናቐሉ ሓረስቶት ምስ ዝምልከቶ ኣካል ብምኽን ኩነታት የፅንዕ፣ እኹል ካሕሳ ወይ ላውጣ መሬት ምርካቦም ይከታተል፣
10. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ብመሰረት ፖሊሲ ኣጠቓቕማ ገፀር መሬት ክፍፀሙ ዝግበኦም መደባትን ፕሮጀክትታን የተግብር፣
11. ሰብ ውልቀ ሃፍቲ ዘዳልውዎ ፕሮጀክት ኣጠቓቅማ ገፀር መሬት፣ ሓሳባትን ትልሞምን እናገምገመ የፅድቕ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣
12. ንኣፈፃፅማ ዓቕሚ ምዕባይ ዝሕግዙ ኣወዳድባን ሓደሽቲ ቴክኖሎጂታትን ብምትእታትው ስልጠናታት ክወሃቡ ይገብር፣
13. ገምጋም ፅዕንቶ ስነ-ከባቢ ንምክያድ ዘኽእል ኣካይዳ ይዝርግሕ ኣፈፃፅመኦም ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣

www.abyssinialaw.com

ትምህርት ይሰጣል፣ የማበረታቻ ዘዴ ያመነጫል፣ ግዴታቸው በማይፈፅሙ ተጠቃሚዎች እርምጃ ይወስዳል፣

6. የስነ-አከበቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አስመልክቶ በመንግስታውና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት አካሄዶች ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው መመሪያ ይወስናል፣
7. ለያንዳንዱ የመሬት ባለይዞታ ይዞታውን አዋሳኞቹ የሚያሳይ የመሬት ይዞታ ማረጋገጫ ካርታና ደፍተር ያዘጋጃል ለተጠቃሚዎች ይሰጣል፣
8. በመሬት የመጠቀም መብት የተሰጣቸው መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ የገጠር ማህበረ ሰብ፣ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች፣ የመሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አስመልክተው የሚወጡ አዋጆች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎች ይፈፅማል፣ እንዲፈፀሙ ያደርጋል፣
9. ከይዞታ መሬታቸው የሚፈናቀሉ አርሶ አደሮች ከሚመለከተው አካል ጋር በመሆን ሁኔታዎች ያጠናል፣ በቂ ካሳ ወይም ተለዋጭ መሬት ማግኘታቸው ይከታተላል፣
10. ከሚመለከታቸው አካላት በመተባበር የገጠር የመሬት አጠቃቀም ፖሊሲ መሰረት በማድረግ መፈፀም ያለባቸው ፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶችን ይተገብራል፣
11. የግል ባለሃብቶች የሚያዘጋጁት የመሬት አጠቃቀም የፕሮጀክት፣ ሃሳብና እቅዶች እየገመገመ ያፀድቃል በስራ ላይ ያውላል፣
12. የማስፈፀም እቅድ ለማሳደግ የሚረዱ አደረጃጀትና አዳዲስ ቴክኖሎጅዎች በማስገባት ስልጠና እንዲሰጥ ያደርጋል፣
13. የስነ-አከባቢ ጫና ለማሳረፍ የሚያስችል አካሄድ ይዘረጋል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣

www.abyssinialaw.com

14. ንምክልኻል በረኻነትን ዝተጎድኡ ስርዓተ ምህዳር ንክሓውዩን ዘኽእል መፅናዕቲ የካይድ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል ፣
15. በዝሃ ህይወት ሃፍቲ ክልል፣ ተፈጥሮኣዊን ሰብ ስራሕን ሓድግታትን፣ ፓርክታትን ኣጠቓቕማን ኣተሓሕዛን የፅንዕ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣
16. ንህዝቢ ከባቢኡ ክሕሉን ክከናኸንን አስተምህሮ ይህብ፣
17. ብፌደራልን ክልልን ዝተዳለወ ደረጃ ሓለዋ ስነ-ከባቢ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ የረጋግፅ፣
18. ኣብቲ ክልል ኣብ ዝኾነ ቦታ ዝርከብ ፈሳሲ ርስሓትን ደረቕ ጓሓፍን ኣተኣኻኽባ፣ ኣተሓሕዛ፣ ኣተኣላልያ መሊስካ ምጥቃምን ኣብ ጥዕናን ድሕንነት ሰብን ከበቢን ፀገም ብዘይፈጥር መልክዑ ምፍፃሙ የረጋግፅ፣ ይከታተል፣
19. ሓለዋ ስነ-ከባቢ ኣጠቓቕማን ምምሕድዳርን መሬት ገፀር ዝምልከቱ ፀብፃብ ስራሕ ንቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ክልል ትግራይ የቕርብ፣
20. ሓለዋ ስነ-ከባቢ ኣጠቓቕማን ምምሕድዳርን መሬት ገፀር ዝምልከቱ ጉዳያት ምኽርን ሓገዝ ቴክኒክን ንተጠቀምቲ ይህብ፣
21. ኣብ ምሕላው ስነ-ከባቢን ኣጠቓቕማን ምምሕድዳርን ገፀር መሬት ገፀር ዝሕግዙ ገበርቲ ሰናይ ትካላትን መንግስትን የተኣላልሽ፣
22. ስራሕ ሓለዋ ስነ ከባቢ ኣብ ገፀርን ከተማን ተግባራዊ ምዃኑ ይከታተል፣
23. ዕላማታት እዚ ኤጀንሲ ንምፍፃም ዘኽእሉ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም፣

3. ኤጀንሲ ምስፍሕፋሕ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ልምዓት ዕዳጋን፣

1. ሕብረት ስራሕ ማሕበር ብዝምልከት ናይ ፖሊሲ ሓሳባት የፍልፍል፣ ብዝምልከቶ ኣካል

14. በረሃነትን ለመከላከልና የተጎዱ ስርአት ምህዳር ለማዳን የሚያስችል ጥናት ያካሂዳል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣
15. የክልሉ የበዝሃ ህይወት ሃብት፣ ተፈጥሮአዊና ሰው ሰራሽ ቅርሶች፣ ፓርኮች አጠቃቀማቸውና አያያዛቸው ያጠናል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣
16. ለህዝብ አከባቢው እንዲጠበቅና እንዲንከባከብ ትምህርት ይሰጣል፣
17. በፌደራልና በክልል የተዘጋጀ የስነ-አከባቢ ጥበቃ ደረጃ በስራ ላይ መዋሉ ያረጋግጣል፣
18. በክልሉ በማንኛውም ቦታ የሚገኝ ፈሳሽና ደረቅ ቆሻሻ አሰባሰብ፣ አያያዝ፣ አወጋገድ መልሶ መጠቀም በአከባቢና በሰዎች ጤናና ደህንነት ችግር በማይፈጥር መልኩ መፈፀሙ ያረጋግጣል፣ ይከታተላል፣
19. የክልሉ የአከበቢ ጥበቃ ፣ የመሬቱ አጠቃቀምና አስተዳደር የሚመለከቱ ወቅታዊ የስራ ሪፖርት ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት እርሻና ገጠር ልማት ቢሮ ያቀርባል፣
20. በክልሉ የስነ-አከበቢ ጥበቃ፣ የመሬት አጠቃቀምና አስተዳደር የሚመለከቱ ጉዳዮች ምክርና የቴክኒክ እገዛ ይሰጣል፣
21. በስነ-አከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አጠቃቀምና አስተዳደር እገዛ የሚያደርጉ ግብረ ሰናይ ድርጅትና መንግስት ያፈላልጋል፣
22. የስነ-አከባቢ ጥበቃ ስራ በገጠር ይሁን በከተማ ተግባራዊ መሆኑ ይከታተላል፣
23. የኤጀንሲው አለማዎች ለማስፈፀም የሚያስችሉ ሌሎች ተግባሮች ይፈፅማል፣

3. የህብረት ስራ ማህበር ማስፋፊያና የገበያ ልማት ኤጀንሲ፣

1. ሕብረት ስራ ማሕበር በሚመለከት የፖሊሲ ሓሳብ ያመነጫል፣ በሚመለከተው አካል

www.abyssinialaw.com

ምስፀደቖሉ ኣብ ተግባር የውዕል፣

2. ንዕብየት ሕብረት ስራሕ ማሕበር ዝሕግዙ ስራሕቲ መፅናዕትን ምርምርን የካይድ፣ ብተሳትፎ ኣባላት ሕብረት ስራሕ ማሕበር ዝፍፀም ፕሮጀክት ልምዓት ይቐርፅ፣ ብዘለዎም ኣገዳስነት ቅደም ሰዓብ ሰሪሑ ናይ ኣፈፃፅማ ስትራተጂ ይሕንፀፅ ምስ ፀደቖሉ ኣብ ስራሕ የውዕል፣

3. ዕላማ ሕብረት ስራሕ ማሕበር ኣብ መላእ ሕብረተሰብ ብፍላይ ኣብ መንእሰይን ደቂ ኣንስትዮን ንክሰርፅን ተግባራዊ ንኽኸውንን ዝሕግዝ ፕሮግራም ትምህርቲ ኣዳልዩ ስልጠናን ትምህርትን ይህብ፣

4. ኣብ ድልየት ኣባላት መሰረት ዝገበረን ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ፀገማት እቶም ኣባላት ንምፍታሕ ብመሰረታዊ፣ ዩኔንን ፌደሬሽንን ሕብረት ስራሕ ማሕበር ንኽውደቡ የለዓዕል፣ ኣድላይ ድጋፍ ይገብር፣ ይምዝግብ፣ መረጋገፂ ምስክር ወረቐት ይህብ፣

5. ምስ ምዕባለን ፀገማትን ሕብረት ስራሕ ማሕበር ዝተኣሳሰረ መፅናዕቲ የካየድ፣ ነቶም ፀገማት ንምእላይ ዘኽእል ሕጊ ምቕራፅ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ረቂቕ ሕጊ ኣዳልዩ ንዝምልከቶ ኣካል የቕርብ፣ ምስፀደቐ ኣብ ስራሕ የውዕል፣

6. ሕብረት ስራሕ ማሕበራት እዚ ክልል ንፍርያቶም ዝሓሸ ዋጋ ዝረኽብሉ ኩነታት የመቻቹ፣

7. ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ምህርቶም ንምስሳን ዝሕግዝዎም እታወታት ውዕኢት ዘመናዊ ኢንዱስትርን ቴክኖሎጂን ንምጥቃም ዘኽእሎም ልቓሕ ዝረኽብሉ ኣገባብ መፅናዕቲ ብምክያድ ምችው ባይታ ይፈጥር፣

8. ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣመራርሓ ዓቕሞም ከዕብዩ፣ ባህሊ ቁጠባ ከማዕብሉ ዓርሰ

ሲፀድቅለት በተግባር ላይ ያውላል፣

2. ለሕብረት ስራ ማሕበር ዕድገት የሚጠቅሙ የጥናትና ምርምር ስራ ያካሂዳል፣ በሕብረት ስራ ማሕበር አባላት ተሳትፎ የሚፈፀም የልማት ፕሮጀክት ይቀርፃል፣ ባላቸው ጠቀሜታ በቅደም ተከል በማስቀመጥ የአፈፃፀም ስትራተጂ ይቀይሳል፣ ሲፀድቅለት በስራ ላይ ያውላል፣

3. የሕብረት ስራ ማሕበር ዓላማ በመላው ሕብረተሰብ በተለይ በወጣቶችና ሴቶች እንዲሰርፅና ተግባራዊ እንዲሆን የሚያግዝ ትምህርታዊ ፕሮግራም በማዘጋጀት ስልጠናና ትምህርት ይሰጣል፣

4. የአባላት ፍላጎት መሰረት ያደረገና የአባላቱ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች ለመፍታት በመሰረታዊ፣ ዩኔንና ፌደሬሽን ሕብረት ስራ ማሕበር እንዲደራጁ ያነቃቃል፣ አስፈላጊውን ድጋፍ ያደርጋል፣ ይመዘግባል፣ የማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ይሰጣል፣

5. ከሕብረት ስራ ማሕበር ዕድገትና ችግሮች የተሳሰሩ ጥናት ያካሄዳል፣ ችግሮቹ ለመፍታት የሚያስችል ሕግ መቅረፅ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ረቂቅ ሕግ አዘጋጅቶ ለሚመለከተው አካል ያቀርባል፣ ሲፀድቅ በስራ ላይ ያውላል፣

6. በክልሉ የሚገኙ የሕብረት ስራ ማሕበራት ለምርታቸው የተሻለ ዋጋ የሚያገኙበት ሁኔታ ያመቻቻል፣

7. ሕብረት ስራ ማሕበራት ምርታማነታቸው ለመጨመር የሚያግዙዋቸው የዘመናዊ ኢንዱስ ትርና ቴክኖሎጂ ውጤት የሆኑ ግብኣቶች ለመጠቀም የሚያስችላቸው ጥናት በማካሄድ ብድር የሚያገኙበት አገባብ ምቹ ሁኔታ ይፈጥራል፣

8. ሕብረት ስራ ማሕበራት የአመራር ዓቅማቸው እንዲገነቡ የቁጠባ ባህላቸው እንዲያዳብሩና

www.abyssinialaw.com

ምኽኣል ከዕብዩን ስልጠና ይህብ፣

9. ሕብረት ስራሕ ማሕበራት እዋናውን ኣገዳስን መረዳእታ ዕዳጋ ክረክቡን ኣብ ነፃ ዕዳጋ ተወዳደርቲ ዝኾንሉን ኣብ ምዕባለ ቁጠባ ክልልና ግቡእ ኣበርክቶ ዝገብርሉን ባይታ የመቻቹ፣

10. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ብዛዕባ ንብረት፣ ገንዘብን ሒሳብን እቶም ሕብረት ስራሕ ማሕበር ምርመራ ክካየድን ንዝተርኣዩ ፀገማት ንምፍታሕ ዘኽእል ኣድላይ መፍትሒ ስጉምቲ ንኽወስዱ ኣድላይ ደገፍ ይገብር፣

11. ኣብ መንጎ ዝተፈላለዩ ሕብረት ስራሕ ማሕበር ርክብ ዕዳጋ ክህሉን ቁጠባዊ ዓቕሞም ከዕቢ ዝኽእል ቴክኒካዊ ድጋፍ ይገብር፣

12. ንምዕባለ ሕብረት ስራሕ ማሕበር ዝሕግዙ ፕሮጀክትታት ብምቕራፅ ንመንግስትን ገበርቲ ሰናይ ትካላትን የቕርብ፣ ምስተፈቀደ ኣብ ተግባር የውዕል፣ ክውዕሉ ይገብር፣

13. ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣብ ዝውሃሃድሉ ወይ ዝከፋፈልሉ ወይ ዝፈርስሉ እዋን ኣገባብ ኣፈፃፅምኡ ብመሰረት ሕጊ ንክፍፀም ኣድላይ ክትትልን ሓገዝን ይገብር፣

14. ኣብ መንጎ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ዝፍጠሩ ጎንፅታት ብሽምግልና ዳይነት ንኽፍትሑ ይገብር፣ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን፣

15. ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ፍርያት ኣባላተን ንኽውስኽ ኣብ ስራሕቲ ኣግሮ ፕሮሰሲንግ ዝዋስእሉ ባይታ የመቻቹን ኣድላይ ድጋፍ ይገብርን፣

16. ንግልጋሎት ሕብረት ስራሕ ማሕበር ዝውዕሉ ዝተፈላለዩ ሰነዳትን መዛግብትን ሒሳብ ንኽዳለው ይገብር፣

17. ካብ ዝተፈላለዩ ዩኒቨርስቲታት፣ ኮሌጃትን መሰልጠኒ ማእኸላትን ሰልጢኖም ንዝወፁ

በራስ የመተማመን መንፈስ እንዲያጎለብቱ ስልጠና ይሰጣል፣

9. ሕብረት ስራ ማሕበር በነፃ ገበያ ተወዳዳሪ የሚሆንበትና ለክልሉ ኢኮኖሚያዊ እድገት ለማረጋገጥ ተገቢውን ሚናቸው እንዲጫወቱ የሚያስችላቸው ወቅታዊና አስፈላጊ የገበያ መረጃ የሚያገኙበት ሁኔታ ያመቻቻል፣

10. ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር በሕብረት ስራ ማሕበራት ንብረት፣ ገንዘብና ሒሳብ ምርምራ እንዲካሄድ በማድረግ የታዩ ችግሮች ለመፍታት የሚያስችል አስፈላጊ የመፍትሄ እርምጃ እንዲወስዱ አስፈላጊውን ድጋፍ ያደርጋል፣

11. በተለያዩ የሕብረት ስራ ማሕበር መካከል የገበያ ትስስር እንዲኖርና የኢኮኖሚ ዓቅማቸው ሊያሳድግ የሚችል ቴክኒካዊ ድጋፍ ያደርጋል፣

12. ለሕብረት ስራ ማሕበር እድገት የሚጠቅሙ ፕሮጀክቶች በመቅረፅ ለመንግስትና ለለጋሽ ድርጅቶች ያቀርባል፣ ሲፈቀድ በተግባር ላይ ያውላል፣ እንዲውል ያደርጋል፣

13. ሕብረት ስራ ማሕበራት በሚቀላቀሉበት ወይም በሚከፋፈሉበት ወይም በሚፈርሱበት ጊዜ ኣግባብ አፈፃፀሙ ሕግ መሰረት ያደረገ እንዲሆን አስፈላጊውን ክትትልና ድጋፍ ያደርጋል፣

14. በሕብረት ስራ ማሕበራት መካከል የሚነሱ ክርክሮች በሽምግልና ዳኝነት እንዲፈቱ ያደረጋል፣ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፣

15. ሕብረት ስራ ማሕበራት የአባሎቻቸው ምርት እንዲጨምር በአግሮ ፕሮሰሲንግ ስራዎች የሚሳተፉበት ሁኔታ ያመቻቻል፣ አስፈላጊው ድጋፍ ያደርጋል፣

16. ለሕብረት ስራ ማሕበር አገልግሎት የሚውሉ የተለያዩ የሒሳብ ሰነዶችና መዛግብት እንዲዘጋጁ ያደርጋል፣

17. ከተለያዩ ዩኒቨርስቲዎች፣ ኮሌጆችና የማሰልጠኛ ማእከላት ሰልጥነው ለሚወጡ ወጣቶች

www.abyssinialaw.com

መናእሰይ ወዲቡ ናብ ስራሕ የእትው፣

18. ዕላማ እዚ ኤጀንሲ ንምዕዋት ምስ ዝምልከቶም ኣካላትን ኣብያተ ዕዮን ኣድላይ ምትሕግጋዝ ይገብር፡፡

4. ኤጀንሲ ባህልን ቱሪዝምን፣

1. ባህልን ቱሪዝምን ዝምልከት ስትራተጂ ይሕንፅፅ መምርሒ የዳሉ፣ እንትፀድቕ ኣብ ተግባር የውዕል፣
2. ባህልን ቱሪዝምን ንክምዕብልን ፖለቲካዊ፣ ማሕበራዊን ኢኮኖሚያዊን ረብሓ ንክህልዎን ዝሕግዙ መፅናዕቲ እናካየደ የተግብር፣
3. ሃይማኖታዊ፣ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላትን ውልቀ ሰባትን ኣብ ልምዓት ባህልን ቱሪዝምን ተዋዲዶም ንክሰርሑ ዘኽእል ኣንፈት የነፅር፣ የተሓባብር፣
4. ባህልን ቱሪዝምን ተንከፍ ዝኾኑ መረዳእታታት ይእኽብ፣ ይትንትን፣ የዋድድ ይዝርግሕን፣
5. ፈንድ ልምዓት ባህልን ቱሪዝምን የጣይሽ፣ እቶት የተኣኻኽብ ኣብ ልምዓት የውዕል፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን፣
6. ኣብ ዝካየዱ ስራሕቲ ምርምርን ክንክንን ሓድጊታት ደገፍ ይገብር፣ ናይቲ ከባቢ ሕብረተሰብ ተረባሒ ዝኾነሉ ኣንፈት ይሕንፅፅ፣
7. ምስ ዝምልከቶ ኣካል ብምትሕብባር ዝካየድ ህንፀት መሰረት ልምዓትን ካልኦት ልምዓታዊ ስራሕትን ባህልን ቱሪዝምን ብዘማእኸለ መልክዑ ንክሰርሑ ይከታተል፣
8. ዝተዋደደ ልምዓት ሃፍቲ ቱሪዝምን ባህልን ንክህሉ ነዚ መሰረት ገይሩ ንዝጣየሽ ካውንስል ባህልን ቱሪዝምን ይመርሕ፣ የተሓባብር፣ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን፣

አደራጅቶ ወደ ስራ እንዲሰማሩ ያደርጋል፣

18. ኤጀንሲው ዓላማ ለማሳካት ከሚመለከታቸው አካላትና መስሪያቤቶች አስፈላጊውን ትብብር ያደርጋል፡፡

4. የባህል እና ቱሪዝም ኤጀንሲ፣

1. ባህልና ቱሪዝም የሚመለከት ስትራተጂ ይነድፋል፣ መመሪያዎች ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅ ይተገብራል፣
2. ባህልና ቱሪዝም እንዲያድግና ፖለቲካዊ፣ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ እንዲኖራቸው የሚያግዙ ጥናቶችን ያካሂዳል ይተገብራል፣
3. ሃይማኖታዊ፣ መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች በባህልና ቱሪዝም ልማት ተቀናጅተው እንዲሰሩ የሚያስችል አቅጣጫ ይቀይሳል፣ ያስተባብራል፣
4. ባህልና ቱሪዝም ነክ የሆኑ መረጃዎችን ይሰበስባል፣ ይተነትናል፣ ያቀናጃል ያሰራጫል፣
5. የባህልና ቱሪዝም ፈንድ ያቋቁማል፣ ገቢ ያሰባስባል፣ ልማት ላይ ያውላል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፣
6. በቅርስ ዙሪያ የሚካሄድ የምርምርና እንክብካቤ ስራዎች ድጋፍ ያደርጋል፣ የአከባቢ ሕብረተሰብ ተጠቃሚ የሚሆንበትን አቅጣጫ ይቀይሳል፣
7. ከሚመለከተው አካል በመተባበር ለሚካሄድ የመሰረተ ልማት ግንባታና ሌሎች ልማታዊ ስራዎች ባህልና ቱሪዝም ባማከለ መልኩ እንዲሰሩ ይከታተላል፣
8. የተቀናጀ የቱሪዝም ሃብትና ባህል ልማት እንዲኖር በማሰብ የሚቋቋመውን የባህልና ቱሪዝም ካውንስል ይመራል፣ ያስተባብራል፣ ዝርዝሩ በመመርያ ይወሰናል፣

www.abyssinialaw.com

9. ባህልን ቱሪዝምን ንክስፋሕፋሕን ክለምዕን ምስ ጎረባብቲ ክልላትን ሚኒስቴር ባህልን ቱሪዝምን ኣዋዲዱ ይሰርሕ፣
10. ሰብ ሞያ ኢ.ደ ጥበብ ብምብርትታዕ ንበፃሒ ብዝምችውን ባህሊ ክልልና ብዘላልን መንገዲ ንክሰርሑን ብስርሖም ተጠቀምቲ ክኾኑ የመቻቹ፣ ምስ ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ተወዲቦም ክሰርሑ የተባብዕ፣
11. ታሪካዊ፣ ሃይማኖታዊ፣ ባህላዊን ተፈጥሮኣዊን ሓድግታት ክዕቀቡ፣ ክዕንዑ፣ ክሕደሱን ኣብ ጥቕሚ ክውዕሉን ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ይሰርሕ፣
12. ኣብ ኢ.ድ መንግስቲ፣ ውልቀ ሰብ፣ ማሕበር ወይ ሃይማኖታዊ ትካላት ዝርከቡ ሓድግታት ይምዝግብ፣ ብዝግባእ ክተሓዙን ክዕቀቡን የተሓባብር፣ ብመንግስቲ ብዝፍቀድ በጀትኣብ ውልቀ ዝርከቡ ሓድግታት ብግዚኢት ክምኡ’ ውን ብውህብቶ የተኣኻኽብ፣
13. ኣብያተ መዘክር /ሙዜማት/ የጣይሽን የስፋሕፍሕን፣ ብቕዓቶም የረጋግፅ፣
14. ሓድጊታት ንምዕቃብን ንምክንኻንን ዝሕግዙ ኣገባባት ይምህዝ፣ ምስ ሓገዝ ውሃብቲ ትካላት ርክብ ብምፍጣር ሓገዝ ይእክብ፣
15. ኣብ ግልጋሎት ሆቴልን ቱሪዝምን ዝተዋፈሩ ትካላትን ሰብ ውልቀ ሃፍትን ሰራሕተኛታትን ዓቕሞም ንምዕባይ ግልጋሎት ሓበሬታ፣ ምኽርን ስልጠናን ይህብ፣
16. ኣብ ሆቴልን ቱሪዝምን ግልጋሎት ንዝተዋፈሩ ምደባ ብርኪ የካይድ፣
17. ኣብ ሆቴልን ቱሪዝምን ግልጋሎት ውሃብቲ ትካላት ንዝዋፈሩ ሰብ ሃፍቲ ፍቓድ ዝወሃበሉ መምርሕን ማንዋልን የዳሉ፣

9. ባህልና ቱሪዝም እንዲስፋፋና እንዲለማ ከአጎራባች ክልሎች እና ከባህል እና ቱሪዝም ሚኒስቴር ጋር ተቀናጅቶ ይሰራል፣
10. የኢ.ደ ጥበብ ሞያተኞች በማበረታት ለጎብኚ በሚያመችና የክልሉ ባህል በሚያስተዋውቅ መንገድ እንዲሰሩ እና፣ ከስራቸው ተጠቃሚ እንዲሆኑ ያመቻቻል፣ በጥቃቅንና አነስተኛ የንግድ ድርጅት ተደራጅተው እንዲሰሩ ያበረታታል፣
11. ታሪካዊ፣ ሃይማኖታዊ፣ ባህላዊና ተፈጥሯዊ ቅርሶች እንዲጠበቁ፣ እንዲጠኑ፣ እንዲታደሱና ጥቅም ላይ እንዲውሉ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ተባብሮ ይሰራል፣
12. በመንግስት፣ በግለሰብ፣ ማሕበር ወይም ሃይማኖታዊ ድርጅቶች እጅ የሚገኝ ቅርስ ይመዘግባል፣ በአግባቡ እንዲያዙና እንዲጠበቁ ያስተባብራል፣ ከመንግስት በሚመደብ በጀት በግለሰብ እጅ የሚገኙ ቅርስን በግዢ እንዲሁም በስጦታ ይሰበሰባል፣
13. ኣብየተ መዘክር /ሙዝየም/ ያቋቁማል ያስፋፋል፣ ብቃታቸው ያረጋግጣል፣
14. ቅርሶች ለመጠበቅ እና ለመንከባከብ የሚያስችል ዘዴ ይቀይሳል፣ ከድጋፍ ሰጪ አካላት ጋር ግንኙነት በመፍጠር እርዳታ ያሰባስባል፣
15. በሆቴልና ቱሪዝም አገልግሎት የተሰማሩ ድርጅቶች ባለሃብቶችና ስራተኞች ዓቅም ለማሳደግ የመረጃ፣ የስልጠና ምክር ይሰጣል፣
16. በሆቴልና ቱሪዝም አገልግሎት መሰክ ለተሰማሩ የደረጃ ምደባ ያካሂዳል፣
17. በሆቴልና ቱሪዝም አገልግሎት መስክ የሚሰማሩ ባለሃብቶች ፍቃድ አሰጣጥ መመሪያና ማንዋል ያዘጋጃል፣ ብቃትና ጥራት

ብቕዓትን ዕሬትን ዘለዎ ግልጋሎት ንክህቡ ዘኽእል ክትትል ይገብርን የተባብዕን፣

18. ሓድጊ ሃገራውን ዓለምለኻውን ሓድጊ ኮይኑ ንክምዝገብን ንበፃሕቲ ስሓብቲ ክኾኑ፣ ኣብ ዓዲ ውሽጥን ዕዳጋ ዓለምን የፋልጥ፣

19. ዳሕሳስን ኳዕትን ኣርኪኦሎጂ የካይድ፣

20. ቱሪዝም ውሽጢ ዓዲ ንምዕባይ ክበባት ዓድና ንፍለጥ ንክስፋሕፋሑን ቅርስታት ክጉብንዩ የተሓባብር፣

21. ኢኮኖሚያዊን ማሕበራዊን ምዕባለ ዘሳልጥ ዲሞክራሲያዊ ዝኾነ ባህሊ የጠናኽር፣ ባህላዊ ዕብየት ንክመፅእ ይሰርሕ፣ ህዝቢ ሕሉፍ ባህልታቱ ዝፈልጠሉ ኣገባብ ይሕንፅፅ የተግብር፣

22. ኣብ ምጥፋእ ዝርከቡ ጠቐምቲ ባህልታት ምስ ዝርዝር መግለፂኦም መዝገቡ ይሕዝ፣

23. ኣብያተ መፃሕፍትን መዛግብትን ንክስፋሕፍሑ ይገብር፣ ጥንታዊ መዛግብትን ታሪኻዊ መረዳእታታትን የተኣኻኽብ፣ ሞያውን ቴክኒካውን ሓገዝ ይህብ፣ ንመፅናዕትን ምርምርን ድልዊ ዝኾንሉ ኩነታት የመቻቹ፣ ብብርኪ ክልል ማእኸል ቤተ መዛግብትን መረዳእታ የጣየሽ፣

24. ቋንቋታት፣ ስነ-ፅሑፍ፣ ኪነ-ጥበባትን ኢደጥበባትን ንክዕንዑ ንክዓብዩ፣ ንክምዕብሉን ንክስፋሕፋሑን ይሰርሕ፣ ሞያዊ ሓገዝ ይህብ ውፅኢት መፅናዕትታት ክሕተሙን ኣብ ግልጋሎት ክውዕሉን ይገብር፣

25. ማእኸላት ባህሊ በቢደረጅኡ ንክስፋሕፍሑ ይገብር፣ ኣብዚ ዓውደ ስራሕ ዝሰርሑ ኣካላት ኣድላይ ደገፍ ይህብ፣ ባህሊ፣ ታሪክን ስነ ምግባርን ማሕበረሰብ ሓልዮም ዝካየዱ ምህላዎም ይቆፃፀር፣

www.abyssinialaw.com

ያለው አገልግሎት እንዲሰጡ ይከታተላል፣ ያበረታታል፣

18. ቅርስ አገራዊና አለም አቀፋዊ ቅርስ ሁኖ እንዲመዘገብ እና ለጎብኚዎች ማራኪ እንዲሆን በአገር ውስጥ እና በአለም ገበያ ያስተዋውቃል፣

19. የአርኪኦሎጂ ዳሰሳና ቁፋሮ ያካሂዳል፣

20. የአገር ውስጥ ቱሪዝም ለማሳደግ የአገርህን እወቅ ክበባት እንዲስፋፉና ቅርሶችን እንዲጎበኙ ያስተባብራል፣

21. ኢኮኖሚያዊ እና ማሕበራዊ እድገት የሚያጎለብት ዲሞክራሲያዊ የሆነ ባህል ያጠናክራል፣ ለባህላዊ እድገት ይሰራል፣ የክልሉ ህዝብ ባህሉን የሚያውቅበት ዘዴ ይቀይሳል፣ይተገብራል፣

22. በመጥፋት ላይ የሚገኙ ጠቃሚ ባህላዊ እሴቶችን ከነዝርዝር መግለጫቸው መዝግቦ ይይዛል፣

23. ቤተ መፃሕፍትና ቤተ መዛግብት እንዲስፋፉ ያደርጋል፣ ጥንታዊ መዛግብትና ታሪካዊ መረጃዎችን ያሰባስባል፣ ሞያዊና ቴክኒካዊ ድጋፍ ያደርጋል፣ ለጥናትና ምርምር ዝግጁ እንዲሆኑ ያመቻቻል፣ ክልላዊ ቤተመዛግብት እና የመረጃ ማእከል ያቋቁማል፣

24. ቋንቋ ስነ-ፅሑፍ ኪነ ጥበብ እና ኢደ ጥበብ እንዲጠኑ እንዲያድጉ እንዲስፋፉ ይሰራል፣ ሞያዊ እና ቴክኒካዊ እገዛ ያደርጋል፣ የጥናት ውጤቶች እንዲታተሙ ያደርጋል፣

25. የባህል ማእከላት በየደረጃው እንዲስፋፉ ያደርጋል፣ በመስኩ ለተሰማሩ አካላትን ይደግፋል፣ የማህበረሰቡን ባህል፣ ታሪክና ስነ-ምግባር በጠበቀ መልኩ መንቀሳቀሳቸውን ይቆጣጠራል፣

26. ተወዲቦም ፍቓድ ንግዲ ብምውፃእ ኣብ ስራሕቲ ኪነ ጥበባት ካልኦት ሰራሕቲ ባህልን ቱሪዝምን ንዝተዋፈሩ ኣካላት ዝንቀሳቐስሉ ኣሰራርሓ የነፅር መረጋገፂ ፍቓድ ሞያ ዝምልከት መምርሒ የዳሉ፣ ዝምልከቶ ኣካል ንዕኡ ተኸቲሉ ክሰርሕ ይከታተል፣

27. በቢግዝኡ ዝሕተሙ ጠቐምቲ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊን ፅሑፋት፣ ፎቶ ግራፋት፣ ፊልምታት፣ ታሪኻዊ ይኹን ባህላዊ ሰነዳት፣ ንመፅናዕቲ ይኹን ንመወከሲ የዳሉ፣ይዕቅብ፣

28. ድሑር ልምድን ኣተሓሳስባን ንምውጋድ መድረኻት ኣስተምህሮን ብምድላው ስሉጥ ለውጢ ኣተሓሳስባ ክመፅእ ይሰርሕ፣

29. ብመንግስቲ ዝማሓደር መስሕብ መንብነይ ዋጋ ይውሰን፡፡

5. ኤጀንሲ ማኣድንን ኢነርጅን፣

1. ልምዓት ማዕድንን ኢነርጅን ንምስፍሕፋሕ ናይ ሓፂር፣ ማእኸላይን ነዊሕን ግዘ ፖሊሲ፣ እስትራተጂን ትልምን የዳሉ፣ ነዚ መፈፀሚ ዝኸውን ማስተር ፕላን ክዳለው ይገብር፣ የመሓይሽ፣ ዝርዝር መፈፀሚ መምርሒ የውፅእ፣
2. ሃፍቲ ማዕድንን ኢነርጅን ብዝምልከት መረዳእታታት ይእክብ፣ ይውድብ፣ የፅንዕ፣
3. ልምዓት ማዕድንን ኢነርጅን ምስፍሕፋሕ ዘኽእል ዝተማለአ ብቕዓት ዘለዎ ሓይሊ ሰብ ክህሉ ፃዕሪ ይገብር፣
4. ንምዕባለ ማዕድንን ኢነርጅን ዝጠቅም ቴክኖሎጂ የተኣታትው፣
5. ሃፍቲ ማዕድንን ኢነርጅን ብዝምልከት ብፌደራል መንግስቲ ዝወፀ ፖሊሲን ስትራተጂን ምስ ናይ ክልልና ኩነታት ብምዝማድ ክፍፀም ይገብር፣

www.abyssinialaw.com

26. ተደራጅተው ንግድ ፍቃድ በማውጣት በኪነ ጥበብና ሌሎች የባህል እና ቱሪዝም ስራዎች የተሰማሩ አካላትን የሚንቀሳቀሱበት የአሰራር አቅጣጫ ይቀይሳል፣ የሞያ ፍቃድ አሰጣጥን የሚመለከት መመሪያ ያዘጋጃል፣ የሚመለከተው አካል መመርያው መሰረት አድርገው እንዲሰሩ ይከታተላል፣

27. በየጊዜው የሚታተሙ ጠቃሚ መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ፅሑፎች፣ ፎቶ ግራፎች፣ ፊልሞች፣ ለታሪካዊና ባህላዊ ሰነዶች፣ ለጥናትና ለመረጃ ያደረጃል፣ ይጠብቃል፣

28. ኃላ ቀር ልምድ እና አስተሳሰብ ለማስወገድ የትምህርት መድረክ በማዘጋጀት ቀልጣፋ የአስተሳሰብ ለውጥ እንዲመጣ ይሰራል፣

29. በመንግስት የሚተዳደር መስህብ የጉብኝት ክፍያ ይወሰናል፡፡

5. የማዕድንና ኢነርጂ ኤጀንሲ፣

1. የማዕድንና ኢነርጂ ልማት ለማስፋፋት የአጭርና መካከለኛና ረዥም ጊዜ ፖሊሲና ስትራተጂ እቅድ ያዘጋጃል፡፡ ለዚህ ማስፈፀሚያ የሚሆን ማስተር ፕላን እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣ ያሻሽላል፣ ዝርዝር ማስፈፀምያ መመሪያ ያወጣል፣
2. የማዕድንና ኢነርጂን በሚመለከት መረጃዎች ይሰበስባል፣ ያደራጃል፣ ያጠናል፣
3. የማዕድንና ኢነርጅ ልማት ለማስፋፋት የሚያስችል የተሟላ ብቃት ያለው የሰው ሃይል እንዲኖር ጥረት ያደርጋል፣
4. ለማዕድንና ኢነርጂ እድገት የሚጠቅም ቴክኖሎጂ ስራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፣
5. የማዕድንና ኢነርጂን በሚመለከት በፌደራል መንግስት የሚወጡ ፖሊሲና ስትራተጂ ከክልላችን ሁኔታዎች በማዛመድ እንዲፈፀም ያደርጋል፣

www.abyssinialaw.com

6. ብመፅናዕቲ ዝተረጋገፁ ማእድናት ኮንስትራክሽ፣ ሓይሊ ንፋስ፣ ሓይሊ ፀሓይን ባዮማስን ካልኦት አጠቓቕማታት ኢነርጂ ክለምዑን ክምዕብሉን ይገብር፣
7. ተሓደስትን ዘይተሓደስትን ፍልፍላት ኤነርጂ ከም ኣናእሽተይ ማይ ሓይሊ መፈልፈሊ ጣቢያታት ባዮማስ፣ ባዮጋዝን ካልኦት ሓይሊ ዘፈልፍሉ ኩነታት የፅንዕ፣ የልምዕ፣ ክለምዕ ይገብር፣ ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣
8. ንኡሽተይ ሓይሊ ኤሌትሪክ መፈልፈልን፣ መሰራጨውን፣ ባህላዊ ማዕድናት ኮንስትራክሽንን ምፍራይን ብዝምልከት ፍቓድ ይህብ፣ ይቆፃፀር፣
9. ማዕድንን ኢነርጅን ንምሕላው ምስ ዝምልከቶ ፌደራል ሚኒስተር ቤት ዕዮታት ይተሓባብር፡፡ ኣብ እቲ ክልል ውሽጢ ዝካየድ ልምዓት ሃፍቲ ማይ ማዕድንን ኢነርጅን ስራሕቲ ዘድሊ ድጋፍ ይህብ፣
10. ንግልጋሎትማዕድንን ኢነርጅን ዘድሊ መረዳእታ ሜትሮሎጂ ከም ኣድላይነቱ ይእክብ፡፡ ኣብ ግልጋሎት የውዕል፣
11. ብካልኦት ሕግታት ብዝተውሃቦ ስልጣን መሰረት ማዕድን ኣለኻ፣ ምርመራ ፍቓድን ንናይ ዓዲ ውሽጢ ሰብ ሃብትን ትካላትን ጥራሕ ይህብ፡፡ ሮያሊቲ ክፍሊቲ ማዓድንን ካልኦት ግልጋሎታትን ክፍሊት የኽፍል፡፡

6. <u>ስልጣን ተግባርን ኮምሽን ስነ-ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን፣</u>

እዚ ኮሚሽን ዝስዕቡ ስልጣንተግባራት ይህልውዎ፡-

1. ህዝቢ ግዕዝይና ዘስዕቦ ሓደጋ ብዝግባእ ተረዲኡ ክቃለስ ትምህርቲ ስነ ምግባር ዕዮ መንግስቲ ብምእትታው ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓታትን ዝቃሰሉ ዕድል ይፈጥር፣

6. በጥናት የተረጋገጡ የኮንስትራክሽን፣ የማዕድናት፣ የንፋስና፣ የፀሓይ ሓይል፣ የባዮማስና ሌሎች የኢነርጂ አጠቃቀሞች እንዲለሙና እንዲያድጉ ያደርጋል፣
7. የሚታደሱና የማይታደሉ የኤነርጅ ምንጮች እንደአነስተኛ የውሃ ሃይል ማመንጫ ጣቢያዎች፣ ባዮማስ፣ ባዮጋዝ እና ሌሎች ሓይል የሚያመነጩ ሁኔታዎች ያጠናል፣ ያለማል፣ እንዲለማ ያደርጋል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
8. አነስተኛ የኤሌክትሪክ ኃይል ማመንጫና ማሰራጫ የኮንስትራክሽንና ባህላዊ ማዕድኖች ማምረት በሚመለከት ፍቃድ ይሰጣል፣ ይቆጣጠራል፣
9. የማዕድንና ኢነርጂ ሃብት ለመጠበቅ ከሚመለከታቸው የፌደራል የሚኒስተር መስሪያቤቶች ጋር ይተባበራል፣ በክልሉ ውስጥ የሚካሄድ የውሃ የማዕድንና የኢነርጂ ሃብት ልማት ስራዎች አስፈላጊ ድጋፍ ይሰጣል፣
10. ለማዕድንና ኢነርጂ የሚያገለግሉ የሚትሮሎጂ መረጃ እንደአስፈላጊነቱ ይሰበስባል በስራ ላይ ያውላል፣
11. በሌሎች ሕጎች በተሰጠው ስልጣን መሰረት የማዕድን ፍለጋ ምርመራ ፈቃድ ለአገር ውስጥ ባለሃብቶችና ድርጅቶች ብቻ ይሰጣል፡፡ የማአድን ሮያሊቲና ሌሎች የአገልግሎት ክፍያዎች ያስከፍላል፡፡

6. <u>የስነ-ምግባር እና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ስልጣንና ተግባር፣</u>

ኮሚሽኑ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. ህዝብ፣ ሙስና የሚያስከትለው አደጋ በሚገባ ተረድቶ እንዲታገል በመንግስት መስሪያቤቶች የስነ-ምግባር ትምህርት በማስተጋባት መልካም ስነ-ምግባር

www.abyssinialaw.com

2. ኣብ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮን ትካላት ልምዓት መንግስትን ገበን ግዕዝይናን ዝተፈፀመ ንምኳኑሓበሬታ እንተረኽብ ወይ እኹል ጥርጣረ እንተህሉ ኦዲት ይገብር፣ የፃሪ፣ ክሲ ይምስረት፣
3. ገበን ግዕዝይናን ንምዕራይ ብመሰረት ሕጊ ስነ-ስርዓት ገበን ኢትዮጵያን ካልእት ሕግታትን ኣብ ዝኾነ ቀፅሪ ወይ መንበሪ ገዛ ወይ ስራሕ ቦታ ይኣትው ዝኾነ ይኹን ተሽከርካሪ ወይ ካልእ ንብረት ይፍትሽ፣ ይሕዝ፣
4. ምስ ገበን ግዕዝይናን ብዝተኣሳሰረ ኣብ ባንኪ ወይ ፋይናንሳዊ ትካላት ዝተቐመጠ ገንዘብ፣ ወርቂ፣ ካልኦት ክባራት ማዓድናት ከምዘለዉ እኹል ጥርጣረ ወይ መረዳእታ እንተህልው ኣብ ዝኾነ ባንኪ ወይ ፋይናንሳዊ ትካል ዝረከብ ሓሳብ ባንኪ ተጠርጣሪ ብትእዛዝ መራሒ ስራሕ /ኮሚሽነር/ክምርመር ይገብር፣ መረዳእታ ምርካብን ምእጋድን ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ብትእዛዝ ቤት ፍርዲ ክእገድ ይገብር፣
5. ኣብ ኣብያተ ዕዮን ትካላት ልምዓትን መንግስቲ ንግዕዝይናን ንብልሽው ኣሰራርሓን ዝተቓልዑ ኣሰራርሓታት ይከታተል፣ የፅንዕ፣ መፍትሒ ብምሃብ ግዕዝይና ይከላኸል፣
6. ሰብ ስልጣንን ካልኦት ብሕጊ ሃፍቶምን ፍልፍል እቶቶምን ከመዝግቡ ግቡእ ዘለዎም ሰራሕተኛታት መንግስትን ሃፍቶምን ፍልፍል እቶቶምን መዝጊቡ ይሕዝ፣ ዝርዝሩ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣
7. መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮን ትካላት ልምዓት መንግስትን ደንብታት ስነ-ምግባር ዘዳለው

እንዲዳብር በማድረግ ሙስና እና ብልሹ አሰራሮችን የሚታገልበት ዕድል ያመቻቻል፣

2. በመንግስታዊ መስሪያቤቶች የመንግስት ልማት ድርጅቶች የሙስና ወንጀል የተፈፀመ መሆኑ ጥቆማ ሲያገኝ ወይ የተፈፀመ መሆኑ በቂ ጥርጣሬ ሲኖር ኦዲት ያደርጋል፣ ያጣራል፣ ክስ ይመሰርታል፣
3. የሙስና ወንጀል ለማጣራት በኢትዮጵያ የወንጀል ስነ-ስርዓት ህግና ሌሎች ህጎች መሰረት በማንኛውም ቅጥር ግቢ ወይም መኖሪያ ቤት ወይም የስራ ቦታ ይገባል፣ ማንኛውም ተሽከርካሪ ወይም ሌሌ ንብረት ይፈትሻል፣ ይይዛል፣
4. ከሙስና ወንጀል ጋር በተያያዘ በባንክ ወይም ፋይናንሳዊ ተቋም የተቀመጠ ገንዘብ ወርቅ፣ ሌሎች ውድ ማእድናት እንዳለ በቂ ጥርጣሬ ወይም ማስረጃ ሲኖር በማንኛውም ባንክ ወይም ፋይናንሳዊ ተቋም የሚገኝ የተጠርጣሪው የሂሳብ ባንክ በስራው መሪ ትእዛዝ እንዲመረመር ያደርጋል፡፡ ማስረጃ ማግኘትና ማገድ አስፈላጊ ሆኒ ሲገኝ በፍላጎት ትእዛዝ እንዲታገድ ያድርጋል፡፡
5. በመንግስታዊ መስሪያቤቶች የልማት ድርጅቶች ለሙስናና ብልሹ ኣሰራር የተጋለጡ ኣሰራሮች ይከታተላል፣ ያጠናል፣ መፍትሔ በመስጠት ሙስናን ይከላከላል፣
6. የመንግስት ባለስልጣናትና ሌሎች በህግ ሀብታቸውንና የገቢ ምንጫቸው ለማስመዝገብ ግዴታ ያለባቸውን ሰረራተኞች ሀብታቸውና የገቢ ምንጫቸው መዝግቦ ይይዛል፣ ዝርዝር ኣፈፃፀሙ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል፣
7. የመንግስት መስሪያቤቶች እና የመንግስት የልማት ድርቶች የስነ-ምግባር ደንቦች

ምኽኖም የረጋግፅ ወይ የዳሉ ኣብ ተግባር ምውዓሎም ይከታተል፡፡ ብኣውፃእቲ ሕግን ተርጎምቲ ሕግን ምድላው ደንቢ ስነ-ምግባር ኣመልኪቱ ሕቶ እንትቐርበሉ የማኽር፣

8. ግዕዝይናን ስነ-ምግባርን ዝምልከቱ ፅንዓትን ምርምርን የካይድ፣ ተመሳሳሊ ስራሕቲ ንዘሳልጡ ኣካላት ይድግፍን የተባብዕን፣ ዕላማታት እቲ ኮምሽን ኣብ ሽትኡ ንምብፃሕ ዝሕግዙ ፀብፃባትን ውፅኢት ፅንዓትን ብፅሑፍ እናሓተመ ይብትን፣
9. ስነ-ምግባር መኮነን ኣብ ኣብያተ ፅዮን ትካላት ልምዓት መንግስትን ክቖውም ይገብር፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን
10. ኣብ ምክልኻል ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓታትን ፅቡቕ ውፅኢት ንዘመዝገቡ ውልቀ ሰባት፣ ኣካላትን ኣብያተ ፅዮን ይሸልም፣ ዝሸልመሉ ስርዓት ይዝርግሕ፣
11. ኣብ ምክልካል ግዕዝይናን ምስ ዝሰርሑ ኣካላት ፌዴራልን ክልላትን ርክብ ስራሕ ይፈጥር፣
12. ኣግባብነት ምስዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባ ር ንገበን ግዕዝይና ዝጥቁሙን ዝምስክሩን ሓለዋ ኣካልን ውሕስነት ስራሕን ዝወሃበሉ ኩነታት የመቻችው ፣ ብሕጊ ብዝውሰን መሰረት ሓለዋ ይህብ፣
13. ካብ ህዝቢ ሓበሬታ ዝርከበሉ ሜላታት ይሕንፅፅን የፈፅምን፡፡
14. ብሕጊ ወይ ብቤት ፍርዲ ትእኣዛዝ እንተዘይኮይኑ ምስ ገበን ግዕዝይና ዝተተሓሓዙ ጥቆማታትን መሰኻኽርን ብምስጢር ይሕዝ፡፡

7. ኮምሽን ፖሊስ፣

1. ገበን ይከላኸል፣ መበገሲ ገበን የፅንፅ፣ ሜላ ምክልኻል ይሕንፅፅ፣ ንህዝቢ ብምውዳብ ኣብ ምክልኻል ገበን ወሳኒ ተርኡ ክፃወት

www.abyssinialaw.com

ያዘጋጃ፣ ተግባር ላይ መዋላቸውን ይከታተላል፣ ከህግ አውጪ እና ህግ ተርጓሚ የስነ-ምግባር ደንብ ዝግጅት ጥያቄ ሲቀርብለት ምክር ይሰጣል፣

8. ሙስናና ስነ-ምግባር የተመለከተ ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፣ ተመሳሳይ ስራዎች ለሚያከናውኑ አካላት ድጋፍ ይሰጣል፣ ያበረታታል፣ የኮምሽኑ ኣላማዎች ከግቡ ለማድረስ የሚረዱ ሪፖርቶች እና የጥናት ውጤቶች በፅሑፍ ኣሳትሞ ያሰራጫል፣
9. ስነ-ምግባር መኮነን በመንግስታዊ መስሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች እንዲቋቋም ያደርጋል፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣
10. ሙስናን እና ብልሹ ኣሰራሮችን በመከላከል ረገድ ጥሩ ውጤት ያስገኙ ግለሰቦች፣ ስርጅቶች እና መስሪያቤቶች ይሸልማል፣ የሚሸልምበት ስርዓት ይዘረጋል፣
11. ሙስና በመከላከል ስራ የሚሰሩ የፌዴራልና የክልል ኣካላት ጋር የስራ ግንኙነት ይፈጥራል፣
12. ኣግባብነት ካላቸው ኣካላት ጋር በመተባበር ለሙስና ወንጀል ጠቋሚዎችና ምስክሮች የኣካልና የስራ ዋስትና ጥበቃ የሚሰጥበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣ በህግ በመወሰን መሰረት ጥበቃ ይሰጣል፣
13. ከህዝብ ጥቆማ የሚገኝበት ዘዴዎችን ይቀይሳል፣ ያስፈፅማል፣
14. በህግ ወይም በፍርድ ቤት ትእዛዝ ካልሆነ በስተቀር ከሙስና ወንጀል ጋር የተያዙ ጥቆማዎችና ምስክሮች በሚስጥር ይይዛል፡፡

7. ፖሊስ ኮምሽን፣

1. ወንጀል ይከላከላል፣ የወንጀል መነሻ በማጥናት የመከላከል ዘዴዎች ያጠናል፣ ለህብረተሰቡ በማደራጀት በወንጀል

www.abyssinialaw.com

ይገብር፣ ትምህርቲ ምክልኻል ገበን ይህብ፣

2. ኣብ ትሕቲ ክልል ኣብያተ ፍርዲ ስልጣን ዳይነት ዝፍፀሙ ገበናት የፃሪን ብኣብያተ ፍርዲ ዝእዘዙ ወይ ብካልኦት ኣካላት ሕቶ ዝቀረቡ ምርመራ ቴክኒክ ምስ ፌደራል ብምትሕብባር ክምርመሩ ይገብር፣
3. ህዝባዊን መንግስታዊን ትካላት ከምኡ'ውን ንላዕለዎት ሰብ ስልጣን መንግስቲ ክልልን ከከም ኣድላይነቱ ንካልኦት ኣካላትን ድሕንነቶም ክሕሎ ይገብር፣
4. ኣብ ሓለዋን ምክልኻል ገበንን ሰላም ድሕንነትን ምዕራይን ምስዝሰርሑ ኣግባብነት ምስዘለዎም ኣካላት ፍትሒ ክልልና ፌደራል፣ ክልላትን ወረዳታትን ርክብ ይምስርት፣ ልውውጥ መረዳእታ ይገብር፣ብሓባር ይሰርሕ&
5. ኣብ እዋን ሓደጋ ሓገዝ ይህብ፣ ምስ ዝምልከቶም ይተሓባበር፣
6. ገበንን ምዕራይ ተንከፍን ዝኮኑ ሓበሬታትን ስታስቲክስን የተኣኻኽብ፣ የፅንዕ፣ ይዝርግሕ፣ ስርዓት መተኣኻኸቢን መጠናኸርን ሓበሬታ ብደረጃ ክልል የቕውም፣
7. ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ንካልኦት ኣካላት ስልጠና ምክልኻል ገበን ይህብ፣
8. ኣባላት ፖሊስ እዚ ኮምሽን ስራሕቶም ሕገ-መንግስታዊ መሰል ዜጋታት ብዘይፃባእ መንገዲ ንኸፍፅሙ ይገብር፣
9. ንፖሊስነት ዘብቅዑ መዐቀኒታት፣ ኣመላምልኡ፣ ስልጠንኡ፣ ክህልዎ ዝግባእ ሞያ፣ስነ-ምግባር፣ ዘመን ግልጋሎቱ፣ ዕብየቱ፣ ኣወሃህባ መዓርግ፣ ዝውውርን ካልኦት ስራሕቲ ምምሕዳርን ዝምልከቱ መዐቀኒታት

በመከላከል ወሳኝ ተራውን እንዲጫወት ያደርጋል፣ የወንጀል መከላከል ትምህርት ይሰጣል፣

2. በክልል ፍርድ ቤቶች ዳኝነት ስልጣን ስር የሚፈፀሙ ወንጀሎች ያጣራል፣ በፍርድ ቤቶች የሚታዘዙ ወይም በሌሎች አካላት ጥያቄ የሚቀርቡ የቴክኒክ ምርመራ ከፌዴራል በመተባበር እንዲመረመሩ ያደርጋል
3. ህዝባዊና መንግስታዊ ድርጅቶች እንዲሁም የክልሉ መንግስት ከፍተኛ ባለስልጣናት እንደ አስፈላጊነቱ ለሌሎች አካላት ደህንነታቸውን እንዲጠበቅ ያደርጋል፣
4. በፌደራል መንግስት፣ ክልልና ወረዳዎች የህዝብ ሰላም፣ ደህንነት፣ ፀጥታ ጥበቃና ወንጀል መከላከል ከሚሰሩ አግባብነት ያላቸው አካላት ግንኙነት ይመሰርታል፣ የማስረጃ ልውውጥ ያደርጋል፣
5. በአደጋ ጊዜ እርዳታ ይሰጣል፣ ከሚመለከታቸው ይተባበራል፣
6. የወንጀልና የወንጀል ምርመራ ነክ መረጃዎችንና ስታትስቲክስ ይሰባስባል፣ ያጠናል፣ ያዳርሳል፣ የመረጃ ማሰባሰቢያና ማጠናከርያ ስርዓት በክልል ደረጃ ያቋቁማል፣
7. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ለሌሎች አካላት የወንጀል መከላከል ስልጠና ይሰጣል፣
8. የኮምሽኑ ፖሊስ ኣባሎች ስራቸው የዜጎችን ህገ-መንግስታዊ መብት በማይፃረር መንገድ እንዲፈፅሙ ያደርጋል፣
9. ፖሊስ ለመሆን የሚያበቁ መመዘኛዎች፣ ምልመላ፣ ስልጠና፣ ሊኖረው የሚገባ የሞያ ስነ ምግባር፣ የአገልግሎት ዘመን፣ እድገት፣ የማእርግ አሰጣጥ፣ ዝውውርና ሌሎች አስተዳደራዊ ስራ የሚመለከቱ

www.abyssinialaw.com

ኣሰራርሓታት የውፅኢ፣ የተግብር ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን፣

10. ኣብ ስራሕ ዝርከብ ሓይሊ ፖሊስ እዚ ኮምሽን ፖሊሳዊ ማዕርግ ይህብን ምልክትን መፍለይ ደንቢ ክዳን ንክህልዎ ይገብር፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን፣
11. ሓይሊ ፖሊስ ዝመሓደረሉ ደንቢ የዳሉ፣ ምስፀደቐሉ የተግብር፣
12. ካብ ዝኾነ ዓይነት ወገናውነት ነፃ ዝኾነ ሓይሊ ፖሊስ ይሃንፅ፣
13. ብገበን ዝተጠርጠሩ ብሕጊ መሰረት ይፍትሽን ኣብ ቁፅፅር የውዕልን የፃርን፣
14. ብመሰረት ትእዛዝ ቤት ፍርዲ ንተኸሰስትን መሰኻኽርን የቕርብ፣
15. ትእዛዝ ቤት ፍርዲ ንዝዓፀፉ መሰኻኽር ብትእዛዝ ቤት ፍርዲ ኣገዲዱ የቕርብ፣ብሕጊ ናይ ዳይነት ስልጣን ዘለዎ ኣካል ዝውሃብ ትእዛዝ ይፍፅም፣
16. ምዕራይ ገበን ብዝምልከት በቢደረጅኡ ካብዘለው ዓቀብቲ ሕጊ ትግራይ ዝውሃብ ትእዛዝ ይፍፅም፣
17. ኣብ መዕረፊ ቦታ ንክፀንሕ ብቤት ፍርዲ ዝተኣዘዘ ተጠርጣሪ ተቐቢሉ የፅንሕ፣ ኣብ ግዘ ቆፀሮ ናብ ቤት ፍርዲ የቕርብ፣
18. ገበን ኣብ ዝተፈፀመሉ ከባቢ ተረኺቡ ቴክኒካዊ መረዳእታ የጠናኽር፣ ክጠናኽር ይገብር፣ ንዝምልከቶ ኣካል የቕርብ፣ ክቐርብ ይገብር፣
19. ዋኒናት ፍታብሄር ዝምልከት ብቤት ፍርዲ ትእዛዝ ኣብ መዕረፊ ቦታ ኮይኖም ክፍፅሙ ዝተወሰነሎም ይቕበል፣
20. ኢግዚቢት ሒዙ የፅንሕ፣ ብቤት ፍርዲ ምስተወሰነ የተግብር፣

መመዘኛዎችና አሰራሮች ያወጣል፣ ይተገብራል ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፣

10. በስራ የሚገኝ የኮምሽኑ ፖሊስ ሃይል ፖሊሳዊ ማእርግ ይሰጣል፣ ምልክትና መለያ ደንብ ልብስ እንዲኖረው ያደርጋል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል
11. የፖሊስ ሃይል የሚተዳደርበት ደንብ ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅለት ይተገብራል፣
12. ከማንኛውም አይነት ወገተኝነት ነፃ የሆነ የፖሊስ ሃይል ይገነባል፣
13. በወንጀል የተጠረጠሩ ሰዎች በህግ መሰረት ይፈትሻል፣ ይይዛል፣ ያጣራል፣
14. በፍርድ ቤት ትእዛዝ መሰረት ተከሳሾችና ምስክሮች ያቀርባል፣
15. የፍርድ ቤት ትእዛዝ ያላከበሩ ምስክሮች በፍርድ ቤት ትእዛዝ አስገድዶ ያቀርባል፣ በህግ የዳይኝነት ስልጣን ከተሰጣቸው አካል የሚሰጥ ትእዛዝ ይፈፅማል፣
16. ወንጀልን ማጣራት በሚመለከት በየደረጃው ካሉ የትግራይ ዓቃቤ ህግ የሚሰጥ ትእዛዝ ይፈፅማል፣
17. በማረፍያ ቦታ እንዲቆይ በፍርድ ቤት የታዘዘ ተጠርጣሪ ተቀብሎ ያቆያል፣ በቀነ ቀጠሮው ወደ ፍርድቤት ያቀርባል፣በህግ የዳይነኝነት ስልጣን በተሰጠው አካል የሚሰጥ ትእዛዝ ይፈፅማል፣
18. ወንጀል በተፈፀመበት አካባቢ በመገኘት ቴክኒካዊ ማስረጃ ያጠናክራል፣ እንዲጠናከር ያደርጋል፣ ለሚመለከተው አካል ያቀርባል፣ እንዲቀርብ ያደርጋል፣
19. የፍታብሄር ጉዳዮች በተመለከተ በፍርድቤት ትእዛዝ በማረፊያ ቦታ ሆነው እንዲፈፅሙ የተወሰነላቸው ይቀበላል፣
20. እግዚቢት ይዞ ያቆያል፣ በፍርድ ቤት ሲወሰን ይተገብራል፣

www.abyssinialaw.com

21. ኣብ ስራሕቲ እዚ ኮምሽን ንዝዋፈር ሓይሊ ፖሊስ ይምልምል፣ የሰልጥን፣ የዋፍር፣
22. ስራሕቲ ቴክኒክ ምፅራይ የካይድ፣ ክካየድ ይገብር፣ ውፅኢቱ መረዳእታ ንዘድልዮም ይህብ፡፡
23. ሓደጋ ንምንካይን ድሕንነት ትራፊክ መንገዲ ንምሕላውን ስራሕቲ ክትትልን ቁፅፅርን የካይድ፣ ንሕብረተሰብ አስተምህሮ ይህብ፣ሓደጋ ትራፊክ ኣብ ዘጋጠመሉ እዋን ቴክኒካውን ታክቲካውን ምፅራይ የካይድን ብሕጊ ስልጣን ናብ ዝተውሃቦ ኣካል የቕርብ፣
24. ፌዴራል መንግስቲ ብዘውፅኦ ኣዋጅን ደንብን መሰረት ፍቃድ ግሊ ዕጥቂ ይህብን ይቆፃፀርን፣
25. ንኣባላት ፖሊስ እዚ ኮምሽን ናይ ዓዲ ውሽጢ ተከታታልነት ዘለዎ ትምህርትን ስልጠናን ይህብን ናይ ፖሊሳዊ ሞያ ብቕዓትን ኣዋህባ ግልጋሎትን ንምምሕያሽ ዝሕግዙ መፅናዕትታት የፅንዕን ኣብ ስራሕ ክውዕሉ ይገብር፣
26. ማእከል መሰልጠኒ ፖሊስ ይኸፍት፣ ይመርሕን ይቆፃፀርን
27. ንኣባላቱ ከከም ናይ ስራሕ ኩነታቶም ባህሪ ግልጋሎት ክህብሉ ዘክእል ቢሮታትን መንበሪ ካምፕን ይሰርሕ፣
28. ሞተር ተሽከርከርቲ ምዝዋር ዘክእል ስልጠናን መዘወሪ ፍቓድን ንተደለይቲ ፖሊስ ኣባላት ይህብ እት መዘወሪ ፍቃድ ብቢሮ ኮንስትራክሽንን መንገድን ትርንስፖርትን ኣፍልጦ ክወሃቦ ይገብር

8. <u>ስልጣንን ተግባርን ኢንስቲትዩት ምርምር ሕርሻ፣</u>

ኢንስቲትየዩት ምርምር ሕርሻ ትግራይ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ሓላፍነትን ይህልዉዎ፣

21. ለኮምሽኑ ስራዎች ለሚሰማራ የፖሊስ ሓይል ይመለምላል፣ ያሰለጥናል፣ ያሰማራል፣
22. የቴክኒክ ስራዎች ያካሂዳል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣ ውጤቱ መረጃ ለሚያስፈልጋቸው ይሰጣል፡፡
23. አደጋ ለመቀነስ የመንገድ ትራፊክ ደህንነት ለመጠበቅ የቁጥጥር ስራ ያካሂዳል፣ ለህብረተሰቡ ትምህርት ይሰጣል፣ አደጋ ከደረሰ ቴክኒካዊ እና ታክቲካዊ ምርመራ ያካሂዳል፣ በህግ ስልጣን ለተሰጠው ኣካል ያቀርባል፣
24. ፌደራል መንግስት በሚያወጣው አዋጅና ደንብ መሰረት የግል ትጥቅ ፍቃድ ይሰጣል፣ ይቆጣጠራል፣
25. የኮምሽኑ ፖሊስ አባላት የአገር ውስጥ ተከታታይነት ያለው ትምህርትና ስልጠና ይሰጣል፣ ፖሊሳዊ ሙያዊ ብቃትና የአገልግሎት አሰጣጥ ለማሻሻል የሚያግዙ ጥናቶች ያጠናል፣ ስራ ላይ እንዲዉሉ ያደርጋል፣
26. የፖሊስ ማሰልጠኛ ማእከል ይከፍታል ይመራል ይቆጣጠራል፣
27. ኣባለቱ እንደየ ስራ ባህሪያቸው ግልጋሎት ሊሰጡበት የሚያስችል ቢሮዎች እና ካምፖች ይሰራል፣
28. የሞተር ተሽከርካሪዎት መንዳት የሚያስችል ስልጠናና የመንጃ ፍቃድ ለተፈላጊ ፖሊስ ኣባለት ይሰጣል መንጃ ፍቃዱም ከኮንስትራክሽንና መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ እውቅና እንዲያገኝ ያደርጋል

8. <u>የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ስልጣንና ተግባር፣</u>

የግብርና ምርምር ኢንቲትዩት የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል

www.abyssinialaw.com

1. ኣብ ናይ ሃገርና ፖሊስታት ሕርሻን ልምዓትን ገፀርን ሳይነስን ቴክኖሎጂን ብምድራኽ ማስተር ፕላን ምርምር ሕርሻ ክልልና ምድላውን ንክትግበር ምክትታልን፣ኣጀንዳታት ምርምር ሕርሻ ብኣንፃር ኣብ ባይታ ዘሎ ፀገምን ሃብተ ገነትን ብቕደም ሰዓብ ምስራዕ፣ ናይ ስራሕ ትልሚን መርሃ ግብሪን ምድላውን ብናይ ክልልና መንግስቲ እንትፀድቕ ተግባራዊ ምግባር፣ ብዝምልከቶም ኣካላት ኩሎም ንክትግበሩ ምክትታልን፣
2. ናይ ክልልና ፖሊሲ ምርምር ሕርሻ ምሕንፃፅ፣ ኣፈፃፀሙን ምክትታልን፣ ሓደሽቲ ናይ ፖሊሲ መመሓየሺ ሓሳባት ብምምንጫው ንቢሮ ብምቕራብ ብናይ ክልልና መንግስቲ እንትፀድቕ ንተግባራዊነቱ ምክትታልን፣
3. ኣብ ድልየትን ፀገምን ተገልገልቲን ድልየት ልምዓትን ክልልናን ዝተደረኹ ፕሮጀክታት ምርምር ንምቕራፅን ንምትግብር ዘኽእል መምርሒ ምውፃእ፣ ንክትግበሩ ናይ ዝቐርቡ ፕሮግራማትን ፕሮጀክትታትን ምርምር ሕርሻ በጀት ምግምጋምን ደንቢን መምርሒን መሰረት ገይሮም ምድላውን ዝተቐመጠ መመዘኒን ረቋሒን ምምልኦምን ምርግጋፅን፣
4. ብመሰረት ፖሊስን ስትራተጂን ምርምር ሕርሻ ምርምር ምክያድን ንክካየድ ምግባርን፣
5. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ውፅኢታዊነቶምን ጠቓሚነቶምን ዝተረጋገፁ ቴክኖሎጂታት ተገልገልቲ ዝፈልጥሉ፣ ዝጥቀሙሉን ኣብ ስራሕ ዝውዕሉሉን ስርዓት ምዝርጋሕ፣ተግባራዊ ምግባርን ምክትታልን፣
6. ብመሰረት ማስተር ፕላን ምርምር ሕርሻ ክልልና መሰረት ገይሩ ዝኾነ ይኹን ኣብ

1. በሃገራችን የግብርና ልማት ፖሊሲዎች፣ ሳይንስና ቴክኖሎጂ በመመስረት ማስተር ፕላን እርሻ ምርምር ክልላችን ማዘጋጀት እና እንዲተገበሩ መከታተል፣ የእርሻ ምርምር አጀንዳዎች በአንፃር ያለው ወቅታዊ ችግርና ሃብተገነት በቅደም ተከተል በማዘጋጀት በክልላችን መንግስት ሲፀድቅ ተግባራዊ ማድረግ፣ በሚመለከታቸው አካላት ሁሉ እንዲተገበሩ መከታተል፣
2. ለክልሉ የግብርና ምርምር ፖሊሲ መንደፍ አፈፃፀሙን መከታተል፣ አዳዲስና የማሻሻያ የፖሊሱ ሃሳብ በማመንጨት ለቢሮ ማቅረብና በክልሉ መንግስት ሲፀድቅም ተግባራዊነቱ መከታተል
3. ከክልሉ የልማት ፍላጎት ጋር የሚጣጣሙ የግብርና ምርምር ፕሮግራሞችና የፕሮጀክቶችን ለመቅረፅና ለማዘጋጀት የሚያስችል መመሪያ ያወጣል በአግባብ ተዘጋጅቶ የሚቀርቡ ፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶች በጀት መገምገምና በመምሪያው መሰረት ማዘጋጀታቸውን ማረጋገጥ
4. በክልሉ የግብርና ምርምር ፖሊስና ስትራተጂ መሰረት የግብርና ምርምር ማከናወን ወይም እንዲከናወን ማድረግ
5. አግባብ ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር ጠቃሚነታቸው የተረጋገጠ የግብርና ምርምር ውጤቶችን ተጠቃሚ ክፍል እንዲያውቃቸውና በስራ ላይ እንዲውሉ የሚረዳ ስርዓት መዘርጋት ተግባራዊ ማድረግና ተግባራዊነቱ መከታተል
6. በክልሉ የግብርና ምርምር ማስተር ፕላን ላይ በመመርኮዝ ማንኛውንም በኢንስቲትዩቱ ስር

57

www.abyssinialaw.com

ትሕቲ'ዚ ኢንስቲትዩት ዝመሓደር ማእከል ምርምር ኣወዳድባ ምግምጋም፣ ከምብሓዱሽ ንክውደብ ወይ ንክዕፀፍ ወይ ድማ ከም ኣድላይነቱ ኣብ ዝተፈላለዩ ስነምሕዳራት ሓደሽቲ ማእከላት ወይ ንኡስ ማእከላት ንክጣየሽ ናይ ውሳነ ሓሳብ ንቢሮ ምቕራብ ፣ ተቐባልነት እንትረክብ ድማ ነተግባራዊነቱ ምክትታል፣

7. ምስ ዝምልከቶም ወይ ሰብ እጃም ኣካላት ብምትሕብባር ውፅኢት ምርምር ሕርሻ ዝኾኑ ተክኖሎጂታት ተገልገልቲ ንክፈልጡዎምን ብስፍሓት ኣብ ጥቕሚ ንክውዕሉ ኣግባብነት ዘለዎም መራኸብቲ ሓፋሽ ብምጥቃም ኣድላይ ተግባር ምፍፃም፣

8. ኣብ ክልል ፣ሃገርን ዓለም ለኸ ዝተኻየዱን ኣብ ምክያድ ዝርከቡን ምርምራት ሕርሻ ውፅኢታት ብዝምልከት ሓበሬታ ብምእካብ፣ ብምእዕቃብን ብምክፍፋልን መረዳእታ ምቅብባል ስርዓት ምፍጣርን ምምራሕን፣

9. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ኣብ መንጎ ናይ ክልል ሕርሻ ትምህርቲን፣ ምርምርን ምግፋሕን ከምኡ'ውን ኣብምንቅስቓስ ምህርቲ ምድግጋፍ ንክህሉ ኩነታት ምምችቻው፣

10. ኣብዚ ክልል ዝዋፈሩ ብቕዓት ዘለዎ ሰብ ሓይሊ ንምፍራይን ዘሎ ንምምሕያሽን ኣብ ዝግበር ፃዕሪ ምስታፍ፣ ኣብዚ ኢንስቲትዩት ዘሎ ሓይሊ ሰብ ዓቕሚ ምዕባይን ምህናፅን ዘኽእል ሜላ ምትላምን ምትግባርን፣

11. ኣብዚ ክልል ኣብ ዝካየድ ምርምር ሕርሻ ዝለዓለ ውፅኢት ንዘምፅኡ ሰባትን ትካላትን ዝሽለምሉ ስርዓት ምዝርጋሕ ፣ ሽልማት ወይም መበረታትዒ ምሃብ፣

12. ኣብዚ ክልል ናይ ዝርከቡ ማእከላት ምርምር ዓቕሚ ዝዓብየሉ ኣግባብ

የሚተዳደር የግብርና ማእከል አደረጃጀት የመገምገም በአዲድ መልክ እንዲደራጅ ወይ እንዲታጠፍ ወይም አዳዲስ ማእከላትም እምደአስፈላጊነቱ በተለያዩ ስነ ምምሕዳሮች እንዲቋቋሙ የውሳኔ ሃሳብ ለቢሮ ማቅረብ ሲወሰንም ተግባራዊነቱ መከታተል፣

7. አግባብ ካላቸው አካላት በመተባበር የሕብረተሰቡን የግብርና እውቀት አድማስ በማስፋት በምርምር የተገኙ ውጤቶችን ማስተዋወቅ አመቺ የመገናኛ ዜዴዎች በመጠቀም ተገቢውን ተግባር ማከናወን፣

8. በክልሉ በአገር ውስጥና በውጭ አገር በተካሄዱና በሚካሄዱ የግብርና ምርምሮችና የምርምር ውጤቶችን የሚመለከቱ መረጃዎችን በማሰባሰብ ማከማቸትና ማሰራጨት የመረጃ ቅብብል ስርዓትን መገንባትና መምራት፣

9. አግባብ ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር በክልሉ የግብርና ትምህርት ምርምርና ስርፀት እንዲሁም የምርት እንቅስቃሴ መካከል የእርስበርስ መደጋገፍ እንዲኖር ሁኔታዎችን ማመቻቸት፣

10. በክልሉ ግብርና ምርምር ላይ የሚሰማራ ብቃት ያለው የሰው ሃይል ለማፍራትና ያለውን ለማሻሻል በሚደረጉ ጥሮቶች ላይ ተሳትፎ ማድረግ በተቋሙ የተሰማራውን የሰው ሃይልአቅም ማሳደግና መገንባት የማስችል ስልት መቀየስና ተግባራዊ ማድረግ፣

11. በክልሉ ግብርና ምርምር የላቀው ውጤት ያስመዘገቡ ሰዎች ወይም ተቋሞች ሽልማት የሚሰጥበትን ስርዓት መዘርጋት ሽልማት ወይም ማበረታቻ መስጠት፣

12. የክልሉ ግብርና ምርምር ማእከላት የሚደራጅበትና የሚጎለብትበትን መንገድ

ምምችቻው፣ ምሕጋዝን ምትብባዕ፡

13. ኣብዚ ኢንስቲትዩት ዝሰርሑ ተመራመርቲን ድጋፍ ወሃብቲን ምችው ባይታ ስራሕን ክፍጠረሎም ምምችቻው፣ ተመራመርቲ ሞያን ውፅኢትን መሰረት ዝገበረ መሳለል ዕብየት ንክህልዎም ምግባርን ብመንግስቲ እንትፍቀድ ተግባራዊ ምግባርን፣

14. ኣብ ስራሕቲ ሕርሻ መሰረት ብምግባር ዝጣየሹን ዝተጣየሹን ናይ ሙያ ማህበራትን ሰብ ሞያን ብምትብባዕ ፍርያትን መፍረያይነት ሕርሻ፣ ኣብ ምድንፋዕ ኣስተዋፅኦ ንክገብሩ ምሕጋዝን፣ ኣብ መንጎኦም ናይ ሓበሬታ ልውውጥ ንክህልው ምምችቻውን፣

15. ኣብ ናይዚ ክልል ምርምር ሕርሻ ኣብ ዝጥምቱ ዋኒናት ምስታፍን ኣብ ጉዳያት ምርምር ሕርሻ ንክልል መንግስቲ ምምኻርን፣

16. ኣግባብነት ብዘለዎም ሕጊ መሰረት ዓለምለኻዊ፣ ኣህጉራዊ፣ ፌደራላዊ ክልላዊን ኢንስቲትዩት ምርምር ሕርሻን ደገፍቲ ትካላት ከምኡ'ውን ምስ ተመሳሳሊ ዕላማ ምስ ዘለዎም ክልላዊ ኣካላት ዝገበሩ ርክባት ምጥያሽ፣ ትሕብብት ምግባርን ስምምዕነታት ምፍርራምን ምትግባርን ፣ ከምኡውን ተግባራዊነቱ ምክትታልን፣

17. ብክልልን ብፌደራልን ማእከላት ምርምር ሕርሻ ብዝተፈላለዩ ዝካየዱ ናይ ምርምራት ፕሮጀክታት ማእከል ኣድላይ ዘይኮነ ምድግጋምን ሃፍቲን ግዜን ብክነት ንከይሀሉ ንምክልኻል ዘኽእል ናይ ፕሮጀክት ገምጋም ስርዓት ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ምውፃእን ምዝርጋሕን፡፡

18. ኣብዚ ክልል ውሽጢ ኣብ ምርምር ሕርሻ ዝተዋፈረ ወይም ዝሰርሕ ሰብ ዝርዝር

ማመቻቸት መርዳትና ማበረታታት

13. የክልሉ የግብርና ተመራማሪዎችና ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞችን የሚያበረታታ አመቺ የስራ ሁኔታዎችን መፍጠር፣ ተመራማሪዎችን በተመለከተ በሞያ ላይ የተመሰረቱ የእድገት መሰላሎችን መዘርጋትና ማሻሻል፣ በክልሉ መንግስት ሲፀድቅም ተግባራዊ ማድረግ፣

14. በግብርና መስክ የተቋቋሙትን ወይም የሚቋቋሙትን የሞያቶኖች ማህበራት ማበረታታት የግብርና ምርትና ምርታማነት በማሳደግ አስተዋፅኦ እንዲያደርጉ ማገዝና እንዲሁም ለግብርና ምርምር በመረጃዎች ልውውጥ ኣስተዋፅኦ እንዲያደርጉ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፣

15. የክልሉ የግብርና ምርምር በሚመለከቱ ማናቸው ጉዳዮች ላይ መሳተፍና የክልሉ መንግስት ማማከር፣

16. አግባብ ባለው ሕግ መሰረት አለም አቀፍ አህጉራዊና ፌዴራላዊ የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩትና ደጋፊ ድርጅቶች እንዲሁም ተመሳሳይ አላማ ካላቸው ክልላዊ አካላት ጋር ግንኙነት፣ መመስረት፣ ትብብር ማድረግና ስምምነቶችንም መፈራረምና ነግባራዊ ማድረግ፣ እንዲሁም ተግባራዊነታቸውም መከታተል፣

17. በክልሉና በፌዴራል የምርምር ማእከላት በሚከናወነው የምርምር ፕሮጀክቶች መካከል አስፈላጊ ያልሆኑ ድግግሞችና የሃብት መባከን እንዳይኖር ለመከላከል የሚያስችል የፕሮጀክቶች ግምገማ ስርዓት አግባብ ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር መዘርጋት፣

18. በክልሉ ውስጥ በግብርና ምርምር ላይ የተሰማራ ወይም የሚሰማራ ማንኛውም ሰው በመዝገብ

www.abyssinialaw.com

መዝገብ ምሓዝ፣

19. ናይ ስራሕ ኣፈፃፅማ እዋናዊ ፀብፃብ ንቢሮን ካልኦት ዝምልከቶም ኣካላትን ብኣግባቡ ብምድላው ክቐርቡ ይገብር፣
20. ዝተጣየሸሉ ዕላማታት ኣብ ሽቶኦም ንምብፃሕ ዘኽእሉ ተዛመድቲ ተግባራት ምፍፃም፡፡

12. ስልጣንን ተግባርን መራሒ ስራሕ ቢሮ፣

1. ንዝተመደበሉ ቢሮ ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣
2. ትልምን በጀትን ቢሩኡ ኣዳልዩ ክፀድቕ ናብ ዝምልከቶ ኣካል የቕርብ፣ ምስፀደቐ ኣብ ተግባር የውዕል፣
3. ኣብዚ ኣዋጅ ዝተደንገገ ስልጣንን ተግባርን እቲ ዝተመደበሉ ቢሮ ይፍፅም፣ የፈፅም፣
4. ንቢሩኡ ዝተፈቐደ በጀት ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ የመሓድር፣
5. ምስ ሳልሳይ ወገን ዝፍፅሙ ርክባት ብርኪ ይውክል፣
6. ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ሰራሕተኛታት ይቆፅር፣ የመሓድር፣
7. ስራሕቲ ህንፀት ዓቕሚ ይፍፅም
8. ካብ ሰራሕተኛ ቢሩኡ ዝቐርብ ናይ ዲስፕሊን ቅፅዓት ውሳነ ሓሳብ የማሓይሽ፣ የፅድቕ ወይ ይስዕር ዝርዝሩ ብደንብን መምርሕን ይውሰን፣
9. ኣድላይ ኾይኑ እንትርከብ ካብ ስልጣኑን ተግባሩን ብኽፋል ንካልእ ናይ ክልል ወይ ታሕተዋይ ኣካል ውክልና ክህብ ይኽእል'ዩ
10. በዚ ኣዋጅ ነቲ ቢሮ ተፀዋዕቲ ዝኾኑ ፈፀምቲ ኣካላት ኣፈፃፅማ ብላዕለዋይነትይመርሕ፣ የተሓባብር፣ኣወዳድብኦም፣ ፕሮግራም ስራሕን በጀቶምን መርሚሩንዝምልከቶ ኣካል መንግስቲ ንክቐርቡ ይውስን፣

ዝርዝሩን መያዝ፣

19. የተሰሩ ስራዎችን በወቅታዊ ሪፖርት መልክ ለቢሮና ለሌሎች ለሚመለከታቸው አካላት በአግባብ ተዘጋጅተው እንዲቀርቡ ማድረግ፣
20. አላማዎችን ከግብ ለማድረስ አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች ተዛማጅ ተግባሮችን ማከናወን፡፡

12. የቢሮ የስራ መሪ ስልጣንና ተግባር፣

1. ቢሮውን በበላይነት ይመራል፣
2. የቢሮው እቅድና በጀት አዘጋጅቶ ወደ ሚመለከተው አካል ያቀርባል ሲፀድቅ ስራ ላይ ያውላል፣
3. በዚህ አዋጅ የተደነገገው የተመደበበትን የቢሮው ስልጣንና ተግባር ይፈፅማል፣ ያስፈፅማል፣
4. ለቢሮው የተፈቀደው በጀት በፋይናንስ ሕግ መሰረት ያስተዳድራል፣
5. ከሶስተኛ ወገን ጋር የሚደረጉ ግንኙነቶች ቢሮውን ወክሎ ያስፈፅማል፣
6. በመንግስት ሰራተኞች ሕግ መሰረት ሰራተኞች ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣
7. የአቅም ግንባታ ስራዎችን ያከናውናል
8. ከቢሮው ሰራተኛ የሚቀርብለት የዲስፒሊን ቅጣት የውሳኔ ሃሳብ ያፀድቃል፣ ያሻሽላል ወይም ይሰርዛል ዝርዝሩ በደንብና መመሪያ ይወሰናል፣
9. አስፈላጊ ሁኖ ሲገኝ ከሥልጣንና ተግባሩ በከፊል ለሌላ የክልል ወይም የበታች አካል በውክልና ሊሰጥ ይችላል፣
10. በዚህ አዋጅ ለቢሮ ተጠሪ የሆኑ አስፈፃሚ አካላት አፈጻጸም በበላይነት ይመራል፣ ያስተባብራል፣ አደረጃጀቶቻቸውን እንዲሁም የሥራ ፕሮግራሞቻቸውንና በጀቶቻቸውን መርምሮ ለሚመለከተው የመንግስት አካል እንዲቀርቡ ይወስናል፣

www.abyssinialaw.com

11. ፀብፃብ ኣፈፃፅማ ስራሕ ቢሩኡ ንርእሰ ምምሕዳር፣ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃምን ብሕጊ ስልጣን ንዝተውሃቦም ኣካላትን የቕርብ፣
12. ብርእሰ ምምሕዳርን ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ዝተውሃብዎ ካልኦት ስራሕቲ ይፍፅም፣ የፈፅም፡፡

13. ስልጣንን ተግባርን መራሒ ስራሕ ኤጀንሲ፣

1. ስራሕቲ ንዝተመደበሉ ኤጀንሲ ይመርሕ፣ የመሓድር፣
2. ኣብዚ ኣዋጅ ዝተደንገገ ስልጣንን ተግባርን እቲ ዝተመደበሉ ኤጀንሲ ይፍፅም፣ የፈፅም፣
3. ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ፈፃሚ ከይዱ ስራሕ ይቆፅር፣ የማሓድር፣
4. ትልሚን በጀትን እቲ ኤጀንሲ የዳሉ፣ ምስተፈቐደ ኣብ ስራሕ የውዕል፣
5. ምንቅስቓስ ኤጀንሲ ኣመልኪቱ ንዝምልከቶ ኣካል ፀብፃብ የቕርብ፣
6. ብዝምልከቶ ኣካል ዝተውሃቦ መደብ ይፍፅም፣
7. ካብ ሰራሕተኛ እዚ ኤጀንሲ ንዝቐረበሉ ናይ ዲስፒሊን ቅፅዓት ቅሬታ ሰሚዑ ይውስን፣ ዝርዝሩ ብደንብን መምርሕን ይውሰን፡፡

14. ስልጣንን ተግባርን መራሒ ስራሕ ኮምሽን ስነ ምግባርን ፀረ ግዕዝይናን፣

1. ናይቲ ኮሚሽን ትልሚ የዳሉ፣ እቲ ኮምሽን ዝተውሃቡ ስራሕ ሓላፍነትን ኣብ ተግባር ክውዕሉ የተሓባብር፣ ይምርሕን ይቆፃፀርን
2. ነቲ ኮምሽን ዘድልዩ ሰራሕተኛታት ብመሰረት ብሓፈሻ መትከላት ሲቪል ሰርቪስን እቲ ኮምሽን ብዘውፅኦ ደንብን ኣሰራርሓን መሰረት ይቆፅር፣ የማሓድርን የሳናብትን

www.abyssinialaw.com

11. የቢሮው ስራ አፈፃፀም ሪፖርት ለርእሰ መስተዳድሩ፣ ለክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤትና በህግ ስልጣን ለተሰጠው አካል ያቀርባል፣
12. በርእሰ መስተዳድሩና የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት የሚሰጡት ሌሎች ስራዎች ይፈፅማል፣ ያስፈፅማል፡፡

13. የኤጀንሲው ስራ መሪ ስልጣንና ተግባር፣

1. የተመደበበት ኤጀንሲ ስራ ይመራል፣ ያስተዳድራል፣
2. በዚህ አዋጅ የተደነገገው የተመደበበትን የኤጀንሲው ስልጣንና ተግባር ይፈፅማል፣ ያስፈፅማል፣
3. በመንግስት ሰራተኛ ህግ መሰረት ሰራተኛ ይቀጥራል፣ያስተዳድራል፣
4. የኤጀንሲው እቅድ እና በጀት ያዘጋጃል፣ ሲፈቀድ በስራ ላይ ያውላል፣
5. የኤጀንሲው እንቅስቃሴ አስመልክቶ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ያቀርባል፣
6. በሚመለከተው አካል የተሰጠው ስራ ይሰራል፣
7. ከኤጀንሲው ሰራተኛ ለሚቀርብለት የዲስፒሊን ቅጣት ቅሬታ ሰምቶ ይወሰናል፣ ዝርዝሩ በደንብና መመሪያ ይወሰናል፡፡

14. የፀረ ሙስና ኮምሽን ስራ መሪ ስልጣንና ተግባር፣

1. የኮምሽኑ እቅድ ያዘጋጃል፣ ለኮምሽኑ ለተሰጡ ስራና ሓላፊነት ተግባር ላይ እንዲውሉ ያስተባብራል፣ ይቆጣጠራል
2. የሲቪል ሰርቪ ሕግ አጠቃላይ መርሆችን መሰረት በማድረግ ኮምሽኑ በሚያወጣው ደንብና አሰራር መሰረትሰራተኞችን ይቆጥራል፣ያስተዳድራል፣ያሰናብታል

www.abyssinialaw.com

3. እቲ ኮምሽን ዝተፈቀደ በጀት ብናይ ፋይናንስ ኣሰራርሓ መሰረት ኣብ ስራሕ ክውዕል ይገብር
4. ብገበን ግዕዝይና ዝተጠርጠሩ ውልቀ ሰባት ብሕጊ መሰረትንክምርመሩ ይኹን ንክኣስሩ ንሰራሕተኛታት እቲ ኮምሽን ስልጣን ይህብ፣
5. ኣብ ክይዲ ምዕራይ ዘለው ጉዳያት ኣድላይ ኾይኑ እንተረኺብዎ ናይ ዝኾነ ሰብ ሒሳብ ባንኪ ንክፍተሽን መረዳእታ ክእከብን ትእዛዝ ክህብ ይኽእል፣
6. ብዛዕባ ናይቲ ኮምሽን ናይ ስራሕ ኣፈፃፅማ ገምጋምን ውፅኢቱን ንርእሰ ምምሕዳር ፀብፃብ የቅርብ፣
7. ምስ ሳልሳይ ወገን ዝገብሮ ርክባት ነቲ ኮምሽን ይውክል፣
8. ብትሕቲኡ ንዘለው ሓለፍትን ሰራሕተኛታትን ገለ ኽፋል ስልጣኑ ንቁልጡፍ ኣሰራርሓ ብዝዋፅም ኣገባብ ክህብ ይኽእል፡፡

15. ስልጣንን ተግባርን መራሒ ስራሕ ኮምሽን ፖሊስ፣

1. መራሒ ስራሕ ኮምሽን ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን ሓላፊ እዩ
2. ስራሕቲ ናይዚ ኮምሽን ይትልም፣ይውድብ፣ ብላዕለዋይነት ይመርሕ ይቆፃፀር
3. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ሓፈሻዊ ስልጣን ከምዘለዎ ኾይኑ እዚ መራሒ ስራሕ ኮምሽን
   ሀ. ናይቲ ኮምሽን ናይ ሓፂርን ማእኸላይን ነዊሕን ግዜ ትልሚ የውፅእ ፖሊሲ ሓሳባት የመንጭው
   ለ. ናይቲ ኮምሽን ናይ ስራሕ ብቅዓትን ውፅኢታዊነትን ንምዕባይ ዝሕግዙ ፕሮግራማት ይነድፍ
   ሐ. ናይቲ ኮምሽን ናይ ኣፈፃፅማ ስራሕ ብምግምጋም ኣገደስቲ ዓበይቲ ውሳነታት ይውስን
   መ. ረቂቅ ሕቶ በጀት የዳልው እንትፍቀድ ይድልድል ኣብ ተግባር ምውዓሉን

3. ለኮምሽኑ የተፈቀደ በጀት በፋይናንስ ኣሰራር መሰረት በስራ ላይ እንዲውሉ ያደርጋል
4. በሙስና ወንጀል የተጠረጠሩ ግለ ሰዎችን በሕግ መሰረት እንዲመረመሩም ሆነ እንዲያስሩ ለኮምሽኑ ሰራተኞች ስልጣን ይሰጣል፣
5. በምርመራ ሂደት ላይ ላሉ ጉዳዮች ኣስፈላጊ ሁኖ ሲያገኘው የማንኛውም ሰው የባንክ ሂሳብ እንዲፈተሽና መረጃ እንዲሰበሰብ ትእዛዝ መስጠት ይችላል፣
6. የኮምሽኑ ስራ አፈፃፀም ግምገማና ውጤቱን በተመለከተ ለርእሰ መስተዳደሩ ሪፖርት ያቀርባል፣
7. ከሰዎስተ ወገኖች ጋር የሚያደርጉ ግንኙነቶች ኮምሽንን ይወክላል፣
8. ለስራ ቅልጥፍና በሚመች መልኩ ከተሰጠው ስልጣን በከፊል ለበታች ሃላፊዎችና ሰራተኞች በውክልና መስጠት ይችላል፡፡

15. የፖሊስ ኮምሽን የስራ መሪ ስልጣንና ተግባር፣

1. የኮምሽኑ የስራ መሪ ተጠሪነቱ ለፀጥታና ኣስተዳደር ቢሮ ሓላፊ ነው
2. የኮምሽኑ ስራ እቅድ ያቅዳል፣ ያደራጃል፣በበላይነት ይመራል ይቆጣጠራል
3. የዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ኣጠቃላይ ስልጣን እንዳለ ሁኖ የኮምሽኑ ስራ መሪ
   ሀ. የኮምሽኑ ኣጭር መካከለኛና የረጅም ጊዜ እቅድ የያወጣል የፖሊሲ ሀሳቦችን ያመነጫል
   ለ. የኮምሽኑ የስራ ብቃትነና ውጤት ለማሳደግ የሚረዱ ፕሮግራሞች ይነድፋል
   ሐ. የከኮምሽኑ ስራ ኣፈፃፀም በመገምገም ኣስፋላጊ ከፍተኛ ውሳኔዎች ይወስና
   መ. የበጀት ጥያቄ ረቂቅ ያዘጋጃል፣ ሲፈቀድ ይደለድላል፣በተግባርላይ መዋሉ ኣፈፃፀሙን

www.abyssinialaw.com

ኣፈፃፅሙኡን ይከታተል

ረ. ነዚ ኣዋጅ መሰረት ገይሮም ንዝወፁ ደንብታት ንምፍፃም ዝሕግዙ መምርሕታት የውፅእ፣ኣብ ስራሕ ምውዓሎም የረጋግፅ

ሰ. ናይ ክልል ፖሊስ ኮምሽን መተሓዳደሪ ደንቢ የፈፅም

ሸ. ብክልል ፖሊስነት ካብ ዝተቆፀሩ ወፃኢ ዘለው ናይ ድጋፍ ውሃብቲ ሰራሕተኛታት ብናይ ክልል ሲቪል ሰርቪስ ሕጊ መሰረት የማሓድር

ቀ. ኣብ ልዕሊ ፖሊስ ዝቀርቡ ጥርዓናት ክፃረዩ ብምግባር ስጉምቲ ንክውሰድ ይገብር

በ. ነዚ ኮምሽን ዝተፈቀደ በጀት የመሓድር፣ ይእዝዝ፣ ይቆፃፀር

ተ. ምስ ሳልሳይ ወገን ዝግበር ርክብ ኩሉ ንኮምሽን ይውክል

4. እዚ መራሒ ስራሕ ነቲ ኮምሽን ናይ ስራሕ ቅልጣፈ ብዘድልዩ መጠን ካብ ስልጣኑ ተግባሩ ብክፋል ንተተካኢ መራሒ ስራሕ ወይም መምርሒ ሓለፍቲ ወይ ካልኦት ሰራሕተኛታት ብውክልና ክህብ ይኽእል ከምኡ'ውን ኣድላይ ኣብዝኾነሉ ኮሚቴ ወዲኡ ከስርሕ ይክእል

5. ምስፌዴራል ፖሊስን ምስ ካልኦት ክልል ፖሊስ ኮምሽናት ኣብ ፅቡቕ ናይ ስራሕ ርክብን ምትሕግጋዝ ዝተመስረተ ዝምድና ክህሉ ፃዕሪ ይገብር

6. ካብ ሰራሕተኛ ቢርኡ ዝቐርቡ ናይ ድስፕሊን ቅፅዓት ውሳነ ሓሳብ የፅድቕ የማሓይሽ ወይ ይስዕር

16. ስልጣንን ተግበርን መራሒ ስራሕ ኢንስቲትዩት፣

1. ስራሕቲ ንዝተመደበሉ ኢንስቲትዩት ይመርሕ፣ የመሓድር፣
2. ኣብዚ ኣዋጅ ዝተደንገገ ስልጣንን ተግባርን እቲ ዝተመደበሉ ኢንስቲትዩት ይፍፅም፣ የፈፅም፣

ይከታተላል

ረ. ይህን አዋጅ መሰረት አድርጎ ለሚወጡ ደንቢች ለመፈፀም የሚረዱ መመሪያዎች ያወጣል፣ በስራ ላይ መዋላቸውን ያረጋግጣል

ሰ. የክልል ፖሊስ ኮምሽን መተዳደሪያ ደንብ ያስፈፅማል

ሸ. በክልል ፖሊስነት ከተቆጠሩ ውጭ ያሉ ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች በክልል ሲቪስ ሰርቪ መሰረት ያስተዳድራል

ቀ. በፖሊስ ላይ የሚቀርቡ ኣቤትታዎች እንዲጣሩ በማድረግ እርምጃ እንዲወሰዱ ያደርጋል

በ. ለከሙሽኑ በተፈቀደው በጀት ያስተዳድራል፣ ያዛል፣ ይቆጣጠራል

ተ. ከሰዎትኛ ወገን የሚደረግ ሁሉ ኮምሽኑ ይወክላል

4. የስራ መሪስ የኮምሽኑ ስራ ቅልጣፌ በሚፈቅደው መጠን ከስልጣኑና ተግባር በከፊል ለተተኪው ስራ መሪ ወይ መመሪያ ሃላፊዎች ወይ ሌላ ሰራተኞች በውክልና ሊሰጥ ይችላል፣ እንዲሁም አስፈላጊ በሚሆንበት በኮሚቴ ኣዋቅሮ ሊያሰራ ይችላል

5. ከፌዴራል ፖሊስና ከሌሎች ክልሎች ፖሊስ ኮምሽነሮች በመልካም የስራ ግንኙነትና በመተጋገዝ የተመሰረተ ዝምድና እንዲኖር ጥራት ያደርጋል

6. ከቢሮው ሰራተኛ የሚቀርብለት የዲስፕሊን ቅጣት የውሳኔ ሃሳብ ያፀድቃል ያሻሽላል ወይም ይሰርዛል፣

16. የኢንስቲትዩት ስራ መሪ ስልጣንና ተግባር፣

1. የተመደበበት ኢንስቲትዩት ስራ ይመራል፣ ያስተዳድራል፣
2. በዚህ አዋጅ የተደነገገው የተመደበበትን ኢንስቲትዩት ስልጣንና ተግባር ይፈፅማል፣ ያስፈፅማል፣

63

www.abyssinialaw.com

3. ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ፈፃሚ ከይዲ ስራሕ ይቆፅር፣ የማሓድር፣
4. ትልሚን በጀትን እቲ ኢንስቲትዩት የዳሉ፣ ምስተፈቐደ ኣብ ስራሕ የውዕል
5. ምንቅስቓስ ኢንስቲትዩት ኣመልኪቱ ንዝምልከቶ ኣካል ፀብፃብ የቕርብ፣
6. ብዝምልከቶ ኣካል ዝተውሃቦ መደብ ይፍፅም፣
7. ካብ ሰራሕተኛ እቲኢንስቲትዩት ንዝቐረበሉ ናይ ዲስፒሊን ቅፅዓት ቅሬታ ሰሚዑ ይውስን፣ ዝርዝሩ ብደንብን መምርሕን ይውሰን፡፡

17. ስልጣንን ሓላፍነትን ወናኒ ከይዲ ስራሕ፣

1. ተፀዋዕነቱ ንመራሒ ስራሕ ይኸውን፣
2. ነቲ ከይዲ ስራሕ ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣
3. ትልሚ እቲ ከይዲ ስራሕ ኣውፂኡ የፅድቕ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣
4. ሓዱሽ ኣንፈት ኣሰራርሓ ብምንፃር ናብ ስራሕ ክኣቱ ይገብር፣
5. ፈፃሚ ከይዲ ስራሕ ሞያዊ ዓቕሚ ዘዕብየሉ ስልጠና የዳሉ ወይ ክዳሎ ይገብር፣
6. ጥቕሚ ጥቕሚ ፈፃሚ ከይዲ ስራሕ ዝሕለወሉ ኩነታት የመዓራሪ፣
7. መዓልታዊ ስራሕቲ እቲ ከይዲ ስራሕ ብኣንፃር ኣንፈት ክልላዊ መንግስትን ስራሕን ሓላፍነትን እቲ ቢሮ ኣጠዓዒሙ ንክኸይድ ይገብር፣
8. ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ፈፃሚ ከይዲ ስራሕ የመሓድር፣
9. ነቲ ከይዲ ስራሕ ዝተመደበሉ በጀትን ንብረትን የመሓድር፣
10. ፀብፃብ ከይዲ ስራሕ ንመራሒ ስራሕ የቕርብ፣
11. ካሊእ ብመራሒ ስራሕ ዝውሃቦ መደብ ይፍፅም፣ የፈፅም፡፡

3. በመንግስት ሰራተኛ ህግ መሰረት ሰራተኛ ይቀጥራል፣ያስተዳድራል፣
4. የኢንስቲትዩት እቅድ እና በጀት ያዘጋጃል፣ ሲፈቀድ በስራ ላይ ያውላል፣
5. የኢንስቲትዩት እንቅስቃሴ አስመልክቶ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ያቀርባል፣
6. በሚመለከተው አካል የተሰጠው ስራ ይሰራል፣
7. ከኢንስቲትዩት ሰራተኛ ለሚቀርብለት የዲስፒሊን ቅጣት ቅሬታ ሰምቶ ይወሰናል፣ ዝርዝሩ በደንብና መመሪያ ይወሰናል፡፡

17. የስራ ሂደት ባለቤት ተግባርና ሓላፊነት፣

1. ተጠሪነቱ ለስራ መሪ ይሆናል፣
2. የስራ ሂደቱ በበላይነት ይመራል፣
3. የስራው ሂደት ዕቅድ አውጥቶ ያፀድቃል፣ መፈፀሙ ይከታተላል፣
4. አዲስ የሰራ አቅጣጫ በመቀየስ ወደ ስራ እንዲገባ ያደርጋል፣
5. የስራ ሂደቱ ፈፃሚ ሞያዊ ብቃቱ የሚያሳድግበት ስልጠና ያዘጋጃል ወይም እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣
6. የስራ ሂደት ፈፃሚ የተለያየ ጥቅማ ጥቅም የሚጠበቅበት ሁኔታ ያመቻቻል፣
7. እለታዊ የስራ ሂደት ክንውን ከክልሉና ከቢሮው ዓላማና ፍላጎት አንፃር እየተገናዘበ የሚሄድበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣
8. በመንግስት ሰራተኞች ህግ መሰረት የስራ ሂደቱ ፈፃሚ ያስተዳድራል፣
9. ለስራ ሂደቱ የተመደበ በጀትና ንብረት ያስተዳድራል፣
10. የስራ ሂደቱ ሪፖርት ለስራ መሪ ያቀርባል፣
11. ሌሎች በስራ መሪ የሚሰጥ መደብ ይፈፅማል፣ ያስፈፅማል፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት፣

18. ብዛዕባ ካልኦት ፈፀምቲ ኣካላት፣

ኣብዚ ኣዋጅ'ዚ ዘይተመልከተ ዝኾነ ፈፃሚ ኣካል እዚ ክልል ተፀዋዕነቱ ኾነ ስልጣንን ተግባሩን ብመሰረት ዝተጣየሸሉ ሕጊ ይኽዕል፡፡

19. ምምሕላፍ መሰልን ጉቡኡን፣

1. ዋና ከይዲ ስራሕ ህንፀትን እግሪ ምትካልን ባይታ ንምምችቻውን ምስ ቢሮ ፍትሒ እንዳሃለወ ዝነበሮ መሰልን ጉቡእን በዚ ኣዋጅ ናብ ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን ተመሓላሊፉ ኣሎ
2. ምስ ቢሮ ፍትሒ ተወዲቡ ዝነበረ ገበን ምፅራይ ፖሊስ ዝነበሮ መሰልን ጉቡእን በዚ ኣዋጅ ናብ ፖሊስ ኮምሽን ተመሓላሊፉ ኣሎ
3. ምስ ቢሮ ፖሊስን ፀጥታን ዝነበረ መሰልን ግቡእን ዋና ከይዲ ስራሕ ውዳበ ህዝበን ትምህርትን፣ሓበሬታን ክትትልን፣ ምኽባር ፀጥታን በዚ ኣዋጅ ናብ ፖሊስ ኮምሽን ተመሓላሊፉ ኣሎ
4. ምስ ፖሊስን ፀጥታን ዝነበረ መሰልን ጉቡእን ዋና ከይዲ ስራሕ መፅናዕትን ክትትልን ምክልኻልን ግዕዝይና በዚ ኣዋጅ ናብ ኮምሽን ስነ-ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን ተመሓላሊፉ ኣሎ
5. ምስ ቢሮ ኮንስትራክሽንን መንገድን ትራንስፖርትን ዝነበረ መሰልን ጉቡእን ትራፊክ ፖሊስ በዚ ኣዋጅ ናብ ፖሊስ ኮምሽን ተመሓላሊፉ ኣሎ
6. ምስ ቢሮ ሕርሻ ዝነበረ መሰልን ጉቡእን ምርምር ሕርሻን በዚ ኣዋጅ ናብ ኢንስቲትዩት ሕርሻ ምርምር ተመሓላሊፉ ኣሎ
7. ምስ ቢሮ መናእስይን ስፖርትን ዝነበረ መሰልን ጉቡእን ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን ናብ ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን በዚ ኣዋጅ ተመሓላሊፉ ኣሎ፣

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ

የተለያዩ ድንጋጌዎች፣

18. ስለሌሎች አስፈፃሚ አካላት፣

በዚህ አዋጅ ያልተገለፀ ማንኛውም የክልሉ አስፈፃሚ አካል ተጠሪነቱ ሆነ ስልጣንና ተግባሩን በተቋቋመበት ህግ መሰረት ይሆናል፡፡

19. መብትና ግዴታ ስለማስተላለፍ፣

1. የማረምያና መልሶ ለማቋቋም ቅድመ ሁኔታ ማመቻቸት ዋና የስራ ሂደት ከፍትህ ቢሮ ጋር የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ለፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ተላልፈዋል
2. የወንጀል ማጣራት ፖሊስ ከፍትህ ቢሮ ጋር የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ለፖሊስ ኮምሽን ተላልፈዋል
3. የህዝብ አደረጃጀትና ትምህርት፣ የኢንፎርሜሽንና ክትትል እና ፀጥታን የማስከበርዋና የስራ ሂደቶች ከፖሊስና ፀጥታ ቢሮ ጋር የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ለፖሊስ ኮምሽን ተላልፈዋል
4. የሙስና መከላከል እና ጥናት ዋና የስራ ሂደት ከፖሊስና ፀጥታ ቢሮ የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ለስነ-ምግባርና ፀረ-ምስና ኮምሽን ተላልፈዋል
5. ከኮንስትራክሽን፣ መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ የነበረው የትራፊክ ፖሊስ መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ለፖሊስ ኮምሽን ተላልፈዋል
6. ከግብርና ቢሮ የነበረው የእርሻ ምርምር መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ለእርሻ ቢሮ ምርምር ኢንስቲትዩት ተላልፈዋ
7. ከወጣቶች ስፖርትና ጉዳይ ቢሮ የነበረው የሰራተኛ ማህበራዊ ጉዳይ መብትና ግዴታ ለሰራተኛ ማህበራዊ ጉዳይ ቢሮ ተላልፈዋል

www.abyssinialaw.com

8. ምስ ቢሮ ልምዓት ሃፍቲ ማይን፣ ማኣድንን ኢነርጅን ዝነበረ መሰልን ጉቡእን ምምሕዳር ሃፍቲ ማኣድን፣መፅናዕቲ ምስፍሕፋሕ ቴክኖሎጂን ኢነርጅን ዋና ከይዲ ስራሕ በዚ ኣዋጅ ናብ ዝተጣየሸ ኤጀንሲ ማኣድንን ኢነርጅን ተመሓላሊፉ ኣሎ
9. መሰልን ጉቡእን ቢሮ ህንፀት ዓቕምን ምምሕዳር ሰራሕተኛታት መንግስቲ በዚ ኣዋጅ ናብ ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ ተመሓላሊፉ ኣሎ

20. ፍልፍል እቶት ቢሮታት፣ ኤጀንሲታት ኮምሽናት፣ኢንስቲትዩት፣

1. ካብ መንግስቲ ዝምደበሉ በጀት፣
2. ካብ ዝተፈላለዩ ኣካላት ዝርከብ ሓገዝ ይኸውን፡፡

21. ኣተሓሕዛ መዛግብቲ ሒሳብ፣

ናይተን ቢሮታት፣ ኤጀንሲታት፣ ኮምሽናትን ኢንስቲትዩት ብመንግስቲ ንዝምደበለን በጀትን ዝረኸብኦ ሓገዝን ብቢሮ ትልምን ፋይናንስን ብዝወፀ መምርሒ ኣተሓሕዛ ሒሳብ መሰረት የመሓድራ፡፡

22. ምውፃእ ስልጣን ደንቢ፣

ነዚ ኣዋጅ'ዚ መፈፀሚ ዝኸውን ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ክወፅእ ይኽእል፡፡

23. ምውፃእ ስልጣን መምርሒ፣

ሕድ ሕድ ቢሮ በቢ ዝምልከተን ነዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ሲዒቡ ዝወፅእ ደንቢ መፈፀሚ ዝኸውን መምርሒ ክውፅእ ይኽእል፡፡

24. ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት፣

1. ኣዋጅ ቑፅሪ 168/2002፣ በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፣
2. ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሒ ወይ

8. የውሃ ሃብት ልማት፣ ማአድንና ኢነርጂ ቢሮ የነበረው የማአድን ሃብት አስተዳደር፣ ተዒክኖሎጂና ኢነርጂ ጥናት ማስፋፍያ ዋና የስራ ሂደቶች መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ለማአድንና ኢነርጂ ኤጀንሲ ተላልፈዋል
9. የአቅም ግንባታና የመንግስት ሰራቶኞች ቢሮ መብትና ግዴታዎች በዚህ አዋጅ ለስቪል ሰርቪስ ቢሮ ተላልፈዋል

20. የቢሮዎችየኤጀንሲዎች፣ኮምሽኖች፣ኢንስቲትዩት ገቢ ምንጭ፣

1. ከመንግስት በሚመደብ በጀት፣
2. ከተለያዩ አካላት የሚሰጥ ድጋፍ ይሆናል፡፡

21. የሒሳብ መዝገብ አያያዝ፣

ቢሮዎች፣ ኤጀንሲዎች፣ ኮምሽኖችና ኢንስቲትዩት በመንግስት የሚመደብላቸው በጀት እና ያገኙት እርዳታ በፕላንና ፋይናንስ ቢሮ በወጣው የሂሳብ አያያዝ መመሪያ መሰረት ያስተዳድራሉ፡፡

22. ደንብ የማውጣት ስልጣን፣

ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስችል ደንብ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ሊወጣ ይችላል፡፡

23. መመሪያ የማውጣት ስልጣን፣

እያንዳንዱ ቢሮ በሚመለከተው ለዚህ አዋጅና ይህን አዋጅ ተክትሎ ለሚወጣው ደንብ ማስፈፀሚያ የሚሆን መመሪያ ሊያወጣ ይችላሉ፡፡

24. ተፈፃሚነት የሌላቸው ህጎች፣

1. አዋጅ ቁጥር 168/2002፣በዚህ አዋጅ ተሽረዋል፣
2. ለዚህ አዋጅ የሚቃረን አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ

ልማዳዊ ኣሰራርሓታት ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት አይህልዎን፡፡

25. እዚ አዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ፣

እዚ ኣዋጅ ካብ መሰከረም 20/2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕረዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

www.abyssinialaw.com

ወይም የልምድ አሰራሮች በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖሮውም፡፡

25. አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ፣

ይህ አዋጅ ከመስከረም 20/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቁ. ---- መቐለ 186/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. ---- መቐለ 186/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 186/2003 ዓ.ም

መመሓየሺ ኣዋጅ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ብ/ክ/መንግስቲ ትግራይ፣

ቑፅሪኣዋጅ150/2000 ውፅኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምፍፃም ዝወፀ ኣዋጅ ተፈፃምነቱ ክሳብ ወርሒ መጋቢት 25/2002 ዓ/ም ንክልተ ዓመታት ጥራሕ ብምኳኑን ኣብያተ ዕዮ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ በቲ መፅናዕቲ ዝተመሓየሹ ድንጋገታት ሕጊ ብመልክዕ ኣዋጅ ክሳብ ዝፀድቁ እቲ ኣዋጅ ብቑፅሪ ኣዋጅ 176/2002 ንሽዱሽተ ኣዋርሕ ተናዊሑ ዝፀንሐ ኮይኑ፣ ሐዚ'ውን ተወሳኺ ምንዋሕ ኣደላዩ ምኳኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49(3) (ሀ) እዚ ዝስዕብ መመሓየሺ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

አዋጅ ቁጥር 186/2003 ዓ.ም

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት ማሻሻያ አዋጅ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት ውጤት ለማስፈጸም የወጣ አዋጅ ቁጥር 150/2000 ተፈፃሚ የሚሆነው እስከ መጋቢት ወር 25/2002 ዓ/ም ለሁለት ዓመታት ብቻ በመሆኑ እና የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መሥሪያ ቤቶች በጥናቱ የተሻሻሉ የህግ ድንጋጌዎች በአዋጅ መልክ እስኪፀድቁ አወጅ ቁጥር 176/2002 ለስድስት ወራት ተራዝሞ የቆየ ሲሆን፣ አሁንም በተጨማሪ ማራዘም አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክርቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ መንግስት አንቀጽ 49(3) (ሀ) የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል፡

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 3.75

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ "መማሓየሺ ኣዋጅ ውፅኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ 186/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

3. **ወሰን ተፈፃምነት፣**

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ውፅኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ መፅናዕቲ ብምክያድ ሕጊ ዘይወፀሎም መንግስታዊ ቤት ዕዮን ትካላት ልምዓት መንግስትን ተፈፃሚነት ይህልዎ፡፡

4. **ቑፅሪኣዋጅ176/2002ዓ/ምዓንቀፅ6 ከምዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ፡፡**

ቑፅሪ ኣዋጅ 176/2002 ዓ.ም ዓንቀፅ 6 ዝተመሓየሸ ኮይኑ፣ ኣብ ስራሕ ዝፀንሕ ድማ ካብ መስከረም 26/2003 ዓ/ም ጀሚሩ ንሽዱሽተ ተኸታተልቲ ኣዋርሕ ይኸውን፡፡

5.. **እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ዝውዕለሉ ፣**

እዚ ኣዋጅ ካብ መስከረም 26/2003 ዓ/ም ጀሚሩ ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ርእሰ ምምሕዳር ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ "በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት ውጤት ማሻሻያ አዋጅ ቁ186/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

3. የ**ተፈፃሚነት ወሰን፣**

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት አካሀደውሕግያልወጣላቸውመንግስታዊና የመንግስት ልማት ድርጅቶች ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

4. **አዋጅ ቁጥር176/2002 አነቀጽ 6 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡፡**

አዋጅ ቁጥር 176/2002 ዓ.ም አንቀፅ 6 የተሻሻለ ሆኖ፣ በሥራ ላይ የሚቆይበት ጊዜ ደግሞ ከመስከረም 26/2003 ዓ.ም ጀሚሮ ለስድስት ተከታታይ ወራት ብቻ ይሆናል፡፡

5. **አዋጁ በሥራ ላይ የሚውልበት ፣**

ይህ አዋጅ ከመስከረም 26/2003 ዓ.ም ጀሚሮ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

አባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ርእሰ መስተዳደር

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ.3 መቐለ 187-/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 3 መቐለ 187-/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ መጣየሺ ኣብያተ ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 187/2003

ነፃነትን ተሓታትነትን ስርዓት ዳይነት ብዘተኣማምን ኩነታት ተጠናኺሩ ኽቕፅል ምግባር ኣገዳስነቱ ስለ ተኣመነሉ፣

ኣብያተ ፍርዲ ዝህበኦ ግልጋሎት ዝበለፀ ተበፃሓይ፣ ስሉጥ፣ ፅሬቱ ዝሓለወን ፍትሓዊን፣ ተገማትን ተገልገልቲ ዝዓግቡሉን ከይዲ ስራሕ ክኸውን ምግባር ኣድላይ ኾይኑ ስለዝተረኸበ ፣

ስልጣን ኣብያተ ፍርዲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ንምትግባር ብዘኽእል መልክዑ ምምዕርራይ ኣድላይ ስለዝኾነ፣

ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣዋጅ ቑፅሪ 49/3/ሀ/ መሰረት ከም ዝስዕብ ተኣዊጁ'ሎ፡፡

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ እንደገና ለማሻሻል የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 187/2003

የዳኝነት ስርዓቱ ነፃነትና ተጠያቂነት በሚያስተማምን ሁኔታ ተጠናክሮ እንዲቀጥል ማድረግ አስፈላጊነቱ ስለታመነበት፣

ፍርድ ቤቶች የሚሰጡት አገልግሎት የበለጠ ተደራሽ፣ የተፋጠነ፣ ጥራቱን የጠበቀና ፍትሓዊ፣ ተገማችና ተገልጋዩ የሚረካበት የስራ ሂደት እንዲሆን ማድረግ ተገቢ ሆኖ ስለተገኘ፣

የፍርድ ቤቶች ስልጣን መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥን ለመተግበር በሚያስችል መልኩ ማስተካከል አስፈላጊ በመሆኑ ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ መንግስት ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ መሰረት እንደሚከተለው ታውጇል፡፡

ናይ ሓደ ዋጋ / ያንዱ ዋጋ	ብር 12.45

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ / ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ ድንጋገ

1. ሓጺር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ተማሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ መጣየሺ ኣብያተ ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቑፅሪ 187/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2. ትርጉም

ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካሊእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ ፡-

1. "ሕገ መንግስቲ" ማለት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡
2. "ቤት ምኽሪ" ማለት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ ፡፡
3. "ጉባኤ ሕጊ" ማለት ብመሰረት እዚ ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ዝቖመ ጉባኤ ሕጊ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ እዩ፡፡
4. "ቤት ፍርዲ" ማለት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፣ ማእኸላይ ቤት ፍርድን ወረዳ ቤት ፍርድን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡
5. "ዳይና" ማለት ኣብ ቤት ፍርዲ ብዳይነት ተመዲቡ ክሰርሕ ብቤት ምኽሪ ዝተሾመ በዓል ሞያ ሕጊ እዩ፡፡
6. "ሬጅስትራር" ማለት ብቤት ምኽሪ ብሬጅስትራርነት ዝተሾመን ኣብ ቤት ፍርዲ ተመዲቡ ዝሰርሕን በዓል ሞያ ሕጊ እዩ፡፡
7. "ምድብ መጋባእያ" ማለት ስራሕቲ መጋባእያ ዝሳለጠሉ ቤት ፍርዲ ኾይኑ ከከም ኣድላይነቱ ሓደ ወይ ካብ ሓደ መጋባእያ ንላዕሊ ክሕዝ ዝኽእል እዩ፡፡
8. "መራሒ ምድብ መጋባእያ" ማለት ኣብ ሓደ ምድብ መጋባእያ ንዝህሉ ከይዲ ስራሕ መጋባእያታት መተሓባበሪ ኾይኑ ዝሰርሕ

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "ተሻሽሎ የወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 187/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በቀር በዚህ አዋጅ፡-

1. "ሕገ መንግስት" ማለት ተሻሽሎ የወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ መንግስት ነው፡፡
2. "ምክር ቤት " ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው፡፡
3. "የሕግ ጉባኤ" ማለት በተሻሸለው አዋጅ የተቋቋመው የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ ጉባኤ ነው ፡፡
4. "ፍርድ ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ ከፍተኛ ፍርድ ቤትና ወረዳ ፍርድ ቤት ነው፡፡
5. "ዳኛ" ማለት በፍርድ ቤት በዳኝነት ተመድቦ እንዲሰራ በምክር ቤት የተሾመ የሕግ ባለ ሞያ ነው፡፡
6. "ሬጅስትራር" ማለት በምክር ቤት በሬጅስትራርነት የተሾመና በፍርድ ቤት ተመድቦ የሚሰራ የሕግ ባለ ሞያ ነው፡፡
7. "ምድብ ችሎት" ማለት የችሎት ስራ የሚከናወንበት ፍርድ ቤት ሆኖ እንዳስፈላጊነቱ አንድ ወይም ከአንድ ችሎት በላይ መያዝ የሚችል ነው፡፡
8. "የምድብ ችሎት መሪ" ማለት በአንድ ምድብ ችሎት የሚኖረውን አጠቃላይ የስራ ሂደት በማስተባበር የሚሰራ ዳኛ ነው ፡፡

www.abyssinialaw.com

ዳይና እዩ፡፡

9. "በዓል ስልጣን " ማለት ኣፈ ጉባኤን ምክትል ኣፈ ጉባኤን ቤት ምኽሪ፣ ኣባላት ቀዋሚ ኮሚቴ ቤት ምኽሪ፣ ልዕሊ ክልላዊ ቢሮታት ዝኾኑ ሰበስልጣን፣ ሓለፍቲን ምክትላትን ክልላዊ ቢሮታት፣ ኣመሓደርቲ /ፈፀምቲ/ ዞባን ወረዳን ኣማሓዳርን ምክትልን፣ ኮምሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን፣ ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፣ ዳያኑ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፣ ፕረዜደንት ማእኸላይ ቤት ፍርዲ፣ ዳያኑ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ፕረዚዳንት ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ፕረዚዳንት ወረዳን ዳያኑን ሓለፍቲ ኤጀንስታትን ተመሳሳሊ መዝነት ዘለዎም ኣካላትን ዘጠቓልል እዩ፡፡

3. ዕላማ

1. ብሕገ መንግስቲ ፌደራልን ክልልናን ሓለዋ ዝረኸቡ ጉጅላውን ውልቃውን መሰላት፣ ነፃነታትን ረብሓታትን ክኽበሩ ምግባር ፡፡
2. ነፃነትን ተሓታትነትን ስርዓት ዳይነት ተጠናኺሩ ኽቕፅል ምግባር ፡፡
3. ከይዲ ስራሕ ፍርዲ ፍትሓውን ውፅኢታውን ክኸውን ብምግባር ፀጥታ፣ ሰላምን ድሕንነትን ህዝብን መንግስታዊ ስርዓቱን ናብ ዘተኣማምን ብርኪ ምብፃሕ፡
4. ልዕልነት ሕጊ እናተጠናኸረ ክኸይድ ምግባር

4. ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንደቂ ኣንስትዮ'ውን ዝገልፅ'ዩ፡፡

5. ናይ ስራሕ ቋንቋ

1. ናይ ቤት ፍርዲ መሳርሒ ቋንቋ ትግርኛ እዩ
2. ቤት ፍርዲ ትግርኛ ንዘይፈልጥ በዓል ዋኒን

9. "ባለስልጣን" ማለት የምክር ቤቱ አፈ ጉባኤና ምክትል አፈ ጉባኤ፣ የምክር ቤቱ ቀዋሚ ኮሚቴ አበላት፣ ከክልላዊ ቢሮዎች በላይ የሆኑ ባለስልጣናት፣ የክልል ቢሮ ሃላፊዎችና ምክትሎቻቸው፣ የዞን አስተዳደሪዎች ፣ ወረዳ አስተዳዳሪዎች እና ምክትል፣ ኮምሽነርና ምክትል ኮምሽነር፣ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳንትና የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች፣ የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና ዳኞች፣ የወረዳ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና ዳኞች የኤጀንሲዎች ሃላፊዎችና ተመሳሳይ ደረጃ ያላቸው አካላትን የሚያጠቃልል ነው፡፡

3. ዓላማ

1. በፌደራልና በክልላችን ሕገ መንግስት የተጠበቁትን የቡድንና የግለሰብ መብቶች፣ ነፃነቶችና ጥቅሞችን ማስከበር ፡፡
2. የደኝነት ስርዓቱ ነፃነትና ተጠያቂነት ተጠናክሮ እንዲቀጥል ማድረግ ፡፡
3. የፍርድ ሂደቱን ፍትሓዊና ውጤታማ እንዲሆን በማድረግ የህዝብና የመንግስታዊ ስርዓቱን ፀጥታ፡ ሰላምና ድህንነት አሰተማማኝ ወደሚሆንበት ደረጃ ማድረስ፡፡
4. የሕግ የበላይነት እየጐለበተ እንዲሄድ ማድረግ፡፡

4. የፆታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተገለፀ ሁሉ ለሴት ፆታም ይገልፃል፡፡

5. የስራ ቋንቋ

1. የፍርድ ቤት የሰራ ቋንቋ ትግርኛ ነው፡፡
2. ፍርድ ቤት ትግርኛ ለማያውቅ ባለ ጉዳይ

ተርጓሚ ክምደበሉ ይገብር፡፡

6. ከይዲ መጋባእያን መሰል ጥብቅናን

1. ኣብያተ ፍርዲ ዝርእይዎም ዋኒናት ኣብ ግልፂ መጋባእያ ይካየዱ፡፡
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኾይኑ፡-
   ሀ. ሞራል ህዝብን ድሕንነት ሃገርን ኣብ ግምት ብምእታው ከም ኣገዳስነቱ ብዕፁው መጋባእያ ክካየድ ይኽእል፡፡
   ለ. ንድሕንነት ሰብ ዋንኒ ብዝብል'ውን እቲ መጎት ብዕፁው መጋባእያ ክርአ ይኽእል፡፡
3. ዝኾነ ተኸታዒ ወገን ጠበቓ ናይ ምቛም መሰል ኣለዎ፡፡
4. ብኽቢድ ገበን ዝተኸሰሰ ወይ ሓገዝ ጠበቓ ግድን ዘድልዮ ሰብ ጠበቓ ንምቛም ዘይኽእል እንተኾይኑ ቤት ፍርዲ ተኸላኻሊ ጠበቃ ይምድበሉ ፡፡

7. ኣጠቓቕማ መሰል ይግበኣኒ

ኣብ ሕጊ ስነ-ስርዓት ገበንን ፍታብሄርን ዝተቐመጠ ኣጠቓቕማ መሰል ይግባኣኒ ከምዘሎ ኮይኑ፡-

1. ኣብ ቤት ፍርዲ ብይግበኣኒ ቀሪቡ ዝፀንዐ ውሳነ ናብ መጋባእያ ሰበር ጥራሕ ጥርዓን ክቐርበሉ ይኽእል፡፡
2. ናብ መጋባእያ ሰበር ዝቐርብ ሕጊ ተንከፍ ጥርዓን ዝሓቶ ናይ መቕረቢ ግዘ ስሳ (60) መዓልታት ይኸውን ፡፡

8. ፓነል መጋባእያ

1. እቲ ሕጊ ናይ ትርጉም ኣፈላላይ ዘስዕብ ወይ ዝተሓላለኸ ኾይኑ ንኣወሃህባ ፍትሒ ዘፀግም ነገር እንተጋጥም ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት

ተርጓሚ እንዲመደብለት ያደርጋል ፡፡

6. የችሎት አካሄድና የጥብቅና መብት

1. ፍርድ ቤቶች የሚያዩዋቸው ጉዳዮች በግልፅ ችሎት ይካሄዳሉ፡፡
2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ የተጠቀሰው እንዳለ ሆኖ ፡-
   ሀ. የህዝብን ሞራና የአገርን ድህንነት ግምት ውስጥ በማስገባት እንደ የአስፈላጊነቱ በዝግ ችሎት ሊካሄድ ይችላል፡፡
   ለ. ለባለ ጉዳዮች ድህንነት ሲባልም ክርክሩ በዝግ ችሎት ሊካሄድ ይችላል፡፡
3. ማንኛውም ተከራካሪ ወገን ጠበቃ የማቆም መብት አለው፡፡
4. በከባደ ወንጀል የተከሰሰ ወይም የጠበቃ እገዛ የግድ የሚያስፈልገው ሰው ጠበቃ ለማቆም የማይችል ከሆነ ፍርድ ቤቱ ተከላካይ ጠበቃ ይመድብለታል፡፡

7. የይግባኝ መብት ኣጠቃቀም

በወንጀልና የፍታብሄር ስነ-ስርዓት ሕግ የተቀመጠው እንዳለ ሆኖ፡-

1. በይግባኝ ለፍርድ ቤት ቀርቦ ፀንቷል የተባለ ውሳኔ ወደ ሰበር ችሎት ብቻ አቤቱታ ሊቀርብበት ይችላል፡፡
2. ለሰበር ችሎት የሚቀርበው ሕግ ነክ አቤቱታ የሚጠይቀው የማቅረቢያ ጊዜ ስድሳ (60) ቀናት ይሆናል ፡፡

8. ፓነል ችሎት

1. ሕጉ የትርጉም ልዩነት የሚያስከትል ወይም የተወሳሰበ ሆኖ ለፍትህ አሰጣጥ የሚያስቸግር ነገር ሲያጋጥም የጠቅላይ ፍርድ ቤት

www.abyssinialaw.com

ፍርዲ ብናይ ባዕሉ ተበግሶ ብዘቕርቦ ወይ ካብ መገባእያታት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ወይ እቲ ቤት ፍርዲ እንተኣሚንሉ'ውን ካብ መንን ተኻታዕቲ ወገናት ብዝቐርብ ሕቶ መሰረት ብሰለስተ ዳያኑ ክረአ ዝነበሮ ጉዳይ ካብ መጋባእያ ዋኒናት ሰበር ብዝተፈለየ መልክዑ ካብ ሓሙሽተ ዘይውሕዱ ዳያኑ ተሰይሞም ክርእዩዎ ይኽእሉ፡፡

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቐሰ ከም ዘሎ ኾይኑ ኣብ መንን መጋባእያታት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ መሰረታዊ ዝኾነ ናይ ትርጉም ኣፈላላይ ዝፈጠረ ሕጊ ወይ ዝተሓላለኸ ነገር እንተጋጥም ብፓነል መጋባእያ ክረአ ይግበር ፡፡

9. ዳያኑ ካብ መጋባእያ ዝለዓሉሉ ኩነታት

1. ዝኾነ ዳይና ካብዞም ዝስዕቡ ምኽንያታት ብሓዲኡ ካብ መጋባእያ ኽልዓል ይኽእል፡፡

ሀ. ኣብ ሕጊ ቤተሰብ ትግራይ ከምዝተደንገገ እቲ ዳይና ካብቶም ተኸራኸርቲ ወገናት ምስ ሓዲኦም ወይ ምስ ጠበቕኡ ናይ ስጋ ወይ ናይ መውስቦ ዝምድና ዘለዎ እንተኾይኑ ወይ፣

ለ. እቲ ዳይና ናይ ሓዲኦም ተኻታዕቲ ወገናት ሞግዚት ወይ ሕጋዊ ወኪል ኣብ ዝኾነሉ ወይ ወዳኢ ነገር ወይ ጠበቓ ኣብ ዝነበረሉ ዋኒን ዝተልዓለ ክትዕ እንተኾይኑ ወይ ፡

ሐ. እቲ ዳይና ነቲ ዘካትዕ ዋኒን ኣቐዲሙ ብዳይነት ወይ ብዕርቂ ዝረኣየ ወይ ዝፈልጦ ወይ ብዝኾነ መልክዕ ኣብቲ ዋኒን ተጠቃማይ እንተኾይኑ ወይ፣

መ. እቲ ዳይና ካብቶም ተኸራኸርቲ ወገናት ምስ ሓዲኦም ወይ ምስ ጠበቐኦም ኣብ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ወይ ናይ ምድናይ ስልጣን ኣብ ዝተወሃበ ካልእ ኣካል ክትዕ እንተሃልይዎ

ፕረዚዳንት በራሱ ተነሳሽነት በሚያቀርበው ወይም ከጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ችሎቶች ወይም ፍርድ ቤቱ ካመነበትም ከተከራካሪ ወገኖች ሊቀርብ በሚችል ጥያቄ መሰረት በሶስት ዳኞች መታየት የነበረበትን ጉዳይ ከሰበር ችሎት በተለየ መልኩ ከአምስት የማያንሱ ዳኞች ተሰይመው ሊያዩት ይችላሉ፡፡

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ በጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች መካከል መሰረታዊ የሆነ የትርጉም ልዩነት የታየበት ሕግ ወይም የተወሳሰበ ነገር ሲያጋጥም በፓነል ቾሎት እንዲታይ ይደረጋል፡፡

9. ዳኞች ከችሎት የሚነሱበት ሁኔታ

1. ማንኛውም ዳኛ ቀጥለው ካሉት ምክንያቶች በአንደኛው ከችሎት ሊነሳል ይችላል ፡፡

ሀ. በትግራይ ቤተሰብ ሕግ እንደተደነገገው ዳኛው ከአንደኛው ተከራካሪ ወገን ወይም ከጠበቃው ጋር የስጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው ሲሆን ወይም፣

ለ. ዳኛው የአንደኛው ተከራካሪ ወገን ሞግዚት ወይም ሕጋዊ ወኪል በሆነበት ወይም ነገረ ፈጅ ወይም ጠበቃ በነበረበት ጉዳይ የተነሳ ክርክር ከሆነ ወይም፣

ሐ. ዳኛው ኣካራካሪውን ጉዳይ አስቀድሞ በዳኝነት ወይም ብዕርቅ ያየው ወይም የሚያውቀው ወይም በማንኛውም ሁኔታ በጉዳዩ ተጠቃሚ ከሆነ ወይም፣

መ. ዳኛው ከአንደኛው ተከራካሪ ወገን ወይም ከጠበቃው ጋር በመደበኛ ፍርድ ቤት ወይም የመዳኘት ስልጣን በተሰጠው ሌላ አካል ክርክር ካለበት ወይም፣

ወይ፣

ረ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ካብ "ሀ" ክሳብ "መ" ካብ ዝተቐመጡ ወፃኢ ትኽክለኛ ፍትሒ ክውሀብ ኣይኽእልን ዘብሎ ካሊእ ብቑዕ ምኽንያት እንተሃልዩ፡፡

2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ መሰረት ዳይና ኣብ መጋባእያ ክስየም ዘይግበኦ ምዃኑ እንትረጋገፅ ካብቲ መጋባእያ ተላዒሉ ኣብ ክንድኡ ካሊእ ዳይና ይትካእ፡፡

10. ዳይና ካብ መጋባእያ ንኽለዓል ዝቐርብ ጥርዓን

1. ኣብ ዓንቀፅ 9 ብዝተዘርዘሩ ምኽንያታት ሓደ ዳይና ካብ መጋባእያ ክልዓል ዝግበኦ መሲሉ ዝተርአዮ ተኻታዒ ወገን እቲ ዳይና ንክልዓለሉ ነቲ ቤት ፍርዲ መመልከቲ ክቕርብ ይኽእል፣

2. መመልከቲ ዝቐርብ ቅድሚ ክትዕ ምጅማሩ ንምቅዋም ዘኽእል ብቑዕ ምኽንያት ምህላው ኣመልካቲ ኣብ ዝፈለጠሉ እዋን ሽዑ ንሽዑ ክኸውን አለዎ፡፡

3. ሓደ ዳይና ጥራሕ ዝተሰየመሉ መጋባእያ እንተኾይኑ ፡፡

ሀ. ካብ መጋባእያ ንኽለዓል ዝቐርበሉ ጥርዓን ርእዩ ነቲ ሕቶ እንትቕበሎ ካብኡ ይለዓል፡፡

ለ. ነቲ ጥርዓን ዘይተቐበሎ እንተኾይኑ ኣብቲ ቤ/ፍርዲ ብዝርከብ ካሊእ መጋባእያ ወይ ብካልኦት ዳያኑ ክረአ ይግበር፡፡

ሐ. ኣብቲ ቤት ፍርዲ ካሊእ መጋባእያ ወይ ካልኦት ዳያኑ እንተዘይሃልዮም ናብ ዝምልከቶ ፕረዚዳንት እቲ ቤት ፍርዲ ቀሪቡ መፅለቢ ይግበረሉ፡፡

ረ. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 ከ"ሀ" እስከ "መ" ከተጠቀሱት ውጭ ትክክለኛ ፍትሕ ለመስጠት ኣያስችልም የሚያሰኘው ሌላ በቂ ምክንያት ካለ ፡፡

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ መሰረት ዳኛው በችሎት መሰየም የማይገባው መሆኑ ሲረጋገጥ ከችሎቱ ተነስቶ በምትኩ ሌላ ዳኛ ይተካል፡፡

10. ዳኛ ከችሎት እንዲነሳ የሚቀርብ ኣቤቱታ

1. በዓንቀፅ 9 በተዘረዘሩት ምክንያቶች አንድ ዳኛ ከችሎት መነሳት የሚገባው መስሎ የታየው ተከራካሪ ወገን ዳኛው እንዲነሳለት ለፍርድ ቤቱ ማመልከቻ ማቅረብ ይችላል፡፡

2. ማመልከቻ የሚቀርበው ክርክሩ ከመጀመሩ በፊት ለመቃወም የሚያስችል በቂ ምክንያት መኖሩን ኣመልካች ባወቀ ጊዜ ወዲያውኑ መሆን አለበት፡፡

3. አንድ ዳኛ በቻ የተሰየመበት ችሎት ከሆነ፡-

ሀ. ከችሎት እንዲነሳ የቀረበበትን ኣቤቱታ ኣይቶ ጥያቄውን ሲቀበለው ከችሎቱ ይነሳል፡፡

ለ. ኣቤቱታውን የማይቀበለው ከሆነ በፍርድ ቤቱ ውስጥ በሚገኝ ሌላ ችሎት ወይም በሌሎች ዳኞች እንዲታይ ይደረጋል፡፡

ሐ. በፍርድ ቤቱ ውስጥ ሌላ ችሎት ወይም ሌሎች ዳኞች ከሌሉ ወደሚመለከተው ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ቀርቦ ዕልባት ይደረግበታል ፡፡

www.abyssinialaw.com

መ. ካብ መጋባእያ ንክለዓል ጥርዓን ዝቐረበሉ ዳይና ዝተሰየመሉ መጋባእያ ካብ ሓደ ንላዕሊ ዳያኑ ዝሰየሙሉ እንተኾይኑ እቲ ጥርዓን በቶም ዝተረፉ ዳያኑ ይውሰን፡፡

4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (3) ዝውሃብ ውሳነ ናይ መወዳእታን ይግበኣኒ ዘይበሃለሉን ይኸውን፡፡

5. እቲ ዳይና ነቲ ዝተወሃበ ውሳነ ሽዑ ንሽዑ ክፍፀም ክገብር ኣለዎ፡፡

6. ብሰለስተ ዳያኑ ዝርኣይ ዋኒን እንተኾይኑ ነቲ ዝጎደለ ዝትክእ ዳይና ካብ ካሊእ መጋባእያ ክስሓብ ወይ በቲ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ፕረዚዳንት ክምደብ ይግበር፡፡

11. ጥርዓን ዘስዕቦ ኪሳራ

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 10 ዳይና ካብ መጋባእያ ንኽለዓል ዝቐርብ ጥርዓን ዘስዕቦ ኪሳራ ምስ ናይቲ ዋና ጉዳይ ኪሳራ ዝጠቓለል ይኸውን ፡፡ ይኹን እምበር ቤት ፍርዲ ኣግባብነት የብሉን ኢሉ ነቲ ጥርዓን ከይተቐበሎ እንተተረፉ ናይቲ ዋና ጉዳይ ኪሳራ ከይሓወሰ እቲ ጥርዓን መቕረባይ ነቲ ኪሳራ ዝኸፍል ይኸውን፡፡

2. ጥርዓኑ ዝተነፀነ ተኻታዓይ ወገን ኮነ ኢሉ ነቲ ዳይና ንምጉዳእ ወይ ንምፅላም ዝገበሮ እንተኾይኑ ከም ኩነታቱ ክሳብ ብር 500.00 (ሓሙሽተ ሚኢቲ ቅርሺ) ዝበፅሕ ቅፅዓት ክውሰኖ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ኽልተ

ኣወዳድባ ኣብያተ ፍርዲ

12. ብርክታት ኣብያተ ፍርዲ

1. ኣብያተ ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ከከም ብርኪ ስልጣኖም ካብ ላዕሊ ናብ ታሕቲ፡-

መ. ከችሎቱ እንዲነሳ አቤቱታ የቀረበበት ዳኛ የተሰየመበት ችሎት ከአንድ በላይ ዳኞች የሚሰየሙበት ሲሆን አቤቱታው በተቀሩት ዳኞች ውሳኔ ያገኛል፡፡

4. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (3) የሚሰጥ ውሳኔ የመጨረሻና ይግባኝ የማይባልበት ይሆናል፡፡

5. ዳኛው የተሰጠውን ውሳኔ ወዲያውኑ እንዲፈፀም ማድረግ አለበት፡፡

6. በሶስት ዳኞች የሚታይ ጉዳይ ሲሆን በጎደለው ዳኛ ምትክ ከሌላ ችሎት እንዲመጣ ወይም በከፍተኛው ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት እንዲመደብ ይደረጋል፡፡

11. አቤቱታው የሚያስከትለው ኪሳራ

1. በዚህ ኣዋጅ ዓንቀፅ 10 መሰረት ዳኛ ከችሎት እንዲነሳ የሚቀርበው አቤቱታ የሚያስከትለው ኪሳራ በዋናው ጉዳይ ከሚታየው ኪሳራ ጋር የሚጠቃለል ይሆናል፡፡ ይሁንና ፍርድ ቤቱ አግባብነት የለውም ብሎ አቤቱታውን ሳይቀበለው የቀረ እንደሆነ የዋና ጉዳዩን ኪሳራ ሳይጨምር አቤቱታ አቅራቢው ኪሳራ'ውን የሚከፍል ይሆናል፡፡

2. አቤቱታው ውድቅ የተደረገበት ተከራካሪ ወገን ዳኛውን ለመጉዳት ወይም ለማጥላላት ሆን ብሎ ያደረገው እንደሆነ እንደሁኔታው እስከ ብር 500.00 (አምስት መቶ ብር) የሚደርስ ቅጣት ሊወሰንበት ይችላል፡፡

ክፍል ሁለት

የፍርድ ቤቶች አደረጃጀት

12. የፍርድ ቤቶች እርከን

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች እንደየስልጣን ደረጃቸው ከላይ ወደታች፡-

www.abyssinialaw.com

ሀ. ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ለ. ማእኸላይ ቤት ፍርዲ

ሐ. ወረዳ ቤት ፍርዲ ብዝብል በዚ ኣዋጅ ተጣይሾም ኣለው፡፡

2. ኣብ'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ከምዘሎ ኮይኑ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ብመዳይ ቴክኒክን ዓቕሚ ምዕባይን ተፀዋዕነቱ ንቤት ፍርዲ ይኸውን፡፡

3. ኣብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚደንትን፣ ዳያኑ፣ ሬጅስትራርን ድጋፍ ወሃብቲ ሰራሕተኛታትን ይህልው፡፡

4. ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብደረጃ ዞባ ሓደ ፕረዚደንት፣ ዳያኑ፣ ሬጅስትራርን ድጋፍ ወሃብቲ ሰራሕተኛታትን ይህልዎ ፡፡

5. ብደረጃ ሕድሕድ ምምሕዳር ወረዳ ብፕረዚዳንት ወረዳ ቤት ፍርዲ ዝምእኸሉ ምድብ መጋባእያታት፣ ዳያኑ፣ ሬጅስትራርን ድጋፍ ውሃብቲ ኣከላትን ይህልውዎ፡፡

13. መጋባእያታት ቤት ፍርዲ

1. ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝስዕቡ መጋባእያታት ይህልውዎ:-

ሀ. መጋባእያ ዋኒናት ፍታብሄር

ለ. መጋባእያ ዋኒናት ገበን

ሐ. መጋባእያ ዋኒናት ሰበር

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1(ሀ፣ለ፣ሐ) ከምዘሎ ኾይኑ ከከም ኣድላይነቱ ዝተፈላላዩ ዋኒናት ዝርእዩ ተወሰኽቲ መጋባእያታት ክህልው ይኽእሉ፣

3. ፕረዚዳንት ወይ ም/ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝኾነ መጋባእያ ኣካቢ ኾይኑ ክሰርሕ ይኽእል፣

4. ማእኸላይን ወረዳን ኣብያተ ፍርዲ

ሀ. መጋባእያ ዋኒናት ፍታብሄር

ለ.መጋባእያ ዋኒናት ገበን ይህልውዎም፡፡

ሀ. ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ለ. ከፍተኛ ፍርድ ቤት

ሐ. ወረዳ ፍርድ ቤት በሚል በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

2. የዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እንዳለ ሆኖ ማሕበራዊ ፍርድ ቤት በቴክኒክ እና አቅም ግንባታ ስራዎች ተጠሪነቱ ለፍርድ ቤት ይሆናል፡፡

3. በጠቅላይ ፍርድ ቤት ደረጃ ፕረዚደንትና ምክትል ፕረዚዳንት፣ ዳኞች፣ ሬጅስትራርና ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች ይኖራሉ፡፡

4. ከፍተኛ ፍርድ ቤት በዞን ደረጃ አንድ ፕረዚዳንት፣ ዳኞች፣ ሬጅስትራርና ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች ይኖሩታል፡፡

5. በየወረዳ አስተዳደሩ ደረጃ በወረዳ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት የሚማከሉ ምድብ ችሎቶች፣ ዳኞች፣ ሬጅስራርና ድጋፍ ሰጪ አካላት ይኖሩታል፡፡

13. የፍርድ ቤት ችሎቶች

1. ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚከተሉት ችሎቶች ይኖሩታል :-

ሀ. የፍታብሄር ጉዳይ ችሎት

ለ. የወንጀል ጉዳይ ችሎት

ሐ. የሰበር ጉዳይ ችሎት

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1(ሀ፣ለ፣ሐ) እንደተጠበቀ ሆኖ እንደየአስፈላጊነቱ የተለያዩ ጉዳዮችን የሚያዩ ተጨማሪ ችሎቶች ሊኖሩ ይችላሉ፣

3. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ወይም ም/ፕረዚዳንት በማንኛውም ችሎት ሰብሳቢ ሆኖ ሊሰራ ይችላል፡

4. የከፍተኛና የወረዳ ፍርድ ቤቶች

ሀ. የፍታብሄር ችሎት

ለ. የወንጀል ችሎት ይኖራቸዋል፡፡

www.abyssinialaw.com

5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 (ሀ፡ለ) ከምዘሎ ኮይኑ ከም ኩነታቱ ብዓይነት ክሲ ዘተኣናግዱ ተወሰኽቲ መጋባእያታት ክህልዉ ይኽእሉ፡፡
6. ፕረዚደንት ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝኾነ መጋባእያ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ኣካቢ ኮይኑ ክሰርሕ ይኽእል፡፡
7. ፕረዚደንት ወረዳ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝኾነ መጋባእያ እቲ ወረዳ ኣካቢ ኮይኑ ክሰርሕ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ስልጣን ዳይነትን ከይዲ መጋባእያን

14. ሓፈሻዊ ስልጣን ዳይነት ኣብያተ ፍርዲ

ኣብያተ ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ፡-

1. ብሕገ መንግስቲ ወይ ብኻልእ ናይ'ዚ ክልል ወይ ናይ ፌደራል ሕጊ ተነፂሮም ኣብ ዝተቐመጡ ዋኒናት ፣
2. ኣብ ትሕቲ ስልጣን ዳይነት ኣብያተ ፍርዲ ፌደራል ዝሸፈኑ ኮይኖም ብውክልና ኣብ ዝረኣዩ ዋኒናት ፤
3. ተኻታዕቲ ወገናት ክልቲኦም ይግበኣኒ ዝበሉሎም ዋኒናት ብይግበኣኒ ሰማዒ ከይተጠመሩ ብምትራፎም ሓዲኡ ፀኒዑ እቲ ሓደ እንተትሰዓር ንኽልቲኡ ብይግበኣኒ ናይ ምርኣይ ስልጣን ፤
4. ዋኒናት ፍታብሄር ይኹን ገበን ብቀጥታ ክሲ ወይ ብይግበኣኒ ወይ ብሰበር ናይ ምርኣይ ስልጣን ዳይነት ይህልዎ፡፡
5. ነዚ ኣዋጅ ዘይፃብኡ ስነ-ስርዓት ሕጊ ፍታብሄርን ገበንን ከምኡ'ውን ካልኦት ኣግባብነት ዘሎዎም ሕጊታትን መሰረት ዝገበረ ኣካይዳ ይህልው፡፡

5. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4(ሀ፡ለ) እንዳለ ሆኖ እንደሁኔታው በክሱ ዓይነት የሚያስተናግዱ ተጨማሪ ችሎቶች ሊታከሉ ይችላሉ፡፡
6. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕረዜደንት በማንኛውም የከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎት በሰብሳቢነት ሊሰራ ይችላል ፡፡
7. የወረዳ ፍርድ ቤት ፕረዜደንት በወረዳው በማንኛውም ችሎት በሰብሳቢነት ሊሰራ ይችላል፡፡

ክፍል ሶስት

የዳኝነት ስልጣንና የችሎት አሰራር

14. የፍርድ ቤቶች የወል የዳኝነት ሥልጣን

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች፡-

1. በሕገ መንግስት ወይም በሌላ የክልሉ ወይም የፌደራል ሕግ ተለይተው በተገለፁ ጉዳዮች ላይ፣
2. በፌደራል ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ስልጣን ስር የሚሸፈኑ ሆነው በውክልና በሚታዩ ጉዳዮች ላይ፣
3. ሁለቱም ተከራካሪ ወገኖች ይግባኝ ያሉባቸው ጉዳዮች በይግባኝ ሰሚ ሳይጣመሩ በመቅረታቸው አንዱ ፀንቶ ሌላኛው ሲሻር ሁለቱንም በይግባኝ የማየት ስልጣን፤
4. በፍታብሄርም ሆነ በወንጀል ጉዳዮች ላይ በቀጥታ ክስ ወይም በይግባኝ ወይም በሰበር ሰሚ የማየት ስልጣን ይኖረዋል፡፡
5. ይህን አዋጅ የማይፃረሩ የፍታብሄርና የወንጀል ስነ-ስርዓት ሕጎች እንዲሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸውን ሕጎች መሰረት ያደረገ አካሄድ ይኖረዋል፡፡

www.abyssinialaw.com

6. ማእኸላይን ላዕለዋይን ኣብያተ ፍርዲ ብውክልና ኣብ ዝርእይዎም ዋኒናት ፌደራል ብናይ ፌደራል ስነ-ስርዓት ሕጊ ይምርሑ ፡፡

15. ፈላማይ ብርኪ ስልጣን ዳይነት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ሀ. ብሕገ መንግስቲ ኢ.ፌ.ዴ.ሪ ዓንቀፅ 80 /2/ መሰረት ካብ ፌደራል ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብውክልና ኣብ ዝተውሃቦ ዋኒናት ብቐጥታ ክሲ ናይ ምርኣይ ስልጣን ይህልዎ፡፡

ለ. ኣብ ሕጊ ሰነ-ስርዓት ብዝተደንገገ መሰረት ሓደ ዋኒን ካብ ሓደ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ናብ ካሊእ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ወይ ናብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ተዛዊሩ ክርኣ ሕቶ እንትቐርበሉ ውሳነ ይህብ፡፡

16. ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ብይግባኣኒ ዝርእዮም ዋኒናት

ሀ. ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብፈላማይ ብርኪ ስልጣኑ ውሳነ ዝሃበሎም ዋኒናት ፣

ለ. ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብይግባኣኒ ርእዩ ካብ ናይ ወረዳ ቤት ፍርዲ ዝተፈለየ ውሳነ እንተሂቡ ፣

ሐ. ብይግባኣኒ ንክርኢ ብካልኦት ሕግታት ስልጣን ዝተወሃቦ እንትኾውን ፡፡

17. ስልጣን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ዋኒናት ሰበር

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ መሰረታዊ ናይ ሕጊ ጌጋ ኣብ ዘለዎም ዝስዕቡ ዋኒናት ክልል ብመጋባእያ ሰበር ክርኢ ስልጣን ኣለዎ፡፡

ሀ. ኣብ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ወይ ኣብ ኮሚቴ ዳይነት መሬት ገጠር ተወሲኖም ብይግባኣኒ ኣብ ቤት ፍርዲ ወረዳ ዝፀንዑ ዋኒናት ፣

6. የከፍተኛና ጠቅላይ ፍርድ ቤቶች በውክልና በሚያዩዋቸው የፌደራል ጉዳዮች ላይ በፌደራል ሕግ ስነ-ስርዓት ይመራሉ፡፡

15. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የመጀመርያ ደረጃ የዳኝነት ስልጣን

ሀ. በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ሕገ መንግስት ዓንቀፅ 80/2/ መሰረት ከፌደራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ብውክልና በተሰጠው ጉዳይ በቀጥታ ክስ የማየት ስልጣን ይኖረዋል፡፡

ለ. በስነ-ስርዓት ሕግ በተደነገገው መሰረት አንድ ጉዳይ ከአንድ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ተዛውሮ እንዲታይ ጥያቄ ሲቀርብለት ውሳኔ ይሰጣል፡፡

16. ጠቅላይ ፍርድ ቤት በይግባኝ የሚያያቸው ጉዳዮች

ሀ. ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመጀመሪያ ደረጃ ስልጣኑ ውሳኔ የሰጠባቸው ጉዳዮች፣

ለ. ከፍተኛው ፍርድ ቤት በይግባኝ አይቶ ከወረዳ ፍርድ ቤት የተለየ ውሳኔ የሰጠ እንደሆነ ፣

ሐ. በይግባኝ እንዲያይ በሌሎች ሕጎች ስልጣን የተሰጠው ሲሆን ፡፡

17. ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሰበር ጉዳዮች ላይ ያለው ስልጣን

ጠቅላይ ፍርድ ቤት መሰረታዊ የሕግ ስሕተት ባለባቸው በሚከተሉት የክልል ጉዳዮች ላይ በሰበር ችሎት የማየት ስልጣን ይኖረዋል፡-

ሀ. በማሕበራዊ ፍርድ ቤት ወይም በገጠር የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ተወስነው የወረዳ ፍርድ ቤት በይግባኝ አይቶ ያፀናቸው ጉዳዮች፣

www.abyssinialaw.com

ለ. ኣብ ወረዳ ቤት ፍርዲ ምስተወሰኑ ብይግበኣኒ ኣብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ተራእዮም ዝፀንዑ ዋኒናት ፣

ሐ. ኣብ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ወይ ኣብ ኮሚቴ ዳይነት መሬት ገጠር ተወሲኖም ብይግበኣኒ ኣብ ቤት ፍርዲ ወረዳ ዝተለወጡ ወይ ዝተሰዓሩ ወይ ዝተመሓየሹ ኮይኖም ኣብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብይግበኣኒ ተሰሚዖም ዝተወሰኑ ዋኒናት ፣

መ. ኣብ ወረዳ ቤት ፍርዲ ተወሲኖም ኣብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብይግበኣኒ ዝተለወጡ ወይ ዝተሰዓሩ ወይ ዝተመሓየሹ ኮይኖም ብይግባኣኒ ዝቐረበሉ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዕልባት ዝሃበሎም ክልላዊ ዋኒናት፣

ረ. ብኻልኦት ሕግታት ብዝተወሃቦ ስልጣን መሰረት ብይግበኣኒ ዝቐረበሉ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ መዕለቢ ዝገበረሎም ዋኒናት፣

ሰ. ኣብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ተወሲኖም ኣብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ብይግበኣኒ ተሰሚዖም ዕልባት ዝረኸቡ ክልላዊ ዋኒናት፣

ሸ. ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ፈላማይ ብርኪ ስልጣኑ ርእዩ ውሳነ ዘዕረፈሎም ክልላዊ ዋኒናት፣

18. ኣቀራርባ ጥርዓን ሰበርን ስነ-ስርዓቱን

1. ናብ ሰበር ዝቐርቡ ጥርዓናት መጀመርታ ብሰለስተ ዳያኑ ምስ ተመርመሩ፡-

ሀ. መሰረታዊ ዝኾነ ናይ ሕጊ ጌጋ የብሎምን ዝበሃሉ ዋኒናት ሽዑ ንሽዑ ይዕፀው

ለ. መሰረታዊ ናይ ሕጊ ጌጋ አለዎም ዝበሃሉ ድማ መቕረቢ ነጥቢ ብምንፃር ብሓሙሽተ ዳያኑ ተራእዩም ዕልባት ክረኽቡ ይግበር፣

ለ. በወረዳ ፍርድ ቤት ተወስነው የከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ አይቶ ያፀናቸው ጉዳዮች፣

ሐ. በማሕበራዊ ፍርድ ቤት ወይም በገጠር የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ተወስነው በወረዳ ፍርድ ቤት የተለወጡ ወይም የተሻሩ ወይም የተሻሻሉና በከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ ታይተው ውሳኔ የተሰጠባቸው ጉዳዮች

መ. በወረዳ ፍርድ ቤት ተወስነው በከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ የተለወጡ ወይም የተሻሩ ወይም የተሻሻሉ ሆነው በይግባኝ የቀረበለት ጠቅላይ ፍርድ ቤት ውሳኔ የሰጠባቸው ክልላዊ ጉዳዮች፣

ረ. በሌሎች ሕጎች በተሰጠው ስልጣን መሰረት በይግባኝ የቀረበለት ከፍተኛ ፍርድ ቤት እልባት ያደረገባቸው ጉዳዮች ፤

ሰ. በከፍተኛ ፍርድ ቤት ተወስነው በጠቅላይ ፍርድ ቤት በይግባኝ ተሰምተው እልባት የተደረገባቸው ክልላዊ ጉዳዮች ፤

ሸ. ጠቅላይ ፍርድ ቤት በመጀመርያ ደረጃ ስልጣኑ አይቶ ውሳኔ የሰጠባቸው ክልላዊ ጉዳዮች፣

18. የሰበር አቤቱታና ኣቀራረብ ስነ-ስርዓቱ

1. ለሰበር የሚቀርቡ አቤቱታዎች መጀመሪያ በሶስት ዳኞች ከተመረመሩ በኋላ ፡-

ሀ. መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የለባቸውም የሚባሉት ጉዳዮች ወዲያውኑ ይዘጋሉ፣

ለ. መሰረታዊ የሕግ ስሕተት አለባቸው የሚባሉት ደግሞ ማስቀረብያ ነጥባቸውን ለይቶ በማውጣት በአምስት ዳኞች ታይቶው እልባት እንዲያገኙ ይደረጋል፡፡

www.abyssinialaw.com

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ/1/ እንተሃለወ'ውን ብፓነል መጋባእያ ላዕ/ ቤት ፍርዲ ዝተረኣየ ዋኒን ብጥርዓን ናብ ሰበር መጋባእያ እንተቀርብ ብሓሙሽተ ዳያኑ ይምርመር'ሞ ዝረአ ነጥቢ ኣለዎ እንተተባሂሉ ካብ ሓሙሽተ ዳያኑ ንላዕሊ ኣብ ዝተሰየሙሉ መጋባእያ ይውሰን፡፡

3. ዋኒኑ ብሰበር ክረኣየሉ ጥርዓን ዘቕርብ ሰብ ፡-

ሀ. መሰረታዊ ናይ ሕጊ ጌጋ ተፈፂሙ ዝብለሉ ምኽንያት ኣብ ናይ ጥርዓን መመልከቲኡ ሓፂርን ግልፅን ብዝኾነ ኣገባብ ከቕምጥ ኣለዎ፡፡

ለ. ምስቲ ዝቐርብ መመልከቲ ጥርዓን ናይ'ቲ ዝጠርዐሉ ውሳነ ቕዳሕን ናይ ታሕተዎት ኣብያተ ፍርዲ ውሳነ ቕዳሕን ኣተሓሒዙ ከቕርብ ኣለዎ ፡፡

4. ኣብ ኣካይዳ መጋባእያ ፍርዲ ግድፈት ሕጊ ምህላው እቲ ዝቐርብ ጥርዓን ከምዝሕብር ሰበር መጋባእያ እንተኣሚኑሉ ናይቲ ዝተረፈ ክፋል መዝገብ ብቕዳሕ ክቐርበሉ ክእዝዝ ይኽእል፡፡

19. ፈላማይ ብርኪ ስልጣን ዳይነት ማእኸላይ ቤት ፍርዲ

1. ኣብ ፈላማይ ብርኪ ስልጣኑ ፡-

ሀ. ግምቱ ልዕሊ ብር 500,000.00 (ሓሙሽተ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሺ) ዝኾነ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረት ብዝምልከት ዝምስረቱ ክስታት ፍታብሄር ፣

ለ. ዝለዓለ ቅፅዓቱ (ጣሪያኡ) ልዕሊ 15 ዓመት ፅኑዕ ማእሰርቲ ኣብ ዝኾነ ክልላዊ ተግባራት ገበን፣

ሐ. ብመሰረት ሕገ መንግስቲ ኢ.ፌ.ዴ.ሪ ዓንቀፅ 80/4/ ካብ ፌደራል ቀዳማይ ብርኪ ቤት ፍርዲ ብውክልና ኣብ ዝተውሃቡ ዋኒናት ፣

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡሰ ዓንቀፅ /1/ ቢኖርም በጠቅላይ ፍርድ ቤት ፓነል ችሎት የታየ ጉዳይ በአቤቱታ ለሰበር ችሎት ሲቀርብና በአምስት ዳኞች ከተመረመረ በኋላ የሚታይ ነጥብ አለው ከተባለ ከአምስት ዳኞች በላይ በተሰየሙበት ችሎት ይወሰናል፡፡

3. ጉዳዩ በሰበር እንዲታይለት አቤቱታ የሚያቀርብ ሰው ፡-

ሀ. መሰረታዊ የሕግ ስሕተት ተፈጽሟል የሚልበትን ምክንያት በአቤቱታ ማመልከቻው ላይ በአጭሩና ግልፅ በሆነ አገባብ ማስቀመጥ አለበት፡፡

ለ. ከሚቀርበው የአቤቱታ ማመልከቻ ጋር አቤቱታ ያቀረበበትን ውሳኔ ቅጅና የበታች ፍርድ ቤቶችን ውሳኔ ቅጂ አያይዞ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

4. በፍርድ ችሎት አካሄድ ላይ የሕግ ግድፈት መኖሩን አቤቱታው እንደሚያመለክት ሰበር ሰሚ ችሎቱ ካመነበት የመዝገቡን ቀሪ ክፍል ቅጅ እንዲቀርብለት ለማዘዝ ይችላል፡፡

19. የከፍተኛ ፍርድ ቤት የመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ስልጣን

1. በመጀመርያ ደረጃ ስልጣኑ ፡-

ሀ. ግምቱ ከብር 500,000.00 (አምስት መቶ ሺ ብር) በላይ የሆነ የሚንቀሳቀስም ሆነ የማይንቀሳቀስ ንብረት በሚመለከት የሚመሰረቱ የፍታብሄር ክሶች፣

ለ. ከፍተኛው ቅጣት(ጣሪያው) ከ15 ዓመት ፅኑ እስራት በላይ በሆነ በማንኛውም ክልላዊ የወንጀል ተግባር ፣

ሐ. በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ሕገ መንግስት ዓንቀፅ 80/4/ መሰረት ከፌደራል የመጀመርያ ደረጃ ፍርድ ቤት በውክልና በተሰጡት ጉዳዮች ላይ፣

www.abyssinialaw.com

መ. ኣብ ልዕሊ ኩሎም ክልላዊ ዋኒናት ግዕዝይናን ንክልላዊ ሕገ-መንግስቲ ዝፃብኡ ክልል ተንከፍ ተግባራት ገበንን፣

ረ. ሰበስልጣን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብምኽንያት ሓላፍነት ስርሖም ተሓተቲ ኣብ ዝኾኑዎም ዋኒናት ገበን፣

ሰ. ኣብ ስራሕ ብዘለው ካልኦት ሕግታት ስልጣኑ ንማእ/ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝተወሃበ ዋኒናት ገበን ብቐጥታ ክሲ ናይ ምርኣይ ስልጣን ይህልዎ፣

ሸ. ሓደ ዋኒን ካብ ሓደ ወረዳ ቤት ፍርዲ ናብ ካልእ ወረዳ ቤት ፍርዲ ወይ ናብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ተዛዊሩ ክረአ ሕቶ እንትቐርበሉ ውሳነ ይህብ፡፡

2. መጋባእያታት ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ከከም ክብደት ናይቶም ዋኒናት ሓደ ወይ ሰለስተ ዳያኑ እናተሰየሙ ዝሰርሑሎም ይኾኑ፣

ሀ. ግምቶም ልዕሊ ብር 500,000.00 (ሓሙሽተ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሺ) ዝኾኑ ዋኒናት ቀጥታ ክሲ ፣ ከምኡ'ውን ልዕሊ ብር 300,000.00 (ሰለስተ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሺ) ዝግመቱ ዋኒናት ይግበኣኒ ብሰለስተ ዳያኑ ይረኣዩ፡፡

ለ. ግምቶም ክሳብ ብር 300,000.00 (ሰለስተ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሺ) ዝበፅሑ ዋኒናት ይግበኣኒ ብሓደ ዳይና ይረኣዩ፡፡

ሐ. ልዕሊ 15 ዓመት ፅኑዕ ማእሰርቲ ከቕፅዑ ዝኽእሉ ዋኒናት ቀጥታ ክሲ ገበን ብሰለስተ ዳያኑ ይርኣዩ፡፡

መ. ኣብዚ ኣዋጅ ንማእኸላይ ቤት ፍርዲ ዝተውሃበ ስልጣን ዋኒናት ገበን ከምዘሎ ኮይኑ ገበኑ ዘስዕቦ ቅፅዓት ካብ 5 ክሳብ 15 ዓመት ፅኑዕ ማእሰርቲ ዝብል እንትኸውን እቲ ዝቐርብ ይግባኣኒ ብሰለስተ ዳያኑ ይርኣይ፡፡ ካብዚ ወፃኢ

መ. በሁሉም ክልላዊ የሙስና ጉዳዮችና የክልሉን ሕገ-መንግስት በሚጥሱ ክልል አቀፍ የወንጀል ተግባራት

ረ. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ባለስልጣናት በስራ ሃላፊነታቸው ምክንያት ተጠያቂ በሚሆኑባቸው የወንጀል ጉዳዮች፣

ሰ. በስራ ላይ ባሉ ሌሎች ሕጎች ስልጣኑ ለክልሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በተሰጠ የወንጀል ጉዳይ ላይ በቀጥታ ክስ የማየት ስልጣን ይኖረዋል፣

ሸ. አንድ ጉዳይ ከአንድ የወረዳ ፍርድ ቤት ወደ ሌላ ወረዳ ፍርድ ቤት ወይም ወደ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተዛውሮ እንዲታይ ጥያቄ ሲቀርብለት ውሳኔ ይሰጣል፡፡

2. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ችሎቶች እንደየጉዳያቸው ክብደት አንድ ወይም ሶስት ዳኞች እየተሰየሙ የሚሰሩባቸው ይሆናሉ፣

ሀ. ግምታቸው ከብር 500,000.00 (ኣምስት መቶ ሺ ብር) በላይ የሆኑ የቀጥታ ክስ ጉዳዮች፤ እንዲሁም ግምታቸው ከብር 300,000.00 (ሶስት መቶ ሺ ብር) በላይ የሆኑ የይግባኝ ጉዳዮች በሶስት ዳኞች ይታያሉ፡፡

ለ. ግምታቸው እስከ ብር 300,000.00 (ሶስት መቶ ሺ ብር) የሚደረርሱ የይግባኝ ጉዳዮች በአንድ ዳኛ ይታያሉ፡፡

ሐ. ከ15 ዓመት ፅኑ እስራት በላይ ሊያስቀጡ የሚችሉ የወንጀል ቀጥታ ክስ ጉዳዮች በሶስት ዳኞች ይታያሉ፡፡

መ. በዚህ አዋጅ በወንጀል ጉዳይ ላይ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠው ስልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ ወንጀሉ የሚያስከትለው ቅጣት ከ5 እስከ 15 ዓመት ፅኑ እስራት የሚል ሲሆን የሚቀርበው ይግባኝ በሶስት ዳኞች ይታያል፡፡ ከዚህ ውጪ የሆነ የወንጀል ይግባኝ ጉዳይ በአንድ ዳኛ ይታያል፡

www.abyssinialaw.com

ዝኾነ ዋኒን ገበን ይግባኣኒ ብሓደ ዳይና ይረአ ፡፡

20. ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብይግባኣኒ ዝርእዮም ዋኒናት

ሀ. ወረዳ ቤት ፍርዲ ብፈላማይ ብርኪ ስልጣኑ ዝወደኦም ዋኒናት ፣

ለ. ወረዳ ቤት ፍርዲ ካብ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ይኹን ካብ ኮሚቴ ዳይነት መሬት ገጠር ብይግባኣኒ ቐሪበሙሉ ዝተፈለየ ውሳነ ዝሃበሎም ዋኒናት፣

ሐ. ብይግባኣኒ ንኽርኢ ብኻልኦት ሕግታት ስልጣን ዝተወሃቦ እንትኾውን ፡፡

21. ስልጣን ዳይነት ወረዳ ቤት ፍርዲ

1. ግምቶም ክሳብ ብር 500,000.00 (ሓሙሽተ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሺ) ኣብ ዝኾኑ ዝንቐሳቐሱን ዘይንቐሳቐሱን ንብረታት ናይ ምድናይ ስልጣን ይህልዎ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቀሰ ክምዘሎ ኾይኑ ኣብ ትሕቲ ስልጣን ኣብያተ ፍርዲ ፌዴራል ዘይወድቁን ብገንዘብ ክግበጡ ዘይኽእሉን ዋኒናት ይርእይ፣
3. በዚ ኣዋጅ ንላዕለዎት ኣብያተ ፍርዲ ብፍሉይ ካብ ዝተውሃበ ስልጣን ወፃኢ ኣብ ዘሎ ዝለዓለ ቅፅዓቱ (ጣሪያኡ) ክሳብ 15 ዓመት ፅኑዕ ማእሰርቲ ዘቕፅዕ ተግባራት ገበን ብፈለማይ ብርኪ ስልጣኑ ይርእይ ፣
4. ኣብ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ይኹን ኣብ ኮሚቴ ዳይነት መሬት ገጠር ዝተወድኡ ዋኒናት ብይግባኣኒ ይርእይ፣
5. ብይግባኣኒ ንኽርኢ ብካልኦት ሕግታት ስልጣን ዝተወሃቦ እንትኾውን ፣
6. ናብ ወረዳ ቤት ፍርዲ ዝቐርቡ ኩሎም ናይ ቀጥታ ክሲን ካልኦት ዋኒናት ይግባኣኒን

20. ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ የሚያያቸው ጉዳዮች

ሀ. ወረዳ ፍርድ ቤት በመጀመርያ ደረጃ ስልጣኑ ውሳኔ የሰጠባቸው ጉዳዮች ፣

ለ. ወረዳ ፍርድ ቤት ከማሕበራዊ ፍርድ ቤትም ሆነ ከገጠር የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ በይግባኝ ቀርበውለት የተለየ ውሳኔ የሰጠባቸው ጉዳዮች፣

ሐ. በይግባኝ እንዲያይ በሌሎች ሕጎች ስልጣን የተሰጠው ሲሆን ፡፡

21. የወረዳ ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣን

1. ግምታቸው እስከ ብር 500,000.00 (አምስት መቶ ሺ ብር) የሆኑ የሚንቀሳቀሱና የማይንቀሳቀሱ ንብረቶችን በሚመለከት የማየት ስልጣን ይኖረዋል፣
2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ በፌዴራል ፍርድ ቤቶች ስልጣን ስር የማይወድቁና በገንዘብ ሊተመኑ የማይችሉ ጉዳዮችን ያያል፣
3. በዚህ አዋጅ ለበላይ ፍርድ ቤቶች ከተሰጠው ስልጣን ዉጪ ያለውን ከፍተኛው ቅጣቱ (ጣሪያው) እስከ 15 ዓመት ፅኑ እስራት የሚያስቀጣውን የወንጀል ተግባር በመጀመርያ ደረጃ ስልጣኑ ያያል፣
4. በማሕበራዊ ፍርድ ቤትም ሆነ በገጠር የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ የተወሰኑትን ጉዳዮች በይግባኝ ያያል፣
5. በይግባኝ እንዲያይ በሌሎች ሕጎች ስልጣን የተሰጠው ሲሆን፣
6. ለወረዳ ፍርድ ቤት የሚቀርቡ ሁሉም የቀጥታ ክስና ሌሎች የይግባኝ ጉዳዮች በአንድ ዳኛ

www.abyssinialaw.com

ብሓደ ዳይና ይረኣዩ፣

22. ናይ መጋባእያ ቦታ

1. ቀዋሚ ቦታ መጋባእያ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ መቐለ ይኸውን፡፡
2. መጋባእያ ማእኸላይን ወረዳን ኣብያተ ፍርዲ ግልጋሎት ንምሃብ ኣብ ዝምቹ ቦታ ክህሉ ይግበር፡፡
3. ኣብ ዝኾነ ብርኪ ዝርከባ ኣብያተ ፍርዲ ስሉጥ ግልጋሎት ንምሃብ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ በብከባቢኡ እናተዘዋወራ ክስየማን ብፕላዝማ ክጥቀማን ይኽእላ፡፡

23. ጊዜያዊ ትእዛዝ ብዝምልከት

ኣብ መጋባእያ ክርከቡ ዝግበኦም ዳያኑ ብምሉእነት ክህልው ኣብ ዘይኽእለሉ እዋን እዞም ዝስዕቡ ተግባራት ብሓደ ዳይና ክስርሑ ይኽእሉ፡-

1. ሕጋዊ ብቕዓት ክሲ ምርግጋፅ ፣
2. መርትዖታት ተኸታዕቲ ወገናት ብብቑዕ ምኽንያት ዘይቀረቡ እንትኾኑ ቆፀሮ ምቕያር
3. መፀዋዕታ በዚሑዎ ዘይቀረበ ተኸሳሲ ወይ ምስክር ተታሒዙ ክቐርብ ወይ ዘይቐረበሉ ምኽንያት መፀዋዕታ ስለዘይበፅሖ እንተኾይኑ ግቡእ ትእዛዝ ምሃብ፣
4. እቲ ዋኒን ኣብ ዝተቖፀረሉ ዕለት እንተዘይተሰሪሑ ቆፀሮ ምቕያር ፡፡
5. ብሰለስተ ዳያኑ ዝተወደኣ ፍርዲ /ውሳነ/ ንተኻታዕቲ ወገናት ምግላፅ ፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ

ስልጣንን ተግባርን ኣካላት ኣመራርሓ

24. ስልጣንን ተግባርን ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ፕረዚደንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ንኣብያተ ፍርዲ ከመሓድርን ክመርሕን ብዘለዎ ሓላፍነት

ይታያሉ፣

22. የችሎት ቦታ

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ቀዋሚ የችሎት ቦታ መቀሌ ይሆናል፡፡
2. የከፍተኛና የወረዳ ፍርድ ቤቶች ችሎት አገልግሎት ለመስጠት በሚያመች ቦታ ላይ ይደረጋል፡፡
3. በየትኛውም ደረጃ የሚገኙ ፍርድ ቤቶች ፈጣን ኣገልግሎት ለመሰጠት አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በየአከባቢው እየተዘዋወሩ ሊሰየሙና በፕላዝማ ሊጠቀሙ ይችላሉ፡፡

23. ጊዜያዊ ትእዛዝ በሚመለከት

በችሎት ሊገኙ የሚገባቸው ዳኞች ሊሟሉ በማትችሉበት ጊዜ የሚከተሉት ተግባራት በአንድ ዳኛ ሊከናወኑ ይችላሉ፡-

1. የክስን ሕጋዊ ብቃት ማረጋገጥ ፣
2. የተከራካሪ ወገኖች ማስረጃዎች በበቂ ምክንያት ያልቀረቡ ሲሆኑ ተለዋጭ ቀጠሮ መስጠት ፣
3. መጥሪያ ደርሶት ያልቀረበ ተከሳሽ ወይም ምስክር ተይዞ እንዲቀርብ ወይም ያልቀረበበት ምክንያት መጥሪያ ስላልደረሰው ከሆነ ተገቢውን ትእዛዝ መስጠት ፣
4. ጉዳዩ በተቀጠረበት ቀን ያልተሰራ ከሆነ ተለዋጭ ቀጠሮ መስጠት ፡፡
5. በሶስት ዳኞች የተሰጠውን ፍርድ /ውሳኔ/ ለተከራካሪ ወገኖች መግለፅ ፡፡

ክፍል አራት

የአመራር አካላት ስልጣን ናተግባር

24. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ስልጣንና ተግባር

የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚደንት ፍርድ ቤቶችን ለማስተዳደርና ለመምራት ባለበት ሓላፊነት፡-

www.abyssinialaw.com

1. ናይቲ ክልል ናይ ዳይነት ኣካል ይውክል፡፡
2. ተሳትፎ ተግልገልትን የእትወና ባሃልትን ዘዕብይን ኣብ ከይዲ ስራሕ ፍርዲ ዘለዎም ግንዛበ ዘስፍሕን ተግበራት ብምስላጥ ከም ሓደ መራሒ ስራሕ ንለውጢ ይነጥፍ፡፡
3. ስራሕቲ ዳይነት ዝተቐመጠሉ ሸቶታት ይወቅዕን ተደላይ ውፅኢት የምፅእን ምህላዉ፣ ዳየኑን ደገፍቲ ሰራሕተኛታትን ኣንፈት መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ብምሓዝ ዝንቀሳቀሱ ምዃኖም ብኸትትል የረጋግፅ፣ ነቶም ብሉፃት ዝበሃሉ ንጥፈታት ብምፍላይ ክጋፍሑ ይገብር ፡፡
4. ኩሉ ጊዜ ምስ ሓደሽቲ ምዕባለታት ዝሳነ ስራሕቲ ቀረፃን ኣወዳድባን ክህሉ ብምግባር ንኣጠቓቕማ ሃፍቲ ይኹን ንስርዓት ኣወዳድባ ዘዕንቅፉ ፀገማት እናለለየ ቅልጡፍ መፍትሒ ይህብ ፡፡
5. ንኣብያተ ፍርዲ ዘድልዩ ሰራሕተኛታት ብመሰረት ሕጊ ይቖፅርን የመሓድርን፡፡ ንስራሕ ኣገዳሲ ኾይኑ እንትርከብ'ውን ኣብ መፅናዕቲ ብምድራኽ መሓውር ቀሪፁ ተደላይ ሓይሊ ሰብ ንክምደበሉ ምስ ዝምልከቶ ተረዳዲኡ ይውድእ፡፡
6. ምስ ታሕተዎት መሓውራት ብምርድዳእ ትልሚ ስራሕን በጀትን ኣብያተ ፍርዲ ክዳሎ ይገብር፣ በጀት ናብ ቤት ምኽሪ ኣቕሪቡ የፅድቕ፣ ምስ ፀደቐ ኣብ ስራሕ የውዕል፡፡
7. ኣብ ምርድዳእ ዝድረኽ ጥቡቅ ክትትል ብምግባር ስራሕቲ ከይዲ ፍርዲ ካብ ላዕሊ ክሳብ ታሕቲ ብኣግባቡ ይፍፀምን ይምራሕን ምህላዉ የረጋግፅ፡፡
8. ጉባኤ ሕጊ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝዘራረበሉ ዛዕባታት የዳሉ፣ ነቲ ጉባኤ ይፅውዕ፣ ኣኼባታት ይመርሕ ፡፡

1. የክልሉን የዳኝነት አካል ይወክላል ፡፡
2. የተገልጋዮችና ባለድርሻ አካላትን ተሳትፎ የሚያጎለብትና በፍርድ ስራ ሂደቱ ያላቸውን ግንዛቤ የሚያሰፋ ተግባር በማከናወን እንደ አንድ የሰራ መሪ ለለውጥ ይተጋል፡፡
3. የዳኝነት ስራ የተቀመጠለትን ግብ እየመታና ተፈላጊውን ውጤት እያስገኘ መሆኑን፣ ዳኞችና ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞች የመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥን አቅጣጫ በመያዝ የሚንቀሳቀሱ መሆናቸን በክትትል ያረጋግጣል፣ ውጤታማ የሆኑትን ተግባራት በመለየት እንዲስፋፉ ያደርጋል ፡፡
4. ሁሌም ከአዳዲስ ለውጦች ጋር የሚሄድ የቀረፃ ስራና አደረጃጀት እንዲኖር በማድረግ የሃብት አጠቃቀምንም ሆነ የአደረጃጀት ስርዓቱን የሚያደናቅፉ ችግሮችን እየለየ ፈጣን መፍትሄ ይሰጣል፡፡
5. ለፍርድ ቤት ስራ የሚያስፈልጉ ሰራተኞችን በህግ መሰረት ይቀጥራል፣ ያስተዳደራል፡፡ ለስራው የሚያስፈልግ ሆኖ ሰገኝም ጥናት ላይ በመመስረት መዋቅር ቀርፆ ተፈላጊ የሰው ሃይል እንዲመደብለት ከሚመለከተው ጋር ተነጋግሮ ይጨርሳል፡፡
6. በየደረጃው ከሚገኙት ሓላፊዎች ጋር በመነጋገር የፍርድ ቤቶች የስራ እቅድና በጀት እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣ በጀቱን ለምክር ቤት አቅርቦ ያስፀድቃል፣ ከፀደቀ በኋላም ስራ ላይ ያውላል፡፡
7. በመግባባት ላይ የተመሰረተ ጥብቅ ክትትል በማድረግ የፍርድ ስራ ሂደቱ ከላይ እስከ ታች በአግባቡ እየተከናወነና እየተመራ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡
8. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ ጉባኤ የሚነጋገርባቸው አጀንዳዎችን ያዘጋጃል፣ ጉባኤውን ይጠራል፣ ስብሰባዎችን ይመራል፡፡

www.abyssinialaw.com

9. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 25 ኣብ ጉባኤ ሕጊ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ንምስታፍ ዝዕደሙ በዝሕን ዓይነትን ሰብ ሙያ ይውስን፣ ይፅውፅ፡፡
10. ብስታትስቲክስ ዝተደገፈ ፀብፃብ ስራሕቲ ኣብያተ ፍርዲ ክዳሎን ተተንቲኑ ክቐርብን ይገብር፡፡
11. ናይ ቤት ፍርዲ መፅሄት ሕጊ ክዳሎ፣ ትምህርታዊ ዝኾኑ ፍርድታትን ካልኦት ሕጊ ተንከፍ ርእስታትን ተመሪፆም ክሕተሙ ይገብር፡፡
12. ምስ ጎናዊ ኣከላት ፍትሒ ዝህሉ ርክብ ናይ ዳይነት ነፃነት ብዘይትንክፍ ኣብ ናይ ሓባር ዋኒናት ጥራሕ ዝድረኽን ሚዛኑ ዝሓለወን ክኸውን ብምግባር ምሕደራ ስርዓት ፍትሒ ተጠናኺሩ ንኽቕፅል ተደላይ ውፅኢት ዘመዝግብ ዘሎ ምዃኑ ይከታተል፡፡
13. ኣፈፃፅማ ስራሕ ዳይነት ኣብያተ ፍርዲ ብዝምልከት ናብ ቤት ምኽሪ ክልል ፀብፃብ የቕርብ ፡፡
14. ብዝተፈላለየ መልክዕ ዝቐርቡሉ ጥርዓናት የተኣናግድ፣ መፍትሒ ይህብ፡፡
15. በዚ ኣዋጅን ብካልኦት ሕግታትን ዝተወሃብዎ ተግባራት ይፍፅም፡፡
16. ንኣፈፃፅማ ስራሕቲ ስልጣኑን ተግባሩን ብኸፉል ንብትሕቲኡ ብውክልና ክህብ ይኽእል፡፡

25. ስልጣንን ተግባርን ምክትል ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ምክትል ፕረዚደንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ፡-

1. ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ዘይህልወሉ እዋን ብተተካእነት ይሰርሕ፡፡
2. በቲ ፕረዚዳንት ዝምርሑሉ ስራሕቲ ይፍፅም፡፡

9. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 25 መሰረት በጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ ጉባኤ ለመሳተፍ የሚታደሙ ባለሙያዎችን ዓይነትና ብዛት ይወስናል፣ ይጠራል፡፡
10. በስታትስቲክስ የተደገፈ የፍርድ ቤቶች የሥራ ክንውን ሪፖርት እንዲዘጋጅና ተተንትኖ እንዲቀርብ ያደርጋል፡፡
11. የፍርድ ቤቱ ሕግ መፅሄት እንዲዘጋጅ፣ ትምህርታዊ የሆኑ ፍርዶችና ሌሎች ሕግ ነክ የሆኑ አርእስቶች ተመርጠው እንዲታተሙ ያደርጋል፡፡
12. ከጎናዊ የፍትህ አካላት ጋር የሚኖረው ግንኙነት የዳኝነት ነፃነትን በማይነካ መልኩ በጋራ ጉዳዮች ላይ ብቻ የተመረኮዘና ሚዛኑን የጠበቀ እንዲሆን በማደረግ የፍትህ ስርዓቱ አሰተዳደር ተጠናክሮ እንዲቀጥል ተፈላጊውን ውጤት እያስመዘገበ መሆኑን ይከታተላል፡
13. የፍርድ ቤቶች የዳኝነት ስራ አፈፃፀምን በሚመለከት ለክልሉ ምክር ቤት ሪፖርት ያቀርባል፡፡
14. በተለያየ መልክ የሚቀርቡለትን አቤቱታዎች ያስተናግዳል፣ መፍትሄዎችን ይሰጣል፡፡
15. በዚህ አዋጅና በሌሎች ሕጎች የተሰጡትን ተግባራት ይፈፅማል ፡፡
16. ለስራው አፈፃፀም ስልጣንና ተግባሩን በከፊል ለበታቹ በውክልና ሊሰጥ ይችላል፡፡

25. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕረዚደንት ስልጣንና ተግባር

የጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕረዚደንት

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት በማይኖርበት ጊዜ በተተኪነት ይሰራል፡፡
2. በፕረዚዳንቱ የሚመሩለትን ስራዎች ያከናውናል፡፡

26. ስልጣንን ተግባርን ፕረዚዳንት ማእኸላይ ቤት ፍርዲ

1. ንኣጠቃላሊ ምምሕዳራዊ ተግባራትን ከይዲ ስራሕ ፍርድን ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብሓላፍነት ይመርሕ፡፡
2. ትልሚ ሰራሕን በጀትን ኣዳልዩ ናብ ላዕለዋይ ቤት ፍርድ የቕርብ፣ እንትፍቀድ ተግባራዊ ይገብር፡፡
3. ኣብ ምርድዳእ ዝድረኸ ጥቡቕ ክትትል ብምግባር ስራሕቲ ማእኸላይን ወረዳን ኣብያተ ፍርዲ ብኣግባቡ ይፍፀምን ይምራሕን ምህላዉ የረጋግፅ፡፡
4. ናይቲ ዞባ ዳያኑን ድጋፍ ወሃብትን ናይ ስራሕ ምንቅስቓስ ይከታተል፣ይቆፃፀር፣ ይግምግም፣
5. ናይ ስነ-ምግባር ጉድለት ዘርኣዩ ኣባላት ብዝምልከት ብናይ ባዕሉ ተበግሶ ዝረኸቦ ወይ መእመናይ ሓበሬታ እንትቀርበሉ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ብምቕራብ ክፃረ ይገብር፣
6. ብዝተፈላለየ መልክዕ ዝቐርቡሉ ጥርዓናት የተኣናግድ ፣ መፍትሕታት ይህብ፡፡
7. ካብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝወሃብዎ ካልኦት መምርሕታት ተግባራዊ ይገብር፡፡

26. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ስልጣንና ተግባር

1. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ኣጠቃላይ አስተዳደራዊ ተግባራትና የፍርድ ስራ ሂደቱን በሃላፊነት ይመራል ፡፡
2. የሰራ እቅድና በጀት በማዘጋጀት ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ያቀርባል፣ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፡፡
3. በመግባባት ላይ የተመሰረተ ጥብቅ ክትትል በማድረግ የከፍተኛና የወረዳ ፍርድ ቤቶች ስራ በኣግባቡ የሚከናወንና የሚመራ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡
4. የዞኑ ዳኞችና ደጋፍ ሰጪ ሰራተኞች የስራ እንቅስቃሴን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ ይገመግማል፣
5. የስነ-ምግባር ጉድለት የሚታይባቸውን ኣባላት በሚመለከት በራሱ ተነሳሽነት በሚያገኘው ወይም ኣሳማኝ መረጃ ሲቀርብለት ለሚመለከተው በማቅረብ እንዲጣራ ያደርጋል፡፡
6. በተለያየ መልክ የሚቀርቡለትን ኣቤቱታዎች ያስተናግዳል፣መፍትሂዎችን ይሰጣል ፡፡
7. ከጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚሰጡትን ሌሎች መመርያዎች ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

27. ስልጣንን ተግባርን ፕረዚዳንት ወረዳ ቤት ፍርዲ

1. ናይቲ ወረዳ ቤት ፍርዲ ኣጠቓላሊ ስራሕቲ ይውክል፡፡
2. ነቲ ወረዳ ቤት ፍርዲ ዝተፈቐደ በጀት ኣብ ስራሕ የውዕል፡፡
3. ንሰራሕተኛታት ቤት ፍርዲ የመሓድር ይግምግም፣ ከይዲ ኣፈፃፅማ ስራሕ ብዝምልከት እዋናዊ ሪፖርት ንዝምለከቶ የቕርብ፡፡
4. ንዝቐርቡሉ ጥርዓናት የተኣናግድ መፍትሒ ይህብ ፡፡

27. የወረዳ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ስልጣንና ተግባር

1. የወረዳውን ፍርድ ቤት ኣጠቃላይ ስራዎች ይወክላል፡፡
2. ለወረዳው ፍርድ ቤት የተፈቀደውን በጀት ስራ ላይ ያውላል፡፡
3. የፍርድ ቤቱን ሰራተኞች ያስተዳድራል፣ ይገምግማል፣ የሰራ ኣፈፃፀም ሂደትን በሚመለከት ወቅታዊ ሪፖርት ለሚመለከተው ያቀርባል፡፡
4. የሚቀርቡለትን ኣቤቱታዎች ያስተናግዳል፣ መፍትሄ ይሰጣል ፡፡

www.abyssinialaw.com

5. ጉድለት ሰነ-ምግባር ኣብ ዘርኣዩ ኣባላት ናይቲ ትካል ደንብን መምርሒን ብዝፈቕዶ መሰረት ቑፅፅርን ኽትትልን ይገብር፣ ደረጃ ተሓታትነቶም ብምንፃር ናብ ዝምልከቶ ሪፖርት የሕልፍ፡፡

6. ኣፈፃፀማ ስራሕ እተን ኣብያተ ፍርዲ ዝምልከት ፀብፃብ ናብ ፕረዜደንት ማእኸላይ ቤት ፍርዲን ናብ ወረዳ ቤት ምኽሪን የቕርብ፣

28. ስልጣንን ተግባርን ኣካቢ መጋባእያ

1. ናይቲ መጋባእያ መተግበሪ ትልሚ ስራሕ ይሕንፅፅ፡፡
2. ጉጅላዊ ስራሕቲ የዋድድ ፣ የተሓባብር ፣ ክትትል ይገብር፣ ገምጋም የካይድ፣
3. ንጉጅላዊ ስራሕቲ ዘድልዩ ነገራት ድልዋት ክኾኑ ይገብር፡፡
4. ኣፈፃፅማ ስራሕቲ እቲ መጋባእያ ዝምልከት ፀብፃብ ኣብ ወረዳ ንፕረዚዳንት ወረዳ ቤት ፍርዲ፣ ኣብ ማእኸላይን ላዕለዋይን ኣብያተ ፍርዲ'ውን ነናብ ፀፍሖ ፕረዜደንታት የቕርብ፡፡

29. ጉባኤ ሕጊ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

1. ኣባላት ጉባኤ ሕጊ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ
   ሀ. ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንትን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ
   ለ. ዳያኑ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ
   ሐ.ፕረዚደንትታት ማእኸላይ ኣ/ፍርዲ እዮም
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡሰ ዓንቀፅ/1/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ፡-
   ሀ. ሓለፍቲ ቢሮ ፍትሒ፣ ፀጥታን ምምሕዳርን
   ለ. ክም ማሕበር ሰብ ሞያ ሕግን ጠበቓታትን ዝመሰሉ ኣግባብነት

5. የስነ-ምግባር ጉድለት በሚያሳዩ አባላት ላይ የተቋሙ ደንብና መመርያ በሚፈቅደው መሰረት ቁጥጥርና ክትትል ያደርጋል፡፡ የተጠያቂነት ደረጃቸውን ግልፅ በማድረግም ወደ ሚመለከተው ሪፖርት ያስተላልፋል፡፡

6. የፍርድ ቤቶችን የስራ አፈፃፀም የሚመለከት ሪፖርት ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕረዜደንትና ለወረዳ ምክር ቤት ያቀርባል፡፡

28. የችሎት ሰብሳቢ ስልጣንና ተግባር

1. የችሎቱን የስራ መተግበሪያ እቅድ ያወጣል፡፡
2. ቡድናዊ ስራዎችን ያቀናጃል፣ ያስተባብራል፣ ክትትል ያደርጋል፣ ግምገማ ያካሂዳል፡፡
3. ለቡድናዊ ስራዎች የሚያስፈልጉ ነገሮች እንዲሟሉ ያደርጋል፡፡
4. የችሎቱን የስራ አፈፃፀም የሚመለከት ሪፖርት በወረዳው ለወረዳ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት፣ በከፍተኛና ጠቅላይ ፍርድ ቤቶችም በየደረጃው ላሉት ፕረዜዳንቶች ያቀርባል፡፡

29. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ ጉባኤ

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ ጉባኤ ኣባላት
   ሀ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና ምክትል ፕረዚዳንት፣
   ለ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኞች
   ሐ. የከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ፕረዚዳንቶች ናቸው
2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ፡-
   ሀ. የፍትህ፡ የፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ሃላፊዎች
   ለ. የሕግ ባለሙያዎችና የጠበቆች ማሕበር የመሳሰሉ አግባብነት ያላቸው አካላት

www.abyssinialaw.com

ዘለዎም ኣካላት ዝውክሉዎም ሰብ ሞያ ሕጊ

ሐ. ኣብዚ ክልል ዝርከቡ ፋካልቲ ሕጊ ዝውክሉዎም ወይ ብውልቀ ዝሰርሑ ምሁራት ሕጊ ብዘይድምፂ ንምስታፍ ክዕደሙ ይኽእሉ፡፡

30. ስልጣንን ተግባርን ጉባኤ ሕጊ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

እቲ ጉባኤ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ፡

1. ኣብ ኣፈፃፅማ ከይዲ ስራሕ ፍርዲ ብዛዕባ ዘጋጥሙ ፀገማት ተመያይጥካ ዝፍትሑሉ ኣገባብ ምቕማጥ
2. ኣብ መጋባእያታት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ወይ ኣብ ሰበር መጋባእያ ፌደራል ዝተሰዓሩ መዛግብቲ ደረጃ መእመናይነቶም ብጥንቃቐ ተራእዩ ዝምልከቶም ሰብ ሞያ ሕጊ ከም መመሃሪ ክጥቀሙሎም ምግባር፡፡
3. ሓደሽቲ ሕግታት ንኽወፁ ወይ ነባር ሕግታት ንኽመሓየሹ ናብ ቤት ምኽሪ ሓሳብ ምቕራብ፡፡
4. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 24 /11/ ዝተመልከተ ተግባር ዝፍፀመሉ ኣገባብ የቕምጥ፣ ብሓላፍነት'ውን ይከታተል፡፡
5. ንኣፈፃፅማ ስራሕ እቲ ጉባኤ ዝጠቅም መምርሒ ምውፃእ ፡፡

31. ኣሰራርሓ ጉባኤ ሕጊ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

1. ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣካቢ ጉባኤ ይኾውን፡፡
2. እቲ ጉባኤ ናይ ባዕሉ ፀሓፊ ይምድብ፡፡
3. እቲ ጉባኤ ኣብ ዓመት ክልተ ግዜ ይእከብ፣ ከም ኣድላይነቱ ድማ እቲ ፕረዚዳንት ባዕሉ ወይ ሓደ ሲሶ ናይቶም ኣባላት ሕቶ

የሚወክሉዋቸው የሕግ ባለሙያዎች

ሐ. በዚህ ክልል የሚገኙ የሕግ ፋከልቲ የሚወክሉዋቸው ወይም በግል የሚንቀሳቀሱ የሕግ ምሁራን ያለ ድምፅ ለመሳተፍ ሊታደሙ ይችላሉ ፡፡

30. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ ጉባኤ ስልጣንና ተግባር

ጉባኤው የሚከተለው ስልጣንና ተግባር ይኖረዋል፡-

1. በዳኝነት የስራ ሂደት አፈፃፀም በሚያጋጥሙ ችግሮች ላይ ተወያይቶ የመፍትሄ አቅጣጫ ማስቀመጥ
2. በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ችሎቶች ወይም በፌደራል ሰበር ሰሚ ችሎት የተሻሩ መዛግብት የአሳማኝነታቸው ደረጃ በጥንቃቄ ታይቶ የሚመለከታቸው የህግ ባለሙያዎች እንደ መመሟሪያ እንዲጠቀሙባቸው ማድረግ፡፡
3. አዳዲስ ሕጎች እንዲወጡ ወይም ነባር ሕጎች እንዲሻሻሉ ለምክር ቤት ሓሳብ ማቅረብ ፡፡
4. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 24/11/ የተመለከተው ተግባር የሚፈፀምበትን አገባብ ያስቀምጣል፣ በሃላፊነትም ይከታተላል፡፡
5. ለጉባኤው የስራ አፈፃፀም የሚጠቅም መመርያ ማውጣት

31. የጠቅላይ ፍርድ ቤት የሕግ ጉባኤ አሰራር

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት የጉባኤው ሰብሳቢ ይሆናል ፡፡
2. ጉባኤው የራሱን ፀሓፊ ይመድባል፡፡
3. ጉባኤው በዓመት ሁለት ጊዜ ይሰበሰባል፣ እንደ ስፈላጊነቱም ፕረዚዳንቱ ራሱ ወይም ከአባላቱ አንድ ሶስተኛ ጥያቄ ካቐረቡ ተጨማሪ ስብሰባ

www.abyssinialaw.com

እንተቕሪቦም ተወሳኺ ኣኼባታት ክፅውዕ ይኽእል፡፡

4. ክልተ ሲሶ ኣባላት እቲ ጉባኤ እንተተረኺቦም ምልኣተ ጉባኤ ይኸውን፡፡

ክፍሊ ሓሙሽተ
ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

32. ደንቢ ወይ መምርሒ ምውፃእ

1. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ደንቢ ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ የውፅእ፡፡
2. ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፅእ ደንቢ መፈፀሚ መምርሒ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ የውፅእ፡፡

33. ኣብ ከይዲ ዝርከቡ ዋኒናት

እዚ ኣዋጅ ኣብ ዝፀደቐሉ እዋን ኣብ ዝኾነ ብርኪ ቤት ፍርዲ ክረኣዩ ዝፀንሑ ዋኒናት ብዝጀመሩሉ ኩነታት ይውድኡ፡፡

34. ዝተስዓሩን ተፈፃሚነት ዘይብሎምን ሕግታት

1. መጣየሺ ኣዋጅ ኣብያተ ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣዋጅ ቑፅሪ 49/1994 በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፡፡
2. ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሕን ልማዳዊ ኣሰራርሓን በዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ተፈፃምነት ኣይህልዎን

35. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ 13 ታሕሳስ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕረዜደንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

ሊጠራ ይችላል፡፡

4. ከአባላቱ ሁለት ሶስተኛ ከተገኙ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል፡፡

ክፍል አምስት
የተለያዩ ድንጋጌዎች

32.. ደንብ ወይም መመርያ ማውጣት

1. ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ ደንብን የትግራይ ምክር ቤት ያወጣል፡፡
2. ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ የሚወጣ ደንብ ለማስፈፀም መመርያ ጠቅላይ ፍድ ቤት ያወጣል፡፡

33.. በሂደት ላይ ያሉ ጉዳዮች

ይህ አዋጅ በፀደቀበት ወቅት በማንኛውም የፍርድ ቤት እርከን በመታየት ላይ ያሉ ጉዳዮች በጀመሩበት ሁኔታ ፍፃሜ ያገኛሉ፡፡

34. የተሻሩና ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 49/1994 በዚህ አዋጅ ተሽረዋል፡፡
2. ለዚህ አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመርያና ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ ለተነሱ ጉዳዮች ተፈፃምነት አይነረውም፡፡

35. ይህ አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ከልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት ታህሳስ 13 ቀን 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፤፤

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ፕረዜደንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. ---- መቐለ 188-/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. ------- መቐለ188-/2003 ዓ/ም

መጣየሺ ኣዋጅ ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲትግራይ ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 188/2003

ነፃ ናይ ዳይነት ኣካል ብሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝተጣየሸ ብምዃኑ፣

ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ኣብ ናይ ዳያኑ መሰልን ግቡእን ኣድሂቡ ክሰርሕ ሕገ-መንግስታት ፌዴራልን ክልልናን ሰፊሕ ስልጣን ዘንበሩሉ ናይ ክልልና ኣብያተ ፍርዲ ዝለዓለ ኣካል ምሕደራ ምዃኑ ርዱእ ብምግባር

ነፃነትን ተሓታትን ቤት ፍርዲ ብዝኾነ ይኹን ውሽጣዊ ወይ ግዳማዊ ፅዕንቶ ከይሸራረፍ ወሳናይ ተርኡ ዝፃወት፣ ንመትከላት ሕገ መንግስቲ ዝጣበቕ፣ ንግዕዝይና ዘይፃወርን ግልፅነት ዝዓሰሎን ኮይኑ ብብቕዓት ግልጋሎቱ ህዝባዊ ኣመኔታ ዘሕደረ ስርዓት ዳይነት ንምህናፅ ዘኽእሎ ኣወዳድባን ስልጣንን ከም ብሓዱሽ ምውሳን ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ መሰረት ዝስዕብ ተኣዊጁ'ሎ፡፡

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ኣዋጅ እንደገና ለማሻሻል የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 188/2003

ነፃ የዳኝነት ኣካል በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግሰት የተቋቋመ በመሆኑ ፣

የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ የዳኞች መብትና ግዴታ ላይ ትኩረት ሰጥቶ እንዲሰራ የፌደራልና የክልላችን ህገ- መንግስታት በሰጡት ሰፊ ስልጣን መሰረት የክልላችን ፍርድ ቤቶች መስተዳድር የበላይ ኣካል መሆኑን በመገንዘብ ፣

የፍርድ ቤት ነፃነትና ተጠያቅነት በምንም መልኩ በውስጥም ሆነ በውጫዊ ጫና እንዳይሸራረፍ ወሳኙን ድርሻ የሚጫወት ፣ ሕገ-መንግስታዊ መርሆን የሚከተል፣ ሙስናን የማይሸከምና ግልፅነት የሰፈነበት ሆኖ በግልግሎት ብቃቱ ህዝባዊ ኣመኔታ ያተረፈ የዳኝነት ስርዓት ለማነፅ የሚያስችለውን ስልጣንና አወቃቀርን እንደ ኣዲስ መወሰን አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህገ-መንግስት ዓንቀፅ 49 /3/ሀ/ መሰረት የሚከተለው ታውጀዋል፡፡

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ ድንጋገ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ መጣየሺ ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ በሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቑፅሪ 188/2003 " ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል፡፡

2. ትርጉም

ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ ፡-

1. " ሕገ-መንግስቲ" ማለት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፡፡
2. " ቤት ምኽሪ" ማለት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፡፡
3. " ቤት ፍርዲ" ማለት ወረዳ ፣ ማእኸላይን ላዕለዋይን ኣብያተ ፍርዲ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዘጠቓልል'ዩ፡፡
4. " ጉባኤ " ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብደረጃ ክልል ዝተጣየሸ ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ እዩ፡፡
5. " ዞባ ጉባኤ " ማለት ኣካል ጉባኤ ኮይኑ ብደረጃ ዞባ በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ'ዩ፡፡
6. " ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት" ማለት ሙያዊ ብቕዓት ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ብኣግባቡ እንዳተኸታተለ ዓቕሚ ክዕብዩ ዘኽእሎም ኩነታት ዘመዓራሪ ብደረጃ ክልል ዝተጣየሸ ኣካል ጉባኤ እዩ፡፡
7. " ቤት ፅሕፈት " ማለት ስራሕቲ ኣካላት ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ከዋድድን ማህደር ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ክሕዝን ዝተጣየሸ ቤት ፅሕፈት ጉባኤ እዩ፡፡
8. "ዳይና" ማለት ብጉባኤ ተመልሚሉ ኣብ ቤት ፍርዲ ብዳይነት ንክሰርሕ ብቤት ምኽሪ ዝተሸመ በዓል ሞያ ሕጊ እዩ፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "ተሻሽሎ የወጣ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የዳኞች አሰተዳደር ጉባኤ ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 188/2003"ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ

1. " ህገ-መንግስት" ማለት ተሻሽሎ የወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህገ-መንግስት ነው፡፡
2. " ምክር ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው፡፡
3. "ፍርድ ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ወረዳ፣ ከፍተኛ እና ጠቅላይ ፍርድ ቤቶችን ያጠቃልላል፡፡
4. " ጉባኤ " ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት በክልል ደረጃ የተቋቋመ የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ነው፡፡
5. " ዞን ጉባኤ " ማለት የጉባኤው አካል ሆኖ በዞን ደረጃ በዚህ አዋጅ የተቋቋመ ነው፡፡
6. "የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን" ማለት የዳኞች ፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤው ተሿሚዎችን ሙያዊ ብቃት በአግባቡ እየተከታተለ አቅም እንዲያጐለብቱ የሚያስችላቸውን ሁኔታ የሚያመቻች፣ በክልል ደረጃ የተቋቋመ የጉባኤው አካል ነው፡፡
7. "ፅሕፈት ቤት" ማለት የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አካላትን ስራ ለማቃናጀትና የዳኞች፣ የሬጅስትራሮችና የጉባኤ ሹመኞችን ማህደር ብአግባቡ ለመያዝ የተቋቋመ የጉባኤው ፅሕፈት ቤት ነው፡፡
8. "ዳኛ " ማለት በጉባኤ ተመልምሎ በፍርድ ቤት በዳኝነት እንዲሰራ በምክር ቤት የተሾመ የሕግ ባለ ሞያ ነው፡፡

www.abyssinialaw.com

9. “ሬጅስትራር” ማለት ብጉባኤ ተመልሚሉ ኣብ ቤት ፍርዲ ብሬጅስትራርነት ንክሰርሕ ብቤት ምክሪ ዝተሾመ በዓል ሞያ ሕጊ እዩ፡፡
10. “ሕፁይ ዳይና“ ማለት ብጉባኤ ምስተመልመለ ቤት ምኽሪ ብዳይነት ክሳብ ዝሸሞ ብሞያ ሕጊ ኣብ ቤት ፍርዲ ብጊዜያውነት ተመዲቡ ዝሰርሕ እዩ፡፡
11. “ሕፁይ ሬጅስትራር” ማለት ቤት ዕሕፈት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ዝህቦ መፍለይ ፈተና ምስ ሓላፈን ብጉባኤ ተፃርዩ ምስተመልመለን ቤት ምኽሪ ክሳብ ዝሸሞ ብሞያ ሕጊ ኣብ ቤት ፍርዲ ብጊዜያውነት ተመዲቡ ዝሰርሕ'ዩ፡፡
12. “ተሸየምቲ ጉባኤ” ማለት ተፀዋዒ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት ፣ ኢንስፔክተራትን ተፀዋዒ ቤት ፅሕፈትን ኮይኖም ብጉባኤ ዝሸየሙን ዝምደቡን እዮም፡፡
13. “ ናይ ዲስፕሊን ጥፍኣት ” ማለት ኣብ ደንቢ ስነ-ምግባር ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ካብ ዝተዘርዘሩ ድንጋገታት ንገሊኡ ዝጥሕስ ተግባር እዩ፡፡
14. “ርኡይ ዝኾነ ምንኣስ ክእለት ስራሕን ቅልጣፈን” ማለት ኣብ መምርሒ መዐቀኒ ኣፈፃፅማ ስራሕ ዳያኑ ካብ ዝተመልከተ ውፅኢት ንታሕቲ ዝረኸበ እንትኸውን እዩ፡፡

3. ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንደቂ ኣንስትዮ'ውን ዝገልፅ'ዩ፡፡

4. ናይዚ ኣዋጅ ወሰን ተፈፃምነት

እዚ ኣዋጅ ኣብ ልዕሊ እዞም ዝስዕቡ ተፈፃምነት ይህልዎ፡-

1. ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ኣብ ስራሕ ዝርከቡ ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ከምኡ'ውን ሕፁያት ዳያኑን ሬጅስትራራትን፣

9. “ሬጅስትራር” ማለት በጉባኤ ተመልምሎ በፍርድ ቤት በሬጅስትራርነት እንዲሰራ በምክር ቤት የተሾመ የሕግ ባለሞያ ነው፡፡
10.“ እጩ ዳኛ” ማለት በጉባኤ እንደተመለመለ ምክር ቤት በዳኝነት እስከሚሾመው ድረስ በህግ ሙያ በፍርድ ቤት በግዜያዊነት ተመድቦ የሚሰራ ነው፡፡
11. “ እጩ ሬጅስትራር ” ማለት የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፅሕፈት ቤት የሚሰጠውን መለያ ፈተና ካለፈና በጉባኤው ተጣርቶ ከተመለመለ በኋላ ምክር ቤት እስከሚሾመው ድረስ በህግ ሙያ በፍርድ ቤት በግዜያዊነት ተመድቦ የሚሰራ ነው፡፡
12. “ የጉባኤ ሹመኞች ” ማለት የሙያዊ ብቃት ክትትል ተጠሪ፣ ኢንስፔክተሮችና የፅህፈት ቤቱ ተጠሪ ሆነው በጉባኤ የሚሾሙና የሚመደቡ ናቸው፡፡
13. “የዲስፕሊን ጥፋት” ማለት በዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎች የስነ-ምግባር ደንብ ውስጥ ከተዘረዘሩት ድንጋጌዎች አንዱን የሚጥስ ተግባር ነው፡፡
14. “ ግልጽ የሆነ የስራ ችሎታና ቅልጥፍና ማነስ” ማለት በዳኞች ስራ አፈፃፀም መመዘኛ መመርያ ከተመለከተው ያነሰ ውጤት ያገኘ ሲሆን ነው፡፡

3. የፆታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተገለፀ ሁሉ ለሴት ፆታም የሚገልፅ ነው፡፡

4. የአዋጁ ተፈፃሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ በሚከተሉት ላይ ተፈፃሚነት ይኖረዋል፡-

1. በፍርድ ቤቶች እየሰሩ በሚገኙ ዳኞች፣ ሬጅስትራሮች እና የጉባኤ ተሿሚዎች እንዲሁም እጩ ዳኞችና ሬጅስትራሮች፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡሰ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሱ ኣባላት ናይ ስነ ምግባር ክሲ ተመስሪትዎም እናሃለወ ካብ ስርሖም ንዘለቐቑ፡፡

5. ንሽመት ዳይነት ዘብቅዑ ረቛሒታት

1. እዞም ዝስዕቡ ረቛሒታት ዘማለአ ሰብ ተወዳዲሩ ንስራሕ ዳይነት ክሽየም ይኽእል፡-
   ሀ. ኢትዮጵያዊ ዝኾነ ፣
   ለ. ብሞያ ዳይነት ንምስራሕ ፍቃደኛ ዝኾነ፣
   ሐ. ዕድሚኡ ካብ 25 ዓመት ዘይንእስ፣
   መ. ንሕገ-መንግስታት ፌደራልን ክልልናን ተኣማኒ ዝኾነ፣
   ረ. ናይዚ ክልል ናይ ስራሕ ቋንቋ ብዝግባእ ዝፈልጥ፣
   ሰ. ብትምህርቲ ሕጊ እንተነኣሰ ቀዳማይ ዲግሪ ዘለዎ፣
   ሸ. ቅድመ ስራሕ ስልጠና ዳይነት ዝወሰደ፣
   ቀ. ፅቡቕ ስነ-ምግባርን ክእለትን ዘለዎ ምዃኑ ከረጋግፅ ዝኽእል ፣
   በ. ብከቢድ ገበን ተቐፂዑ ዘይፈልጥ ምዃኑ መረዳእታ ዘቕርብ፣
   ተ. ንስራሕ ዘዕንቅፍ ናይ ጥዕና ፀገም ዘይብሉ፡፡

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዘተጠቀሰ ከምዘሎ ኮይኑ ኣባል ኣውፃኢ ሕጊ፣ ኣፈፃሚ ሕጊ ወይ ፖለቲካዊ ውድብ እንተኾይኑ ካብ ኣባልነቱ ከይለቐቐ ንዳይነት ክሽየም ኣይኽእልን፡፡

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሸ/ ዝተጠቀሰ እንተሃለወ'ውን ካልኣይ ዲግሪን ልዕሊኡን ዘለዎ ወይ ቀደማይ ዲግሪ ሒዙ በቲ ሞያ እንትንኣሰ ናይ ክልተ ዓመት ልምዲ ስራሕ ዘለዎ እንተኾይኑ ብቐጥታ ክሽየም ይኽእል'ዩ፡፡

4. ኣብዚ ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቐፅ 2 ዝተጠቀሰ ከም ዘሎ ኮይኑ ቕድሚ ስራሕ ምጅማሩ ሓፂር ስልጠና ክውሃቦ ይኽእል'ዩ፡፡

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 የተጠቀሱት ኣባላት የሰነ-ምግባር ክስ ተመስርቶባቸው እያለ ከስራቸው የለቀቁ፡፡

5. በዳኝነት ለመሾም የሚያበቁ መመዘኛዎች

1. የሚከተሉትን መመዘኛዎች ያሟላ ሰው ተወዳድሮ ለዳኝነት ስራ ሊሾም ይችላል ፡-
   ሀ. ኢትዮጵያዊ የሆነ፣
   ለ. በዳኝነት ሙያ ለመስራት ፍቃደኛ የሆነ፣
   ሐ. እድሜው ከ25 ዓመት ያላነሰ፣
   መ. ለፌደራልና ለክልሉ ሕገ-መንግስታት ታማኝ የሆነ፡
   ረ. የክልሉን የስራ ቋንቋ በሚገባ የሚያውቅ፤
   ሰ. በሕግ ትምህርት ቢያንስ የመጀመርያ ዲግሪ ያለው ፣
   ሸ. የዳኝነት የቅድመ ስራ ስልጠና የወሰደ፣
   ቀ. ጥሩ ስነ-ምግባርና ችሎታ ያለው መሆኑን ማረጋገጥ የሚችል ፣
   በ. በከባድ ወንጀል ተቀጥቶ የማያውቅ ለመሆኑ ማስረጃ የሚያቀርብ ፣
   ተ. ስራውን ለማከናወን የማያስችል የጤና ችግር የሌለበት፡፡

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የሕግ ኣውጪ፣ የሕግ ኣስፈፃሚ ወይም የፖለቲካ ድርጅት ኣባል ከሆነ ከኣባልነቱ ሳይለቅ ለዳኝነት ሊሾም ኣይችልም ፡፡

3. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሸ/ የተጠቀሰው ቢኖርም ሁለተኛ ዲግሪና ከዚያ በላይ ያለው ከሆነ ወይም የመጀመርያ ዲግሪ ኖሮት በሙያው ቢያንስ የሁለት ዓመት የስራ ልምድ ያለው በቀጥታ ሊሾም ይችላል፡፡

4. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 የተጠቀሰው እንዳለ ሆኖ ስራ ከመጀመሩ በፊት አጭር ስልጠና ሊሰጠው ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

6. ንሬጅስትራርነትን ተሸያሚ ጉባኤን ዘብቅዑ ረቛሒታት

1. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5/1//ሀ/፣ /ሐ/፣/መ/ ፣ /ረ/ ፣ /ሰ/ ፣/ቀ/ ፣ /በ/ ፣ /ተ/ን ዝተደንገጉ ረቛሒታት ኣብ ልዕሊ እዞም ኣካላት እውን ተፈፃምነት ይህልዎም፡፡
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቀሰ ከምዘሎ ኮይኑ ንተሸየምቲ ጉባኤ ዘገልግል ተወሳኺ ረቋሒ ብደንቢ ይውሰን፡፡

7. ቃለ መሓላ

1. ዳያኑ ቅድሚ ስራሕ ምጅማሮም ዝስዕብ ቃለ-መሓላ ይፍፅሙ፣
   “ ኣነ……… በዚ ሎሚ ዕለት ዳይና …………. ቤት ፍርዲ ኾይነ ተሸይመ ስርሐይ እንትጅምር ዝተወሃበኒ ዓብይ ሕድርን ሓላፍነትን ንሕገ-መንግስቲ ተገዛኣይ ብምኳን ብሕግን ሕጊ ጥራሕን እናተመራሕኩ ሰነ-ምግባረይ ሓልየ ብተኣማንነት ንክፍፅም ቃል እኣቱ””
2. ሬጅስትራራት'ውን ቅድሚ ስራሕ ምጅማሮም ብተመሳሳሊ ኣገባብ ዝፍፅምዎ ቃለ መሓላ ይህልው፡፡

8. ካብ ሰራሕ ምስንባት

1. ዝኾነ ዳይና ፣ ሬጅስትራርን ተሸያሚ ጉባኤን ካብ ስርሑ ክሰናበት ዝኽእል በዞም ዝስዕቡ ምኽንያታት ጥራሕ'ዩ፡፡
   ሀ. ብውልቀ ድሌቱ ስርሑ ክለቕቕ ዝደለየ ዳይና እንተኾይኑ ናይ ክልተ ወርሒ ፣ ሬጅስትራርን ተሸያሚ ጉባኤን ድማ ናይ ሓደ ወርሒ ናይ ፅሑፍ መጠንቀቕታ ንጉባኤ ብምሃብ፣ ወይ
   ለ. ብምክንያት ሕማም ስርሑ ብዝግባእ ክፍፅም ከምዘይኽእል ዘረድእ ናይ ሓኻይም ቦርድ ውሳነ እንተቕርብ'ሞ ጉባኤ ነዚ መሰረት ገይሩ እንትውስን፣ ወይ
   ሐ. ብመሰረት መምርሒ መዐቀኒ ኣፈፃፅማ ስራሕ ርኡይ ዝኾነ ናይ ስራሕ ብቕዓትን ቅልጣፈን

6. ለሬጅስትራርነትና የጉባኤ ተሿሚ የሚያበቁ መመዘኛዎች

1. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 5/1/ /ሀ/፣/ሐ/፣ /መ/፣ /ረ/፣ /ሰ/፣ /ቀ/፣ /በ/ እና /ተ/ የተደነገጉት መመዘኛዎች በነዚህ አካላት ላይም ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል፡፡
2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 የተጠቀሰው እንዳለ ሆኖ ለጉባኤ ተሿሚዎች የሚያገለግል ተጨማሪ መመዘኛ በደንብ ይወሰናል፡፡

7. ቃለ መሓላ

1. ዳኞች ስራ ከመጀመራቸው በፊት የሚከተለውን ቃለ መሓላ ይፈጽማሉ፣
   “ እኔ ……… በዛሬው ዕለት የ ……………ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኜ ስሾምና ስራየን ስጀምር የተሰጠኝን ከፍተኛ አደራና ሃለፊነት ለህገ-መንግስቱ ተገዥ በመሆን በህግና በህግ ብቻ እየተመራሁኝ ሰነ-ምግባሬን ጠብቄ በታማኝነት ለመፈፀም ቃል እገባለሁ””
2. ሬጅስትራሮችም ስራ ከመጀመራቸው በፊት ብተመሳሳይ ሁኔታ የሚፈፅሙት ቃለ ማሓላ ይኖራል፡፡

8. ከስራ ማሰናበት

1. ማንኛውም ዳኛ፣ ሬጅስትራርና የጉባኤው ተሿሚ ከስራ ሊሰናበት የሚችለው በሚከተሉት ምክንያቶች ብቻ ነው፡፡
   ሀ. በራሱ ፍቃድ ስራውን መልቀቅ የፈለገ ዳኛ ከሆነ የሁለት ወር፣ ሬጅስትራርና የጉባኤው ተሿሚ ደግሞ የአንድ ወር የፅሑፍ ማስጠንቀቅያ በመስጠት፣ ወይም
   ለ. በህመም ምክንያት ስራውን በሚገባ ማከናወን የማይችል መሆኑን የሚያስረዳ የሓኪሞች ቦርድ ውሳኔ ሲያቀርብና ጉባኤው ይህን መሰረት አድርጎ ሲወስን ፣ ወይም
   ሐ. በስራ አፈፃፀም መመዘኛ መመርያ መሰረት ግልፅ የሆነ የስራ ብቃትና ቅልጥፍና ያነሰው

ዝነኣሶ ምኽኑ ጉባኤ እንትውስን፣ ወይ

መ. ከቢድ ጉድለት ስነ-ምግባር ወይ ንስራሕ ዳይነት ብባህሪኡ ዝፃባእ ተግባር ብምፍፃሙ ጥፍኣተኛ ተባሂሉ ካብ ስራሕ ክሰናበት ጉባኤ እንትውስን ፣ ወይ

ረ. ብሕጊ ዝተወሰነ ናይ ጡረታ ዕድመ እንትኣክል እዩ፡፡

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሀ/ ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ናይ ስነ-ምግባር ክሲ ዝተመስረቶ እንትኸውን ናይ ስንብት ደብዳቤ ክረክብ ዝኽእል እቲ ናይ ዲስፕሊን ዋኒኑ ተራእዩ ዕልባት ምስ ረኸበ'ዩ፡፡

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ለ/፣/ሐ/ን /መ/ ን ዝተመልከተ ኣብ ልዕሊ ዳይናን ሬጅስትራርን ተፈፃሚነት ዝህልዎ ናይቲ ጉባኤ ውሳነ ናብ ቤት ምኽሪ ቐሪቡ ብኣብዝሓ ድምፂ እንትፀድቕ'ዩ፡፡

9. አዋሃህባ ደብዳበ ስንብትን ትሕዝትኡን

1. ኣብ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 /ሀ/ ዝተቐመጠ ናይ ግዘ ገደብ ምስኣኸለ ሽዑ ንሽዑ ብኣካቢ ጉባኤ ናይ ስንብት ደብዳበ ይወሃቦ፡፡ ብኻሊእ ምኽንያት ንዝሰናበት ግን ኣፈፃፅማኡ ከከምኩነታቱ ዝውሰን ይኸውን፡፡

2. ናይ ስንብት ደብዳበ ዝርዝር ትሕዝቶ ዝምልከት ብደንቢ ይውሰን፡፡

10. ኣቀራርባ ጥርዓን ስነ-ምግባርን ኣፈፃፅማኡን

1. ዳይና ወይ ሬጅስትራር ወይ ተሸያሚ ጉባኤ ንዝፍፅሞ ጉድለት ስነ-ምግባር ዝምልከት ጥርዓን ወይ ጥቆማ ዘለዎ ሰብ ብፅሑፍ ወይ ብቃል ወይ ብስልኪ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ከቕርብ ይኽእል፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

2. እቲ ዝቐርብ ጥርዓን ወይ ጥቆማ ኣብ ሓቂ ዝድረኸን ብመርትዖ ዝተደገፈን ክኸውን ይግባእ፡፡

www.abyssinialaw.com

መሆኑን ጉባኤው ሲወስን፡ ወይም

መ. ከባድ የስነ-ምግባር ጉድለት ወይም በባህሪው ከዳኝነት ስራ ጋር የሚቃረን ተግባር በመፈፀሙ ጥፋተኛ ተብሎ ከስራ እንዲሰናበት ጉባኤው ሲወስን፣ ወይም

ረ. በሕግ የተወሰነው የጡረታ እድሜ ሲደርስ ነው፡፡

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሀ/ የተደነገገው ቢኖርም የስነ-ምግባር ክስ የቀረበበት ሲሆን የስንብት ደብዳቤ ማግኘት የሚችለው የዲስፕሊን ጉዳዩ ታይቶ እልባት ካገኘ በኋላ ነው፡፡

3. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ለ/፣/ሐ/ና /መ/ የተመለከተው በዳኞችና ሬጅስትራሮች ላይ ተፈፃሚነት የሚኖረው የጉበኤው ውሳኔ ለምክር ቤቱ ቀርቦ ብአብላጫ ድምፅ ሲፀድቅ ነው፡፡

9. የስንብት ደብዳቤ አሰጣጥና ይዘቱ

1. በዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 /ሀ/ የተቀመጠው የጊዜ ገደብ ሲደርስ ወድያውኑ በጉባኤው ሰብሳቢ የስንብት ደብዳቤ ይሰጠዋል፡፡ በሌላ ምክንያት ለሚሰናበት ግን አፈፃፀሙ እንደየሁኔታው የሚወሰን ይሆናል፡፡

2. የስንብት ደብዳቤውን ዝርዝር ይዘት በሚመለከት በደንብ ይወሰናል ፡፡

10. የስነ- ምግባር ቅሬታ አቀራረብና አፈፃፀሙ

1. ዳኛ ወይም ሬጅስትራር ወይም የጉባኤ ተሿሚ ለፈፀመው የስነ-ምግባር ጉድለት አቤቱታ ወይም ጥቆማ አለኝ የሚል ማንኛውም ሰው በፅሑፍ ወይም በቃል ወይም በስልክ ለሚመለከተው አካል ማቅረብ ይችላል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡፡

2. የሚቀርበው አቤቱታ ወይም ጥቆማ በእውነት ላይ የተመሰረተ እና በማስረጃ የተደገፈ መሆን ይገባዋል፡፡

11. ስነ-ስርዓት ኣኼባ

1. ክልላዊ ጉባኤን ጉባኤ ዞባን ነናይ ባዕሎም ስሩዕ ኣኼባ ኣብ ወርሒ ሓደ ግዜ የካይዱ፡፡ ከከምኣድላይነቱ'ውን ሲሶ ኣበላት ጉባኤ እንትሓቱ ወይ እቲ ኣካቢ ጉባኤ መእመናይ ምኽንያት እንትህልዎ ህፁፅ ኣኼባ ክፅውዑ ይኽእሉ፡፡
2. ስሩዕ ሓበራዊ ኣኼባ ኣካላት ጉባኤ ኣብ ሽዱሽተ ወርሒ ሓደ ግዜ ይካየድ፡፡
3. ካብ ክልተ ሲሶ ዘይውሕዱ ኣባላት እንትርከቡ ምልኣተ ጉባኤ ይኸውን፡፡
4. ናብ ጉባኤ ዝቐርብ ዋኒን ብኣብዝሓ ድምፂ ይውሰን፤ ድምፂ ኣባላት ማዕረ ኣብ ክልተ እንትምቀል ግን ኣካቢ ዝደገፎ ሓሳብ ሳዓራይ ይኸውን፡፡

12. ዘመን ስራሕ

1. ናይቲ ጉባኤ ኮነ ናይ ዞባ ጉባኤ ናይ ሰራሕ ዘመን ሓሙሽተ ዓመት ጥራሕ ይኸውን፡፡
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቀሱ ኣባላት ንካልኣይ ግዜ ክምረፁ ይኽእሉ'ዮም፡፡
3. እቲ መራፂ ኣካል እምነት ንዝሰኣነሎም ኣባላት ጉባኤ ናይ ሰራሕ ዘመኑ ከይኣኸለ ብምሉኡም ወይ ብኸፋል ካብ ሓላፍነት ክውርድ ይኽእል'ዩ፡፡

ክፍሊ ክልተ

ኣመሰራርታን ኣወዳድባን ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ

13. ኣመሰራርታ

1. ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ክልል ትግራይ (ድሕሪ ሕዚ " ጉባኤ" እናተባሃለ ዝፅዋዕ) በዚ ኣዋጅ ብሓዱሽ መልክዕ ተጣይሹ ኣሎ፡፡
2. እቲ ጉባኤ ሕጋዊ ስውነት ዘለዎ ኾይኑ ኣብ ትሕቲኡ ዝተወደቡ ኣካላት ዘለውዎን ብናይ ባዕሉ በጀት ዝመሓደርን እዩ፡፡

www.abyssinialaw.com

11. የስብሰባ ስነ-ስርዓት

1. ክልላዊ ጉባኤና የዞን ጉባኤ በወር አንድ ጊዜ የየራሳቸውን መደበኛ ስብሰባ ያካሂዳሉ፣ እንደየአስፈላጊነቱም ከጉባኤው አባላት አንድ ሶስተኛው ሲጠይቁ ወይም የጉባኤው ሰብሳቢ አሳማኝ ምክንያት ሲኖረው አሰቸኳይ ስብሰባ መጥራት ይችላሉ፡፡
2. የጉባኤ አካላት መደበኛ የጋራ ስብሰባ በስድስት ወር አንድ ጊዜ ይካሄዳል፡፡
3. ከሁለት ሶስተኛ ያላነሱ አባላት ሲገኙ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል፡፡
4. ለጉባኤው የሚቀርበው ጉዳይ በአብላጫ ድምፅ ይወሰናል ፤ የአባላቱ ድምፅ እኩል ለሁለት ሲከፈል ግን ሰብሳቢው የደገፈው ሃሳብ አሸናፊ ይሆናል፡፡

12.. የስራ ዘመን

1. የጉባኤውም ሆነ የዞን ጉባኤ የስራ ዘመን አምስት ዓመት ብቻ ይሆናል፡፡
2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 የተጠቀሱት አባላት ለሁለተኛ ጊዜ ሊመረጡ ይችላሉ፡፡
3. መራጩ አካል እምነት ያጣባቸውን የጉባኤ አባላት የስራ ዘመኑ ሳያልቅ በሙሉ ወይም በከፊል ከሃላፊነት ሊያወርድ ይችላል፡፡

ክፍል ሁለት

የዳኞች አሰተዳደር ጉባኤ አመሰራረትና አወቃቀር

13. አመሰራረት

1. የትግራይ ክልል ዳኞች አሰተዳደር ጉባኤ (ከዚህ በኃላ " ጉባኤ" እየተባለ የሚጠራ) በዚህ አዋጅ በአዲስ መልክ ተቋቁሟል ፡፡
2. ጉባኤው ህጋዊ ሰውነት ያለው ሆኖ በስሩ የተዋቀሩ አካላት ያሉትና በራሱ በጀት የሚተዳደር ነው፡፡

www.abyssinialaw.com

14. ኣወዳድባ

እቲ ጉባኤ እዞም ዝስዕቡ ኣካላት ይህልውዎ ፡፡

1. ብደረጃ ክልል
   ሀ. ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ
   ለ. ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት /ኢንስፔክሽን ቲም/ ክልል
   ሐ. ቤት ፅሕፈት ጉባኤ
2. ብደረጃ ዞባ
   ጉባኤ ዞባ

ክፍሊ ሰለስተ

ተዋፅኦን ስልጣንን ኣካላት ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ

ሀ. ጉባኤ

15. ኣባላት ጉባኤ

1. እቲ ጉባኤ እዞም ዝስዕቡ ኣባላት ይህልውዎ፡-
   ሀ. ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ...... ኣካቢ
   ለ. ም/ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ... ኣባል
   ሐ. ሰለስተ ኣባላት ቤት ምኽሪ ክልል.......... "
   መ. ሓደ ዳኛ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ .... "
   ረ.ሰለስተ ዳያኑ ማእኸላይ ኣብያተ ፍርዲ...... "
   ሰ. ሰለስተ ዳያኑ ወረዳ ኣብያተ ፍርዲ... ...... "
   ሸ. ሓላፊ ቢሮ ፍትሒ ...."
   ቀ. ሓላፊ ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን........... "
   በ. ኣዶ መንበር ማ/ደ/ኣንስትዮ ትግራይ......"
   ተ. ኣቦ መንበር ማሕበር ጠበቃታት ትግራይ "
   ቸ. ኣቦ መንበር ማሕበር ሓረስቶት ትግራይ ..."
2. ኣካቢ ጉባኤ ኣብ ዘይህልወሉ እዋን ምክትል ፕረዚዳንት ተተኪኡ ይሰርሕ፡፡
3. ተፀዋዒ እቲ ቤት ፅሕፈት ናይቲ ጉባኤ ፀሓፊ ይኸውን፡፡

16. ኣመራርፃን ረቛሒን ኣባላት ጉባኤ

1. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 1(መ)፣ (ረ)ን(ሰ)ን ዝተጠቀሱ ዳያኑ ብኣባልነት ንክምረፁ ፡-

14. አደረጃጀት

ጉባኤው የሚከተሉት ኣካላት ይኖሩታል፡፡

1. በክልል ደረጃ
   ሀ. የዳኞች ኣሰተዳደር ጉባኤ
   ለ. የክልል ሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን /ኢንስፔክሽን ቲም/
   ሐ. የጉባኤው ፅሕፈት ቤት
2. በዞን ደረጃ
   የዞን ጉባኤ

ክፍል ሶስት

የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ ኣካላት ተዋፅኦና ስልጣን

ሀ. ጉባኤ

15. የጉባኤው ኣባላት

1. ጉባኤው የሚከተሉት ኣባላት ይኖሩታል፡-
   ሀ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት...ሰብሳቢ
   ለ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ም/ፕረዚዳንት...ኣባል
   ሐ.የክልል ምክር ቤት ሶሰት ኣባላት.........."
   መ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ ዳኛ.......... "
   ረ. የከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ሶስት ዳኞች........."
   ሰ. የወረዳ ፍርድ ቤቶች ሶስት ዳኞች..........."
   ሸ. የፍትሕ ቢሮ ሓላፊ ...."
   ቀ. የፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ሓላፊ............ "
   በ. የትግራይ ሴቶች ማህበር ሊቀመንበር...... "
   ተ. የትግራይ ጠበቆች ማህበር ሊቀ መንበር ..."
   ቸ. የትግራይ ገበሬዎች ማሕበር ሊቀ መንበር ..."
2. የጉባኤው ሰብሳቢ በማይኖርበት ጊዜ ምክትል ፕረዚደንት ተክቶ ይሰራል፡፡
3. የፅሕፈት ቤቱ ተጠሪ የጉባኤው ፀሓፊ ይሆናል፡፡

16. የጉባኤ ኣባላት አመራረጥና መመዘኛ

1. በዚህ ኣዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 1 (መ)፣ (ረ)ና(ሰ) የተጠቀሱት ዳኞች በኣባልነት ለመመረጥ ፡-

www.abyssinialaw.com

ሀ. ክልተ ዓመትን ልዕሊኡን ኣብ ስራሕ ዳይነት ዘገልገለ ፣

ለ. ብስነ-ምግባሩን ስርሑን ምስጉን ዝኾነ ክኾን ኣለዎ፡፡

2. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 1(መ)፣(ረ)ን(ሰ)ን ዝተጠቐሱ ዳያኑ ዝሰርሑሉ ከባቢ ብዘየገድስ በዚ ኣዋጅ ዝመሓደሩ ኩሎም ኣባላት ኣብ ዝተረኽቡሉ ሓፈሻዊ ኣኼባ ይምረፁ፡፡

3. ድሕሪ መረፃ ናይ ውክልና ክፍተት እንተጋጢሙ

ሀ. ኣብ መወዳእታ ዓመት ኣብ ዝህልው ሓፈሻዊ ኣኼባ ዳያኑ ብመረፃ ክትካእ ይግበር፡፡

ለ. እቲ ክፍተት ብምኽንያት ዕብየት ስራሕ ዝተፈጠረ እንተኾይኑ ዕብየት ዝረኸቡ ተወከልቲ ክሳብ እቲ ቀፃሊ ናይ መተካእታ መረፃ ውክልነኦም ከምዘሎ ይፀንሕ፡፡

ሐ. እቲ ክፍተት ብኻልኦት ምኽንያታት ዝተፈጠረን ንምልአተ ጉባኤ ዘዕንቕፍን እንተ መሲሉ ግን ክሳብ እቲ ቀፃሊ ሓፈሻዊ ኣኼባ ኣብ ዞባታት ብዝግበር ግዜያዊ መረፃ ይትካእ፡፡

4. ናብዚ ጉባኤ ዝውክል ዳይና ኣባል ጉባኤ ዞበ ክኸውን የብሉን፡፡

5. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 1 (መ)፣(ረ)ን(ሰ)ን ካብ ዝተጠቐሱ ዳያኑ፡-

ሀ. ብጥማር እንተወሓደ እተን ክልተ ደቂ ኣንስትዮ ክኾና ኣለወን ፡፡

ለ. ብዝተኽኣለ መጠን ንተወለድቲ ንኡሳን ብሄረሰብ ኣብ ግምት ዘእተወ መረፃ ንምክያድ ፃዕሪ ይግበር፡፡

17. ስልጣንን ተግባርን ጉባኤ

እቲ ጉባኤ ካብዚ ንታሕቲ ዝተዘርዘሩ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ /5/ን /6/ (1)ን ዝተቀመጠ ረቛሒ ንላዕለዋይ፣ ንማእኸላይን ወረዳን ኣብያተ ፍርዲ ክኾኑ ተባሂሎም በኣከቢ ጉባኤ ካብ ዝቐረቡ ሰብ ሞያ ሕጊ ብቑዓት

ሀ. በዳኝነት ሞያ ሁለት ዓመት እና ከዝያ በላይ ያገለገለ

ለ. በስነ-ምግባሩና በስራው የተመሰገነ መሆን አለበት፡፡

2. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 1(መ)፣(ረ)ና(ሰ) የተጠቀሱት ዳኞች የሚሰሩበት አከባቢ ሳይገድባቸው በዚህ አዋጅ የሚተዳደሩ አባላት በተገኙበት ጠቅላላ ስብሰባ ይመረጣሉ፡፡

3. ከምርጫው ባኋላ የውክልና ክፍተት ካጋጠመ

ሀ. በዓመቱ መጨረሻ በሚኖረው የዳኞች ጠቅላላ ስብሰባ በምርጫ እንዲተካ ይደረጋል፡፡

ለ. ክፍተቱ በስራ እድገት ምክንያት የተፈጠረ ከሆነ እድገቱን ያገኙት ተወካዮች እስከ ሚቀጥለው የመተክያ ምርጫ ድረስ ውክልናቸው እንዳለ ይቆያል፡፡

ሐ. ክፍተቱ በሌላ ምክንያት የተፈጠረና ምልአተ ጉባኤውን የሚያደናቅፍ ከመሰለ ግን እስከሚቀጥለው ጠቅላላ ስብሰባ በየዞኑ በሚደረግ ግዜያዊ ምርጫ ይተካል፡፡

4. ለዚህ ጉባኤ የሚወከለው ዳኛ የዞን ጉባኤው ኣባል መሆን አይኖርበትም፡፡

5. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 1(መ)፣(ረ)ና(ሰ) ከተጠቀሱት ዳኞች ውስጥ፡

ሀ. ከአጠቃላዩ ቢያንስ ሁለቱ ሴቶች መሆን አለባቸ፡፡

ለ. በተቻለ መጠን የኣናሳ ብሄረሰብ ተወላጆችን ግምት ውስጥ ያስገባ ምርጫ ለማካሄድ ጥረት ይደረጋል፡፡

17. የጉባኤው ስልጣንና ተግባር

ጉባኤው ከዚህ በታች የተዘረዘሩ ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ /5/ እና /6/ (1) በተቀመጠው መመዘኛ መሰረት ለጠቅላይ፣ ለከፍተኛና ለወረዳ ፍርድ ቤቶች ይሆናሉ ተብለው በጉባኤው ሰብሳቢ ከቀረቡት የሕግ ባለሞያዎች

ዝበሃሉ ሕፁያት ዳያኑን ሬጅስትራራትን መልሚሉ ንሽመት ናብ ቤት ምኽሪ የቕርብ፡፡

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቀሰ ከምዘሎ ኾይኑ ፡-

ሀ. ሕፁያት ዳያኑ ላዕለዋይን ማእኸላይን ኣብያተ ፍርዲ ቅድሚ ናብ ቤት ምኽሪ ንሽመት ምቕራቦም ብጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ፌደራል ርኢቶ ክወሃበሎም ይሓትት፡፡

ለ. ንዳይነትን ሬጅስትራርነትን ዝተመልመሉ ሕፁያት ሽመቶም ብቤት ምኽሪ ክሳብ ዝፀድቀሎም ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ብሓጋዛይነት መዲቡ የስርሕ፡፡

3. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ዝተቐመጡ ረቛሕታት ኣማሊኦም ዝተረኽቡ ተሸየምቲ ጉባኤ መልሚሉ ይሸይምን ይምድብን፡፡

4. ምልመላ፣ ምደባ፣ ዝውውር ፣ ስልጠናን ትምህርትን ዳያኑ ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ዝምልከት ይውስን፤ ዝርዝሩ ብደንቢ ይወፅእ፡፡

5. ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ብዝምልከት፡-

ሀ. ንዝምደቡሉ ብርኪ ስራሕ ዝድለ ደረጃ ትምህርቲ፣ ስርርዕ፣ ክእለት ስራሕን ተሞክሮን ይውስን፡፡

ለ. ዝኽፈሎ መሃያ ፣ ወሰኽ መሃያን ኣበልን፣ ዝውሃብ ነፃ ግልጋሎት ሕክምና ፣ ካብ ዝተሓተ ናብ ዝለዓለ ብርኪ ቤት ፍርዲ ዝግበር ዕብየትን ካልኦት ዝተፈላለዩ ጥቕማጥቅምን ናብ ቤት ምኽሪ ኣቕሪቡ የወስን፣ ምስ ፀደቀ ተግባራዊ ይገብር፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

6. ኣብ ሰለስቲኡ ፀፍሕታት ኣብያተ ፍርዲ ሰለስተ ብርኪ ስርርዕ ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ክህሉ ይገብር፤ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

www.abyssinialaw.com

መካከል ብቃት ያላቸውን እጩ ዳኞችና ሬጅስትራሮች መልምሎ ለሹመት ለምክር ቤት ያቀርባል፡፡

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ፡-

ሀ. የጠቅላይና የከፍተኛ ፍርድ ቤቶች እጩ ዳኞች ለሹመት ወደ ምክር ቤት ከመቅረባቸው በፊት በፌደራል የዳኞች አስተዳደር ጉባኤ አስተያየት እንዲሰጥባቸው ይጠይቃል ፡፡

ለ. ለዳኝነትና ለሬጅስትራርነት የተመለመሉት እጩዎች ሹመታቸው በምክር ቤቱ እስኪ ፀድቅላቸው ድረስ በፍርድ ቤቶች በረዳትነት መድቦ ያሰራል፡፡

3. በዚህ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 የተቀመጡ መመዘኛዎችን አሟልተው የተገኙ የጉባኤ ተሿሚዎችን መልምሎ ይሾማል፣ ይመድባል፡፡

4. የዳኞች፣ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሻሚዎችን አመላመል ፣ ምደባ፣ ዝውውር፣ ስልጠናና ትምህርትን በሚመለከት ይወስናል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይገለፃል፡፡

5. ዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎችን በሚመለከት፡-

ሀ. ለሚመደቡበት የሰራ መደብ የሚያስፈልግ የትምህርት ደረጃ፣ የደረጃ እርከን፣ የስራ ችሎታና ልምድ ይወስናል፡፡

ለ. የሚከፈላቸው ደመወዝ፣ የደመወዝ ጭማሪ እና ኣበል፣ የሚሰጠው ነፃ የሕክምና ኣገልግሎት፣ ከዝቀተኛ ወደ ከፍተኛው የፍርድ ቤት እርከን የሚደረግ እድገትና ሌሎች የተለያዩ ጥቅማ ጥቅሞችን ለምክር ቤቱ በማቅረብ ያስወስናል፣ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡፡

6. በሶስቱም የፍርድ ቤት ደረጃዎች ለዳኞች፣ ለሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎች ሶስት የእርከን ደረጃ እንዲኖር ያደርጋል፤ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡፡

7. ናይ ስራሕ ሰዓት፣ ኣወሃህባ ፍቓድን ዕረፍትን ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ይውስንን ተግባራዊ ይገብርን፤ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

8. ናይ ወረዳን ማእኸላይን ኣብያተ ፍርዲ ፕረዚደንትታት ይሸይም፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

9. ናይቲ ጉባኤ ዓመታዊ ትልሚ የውፅእ ንተግባራውነቱ ይከታተል፤ ብትልሙ መሰረት ናይ ባዕሉን ኣብ ትሕቲኡ ናይ ዝርከቡ ኣካላት ጉባኤን ኣፈፃፅማ ስራሕ ይግምግምን ይመርሕን፤

10. ስነ-ምግባር ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ዝምልከት ደንቢ የውፅእ፡፡

11. ካብ ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቅዓት ዝቐርበሉ ሪፖርት መበገሲ ብምግባር ኣድላይ ውሳነ ይህብ ፡፡

12. ኣብ ስርሑ ርኡይ ናይ ብቕዓት ምንኣስ ዘርኣየ ወይ ብምኽንያት ሕማም ስርሑ ክካይድ ዘይክኣለ ዳይና ወይ ሬጅስትራር ኩነታቱ ካብ ስራሕ ዘሰናብቶ ወይ ካብ ዝለዓለ ብርኪ ቤት ፍርዲ ናብ ዝተሓተ ዘውርዶ እዩ ኢሉ እንተደምዲሙ ናብ ቤት ምኽሪ ኣቕሪቡ የወስን፡፡ ከምዚ ዓይነት ኣጋጣሚ እንትህሉ ብቤት ምኽሪ ክሳብ ዝውሰን ካብ ስራሕ ኣጊድዎ ክፀንሕ ይክእል'ዩ፤ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

13. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 10፣ 11 ፣12 ዝተዘርዘሩ ምኽንያታት ንተሸየምቲ ጉባኤ ዝምልከት እንትኸውን ናብ ቤት ምኽሪ ምቕራብ ከየድለየ እቲ ጉባኤ ዝህቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ ይኸውን፡፡

14. ድሕንነት ከባቢ ስራሕን ጥዕናን ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ዝተሓለወ ምዃኑ የረጋግፅ፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

15. ተወሰኽቲ ምድብ መጋባእያታት ኣብያተ ፍርዲ ኣብ ዝተፈላለዩ ከባቢታት ንክህልው ብኣካቢ ጉባኤ ተፀኒዑ እንትቐርበሉ ይውስን፡፡

www.abyssinialaw.com

7. የዳኞች፣ የሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎችን የስራ ሰዓት፣ የፍቃድ እና የእረፍት አሰጣጥ ይወስናል፤ ተግባራዊ ያደርጋል ፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወስናል፡፡

8. የወረዳና ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ፕረዚዳንቶችን ይሾማል፤ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፡፡

9. የጉባኤውን አመታዊ እቅድ ያወጣል ለተግባራዊነቱም ይከታተላል፣ በእቅዱ መሰረት የራሱንና በስሩ የሚገኙትን የጉባኤ አካላት የስራ አፈፃፀም ይገመግማል፣

10. የዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎችን የሚመለከት የስነ-ምግባር ደንብ ያወጣል፡፡

11. ከሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን የሚቀርብለትን ሪፖርት መነሻ በማድረግ አስፍላጊውን ውሳኔ ይሰጣል፡፡

12. በስራ ላይ ጉልህ የሆነ የብቃት ማነስ ያሳየ ወይም በህመም ምክንያት ስራውን ማከናወን ያልቻለ ዳኛ ወይም ሬጅስትራር ሁኔታው ከስራ የሚያባርረው ወይም ከላይኛው የፍርድ ቤት ደረጃ ወደ ታችኛው ዝቅ የሚያደርገው ነው ብሎ ከደመደመ ለምክር ቤቱ በማቅረብ ያስወስናል፤ እንደዚህ ዓይነት አጋጣሚ ሲኖር በምክር ቤቱ እስከሚወሰን ድረስ ከስራ አግዶት ሊቆይ ይችላል፡፡ ዝርዝሩ በደንቡ ይወሰናል፡፡

13. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቐፅ 10፣ 11 ፣12 የተዘረዘሩት ምኽንያቶች የጉባኤ ተሿሚዎችን የሚመለከት ሲሆን ወደ ምክር ቤት ማቅረብ ሳያስፈልግ ጉባኤው የሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል፡፡

14. የዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎች የስራ አከባቢ ድህንነትና ጤንነታችው የተጠበቀ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡ ዝርዝሩ በደንቡ ይወሰናል፡፡

15. የፍርድ ቤቶች ተጨማሪ ምድብ ችሎቶች በተለያዩ አከባቢዎች እንዲኖሩ በጉባኤው ሰብሳቢ ተጠንቶ ሲቀርብለት ይወስናል፡፡

16. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (3፣4) ኣብ ዝተዘርዘሩ ዋኒናት ኣመልኪቱ ንዝልዓል ጥርዓን ወይ ቅሬታ ሰሚዑ ፍታሕ ዝህብ ኮሚቴ ሰማዒ ቅሬታ ከከምኣድላይነቱ የጣይሽ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡

17. ስራሕቲ ንምትግባር ዝሕግዙ ኮሚቴታት ከምኣድላይነቱ ካብ ውሽጡ እናጣየሸ ከዋፍር ይክእል ፡፡

18. ቤት ፅሕፈት ጉባኤ ዝሰርሓሉ መምርሒ የውፅእ፣ ንኣፈፃፅምኡ ይከታተል፡፡

19. ከይዲ ስራሕ ፍርዲ ሃናፃይ ብዝኾነ ገምጋምን ክትትልን ዝፍፀም ምዃኑ የረጋግፅ፤

20. ምስ ባህሪ ስርሑ ዝተኣሳሰሩ ካልኦት ሕጋዊ ተግባራት ይፍፅም፡፡

18. ስልጣንን ተግባርን ኣካቢ ጉባኤ

ኣካቢ ጉባኤ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ንቤት ፅሕፈት ጉባኤ ብላዕለዋይነት ይመርሕ፡፡
2. ናይቲ ጉባኤን ኣካላት ጉባኤን ኣኼባ ይፅውዕ ፣ ይመርሕ፡፡
3. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ /5/ን /6/ (1)ን ዝተቐመጠ ረቛሒ ንላዕለዋይ፣ ንማእኸላይን ወረዳን ኣብያተ ፍርዲ ንዳይነትን ንሬጅስትራርነትን ይበቕዑ እዮም ዝበሎም ሓርዩ ሽም ዝርዝሮምን ሓፂር ድሕረ ባይታኦምን ዝምልከት መግለፂ ናብ ጉባኤ የቕርብ፡፡ በቲ ጉባኤ ዝተመልመሉ ንሽመት ናብ ቤት ምኽሪ የቕርብ፡፡
4. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 (2) ብዝተደንገገ መሰረት ተሸየመቲ ጉባኤ ዝኾኑ ሽም ዝርዝር ምስ ሓፂር መግለፂ ድሕረ ባይታኦም ናብቲ ጉባኤ ብምቕራብ የሽይም፡፡
5. በዚ ኣዋጅ መሰረት ኣብ ዝወፅእ ደንቢ ብዝህሉ ረቛሒ ንወረዳን ማእኸላይን ኣብያተ ፍርዲ ፕሬዚዳንትነት ይበቕዑ እዩም ዝበሎም ዳያኑ ሽም ዝርዝሮምን ሓፂር መግለፂ ድሕረ

www.abyssinialaw.com

16. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (3፣4) በተዘረዘሩ ጉዳዮች ላይ የሚነሱ ኣቤቱታዎችን ወይም ቅሬታዎችን ተቀብሎ መፍትሄ የሚሰጥ ቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ እንደኣስፈላጊነቱ ያቋቁማል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡፡

17. ስራውን ለማከናወን የሚረዱ ኮሚቴዎችን እንደአስፈላጊነቱ ከውስጡ እያዋቀረ ማሰማራት ይችላል፡፡

18. የጉባኤው ፅሕፈት ቤት የሚሰራበትን መመሪያ ያወጣል፣ አፈፃፀሙንም ይከታተላል፡፡

19. የፍርድ ስራ ሂደት ገንቢ በሆነ ግምገማና ክትትል እየተከናወነ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

20. ከስራው ባህሪ ጋር የተያየዙ ሌሎች ሕጋዊ ተግባራትን ይፈፅማል፡፡

18. የጉባኤው ሰብሳቢ ስልጣንና ተግባር

የጉባኤው ሰብሳቢ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡፡

1. የጉባኤ'ውን ፅህፈት ቤት በበላይነት ይመራል፡፡
2. የጉባኤውንና የጉባኤው ኣካላትን ስብሰባ ይጠራል፣ ይመራል፡፡
3. በዚህ ኣዋጅ አንቀጽ /5/ እና /6/ (1) በተቀመጠው መመዘኛ መሰረት ለጠቅላይ፣ ለከፍተኛና ለወረዳ ፍርድ ቤቶች ለዳኝነትና ሬጅስትራርነት ብቁ ናቸው ያላቸውን መርጦ ስም ዝርዝራቸውንና ኣጭር የህይወት ታሪካቸውን የሚመለከት መግለጫ ለጉባኤው ያቀርባል፣ በጉባኤው የተመለመሉትን ለሹመት ወደ ምክር ቤት ያቀርባል፡፡
4. በዚህ ኣዋጅ አንቀጽ 6 (2) በተደነገገው መሰረት የጉባኤ ተሿሚዎችን ስም ዝርዝር ከኣጭር የህይወት ታሪክ መግለጫ ጋር ለጉባኤው በማቅረብ ያሾማል፡፡
5. በዚህ ኣዋጅ መሰረት በሚወጣው ደንብ ውስጥ በሚኖር መመዘኛ ለወረዳና ለከፍተኛ ፍርድ ቤቶች ፕረዚዳንትነት ብቁ ናቸው ያላቸውን ስም ዝርዝርና አጭር የህይወት ታሪክ መግለጫ

www.abyssinialaw.com

ባይታኦምን ኣዳልዩ ናብ ጉባኤ ብምቕራብ የሽይም፡፡

6. ህፁፅ ኩነታት እንተጋጥም እቲ ጉባኤ ክሳብ ዝእከብ ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ብግዚያዊነት ይምድብ፣ የዛውር፤ እዚ ዝተገበረ ግዚያዊ ዝውውርን ምደባን ኣብ ዝቕፅል ኣኼባ ናብ'ቲ ጉባኤ ኣቕሪቡ የወስን፡፡

7. ብድልየቶም ዝሰናበቱ ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ዝሃብዎ ናይ መጠንቀቕታ ጊዜ ገደብ ምስሓለፈ ሽዑንሽዑ ናይ ስንብት ወረቐት ይህብ፣ ኣብ ቀፃሊ ኣኼባ ድማ ነቲ ጉባኤ የፍልጥ፡፡

8. ብናይ ባዕሉ ተበግሶ ወይ ብዝረኸቦ ሓበሬታ ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ዝተረኣየ ናይ ስነ ምግባር ጉድለት ተፃርዩ ውሳነ ንኽረክብ ናብ ጉባኤ የቕርብ፡፡

9. ከም ኣድላይነቱ ተወሰኽቲ ምድብ መጋባእያታት ኣፅኒዑ ንውሳነ ናብቲ ጉባኤ የቕርብ፡፡

10. ናይቲ ጉባኤ ውሳነታት ተግባራውነት ይከታተልን ይቆፃፀርን፤ ነቲ ጉባኤ ወኪሉ ይሰርሕ፡፡

11. ፀብፃብ ስራሕ ኣካላት ጉባኤ ናብ'ቲ ጉባኤን በዚ ኣዋጅ ናብ ዝመሓደሩ ኣካላትን የቕርብ፡፡

12. በቲ ጉባኤ ዝውሃቡዎ ካልኦት ተዛመድቲ ተግባራት ይፍፅም፡፡

ለ. ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት

19. ኣወዳድባ ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት

ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት ካብ መንጎ ዳያኑ ዝምደቡ ሓደ ተፀዋዕን ክልተ ኢንስፔክተራትን ዘለውዎ ኮይኑ ብደረጃ ክልል ዝጣየሽ ይኸውን፡፡

20. ስልጣንን ተግባርን ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት

አዘጋጅቶ ለጉባኤ በማቅረብ ያሾማል፡፡

6. አስቸኳይ ሁኔታ ሲያጋጥም ጉባኤው እስከ ሚሰበሰብ ድረስ ዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎችን በጊዚያውነት ይመድባል፣ ያዛውራል፣ የተደረገውንም ጊዝያዊ ዝውውርና ምደባ በሚቀጥለው የጉባኤ ስብሰባ አቅርቦ ያስወስናል፡፡

7. በፍላጎታቸው ከስራ የሚሰናበቱ ዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎች የሰጡት የማስጠንቀቅያ ጊዜ ገደብ ሲደርስ ወዲያውኑ የስንብት ደብዳቤ ይሰጣል፡፡ በሚቀጥለው ስብሰባም ለጉባኤው ያሳውቃል፡፡

8. በራሱ ተነሳሽነት ወይም ባገኘው ጥቆማ መሰረት በፍርድ ቤቶች የሚታይ የስነ-ምግባር ጉድለት ተጣርቶ ውሳኔ እንዲያገኝ ለጉባኤው ያቀርባል ፡፡

9. እንደየአስፈላጊነቱ ተጨማሪ ምድብ ችሎቶችን አጥንቶ ለውሳኔ ለጉባኤው ያቀርባል፡፡

10. የጉባኤው ውሳኔዎችን ተግባራዊነት ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ ጉባኤውን ወክሎ ይሰራል፡

11. የጉባኤው ኣካላት የስራ ኣፈፃፀም ሪፖርትን ለጉባኤውና በዚህ ኣዋጅ ለሚተዳደሩ ኣካላት ያቀርባል ፡፡

12. በጉባኤው የሚሰጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግበራት ይፈፅማል፡፡

ለ. የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን

19. የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን አደረጃጀት

የክልል ሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን ከዳኞች ውስጥ የሚመደቡ አንድ ተጠሪና ሁለት ኢንስፔክተሮች የሚኖሩት ሆኖ በክልል ደረጃ የሚዋቀር ይሆናል፡፡

20. የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን ስልጣንና ተግባር

www.abyssinialaw.com

እዚ ጉጅለ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ናይቲ ጉጅለ ዓመታዊ ትልሚ ስራሕ የውፅእ፡፡
2. ሓፈሻዊ ኣፈፃፅማ ስራሕቲ ዳይነት ኣብያተ ፍርዲ ዝምልከት ዳህሳስ በብእዋኑ የካይድ፣ ነዚ ዝምልከት ፀብፃብ ናብቲ ጉባኤ የቕርብ፡፡
3. በቲ ጉባኤ ወይ ብኣካቢ ጉባኤ ዝወሃብዎ ካልኦት ተዛመድቲ ተግባራት ይፍፅም፡፡

ቡድኑ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የቡድኑን አመታዊ የስራ እቅድ ያወጣል፡፡
2. የፍርድ ቤቶችን ጠቅላላ የዳኝነት የስራ አፈፃፀም በየጊዜው ዳሰሳ ያካሂዳል፣ ይህን የሚመለከት ሪፖርት ለጉባኤው ያቀርባል፡፡
3. በጉባኤው ወይም በጉባኤው ሰብሳቢ የሚሰጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ይፈጽማል፡፡

21. ስልጣንን ተግባርን ተፀዋዒ ጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓት

ናይዚ ጉጅለ ተፀዋዒ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ነቲ ጉጅለ ይመርሕን ይቆፃፀርን፡፡
2. ብመምሃራይነቶም ጠቐምቲ ዝበሃሉ ተሞክሮታት እናፈለየ ብመልክዕ ፀብፃብ ናብ ጉባኤ የቕርብ፡፡
3. ናይቲ ጉጅለ መዛግብትን ሰነዳትን ብኣግባቡ ዝተዓቀቡ ምኻኖም የረጋግፅ፡፡
4. ትልሚ ስራሕ ጉጅለ የዳሉ፤ ናይ ስራሕ ኣፈፃፅማ ሪፖርት ናብ ጉባኤ የቕርብ፡፡
5. ብዘካየዶ ዳህሳስ ኣቢሉ ዝእከቡ ሓበሬታታት መሰረት ብምግባር ናይ ግንዛበ መዕበይ ስልጠናታት ክዳሎን ክውሃብን ምስ ዝምልከቶ ኣካል ኮይኑ ይሰርሕ፡፡

21. የሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን ተጠሪ ስልጣንና ተግባር

የቡድኑ ተጠሪ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. ቡድኑን ይመራል፣ ይቆጣጠራል፡፡
2. በአስተማሪነታቸው ጠቃሚ የሚባሉትን ተሞክሮዎች እየለየ በሪፖርት መልክ ለጉባኤው ያቀርባል፡፡
3. የቡድኑ መዛግብትና ሰነዶች በአግባቡ የተያዙ መሆናቸውን ያረጋግጣል፡፡
4. የቡድኑን የስራ እቅድ ያዘጋጃል፣ የስራ አፈፃፀም ሪፖርት ለጉባኤው ያቀርባል ፡፡
5. ባካሄደው ዳሰሳ ኣማኻኝነት የሚሰበስባቸውን መረጃዎች መሰረት በማድረግ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠናዎች እንዲዘጋጁና እንዲሰጡ ከሚመለከተው ኣካል ጋር ሆኖ ይሰራል ፡፡

ሐ. ቤት ፅሕፈት ጉባኤ

22. ኣወዳድባ ቤት ፅሕፈት ጉባኤ

ቤት ፅሕፈት ጉባኤ ሓደ ተፀዋዒን ሓደ ሴክሪታሪን ይህልዎ ፡፡

ሐ. የጉባኤው ፅሕፈት ቤት

22. የጉባኤ ፅሕፈት ቤት ኣደረጃጀት

የጉባኤው ፅሕፈት ቤት አንድ ተጠሪና አንድ ሴክሪታሪን ይኖሩታል፡፡

23. ስልጣንን ተግባርን ቤት ፅሕፈት ጉባኤ

ቤት ፅሕፈት ጉባኤ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ውሳነታት ጉባኤ የፈፅም፡፡

23. የጉባኤው ፅሕፈት ቤት ስልጣንና ተግባር

የጉባኤው ፅሕፈት ቤት የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የጉባኤውን ውሳኔዎች ያስፈፅማል፡፡

www.abyssinialaw.com

2. ንጉባኤን ንጉጅለ ክትትል ሙያዊ ብቕዓትን ናይ ስራሕ ሃዋህው የመቻቹ፣ ኣብ ወፍሪ ስርሖም ዘድሊ ምትዕርራይ ይገብር፡፡ መዛግብቶምን ሰነዳቶምን ብኣግባቡ ይዕቅብ፡፡
3. ጉባኤ ዘባ ኣድላይ ቴክንካዊ ደገፍ ይህብ፡፡
4. ዓመታዊ ፕላንን በጀትን ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ኣዳልዩ ናብቲ ጉባኤ የቕርብ፡፡
5. በዚ ኣዋጅ ብዝመሓደሩ ኣካላት ዝቐርቡ ምምሕዳራዊ ጥርዓናት የተኣናግድ፡፡
6. ኣፈፃፅማ ስራሕን ምምሕዳራዊ ዋኒናትን ኣካላት ጉባኤ ይከታተል፣ ሓበሬታ ይእክብ፣ ከም ተርታ ቀዳምነቱ እናመዓራረየ ንዝምልከቶ ኣካል የመሓላልፍ፡፡
7. እቲ ጉባኤ ብመሰረት ዘውፅኦ መምርሒ ምዘናን ገምጋምን ናይ ሕድ ሕድ ዳይና፣ ሬጅስትራርን ተሸያሚ ጉባኤን ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስራሕ ምስ ማህደሩ ዝተተሓሓዘ ምዃኑ፣ ከምኡ'ውን እቲ ማህደር ኣግባብነት ዘለዎ መረዳእታታት ኩሉ ብምሉእነት ምሓዙ የረጋግፅ፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፡፡
8. ብጉባኤ ወይ ብኣካቢ ጉባኤ ዝውሃብዎ ካልኦት ተዛመድቲ ተግባራት ይፍፅም፡፡

24. ስልጣንን ተግባርን ተፀዋዒ ቤት ፅሕፈት

ተፀዋዒ ቤት ፅሕፈት እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ:-

1. ነቲ ቤት ፅሕፈት ይመርሕ፤የመሓድር ፡፡
2. ምስ ኣካቢ ጉባኤ ብምዝርራብ ናይቲ ጉባኤ ኣጀንዳ የዳሉ፤ ንኣባላት ጉባኤ መፀዋዕታ ይልእኽ፡፡
3. ናይቲ ጉባኤ ቃለ ኣኼባ ይሕዝ፣ ብኣባላት ጉባኤ ዝተፈረመ ምዃኑ የረጋግፅ፡፡

2. ለጉባኤውና ለሙያዊ ብቃት ክትትል ቡድን የስራ ሁኔታን ያመቻቻል፤ ለስራ በሚንቀሳቀሱበት ጊዜ አስፈላጊውን ዝግጅት ያደርጋል፡፡ መዛግብትና ሰነዶቻቸውን በአግባቡ ይይዛል፡፡
3. ለዞን ጉባኤ አስፈላጊውን የቴክኒክ ድጋፍ ይሰጣል፡፡
4. የዳኞች አስተዳደር ጉባኤን አመታዊ እቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለጉባኤው ያቀርባል፡፡
5. በዚህ አዋጅ በሚተዳደሩ አከላት የሚቀርቡ አስተዳደራዊ አቤቱታዎችን ያስተናግዳል፡፡
6. የጉባኤው አካላት የስራ አፈፃፀምና አስተዳደራዊ ጉዳዮችን ይከታተላል፣ መረጃዎችን ያሰባስባል፣ እንደ ቅደምተከተሉ እያገናዘበ ለሚመለከተው አካል ያስተላልፋል፡፡
7. ጉባኤው ባወጣው የምዘናና ግምገማ መመርያ መሰረት የእያንዳንዱ ዳኛ፡ ሬጅስትራርና የጉባኤ ተሿሚ የስራ አፈፃፀም ውጤት ከማህደሩ ጋር መያያዙን ፣ እንዲሁም ማህደሩ ተገቢውን መረጃ ሁሉ አሟልቶ መያዙን ያረጋግጣል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡፡
8. በጉባኤው ወይም በጉባኤው ሰብሳቢ የሚሰጡትን ሌሎች ተዛማጅ ስራዎች ያከናውናል፡፡

24. የፅሕፈት ቤቱ ተጠሪ ስልጣንና ተግባር

የፅሕፈት ቤቱ ተጠሪ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል:-

1. ፅሐፈት ቤቱን ይመራል፤ያስተዳድራል፡፡
2. ከጉባኤው ሰብሳቢ ጋር በመነጋገር የጉባኤውን አጀንዳ ያዘጋጃል፤ ለጉባኤ አባላት መጥርያ ይልካል፡፡
3. የጉባኤውን ቃለ ጉባኤ ይይዛል፣ በአባላቱ የተፈረመ መሆኑን ያረጋግጣል ፡፡

4. ምስ ኣካቢ ጉባኤ ብምዃን ናይቲ ቤት ፅሕፈት ትልምን በጀትን ኣዳልዩ ናብ ጉባኤ የቕርብ፣ እንትፀድቕ የፈፅም፡፡
5. ፀብፃብ ኣፈፃፅማ ስራሕ ጉባኤ ኣዳልዩ ናብ'ቲ ጉባኤ የቕርብ፡፡
6. ውልቀ ማህደራት ዳያኑ፣ ሬጅስትራራትን ተሸየምቲ ጉባኤን ብፍሉይ ጥንቃቐን ናይ ሓላፍነት መንፈስን ይሕዝ፡፡ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስርሖም ኣብ ማህደር ከኣቱ ይገብር፡፡
7. ምምሕዳራዊ ጥርዓናት ተቐቢሉ መፍትሒ የቕምጥ፡፡
8. ብጉባኤ ወይ በቲ ኣካቢ ዝውሃቡዎ ካልኦት ተዛመድቲ ተግባራት ይፍፅም፡፡

መ. ተዋፅኦን ስልጣንን ጉባኤ ዞባ

25. ኣባላት ጉባኤ ዞባ

ጉባኤ ዞባ እዞም ዝስዕቡ ኣባላት ይህልውዎ፡-

ሀ. ፕሬዚዳንት ማእኸላይ ቤት ፍርዲ...........ኣካቢ
ለ. ሰለስተ ዳያኑ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ....ኣባል
ሐ. ሰለስተ ዳያኑ ወረዳ ቤት ፍርዲ...............ኣባል
መ. ኣቦ መምበር ማሕ/ሓረስቶት እቲ ዞባ ......ኣባል
ረ. ኽልተ ኣባላት ቤት ምኽሪ ክልል .... ኣባል
ሰ. ኣዶመምበር ማሕበር ደቂ ኣንስትዮ ዞባ.....ኣባል
ሸ. ኣብቲ ዞባ ዝርከብ ተወካሊ ፍትሒ ....ኣባል
ቀ. ሓላፊ ፀጥታን ምምሕዳርን እቲ ዞባ........ ኣባል

26. ኣመራርፃን ረቛሒን ኣባላት ጉባኤ ዞባ

1. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 25 ንኡስ ዓንቀፅ 1/ለ/ን/ሐ/ ዝተጠቐሱ ኣብ ዓንቀፅ 16 ዝተገለፀ መዐቀኒ ዘማልኡ ኾይኖም በዚ ኣዋጅ'ዚ ብዝመሓደሩን ኣብ ውሽጢ'ቲ ዞባ ዝሰርሑን ኣባላት ሓፈሻዊ ኣኼባ ይምረፁ ፡፡
2. ካብ ቤት ምኽሪ ዝውከሉ፣

ሀ. ኣብቲ ዞባ ነበርቲ ክኾኑ ኣለዎም፡፡

ለ. ናይ ቤት ፍርዲ ኣሰራርሓ ግንዛበ ወይ ናይ

www.abyssinialaw.com

4. ከጉባኤው ሰብሳቢ ጋር በመሆን የፅሕፈት ቤቱን እቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለጉባኤው ያቀርባል፣ ሲፀድቅም ያስፈፅማል፡፡
5. የጉባኤውን ስራ አፈፃፀም ሪፖርት አዘጋጅቶ ለጉባኤው ያቀርባል፡፡
6. የዳኞች፣ ሬጅስትራሮችና የጉባኤ ተሿሚዎችን የግል ማህደሮች በልዩ ጥንቃቄና የሓላፍነት መንፈስ ይይዛል፡፡ የስራ አፈፃፀም ውጤታቸው በየግል ማህደሩ እንዲገባ ይደረጋል፡፡
7. አስተዳደራዊ አቤቱታዎችን ተቀብሎ መፍትሄ ያሰቀምጣል፡፡
8. በጉባኤው ወይም በሰብሳቢው የሚሰጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ያከናውናል፡፡

መ. የዞን ጉባኤው ተዋፅኦና ስልጣን

25. የዞን ጉባኤው አባላት

የዞን ጉባኤው የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፡-

ሀ. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት ....ሰብሳቢ
ለ. ሶስት የከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኞች .... አባል
ሐ. ሶስት ከወረዳ ፍርድ ቤት ዳኞች.............አባል
መ. የዞኑ ገበሬዎች ማሕበር ሊ/መምበር.........አባል
ረ. ሁለት የክልል የምክር ቤት አባላት .... አባል
ሰ. የዞን ሴቶች ማህበር ሊቀመንበር .... አባል
ሸ. በዞኑ የሚገኝ ፍትህ ተወካይ................. አባል
ቀ. የዞኑ ፀጥታና አስተዳደር ሃላፊ.............. አባል

26. የዞን ጉባኤው አባላት አመራረጥና መመዘኛ

1. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 1/ለ/ና/ሐ የተጠቀሱት በዓንቀፅ 16 የተገለፀውን መመዘኛ የሚያሟሉ ሆነው በዚህ አዋጅ በሚተዳደሩና በዞኑ ውስጥ የሚሰሩ አባላት ጠቅላላ ስብሰባ ይመረጣሉ፡፡
2. ከምክር ቤት የሚወከለው

ሀ. የዞኑ ነዋሪ መሆን አለባቸው፡፡

ለ. ስለ ፍርድ ቤት አሰራር ግንዛቤ ወይም

ሕጊ ፍልጠት ዘለዎ እንትኾነ ይምረፅ፡፡

ሐ. ኣባላት ክልላዊ ጉባኤ ክኾኑ የብሎምን፡፡

27. ስልጣንን ተግባርን ጉባኤ ዞባ

ጉባኤ ዞባ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ:-

1. ኣብ ውሽጢ ኣብያተ ፍርዲ እቲ ዞባ ናይ ዝሰርሑ ዳያኑን ሬጅስትራራትን ኩነታት ስነ -ምግባር ይከታተል፡
2. ዳያኑ ማእኸላይን ወረዳን ኣብያተ ፍርዲ፣ ፕረዚዳንታት ወረዳ ኣብያተ ፍርዲን ሬጅስትራራትን ናይ ስነ-ምግባር ጉድለት ፈፂሞም እንትርከቡ ተኸታቲሉ ብምፅራይ ናይ ውሳነ ሓሳብ ናብ ክልላዊ ጉባኤ የሕልፍ፡፡
3. ስራሕቱ ንምትግባር ዝሕግዝ ኮሚቴ ከም ኣድላይነቱ ካብ ኣባላቱ እናጣየሸ ከንቀሳቅስ ይኽእል ፡፡
4. በዚ ኣዋጅ ዝመሓደሩን ኣብቲ ዞባ ዝሰርሑን ኣባላት ዝውውር ብዝምልከት መበገሲ ሓሳብ ናብ ጉባኤ የቕርብ፡፡
5. ናይ ባዕሉ ድምፂ ዘይህልዎ ፀሓፊ ይምድብ፡፡
6. በቲ ጉባኤ ዝውሃብዎ ካልኦት ተዛመድቲ ተግባራት ይፍፅም፡፡

28. ስልጣንን ተግባርን ኣካቢ ጉባኤ ዞባ

ኣካቢ ጉባኤ ዞባ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ:-

1. መደባት ጉባኤ ዞባ የዋድድ፡፡
2. ኣኼባ ጉባኤ ዞባ ይፅውዕን ይመርሕን ፡፡
3. ናይዚ ጉባኤ ዞባ መዛግብቲን ሰነዳትን ይዕቅብን የመሓድርን፤
4. በዚ ኣዋጅ ብዝመሓደሩ ኣካላት ዝቐርቡ ምምሕዳራዊ ጥርዓናት የተኣናግድ ፡፡
5. መደባት ጉባኤ ዞባ ዝምልከት ትልሚ ኣዳልዩ ናብቲ ጉባኤ ዞባ ብምቕራብ ክፀድቕ ይገብር፤

www.abyssinialaw.com

የህግ እውቀት ያለው ቢሆን ይመረጣል ፡፡

ሐ. የክልላዊ ጉባኤው ኣባላት መሆን የለባቸውም፡፡

27. የዞን ጉባኤ ው ስልጣንና ተግባር

የዞን ጉባኤው የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል:-

1. በዞኑ ውስጥ ባሉ ፍርድ ቤቶች የሚሰሩ ዳኞችና ሬጅስትራሮችን የስነ-ምግባር ሁኔታ ይከታተላል፡፡
2. የከፍተኛና የወረዳ ፍርድ ቤቶች ዳኞች፣ የወረዳ ፍርድ ቤቶች ፕረዚዳንቶችና ሬጅስትራሮች የስነ-ምግባር ጉድለት ፈፅሞ ሲገኙ ተከታትሎ በማጣራት የውሳኔ ሓሳብ ለክልላዊ ጉባኤ ያተላልፋል፡፡
3. ስራዎችን ለማከናወን የሚረዳ ኮሚቴ እንዳኣስፈላጊነቱ ከራሱ እያቋቆመ ማንቀሳቀስ ይችላል፡፡
4. በዚህ ኣዋጅ የሚተዳደሩና በዞኑ ፍርድ ቤቶች የሚሰሩ ኣባላትን ዝውውር በሚመለከት መነሻ ሃሳብ ለጉባኤው ያቀርባል፡፡
5. የራሱ ድምፅ የማይኖረውን ፀሓፊ ይመድባል፡፡
6. ከጉባኤው የሚሰጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ያከናውናል፡፡

28. የዞን ጉባኤው ሰብሳቢ ስልጣንና ተግባር

የዞን ጉባኤው ሰብሳቢ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል:-

1. የዞኑ ጉባኤውን ስራዎች ያቀናጃል፡፡
2. የዞኑ ጉባኤውን ሰብሰባ ይጠራል፤ ይመራል፡፡
3. የዞኑ ጉባኤውን መዛግብትና ሰነዶችን ይይዛል፣ ያሰተዳድራል፡፡
4. በዚህ ኣዋጅ በሚተዳደሩ አከላት የሚቀርቡ አስተዳደራዊ ኣቤቱታዎችን ያስተናግዳል፡፡
5. የዞኑ ጉባኤውን ስራዎች በሚመለከት እቅድ አዘጋጅቶ ለዞኑ ጉባኤው በማቅረብ ያፀድቃል፤

ኣፈፃፅማ ስራሕ እቲ ጉባኤ ዞባ ዝምልከት ፀብፃብ ናብቲ ጉባኤ ዞባን ናብ ክልላዊ ጉባኤን የቕርብ፡፡

6. ብናይ ባዕሉ ተበግሶ ወይ ካብ ዝረኸቦ ሓበሬታ ብምብጋስ ኣብ ክሊ ዞብኡ ኣብ ዘለው ኣብያተ ፍርዲ ዘጋጥሙ ናይ ስነ-ምግባር ጉድለታት ይፍትሽ ፡፡
7. ምስ ኣካቢ ጉባኤ ብምዝርራብ ኣብ ክሊ ዞብኡ ጊዜያዊ ዝውውር ክገብር ይኽእል፡፡
8. ብኣካቢ ጉባኤን ጉባኤ ዞባን ዝውሃብዎ ካልኦት ተዛመድቲ ተግበራት ይፍፅም፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

29. ደንብን መምርሕን ናይ ምውፃእ ስልጣን

ነዚ ኣዋጅ መተግበሪ ዝኸውን ደንብን መምርሕን ናይ ምውፃእ ስልጣን ናይቲ ጉባኤ'ዩ፡፡

30. ዝተስዓሩን ተፈፃሚነት ዘይህልዎም ሕግታት

1. ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ጉባኤ ምምሕዳር ዳያኑ ቑፅሪ 87/97 በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፡፡
2. ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ኣዋጅ፣ደንቢ፣ መምርሒ፣ ኣሰራርሓን ውሳነን ተፈፀሚነት ኣይህልዎን፡፡

31. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዜ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝወፀሉ ዕለት 13 ታሕሳስ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕረዝደንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

www.abyssinialaw.com

የዞኑ ጉባኤውን የስራ አፈፃፀም ሪፖርትም ለዞኑ ጉባኤና ለክልላዊ ጉባኤ ያቀርባል፡፡

6. በራሱ ተነሻሽነት ወይም ካገኘው ጥቆማ በመነሳት በዞኑ ውስጥ ባሉ ፍርድ ቤቶች የሚያጋጥሙ የስነ-ምግባር ጉድለቶችን ይፈትሻል፡፡
7. ከጉባኤው ሰብሳቢ ጋር በመነጋገር በዞኑ ውስጥ ጊዚያዊ ዝውውር ሊያደርግ ይችላል፡፡
8. በጉባኤው ሰብሳቢና በዞኑ ጉባኤው የሚሰጡትን ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ይፈፅማል፡፡

ክፍል አራት

የተለያዩ ድንጋጌዎች

29. ደንብና መመርያን የማውጣት ስልጣን

ይህንን አዋጅ ስራ ላይ ለማዋል ደንብና መመርያን የማውጣት ስልጣን የጉባኤው ነው፡፡

30. የተሻሩና ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ህጎች

1. ተሻሽሎ የወጣው የዳኞች አሰተዳደር ጉባኤ አዋጅ ቁጥር 87/97 በዚህ አዋጅ ተሽሯል ፡፡
2. ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን አዋጅ፣ደንብ፣ መመርያ፣ አሰራርና ውሳኔ ተፈፃሚነት አይኖረውም፡፡

31. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

አዋጁ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት ታህሳስ 13/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ፕረዝደንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. ---- መቐለ 189/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. ------- መቐለ 189/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 189/2003

ዝተማሓየሸ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣብ ኣተገባብራ መሰል፣ ግቡእን ጥቕማ ጥቕምን ሰራሕተኛታት መንግስቲ ዘጋጥም ዝነበረ ሽግር ንምፍታሕን ብሕጊ ምውሳንን ኣድላዪ ብምዃኑ፣

ኣብ ስራሕ ዝነበረ ኣዋጅ ምስ ሕሉዊ ኩነታት ሓቢሩ ዘይኸይድ ብምዃኑ ምስ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ዝተቐረፀ ሓደሽቲ መሓውር ኣወዳድባን ኣሰራርሓን ንምጥዕዓም ሕድ ሕድ ኣወዳድባን ኣሰራርሓን ዝህልዎ ስልጣን ብሕጊ ምውሳን ኣድላዪ ብምዃኑ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ዝተማሓየሸ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣዋጅ ቁፅሪ 189/2003" ተባሂሉ ክፅዋዕ ይኽእል፡፡

ኣዋጅ ቁጥር 189/2003

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለ የመንግስት ሰራተኞች አዋጅ

በመንግስት ሰራተኞች መብት፣ ግዴታና ጥቅማ ጥቅሞች አተገባበር ያጋጥም የነበረ ችግር መፍታትና በህግ መወሰን አስፈላጊ በመሆኑ፣

በስራ ላይ የነበረ አዋጅ ካለው ነባራዊ ሁኔታ አብሮ የማይሄድ በመሆኑ ከመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት የተቀረፀ አዳዲስ መዋቅሮች አደረጃጀትና አሰራር ለማጣጣምና እያንዳንዱ አደራጀጀትና አሰራር የሚኖሮው ስልጣን በህግ መወሰን አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለ የመንግስት ሰራተኞች አዋጅ ቁጥር 189/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ፡-

1. "ሰራሕተኛ መንግስቲ" ማለት ኣብ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ብቀዋሚ ተቖፂሩ ዝሰርሕ ተፈጥሮኣዊ ሰብ'ዩ፡፡ ኮይኑ ግና እዞም ዝስዕቡ ኣይሓውስን፡-
   ሀ. መራሒ ስራሕ፣ ተተካኢ መራሒ ስራሕ፣ ወናኒ ኣውራ ከይዲ ስራሕ፣ ካልኦት ብሹመት ዝምደቡ ሰራሕተኛታት፣
   ለ. ዳያኑን ዓቀብቲ ሕግን፣
   ሐ. ኣባላት ህዝባዊ ፖሊስ ክልልናን ካልኦት ብፍሉይ ደንቢ ዝመሓደሩ ሰራሕተኛታትን፣
   መ. ብካልእ ተቐባልነት ዘለዎ ሕጊ በዚ ኣዋጅ ንክይሽፈኑ ዝተገበሩ ሰራሕተኛታትን፣
2. "ግዚያዊ ሰራሕተኛ" ማለት ኣብ ቤት ዕዮ መንግስቲ ዘላቒ ባህሪ ስራሕ ዘይብሉ ስራሕ ንምስራሕ ኩነታት እንትገድድ ኣብ ቀዋሚ መደብ ስራሕ ብግዚያዊነት ተቆፂሩ ዝሰርሕ ተፈጥሮኣዊ ሰብ'ዩ፣
3. "መንግስታዊ ቤት ዕዮ" ማለት ኣብ ዝኾነ ምምሕዳር ብርኪ ዓርሰን ክኢለን ብኣዋጅ ወይ ብደንቢ ዝተጣየሻን ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብክፋል ካብ መንግስቲ ብዝምደብ በጀት ዝመሓደራ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ እየን፣
4. "መራሒ ስራሕ ቢሮ" ማለት ብኣዋጅ ንዝተጣየሾ ቤት ዕዮ መንግስቲ ንክመርሕ ብመቕረባይነት ርእሰ ምምሕዳር ብቤት ምኽሪ ክልል ዝሸየም ተፈጥሮኣዊ ሰብ'ዩ፣
5. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፣
6. "መደብ ስራሕ" ማለት ብሓደ ሰራሕተኛ መንግስቲ ሙሉእ እዋን ስራሕ ንክፍፀሙ

2. ትርጓሜ

በዚህ ኣዋጅ፡-

1. "የመንግስት ሰራተኛ" ማለት በመንግስት መስሪያቤት በቋሚነት ተቀጥሮ የሚሰራ የተፈጥሮ ሰው ነው፡፡ ሆኖም የሚከተሉትን አይጨምርም፣
   ሀ. የስራ መሪ፣ የስራ መሪ ተተኪ፣ ዋና የስራ ሂደት ባለቤት እና ሌሎች በሹመት የሚመደቡ ሰራተኞች፣
   ለ. ዳኞችና ዓቃብያን ሕግ፣
   ሐ. የክልሉ ፖሊስ ኣባላትና የልዩ ደንብ የሚተዳደሩ ሌሎች ሰራተኞችን፣
   መ. ሌሎች አግባብ ባለው ህግ በዚህ አዋጅ እንዳይሸፈኑ የተደረጉ ሰራተኞችን
2. "ጊዚያዊ ሰራተኛ" ማለት በመንግስት መስሪያቤት የዘላቂነት ባህሪ የሌላው ስራ ለመስራት ሁኔታዎች ሲያስገድድ በቋሚ የስራ መደብ ላይ በጊዚያዊነት ተቀጥሮ የሚሰራ የተፈጥሮ ሰው ነው፣
3. "የመንግስት መስሪያቤት" ማለት በማንኛውም የአስተዳደር እርከን ደረጃ ራሳቸውን ችለው በአዋጅ ወይም በደንብ የተቋቋሙና ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ከመንግስት በሚመደብ በጀት የሚተዳደሩ የመንግስት መስሪያቤቶች ናቸው፣
4. "የቢሮ ስራ መሪ" ማለት በአዋጅ በተቋቋመ የመንግስት መስሪያቤት እንዲመራ በርእሰ መስተዳደር አቅራቢነት በክልሉ ምክርቤት የሚሾም ተፈጥሮአዊ ሰው ነው፣
5. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሲቪል ሰርቪስ ቢሮ ነው፣
6. "የስራ መደብ" ማለት በአንድ የመንግስት ሰራተኛ ሙሉ የስራ ጊዜ እንዲፈፀሙ የታቀዱ

www.abyssinialaw.com

ዝተተለሙ ዝምድና ዘለዎም ተግባራት ዘጠቓልል'ዩ፣

7. "መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ" ማለት ተቐባልነት ብዝረኸበ መለክዕታት ኣፈፃፅማ ስራሕ ተኣምራዊ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ዘምፅእ፣ ኣብ መሰረታዊ ኣተሓሳስባን ስርዖቶ ዝኾነ ለውጢ ኣሰራርሓን ከይዲ ስራሕን ዝተመስረተ ሓዱሽ ስርዓት ኣሰራርሓ'ዩ፣

8. "ብርኪ ዕብየት" ማለት ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብ ዝሓዞ ብርኪ ስራሕ ናብ ዝለዓለ ብርኪ ስራሕ ምዕባይ'ዩ፣

9. "መረዳእታ ሕክምና" ማለት ኣብዚ ክልል ወይ ኣብዚ ሃገር ኣግባብ ካብዘለዎ በዓል ስልጣን ወይ ሕጋዊ ፍቃድ ካብዘለዎ ትካል ሕክምና ዝውሃብ ወይ ትኽክል ምኳኑ ኣግባብ ካብ ዘለዎ በዓል ስልጣን ወይ ትካል ሕክምና ዝተረጋገፀ ብዛዕባ እቲ ሰራሕተኛ መንግሰቲ ኩነታት ጥዕናን ፍቃድ ሕማምን ዝውሃብ ናይ ሕክምና መረዳእታ'ዩ፣

10."መሃያ" ማለት ኣብ ሓደ ብርኪ ስራሕ ንዝተመደቡ ክፋላት ስራሕ ዝተወሰነ መበገሲ ክፍሊትን በብእዋኑ ዝውሃብ ወሰኽን'ዩ፣

11."ኩነታት ስራሕ" ማለት ኣብ መንነ ቤት ዕዮ መንግስትን ሰራሕተኛ መንግስትን ዘሎ ሓፈሻዊ ርክብ ስራሕ ኮይኑ ሰዓት ስራሕ፣ መሃያ፣ ዝተፈላለዩ ፍቓዳት፣ ድሕንነት ከባቢ ስራሕን ጥዕናን፣ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ካብ ስራሕ ዝንከይሉን ኩነታት ክፍሊት፣ ኣፈፃፅማ ዲስፕሊንን ስነ-ስርዓት ኣቀራርባ ጥርዓንን ዝመሳሰሉ የጠቃልል፣

12."ድልድል" ማለት ብመሰረት'ዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 30 ምልክታ ብርኪ ዕብየት ከይወፀ ሓደ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብተመሳሳሊ ብርክን መሃያን ወይ ዝለዓለ ብርክን መሃያን ወይ

ዝምድና ያላቸው ተግባሮች የሚያጠቃልል ነው፣

7. "መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ" ማለት ተቀባይነት ባገኙ የስራ አፈፃፀም መመዘኛዎች ስርነቀል የአፈፃፀም ውጤት የሚያስገኝ፣ በመሰረታዊ አስተሳሰብ ስርነቀል የሆነ የአሰራር ለውጥና የስራ ሂደት የተመሰረተ አዲስ የአሰራር ስርአት ነው፣

8. "የደረጃ ዕድገት" ማለት የመንግስት ሰራተኛ ከያዘው የስራ ደረጃ ከፍ ወዳለ የስራ ደረጃ ማሳደግ ነው፣

9. "የሕክምና ማስረጃ" ማለት በክልሉ ወይም በሀገር ውስጥ አግባብ ባለው ባለስልጣን ወይም ሕጋዊ ፍቃድ ከለው የሕክምና ተቋም የሚሰጥ ወይም ስለ ትክክለኛነቱ አግባብ ባለው ባለስልጣን ወይም የህክምና ተቋም የተረጋገጠ፣ ስለመንግስት ሰራተኛው የጤና ሁኔታና የሕመም ፈቃድ የሚሰጥ የሕክምና ማስረጃ ነው፣

10."ደመወዝ" ማለት በአንድ የስራ ደረጃ ለተመደቡ ክፍለ ስራዎች የተወሰነ መነሻ ክፍያና በየጊዜው የሚሰጥ ጭማሪ ነው፣

11."የስራ ሁኔታ" ማለት በመንግስት መስሪያቤት እና በመንግስት ሰራተኛው መካከል ያለ ጠቅላላ የስራ ግንኙነት ሲሆን ይህም የስራ ሰዓት፣ ደመወዝ፣ ልዩ ልዩ ፈቃዶች፣ የስራ አከባቢ ጤንነትና ደህንነት፣ የመንግስት ሰራተኞች ከስራ የሚቀነሱበትን ሁኔታና ክፍያ፣ የዲስፕሊን አፈፃፀምና የቅሬታ አቀራረብ ስነ-ስርዓት እና የመሳሰሉት ያጠቃልላል፣

12."ድልድል" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 30 መሰረት የደረጃ እድገት ማስታወቂያ ሳይወጣ አንድን የመንግስት ሰራተኛ በተመሳሳይ ደረጃና ደመወዝ ወይም ከፍ ባለ ደረጃና

ብስምምዕነት ሰራሕተኛ ኣብዝተሓተ ብርኪ መዲብካ ምስራሕ'ዩ፣

13."ቤት ፅሕፈት" ማለት ቤት ፅሕፈት ሲቪል ሰርቪስ ወረዳ እዩ፣

14."ግዚያዊ ኮሚቴ ዲስፕሊን" ማለት ብጥፍኣት ዲስፕሊን ዝተኸሰሰ ሰራሕተኛ መንግስቲ ፈፂሙዎ ዝተብሃለ ጥፍኣት ንምፅራይ ዝጣየሽ ግዚያዊ ኮሚቴ ዲስፕሊን'ዩ፣

15."ዝውውር" ማለት ብተመሳሳሊ ብርኪን መሃያ ካብ ሓደ ብርኪ ስራሕ ወይ ክፍሊ ስራሕ ወይ ቤት ፅዮ ናብ ካሊእ ዝግበር ዝውውር'ዩ፣

16."ቁፃር" ማለት ክፍቲ መደብ ስራሕ ዝሓቶ ክእለት፣ ብቕዓትን ፍልጠትን ዘለዎም ሰራሕተኛታት ብምፅዳም ብውድድር ሰራሕተኛ ምቁፃር'ዩ፣

17."ጥቕማ ጥቕሚ" ማለት ብሕጊ ተፈልዮም ንሰራሕተኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወሃብ ጥቕማ ጥቕሚ'ዩ፣

18."ሜሪት" ማለት ኣብ መንነ መመልከቲ ደለይቲ ስራሕ ብዘይኣፈላላይ፣ ግልፅን ፍትሓውን ብዝኾነ ኣግባብ ብቕዓት መሰረት ብምግባር ሰራሕተኛታት ምምልማልን ምምራፅን'ዩ፣

19."ሹመት መደብ ስራሕ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሹመት ክተሓዙ ብዕሊ ዝነፀሮም ሹመት መደብ ስራሕ'ዩ፡፡

3. ወሰን ተፈፃምነት

እዚ ኣዋጅ ቤት ፅዮ መንግስትን ሰራሕተኛታት መንግስትን ተባሂሉ ኣብ ዝተውሃበ ትርጉም ዝተሸፈኑ ቤት ፅዮ መንግስትን ሰራሕተኛታት መንግስትን

ደመወዝ ወይም በሰራተኛው ስምምነት ዝቅ ባለ ደረጃ መድቦ ማሰራት ነው፣

13."ፅሕፈት ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የወረዳ ሲቪል ሰርቪስ ፅሕፈት ቤት ነው፣

14."ጊዚያዊ የዲስፕሊን ኮሚቴ"ማለት በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰን የመንግስት ሰራተኛ ፈፅሞታል የተባለ የዲስፕሊን ጥፋት እንዲያጣራ የሚቋቋም ጊዚያዊ የዲስፕሊን ኮሚቴ ነው፣

15."ዝውውር" ማለት በተመሳሳይ ደረጃ እና ደመወዝ ከአንድ የስራ ደረጃ ወይም የስራ ክፍል ወይም መስሪያቤት ወደ ሌላ የሚደረግ ዝውውር ነው፣

16."ቅጥር" ማለት ክፍት የስራ መደብ የሚጠይቀው ችሎታ፣ ብቃትና እውቀት ያላቸው ሰራተኞች በመጋበዝ በውድድር ሰራተኛ መቅጠር ነው፣

17."ጥቅማ ጥቅም" ማለት በህግ ተለይተው ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የመንግስት ሰራተኞች የሚሰጥ ጥቅማ ጥቅም ነው፣

18."ሜሪት" ማለት በስራ ፈላጊ አመልካቾች መካከል ያለአድልዎ፣ በግልፅና ፍትሃዊ በማናቸ ውም የብቃት አገባብ መሰረት በማድረግ ሰራተኞች መመልመልና መምረጥ ነው፣

19."የሹመት የስራ ምድብ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በሹመት እንዲያዙ የለያቸው የሹመት የስራ መደብ ነው፡፡

3. የተፈፃምነት ወሰን

ይህ አዋጅ የመንግስት መስሪያቤት እና የመንግስት ሰራተኛ ተብሎ በተሰጠው ትርጉም በሚሸፈኑ የመንግስት መስሪያቤቶችና የመንግስት ሰራተኞች

www.abyssinialaw.com

ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

4. **ኣገላልፃ ፆታ**

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ንደቂ ኣንስትዮ'ውን ይገልፅ፡፡

5. **ዕላማ**

1. ብስርዓት ሲቪል ሰርቪስ ንዜጋታት ብማዕረ፣ ብውፅኢት ስርሖምን ስነ-ምግባሮምን ንምውድዳርን ንምዕባይን፣
2. ሓይሊ ሰብ እዚ ክልል ብኣፈፃፅማን ውፅኢት ስርሑን ብዘይ ኣድልዎ ንምምዛንን ስልጠና እንተድሊ ብምስልጣን ቁልጡፍ፣ ውፅኢታውን ዘመናዊን ስርዓት ሲቪል ሰርቪስ ንምቕራፅ ዝዓለመ'ዩ፡፡

ክፍሊ ክልተ

ምደባ ስራሕ፣ ስኬል መሃያን ኣከፋፍላ ኣበልን ዝተፈላለዩ ጥቕማ ጥቕምን

6. **ኣመዳድባ ስራሕቲ**

1. ኣብ ሕድ ሕድ ቤት ፅዮ መንግስቲ ብሹመትን ብሜሪትን ዝተሓዙ መደባት ስራሕ ይህልው፣
2. መደባት ሹመት ዝተሓዙ ብሹመት እንትኾኑ መደባት ሜሪት ድማ ብመሰረት ሕጊ ሲቪል ሰርቪስ ጥራሕ'ዩ፣
3. ኣብ ኣብያተ ፅዮ ዝርከቡ መደባት ስራሕ ድልየት ዜጋታት መሰረት ብምግባር ቁልጡፍን ውፅኢታውን ዝኾነ ግልጋሎት ንሕብረተሰብ ክህቡ ሱርቦቀስን መሰረታዊ ለውጢ ብዘምፅእ ኣግባብ ከከምኩነታቱ ብኣውራ ከይዲ ስራሕ፣ ደጋፊ ከይዲ ስራሕን ንኡስ ከይዲ ስራሕን ይውደቡ፣

ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

4. **የፆታ አገላለፅ**

በዚህ አዋጅ በወንዱ ፆታ የተገለፀ ለሴትም ይገልፃል፡፡

5. **አላማ**

1. በሲቪል ሰርቪስ ስርዓት ዜጎች በእኩል፣ በስራ ውጤታቸውና ስነ-ምግባራቸው ለማወዳደርና ለማሳደግ፣
2. የክልሉ የሰው ሃይል በስራ አፈፃፀምና ውጤቱ ያለአድልዎ ለመመዘን እና ስልጠና ለሚያስፈልግ በማሰልጠን ቀልጣፋና፣ ውጤታማና ዘመናዊ የሲቪል ሰርቪስ ስርዓት ለመቅረፅ ያለመ ነው፡፡

ክፍል ሁለት

የስራ ምደባ፣ የደመወዝ ስኬል የአበልና የተለያዩ ጥቅም ጥቅሞች አከፋፈል

6. **የስራ ምደባ**

1. በያንዳንዱ የመንግስት መስሪያቤት በሹመት እና በሜሪት የሚያዙ የስራ መደቦች ይኖራሉ፣
2. የሹመት የስራ መደቦች የሚያዙት በሹመት ሲሆኑ የሜሪት የስራ መደቦች ደሞ በሲቪል ሰርቪስ ሕግ መሰረት ብቻ ነው፣
3. በመንግስት መስሪያቤቶች የሚገኙ የስራ መደቦች የዜጎች ፍላጎት መሰረት በማድረግ ፈጣንና ውጤታማ የሆነ አገልግሎት ለህብረተሰቡ እንዲሰጡና ስርነቀልና መሰረታዊ ለውጥ በሚያመጣ አኳኋን እንደየሁኔታው በዋና የስራ ሂደት፣ ደጋፊ የስራ ሂደትና ንኡስ የስራ ሂደት ይደራጃሉ፣

www.abyssinialaw.com

4. ዳግም ምደባ ስራሕ ዝካየድ፡-
   ሀ. መጀመሪያ ዝተገበረ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዱ ስራሕ ጌጋ እንትህልዎ፣
   ለ. ዝነበረ ኣወዳድባ ዘቀይር ሓዱሽን ብቁዕን መረዳእታ እንትቀርብ፣
   ሐ. እቲ ቤት ዕዮ ሓዱሽ ሓላፍነትን ተግባርን እንትወሃብ፣
5. ብመሰረት'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 ብሰራሕተኛ ተታሒዞም ዝነበሩ ዳግም ምደባ ዝተገበረሎም መደብ ስራሕቲ፡-
   ሀ. እቲ መደብ ስራሕ ናብ ዝለዓለ ብርኪ እንትተመዲቡን መደብ ስራሕ ዝሓቶ ተደላይ ክእለት ሒዝዎ ዝነበረ ሰራሕተኛ ዘማልእ እንተኾይኑ ብብርኪ ዕብየት ክምደብ ይኽእል፣
   ለ. እቲ መደብ ስራሕ ናብ ዝተሓተ ብርኪ እንትተመዲቡ ብፍቃደኝነት ሰራሕተኛ ብዝሓዞ መሃያ ትሒቱ ኣብ ዝተመደበ መደብ ስራሕ ክምደብ ይኽእል፡፡ ኮይኑ ግና መሃይኡ ኣይንከዮን፣
   ሐ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5/ለ/ ዝተጠቀሰ ከምዘሎ ኮይኑ ትሒቱ ኣብ ዝተመደበ መደብ ስራሕ ንምምዳብ ፍቓደኛ ዘይኾነ ወይ መደብ ስራሕ ልዒሉ ብምምዳብ ተደላይ ክእለት ዘየማልእ ኣብ ውሽጢ እቲ ቤት ዕዮ ኣብ ዝርከቡ ተመሳሳሊ ብርኪ ናብ ዘለዎ መደብ ስራሕ ይዛወር፣
6. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ፊደል /ሀ/-/ሐ/ ብዝተገለፀ ኣግባብ ክትግበር እንተዘይኽኢሉ ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 85 ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

4. ዳግም የስራ ምደባ የሚካሄደው፡-
   ሀ. መጀመሪያ የተካሄደው መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ስህተት ሲኖረው፣
   ለ. የነበረው አደረጃጀት የሚያስለውጥ አዲስ እና በቂ ማስረጃ ሲቀርብ፣
   ሐ. መስሪያቤቱ አዲስ ስልጣንና ተግባር ሲሰጥ፣
5. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 4 መሰረት በሰራተኛ ተይዘው የነበሩ ዳግም ምደባ የተደረገባቸው የስራ መደቦች፡-
   ሀ. ስራ መደቡ ከፍ ካለና የስራ መደቡ የሚጠይቀው ተፈላጊ ችሎታ ይዞት የነበረ ሰራተኛ የሚያሟላ ከሆነ በደረጃ እድገት ሊመደብ ይችላል፣
   ለ. የስራ መደቡ ዝቅ ካለ በፍቃደኝነት ሰራተኛው በያዘው ደመወዝ ዝቅ ብሎ በተመደበ የስራ መደብ ሊመደብ ይችላል፡፡ ሆኖም ግን ደመወዙ አይቀነስበትም፣
   ሐ. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 5/ለ/ የተጠቀሰው እንዳለ ሆኖ ዝቅ ባለ የስራ መደብ መመደብ ፍቃደኛ ያልሆነ ወይም የስራ መደቡ ከፍ በማለቱ ተፈላጊ ችሎታ ያላሟላ በመስሪያቤቱ ውስጥ በሚገኙ ተመሳሳይ ደረጃ ወዳለው የስራ መደብ ይዛወራል፣
6. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 5/ሀ/-/ሐ/ በተገለፀ አገባብ ካልተተገበረ የአዋጁ አንቀፅ 85 ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

www.abyssinialaw.com

7. መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ

መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ብመፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ተፀኒው ኣብዘይተወደበን ዘይፀደቐን ወይ ብፍሉይ ኩነታት ዝነበሩዎ ክቅፅሉ ኣብዘይተፈቐዱ ስራሕቲ ሰራሕተኛ ምቑፃር፣ ብርኪ ምዕባይ፣ ምዝዋር ወይ ካብ ዘለዎ ብርኪ ኣትሒትካ ምምዳብ ኣይፍቐድን፡፡

8. ስኬል መሃያ

1. እዚ ቢሮ ንሰራሕተኛታት መንግስቲ ዘገልግሉ ስኬል መሃያ ብምፅናዕ ንውሳነ ናብ ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ የቕርብ፣ እንትፍቀድ ኣፈፃፅምኡ ይቆፃፀር፣
2. ነፍሰ ወከፍ ስኬል መሃያ ብርኪ ስራሕ፣ መበገሲን መወዳእታን መሃያ ከምኡ'ውን በብእዋኑ ዝግበር ወሰኽ መሃያ ብርክታት ዘርኢ ዝርዝር ይሀልዎ፣
3. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ፍሉይ ባህሪ ስርሐን መሰረት ብምግባር ዝተፈላለዩ ስኬል መሃያ ንክፅንዑ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እንትፍቀድ እቲ ቢሮ ኣፅኒዑ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንውሳነ የቕርብ፣ እንትፍቀድ ኣፈፃፅምኡ ይቆፃፀር፣
4. እቲ ቢሮ ኣድላይ ኮይኑ እንትረክቦ በብእዋኑ ዝግበሩ ኢኮኖሚያዊ ለውጥታትን ካልኦት ኩነታትን ዘገናዘበ መመሓየሺ ፅንዓት ስኬል መሃያ እናካየደ ንውሳነ ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ የቕርብ፣ እንትፍቀድ ኣፈፃፅምኡ ይቆፃፀር፡፡

7. መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት

መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ስራዎች ተጠንቶ ባልተደራጀና ባልፀደቀ ወይም በልዩ ሁኔታ በነበሩበት እንዲቀጥሉ ባልተፈቀዱ ስራዎች ሰራተኛ መቅጠር፣ ደረጃ ከፍ ማድረግ፣ ማዛወር ወይም ካለው ደረጃ ዝቅ በማድረግ መመደብ አይፈቀድም፡፡

8. ስለ ደመወዝ ስኬል

1. ቢሮው ለመንግስት ሰራተኞች የሚያገለግሉ የደመወዝ ስኬሎችን አጥንቶ ለውሳኔ ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ያቀርባል፣ ሲፈቀድም አፈፃፀሙን ይቆጣጠራል፣
2. የደመወዝ ስኬል ለእያንዳንዱ ደረጃ መነሻና መድረሻ ደመወዝ፣ እንዲሁም በየጊዜው የሚደረገውን የደመወዝ ጭማሪ የሚያመለክቱ እርከኖች ይኖሩታል፣
3. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ድንጋጌ ቢኖርም የመንግስት መስሪያቤቶችን ልዩ የስራ ባህሪ መሰረት በማድረግ ልዩ ልዩ የደመወዝ ስኬሎች እንዲሰጡ በስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ሲፈቀድ ቢሮው አጥንቶ ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ለውሳኔ ያቀርባል፣ ሲፈቅድም አፈፃፀሙን ይቆጣጠራል፣
4. ቢሮው አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በየጊዜው የሚደረጉ የኢኮኖሚ ለውጦችንና ሌሎች ሁኔታዎችን ያገናዘበ የደመወዝ ስኬል ማሻሻያ ጥናት እያካሄደ ውሳኔ ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ያቀርባል፣ ሲፈቀድም አፈፃፀሙን

www.abyssinialaw.com

9. ኣከፋፍላ መሃያ

ዝኾነ ቤት ፅዮ መንግስቲ ኣብ መወዳእታ ወርሒ ንሰራሕተኛታቱ ወይ ሕጋዊ ወከልቱ መሃያ ይኸፍል፡፡

10. ወሰኽ መሃያ

ወሰክ መሃያ ዝወሃበሉ እዋንን ኩነታትን ብቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብዝወስኖ መሰረት ይፍፀም፡፡ ዝርዝር ኣፈፃፅመኡ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፡፡

11. ምሓዝን ምቁራፅን መሃያ

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ መሃይኡ፡-
   ሀ. ብዝገብሮ ናይ ፅሑፍ ስምምዕነት፣
   ለ. ብትእዛዝ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ወይ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ፣
   ሐ. ብመሰረት ሕጊ እንተዘይኾይኑ ምሓዝ ወይ ምቁራፅ ኣይከኣልን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ለ/ ወይ /ሐ/ መሰረት ካብቲ ሰራሕተኛ መሃያ በብወርሑ ዝቑረፅ መጠን ገንዘብ ካብ ዝተፃረየ መሃይኡ ካብ ሲሶ ኣይበልፅን፡፡

12. ኣበልን ጥቕማ ጥቕምን

ዝኾነ ኣበል ዝኸፈል ስራሕ መንግስቲ ንምፍፃም ኮይኑ እዚ ቢሮ ሃገራውን እዋናውን ኩነታት ዕዳጋ እናፅነዐ ኣበልን ጥቕማ ጥቕምን ሰራሕተኛታት መንግስቲ ንክመሓየሽ ንቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ሓሳብ የቕርብ፣ እንትፍቀድ ተግባራውነቱ ይከታተል፡፡

ይቆጣጠራል፡፡

9. የደመወዝ ክፍያ

ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት በየወሩ መጨረሻ ለሰራተኞቹ ወይም ለህጋዊ ወኪሎቻቸው ደመወዝ ይከፍላል፡፡

10. የደመወዝ ጭማሪ

የደመወዝ ጭማሪ የሚሰጥበት ጊዜ እና ሁኔታ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚወስነው መሰረት ይፈፀማል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ ቢሮ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

11. የደመወዝ መያዝና መቋረጥ

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ደመወዙን፡-
   ሀ. በሚያደርገው የፅሁፍ ስምምነት፣
   ለ. በመደበኛ ፍርድ ቤት ትእዛዝ ወይም ማሕበራዊ ፍርድ ቤት፣
   ሐ. በህግ መሰረት ካልሆነ በስተቀር ሊያዝ ወይም ሊቆረጥ አይችልም
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1/ለ/ ወይም /ሐ/ መሰረት ከሰራተኛ ደመወዝ በየወሩ የሚቆረጠው ከተጣራ ደመወዙ ከአንድ ሶስተኛ አይበልጥም፡፡

12. አበልና ጥቕማ ጥቅም

ማናቸውም አበል የሚከፈል የመንግስት ስራ ለማከናወን ሆኖ ቢሮው ሃገራዊና ወቅታዊ የገበያ ሁኔታዎችን እያጠና የመንግስት ሰራተኞች አበልና ጥቅማ ጥቅም እንዲሻሻል ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ሃሳብ ያቀርባል ሲፈቀድ ተግባራዊነቱን ይከታተላል፡፡

www.abyssinialaw.com

13. መሰል ክፍሊት

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብሕጊ ዝተፈቐደሉ ጥቕማ ጥቕምን ኣበልን ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተቐመጠ ከምዘሎ ኮይኑ ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ምስ ገንዘብ ዝተኣሳሰሩ መሰላት ንዝምልከቶ ኣካል ኣብ ውሽጢ 6 ወርሒ እንተዘይኣቕሪቡ ብይርጋ ይእገድ፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ምውፋርን ኣፈፃፅማ ስራሕን ሰራሕተኛታት መንግስቲ

14. ሰራሕተኛ መንግስቲ ኮይንካ ንክትቑፀር ዘየኽእሉ ኩነታት

1. ሰራሕተኛ መንግስቲ ኮይኖም ክቑፀሩ ዘይኽእሉ እዞም ዝስዕቡ'ዮም፡-
   ሀ. ዕድሚኡ ትሕቲ 18 ዓመት ዝኾነ፣
   ለ. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ናይ እምነት ምጉዳል፣ ስርቂ ወይ ናይ ምጥፍፋእ ወይ ምጭብርባር ገበን ፈፂሙ ስልጣን ብዘለዎ ቤት ፍርዲ ዝተፈረዶ፣
   ሐ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1//ለ/ ከምዘሎ ኮይኑ ብምኽንያት ጉድለት ዲስፕሊን ካብ ስራሕ ዝተሰናበተ ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብ ስራሕ ዝተሰናበተሉ ዕለት ጀሚሩ ክልተ ዓመት ቅድሚ ምምልኡ፣
   መ. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 19 ቃለ መሓላ ንምፍፃም ፍቃደኛ ዘይኮነ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1//ሀ/ ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ዕድሚኦም ካብ 14 ዓመት ንላዕሊ ዝኾኖም 18 ዓመት ዘይመልኦም

13. የክፍያ መብት

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በህግ የተፈቀደለት ጥቅማ ጥቅምና አበል የማግኘት መብት አለው፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ከገንዘብ ጋር የተያያዙ መብቶች ለሚመለከተው አካል በ6 ወር ውስጥ ካላቀረበ በይርጋ ይታገዳል፡፡

ክፍል ሶስት

የመንግስት ሰራተኞች የስራ ስምሪት እና የስራ አፈፃፀም

14. በመንግስት ሰራተኝነት ለመቀጠር የማያስችሉ ሁኔታዎች

1. የሚከተሉት የመንግስት ሰራተኛ ሆነው ሊቀጠሩ አይችሉም፡-
   ሀ. ዕድሜው ከ18 ዓመት በታች የሆነ፣
   ለ. የእምነት ማጉደል፣ የስርቆትና የማጭበርበር ወንጀል ፈፅሞ ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት የተፈረደበት ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ፣
   ሐ. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ /ለ/ እንደ ተጠበቀ ሆኖ ከማንኛውም መስሪያቤት በዲስ ፕሊን ጉድለት ምክንያት ከስራ የተሰናበተ የመንግስት ሰራተኛ ከስራ ከተሰናበተበት ጊዜ ጀምሮ ሁለት ዓመት ከመሙላቱ በፊት፣
   መ. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 19 መሰረት ቃለ መሃላ ለመፈፀም ፈቃደኛ ያልሆነ
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1//ሀ/ ድንጋጌ ቢኖርም እድሚያቸው ከ14 አመት በላይ የሆናቸው 18 ዓመት ያልሞላቸው ወጣቶች

www.abyssinialaw.com

መናእስያት ብዛዕባ ዝቐፀርሉ ኩነታት እዚ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፡፡

15. ኣቆፃፀራ ዜጋታት ወፃኢ ሃገር

ኢትዮጵያዊ ዜግነት ዘይብሉ ሰብ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኮይኑ ክቁፀር ኣይኽእልን፡፡

16. ክፍቲ መደባት ስራሕ ብሰራሕተኛ ምትሓዝ

1. ኣብ ክፍቲ መደብ ስራሕ ዝምደብ ሰራሕተኛ መንግስቲ መደብ ስራሕ ዝሓቶ ተደላይ ክእለት፣ ብቕዓትን ፍልጠትን ዘማልእን ምስ ካልኦት ተወዳዲሩ ዝሓሸ እንተኾይኑ ጥራሕ'ዩ፡፡ ኮይኑ ግና ብናይ ባዕሎም ከርየር ስትራክቸር ዝመሓደሩን ስራሕ ዝጠልቦ ሙያ በቲ ቆፃሪ ቤት ዕዮ ቀጥታ ስልጠና ዝወሃቦምን ኣይሓውስን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ድንጋገ ከምዘሎ ኮይኑ ኣብ ዕብየት ብርኪ፣ ዝውውር ቁፃርን ድልድልን ተወዳዲሮም ማዕረ ውፅኢት ንዘመዝገቡ፡-
   ሀ. ጉድኣት ኣካል፣
   ለ. ኣብቲ ክልል ዝነኣሰ ቁፅሪ ዘለዎም ብሄረሰብ ኩናማን ኢሮብን፣
   ሐ. ደቂ - ኣንስትዮ ከከም ቅደም ሰዓቦም ቀዳምነት ይረኽቡ፣
3. ክፍቲ መደብ ስራሕ ብሰራሕተኛ ክተሓዝ ዝኽእል ስትራተጂክ ትልሚ ሓይሊ ሰብ መሰረት ብምግባር እንተኾነ ብዝስዕብ ቅደም ሰዓብ ይፍፀም፡-
   ሀ. ካብ ሰራሕተኛታት ውሽጢ ብዕብየት ብርኪ፣
   ለ. ብውሽጢ ዝውውር፣

ስለሚቀጠሩበትና ስለ ስራ ሁኔታቸው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

15. ስለ ውጭ አገር ዜጎች ቅጥር

ዜግነቱ ኢትዮጵያዊ ያልሆነ ሰው ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ ሆኖ ሊቀጠር አይችልም፡፡

16. ክፍት የስራ መደቦችን በሰራተኛ ማስያዝ

1. በክፍት የስራ መደብ የሚመደብ የመንግስት ሰራተኛ የስራ መደብ የሚጠይቀው የስራ ችሎታ፣ ብቃትና እውቀት ያሟላና ከሌሎች በመወዳደር የበለጠ ሲሆን ብቻ ነው፡፡ ሆኖም ግን በራሳቸው ከርየር ስትራክቸር የሚተዳደሩና ስራው የሚጠይቀው ሞያ በቀጣሪ መስሪያቤት ቀጥታ ስልጠና የሚሰጣቸውን አይጨምርም፣
2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በደረጃ እድገት፣ ዝውውር ቅጥርና ደልድል ተወዳድሮ እኩል ውጤት ላስመዘገቡ፣
   ሀ. አካል ጉዳተኞች
   ለ. በክልሉ አነስተኛ ቁጥር ያላቸው ብሄረሰቦች ኩናማና ኢሮብ፣
   ሐ. ሴቶች እንደየቅደም ተከተላቸው ቅድሚያ ያገኛሉ፣
3. ክፍት የስራ መደብ በሰራተኛ መያዝ የሚቻለው በሰው ኀይል ስትራተጂክ እቅድ መሰረት በማድረግ ሲሆን በሚከተለው ቅደም ተከል ይፈፀማል፣
   ሀ. ከውስጥ ሰራተኞች በደረጃ እድገት፣
   ለ. በውስጥ ዝውውር፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. ብደገ ዝግበር ዝውውርን ብቑፃርን፣

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ነቲ ስራሕ ኣድላዪ ኮይኑ እንትርከብ መራሒ ስራሕ ቤት ፅዮ ቅደም ሰዓብ ኣመላልኣ ክፍቲ መደብ ስራሕ ከይሓለወ ብዝውስኖ ኣግባብ ይፍፀም፡፡

17. ኣወፃፅኣ ምልክታን ንምቁፃር ዝውሃብ ፈተናን

1. ዝኾነ ቤት ፅዮ መንግስቲ ሓዱሽ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዘቐፅር ክፍቲ መደብ ስራሕ እንተሃልይዎ ብኣመራርሓ ሓይሊ ሰብ ምልክታ ብምውፃእ ኣመልካቲ ክፅድም ኣለዎ፣

2. ኣግባብ ኣወፃፅኣ ምልክታ፣ ኣወሃህባ ፈተናን ኣገላልፃ ውፅኢትን ብዝምልከት ዝርዝሩ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፣

3. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ን /2/ን ድንጋታት እንተሃለወ'ውን ዝኾነ ቤት ፅዮ መንግስቲ ብፍቓድ እቲ ቢሮ ፍሉይ ሕፅረት ኣብ ዘለዎም ሙያታት ምስ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ብምርካብ ምሩቃት ዓዲሙ ክቖፅር ይኽእል'ዩ፡፡

18. ምቕራብ መረዳእታ ሕክምናን ካብ ገበን ነፃ ምዃንን

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 16 ብውድድር በሊፁ ንክቘፀር ዝተሓረየ ሰራሕተኛ፡-

ሀ. ስራሕ መንግስቲ ንምፍፃም ምስቲ ስራሕ ዝተታሓሓዘ ዝተማለአ ጥዕና ዘለዎ ምዃኑ ዘረጋግፅ ሕጋዊ ፍቓድ ካብዘለዎ ትካል ጥዕና ናይ ሕክምና መረዳእታ ከቕርብ ኣለዎ፣

ሐ. በውጭ የሚደረግ ዝውውርና ቅጥር፣

4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 3 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ለስራው አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የመስሪያቤቱ የስራ መሪ ክፍት የስራ መደብ አሞላል ቅደም ተከተል ሳይጠብቅ ክፍት የስራ መደብ በሚወስነው አገባብ ይፈፀማል፡፡

17. ማስታወቂያ ስለማውጣትና ለቅጥር ስለሚሰጥ ፈተና

1. ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት አዲስ የመንግስት ሰራተኛ የሚቀጠርበት ክፍት የስራ ቦታ ሲኖረው በሰው ሃይል አመራር ማስታወቂያ በማውጣት አመልካቾችን መጋበዝ አለበት፣

2. የማስታወቂያ አወጣጥ አገባብ፣ የፈተና አሰጣጥና ውጤት አገላለፅ በሚመለከት ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፣

3. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ እና /2/ ድንጋጌዎች ቢኖርም ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት በቢሮ ፈቃድ ልዩ እጥረት ባለቸው ሙያዎች ከከፍተኛ የትምህርት ተቋማት በመገኛኘት ተመራቂዎች በመጋበዝ መቅጠር ይቻላል፡፡

18. የሕክምና እና ከወንጀል ነፃ መሆኑን ማስረጃ ማቅረብ

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 16 መሰረት በውድድሩ በልጦ ለመቀጠር የተመረጠ ሰራተኛ፡-

ሀ. የመንግስት ስራ ለማከናወን ከስራው ጋር የተያያዘ የተሟላ ጤና ያለው መሆኑ የሚያረጋግጥ ህጋዊ ፍቃድ ካለው የጤና ተቋም የሕክምና ማስረጃ ማቅረብ አለበት፣

www.abyssinialaw.com

ለ. ካብ ገበን ነፃ ምዃኑ ካብ ዝምልከቶ ኣካል መረዳእታ ኣፃብዕቲ ዓሽራ ወይ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 14 ንኡስ ዓንቀፅ /1//ለ/ መሰረት ገበን ፈፂሙ ስልጣን ብዘለዎ ቤት ፍርዲ ዝተፈረደ እንተነይሩ ብሕጊ ዝተሰረዘሉ ምዃኑ ዘረጋግፅ ካብ ቤት ፍርዲ መረዳእታ ናይ ምቕራብ ግቡእ ኣለዎ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተማለአ ጥዕና ዘይብሉ ምዃኑ መረጋገፂ መረዳእታ ሕክምና ዘቕረበን ገበን ፈፂሙ ምንባሩ ዝገልፅ መረዳእታ ኣፃብዕቲ ዓሽራ ዘቕረበ ወይ ብሕጊ ዘይተሰረዘሉ ምዃኑ መረጋገፂ ዘቕርብ ተቆፃሪ ተመራፂ ሰራሕተኛ ቁፃር ሹዑ ንሽዑ ይስረዝ፡፡

19. ምቁፃርን ምፍፃም ቃል ማሓላን

1. ሕፁይ ተመራፃይ ሰራሕተኛ ዝተቆፀረሉ መፀውዒ መደብ ስራሕ፣ ብርኪ መደብ ስራሕ፣ ዝኽፈሎ መሃያ፣ ስራሕ ዝጅምረሉ እዋን፣ ዝፍፅሞ ቀንዲ ዝርዝር ሰራሕትን ካብ ተቖፃሪ ትፅቢት ዝግበረሉ ውፅኢት ዝገልፅ ደብዳቤ ብቆፃሪ ቤት ፅዮ ብኣመራርሓ ሓይሊ ሰብ ተፈሪሙ ይወሃቦ፡፣

2. ዝተቖፀረ ሰራሕተኛ መንግስቲ ቅድሚ ስራሕ ምጅማሩ ዝስዕብ ቃለ መሓላ ይፍፅም፡-

"ኣነ .... ከም መጠን ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብ ኩሉ ንላዕሊ ሕገ-መንግስቲ ሃገረይን ክልለይን ከኽብር፣ ካብ ግዕዝይናን ኣድልዎን ነፃ ኮይነ ውፅኢታዊ ስራሕ ክሰርሕ፣ ንህዝቢ ብሓቀኝነት፣ ብተኣማንነት፣ ብቅንዕናን ብማዕረ ከገልግል፣ ብምኽንያት ስርሐይ ዝፈለጥኹዎ ሚስጢር

ለ. ከወንጀል ነፃ መሆኑ ከሚመለከተው አካል ማስረጃ የጣት አሻራ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀፅ 14 ንኡስ አንቀፅ /1/ /ለ/ መሰረት ወንጀል ፈፅሞ ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት የተፈረደበት ከነበረ በህግ የተሰረዘለት መሆኑ የሚያረጋግጥ ማስረጃ ከፍርድ ቤት የማቅረብ ግዴታ አለበት፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ "1" መሰረት የተሟላ ጤና የሌለው መሆኑ የህክምና ማስረጃ ያቀረበና ወንጀል ፈፅሞ መኖሩን የሚገልፅ ማስረጃ የጣት አሻራ ያቀረበ ወይም በህግ ያልተሰረዘለት መሆኑን ማረጋገጫ የሚያቀርብ ተቀጣሪ ተወዳዳሪ ሰራተኛ ቅጥሩ ወዲያውኑ ይሰረዛል፡፡

19. መቅጠርና ቃለ መሃላ መፈፀም

1. እጩ ተመራጭ ሰራተኛ የተቀጠረበት የስራ መደብ መጠሪያ፣ የስራ መደብ ደረጃ፣ የሚከፈለው ደመወዝ፣ ስራ የሚጀምርበት ጊዜ የሚያከናውናቸው ዋና ዋና ዝርዝር ስራዎችን ከተቀጣሪ የሚጠበቅ ውጤት የሚገልፅ ደብዳቤ በቀጣሪው መስሪያቤት በሰው ሃይል አመራር ተፈርሞበት ይሰጠዋል፣

2. የተቀጠረው የመንግስት ሰራተኛ ስራ ከመጀመሩ በፊት የሚከተለውን ቃለ መሃላ ይፈፅማል፡፡

"እኔ .... በመንግስት ሰራተኝነቴ ከሁሉም በላይ የሃገሬና የክልሌን ህገ-መንግስት ለማክበር፣ ከሙስናና አድልዎ ነፃ ሁኜ ውጤታማ ስራ ልሰራ፣ ለህዝብ በሃቀኝነት፣ በታማኝነት፣ በቅንነት እና በእኩልነት ላገለግል፣ በስራ ምክንያት ያወቅኩትን ሚስጥር ለሌላ ወገን ላለመግለፅና የሚገባኝን

www.abyssinialaw.com

ንካልእ ወገን ንዘይምግላፅን ዝግባእ ስራሕ ክሰርሕን ቃል ይኣቱ፡፡”

20. ኣወሳስና መቁፀሪ መሃያ

1. ዝኾነ ሓዱሽ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ ካብ ገበን ነፃ ምዃኑ ዝገልፅ መረዳእታ ኣፃብዕቲ ዓሻራን መረዳእታ ሕክምናን ኣማሊኡ ካብ ዝቐረበሉ ዕለት ጀሚሩ መበገሲ መሃያን ዝተቐፀረሉ መደብ ስራሕ ይኽፈሎ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ እዚ ቢሮ ኣድላይ ኮይኑ እንተረኺቡዎ ኣገደስቲ ኣብዝበሎም መደብ ስራሕ ልዕሊ መበገሲ መሃያ ናብ ውሽጢ እርከን እቱው ኢሉ መሃያ ክኸፍል ክፈቅድ ይኽእል'ዩ፡፡

21. ግዘ ፈተነ

1. ዕላማ ግዘ ፈተነ ሓዱሽ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣፈፃፅማ ስርሑ ብምክትታልን ብምልምማድን ብቕዓቱ ንምርግጋፅ'ዩ፣
2. ዝኾነ ሓዱሽ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ መንግስቲ ቅድሚ ስርሑ ምጅማሩ ራእይ፣ ልኡክን ዕላማን ቤት ፅዮኡ ክላለይ ይግበር፣
3. ግዘ ፈተነ ሓዱሽ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ዝተቐፀረሉ መደብ ስራሕ ንሽዱሽተ ወርሒ'ዩ፣
4. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 46 ዝተጠቐሰ ድንጋገ ከምዘሎ ኮይኑ ኣብ ግዘ ፈተነ ዝርከብ ሰራሕተኛ መንግስቲ በቲ ስራሕ ዝመፀ ሕማም ወይ ብጉድኣት እስካብ 3 ወርሒ ካብ ስራሕ ዝተረፈ

እንተኾይኑ ካብ ሕማሙ ወይ ጉድኣቱ ምስ ደሓነ ዘይወደኦ ግዘ ፈተነ ንክምልኦ ይግበር፣

ስራ ለሰራ ቃል እገባለሁ፡፡

20. የመቀጠሪያ ደመወዝ አወሳሰን

1. ማንኛውም አዲስ ተቀጣሪ ሰራተኛ ከወንጀል ነፃ መሆኑ የሚገልፅ ማስረጃ የጣት አሻራ እና የህክምና ማስረጃ አሟልቶ ከቀረበበት ቀን ጀምሮ ለተቀጠረበት የስራ መደብ መነሻ ደመወዝ ይከፈለዋል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተደነገገ እንደተጠበቀ ሆኖ ቢሮው አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው አስፈላጊ ነው ባለው የስራ መደብ ከመነሻ ደመወዝ በላይ ወደ ውስጥ እርከን ገባ ብሎ ደመወዝ እንዲከፈል መፈቀድ ይችላል፡፡

21. የሙከራ ጊዜ

1. የሙከራ ጊዜ አላማ አዲስ ተቀጣሪ የመንግስት ሰራተኛ ስለስራ አፈፃፀሙ በመከታተልና በመለማመድ ብቃቱን ለማረጋገጥ ነው፣
2. ማንኛውም አዲስ ተቀጣሪ የመንግስት ሰራተኛ ስራ ከመጀመሩ በፊት የመስሪያቤቱ ራእይ ተልእኮ እና አላማ እንዲተዋወቅ ይደረጋል፣
3. የሙከራ ጊዜ አዲስ ተቀጣሪ የመንግስት ሰራተኛ በተቀጠረበት የስራ መደብ ለስድስት ወር ነው፣
4. የዚህ አዋጅ አንቀፅ 46 የተጠቀሰው ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በሙከራ ጊዜ የሚገኝ የመንግስት ሰራተኛ በስራው ምክንያት የመጣ ሕመም ወይም ጉዳት እስከ 3 ወር ከስራ ከቀረ

ከሕመሙ ወይ ጉዳቱ ከዳነ ያልጨረሰው የሙከራ ጊዜ እንዲያሟላ ይደረጋል፣

www.abyssinialaw.com

5. ኣብ እዋን ፈተነ ዝርከብ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት እስካብ ሓደ ወርሒ ካብ ምድብ ስርሑ እንተተፈሊዩ ተወሳኺ ሓደ ወርሒ ክሰርሕ ብምግባር እዋን ፈተነ ክውድእ ይግበር፡፡

22. ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ምዃን

1. ኣብ ፈተነ እዋን ዝርከብ ሰራሕተኛ ካብ ዝተቖፀረሉ ዕለት ጀሚሩ እስካብ ግዘ ፈተነ እዋን ዝኣክል በቢ 3 ወርሒ 2 ግዘ ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ብቀረባ ሓላፊኡ ይምለአሉ፣
2. ግዘ ፈተነኡ ብኣዕጋብን ካብኡ ንላዕልን ኣፈፃፅማ ስራሕ ዝረኸበ ሰራሕተኛ ካብ ዝተቖፀረሉ እዋን ጀሚሩ ቀዋሚ ሰራሕተኛ ኮይኑ ዝተመዝገበ ምዃኑ ዝገልፅ መረጋገፂ ደብዳቤ ብኣመራርሓ ሓይሊ ሰብ ተፈሪሙ ይውሃቦ፣
3. ሓዱሽ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ ኣብ ግዘ ፈተንኡ ምዘና ኣፈፃፅማ ሰራሕ ዘይተመልአሉ ምዃኑ ንኣመራርሓ ሓይሊ ሰብ ወይ መራሒ ስራሕ ቤት ዕዮኡ ብፅሑፍ ክመልክት ኣለዎ፣
4. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ "1" መሰረት ኣፈፃፅማ ስራሕ ፈተነ እዋን ንዝወደአ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ ክይመለአ ዝተረፈ ናይ ቀረባ ሓላፊ ብዝሾሞ ኣካል ወይ ብቀረባ ሓላፊኡ ተሓታቲ ኮይኑ ኣብ ውሽጢ 1 ወርሒ ይመልእ፡፡

23. ኣቖፃፅራ ግዚያዊ ሰራሕተኛ

1. ግዚያዊ ሰራሕተኛ ምቑፃር ዝከኣል፡-

ሀ. ብግዚያዊ ዝውውር ናይ ውሽጢ ሰራሕተኛ ክሽፈን ኣብዘይተኻእለ ብጊዚያዊነት ኣብ ዝተለቀቐ ቀዋሚ መደብ ስራሕ ካብ ሽድሽተ ወርሒ ንዘይበልፅ፣

5. በሙከራ ጊዜ የሚገኝ ተቀጣሪ ሰራተኛ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት እስከ አንድ ወር ከመደበኛ ስራው ከተለየ ተጨማሪ አንድ ወር እንዲሰራ በማድረግ የሙከራ ጊዜ እንዲጨርስ ይደረጋል፡፡

22. ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ መሆን

1. በሙከራ ጊዜ የሚገኝ ሰራተኛ ከተቀጠረበት ቀን ጀምሮ እስከ የሙከራ ጊዜ የሚያልቅ በየ 3 ወሩ 2 ጊዜ የስራ አፈፃፀም ምዘና በቅርብ ሃላፊው ይሞላለታል፣
2. የሙከራ ጊዜው አጥጋቢና ከዚያ በላይ የስራ አፈፃፀም ያገኘ ሰራተኛ ከተቀጠረበት ጊዜ ጀምሮ ቋሚ ሰራተኛ ሆኖ የተመዘገበ መሆኑን የሚገልፅ ማረጋገጫ ደብዳቤ በሰው ሃይል አመራር ተፈርሞበት ይሰጠዋል፣
3. አዲስ ተቀጣሪ ሰራተኛ በሙከራ ጊዜው የስራ አፈፃፀም ምዘና ያልተሞላለት መሆኑን ለመስሪያቤቱ የሰው ሃይል አመራር ወይም የስራ መሪ በፅሑፍ ማመልከት አለበት፣
4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ "1" መሰረት የሙከራ ጊዜው የጨረሰ ተቀጣሪ ሰራተኛ የስራ አፈፃፀም ሳይሞላ የቀረ የቅርብ ሃላፊ በሾመው አካል ወይም በቅርብ ሃላፊው ተጠያቂ ሆኖ በአንድ ወር ውስጥ ይሞላል፡፡

23. የጊዚያዊ ሰራተኛ አቀጣጠር

1. ጊዚያዊ ሰራተኛ መቅጠር የሚቻለው፡-

ሀ. በጊዚያዊ የውስጥ ሰራተኛ ዝውውር መሸፈን ባልተቻለ ለጊዜው በተለቀቀ ቋሚ የስራ መደብ ከስድስት ወር ለማይበልጥ፣

www.abyssinialaw.com

ለ. ግዚያዊ ፃዕቂ ስራሕ ብምፍጣሩ ብዝተመደበ ሓይሊ ሰብ ጥራሕ ምስራሕ ኣፀጋሚ ምኳኑ መራሒ ስራሕ ቤት ዕዮ እንተኣሚኑ ካብ ሽዱሽተ ወርሒ ንዘይበልፅ እዋን፣

ሐ. ኣብቲ ቤት ዕዮ ፕሮጀክት ባህሪ ኣብ ዘለዎም ስራሕቲ እስካብ ስራሕቲ ፕሮጀክት ዝውዳእ፣

መ. ዝለዓለ በዓል ሙያ ዝጠልብ መደብ ክፍቲ ስራሕ እንትርከብ ነቲ ሙያ ብዕብየት ብርኪ፣ ብዝውውር ወይ ብቑፃር ዘማልእ ኢትዮጵያዊ በዓል ሙያ ምርካብ ኣብዘይኽኣሎም መደባት ንቢሮ ብምፍቃድ ዜጋ ወፃኢ ሃገር ብግዚያዊ ሰራሕተኛ ምቑፃር ይኽኣል፣

2. ግዚያዊ ሰራሕተኛ ንስርሑ ዘድልይዎ መሳርሕታትን ናውትን መከላኸሊ ሓደጋን ክረክብ ኣለዎ፣

3. ግዚያዊ ሰራሕተኛታት ብዝምልከት ቢሮ ብዘውፅኦ ዝርዝር መምርሒ ይውሰን፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ

ብርኪ ዕብየትን ዝውውርን

24. ዕላማ ብርኪ ዕብየት

ብርኪ ዕብየት ዘወሃብ ውፅኢት ስራሕ ቤት ዕዮ ንምምሕያሽን ሰራሕተኛ ንምብርትታዕን'ዩ፡፡

25. ኣወሃህባ ብርኪ ዕብየት

1. ብምኽንያት ቕፅዓት ዲስፕሊን ካብ ብርኪ ምትሓት እስካብ ዘይተወሰኖ ዝኾነ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብርኪ ዕብየት ክወዳደር ይኽእል'ዩ፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እንተሃለወ'ውን ብገደብ ካብ ብርኪ ምትሓት

ለ. ጊዚያዊ የስራ ጫና በመፈጠሩ በተመደበው የሰው ሃይል ብቻ መስራት አስቸጋሪ ሲሆንና የመስሪያቤቱ የስራ መሪ ሲያምንበት ከስድስት ወር ለማይበልጥ ጊዜ፣

ሐ. በመስሪያቤቱ የፕሮጀክት ባህርይ ባላቸው ስራዎች የፕሮጀክት ስራው እስኪያልቅ፣

መ. ከፍተኛ ባለሞያ የሚጠይቅ ክፍት የስራ መደብ ሲገኝና ለሞያው በደረጃ እድገት በዝውውር ወይም በቅጥር በሚያሟላ ኢትዮጲያዊ ባለሞያ ማግኘት ባልተቻለበት የስራ መደብ ቢሮው በማስፈቀድ የውጭ ዜጋ በጊዚያዊ ሰራተኛ መቅጠር ይቻላል፣

2. ጊዚያዊ ሰራተኛ ለስራው የሚያስፈልጉት መሳሪያዎች ቁሳቁሶችና የአደጋ መከላከያ ማግኘት አለበት፣

3. ጊዚያው ሰራተኛ በሚመለከት ቢሮው በሚያወጣው ዝርዝር መመሪያ ይወሰናል፡፡

ክፍል አራት

የደረጃ እድገትና ዝውውር

24. የደረጃ እድገት አላማ

የደረጃ እድገት የሚሰጥ የመስሪያቤቱን የስራ ውጤት ለማሻሻል እና ሰራተኛ ለማበረታታት ነው ፡፡

25. ስለ ደረጃ እድገት አሰጣጥ

1. በዲስፕሊን ቅጣት ምክንያት ከደረጃ ዝቅ እንዲል ያልተወሰነበት ማንኛውም ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ ለደረጃ እድገት መወዳደር ይችላል፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ቢኖርም በገደብ ከደረጃ ዝቅ እንዲል በዲስፕሊን ቅጣት

www.abyssinialaw.com

ቅፅዓት ዲስፕሊን ዝተወሰኖ ሰራሕተኛ ፍርቂ ቅፅዓቱ ምስፈፀመ፣ ቕፅዓቱ ክለዓለሉ ስልጣን ብዘለዎ መራሒ ስራሕ ቤት ዕዮ እንተተወሲኑሉ ብርኪ ዕብየት ክወዳደር ይኽእል'ዩ፣

3. ሰራሕተኛ መንግስቲ ንዕብየት ብርኪ ክወዳደር ዝኽእል፡-

ሀ. ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝኾነ፣

ለ. እንተነኣሰ ናይ 2 ተኸታታሊ ግዘ ውፅኢት ተኮር ኣፈፃፅማ ኣፅጋብን ልዕሊኡን ዘምፀአ፣

ሐ. ካብ ካልእ ቤት ዕዮ ብዝውውር ዝመፀ እንተኾይኑ'ውን ኣብ ዝተመደቦ መደብ ስራሕ እንተነኣሰ ናይ ሓደ ግዘ ምዘና ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስርሑ ኣፅጋብን ልዕሊኡን ዘምፀአ፣

4. ብርኪ ዕብየት ብዝምልከት ዝርዝር ኣፈፃፅመኡ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፡፡

26. ዕብየት ብርኪ ዝስረዘሉ ኩነታት

ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 67 ንኡስ ዓንቀፅ /9/ ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ ብናይ ሓሶት መረዳእታ ተጠቒሙ ወይ ሕጊ ብምትሕልላፍ ዝተውሃቦ ብርኪ ዕብየት ኣብዝኾነ ግዘ ይስረዝ፡፡

27. ዝውውር

1. ዕላማ ዝውውር ካብ ውሽጢን ደገን ዝተፈላለዩ ክእለትን ብቕዓትን ዘለዎም ኪኢላታት ብምስሓብ ውፅኢት ስራሕ ቤት ዕዮ ንምምሕያሽን ብሰራሕተኛታት መንግስቲ ዝለዓሉ ዝተፈላለዩ ፀገማት ንምምላስ'ዩ፣

2. እቲ ቤት ዕዮ ነቲ ስራሕ ኣድላይ ኮይኑ እንተረኺብዎ፡-

የተወሰነበት ሰራተኛ የቅጣቱ ግማሽ ከፈፀመ፣ ቅጣቱ ሊነሳለት ስልጣን ባለው የመስሪያቤቱ የስራ መሪ ከተወሰነለት ለደረጃ እድገት መወዳደር ይችላል፣

3. የመንግስት ሰራተኛ ለደረጃ እድገት መወዳደር የሚችለው፡-

ሀ. ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ የሆነ፣

ለ. ቢያንስ የ2 ተከታታይ የስራ አፈፃፀም ምዘና ውጤት አጥጋቢና ከዚያ በላይ ያመጣ፣

ሐ. ከሌላ የመንግስት መስሪያቤት በዝውውር የመጣ ከሆነም በተመደበበት የስራ መደብ ቢያንስ የአንድ ጊዜ የስራ አፈፃፀም ምዘና ውጤት አጥጋቢና ከዚያ በላይ ያመጣ፣

4. የደረጃ እድገት በሚመለከት ዝርዝር አፈፃፀም ቢሮ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

26. የደረጃ እድገት ስለሚሰረዝበት ሁኔታ

በዚህ አዋጅ አንቀፅ 67 ንኡስ አንቀፅ /9/ የተደነገገ እንደተጠበቀ ሆኖ የሃሰት ማስረጃ ተጠቅሞ ወይም ሕግን በመተላለፍ የተሰጠ የደረጃ እድገት በማናቸውም ጊዜ ይሰረዛል፡፡

27. ዝውውር

1. የዝውውር ዓላማ ከውስጥ እና ውጭ የተለያዩ ችሎታና ብቃት ያላቸው ባለሞያዎች በማምጣት የመስሪያቤቱ የስራ ውጤት ለመሻሻልና በመንግስት ሰራተኞች ለሚነሱ የተለያዩ ችግሮች ለመመለስ ነው፣

2. መስሪያቤቱ ለስራው አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው፡-

www.abyssinialaw.com

ሀ. ኣብ ውሽጢ ሓደ ቤት ፅዮ ካብ ሓደ መደብ ስራሕ ናብ ካልእ መደብ ስራሕ ወይ ካብ ሓደ ከይዲ ስራሕ ናብ ካልእ ከይዲ ስራሕ፣

ለ. ካብ ሓደ ቤት ፅዮ ናብ ካልእ ቤት ፅዮ፣

ሐ. ካብ ክልልና ናብ ካልእ ክልል፣ ማዕረ ብዝኾነ ብርክን መሃያን እቲ ዝውውር ብውድድር ይፍፀም፡፡

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ኣብቲ ቤት ፅዮ ሓደጋ ንከይበፅሕ ንምክልኻል ወይ እቲ ሓደጋ ንዘብፅሖ ጉድኣት ንምስትኽኻል ንሓደ ሰራሕተኛ መንግስቲ መሃይኡ ከይተቘነሶ ብርክን ዓይነት ስራሕን ኣብ ግምት ከይኣተወ ካብ ሓደ ዓመት ንዘይበልፅ ግዘ ብግዚያዊነት ኣዛዊርካ ምስራሕ ይከኣል'ዩ፣

4. ዝኾነ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብምኽንያት ፀገም ጥዕና ኣብ ዝሓዞ ስራሕ መደብ ወይ ስራሕ ቦታ ክሰርሕ ዘይኽእል ምዃኑ ብሜዲካል ቦርድ እንትረጋገፅ፡-

ሀ. ብተመሳሳሊ ብርኪ ክምደበሉ ዝኽእል ክፍቲ ስራሕ መደብ እንተሃልዩ ብዝሓዞ ብርኪ ወይ፣

ለ. ብተመሳሳሊ ብርኪ ክምደበሉ ዝኽእል ክፍቲ ስራሕ መደብ እንተዘይሃልዩ ሰራሕተኛ ብዝተሓተ ብርኪ ንምስራሕ ድሌት እንተሃልይዎ ዝሓዞ ብርኪ ተቐኒሱ፣ ዝሓዞ መሃያ ከይነከየ ኣብ ሴክተር ቤት ፅዩኡ ወይ ኣብ ካሊእ ናብ ዝስማዕመዖ መደብ ስራሕ ወይ ስራሕ ቦታ ቀዳምነት ተዋሂቡዎ ይዛወር፣

5. ካብ ክልል ናብ ክልል፣ ካብ ክልል ናብ ፌደራል፣ ካብ ፌደራል ናብ ክልል ዝግበር ዝውውር ብዚ ቢሮ ዝውሰን ኮይኑ ለቓቕን ተቐባልን ክስማዕምዑ ኣለዎም፣

ሀ. ከመስሪያቤቱ ውስጥ ከአንድ የስራ መደብ ወደ ሌላ የስራ መደብ ወይም ከአንድ የስራ ሂደት ወደ ሌላ የስራ ሂደት

ለ. ከአንድ መስሪያቤት ወደ ሌላ መስሪያቤት

ሐ. ከክልሉ ወደ ሌላ ክልል፣ እኩል በሆነ ደረጃና ደመወዝ ዝውውሩ በውድድር ይፈፀማል፡፡

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተደነገገው ቢኖርም በመስሪያቤቱ ላይ አደጋ እንዳይደርስ ለመከላከል ወይም አደጋው ያደረሰውን ጉዳት ለማስተካከል አንድን የመንግስት ሰራተኛ ደመወዙ ሳይቀንስ፣ ደረጃው ወይም የስራው ዓይነት ግምት ውስጥ ሳያስገባ ከአንድ ዓመት ላልበለጠ ጊዜ በጊዜያዊነት ኣዛውሮ ማሰራት ይቻላል፣

4. ማንኛውም ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ በጤና መታወክ ምክንያት በያዘው የስራ መደብ ወይም ባለበት የስራ ቦታ ላይ ሊሰራ አለመቻሉ በሜዲካል ቦርድ ሲረጋገጥ፣

ሀ. በተመሳሳይ ደረጃ ሊመደብበት የሚችል ክፍት የስራ መደብ ካለ በያዘው ደረጃ ወይም፣

ለ. በተመሳሳይ ደረጃ ሊመደብ የሚችልበት ክፍት የስራ መደብ ከሌለና ሰራተኛው ዝቅ ባለ ደረጃ ለመስራት ፍቃደኛ ከሆነ ደረጃው ተቀንሶ፣ ደመወዝ ሳይቀነስ በሴክተር መስሪያቤት ወይም በሌላ መስሪያቤት ወደ ሚስማማው የስራ መደብ ወይም የስራ ቦታ ቅድሚያ ተሰጥቶት ይዛወራል፣

5. ከክልል ወደ ክልል፣ ከክልል ወደ ፌደራል ከፌደራል ወደ ክልል የሚደረግ ዝውውር በቢሮው የሚወሰን ሆኖ ሰጪና ተቀባይ ማስማማት አለባቸው፣

www.abyssinialaw.com

6. ብፍሉይ ኩነታት ብስምምዕነት ፌዴራልን ክልልን መንግስታት ሰራሕተኛ ተዛዊሩ ክሰርሕ ይኽእል፣
7. ናይ ሓደ ሰራሕተኛ መንግስቲ መደብ ስራሕ እንተተሰሪዙ ኣብቲ ቤት ዕዮ ውሽጢ ተመሳሳሊ ብርኪ ኣብ ዘለዎ መደብ ስራሕ ይዛወር፣
8. እቲ ቢሮ ሓደ መንግስታዊ ቤት ዕዮ እንተሕወስ ወይ እንተስረዝ ኣብ ትሕቲኡ ዝነበሩ ሰራሕተኛታት ኣብ ካልእ ቤት ዕዮ ኣዛዊሩ ክምድብ ይኽእል'ዩ፣

28. ብተጠባባቒነት ምምዳብ

ዘገድድ ኩነታት እንተጋጥም ሓደ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብስምምዕነት ሰራሕተኛ ኣብ ዝለዓለ ብርኪ መደብ ስራሕ ካብ ሓደ ዓመት ንዘይበልፅ ብተጠባባቒነት ክምደብ ይኽእል፡፡ ብተጠባባቕነት ዝተመደበ ሰራሕተኛ ዝተመደቦ መደብ ስራሕን መሃያን ሐዚ ዝኽፈሎን ዘሎ መሃያ ኣፈላላይ 50% ኣበል ተጠባባቒነት ይኽፈሎ፡፡

29. ብግዚያዊነት ናብ ካልእ ቤት ዕዮ ምምዳብ

1. መንግስቲ ኣድላይ ኮይኑ ኣብዝረኸቦ እዋን ብስምምዕነት ሓደ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስትን መስርሒ ቤት ዕዮን ሓደ ዝተወሰነ ስራሕ ንምስራሕ ካብ ሓደ ዓመት ንዘይበልፅ ግዝ ናብ ካልእ ቤት ዕዮ ብግዚያዊነት ተመዲቡ ክሰርሕ ይኽእል፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ክምዘሎ ኮይኑ እቲ ስራሕ ልዕሊ ሓደ ዓመት ዝፀንሕ እንተኾይኑ ብስምምዕነት ሰራሕተኛ መስሪሒ ቤት ዕዩ መንግስትን ተቀባሊ ቤት ዕዮ

6. በልዩ ሁኔታ በፌደራልና ክልል መንግስታት ስምምነት ሰራተኛ ተዛውሮ ሊሰራ ይችላል፣
7. የአንድ የመንግስት ሰራተኛ የስራ መደብ የተሰረዘ እንደሆነ በመስሪያቤቱ ውስጥ ተመሳሳይ ደረጃ ወዳለው የስራ መደብ ይዛወራል፣
8. ቢሮው አንድ የመንግስት መስሪያቤት ሲቀላቀል ወይም ሲፈርስ በስሩ የነበሩ ሰራተኞች ወደ ሌላ መስሪያቤት አዛውሮ መመደብ ይችላል፡፡

28. በተጠባባቂነት መመደብ

አስገዳጅ ሁኔታ ሲያጋጥም አንድ ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ በሰራተኛው ስምምነት ከፍ ባለ የስራ መደብ ደረጃ ከአንድ ዓመት ለማይበልጥ በተጠባባቂነት ሊመደብ ይችላል፣ በተጠባባቂነት የተመደበ ሰራተኛ በተጠባባቂነት የተመደበት ደመወዝ እና የስራ መደብ ከሚከፈለው ደመወዝ ያለው ልዩነት 50% የተጠባባቂነት አበል ይከፈለዋል፡፡

29. በጊዜያዊነት ወደ ሌላ መስሪያቤት መመደብ

1. መንግስት አስፈላጊ ሆኖ ባገኘው ጊዜ በቋሚ መንግስት ሰራተኛው እና መስሪያቤት ስምምነት ለአንድ ለተወሰነ ስራ ለመስራት ከአንድ ዓመት ለማይበልጥ ጊዜ ወደ ሌላ መስሪያቤት በጊዚያዊነት ተመድቦ ሊሰራ ይችላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ ስራው ከአንድ ዓመት በላይ የሚቆይ ከሆነ በሰራተኛው፣ በአሰሪው የመንግስት መስሪያቤት እና በተቀባይ

www.abyssinialaw.com

መንግስቲ ብዝሓዞ ብርክን መሃያን ብቀዋሚነት ክዛወር ይኽእል፣

3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተዛወረ ሰራሕተኛ፡-

ሀ. ብምኽንያት ምዝዋሩ መሃይኡን ካልኦት ይረኽቦም ዝነበሩ ጥቕምታትን ኣይቕነስን፣

ለ. ተደላይ ክእለት እስካብ ዘማልአ ኣብ ቑፃሪ ቤት ፅዮኡ ዝግበር ውድድር ዕብየት ብርኪ ክሳተፍን እንተበሊፁ'ውን ክምረፅ ይኽእል፣

ሐ. ፀብፃብ ውፅኢት ምዘና ኣፈፃፅማ ስርሑ ኣብ ዝተዛወረሉ ቤት ፅዮ ተመሊኡ ናብ ዝቖፀሮ ቤት ፅዮ ይለኣኽ፣

መ. ኣብ ዝተዛወረሉ ቤት ፅዮ ጥፍኣት ዲስፕሊን እንተፈፂሙ ኣብቆፃሪ ቤት ፅዮኡ ክሲ ጥፍኣት ዲስፕሊን ተመስሪትዎ ጥፍኣት ዲስፕሊን ካብዝፈፀሞ ቤት ፅዮ መረዳእታ ሰብን ሰነዳትን ብምቕራብ ስጉምቲ ጥፍኣት ዲስፕሊን ብዝቖፀሮ ቤት ፅዮ ይውሰድ፡፡

30. ድልድል

1. ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብ ሓደ ቤት ፅዮ ናብ ካሊእ ቤት ፅዮ ክድልደል ዝኽእል ቤት ፅዮኡ ምስ ካልእ ቤት ፅዮ እንትዋሃድ ወይ ተጠሚሩ ዝነበረ ቤት ፅዮኡ እንትፍለ ወይ ትርፊ ሓይሊ ሰብ እንትህሉ ወይ መደብ ስርሑ እንትስርዝ ዩ፣

2. ዝኾነ ቤት ፅዮ ሓዱሽ መሓውር እንተፅድቅ ሰራሕተኛታት ብመሰረት መምርሒ ብድልድል ይምደብ፣

3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ን /2/ን ሰራሕተኛ ቅድም ክብልል ሒዝዎ ዝነበረ መሃያ ኣይንከይን፣

የመንግስት መስሪያቤት ስምምነት በያዘው ደረጃና ደመወዝ በቋሚነት ሊዛወር ይችላል፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የተዛወረ ሰራተኛ፡-

ሀ. በመዛወሩ ምክንያት ደመወዙና ሌሎች የነበሩ ጥቅማ ጥቅሞች አይቀነስበትም፣

ለ. ተፈላጊ ችሎታ እስከኣሟላ በቀጣሪ መስሪያ ቤቱ የሚደረግ የደረጃ እድገት ውድድር መሳተፍና ከበለጠም መመረጥ ይችላል፣

ሐ. የስራ አፈፃፀም ምዘና ውጤት ሪፖርት በተዘዋረበት መስሪያቤት ተመልቶ ወደ ቀጣሪው መስሪያቤት ይላካል፣

መ. በተዛወረበት መስሪያቤት የዲስፕሊን ጥፋት ከፈፀመ በቀጣሪ መስሪያቤቱ የጥፋት ዲስፕሊን ክስ ተመስርቶበት የዲስፕሊን ጥፋት ከፈፀመበት መስሪያቤት የሰውና የሰነዶች ማስረጃ በማቅረብ የዲስፕሊን ጥፋት እርምጃ በቀጣሪው መስሪያቤት ይወሰድበታል፡፡

30. ድልድል

1. የመንግስት ሰራተኛ ከአንድ መስሪያቤት ወደ ሌላ መስሪያቤት መደልደል የሚችለው መስሪያ ቤቱ ከሌላ መስሪያቤት ሲዋሃድ ወይም ተጠቃልሎ የነበረ መስሪያቤቱ ሲለይ ወይም ትርፈ የሰው ኋይል ሲኖር ወይም የስራ መደቡ ሲሰረዝ ነው፣

2. ማንኛውም መስሪያት ቤት አዲስ መዋቅር ሲያፀድቅ ሰራተኞች በመመሪያ መሰረት በድልድል ይመድባል፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ እና /2/ መሰረት ሰራተኛው ቀደም ሲል ይዞት የነበረ ደመወዝ አይቀነስም፣

www.abyssinialaw.com

4. ድልድል ሰራሕተኛታት መንግስቲ እዚ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፡፡

ክፍሊ ሓሙሽተ

ኣፈፃፅማ ስራሕ

31. ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ

1. ዕላማ ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ሰራሕተኛታት መንግስቲ፡-
   ሀ.ሰራሕተኛታት ትፅቢት ብዝግበረሎም መጠን፣ ብርኪ ፅርየት፣ ወፃኢን ግዘን ብዝተማልአ ኩነት ስርሖም ክፍፅሙን ምግባር፣
   ለ. ምዕቡልን ደኹምን ኣሰራርሓ ሰራሕተኛታት ብምፍላይ ቀፃሊ ኣፈፃፅማ ስርሖም ብምምሕያሽ ውፅኢታዊ ክኾኑ ምብቃዕን
   ተበግሶ ስርሖም ንምዕባይ፣
   ሐ. ኣብ ብርኪ ዕብየት፣ ዝውውር፣ ቁፃር፣ ትምህርትን ስልጠናን ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣግባብ ዘለዎ ውሳነ ምውሳን፣
   መ. ኣብ ውፅኢት ዝተመስረተ መተባብዒ ምሃብ
2. ምዘና ውፅኢት ተኮር ዝካየድ ካብ ቤት ፅዮ ንከይዲ ስራሕ፣ ካብ ከይዲ ስራሕ ንፈፃሚ ከይዲ ስራሕ ተሸሪፉ ኣብ ዝተውሃቦ ትልሚ ኣፈፃፅማ ስራሕ'ዩ፣
3. ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ብግልፅን ሰራሕተኛ መንግስቲ ብዘሳትፍን ኣግባብ ይፍፀም፣
4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተብሃለ እንተሃለወ'ውን ኣብ ሰለስቲኦም ብርክታት ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ተመሳሳሊ ዝኾነ ውፅኢት ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ማዕረ እንተዘይኮይኑ ናይቲ ቤት ፅዮ ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ገዛኢ ይኸውን፣

4. የመንግስት ሰራተኞች ድልድል ቢሮው በሚያወጣው መመርያ መሰረት ይወሰናል፡፡

ክፍል አምስት

የስራ አፈፃፀም

31. የስራ አፈፃፀም ምዘና

1. የመንግስት ሰራተኞች የስራ አፈፃፀም ምዘና አለማ ፡-
   ሀ. ሰራተኞች በሚጠበቅባቸው መጠን፣ የጥራት ደረጃ፣ ጊዜ እና ወጪ በተሟላ ሁኔታ እንዲያከናውኑ ለማድረግ፣
   ለ. የሰራተኞች ጠንካራና ደካማ አሰራር በመለየት ቀጣይ የስራ አፈፃፀማቸው በማሻሻል ውጤታማ እንዲሆኑ ማብቃትና የስራ ተነሳሽነታቸው ለማሳደግ፣
   ሐ. የመንግስት ሰራተኛ የደረጃ እድገት፣ ዝውውር፣ ቅጥር፣ ትምህርትና ስልጠና አግባብ ያለው ውሳኔ መወሰን፣
   መ. በውጤት ላይ የተመሰረተ ማትጊያ መስጠት፣
2. የውጤት ተኮር ምዘና የሚካሄደው ከመስሪያ ቤቱ ለስራ ሂደት፣ ከስራ ሂደት የስራ ሂደቱ ስራ ፈፃሚ ተመንዝሮ በተሰጠ የስራ አፈፃፀም እቅድ ነው፣
3. የውጤት ተኮር ምዘና በግልፅ እና የመንግስት ሰራተኛን በሚያሳትፍ አገባብ ይፈፅማል፣
4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ የተጠቀሰ ቢኖርም በሶስቱ የስራ አፈፃፀም ምዘና ደረጃዎች ተመሳሳይ የሆነ የስራ አፈፃፀም ምዘና ውጤት እኩል ካልሆነ የመስሪያቤቱ የስራ አፈፃፀም ምዘና ገዢ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

5. ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፡፡

ክፍሊ ሽድሽተ
ሰዓት ስራሕን ዝተፈላለዩ ፍቓዳትን

32. ስሩዕ ሰዓት ስራሕ

ሰዓት ስራሕ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ከከም ባህሪ ስራሕ ዝውሰን ኮይኑ ኣብ ሰሙን 39 ሰዓት'ዩ፡፡

33. መእተውን መውፅእን ሰዓት ስራሕ

1. መእተውን መውፅእን ሰዓት ስራሕ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ይውሰን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ፍሉይ ፀባይ ኣየር ዘለዎም ከባቢታት ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝተፈለየ መእተውን መውፅእን ሰዓት ስራሕ ይውስን፡፡

34. ስራሕ ትርፊ ሰዓት

1. ካብ ስሩዕ ሰዓት ስራሕ ወፃኢ ብትርፊ ግዝ ስራሕ ምስራሕ ዘገድድ ኩነታት ክርከብ እንተሎ ብትርፊ ግዚኡ ክሰርሕ ዝተገበረ ሰራሕተኛ ቀፂሎም ኣብዘለዉ መዓልቲ ስራሕ መኪሓሓሲ ዕረፍቲ ይወሃቦ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ ፍሉይ ናይ ስራሕ ባህሪ ንዘለዎም ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ቤት ምኽሪ ፈፃሚት ምስኣፅደቆ ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

5. ዝርዝር አፈፃፀሙ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

ክፍል ስድስት
የስራ ሰዓትና ልዩ ልዩ ፍቃዶች

32. መደበኛ የስራ ሰዓት

የመንግስት ሰራተኞች መደበኛ የስራ ሰዓት እንደየ ስራው ሁኔታ የሚወሰን ሆኖ በሳምንት 39 ሰዓት ነው፡፡

33. የስራ መግቢያና መውጫ ሰዓት

1. የመንግስት ሰራተኞች የስራ መግቢያና መውጫ ሰዓት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይወሰናል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ ልዩ የአየር ጠባይ ሁኔታ ያላቸው አከባቢዎች የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት የተለየ የስራ ሰዓት መግቢያና መውጫ ይወስናል፡፡

34. የትርፍ ሰዓት ስራ

1. ከመደበኛ የስራ ሰዓት ውጪ በትርፍ ግዘ ስራ ለመስራት የሚያስገድድ ሁኔታ ሲያጋጥም በትርፍ ጊዜው እንዲሰራ የተደረገው ሰራተኛ ቀጥሎ ባሉት የስራ ቀናት መካካሻ እረፍት ይሰጠዋል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ልዩ የስራ ባህሪ ያላቸው የመንግስት መስሪያቤቶች ቢሮ በሚያወጣው መመርያ መሰረት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ካፀደቀው በኋላ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

www.abyssinialaw.com

35. ህዝባዊ በዓላትን ሰሙናዊ ዕረፍትን

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ህዝባዊ በዓላትን ሰሙናዊ ዕረፍትን ብውሳነ መንግስቲ ኣብያተ ዕዮ ዕፅው ኮይኖም ኣብዝወዓልሉ ግዘ ብዘይምስርሑ መሃይኡ ኣይንከይን፣
2. ኩነታት ስራሕ ኣገዲዱ ስልጣን ብዘለዎ ወናኒ ከይዲ ስራሕ ተኣዚዙ ኣብ ናይ ህዝቢ በዓላትን ሰሙናዊ ዕረፍትን ዝሰርሐ ሰራሕተኛ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 34 ዝተደንገገ ይፍፀም፡፡

ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ

36. መሰረት ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ

1. ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ዝውሃብ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንዝተወሰነ ግዘ ካብ ስርሑ ብምዕራፍ ብሓዱሽ መንፈስ ስርሑ ክቕፅል ንምኽኣል'ዩ፣
2. ዝኾነ ሓዱሽ ተቖፃሪ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንዓሰርተ ሓደ ወርሒ ከየገልገለ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ክረክብ መሰል የብሉን፣
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ን /2/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ እዋን ፈተነኦም ዝወደኡ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ኣብ ካሊእ መንግስታዊ ቤት ዕዮ እናሰርሑ ዝፀንሐን ኣብ ካሊእ ቤት ዕዮ 11 ወርሒ ዘገልገሉ እንተኾይኖም ናይ 11 ወርሒ ከይተፀበዩ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ምጥቃም ይኽእሉ፣
4. ሰራሕተኛ መንግስቲ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ክረክብ መሰሉ ኮይኑ ቤት ዕዮኡ ንዝተቐበሎ ግዘ ሰሌዳ በቢዓመቱ ብሕጊ ዝፍቀደሉ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ንሰራሕተኝኡ ክህብ ይኽእል፡፡ እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ እንተሃለወ'ውን ብዝኾነ ምኽንያት በጀት

35. የህዝብ በአላትና የሳምንት እረፍት

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በህዝብ በዓላት፣ በሳምንት የእረፍት ቀናት ወይም በመንግስት ውሳኔ መስሪያቤቶች ዝግ ሆነው በሚውልበት ቀን ባለመስራቱ ደመወዙን አይቀነስበትም፣
2. የስራው ሁኔታ አስገድዶ ስልጣን ባለው የስራ ሂደት ባለቤት ታዞ በህዝብ በአላት እና በሳምንት እረፍት የሰራ ሰራተኛ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 34 የተደነገገ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

የአመት እረፍት ፈቃድ

36. የዓመት እረፍት ፈቃድ መሰረት

1. የዓመት ዕረፍት ፈቃድ የሚሰጠው የመንግስት ሰራተኛ ለተወሰነ ጊዜ ከስራው በማረፍ በታደሰ መንፈስ ስራው እንዲቀጥል ለማስቻል ነው፣
2. ማንኛውም አዲስ ተቀጣሪ የመንግስት ሰራተኛ የአስራ አንድ ወር አገልግሎት ከመሰጠቱ በፊት የዓመት እረፍት ፈቃድ የማግኘት መብት የለውም፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ እና /2/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የሙከራ ጊዚያቸውን ያጠናቀቁ የመንግስት ሰራተኞች በሌላ የመንግስት መስሪያቤት ሲሰሩ የቆዩና በሌላ መስሪያቤት 11 ወር ያገለገሉ ከሆኑ የ11 ወር ቆይታ ሳይጠበቅባቸው የአመት እረፍት ፈቃድ መጠቀም ይችላሉ፣
4. የመንግስት ሰራተኛ የዓመት እረፍት ፍቃድ የማግኘት መብቱ ሆኖ መስሪያቤቱ በተቀበለው የጊዜ ሰሌዳ በየዓመቱ በህግ የሚፈቀድለት የአመት እረፍት ፈቃድ ለሰራተኞቹ ሊሰጥ ይችላል፡፡ ከላይ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ በማናቸውም ምክንያት የበጀት አመቱ

www.abyssinialaw.com

ዓመት ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ናብ ቀፃላይ በጀት ዓመት ምዝዋር ኣይከኣልን፣

5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /4/ ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ ኩነታት ስራሕ ኣገዲዱ ኣብ ውሽጢ እቲ በጀት ዓመት ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ክወሃብ ዘይኽኣለ ሰራሕተኛ ላዕለዋይ ሓላፊ እቲ ቤት ፅዮ ንቀፃሊ ሓደ በጀት ዓመት ክመሓላልፍ ይኽእል እዩ፡፡

37. ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ

1. ሓደ ዓመት ዘገልገለ ሰራሕተኛ መንግስቲ 20 መዓልቲ ስራሕ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ይወሃቦ፣
2. ልዕሊ ሓደ ዓመት ንዘገልገለ ሰራሕተኛ መንግስቲ ነንሕድ ሕድኡ ተወሳኺ ዓመት ሓደ መዓልቲ ስራሕ እናተወሰኸ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ይውሃቦ፡፡ እዚ ከምዘሎ ኮይኑ ዝውሃቦ ናይ ሓደ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ካብ 30 መዓልቲ ስራሕ ክበልፅ የብሉን፣
3. ቅድም ክብል ኣብ ካሊእ ቤት ፅዮ መንግስቲ ዝተውሃበ ግልጋሎት ነዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ኣፈፃፅማ ይሰርሕ፡፡

38. ኣወሃህባ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ

1. ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ ድልየት ቤት ፅዮን ሰራሕተኛን መሰረት ብምግባር ብዝዳሎ ፕሮግራም ኣብ ውሽጢ በጀት ዓመት ይወሃብ፣
2. ሰራሕተኛ ፍቓድ ዓመታዊ ዕረፍቲ እንትወስድ ኣብ ዕረፍቲ ዝፀንሐሉ ወርሓዊ መሃይኡ ኣቐዲሙ ክወስድ ይኽእል፡፡

የአመት እረፍት ፈቃድ ወደ ቀጣዩ በጀት አመት ማዛወር አይቻልም፣

5. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /4/ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የስራው ሁኔታ በማስገደዱ ምክንያት መስሪያቤቱ ለሰራተኛው የአመት ዕረፍት ፍቃዱ በበጀት አመቱ ውስጥ ሊሰጠው ያልቻለ እንደሆነ የመስሪያቱ የበላይ ሓላፊ ለቀጣይ አንድ የበጀት አመት ሊያስተላልፍ ይችላል፡፡

37. የአመት እረፍት ፈቃድ

1. አንድ ዓመት ያገለገለ የመንግስት ሰራተኛ 20 የስራ ቀናት የዓመት እረፍት ፈቃድ ይሰጠዋል፣
2. ከአንድ ዓመት በላይ ያገለገለ የመንግስት ሰራተኛ ለእያንዳንዱ ተጨማሪ ዓመት አንድ የስራ ቀን እየታከለበት የዓመት ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡ ይህ እንደተጠበቀ ሆኖ የሚሰጠው የአንድ አመት የእረፍት ፈቃድ ከ30 የስራ ቀን መብለጥ የለበትም፣
3. ቀደም ሲል በሌላ የመንግስት መስሪያቤት የተሰጠ አገልግሎት ለዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ አፈፃፀም የሚታሰብ ይሆናል፡፡

38. የዓመት እረፍት ፈቃድ አሰጣጥ

1. የዓመት እረፍት ፈቃድ የመስሪያቤት እና የሰራተኛው ፍላጎት መሰረት በማድረግ በሚዘጋጅ ፕሮግራም በበጀት ዓመቱ ውስጥ ይሰጣል፣
2. ሰራተኛ የዓመት እረፍት ፈቃድ ሲወስድ በእረፍት ለሚቆይበት የወር ደመወዙ አስቀድሞ መውሰድ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሽውዓተ

ዝተፈላለዩ ፍቓዳት

39. ፍቓድ ወሊድ

1. ነፍሰ ፁር ዝኾነት ሰራሕተኛ መንግስቲ፡-
   ሀ. ብመሰረት ትእዛዝ ሓኪም ምስ ቅድመ ወሊድ ዝተተሓሓዘ ምርመራ ንምግባር መሃያ ዝኽፈሎ ፍቓድ ይወሃባ፣
   ለ. ቅድሚ ምውላዳ ዕረፍቲ ንክትወስድ ሓኪም እንተኣዚዙ መሃያ ዝኽፈሎ ዕረፍቲ ይወሃባ፣
2. ነፍሰ ፁር ዝኾነት ሰራሕተኛ መንግስቲ መውለዲኣ ግዘ እንተቐሪቡ ክወልድ'የ ኢላ ካብ ዝገመተትሉ ግዘ ንቅድሚት 30 ተኸታተልቲ ስራሕ መዓልቲ ቅድመ ወሊድ ፍቓድ ክምኡ'ውን ካብ ዝወለደትሉ እዋን ጀሚሩ 60 ተኸታተልቲ ስራሕ መዓልቲ ፍቓድ ወሊድ ብጠቕላላ 90 ተኸታተልቲ ስራሕ መዓልቲ ደመወዝ ዝኽፈሎ ፍቓድ ወሊድ ይወሃባ፣
3. ዝወሰደቶ ፍቓድ ቅድመ ወሊድ ክውዳእ ከሎ እንተዘይወሊዳ ክሳብ እትወልደሉ ዘሎ ናይ ስራሕ መዓልቲ ዕረፍቲ ካብቲ በጀት ዓመት ዘለዋ ናይ ዓመት ዕረፍቲ ወይ ዘይብላ እንተኾይኑ ኣብ ዝቕፅል በጀት ዓመት ዝህልዋ ዕረፍቲ ፍቓድ ዝትካእ ፍቓድ ቅድመ ወሊድ ይወሃባ፣
4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተወሰነ ፍቓድ ወሊድ ምስወደአት እንተሓሚማ ተወሳኺ ፍቓድ ዘድልያ ምዃኑ ብሓኪም እንተተረጋጊፁን ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 40 ብዝተደንገገ መሰረት ፍቓድ ሕማም ክትወስድ ትኽእል፣
5. በዓልቲ ቤቱ ዝወለደት ሰራሕተኛ መንግስቲ ቤተሰቡን በዓልቲ ቤቱን ንምሕብሓብ መሃያ

ክፍል ሰባት

ልዩ ልዩ ፈቃዶች

39. የወሊድ ፈቃድ

1. ነፍሰ ጡር የሆነች የመንግስት ሰራተኛ፡-
   ሀ. ከእርግዝናዋ ጋር የተያያዘ ምርመራ ለማድረግ ሀኪም በሚያዘው መሰረት ደመወዝ የሚከፈልበት ፈቃድ ይሰጠታል፣
   ለ. ከመውለዳ በፊት እረፍት እንዲታደርግ ሃኪም ካዘዘ ደመወዝ የሚከፈልበት እረፍት ይሰጣታል
2. ነፍሰ ጡር የሆነች የመንግስት ሰራተኛ መውለጃዋ ሊደርስ እወልዳለሁ ብላ ከገመተችበት ቀን በፊት 30 ተከታታይ የስራ ቀን የቅድመ ወሊድ ፈቃድ እንዲሁም ስትወልድ ከወለደችበት ጊዜ ጀምሮ 60 ተከታታይ የስራ ቀናት በአጠቃላይ 90 ተከታታይ የስራ ቀናት ደመወዝ የሚከፈልበት የወሊድ ፈቃድ ይሰጣታል፣
3. የወሰደችው የቅድመ ወሊድ ፈቃድ ሲያልቅ ያልወለደች እንደሆነ እስከ ምትወልድበት ቀን ድረስ ባሉት የስራ ቀናት የምትቆይበት እረፍት በበጀት ዓመቱ ካላት የአመት ዕረፍት ፈቃድ ወይም የሌላት እንደሆነ ከሚቀጥለው የበጀት ዓመት ካላት የዓመት እረፍት ፈቃድ የሚተካ የቅድመ ወሊድ ፈቃድ ይሰጣታል፣
4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ የተወሰነውን የወሊድ ፈቃድ ከጨረሰች በኃላ ብትታመምና ተጨማሪ ፈቃድ የሚያስፈልጋት መሆኑ በሃኪም ከተረጋገጠ በዚህ አዋጅ 40 በተደነገገው መሰረት የሕመም ፈቃድ መውሰድ ትችላለች፣
5. ባለቤቱ የወለደች የመንግስት ሰራተኛ ቤተሰቡ እና ባለቤቱን ለመንከባከብ ደመወዝ

www.abyssinialaw.com

ዝኸፈሎ 5 ስራሕ መዓልቲ ፍቓድ ይወሃቦ፡፡

40. ፍቓድ ሕማም

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብምኽንያት ሕማም ስራሕ ክሰርሕ እንተዘይኺኢሉ ፍቓድ ሕማም ይወሃቦ፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ንቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝውሃብ ፍቓድ ሕማም በተኸታታሊ ወይ ብዝተፈላለየ ግዘ እንተወሰደ'ኻ ሕማሙ ካብ ዝጀመሮ መዓልቲ ጀሚሩ ኣብ ዘሎ ዓሰርተ ክልተ ወርሒ ን8 ወርሒ ወይ ኣብ 4 ዓመት ውሽጢ ካብ 12 ወርሒ ኣይበልፅን፣
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝውሃብ ሕማም ፍቓድ ንመጀመሪያ 6 ወርሒ ምስ ሙሉእ መሃይኡ ንዝቕፅሉ 2 ወርሒ ምስ ፍርቂ መሃይኡ ይኸውን፡፡ ብሕማም ኤች. ኣይ. ቪ. ኤድስ እንተኾይኑ ግና 8 ወርሒ ምስ ሙሉእ መሃያ ንዝተረፉ 4 ወርሒ ብዘይ መሃያ ፍቓድ ሕማም ይወሃቦ፣
4. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ እንትሓምም፡-
   ሀ. ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ዝኾነ ምኽንያት እንተዘይኣጋጢምዎ ብዝተኸኣለ መጠን ኣብ ሓደ መዓልቲ ውሽጢ ምሕማሙ ንቤትፅዮኡ ክፍልጥ ኣለዎ፣
   ለ. ብምኽንያት ሕማም ብተኸታታሊ ንልዕሊ ሰለስተ መዓልቲ ወይ ኣብ ውሽጢ ሓደ በጀት ዓመት ንልዕሊ ሽዱሽተ መዓልቲ ካብ ስራሕ እንተተረፉ ንምሕማሙ ናይ ሕክምና መረዳእታ ከቕርብ ኣለዎ፡፡

የሚከፈልበት 5 የስራ ቀን ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡

40. የሕመም ፈቃድ

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በሕመም ምክንያት ስራ መስራት ያልቻለ እንደሆነ የህመም ፈቃድ ይሰጠዋል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ የሚሰጥ የሕመም ፈቃድ በተከታታይ ወይም በተለያየ ጊዜ ቢወስድም ሕመሙ ከጀመረበት ቀን አንስቶ ባለው አስራ ሁለት ወር ጊዜ ውስጥ ከ8 ወር ወይም በ4 ዓመት ውስጥ ከ12 ወር አይበልጥም፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት የሚሰጥ የሕመም ፈቃድ ለመጀመሪያዎች 6 ወራት ከሙሉ ደመወዙ ጋር፣ ለሚቀጥሉት 2 ወራት ከግማሽ ደመወዙ ጋር ይሆናል፡፡ ኤች. አይ.ቪ. ኤድስ ሕመም ከሆነ ግን የ8 ወር ሙሉ ደመወዝ ለቀሩት 4 ወር ያለ ደመወዝ የህመም ፈቃድ ይሰጠዋል፣
4. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ሲታመም፡-
   ሀ. ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት ከላጋጠመው በስተቀር በተቻለ ፍጥነት በአንድ ቀን ውስጥ መታመሙ ለመስሪያቤቱ ማሳወቅ አለበት፣
   ለ. በተከታታይ ከሶስት ቀን ወይም ከአንድ የበጀት አመት ውስጥ ከስድስት ቀን በላይ በሕመሙ ምክንያት ከስራ የቀረ እንደሆነ ለመታመሙ የሕክምና ማስረጃ ማቅረብ አለበት፡፡

www.abyssinialaw.com

41. **ፍቓድ መርዓ**

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ መርዓ እንትፍፅም መሃያ ዝኸፈሎ 5 ተኸታታሊ ስራሕ መዓልቲ ፍቓድ መርዓ ይወሃቦ፡፡

42. **ፍቓድ ሓዘን**

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ በዓልቲ ሓዳሩ፣ ወላዲኡ፣ ውላዱ ወይ እስካብ 2ይ ብርኪ ዝቑፀሩ ናይ ስጋ ወይ ሓዳር ዘመድ ብሞት እንተተፈሊዮም መሃያ ዝኸፈሎ 3 ተኸታታሊ ስራሕ መዓልቲ ፍቓድ ሓዘን ይወሃቦ፣
2. ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ካብ ዝተገለፀ ወፃኢ ቀረባ ዘመዱ ወይ ፈታዊኡ እንተመይትዎ ሓደ ስራሕ መዓልቲ መሃያ ዝኸፈል ፍቓድ ሓዘን ይወሃቦ፡፡ እዚ ከምዘሎ ኮይኑ ብምኽንያት ዝውሃብ ፍቓድ ሓዘን ኣብ ውሽጢ ሓደ በጀት ዓመት ካብ 6 መዓልቲ ስራሕ ክበልፅ የብሉን፡፡

43. **ፍቓድ ፈተና**

ትምህርቲ ዝከታተል ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ሓደ በጀት ዓመት 5 መዓልቲ ስራሕ መሃያ ዝኸፈሎ ፍቓድ ፈተና ይውሃቦ፡፡

44. **መሃያ ዝኸፈሎ ፍሉይ ፍቓድ**

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ፡-

1. ብትእዛዝ ቤት ፍርዲ ወይ ብካልኦት ስልጣን ዝተውሃቦም ኣካላት መፀዋዕታ እንተበፂሕዎ ዝተፀወዐሉ ዋኒን እስካብ ዝውዳእ፣
2. ኣብ እዋን ህዝባዊ መረፃ ንክሕግዙ ዝምደቡ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ወይ ሕፁያት

41. **የጋብቻ ፈቃድ**

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ጋብቻ ሲፈፅም ደመወዝ የሚከፈልበት 5 ተከታታይ የስራ ቀናት የጋብቻ ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡

42. **የሀዘን ፈቃድ**

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ባለቤቱ፣ ወላጁ፣ ተወላጅ ወይም እስከ 2ኛ ደረጃ የሚቆጠሩ የስጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና በሞት ሲለይ ደመወዝ የሚከፈልበት 3 ተከታታይ የስራ ቀናት የሀዘን ፈቃድ ይሰጠዋል፣
2. የመንግስት ሰራተኛ በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ከተጠቀሰው ውጪ የቅርብ ዘመዱ ወይ ወዳጁ ሲሞት ደመወዝ የሚከፈልበት አንድ የስራ ቀን የሀዘን ፈቃድ ይሰጣዋል፡፡ ይህ እንደተጠበቀ ሆኖ በዚህ ምክንያት የሚሰጥ የሀዘን ፈቃድ በአንድ በጀት አመት ውስጥ ከ6 የስራ ቀን መብለጥ የለበትም፡፡

43. **የፈተና ፈቃድ**

ትምህርት የሚከታተል ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በአንድ የበጀት አመት 5 ቀን ደመወዝ የሚከፈለው የፈተና ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡

44. **ከደመወዝ ጋር ስለሚሰጥ ልዩ ፈቃድ**

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ፡-

1. ከፍርድ ቤት ወይም ከሌሎች ሰልጣን ከተሰጣቸው አካላት መጥሪያ ሲደርሰው የተጠራበት ጉዳይ እስኪያልቅ፣
2. በህዝብ ምርጫ ምርጫውን ለማስፈፀም ወይም በእጩነት የሚወዳደሩ የመንግስት ሰራተኞች

www.abyssinialaw.com

ተወጻደርቲ እንተኾይኖም ቦርድ መረፃ ኢትዮጵያ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ይፍፀም፡፡

45. ብዘይ መሃያ ዝወሃብ ፍሉይ ፍቓድ

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብቑዕ ብዝኾነ ምኽንያት መሃያ ዘይኽፈሎ ፍሉይ ፍቓድ ንክውሃቦ እንተሓቲቱን ጥቕሚ እቲ ቤት ዕዮ ዘይጎድእ እንተኾይኑን መራሒ ስራሕ እቲ ቤት ዕዮ ክሳብ 6 ወርሒ ክፈቕደሉ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሸሞንተ

46. ድሕንነት ስራሕን ኣብ ስራሕ ዝበፅሕ ጉድኣትን

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ስርሑ ኣብ ዝፍፀመሉ እዋን ጥዕንኡ ኣብ ሓደጋ ዘየውድቕ ምችው ከባቢ ስራሕ ክፍጠረሉን ካብ ኣካላውን ስነ-ኣእምሮኣውን ምፍርራሕን ክሕሎ መሰል ኣለዎ፣
2. ኣብ ስራሕ እናሃለወ ዝበፅሕ ጉድኣት ኣመልኪቱ ኣግባብ ብዘለዎ ናይ መስርሕን ሰራሕተኛን ሕጊ ዝተውሃቦ ትርጉም ናይዚ ክፍሊ ድንጋገታት'ውን ተፈፃምነት ኣለዎ፣
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተጠቀሰ ከምዘሎ ኮይኑ ሰራሕተኛ ቤት ዕዮኡ ዝሃቦ መምርሒ ሓለዋ ድሕንነት ብምጥሓስ ወይ ብመስተ ወይ ብዘዕውን ሓሽሽ ኣብ ኣካሉ ወይ ኣብ ኣእምሮኡ ዝበፅሕ ጉድኣት ብምኽንያት ስራሕ ዝበፅሕ ጉድኣት ተባሂሉ ኣይቑፀርን፡፡

ሲሆኑ የኢትዮጵያ የምርጫ ቦርድ በሚያወጣው መመሪያ ይፈፀማል፡፡

45. ያለ ደመወዝ የሚሰጥ ልዩ ፍቃድ

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በበቂ ምክንያት ደመወዝ የማይከፈልበት ልዩ ፈቃድ እንዲሰጠው ሲጠይቅና የመስሪያቤቱን ጥቅም የማይጎዳ ሲሆን የመስሪያቤቱ የስራ መሪ እስከ 6 ወር ሊፈቅድለት ይችላል፡፡

ክፍል ስምንት

46. የስራ ደህንነትና በስራ ላይ የሚደርስ ጉዳት

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ስራውን በሚፈፅምበት ጊዜ ጤናው በአደጋ ላይ የማይጥል ምቹ የስራ አከባቢ ሊፈጠርለትና ከአካላዊና ስነ-አእምሮአዊ ማስፈራራት የመጠበቅ መብት አለው፣
2. በስራ ላይ እያለ የሚደርስ ጉዳት አስመልክቶ አግባብ ባለው የአሰሪና ሰራተኛ ህግ የተሰጠው ትርጓሜ ለዚሁ ክፍል ድንጋጌዎች ተፈፃምነት አለው፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ሰራተኛው መስሪያቤቱ የሰጠው የደህንነት ጥበቃ መመሪያ በመጣስ ወይም በመጠጥ ወይም በአደንዛዥ ዕፅ በአካሉ ወይም በአእምሮው የሚደርስ ጉዳት በስራ ምክንያት የሚደርሰ ጉዳት ተብሎ አይቆጠርም፡፡

www.abyssinialaw.com

47. **ስጉምቲ ምክልኻል ሓደጋ**

1. ዝኾነ ቤት ፅዮ መንግስቲ፡-
   ሀ. ስራሕ ቦትኡ ንድሕንነትን ጥዕናን ሰራሕተኛታት ሓደጋ ዘየብፅሕ ምዃኑ ምርግጋፅ፣
   ለ. መሳርሒታትን ናውትን መከላከሊ ሓዳጋ ንሰራሕተኛ ምቕራብን ኣጠቓቕምኡ ብዝምልከት መምርሒ ምሃብ፣
   ሐ. ኣብቲ ቤት ፅዮ ዝርከቡ ፍሉይ መከላኸሊ ሓደጋ ዘድልዮም መደባት ስራሕ ምፍላይን ንዖኦም ዝኸውን መከላኸሊ ሓደጋ ናውቲ ምቕራብን ኣጠቓቕመኦም ምግላፅ፣
2. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ፡-
   ሀ. ንሓለዋ ድሕንነትን ጥዕናን ዝወፁ መምርሒታት ምኽባር፣
   ለ. ንሓደጋ መከላኸሊ ዝተውሃቡዎ መሳርሕታትን ናውትን ብዝግባእ ምጥቓም፣
   ሐ. ሓደጋ ከብፅሑ ዝኽእሉ ኩነታት ምህላዎም እንትግመት ንዝምልከቶ ሸዑ ንሸዑ ምፍላጥ፡፡

48. **ብምኽንያት ስራሕ ብዝበፅሐ ጉድኣት ዝውሃብ ሕክምናን ፍቓድን**

1. ብምኽንያት ስራሕ ጉድኣት ንዝበፅሖ ስራሕተኛ መንግስቲ ናይ ሕክምና ወፃኢ እቲ ቤት ፅዮ ይሽፍኖ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ መጠን ናይ ሕክምና ወፃእን ዝሕከመሉ ቦታን ብዝምልከት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብዘውፅኦ ደንቢ ይውሰን፣
3. ብምኽንያት ስራሕ ጉድኣት ንዝበፅሖ ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብቲ ጉድኣት ድሒኑ

47. **ስለ አደጋ መከላከያ እርምጃዎች**

1. ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት፡-
   ሀ. የስራ ቦታው ለሰራተኞች ደህንነትና ጤንነት ላይ አደጋ የማያስከትል መሆኑን ማረጋገጥ፣
   ለ. የአደጋ መከላከያ መሳሪዎችና ቁሳቁሶችን ለሰራተኞች የማቅረብና ስለ አጠቃቀማቸው መመሪያ መስጠት፣
   ሐ. በመስሪያቤቱ የሚገኙ ልዩ የአደጋ መከላከያ የሚያስፈልጋቸው የስራ መደቦች መለየትና ለእነሱ የሚሆን የአደጋ መከላከያ ቁሳቁስ ማቅረብና አጠቃቀማቸው መግለፅ፣
2. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ፡-
   ሀ. ደህንነትና ጤንነትን ለመጠበቅ የወጡ መመሪያዎችን ማክበር፣
   ለ. የተሰጡትን የአደጋ መከላከያ መሳሪያዎችና ቁሳቁሶችን በአግባቡ መጠቀም፣
   ሐ. አደጋ ሊያስከትሉ የሚችሉ ሁኔታዎች መኖራቸውን ሲገምት ለሚመለከተው ወዲያውኑ ማሳወቅ፣

48. **በስራ ምክንያት የደረሰ ጉዳት ስለሚሰጥ ሕክምናና ፈቃድ**

1. በስራ ምክንያት ጉዳት የደረሰበት የመንግስት ሰራተኛ የሕክምና ወጪ መስሪያቤቱ ይሸፍንለታል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰ እንደተጠበቀ ሆኖ የህክምና ወጪና የሚታከምበት ቦታ በሚመለከት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፣
3. በስራ ምክንያት ጉዳት የደረሰበት የመንግስት ሰራተኛ ከጉዳቱ ድኖ ወደ ስራው እስከሚመለስ

www.abyssinialaw.com

ናብ ስርሑ እስካብ ዝምለስ ወይ ብምኽንያት እቲ ጉድኣት ንሓዋሩ ምስራሕ ዘይኽእል ምዃኑ ብመረዳእታ ሕክምና እስካብ ዝረጋገፅ ፍቓድ ሕማም ምስ ሙሉእ መሃይኡ ይወሃቦ፣

4. ኣብ ውሽጢ 12 ወርሒ ካብ ዝበፅሖ ጉድኣት ዲሒኑ ናብ ስርሑ ክምለስ ዘይከኣለ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 49 ዝተደንገጉ ጥቕምታት ይሕለወሉ፣

5. ሰራሕተኛ ዝወሃቦ ሕክምና ብዝግባእ ብዘይ ምክትታሉ ወይ ብሓኪም ዝተውሃቦ ትእዛዝ ብዘይምኽባሩ ሕክምናኡ ዘደናጎዮ እንተኾይኑ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ን /2/ ንዝውሃብ ሕክምናን ፍቓድን ይቋረፅ፡፡

49. ክፍሊት ጉድኣት፣ ኣበል ጡረታን ካሕሳን

1. ብምኽንያት ስራሕ ዝመፀ ጉድኣት ኣካል ብሙሉእ ወይ ብኸፊል ናይ ምስራሕ ክእለቱ ዝሰኣነ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣግባብ ብዘለዎ ጡረታ ሕጊ ዝተውሃቦ መሰላት ይሕለወሉ፣

2. ከቢድ ጉድኣት ኣካል ወይ ከቢድ ምብልሻው መልክዕ ዘስዓቦ ጉድኣት ክእለት ምንኣስ ስራሕ እንተዘይኣስዓበ'ውን ንኣከፋፍላ ጉድኣት ካሕሳን ካልኦት ኣወሃህባ ጥቕማ ጥቕምን ክበሃል ከም ንሓዋሩ ብክፋል መጉዳእቲ ኣካል ይቑፀር፣

3. ኣብ ቁፅሪ ኣዋጅ 345/1995 ዓንቀፅ 28 ጡረታ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ዝተቀመጠ መጠን ኣወሳስና ጉድኣት ኣካል ነዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/'ውን ተፈፃሚ ይኸውን፣

4. ሰራሕተኛ መንግስቲ ብዝበፅሖ ጉድኣት ምኽንያት እንተሞይቱ ብመሰረት ኣግባብ

ወይም በጉዳቱ ምክንያት ለዘለቄታ መስራት የማይችል መሆኑ በሕክምና ማስረጃ እስከሚረጋገጥ ድረስ የሕመም ፈቃድ ከሙሉ ደመወዝ ጋር ይሰጠዋል፣

4. በ12 ወር ውስጥ ከደረሰበት ጉዳት ድኖ ወደ ስራው መመለስ ያልቻለ የመንግስት ሰራተኛ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 49 የተደነገጉት ጥቅሞች ይጠበቁለታል፣

5. ሰራተኛው ሕክምናውን በአግባቡ ባለመከታተሉ ወይም በሃኪም የተሰጠውን ትእዛዝ ባለማክበሩ ሕክምናውን ያጓተተ እንደሆነ በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ እና /2/ መሰረት የሚሰጠው ሕክምና እና ፈቃድ ይቋረጥበታል፡፡

49. ስለ ጉዳት ክፍያ፣ ጡረታ አበል እና ካሳ

1. በስራ ምክንያት የመጣ የአካል ጉዳት በሙሉ ወይም በከፊል የመስራት ችሎታውን ያጣ ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ አግባብ ባለው የጡረታ ህግ የተሰጡት መብቶች ይጠበቁለታል፣

2. ከባድ የአካል ጉዳት ወይም ከባድ የመልክ መበላሸትን ያስከተለ ጉዳት የመስራት ችሎታ ማጣትን ባያስከትልም ለጉዳት ካሳ አከፋፈልና ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞች አሰጣጥ ሲባል እንደዘላቂ ከፊል የአካል ጉዳት ይቆጠራል፣

3. በመንግስት ሰራተኞች የጡረታ አዋጅ ቁጥር 345/1995 አንቀፅ 28 ላይ የተቀመጠው የአካል ጉዳት መጠን አወሳሰን ለዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ አፈፃፀም ተግባራዊ ይሆናል፣

4. የመንግስት ሰራተኛው በደረሰበት ጉዳት ምክንያት የሞተ እንዳሆነ፣ አገባብ ባለው

www.abyssinialaw.com

ዘለዎ ሕጊ ጡረታ ኣበል ንወረስቱ ይወሃብ፡፡

50. ካብ ሳልሳይ ወገን ዝሕተት ክፍሊት ካሕሳ

1. ኣብ ልዕሊ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝበፅሐ ጉድኣት ብምኽንያት ጥፍኣት ሳልሳይ ወገን እንተኾይኑ እቲ ቤት ዕዮ ዘውፅኦ ወፃእን ዝኸፈሎ ካሕሳን ጉድኣት ካብ ዘብፅሐ ሳልሳይ ወገን ካሕሳ ናይ ምሕታት መሰል ኣለዎ፣
2. ሰራሕተኛ ጉድኣት ካብ ዘብፅሐ ሳልሳይ ወገን ካሕሳ ዝተቐበለ እንተኾይኑ እቲ ቤት ዕዮ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዘውፅኦ ወፃኢ ካብቲ ብዘይኣግባብ ዝወሰደ ሰራሕተኛ ናይ ምሕታት መሰል ኣለዎ፡፡ እቲ ሰራሕተኛ ዝተቐበሎ መጠን ካሕሳ እቲ ቤት ዕዮ ካብ ዘውፅኦ ወፃኢ ዝነኣሰ እንተደኣኾይኑ እቲ ኣፈላላይ ካብቲ ጉድኣት ዘብፅሐ ሳልሳይ ወገን ክሓትት ይኽእል፡፡

51. ካብ ግብሪ ነፃ ምዃን

ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 50 ዝፍፀም ክፍሊት ካሕሳ ጉድኣት ካብ ግብሪ ነፃ ይኸውን ወይ ብዕዳ ክተሓዝ ወይ ክትካእ ወይ ክቅነስ ወይ በዓል መሰል ንካልእ ሰብ ከመሓላልፍ ኣይኽእልን፡፡

ክፍሊ ትሸዓተ
ኣተሓሕዛ መረዳእታ

52. ውልቀ ማህደር

1. ዝኾነ ቤት ዕዮ መንግስቲ ኣብ ትሕቲኡ ዝሰርሑ ሹመኛታትን ሰራሕተኛታት መንግስትን ኣግባብ ዘለዎም መረዳእታታት ዝሓዘ ውልቀ ማህደር ይህልዎ፣

የጡረታ ሕግ መሰረት የጡረታ አበል ለወራሾቹ ይሰጣል፡፡

50. ከሶስተኛ ወገን ስለሚጠየቅ የካሳ ክፍያ

1. በሰራተኛው ላይ የደረሰው ጉዳት በሶስተኛ ወገን ጥፋት ምክንያት የደረሰ እንደሆነ የመንግስት መስሪያቤቱ ለሰራተኛው ያወጣው ወጪ እና የከፈለው ካሳ ጉዳቱን ካደረሰው ሶስተኛ ወገን ካሳ የመጠየቅ መብት አለው፣
2. ሰራተኛው ጉዳቱን ካደረሰበት ሶስተኛ ወገን ካሳ የተቀበለ እንደሆነ መስሪያቤቱ በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት ያወጣውን ወጪ ያለአግባብ ከወሰደው ሰራተኛ የመጠየቅ መብት አለው፡፡ ሰራተኛው የተቀበለው የካሳ መጠን መስሪያቤቱ ከወጣው ወጪ ያነሰ እንደሆነ ልዩነቱን ጉዳቱን ካደረሰበት ሶስተኛው ወገን መጠየቅ ይችላል፡፡

51. ከግብር ነፃ ስለ መሆን

በዚህ አዋጅ አንቀፅ 50 የሚደረግ ክፍያ ከግብር ነፃ ይሆናል ወይም በዕዳ ሊያዝ ወይም ማቻቻያ ወይም ሊቀንስ ወይም ባለመብቱ በሌላ ሰው ሊያስተላልፍ አይችልም፡፡

ክፍል ዘጠኝ
ማስረጃ አያያዝ

52. የግል ማህደር

1. ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት በስሩ የሚሰሩ ተሸዋሚዎችና የመንግስት ሰራተኞችን አገባብ ያላቸው ማስረጃ የያዘ የግል ማህደር ይኖረዋል፣

www.abyssinialaw.com

2. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ክፈልጦ ዘይተገበረ መረዳእታ ኣብ ውልቀ ማህደር ሰራሕተኛ ምቕማጥ ክልክል'ዩ፣
3. ዝኾነ ሰራሕተኛ ኣብ ውልቀ ማህደሩ ዝርከቡ መረዳእታ ክርኢ ወይ ቅዳሕ ክወስድ መሰል ኣለዎ፣
4. ካብ ዝምልከቶም ወነንቲ ከይዲ ስራሕ ምምሕዳር ሓይሊ ሰብን መራሒ ስራሕ ቤት ፅዮን ወፃኢ ከይፈቐደ ዝኾነ ሰራሕተኛ ናይ ካሊእ ውልቀ ማህደር ክርኢ ኣይኽእልን፣
5. ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ብሕጊ ስልጣን ብዝተውሃቦ ኣካል ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ንዝተወሰነ እዋን ማህደር ሰራሕተኛታት መንግስቲ ሓልዩ ከፅንሕ ግቡእ ኣለዎ፡፡

53. ሓላፍነት ምሓዝ መረዳእታታት ሰራሕተኛ መንግስቲ

1. እቲ ቢሮ፡-
   ሀ. መረዳእታታት ሰራሕተኛታት መንግስቲ እቲ ክልል ይሕዝ፣
   ለ. ነብስወከፍ ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ኣተሓሕዛ መረዳእታ ሰራሕተኛ ዘመናዊ ምኳኑ ይከታተል፡፡
2. ነብስወከፍ ቤት ፅዮ እዋኑ ሓልዩ ፅብፃብ መረዳእታ ሓይሊ ሰብ ንቢሮ ምቕራቡ ይከታተል፡፡

ክፍሊ ዓሰርተ
መሰል፣ ግቡእን ስነ-ምግባርን ሰራሕተኛታት መንግስቲ

54. መሰል ሰራሕተኛታት መንግስቲ

1. ኣብ ስራሕ ቦትኡ ሂወቱን ኣካሉን ኣብ ሓደጋ ካብዘውድቑ ኩነታት ክሕሎ፣

2. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ እንዲያውቀው ያልተደረገ ማስረጃ በሰራተኛው የግል ማህደር ማስቀመጥ ክልክል ነው፣
3. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በግል ማህደሩ የሚገኙት ማስረጃዎች የማየት ወይም ቅጂውን የመውሰድ መብት ይኖረዋል፣
4. ከሚመለከታቸው የስራ ሂደት ባለቤቶች የሰው ሃይል አስተዳደርና የመስሪያቤቱ የስራ መሪ ውጭ ሳይፈቅድ ማንኛውም ሰራተኛ የሌላ የግል ማህደር ማየት አይችልም፣
5. ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት በህግ ስልጣን የተሰጠው አካል በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ለተወሰነ ጊዜ የመንግስት ሰራተኞችን ማህደር ጠብቆ የማቆየት ግዴታ አለበት፡፡

53. የመንግስት ሰራተኞች ማስረጃዎች የመያዝ ሃላፊነት

1. ቢሮው፡-
   ሀ. የክልሉ የመንግስት ሰራተኞች መረጃዎች ይይዛል፣
   ለ. እያንዳንዱ የመንግስት መስሪያ ቤቶች የሰራተኛ መረጃ አያያዝ ዘመናዊ መሆኑ ይከታተላል፡፡
2. እያንዳንዱ መስሪያቤት ጊዜውን ጠብቆ የሰው ኋይል መረጃ ሪፖርት ለቢሮው ማቅረቡ ይከታተላል፡፡

ክፍል አስር
የመንግስት ሰራተኞች መብት፣ ግዴታና ስነ-ምግባር

54. የመንግስት ሰራተኞች መብት

1. በስራ ቦታው በሂወቱና በአካሉ አደጋ ላይ ከሚጥሉ ሁኔታዎች እንዲጠበቅ፣

2. ብሕጊ ዝፍቀደሉ ብርኪ መሃያ፣ ወሰኽን ካሕሳን ምርካብ፣
3. ብመሰረት ሕጊ ንዕብየት ብርኪ፣ ዝውውርን ስልጠናን ውድድር ምቕራብ፣
4. ኣብ በጀት ዓመት ዝፍቀደሉ ፍቓድ ዓመት ዕረፍቲ ምርካብ፣
5. ብምምሕዳር ሓይሊ ሰብ በደል እንተተፈፂሙዎ ጥርዓን ምቕራብ መሰል ኣለዎ፡፡

55. ግቡእ ሰራሕተኛታት መንግስቲ

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ፡-

1. ንሕገ-መንግስቲ ተገዛኢ፣ ንህዝቢ ተኣማንን ተሓታትን ምኳን፣
2. ድሕንነት ሃገርን ህዝብን ዝጎድኡ ሚሽጥር ዝተብሃሉ መረዳእታታት ካብ ዝምልከቶ ኣካል ወፃኢ ንካልእ ሰብ ክገልፅ የብሉን፣
3. ሙሉእ ጉልበቱ፣ ክእለቱን ሰዓት ስራሕን ንረብሓ ህዝቢ ከውዕሎ፣
4. ኣብ መፅናዕቲ ሰነድ ዝተዘርዘሩ ተግባራትን ብስምምዕነት ዝፈረመሎም ዝርዝር ስራሕትን ምፍፃም፣
5. ዝወፁ ሕግታት ምኽባርን ክኽበር ምግባርን፣
6. ካብ ቐረባ ሓላፊኡ ዝወሃብዎ ሕጋዊ ትእዛዝ ምፍፃም፣
7. ንስነ-ምግባር ሰራሕተኛታት መንግስቲ ተገዛኢ ምኳን፣
8. ኣብ ቤት ዕዮኡ ዝፍፀሙ ግዕዝይናን ብልሹ ኣሰራርሓን ምሕባርን ምቅላስን፡፡

56. ስነ- ምግባር ሰራሕተኛ መንግስቲ

ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 55 ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ ዝርዝሩ ብዝወፅእ ኣፈፃፅማ ደንቢ ስነ-ምግባር ሰራሕተኛታት መንግስቲ ይውሰን፡፡

2. በህግ የሚፈቀድለት የደመወዝ ደረጃ፣ ጭማሪ ካሳ ማግኘት፣
3. በህግ መሰረት ለደረጃ እድገት፣ ዝውውርና ስልጠና ለውድድር ማቅረብ፣
4. በበጀት ዓመቱ የሚፈቀድለት የዓመት እረፍት ማግኘት፣
5. በሰው ሃይል አስተዳደር ጥፋት ከተፈፀመበት ቅሬታ የማቅረብ መብት አለው፡፡

55. የመንግስት ሰራተኞች ግዴታዎች

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ፡-

1. ለህገ-መንግስት ተገዢ ፣ ለህዝብ ታማኝና ተጠያቂ መሆን፣
2. የሃገርና የህዝብ ደህንነትን የሚጎዳ ሚስጥር የተባሉ መረጃዎች ከሚመለከተው አካል ውጪ ለሌላ ሰው መግለፅ የለበትም፣
3. መላ ጉልበቱ፣ ችሎታውና የስራ ሰዓቱን ለሕዝብ ጥቅም መዋል፣
4. በጥናት ሰነድ የተዘረዘሩ ተግባሮችና በስምምነት የፈረመባቸው ዝርዝር ስራዎችን መፈፀም፣
5. የወጡ ህጎች ማክበርና ማስከበር፣
6. ከቅርብ ሃላፊው የሚሰጡት ሕጋዊ ትእዛዝ መፈፀም፣
7. ለመንግስት ሰራተኞች ስነ-ምግባር ተገዢ መሆን፣
8. በመስሪያቤቱ የሚፈፀሙ ሙስናና ብልሹ አሰራር መጠቆምና መታገል፡፡

56. የመንግስት ሰራተኞች ስነ-ምግባር

በዚህ አዋጅ አንቀፅ 55 የተደነገገው የተጠበቀ ሆኖ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው የመንግስት ሰራተኞች የስነ--ምግባር ደንብ ይወሰናል፡፡

www.abyssinialaw.com

57. **መረዳእታ ምሃብ**

ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 55 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተገለፀ ኣበሃህላ ከምዘሎ ኮይኑ ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝፈፀሞም ስራሕቲ ንዝምልከቶ ኣካል መረዳእታ ክህብ ይኽእል፡፡

58. **ካሊእ ስራሕ ምስራሕ ዝኽልከለሉ ኩነታት**

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንቤት ፅዮኡ ዝህቦ ግልጋሎት ዘጉድል ወይ ብዝኾነ ምኽንያት ምስ ዝተመደቦ ስራሕ ዝፃረር ስራሕ ክሰርሕ የብሉን፡፡

59. **ኣብ መንጎ ስራሕ መንግስትን ውልቀ ረብሓን ዝፍጠር ጎንፂ**

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ምስ ዘመዱ ወይ ፈታዊኡ ምስ ጥቕሚ ዝተተሓሓዘን ምስ ስራሕ ሓላፍነት ዝጓነፅን ዋኒን እንተጋጢሙ ንሓላፊኡ ብፅሑፍ ክፍልጥ ኣለዎ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቐሰ ኩነታት እንተጋጢሙ ብዛዕባ እቲ ጉዳይ ዝተገለፀሉ ሓላፊ ኣድላይ ኮይኑ እንተረኺቡዎ ካልእ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንዑኡ ተኪኡ ንክሰርሕ ክገብር ይኽእል፡፡

60. **ውህብቶ**

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ሰራሕተኛ ብምኻኑ ንዝሃቦ ወይ ክህቦ ንዝሕሎ ግልጋሎት ዝኾነ ዓይነት ዘይግባእ ውህብቶ ክሓትት ወይ ክቕበል የብሉን፡፡

57. **ማስረጃ መስጠት**

በዚህ አዋጅ 55 ንኡስ አንቀፅ /2/ የተጠቀሰ እንዳተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ያከናወናቸው ስራዎች ለሚመለከተው አካል ማስረጃ መስጠት ይችላል፡፡

58. **ሌሎች ስራዎች መስራት የሚከለክልበት ሁኔታዎች**

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ለመስሪያቤቱ የሚሰጠው አገልግሎት የሚያጓድል ወይም በማንኛውም ምክንያት ከተመደበበት ስራ የሚቃረን ስራ መስራት የለበትም፡፡

59. **በመንግስት ስራና በግል ጥቅም መካከል የሚፈጠር ግጭት**

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ከዘመዱ ወይ ወዳጁ ጥቅም ጋር የተያያዘና ከስራ ሃላፊነቱ የሚያቃርን ጉዳይ ሲያጋጥም ለሃላፊው በፅሁፍ ማሳወቅ አለበት፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰ ሁኔታ ሲያጋጥም ስለጉዳዩ የተገለፀለት ሃላፊ አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ሌላ የመንግስት ሰራተኛ እሱን ተክቶ እንዲሰራ ሊያደርግ ይችላል፡፡

60. **ስጦታ**

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ሰራተኛ በመሆኑ ለሰጠው ወይም እንዲሰጥ የሚጠበቅበት አገልግሎት ማንኛውም አይነት የማይገባ ስጦታ መጠየቅ ወይም መቀበል የለበትም፡፡

www.abyssinialaw.com

61. **ኣተሓሕዛን ኣጠቓቕማን ንብረት**

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንስርሑ መፈፀሚ ዝተውሃብዎ መሳርሕታትን ናውትን ብዝግባእ ናይ ምሕላውን ምጥቃምን ሓላፍነት ኣለዎ፡፡

62. **ሓላፍነት ብዕዳ ምሕታት**

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንስርሑ መፈፀሚ ኣብ ዝተውሃቡዎ መሳርሕታትን ናውትን ኮነ ኢሉ ወይ ብሸለልተኝነት ጉድኣት እንተብፅሕ ብጥፍኣት ዲስፕሊን ምሕታት ከምዘሎ ኮይኑ ንዝበፅሖ ጉድኣት ተሓታቲ ይኸውን፡፡

ክፍሊ ዓሰርተ ሓደ

ስጉምቲታት ዲስፕሊን

63. **ዕላማ ቅፅዓት ዲስፕሊን**

ዕላማ ቅፅዓት ዲስፕሊን ጉድለት ዲስፕሊን ንዝፈፀመ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብዝፈፀሞ ጉድለት ተናሲሑ ንክእረምን ብቑዕ ሰራሕተኛ ንክኸውንን ወይ ዘይእረም ኮይኑ እንትርከብ ካብ ስራሕ ንምስንባትዩ፡፡

64. **ብሕጊ ተሓታቲ ምኻን**

ብምኽንያት ምስስርሑ ዝተተሓሓዘ ዋኒን ዝተኸሰሰ ወይ ጥፍኣተኛ ተባሂሉ ብስሩዕ ቤት ፍርዲ ዝተፈረደ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ቤት-ዕዮኡ ብጥፍኣት ዲስፕሊን ክኽሰስን ክቕፃዕን ይኽእል፡፡

65. **ዓይነታትን ቅፅዓት ዲስፕሊን ኣመዳድባን**

1. ጉድለት ዲስፕሊን ንዝፈፀመ ሰራሕተኛ መንግስቲ ከከም ክብደት እቲ ጥፍኣት ካብዞም ዝስዕቡ ቅፅዓታት ሓዲኡ ክውሰዶ ይኽእል፡-

61. **የንብረት አያያዝና አጠቃቀም**

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ለስራው ማከናወኛ የተሰጡትን መሳሪያዎች እና ቁሳቁሶች በአግባቡ የመጠበቅና የመጠቀም ኃላፊነት አለበት፡፡

62. **በዕዳ የመጠበቅ ሃላፊነት**

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ለስራው ማስፈፀሚያ ለተሰጡት መሳሪያዎችና ቁሳቁሶች ሆን ብሎ ወይም በቸለልተኝነት ጉዳት ሲያደርስ በዲስፕሊን ጥፋት መጠየቅ እንደተጠበቀ ሆኖ ላደረሰው ጉዳት ተጠያቂ ይሆናል፡፡

ክፍል አስራ አንድ

የዲስፕሊን እርምጃዎች

63. **የዲስፕሊን ቅጣት ዓላማ**

የዲስፕሊን ቅጣት ዓላማ የመንግስት ሰራተኛው በፈፀመው የዲስፕሊን ጉድለት ተፀፅቶ እንዲታረምና ብቁ ሰራተኛ እንዲሆን ለማስቻል ወይም የማይታረም ሆኖ ሲገኝ ከስራ ለማሰናበት ነው፡፡

64. **በህግ ተጠያቂ ስለመሆን**

ከስራው በተያያዘ ጉዳይ ምክንያት የተከሰሰ ወይም ጥፋተኛ ተብሎ በመደበኛ ፍርድ ቤት የተፈረደበት የመንግስት ሰራተኛ በመስሪያቤቱ በዲስፕሊን ጥፋት ሊከሰስና ሊቀጣ ይችላል፡፡

65. **የዲስፕሊን ቅጣት ዓይነቶችና አመዳደብ**

1. የዲስፕሊን ጉድለት የፈፀመ የመንግስት ሰራተኛ እንደጥፋቱ ክብደት ከሚከተሉት ቅጣቶች አንዱ ሊወሰንበት ይችላል፡-

ሀ. መጠንቀቕታ ቃል፣

ለ. መጠንቐቕታ ፅሑፍ፣

ሐ. ክሳብ ናይ ሓደ ወርሒ መሃያ ዝበፅሕ መቕፃዕቲ

መ. ክሳብ ናይ 3 ወርሒ መሃያ ዝበፅሕ መቕፃዕቲ ፣

ረ. ክሳብ 2 ዓመት ዝበፅሕ ግዘ ካብ ብርኪ ስራሕን መሃያን ምትሓት፣

ሰ. ካብ ስራሕ ምስንባት፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 /ሀ/-/ለ/ ዝተዘርዘሩ ቀለልቲ ቕፅዓት ዲስፕሊን ተባሂሎም ይምደቡ፣

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሐ-ሰ/ ዝተዘርዘሩ ከበድቲ ቅፅዓት ዲስፕሊን ተባሂሎም ይምደቡ፡፡

66. ቀሊል ቅፅዓት ዲስፕሊን ዘስዕቡ ጥፍኣታት

ዝስዕቡ ጥፍኣታት ቀሊል ቅፅዓት ዲስፕሊን የስዕቡ፡-

1. ብተደጋጋሚ ስራሕ ዘንጊዕኻ ምእታውን ኣቐዲምካ ምውፃእን፣
2. ብዘይብቑዕ ምኽንያት ንዝምልከቶ ከየፍለጥካ ብተደጋጋሚ ካብ ስራሕ ምትራፍ፡፡

67. ከቢድ ቕፅዓት ዲስፕሊን ዘስዕቡ ጥፍኣታት

ዝስዕቡ ጥፍኣታት ከቢድ ቅፅዓት ዲስፕሊን የስዕቡ፡-

1. ትእዛዝ ብዘይምኽባር፣ ብሸለልተኝነት፣ ብምልጋም ወይ ኮነ ኢልካ ናይ ኣሰራርሓ ስነ-ስርዓት ብዘይምክታል ኣብ ስራሕ በደል ምብፃሕ፣

ሀ. የቃል ማስጠንቀቅያ፣

ለ. የፅሑፍ ማስጠንቀቅያ፣

ሐ. እስከ አንድ ወር ደመወዝ የሚደርስ መቀጮ፣

መ. እስከ ሶስት ወር ደመወዝ የሚደርስ መቀጮ፣

ረ. እስከ ሁለት ዓመት ድረስ የሚደርስ ጊዜ ከስራ ደረጃና ደመወዝ ዝቅ ማድረግ፣

ሰ. ከስራ ማሰናበት፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 /ሀ/-/ለ/ የተዘረዘሩት ቀላል የዲስፕሊን ቅጣቶች ተብለው ይመደባሉ፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1/ሐ/-/ሰ/ የተዘረዘሩት ከባድ የዲስፕሊን ቅጣቶች ተብለው ይመደባሉ፡፡

66. ቀላል የዲስፕሊን ቅጣት የሚያስከትሉ ጥፋቶች

የሚከተሉት ጥፋቶች ቀላል የዲስፕሊን ቅጣት ያስከትላሉ፡-

1. በተደጋጋሚ ዘግይተህ ወደ ስራ መግባትና አስቀድመህ መውጣት፣
2. ያለበቂ ምክንያት ለሚመለከተው ሳታሳውቅ በተደጋጋሚ ከስራ መቅረት፡፡

67. ከባድ የዲስፕሊን ቅጣት የሚያስከትሉ ጥፋቶች

የሚከተሉት ጥፋቶች ከባድ የዲስፕሊን ቅጣት ያስከትላሉ፡-

1. ትእዛዝ ባለማክበር፣ በቸልተኝነት፣ በመለገም ወይም ሆን ብሎ የአሰራር ስነ-ስርዓት ባለመከተል በስራ ላይ በደል ማድረስ፣

www.abyssinialaw.com

2. ስራሕ ኮነ ኢልካ ምጉታት ወይ ሰብ ጉዳይ ምንግልታዕ፣
3. ስራሕ ንከይስራሕ ኮነ ኢልካ ምህዋኽ ወይ ምስ ዝህውኹ ምትሕብባር፣
4. ኣብ ስራሕ ቦታ ባእሲ ምፍጣር፣ ምውቃዕን ምዕራፍን፣
5. ብስኻር ወይ መደንዝዚ ሓሸሽ ተመሪዝካ ስራሕ ምብዳል፣
6. ብላዕ ምቕባል ወይ ንክወሃበካ ምሕታት፣
7. ኣብ ስራሕ ቦታ ንሞራል ህዝቢ ዝፃባእ ዝኾነ ተግባር ምፍፃም፣
8. ተግባር ስርቂ፣ እምነት ምጉዳል ምፍፃም፣
9. ተግባር ምትላል ወይ ምጭብርባር ምፍፃም፣
10. ኮነ ኢልካ ወይ ብሸለልተኝነት ኣብ ንብረት ቤት ፅዮኻ ጉድኣት ምብፃሕ፣
11. ስልጣንካ ብዘይኣግባብ ምጥቃም፣
12. ኣብ ስራሕ ፆታዊ መጥቃዕቲ ምፍፃም፣
13. ካልኦት ተመሳሳሊ ክብደት ዘለዎም ጥፍኣታት ምፍፃም፣
14. ብተደጋጋሚ ብዝተውሃቦ ቀሊል ቅፅዓት ዲስፕሊን ክይተኣረመ ዝተረፈ፡፡

2. ስራን ሆን ብሎ ማዘግየት ወይም ባለጉዳዮችን ማጉላላት፣
3. ስራ እንዳይሰራ ሆን ብሎ ማወክ ወይም ከሚያውኩት ጋር መተባበር፣
4. በስራ ቦታ ጠብ መፍጠር፣ መደባደብ እና መሳደብ፣
5. በስካር ወይም በአደንዛዥ ዕፅ በመመረዝ ስራን መበደል፣
6. ጉቦ መቀበል ወይም እንዲሰጥህ መጠየቅ፣
7. በስራ ቦታ ለህዝብ ሞራል ተቃራኒ የሆነ ድርጊት መፈፀም፣
8. የሌብነት ወይም የእምነት ማጉደል ድርጊት መፈፀም፣
9. የማታለል ወይም የማጭበርበር ድርጊት መፈፀም፣
10. በመስሪያቤቱ ንብረት ላይ ሆን ብሎ ወይም በቸልተኝነት ጉዳት ማድረስ፣
11. ስልጣንን አለአግባብ መጠቀም፣
12. በስራ ቦታ ላይ ፆታዊ ጥቃት መፈፀም፣
13. ሌሎች ተመሳሳይ ክብደት ያላቸው ጥፋቶች መፈፀም፣
14. በተደጋጋሚ የተሰጠው የቀላል ዲስፕሊን ቅጣት ሳይታረም የቀረ፡፡

68. ኣወሳስዳ ስጉምቲ ዲስፕሊን

1. ዝኾነ ቤት ፅዮ መንግስቲ ክሲ ጥፍኣት ዲስፕሊን ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣፃርዩ ውሳነ ሓሳብ ዘቕርብ ብኣመራርሓ ሓይሊ ሰብ ወይ ዝምልከቶ ሓላፊ ቤት ፅዮ ግዚያዊ ጉጅለ ዲስፕሊን ክጣየሽ ይኽእል፣
2. ወናኒ ከይዲ ስራሕ ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 65/1/ ካብ ተራ ፊደል "/ሀ/-/ለ/" ዝተመልከቱ ቅፅዓታት ክውስን ይኽእል፣

68. የዲስፕሊን እርምጃ አወሳሰድ

1. ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት የመንግስት ሰራተኛ የዲስፕሊን ጥፋት ክስ አጣርቶ የውሳኔ ሓሳብ የሚያቀርብ በሰው ሃይል አመራር ወይም የሚመለከተው የመስሪያቤቱ ሃላፊ ጊዜያዊ የዲስፕሊን ኮሚቴ ማቋቋም ይችላል፣
2. የስራ ሂደት ባለቤት ወይም ተተኪው በዚህ አዋጅ አንቀፅ 65/1/ ከፊደል ተራ "/ሀ/-/ለ/" የተመለከቱ ቅጣቶች መወሰን ይችላል፣

3. ኣብ ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝውሰድ ቅፅዓት ዲስፕሊን ቅድሚ ምውሳኑ እቲ ሰራሕተኛ ፈፂምዎ ንዝተብሃለ ጥፍኣት ንክፈልጦን ዓርሱ ናይ ምክልኻል ዕድል ክወሃቦ ክግበር ይግባእ፣
4. ቅፅዓት ዲስፕሊን ውሳነ ቤት ፍርዲ ከይሓለወ ክውሰን ይኽእል፣
5. ኣብ ወረዳ ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ዝውሰድ ስጉምቲ ዲስፕሊን እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውስን፡፡

69. ካብ ስራሕ ምእጋድ

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብ ሓደ ወርሒ ንዘይበልፅ ግዘ ካብ ስራሕን መሃያን ተኣጊዱ ክፀንሕ ይኽእል'ዩ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እንተሃለወ'ውን ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብገበን ወይ ብጥፍኣት ዲስፕሊን ተኸሲሱ ዝፈፀሞ ጥፍኣት ካብ ስራሕ ዘሰናብት ወይ ኣብ ስራሕ ኮይኑ ምክርኻሩ ሰነዳት ከበላሽውን ክሓብእን ወይ ኣብ መሳርሕቱን ተገልገልትን ዘየድሊ ፅልዋ ይፈጥር'ዩ ተባሂሉ እንትግመት ካብ ስራሕን
መሃያን ተኣጊዱ ክፀንሕ ኣለዎ፣
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/-/2/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ ብዝፈፀሞ ጥፍኣት ዲስፕሊን ካብ ስራሕ ዘየሰናብቶ እንተኾይኑ ብምኽንያት እግድ ዘይተኸፈሎ መሃያ ብዘይወለድ ደመወዝ ይኽፈሎ፡፡

70. ግዘ ይርጋ

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ቀሊል ጥፍኣት ዲስፕሊን ምፍፃሙ ካብ ዝተፈለጠሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ቅፅዓት ቀሊል

3. በማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ የሚወሰድ የዲስፕሊን ቅጣት ከመወሰኑ በፊት ሰራተኛው ፈፅሞታል የተባለው ጥፋት እንዲያውቀውና ራሱን የመከላከል ዕድል እንዲሰጠው መደረግ አለበት፣
4. የዲስፕሊን ቅጣት የፍርድ ቤት ውሳኔ ሳይጠብቅ ሊወሰን ይችላል፣
5. በወረዳ የመንግስት መስሪያቤቶች የሚወሰድ የዲስፕሊን እርምጃ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

69. ከስራ ማገድ

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ከአንድ ወር ለማይበልጥ ጊዜ ከስራና ደመወዝ ታግዶ ሊቆይ ይችላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ቢኖርም ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በወንጀል ወይም በዲስፕሊን ጥፋት ተከሶ የፈፀመው ጥፋት ከስራ የሚያሰናብት ወይም በስራ ላይ ሆኖ ቢከራከር ሰነዶች ሊያበላሽና ሊደብቅ ወይም በስራ ባልደረቦቹና ተገልጋዮች አላስፈላጊ ጫና ሊፈጥር ይችላል ተብሎ ሲገመት ከስራና ደመወዝ ታግዶ መቆየት አለበት፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/-/2/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ በፈፀመው የዲስፕሊን ጥፋት ከስራ የማያሰናብተው ከሆነ በእግድ ምክንያት ያልተከፈለው ደመወዝ ያለ ወለድ ደመወዝ ይከፈለዋል፡፡

70. የይርጋ ጊዜ

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ቀላል የዲስፕሊን ቅጣት መፈፀሙ ከታወቀበት ቀን ጀምሮ በ10 ቀን ውስጥ ቀላል የዲስፕሊን

www.abyssinialaw.com

ዲስፕሊን እንተዘይተወሲዱሉ ብጥፍኣቱ ተሓታቲ ኣይኸውንን፣

2. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ከቢድ ጥፍኣት ዲስፕሊን ምፍፃሙ ካብ ዝተፈለጠሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ክሲ ጥፍኣት ዲስፕሊን ብፅሑፍ እንተዘይተመስሪትዎ ብጥፍኣቱ ተሓታቲ ኣይኸውንን፣

3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ን /2/ ዲስፕሊን ስጉምቲ ከይወሰደ ዝተረፈ ዝምልከቶ ሓላፊ ተሓታቲ ይኸውን፣

71. ምርኣይ ስልጣን ይግበኣኒ

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ወረዳ ወይ ክልል ቤት ፅዮኡ ብዝውስኖ ውሳነ ዲስፕሊን ወይ ክርክር ስራሕ ቅር ዝበሎ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ንቤት ፅሕፈት ወይ ንቢሮ ምቅራብ ይኽእል፣

2. እቲ ቤት ፅሕፈት ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 72 ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ኣመልኪቱ ብዝሃቦ ውሳነ ዘይዓገበ ተኸራኻሪ ወገን ነቲ ቢሮ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ይግበኣኒ ምቕራብ ይኽእል፣

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ እቲ ቢሮ ኣብ ፍረ ነገር ክርክር ዝሃቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ ይኸውን፡፡ እቲ ቢሮ ውሳነ ካብ ዝሃበሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ መሰረታዊ ጌጋ ሕጊ ኣሎ ዝበለ ተኸራኻሪ ወገን ንክልል ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ጥርዓን ክቕርብ ይኽእል፣

4. እቲ ቤት ፅሕፈት ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 72 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ኣመልኪቱ ዝሃቦ ውሳነ ፍረ ነገር ናይ መወዳእታ ኮይኑ ጌጋ ሕጊ ኣሎ ዝበለ ተኸራኻሪ ወገን ጥርዓኑ ንቢሮ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ክቕርብ ይኽእል፡፡

ቅጣት ካልተወሰደበት በጥፋቱ ተጠያቂ አይሆንም፣

2. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ከባድ የዲስፕሊን ቅጣት መፈፀሙ ከታወቀበት ቀን ጀምሮ በ30 ቀን ውስጥ የዲስፕሊን ጥፋት ክስ በፅሑፍ ካልተመሰረተበት በጥፋቱ ተጠያቂ አይሆንም፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ እና /2/ መሰረት የዲስፕሊን እርምጃ ሳይወስድ የቀረ የሚመለከተው ሃላፊ ተጠያቂ ይሆናል፣

71. ይግባኝ የማየት ስልጣን

1. ማንኛውም የወረዳ ወይም የክልል የመንግስት ሰራተኛ መስሪያቤቱ በሚወስነው የዲስፕሊን ውሳኔ ወይም የስራ ክርክር ቅር የተሰኘ በ10 ቀን ውስጥ ለፅህፈት ቤቱ ወይም ለቢሮው ማቅረብ ይችላል፣

2. ፅሕፈት ቤቱ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 72 ንኡስ አንቀፅ /1/ አስመልክቶ በሰጠው ውሳኔ ያልረኻ ተኸራኻሪ ወገን ለቢሮው በ10 ቀን ውሰጥ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ የተጠቀሰ እንደተጠበቀ ሆኖ ቢሮው በክርክሩ ፍሬ ነገር የሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል፡፡ ቢሮው ውሳኔ ከሰጠበት ቀን ጀምሮ መሰረታዊ የህግ ስህተት የሚል ተከራካሪ ወገን በ10 ቀን ውስጥ ለክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ቅሬታው ማቅረብ ይችላል፣

4. ፅሕፈት ቤቱ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 72 ንኡስ አንቀፅ /2/ አስመልክቶ የሰጠው የፍሬ ነገር ውሳኔ የመጨረሻ ሆኖ የህግ ስህተት አለ የሚል ተከራካሪ ወገን ቅሬታው በ10 ቀን ውስጥ ለቢሮ ማቅረብ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

72. ኣብቲ ቤት ፅሕፈት ወይ ቢሮ ዝረኣዩ ዋኒናት

1. ብይግበኣኒ ዝቐርቡ ጉዳያት፡-
   ሀ. ካብ ሕጊ ወፃኢ ስራሕ ምእጋድ ወይ ግልጋሎት ምቁራፅ፣
   ለ. ንውሳነ ከቢድ ቅፅዓት ብምቅዋም፣
   ሐ. ካብ ሕጊ ወፃኢ መሃይኡ ወይ ካልኦት ክፍሊታት እንትተሓዝ ወይ እንትቀረፅ፣
   መ. ሰራሕተኛ መንግስቲ ቤት ፅዮኡ በደል ኣብፂሑለይ እንትብል፣
2. ኣብ ኣመራርሓ ሓይሊ ሰብ ዝረኣዩ ጥርዓናት፡-
   ሀ. ግድፈት ኣፈፃፅማ ስራሕ፣ ምልመላ፣ ውድድር ብርኪ ዕብየት፣ ዝውውር፣ ቁፃርን ድልድልን፣
   ለ. ምስ ኣከፋፍላ ኣበልን ጥቕማ ጥቕምታትን ዝተተሓሓዙ ጉዳያት፣
   ሐ. ስልጠናን ዕድል ትምህርትን፣
   መ. ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ፣
   ሰ. ካብ ሰብ እጃም ዝቐርቡ ጥርዓናት፡፡

73. ውሳነ ቤት ፅሕፈት ወይ ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ

እቲ ቤት ፅሕፈት ወይ ቢሮ ዝቐረበሉ ይግበኣኒ መርሚሩ ውሳነ ቤት-ፅዮ ከፅድቕ፣ ክስዕር ወይ ከመሓይሽ ይኽእል፡፡

74. ኣፈፃፅማ ውሳነ

1. ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ በቲ ቤት ፅሕፈት ወይ ቢሮ ዝተውሃበ ናይ መወዳእታ ውሳነ ሽዑ ንሽዑ ናይ ምትግባር ሓላፍነት ኣለዎም፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ ውሳነ ዘይተፈፀመሉ ተኸራኻሪ

72. በፅሕፈት ቤቱ ወይም በቢሮው የሚታዩ ጉዳዮች

1. በይግባኝ የሚቀርቡ ጉዳዮች፡-
   ሀ. ከህግ ውጪ ከስራ ማገድ ወይም አገልግሎት መቋረጥ፣
   ለ. የከባድ ቅጣት ውሳኔ በመቃወም፣
   ሐ. ከሕግ ውጭ ደመወዙ ወይም ሌሎች ክፍያዎች የተያዘበት ወይም የተቆረጠበት፣
   መ. የመንግስት ሰራተኛ መስሪያቤቱ በደል አድርሶብኛል ሲል፣
2. በሰው ሃይል አመራር የሚታዩ ቅሬታዎች፡-
   ሀ. የስራ አፈፃፀም ግድፈት፣ ምልመላ፣ ውድድር፣ የደረጃ እድገት፣ ዝውውር፣ ቅጥርና ድልድል፣
   ለ. ለአበልና ጥቅማ ጥቅሞች አከፋፈል የተያያዙ ጉዳዮች፣
   ሐ. የስልጠናና የትምህርት ዕድል፣
   መ. የስራ አፈፃፀም ምዘና፣
   ሰ. ከባለ ድርሻ የሚቀርቡ ቅሬታዎች፡፡

73. የሲቪል ሰርቪስ ፅሕፈት ቤት ወይም ቢሮ ውሳኔ

ፅህፈት ቤቱን ወይም ቢሮው የቀረበለት ይግባኝ መርምሮ የመስሪያቤቱን ውሳኔ ማፅደቅ፣ መሻር ወይም ማሻሻል ይችላል፡፡

74. የውሳኔ አፈፃፀም

1. የመንግስት መስሪያቤቶች በቢሮው ወይም በፅህፈት ቤቱ የተሰጠው የመጨረሻ ውሳኔ ወዲያውኑ የመፈፀም ግዴታ አለባቸው፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ውሳኔ ያልተፈፀመለት

www.abyssinialaw.com

ብወረዳ ቤት ፍርዲ ንከፈፅመሉ ነቲ ቤት ፅሕፈት ወይ ቢሮ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ክመልክት ይኽእል፣

3. ውሳነ ብዘይምፍፃሙ ኣብ ሰራሕተኛ ንዝበፅሕ ጉድኣት መራሒ ስራሕ እቲ ቤት ፅዮ ተሓታቲ ይኸውን፡፡

ክፍሊ ዓሰርተ ክልተ

ምቑራፅን ምንዋሕን ግልጋሎት

75. ብድልየት ምልቃቕ ስራሕ

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ናይ 10 መዓልቲ ቅድመ መጠንቀቕታ ብምሃብ ኣብ ዝኾነ ግዘ ስርሑ ብድልየቱ ክለቅቕ ይኽእል፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 እንተሃለወ'ውን መራሒ ስራሕ እቲ ቤት ፅዮ ክሳብ ሓደ ወርሒ ክናውሖ ይክእል፣
3. ቅድሚ 10 መዓልቲ መጠንቀቕታ ከይሃበ ግልጋሎት ዘቋረፀ ሰራሕተኛ መንግስቲ ግቡኡ ብዘይምውፅኡ ንዝበፅሕ ጉድኣት ክከም ኣድላይነቱ ብመሰረት ሕጊ ተሓታቲ ይኸውን፣
4. ሕቶ መልቀቒ ዘቕረበ ሰራሕተኛ ሕቶኡ ክስርዝ እንተደልዩ ሕቶ መልቀቒ ብፅሑፍ ካብዘቕረበሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 5 መዓልቲ ክስረዘሉ ብፅሑፍ እንተዘይኣመልኪቱ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ተፈፃሚ ይኸውን፣
5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ ሕቶ መልቀቒ ዘቕረበ ሰራሕተኛ ብምኽንያት መራሒ ስራሕ መልቀቒ ስራሕ ንሓደ ወርሒ ክናዋሕ ዝተገበረሉ ሰራሕተኛ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ክስረዘሉ በፅሑፍ

ተከራካሪ ለወረዳ ፍርድ ቤት እንዲያስፈፅምለት ለፅህፈት ቤቱ ወይም ለቢሮው በ10 ቀን ውስጥ ማመልከት ይችላል፣

3. ውሳኔ ባለመፈፀሙ በሰራተኛው ላይ ለሚደርሰ ጉዳት የመስሪያቤቱ የስራ መሪ ተጠያቂ ይሆናል፡፡

ክፍል አስራ ሁለት

አገልግሎት ስለማቋረጥና ማራዘም

75. በገዛ ፍቃዱ ከስራ መሰናበት

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በማንኛውም ጊዜ የ10 ቀን ቅድሚያ ማስታወቂያ በመስጠት ስራውን ሊለቅ ይችላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 ቢኖርም የመስሪያቤቱ የስራ መሪ እስከ አንድ ወር ማራዘም ይችላል፣
3. የ10 ቀን ቅድሚያ ማስጠንቀቅያ ሳይሰጥ አገልግሎቱን ያቋረጠ የመንግስት ሰራተኛ ግዴታውን ባለመወጣቱ ለሚደርሰው ጉዳት እንደተገቢነቱ በሕግ መሰረት ተጠያቂ ይሆናል፣
4. የስራ መልቀቅያ ጥያቄ ያቀረበ ሰራተኛ ጥያቄው መሰረዝ ከፈለገ የስራ መልቀቂያው ካቀረበበት ቀን ጀምሮ በ5 ቀን ውስጥ እንዲሰረዝለት በፅሁፍ ካላቀረበ በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ተፈፃሚ ይሆናል፣
5. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ የስራ መልቀቂያ ያቀረበ ሰራተኛ በስራ መሪ ምክንያት የስራ መልቀቂያው ለአንድ ወር እንዲራዝም የተደረገበት ሰራተኛ በ15 ቀን ውስጥ እንዲሰረዝለት በፅሑፍ ካላመለከተ በዚህ

www.abyssinialaw.com

እንተዘይኣመልኪቱ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

76. ብምኽንያት ሕማም ግልጋሎት ምቁራፅ

1. ዝኾነ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 40 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ኣብ ዝተገለፀ ግዘ ውሽጢ ናብ ስራሕ ክምለስ እንተዘይኪኢሉ ብምኽንያት ሕማም ክቋረፅ ይግበር፣
2. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 48 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ድንጋገ ከምዘሎ ኮይኑ ብምኽንያት ስርሑ ጉድኣት ዝበፀሖ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንሓዋሩ ክሰርሕ ዘይክእል ምዃኑ ብናይ ሕክምና መረዳእታ እንትረጋገፅ ሽዑ ንሽዑ ካብ ስራሕ ክሰናበት ይግበር፡፡

77. ብምኽንያት ምንኣስ ክእለት ካብስራሕ ምስንባት

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንዝተመደበሉ ስራሕ ዘለዎ ፍልጠትን ክእለትን ተጠቒሙ ንምስራሕ ዝኽኣሎ ፃዕሪ እናገበረ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስርሑ ብተኸታታሊ ንክልተ ግዘ ካብዘዕግብ ነጥቢ ንታሕቲ እንተኾይኑ ካብ ስራሕ ምስንባት ይከኣል፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ድንጋገ እንተሃለወ'ኳ ንተኸታታሊ 5 ዓመት ዝለዓለ ናይ ስራሕ ኣፈፃፅማ ውፅኢት እንዳረኸበ ዝፀነሐ ሰራሕተኛ መንግስቲ ናይ 3 ግዘ ተኸታታሊ ናይ ስራሕ ኣፈፃፅማ ካብዘዕግብ ነጥቢ ንታሕቲ እንተዘይኾይኑ ካብ ስራሕ ኣይሰናበትን፣
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ን /2/ ሰራሕተኛ መንግስቲ ክሰናበት ዝኽእል፡-

አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

76. በህመም ምክንያት አገልግሎት ስለማቋረጥ

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 40 ንኡስ አንቀፅ /2/ በተመለከተ ጊዜ ውስጥ ወደ ስራ ለመመለስ ካልቻለ በህመም ምክንያት አገልግሎቱ ሊቋረጥ ይደረጋል፣
2. የዚህ አዋጅ አንቀፅ 48 ንኡስ አንቀፅ /2/ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በስራው ምክንያት ጉዳት የደረሰበት የመንግስት ሰራተኛ ለዘለቄታው መስራት አለመቻሉ በሕክምና ማስረጃ ሲረጋገጥ ወዲያውኑ ከስራ እንዲሰናበት ይደረጋል፡፡

77. በችሎታ ማነስ ምክንያት ከስራ ስለመሰናበት

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ ያለውን እውቀትና ችሎታ እየተጠቀመ በተመደበበት ስራ ላይ የስራ አፈፃፀም ምዘና ውጤቱ በተከታታይ ለሁለት ጊዜ ከአጥጋቢ በታች ከሆነ በችሎታ ማነስ ምክንያት ከስራ ማሰናበት ይቻላል፣
2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ድንጋጌ ቢኖርም ለተከታታይ 5 ዓመት ከፍተኛ የስራ አፈፃፀም ምዘና ውጤት ሲያገኝ የነበረ የመንግስት ሰራተኛ የስራ አፈፃፀም ምዘና ውጤቱ በተከታታይ ጊዜ ከአጥጋቢ በታች ካልሆነ በስተቀር ከስራ አይሰናበትም፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/እና /2/ መሰረት የመንግስት ሰራተኛ ሊሰናበት

www.abyssinialaw.com

ሀ. ንዝሓዞ መደብ ስራሕ ብኣፅጋቢ ኩነት ንምፍፃም ዘኽእሎ ስልጠና ብምሃብ፣

ለ. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እንተነኣሰ ንሓደ ዓመት ወይ ብመሰረት ንኡስ ዓንቀፅ /2/ እንተኾይኑ እንተነኣሰ ንሓደ ዓመትን ፈረቓን ምስ ዝሓዞ ብርኪ ስራሕ ዝመሳሰልን ክሰርሖ ናብ ዝኽእል መደብ ስራሕ ብምዝዋር ክሰርሕ ምስተገበረ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስርሑ ከመሓይሽ ዘይኽእል እንተኾይኑ ናይ ሓደ ወርሒ ቕድመ መጠንቀቕታ ብምሃብ ይሰናበት፡፡

78. ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ስራሕ ምስንባት

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 40 ንኡስ ዓንቀፅ /4/ ተራ ፊደል "ሀ" ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ኣብ ምድብ ቦቱኡ ክርከብ ዘይምኽኣሉ ባዕሉ ወይ ብስድሩኡ ንቤት ፅዮኡ ከፍልጥ ዘለዎ ሓላፍነት ከምዘሎ ኮይኑ ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ ናብ ስርሑ ንክምለስ እንተዘይሓቲቱ ብድልየቱ ካብ ስራሕ ከምዝለቐቐ ይቑፀር፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተብሃለ ከምዘሎ ኮይኑ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ስራሕ ዝተፈለየ ሰራሕተኛ ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ ናብ ስርሑ ክምለስ እንተመልክት ዘቕረቦ መርትዖ ብግዚያዊ ጉጅለ ዲስፕሊን ተፃሪዩ ብውሳነ መራሒ ስራሕ ቤት ፅዮ ናብ ስርሑ ክምለስ ይግበር፡፡ እንተኾነ'ውን ናይ ዘይሰረሖሉ መሃያ ኣይኽፈሎን፣

የሚችለው፡-

ሀ. ለያዘው የስራ መደብ በአጥጋቢ ሁኔታ ለመፈፀም የሚያስችለው ስልጠና በመሰጠት፣

ለ. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ቢያንስ ለአንድ ዓመት ወይም በንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት ከሆነ ቢያንስ ለአንድ አመት ተኩል ከያዘው የስራ መደብ የሚመሳሰልና ሊሰራው ወደ ሚችል የስራ መደብ በማዛወር እንዲሰራ ከተደረገ በኋላ የአፈፃፀም የስራ ውጤት ማሻሻል ያልቻለ ከሆነ የአንድ ወር ቅድመ ማስጠንቀቅያ በመሰጠት ይሰናበታል፡፡

78. ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከስራ ስለመሰናበት

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 40 ንኡስ አንቀፅ /4/ ተራ ፊደል "ሀ" መሰረት ለአንድ ወር ውስጥ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት በምድብ ስራው ሊገኝ ባለመቻሉ በራሱ ወይ በቤተሰቡ ለመስሪያቤቱ የማሳወቅ ግዴታ ያለው መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ በ3 ወር ውስጥ ወደ ስራው እንዲመለስ ካልጠየቀ በፍላጎቱ ከስራ እንደለቀቀ ይቆጠራል፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰ እንደተጠበቀ ሆኖ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከስራ የተለየ ሰራተኛ በ3 ወር ውስጥ ወደ ስራው እንዲመለስ ሲያመለክት ያቀረበው ማስረጃ በጊዜያዊ ዲስፕሊን ኮሚቴ ተጣርቶ የመስሪያቤቱ ስራ መሪ ውሳኔ ወደ ስራው እንዲመለስ ይደረጋል፡፡ ቢሆንም ግን ያልሰራበት ደመወዝ አይከፈለውም፣

www.abyssinialaw.com

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተጠቐሰ ክምዘሎ ኮይኑ ካብ ስራሕ ዝተፈለየ ሰራሕተኛ ዘቕረቦ መርትዖ ተቐባልነት ብዘይምርካቡ ወይ ስራሕ መደብ ብምስኣኑ ናብ ስራሕ ክምለስ ዘይከኣለ ሰራሕተኛ መንግስቲ፣ ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብ ምኳን ዘኸልኸል ገበን እንተዘይፈፂሙ ኣብ ቤት ፅዮኡ ይኹን ኣብ ካልእ ቤት ፅዮ ክወዳደር እንተተፈቂድዎን እንተተመሪፁን ሰራሕተኛ መንግስቲ ኮይኑ ክምደብ ይኽእል፡፡

79. ብምኽንያት ማእሰርቲ ግልጋሎት ኣቋሪፆም ናብ ስርሖም ዝምልሱ ሰራሕተኛታት ኣከፋፍላ መሃያ

1. ምስ ስራሕ ብዝተተሓሓዘ ምኽንያት ዝተፈረዱ ሰራሕተኛ፡-

ሀ. ዝኾነ ሰራሕተኛ ብምኽንያት ስርሑ ስልጣን ዘለዎ ኣካል እንተኣእሲሩዎ ፈፂሙዎ ዝተብሃለ ገበን ተፃሪዩ ገበነኛ ኮይኑ እንተተ ረኺቡ ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 14 ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ተራ ፊደል "ለ" ተፈፃሚ ይኾኖ፡፡ ኮይኑ ግን ዝተኣሰረሉ ገበን ተፃሪዩ ገበነኛ ዘይምኳኑ እንተተረጋጊፁ ናብ ስርሑ ክምለስን ብምእሳሩ ምኽንያት ዘይተኸፈሎ ዝተረፈ መሃያ ብዘይወለድ ይኽፈሎ፣

ለ. ምስ ስርሑ ብዘይተተሓሓዘ ምኽንያት ብምእሳሩ ኣብ ምድብ ቦቱኡ ዘይተረኸበ ሰራሕተኛ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 40 ንኡስ ዓንቀፅ /4/ ፊደል "ሀ" ንቤት ፅዮኡ ከፍልጥ ዘለዎ ሓላፍነት ክምዘሎ ኮይኑ ምስተፈተሐ ናብ ስርሑ ክምለስ እንተተ ወሲኑሉ ገበነኛ ምኳኑ ዝተረጋገፀሉ ይኹን ካብ ገበን ነፃ ምኳኑ ዝተፈረደሉ ሰራሕተኛ

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ የተጠቀሰ እንደተጠበቀ ሆኖ ከስራ የተለየ ሰራተኛ ያቀረበው ማስረጃ ተቀባይነት ባለማግኘቱ ወይም የስራ መደብ ባለመኖሩ ወደ ስራ ሊመለስ ያልቻለ ሰራተኛ የመንግስት ሰራተኛ ከመሆን የሚከለክል ወንጀል ካልፈፀመ በመስሪያቤቱ ይሁን ሌላ መስሪያቤት እንዲወዳደር ከተፈቀደለትና ከተመረጠ የመንግስት ሰራተኛ ሆኖ ሊመደብ ይችላል፡፡

79. በእስር ምክንያት አገልግሎት አቋርጠው ወደ ስራቸው የሚመለሱ ሰራተኞች የደመወዝ አከፋፈል

1. ከስራ በተያያዘ ምክንያት የተፈረደበት ሰራተኛ፡-

ሀ. ማንኛውም ሰራተኛ በስራው ምክንያት ስልጣን ያለው አካል ካሳሰረው ፈፅሞታል የተባለ ወንጀል ተጣርቶ ወንጀለኛ ሆኖ ቢገኝ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 14 ንኡስ አንቀፅ 1 ፊደል ተራ "ለ" ተፈፃሚ ይሆንበታል፡፡ ቢሆንም የታሰረበት ወንጀል ተጣርቶ ወንጀለኛ አለመሆኑ ከተረጋገጠ ወደ ስራው እንዲመለስና በመታሰሩ ምክንያት ያልተከፈለው ደመወዝ ያለወለድ ይከፈለዋል፣

ለ. ከስራው ባልተያያዘ ምክንያት በመታሰሩ በመደበኛ ቦታው ያልተገኘ ሰራተኛ በዚህ አዋጅ 40 ንኡስ አንቀፅ /4/ ፊደል ተራ "ሀ" ለመስሪያቤቱ ማሳወቅ ያለበት ሃላፊነት እንደተጠበቀ ሆኖ ከተፈታ ወደ ስራው እንዲመለስ ከተወሰነበት ወንጀለኛ መሆኑ የተረጋገጠበት ይሁን ከወንጀል ነፃ መሆኑ የተፈረደበት ሰራተኛ በእስር ለቆየበት ጊዜ

www.abyssinialaw.com

ኣብ ማእሰርቲ ንዝፀንሐ እዋን መሃያ ኣይኸፈሎን፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቀሰ ከምዘሎ ኮይኑ ምስ ስርሑ ብዘይተተሓሓዘ ምኽንያት ብምእሳሩ ይኹን ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት እስካብ 3 ወርሒ ካብ ስራሕ ዝተፈለየ ሰራሕተኛ ዘቕርቦ መርትዖ ብግዚያዊ ጉጅለ ዲስፕሊን ተቐባልነት እንተረኺቡ ብውሳነ መራሒ ስራሕ ቤት ፅዮ ናብ ስርሑ ክምለሶ ይኽእል፡፡ ኮይኑ ግን ናይ ዘይሰረሐሉ ወርሒ መሃያ ኣይኸፈሎን፡፡

80. ቁፃር ምስራዝ

ሓሶት መረዳእታ ትምህርቲ ወይ ልምዲ ስራሕ ምቕራብ ወይ ስልጣን ብዘይብሉ ሰብ ክምኡ'ውን ኣብዚ ኣዋጅ ወይ ነዚ ኣዋጅ ንምትግባር ዝወፀ ደንብን መምርሕን ወይ ዝኾነ ካልእ ኣግባብነት ዘለዎ ሕጊ ብምትሕልላፍ ዝተፈፀመ ቁፃር ብኣመራርሓ ሓይሊ ሰብ ቤት ፅዮ ወይ በዚ ቢሮ ይሰረዝ፡፡

81. ምንካይ ሰራሕተኛ

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ፡-
   ሀ. እቲ ስራሕ መደብ እንተተሰሪዙ፣
   ለ. እቲ ቤት ፅዮ መንግስቲ እንተተዓፅዩ፣
   ሐ. ትርፊ ሓይሊ ሰብ እንተህሉ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 27 ንኡስ ዓንቀፅ /7/ን /8/ ብዝውውር ንምምዳብ እንተዘይተኻኢሉ ወይ እቲ ሰራሕተኛ ኣብ ትሕቲ ዝበለ ናይ ስራሕ ብርኪ ንምስራሕ ፍቓደኛ እንተዘይኾይኑ ካብ ስራሕ ይሰናበት፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ /ሐ/ ሰራሕተኛ ክቕነስ ዝግበር ብተመሳሳሊ ስራሕ መደብ ምስ ዘለዉ ሰራሕተኛታት መንግስቲ እንትወዳደር ብውፅኢት ስርሑ ዘለዎ ክእለት

ደመወዝ አይከፈለውም፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰ እንደተጠበቀ ሆኖ ከስራው ባልተያያዘ ምክንያት በመታሰሩ ይሁን ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት እስከ 3 ወር ከስራ የተለየ ሰራተኛ የሚቀርበው ማስረጃ በጊዜያዊ የዲስፕሊን ኮሚቴ ተቀባይነት ካገኘ የመስሪያቤቱ የስራ መሪ ውሳኔ ወደ ስራው ሊመልሰው ይችላል፡፡ ሆኖም ያልሰራበት ወር ደመወዝ አይከፈለውም፡፡

80. ቅጥር ስለመሰረዝ

ሃሰት የትምህርት ማስረጃ ወይም የስራ ልምድ ማቅረብ ወይም ስልጣን በሌላው ሰው እንዲሁም በዚህ አዋጅ ወይም ይህን አዋጅ ለመተግበር በሚወጣ ደንብና መመሪያ ወይም በሌላ አግባብ ባለው ሕግ በመተላለፍ የተፈፀመ ቅጥር የመስሪያቤቱ የሰው ኋይል አመራር ወይም በቢሮው ይሰረዛል፡፡

81. ሰራተኛን ስለመቀነስ

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ፡-
   ሀ. የስራ መደቡ ሲሰረዝ፣
   ለ. መስሪያቤቱ ሲዘጋ፣
   ሐ. ትርፍ የሰው ሃይል ሲኖር፣ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 27 ንኡስ አንቀፅ /7/ እና /8/ መሰረት ለመመደብ ካልቻለ ወይም የመንግስት ሰራተኛው ዝቅ ባለ የስራ ደረጃ ላይ ለመስራት ፍቃደኛ ካልሆነ ከስራ ይሰናበታል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1//ሐ/ መሰረት ቅነሳ የሚደረገው የመንግስት ሰራተኛው በመስሪያቤት ውስጥ በተመሳሳይ የስራ መደብ ላይ ካሉ ሌሎች የመንግስት ሰራተኞች ጋር

www.abyssinialaw.com

ዝተሓተ ምኳኑ እንተረጋጊፁ'ዩ፡፡

82. ብምኽንያት ቅፅዓት ዲስፕሊን ካብ ስራሕ ምስንባት

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብመሰረት ዓንቀፅ 65/1/ ተራ ፊደል "ሰ" ካብ ስራሕ ክሰናበት ዝተወሰኖን ብመሰረት'ዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 71 ይግበኣኒ ሓቲቱ ቕፅዓቱ ዘይተሰረዘሉን ሰራሕተኛ ግልጋሎቱ ይቋረፅ፣
2. እቲ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝተውሃቦ ውሳነ ዲስፕሊን ብይግበኣኒ ተተመሓይሹ ወይ እንተተሰሪዙ ኣብ እዋን ክትዕ ክይተኽፈሎ ዝፀንሐ መሃያ ተሓሲቡ ብዘይ ወለድ ይኽፈሎ፡፡

83. ብምኽንያት ዕድመ ግልጋሎት ምቁራፅ

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝሀቦ ግልጋሎት እንተዘይተናዊሑ ብሕጊ ኣብ ዝተወሰነ ዕድመ ጡረታ ካብ ዝበፅሐሉ ናይ መወዳእታ መዓልቲ ጀሚሩ ብዘይገለ ተወሳኺ ስነ-ስርዓት ግልጋሎቱ ይቋረፅ፣
2. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ጡረታ መውፅኢ ግዚኡ ሓደ ዓመት ክተርፎ እንተሎ ኣድላይ ምድላው ንክገብር ቤት ፅዮኡ ብፅሑፍ ክፍልጦ ኣለዎ፣
3. ዝኾነ ቤት ፅዮ ሰራሕተኝኡ ቅድሚ ጡረታ ምውፅኡ ቅድሚ 3 ወርሒ ዘድልዮ መረዳእታታትን ፎርማሊትን ብምምላእ መሰል ጡረታ ሰራሕተኛ ንኽኸብር ንበዓል መዚ ማሕበራዊ ውሕስና ብፅሑፍ ክሓትት ሓላፍነት ኣለዎ፡፡ ብቕዳሕ ድማ ንበዓል

ሲወዳደር በስራ ውጤቱና ባለው ችሎታ ዝቅተኛ መሆኑ ሲረጋገጥ ነው፣

82. በዲስፕሊን ምክንያት ስለመሰናበት

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ አንቀፅ 65/1/ ፊደል ተራ "ሰ" መሰረት ከስራ ሊሰናበት የተወሰነበትና በዚህ አዋጅ አንቀፅ 71 መሰረት ይግባኝ ጠይቆ ቅጣቱ ያልተሰረዘለት ሰራተኛ አገልግሎቱን ይቋረጣል፣
2. የመንግስት ሰራተኛው የተሰጠው የዲስፕሊን ውሳኔ በይግባኝ ከተሻሸለ ወይም ከተሰረዘ በክርክሩ ጊዜ ያልተከፈለው የቀረ ደመወዝ ታስቦ ያለ ወለድ ይከፈለዋል፡፡

83. በእድሜ ምክንያት አገልግሎት ስለማቋረጥ

1. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ አገልግሎቱ ካልተራዘመ በስተቀር በህግ ከተወሰነው የመጦሪያ እድሜ ከደረሰበት የመጨረሻ ቀን ጀምሮ ያለተጨማሪ ስነ-ስርዓት አገልግሎቱ ይቋረጣል፣
2. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ የጡረታ መውጫው ጊዜው አንድ አመት ሲቀረው አስፈላጊ ዝግጅት እንዲያደርግ መስሪያቤቱ በፅሁፍ ማሳወቅ አለበት፣
3. ማንኛውም መስሪያቤት ሰራተኛው ጡረታ ከመውጣቱ አስቀድሞ ከ3 ወር በፊት አስፈላጊ ማስረጃዎች እና ፎርማሊቲ በሚሟላት የሰራተኛው የጡረታ መብት እንዲከበር ለማህበራዊ ዋስትና ባለስልጣን በፅሁፍ የመጠየቅ ሃላፊነት አለበት፡፡ እንዲሁም

www.abyssinialaw.com

መሰል ከብፅሕ ኣለዎ፡፡

84. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብዝኾነ ምኽንያት ግልጋሎት እንተቋሪፁ ወይ ኣብ ስራሕ እናሃለወ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት እንተሓቲቱ እናፈፀሞ ዝነበረ ዓይነት ስራሕ፣ ግልጋሎት ዘመን፣ ዝኸፈሎ ዝነበረ መሃያን ዝገልፅ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይወሃቦ፡፡

85. ግልጋሎት እንትቋረፅ ዝፍፀም ክፍሊት

ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 81 ብቕነሳ ካብ ስራሕ እንትሰናበት ኣበል ጡረታ እንድሕር ዘይክፈሎ ኮይኑ ክኸፈሎ ዝግባእ ክፍሊት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ዘውፅኦ ደንቢ ይፍፀም፡፡

86. ብምኽንያት ሞት ግልጋሎት እንትቋረፅ ዝፍፀም ክፍሊት

1. ብምኽንያት ሞት ግልጋሎት ዝቋረፀ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብሂወት እናሃለወ ንዘመዝገባ በዓልቲ ቤቱ ወይ ሕጋዊ ወረስቱ ናይ ዝሞተሉ ወርሒ መሃያ ይኽፈሎ፣
2. ኣግባብ ዘለዎ ጡረታ ሕጊ ድንጋገ ከምዘሎ ኮይኑ ብምኽንያት ሞት ግልጋሎቱ ዝቋረፀ ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብሂወቱ እናሃለወ ነቲ ቤት ፅዮ ብፅሑፍ ዘፍለጣ በዓልቲ ሓዳሩን ኣብ ትሕቲኡ ዝመሓደሩ ዝነበሩ ስድሩኡን ናይ 3 ወርሒ መሃይኡ ይኽፈል፡፡

ለባለመብቱ ቅጂውን ማድረስ አለበት፡፡

84. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በስራ ላይ እያለ ወይም በማናቸውም ምክንያት አገልግሎቱን ሲያቋርጥ
የስራ ልምድ ማስረጃ ከጠየቀ ሲያከናውነው የነበረው የስራ ዓይነት፣ የአገልግሎት ዘመን፣ ሲከፈለው የነበረ ደመወዝ የሚገልፅ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፡፡

85. አገልግሎት ሲቋረጥ ስለሚፈፀም ክፍያ

ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 81 መሰረት በቅነሳ ከስራ ሲሰናበት የጡረታ አበል የማይከፈል ከሆነ ሊከፈለው የሚገባ ክፍያ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሰረት ይፈፀማል፡፡

86. በሞት ምክንያት አገልግሎት ሲቋረጥ የሚፈፀም ክፍያ

1. በሞት ምክንያት አገልግሎት ያቋረጠ የመንግስት ሰራተኛ በሂወቱ እያለ ያስመዘገባት ባለቤቱ ወይም ህጋዊ ወራሾች የሞተበት ወር ደመወዝ ይከፈለዋል፣
2. አገባብ ያለው የጡረታ ህግ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በሞት ምክንያት አገልግሎቱ ያቋረጠ ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ በሂወቱ እያለ ለመስሪያቤቱ በፅሁፍ ያሳወቀው ባለቤቱና በስሩ የሚተዳደሩ ቤተሰቦቹ የ3 ወር ደመወዝ ይከፈላል፡፡

www.abyssinialaw.com

87. ምንዋሕ ግልጋሎት

1. ቀዋሚ ሰራሕተኛ መንግስቲ ጡረታ መውፅኢ ዕድሚኡ ምስበፅሐ ብሓደ ግዘ ክሳብ ክልተ ዓመት ብሓፈሻ ኣርባዕተ ዓመት ንዘይበልፅ ግዘ ግልጋሎት ምንዋሕ ይኽኣል፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ግልጋሎት ዝናዋሕ፡-
   ሀ. ትምህርቲ፣ ፍሉይ ፍልጠትን ክእለትን እቲ ሰራሕተኛ ነቲ ቤት ዕዮ ጠቓሚ ኮይኑ እንትርከብ፣
   ለ. ብብርኪ ዕብየት ወይ ብዝውውር ወይ ብቁፃር ዝትካእ ሰራሕተኛ ዘይርከብ እንትኸውን፣
   ሐ. ብመረዳእታ ሕክምና ሰራሕተኛ ብቁፅ ምዃኑ እንትረጋገፅ፣
   መ. ሰራሕተኛ ግልጋሎቱ ንምቕፃል እንትተስማዕሚዑ፣
   ረ. እቲ ምንዋሕ ግልጋሎት ብቢሮ እንትፍቀድ፡፡

88. ዝተኸፈለ ክፍሊት ዘይምለስ ብዛዕባ ምዃኑ

1. ቁፃር ወይ ዕብየት ብርኪ ወይ ወሰኽ መሃያን ጥቕማ ጥቕምን ዝተሰረዞ ሰራሕተኛ መንግስቲ ቅድሚ እዚ ስጉምቲ ዝተኸፈሎ መሃያን ካልኦት ረብሓታትን ክምልስ ኣይሕተትን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ ዘይሕጋዊ ቁፃር ወይ ዕብየት ብርኪ ወይ ወሰኽ መሃያን ጥቕማ ጥቕምን ንክወሃብ ኮነ ኢሉ ወይ ብሸለልተኝነት

87. አገልግሎት ስለማራዘም

1. ቋሚ የመንግስት ሰራተኛ የመጠሪያ መውጫው ዕድሜ ከደረሰ በአንድ ጊዜ እስከ ሁለት ዓመት በጠቅላላ ከአራት ዓመት ለማይበልጥ ጊዜ አገልግሎት ማራዘም ይቻላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት አገልግሎት የሚራዘም፡-
   ሀ. የሰራተኛው ትምህርት፣ ልዩ እውቀትና ችሎታ ለመስሪያቤቱ ጠቃሚ ሆኖ ሲገኝ፣
   ለ. በደረጃ እድገት ወይም በዝውውር ወይም በቅጥር የሚተካ ሰራተኛ የማይገኝ ሲሆን፣
   ሐ. ሰራተኛው በህክምና ማስረጃ ብቁ መሆኑ ሲረጋገጥ፣
   መ. ሰራተኛው አገልግሎት ለመቀጠል ሲስማማ፣
   ረ. የአገልግሎቱ ማራዘም ቢሮው ሲፈቅድ፡፡

88. የተከፈለ ክፍያ የማይመለስ ስለመሆኑ

1. ቅጥር ወይም የደረጃ እድገት ወይም የደመወዝ ጭማሪና ጥቅማ ጥቅም የተሰረዘበት የመንግስት ሰራተኛ ከዚህ እርምጃ በፊት የተከፈለው ደመወዝና ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞችን እንዲመልስ አይጠይቅም፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰ እንደተጠበቀ ሆኖ ሕጋዊ ያልሆነ ቅጥር ወይም የደረጃ እድገት ወይም የደመወዝ ጭማሪና ጥቅማ ጥቅም እንዲሰጥ ሆን ብሎ ወይም

www.abyssinialaw.com

ዝፈቐደ ሓላፊ ስራሕ ብመሰረት ሕጊ ዘለዎ ተሓታትነት ሕሉው ኮይኑ ብዘይኣግባብ ዝተኸፈለ መሃያ ይምልስ፡፡

89. ውክልና ስልጣን ምሃብ

እዚ ቢሮ ምምሕዳር ሲቪል ሰርቪስ ስሉጥን ውፅኢታውን ንምግባር ኣድላዪ ኮይኑ እንትረኽቦ በዚ ኣዋጅ ዝተውሃብዎ ስልጣንን ሓላፍነትን ንኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ብውክልና ከመሓላልፍ ይኽእል፡፡

90. ምቁፅፃር ኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅ

1. ቢሮ እዚ ኣዋጅን ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝወፁ ደንብታትን መምርሕታትን ብትኽክል ኣብ ስራሕ ምውዓሎም ናይ ምቁፅፃር ስልጣን ኣለዎ፣
2. ቢሮ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተውሃቦ ስልጣን ኣብ ተግባር ንምውዓል ኣብዝኾነ ግዜ፡-
   ሀ. ኣብ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ተረኺቡ ወይም ንኽለኣኽሉ ብምእዛዝ ማህደራትን ካልኦት መረዳእታታትን ምምርማር፣
   ለ. ብዛዕባ እቲ ዋኒን መራሒ ስራሕ ወይ ካልኦት ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብቃል ወይ ብፅሑፍ መብርሂ ንክህቡ ክሓትት ይኽእል፣
3. ቢሮ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝገበሮ ምርመራ ወይም ብዝኾነ ካሊእ መንገዲ ምጥሓስ ሕጊ ወይ ኣድልዎ ዝተፈፀመ ምዃኑ እንተበፂሑዎ፡-

በቸለልተኝነት የፈቀደ የስራ ሃላፊ በህግ መሰረት ያለው ተጠያቂነት እንደተጠበቀ ሆኖ አለአግባብ የተከፈለ ደመወዝ ይመልሳል፡፡

89. ስልጣን ውክልና ስለመስጠት

ቢሮው የሲቪል ሰርቪሱ አስተዳደር ቀልጣፋና ውጤታማ ለማድረግ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በዚህ አዋጅ የተሰጠውን ስልጣንና ሃላፊነት ለመንግስት መስሪያቤቶች በውክልና ማስተላለፍ ይችላል፡፡

90. የአዋጁን አፈፃፀም ስለመቆጣጠር

1. ቢሮው ይህን አዋጅን በአዋጁም መሰረት የሚወጡትን ደንቦችና መመሪያዎች በትክክል በስራ ላይ መዋላቸውን የመቆጣጠር ስልጣን አለው፣
2. ቢሮው በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተሰጠውን ስልጣን ተግባራዊ ለማድረግ በማናቸውም ጊዜ፡-
   ሀ. በመስሪያቤቶች በመገኘት ወይም እንዲላኩለት በማዘዝ ማህደሮችና ሌሎች መረጃዎችን መመርመር፣
   ለ. ስለጉዳዩ የሚመለከተው የስራ መሪ ወይም ሌሎች የመንግስት ሰራተኞች በቃል ወይም በፅሁፍ ማብራርያ እንዲሰጡ መጠየቅ ይችላል፣
3. ቢሮው በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት በሚያደርገው ምርመራ ወይም በሌላ በማናቸውም መንገድ ሕግ መጣሱን ወይም አድልዎ መፈፀሙን ከደረሰበት፡-

www.abyssinialaw.com

ሀ. ትኽክል ዘይኾነ ኣሰራርሓ ንክስተኻኸል ምእዛዝ፣

ለ. እቲ ጉዳይ ውሳነ እስካብ ዝረክብ ኣፈፃፅምኡ ናይ ምእጋድ ስልጣን ኣለዎ፡፡

ክፍሊ ዓሰርተ ሰለሰተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

91. ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሒን

ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኸውን ሓፈሻዊ ደንቢ ምውፃእ ስልጣን ሕልው ኮይኑ እቲ ቢሮ ዝርዝር ኣፈፃፅማ መምርሒ ከውፅእ ይኽእል፡፡

92. ዝተስዓሩ ሕግታት

1. ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ሕጊ፣ ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ዝተደንገጉ ጉዳያት ብዝምልከት ተፈፃምነት ኣይህልዎን፣
2. ኣዋጅ ቁፅሪ 66/1995 በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፡፡

93. መሰጋገሪ ድንጋገታት

1. ድንጋገ ዓንቀፅ 92 እዚ ኣዋጅ እንተሃለወ'ኳ ቢሮ ዘውፀኦም መምርሒታት ነዚ ኣዋጅ እንተዘይተፃቢኦም ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 91 ብዝወፅእ ደንብታት ወይ መምርሕታት እስካብ ዝትክኡ ተፈፃሚ ይኾኑ፣
2. ቅድሚ ምትግባር እዚ ኣዋጅ ዝተጀመሩ ዘይተወደኡ ክትዓትን ስራሕን ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ይረአዩ፣

ሀ. ትክክል ያልሆነው አሰራር እንዲስተካከል ማዘዝ፣

ለ. ጉዳዩ ውሳኔ እስኪያገኝ ድረስ አፈፃፀሙን የማገድ ስልጣን አለው፡፡

ክፍል አስራ ሶስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

91. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ለአዋጁ ማስፈፀሚያ የሚሆኑ አጠቃላይ ደንብ የማውጣት ስልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ ቢሮው ዝርዝር የአፈፃፀም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

92. የተሻሩ ሕጎች

1. ከአዋጁ የሚቃረን ማንኛውም ሕግ፣ ደንብ መመሪያ ወይም የልምድ አሰራር በዚህ አዋጅ የተደነገጉ ጉዳዮች በሚመለከት ተፈፃምነት አይኖረውም፣
2. አዋጁ ቁጥር 66/1995 በዚህ አዋጅ ተሽረዋል፡፡

93. የሽግግር ደንጋጌዎች

1. የዚህ አዋጅ አንቀፅ 92 ቢኖርም ቢሮው ያወጣቸው መመሪያዎች ለአዋጁ እስካልተቃረኑ በአዋጅ አንቀፅ 91 መሰረት በሚወጣው ደንብና መመሪያ እስኪተኩ ተፈፃሚ ይሆናሉ፣
2. አዋጁ ስራ ላይ ከመዋሉ በፊት የተጀመሩና ያላለቁ ክርክሮችና ስራዎች በዚህ አዋጅ መሰረት ይታያሉ፣

www.abyssinialaw.com

3. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስቲ በቲ ዝነበረ ሕጊ መሰረት ዝረጋገፆ መሰል ብምኽንያት ድንጋገታት እዚ ኣዋጅ ኣይቋረፅን፡፡

94. ኣዋጅ ዝፀንዐሉ እዋን

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ 13 ታሕሳስ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

3. ማንኛውም የመንግስት ሰራተኛ በነበረው ህግ መሰረት ያረጋገጠው መብት በዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ምክንያት አይቋረጥም፡፡

94. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት ታህሳስ 13 ቀን 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. ---- መቐለ 190/2003 ዓ.ም	ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ	18ኛ ዓመት ቁ. ------- መቐለ 190-/2003 ዓ/ም

ቁፅሪ ኣዋጅ 190/2003

መመርመሪ፣ መመዝገብን መፍለይን ተሽከርካሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ህይወት ሰብን ንብረትን ንዝበፅሕ ዘሎ ሓደጋ ትራፊክ መንገዲ ቀንዲ መበገሲኡ ስርዓት ኣመዘጋግባ ተሽከርከርትን ዓመታዊ ምርመራ ቴክኒክን ፀገም ዘለዎ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ኣመዘጋግባ ተሽከርከርትን ዓመታዊ ምርመራ ቴክኒክን ስርዓት ብዘለዎ መንገዲ ንክምራሕን ደረጅኡ ዝሓለወ ንምግባርን ዓርሱ ዝኸኣለ መመዘኒ ምውፃእ ኣድላይ ብምኳኑ፣

ዕሬት ዘለዎ ኣሰራርሓ ኣተሓሕዛን ቁፅፅርን ተሽከርከርቲ ክህሉ ብምግባር ተግባራውነቱ ምርግጋፅን፣ ኣብ ኣወሃህባ ብቕዓት መረጋገፂ ቴክኒካዊ ድሕንነት ተሽከርከርቲ ንምሕላው ዘበናዊ ኣሰራርሓ ምትእትታው ኣድላይ ብምኳኑ፣

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ/ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

አዋጅ ቁጥር 190/2003

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሽከርካሪ መለያ፣ መመዝገብያና መመርመርያ ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በሰው ህይወትና ንብረት ላይ በመድረስ ላይ ላለው የመንገድ ትራፊክ አደጋ አንዱ መንስኤ የተሽከርካሪ ምዝገባና ዓመታዊ የቴክኒክ ምርመራ ስርዓት ችግር ያለው ሆኖ በመገኘቱ፣

የተሽከርካሪ ምዝገባና ዓመታዊ የቴክኒክ ምርመራ ስርአት ባለው መንገድ ለመምራትና ደረጃው የጠበቀ ለማድረግ ራሱ የቻለ መመዘኛ ማውጣት በማስፈለጉ፡

በተሽከርካሪዎች ላይ ጥራት ያለው አሰራር፣ አያያዝና ቁጥጥር እንዲኖር በማድረግ ተግባራዊነቱ ማረጋገጥ፣ በብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ ላይ የተሽከርካሪዎች ቴክኒካዊ ድህንነት ለመጠበቅ ዘመናዊ እና አዳዲስ አሰራሮችን ስራ ላይ እንዲውሉ ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልል ህገ-መንግስት አንቀፅ 49 ንኡስ አንቀፅ 3/ሀ/ መሰረት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓጺር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "መመርመሪ፣ መመዝገብን መፍለይን ተሽከርካሪ ንምውሳን ዝወፀ ቁፅሪ ኣዋጅ 190/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2. ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ፡-

1. "ተሽከርካሪ" ማለት ፍሉይ ወታሃደራዊ ተሽከርከርቲ ከይሓወሰ ኣብ መንገዲ ብመንኮራኹር ዝኸይድ ተሽከርካሪ ኮይኑ ሰረገላ፣ ብሽክሌታ፣ ብዓል ሞተር ተሽከርካሪ፣ ፍርቂ ተስሓብን ተስሓብን ተባሂሉ ይኸፈል፣
2. "ሰረገላ" ማለት ካብ ብሽክሌታ፣ ብዓል ሞተር ተሽከርካሪ፣ ካብ ፍርቂ ተስሓብን ተስሓብን ወፃኢ ዝኾነ ተሽከርካሪ'ዩ፣
3. "ብሽክሌታ" ማለት ብዝዝውሮ ሓይሊ ሰብ እናተንቀሳቐሰ ዝኸይድ ተሽከርካሪ'ዩ፣
4. "ብዓል ሞተር ተሽከርካሪ" ማለት ብሓይሊ መካኒካል ወይ ኤሌክትሪካል እናተንቀሳቐሰ ኣብ መንገዲ ዝኸይድ ተሽከርካሪ'ዩ፣
5. "ተስሓቢ ወይ ፍርቂ ተስሓቢ" ማለት ናይ ባዕሉ ዝተፈለየ ሓይሊ ሞተር ዘይብሉ ኀታቲ ብዝኾነ ካሊእ ብዓል ሞተር ተሽከርካሪ ተቐፂሉ ክጉተት ዝኽእል ተሽከርካሪ'ዩ፣
6. "ፍሉይ ተንቀሳቓሲ መሳርሒ" ማለት ሰብ ወይ ኣቕሓ ኣብ መንገዲ ንኽመላልስ ተገይሩ ዝተሰርሐ እንተይኮነስ ንሕርሻ፣ ንኣትክልቲ፣ ንምርባሕ ከፍቲ፣ ንመንገዲ፣ ንህንፃ፣ ንኳዕቲ ወይ ንዝኾነ ካሊእ ተመሳሳሊ ስራሕ ዝተሰርሐ

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የተሽከርካሪ መለያ፣ መመርመርያና መመዝገብያ ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 190/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ፡-

1. "ተሽከርካሪ" ማለት ልዩ ወታደራዊ ተሽከርካሪዎችን ሳይጨምር በመንገድ ላይ በመንኮራኩር የሚሄድ ማንኛውም ዓይነት ተሽከርካሪ ሆነ ሰረገላ፣ ብስክሌት፣ ባለሞተር ተሽከርካሪ፣ ግማሽ ተሳቢ እና ተሳቢ ተብሎ ይከፈላል፣
2. "ሰረገላ" ማለት ከብስክሌት፣ ከባለሞተር ተሽከርካሪ፣ ከግማሽ ተሳቢና ከተሳቢ በስተቀር ማናቸውም ተሽከርካሪ ነው፣
3. "ብስክሌት" ማለት በሚነዳው ሰው ሃይል እየተንቀሳቀሰ የሚሄድ ተሽከርካሪ ነው፣
4. "ባለሞተር ተሽከርካሪ" ማለት በመካኒካል ወይም በኤሌክትሪክ ሃይል በመንገድ ላይ እየተንቀሳቀሰ የሚሄድ ተሽከርካሪ ነው፣
5. "ተሳቢ ወይም ግማሽ ተሳቢ" ማለት ለራሱ የተለየ የሞተር ሃይል የሌለው ጎታች በሆነ በሌላ ባለሞተር ተሽከርካሪ ላይ ሊቀጠልና ሊጎተት የሚችል ተሽከርካሪ ነው፣
6. "ልዩ ተንቀሳቃሽ መሳሪያ" ማለት ሰውን ወይም እቃን በመንገድ ላይ እንዲያመላልስ ሆኖ የተሰራ ተሽከርካሪ ሳይሆን ለእርሻ ለአትክልት፣ ለከብት እርባታ፣ ለመንገድ፣ ለህንፃ፣ ለቁፋሮ ወይም ለማናቸውም

www.abyssinialaw.com

ወይ ነዚ ተግባር ንኽውዕል ዝተገበረ ብዓል ሞተር ተሽከርካሪ'ዩ፣

7. "ምዝገባ ዝተገበረሉ ተሽከርካሪ" ማለት ኣድለይቲ ሰነዳት ምምልኣም ተረጋጊፁ ብስም ብዓል ንብረት ምዝገባ ዝተገበረሉ ተሽከርካሪ'ዩ፣

8. "ቁፅሪ መፍለይ" ማለት ሓደ ተሽከርካሪ ድሕንነቱን ምቾቱን ብምርመራ ተረጋጊፁ ኣግባብነት ብዘለዎ ኣካል እንትምዝገብ ዝውሃቦ ጥማር ቁፅርታት፣ ፊደላትን ምልክታትን'ዩ፣

9. "ምልክት ዓመታዊ ምርመራ ተለጣፊ" ማለት ሓደ ተሽከርካሪ ኣብ መንገዲ ንምንቅስቓስ ቴክኒካዊ ብቕዓትን ምቾትን ዘለዎ ምዃኑ ንምርግጋፅ ዝውሃብን ንሓደ ዓመት ዝፀንዕ ተለጣፊ ምልክት'ዩ፣

10. "ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ" ማለት ነቲ ተሽከርካሪ ኣብ መንገዲ ብቐሊሉ ንምፍላይ ዘኽእል ኣብ ተሽከርካሪ ዝግበር መፍለይ ቁፅሪ ዝተፅሓፈሉ ሰሌዳ'ዩ፣

11. ኢንተርናሽናል ትራፊክ" ማለት ኣብ ወፃኢ ሃገር ዝተመዝገበን ኣብ መንገድታት ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮጵያ ንዝተወሰነ እዋን ንምሽከርከር ኣፍልጦ ዝተውሃቦ ተሽከርካሪ እዩ፡፡

12. "ጋሪ ጉድኣት ኣካል" ማለት ብዓል መንኮራኹር መንበር፣ ብዓል ሰለስተ እግሪ ብሽክለታን ዝኣምሰሉን ኣካል ጉድኣት ንዝኾኑ ሰባት ንምጉዕዓዝ ጥራሕ ተባሂሉ ዝተሰርሑን ነዚ ስራሕ ጥራሕ ዝውዕልን ተሽከርካሪ'ዩ፣

13. "ብመዝገብ ዝተትሓዘ ተሽከርካሪ" ማለት ብበዓል ፋብሪካ፣ ብነጋዳይ፣ ብዳግም ሰራሒ

ተመሳሳይ ሌላ ስራ የተሰራ ወይም ለዚሁ ጉዳይ እንዲውል የተደረገ ባለሞተር ተሽከርካሪ ነው፣

7. "ምዝገባ የተደረገለት ተሽከርካሪ" ማለት ተፈላጊ ሰነዶች መሟላታቸው ተረጋግጦ በባለንብረቱ ስም ምዝገባ የተደረገለት ተሽከርካሪ ነው፣

8. "መለያ ቁጥር" ማለት አንድ ተሽከርካሪ ድህንነቱና ምቾቱ በምርመራ ተረጋግጦ አገባብነት ባለው አካል ሲመዘገብ የሚሰጠው የቁጥሮች፣ የፊደሎችና የምልክቶች ጣምራ ነው፣

9. "ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት" ማለት አንድ ተሽከርካሪ በመንገድ ላይ ለመንቀሳቀስ የቴክኒክ ብቃትና ምቾት ያለው መሆኑን ለማረጋገጥ የሚሰጥና ለአንድ ዓመት የሚፀና ተለጣፊ ምልክት ነው፣

10. "የመለያ ቁጥር ሰሌዳ" ማለት ተሽከርካሪውን በመንገድ ላይ በቀላል ለመየት እንዲያስችል በተሽከርካሪው ላይ የሚደረግ መለያ ቁጥር የተፃፈበት ሰሌዳ ነው፣

11. "የኢንተርናሽናል ትራፊክ" ማለት በውጭ አገር የተመዘገበና በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንገዶች ላይ ለተወሰነ ጊዜ ለመሽከርከር እውቅና የተሰጠው ተሽከርካሪ ነው፡፡

12. "የአካል ጉዳተኛ ጋሪ" ማለት ባለመንኮራኩር ወንበር፣ ባለሶስት እግር ብስክሌትና የመሳሰሉት አካል ጉዳተኞችን ለማጓጓዝ ብቻ ተብሎ የተሰራና ለዚህ ስራ ብቻ የሚውል ተሽከርካሪ ነው፣

13. "በመዝገብ የተያዘ ተሽከርካሪ" ማለት በባለፋብሪካ፣ በነጋዴ፣ በዳግም ሰሪ ወይም

www.abyssinialaw.com

ወይ ካብ ጥቕሚ ወፃኢ ዝኾኑ ተሽከርካሪ ብዝእክብ ሰብ መዝገብ ንመሸጣ ዝተትሓዘ ዝኾነ ተሽከርካሪ'ዩ፣

14. "በዓል ፋብሪካ" ማለት ተሽከርከርቲ ሰሪሑ ወይ ከዓ ገጣጢሙ ብምቕራብ ኣብ ስራሕ ንግዲ ዝተዋፈረ ዝኾነ ሰብ'ዩ፣

15. "ተሽከርካሪ ሰራዊት ምክልኻል ሃገር" ማለት ንብረት ሚኒስተር መከላኸሊ ሃገር ኮይኑ ንወታሃደራዊ ተግባር ጥራሕ ንኽውዕል ዝተመደበ ዝኾነ ተሽከርካሪ'ዩ፣

16. "ዕላዊ ሰነዳት" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝግባእ ዋንነት ንምፍላጥ ምርመራ ቴክኒክ ንምክያድን ዝቐረቡ መመልከቲ ሰነዳት ጉምሩክ ቅጥዕታት ምርመራ ቴክኒክ፣ ደብዳቤታትን ካልኦት ፅሑፋትን'ዮም፣

17. "ዕላዊ መዝገብ" ማለት ዋንነት ተሽከርከርትን ዓመታዊ ምርመራን ዝምልከቱ መግለፅታት ዝፃሓፈሉ መዝገብ'ዩ፣

18. "ብዓል ትሕዝቶ" ማለት መሰል ዋንነት እንተዘይሃለወ'ውን ሓደ ተሽከርካሪ ሒዙ ንምጥቃም ሕጋዊ መሰል ዘለዎ ዝኾነ ሰብ'ዩ፣

19. "ጻግመ ሰራሒ" ማለት ዝኾነ ኣረጊት ወይ ሓዱሽ ተሽከርካሪ ቀንዲ ቀንዲ ኣቑሑቱ ብምምላቕ፣ ብምልዋጥ ወይ ብምውሳኽ ኣብቲ መጀመሪያ ስራሕቱ ዓይነታዊ ለውጢ ጌሩ ዘቕርብ ኣብ ስራሕቲ ንግዲ ዝተዋፈረ ሰብ'ዩ፣

20. "ግዘ ምርመራ" ማለት ዓመታዊ ምርመራ ተሽከርካርቲ ዝግበረሉ እዋን'ዩ፣

21. "ሬከር" ማለት ካብ ጥቕሚ ወፃኢ ዝኾኑ ተሽከርከርቲ ብምፍታሕን ጠቐምቲ ክፍልታቶም ንጻግም ግልጋሎት ኣብ

ከጥቅም ውጭ የሆኑ ተሽከርካሪዎችን በሚሰበስብ ሰው መዝገብ ለሽያጭ የተያዘ ማንኛውም ተሽከርካሪ ነው፣

14. "ባለፋብሪካ" ማለት ተሽከርካሪዎችን ሰርቶ ወይም ገጣጥሞ በማቅረብ ንግድ ስራ ላይ የተሰማራ ማናቸውም ሰው ነው፣

15. "የአገር መከላከያ ሰራዊት ተሽከርካሪ" ማለት የአገር መከላከያ ሚኒስቴር ንብረት ሆኖ ለወታደራዊ ተግባር ብቻ እንዲውል የተመደበ ማንኛውም ተሽከርካሪ ነው፣

16. "ኦፊሰየል ሰነዶች" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት ባለንብረትነት በሚገባ ለማሳወቅና የቴ ክኒክ ምርመራ ለማካሄድ የሚቀርቡ ማመልከቻ ዎች፣ የጉምሩክ ሰነዶች፣ የቴክኒክ ምርመራ ቅፆች፣ ደብዳቤዎችና ሌሎች ፅሑፎች ናቸው፣

17. "ኦፊሲየል መዝገብ" ማለት የተሽከርካሪ ባለ ንብረትነትንና ዓመታዊ ምርመራን የሚመለከቱ መግለጫዎች የሚፃፉበት መዝገብ ነው፣

18. "ባለይዞታ" ማለት የባለንብረት መብት ባይኖረውም አንድ ተሽከርካሪ ይዞ ለመጠቀም ሕጋዊ መብት ያለው ማናቸውም ሰው ነው፣

19. "ጻግም ሰሪ" ማለት ማንኛውንም አሮጌ ወይም አዲስ ተሽከርካሪ ዋና ዋና ዕቃዎቹን በማውለቅ፣ በመለወጥ ወይም በመጨመር በመጀመሪያ አሰራሩ ላይ ዓይነተኛ ለውጥ አድርጎ የሚያቀርብ በንግድ ስራ ላይ የተሰማራ ሰው ነው፣

20. "የመመርመሪያ ጊዜ" ማለት ዓመታዊ የተሽከርካሪ ምርመራ የሚከናወንበት ጊዜ ነው፣

21. "ሬከር" ማለት ከጥቀም ውጭ የሆኑ ተሽከርካሪዎችን በመፈታታት ጠቃሚ ክፍሎቻቸውን ለጻግም አገልግሎት የማቅረብ

www.abyssinialaw.com

ምቕራብ ስራሕቲ ንግዲ ዝተዋፈረ ሰብ'ዩ፣

22."መፍለይ ደብተር ዋንነት" ማለት ኣግባብነት ብዘለዎ ኣካል ንሓደ ብዓል ንብረት ተሽከርከርቲ ዝውሃብ ሰነድ መረጋገጺ ብዓል ሃፍትነት'ዩ፣

23."ጊዚያዊ ፍቓድ መንቀሳቐሲ" ማለት ሓደ ተሽከርካሪ ምዝገባ ክሳብ ዘካይድ ንምድላው ቅድመ ምዝገባ ብዝምልከቶ ኣካል ዝውሃብ ጊዚያዎ ፍቓድ መንቀሳቐሲ'ዩ፣

24."ነጋዳይ" ማለት ኣብ ስራሕቲ ንግዲ ምግዛእን ምሻጥን ተሽከርካሪ ዝተዋፈረ ሰብ'ዩ፣

25.ምርመራ ተሽከርካሪ" ማለት ሓደ ተሽከርካሪ ኣብ መንገዲ ብቕዓት ቴክኒክን ምቾትን ዘለዎ ምዃኑን ዓቕሚ ብቕዓት ምንቅስቓስ ዘለዎ ምዃኑን ንምርግጋፅ ዝግበር ምርመራ ቴክኒክ'ዩ፣

26."ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፣

27."ቢሮ" ማለት ቢሮ ኮንስትራክሽን፣ መንገድን ትራንስፖርትን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፣

28."ዝምልከቶ ኣካል" ማለት ቢሮ ኮንስትራክሽን፣ መንገድን ትራንስፖርትን ክልል ትግራይ ወይ ተሽከርካሪ ንምምርማር ብቲ ቢሮ ስልጣን ውክልና ዝተውሃቦ ኣካል እዩ፣

29."ሰብ" ማለት ናይ ተፈጥሮ ሰብ ወይ ብሕጊ መሰል ሰብነት ዝተውሃቦ ኣካል'ዩ፣

30."መራሒ ስራሕ" ማለት መራሒ ስራሕ ቢሮ ኮንስትራክሽን፣ መንገድን ትራንስፖርትን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፡፡

ንግድ ስራ ላይ የተሰማራ ሰው ነው፣

22."የባለንብረት መታወቂያ ደብተር" ማለት አግባብነት ባለው አካል ለአንድ ተሽከርካሪ ባለንብረት የሚሰጥ የባለሃብትነት ማረጋገጫ ሰነድ ነው፣

23."ጊዚያዊ የመንቀሳቀሻ ፈቃድ" ማለት አንድ ተሽከርካሪ ምዝገባን እስከሚያካሂድ ድረስ ለቅድመ ምዝገባ ዝግጅት አግባብነት ባለው አካል የሚሰጥ ጊዚያዊ የመንቀሳቀሻ ፈቃድ ነው፣

24."ነጋዴ" ማለት ተሽከርካሪ በመግዛትና በመሸጥ ንግድ ስራ ላይ የተሰማራ ሰው ነው፣

25."የተሽከርካሪ ምርመራ" ማለት አንድ ተሽከርካሪ በመንገድ ላይ የቴክኒክ ብቃትና ምቾት ያለው መሆኑንና መንቀሳቀስ የመቻል ብቃቱን ለማረጋገጥ የሚደረግ የቴክኒክ ምርመራ ነው፣

26."ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣

27."ቢሮ" ማለት የትግራይ ክልል ኮንስትራክሽን፣ መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ ነው፣

28."አግባብነት ያለው አካል" ማለት የትግራይ ክልል ኮንስትራክሽን፣ መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ ወይም ተሽከርካሪ ለመመርመር በቢሮው የውክልና ስልጣን የተሰጠው አካል ነው፣

29."ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፣

30."የስራ መሪ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የኮንስትራክሽን፣ መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ የስራ መሪ ነው፡፡

www.abyssinialaw.com

3. ወሰን ተፈፃምነት

ድንጋገታት ናይዚ ኣዋጅ ሞተር ኣልቦ ጋሪታት ጉድኣት ኣካል ዝለዓለ ቅልጣፈኦም ብሰዓት ካብ 20 ኪሎ ሜትር ዘይበልፅ ፍሉያት ተንቀሳቐስትን ወታደራዊ ተሽከርከርትን እንተይሓወሰ ኣብ መንገድታት ክልል ትግራይ ንዝሽክርከሩ ተሽከርከርቲ ተፈፃምነት ይህልዎ፡፡

4. ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ኣዋጅ ንወዲ ተባዕታይ ዝተገለፀ ኩሉ ንጓል ኣንስተይቲ'ውን ይገልፅ፡፡

ክፍሊ ክልተ
ምዝገባን ደፍተር መለለይ ዋንነትን ኣድላይ ምዃኑ

5. መትከል

ዝኾነ ብዓል ዋና ተሽከርካሪ ተሽከርካሪኡ ኣብ ዝኾነ መንገዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምንቅስቓስ ምዝገባ ብምክያድ ካብ ዝምልከቶ ኣካል ደብተር መለለይ ዋንነት ክቕበል ኣለዎ፡፡

6. ምዝገባ፣ ደብተር መለለይ ዋንነት፣ ቑፅሪ መፍለይ ታርጋን ዓመታዊ ምርመራን ዘየድልዮም ተሽከርከርቲ

እዞም ዝስዕቡ ተሽከርከርቲ ደብተር መለለይ ዋንነትን ምዝገባን ኣየድልዮምን፡-

1. ብመዝገብ ዝተትሓዙ ተሽከርከርቲ፣
2. ኣብ ዓለም ለኸ ትራፊክ ስራሕቲ ዝተዋፈሩ ተሽከርከርቲ፣

3. የተፈፃምነት ወሰን

የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ሞተር አልቦ የአካል ጉዳተኛ ጋሪዎች፣ ከፍተኛ ፍጥነታቸው በሰዓት ከሃያ /20/ ኪሎ ሜትር የማይበልጥ ልዩ ተሽከርካሪዎችና ወታደራዊ ተሽከርካሪዎች ሳይጨምር በትግራይ ክልል መንገዶች ለሚሽከረከሩ ተሽከርካሪዎች ተፈፃሚነት ይኖረዋል፡፡

4. የፆታ አገላለፅ

በዚሁ አዋጅ በወንድ ፆታ የተገለፀው ሁሉ ለሴት ፆታም ይገልፃል፡፡

ክፍል ሁለት
ምዝገባና የባለንብረት መታወቂያ ደብተር አስፈላጊ ስለመሆኑ

5. መርህ

የማንኛውም ተሽከርካሪ ባለንብረት ተሽከርካሪውን በማንኛውም የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መንገድ ላይ ለማንቀሳቀስ ምዝገባ በመካሄድ አግባብነት ካለው አካል የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር መቀበል አለበት፡፡

6. ምዝገባ፣ የባለንብረት መታወቂያ ደብተር፣ የመለያ ቁጥር ሰሌዳና አመታዊ ምርመራ የማያስፈልጋቸው ተሽከርካሪዎች

የሚከተሉት ተሽከርካሪዎች የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተርና ምዝገባ አያስፈልጋቸውም፡-

1. በመዝገብ የተያዙ ተሽከርካሪዎች፣
2. በኢንተርናሽናል ትራፊክ ስራ ላይ የተሰማሩ ተሽከርካሪዎች፣

www.abyssinialaw.com

3. ዝለዓለ ቅልጣፈኦም ብሰዓት ካብ 20 ኪሎ ሜትር ዘይበልፅ ፍሉያት ተንቀሳቐስቲ መሳርሕታት፣
4. ጋሪታት ጉድኣት ኣካል፣
5. ወታደራዊ ተሽከርከርቲ፡፡

7. ንምዝገባን ደብተር መለለይ ዋንነትን ዝቐርብ መመልከቲ

1. ካብ ወፃኢ ናብ ውሽጢ ሃገር ዝኣተወ ተሽከርካሪ ዝምልከት ንዝምልከቶ ኣካል ዝቐረበ መመልከቲ ምዝገባን ደብተር መለለይ ዋንነትን ምስ ተሽከርካሪ ዲክሌራሲዮን ጉምሩክን ካልኦት ኣድለይቲ ሰነዳትን ተታሓሒዞም ክቐርቡ ኣለዎም፣
2. ኣብ ውሽጢ ዓዲ ዝተሰርሐ ሓዱሽ ተሽከርካሪ ዝምልከት ንዝምልከቶ ኣካል ዝቐርብ መመልከቲ ምዝገባን ደብተር መለለይ ዋንነትን ምስ ተሽከርካሪ ካብ ዝተዓደገሉ ኢንቮይስን ካልኦት ኣድለይቲ ሰነዳትን ተታሓሒዙ ክቐርብ ኣለዎ፣
3. ተሽከርካሪ ብመሸጣ፣ ብውህብቶ፣ ብውርሲ ወይ ብዝኾነ መንገዲ ዝተሓላለፈሉ ዝኾነ ሰብ ደብተር መለለይ ዋንነት ብሽሙ ንክዛወረሉ ኣብ ውሽጢ ሽዱሽተ ወርሒ ንዝምልከቶ ኣካል ቀሪቡ ክመልክት ኣለዎ፣
4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ነቲ ተሽከርካሪ ዝምልከት ዝቐርብ መመልከቲ ቅድም እንትብል ተዋሂቡ ካብ ዝነበረ ደብተር መለለይ ዋንነት ሕጋውነት እቲ ዝውውር ንምርዳእ ብዝምልከቶ ኣካል ዝተውሃበ ወይ ምስ ዝተረጋገፀ ሰነድ ተታሓሒዙ ክቐርብ ኣለዎ፡፡

3. ከፍተኛ ፍጥነታቸው በሰዓት ከ20 ኪሎ ሜትር የማይበልጥ ልዩ ተንቀሳቃሽ መሳሪያዎች፣
4. የአካል ጉዳተኛ ጋሪዎች፣
5. ወታደራዊ ተሽከርካሪዎች፡፡

7. ለምዝገባና ለባለንብረት መታወቂያ ደብተር የሚቀርብ ማመልከቻ

1. ከውጭ ወደ አገር ውስጥ የገባ ተሽከርካሪን በሚመለከት አግባብነት ላለው አካል የሚቀርብ የምዝገባና የባለንብረት መታወቂያ ደብተር ማመልከቻ ከተሽከርካሪው የጉምሩክ ዲክላራሲዮንና ከሌሎች አስፈላጊ ሰነዶች ጋር ተያይዘው መቅረብ አለባቸው፣
2. በአገር ውስጥ የተሰራ አዲስ ተሽከርካሪን በሚመለከት ለሚመለከተው አካል የሚቀርብ የምዝገባና የባለንብረት መታወቂያ ደብተር ማመልከቻ ተሽከርካሪው ከተገዛበት ኢንቮይስና ሌሎች አስፈላጊ ሰነዶች ጋር ተያይዞ መቅረብ አለበት፣
3. ተሽከርካሪ በግዥ፣ በስጦታ፣ በውርስ ወይም በማናቸውም ሁኔታ የተላለፈለት ማናቸውም ሰው የባለንብረትን መታወቂያ ደብተሩ በስሙ እንዲዛወርለት በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ አግባብነት ላለው አካል ማመልከት አለበት፣
4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ መሰረት የሚቀርበው ማመልከቻ ተሽከርካሪውን በሚመለከት ቀደም ሲል ተሰጥቶ ከነበረው የባለንብረት መታወቅያ ደብተርና የዝውውሩን ሕጋዊነት ለማስረዳት በሚመለከተው አካል ከተሰጠ ወይም ከተረጋገጠ ሰነድ ጋር ተያይዞ መቅረብ አለበት፡፡

www.abyssinialaw.com

8. ተሸከርከርቲ ምምዝጋብን ደብተር መለለይ ዋንነትን ምሃብን

1. ብመሰረት ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 7 ዝቐረበሉ መመልከቲ ዝምልከቶ ኣካል ትኽክለኛነት ብቕዓት ቴክኒክ ተሽከርካሪ ንዝተመዝገበሉ ግልጋሎት ምችው ምዃኑን እንተረጋጊፁን ዝተወሰነ ክፍሊት ግልጋሎት ምስፈፀመ፣ እዞም ዝስዕቡ ዝርዝር መግለፂ ተሽከርካሪ ኣብ ዕላዊ መዝገብ ውሽጢ ኣስፊሩ ዝቐረብሉ ሰነዳት ኩሉ ኣታሓሒዙ የቐምጥ፡-

   ሀ. ስምን ኣድራሻን በዓል ዋና፣
   ለ. ቁፅሪ ሻንሲን ዘመን ፍርያቱን፣
   ሐ. ቁፅሪ ሞተርን ዘመን ፍርያቱን፣
   መ. ብዝሓት መንበር ወይ ዓቕሚ ምፅዓኑ፣ ቁመቱን ንውሓቱን፣
   ሰ. ሕቡሩ፣
   ረ. ቀረፅ ምኽፋሉን ወይ ዘይምኽፋሉን፡፡
   ሸ. ካልኦት ኣድለይቲ መረዳእታታትን

2. ብመሰረት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እቲ ዝምልከቶ ኣካል ነቲ ተሽከርካሪ ምስመዝገበ ንኣመልካቲ ደብተር መለለይ ዋንነት ይህቦ፡፡

8. ተሽከርካሪን መመዝገብና የባለንብረት መታወቂያ ደብተር መስጠት

1. የሚመለከተው አካል በዚህ አዋጅ አንቀፅ 7 መሰረት የቀረበለትን ማመልከቻ ትክክለኛነትና የተሽከርካሪውን የቴክኒክ ብቃትና ለተመዘገበበት አገልግሎት ምቹ መሆኑን ካረጋገጠና የተወሰነ የአገልግሎት ክፍያ ከፈፀመ በኋላ፣ የሚከተሉትን የተሽከርካሪውን ዝርዝር መግለጫ በኦፊሲየል መዝገብ ውስጥ አስፍሮ የቀረቡለትን ሰነዶች ሁሉ አያይዞ ያስቀምጣል፡-

   ሀ. የባለንብረቱን ስምና አድራሻ፣
   ለ. የሻንሲ ቁጥሩንና የምርቱን ዘመን፣
   ሐ. የሞተሩን ቁጥርና የምርቱን ዘመን፣
   መ. የወንበሩን ብዛት ወይም የመጫን አቅሙን፣ ቁመቱን እና ርዝመቱን፣
   ሰ. ቀለሙን
   ረ. ቀረጥ መክፈሉን ወይም አለመክፈሉን፣ እና
   ሸ. ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎችን

2. አግባብነት ያለው አካል በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ተሽከርካሪን እንዲመዘገብ ለአመልካቹ የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር ይሰጠዋል፡፡

9. ለውጢ ምዝገባን ምእራምን ምትካእን ደብተር መለለይ ዋንነትን

1. ኣብ ግልፂ መዝገብ ወይ ኣብ ደብተር መለለይ ዋንነት ካብ ዝሰፈሩ መግለፅታት ዝተጋገየ ነገር ምህላው ብዓል ንብረት ካብዝፈለጠሉ ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልታት እቲ ጌጋ ንዝምልከቶ ኣካል ምፍላጥን እቲ ደብተር ንእርማት ክቐርብን ኣለዎ፡፡ እቲ ጌጋ

9. የምዝገባ ለውጥና የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተርን ማሳረምና መተካት

1. በግልፅ መዝገብ ወይም በባለንብረት መታወቂያ ደብተር ላይ ከሰፈሩት መግለጫዎች መካከል የተሳሳተ ነገሩ መኖሩን ባለቤቱ ባወቀ በሰላሳ ቀናት ውስጥ ስህተቱን ለሚመለከተው አካል ማሳወቅና ደብተሩን ለእርምት ማቅረብ አለበት፡፡ ስህተቱ

www.abyssinialaw.com

ዘጋጠመ ብዝምልከቶ ኣካል ጥፍኣት ጥራሕ እንተዘይኮይኑ ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ብዓል ንብረት ይፍፅም፣

2. ኣብ ውሽጢ ግልፂ መዝገብን ኣብ ደብተር መለለይ ዋንነትን ዝሰፈሩ መግለፅታት ለውጢ እንተጋጥም እቲ ምዝገባ ንኽስተኻኽልን እቲ ደብተር ብመሰረት እዚ ንክመሓየሽን ብዓል ንብረት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልትታት እቲ ደብተር ከቕርብ ኣለዎ፡፡ በዓል ንበረት ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ይፍፅም፣
3. ደብተር መለለይ ዋንነት ዝጠፍአ፣ ዝተበላሸወ ወይ ዘይንበብ እንተኾይኑ መተካእታ ደብተር ንክዋሃቦ ሽዑ ንሽዑ ንዝምልከቶ ኣካል ከምልክት ኣለዎ፣
4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ዝምልከቶ ኣካል መመልከቲ እንትቐርበሉ ኣመልካቲ ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ክፍፅም ብምግባር መተካእታ ናይቲ ዝጠፍአ ደብተር ይህቦ፣
5. ጠፊኡ ዝነበረን መተካእታ ዝተውሃበሉን ደብተር መለለይ ዋንነት መሊሱ ዝረኸበ ሰብ እቲ ዝተረኸበ መለለይ ዋንነት ደብተር ንኽስረዝን ንኽውገድን ሽዑ ንሽዑ ንዝምልከቶ ኣካል ክረክብ ኣለዎ፡፡

10. ምምላስ ደብተር መለለይ ዋንነት

ዝኾነ ተሽከርካሪ ካብ ውሽጢ እዚ ክልል ንክወፅእ ወይ ንክፍታሕ ወይ ሙሉእ ብሙሉእ ኣብ መንገዲ ንከይንቀሳቐስ ካብዝተገበረሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልታት ብዓል ዋና ወይ ብዓል ትሕዝቶ መለለይ ደብተር ዋንነት ንብረት ንክስረዝ ንዝምልከቶ ኣካል መሊሱ ከርክብ ኣለዎ፡፡

ያጋጠመው በሚመለከተው አካል ጥፋት ብቻ ካልሆነ በስተቀር ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ ባለንብረቱ ይፈፅማል፣

2. በግልፅ መዝገቡ ውስጥና ባለንብረት መታወቂያ ደብተሩ ላይ በሰፈሩት መግለጫዎች ላይ ለውጥ ሲያጋጥም ምዝገባው እንዲስተካከልና ደብተሩ በዚህ መሰረት እንዲሻሻል ባለቤቱ በሰላሳ ቀናት ውስጥ ደብተሩን ማቅረብ አለበት፣ ተገቢውን የአገልግሎት ባለንብረቱ ክፍያ ይፈፅማል፣
3. የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር የጠፋ፣ የተበላሸ ወይም የማይነበብ የሆነ እንደሆነ ባለቤቱ ምትክ ደብተር እንዲሰጠው ወዲያውኑ ለሚመለከተው አካል ማመልከት አለበት፣
4. አግባብነት ያለው አካል በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ መሰረት ማመልከቻ ሲቀርብለት አመልካቹ ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ እንዲፈፅም በማድረግ በጠፋው ምትክ ደብተር ይሰጠዋል፣
5. ጠፍቶ የነበረና ምትክ የተሰጠበትን የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር መልሶ ያሸው ሰው ተጨማሪ የሆነ የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር እንዲሰረዝና እንዲወገድ ወዲያው አግባብነት ላለው አካል ማስረከብ አለበት፡፡

10. የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተርን መመለስ

ማንኛውም ተሽከርካሪ ከክልሉ እንዲወጣ ወይም እንዲወላልቅ ወይም ጨርሶ በመንገድ ላይ እንዳይንቀሳቀስ በተደረገ በ30 ቀናት ውስጥ ባለንብረቱ ወይም ባለይዞታው የባለንብረት መታወቂያ

ደብተሩ እንዲሰረዝ አግባብነት ላለው አካል መልሶ

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ

ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

ንኡስ ክፍሊ ሓደ

ሓበራዊ ድንጋገታት

11. ኣድላይነት ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

ዝኾነ ተሽከርካሪ ንዝምልከቶ ኣካል ዝተውሃቦ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ እንድሕር ዘይተለጠፈሉ ኣብ ዝኾነ መንገዲ ክንቀሳቐስ ኣይኽእልን፡፡

12. ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ክርአ ምግባር

1. ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ብዝስዕብ ኩነታት ተለጢፉ ክረኣ ክግበር ኣለዎ፡-
   ሀ. ንሞተር ሳይክል እንተኾይኑ፣ ኣብቲ ሞተር ሳይክል ኣግዳሚ ድሕሪት ዘንጊ ኣብ ቴስዓ ዲግሪ ማእዘን፣
   ለ. ንብዓል ሞተር ተሽከርካሪ እንተኾይኑ ኣብቲ ተሽከርካሪ ድሕሪትን ቅድሚትን ኣግዳሚ ዘንጊ ነዚ ተባሂሉ ኣብዝተዳለወ ቦታ ኣብ ቴስዓ ዲግሪ ማእዘን፣
   ሐ. ንተስሓቢ እንተኾይኑ ኣብቲ ተስሓቢ ድሕሪት ኣግዳሚ ዘንጊ ነዚ ተባሂሉ ኣብ ዝተዳለወ ቦታ ኣብ ቴስዓ ዲግሪ ማእዘን፡፡
2. መፍለይ ቁፅሪ ታርጋ ዝኾነ ተሽከርካሪ ብግልፂ ክረአን ካብ ምርኣይ ከይኽወልን ክግበር ኣለዎ፡፡

13. ምልዋጥን ምትካእን ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

1. ቁፅሪ መፍለይ ታርጋን ሕብሪ ቀለምን፣ ጥምረት ፊደላት ወይ ዝኾነ ካሊእ ምልክት

ማስረከብ አለበት፡፡

ክፍል ሶስት

መለያ ቁጥር ሰሌዳ

ንኡስ ክፍል አንድ

የወል ድንጋጌዎች

11. የመለያ ቁጥር ሰሌዳ አስፈላጊነት

ማናቸውም ተሽከርካሪ አግባብ ባለው አካል የተሰጠ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ካልተለጠፈለት በስተቀር በማንኛውም መንገድ ላይ ሊንቀሳቀስ አይችልም፡፡

12. የመለያ ቁጥር ሰሌዳ እንዲታይ ማድረግ

1. የመለያ ቁጥር ሰሌዳ በሚከተለው አኳኃን ተለጥፎ እንዲታይ መደረግ አለበት፡-
   ሀ. ለሞተር ብስክሌት ሲሆን፣ በሞተር ብስክሌቱ የኃላ አግዳሚ ዘንግ ላይ በዘጠና ዲግሪ ማዕዘን፣
   ለ. በባለሞተር ተሽከርካሪ ሲሆን በተሽከርካሪው የፊትና የኋላ አግዳሚ ዘንግ ላይ ለዚሁ ተብሎ በተዘጋጀው ቦታ በዘጠና ዲግሪ ማዕዘን፣
   ሐ. ለተሳቢ ሲሆን በተሳቢው የኋላ አግዳሚ ዘንግ ላይ ለዚሁ በተዘጋጀው ቦታ በዘጠና ዲግሪ ማዕዘን፣
2. የማንኛውም ተሽከርካሪ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ጎልቶ እንዲታይና ከዕይታ እንዳይከላከል መደረግ አለበት፡፡

13. የመለያ ቁጥር ሰሌዳን መለወጥና መተካት

1. የመለያ ቁጥር ሰሌዳን የቀለም ሕብር፣ የፊደል ጥምረት ወይም ማናቸውም ሌላ

www.abyssinialaw.com

ብዝምልከት ግድፈት ምህላው ብዓል ዋና ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ ካብ ዝፈለጠሉ ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልትታት መፍለይ ቁፅሪ ታርጋ በቲ ትክኽለኛ ታርጋ ንኽልውጥ ንዝምልከቶ ኣካል ክቕርብ ኣለዎ፡፡ እቲ ዘጋጠመ ግድፈት ብምኽንያት ዝምልከቶ ኣካል ጥራሕ እንተዘይኾይኑ ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት እቲ ብዓል ንብረት ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ ይፍፅም፣

2. ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ዝጠፍአ፣ ዝተበላሸወ ወይ ዘይንበብ እንተኾይኑ ብዓል ዋና ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ መተካእታ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ንክወሃቦ ሽዑ ንሽዑ ንዝምልከቶ ኣካል ከመልክት ኣለዎ፣
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ንዝምልከቶ ኣካል መመልከቲ ምስቀረበሉ ኣመልካቲ ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ክኽፍል ብምግባር መተካእታ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ክወሃቦ ይገብር፡፡
4. ጠፊኡ ዝነበረን መተካእታ ዝተውሃቦሉን ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ መሊሱ ዝረኸበ ሰብ ዝተረኸበ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ንኽውገድ ንዝምልከቶ ኣካል ክርክብ ኣለዎ፡፡

14. ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ዘይምህላው

1. ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ተሽከርካሪ ዘይምህላው ዋንነት ተሽከርካሪ ብዝግባእ ዘይተረጋገፀ ንምዃኑ መበገሲ ግምት የውስድ፡፡ ዋንነት ተሽከርካሪ ብዝግባእ ምርግጋፅ ተግባር ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ ይኸውን፣

2. ዝኾነ ተሽከርካሪ ትኽክለኛ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ከይተገበረሉ ኣብ ዝኾነ መንገዲ እንድሕር ተንቀሳቒሱ ኩነታት ዋንነት ንብረት

ምልክት በተመለከተ ግድፈት መኖሩን የተሽከርካሪው ባለቤት ወይም ባለይዞታ ባወቀ በአስር ቀናት ውስጥ የመለያ ቁጥር ሰሌዳው በትክክለኛው ሰሌዳ እንዲለወጥ አግባብነት ላለው አካል ማቅረብ አለበት፡፡ ግድፈቱ ያጋጠመው የሚመለከተው አካል ጥፋት ምክንያትነት ብቻ ካልሆነ በስተቀር ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ ባለንብረቱ ወይም ባለይዞታው ይፈፅማል፣

2. የመለያ ቁጥር ሰሌዳ የጠፋ፣ የተበላሸ፣ ወይም የማይነበብ የሆነ እንደሆነ የተሽከርካሪው ባለቤት ወይም ባለይዞታ ምትክ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ እንዲሰጠው ወዲያው አግባብነት ላለው አካል ማመልከት አለበት፣
3. አግባብነት ያለው አካል በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት ማመልከቻ ሲቀርብለት አመልካቹ ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ እንዲፈፅም በማድረግ ምትክ የመለያ ቁጥር እንዲሰጠው ያደርጋል፡፡
4. ጠፍቶ የነበረና ምትክ የተሰጠበትን የመለያ ቁጥር ሰሌዳ መልሶ ያገኘ ሰው ተጨማሪ የሆነው ሰሌዳ እንዲወገድ አግባብነት ላለው አካል ማስረከብ አለበት፡፡

14. መለያ ቁጥር ሰሌዳ አለመኖር

1. የተሽከርካሪ መለያ ቁጥር ሰሌዳ አለመኖር የተሽከርካሪው ባለንብረትነት በሚገባ ያልተረጋገጠ ለመሆኑ መነሻ ግምት ያስወስዳል፣ የተሽከርካሪውን ባለንብረት በሚገባ የማረጋገጥ ተግባርም የተሽከርካሪው ባለይዞታ ይሆናል፣
2. ማንኛውም ተሽከርካሪ ትክክለኛ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ሳይደረግበት በማንኛውም መንገድ ላይ የተንቀሳቀሰ እንደሆነ

www.abyssinialaw.com

ብዝግባእ ክሳብ ዝፃረ ኣግባብ ዘለዎ ሕጊ ናይ ምኽባር ስልጣን ዝተወሃቦ ኣካል ነቲ ተሽከርካሪ ሒዙ ክፀንሕ ይኽእል፡፡

15. ዓይነትን ምልክትን ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

1. ንዝምልከቶ ኣካል ዝውሃብ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ዓይነታትን ምልክታትን ምስዚ ኣዋጅ ብዝተተሓሓዘ ሰደቓ መሰረት ይኸውን፣

2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ድንጋገ ሕልው ኮይኑ ትሕዝቶ፣ ቅርፅን ምስጢራዊ ምልክትን ቁፅሪ መፍለይ ታርጋን ብመሰረት ፌደራል ኣዋጅ ቁፅሪ 681/2002 ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

ንኡስ ክፍሊ ክልተ

ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

16. ምሃብ ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 7 ንኡስ ዓንቀፅ /1/፣ /2/፣ ወይ /3/ ዝምልከቶ ኣካል ኣብ ዝቐረበሉ መመልከቲ ብምምስራት ደብተር መለለይ ዋንነት ኣብዝህበሉ እዋን ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ክኽፈል ብምግባር ነቲ ተሽከርካሪ ዘድልዮ ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ክህብ ኣለዎ፡፡

17. ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ

ዝኾነ ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 13 ንኽልወጥ ወይ ንኽትካእ እንድሕር ዘይተገበረ እቲ ተሽከርካሪ ተፈቲሑ ወይ

የባለንብረትነቱ ሁኔታ በሚገባ እስኪጣራ ድረስ ኣግባብ ያለው ሕግ የማስከበር ስልጣን የተሰጠው አካል ተሽከርካሪውን ይዞ ማቆየት ይችላል፡፡

15. የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ዓይነትና ምልክት

1. አግባብነት ባለው አካል የሚሰጡ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ዓይነቶችና ምልክቶች ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘው ሰንጠረዥ በተመለከተው መሰረት ይሆናል፣

2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ይዘት፣ ቅርፅ እና ሚስጢራዊ ምልክቶች በፌደራል አዋጅ ቁጥር 681/2002 ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ መሰረት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

ንኡስ ክፍል ሁለት

ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ

16. ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ መስጠት

ለሚመለከተው አካል በዚህ አዋጅ አንቀፅ 7 ንኡስ አንቀፅ /1/፣ /2/ ወይም /3/ መሰረት በቀረበ ማመልከቻ ላይ ተመስርቶ የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር በሚሰጥበት ወቅት ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ እንዲከፈል በማድረግ ለተሽከርካሪው የሚያስፈልገውን ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ መሰጠት አለበት፡፡

17. ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ

ማንኛውም ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 13 መሰረት እንዲለወጥ ወይም እንዲተካ ካልተደረገ ተሽከርካሪው እንዲወላልቅ ወይም ጨርሶ

www.abyssinialaw.com

ጨሪሱ ኣብ መንገዲ ንኸይንቀሳቐስ ክሳብ ዝግበረሉ ግዘ ፀኒዑ ይፀንሕ፡፡

18. ምምላስ ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

ዝኾነ ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 17 ዝተመልከተ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ እዋን ምስኣብቀዐ ወይ ምዝገባ ተሽከርካሪ እንትስረዝ ብዓል ዋና ወይ ብዓል ትሕዝቶ እቲ ተሽከርካሪ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 10 ምስዝምለስ ደብተር መለለይ ዋንነት ኣተሓሒዙ ንዝምልከቶ ኣካል ክርክብ ኣለዎ፡፡

ንኡስ ክፍሊ ሰለስተ

ዕለታዊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

19. ምሃብ ዕለታዊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 16 ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ምስ መለለይ ደብተር ዋንነት ምሃብ ዘይኽእለሉ ኩነታት እንትጋጥም ወይ መለለይ ደብተር ዋንነት ቅድሚ ምሃቡ እቲ ተሽከርካሪ ኣብ ዝኾነ መንገዲ ንምንቅስቓስ ዘግድድ ኩነት እንትህሉ ንዝምልከቶ ኣካል ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ብምኽፋል ነቲ ተሽከርካሪ ዘድልዩ ዕለታዊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ምስ ግዚያዊ መንቀሳቐሲ ፍቓድ ክህብ ይኽእል፡፡

20. ዕለታዊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ

1. ዕለታዊ መፍለይ ቁፅሪ ታርጋ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ ካብዝተውሃበሉ ዕለት ጀሚሩ ን15 መዓልትታት ይኸውን፣

በመንገድ ላይ እንዳይንቀሳቀስ እስከሚደረግበት ጊዜ ድረስ ፀንቶ ይቆያል፡፡

18. ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ መመለስ

ማንኛውም ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 17 የተመለከተው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ሲያበቃ ወይም የተሽከርካሪው ምዝገባ ሲሰረዝ የተሽከርካሪው ባለቤት ወይም ባለይዞታ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 10 መሰረት ከሚመለሰው የባለንብረት መታወቂያ ደብተር ጋር በማያያዝ ኣግባብነት ላለው አካል ማስረከብ አለበት፡፡

ንኡስ ክፍል ሶስት

ዕለታዊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ

19. ዕለታዊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ መስጠት

ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 16 መሰረት ከባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር ጋር መስጠት የማይቻልበት ሁኔታ ሲያጋጥም ወይም የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር ከመስጠቱ በፊት ተሽከርካሪውን በማንኛውም መንገድ ላይ ለማንቀሳቀስ የሚያስገድድ ምክንያት ሲኖር አግባብነት ያለው አካል ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ በማስከፈል ለተሽከርካሪው የሚያስፈልገውን ዕለታዊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ከጊዚያዊ ማንቀሳቀሻ ፈቃድ ጋር መስጠት ይቸላል፡፡

20. ዕለታዊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ

1. ዕለታዊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ከተሰጠበት ቀን አንስቶ ለ15 ቀናት ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ዝተወሰነ ክፍሊት ግልጋሎት ተኸፊሉ ን15 መዓልትታት ክልተ ግዘ ንክናዋሕ ዝምልከቶ ኣካል ክፈቅድ ይኽእል፣
3. ዕለታዊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ እዋን ምስኣብቀዐ ወይ እዋኑ ቅድሚ ምብቅዑ ንተሽከርካሪ ስሩዕ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ምስተውሃበ ወናኒ ተሽከርካሪ ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ ነቲ ታርጋ ንዝምልከቶ ኣካል ሽዑ ንሽዑ ከረክብ ኣለዎ፡፡

ንኡስ ክፍሊ ኣርባዕተ

ተመሓላለፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

21. ኣጠቓቕማ ተመሓላላፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

1. ተመሓላለፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ዘገልግል ንሓደ ዓመት ኮይኑ ብብዓል ፋብሪካ ተሽከርካሪ፣ ነጋዳይ ወይ ዳግም ሰራሒ መዝገብ ንዝተትሓዙ ተሽከርከርቲ ጥራሕ ብምቅይያር ንክሰርሓሉ'ዩ፣
2. ተመሓላላፊ ቁፅሪ ታርጋ ዝተገበረሉ ተሽከርካሪ ኣብ ዝኾነ መንገዲ ክንቀሳቀስ ዝኽእል ንዝስዕቡ ጉዳያት ጥራሕ'ዩ፡-

ሀ. ካብዝኣተወሉ ወደብ ወይ ካብዝተዓደገሉ ቦታ ወይ ንግዲ ቦታ ንምዝዋር፣

ለ. ሓሓሊፉ ካብ መኽዘን ወይ መርኣይ ክፍሊ ወይ ንመሸጣ ናብ ዝቐረበሉ ቦታ ንምውሳድን ናብ መኽዘን ንምምላስን፣

ሐ. ንፈተሻ ወይ ንመርኣያ ካብ ዒስራን ሓሙሽተ ኪሎ ሜትር ንዘይበልፅ በፂሕኻ ንምምላስ ርሕቐት ንዝግበር ምግናሕ፣

መ. ካብ ቦታ ንግዲ ንገዛኢ ወይ ንዝተሓላለፈሉ ካሊእ ሰብ ናብ መረከቢ ቦታ

2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ድንጋጌ ቢኖርም የተወሰነው የአገልግሎት ክፍያ ተከፍሎ ለ15 ቀናት ሁለት ጊዜ እንዲራዘም የሚመለከተው አካል ሊፈቅድ ይችላል፣
3. የዕለት መለያ ቁጥር ሰሌዳ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ እንዳበቃ ወይም ጊዜው ከማብቃቱ በፊት ለተሽከርካሪው ቋሚ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ከተሰጠ የተሽከርካሪ ባለንብረት ወይም ባለይዞታ ሰሌዳውን አግባብነት ላለው አካል ወዲያውኑ ማስረከብ አለበት፡፡

ንኡስ ክፍል አራት

ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰለዳ

21. የተላላፊ መለያ ቁጥር ሰሌዳ አጠቃቀም

1. ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ የሚያገለግለው ለአንድ ዓመት ሆኖ፣ በተሽከርካሪ ባለ ፋብሪካ፣ ነጋዴ ወይም ዳግም ሰሪ መዝገብ ለተያዙ ተሽከርካሪዎች ብቻ በማለዋወጥ እንዲሰራበት ነው፣
2. ተላላፊ ሰሌዳ የተደረገበት ተሽከርካሪ በማንኛውም መንገድ ላይ ሊንቀሳቀስ የሚችለው ለሚከተሉት ጉዳዮች ብቻ ነው፡-

ሀ. ከገባበት ወደብ ወይም ከተገዛበት ስፍራ ወደ ንግድ ስፍራ ለማዛወር፣

ለ. አልፎ አልፎ ከመጋዘን ወደ ማሳያ ክፍያ ወይም ለሽያጭ ወደሚቀርብበት ስፍራ ለመውሰድ ወደ መጋዘን ለመመለስ፣

ሐ. ለፍተሻ ወይም ለማሳያ ከሃያ አምስት ኪሎ ሜትር ለማይበልጥ የደርሶ መልስ ርቀት ለሚደረግ መንዳት፣

መ. ከንግድ ስፍራ ለገዥ ወይም ለተላለፈበት ሌላ ሰው ወደ ማስረኪቢያ ስፍራ

www.abyssinialaw.com

ንምብፃሕ፣ ወይ

ሰ. ናብ መመርመርን መመዝገብን ቦታ ንምብፃሕ፣

3. ብዓል ፋብሪካ ተሽከርካሪ፣ ነጋዳይ ወይ ዳግመ ሰራሒ መገልገሊ ኣብዝኾኑ ተሽከርከርቲ ኣብ ዝኾነ እዋን እንተኾነ'ውን ተመሓላላፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ኣይግበርን፡፡

22. ምሃብ ተመሓላላፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

1. ዝኾነ ፋብሪካ ተሽከርካሪ፣ ነጋዳይ፣ ወይ ዳገም ሰራሒ ተመሓላለፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ክዋሃቦ እንትደልይ መመልከቲኡ ኣብዝተብሃሎ ስራሕ ንክዋፈር ምስዝተውሃቦ ቅዳሕ ፍቓድ ኣተሓሒዙ ንዝምልከቶ ኣካል ከቕርብ ኣለዎ፣
2. ዝምልከቶ ኣካል ዝቐረበሉ መመልከትን ዝተተሓሓዘ ቅዳሕ ፍቓድን ሓቀኛን ትኽክለኛን ምዃኑ እንተረጋግፀ ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ኣኽፊሉ ዝተሓተቱ ተመሓላላፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋታት ንኣመልካቲ ይህብ፡፡

23. ተመሓላለፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ

1. ተመሓላላፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ካብ ዝተውሃበሉ ዕለት ጀሚሩ ንሓደ ዓመት ጥራሕ'ዩ፣
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እንተሃለወ'ውን ተመሓላላፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ እዋን ክናዋሕ እንትሕተት ንዝምልከቶ ኣካል ኣብ ሕድ ሕድ

ለማድረስ፣ ወይም

ሰ. ወደ ምርመራና ምዝገባ ቦታ ለማድረስ፡፡

3. የተሽከርካሪ ባለፋብሪካ፣ ነጋዴ ወይም ዳግም ሰሪ መገልገያ በሆኑ ተሽከርካሪዎች ላይ ምንም ጊዜም ቢሆን ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ አይደረግም፡፡

22. ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ መስጠት

1. ማናቸውም የተሽከርካሪ ባለፋብሪካ፣ ነጋዴ ወይም ዳግም ሰሪ ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳዎች እንዲሰጡት ሲፈልግ ማመልከቻውን በተባለው ስራ ላይ እንዲሰማራ ከተሰጠው ፈቃድ ቅጅ ጋር አያይዞ ለሚመለከተው አካል ማቅረብ አለበት፣
2. የሚመለከተው አካል የቀረበለት ማመልከቻና የተያያዘው የፈቃድ ቅጅ እውነተኛና ትክክለኛ መሆኑን ሲያረጋግጥ ተገቢውን የአገልገሎት ክፍያ አስከፍሎ የተጠየቁትን ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳዎች ለአመልካቹ ይሰጠዋል፡፡

23. ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ

1. ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ፀንቶ የሚቆየው ከተሰጠበት ቀን አንስቶ ለአንድ ዓመት ብቻ ነው፣
2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ቢኖርም ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ፀንቶ የሚቀይበት ጊዜ እንዲራዘም ሲጠየቅ አግባብነት ያለው አካል በእያንዳንዱ የእድሳት ዘመን ተገቢውን

www.abyssinialaw.com

እዋን ሕድሳት ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት እናኸፈለ ንሓደ ዓመት ክናውሖ ይኽእል፡፡

24. ንኣጠቓቕማ መዝገብ ተመሓላለፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ

1. ተመሓላለፊ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ዝተውሃቦ ዝኾነ ፋብሪካ ተሽከርካሪ፣ ነጋዳይ ወይ ዳግመ ሰራሒ ኣብ ጥቕሚ ዝወዓለሉን ተሽከርካሪ ብዝምልከት ብዝምልከቶ ኣካል ብዝተወሰነ ኣገባብ መዝጊቡ ምሓዝን በብወርሑ ንዝምልከቶ ኣካል ፀብፃብ ክቕርብ ኣለዎ፣

2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተመልከተ መዝገብ ዝተፈቐደሉ ናይ ዝምልከቶ ኣካል ዝኾነ ሰራሕተኛ ወይ ፖሊስ ትራፊክ ንምርመራ ክሪኦ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ
ዓመታዊ ምርመራ ተሽከርካሪ ኣድላይ ምዃኑ

25. መትከል

ዝኾነ ተሽከርካሪ ምርመራ ቴክኒክ ጌሩ ዓመታዊ ምልክት ተለጣፊ ምርመራ እንድሕር ዘይተጌሩሉ ኣብዝኾነ መንገዲ ክንቀሳቐስ ኣይኽእልን፡፡

26. ተሽከርካሪ ንምርመራ ምቕራብ

1. ብመሰረት ኣብዚ ኣዋጅ ዝተደንገገ ብዓል ዋና ተሽከርካሪ ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪኡ ንዓመታዊ ምርመራ ተሽከርካሪ ክቕርብ ኣለዎ፣

አገልግሎት ክፍያ እያስከፈለ ለአንድ ዓመት ሊያራዝም ይችላል፡፡

24. ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ አጠቃቀም መዝገብ

1. ተላላፊ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ የተሰጠው ማንኛውም የተሽከርካሪ ባለፋብሪካ፣ ነጋዴ ወይም ዳግም ሰሪ ሰሌዳ በጥቅም ላይ የዋሉባቸውን ተሽከርካሪዎች በሚመለከት የሚመለከተው አካል በተወሰነው አኳኋን መዝግቦ መያዝና በየወሩ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ማድረግ አለበት፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተመለከተውን መዝገብ ማንኛውም የተፈቀደለት የሚመለከተው አካል ሰራተኛ ወይም የትራፊክ ፖሊስ ለምርመራ ሊያየው ይችላል፡፡

ክፍል አራት
ዓመታዊ የተሽከርካሪ ምርመራ አስፈላጊ ስለመሆኑ

25. መርህ

ማንኛውም ተሽከርካሪ የቴክኒክ ምርመራ አድርጎ ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ካልተደረገበት በስተቀር በማንኛውም መንገድ ላይ ሊንቀሳቀስ አይችልም፡፡

26. ተሽከርካሪ ለምርመራ ማቅረብ

1. የተሽከርካሪ ባለንብረት ወይም ባለይዞታ ተሽከርካሪውን በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሰረት ለዓመታዊ የተሽከርካሪ ምርመራ ማቅረብ አለበት፣

www.abyssinialaw.com

2. ዝኾነ ኣመልካቲ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ተሸከርካሪኡ ኣብ ግዘ መመርመሪኡ ንምርመራ ምቕራብ ዘይኽእለሉ ኩነታት እንተጋጥም ንዝምልከቶ ኣካል ንምርመራ መቕረቢ ግዚኡ ካብ ሓደ ወርሒ ንዘይበለፀ ግዘ ክናውሐሉ ይኽእል፡፡

27. ናቑጣታት ምርመራ

1. ብዝምልከቶ ኣካል ዝተጣየሸ ናቑጣ ምርመራ ወይ ውክልና ዝተውሃቦ ትካል ብመሰረት ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 28 ብዝተደንገገ ሮቋሓታት ምርመራ መሰረት ዓመታዊ ምርመራ ተሽከርካሪ ክካይድ ኣለዎ፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ውክልና ዝተወሃቦ ትካል ሮቋሓታት ምርመራ ብዝግባእ ተኸቲሉ ዓመታዊ ምርመራ ተሽከርካሪ ክካየድ እንተዘይገይሩ ምስ ንዝምልከቶ ኣካል ብመሰረት ዝኣተዎ ስምምዕነት ውክልና ተሓታቲ ይኸውን፣ ዝርዝሩ ብደንብ ይውሰን፣
3. ንዓመታዊ ምርመራ ዝመፃ ተሽከርከርቲ ዓመታዊ ግብሪ ይኸፍላ፡፡

28. ሮቑሓታት ምርመራ

1. ኣብ መመሪመሪ ናቑጣታት ምርመራ ክካይድ ስልጣን ዝተውሃቦ መርማሪ ኣካል ዝስዕቡ ሮቑሓታት ምምልኣም ንምርግጋፅ ንሕድ ሕድ ተሽከርካሪ ክምርምር ኣለዎ፡-
   ሀ. ነቲ ተሽከርካሪ ንምፍላይ ኣብ ኣካሉ፣ ኣብ ሻንሲኡ ወይ ኣብ ሞተሩ በቲ ፋብሪካ ዝተፅሓፉን ኣብ ደብተር መለለይ ዋንነት መግለፂታት ወይ ኣብ መዝገብ ዝተጠቐሱ

2. ማንኛውም አመልካች በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ተሽከርካሪውን በመመሪያ ጊዜው ለምርመራ ማቅረብ የማያስችለው ሁኔታ ሲያጋጥመው አግባብነት ያለው አካል ለምርመራ የማቅረብያ ጊዜውን ከአንድ ወር ላልበለጠ ጊዜ ሊያራዝምለት ይችላል፡፡

27. የምርመራ ጣቢያዎች

1. በሚመለከተው አካል የተቋቋመ የምርመራ ጣብያ ወይም ውክልና የተሰጠው ድርጅት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 28 በተደነገገው የምርመራ መስፈርቶች መሰረት የተሽከርካሪ ዓመታዊ ምርመራ ማካሄድ አለበት፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ውክልና የተሰጠው ድርጅት የምርመራ መስፈርቶችን በሚገባ ተከትሎ ዓመታዊ የተሽከርካሪ ምርመራ እንዲካሄድ ካላደረገ አግባብነት ካለው አካል ጋር በገባው የውክልና ስምምነት መሰረት ተጠያቂ ይሆናል፣ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣
3. አመታዊ ምርመራ ለማድረግ የሚመጡ ተሽከርካሪዎች አመታዊ የስራ ግብር ይኸፍላሉ፡፡

28. የምርመራ መስፈርቶች

1. በምርመራ ጣብያዎች ምርመራ ለማካሄድ ስልጣን የተሰጠው መርማሪ አካል የሚከተሉት መስፈርቶች መሟላታቸውን ለማረጋገጥ እያንዳንዱ ተሽከረካሪ መመርመር አለበት፡-
   ሀ. ተሽከርካሪውን ለመለየት በአካሉ፣ በሻንሲው ወይም በሞተሩ ላይ በፋብሪካው የተፃፉትና በባለንብረት መታወቂያ ደብተሩ መግለጫዎች ወይም በመዝገብ ላይ

www.abyssinialaw.com

ቁፅርታትን ፊደላትን ትኽክል ምዃኖም፣

ለ. እቲ ተሽከርካሪ ንዝተመዝገበሉ ዕላማ ሓደጋ ብዘየስዕብ ኩነታት ኣብ መንገዲ ክንቀሳቐስ ዝኽእል ምዃኑ፣

ሐ. እቲ ተሽከርካሪ ብሕጊ መሰረት ዝተወሰኑ ኣሰራርሓ ተሽከርካሪ፣ መሳርሒታት መጠንን ክብደትን ዘማልእን ንዝተመዝገበሉ ዕላማ ምችው ምዃኑን፣

መ. ብዝምልከቶ ሕጊ መሰረት ብኽለት ንምቁፅፃርን ንምኽልኻልን ዝወፀ ሮቑሓ መሰረት ዘማለአ ምዃኑ፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ እቲ ቢሮ ተወሳኺ ሪቑሓታት ምርመራ ናይዚ ኣዋጅ ኣፈፃፅማ ዝምልከት መምርሒ ከውፅእ ይኽእል፡፡

29. ወረቐት ምስክር ምርመራ

ስልጣን ዝተውሃቦ መርማሪ ኣካል ዘድሊ ሮቛሒ ምርመራ ኩሉ ዘሟለአ ምዃኑ ድሕሪ ምርግጋፅ ወረቐት ምስክር ምርመራ ይህብ፡፡

30. ወረቐት ምስክር ምርመራ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ

1. ወረቐት ምስክር ምርመራ ካብ ዝተወሃበሉ ግዘ ጀሚሩ ንሓደ ዓመት ጥራሕ ፀኒዑ ይፀንሕ፣

2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ግዘ መመዝገቢ ምርመራ ኣሕሊፉ ዝቐረበ ተሽከርካሪ ብዝምልከት ዝዋሃብ ወረቐት ምስክር ምርመራ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ ምቑፃር ዝጅምር ካብ ስሩዕ መመርመሪ መዓልቲ መወዳእታ ጀሚሩ

የተጠቀሱት ቁጥሮችና ፊደሎች ትክክለኛ መሆናቸውን፣

ለ. ተሽከርካሪው ለተመዘገበበት ዓላማ አደጋን በማያስከትል አኳኋን በመንገድ ላይ ሊንቀሳቀስ የሚችል መሆኑን፣

ሐ. ተሽከርካሪው በህግ መሰረት የተወሰኑትን የተሽከርካሪ አሰራር፣ መሳሪያዎች፣ መጠንና ክብደትን የሚያሟላና ለተመዘገበ በት አገልግሎት ምቹ መሆኑን፣

መ. አግባብ ባለው ህግ መሰረት ለአካባቢ ብክለት መከላከል የወጣውን መስፈርት ያሟላ መሆኑን፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተደነገገው እንዳለ ሆኖ ቢሮው ተጨማሪ የምርመራ መስፈርቶችንና የዚህን አንቀፅ አፈፃፀም በሚመለከት መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፣

29. የምርመራ ምስክር ወረቀት

ስልጣን የተሰጠው መርማሪ የሚያስፈልግ የምርመራ መሰፈርት በሙሉ ማሟላቱን ካረጋገጠ በኋላ የምርመራ ምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡

30. የምርመራ ምስክር ወረቀት ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ

1. የምርመራ የምስክር ወረቀት ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ለአንድ ዓመት ፀንቶ ይቆያል፣

2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ድንጋጌ ቢኖርም የመመዝገቢያ ጊዜው አሳልፎ የቀረበ ተሽከርካሪን በሚመለከት የሚሰጥ የምርመራ የምስክር ወረቀት ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ መቆጠር የሚጀምረው ከመደበኛው የመመርመሪያ የመጨረሻ ቀን ጀምሮ

www.abyssinialaw.com

ይኸውን፡፡

31. ምሃብ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ

1. ዝምልከቶ ኣካል ንዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ መመልከቲ እንትቐርበሉ፡-
   ሀ. እቲ መመልከቲ ምስ ዕላዊ መዝገቡን ሰነዳቱ የመሳኸር፣
   ለ. ኣብቲ መመልከቲ ዝተመልከቱ መፍለይ ቁፅሪታት ኣብ ዝተሰረቑን ዝተለወጡን ተሽከርከርቲ ዝርዝር ውሽጢ ምስዘለዉ ቁፅርታት የገናዝብ፣
   ሐ. ኣመልካቲ ናይቲ ተሽከርካሪ ትኽክለኛ ብዓል ንብረት ወይ ብዓል ትሕዝቶ ምዃኑ ወይ ሕጋዊ ወኪል ምዃኑ የረጋግፅ፣

2. ብዝምልከቶ ኣካል ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ብዝተመልከተ ውፅኢት ምርመራ ብመሰረት ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 29 ዝተውሃበ ወረቐት ምስክር ምርመራ ተሽከርካሪ መሰረት ብምግባርን ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ብምኽፋልን ነቲ ተሽከርካሪ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ንኣመልካቲ ይህብ፡፡

32. ዓመታዊ ምርመራ ተለጣፊ ምልክት ክረአ ምግባር

1. ንብዓል ሞተር ተሽከርካሪ ዝተውሃበ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ኣብቲ ተሽከርካሪ ቅድሚት መስትያት ኣብ ታሕተዋይ መኣዝን የማን ኩርናዕ ተለጢፉ ክረአ ኣለዎ፣
2. መስትያት ቅድሚት ንዘይብሉ ብዓል ሞተር ተሽከርካሪ ዝተውሃቦ ዓመታዊ ተለጣፊ

ይሆናል፡፡

31. ዓመታዊ የምርመራ ተላጠፊ ምልክት መስጠት

1. የሚመለከተው አካል ለአመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ማመልከቻ ሲቀርብለት፡-
   ሀ. ማመልከቻውን ከኦፊሲየል መዝገቡና ከሰነዶቹ ጋር ያመሳክራል፣
   ለ. በማመልከቻው ላይ የተመለከቱትን የመለያ ቁጥሮች በተሰረቁና በተለወጡ ተሽከርካሪዎች ዝርዝር ውስጥ ካሉ ቁጥሮች ጋር ያስተያያል፣
   ሐ. አመልካቹ የተሽከርካሪው እውነተኛ ባለንብረት ወይም ባለይዞታ መሆኑን ወይም የዚህ ዓይነቱ ሰው ሕጋዊ ወኪል መሆኑን ያረጋግጣል፣
2. አግባብ ያለው አካል በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ በተመለከተው ምርመራ ውጤትና በዚህ አዋጅ አንቀፅ 29 መሰረት የተሰጠን የተሽከርካሪ ምርመራ የምስክር ወረቀት መሰረት በማድረግ እና ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ በማስከፈል ተሽከርካሪውን በሚመለከት ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ለአመልካቹ ይሰጣል፡፡

32. ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት እንዲታይ ማድረግ

1. በባለሞተር ተሽከርካሪ የተሰጠ ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት በተሽከርካሪው የፊት መስታወት በታችኛው የቀኝ ማዕዘን ላይ ተለጥፎ መታየት አለበት፣
2. የፊት መስተዋት ለሌላው ባለሞተር ተሽከርካሪ የተሰጠ ዓመታዊ የምርመራ

www.abyssinialaw.com

ምልክት ምርመራ እቲ ተሽከርካሪ ኣብ ዝኾነ መንገዲ ኣብዝንቀሳቐሰሉ እዋን ኣብ ውሽጢ ተሽከርካሪ ምቕማጥን ብዝምልከቶ ተቖፃፃሪ ኣካል እንትሕተት ክረኣ ክገብር ኣለዎ፣

3. ንተስኣቢ ዝተውሃበ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ነቲ ተስሓቢ ንዝጎቶ ብዓል ሞተር ተሽከርካሪ ምስ ዝተውሃቦ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ጎኒ ተለጢፉ ክረኣ ኣለዎ፡፡

33. ምእራምን ምትካእን ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ

1. ኣብ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ካብ ሞንጎ ዝሰፈሩ መግለፅታት ዝተጋገየ ነገር ምህላው ብዓል ዋና ተሽከርካሪ ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ ካብዝፈለጠሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልትታት ተለጣፊ ምልከት ንምእራም ንዝምልከቶ ኣካል ክቐርብ ኣለዎ፡፡ እቲ ጌጋ ዘጋጠመ ንዝምልከቶ ኣካል ጥፍኣት ምኽንያት ጥራሕ እንተዘይኮይኑ ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ብዓል ንብረት ወይ ብዓል ትሕዝቶ ይፍፅም፣
2. ኣብ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ካብ ሞንጎ ዝሰፈሩ መግለፅታት ለውጢ ወይ ጌጋ እንተጋጥም ተለጣፊ ምልክት በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ንክመሓየሽ ብዓል ዋና ተሽከርካሪ ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልትታት እቲ ምልክት ንዝምልከቶ ኣካል ከቕርብ ኣለዎ፡፡ ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት'ውን ብዓል ንብረት ወይ ብዓል ትሕዝቶ ይፍፅም፣

ተለጣፊ ምልክት ተሽከርካሪው በማንኛውም መንገድ ላይ በሚንቀሳቀስበት ጊዜ በተሽከርካሪው ውስጥ መቀመጥና በሚመለከተው የቁጥጥር አካል ሲጠየቅ እንዲታይ መደረግ አለበት፣

3. ለተሳቢ የተሰጠ ዓመታዊ የምርመራ ተላጣፊ ምልክት ተሳቢውን ለሚጎትተው ባለሞተር ተሽከርካሪ ከተሰጠው ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ጎን ለጎን ተለጥፎ መታየት አለበት፡፡

33. ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ማረምና መተካት

1. በዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ከሰፈሩት መግለጫዎች መካከል የተሳሳተ ነገር መኖሩን የተሽከርካሪው ባለቤት ወይም ባለይዞታ ባወቀ በአስር ቀናት ውስጥ ተለጣፊ ምልክቱን ለእርምት አግባብ ላለው አካል ማቅረብ አለበት፡፡ ስህተቱ ያጋጠመው አግባብ ባለው አካል ጥፋት ምክንያትነት ብቻ ካልሆነ በስተቀር ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ ባለንብረቱ ወይም ባለይዞታው ይፈፅማል፣
2. በዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ላይ በሰፈሩት መግለጫዎች ላይ ለውጥ ወይም ስህተት ሲያጋጥም ተለጣፊ ምልክቱ በዚሁ መሰረት እንዲሻሻል የተሽከርካሪው ባለቤት ወይም ባለይዞታ በአስር ቀናት ውስጥ ተለጣፊ ምልክቱን አግባብ ላለው አካል ማቅረብ አለበት፡፡ ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያም ባለንብረቱ ወይም ባለይዞታው ይፈፅማል፣

www.abyssinialaw.com

3. ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ዝጠፍኣ፣ ዝተበላሸወ ወይ ዘይንበብ እንተኾይኑ ብዓል ዋና ተሽከርካሪ ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ መተካእታ ተለጣፊ ምልክት ንክዋሃቦ ኸው ንሸው ንዝምልከቶ ኣካል ከመልክት ኣለዎ፣
4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ኣግባብ ዘለዎ ኣካል መመልከቲ ምስቀረበሉ ነቲ ኣመልካቲ ኣድላይ ክፍሊት ክፍፅም ምስገበረ መተካእታ ዓመታዊ ተላጣፊ ምልክት ምርመራ ይህቦ፣
5. ጠፊኡ ዝነበረን መተካእታ ዝተውሃበሉን ዓመታዊ ምልክት ምርመራ ዝረኸበ ሰብ ተወሳኺ ዝኾነ ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ንክስረዝን ንኽውገድን ኸው ንሸው ኣግባብ ንዘለዎ ኣካል ከረክብ ኣለዎ፡፡

34. ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዜ

ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ ንተለጣፊ ምልክት ምሃብ መሰረት ዝኾነ ወረቐት ምስክር ምርመራ ፀኒዑ ምስዝፀንሓሉ እዋን ተመሳሳሊ ይኸውን፡፡

35. ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ዘይምህላው

1. ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት ምርመራ ዘይምህላው እቲ ተሽከርካሪ ዓመታዊ ምርመራ ቴክኒክ ዘይምግባሩ መበገሲ ግምት የውስድ፡፡ እቲ ተሽከርካሪ ምምርማሩ ናይ ምርዳእ ሸኸሚ ናይ በዓል ዋና ተሽከርካሪ ወይ ብዓል ትሕዝቶ ተሽከርካሪ ይኸውን፣

3. ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት የጠፋ፣ የተበላሸ ወይም የማይነበብ የሆነ እንደሆነ የተሽከርካሪው ባለቤት ወይም ባለይዞታ ምትክ ተለጣፊ ምልክት እንዲሰጠው ወዲያውኑ ለሚመለከተው አካል ማመልከት አለበት፣
4. አግባብ ያለው አካል በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ መሰረት ማመልከቻ ሲቀርብለት አመልካቹ ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ እንዲፈፅም ካደረገ በኋላ ምትክ የዓመታዊ ምርመራ ተለጣፊ ምልክት ይሰጣዋል፣
5. ጠፍቶ የነበረና ምትክ የሰጠበትን ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት መልሶ ያገኘ ሰው ተጨማሪ የሆነው ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት እንዲሰረዝና እንዲወገድ ወዲያውኑ አግባብ ላለው አካል ማስረከብ አለበት፡፡

34. ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ

ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ለተለጣፊ ምልክቱ መስጠት መሰረት የሆነው የምርመራ ምስክር ወረቀት ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ጋር ተመሳሳይ ይሆናል፡፡

35. ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት አለመኖር

1. ዓመታዊ የምርመራ ተለጣፊ ምልክት አለመኖር ተሽከርካሪው ዓመታዊ የቴክኒክ ምርመራ አለማድረጉን መነሻ ግምት ያስወስዳል፡፡ ተሽከርካሪው መመርመሩን የማስረዳቱ ተግባርም የተሽከርካሪው ባለንብረት ወይም ባለይዞታ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

2. ዝኾነ ተሽከርካሪ ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 32 ብምትሕልላፍ ኣብ ዝኾነ መንገዲ ክንቀሳቐስ እንተተገይሩ ኩነታት ምርመራ ብዝግባእ ክሳብ ዝፃረ ድንጋገታት ናይዚ ኣዋጅን ሲዒቡ ዝወፅእ ደንብን መምርሕን ንክኸበር ስልጣን ዝተውሃቦ ኣካልን ትራፊክ ፖሊስን ሒዙ ክፀንሕ ይኽእል፡፡

36. ፍሉይ ምርመራ

1. ዝኾነ ተሽከርካሪ ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 29 ድንጋገ ዘማልእ እንተኾነ'ውን ኣግባብ ዘለዎ ኣካል ኣድላይ ኮይኑ እንተረኺቦ ፍሉይ ምርመራ ክገብረሉ ይኽእል፣
2. ዝኾነ ተሽከርካሪ፡-
   ሀ. ኣብ መንገዲ ንምግልጋል ብቑዕ ዘይምኳኑ፣
   ለ. ኣሰራርሖኡ፣ መሳርሒታቱ፣ መጠኑ ወይ ክብደቱ ኣግባብ ብዘለዎ ሕጊ መሰረት ዝተወሰኑ ደረጃታት ዘየማልአ ምኳኑ፣
   ሐ. ብምኽንያት ሓደጋ ከቢድ ጉድኣት ዝበፅሖ እንተኾይኑ፣ ብግልፂ ዝረአ እንተኾውን ብመሰረት እዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፅእ ደንብን መምርሕን ንምኽባር ስልጣን ዝተውሃቦ ኣካል ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ንዝግበር ፍሉይ ምርመራ ተገዲዱ ክቐርብ ክገብር ይኽእል፣
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንዝግበር ፍሉይ ምርመራ ተሽከርካሪ ክፍሊት ኣገልግሎት ኣይሕተትን፡፡

ክፍሊ ሓሙሽተ

ዕላዊ መዝገብን ሰነዳትን ተሽከርካሪ

2. ማንኛውም ተሽከርካሪ የዚህን አዋጅ አንቀፅ 32 በመተላለፍ በማንኛውም መንገድ ላይ እንዲንቀሳቀስ ከተደረገ የመመርመሩ ሁኔታ በሚገባ እስኪጣራ ድረስ የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎችና ቀጥሎ በሚወጣ ደንብና መመሪያ እንዲከበሩ ስልጣን የተሰጠው አካልና ትራፊክ ፖሊስ ተሽከርካሪውን ይዞ ማቆየት ይችላል፡፡

36. ልዩ ምርመራ

1. ማንኛውም ተሽከርካሪ የዚህ አዋጅ አንቀፅ 29 ድንጋጌ የሚያሟላ ቢሆንም አግባብነት ያለው አካል አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ልዩ ምርመራ ሊያደርግበት ይችላል፣
2. ማንኛውም ተሽከርካሪ፡-
   ሀ. በመንገድ ላይ ለማገልገል ብቁ አለመሆኑ፣
   ለ. አሰራሩ፣ መሳሪያዎቹ፣ መጠኑ ወይም ክብደቱ አግባብ ባለው ሕግ መሰረት የተወሰኑትን ደረጃዎች የማያሟላ መሆኑ፣
   ሐ. በአደጋ ምክንያት ከባድ ጉዳት የደረሰበት መሆኑ፣ በግልፅ የሚታይ ሲሆን የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎችና ቀጥሎ በሚወጣው ደንብና መመርያ ለማስከበር ስልጣን የተሰጠው አካል ተሽከርካሪው በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ለሚደረግ ልዩ ምርመራ እንዲቀረብ ሊያስገድድ ይችላል፣
3. በዚህ አንቀፅ መሰረት ለሚደረግ የተሽከርካሪ ልዩ ምርመራ የአገልግሎት ክፍያ አይጠየቅም፡፡

ክፍል አምስት

የተሽከርካሪዎች ኦፊሴዮል መዝገብና

www.abyssinialaw.com

37. ዕላዊ መዝገብን ሰነዳትን ምሓዝ

ብዝምልከቶ ኣካል ብዓል ዋንነቶም ዝተፈለጡን ዝተመዝገቡን ተሸከርኸርቲ ዝምልከት ግልፂ መዝገብን ሰነዳትን ከምኡ'ውን ዝተጠቓለለ ዓመታዊ ዝርዝር ተሸከርከርቲ ኣዋዲዱ ብዝግባእ ይሕዝ፡፡

38. ዝርዝር ዝተሰረቑ ወይ ዝተለወጡ ተሸከርከርቲ

1. ዝምልከቶ ኣካል ዝተሰረቑ፣ ዝተለወጡ፣ ጠፊኦም ዝተረኽቡን ብዓል ዋንኦም ዘይተረኽበ ተሸከርከርቲ ዝተጠቓለለ ዝርዝር ኣዋዲዱ ብዝግባእ ይሕዝ፣ እንትሕተትውን ንዝምልከቶ ኣካል ይህብ፣
2. ኣግባብ ዘለዎ ኣካል ኣድላይን ግቡእን ኮይኑ እንትረኽቦ ኣብ ዝኾነ እዋን ብጋዜጣ ዝርዝሩ ከሕትም ይኽእል፣
3. ብመሰረት እዚ መፀዋዕታ'ዚ ይ በዓል ንብረት እንተዘይቀሪቡ እቲ ንብረት ብጨረታ ተሸይጡ ናብ መንግስቲ ኣታዊ ይኸውን፡፡

39. መሰል ምርካብ ኣብ ዕላዊ መዝገብን ሰነዳትን ዝተትሓዘ መረዳእታ

1. ዝኾነ ጉዳይ ዝምልከቶ ሰብ ኣብ ዕላዊ መዝገብን ሰነዳት ውሽጢ ዘሎ መረዳእታ ንምርኣይ ወይ ዝተረጋገፀ ቅዳሕ ንክዋሃቦ እንትሓትት ኣድላይ ክፍሊት ግልጋሎት ኣኽፊሉ መረዳእታ ንኽረኣ ወይ ኮፒኡ ንክዋሃቦ ይገብር፣
2. ዝኾነ ኣፈፃሚ ሕጊ ንኣፈፃፅማ ስርሑ ዘድልዮ መረዳእታ ንምርኣይ ወይ ቅድሑ ንክዋሃቦ

ሰነዶች

37. ኦፌሲዮል መዝገብና ሰነዶች መያዝ

በሚመለከተው አካል ባለንብረትነታቸው የታወቀና የተመዘገቡ ተሽከርካሪዎችን በሚመለከት ኦፊሲዮል መዝገብና ሰነዶች እንዲሁም የዓመቱን የተጠቃለለ የተሽከርካሪዎች ዝርዝር አደራጅቶ በሚገባ ይይዛል፡፡

38. የተሰረቁ ወይም የተለወጡ ተሽከርካሪዎች ዝርዝር

1. አግባብነት ያለው አካል የተሰረቁ የተለወጡ፣ ጠፍተው የተገኙና ባለቤቱ ያልተገኘ ተሽከርካሪዎችን የተጠቃለለ ዝርዝር አደራጅቶ በሚገባ ይይዛል፣ ሲጠየቅም ለሚመለከተው አካል ይሰጣል፣
2. አግባብነት ያለው አካል አስፈላጊና ተገቢ መስሎ ሲያገኘው በማናቸውም ጋዜጣ ዝርዝሩን ሊያሳትም ይችላል፣
3. በተደረገው ጥሪ መሰረት ባለንብረቱ ካልቀረበ ንብረቱ በጨረታ ተሸጦ ወደ መንግስት ገቢ ይሆናል፡፡

39. በኦፊሲዮል መዝገብና ሰነዶች የተያዘን መረጃ የማግኘት መብት

1. ማንኛውም ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው በኦፊሲዮል መዝገብና ሰነዶች ውስጥ ያለ መረጃ ለማየት ወይም የተረጋገጠ ቅጅው እንዲሰጠው ሲጠይቅ ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ አስከፍሎ መረጃውን እንዲያይ ወይም ቅጅው እንዲሰጠው ያደርጋል፣
2. ማንኛውም የህግ አስፈፃሚ አካል ለስራው አፈፃፀም የሚያስፈልገውን መረጃ ለማየት

www.abyssinialaw.com

እንትሓትት ክፍሊት ግልጋሎት ኣይሕተትን

40. ቀዳምነት ዝህልዎ መረዳእታ

1. ኣብ ዕላዊ ሰነድነት ዝተትሓዙ መመልከቲታት፣ ደብዳቤታትን ቅጥዕታትን ከምኡ'ውን ኣብ ዕላዊ መዝገብ ውሽጢ ዝሰፈሩ መግለፂታት ንዝተመዝገቡ ጉዳያት መበገሲ መረዳእታ ይኾኑ እዮም፣
2. ኣብ መንጎ መሰል ዋንነት ዝተመሓላለፈሎም ሰባት ክርክር ኣብዝለዓለሉ እዋን ቀዳምነት ዘለዎ መረዳእታ ዝውሰን ደብተር መለለይ ዋንነት ዝተውሃበሉ ዕለት ቅደም ሰዓብ ተመስሪቱ ይኸውን ፡፡

ክፍሊ ሽዱሽተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

41. ዝተኸልከሉ ተግባራት

ዝኾነ ሰብ፡-

1. ኣግባብ ካብ ዘለዎ ኣካል ናይ ዕሑፍ ፍቓድ ከይሃለዎ ምስ እዚ ኣዋጅ ተታሓሒዙ ኣብዝርከብ ሰደቓ ካብ ዝተገለፁ ወፃኢ ሕብሪ ቀለም፣ ጣምራ ፊደል ወይ ከዓ ምልክታት ነቲ ተሽከርካሪ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ምጥቃም፣
2. ኣብ ቁፅሪ መፍለይ ታርጋን ከባቢኡን ዝኾነ መፋለጢ ወይ ካልኦት ምልክታት ምልጣፍ ፣
3. ነቲ ተሽከርካሪ በቲ ፋብሪካ ካብ ዝተገጠመሉ ስሩዕ መብራህቲ ወፃኢ ተወሳኺ መብራህቲ ምእታው፣
4. ክእለት ምርኣይ ኣሽከርካሪ ብዝህውኽ ኩነታት ኣሻንጉሊታት ወይ ከዓ ካልኦት መጋየፂታት ምቕማጥ ወይ፣

ወይም ቅጅው እንዲሰጠው ሲጠይቅ የአገልግሎት ክፍያ አይጠየቅም፡፡

40. ቀዳምትነት የሚኖረው ማስረጃ

1. በኦፊሲየል ሰነድነት የተያዙ ማመልከቻዎች፣ ደብዳቤዎችና ቅፆች እንዲሁምን በኦፊሲዮል መዝገብ ላይ የሰፈሩ መግለጫዎች ለተመዘገቡት ጉዳዮች መነሻ ማስረጃ ይሆናሉ፣
2. የባለንብረት መብት በተላለፈላቸው ሰዎች መካከል ክርክር በሚነሳበት ጊዜ ቀዳምትነት ያለው ማስረጃ የሚወስነው የባለንብረትነት መታወቂያ ደብተር በተሰጠበት ቀን ቅደም ተከተል ላይ ተመስርቶ ይሆናል፡፡

ክፍል ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

41. የተከለከሉ ተግባሮች

ማንኛውም ሰው፡-

1. አግባብነት ካለው አካል የፅሑፍ ፈቃድ ሳይኖረው ከዚህ አዋጅ ጋር በተያያዘው ሰንጠረዥ ከተመለከቱት ሌላ የቀለም ህብር፣ የፊደል ጣምራ ወይም ምልክቶች ለተሽከርካሪው መለያ ቁጥር ሰሌዳ መጠቀም፣
2. በተሽከርካሪው መለያ ቁጥር ሰሌዳና አካባቢው ማስታወቂያዎችን ወይም ሌሎች ምልክቾች መለጠፍ፣
3. ለተሽከርካሪው በፋብሪካው ከተገጠመለት መደበኛ መብራት ውጪ ተጨማሪ መብራት ማስገባት፣
4. የነጂውን የማየት ችሎታ በሚያውክ ሁኔታ አሻንጉሊቶችን ወይም ሌሎች ጌጣ ጌጦችን ማስቀመጥ፣ ወይም

www.abyssinialaw.com

5. ካብ ዝምልከቶ ኣካል ኣቐዲሙ እንተየፍቀደ ኣብ ደብተር መለለይ ዋንነት ዝሰፈሩ መረዳእታታትን ኣካላት ተሽከርከርትን ምቕያር ወይ ነቲ ተሽከርካሪ ምብታን ኣይኽእልን፡፡

42. ምልክታት መጠንቀቕታ

ዝምልከቶ ኣካል ከምኣድላይነቱ ኣብ ዝኾነ ተሽከርካሪ ኣንፀባራቒ ዝኾኑ ምልክታት መጠንቀቒ ንኽገብሩ ክእዝዝ ይኽእል፡፡

43. ኣብ ኢንተርናሽናል ትራፊክ ዝተዋፈሩ ተሽከርከርቲ

ኣብ ሞንጎ ሃገራት ዝግበር ሓበራዊ መትከል ምጥቕቓም ዝተሓለወ ኮይኑ፣ ካብቲ ቢሮ ዝተውሃበ ግዚያዊ ፍቓድ መንቀሳቐሲ ዘይብሉ ዝኾነ ኣብ ኢንተርናሽናል ትራፊክ ዝተዋፈረ ተሽከርካሪ ኣብ መንገድታት ክልል ትግራይ ምንቅስቓስ ዘኽእሎ ዝውሃቦ ካብ ሓደ ወርሒ ንዘይበልፀ እዋን ጥራይ እዩ

44. ቅፅዓት

1. ዝኾነ ሰብ፣
   ሀ. እዋን ዓመታዊ ምርመራ ኣሕሊፉ ተሽከርካሪኡ እንተቕሪቡ ንሕድ ሕድ ዝዘንገዓሉ 15 መዓልቲ 100 ብር ይቕፃዕ፣

   ለ. ዓመታዊ ምርመራ ተሽከርኻሪ ገይሩ እቲ ምልክት ከይለጠፈ ኣብ መንገዲ ክሽከርከር ዝገበረ ወይ ድማ ኣብ ዓንቀፅ 41 /1,2,3, 4/ ዝተገለፁ ክልከላታት ዝተመሓላለፈ 200 ቅርሺ /ክልተ ሚኢቲ ቅርሺ/ ከምኡ'

5. አግባብነት ካለው አካል አስቀድሞ ሳያስፈቅድ በባለቤትነት መታወቂያ ደብተር ላይ የሰፈሩ መረጃዎችን በተሽከርካሪው አካላት ላይ መቀየር ወይም ተሽከርካሪውን መበተን አይችልም፡፡

42. የማስጠንቀቅያ ምልክቶች

ለሚመለከተው አካል እንደአስፈላጊነቱ በማንኛውም ተሽከርካሪ ላይ አንፀባራቂ የሆኑ የማስጠንቀቂያ ምልክቶች እንዲደረጉ ሊያዝ ይችላል፡፡

43. በኢንተርናሽናል ትራፊክ የተሰማራ ተሽከርካሪዎች

በአገሮች መካከል የሚደረግ የጋራ መጠቃቀም መርህ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ከቢሮው የተሰጠ ጊዜያዊ የማንቀሳቀሻ ፈቃድ የሌለው ማንኛውንም በኢንተርናሽናል ትራፊክ የተሰማራ ተሽከርካሪ በትግራይ መንገዶች ላይ ማንቀሳቀስ የሚያስችለው አገር ውስጥ ከገባበት ቀን ጀምሮ ከአንድ ወር የማይበልጥ ጊዜ ብቻ ነው፡፡

44. ቅጣት

1. ማንኛውም ሰው
   ሀ. ዓመታዊ ምርመራ ወቅቱን አሳልፎ ተሽከርካሪውን ለምርመራ ካቀረበ ለእያንዳንዱ ለዘገየበት 15 ቀን 100 ብር ይቀጣል

   ለ. አመታዊ የተሽከርካሪ ምርመራ አድርጎ ምልክቱን ሳይለጥፍ በመንገድ ላይ እንዲሽከረከር ያደረገ ወይም በአንቀፅ 41 /1, 2,3,4/ የተጠቀሰትን ክልከላዎች የተላለፈ ብር 200 / ሁለት መቶ ብር/

www.abyssinialaw.com

ውን ዝተበላሸወ ወይ ብዝግባእ ክረአ ዘይኽእል ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ለጢፉ ኣብ መንገዲ ክሽክርከር /ክንቀሳቀስ/ ዝገበረ እንተኾይኑ 500 ቅርሺ /ሓሙሽተ ሚኢቲ ቅርሺ/ ይቕፃዕ፣

ሐ. ዓመታዊ ምርመራ ተሽከርካሪ እንተየካየደ ኣብ መንገዲ ንኽሽክርከር ዝገበረእንተኾይኑ ወይ ዋንነት /ንብረትነት/ እቲ ተሽከርካሪ ናብ ስሙ ከዛውር እናተገበኦ ኣብ ውሽጢ 6ተ ወርሒ እንተየዛወረ እንተተሪፉ 700 /ሽውዓተ ሚኢቲ/ ብር ይቕፃል፣

መ. ኣካል እቲ ተሽከርካሪ ጉድለት ሃሊይዎ ጉድለት ከስተኻኽል ብዝምልከቶ ኣካል ብፅሑፍ ተገሊፁሉ ኣብ ውሽጢ ሓሙሽተ ናይ ስራሕ መዓልቲ እንተየስተኻኸለ ከሽክርከር ዝገበረ 1000 /ሓደ ሽሕ/ ብር ይቕፃዕ፣

2. ዝኾነ ሰብ

ሀ. ሓደ ተሽከርካሪ ናይ ባዕሉ ዘይኮነ ወይ ብምምሳል ዝተዳለወ ምልክት ዓመታዊ ምርመራ ዝለጠፈ ወይ ለጢፉ ኣብ መንገዲ ክሽክርከር ዝገበረ እንተኾይኑ፣ወይ

ለ. ሓደ ተሽከርካሪ ቁፅሪ መለለይ ሰሌዳ ታርጋ እንተይተለጠፈሉ ኣብ መንገዲ ክሽከርከር ዝገበረ ወይ ናይ ባዕሉ ዘይኮነ ወይ ብምምሳል ዝተዳለወ ቁፅሪ መለለይ ሰሌዳ ለጢፍሉ ዝተረኸበ ወይ ኣብ መንገዲ ክሽክርከር ዝገበረ እንተኾይኑ፣ ወይ

ሐ. ናይቲ ተሽከርካሪ ቁፅሪ ሻንሲን ቁፅሪ ሞተርን ወይ ዘመን ምህርቲ ወይ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 41 ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝተኸልከሉ ተግባራት ንዝምልከቶ ኣካል እንተይፍለጠ ዝለወጠ እንተኾይኑ፣ወይ

እንዲሁም የተበላሸ ወይም በሚገባ ሊታይ የማይችል የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ለጥፎ በመንገድ ላይ እንዲሽከርከር ያደረገ ከሆነ ብር 500 /አምስት መቶ/ ይቀጣል፣

ሐ. ለተሽከርካሪው ዓመታዊ ምርመራ ሳያካሂድ በመንገድ ላይ እንዲሽከረከር ያደረገ ከሆነ ወይም የተሽከርካሪውን ስም ንብረትነቱን በስሙ ማዛወር ሲገባው በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ ሳያዛውር የቀረ እንደሆነ ብር 700 ሰባት መቶ ብር/ ይቀጣል፣

መ. የተሽከርካሪው አካል ጉድለት ኖሮት እንዲያስተካክል አግባብነት ባለው አካል በፅሑፍ ተገልያለት እስከ አምስት የስራ ቀናት ውስጥ ሳያስተካክል እንዲሽከርከር ካደረገ ብር 1000 /አንድ ሺ ብር ይቀጣል፣

2. ማንኛውም ሰው፡-

ሀ. አንድን ተሽከርካሪ የራሱ ያልሆነ ወይም በማስመስል የተዘጋጀ ዓመታዊ የምርመራ ምልክት በመለጠፍ በመንገድ ላይ እንዲሽከረከር ያደረገ ከሆነ፣

ለ. አንድ ተሽከርካሪ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ሳይለጠፍበት በመንገድ ላይ እንዲሽከርከረ ያደረገ ወይም የራሱ ያልሆነ ወይም በማስመሰል የተዘጋጀ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ለጥፎበት ከተገኘ ወይም በመንገድ ላይ እንዲሽከረከር ያደረገ ከሆነ፣

ሐ. የተሽከርካሪን የሻንሲ ቁጥር፣ የሞተር ቁጥር ወይም የምርት ዘመን ወይም በአንቀፅ 41 ንኡስ አንቀፅ 5 የተከለከሉትን ተግባሮች አግባብነት ላለው አካለ ሳያሳውቅ የለወጠ ከሆነ፣ ወይም

www.abyssinialaw.com

መ. ብምጥፍኡ ወይ ብካሊእ ምኽንያት መተካእታ /ተለዋጢ/ ተዋሂቡዎ እናሃለወ ናይ ቀደም መለለይ ዋንነት ተሽከርካሪ ደብተር፣ ቁፅሪ መለለይ ሰሌዳ ወይ ዓመታዊ ምልክት ተለጣፊ መሊሱ /እንደገና/ ዝተጠቐመሉ እንተኾይኑ፣ እቲ ጥፍኣቱ ብቤት ፍርዲ እንተተረጋጊፁ ብመሰረት ድንገገ ሕጊ ገበን ዝበለፀ ዘቕፅዕ እንተዘይኮይኑ ካብ 2500 ብር እስካብ 5000 ብር /ክልተ ሽሕን ሓሙሽተ ሚኢትን ክሳብ ሓሙሽተ ሽሕ/ ብር ዝበፅሕ ናይ ገንዘብ ቅፅዓት ወይ ካብ ክልተ ዓመት ዘይበልፅ ቀሊል እስራት ወይ ብክልቲኡ ይቕፃዕ፣

3. እቲ ዝድለ ናይ ምርመራ መዐቀኒ /ረቋሒ/ ሙሉእ ብሙሉእ ንዘየማልእ ተሽከርካሪ ምስክር ወረቐት ምርመራ ዝሃበ ወይምንክወሃብ ዝገበረ ዝምልከቶ ኣካል ወይ ውክልና ዝተውሃቦ ትካል ሰራሕተኛ ጥፋኣቱ ብቤት ፍርዲ እንተተረጋጊፁ ኣብ ሕጊ ገበን ብዝተደንገገ መሰረት ዝበለፀ ዘቕፅዕ እተዘይኮይኑ እስካብ 3000 ቅርሺ ዝበፅሕ ናይ ገንዘብ ቅፅዓት ካብ 6ተ ወርሒ እስካብ ክልተ ዓመት ዝበፅሕ ቀሊል ማእሰርትን ይቕፃዕ፣

4. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ መሰረት ብዝምልከቶ ኣካል ዝተወሃበ ናይ ገንዘብ ቅፅዓት ቅር ዝበሎ ሰብ ኣብ ውሽጢ ሰላሳ /30/ መዓልቲ ስልጣን ናብ ዘለዎ ቤት ፍርዲ ይግበኣኒ ክቕርብ ይኽእል፣

5. ቅፅዓት ዝተወሰነሉ ሰብ ዝምልከቶ ኣካል ውሳኔ ካብ ዝተውሃበሉ ዕለት ጀሚሩ ወይ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /4/ መሰረት ይግባኣኒ ኣቕሪቡ እንተኾይኑ እቲ ይግባኣኒ ውድቂ ካብ ዝተገበረሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 /ሰላሳ/ መዓልቲ ኣታዊ እንተይገበረ እንተተረፉ

መ. በመጥፋቱ ወይ በሌላ ምክንያት በምትክነት የተሰጠ እያለ የቀድሞውን የተሽከርካሪ የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር፣ የመለያ ቁጥር ሰሌዳ ወይም ዓመታዊ ተለጣፊ ምልክት መልስ የተጠቀመ ከሆነ፣

ጥፋተኛነቱ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ፣ በወንጀል ህግ በተደነገገው መሰረት የበለጠ የሚያስቀጣ ካልሆነ በስተቀር ከብር 2500 እስከ ብር 5000 በሚደርስ መቀጮ ወይም ከሁለት ዓመት በማይበልጥ ቀላል እስራት ወይም በሁለቱምን ይቀጣል፣

3. የሚፈለግበትን የምርመራ መስፈርት ሙሉ በሙሉ ለሚያሟላ ተሽከርካሪ የምርመራ ምስክር ወረቀት የሰጠ ወይም እንዲሰጥ ያደረገ ኣግባብነት ያለው ኣካል ወይም ውክልና የተሰጠው ድርጅት ሰራተኛ ጥፋተኛነቱ በፍርድ ቤት ሲረጋገጥ፣ በወንጀል ህግ በተደነገገው መሰረት የበለጠ የሚያስቀጣ ካልሆነ በስተቀር እስከ ብር 3000 በሚደርሰ የገንዘብ መቀጮና ከስድስት ወር እስከ ሁለት ዓመት በሚደርስ ቀላል እስራት ይቀጣል፣

4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ኣግባብነት ባለው ኣካል በተጣለበት የገንዘብ መቀጮ ቅር የተሰኘ ሰው በ30 ቀናት ውስጥ ሰልጣን ላለው ፍርድ ቤት ይግባኝ ማቅረብ ይችላል፣

5. መቀጮው የተጣለበት ሰው ኣግባብነት ያለው ኣካል ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ወይም በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /4/ መሰረት ይግባኝ አቅርቦ ከሆነ ይግባኙ ወድቅ ከተደረገበት ቀን ጀምሮ በ30 ቀናት ውስጥ ገቢ ሳያደርግ ቢቀር ክፍያው መፈፀሙን የሚያሳይ ደረሰኝ እስኪቀርብ ድረስ

www.abyssinialaw.com

ክፍሊት ምፍፃሙ ዘርኢ መረዳእታ /ቅብሊት/ ክሳብ ዘቕርብ ዝምልከቶ ፖሊስ እቲ ጥፍኣት ዝተፈፀመሉ ተሽከርካሪ ሒዙ ናይ ምፅናሕ ስልጣን ኣለዎ፡፡

45. ክፍሊት መመርመርን መመዝገብን ተሽከርካሪ

ንተሽከርካሪ መመርመሪ፣ መመዝገብን ተታሓሓዝነት ንዘለዎም ግልጋሎታትን ዝሕተት ክፍሊት፡-እቲ ቢሮ ዝምዝግበን ተሽከርከርቲ ዝምልከት ደንቢ ብቤት ምኽሪ ኣፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ መንግስቲ ክልል ትግራይ ክወፅእ ይኽእል፡፡

46. ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሕን

1. ቤት ምኽሪ ኣፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነዚ ኣዋጅ መተግበሪ ደንቢ ከውፅእ ይኽእል፣
2. ቢሮ መምርሒ ከውፅእ ይኽእል፡፡

47. ኣፈፃፅማ ናይዚ ኣዋጅ

እቲ ቢሮ ናይዚ ኣዋጅ ድንጋገታት ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዝወፁ ደንብታትን መምርሒታትን ብደረጃ ክልል ስሩዕ ብዝኾነ መንገዲ ኣብ ስራሕ ምውዓሎም ንምርግጋፅ ክትትል ይገብር፣ ሓላፍነት ተሽከርካሪ ምምርማርን ምምዝጋብን ንዝተውሃቦም ኣካላት ወረዳን ከተማን ኣድላይ ደገፍ ቴክኒክ ይህብ፡፡

48. ዝተሰዓሩ ሕግታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ልሙድ ኣሰራርሓ በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፡፡

የሚመለከተው ፖሊስ ጥፋቱ የተፈፀመበትን ተሽከርካሪ ይዞየማቆየት ስልጣን ይኖረዋል፡፡

45. የተሽከርካሪ መመርመርያና መመዝገቢያ ክፍያ

ለተሽከርካሪ መመርመሪያ፣ መመዝገቢያና ተያያዥነት ላላቸው አገልግሎቶች የሚጠየቀው ክፍያ፡-ቢሮው የሚመዘግባቸው ተሽከርካሪዎች በሚመለከት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ፣ መሰረት ይወሰናል፣

46. ደንብና መምሪያ የማውጣት ስልጣን

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ለዚሁ አዋጅ ማስፈፀሚያ ደንብ ሊያወጣ ይችላል፣
2. ቢሮው መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

47. የአዋጁ አፈፃፀም

ቢሮው የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎችና ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የወጡ ደንቦችና መመሪያዎች በክልል ደረጃ ወጥ በሆነ መንገድ በስራ ላይ መዋላቸውን ለማረጋገጥ ክትትል ያደርጋል፣ ተሽከርካሪ የመመርመርና የመመዝገብ ኃላፊነት ለተሰጣቸው የከተማ /ወረዳ/ አካላት አስፈላጊውን የቴክኒክ ድጋፍ ይሰጣል፡፡

48. የተሻሩ ሕጎች

ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ ተሽረዋል፡፡

www.abyssinialaw.com

49. **<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>**

እዚ ኣዋጅ ብነጋሪት ጋዜጣ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተሓቲሙ ካብዝወፀሉ ግዘ ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ፕሬዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

49. **<u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>**

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ጊዜ ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕረዚዳንት

ዓይነትን ምልክትን ቁፅሪ መፍለይ ታርጋ ተሽከርከርቲ

ሰደቃ

ረ.ጋ	ዓይነት ታርጋ	ቁፅሪ መፍለይን ሕብሪ ቀለምን /ጥማር ፊደላት/	ትርጉም
1	ታርጋ ታክሲ	ኣብ ፃዕዳ መደብ ቀይሕ ፊደላትን ቁፅርታትን፣ ብኣንፈት ፀጋም ኣብ ውሽጢ ቀይሕ ክቢ "1" መፍለይ ቁፅሪ ዝተፅሓፎ	ኣብ ግልጋሎት ትራንስፖ ርት ታክሲ ንዝተዋፈሩ ተሽከርካርቲ ዝውሃብ
2	ታርጋ ገዛ	ኣብ ፃዕዳ መደብ ደሚቕ ሰማያዊ ፊደላትን ቁፅርታትን፣ ብኣንፈት ፀጋም ኣብ ውሽጢ ሰማያዊ ክቢ "2" ቁፅሪ መፍለይ ዝተፅሓፎ	ንግልጋሎት ውልቀን ቤተሰብን ንክውዕሉ ዝተመዝገቡ ተሽከርከርቲ ዝውሃብ
3	ታርጋ ንግዲ	ኣብ ፃዕዳ መደብ ደሚቕ ቆፃል ፊደላትን ቁፅርታትን ፣ ብኣንፈት ፀጋም ኣብ ውሽጢ ቆፅለዋይ ክቢ "3" ቁፅሪ መፍለይ ዝተፅሓፎ	ኣብ መንገዲ ምጉዕዓዝ ንዝተመዝገቡ ወይ ንዝካረዩ ተሽከርከርቲ ዝውሃብ
4	ታርጋ መንግ ስቲ	ኣብ ፃዕዳ መደብ ፀሊም ፊደላትን ቁፅርታትን፣ ብኣንፈት ፀጋም ኣብ ውሽጢ ፀሊም ክቢ "4" ቁፅሪ መፍለይ ዝተፅሓፎ	ዋንነት መንግስቲ ንዘለዎም ተሽከርከርቲ ዝውሃብ
5	ታርጋ ትካላት ሃይማኖ ትን ማሕበራ ትን	ኣብ ፃዕዳ መደብ ብጫ ፊደላትን ቁፅርታትን፣ ብሓባር ብኣንፈት ፀጋም ኣብ ውሽጢ ፀሊም ክቢ "5" ቁፅሪ መፍለይ ዝተፅሓፎ	ሃይማኖት፣ ማሕበር ቀይሕ መስቀል፣ ማሕበራት ንግዲ ንዘይኮኑን ዝኣምሰሉን ግልጋሎት ንክውዕሉ ዝተመዝገቡ ተሽከርከርቲ ዝውሃብ

የተሽከርካሪ መለያ ቁጥር ሰሌዳ ዓይነትና ምልክት

www.abyssinialaw.com

ሰንጠዥ

ተ.ቁ	የሰሌዳ ዓይነት	የቀለምና ህብር መለያ ቁጥር /የፊደላት ጥምርታ/	ትርጉም
1	የታክሲ ሰሌዳ	ነጭ መደብ ከቀይ ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል በቀይ ክብ ውስጥ "1" ቁጥር መለያ የተፃፈበት	በታክሲ ትራንስፖርት አገል ግሎት ስራ ላይ ለተሰማሩ ተሽከርካሪዎች የሚሰጥ
2	የቤት ሰሌዳ	ነጭ መደብ ከደማቅ ሰማያዊ ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል በሰማያዊ ክብ ውስጥ "2" ቁጥር መለያ የተፃፈበት	ለግልና ለቤተሰብ አገልግሎት እንዲውሉ ለተመዘገቡ ተሽከርካሪዎች የሚሰጥ
3	የንግድ ሰሌዳ	ነጭ መደብ ከደማቅ አረንጋዴ ፊደ ላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል በአረንጋዴ ክብ ውስጥ "3" ቁጥር መለያ የተፃፈበት	በንግድ የመንገድ ማመላላሻ ለተመዘገቡ ወይም ለሚከራዩ ተሽከርካሪዎች የሚሰጥ
4	የመንግስት ሰሌዳ	ነጭ መደብ ከጥቁር ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል በጥቁር ውስጥ "4" ቁጥር መለያ የተፃፈበት	ንብረትነታቸው የመንግስት መስሪያቤቶች ለሆኑት ተሽከርካሪዎች ለሚሰጥ
5	የሃይማኖት ድርጅቶች እና ማሕበራት ሰሌዳ	ነጭ መደብ ብጫ ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል በጥቁር ውስጥ "5" ቁጥር መለያ የተፃፈበት	ለሃይማኖት ድርጅቶች፣ለቀይ መስቀል ማሕበር፣ የንግድ ያልሆኑ ማሕበራትና ለመሳ ሰሉት ተቋማት አገልግሎት እንዲውሉ ለተመዘገቡ ተሽከርካሪዎች የሚሰጥ

[30]

ተ.ቁ	ዓይነት ታርጋ	ቁፅሪ መፍለይ ሕብሪ ቀለምን /ጥማር ፊደላት/	ትርጉም
6	ታርጋ ዕለት	ኣብ ፃዕዳ መደብ ቀይሕ ፊደላትን ቁፅርታትን፣ ብሓባር፣ ብኣንፈት ፀጋም "ዕለታዊ" ዝብል ፅሑፍ ዝርከቦ	ንዝኾነ ዓይነት ተሽከርካሪ ብጊዚያዊነት ዝውሃብ
7	ታርጋ ተመሓላላፊ	ፃዕዳ መደብ ምስድብዝዝ ዝበለ ሰማያዊ ፊደላትን ቁፅርታትን፣ ብሓባር ብኣንፈት ፀጋም "ተሓላላፊ" ዝብል ፅሑፍ ዝርከቦ	ኣብ መዝገብ ተሽከርከርቲ ንዝተትሓዘ ወናኒ ፋብ ሪካ ተሽከርካሪ፣ ነጋዳይ ወይ ዳግም ሰራሒ ብግዚያዊነት ዝውሃብ
8	ታርጋ መንቀሳቐሲ ፍሉይ መሳርሒታት	ኣብ ፃዕዳ መደብ ቀይሕ ፊደላትን ቁፅርታትን ብሓባር ብኣንፈት ፀጋም "ፍሉይ" ዝብል ፅሑፍ ዝርከቦ	ንዝኾነ ፍሉይ ተንቀሳቓሲ መሳርሒ ዝውሃብ
9	ታርጋ ፖሊስ	ኣብ ቢጫ መደብ ምስ ፀሊም ፊደላትን ቁፅርታትን ብሓባር ብኣንፈት ፀጋም "ፖሊስ" ዝብል ፅሑፍ ዝርከቦ	ዋንነቶም ናይ ፖሊስ ንዝኾኑ ተሽከርከርቲ ዝውሃብ
10		"ትግ" "TG"	ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝተመዝገቡ ተሽከርከርቲ

<u>**ካልኦት ምልክታት**</u>

ኣብዚ ኣዋጅ ዝተጠቐሱ ጥማር ሕብሪ ቀለምን ፊደላትን ከምዘለውዎ ኮይኖም ሕድ ሕድ ዓይነታት ታርጋ ኮድ ሌዘር፣ ሆሎግራምን ብቀሊሉ ዘይረኣ ምልክት ይህልዎ፡፡

www.abyssinialaw.com

ተ.ቁ	የሰሌዳ ዓይነት	የቀለምና ህብርና መለያ ቁጥር /የፊደላት ጥምርታ/	ትርጉም
6	የዕለት ሰሌዳ	ነጭ መደብ ከቀይ ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል "የዕለት" የሚል ፅሑፍ የሚገኝበት	ለማንኛውም ዓይነት ተሽከርካሪ በጊዚያዊነት የሚሰጥ
7	የተላላፊ ሰሌዳ	ነጭ መደብ ከደብዛዘ ሰማያዊ ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል "ተላላፊ" የሚል ፅሑፍ የሚገኝበት	በተሽከርካሪ ባለፋብሪካ፣ነጋዴ ወይም ዳግም ሰሪ መዝገብ ለተያዙ ተሽከርካሪዎች በጊዚያዊነት የሚሰጥ
8	የልዩ ተንቀሳቃሽ መሳሪዎች ሰሌዳ	ነጭ መደብ ከቀይ ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል "ልዩ" የሚል ፅሑፍ የሚገኝበት	ለማንኛውም ልዩ ተንቀሳቃሽ መሳሪያ የሚሰጥ
9	የፖሊስ ሰሌዳ	በብጫ መደብ ከጥቁር ፊደላትና ቁጥሮች ጋር በግራ ክንፍ በኩል "ፖሊስ" የሚል ፅሑፍ የሚገኝበት	ንብረትነታቸው የፖሊስ ለሆኑ ተሽከርካሪዎች ለሚሰጥ
10		"ትግ" "TG"	በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተመዘገቡ ተሽከርካሪዎች

<u>**ሌሎች ምልክቶች**</u>

በዚሁ አዋጅ የተጠቀሱት የቀለም ህብርና የፊደል ጣምራዎች እንደተጠበቁ ሆነው እያንዳንዱ የሰሌዳ ዓይነት ሌዘር ኮድ፣ ሆሎግራም እና በቀላሉ የማይታይ ምልክት ይኖረዋል፡፡

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. ---- መቐለ -191/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. ------- መቐለ 191/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 191/2003

ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ጓሓፍ ኣብ ጥዕና ሕብረተሰብ፣ ማሕበራዊ ናብራን ፅሬት ከባቢን ከስዕቦ ዝኽእል ኣሉታዊ ፅዕንቶ ብሕጊ ምእላይ ኣገዳሲ ብምዃኑ፣
ከተማታትና ምስ ዘርእየኦ ዘለዋ ቅልጡፍ ዕብየት ሓቢሩ ዝኸይድ መልክዕን ፅባቐን ክህልወን ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያ ጓሓፍ ብሕጊ ምድንጋግ ኣገዳሲ ብምዃኑ፣
ጓሓፍ መሊስካ ኣብ ጥቕሚ ዝውዕለሉ ኩነታት ምምችቻው ኣገዳሲ ብምዃኑ፣

ከተማታትን በቢደረጅኡ ዘለዉ ኣካላት ምምሕዳርን ካልኦት መንግስታዊን ዘይመንግስታውን ትካላት ኣብ ምእካብን ምእላይን ጓሓፍ ግደኦም ክፃወቱ ብሕጊ ምውሳን ኣድላይ ብምዃኑ፣
ከባቢኦም ፅሬት ዘስእኑ ወገናት ብሕጊ ክእረሙ ምግባር ኣገዳሲ ብምዃኑ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

አዋጅ ቁጥር 191/2003

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ

ቆሻሻ በህብረተሰብ ጤና ላይ፣ በማህበራዊ ኑሮ እና የከባቢ ፅዳት ሊያስከትለው የሚችል አሉታዊ ተፅዕኖ በህግ መቆጣጠር አስፈላጊ በመሆኑ፣
ከተሞች እያሳዩት ካለ ቀልጣፋ እድገት ጋር አብሮ የሚሄድ መልክና ውበት እንዲኖራቸው የቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ በህግ መደንገግ አስፈላጊ በመሆኑ፣
ቆሻሻ መልሶ ጥቅም ላይ የሚውልበት ሁኔታ ማመቻቸት አስፈላጊ በመሆኑ፣

ከተሞችና በየደረጃው ያሉ የአስተዳደር አካሎች እና ሌሎች መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ቆሻሻ በመሰብሰብና በማስወገድ ድርሻቸው እንዲወጡ በህግ መወሰን አስፈላጊ በመሆኑ፣
ከባቢያቸው ንፅህና የሚያሰጡ ወገኖች በህግ እንዲታረሙ ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓጺር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ኣዋጅ ቁፅሪ 191/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል፡፡

2. ትርጉም

ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካሊእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ፡-

1. "ኤጀንሲ"ማለት ኤጀንሲ ስነ-ከባቢ፣ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን ገፀር መሬት ማለት እዩ፣
2. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ልምዓት ከተማን ኢንዱስትርን ንግድን እዩ፣
3. "ጓሓፍ" ማለት ካብ ዝተፈላለዩ ፍልፍላት፣ ካብ መንበሪ ኣባይቲ ንግዲ ትካላት፣ ኢንዱስትር፣ ኮንስትራክሽን ስራሕትን ካልኦትን ዘይድለ ተባሂሉ ዝተደርበየ ዝእለ ይኹን መሊስካ ኣብ ጥቕሚ ክውዕል ዝኽእል ደረቕ ፈሳስን ሓውሲ ፈሳስን ዝኾኑ ነገራት ማለት እዩ፣
4. "ፈሳሲ ጓሓፍ" ማለት ዝተፃረየ ወይ ዘይተፃረየ ብቀጥታ ወይ ቀጥተኛ ብዘይኮነ መንገዲ ናብ ከባቢ ዝልቀቕ ዝረስሐ ወይ ረሳሕ ፈሳሲ እዩ፣
5. "ደረቕ ጓሓፍ" ማለት ፅሬት ከባቢ ዘስእን ከምዝተሰበረ ጥርሙዝ ሓፂን መፂን ቁርፅራፅ ሲጋራ ወረቓቕቲ፣ ዝኣረገ ጨርቂ፣ ተረፍ መረፍ ምግቢ፣ ርጋፍ ቆፅላ መፅሊ ብሓፈሻ ዝተደርበየሉ ወይ ዝወደቐሉ ከባቢ ፅሬት ዘስእን ዝጠቅም ይኹን ዘይጠቅም ዝኾነ ነገር ማለት'ዩ፣
6. "ቤት ማዘጋጃ'" ማለት ጓሓፍ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ሓዊሱ ዝተፈላለዩ ግልጋሎት ቤት

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ አዋጅ ቁጥር 191/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጉም

የቃሉ አጠቃቀም ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ፡-

1. "ኤጀንሲ" ማለት የስነ-ከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አጠቃቀም እና አስተዳደር ኤጀንሲ ማለት ነው፣
2. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ልማት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትሪን እዩ፣
3. "ቆሻሻ" ማለት ከተለያዩ ምንጮች ከመኖሪያ ቤቶች ከንግድ ድርጅቶች፣ ኢንዱስትሪ፣ ከኮንስትራክሽን ስራዎችና ሌሎች የማይፈለግ ተብሎ የተጣሉ የሚወገድ ይሁን ተመልሶ ጥቅም ላይ ሊውል የሚችል ደረቅ፣ ፈሻሽና ፈሳሽ መሰል የሆኑ ነገሮች ማለት ነው፣
4. "ፈሳሽ ቆሻሻ" ማለት የተጣራ ወይም ያልተጣራ በቀጥታ ወይም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ ወደ አከባቢ የሚለቀቅ ቆሻሻ ወይም ፈሳሽ ጉድፍ ማለት ነው፣
5. "ደረቅ ቆሻሻ" ማለት የአከባቢ ንፅህና የሚያሳጣ እንደተሰበረ ጠርሙስ፣ የብረታ ብረት፣ የሲጋራ ወይም ወረቀት ቁርጭራጭ፣ የጨርቅ አራፊ የምግብ ትራፊ እና የእፅዋት ቅጠል ረጋፊ፣ በጠቅላላ የተጣለበት ወይም የወደቀበት ቦታ፣ ንፅህና የሚያሳጣ የሚጠቅም ይሁን የማይጠቅም ነገር ማለት ነው፣
6. "ማዘጋጃቤት" ማለት ቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ ጨምሮ የተለያዩ የማዘጋጃቤት

www.abyssinialaw.com

ማዘጋጃ ንምሃብ ዝተጣየሸ ቤት ዕዮ እዩ፣

7. "ግልጋሎት ፅሬት" ማለት ምምሕዳር ከተማ ወይ ቤት ማዘጋጃቤት ብመሰረት ዘውፅኦ መመዘኒ ረቋሓ ርስሓት ንምእላይ ወይ መሊስካ ኣብ ጥቕሚ ክውዕል ንምግባር ዝውሃብ ግልጋሎት እዩ፣

8. "ከተማ" ማለት ሕጋዊ ኣፍልጦ ምኽታም ዝረኸበ ይኹን ዘይረኸባ ዕሸል ከተማታት'ውን ዝሓወሰ እዩ፣

9. "ሰብ" ማለት ተፈጥሮ ሰብ ወይ ብሕጊ መሰል ሕጋዊ ሰውነት ዝተውሃቦ ኣካል እዩ፣

10. "ጣብያ" ማለት ታሕተዋይ መሓውር ምምሕዳር ከተማ'ዩ፣

11. "መሊስካ ምጥቃም" ማለት ካብ ዝተደርበዩ ጓሓፍ ውሽጢ ጠቓሚ ኣቕሓ ብምውፃእ ብቀጥታ ወይ ዝተወሰነ ለውጢ ብምግባር ምጥቃም ወይ ብጥረ ኣቕሓ ንምጥቃም መልሲካ ኣብ ጥቕሚ ክውዕል ምግባር'ዩ፣

12. "መእለይ ቦታ" ማለት ጥቕሚ የብሉን ተባሂሉ ዝተኣከበ ጓሓፍ ንጥዕናን ስነ-ከባቢን ጠንቂ ኣብዘይኮነሉ ቦታ ዝእከበሉ፣ ዝቕበረሉ ወይ ዝሕከመሉ ቦታ ማለት እዩ፣

3. ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንደ/ኣንስተዮውን ዝገልፅ እዩ

4. ተፈፃሚነት ወሰን

እዚ ኣዋጅ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሰቲ ትግራይ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ኣመልኪቱ ኣብ ዝግበር ምንቅስቓስ ኣብ ከተማታትን ሓውሲ ከተማታትን ተፈፃምነት ይህልዎ፡፡

አገልግሎት ለመስጠት የተቋቋመ መስሪያቤት ነው፣

7. "የንፅህና አገልግሎት" ማለት የከተማ አስተዳደር ወይም ማዘጋጃ ቤት በሚያወጣው መለኪያ መመዘኛ መሰረት ቆሻሻ ለማስወገድ ወይም መልሶ ጥቅም ላይ እንዲውል የሚሰጥ አገልግሎት ነው፣

8. "ከተማ" ማለት የመከተም ሕጋዊ እውቅና ያገኘም ይሁን ያላገኙ ታዳጊ ከተሞችም የሚጨምር ነው፣

9. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፣

10. "ቀበሌ" ማለት ታችኛው መዋቅር የከተማ አስተዳደር ነው፣

11. "መልሶ መጠቀም" ማለት ከተጣለ ቆሻሻ ውስጥ ጠቃሚ ዕቃ በማውጣት በቀጥታ ወይም የተወሰነ ለውጥ በማድረግ መጠቀም ወይም በጥሬ ዕቃነት ለመጠቀም መልሶ ጥቅም ላይ እንዲውል ማድረግ ነው፣

12. "ማስወገጃ ቦታ" ማለት ጥቅም የለውም ተብሎ የተሰበሰበ ቆሻሻ ለጤና ለስነ-አከባቢ ጠንቅ በማይሆንበት ቦታ የሚሰበሰብበት፣ የሚቀበርበት፣ ወይም የሚታከምበት ቦታ ማለት ነው፣

3. የፆታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተገለፀ ሁሉ ለሴት ፆታም ይገልፃል

4. ወሰን ተፈፃምነት

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ አስመልክቶ በሚደረግ እንቅስቃሴ በከተሞችና ከተማ ነክ ተከሞች ተፈፃሚነት ይኖረል፡፡

www.abyssinialaw.com

5. ዕላማ

1. ን ሓፍ ክስዕቦ ዝኽእል ስእነት ፅሬት ከባቢን ኣሉታዊ ፅዕንቶን ኣብ ምእላይን ምቁፅፃርን ተሳትፎ ሕብረተሰብ፣ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊን ትካላት ንምርግጋፅ፣

2. ኣብ ን ሓፍ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ግንዛበ ሕብረተሰብ ክዓቢ ብምግባር ንመንበሪ ምቹው ዝኾነ ፅሩይ ከባቢ ምፍጣር፣

3. ካብ ን ሓፍ ዝርከብ ቁጠባዊ ረብሓ ንምዕባይ፡፡

5. ዓላማ

1. ቆሻሻ ሊያስከትለው የሚችል የንፅህና እጦት የአከባቢ አሉታዊ ተፅእኖ ለማስወገድ እና ለመቆጣጠር ተሳትፎ የሕብረተሰብ፣ መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ለማረጋገጥ፣

2. በቆሻሻ አያያዝ አወጋገድ የህብረተሰብ ግንዛቤ እንዲያድግ በማድረግ ለመኖር ምቹ የሆነ ንፁህ አከባቢ መፍጠር፣

3. ከቆሻሻ የሚገኝ ቁጠባዊ ጥቅም ለማሳደግ፡፡

ክፍሊ ክልተ

ተግባርን ሓላፍነትን ዝተፈላለዩ ኣካላት ኣብ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ን ሓፍ

6. ሓላፍነት ቢሮ ልምዓት ከተማን ኢንዳስትሪ ንግድን

1. ስርዓት ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጎሓፍ ይዝርግሕ፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

2. ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጎሓፍ ዝምልከት ዝተፈላለየ መምርሒታትን ማንዋላትን የዳሉ፣

3. መሓውር ፅሬትን ፅባቐን ይቖርፅ፣

4. በቢብርኩ ንዘለዉ ሰራሕተኛታት ፅሬትን ፅባቐን ስራሕን ሓላፍነትን የነፅር፣

5. ዓቕሚ መዕበይ ሰራሕተኛታት ስልጠና ይህብ፣

6. ፅሬትን ፅባቐን ከባቢ ንምሕላው ኣብ ዝግበሩ ምንቅስቓሳት ሞያዊ ሓገዝ ይገብር፣

7. ኣብ ኣተሓሕዛ ኣተኣላልያን ጎሓፍ ክትትልን ቁፅፅር የካይድ፣

8. ከተማታት ኣብ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ን ሓፍ ኢንቨስትመንት ክስፋሕፋሕ ምችው ኩነታት ይፈጥር፡፡

ክፍል ሁለት

በደረቅ ቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ተግባር እና ኃላፊነት የተለያዩ አካሎች

6. የከተማ ልማት ኢንዳስትሪና ንግድ ቢሮ ሓላፊነት

1. ቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ስርዓት ይዘረጋል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣

2. የቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ በሚመለከት የተለያዩ መመሪያዎችና ማንዋሎች ያዘጋጃል፣

3. የፅዳትና ውበት መዋቅር ይቀርፃል፣

4. በየደረጃው ላሉ የፅዳትና ቁንጅና ሰራተኞች ስራና ሓላፊነት ያስታውቃል፣

5. የሰራተኞች አቅም ማሳደጊያ ስልጠና ይሰጣል፣

6. የአከባቢ ፅዳትና ውበት ለመጠበቅ በሚደረጉ እንቅስቃሴዎች የሞያ ድጋፍ ያደርጋል፣

7. በቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ ክትትል እና ቁጥር ያደርጋል፣

8. ከተሞች በቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ኢንቨስትመንት እንዲስፋፋ ምቹ ሁኔታ ይፈጥራል፡፡

www.abyssinialaw.com

7. ሓላፍነት ምምሕዳር ከተማ

1. ምምሕዳር ከተማ ኣብ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጎሓፍ ነበርቲ ከተማ ብምስታፍ ቀፃልነት ብዘለዎ ኩነታት ጓሓፍ ብኣግባቡ ዝእከበሉን ዝእለየሉን ኣሰራርሓ ይዝርግሕ፣
2. ነበርቲ ኣብ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ግንዛበ ክህልዎም ምግባር፣
3. ጓሓፍ ብኣግባቡ ምእካቡን፣ ምጉዕዓዙን ኣብዝእለየሉ ቦታ በፂሑ ዝተኣለየ ምዃኑ ምርግጋፅ፣
4. ኣብ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ሰብ ውልቀ ሃብቲ ተሳትፎ ንክህልዎም ምትብባዕ፣
5. ገምጋም፣ ፅልዋ ስነ-ከባቢ ብምክያድ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ምጥንኻር፣
6. ካብ መንበሪን ንግዲ ትካላት ዝወፅእ ጓሓፍ ፈሳሲ ናብ ውሕጅ መኸየዲ ብቀጥታ ከይራኸብን ከይድፋእን ይከታተል ይቆፃፀር፣
7. ሕድ ሕድ ከተማ ምምሕዳር ጓሓፍ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያ ዝምልከት ንመሓውሩ ዝቆፃፀረሉ ስርዓት ይዝርግሕ፣
8. ጓሓፍ ብኣግባቡ ኣብዘይእለየሉ እዋን ስጉምቲ ይወሰድ፣ ብሕጊ ይሓትት፣
9. ካብ ከተማ ዝወፅእ ጓሓፍ መእለዪ ቦታ ምስ ዝምልከቶ ተሓባቢሩ ክዳሎ ይገብር፡፡

8. ምምሕዳር ጣብያ

1. ጓሓፍ ክድርበየሎም ኣብዘይግባእ ቦታታት ጓሓፍ ከይድርበዮም ምክትታልን ምቁፅፃርን፣
2. ካብ መንበሪ ገዛውቲ ዝወፅእ ጓሓፍ ተኣኪቡ ናብ መወዳእታ መእለይ ቦታ ዝበፅሕ ዘሎ ምዃኑ ምርግጋፅ፣ ኣፈፃፅምኡ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፡፡

7. የከተማ አስተዳደር ሓላፍነት

1. የከተማ አስተዳደር በቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ የከተማ ነዋሪዎች በማሳተፍ ቀጣይነት ባለው ሁኔታ ቆሻሻ በአግባቡ የሚሰበሰብበትና የሚወገድበት የአሰራር ይዘረጋል፣
2. ነዋሪዎች በቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ማድረግ፣
3. ቆሻሻ በአገባብ መሰብሰቡ፣ መጓጓዙንና በሚወገድበትን ቦታ ደርሶ የተወገደ መሆኑን ማረጋገጥ፣
4. በቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ የግል ባለሃብቶች ተሳትፎ እንዲኖራቸው ማበረታታት፣
5. የስነ-ከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ በማካሄድ የቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ማጠናከር፣
6. ከመኖሪያና ንግድ ድርጅቶች የሚወጣ ፈሳሽ ቆሻሻ ወደ ጎርፍ መሄጃ ቦይ በቀጥታ እንዳይገናኝና እንዳይደፋ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
7. እያንዳንዱ የከተማ አስተዳደር የቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ በተመለከተ ለአካሎቹ የመቆጣጠር ስርዓት ይዘረጋል፣
8. ቆሻሻ በአግባቡ በማይወገድበት ወቅት እርምጃ ይወሰዳል፣ በሕግ ይጠይቃል፣
9. ከከተማ የሚወጣ ቆሻሻ ማስወገጃ ቦታ ከሚመለከታቸው ጋር ተባብሮ እንዲዘጋጅ ያደርጋል፡፡

8. የቀበሌ አስተዳደር

1. ቆሻሻ ሊጣልባቸው የማይገቡ ቦታዎች ቆሻሻ እንዳይጣልባቸው መከታተልና መቆጣጠር፣
2. ከመኖሪያ ቤቶች የሚወጣ ቆሻሻ ካለ ወደ የመጨረሻ ማስወገጃ ቦታ እየደረሰ መሆኑን ማረጋገጥ፣ ቢሮው በሚያወጣው መመርያ ይወሰናል፡፡

www.abyssinialaw.com

9. ስልጣንን ተግባርን ኤጀንሲ ከባቢ ሓለዋ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን ገጠር መሬት

1. ጓሓፍ ኣብ ጥዕና ሕብረተሰብን ስነ-ከባብን ፀገም ብዘይፈጥር ምትሓዙን ምእካቡን ይቆፃፀር፣
2. ሕብረተሰብ ኣብ ጥዑይን ፅሩይን ከባቢ ይነብር ምህላው የረጋግፅ፣ ይቆፃፀር፣
3. የእትወና በሃልቲ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊን ትካላት ዝወፁ ድንጋገታት ድሕንነት ስነ ከባቢ ይትግብሩ ምህላዎም ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣
4. ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ ኣመልኪቶም ዝወፁ ሕግታት ኣብ ስራሕ ምውዓሎም ይቆፃፀር፣
5. ጓሓፍ ኣመልኪቶም ዝወፁን ፕሮጀክት ልምዓት ብመንፅር ገምጋም ፅልዋ ስነ-ከባቢ ይግምግም፣ ይውስን፣
6. ኣብ ጓሓፍ መእለዪ ቦታ ዘሎ ኩነታት ንምፍላጥ ስነ ከባቢያዊ መፅናዕቲ የካየድ፣ ክካየድ ይገብር፣
7. ጓሓፍ ኣመልኪቱ ምስዝምልከቶ ብምኧን ዓቕሚ ምዕባይ ስራሕቲ ይሰርሕ፣
8. ኣብ ነባር ይኹን ሓዱሽ ጓሓፍ መእለዪ ቦታ ኦዲት ከባቢ የካየድ፣ ክካየድ ይገብር፣
9. ስራሕ ጠጠው ዘበለ ወይ ዝተገደፈ ጓሓፍ መእለዪ ቦታ ንኻሊእ ግልጋሎት ክውዕል መፀቀኒ ከውፅእ ይኽእል፣
10. ጓሓፍ ብኣግባቡ ኣብዘይእለየሉ እዋን ብሕጊ ይሕተት፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ጓሓፍ

10. ጓሓፍ መንበሪ ኣባይቲ

1. ሰብ ካብ መንበሪ ገዝኡ ዝወፅእ ደረቕ ጓሓፍ ናብ መአከብን መእለይን ቦታ እስካብ ዝውሰድ

9. የአከባቢ ጥበቃ፣ መሬት አስተዳደር እና አጠቃቀም ኤጀንሲ ስልጣንና ተግባር

1. ቆሻሻ በሕብረተሰብ ጤናና ስነ አከባቢ ላይ ችግር በማይፈጥር መያዙንና መሰብሰቡን ይቆጣጠራል፣
2. ህብረተሰብ በንፁህና ጤናማ ያልተበከለ አከባቢ እየኖረ መሆኑን ያረጋግጣል፣ ይቆጣጠራል፣
3. ያገባናል ባዮች መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች የወጡ የስነ ከባቢ ድህንነት ድንጋጌዎች እየተገበሩ መሆናቸውን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
4. የቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ አስመልክቶ የወጡ ድንጋጌዎች ስራ ላይ መዋላቸውን ይቆጣጠራል፣
5. ቆሻሻ አስመልክተው የወጡ የልማት ፕሮጀክቶች በስነ-አከባቢ ተፅዕኖ ገምጋም መሰረት ይገመግማል፣ ይወስናል፣
6. ቆሻሻ በሚወገድበት ቦታ ያለው ስነ ከባቢያዊ ሁኔታ ለማወቅ ጥናት ያካሄድል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣
7. ቆሻሻን በሚመለከት ከሚመለከታቸው ጋር በመሆን የአቅም ግንባታ ስራዎች ይሰራል፣
8. በነባር ይሁን በአዲስ ቆሻሻ ማስወገጃ ቦታ የአከባቢ ኦዲት ያደርጋል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣
9. ስራ ያቆመ ወይም የተተወ የቆሻሻ ማስወገጃ ቦታ ለሌላ አገልግሎት እንዲውል መመዘኛ ሊያወጣ ይችላል፣
10. ቆሻሻ በአግባቡ በማይወገድበት ወቅት በሕግ ይጠይቃል፡፡

ክፍል ሶስት

የቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ

10. የመኖሪያቤቶች ቆሻሻ አወጋገድ

1. ሰው ከመኖሪያ ቤቱ የሚወጣ ደረቅ ቆሻሻ ወደ መሰብሰቢያ እና ማስወገጃ ቦታ እስከ ምወሰድ

www.abyssinialaw.com

ንግዚኡ ተኣኪቡ ዝፀንሓሉ ክዳን ዘለዎ ኣቕሓ ክዳልው ኣለዎ፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተቐመጠ ድንጋገ ሕልው ኮይኑ ጓሓፍ ኣብ መንገዲ መትረብ ማይ፣ ውሓዚ ሩባ፣ ጉድጓድ ማይን ፋኛቱራን ምድፋእ ክልክል እዩ፣
3. ደረቕ ጓሓፍ መእከቢ ቦታ ብቤት ማዘጋጃ ኣብዘይተዳለወሉ ከተማ ምምሕዳር ከተማ ንጓሓፍ መእለዪ ኣብዝነፀሮ ቦታ ወሲዱ ክአሊ ኣለዎ፣
4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ዝተቐመጠ እንተሃለወ'ውን ኣብቲ ከተማ ደረቕ ጓሓፍ ዝእክቡን ግልጋሎት ፅሬት ዝህቡን ሰራሕተኛታት እንተሃልዮም ነበርቲ ናይገዝኦም ጓሓፍ ከረክቦም ኣለዎም፣
5. ነባሪ ከተማ ካብ መንበሪ ገዝኡ ክሳብ 20 ሜትሮ ርሕቐት ዘሎ ከባቢ ዝርከብ ደረቕ ጓሓፍ ክእከብን ክአልይን ሓላፍነት ኣለዎ፡፡

11. ጓሓፍ ንግዲ ትካላት

1. ትካል ንግዲ ካብ ባህሪ ስራሕቲ ንግዱ ዝፍልፍል ጓሓፍ ዝሕዘሉን ዝኣልዩሉን ስርዓት ኣቐዲሙ ክመዓራሪይ ይግባእ፣
2. ንግዲ ትካል ብቀጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ንንግዲ ስራሕቱ ዘገልገሉ ከም ጎማ ዝበስበሰ ፍረ ምረ ኣብ ጓሓፍ መኽደኒ ኣብዘለዎ ኣቕሓ ክቕምጥ ሓላፍነት ኣለዎ፣
3. ጓሓፍ ሓፂን መፂን ንኡኡ መድፈኢ ተባሂሉ ኣብዝተነፀረ ቦታ ይድፋእ፣
4. ብቐሊሉ በስቢሱ ናብ ሓመድ ክቕየር ዘይኽእል ፕላስቲክ ተጠቒምካ ፎቀድኡ ምድርባይ ኣይፍቀድን፣

ለጊዜው ተሰብስቦ የሚቆይበት መክደኛ ያለው እቃ ማዘጋጀት አለበት፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተቀመጠ ድንጋጌ የተጠበቀ ሆኖ ደረቅ ቆሻሻ በመንገድ፣ በውሃ መሄጃ መትረብ፣ ፈሳሽ ወንዞች፣ የውሃ ጉድጓድና ፋኛቱራ መድፋት የተከለከለ ነው፣
3. የደረቅ ቆሻሻ መሰብሰቢያ ቦታ ማዘጋጃቤት ባልአዘጋጀበት ከተማ የከተማ አስተዳደር ለቆሻሻ ማስወገጃ በወሰኖው ቦታ ወስዶ ማስወገድ አለበት፣
4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ የተቀመጠ ቢሮርም በከተማው ደረቅ ቆሻሻ የሚሰበሰቡ የንፅሕና አገልግሎት የሚሰጡ ሰራተኛዎች ካሉ ነዋሪዎች የየቤታቸው ቆሻሻ ማስረከብ አለባቸው፣
5. የከተማ ነዋሪ ከመኖሪያ ቤቱ እስከ 20 ሜትር ርቀት ባለው አከባቢ የሚገኝ ደረቅ ቆሻሻ የመስብሰብና ማስወገድ ሓላፍነት አለው፡፡

11. የንግድ ድርጅቶች ቆሻሻ

1. የንግድ ድርጅት ከንግድ ስራው ባህሪ የሚመነጭ ቆሻሻ የሚይዝበትና የሚያስወግድበት ስርዓት አስቀድሞ ማስተካከል አለበት፣
2. የንግድ ድርጅትበቀጥታ ይሁን በተዘዋዋሪ ለንግድ ስራዎቹ የሚያገለግሉ እንደ ጎማ፣ የበሰበሰ ፍራፍሬ መክደኛ ባለው እቃ የማስቀመጥ ሓላፊነት አለው፣
3. የብረታ ብረት ቆሻሻ ለሱ መድፊያ ተብሎ በተለዩ ቦታ ይደፋል፣
4. በቀላሉ በስብሶ ወደ አፈር ልቀየር የማይችል ፕላስቲክ ተጠቅሞ የትም መጣል አይፈቀደም፣

www.abyssinialaw.com

5. ጠርሙዝ መፍራይቲ ወይ መምፃእቲ ትካላት ንግዲ ንሓደጋ ብዘይኣቃልዕን ንጥዕና ብዘይፃባእን ክሕዙ ግቡእ ኣለዎም፣
6. ኣብ ጎማ ንግዲ ስራሕቲ ዝተዋፈሩ ትካላት ንግዲ ዝኣረገ ጎማ ናብዚ ክልል ከእትው፣ ክሸጡ፣ ክልውጡ ኣይፍቀድን፣
7. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /6/ ዝተቐመጠ ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ዝኣረገ ጎማ ኣብ ግልጋሎት ክውዕል ኣድላይ ኮይኑ ናብዚ ክልል ክኣቱ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ ምውዓል ይከኣል፡፡ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን፡፡

12. ካብ ህንፀት ኣባይቲ ዝተርፍ ደረቕ ጓሓፍ

1. ኣብ ህንፃ ስራሕቲ ዝተዋፈረ ሰብ ቅድሚ ህንፀት ስራሕቲ ምጅማሩ ንህንፃ መሳርሒ ዝጥቀመሉ ቦታ ከዳልው ኣለዎ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተቐመጠ ድንጋገ ሕሉው ኮይኑ ድሕሪ ህንፀት ስራሕቲ ዝተርፉ ከምእምኒ፣ ተኾዒቱ ዝወፀ ሓመድ፣ ቁርፅራፅ ሓፂንን ቆርቆሮን፣ ሑፃ፣ ጓዓር፣ ስብርባራት ዕንፀይቲ ክአሊ ሓላፍነት ኣለዎ፡፡

13. ሰብ እንስሳ ዝኾኑ ነበርቲ ከተማ ኣብ ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ካብ እንስሳ ዝወፅእ ጓሓፍ ዘለዎም ሓላፍነት

1. ኣብ ከተማ እንስሳ ዘፈሪ ሰብ ፅሬት ከባቢ ብዘይበላሹ ኣግባብ እንስሳቱ ክዕቅብ ሓላፍነት ኣለዎ፣
2. ኣብ ምርባሕ እንስሳ ዝተዋፈረ ሰብ ዒባን ሽንትን ዝእለዩሉ ቦታ ኣቐዲሙ ከዳልው ወይ ብሕጊ ናብ ተነፀረ ቦታ ወሲዱ ክአሊ ግቡእ

5. ጠርሙዝ የሚመርቱ ወይም የሚያመጡ የንግድ ድርጅቶች ለአደጋ በማያጋልጥና ለጤና በማይቃረን ሁኔታ የመያዝ ግዴታ አለባቸው፣
6. በጎማ የንግድ ስራዎች የተሰማሩ የንግድ ድርጅቶች ያረጁ ጎማዎች ወደዚህ ክልል እንዲያስገቡ፣ እንዲሸጡ እንዲለወጡ አይፈቀደም፣
7. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /6/ የተቀመጠ ድንጋጌ ቢኖርም ያረጀ ጎማ በአገልግሎት እንዲውል አስፈላጊ ሆኖ ወደዚህ ክልል እንዲገባ ሲፈቀድ በስራ ላይ ማዋል ይቻላል፡፡ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፡፡

12. ከቤቶች ግንባታ የሚቀር ደረቅ ቆሻሻ

1. በግንባታ ስራዎች የተሰማራ ሰው የግንባታ ስራዎች ከመጀመሩ በፊት ለግንባታ ማሰሪያ የሚጠቀምበት ቦታ ማዘጋጀት አለበት፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተቀመጠ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ከግንባታ ስራ በኋላ የሚቀር እንደ ድንጋይ፣ ተቆፍሮ የወጣ አፈር፣ የተቆራረጠ ብረትና ቆርቆሮ፣ አሸዋ፣ ጠጠር፣ የተሰባበሩ እንጨቶች የማስወገድ ሃላፊነት አለበት፡፡

13. የእንስሳ ባለቤት የሆነ የከተማ ነዋሪዎች ከእንስሳ የሚወጣ ቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ ያለባቸው ሃላፊነት

1. በከተማ እንስሳ የሚያረባ ሰው የአከባቢ ፅዳት በማያበላሽ አገባብ እንስሳቱን የመጠበቅ ሓላፍነት አለው፣
2. እንስሶች በማራቢት የተሰማራ ሰው እበትና ሽንት የሚወገድበት ቦታ አስቀድሞ ማዘጋጀት ወይም በህግ ወደ ተወሰነ ቦታ ወስዶ የማስወገድ

www.abyssinialaw.com

ኣለዎ፣

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ን/2/ን ዝተቐመጡ ድንጋገታት ሕሉዋት ኮይኖም በዓል እንስሳ ካብ እንስሳቱ ዝወፅእ ዒባን ሽንትን ምስ ማይ እንጻሓወሰ ናብ መትረብን መንገድን ምስዳድ ብሕጊ ዘቕፅ ክልኩል ተግባር እዩ፡፡

14. ካብ መሕረዲ እንስሳ ዝወፅእ ጓሓፍ

ካብ መሕረዲ እንስሳ ዝወፅእ ጓሓፍ በዓል ዋና ብኣግባቡ ክሕዝን ክአልን ሓላፍነት ኣለዎ፡፡

15. ዝሞተ እንስሳ

1. ምምሕዳር ከተማ ወይ ቤት ማዘጋጃ ዝሞተ እንስሳ ክእለ ናይ ምግባር ሓላፍነት አለዎ፡፡
2. ከም መገረምን ካልኦት ተመሓላለፍቲ ሕማማትን ዝሞቱ እንስሳት ብፍሉይ ክእለ ኣለዎ፡፡

16. ጓሓፍ ኢንዱስትሪ

1. ኣብ ኢንዱስትሪ ስራሕቲ ዝዋፈር በዓል ሃፍቲ ካብቲ ኢንዱስትሪ ዝፍልፍል ጓሓፍ ዝአለየሉ ስርዓት ኣቐዲሙ ክነፅር ኣለዎ፣
2. ወናኒ ኢንዱስትሪ ካብ ኢንድስትሪኡ ዝፍልፍል ጓሓፍ ምምሕዳር ከተማ ወይ ቤት ማዘጋጃ ናብ ዝዳለውዎ መእለዪ ቦታ ብናይ ባዕሉ ወፃኢ ክጓዓዓዝን ክኣሊ ኣለዎ፣
3. ወናኒ ኢንዱስትርን ካብ ኢንድስትሪኡ ዝፍልፍሉ ጓሓፍ ብዓይነትን መጠንን ኣቐዲሙ ንኤጀንሲን ቢሮ ምፍላጥ ግቡእ ኣለዎ፣
4. ወናኒ ኢንዱስትሪ ካብ ፋብሪክኡ ዝወፅእ መርዛምነት ዘለዎ ጓሓፍ ንበይኑ ፈልዩ ሒዙ ንዝምልከቶ ክፍልጥ ኣለዎ፡፡

ሓላፍነት አለበት፣

3. በዚህ አንቀፅ /1/ እና /2/ የተቀመጡ ድንጋጌዎች የተጠበቁ ሆኖው የእንሳሳው ባለቤት ከእንስሶቹ የሚወጣ እበትና ሽንት ከውሃ እየቀለቀለ ወደ መትረብና መንገድ መልቀቅ በህግ የሚያስቀጣ የተከለከለ ተግባር ነው፡፡

14. ከእርድ የሚወጣ ቆሻሻ

ከእንስሳ እርድ የሚወጣ ቆሻሻ ባለቤቱ በአግባቡ የመያዝና የማስወገድ ሃላፊነት አለው፡፡

15. የሞተ እንስሳ

1. የከተማ አስተዳደር ወይም ማዘጋጃቤት የሞተ እንስሳ እንዲወገድ የማድረግ ሓላፍነት አለው፡፡
2. እንደ ኣባሰንጋና ሌሎች ተላላፊ በሽታዎች የሞቱ እንስሶች በልዩ ሁኔታ መወገድ አለበት፡፡

16. የኢንዳስትሪ ቆሻሻ

1. በኢንዳስትሪ ስራ የተሰማራ ባለሃፍት ከእንዱስትሪው የሚመነጭ ቆሻሻ የሚወገድበት ስርዓት አስቀድሞ መዘርጋት አለበት፣
2. የኢንዱስትሪ ባለቤት ከኢንዳስትሪው የሚመነጭ ቆሻሻ የከተማ አስተዳደር ወይም ማዘጋጃቤት ወደ አዘጋጀው ማስወገኛ ቦታ በራሱ ወጪ ማጓጓዝና ማስወገድ አለበት፣
3. የኢንዱስትሪ ባለቤት ከኢንዱስትሪው የሚወጣ ቆሻሻ በዓይነትና በመጠን አስቀድሞ ለኤጀንሲና ቢሮ የማሳወቅ ግዴታ አለበት፣
4. የኢንዲስትሪ ባለቤት ከፋብሪካው የሚወጣ መርዛማነት ያለው ቆሻሻ ለብቻው ለይቶ ይዞ ለሚመለከተው የማሳወቅ ሓላፊነት አለው፡፡

www.abyssinialaw.com

17. ጓሓፍ መጓዓዓዚ መኪና /ተሽከርካሪ/

1. ጓሓፍ መጓዓዚ ተሽከርካሪ /መኪና/ ቅድሚ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ ግልጋሎት ንምሃብ ዘለዎ ብቕዓት ምምሕዳር ከተማ ወይ ቤት ማዘጋጃ ክረጋግፅ ኣለዎ፡፡ ዝርዝሩ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፣
2. ደረቕ ጓሓፍ ብጋሪ ኣብ ዝጓዓዓዝሉ ግዘ በዓል ሃፍቲ እቲ ጋሪ ጓሓፍ ናብ መሬት ከይተንጠባጠበ ጓሓፍ ኣብ ዝእለየሉ ቦታ ብጥንቃቐ ወሲዱ ክደፍእ ሓላፍነት ኣለዎ፡፡

18. ዝተኽልከለ ተግባር

እዞም ዝስዕቡ ክልኩል ተግባራት እዮም፡-

1. ካብ ሽቃቕ ዝወፅእ ፈሳሲ ጓሓፍ ንመእለይ ካብ ዝተዳለወሉ ቦታ ወፃኢ ምእላይ፣
2. ከባቢ ዘበላሽውን ብሕማቕ ጨና ዝበክልን ኣብዘይተፈቐደሉ ቦታ ምድፋእ፣
3. ተሽከርከርቲ ኣብ ሩባ፣ ኣብ መንገዲ ወይ ኣብ ኣደባባይ ምሕፃብ፣
4. ዘገልገለ ረሳሕ ፈሳሲ ዘይቲ ናብ መትረብ ወይ ሩባ፣ ወይ ኣትክልቲ ቦታ፣ ወይ ናብ ሕርሻ ቦታ ምስዳድ፣
5. ሓደገኛ ፈሳሲ ወይ መርዛም ጓሓፍ ናብ ሩባ ወይ ብሕጊ ኣብ ዘይተፈቐደሉ ቦታ ምእላይ፣
6. ጓሓፍ ኣብ ፅርጊያ፣ መንገዲ ኢጋራት፣ ክፍቲ ቦታ፣ ኣብ ማይ መኽዲ መትረብ፣ ኣብ ሩባታት፣ ኣደባባይ፣ ብሓፈሻ ብሕጊ ኣብዘይተነፀረ ቦታ ጓሓፍ ምድፋእ ዝተኽልከለ እዩ፣
7. ፅባቐ ከተማ ዘበላሽውን ዘርስሕን ተግባራት ምፍፃም ክልል እዩ፡፡

19. ፍሉይ ባህሪ ዘለዎ ሓደገኛ ጓሓፍ

1. መርዛም ኬሚካል ዝእኽብን ዘጓዓዕዝን፣ ሰብ ፈፃሚ ስራሕ ንሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

17. የቆሻሻ ማጓጓዣ ተሽከርካሪ

1. የቆሻሻ ማጓጓዣ ተሽከርካሪ ስራ ላይ ከመዋሉ በፊት አገልግሎት ለመስጠት ያለው ብቃት የከተማ አስተዳደር ወይም ማዘጋጃቤት መረጋገጥ አለበት፡፡ ዝርዝሩ ቢሮው በሚያወጣው መመርያ ይወሰናል፣
2. ደረቅ ቆሻሻ በጋሪ በሚጓጓዝበት ጊዜ የጋሪው ባለቤት ቆሻሻ ወደ መሬት ሳይንጠባጠብ ቆሻሻ በሚወገድበት ቦታ በጥንቃቄ ወስዶ እንዲደፋ ሓላፍነት አለበት፡፡

18. የተከለከለ ተግባር

የሚከተሉት የተከለከሉ ተግባሮች ናቸው፡-

1. ከሽንት ቤት የሚወጣ ፈሳሽ ቆሻሻ ለማስወገጃ ከተዘጋጀበት ቦታ ውጪ መድፋት፣
2. ከባቢ የሚያበላሽ እና በመጥፎ ሽታ የሚበክል ባልተፈቀደለት ቦታ መድፋት፣
3. ተሽከርካሪዎች በወንዝ፣ በመንገድ ወይም በአደባባይ ማጠብ፣
4. ያገለገለ ፈሳሽ የዘይት ቆሻሻ ወደ መትረብ ወይም ወንዝ ወይም አትክትል ቦታ ወይም ወደ እርሻ ቦታ መልቀቅ፣
5. አደገኛ ፈሳሽ ወይም መርዛም ቆሻሻ ወደ ወንዝ ወይም በህግ ባልተፈቀደ ቦታ ማስወገድ፣
6. ቆሻሻ በጎዳና፣ በእግሮኞች መንገድ፣ ክፍት ቦታ፣ በውሃ መሄጃ መትረብ፣ በወንዞች፣ አደባባይ በጠቅላላ በህግ ባልተወሰነ ቦታ ቆሻሻ መጣል የተከለከለ ነው፣
7. የከተማ ውበት የሚያበላሹና የሚያቆሽሹ ተግባራት መፈፀም ክልክል ነው፡፡

19. የተለያዩ ባህሪ ያለው አደገኛ ቆሻሻ

1. መርዛም ኬሚካል የሚሰበስብና የሚያጓጉዝ ሰው በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ስራ

www.abyssinialaw.com

ብዘውፅእ ደንቢ መሰረት ክኸውን ኣለዎ፣

2. መርዛም ኬሚካል ዘጓዓዓዝን ዝኣልን ሰብ ቅደሚ ምጉዕዓዝን ምእላዩን ኣግባብ ኣተኣላልዩኡን ኣጓዓዕዛኡን ፍቓድ ካብቲ ኤጀንሲ ክሕዝ ኣለዎ፡፡

20. ምቕፃል ጓሓፍ

ንካሊእ ብዘይትንክፍን ብዘይብክልን ኩነታት ፍሉይ ባህሪ ዘለዎ ጓሓፍ ክቃፀል ይግበር፡፡ ዝርዝሩ በፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብዘውፅኦ ደንቢ ይውሰን፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ

ግልጋሎት ኣወሃህባ ፈሳሲ ርስሓት

21. ኣተሓሕዛን ኣተኣላልያን ፈሳሲ ርስሓት

1. ንግድ ትካላት ኮነ መንበሪ ዓባይቲ ሴፕቲ ታንክ ምስ ማይ መትረብ ብምትሕሓዝ ፈሳሲ ጓሓፍ ናብ ደገ ምስዳድ ክልክል ተግባር ምዃኑ ክፈልጡ ኣለዎም፣

2. ወናኒ ንግዲ ትካል ካብ ንግዲ ትካል ዝወፅእ ጓሓፍ ኣፃሪዩ ናብ ዝተፈቐደሉ ቦታ ወሲዱ ክኣሊ ኣለዎ፣
3. መዐደሊ ነዳዲ ትካል ወይ ጋራዥ ዘገልገለ ፈሳሲ ዘይትን ጓሓፍን ኣጠራቒሙ ብኣግባቡ ክሕዝን ክኣልን ሓላፍነት ኣለዎ፡፡
4. ካብ መዐደሊ ነዳዲ ትካልን ጋራዥን ዘገልገለ ፈሳሲ ዘይት ናብ መትረባት ምስዳድ ብሕጊ ትሓታትነት የስዕብ እዩ፣
5. ሰብ ዋና ፋብሪካን ኢንዳስትሪን ከም ዓይነትን ፍርያት መጠንን ካብኡ ዝወፅእ ፈሳሲ ጓሓፍ ኣፃሪዩ ናብ ዝተፈቐደሉ ቦታ ይስደድ፣

አስፈፃሚ በሚያወጣው ደንብ መሰረት መሆን አለበት፣

2. መርዛማ ኬሚካል የሚያጓጉዝ እና የሚያስወግድ ሰው ከማጓጓዙና ከማስወገዱ በፊት የአወጋገዱና የአጓጓዙን አገባብ ከኤጀንሲው ፍቃድ መያዝ አለበት፡፡

20. ቆሻሻ ማቃጠል

ለሌላ በማይነካና በማይበክል ሁኔታ ልዩ ባህሪ ያለው ቆሻሻ እንዲቃጠል ይደረጋል፡፡ ዝርዝሩ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡

ክፍል አራት

የፈሳሽ ቆሻሻ አገልግሎት አሰጣጥ

21. የፈሳሽ ቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ

1. ንግድ ድርጅቶችም ሆኑ የመኖሪያቤቶች ሴፕቲታንክ ከውሃ መትረብ በማያያዝ ፈሳሽ ቆሻሻ ወደ ውጪ መልቀቅ የተከለከለ ተግባር መሆኑን ማወቅ አለባቸው፣

2. የንግድ ድርጅት ባለቤት ከንግድ ድርጅት የሚወጣ ቆሻሻ አጣርቶ ወደ ተፈቀደለት ቦታ ወስዶ ማስወገድ አለበት፣
3. የነዳጅ ማደያ ድርጅት ወይም ጋራዥ ያገለገለ ፈሳሽ ዘይትና ቆሻሻ አጠራቅሞ በአግባቡ መያዣና የማስወገድ ሓላፊነት አለው፡፡
4. ከነዳጅ ማደያ ድርጅትና ጋራዥ ያገለገለ ፈሳሽ ዘይት ወደ መትረብ መልቀቅ በህግ ተጠያቂነት ያስከትላል፣
5. የፋብሪካ እና የኢንዱስትሪ ባለቤቶች እንደምርቱ ዓይነትና መጠን ከሱ የሚወጣ ፈሳሽ ቆሻሻ አጣርቶ ወደ ተፈቀደለት ቦታ ይለቃል፣

6. ካብ ፋብሪካን ኢንዱስትሪን ዝወፅእ ፈሳሲ ጓሓፍ ንደገ ብመትረባት ምስዳዱ ከከምኩነታቱ ብገበንን ፍታብሄርን ዘሕትት እዩ፡፡

ክፍሊ ሓሙሽተ

ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

22. ቅፅዓት

1. ናብ ዘይተፈቀደ ቦታ ጓሓፍ ዝደፍአ ወይ ክድፍእ ዝገበረ ሰብ ከምዋፍአቱ ክብደት ብእስራት ወይ ብገንዘብን ወይ ብክልቲኡ ይቕፃእ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተጠቐሰ ሓፈሻዊ ድንጋገ ሕልው ኮይኑ፡-
   1. ሴፕቲክ ታንክ ናብ መትረብ ማይ ኣተሓሒዙ ፈሳሲ ጓሓፍ ዝሰደደ ሰብ ብገበን ሕጊ ካብዚ ንላዕሊ ዘቕፅዖ እንተዘይኮይኑ ካብ ብር 500 እስካብ ብር 2500 /ካብ ሓሙሽተ ሚኢት ብር እስካብ ክልተ ሽሕን ሓሙሽተ ሚኢትን ብር/ ወይ ካብ 3 ወርሒ እስካብ ሓደ ዓመት ማእሰርቲ ይቅፃዕ፣
   2. ኣብ መንገዲ፣ ኣደባባይ፣ ወሓዚ ሩባ፣ ሓፅቢ ብሓፈሻ ኣብ ዘይተፈቐደ ቦታ መኪና እንዳሓፀበ እንተተረኺቡ ካብ ብር 150 እስካብ ብር 300 /ካብ ሚኢትን ሓምሳን ብር እስካብ ሰለስተ ሚኢቲ ብር/ ወይ እስካብ 1 ወርሒ ብዝበፅሕ ማእሰርቲ ይቕፃዕ፣
   3. መኪና መሓደሲ /ጋራዥ/ ዘይቲ መኪና ተንከፍ ጓሓፍ ንፅዑ መድፍኢ ካብ ዝተፈቐደ ቦታ ወፃኢ እንተደፊኡ ነቲ ዝደፍኦ ፈሳሲ ጓሓፍ ኣፃሪዩ ወይ ንመፃረየ ዝወፀ ወፃኢ ከፊሉ ካብ ብር 1000 እስካብ 2500 /ካብ ሓደ ሽሕ ብር እስካብ ክልተ ሽሕን ሓሙሽተ ሚኢትን ብር/ ወይ ካብ 1 ወርሒ እስካብ 3[ተ]

6. ከፋብሪካ እና ኢንዱስትሪ የሚወጣ ፈሳሽ ቆሻሻ በመትረብ ወደ ውጪ መልቀቅ እንደየሁኔታው በወንጀልና በፍትሐብሄር የሚያስጠይቅ ነው፡፡

ክፍል አምስት

የተለያዩ ድንጋጌዎች

22. ቅጣት

1. ወደ ያልተፈቀደ ቦታ ቆሻሻ የደፋ ወይም እንዲደፋ ያደረገ ሰው እንደጥፋቱ ክብደት በእስራት ወይም በገንዘብ ወይ በሁለቱ ሊቀጣ ይችላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተጠቀሰው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፡-
   1. ሴፕቲክ ታንክ ወደ ውሃ መውረጃ ቱቦ እያይዞ ፈሳሽ ቆሻሻ የለቀቀ ሰው በወንጀል ሕግ ከዚህ በላይ የሚያስቀጣው ካልሆነ ከብር 500 እስከ ብር 2500 /ከአምስት መቶ ብር እስከ ሁለት ሽ ሃምሳ ብር / ወይም ከ3 ወር እስከ አንድ ዓመት በሚደርሰ እስራት ይቀጣል፣
   2. በመንገድ፣ በአደባባይ በወንዝ በግድብ፣ በአጠቃላይ ባልተፈቀደ ቦታ መኪና እያጠበ የተገኘ ከብር 150 እስከ 300 ብር/ ከአንድ መቶ ሃምሳ ብር እስከ ሶስት መቶ ብር/ ወይም እስከ 1 ወር በሚደርሰ እስራት ይቀጣል፣
   3. የመኪና ማደሻ /ጋራዥ/ የመኪና ዘይት ነክ ቆሻሻ ለሱ መድፊያ ከተፈቀደ ቦታ ውጪ ከደፋ ለደፋው ፈሳሽ ቆሻሻ ማጣሪያ ወይም ለማጣሪያ የወጣው ወጪ ከፍሎ ከብር ብር 1000 እስከ ብር 2500 / ከአንድ ሽ ብር እስከ ሁለት መቶ ሃምሳ ብር / ወይም ከ1 ወር እስከ ሶስት ወር በሚደርስ እስራት ይቀጣል፣

www.abyssinialaw.com

ወርሒ ዝበፅሕ ማእሰርቲ ይቕፃዕ፣

4. ወናኒ እንስሳ ነበራይ ከተማ ካብቶም እንስሳቱ ዝወፅእ ጓሓፍ ንመድፍኢ ኣብዘይተፈቐደ ቦታ ደፊኡ እንተተረኺቡ ካብ 150 ብር እስካብ 300 ብር / ካብ ሚኢትን ሓምሳን ቅርሺ እስካብ ሰለስተ ሚኢቲ ቅርሺ/ ወይ እስካብ 1ወርሒ ብዝበፅሕ ማእሰርቲ ይቕፃዕ፣

5. ካብ ትካል ዝወፅዕ መርዛም ጓሓፍ ኣብ ዘይተፈቐደ ቦታ እንተተደፊኡ እቲ ትካል ወይ ወናኒ ትካል ነቲ ዝደፍኦ ጓሓፍ ኣፃሪዩ ወይ ንመፃረይ ዝወፀ ወፃኢ ከፊሉ ካብ ብር 10000 እስካብ ብር 20000 /ካብ ዓሰርተ ሽሕ ቅርሺ እስካብ ዒስራ ሽሕ ቅርሺ/ ወይ ካብ 3ተ ዓመት እስካብ 5ተ ዓመት ብዝበፅሕ ማእሰርቲ ይቕፃዕ፣

6. ካብ መንበሪ ገዛ ዝወፅእ ጓሓፍ ኣብ ፅርጊያ ወይ ኣብ ዘይተፈቀደ ቦታ ደርቢዩ ዝተረኸበ ካብ ብር 80 እስካብ ብር 150 /ካብ ሰማንያ ብር እስካብ ሓደ ሚኢቲን ሓምሳን ብር/ ወይ ብ15 ማዓልቲ ማእሰርቲ ይቕፃዕ

7. ህንፀት ዓባይቲ ንምክያድ ካብ ዝምልከቶም ፈቃድ ረኺቡ ንህንፀት ስራሕቲ ዘቕረቦም ኣቑሑት ስራሕ ህንፀት ምስ ወደአ ኣብ ፅርጊያ ዝተርፍ ጓሓፍ ክልዓል ዘይገበረን ዝጥቀመሉ ዝነበረ ቦታ ከየፅረዩ ዝተረፈ ሰብ ከከም ክብደቱ ናይቲ ጓሓፍ እንዳተረአዩ ካብ ብር 500 -2000 ወይ ካብ 1 ወርሒ እስካብ 3ተ ወርሒ ብዝበፅሕ እስራት ይቕፃዕ፣

8. ካብ ግልጋሎት ውሃብቲ ወይ ካብ ንግዲ ትካላት ወይ መፍረይቲ ዝምንጬው መርዛም ዘይኮነ ጓሓፍ ብኣግባቡ ዘይሓዘን ክኣሊ ዘይከኣለን ሰብ ብገበን ሕጊ ካብዚ ንላዕሊ ዘቕፅእ እንተዘይኮይኑ ካብ ብር 2500

4. የእንስሳ ባለቤት፣ የከተማ ነዋሪ ከእንስሶቹ የሚወጣው ቆሻሻ ለመድፊያ ባልተፈቀደ ቦታ ደፍቶ ከተገኘ ከብር 150 እስከ ብር 300 /ከአንድ መቶ ሃምሳ እስከ ሶስት መቶ ብር/ ወይም አንድ ወር በሚደርሰ እስራት ይቀጣል፣

5. ከድርጅት የሚወጣ መርዘኛ ቆሻሻ ባልተፈቀደ ቦታ ከተደፋ ድርጅቱ ወይም የድርጅቱ ባለቤት የደፋውን ቆሻሻ አጣርቶ ወይም ለማጣራት የወጣ ወጪ ከፍሎ ከብር 10000 እስከ ብር 20000 /ከአስር ሽ ብር እስከ ሃያ ሺ ብር / ወይም ከ3 አመት እስከ 5 አመት በሚደርሰ እስራት ይቀጣል፣

6. ከመኖሪያ ቤት የሚወጣ ቆሻሻ በመንገድ ወይም ባልተፈቀደ ቦታ ጥሎ የተገኘ ከብር 80 እስከ ብር 150 /ከሰማንያ ብር እስከ አንድ መቶ ሃምሳ ብር/ ወይም በ15 ቀናት እስራት ይቀጣል፣

7. ቤቶች ለመገንባት ከሚመለከተው አካል ፈቃድ አግኝቶ ለግንባታ ስራዎች ያቀረባቸው የግንባታ ዕቃዎች ግንባታው ጨርሶ በመንገድ ላይ የሚቀር ቆሻሻ እንዲነሳ ያላደረገና ሲጠቀምበት የነበረ ቦታ ሳያፀ የቀረ ሰው እንደ ቆሻሻው ክብደት እየታየ ከብር 500 እስከ 2000 ወይም ከአንድ ወር እስከ ሶስት ወር በሚደርስ እስራት ይቀጣል፣

8. ከአገልግሎት ሰጪ ወይም ከንግድ ድርጅቶች ወይም ከአምራቾች የሚነጭ መርዛኛ ያልሆነ ቆሻሻ በአግባቡ ያልያዘና ማስወገድ ያልቻለ ሰው በወንጀል ህግ ከዚህ በላይ የሚያስቀጣው ካልሆነ ከብር 2500 እስከ ብር 5000 /ከሁለት ሺ አምስት መቶ እስከ አምሰት ሺ ብር/ ወይም

www.abyssinialaw.com

እስካብ ብር 5000 /ካብ ክልተ ሺሕን ሓሙሽተ ሚኢትን እስካብ ሓሙሽተ ሺሕ ብር/ ወይ ካብ ሰለስተ ወርሒ እስካብ ሽድሽተ ወርሒ ብዝበፅሕ ማእሰርቲ ይቕፃዕ፡፡

23. ግቡእ ምትሕብባር

ውልቀ ሰብ ወይ መንግስታዊ ወይ ዘይመንግስታዊ ትካል ኣብ ኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅ ግቡእ ምትሕብባር ኣለዎ፡፡

24. ደንብን መምርሒን ምውፃእ ስልጣን

1. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኸውን ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ይወፅእ፣
2. ነዚ ኣዋጅን እዚ ኣዋጅ ሲዒቡ ዝወፅእ ደንቢን መፈፀሚ ዝኸውን መምርሒ ብቢሮ ክውፅእ ይክእል፡፡

25. ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ኣዋጅ ወይ ደንቢ ወይ መምርሒ ወይ ናይ ኣሰራርሓ ልምዲ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃሚነት ኣይህልዎምን፡፡

26. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ

እዚ ኣዋጅ ብነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ ተሓቲሙ ካብ ዝወፀሉ ዕለት ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

ከሶስት ወር እስከ ስድስት ወር በሚደርስ እስራት ይቀጣል፡፡

23. የመተባበር ግዴታ

ግለሰብ ወይም መንግስታዊ ወይም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

24. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

1. ይህን አዋጀ ማስፈፀሚያ የሚሆን ደንብ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይወጣል፣
2. ይህን አዋጅ እና አዋጁን ተከትሎ የሚወጣውን ደንብ ማስፈፀሚያ የሚሆን መመሪያ በቢሮ ሊወጣ ይችላል፡፡

25. ተፈፃምነት የሌላቸው ሕጎች

ይህን አዋጅ የሚቃረን፣ አዋጅ ወይም ደንብ ወይም መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃምነት አይኖሮውም፡፡

26. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. ---- መቐለ 192/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. ------- መቐለ 192/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 192/2003

ንዕላማታት ዩንዬናትን መሰረታዊ ማሕበራትን መፈፀሚ ዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ

ብደረጃ ክልል ውሕስነት ምግቢ ንምርግጋፅን ድኽነት ንምጥፋእን እቶት ፍርያት ሕርሻ ንምዕባይ ድኹዒ ምጥቃም ዓብይ ግዲ ስለዘለዎ፣

ዮኒዮናትን መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ብዘለወን ገንዘባዊ ዓቕሚ ዘበናዊ ድኹዒ ንተጠቀምቲ ገባራት ሙሉእ ብሙሉእ ስለዘየቕርባን እዚይ ንምፍታሕ ንመለቓሕቲ ትካላት ብቑፅ ውሕስና ክህባ ስለዘይከኣላን ካብ ንግዲ ባንኪ ኢትዮጵያ ብውሕስና መንግስቲ እዚ ክልል ልቓሕ ዝረኽባሉ ኩነታት ምፍጣር ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ዩኒዮናትን መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ኣብ 2003/2004 ዘመነ ምህርቲ ንዘካይድኦ ልምዓታዊ ስራሕቲ ዓቕሚ ፈጢረን ክቕፅላ ነዚ መፈፀሚ ዝውዕል ውሕስና ልቓሕ ምሃብ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 /3//ሀ/ን ናይዚ ክልል ፋይናንስ ምምሕዳር

አዋጅ ቁጥር 192/2003

ለዩንዮኖችና መሰረታዊ ሕብረት ስራ ማህበራት አላማ ማስፈፀሚያ የሚውል የብድር ውል የበጀት ዋስትና ለመስጠት የወጣ አዋጅ

በክልል ደረጃ የምግብ ዋስትና ለማረጋገጥና ድህነት ለማጥፋት የእርሻ ምርት ለማሳደግ ማዳበሪያ መጠቀም ትልቅ ሚና ያለው በመሆኑ፣

ዮንዮኖችና መሰረታዊ የሕብረት ስራ ማህበራት ባላቸው የገንዘብ ዓቅም ዘመናዊ ማዳበርያ ለተጠቃሚ ገበሬዎች ሙሉ በሙሉ ስለማያቀርቡና ይህ ችግር ለመፍታት ለአበዳሪ ድርጅቶች ብቁ ዋስትና መሰጠት ስለማይችሉ ከኢትዮጳያ ንግድ ባንክ በክልል መንግስት ዋስትና ብድር የሚያገኙበትን ሁኔታ መፍጠር አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ዩኒዮኖችና መሰረታዊ የሕብረት ስራ ማህበራት በ2003/2004 የምርት ዘመን ለሚያካሂዱት የልማት እንቅስቃሴዎች ዓቅም ፈጥረው እንዲቀጥሉ ለዚሁ መፈፀሚያ የሚውል የብድር ዋስትና መሰጠት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ እና የክልሉ የፋይናንስ አስተዳደር

www.abyssinialaw.com

ኣዋጅ ቁፅሪ 26/1989 ዓንቀፅ 32 መሰረት ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ንዕላማ ዩኒዮናትን መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን መፈፀሚ ዝኸውን ውዕል ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 192/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2. ውሕስና ዝተውሃበ መጠን ልቓሕ

ዩኒዮናትን መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ካብዚ ንዳሓር "ተለቃሓይ" እንዳተብሃላ ንዝፅውዓ ክሳብ ብር 600,000,000 /ሽዱሽተ ሚኢቲ ሚልዮን ብር/ ካብ ንግዲ ባንኪ ኢትዮጵያ ክልቀሓ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ውሕስና ሂቡ ኣሎ፡፡

3. ኣፈፃፅማ እቲ ልቓሕ

1. እቲ ዝርከብ ልቓሕ ብዝተመረፃ ዮንዮናትን መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ኣቢልካ ዘበናዊ ድኹዒ /ማዳበሪያ/ ካብ ውሽጢ ዓዲ መቕረብቲ ትካላት ገዚእካ ብምቕራብ ሕርሻ ምህርትን መፍራያይነትን ብምዕባይ ሓረስቶት ክልልና ብስድራ ደረጃ ውሕስነት ምግቢ ንምርግጋፅ ዝውዕል ይኸውን፣
2. እቲ ልቓሕ ዝምለስ እቲ ውዕል ካብ ዝተኣሰረሉ ግዜ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ኮይኑ መጠን ወለድን ኣግባብ ኣመላልስኡን መለቓሓይ ባንክን መንግስቲ እዚ ክልልን ብዝገብሩዎ ስምምዕነት ይኸውን፡፡

አዋጅ ቁጥር 26/1989 አንቀፅ 32 መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል፡፡

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "ለዮኒዮችና መሰረታዊ ሕብረት ስራ ማህበራት ዓላማ ማስፈፀሚያ የሚውል የብድር ውል የበጀት ዋስትና ለመሰጠት የወጣ አዋጅ ቁጥር 192/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ዋስትና የተሰጠው የብድር መጠን

ዮኒዮኖችና መሰረታዊ የሕብረት ስራ ማህበራት ከዚህ በኋላ "ተበዳሪ" እየተባሉ የሚጠሩ እስከ ብር 600,000,000 /ሽዱሽት ሚኢቲ ሚሊዮን/ ብር የሚደርስ ገንዘብ ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እንዲበደሩ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ዋስትና ሰጥቷል፡፡

3. የብድሩ አፈፃፀም

1. የሚገኘው ብድር በተመረጡ ዮኒዮኖችና መሰረታዊ የሕብረት ስራ ማሕበራት አማካኝነት ማዳበሪያ ከአገር ውስጥ አቅራቢ ድርጅቶች ገዝተው በማቅረብ የእርሻ ምርትና አምራችነት በማሳደግ የክልላችን ገበሬዎች በቤተሰብ ደረጃ የምግብ ዋስትና ለማረጋገጥ የሚውል ይሆናል፣
2. ብድሩ የሚመለሰው ውሉ ከተፈፀመበት ጊዜ ጀምሮ በአንድ አመት ጊዜ ውስጥ ሆኖ የወለድ መጠንና የአመላለሱ ሁኔታ አበዳሪው ባንክና የክልሉ መንግስት በሚያደርጉት ስምምነት ይሆናል፡፡

www.abyssinialaw.com

4. ግቡእ መንግስቲ ክልል ትግራይ

1. ተለቓሓይ ንዝተለቐሖ ገንዘብ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብእዋኑ እንተዘይመሊሱ ካብ በጀት እዚ ክልል ምስወለዱ ተነኪዮ ዝኽፈል ይኸውን፣
2. ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነቲ ዘይተመለሰ ልቓሕ ብምእካብ ወይ ሕጋዊ ብዝኾነ ኣገባብ ብምምላስ ነቲ ዝተነከየ በጀት ምስወለዱ ክትክእ ኣለዎ፡፡

5. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ

እዚ ኣዋጅ እቲ ውዕል ካብ ዝተፈረመሉ ዕለት ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ፕረዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

4. የትግራይ ክልል መንግስት ግዴታ

1. ተበዳሪ የተበዳሪውን ገንዘብ በሙሉ ወይም በከፊል በወቅቱ ካልመለሰ ከብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ በጀት ከነወለዱ ተቀንሶ የሚከፈል ይሆናል፣
2. የክልሉ መንግስት ተበዳሪ ያልመለሰውን ገንዘብ ከነወለዱ በመሰብሰብ ወይም ሕጋዊ በሆነ መንገድ በመመለስ የተቀነሰውን በጀት መተካት አለበት፡፡

5. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ውሉ ከተፈፀመበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. ---- መቐለ 193-/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. ------- መቐለ 193/2003 ዓ/ም

ቁፅሪ ኣዋጅ 193/2003

ንስድራ ተኮር ተጠቀምቲ ዝውዕል ልቓሕ ውሕስና ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብዝርከቡ ደደቢት ማይክሮ ፋይናንስን ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ኣቢሉ ኣብ ዘበነ ምህርቲ 2003/2004 ኣብ ስድራ ተኮር ፓኬጅ ንዝሕቆፉ ሓደሽትን ኣብ መጠናኸሪ ስራሕ ንዝሕቆፉ ሓረስቶትን ኣብ ገጠር ዝነብሩ መሬት ዘይብሎም መናእሰይን ከምኡ'ውን ካብ ሓደ ዶላር ናብ ክልተ ዶላርን ልዕሊኡን ንዝሰጋገሩ ሓረስቶት ንስድራ ተኮር ፓኬጅ መፈፀሚ ዝውዕል 400000000 /ኣርባዕተ ሚኢቲ ሚልዮን ብር/ ካብ ንግዲ ባንኪ ኢትዮጵያ ንምልቃሕ ዘኽእል ናይ ውሕስና ኣዋጅ ምውፃእ ኣድላይ ምዃኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ን ኣዋጅ ምምሕዳር ፋይናንስን ቁፅሪ 26/1989 ዓንቀፅ 32 ብዝተውሃቦ ስልጣን ውሕስና ልቓሕ ንምሃብ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

አዋጅ ቁጥር 193/2003

ለቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ተጠቃሚዎች የሚውል የብድር ዋስትና ለመስጠት የወጣ አዋጅ

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በሚገኙ ደደቢት ማይክሮ ፋይናንስና የሕብረት ስራ ማህበራት አማካኝነት በ2003/2004 የምርት ዘመን በቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ለሚታቀፉ አዲስና በማጠናከሪያ ስራ ለሚታቀፉ ገበሬዎች እና በገጠር ለሚኖሩ መሬት የሌላቸው ወጣቶች እንዲሁም ከአንድ ዶላር ወደ ሁለት ዶላርና ከዚያ በላይ ለሚሸጋገሩ ገበሬዎች ለቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ማስፈፀሚያ የሚውል 400000000 /አራት መቶ ሚልዮን ብር/ ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ለመበደር የሚያስችል የዋስትና አዋጅ ማውጣት አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ መንግስት ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ እና የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 26/1989 ዓንቀፅ 32 በተሰጠው ስልጣን መሰረት የብድር ዋስትና ለመስጠት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል፡፡

ናይ ሓደ ዋጋ / ያንዱ ዋጋ	ብር 15.50

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ / ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

1. ሓጺር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ብደደቢት ማይክሮ ፋይናንስን ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ኣቢሉ ኣብ ስድራ ተኮር ፓኬጅ ንዝሕቆፉ ሓረስቶትን መናእሰይን ዝውዕል ውሕስነት ልቓሕ ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 193/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል፡፡

2. ውሕስና ዝውሃቦ መጠን ልቓሕ

ደደቢት ማይክሮ ፋይናንስን ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ድሕሪ'ዚ "ተለቃሕቲ" እንዳተብሃሉ ዝፅውዑ ብር 400000000 /ኣርባዕተ ሚኢቲን ሚሊዮን ብር/ ክልቅሑ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ውሕስና ሂቡ ኣሎ፡፡

3. ኣፈፃፅማ እቲ ውሕስና

1. እዚ ውሕስና ንሓደሽትን ኣብ መጠናኸሪ ዝሕቆፉ ሓረስቶትን ከምኡ'ውን ኣብ ገጠር ዝነብሩ መሬት ዘይብሎም መናእሰይን ዝውዕል ናይ ስድራ ተኮር ፓኬጅ መፈፀሚ ልቓሕ ኮይኑ ውዕል ካብ ዝተኣሰረሉ ጀሚሩ ንሓሙሽተ ዓመት ዝፀንሕ ይኸውን፣
2. ተለቃሕቲ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሰ ግዘ ውሽጢ እቲ ልቓሕ ክምልሱ ኣለዎም፣
3. መጠን ወለድን ኣግባብ ኣመላልሳ ልቓሕን ናይ ትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትን እቲ ባንክን ብዝገብርዎ ስምምዕነት ይውሰን፡፡

4. ግቡእ ክልላዊ መንግስቲ

1. ተለቃሓይ ዝተለቀሖ ገንዘብ ብሙሉእ ወይ ብኸፋክል ብእዋኑ ክምልስ እንተዘይኪኢሉ ካብ በጀት እዚ ክልል ተቐኒሱ ዝኸፈል ይኸውን፣

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "በደደቢት ማይክሮ ፋይናንስና ሕብረት ስራ ማህበራት አማካኝነት በቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ለሚታቀፉ ገበሬዎችና ወጣቶች የሚውል የብድር ዋስትና ለመስጠት የወጣ አዋጅ ቁጥር 193/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. በዋስትና የሚሰጥ ብድር መጠን

ደደቢት ማይክሮ ፋይናንስና ሕብረት ስራ ማህበራት ከዚህ በኋላ "ተበዳሪዎች" እየተባሉ የሚጠሩ ብር 400000000 /አራት መቶ ሚሊዮን ብር/ ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እንዲበደሩ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ዋስትና ሰጥቷል፡፡

3. የዋስትናው አፈፃፀም

1. ይህ ዋስትና ለአዲስና የማጠናከሪያ ስራ ለሚያስፈልጋቸው ገበሬዎች፣ እንዲሁም በገጠር ለሚኖሩ መሬት የሌላቸው ወጣቶች ለቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ማስፈፀሚያ የሚውል ብድር ሆኖ ውሉ ከተፈረመበት ጀምሮ ለአምስት ዓመት የሚቆይ ይሆናል፣
2. ተበዳሪዎች በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ ብድሩ መመለስ አለባቸው፣
3. የወለድ መጠንና ብድሩ የሚመለስበት አገባብ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትና ባንኩ በሚያደርጉት ስምምነት መሰረት ይወሰናል፡፡

4. የክልሉ መንግስት ግዴታ

1. ተበዳሪው የተበደረው ገንዘብ በሙሉ ወይም በከፊል በጊዜው መመለስ ካልቻለ በክልሉ በጀት ተቀንሶ የሚከፈል ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

2. ክልል መንግስቲ ዘይተመለሰ ልቓሕ ብምእካብ ንዝተቐነሰ በጀት ክትክእ ኣለዎ፡፡

5. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ

እዚ ኣዋጅ እቲ ውዕሊ ካብ ዝተፈረመሉ ዕለት ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ፕረዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

2. የክልሉ መንግስት ያልተመለሰ ብድር በመሰብሰብ ለተቀነሰው በጀት መተካት አለበት፡፡

5. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ውሉ ከተፈረመበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 10 መቐለ
194/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 10 መቐለ
194/2003 ዓ.ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 194/2003

ቤት ፅሕፈት ምልሻ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ክልልና ዘሎ ሓይሊ ምልሻ ብኣግባቡ ወዲቡን መሪሑን ኣብ ምሕላው ሰላምን ምርግጋፅ ድሕንነትን ሕ/ሰብ ተርኡ ብኣግባቡ ንክፃወት ዘኽእል ቤት ፅሕፈት ሚልሻ ምጥያሽ ኣድላይ ምዃኑ ስለዝተኣመነሉ፡፡

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ ምንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 49/3(ሀ) ዝተውሃቦ ስልጣን እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውጺኡ ኣሎ፡፡

ዓንቐፅ 1

ሓፂር ርእሲ

እዚ "ኣዋጅ ቤት ፅሕፈት ምልሻ ብሄራዊ ክልላዊ ምንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምጥያሽ ዝወፀ ቁፅሪ ኣዋጅ 194/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

ዓንቀፅ 2

ትርጉም

1. "መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡
2. "ቢሮ"" ማለት ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን ቢሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡

አዋጅ ቁጥር 194/2003

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚልሻ ፅሕፈት ቤት እንደገና ለማቋቋም የወጣ ኣዋጅ

በክልላችን ያለው የሚልሻ ሃይል በአግባቡ አደራጅቶና መርቶ ሰላምን በመጠበቅና የሕብረተሰቡን ድሕንነት ለማረጋገጥ የበኩሉን ድርሻ በአግባቡ እንዲወጣ የሚያስችል የሚልሻ ፅሕፈት ቤት እንደገና ማቋቋም አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፡፡

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ክልል ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3(ሀ) በተሰጠው ስልጣን መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል፡፡

አንቀፅ 1

አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚልሻ ፅሕፈት ቤት እንደገና ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 194/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

ዓንቀፅ 2

ትርጉም

1. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፡፡
2. "ቢሮ" ማላት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ነው፡፡

ናይ ሓደ ዋጋ / ያንዱ ዋጋ	ብር 6.15

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ / ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

3. “ቤት ፅሕፈት” ማለት ቤት ፅሕፈት ምልሻ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡

4. “ምልሻ” ማለት ብህዝቢ ተመልሚሉ ዝተዓጠቐን ናይ ሸባቢኡ ሰላምን ፀጥታን ንምሽባር ብመንግስቲ ኣፍልጦ ዝተውሃቦ ዕጡቕ እዩ፡፡

ዓንቐፅ 3

ዕላማ

1. ኩሉ መዳያዊ ናይ ህዝቢ ረብሓታትን ሰላምን ፀጥታን ምሕላው፣ ነዚ ዝዳፍኡ እንትህልው ምክልኻል፡፡
2. ህዝባዊ ምልሻ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣብ ልምዓት ንሰ/ምምሕዳርን ምንጋስ ተርኡ ክፃወት ምግባር፡፡

ዓንቐፅ 4

ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንኣንስታይ ፆታ'ውን ዝሓውስ እዩ፡፡

ዓንቐፅ 5

ምጥያሽን ተፀዋዕነትን

1. ቤት ፅሕፈት ምልሻ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እናተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝካኣለ መንግስታዊ ቤት ፅዮ እዚ ክልል ኾይኑ ተጣይሹ ኣሎ፡፡
2. ተፀዋዕነት እዚ ቤት ፅሕፈት ንቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ

ዓንቐፅ 6

ኣወዳድባ እዚ ቤት ፅሕፈት

1. ብርእሰ ምምሕዳር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሽወም ሓላፊ ቤት ፅሕፈት

3. “ፅህፈት ቤት” ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምልሻ ፅህፈት ቤት ነው፡፡

4. ”ምልሻ” ማለት በህዝብ ተመልምሎ የአከባቢው ሰላምና ፀጥታ ለማስከበር በመንግስት እውቅና የተሰጠው ታጣቂ ነው፡፡

አንቀፅ 3

አላማ

1. ሁሉን አቀፍ የህዝብ ጥቅሞችን ሰላምና ፀጥታ መጠበቅ፣ ይህን የሚቃረኑ ሲኖሩ መከላከል፡፡
2. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚካሄደው የልማትና መልካም አስተዳደር ግንባታ የሚልሻ ሃይል ተራውን እንዲጫወት ማድረግ ፡፡

አንቀፅ 4

የፆታ አገላለፅ

ከከም ኣድላይነቱ ንስርሑ ዘድልዩ ክይዲ ስራሕትን ሰራሕተኛታትን ይህልዎ፡፡

አንቀፅ 5

ማቋቋምና ተጠሪነት

1. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ርእሰ መስተዳደር የሚልሻ ፅሕፈት ቤቱ ሓላፊ መንግስታዊ መስሪያ ቤት ሆኖ ተቋቁመዋል፡፡
2. የፅሕፈት ቤቱ ተጠሪነት ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ይሆናል፡፡

አንቀፅ 6

የፅህፈት ቤቱ አደረጃጀት

1. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ርእሰ መስተዳደር የሚሾም የፅሕፈት ቤቱ ሓላፊ

www.abyssinialaw.com

2. ከከም ኣድላይነቱ ንስርሑ ዘድልዩ ከይዲ ስራሕትን ሰራሕተኛታትን ይህልዎ፡፡

2. ብቤት ፅሕፈት ምልሻ ክልል ትግራይ ብክልል፣ ብዞባ ፣ ብወረዳ ዝተወደበ ኮይኑ በዚ ኣዋጅ ቆይሙ ኣሎ፡፡

3. ብመንግስቲ በጀት ዝመሓደሩ መራሕቲ ካብ ክልል ክሳብ ወረዳ ይህልውዎ ካብዚ ወፃኢ ዘለዉ ኣካላት ሓይሊ ምልሻ ዝህብዎ ግልጋሎት ብዘይ ክፍሊት ዝፍፀም እዩ፡፡

2. እንደየ አስፈላጊነቱ ለስራው የሚያስፈልጉ የስራ ሂደቶችና ሰራተኞች ይኖሩታል፡፡

3. የትግራይ ክልል ሚሊሻ ፅህፈት ቤት በክልል፣ በዞን፣ በወረዳ፣የተዋቀረ ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡

4. በመንግስት በጀት የሚተዳደሩ መሪዎች በክልል እስከ ወረዳ ይኖሩታል፡፡ ከዚህ ውጥ ያሉ የሚሊሻ ሃይል ኣባሎች የሚሰጡት አገልግሎት ያለ ክፍያ የሚፈፀም ነው፡፡

ዓንቐፅ 7

ስልጣንን ተግባርን እቲ ቤት ፅሕፈት

1. በቢ ደረጅኡ ዝህልው ውዳበታት ቤት ፅሕፈት ምልሻ የጣይሽ ፣ የተሓባብር፣ ይመርሕ፣

2. ብክልል መንግስቲ ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት በብ ደረጅኡ ንዝቐውም ምልሻ ሓይሊ ሰብ ይምልምል ፣ የዕጥቅ ህንፀቶም ብላዕለዋይነት ይመርሕ፡፡

3 ምስ ህዝባዊ ፖሊስ ብምትሕብባር ከባቢያዊ ናይ ፀጥታ ሓይሊ ኮይኑ ይሰርሕ፣

4 ናይ ከባቢኡ ፀጥታ የኽብር ፣ ሕጊ ዝጥሕሱ ሰባት እንትረክብ ሒዙ ናብ ፖሊስ ምስፀብፃበን እግዚብትን የቕርብ፡፡

5 ኣብ ከባቢኡ ሸፋቱ፣ ሰረቕቲ ንገበን ስራሕ ዝተወደቡን ካለኦት ሕጊ ዝጥሕሱ ሰባት ምህላዎም እንትሰምዕ ወይ እትንርኢ ቀልጢፉ ናብ ዝምልከቶ ይፅብፅብ ፣ ባዕሉ ኣብ ቁፅፅር ዝኣትወሉ ስጉምቲ ይወስድ ፣ ምስ ከባቢኡ ህዝቢ ተሓባቢሩ ክተሓዙ ይገብር፡፡

6 ኣብ ከባቢኡ ዝካየድ ዳህሰሳታት ምስ ህዝባዊ ፖሊስን ዘይዓጠቐ ህዝብን ተሓባቢሩ ይወፍር፡፡

7. ምስ ህዝባዊ ፖሊስ ብምትሕብባር ነናይ ከባቢኡ ህዝባውን መንግስታውን ትካላትን ኣብያተ ፅሕፈትን ድሕንነቶም ይሕሉ፡፡

አንቀፅ 7

የፅሕፈት ቤቱ ስልጣንና ተግባር

1. በየደረጃው የሚሊሺያ ጽ/ቤት ያቋቁማል፣ ያስተባብራል ይመራል ፡፡

2. በክልል መንግስት በሚወጣ መመሪያ መሰረት በየደረጃው ለሚቋቋም ሚሊሺያ የሰው ሃይል ይመለምላል ፣ያስታጥቃል፣ አደረጃጀታቸውን በበላይነት ይመራል

3. ከህዝባዊ ፖሊስ ጋር በመተባበር የአከባቢ የፀጥታ ሃይል ሆኖ ይሰራል፣

4. የኣከባቢው ፀጥታ ያስከብራል ፣ ህግ የሚጥሱ ሰዎች ሲያገኝ ይዞ ወደ ፖሊስ ከሪፓርትና ኢግዚቪት ጋር ያቀርባል፡፡

5. በአከባቢው ሽፍቶች፣ ሌቦች፣ ለወንጀል ስራ የተደራጁትንና ሌሎች ህግ የሚጥ ሰዎች መኖራቸው ሲሰማ ወይም ሲያይ ባስቸኳይ ወደ ሚመለከተው ሪፖርት ያደርጋል ፣ ራሱ በቁጥጥር ስር የሚውልበትን እርምጃ ይወስዳል፣ ከአከባቢው ህዝብ ጋር ተባብሮ እንዲያዙ ያደርጋል፡፡

6. በአከባቢው የሚደረጉ አሰሳዎች ከህዝባዊ ፖሊስና ካልታጠቀ ህዝብ ተባብሮ ይንቀሳቀሳል፡፡

7. ከህዝባዊ ፖሊስ ጋር በመተባበር ለአካባቢው ህዝባዊና መንግስታዊ ድርጅት ጽ/ቤቶች ደህንነት ይጠብቃል፡፡

www.abyssinialaw.com

8. ናይ ማሕበራዊ ኣብያተ ፈርዲ ትእዛዛትን በብ ደረጅኡ ዘሎ ምምሕዳር ዝህቦ ስራሕቲ ይፍፅም፡፡

9. ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ምስ ክልል ፖሊስን መከላኸሊ ሰራዊት ኢትዮጵያ ንሰላምን ድሕንነትን ይሰርሕ፡፡

10. ንብዙሕ ግዜ ካብ ማእቶትን ናብራን ዝንፅል ናይ ፀጥታን ካልኦት መንግስታዊ ስራሕትን ክዋሃቦ ኣይግባእን ክፍፅምውን ኣይግደድን፣

11. ብዝወፅእ ውሽጠ ደንቢ መሰረት ኣባላቱ የመሓድር፡፡

12. በጀት ኣዳልዩ የቕርብ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ የውዕል ፡፡

13. ኣብ በብጣብይኡ (ቐበሊኡ) ዘሎ መሐለውታ ሓይሊ መከላኸሊ ሃገር ክሳብ ዘልዕሎ ኣብ ትሕቲ ቤት ፅሕፈት ምልሻ ተጠርኒፎም ክንቀሳቀሱ ይገብር፡፡

14. ናይ ምክልኻልን ምእላይን ጎንፂ ስራሕቲ ይሰርሕ

ዓንቐፅ 8

ሰልጣንን ተግባርን ሓላፊ ቤት ፅሕፈት

1. በቢ ደረጅኡ ዝህልው ውዳበታት ቤት ፅሕፈት ምልሻ የጣይሽ ፣ የተሓባብር፣ ይመርሕ፣

2. ብክልል መንግስቲ ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት በብ ደረጅኡ ንዝቐውም ምልሻ ሓይሊ ሰብ ይምልምል ፣ የዕጥቕ ህንፀቶም ብላዕለዋይነት ይመርሕ፡፡

3. ምስ ህዝባዊ ፖሊስ ብምትሕብባር ከባቢያዊ ናይ ፀጥታ ሓይሊ ኮይኑ ይሰርሕ፣

4. ናይ ከባቢኡ ፀጥታ የኽብር ፣ ሕጊ ዝጥሕሱ ሰባት እንትረክብ ሒዙ ናይ ፖሊስ ምስፀብፃበን እግዚብትን የቕርብ፡፡

8. የማህበራዊ ፍ/ቤቶች ትእዛዞችና በየደረጃው ያለው አስተዳደር የሚሰጠውን ስራዎች ይፈፅማል፡፡

9. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከክልል ፖሊስና ከኢትዮፅያ መከላከያ ሰራዊት ጋር ለሰላምና ለድህንነት ይሰራል፡፡

10. ለብዙ ግዜ ከንሮውና ከምርት ስራ የሚነጠል የፀጥታና የሌሎች መንግስታዊ ስራዎች ሊሰጠው አይገባም፡፡ ከመፈፀምም አይገደድም፡፡

11. በሚወጣ የውስጥ ደንብ መሰረት አባሎቹን ያስተዳድራል፡፡

12. በጀት አዘጋጅቶ ያቀርባል፣ ሲፈቀድ በስራ ላይ ያውላል

13. በየቀበሌው (ጣብያው) ያለው የተጠባባቂ ሃይል መከላከያ ሃገር እስኪያነሳው ድረስ በሚልሻ ፅሕፈት ቤት ሚልሻ ሰር ሆኖ እንዲንቀሳቀስ ማድረግ

14. ግጭት የመከላከልና የማስወገድ ስራ መስራት፡፡

አንቀፅ 8

የፅሕፈት ቤቱ ሓላፊ ስልጣንና ተግባር

1. በየደረጃው የሚልሺያ ጽ/ቤት ያቋቁማል፣ ያስተባብራል ይመራል ፡፡

2. በክልል መንግስት በሚወጣ መመሪያ መሰረት በየደረጃው ለሚቋቋም ሚልሺያ የሰው ሃይል ይመለምላል ፣ያስታጥቃል፣ አደረጃጀታቸውን በበላይነት ይመራል

3. ከህዝባዊ ፖሊስ ጋር በመተባበር የአከባቢ የፀጥታ ሃይል ሆኖ ይሰራል፣

4. የአከባቢው ፀጥታ ያስከብራል ፣ ህግ የሚጥሱ ሰዎች ሲያገኝ ይዞ ወደ ፖሊስ ከሪፓርትና ኢግዚቢት ጋር ያቀርባል፡፡

www.abyssinialaw.com

5. ኣብ ከባቢኡ ሽፋቱ፣ ሰረቕቲ ንገበን ስራሕ ዝተወደቡን ካለኦት ሕጊ ዝጥሕሱ ሰባት ምህላዎም እንትሰምዕ ወይ እትንርኢ ቀልጢፉ ናብ ዝምልከቶ ይፅብፅብ ፣ ባዕሉ ኣብ ቁፅፅር ዝኣትወሉ ስጉምቲ ይወስድ ፣ ምስ ከባቢኡ ህዝቢ ተሓባቢሩ ክተሓዙ ይገብር፡፡

6. ኣብ ከባቢኡ ዝካየድ ዳህሰሳታት ምስ ህዝባዊ ፖሊስን ዘይዓጠቐ ህዝብን ተሓባቢሩ ይወፍር፡፡

7. ምስ ህዝባዊ ፖሊስ ብምትሕብባር ነናይ ከባቢኡ ህዝባውን መንግስታውን ትካላትን ኣብያተ ዕሕፈትን ድሕንነቶም ይሕሉ፡፡

8. ናይ ማሕበራዊ ኣብያተ ፈርዲ ትእዛዛትን በብ ደረጅኡ ዘሎ ምምሕዳር ዝህቦ ስራሕቲ ይፍፅም፡፡

9. ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ምስ ክልል ፖሊስን መከላኸሊ ሰራዊት ኢትዮጵያ ንሰላምን ድሕንነትን ይሰርሕ፡፡

10. ንብዙሕ ግዜ ካብ ማእቶትን ናብራን ዝንፅል ናይ ፀጥታን ካልኦት መንግስታዊ ስራሕትን ክዋሃቦ ኣይግባእን ክፍፅምውን ኣይግደድን፣

11. ብዝወፅእ ውሽጠ ደንቢ መሰረት ኣባላቱ የመሓድር፡፡

12. በጀት ኣዳልዩ የቕርብ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ የውዕል ፡፡

13. ኣብ በብጣብይኡ (ቑበሊኡ) ዘሎ መሐለውታ ሓይሊ መከላኸሊ ሃገር ክሳብ ዘልዕሎ ኣብ ትሕቲ ቤት ዕሕፈት ምልሻ ተጠርኒፎም ክንቀሳቀሱ ይገብር፡፡

14. ናይ ምክልካልን ምእላይን ጎንፂ ስራሕቲ ይሰርሕ፡፡

15. ቤት ዕሕፈት ምልሻ መምርሒን ኣውፂኡ ብቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን እንትፀድቀሉ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይገብር ፡፡

5. በአከባቢው ሽፍቶች፣ ሌቦች፣ ለወንጀል ስራ የተደራጁትንና ሌሎች ህግ የሚጥ ሰዎች መኖራቸው ሲሰማ ወይም ሲያይ ባስቸኳይ ወደ ሚመለከተው ሪፖርት ያደርጋል ፣ ራሱ በቁጥጥር ስር የሚውልበትን እርምጃ ይወስዳል፣ ከአከባቢው ህዝብ ጋር ተባብሮ እንዲያዙ ያደርጋል፡፡

6. በአከባቢው የሚደረጉ አሰሳዎች ከህዝባዊ ፖሊስና ካልታጠቀ ህዝብ ተባብሮ ይንቀሳቀሳል፡፡

7. ከህዝባዊ ፖሊስ ጋር በመተባበር ለአካባቢው ህዝባዊና መንግስታዊ ድርጅት ጽ/ቤቶች ደህንነት ይጠብቃል፡፡

8. የማህበራዊ ፍ/ቤቶች ትእዛዞችና በየደረጃው ያለው አስተዳደር የሚሰጠውን ስራዎች ይፈፅማል፡፡

9. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከክልል ፖሊስና ከኢትዮዕያ መከላከያ ሰራዊት ጋር ለሰላምና ለድህነት ይሰራል፡፡

10. ለብዙ ግዜ ከንሮውና ከምርት ስራ የሚነጠል የፀጥታና የሌሎች መንግስታዊ ስራዎች ሊሰጠው አይገባም፡፡ ከመፈፀምም አይገደድም፡፡

11. በሚወጣ የውስጥ ደንብ መሰረት አባሎቹን ያስተዳድራል፡፡

12. በጀት አዘጋጅቶ ያቀርባል፣ ሲፈቀድ በስራ ላይ ያውላል

13. በየቀበሌው (ጣብያው) ያለው የተጠባባቂ ሃይል መከላከያ ሃገር እስኪያነሳው ድረስ በሚልሻ ዕሕፈት ቤት ሚልሻ ሰር ሆኖ እንዲንቀሳቀስ ማድረግ

14. ግጭት የመከላከልና የማስወገድ ስራ መስራት፡፡

15. ሚልሻ የዕሕፈት ቤት መምርያ አውጥቶ በቢሮ ፀጥታና አስተዳደር ሲፀድቅለት በስራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፡፡

www.abyssinialaw.com

ዓንቐፅ 9

ምምሕልላፍ ስልጣን

ኣብ ቑፅሪ ኣዋጅ 185/2003 ዓንቐፅ 8.10 ንኡስ ዓንቐፅ (4፣6፣7) ንቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን ተዋሂቡ ዝነበረ ስልጣንን ተግባርን በዚ ኣዋጅ'ዚ ነዚ ቤት ፅሕፈት ተዋሂቡ ኣሎ፡፡

ዓንቀፅ 10

ስልጣን ደንብን መምርሕን ምውፃእ

1. ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ክልል ትግራይ ነዚ ኣዋጅ ተግባራዊ ንምግባር ዝሕግዝ ደንቢ የውፅእ፡፡
2. ቢሮ መምርሒ የውፅእ፡፡

ዓንቐፅ 11

ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ናይ ኣሰራርሓ ልምዲ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን፡፡

ዓንቐፅ 12

እዚ ኣዋጅ'ዚ ዝፀንዓሉ ግዜ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 13 ታሕሳስ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

አንቀፅ 9

ስልጣንን ማስተላለፍ

በአዋጅ ቁጥር 185/2003 አንቀፅ 8.10 ንኡስ አንቀፅ (4፣6፣7) ለፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ተሰጥቶ የነበረ ስልጣንና ተግባር በዚህ አዋጅ ለፅሕፈት ቤቱ ተሰጥቷል፡፡

ዓንቀፅ 10

ደንብና መመርያ የማውጣት ስልጣን

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ ደንብ ያወጣል፣
2. ቢሮው መመርያ ያወጣል፡፡

አንቀፅ 11

ተፈፃምነት የሌላቸው ሕጎች

ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመርያና የአሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈላምነት አይኖረውም፡፡

ዓንቀፅ 12

አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ

አዋጁ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት ታህሳስ 13/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 11 መቐለ 195/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 11 መቐለ 195/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 195/2003 ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ተግባርን ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ንምዉሳን ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ሕገ መንግስታት ፌደራልን ክልልናን ከምኡ እዉን ሃገርና ዝተቐበለቶም ዓለምለኸ ናይ ሰብኣዊ መሰል ሰምምዓትን ካልኦት ሕግታትን ዝተቐመጡ ሰብኣዊ መሰላት ንምትግባር ዝሕግዝ ሞያዊ ብቕዓት ዘሎዎ መገልገላይ ህዝብን ሰብኣዊ መሰላት ተሃነፅቲ ብምኽባር ናይ ህንፀትን፣ ተሃድሶን ሓለዋን ስራሕቲ ብዝግባእ ብምትግባር ገበን ኣብ ምክልኻል ርኡይ ግደ ክፃወት ዝኽእል ቤት ፅሕፈት ምጥያሽ ኣድላይ ብምኳኑ ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 49 ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ/ መሰረት ዝስዕብ ኣዋጅ ኣዉፂ ኣሎ፡፡

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

ዓንቀፅ 1
ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኣወዳድባ ስልጣንን ተግባርን ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ብሄራዊ ክልላ መንግስቲ ትግራይ ንምዉሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 195/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይካኣል፡፡

ዓንቀፅ 2
ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ ኣጠቓቕማ ናይቲ ቃል ካልእ ትርጉም ዘዉህቦ እንተዘይኮይኑ

አዋጅ ቁጥር 195/2003 የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት አደረጃጀት ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በፌደራልና በክልሉ ሕገ መንግስቶች እንደዚሁም አገራችን በተቀበለቻቸዉ አለምአቀፍ የሰብኣዊ መብቶች ለመተግበር የሚያግዝ ሙያዊ ብቃት ያለዉ የህዝብ አገልጋይና የታራሚዎች ሰብኣዊ መብቶች በማክበር የማረም ፣ የተሃድሶና የጥበቃ ስራዎች በሚገባ በመተግበር ወንጀልን በመከላከል ግልፅ ሚና ሊጫወት የሚችል ፅህፈት ቤት ማቋቋም አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልል ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣዉ የትግራይ ብሄራዊ ክልል ሕገ መንግስት አንቀፅ 49 ንኡስ አንቀፅ 3/ሀ/መሰረት የሚከተለዉን አዋጅ አዉጥቷል፡፡

ክፍል አንድ
አጠቃላይ

አንቀፅ 1
አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅ/ቤት አደረጃጀት ስልጣንና ተግባር ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 195/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

አንቀፅ 2
ትርጉም

በዚህ አዋጅ የቃሉ አጠቃቀም ሌላ ትርጉም የሚያሰጠዉ ካልሆነ

www.abyssinialaw.com

1. "ቤት ፅሕፈት" ማለት ብዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ብሄራዊ ክልል ትግራይ እዩ፡፡
2. "ተሃናፂ" ማለት ብሕጊ ስልጣን ብዝተወሃቦ ናይቲ ክልል ቤት ፍርዲ ዝተወሰነሉ ናይ ፍርዲ ቅፅዓት ኣብ ዉሽጢ ቤት ህንፀት ኣብ ምፍፃም ዝርከብ ናይ ተፈጥሮ ሰብ እዩ፡፡
3. "ቤት ህንፀት" ማለት ብቤት ፍርዲ ናይ እስራት ቅፅዓት ዝተወሰነሎም ሰባት ቅፅዓቶም ዝፍፅሙሉን ዝህነፁሉን ማእከል እዩ፡፡
4. "ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት" ማለት መሰረታዊ ናይ ህንፀት ሓለዋ ሙያ ስልጠና ወሲዱ ኣብቲ ቤት ፅሕፈት ተቆፂሩ ዝሰርሕ ኣባል ሓለዋ ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት እዩ፡፡
5. "ቤት ፍርዲ" ማለት ጉዳይ ገበንን ፍ/ሄርን ብሕጊ ናይ ምድናይ ስልጣን ዝተወሃቦ ወይ ብሕጊ ኣፍልጦ ዝተወሃቦ ቤት ፍርዲ ኮይኑ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ እዉን ዘጠቓልለ እዩ፡፡
6. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን እዩ፡፡

ክፍሊ ክልተ
ብዛዕባ ምጥያሽ ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት

ዓንቀፅ 3
ምጥያሽ

1. ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ካብዚ ንደሓር ቤት ፅሕፈት እናተብሃለ ዝፅዋዕ ኾይኑ ዓርሱ ዝኸኣለ ናይ ሕጊ ሰዉነት ዘለዎ ኣካል እዚ ክልላዊ መንግስቲ ኾይኑ ብዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ፡፡
2. ብሞያን ብሕጊን ዝተዉሃቦ ነፃን ሕሉዉ ኾይኑ ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን ይኸዉን፡፡

ዓንቀፅ 4
ዋና ቤት ፅሕፈት

ዋና ቤት ፅሕፈት ናይቲ ቤት ፅሕፈት ኣብ መቐለ ኾይኑ ከከም ኣድላይነቱ ኣብ ዉሽጢ እቲ ክልል ማእኸላት ኣብያተ ህንፀት ይህልዎ፡፡

1. "ፅህፈት ቤት" ማለት በዚህ አዋጅ የተቋቋመ የትግራይ ብሄራዊ ክልል የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅህፈት ቤት ነዉ፡፡
2. "ታራሚ" ማለት በሕግ ስልጣን በተሰጠዉ የክልሉ ፍርድ ቤት የተወሰነበት የፍርድ ቅጣት በማረሚያ ቤት ዉስጥ በመፈፀም የሚገኝ የተፈጥሮ ሰው ነዉ፡፡
3. "ማረሚያ ቤት" ማለት በፍርድ ቤት የእስራት ቅጣት የተወሰነባቸዉ ሰዎች ቅጣታቸዉን የሚፈፅሙበት እና ማእኸል ነዉ፡፡
4. "የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል ማለት መሰረታዊ የማረሚያ ጥበቃ ሞያ ስልጠና ወስዶ በፅሕፈት ቤቱ ተቀጥሮ የሚሰራ የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት ጥበቃ አባል ነዉ፡፡
5. "ፍርድ ቤት" ማለት የወንጀልና የፍትሐ ብሄርን ጉዳይ የመዳኘት ስልጣን የተሰጠዉ ወይም ሕገ እዉቅና የተሰጠዉ ፍርድ ቤት ሆኖ ማህበራዊ ፍርድ ቤትም ያጠቀለለ ነዉ፡፡
6. "ቢሮ" ማለት የፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ነዉ፡፡

ክፍል ሁለት
የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅህፈት ቤት ስለ መቋቋም

አንቀፅ 3
ማቋቋም

1. የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅህፈት ቤት ከዚህ በኃላ ፅሕፈት ቤት እየተባለ የሚጠራ ሆኖ ራሱን የቻለ የህግ ሰዉነት ያለዉ የክልሉ መንግስት አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁመዋል፡፡
2. በሞያና በህግ የተሰጠዉ ነፃነት የተጠበቀ ሆኖ ተጠሪነቱ ለፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ይሆናል፡፡

አንቀፅ 4
ዋና ፅሕፈት ቤት

የፅሕፈት ቤቱ ዋና ፅሕፈት ቤት በመቀሌ ሆኖ እንደ አስፈላጊነቱ በክልሉ ዉስጥ የማረሚያ ቤት ማእኸሎች ይኖሩታል፡፡

ዓንቀፅ 5

ዕላማ

1. ዕላማ ናይ ቤት ፅሕፈት ናይ ክልልናን ፌደራልን ሕገ መንግስታትን ካልኦት ሕግታትን ብምኽባር ገበነኛታት ብጥብቂ ምሕላዉን ምህናፅ፣
2. ካብ ቤት ፍርዲ ዝላአኹ ተሃነፅቲ ብመሰረት ሕገ መንግስቲ ሃገርናን ክልልናን ከምኡ እዉን ኢትዮጵያ ዝተቐበለቶም ዓለም ለኸ ስምምዓትን ድንጋገታትን ሰብአዉን ዲሞክራሲያዉን መሰል ተሃነፅቲ ንክሕሎ ምግባር፣ ግልጋሎት ተሃድሶ ብምሃብን ብምህናፅን ናይ ኣተሓሳስባን ስነ-ምግባርን ለዉጢ ኣምፂኦም ሕጊ መኽበርትን ተኣመንትን ዜጋታት ብምኳን ናብ ሕ/ሰብ ክሕወሱን ምስ ተፈትሑእዉን ዓርሶም ኪኢሎም ዝነብሩሉ ኩነታት ምምዕርራይን እዩ፡፡

ዓንቀፅ 6

ስልጣንን ተግባርን ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት

ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልዉዎ፣

1. ብመሰረት ዉሳኔ ወይ ትእዛዝ ቤት ፍርዲ ዝመፁ ተሃነፅቲ ብምቕባል ናይ ህንፀት ስራሕቲ የካይድ፣ ይሕሉ ከምኡ እዉን ብቤት ፍርዲ ዝወሃቡ ካልኦት ትእዛዛት የፈፅም፡፡
2. ጥዕና ተሃነፅቲ ይሕሉ ፣ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝወፅእ መምርሒ ተሃነፅቲ ነፃ ግልጋሎት ሕክምና ቀለብን መፅለሊን ከምዝረኽቡ ይገብር፡፡ ንተሃነፅቲ ኣካላዊን ኣእምሮኣዊን ምንኽብኻብ ኣድላይ ዝኾነ ተግባራት ይፍፅም ፣ ግልጋሎት ይህብ፡፡ ዝርዝሩ ቢሮ ብዘዉፅኦ መምርሒ ይዉሰን፡፡
3. ተሃነፅቲ ጊዜ ማህነፅቲ ምስፈፀሙ ዓርሶም ንክኽእሉን ብሕጊ ተገዛእቲ ንክኾኑ ዝሕግዝ ናይ ቀለም ትምህርትን ናይ ሙያ ስልጠና ማሕበራዊ ግልጋሎት ናይ ምኽሪ ግልጋሎትን ይህብ፡፡ ዝርዝሩ ቢሮ ብዘወፅኦ መምርሒ ይዉሰን፡፡
4. ተሃነፅቲ ኣብ ቤት ማህነፅቲ ኣብ ዝፀንሓሉ ኣዋን ናይቲ ቤት ህንፀት ናይ ስነ-ስርዓት መምርሒ ብምጥሓስ ንዝፍፅሙዎ ጥፍኣት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝወፅእ መምርሒ ናይ ዲስፕሊን ቅፅዓት ይዉሳን የፈፅም፡፡

ዓንቀፅ 5

አላማ

1. የፅሕፈት ቤቱ አላማ የክልሉና የፌደራል ሕገ መንግስቶችን ሌሎች ሕጎችን በማክበር ወንጀለኞችን በጥብቅ መጠበቅና ማረም፣
2. ከፍርድ ቤት የሚላኩና ታራሚዎች በአገራችንና በክልሉ ሕገ መንግስት መሰረት እንደዚሁም ኢትዮጵያ የተቀበለቻቸዉ አለም አቀፍ ስምምነቶችና ድንጋጌዎች ታራሚዎች ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች እንዲጠበቁ ማድረግ፣ የተሃድሶ አገልግሎት በመስጠትና በማረም የአስተሳሰብና ስነ ምግባር ለዉጥ አምጥተዉ ሕግ አክባሪዎች ታማኝ ዜጎች በመሆን ከሕብረተሰቡ እንዲቀላቀሉና እንደተፈቱም ችለዉ የሚኖሩበት ሁኔታዎች ማመቻቸት ነዉ፡፡

ዓንቀፅ 6

የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት ስልጣንና ተግባር

የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡፡

1. በፍርድ ቤት ዉሳኔ ወይም ትእዛዝ የሚመጡ ታራሚዎች በመቀበል የእርምት ስራዎች ያካሂዳል፣ ይጠብቃል እንዲሁም በፍርድ ቤት የሚሰጡ ሌሎች ትኣዛዞችን ያስፈፅማል፡፡
2. የታራሚዎች ጤንነት ይጠብቃል፣ በዚሁ አዋጅ መሰረት በሚወጣ መመርያ ታራሚዎች ነፃ የሕክምና አገልግሎት፣ ቀለብና መጠለያ እንዲያገኙ ያደርጋል፡፡ ለታራሚዎች ኣካላዊና እእምሮአዊ እንክብካቤአስፈላጊ የሆኑ ተግባሮችን ይፈፅማል ፣ አገልግሎት ይሰጣል፣ዝርዝሩ ቢሮዉ በሚያወጣዉ መመሪያ ይወሰናል፡፡
3. ታራሚዎች የእርምት ጊዜያቸዉን እንዲፈፅሙ ራሳቸዉ እንዲችሉና በሕገ ተገዥ እንዲሆኑ የሚያግዝ የቀለም ትምህርት ፣ የሞያ ስልጠና ማህበራዊ አገልግሎቶችን የምክር አገልግሎቶች ይሰጣል፡፡ ዝርዝሩ ቢሮው በሚያወጣው መመርያ ይወሰናል
4. ታራሚዎች በማረሚያ ቤት በሚቆይበት ወቅት የማረሚያ ቤቱ የስነ-ስርአት መመሪያ በመጣስ ለሚፈፅሙት ጥፋት በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣ መመርያ የድስፕሊን ቅጣት ይወስናል፡፡ ያስፈፀማል፡፡

www.abyssinialaw.com

5. ተሃነፅቲ ብዝምልከት ክልል ለኽ መረዳእታታትን ስታትስቲክስን የተኣኻኽብ የጠናኽር ፣ የደራጅዉ
6. ተሃነፅቲ ዘርአዩዎ ናይ ባህርይ ለዉጢ መሰረት ብምግባር ብኣመክሮ ንክፍትሑ ንቤት ፍርዲ ሓሳብ የቕርብ፣
7. ንስራሕ አድላይ ዝኾኑ ኣባላት ሓለዋ ቤት ህንፀት ይምልምል ፣ ይቖፅር ፣ የሰልጥን ከምኡ እዉን ካልኦት አድላይ ዝኾኑ ሲቪል ሰራሕተኛታት ይቖፅር፡፡
8. ናይ ሰራሕተኛታቱ ሞያዊ ዓቕሚ ንምዕባይ ዝሕግዙ ናይ ዓቕሚ ምዕባይ ስራሕቲ የካይድ፡፡
9. ንማእኸላት ኣብያተ ህንፀት ብላዕለዋይነት ይመርሕ ፣ ሞያዊ ቴክኒካዊ ሓገዝ ይህብ፡፡
10. ናይ ገበን መበገሲ ምኽንያታትን ሜላታት አተሃናንፃ ብምፅናዕ ንላዕለዋይ አካል ምስ ናይ መፍትሒ ሓሳባት ፀብፃብ የቕርብ፡
11. ንጡፍ ናይ ስራሕ ምንቅስቃስ ንዘርአዩ አባላት እቲ ቤት ፅሐፈት ማእኸላት ኣብያተ ህንፀትን ብቢሮ ፀጥታን ምምሕዳር እንትፍቀደሉ ሽልማት ወይ ዕብየት ይህብ፡፡
12. ናይ ተሃነፅቲ ሓለዋን ኣተሓሕዛን ንምምሕያሽ ሞያዊ ብቕዓት ኣባላት ሓለዋን ካልኦት ሰራሕተኛታት ኣብያተ ህንፀትን ግልጋሎት ኣብያተ ህንፀት ብብርኪ ክልል ተመሳሳልነት ዘለዎን ደረጅኡ ዝሓለወ ንክኸዉን ዝሕግዙ ፅንዓታት ይገብር፡፡

ዓንቀፅ 7
ኣወዳድባ ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት

እቲ ቤት ፅሕፈት እዞም ዝስዕቡ ኣካላት ይህልዉዎ፡፡
1. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት
2. አድለይቲ ዝኾኑ ማእኸላት ኣብያተ ህንፀት
3. በቢ ብርኩ ዝርከቡ ናይ ሓለዋ ኣባላትን ስቪል ሰራሕተኛታትን

ዓንቀፅ 8
ስልጣንን ተግባርን ሓላፊ ቤት ፅሕፈት

ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራትን ይህልዎ፡፡
1. ስራሕቲ ናይቲ ቤት ፅሕፈት ብላዕለዋይነት ይመርሕ
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኾይኑ ፡-
   ሀ. ምደባ ሓላፍቲ ማእኸላት ኣብያተ ህንፀት ንክፀድቀሉ ንቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን የቕርብ
   ለ. ናይቲ ቤት ፅሕፈት መተሓዳደሪ ደንቢ የፊፅም

5. ታራሚዎችን በሚመለከት ክልል አቀፍ መረጃዎችንና ስታትስቲክስ ያሰባስባል ፣ ያጠናክራል ያደራጃል፡፡
6. ታራሚዎች የሚያሳዩ የባህሪ ለዉጥ መሰረት በማድረግ በአመክሮ እንዲፈቱ ለፍርድ ቤት ሃሳብ ያቀርባል፡፡
7. ለስራ አስፈላጊ የሆኑ የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባላት ይመለምላል ፣ ይቀጥራል ያሰለጥናል እንደዚሁም ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ስቪል ሰራተኞች ይቀጥራል፡፡
8. የሰራተኞች ሞያዊ አቅም ለማሳደግ የሚረዱ አቅም የማሳደግ ስራዎች ያካሂዳል፡፡
9. የማረሚያ ቤቶች ማእከላትን በበላይነት ይመራል ሙያዊን ቴክኒካዊ እርዳታ ይሰጣል
10. የወንጀል መነሻ ምክንያቶችን የእርምት ዘዴዎች በማጥናት ለበላይ አካል ከነመፍትሄ ሃሳቦች ዘገባ ያቀርባል
11. ጠንካራ የስራ እንቅስቃሴ ለሚያሳዩ የማረሚያ ቤቶች ማእኸላት ፅሕፈት ቤት አባላት በፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ሲፈቀድለት ሽልማት ወይም እድገት ይሰጣል፡፡
12. የታራሚዎች ጥበቃና አያያዝ በማሻሻል የጥበቃ አባላት ሞያዊ ብቃትና ሌሎች የማረሚያ ቤቶችና የማረሚያ ቤቶች አገልግሎት ሰራተኞች በክልል ደረጃ ተመሳሳይነት ያለዉ እና ደረጃዉን የጠበቀ እንዲሆን የሚያግዙ ጥናቶች ያደርጋል፡፡

አንቀፅ 7
የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅህፈት ቤት አደረጃጀት

ፅሕፈት ቤቱ የሚከተሉት አካላት ይኖሩታል
1. የፅሕፈት ቤቱ ኃላፊ
2. አስፈላጊ የሆኑ የማረሚያ ቤቶች ማእኸላት
3. በየደረጃዉ የሚገኙ የጥበቃ አባላት እና ስቪል ሰራተኞች

አንቀፅ 8
የፅሕፈት ቤቱ ስልጣንና ተግባር

የፅሕፈት ቤቱ ኃላፊ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-
1. የፅሕፈት ቤቱ ስራዎች በበላይነት ይመራል ፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተሰጠዉ እንዳለ ሆኖ፡
   ሀ. የማረሚያ ቤቶች ማእኸላት ኃላፊዎች ምደባ እንዲፀድቅለት ለፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ያቀርባል ፣
   ለ. የፅሕፈት ቤቱ መተዳደርያ ደንብ ያስፈፅማል ፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. ንስራሕ ኣድለይቲ ዝኾኑ ኣባላት ሓለዋ ይምልምል ይቖፅር የስልጥን ከምኡ እዉን ካልኦት ኣድለይቲ ዝኾኑ ስቪል ሰራሕተኛታት ይቖፅር፡

መ. ብጥርዓን ስማዒ ኮሚቴን ዲስፕሊን ኮሚቴ ዝወሃቡ ዉሳታት ብይግበኣኒ እንትቐርበሉ ይዉስን

ረ. ናይቲ ቤት ፅሕፈት ዓመታዊ ናይ ስራሕ ትልሚን ረቂቕ በጀትን ብምድላዉ ንቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን የቕርብ እንትፀድቕ ድማ ኣብ ስራሕ የዉዕል፡፡

ሰ. ነቲ ቤት ፅሕፈት ዝተፈቐደ በጀት መሰረት ብምግባር ገንዘብ ወፃኢ ይገብር ፤ ናይ ኦዲትን ኢንስፔክሽን ስራሕቲ ከምዝስርሑ ይገብር ፣

ሸ. ናይቲ ቤት ፅሕፈት ናይ ምፍፃም ዓቕሚ ንምምሕያሽ ዝሕግዙ ፅንዓታት ክካየዱ ብምግባር ንዝምልከቶ ኣቕሪቡ እንትፍቀድ ኣብ ተግባር ክዉዕል ይገብር ፣

ቀ. ኣብ ትሕቲኡ ንዘለዋ ቤት ህንፀት ማእሽላትግቡእ ኣመራርሓ ይህብን ይቆፃፀርን ፣

በ. ጥርዓን ሰማዒ ኮሚቴን ዲስፕሊን ኮሚቴን ከምዝጣየሽ ይገብር ፣

ተ. ብቢሮ ፀጥታን ምምሕዳር ዝወሃብዎ ካልኦት ተመሳሰልቲ መደባት የተግብር

ክፍሊ ሰለስተ
ብዛዕባ ኣተሓሕዛ ተሃነፅቲ

ዓንቀፅ 9

1. ተሃነፅቲ ሰብኣዊ ክብሮም ተሓልዩ ንክተሓዙ መሰል ኣለዎም ፣
2. ኣተሓሕዛ ተሃነፅቲ ቅፅዓቶም ወዲኦም እንትወፁ መኸበርቲ ሕጊ ኮይኖም ባዕሎም ንባዕሎም ንክመሓደሩ ዘኽእሎም ክኸዉን ኣለዎ፣

ዓንቀፅ 10
ተሃናፃይ ምቅባል

ካብ ትእዛዝ ቤት ፍርዲ ወፃኢ ዝኾነ ሰብ ኣብ ቤት ህንፀት ክፀንሕ የብሉን፡፡

ሐ. ለስራ አስፈላጊ የሆኑ የጥበቃ አባላት ይመለምላል ፣ ይቀጥራል ፣ ያሰለጥናል እንደዚሁም ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ሲቪል ሰራተኞች ይቀጥራል ፣

መ. በአቤቱታ ሰሚ ኮሚቴና የዲስፕሊን ኮሚቴ የሚሰጡ ዉሳኔዎች በይግባይ ሲቀርብለት ይወስናል ፣

ረ. የፅሕፈት ቤቱ አመታዊ የስራ እቅድ የበጀት ረቂቅ በማዘጋጀት ለፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ያቀርባል፣ ሲፀድቅ ደግሞ ስራ ላይ ያዉላል፣

ሰ. ለፅሕፈት ቤቱ የተፈቀደ በጀት መሰረት በማድረግ ገንዘብ ወጪ ያደርጋል ፣ የኦዲት ኢንስፔክሽን ስራዎች እንዲሰሩ ያደርጋል፡፡

ሸ. የፅሕፈት ቤቱ የማስፈፀም አቅም ለመሻሻል የሚያግዙ ጥናቶች እንዲካሄዱ በማድረግ ለሚመለከተዉ በማቅረብ ሲፈቀድ ተግባር ላይ እንዲዉል ያደርጋል፣

ቀ. በስሩ ላሉት የማረሚያ ቤት ማእሽላት አመራርር ይሰጣል ይቆጣጠራል ፣

በ. የአቤቱታ ሰሚ ኮሚቴና የዲስፕሊን ኮሚቴ እንዲቋቋሙ ያደርጋል ፣

ተ. በፀጥታና አስተዳደር ቢሮ የሚሰጡት ሌሎች ተመሳሳይ መደቦች ተግባራዊ ያደርጋል፣

ክፍል ሶስት
ስለ ታራሚዎች አያያዝ

አንቀፅ 9

1. ታራሚዎች ሰብአዊ ክብራቸዉ ተጠብቆ የመያዝ መብት አላቸዉ ፣
2. የታራሚዎች አያያዝ ቅጣታቸዉን ጨርሰዉ ሲወጡ ሕግ አክባሪዎች ሆነዉ ራሳቸዉን በራሳቸዉ እንዲያስተዳድሩ የሚያስችላቸዉ መሆን አለበት ፡

አንቀፅ 10
ታራሚ መቀበል

ከፍርድ ቤቱ ትእዛዝ ዉጭ ማንኛዉም ሰዉ በማረሚያ ቤት መቆየት የለበትም ፡፡

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 11
ኣፈላላይ ምግባር ዘተኽልክለ ብዛዕባ ምዃኑ

ኣብ መንጎ ተሃነፅቲ ብፆታ ፣ ብሃይማኖት ፣ ብናይ ፖለቲካዊ ኣመለኻኽታ ፣ ብብሄር ወይም ብማሕበራዊ መሰረቱ ኣፈላላይ ምግባር ዝተኽልከለ እዩ፡፡

ዓንቀፅ 12
ተሃነፅቲ ፈሊኻ ምሓዝ

1. ደቂ ኣንስተዮ ተሃነፅቲ ካብ ደቂ ተባዕትዮ ተሃነፅቲ ሙሉእ ብሙሉእ ዝተፈላዩ ክፍልታት ይህልዉወን፡፡
2. ኩነታት ብዝፈቕዶ መጠን ተሃነፅቲ ብዕድሚኦም ፣ ብዝፈፀምዎ ገበንን ብኻልእ ተመሳሰልቲ ምኽንያታት ተፈልዮም ክተሓዙ ኣለዎም፡፡

ዓንቀፅ 13
ኩነታት ክፍልታት ተሃነፅቲ

1. ተሃነፅቲ ዝነብሩሉ ክፍልታትን ቁፅርን ኣብ ጥዕና ጉድኣት ዘየብፅሑ ፣ ንፁህ ኣየርን ብቑዕ ብርሃንን ዝረኽብሉ ክኾኑ ኣለዎም ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኾይኑ መንበሪ ክፍልታት ተሃነፅቲ እንትዳለዉ እቲ ተሃናፃይ ብዘርኦዮ ናይ ባህሪ ለዉጥን ብናይ ገበን ተግባሩ ናይ ምፅፃት ኩነታት ፈሊኻ ንምጥቃም ዘኽእሉን ተሃነፅቲ ብቅኑዕ ናይ ተወዳደርነት መንፈስ ናብ ማህነፅትን ተሃድሶን ዘተባብዑ ክኾኑ ኣለዎም፡፡

ዓንቀፅ 14
ብዛዕባ ምግብን ክንክን ጥዕናን

ተሃነፅቲ ዓቕሚ መንግስቲ ብዝፈቕዶ መጠን ጥዕንኦም ንምሕላዉ ዘኽእል ብቑዕ ግልጋሎት ምግብን ሕክምናን ብነፃ ክረኽቡ ኣለዎም ፣

ዓንቀፅ 15
ብዛዕባ ህፃን ቆልዓ ዘለዋ ተሃናፂት

1. ንረብሓ እቲ ህፃን ኣድላይ ኾይኑ እንትርከብ ዕድሙኡ ካብ 5 ዓመት ዘይበልፅን ናይ ወላዲት ቐረባ ክትትል ዘድልዮ ህፃን ምስ ኣዲኡ ሓቢሩ ኣብ ቤት ማህነፅቲ ክፀንሕ ይኽእል ፣

አንቀፅ 11
ልዩነት ማድረግ የተከለከለ ስለ መሆኑ

በታራሚዎች መካከል በፆታ፣ በሃይማኖት፣ በፖለቲካ አመለካከት ፣ በብሄር ወይም በማህበራዊ መሰረቱ ልዩነቱ ማድረግ የተከለከለ ነዉ፡፡

ዓንቀፅ 12
ታራሚዎች ለያይቶ ስለ መያዝ

1. ሴት ታራሚዎች ከወንድ ታራሚዎች ሙሉ በሙሉ የተለዩ ክፍሎች ይኖሯቸዋል
2. ሁኔታዎች በሚፈቅደዉ መጠን ታራሚዎች በእድሜአቸዉ በፈፀሙት ወንጀልና በሌሎች ተመሳሳይ ምክንያቶች ተለይተዉ መያዝ አለባቸዉ፡፡

አንቀፅ 13
የታራሚዎች ክፍሎች ሁኔታ

1. ታራሚዎች የሚኖሩባቸዉ ክፍሎች እና ቁጥር በጤና ላይ ጉዳት የማያደርሱ ንፁህ አየር እና በቂ ብርሃን የሚያገኙ መሆን አለባቸዉ
2. በዚህ ኣንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተጠቀሰ እንዳለ ሆኖ የታራሚዎች መኖርያ ክፍሎች ሲዘጋጁ ታራሚዎች በሚያሳየዉ የባህሪ ለዉጥ እና በወንጀል ተግባሩ የመፀፀት ሁኔታ ለይተህ ለመጠቀም የሚያስችሉና ታራሚዎች በቅን የተወዳዳሪነት መንፈስ ለእርምት እና ተሃድሶዉን በሚያበረታቱ መሆን አለባቸዉ፡፡

አንቀፅ 14
ስለ አመጋገብ እና የጤና እንክብካቤ

ታራሚዎች የመንግስት አቅም በሚፈቅደዉ መጠን ጤንነታቸዉን ለመጠበቅ የሚያስችል ብቁ የምግብና የሕክምና አገልግሎት በነፃ ማግኘት አለባቸዉ፡፡

አንቀፅ 15
ህፃን ልጅ ስላላት ታራሚ

1. ለህፃኑ ጥቅም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ እድሜዉ ከ5 አመት የማይበልጥ የወላጅ እናቱ የቅርብ ክትትል ለሚያስፈልገዉ ህፃን ከእናቱ ጋር አብሮ በማረሚያ ቤት ሊቆይ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

2. ንደሕንነት ናይቲ ህፃን እቲ ቤት ፅሕፈት አድላይ ዘበለ ኩሉ ናይ ምግባር ግቡእ ኣለዎ ፣
3. ምስ ወላዲቱ ኣብ ቤት ማህነፅቲ ምፅናሕ ኣካላዊ ኮነ ስነ ኣእምሮ ወይ ስነልቦናዊ ፀገም ዘሕድር ኾይኑ እንትርከብ እቲ ህፃን መዕበይ ወይ ሞግዚት ንክረክብ እቲ ቤት ፅሕፈት ኩነታት የመዓራሪ፡፡

ዓንቀፅ 16
ብዛዕባ ምእሳርን ምዝዋርን ሓበሬታ ምሃብ

ዝኾነ ተሃናዊ ምእሳሩ ኮነ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ዝፀንሓሉ ማእኸል ቤት ህንፀት ናብ ካልእ ምዝዋሩ ሽዑ ንሽዑ ንቤተሰቡ ወይ ንካልእ ዝደለየ ሰብ ናይ ምፍላጥ መሰል ኣለዎ፡፡

ዓንቀፅ 17
ብዛዕባ ኣብ ስራሕ ምዉፋርን ፍቓድን

1. ብቤት ፍርዲ ዝተወሰኖ ቅፅዓት ኣብ ቤት ማህነፅቲ ኣብ ምፍፃም ዝርከብ ዝኾነ ተሃፃይ ምስ ክእለቱን ሙያኡን ዝስማማዕን ጥዕንኡ ዘይጎድእ ተማጣጣኒ ስራሕ ንክሰርሕ ይግበር፡፡ ቢሮ ብዘዉፅኦ መምርሒ መሰረት ከከምኩነታቱ ነቲ ስራሕ ክፍሊት ክረክብ ይኽእል፡፡
2. ተሃነፅቲ ብናይ ቤት ህንፀት ሓለዋ ኣባል ዓጀቢነት ንዝተፈላለዩ ማሕበራት ፀገማቶም መቃለሊ ፍቓድ ዝረኽብሉ ኩነታት ብመምርሒ ይዉሰን ፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ
ተዋፅኦን ምልመላን ኣባላት ፖሊስ ቤት ህንፀት

ዓንቀፅ 18
ተዋፅኦ

ምልመላ ኣባላት ሓለዋ ቤት ህንፀት ብሄር ብሄረሰባትን ደቂ ኣንስትዮ ዘሳተፈ ይኸዉን፡፡

ዓንቀፅ 19
ምልመላ

ብኣባልነት ሓለዋ ቤት ህንፀት ንምምልማል ሲዒቦም ዘለዉ ረቛሒታት ክማልኡ ኣለዎም፡፡

2. ፅሕፈት ቤቱ ለህፃኑ ደህንነት አስፈላጊዉን ሁሉ የማድረግ ግዴታ አለበት
3. ከወላጅ እናቱ ጋር በማረሚያ ቤቱ መቆየት አካላዊም ሆነ ስነ አእምራዊ ወይም ስነ ልቦናዊ ችግር የሚያሳድር ሆኖ ሲገኝ ህፃን ኣሳዳጊ ወይም ሞግዚት እንዲያገኝ ፅሕፈት ቤቱ ሁኔታዎች ያመቻቻል፡፡

አንቀፅ 16
ስለ መታሰር ፣ መዛወርና መረጃ መስጠት ፣

ማንኛዉም ታረሚ መታሰሩ ይሁን በማንኛዉም ምክንያት ከቆየበት የማረሚያ ቤት ማእከል ወይ ሌላ መዛወሩ ወድያዉኑ ለቤተሰቡ ወይንም ለሌላ ለሚፈለገዉ ሰዉ የማሳወቅ መብት አለዉ፡፡

አንቀፅ 17
በስራ ላይ ስለመስማራት እና ፍቃድ

1. በፍርድ ቤት የተወሰነበት ቅጣት በማረሚያ ቤት በመፈፀም ላይ የሚገኝ ማንኛዉም ታራሚ ከችሎታዉን ሙያዉ ጋር የሚስማማና ጤንነቱን የማይጎዳ ተመጣጣኝ ስራ እንዲሰራ ያደርጋል፡፡ ቢሮዉ በሚያወጣዉ መመርያ መሰረት ለስራዉ እንደሁኔታዉ ክፍያ ሊያገኝ ይችላል፡፡
2. ታራሚዎች የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል አጃብነት የተለያዩ ማህበራዊ ችግሮቻቸዉን ማቃለያ ፍቃድ የሚያገኙበት ሁኔታ በሚወጣ መምሪያ ይወሰናል፡፡

ክፍል አራት
የማረሚያ ቤት የፖሊስ አባላት ተዋፅኦና ምልመላ

አንቀፅ 18
ተዋፅኦ

የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባላት ምልመላ ብሄር ብሄረሰቦችና ሴቶችን ያሳተፈ ይሆናል፡፡

ዓንቀፅ 19
ምልመላ

በማረሚያ ቤት ጥበቃ አባልነት ለመመልመል የሚከተሉት መመዘኛዎች መሟላት አለባቸዉ፡፡

www.abyssinialaw.com

1. ዜግነቱ ኢትዮጵያዊ ዝኾነ
2. ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት ኮይኑ ንምግልጋል ፍቓደኛ ዝኾነ፣
3. ንናይ ክልልና ሕገ-መንግስትታት ተኣማኒ ዝኾነ፣
4. ብስነ ምግባሩን ብዲስፕሊኑን ብህዝቢ ተቐባልነት ዘለዎን ፣
5. ንኣባልነት ሓለዋ ቤት ህንፀት ዘብቅዖ ናይ ትምህርቲ ደረጃን ኣካላዊ ብቕዓትን ጥዕናን ዘማልእ ፣ ዝርዝሩ ብደምቢ ይዉሰን ፣
6. ዕድሚኡ ካብ 18 ዓመት ዘይነኣሰ ካብ 30 ዓመት ዘይበልፅን፣
7. ምስ ሞይኡ ተፃብእነት ብዘለዎ ገበን ተኸሲሱ ናይ ገበን ሪከርድ ዘይብሉ ፣
8. ናይ ዝኾነ ፖለቲካዊ ዉዳበ ኣባል ዘይኮነ ፣
9. ናይዚ ክልል ናይ ስራሕ ቓንቋ ዝፈልጥ ፣

ዓንቀፅ 20
ብዛዕባ ቃለ መሓላ ምፍፃም

ንኣባልነት ሓለዋ ቤት ህንፀት ዝተመልመለ ሰብ ንዝወሃቦ ሞያዊ ህዝባዊን ሓደራ ብተኣማንነት ብዉፍይነትን ንምስራሕ ቃለ መሓላ ይፍፅም፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይዉሰን፡፡

ዓንቀፅ 21
ዘበነ ግልጋሎት

1. ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት ን7 ዓመት ናይ ምግልጋል ግቡእ ኣለዎ፣
2. ቀፃር ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት ብዝስዕቡ ምኽንያታት ክቋረፅ ይኽእል
   ሀ. ብሞት፣
   ለ. ብጡረታ እንትግለል ፣
   ሐ. ብናይ ሓካይም ቦርድ ብዝተረጋገፀ ሕማም ወይ ናይ ኣካል ጉድኣት ነቲ ስራሕ ብቕዓት የብሉን ተባሂሉ እንትዉሰን
   መ. ብገበን ተሓታትነት ብቤት ፍርዲ እንትዉሰነሉን እቲ ገበን ብመተሓዳደሪ ደንቢ መሰረት ነቲ ስራሕ ብቁዕ ዘይገብሮ እንትኸዉን
   ረ. ብኣፈፃፅማ ስራሕ ምትሓትን ከቢድ ጥፍኣት ዲስፕሊንን፡፡

1. በዜግነቱ ኢትዮጰያ የሆነ
2. የማረሚያ ቤት ጥበቃ ኣባል ሆኖ ለማገልገል ፍቃደኛ የሆነ፣
3. ለክልሉና ለፌደራል ሕገ መንግስቶች ታማኝ የሆነ፣
4. የሰነ ምግበሩ በዲስፕሊኑ በህዝብ ተቀባይነት ያለዉና ፣
5. ለማረሚያ ቤት ጥበቃ ኣባልነት የሚያበቃ የትምህርት ደረጃ ፣ ኣካላዊ ብቃትና ጤንነት ያሟላ ዝርዝሩ በደምቡ ይወሰናል፣
6. እድሜዉ ከ18 አመት የማያንስ እና ከ25 አመት የማይበልጥ፣
7. ከሙያዉ ጋር በማይጣጣም ወንጀል ተከሶ የወንጀል ሪከርድ የሌለበት ፣
8. የማንኛዉም ፖሊቲካዊ ድርጅት አባል ያልሆነ ፣
9. የክልሉ የስራ ቋንቋ የሚችል

አንቀፅ 20
ቃለ መሃላ ስለ መፈፀም

ለማረሚያ ቤት ጥበቃ ኣባልነት የተመለመለ ሰዉ ለሚሰጠዉ ሞያዊ ህዝባዊ አደራ በታማኝነትና በታታሪነት ለመስራት ቃለ መሃላ ይፈፅማል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡፡

አንቀፅ 21
የአገለግሎት ዘመን ፣

1. የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል ለሰባት አመት የማገልገል ግዴታ አለበት ፣
2. የማረሚያ ቤት ጥበቃ ቅጥር በሚከተሉት ምክንያቶች ሊቋረጥ ይችላል፣
   ሀ. በሞት፣
   ለ. በጡረታ ሲገለል ፣
   ሐ. በሃኪሞች ቦርድ በተረጋገጠ ህመም ወይም የአካል ጉዳት ለስራዉ ብቃት የለዉም ተብሎ ሲወሰን፣
   መ. በወንጀል ተጠያቂነት በፍርድ ቤት ሲወሰንበት እና በመተዳደርያዉ ደንብ ለስራዉ ብቁ የማይደረገዉ ሲሆን ፣
   ረ. በስራ አፈፃፀም ዝቅተኝነትና በከባድ የዲስፕሊን ጥፋት ፡፡

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 22
ናይ ጡረታ መዉፅኢ ዕድመ

ዝኾነ ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት ካብ ስርሑ ብጡረታ ዝወፀሉ ናይ ዕድመ ገደብ ብጡረታ ሕጊ መሰረት ይኸዉን፡፡ ዝርዝሩ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፡፡

ዓንቀፅ 23
መሰላት ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት

1. ዝኾነ ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት
   ሀ. መንግስቲ ብዘዉፅኦ ናይ ደመወዝ ስኬል መሰረት መሃያን ኣበልን ይረክብ ፣
   ለ. ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንቢ ቀለብ፣ ዝተፈላዩ ኣበላት፣ ደንቢ ክዳንን ግልጋሎት ሕክምናን ይረክብ ፣
   ሐ. ብመሰረት ጡረታ ሕጊ ናይ ጡረታ መሰል ይህልዎ ፣
   መ. ስርሑ ብኣግባቡ ኣብ ዝፍፅመሉ እዋን ንዝበፅሖ ተሓታትነት ብናይቲ ቤት ፅሕፈት ወፃኢ ናይ ጥብቅና ግልጋሎት ይረክብ፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይዉሰን
   ረ. ምስ ስርሑ ብዝተተሓሓዘ ብዝበፅሖ ጉድኣት ሙሉእ ንሙሉእ ወይ ብኽፋል ናይ ምስራሕ ተኽእሎ ንዘለቒነት ዝሰኣነ እንተኾይኑ ብጡረታ ሕጊ ዝተወሃበ መሰል ይህልዎ፡፡
2. ዝተፈላለዩ ፍቓዳት ይረክብ ዝርዝሩ ብደንቢ ይዉሰን ፡፡

ዓንቀፅ 24
ግቡኣት ኣባል ሓለዋ ቤት ህንፀት

1. ብሕገ መንግስታት ፌደራልን ክልልናን ዝተረጋገፁ ሰብኣዊን ዲሞክራሲያዊን መሰላት ምሕለዉን ክኽበሩ ምግባር ፣ ብገበነኛ መቕፅዒ ሕጊ ስነ ስርዓትን ካልኦት ሕግታት መሰረት ስርሑ ናይ ምፍፃም ፣
2. ስራሕ ሓለዋ እንትፍፅም መንነቱ ዝገልፅ መለለይ ካርድ ናይ ምርኣይ ግቡእ ኣለዎ፡፡

ዓንቀፅ 25
ወታደራዊ መዓርግ ብዛዕባ ምትራፍ

1. ኣብ ዝኾነ ናይ ስራሕ ሓላፍነት ዝርከብ ኣባል ቤት ህንፀት ምምሕዳር ክልል ትግራይ ወታደራዊ መዓርግ ኣይህልዎን ፡

አንቀፅ 22
የጡረታ መዉጫ እድሜ

ማንኛዉም የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል ከስራዉ በጡረታ የሚገለልበት የእድሜ ገደብ በጡረታ ሕግ መሰረት ይሆናል፡፡ ዝርዝሩ በሚወጣው ደንብ የሚወሰን ይሆናል፡፡

አንቀፅ 23
የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል መብቶች

1. ማንኛዉም የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል ፡
   ሀ. በመንግስት በሚያወጣዉ የደመወዝ ስኬል መሰረት ደሞዝና አበል ያገኛል፣
   ለ. በመተዳደሪ ደንቡ መሰረት ቀለብ፣ የተለያዩ አበሎች የደምብ ልብስና የሕክምና አገልግሎት ያገኛል ፡
   ሐ. በጡረታ ሕግ መሰረት የጡረታ መብት ይኖረዋል ፡
   መ. ስራዉን በአግባቡ የሚፈፀምበት ወቅት ለሚደርስበት ተጠያቂነት በፅሕፈት ቤቱ ወጪ የጥበቃና አገልግሎት ያገለፃል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡
   ረ. ከስራዉ ጋር በተያዘ ለሚደርስበት ጉዳት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል የመስራት ችሎታ ለዘላቂነት ያጣ እንደሆነ በጡረታ ሕግ የተሰጠ መብት ይኖረዋል ፡፡
2. የተለያዩ ፈቃዶች ያገኛል ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፡፡

አንቀፅ 24
የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል ግዴታዎች

1. በፌደራልና በክልል ሕገ መንግስቶች የተረጋገጡ ሰብኣዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች መጠበቅና እንዲከበሩ ማድረግ ፣ በወንጀለኛ መቅጫ ስነ ስርአት ሕግና ሌሎች ሕጎች መሰረት ስራዉን የመፈፀም
2. የጥበቃ ስራ ሲፈፅም ማንነቱን የሚገልፅ የመታወቂያ ካርድ የማሳየት ግዴታ አለበት፣

ዓንቀፅ 25
ወታደራዊ ማእርግ ስለ ማስቀረት

1. በማንኛዉም የስራ ሓላፊነት የሚገኝ የክልሉ የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት ጥበቃ አባል ወታደራዊ ማእርግ አይኖረዉም

2. ኣብ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ከም ዘሎ ኾይኑ አባል ሓለዋ ቤት ህንፀት ካልእ ዓይነት መዓርግን ምልክትን ይህልዎ፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይዉሰን ፣
3. ዝኾነ አባል ሓለዋ ቤት ህንፀት ብመሰረት ዓንቀፅ 24 ንኡስ ዓንቀፅ 2 መፍለይ ደንቢ ክዳን ፣ መንነት ስሙ፣ ክፍሊ ስርሑ፣ መዓርጉን ሓላፍነቱን ዝገልፅ መለለይ ካርድ ይህልዎ፡፡

ዓንቀፅ 26
ምጥያሽ ጥርዓን ሰማዒ ኮሚቴን ዲስፕሊን ኮሚቴን

ኣብ ቤት ፅሕፈት ጥርዓን አባላት ዝሰምዕ ጥርዓን ሰማዒ ኮሚቴን ናይ ዲስፕሊን ኮሚቴን ይጣየሽ ፡፡ ዝርዝሩ ብደንቢ ይዉሰን፡፡

ዓንቀፅ 27
መተሓዳደሪ ደንቢ

መተሓዳደሪ ደንቢ አባላት ሓለዋ ቤት ህንፀት ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ዝወፅእ ይኸዉን፡፡

ዓንቀፅ 28
በጀት

በጀት ናይዚ ቤት ፅሕፈት በቲ ክልላዊ መንግስቲ ዝምድብ ይኸዉን፣

ዓንቀፅ 29
ብዛዕባ ኣተሓሕዛ ሒሳብ መዛግብቲን ምርመራን

1. እቲ ቤት ፅሕፈት ዝተማለኣን ትክክለኛን ናይ ሒሳብ መዛግብቲ ይሕዝ፣
2. መዛግብቲ ሒሳብን ገንዘብ ተንከፍ ሰነዳት ናይቲ ቤት ፅሕፈት ብዋና ኦዲተር ወይ ንሱ ብዝስይሞ ኦዲተር ይምርመር

ዓንቀፅ 30
ውሽጢ እቶት ምእካብን ምምሕዳርን

- እቲ ቤት ፅሕፈት ማእከላት ኣብያተ ህንፀት ዝተፈላለዩ ፍልፍል እቶት ተጠቒመን እቶተን ከዕብያ ይገብር፣ እቶት ይእክብ፣ ብመሰረት ዘዳለዎ ትልሚ ብቢሮ ትልሚን ፋይናንስን እንትፍቀደሉ ኣብ ስራሕ የውዕል፣ ክውዕል ይገብር፣ ዝርዝሩ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፡፡

2. በንኡስ አንቀፅ 1 የተገለፀዉ እንዳለ ሆኖ የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል ሌላ ኣይነት ማእርግ እና ምልክት ይኖረዋል ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፡፡
3. ማንኛዉም የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባል በአንቀፅ 24 ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት የመለዩ ደምብ ልብስ ፣ ማንነቱ ፣ ስሙ ፣ ቁጥሩ ፡ የስራ ክፍሉ፣ መዓርጉና ሓላፊነቱ የሚገልፅ መታወቅያ ካርድ ይኖረዋል፡፡

አንቀፅ 26
አቤቱታ ሰሚ ኮሚቴና ዲስፕሊን ኮሚቴ ስለ መቋቋም

በፅሕፈት ቤቱ የአባላትን አቤቱታ የሚሰማ አቤትቱታ ሰሚ ኮሚቴና ድስፕሊን ኮሚቴ ይቋቋማል፡፡ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣፡፡

አንቀፅ 27
መተዳደርያ ደምብ

የማረሚያ ቤት ጥበቃ አባላት መተዳደርያ ደንብ በስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት የሚወጣ ይሆናል ፡፡

አንቀፅ 28
በጀት

የፅሕፈት ቤቱ በጀት በክልሉ መንግስት የሚመደብ ይሆናል፣

አንቀፅ 29
የሂሳብ መዛግብት አያያዝና መምርመራ

1. ጽሕፈት ቤቱ የተሟሉና ትክክለኛ የሆኑ የሂሳብ መዛገብት ይይዛል፣
2. የጽሕፈት ቤቱ የሒሳብ መዛግብትና ገንዘብ ነክ ሰነዶች በዋና ኦዲተር ወይም እሱ በሚሰይመዉ ኦዲተር ይመረመራሉ፡፡

አንቀፅ 30
የውስጥ ገቢ መሰብሰብና ማስተዳደር

- ጽሕፈት ቤቱ የማረሚያ ማእከላት የተለያ የገቢ ምንጭ ተጠቅመው ገቢያቸው እንዲያሳድጉ ያደርጋል፣ ገቢ ይሰበስባል፣ ባዘጋጀው እቅድ መሰረት በፋይናንስና እቅድ ቢሮ ሲፈቀድለት ስራ ላይ ያውላል፣ እንዲውል ያደርጋል፣ ዝርዝሩ በሚወጣው መመርያ ይወሰናል፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓሙሽተ
ዝተፈላዩ ድንጋገታት

ዓንቀፅ 31
ምስ ናይ ፌደራል ክልላትን ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ብዛዕባ ዝህሉ ርክብ

1. ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ምስ ፌደራልን ክልላትን ምምሕዳራትን ኣብያተ ህንፀት ኣድላይ ኣብ ዝኾነ ተግባራትን ኣብ ልምድን ተመኩሮን ምልዉዋጥ መሰረት ዝገበረ ርክብን ናይ ስራሕ ምትሕብባርን ይህልዎ
2. ንሓባራዊን ሃገራዊን ረብሓ ክዉዕል ዝኽእል ሓበሬታ ወይ ናይ ተኣረምቲ ስታትስቲክስ ፅንዓት ዉፅኢት ንምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ፌደራል ይልእኽ፡፡

ዓንቀፅ 32
ደንብን መምርሕን ናይ ምዉፃእ ስልጣን

1. ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ክልል ናይዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ደንቢ ክወፅእ ይኽእል
2. እቲ ቢሮ ነቲ ደንቢ መፈፀሚ ዝኸዉን መምርሒታት ክዉፅእ ይኽእል፡፡

ዓንቀፅ 33
ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ሕጊን ልማዳዊ ኣሰራርሓን በዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን፡፡

ዓንቀፅ 34
እዚ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ጊዜ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 13 ታሕሳስ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ፕረዚደንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

ክፍል አምስት
የተለያዩ ድንጋጌዎች

አንቀፅ 31
ከፌደራልና ክልሎች የማረሚያ ቤት አስተዳደሮች ስለሚኖር ግንኙነት

1. የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት ከፌደራልና አስፈላጊ በሆኑ ተግባሮች የልምድና የተሞክሮ ልዉዉጥ መሰረት ያደረገ ግንኙነትና የስራ ትብብር ይኖረዋል፡፡
2. በጋራ ለአገር ጥቅም ለዉጥ የሚችል መረጃ ወይም የታራሚዎች ስታትስቲክስ ጥናት ዉጤት ለፌደራል ማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ይልካል፡፡

አንቀፅ 32
ደንብና መመሪያ የማዉጣት ስልጣን

1. የትግራይ ክልል የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት የዚህ አዋጅ ማስፈፀሚያ ደምብ ሊወጣ ይችላል
2. ቢሮዉ ለአዋጅ ማስፈፀምያ መመሪያዎች ሊያወጣ ይችላል፣

አንቀፅ 33
ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች

ይህንን አዋጅ የሚቃረን ማንኛዉም ሕግና ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ ለተሸፈነ ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖረዉም ፡፡

አንቀፅ 34
ይህ አዋጅ የሚፀናበት ግዜ

አዋጁ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት ታህሳስ 13/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልል መንግስት
ፕረዚደንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 12 መቐለ
196-/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 12 መቐለ
196-/2003 ዓ/ም

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2003 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ በጀት ኣዋጅ ቁፅሪ 196/2003

ኣብ 2003 በጀት ዓመት ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝፍ ፀሙ መንግስታዊ ስራሕቲን ኣገልግሎትን ዝውዕል ተወሳኺ በጀት ብምዕዳቕ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኳኑ፣

ብመሰረት ተማሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ሀ) (ቸ) ን2003 በጀት ዓመት ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ ተወሳኺ በጀት ኣዋጅ ተኣዊጁ ኣሎ፡፡

1) ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ «ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ናይ 2003 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 196/2003» ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2) ፍልፍል በጀት

ምስዚ ኣዋጅ ተታሒዞም ዘለዉ ሰደቃታት ንዝተጠቐሱ ስራሕቲን ግልጋሎትን ዝዉዕል በጀት ካብ ዝስዕብ ፍልፍል ኣታዊ ዝርከብ ‘ዩ፡፡

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2003 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 196/2003

በ2003 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና ኣገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል ተጨማሪ በጀት ፀድቆ ስራላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49 (3) (ሀ) (ቸ) መሰረት ለ2003 በጀት ዓመት የሚከተለው ተጨማሪ በጀት ታውጇዋል፡፡

1) ኣጭር ርእስ

ይህ አዋጅ «የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2003 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 196/2003» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2) የበጀት ምንጭ

ከዚህ አዋጅ ጋር ተያይዞ በቀረቡ ሰንጠረዥች ለተጠቀሱት ስራዎችና ኣገልግሎቶች የሚዉል ተጨማሪ በጀት ከሚከተሉት መንጮች ገቢ የሚገኝ ነዉ፡-

ናይ ሓደ ዋጋ
ያንዱ ዋጋ } ብር 31

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ } 291

www.abyssinialaw.com

ሀ. ኣብ 2002 በጀት ዓመት ካብ ዝተኣወጀ በጀት ዘይተጠቐምናሉ ተመላሲ ዝኾነ= 44,806,504

ለ. ኣብ 2002 በጀት ዓመት ክእከብ ብትልሚ ተታሒዙ ካብ ዝተኣወጀ እቶት ንላዕሊ ዝተኣከበ= 75,000,000

ሐ. ኣብ 2003 በጀት ዓመት ክእከብ ካብ ዝተኣወጀ ትልሚ እቶት ተወሰኪ ንምእካብ ዝታተሕዘ ትልሚ ብር= 123,498,608

መ. ካብ ናይ መሰለጠኒ ትካላት ቴክንክን ሞያን ውሽጣዊ ኣታዊ ብር 2,843,731

ረ. ካብ መቐለ ሆስፒታል ውሽጣዊ ኣታዊ ብር 1,500,000

ጠቅላላ ድምር = 247,648,843/ክልተ ሚእትን ኣርባዓን ሸውዓተን ሚልዮንን ሽድሽድተ ሚኢንቲ ኣርበዓን ሸሞንተን ሽሕን ሸሞንተን ሚኢትን ኣርባዓን ሰለስተን

3. ድልድል በጀት

ሀ. ብክልል ንዝስርሑ ስራሕትን ግልጋሎትን ዝዉዕል

1. ንካፒታል በጀት ብር 187,010,112
2. ንስሩዕ በጀት ብር 25,682,286

ን/ድምር------ 212,692,398

3. ብክልል ተማእኪሉ ዝተሓዝ

❖ ንቁፃር ሰራሕተኛታት 5,000,000
❖ ንቋሚ ናዉቲ ቢሮታት ዝዉዕል 1,500,000

ሀ. በ2002 በጀት ዓመት ከታወጀ በጀት ዉስጥ ተመላሽ የሆነ ብር=44,806,504

ለ. በ2002 በጀት ዓመት በእቅድ ከተያዘ ገቢ በላይ የተሰበሰበ ገቢ =75,000,000 ብር

ሐ. በ2003 በጀት ዓመት ይሰበሰባል ተብሎ ከታወጀ የገቢ እቅድ ተጨማሪ ገቢ ይገኛል ተብሎ የታቐደ ብር =123,498,608

መ. ከሞያና ቴክኒክ ማሰልጠኛዎች ዉስጣዊ ገቢ ብር 2,843,731

ረ. ከመቀሌ ሆስፒታል የዉስጥ ገቢ 1,500,000

አጠቃላይ ድምር = 247,648,843/ ሁለት መቶ አርባ ሰባት ሚልዮን ስድስት ሞቶ አርባ ስምንት ሽኢ ስምንት መቶ አርባ ሶስት ብር/

3. የበጀት ድልድል

ሀ. በክልል ላይ የሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች

1. ለካፒታል በጀት ብር 187,010,112
2. ለመደበኛ በጀት ብር 25,682,286

ን/ድምር---- 212,692,398

3. በክልል ተማክሎ የሚያዝ

❖ ለሰራቶኞች ቅጥር 5,000,000
❖ ለቋሚ ንብረት መግዣ 1,500,000

www.abyssinialaw.com

- ንክልል መሐለዉታ 15,000,000

  ን/ድምር---21,500,000

ለ.ንኣርባዕተ ከተማታት መዳርግቲ በጀት

- ብር 13,456,445

  ሓፈሻዊ ድምር ዝተደልደለ በጀት 247,648,843 /ብር ክልተ ሚኢትን ኣርበዓን ሸዉዓተን ሚልዮንን ሹድሽተ ሚኢትን ኣርበዓን ሸሞንተን ሽሕን ሸሞንተ ሚእትን ኣርባዓን ሰለስተን/

ሐ. ንከባብያዊ ልምዓት ፈንድ ንወረዳታት /እንዳሞኮኒ ብር 2,273,669.42 ጕሎመከዳ ብር 370,866 መደባይዛና ብር 1,735,061.59 ብር ናይ ከባቢ ልምዓት ፈንድ (LIG) ኣብ 2002 በጀት ዓመት ተመዲቡ ብእዋኑ ኣብ ጥቅሚ ዘይወዓለ ከምእንደገና ተኣዊጁ ኣብ ስራሕ ንምዉዓል ብድምር ብር 4,379,597

4. <u>እቲ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ግዜ</u>

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምክሪ ብሄራዊ ክልልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 13 ታሕሳስ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸዉን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕረዚደንት

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

- ለክልል መጠባበቅ 15,000,000

  ን/ድምር----- 21,500,000

ለ. ለአራት ከተሞች ማቺንግ ፈንድ

- ብር 13,456,445

አጠቃላይ ድምር የተደለደለ በጀት 247,648,843/ /ብር ሁለት መቶ አርባ ሰባት ሚልዮን ስድስት መቶ አርባ ስምንት ሺ ስምንት መቶ አርባ ሶስት/

ሐ. ለአከባቢያዊ ልማት ፈንድ /ለወረዳዎች/እን ሞኮኒ 2,273,669.42 ብር ጉሎ መከዳ 370,866 ብር መደባይ ዛና 1,735,061.59 ብር ያኣካባቢ ልማት ፈንድ /LIG/ በ2002 በጀት አመት ተመድቦ ጥቅም ላይ ያልዋለ እንደገና ታዉጆ ስራ ላይ እንዲዉል በድምሩ 4,379,597 ብር

4. <u>አዋጁ የሚፀናበት ግዜ</u>

ይህ አዋጅ በትግራይ ክልላዊ መንግስት ምክረ ቤት ከፀደቀበት ታህሳስ 13 ቀን 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ፕረዚደንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቁ. ---- መቐለ 197-/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. ------- መቐለ 197-/2003 ዓ/ም

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ንዝሀነፁ ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 197/2003

ኣብ 2003 በጀት ዓመት ኣብ ውሽጢ እዚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ኣብ 2000 በጀት ዓመት ንዝተጀመሩ ህንፀት ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ መፈፀሚ ዝውዕል ተወሳኺ በጀት ብምፅዳቕ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኳኑ፣

ብመሰረት ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝተዋደደ ፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ንምስራሕ ልቓሕ መፅደቒ ኣዋጅ ቁፅሪ 120/1999 ዓንቀፅ 3 ከምኡ 'ውን ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ቸ) ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ ተወሳኺ በጀት ተኣዊጁ ኣሎ፡፡

1) ሓፂ ር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ብኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ንዝሀነፁ ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 197/2003 " ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በቤቶች ልማት ኤጀንሲ ለሚገነቡ የጋራ መኖርያ ቤቶች ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 197/2003

በ2003 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በ2000 በጀት ዓመት ለተጀመሩ የጋራ መኖርያ ቤቶች ግንባታ ማስፈጸምያ የሚውል ተጨማሪ በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተቀናጀ የቤቶች ልማት ፕሮግራም ቤቶችን ለመስራት የብድር ማፅደቅያ አዋጅ ቁጥር 120/1999 ዓንቀጽ 3 እንደዚሁም የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ ህገ- መንግስት አንቀጽ 49(3) (ቸ) መሰረት ስራ ላይ የሚውል የሚከተለው ተጨማሪ በጀት ታውጇል፡፡

1) አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "በቤቶች ልማት ኤጀንሲ የሚገነቡ የጋራ መኖርያ ቤቶች ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 197/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

2. ፍልፍል በጀት

ካብ ሓምለ 1/2002 ክሳብ ሰነ 30/2003 ኣብ ዘሎ በጀት ዘመን ካብ ዓዲ ውሽጢ ባንኪ ዝርከብ ልቓሕ ብር 77,328,708.00 እዩ፡፡

3) ድልድል በጀት

ኣብ 2000 በጀት ዓመት ዝተጀመሩን ኣብ ከይዲ ንዘለዉን ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ህንፀት መፈፀሚ ዝውዕል ተወሳኺ በጀት ብር 77,328,708.00 ፀዲቑ ኣሎ፡፡

4) እቲ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ጊዜ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ርእሰ ምምሕዳር

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. በጀት ምንጭ

ከሐምሌ 1/2002 እስከ ሰኔ 30/2003 ላለው በጀት ዓመት ከአገር ውስጥ ባንክ ብድር የሚገኘው ብር 77,328,708.00 ነው፡፡

3. የበጀት ድልድል

በ2000 በጀት ዓመት ለተጀመሩና ያልተጠናቀቁ የጋራ መኖርያ ቤቶች ግንባታ ማስፈጸምያ የሚውል ተጨማሪ በጀት 77,328,708.00 ብር ጸድቋል፡፡

4. አዋጁ የሚጸናበት

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀ ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ርእሰ መስተዳድር

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 14 መቐለ 198/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. -14 መቐለ 198/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 198/2003

መፍለጥን መመዝገብን ሃፍቲ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ምፍላጥን ምምዝጋብን ሃፍቲ ኣሰራርሓ መንግስቲ ኣብ ግልፅነትን ተሓታትነት ንክምስረት ኣድላይ ብምዃኑ፣

ንምክልኻል ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ንምንጋስ ሰናይ ምምሕዳር ምፍላጥን ምምዝጋብን ሃፍቲ ዝለዓለ ረብሓ ዘለዎ ብምዃኑ፣

ስራሕን ሓላፍነትን መንግስትን ውልቀ ጥቕምን ከይተሓዋወሱ በቢናይባዕሎም ዝምርሕሉ ስርዓት ግልፂ ኣሰራርሓ ብምዝርጋሕ ክፍጠር ንዝኽእል ጎንፂ ጥቕሚ ንምውጋድ ክሕግዝ ከምዝኽእል ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "መፍለጥን መመዝገብን ሃፍቲ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 198/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

ኣዋጅ ቁጥር 198/2003

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሃብትን ለማሳወቅና ለማስመዝገብ የወጣ አዋጅ

ሃብትን ማሳወቅና ማስመዝገብ የመንግስት አሰራርን በግልፅነትና በተጠያቂነት ላይ ለመመስረት አስፈላጊ በመሆኑ፣

ሃብት ማሳወቅና ማስመዝገብ ሙስናና ብልሹ አሰራርን ለመከላከልና መልካም አስተዳደርን ለማስፈን ከፍተኛ ጠቀሜታ ያለው በመሆኑ፣

የመንግስት የስራ ሃላፊነትና የግል ጥቅም ሳይቀላቀሉ በየራሳቸው መንገድ የሚመሩበትን ግልፅ ስርዓት መዘርጋት ሊፈጠር የሚችለውን የጥቅም ግጭት ለማስወገድ እንደሚረዳ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ/ መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የሃብት ማሳወቅያና ማስመዝገቢያ ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 198/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 3.30

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ፡-

1. "ሃፍቲ" ማለት ዝንቀሳቐስ ወይ ዘይንቀሳቐስ ወይ ግዙፍነት ዘለዎ ወይ ዘይብሉ ዝኾነ ንብረት እንትኸውን ትሕዝቶ መሬት ዕዳን ይሓውስ፣
2. "ኮሚሽን" ማለት ኮሚሽን ስነ-ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
3. "ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር" ማለት ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ንምክልኻል፣ ንምቁፅፃርን ተግባራት ፅቡቕ ስነ-ምግባር ንምስፍሕፋሕ ዝፍፅም፣ ዘተሓባብርን ዘማኽርን ኣብ ሕድ ሕድ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮን ትካላት ልምዓትን ዘሎ መሓውር እዩ፣
4. "ሹመኛ" ማለት ዝስዕብ የጠቓልል፡-
   1. ኣካላት ክልል ፡-
      ሀ. ርእሰ ምምሕዳር፣ ምክትል ርእሰ ምምሕዳር፣ ኣማኸርቲ ርእሰ ምምሕዳርን፣
      ለ. ኣፈ-ጉባኤ፣ ምክትል ኣፈ-ጉባኤን ኣቦ/ኣዶ ወንበር ቀዋሚ ኮሚቴ ቤት ምኽሪን፣
      ሐ. ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳንት፣ ዳይናን ሬጅስትራርን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፣
      መ. ቢሮ ሓላፍን ምክትል ቢሮ ሓላፍን፣
      ሰ. ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነር፣
      ረ. ሓላፊ ኤጀንሲን ምክትል ሓላፊ ኤጀንሲን፣
      ሸ. ዋና ኦዲተርን ምክትል ዋና ኦዲተርን፣

2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ፡-

1. "ሃብት" ማለት የማይንቀሳቀስ ወይም የሚንቀሳቀስ ወይም ግዙፍነት ያለው ወይም የሌለው ንብረት ሲሆን የመሬት ይዞታን እና ዕዳን ይጨምራል፣
2. "ኮሚሽን" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን ነው፣
3. የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል" ማለት በያንዳንዱ የመንግስት መስሪያ ቤት ወይም የመንግስት የልማት ድርጅት ሙስና እና ብልሹ ኣሰራርን ለመከላልና ለመቆጣጠር፣ ጥሩ ስነ-ምግባር የማስፋፋት ተግባሮችን የሚፈፅም፣ የሚያስተባብርና የሚያማክር አካል ነው፣
4. "ተሿሚ" ማለት የሚከተሉትን ያጠቃልላል
   1. የክልል አካላት፡-
      ሀ. ርእሰ መስተዳድር፣ ምክትል ርእሰ መስተዳር፣ የርእሰ መስተዳድር አማካሪዎች፣
      ለ. የምክር ቤት አፈ-ጉባኤ፣ ምክትል አፈ-ጉባኤና የቀዋሚ ኮሚቴ ሊቀመንበር
      ሐ. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳንት፣ ዳኛና ሬጅስትራር፣
      መ. የቢሮ ሓላፊና የቢሮ ምክትል ሓላፊ፣
      ሰ. ኮሚሽነርና ምክትል ኮሚሽነር፣
      ረ. የኤጀንሲ ሓላፊና የኤጀንሲ ምክትል ሓላፊ፣
      ሸ. ዋና ኦዲተርና ምክትል ዋና ኦዲተር፣

www.abyssinialaw.com

ቀ. ሓላፊ ቤት ፅሕፈትን ምክትል ሓላፊ ቤት ፅሕፈትን፣

በ. ሓላፊ ኢንስቲዩቲትን ምክትል ሓላፊ ኢንስቲዩቲትን፣

2. ኣካላት ዞባ ፦

ሀ. ዋና ኣመሓዳርን ምክትልን ወይ ከንቲባን ስራሕ ኣካያድን፣

ለ. ፈፃሚ ስራሕን ተተካእን፣

ሐ. ሓላፊ መምርሒ ኮሪደር ልምዓት፣

መ. ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንት፣ ዳያኑን ሬጅስትራርን ማእኸላይ ቤት ፍርዲ፣

ሰ. ሓላፊ ቤት ፅሕፈትን ምክትልን፣

3. ኣካላት ወረዳ፦

ሀ. ኣማሓዳሪ ገፀር ወረዳን ምክትልን፣ ከንቲባ ከተማን ምክትልን፣ ኣካያዲ ስራሕ ቤት ማዘጋጃ፣ ብፍሉይ ዝመሓደራ ከም ወረዳ ዝረአያ ከባቢያዊ ምምሕዳራትን ምክትልን፣

ለ. ኣፈ-ጉባኤ ምክትል ኣፈ-ጉባኤን ቤት ምኽሪ፣

ሐ. ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳንት፣ ዳይናን ሬጅስትራርን ቤት ፍርዲ፣

መ. ከተማ ተንከፍ መደበኛ ኣብያተ ፍርዲ ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንትን ዳይናን፣

ሰ. ሓላፊ ቤት ፅሕፈትን ምክትልን፣

ረ. ትካላት ልምዓት መንግስትን ኣባላት ኣመራርሓ ቦርድ ስራሕ ኣካየድትን ምክትል ስራሕ ኣካየድትን፣

4. 'ሰራሕተኛ መንግስቲ" ማለት እዞም ዝስዕቡ የጠቓልል፦

ቀ. የፅሕፈት ቤት ሓላፊና የፅሕፈት ቤት ምክትል ሓላፊ፣

በ. የኢንስቲዩቲት ሓላፊ እና ምክትል ኢንስቲዩቲት ሓላፊ፣

2. የዞን አካላት

ሀ. ዋና አስተዳዳሪ፣ ምክትል ዋና አስተዳዳሪ ወይም ከንቲባና ስራ አስኪያጅ፣

ለ. ስራ አስፈፃሚ እና ተተኪ፣

ሐ. የልማት ኮሪደር መምሪያ ሓላፊ፣

መ. የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት፣ ምክትል ፕሬዚዳንት፣ ዳኞችና ሬጅስትራር፣

ሰ. የፅሕፈት ቤት ሓላፊና ምክትል፣

3. የወረዳ አካላት

ሀ. የገጠር ወረዳ አስተዳዳሪና ምክትል አስተዳዳሪ የከተማ ከንቲባና ምክትል ከንቲባ የመዘጋጃ ቤት ስራ አስኪያጅ፣ በልዩ ሁኔታ የሚተዳደሩ እንደ ወረዳ የሚታይ የአከባቢ መስተዳደር እና ምክት

ለ. የምክር ቤት አፈ-ጉባኤና፣ ምክትል አፈ-ጉባኤ፣

ሐ. የፍርድ ቤት ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳንት፣ ዳኛ እና ሬጅስትራር፣

መ. የመደበኛና የከተማ ነክ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳት እና ዳኛ፣

ሰ. የፅሕፈት ቤት ሓላፊና ምክትል፣

ረ. የመንግስት የልማት ድርጅቶች የስራ አመራር ቦርድ አባላትና፣ ስራ አስኪያጆችንና ምክትል ስራ አስከያጆችን፣

4. "የመንግስት ሰራተኛ" ማለት የሚከተሉትን ያጠቃልላል፦

www.abyssinialaw.com

ሀ. ወናኒ ኣውራን ደጋፊ ከይዱ ስራሕን ካልእ ምስዚ ማዕረን ልዕሊኡን ዘሎ ሰራሕተኛ ኣብያተ ፅዮ ትካላት ልምዓት መንግስቲ፣

ለ. ኣማኻሪ ሹመኛ፣

ሐ. ስራሕቲ ፍቓድ ምሃብ፣ ምቁፅፃር፣ ግብሪ ዝእክብ፣ ግብሪ ዝውስንን ሰራሕተኛ፣

መ. ኣብ ዝተፈላለዩ ትካላት መንግስቲ ዝሰርሕ በቢ ብርኩ ዝርከብ መርማሪ፣

ሰ. ኣብ ዝተፈላለየ ቤት ፅዮ መንግስቲ ዝሰርሕ ስልጣን ምኽሳስን ምሙጓትን ዘለዎ በዓል ሞያ ሕጊ፣ ዓቃቢ ሕጊ፣ ኣዛዚ ፖሊስ፣ ትራፊክ ፖሊስ፣ ሰራሕተኛ ዕደጋ፣ መሃንዲስ፣ ኦዲተር፣ ላዕለዋይ ሒሳብ ሰራሕተኛን ምምሕዳር ንብረትን፣

ረ. እቲ ኮሚሽን ብዘውፅኦ መምርሒ ተፈልዮም ዝውሰኑ ካልኦት ሰራሕተኛታት ኣብያተ ፅዮ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን፣

5. "ቤተሰብ" ማለት ናይ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብዓል ሓዳር /ብዓልቲ ሓዳር/ ወይ ኣብ ትሕትኡ ዝመሓደር ዕድሚኡ 18 ዓመት ዘይመልኦ ቆልዓ እንትኾን ሓዳር እንተይፈፀመ ከም ሰብኣይን ሰበይትን ሓቢሩ ዝነብር ሰብን ውላድ ጡብን የጠቓልል፣

6. "ናይ ቀረባ ዘመድ" ማለት ናይ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ወለዲ፣ ተወለድቲ፣ ሓፍቲ፣ ሓው ካልኦት ክሳብ 3ይ ወለዶ ብስጋ ወይ ዝምድና መውስቦ ዘለዎም ሰባት የጠቓልል፣

7. "ኣብያተ ፅዩ መንግስቲ" ማለት ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብመንግስቲ በጀት ዝመሓደራን መውፅኢ ሕጊ፣ ዳይነትን ስራሕ

ሀ. ዋና እና ደጋፊ የስራ ሂደት ባለቤት ሌላ ከዚህ ጋር እኩልና በላይ ያለ የመንግስት መስሪያቤትና የመንግስት የልማት ድርጅት ሰራተኛ፣

ለ. የሹመኛ አማካሪ፣

ሐ. ፈቃድ የመስጠት፣ የመቆጣጠር ወይም ግብር የመሰብሰብ እና የመወሰን ስራ የሚያከናውን፣

መ. በተለያየ የመንግስት መስሪያቤት የሚሰራ በየደረጃው የሚገኝ መርማሪ፣

ሰ. በተለያየ የመንግስት መስሪያቤት የሚሰራ የመክሰስና የመከራከር ስልጣን ያለው የህግ ባለሙያ፣ አቃቤ ህግ፣ ፖሊስ አዛዥ፣ የትራፊክ ፖሊስ፣ የግዢ ሰራተኛ፣ መሃንዲስ፣ ኦዲተር፣ ከፍተኛ የሒሳብ ሰራተኛ እና የንብረት አስተዳዳሪ፣

ረ. ኮሚሽኑ በሚያወጣው መመሪያ ተለይተው የሚወሰኑ ሌሎች የመንግስት መስሪያ ቤቶችና የመንግስት የልማት ድርጅት ሰራተኞችን፣

5. "ቤተሰብ" ማለት የተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ የትዳር ጓደኛ ወይም በስሩ የሚተዳደር ዕድሜው 18 ዓመት ያልሞላ ልጅ ሲሆን ጋብቻ ሳይፈፅም እንደባልና ሚስት አብሮ የሚኖር ሰውን እና የጉዲፈቻ ልጅን ያጠቃልላል፣

6. "የቅርብ ዘመድ" ማለት የተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ወላጅ፣ ተወላጅ፣ እህት፣ ወንድም እና ሌላ እስከ ሶስተኛ ደረጃ የስጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው ሰው ያጠቃልላል፣

7. "የመንግስት መሰሪያ ቤት" ማለት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል በመንግስት በጀት የሚተዳደርና የህግ አውጭነት፣ የዳኝነት

www.abyssinialaw.com

ፈፃሚ ኣካልን ተግባር ስርሑ ዝፍፅሙሉ ቤት ፅዮ እዩ፣

8. "ትካል ልምዓት መንግስቲ" ማለት ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝውነን ትካል ልምዓት ወይ ኣክስዮን ኩባንያ እዩ፣

9. "ሰብ" ማለት ብተፈጥሮ ወይ ብሕጊ መሰል ሰብነት ዝተውሃቦ ኣካል'ዩ፣

3. ኣገላልፃ ፆታ

ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንኣንስታይ ፆታ'ውን ይሓውስ፡፡

4. ወሰን ተፈፃምነት

እዚ ኣዋጅ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ሹመኛን ሰራሕተኛ መንግስትን ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

ክፍሊ ክልተ
ምፍላጥን ምምዝጋብን ሃፍቲ

5. ግቡእ ምምዝጋብ

1. ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ፡-

   ሀ. ብሽሙ ወይ ብሽም ቤተሰቡ ዝርከብ ዋንነት ወይ ትሕዝቶ ሃፍትን፣

   ለ. ፍልፍል ኣታዊ ባዕሉን ቤተሰቡን ግቡእ ምፍላጥን ምምዝጋብን ኣለዎ፣

2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ መሰረት ሃፍቱ ዘመዝግብ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ፍልፍል ኣታዊ ሃፍቲ ባዕሉን ቤተሰቡን

ወይም አስፈፃሚነት የመንግስት ስራ የሚከናወንበት ማንኛውም መስሪያቤት ነው፣

8. "የመንግስት ልማት ድርጅት" ማለት የመንግስት የባለቤትነት ድርሻ በሙሉ ወይም በከፊል ያለበት ማንኛውም የመንግስት የልማት ድርጅት ወይም የአክሲዮን ኩባንያ ነው፣

9. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፣

3. የፆታ አገላለፅ

በወንድ ፆታ የተገለፀ ሁሉ ሴትንም ይጨምራል፡፡

4. የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ተሿሚ እና የመንግስት ሰራተኛ ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

ክፍል ሁለት
ሃብትን ስለማሳወቅና ስለማስመዝገብ

5. የማስመዝገብ ግዴታ

1. ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ፡-

   ሀ. በራሱና በቤተሰቡ ስም ባለቤትነት ወይም ይዞታ ስር የሚገኝ ሃብት፣ እና

   ለ. የራሱንና የቤተሰቡን የገቢ ምንጮች፣ የማሳወቅና የማስመዝገብ ግዴታ አለበት፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ሃብቱን የሚያስመዘግብ ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ የራሱንና የቤተሰቡን ሃብትና የገቢ ምንጮች ለየብቻ ለዚህ

www.abyssinialaw.com

ነንበይኑ ነዚ ተግባር'ዚይ ኣብ ዝተዳለወ ቅጥዒ ብምምላእ ትኽክለኛነቱ ብኽታሙ የረጋግፅ።

6. ኣብ ምዝገባ ዘይሕቑፍ ሃፍቲ

1. ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ድንጋገ እንተሃለወ'ውን እዚ ዝስዕብ ሃፍቲ ኣይምዝገብን፦
   ሀ. ብውርሲ ተረኺቡ ብሓባር ዝተትሓዘን ንወራሲ ኣብ ውልቀ ግልጋሎት ዝውዕል ንብረት፣
   ለ. ኣቑሑት ገዛ ውልቀ መሳርሕን፣
   ሐ. ካብ ጡረታ ዝርከብ ኣታዊ።
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሀ/ ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ብሓባር ዝተተሓዘ ንብረት ምስ ወረስቲ ምስ ተማቐለ ብፅሒቱ ኣፍሊጡ ክመዝግብ ኣለዎ።

7. ብዛዕባ መዝጋቢ ኣካል

1. ምዝገባ ሃፍቲ ሹመኛን ሰራሕተኛ መንግስቲን ዘካይድ እዚ ኮሚሽን ይኸውን፣
2. እቲ ኮሚሽን ኣድላዪ ኮይኑ እንትረኽቦ ሃፍቲ ሹመኛን ሰራሕተኛ መንግስትን ንኽምዝግብ ከምኩነታቱ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር ክውክል ይኽእል፣
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ውክልና ዝተውሃቦ ሕድ ሕድ ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ብዝቐረበሉ ቅጥዒ መመዝገቢ ሃፍቲ ምስመዝገበ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ናብቲ ኮሚሽን የሕልፍ፣
4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ በቲ ኮሚሽን ዝተኻየደ ምዝገባ ሰነድ ሃፍቲ ሓላዊ ኮይኑ የገልግል። ሃፍቲ ንዘመዝገበ ሹመኛን ሰራሕተኛ

ተግባር በተዘጋጀ ቅፅ ላይ በመሙላት ትክክለኛነቱን በፊርማው ይረጋግጣል።

6. በምዝገባ ስለማይካተት ሃብት

1. የዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ድንጋጌ ቢኖርም የሚከተለው ሃብት አይመዘገብም፦
   ሀ. በውርስ ተገኝቶ በጋራ የተያዘና ለወራሽ የግል አገልግሎት የሚውል ንብረት፣
   ለ. የቤት እቃና የግል መገልገያ፣
   ሐ. ከጡረታ የሚገኝ ገቢ፣
2. ማንኛውም ተሿሚና የመንግስት ሰራተኛ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ /1//ሀ/ መሰረት በጋራ የተያዘ ንብረት በወራሾቹ መካከል እንደተከፋፈለ ድርሻውን አሳውቆ ማስመዝገብ አለበት።

7. ስለመዝጋቢ አካል

1. የተሿሚና የመንግስት ሰራተኛ ሃብት የሚመዘግበው ኮሚሽኑ ይሆናል፣
2. ኮሚሽኑ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የተሿሚ እና የመንግስት ሰራተኛ ሃብት እንዲመዘግብ እንደሁኔታው በሙሉ ወይም በከፊል የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍልን ሊወክል ይችላል፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት ውክልና የተሰጠው እያንዳንዱ የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት የቀረበለትን የሃብት ማስመዝገቢያ ሰነድ ምዝገባው በተደረገ በ30 ቀናት ውስጥ ለኮሚሽኑ ያስተላልፋል፣
4. ኮሚሽኑ በዚህ አንቀፅ መሰረት የተከናወኑ የሃብት ምዝገባ ሰነዶች ጠባቂ ሆኖ

www.abyssinialaw.com

መንግስትን ወረቐት ምስክር መረጋገፂ ምዝገባ ይህብ።

8. ምዝገባ ዝካየደሉ ግዘ

1. እዚ ኣዋጅ ካብ ዝፀደቐሉ እዋን ድሕሪ ሽዱሽተ ወርሒ ኣብ ስራሕ ይውዕል፣
2. ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ካብ ዝወዓለሉ እዋን ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሽዱሽተ ወርሒ ሃፍቱ ከፍልጥን ከመዝግብን ኣለዎ፣
3. ዝኾነ ሓዱሽ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ሃፍቱ ዘፍልጠሉን ዘመዝገበሉን ካብ ዝተሾምሉ ወይ ዝተቖፀረሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 45 መዓልቲ ይኸውን፣
4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ወይ /2/ ብዝተገለፀ ምፍላጥን ምምዝጋብን ሃፍቲ በቢክልተ ዓመት ኮይኑ ካልኣይ በጀት ዓመት ምስተወደአ ኣብ ወሽጢ 30 መዓልቲ ይኸውን።

9. ምንዋሕ ምዝገባ ግዘ

1. ምዝገባ እዋን ክናወሓሉ ዝሓትት ሰብ ምዝገባ ምንዋሕ ዘድለየሉ ምኽንያት ብፅሑፍ ብምግላፅ ምዝገባ እዋን ምስተዛዘመ ኣብ ውሽጢ ሓሙሽተ መዓልቲ ስራሕ ነቲ ኮሚሽን ወይ ንዝምልከቶ ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር ከመልክት ይኽእል፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እቲ ኮሚሽን ወይ ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር ንዝቐረበሉ ሕቶ ብብቑፅ ምኽንያት ዝተደገፈ ኮይኑ እንተረኺቦ እቲ እዋን ምዝገባ ንሓደ ግዘ ክሳብ 30 መዓልቲ ክናውሕ ይኽእል፣

ያገለግላል። ሃብቱን ላስመዘገበ ተሿሚ እና የመንግስት ሰራተኛ የምዝገባ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ይሰጣል።

8. ምዝገባ ስለሚካሄድበት ጊዜ

1. ይህ አዋጅ ከፀደቀበት ጊዜ ከስድስት ወር በኋላ ስራ ላይ ይውላል፣
2. ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ይህ አዋጅ ስራ ላይ ከዋለበት ጊዜ ጀምሮ በስድስት ወር ውስጥ ሃብቱን ማሳወቅና መመዝገብ አለበት፣
3. ማንኛውም አዲስ ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ሃብቱን የሚያሳውቀውና የሚያስመዘግበው ከተሾመበት ወይም ከተቐጠረበት ቀን ጀምሮ በ45 ቀናት ውስጥ ይሆናል፣
4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ወይም /2/ መሰረት ሃብትን ማስመዝገብና ማሳወቅ በየሁለት ዓመቱ ሆኖ የበጀት ዓመት በተጠናቀቀ በ30 ቀናት ውስጥ ይሆናል።

9. የምዝገባ ግዘን ስለማራዘም

1. የምዝገባ ጊዜ እንዲራዘምለት የሚጠይቅ ሰው ምዝገባውን ማራዘም ያስፈለገበትን ምክንያት በፅሑፍ በመግለፅ የምዝገባ ጊዜው በተጠናቀቀ በአምስት የስራ ቀናት ውስት ለኮሚሽኑ ወይም ለሚመለከተው የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ማመልከት ይችላል፣
2. ኮሚሽኑ ወይም ጉዳዩ የሚመለከተው የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል በዚ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የቀረበለት ጥያቄ በበቂ ምክንያት የተደገፈ ሆኖ ሲያገኘው የምዝገባውን ጊዜ ለአንድ ጊዜ እስከ 30 ቀናት ሊያራዝም ይችላል፣

www.abyssinialaw.com

3. እዋን ምዝገባ ክናወሓሉ ንመከታተሊ ክፍሊ ስነ-ምግባር ዘቕረቦ ጥርዓን ተቐባልነት ዘይረኸበ መመልከቲ ውሳነ ካብ ዝበፅሖ ኣብ ውሽጢ ሓሙሽተ መዓልቲ ቅሬትኡ ንኮሚሽን ከቕርብ ይኽእል። እቲ ኮሚሽን ዝህቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ ይኾውን።

10. ምዝንጋዕ ምዝገባ

ኣብ ውሽጢ ስሩዕ ወይ በቲ ዝተናወሐሉ እዋን ምዝገባ ሃፍቲ ዘየመዝገበ ሹመኛን ሰራሕተኛ መንግስትን ብር 1000 ቅፅዓት ከፊሉ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ከመዝግብ ኣለዎ።

11. ድሕሪ ካብ ስራሕ ምስንባት ዝህሉ ግቡእ

ዝኾነ ሹመኛን ሰራሕተኛ መንግስትን ብጡረታ እንትሰናበት ወይ ብዝኾነ ምኽንያት ግልጋሎት እንትቋረፅ ሃፍቲ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ነቲ ኮሚሽን ወይ ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር ከምኡ'ውን ድሕሪ ክልተ ዓመት ንመወዳእታ ግዘ ነዚ ኮሚሽን ከፍለጥ ኣለዎ።

12. ሓቅነት ምዝገባ ምርግጋፅ

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ እዚ ኮምሽን ብሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ዝተመልአ መረዳእታ ዘይተማለአ ልክዕ ዘይኮነ ወይ መረዳእታ ሓሶት ዝሓዘ ምዃኑ ንምጥርጣር እኹል ምኽንያት እንትህልዎ ወይ ሃፍቲ ብትኽክል ኣይተመዝገበን ዝብል ጥቆማ እንትቐርብ ወይ ብዝተፈፀመ ገበን ምኽንያት ምርመራ እንትጅመር ናይቲ ምዝገባ ሓቅነት ስራሕቲ ምፅራይ የካይድ፣

3. የምዝገባ ጊዜ እንዲራዘምለት ለስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ያቀረበው አቤቱታ ውድቅ የተደረገበት አመልካች ውሳኔው በደረሰው በአምስት ቀናት ውስጥ ቅሬታውን ለኮሚሽኑ ሊያቀርብ ይችላል። ኮሚሽኑ የሚሰጠው ውሳኔም የመጨረሻ ይሆናል።

10. ዘግይቶ ስለማስመዝገብ

በመደበኛ ወይም በተራዘመለት የማስመዝገቢያ ጊዜ ውስጥ ሃብቱን ያላስመዘገበ ተሿሚ ወይም መንግስት ሰራተኛ ብር 1000 መቀጮ ከፍሎ በ30 ቀናት ውስጥ ሊያስመዘግብ አለበት።

11. ከስንብት በኋላ ስለሚከተሉ ግዴታዎች

ማንኛውም ተሿሚና የመንግስት ሰራተኛ በጡረታ ሲገለል ወይም በማንኛውም ምክንያት አገልግሎቱን ሲያቋርጥ ሃብቱን በ30 ቀናት ውስጥ ለኮሚሽኑ ወይም ለሚመለከተው የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል እንዲሁም ከሁለት ዓመት በኋላ ለመጨረሻ ጊዜ ለኮሚሽኑ ማሳወቅ አለበት።

12. የምዝገባን ትክክለኛነት ስለማረጋገጥ

1. ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት በተሿሚ ወይም በመንግስት ሰራተኛ በተሞላ መረጃ ያልተሟላ፣ ትክክል ያልሆነ ወይመ የሀሰት መረጃ የያዘ መሆኑን ለመጠርጠር በቂ ምክንያት ሲኖረው ወይም ሃብቱ በትክክልል አልተመዘገበም የሚል ጥቆማ ሲቀርብ ወይ በተፈፀመ ወንጀል ምክንያት ምርመራ ሲጀመር የምዝገባው ትክክለኛነት የማጣራት ተግባር ያከናውናል፣

www.abyssinialaw.com

2. እቲ ኮሚሽን በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ተግባር ምፅራይ እንተካይድ፡-

ሀ. ዋኒኑ ንዝምልከቶ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ተወሳኺ መረዳእታ ወይ መብርሂ ንክቕርብ ክሓትት፣

ለ. ሃፍቲ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝምልከት መረዳእታ ንዘለዎ ባንኪ፣ ትካል ፋይናንስ ወይ ዝኾነ ካሊእ ሰብ መረዳእታ ንክህበ ክእዝዝን፣

ሐ. ናይ ዋና ኦዲተር ወይ ናይ ካሊእ ኣግባብነት ዘለዎ ኣካል ሙያዊ ድጋፍ ክጥቀም ይኽእል።

2. እቲ ኮሚሽን ዘይተማለአን ትኽክል ዘይኮነን ወይ መረዳእታ ሓሰት ምቕራቡ ብመረዳእታ እንተረጋጊፁ ኣብ ልዕሊ ጥፍኣት ዝፈፀመ ሰብ ብሕጊ መሰረት ኣድላይ ስጉምቲ ክውሰዶ ይገብር።

13. ተበፃሓይነት መረዳእታ ምዝገባ

1. ኣብ ኢድ እዚ ኮሚሽን ዝርከብ ዝኾነ ይኹን መረዳእታ ሃፍቲ ምዝገባ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ንህዝቢ ክፍቲ ይኸውን፣
2. ብዛዕባ ሃፍቲ ምዝገባ መረዳእታ ዝደሊ ዝኾነ ሰብ ሕትኡ ብፅሑፍ ንኮሚሽን ወይ ነቲ ዋኒን ንዝምልከቶ ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር ከቕርብ ይኽእል፣
3. እቲ ኮሚሽን ወይ ዝምልከቶ ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር ንዝቐረበ ሕቶ ተቐቢሉ ምዝገባ ሃፍቲ መረዳእታ ንዝሓተቶ ሰብ ክህብ ኣለዎ፣
4. ድንጋገታት እዚ ዓንቀፅ እንተሃለወ'ውን ሃፍቲ ምዝገባ ቤተሰብ ዝምልከት መረዳእታ

2. ኮሚሽኑ በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የማጣራት ተግባር ሲያከናውን፡-

ሀ. ጉዳዩ የሚመለከተው ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ተጨማሪ መረጃ ወይም ማብራሪያ እንዲያቀርብ ሊጠይቀው፣

ለ. የተሻሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛውን ሃብት የሚመለከት መረጃ ያለው ባንክ፣ የፋይናንስ ተቋም ወይም ማንኛውም ሌላ ሰው መረጃውን እንዲሰጥ ሊያዘው፣ እና

ሐ. የዋና ኦዲተርን ወይም የሌላ አግባብነት ያለውን አካል ሙያዊ ድጋፍ ሊጠቀም ይችላል።

3. ኮሚሽኑ ያልተሟላና፣ ትክክል ያልሆነ ወይም የሀሰት መረጃ መቅረቡን በማስረጃ ሲያረጋግጥ ጥፋት በፈፀመው ሰው ላይ በህጉ መሰረት አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድበት ያደርጋል።

13. የምዝገባ መረጃ ተደራሽነት

1. በኮሚሽኑ እጅ የሚገኝ ማንኛውም የተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ የሃብት ምዝገባ መረጃ ለህዝብ ክፍት ይሆናል፣
2. ስለሃብት ምዝገባ መረጃ የሚፈልግ ማንኛውም ሰው ጥያቄውን በፅሁፍ ለኮሚሽኑ ወይም ጉዳዩ ለሚመከተለው የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ሊያቀርብ ይችላል፣
3. ኮሚሽኑ ወይም የሚመለከተው የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል የቀረበውን ጥያቄ በመቀበል የምዝገባውን መረጃ ለጠየቀው ሰው መስጠት አለበት፣
4. የዚህ አንቀፅ ድንጋጌዎች ቢኖሩም የቤተሰብ ሃብትን የሚመለከት የምዝገባ መረጃ ለፍትህ ስራ ወይም ኮሚሽኑ አስፈላጊ ነው ብሎ

ንፍትሒ ስራሕቲ ወይ እቲ ኮሚሽን ኣድላይ እዩ ኢሉ ንዝውስኖ ጉዳይ እንተዘይኮይኑ ብሚስጥር ዝትሓዝ ይኸውን፣

5. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ እቲ ኮሚሽን በቢክልተ ዓመቱ ብዛዕባ ዝፈፀሞም ምዝገባ ሃፍቲ ኣጠቓላሊ መረዳእታ ብመልክዕ ሪፖርት የውፅእ።

14. ሳዕቤን ሃፍቲ ዘይምምዝጋብ

ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዘይተመዝገበ ዝኾነ ይኹን ሃፍቲ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ተፃራሪ መረዳእታ ክሳብ ዘይቐረበ ንገበን ሕጊ ዓንቀፅ 419/2/ ድንጋገ ኣፈፃፅማ ክበሃል ፍልፍሉ ከምዘይተፈለጠ ንብረት ይቑፀር።

ክፍሊ ሰለስተ

ምፍላጥን ምውጋድን ጎንጺ ጥቕሚ

15. መትከል

ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝሓዞ መንግስታዊ ሓላፍነት ጥቕሚ ህዝቢ ንምሕላው ጥራሕ ከውዕሎ ኣለዎ። ብዝኾነ ምኽንያት ወይ ብስርሑ ኣጋጣሚ ዝረኸቦን ህዝቢ ክፈልጦን ዘይተገበረ መረዳእታ ንውልቀ ረብሕኡ ከውዕሎ የብሉን።

16. ውህብቶ፣ እንግዶትን እንግዶት ጉዕዞን

1. ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ናይ ምውሳን ስልጣኑ ዝፈታተን ወይ ጎንጺ ጥቕሚ ዝፈጥር ውህብቶ፣ እንግዶት ወይ እንግዶት ጉዕዞ ክቕበል የብሉን፣

ለሚወስነው ጉዳይ ካልሆነ በስተቀር በሚስጥር የሚያዝ ይሆናል፣

5. ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ መሰረት በየሁለት ዓመቱ ስለከናወነው የሃብት ምዝገባ አጠቃላይ መረጃ በሪፖርት መልክ ያወጣል።

14. የሃብት አለመመዝገብ የሚያስከትለው ውጤት

በዚህ አዋጅ መሰረት ያልተመዘገበ ማናቸውም የተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ሃብት ተቃራኒ ማስረጃ ካልቀረበ በስተቀር ለወንጀለ ሕግ አንቀፅ 419/2/ ድንጋጌ አፈፃፀም ሲባል ምንጩ እንዳልታወቀ ንብረት ይቆጠራል።

ክፍል ሶስት

የጥቅም ግጭትን ስለማሳወቅና ስለማስወገድ

15. መርህ

ማንኛውም ተሻሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ የያዘውን መንግስታዊ የሃላፊነት ቦታ የህዝብን ጥቅም ለማስጠበቅ ብቻ ማዋል አለበት። በማንኛውም ምክንያት ወይም በስራው አጋጣሚ ያገኘውንና ህዝብ እንዲያውቀው ያልተደረገን መረጃ ለግል ጥቅሙ ማዋል የለበትም።

16. ስጦታ፣ መስተንግዶና የጉዞ ግብዣ

1. ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ የመወሰን ስልጣኑን የሚፈታተን ወይም የጥቅም ግጭት የሚፈጥር ስጦታ፣ መስተንግዶ ወይም የጉዞ ግብዣ መቀበል የለበትም፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ዝቸረበሉ ውህብቶ፣ እንግዶት ወይ እንጉዶት ጉዕዞ ዘይምቕባል ኣብ ርክብ ስራሕ ጉድኣት ዝፈጥር እንተኾይኑ እቲ ዝቸርብ ውህብቶ፣ እንግዶት ወይ እንጉዶት ጉዕዞ ክቕበል ይኽእል እዩ። ኮይኑ ግን ዝተቐበሎ ውህብቶ ኣገባብነት ንዘለዎ ቤት ፅዮ መንግስቲ ወይ ትካል ልምዓት ኣታዊ ክገብር ወይ ዝቸረበ እንግዶት ወይ እንጉዶት ጉዕዞ ንኮሚሽን ወይ ኣገባብነት ንዘለዎ ክፍሊ መከታተሊ ስነ-ምግባር ክፍልጥ ኣለዎ።

17. ጎንፂ ጥቕሚ ንምውጋድ ክውሰድ ዘለዎ ስጉምቲ

1. ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ መንጎ መንግስታዊ ሓላፍነት ስርሑን ኣብ ባዕሉ ወይ ቀረባ ዘመዱን ጎንፂ ውልቀ ጥቅሚ ከስዕበሉ ዝኽእል ጉዳይ እንተጋጠሞ፦
   ሀ. ኣብ ልዕሊ እቲ ዋኒን ውሳነ ወይ ርኢቶ ካብ ምሃብን ከምኡውን ምስ ሓላፍነቱ ዘይጠዓዓም ወይ ተኣማንነቱ ኣብ ጥርጣረ ዘእቱ ዝኾነ ዓይነት ተግባር ካብ ምፍፃም ምቑጣብን፣
   ለ. ኩነታቱ ንዝምልከቶ ላዕለዋይ ሓላፊ ክፍልጥ ኣለዎ፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ጎንፂ ጥቕሚ ዝፈጥር ምኽኑ ዝተገለፀሉ ላዕለዋይ ሓላፊ ከምኩነታቱ እቲ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ነቲ ጉዳይ ምርኣይ

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተደነገገው ቢኖርም የቀረበለትን ስጦታ፣ መስተንግዶ ወይም የጉዞ ግብዣ ያለመቀበል በስራ ግንኙነት ላይ ጉዳት የሚያስከትል ሆኖ ሲገኝ ስጦታውን፣ መስተንግዶውን ወይም የጉዞ ግብዣውን ለመቀበል ይችላል። ሆኖም የተቀበለውን ስጦታ አግባብ ላለው የመንግስት መስሪያ ቤት ወይም የመንግስት የልማት ድርጅት ገቢ ማድረግ ወይም መስተንግዶውን ወይም የጉዞ ግብዣውን ለኮሚሽኑ ወይም አግባብ ላለው የስነ- ምግባር መከታተያ ክፍል ማሳወቅ አለበት።

17. የጥቅም ግጭትን ለማስወገድ መወሰድ ስላለበት እርምጃ

1. ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ በመንግስት የስራ ሃላፊነቱንና በራሱ ወይም በቅርብ ዘመዱ የግል ጥቅም መካከል ግጭት ሊያስከትልበት የሚችል ጉዳይ ሲያጋጥመው፦
   ሀ. በጉዳዩ ላይ ውሳኔ ወይም አስተያየት ከመስጠት እንዲሁም ከሃላፊነቱ ጋር የማይጣጣም ወይም ታማኝነቱን ጥርጣሬ ውስጥ የሚጥል ማንኛውም ድርጊት ከመፈፀም መቆጠብ፣ እና
   ለ. ሁኔታውን ለሚመለከተው የበላይ ኃላፊ ማሳወቅ አለበት፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የጥቅም ግጭት ሊከሰት መቻሉ የተገለፀለት የበላይ ሃላፊ እንደሁኔታው ተሿሚው ወይም የመንግስት ሰራተኛው ጉዳዩን ማየቱን እንዲቀጥል መመሪያ ሊሰጠው ወይም ሌላ

www.abyssinialaw.com

ንኽቅፅለሉ መምርሒ ክህቦ ወይ ካልእ ሰብ ተተኪኡ ንኸረአ ክገብር ይኽእል። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ ደንቢ ይወሰን።

18. **ጎንፂ ጥቕሚ ምስተፈጠረ ዝውሰድ ስጉምቲ**

ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ መንጎ ሓላፍነት ስርሑ ናይ ባዕሉ ወይ ቀረባ ዘመድ ጎንፂ ጥቕሚ እንትፍጠር ብናይ ባዕሉ ድሌት ወይ ብላዕለዋይ ሓላፊኡ እንትሕተት ጥፍኣተኛ ምኻኑ ብዕሊ ኣሚኑ ይቕርታ ክሓትት ወይ ካብ ሓላፍነቱ ባዕሉ ክለዓል ግድነት ኣለዎ።

19. **ድሕሪ ስራሕ ምልቃቕ ዝህሉ ክልከላ**

ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ስራሕ ካብ ዝለቐቐሉ ግዘ ጀሚሩ ክሳብ ክልተ ዓመት ምስ ዝቐፃፀርም ዝነበረ ሰባት ጥቕሚ ኣብ ዝህብ ስራሕቲ ክሰርሕ የብሉን። ዝርዝሩ ብደንቢ ይግለፅ።

20. **ጉቡእ ምፍላጥ ጎንፂ ጥቕሚ ዘይምውፃእን**

ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ጎንፂ ጥቕሚ ምንባሩ ጉቡእ ምፍላጥ እንተዘይተዋፂኡ ኣግባብ ብዘለዎ ደንቢ ስነ-ምግባር ኣድላይ ምምሕዳራዊ ስጉምቲ ይውሰዶ።

ክፍሊ ኣርባዕተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

21. **ጥቆማ ምቕራብ**

ሰው ተተክቶ እንዲያየው ሊያደርግ ይችላል። ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል።

18. **የጥቅም ግጭት መከሰቱን ተከትሎ ስለሚወሰድ እርምጃ**

ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ በመንግስት የስራ ሃላፊነቱና በራሱ ወይም በቅርብ ዘመዱ የግል ጥቅም መካከል ግጭት መከሰቱን ተከትሎ በራሱ ተነሳሽነት ወይም በበላይ ሃላፊው ሲጠየቅ ጥፋተኛ መሆኑን በይፋ አምኖ ይቅርታ የመጠየቅ ወይም ራሱን ከኃላፊነት የማግለል ግዴታ አለበት።

19. **ከስራ መልቀቅ በኋላ ስለሚኖር ክልከላ**

ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ስራ በለቀቀ እስከ ሁለት ዓመት ድርስ ሲቆጣጠራቸው ከነበረ ሰዎች ጋር ጥቅም የሚያስገኝ ስራ መስራት የለበትም። ዝርዝሩ በደንብ ይገለፃል።

20. **የጥቅም ግጭትን የማሳወቅ ግዴታን ስላለመወጣት**

ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ የጥቅም ግጭት መኖሩን በዚህ አዋጅ መሰረት የማሳወቅ ግዴታውን ካልተወጣ አግባብ ባለው የስነ-ምግባር ደንብ መሰረት ተገቢው አስተዳደራዊ እርምጃ ይወሰድበታል።

ክፍል አራት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

21. **ጥቆማ ስለማቅረብ**

www.abyssinialaw.com

1. ዝኾነ ሰብ እዚ ኣዋጅ እዚይ ጥሒሱ ኣብ ዝበሎ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ጥቆማ ክቕርብ ይኽእል፣
2. ዝቐርብ ጥቖማ ብዝተኸኣለ መጠን ምስ ደጋፊ መረዳእታ ንኮሚሽን ወይም ኣግባብነት ንዘለዎ ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር ይቐርብ፣
3. ኣብ ልዕሊ ዝቐረበ ጥቖማ ናይ መወዳእታ ውሳነ ክሳብ ዝውሃብ ክይዲ እቲ ምርመራን መዛግብትን ብሚስጥር ተታሒዞም ይፀንሑ፣
4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ብዝቐረበ ጥቆማ ዝተረኸበ መረዳእታ ብገበን ሕጊ ዓንቀፅ 419/2/ ውሳነ ሃፍቲ ምውራስ ንምውሳን እንተኺኢሉ ካብቲ ዝተወረሰ ሃፍቲ 25 ሚኢታዊ ንጠቋሚ ይኽፈሎ።

22. ምርግጋፅ ተፈፃምነት እዚ ኣዋጅ

ዝኾነ ቤት ፅዮ መንግስቲ ወይ ትካል ልምዓት መንግስቲ ድንጋገታት እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ምውዓሎም ንምርግጋፅ፡-

1. ሹመኛን ሰራሕተኛ መንግስትን ሃፍቲ ብእዋኑ ንኽመዝግብ ኩነታት የመዓራሪ፣
2. ኣግባብ ዘለዎ መምርሒ ስነ-ምግባር ኣውጺኡ ተፈፃሚ ይገብር።

23. ቅፅዓት

1. ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ፡-
   ሀ. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ሃፍቱ እንተየፍለጠ እንተተሪፉ ወይ ኮነ ኢሉ ትኽክል ዘይኮነ መረዳእታ ምዝገባ እንተሂቡ ወይ፣
   ለ. ድንጋገታት እዚ ኣዋጅ እዚይ ብምትሕል ላፍ ውህብቶ፣ እንግዶት፣ ወይ እንግዶት

1. ማንኛውም ሰው ይህንን አዋጅ ጥሷል በሚለው ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ላይ ጥቆማ ማቅረብ ይችላል፣
2. ጥቆማው እስከተቻለ ድረስ ከደጋፊ ማስረጃ ጋር በፅሑፍ ለኮሚሽኑ ወይም አግባብ ላለው የስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ይቀርባል፣
3. በቀረበው ጥቆማ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ የምርመራ ሂደቱና መዛግብቱ በሚስጥር ተይዘው ይቆያሉ፣
4. በዚህ አንቀፅ መሰረት በቀረበ ጥቆማ የተገኘው መረጃ በወንጀል ህግ አንቀፅ 419/2/ የሃብት መወረስ ውሳኔ ለመስጠት ካስቻለ የተወረሰው ሃብት ከሚያስገኘው ገቢ ውስጥ 25 በመቶ ለጠቋሚው ይከፈላል።

22. የአዋጁን ተፈፃምነት ስለማረጋገጥ

ማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት ወይም የመንግስት የልማት ድርጅት የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች በስራ ላይ መዋላቸውን ለማረጋገጥ፡-

1. ተሿሚ እና የመንግስት ሰራተኛ ሃብቱን በወቅቱ እንዲያስመዘግብ ሁኔታዎችን ያመቻቻል
2. አግባብ ያለው የስነ-ምግባር መመሪያ አውጥቶ ተፈፃሚ ያደርጋል።

23. ቅጣት

1. ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ፡-
   ሀ. ሃብቱን በዚህ አዋጅ መሰረት ለምዝገባ ሳያሳውቅ ከቀረ ወይም ሆን ብሎ ትክክል ያልሆነ የምዝገባ መረጃ ከሰጠ፣ ወይም
   ለ. የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች በመተላለፍ ስጦታ፣ መስተንግዶ ወይም የጉዞ ግብዣ

www.abyssinialaw.com

ጉዕዞ እንተተቐቢሉ ወይ ዝተቐበሎ ውህብቶ፣ እንግዶት ወይ እንግዶት ጉዕዞ ዘየፍለጠ እንተተሪፉ ብመሰረት ገበን ሕጊ ዓንቀፅ 417 ይቕፃዕ፣

2. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 21 ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝኾነ ሰብ ነቲ ኮሚሽን ወይ ክፍሊ መከታተሊ ስነ-ምግባር ጥቆማ ኣቕሪቡ፣ ወይ ምስክርነት ሂቡ ወይ ጥቆማ ንምቕራብ ወይ ምስክርነት ንምሃብ ተዳልዩ ብዝብል ብቀጥታ ኮነ ብተዘዋዋሪ መንገዲ ሕጊኡ ክፈድይ ስጉምቲ ዝወሰደ እንተኾይኑ ብመሰረት ገበን ሕጊ ዓንቀፅ 444 ይቕፃዕ፣

3. ዝኾነ ሹመኛ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ጎንጺ ጥቕሚ ምህላው እንተየፍለጠ ይኹን ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 17 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ተፈቒድሉ እንትሰርሕ ሓላፍነት መንግስቲ ተጠቒሙ ናይ ባዕሉ ወይ ናይ ቀረባ ዘመዱ ናይ ውልቀ ጥቕሚ ዘሳለጠ እንተኾይኑ ኣግባብ ብዘለዎ ሕጊ ገበን ይቕፃዕ፣

4. ዝኾነ ሰብ ብኽፉእ ልቦና ተላዒሉ መሰረት ዘይብሉ ጥቆማ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 21 እንተቕሪቡ ክሳብ ሰለስተ ዓመት ዝበፅሕ እስራት ወይ ክሳብ ብር ክልተ ሽሕ ዝበፅሕ ቅፅዓት ወይ ብክልቲኡ ይቕፃዕ።

24. ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ምስዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ሕጊ ወይ ዝኾነ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

ከተቀበለ ወይም የተቀበለውን ስጦታ፣ መስተንግዶ ወይም የጉዞ ግብዣ ሳያሳውቅ ከቀረ፣ በወንጀል ሕግ አንቀፅ 417 መሰረት ይቀጣል፣

2. ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀፅ 21 መሰረት ለኮሚሽኑ ወይም ለስነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ጥቆማ አቅርቧል ወይም ምስክርነት ሰጥቷል ወይም ጥቆማ ለማቅረብ ወይም ምስክርነት ለመስጠት ተዘጋጅቷል በሚል በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የበቀል እርምጃ የወሰደ እንደሆነ በወንጀል ህግ አንቀፅ 444 መሰረት ይቀጣል፣

3. ማንኛውም ተሿሚ ወይም የመንግስት ሰራተኛ የጥቅም ግጭት መኖሩን ሳያሳውቅም ሆነ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 17 ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት ተፈቅዶለት ሲሰራ የመንግስት ኃላፊነቱን ተጠቅሞ የራሱን ወይም የቅርብ ዘመዱን የግል ጥቅም ያራመደ እንደሆነ አግባብ ባለው የወንጀል ህግ ድንጋጌ መሰረት ይቀጣል፣

4. ማንኛውም ሰው በክፉ ልቦና በመነሳሳት መሰረት የሌለው ጥቆማ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 21 መሰረት ካቀረበ እስከ ሶስት ዓመት ሊደርስ በሚችል እስራት ወይም እስከ ብር ሁለት ሺ በሚደርስ መቀጮ ወይም በሁለቱም ይቀጣል።

24. ተፈፃሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ህግ ወይም ማንኛውም ልማዳዊ አሰራር ተፈፃሚነት አይኖረውም።

www.abyssinialaw.com

25. **ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሕን**

1. ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ እዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዘድልይ ደንቢ ከውፅእ ይኽእል፣
2. እዚ ኮሚሽን ነዚ ኣዋጅ ሲዒቡ ንዝወፅእ ደንቢ ንመፈፀሚ ዝኸውን ዝርዝር መምርሒ የውፅእ።

26. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ እዋን**

እዚ ኣዋጅ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዘፅደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

25. **ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን**

1. የትግራይ ክልል ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስፈልግ ደንብ ሊያወጣ ይችላል፣
2. ኮሚሽኑ ይህንን አዋጅና ቀጥሎ የሚወጣ ደንብ ለማስፈፀም ዝርዝር መመሪያ ያወጣል።

26. **አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ**

አዋጁ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ካፀደቀበት ሚያዝያ 2 ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 15 መቐለ 199/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 15 መቐለ 199/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 199/2003 ዓ.ም

ኣዋጅ ቁፅፅር ብኽለት ስነ-ከባቢ፣

ሓደ ሓደ ማሕበረ ቁጠባዊ ናይ ልምዓት ስራሕቲ ኣብ ሰብ፣ እንስሳ፣ ስነ-ከባቢን ልምዓትን ኣሉታዊ ተፅዕኖ ዘስዕቡ ብምዃኖም፣

ሰብ ኣብ ፅሩይን ጥዑይን ከባቢ ናይ ምንባር መሰል ከምዘለዎ ሕገ-መንግስቲ ሃገርናን ክልልናን ስለዘድንግግ። ኣብ ክልልና ኢንዱስትሪ እንዳተስፋሕፈሐ ከተማታት እናዓበያ ይኸዳ ብምህላወን ምስዚ ይ ተታሓሒዙ ዝፍጠር ደረቕን ፈሳሲን ጓሓፍ ይኹን ናይ ፋብሪካታት ተረፍ ምህርትን ኬሚካላትን ከባቢ ብዘይብክል መንገዲ ኣብ ጥቕሚ ክውዕሉን ክጓሓፉን ዝገብር ሕጋዊ መስርሕ ስለዘድለ።

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣዊጁ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኣዋጅ ቁፅፅር ብኽለት ስነ-ከባቢ ቁፅሪ 199/2003" ተባሂሉ ክፅዋዕ ይኽእል።

ኣዋጅ ቁጥር 199/2003 ዓ.ም

የአከባቢ ብክለት ቁጥጥር አዋጅ፣

አንድ አንድ ማሕበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ የልማት ስራ በሰው እንስሳ፣ በልማት እና በስነ-ከባቢ አሉታዊ ተፅእኖ የሚያስከትል በመሆኑ፣

ሰው በንፁህ እና ጤናማ ከባቢ የመኖር መብቱ የተጠበቀ መሆኑ የሃገራችንና የክልላችን ሕገ-መንግስት ስለሚደነግግ በክልላችን ኢንዱስትሪ እየተስፋፋ ከተማ እያደጉ በመሄድ ላይ በመሆናቸው ከዚህ ጋር ተያይዞ የሚፈጠር ደረቅ እና ፈሳሽ ቆሻሻ የፋብሪካ ተረፍ ምርት እና ኬሚካል አከባቢ በማይበክል መንገድ ጥቅም ላይ እንዲውል እና እንዲወገድ ለማድረግ የሚያስችል ህግ ስለሚያስፈልግ።

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ መሰረት የሚከተለው አውጀዋል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የአከባቢ ብክለት ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 199/2003" ተብሎ ይጠቀሳል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 2.45

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፖ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም

1. “መንግስቲ” ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ
2. “ፈፃሚ ኣካል” ማለት ፈፃሚ ኣካል ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ
3. “ቢሮ” ማለት ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን እዩ
4. "ኤጀንሲ" ማለት ኤጀንሲ ሓለዋ ስነ-ከባቢ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማ መሬት ክልል ትግራይ'ዩ፣
5. "ስነ-ከባቢ" ማለት ኣብ መሬት፣ ከባቢ ኣየርን ንብረትን፣ ማይ፣ ስነ-ሂወታውያን ብድምፂ፣ ብጨናፍ፣ ብጣዕሚ፣ ብማሕበራዊ ጉዳያትን ብስነ-ፅባቐን ከይተወሰነ ብተፈጥሮኦም ወይ ብወዲ ሰብ ተማሓይሾም ወይ ተለዊጦም ዝርከቡ ነገራት ብሙሉኦም ዘለውሉ ቦታ፣ ከምኡ'ውን መጠኖም ወይ ኩነታቶም ንወዲ ሰብን ካልኦት ሂወታውያን ፅቡቕ ኩነታት ጥምረት እዩ፣
6. "ብኽለት" ማለት በዚ ኣዋጅ ወይ ኣግባብነት ዘለዎ ካልእ ሕጊ ዝተደንገገ ዝኾነ ግቡእ፣ ማዕቀብ ወይ ገደብ ጥሒሱ ንከባቢ ክፋል ኣካላዊ፣ ጨራራዊ፣ ሙቀት፣ ንጥረ ነገር ስነ-ሂወት ወይ ካልእ ባህሪያት ብምልዋጥ ዝተፈጥረ፣ ኣብ ጥዕና ሰብ ወይ ድሕንነትን ኣብ ካልኦት ሂወታውያን ሓደገኛ ዝኾነ ወይ ሓደገኛ ክኸውን ዝኽእል እዩ፣
7. "ፈሳሲ" ማለት ተፃርዩ ወይ ከይተፃረየ ብቀጥታ ወይ ቀጥታ ብዘይኮነ መንገዲ ናብ ከባቢ ዝልቀቕ ረሳሕ ማይ ወይ ካልእ ረሳሕ ፈሳሲ ወይ ጋዝ እዩ፣
8. "በካሊ" ማለት ፈሳሲ፣ ፀዐር ወይ ጋዝ ዝኾነ ብቀጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ መንገዲ፡-
   ሀ. ዝዓርፈሉ ናይ ከባቢ ክፋል ፅሬት ብምልዋጥ ጥቕሚ ናይ ምሃብ ዓቕሙ ዘትሕት ወይ፣

2. ትርጓሜ

1. “መንግስት” ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው
2. “ፈፃሚ አካል” ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሥራ አስፈፃሚ አካል ነው
3. “ቢሮ” ማለት የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ነው
4. "ኤጀንሲ" ማለት የትግራይ ክልል የአከባቢ ጥበቃ እና የመሬት አጠቃቀም እና አስተዳደር ኤጀንሲ ነው፣
5. "ስነ-አከባቢ" ማለት የአከባቢ አየር ንብረት፣ ውሃ ስነ - ሂወታውያን፣ በድምፅ፣ በሽታ፣ በጣዕም፣ በማሕበራዊ ጉዳዮች እና በስነ ውበት ሳይወሰን በተፈጥሮአዊ ሁኔታቸው ወይም በሰው አማካኝነት ተሻሽለው ወይም ተለውጠው የሚገኙ ነገሮች በሙሉ እና ያለበት ቦታ እንዲሁም መጠናቸው ወይም ሁኔታቸው የሰው እና ሌሎች ህያዋን በጎ ሁኔታ የሚነኩ ተስተጋብሮቻቸው ድምር ነው፣
6. "ብክለት" ማለት በዚህ አዋጅ ወይም ከዚህ አዋጅ ቀጥሎ የሚወጣ ደንብ እና መምሪያ የተደነገገው ግዴታ፣ ማእቀብ ወይም ገደብ ጥሶ ለአከባቢ ክፍል ቁሳዊ ጨረርዊ፣ ሙቀታዊ፣ ንጥረ ነገራዊ፣ ስነ ሂወታዊ ወይም ሌላ ባህርይን በመለወጥ የተፈጠረ በሰው ጤና እና ደህንነትን በሌሎች ሕያዊን አደገኛ የሆነ ወይም ሊሆን የሚችል ክስተት ነው፣
7. "ፈሳሽ" ማለት ተጣርቶ ወይም ሳይጣራ በቀጥታ ወይም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ ወደ አከባቢ የሚለቀቅ ቆሻሻ ውሃ ወይም ሌላ ቆሻሻ ፈሳሽ ወይም ጋዝ ነው፣
8. "በካይ" ማለት ፈሳሽ፣ ጠጠረ ወይም ጋዝ የሆነ በቀጥታም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ፡-
   ሀ. ያረፈበት የአከባቢ ክፍል ጥራት በመለወጥ ጥቅም የመስጠት አቅሙን የሚቀንስ ወይ፣

www.abyssinialaw.com

ለ. ኣብ ጥዕና ወዲ ሰብን ካልኦት ሂወታውያን ጉድኣት ዘብፅሕ ወይ ከብፅሕ ዝኽእል መርዚ፣ ጨና፣ ጨረር፣ ድምፂ ንንዝረትን፣ ሙቐት ወይ ካልእ ዘመንጨ እዩ። ድምፂ ዝምልከት ኣፈፃፅምኡ ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፅእ ደንብን መምርሕን ይንፀር።

9. "ብርኪ" ማለት ብበዓል ስልጣን ሓለዋ ስነ-ከባቢን ኤጀንሲ ሓለዋ ስነ-ከባቢን ምምሕዳር ኣጠቓቕማ ገፀር መሬት ዝተዳለወ በካሊ ነገር፣ ናይ ምብካል ዓቕሙ፣ ናይ ምብካል ዓቕመን ዘስዕቦ ጉድኣትን ተመዚኑ ዝተኸልከለ ተግባር ዘርኢ ዝርዝር መረዳእታ እዩ፣

10. "ሰብ" ማለት ተፈጥሮ ሰብ ወይ ብሕጊ ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃቦ ኣካል'ዩ፣

11. "ሓደገኛ ነገር" ማለት ጥዕናን ድሕንነትን ሰብ ወይ ስነ-ከባቢ ጉድኣት ከብፅሕ ዝኽእል ፀር፣ ፈሳሲ፣ ጋዝ ወይ ተክሊ፣ እንስሳ ወይ ረቂቕ ህዋስ እዩ፣

12. "ኬሚካል" ማለት ባእታ ዝተሓወሰ ወይ ዘይተሓወሰ ውሁድ ብሰብ ተቐሚሙ ዝተሰርሐ ወይ ብተፈጥሮ ዝተረኽበ ፈሳሲ ጥረ ወይ ጋዝ እዩ።

3. ኣገላልፃ ፆታ

ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንኣንስታይ ፆታውን ተፈፃምነት ይህልዎ

4. ወሰን ተፈፃምነት

እዙይ ኣዋጅ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተፈፃምነት ይህልዎ።

ለ. በሰው ጤና ወይም በሌሎች ህያዋን ላይ ጉዳት የሚያደርሰ ወይም ሊያደርስ የሚችል መርዝ፣ ሽታ፣ ጨረር፣ ድምፅን፣ ንዝረት እና ሙቀት ወይም ሌላ ክስተት የሚያመነጭ ነው። ድምፅ በሚመለከት አፈፃፀሙ ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ የሚወጣ ደንብና መመሪያ ይወሰናል።

9. "ደረጃ" ማለት በካይ ነገር፣ የመበከል አቅሙ እና፣ ብክለቱ የሚያስከትለው ጉዳት ተመዝኖ የተከለከለ ተግባር የሚያስይ በአከባቢ ባለስልጣን ወይም በአከባቢ ጥበቃ እና የመሬት አጠቃቀም አስተዳደር ኤጀንሲ የተዘጋጀ ዝርዝር መረጃ ነው፣

10. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ ሕጋዊ ሰውነት የተሰጠው ድርጅት ነው፣

11. "አደገኛ ነገር" ማለት በሰው ጤናና ደሕንነት ወይም ስነ አከባቢ ጉዳይ ሊያስከትል የሚችል ጠጣር፣ ፈሳሽ፣ ጋዝ፣ ተክል፣ እንስሳ ወይም ረቂቅ ህዋስ ነው፣

12. "ኬሚካል" ማለት ህዋስ ያልተቀላቀለ ይሁን የተቀላቀለ ውሁድ፣ ወየም ተቀምሞ በሰው የተሰራ ወይም ከተፈጥሮ የተገኘ ፈሳሽ፣ ጠጠር ወይም ጋዝ ነው።

3. ፆታ አገላለፅ

በወንድ ፆታ የተገለፀ ሁሉ የሴትንም ፆታ ያካትታል

4. ወሰን ተፈፃምነት

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ተፈፃምነት ይኖረዋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክልተ
ቁፅፅር ብኽለትን ሓደገኛ ዝኾኑ ነገራት ኣተሓሕዛን

5. ቁፅፅር ብኽለት

1. ኣግባብነት ዘለዎ ደረጃ ስነ-ከባቢ ብምትሕልላፍ ስነ-ከባቢ ምብካል ወይ ክብከል ምግባር ብሕጊ ዘቕፅዕ ኩልኩል ተግባር እዩ፣

2. እዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፀ ደንቢ መምርሒ ወይ ተመሳሳሊ ሕጊ ብምትሕልላፍ በካሊ ነገር ናብ ስነ-ከባቢ ኣብ ዝሰድድ ሰብ ኤጀንሲ ወይ ወረዳ ስነ-ከባቢ ቤት ፅዮ ሕጋዊ ወይ ምምሕዳራዊ ስጉምቲ ይውሰድ። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

3. ብኽለት ስነ-ከባቢ ከብፅሕ ኣብ ዝኽእል ተግባር ዝተዋፈረ ሰብ ጓሓፍ ኣብ ምፍልፋል፣ ምውጋድ ወይ መጠኑ ንምቕናስን ጓሓፍ መሊሱ ኣብ ጥቕሚ ንምውዓል ዘኽእል ሜላ ክጥቀም ኣለዎ፣

4. ኣብ ጥዕናን ስነ-ከባቢን ሓደጋ ዘብፅሕ ዘፈር ስራሕ ከስዕቦ ዝኽእል ሓደጋ ንምክልኻል ኤጀንሲ ወይ ወረዳ ስነ-ከባቢ ቤት ፅሕፈት ነቲ ዘፈር ወይ ትካል ስራሕ ክዓፁ ወይ ናብ ዘይብከል ከባቢ ክቕይር ክገድድ ይኽእል እዩ።

6. ኣተሓሕዛ ሓደገኛ ጓሓፍ፣ ኬሚካልን ጨረር መመንጨውቲ ኣካላትን

1. ካብ ኤጀንሲ ፍቓድ ወፃእ ሓደገኛ ጓሓፍ ምፍልፋል፣ ምእካብ፣ ምጉዕዓዝ፣ ምቕማጥ ምምካንን ምእላይን ክልኩል እዩ፣

2. ሓደገኛ ጓሓፍ ኣብ ዝእከብ፣ መሊሱ ኣብ

ክፍል ሁለት
የብክለት ቁጥጥርና አደገኛ የሆኑ ነገሮች አያያዝ፣

5. የብክለት ቁጥጥር

1. አግባብነት ያለው የስነ አከባቢ ደረጃ በመተላለፍ ስነ አከባቢ መበከል ወይም እንዲበከል ማድረግ በህግ የሚያስቀጣ የተከለከለ ተግባር ነው፣

2. ይህ አዋጅ እና ይህንን አዋጅ ተከትሎ የሚወጣ ደንብ እና መመሪያ ወይም ተመሳሳይ ህግ በመተላለፍ በካይ ነገር ወደ ስነ አከባቢ በሚለቅ ሰው ኤጀንሲው ወይም ወረዳ ስነ አከባቢ ፅሕፈት ቤት አስተዳደራዊ ወይም ሕጋዊ እርምጃ ይወስዳል። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣

3. የስነ አከባቢ ብክለት ሊያደርስ በሚችል ስራ የተሰማራ ሰው ቆሻሻ በማመንጨት ለማስወገድ ወይም ወደ ተፈላጊው መጠን ለመቀነስ፣ ቆሻሻው መልሶ ጥቅም ላይ ለማዋል የሚያስችል ዘዴ መጠቀም አለበት፣

4. ቤጠና ወይ በስነ አከባቢ አደጋ ሊያስከትል የሚችል የስራ ዘርፍ ሊያስከትለው የሚችል አደጋ ለመከላከል ኤጀንሲው ወይም የወረዳ ስነ አከባቢ ፅሕፈት ቤት ደርጅቱን እስከ መዝጋት ወይም ወደ ማይበከል አከባቢ እንዲዛወር ሊያስገድድ ይችላል።

6. ስለ አደገኛ ቆሻሻ፣ ኬሚካል፣ ጨረር አመንጪ ቁስ አያያዝ

1. ከኤጀንሲው ፍቃድ ሳይያዝ አደገኛ ቆሻሻ ማከማቸት፣ ማጓጓዝ ማመንጨት፣ ማስቀመጥ፣ ማስወገድ ወይም ማምከን የተከለከለ ነው፣

2. አደገኛ ቆሻሻ በመሰብሰብ፣ መልሶ ጥቅም

www.abyssinialaw.com

ጥቕሚ ዘውዕል፣ ዘጓዓዕዝ ዘምክን ወይ ዝኣሊ ሰብ ኣብ ጥዕና ሰብን ስነ-ከባቢን ጉድኣት ከይበፅሖ ግቡእ ናይ ጥንቃቐ ስጉምቲ ክወስድ ኣለዎ፣

3. ጨረር ዘፈልፍሉ ነገራት ናብ ክልል ምእታው፣ ካብ ከርሰ ምድሪ ምውፃእ፣ ምፅራይ፣ ምቕማጥ፣ ምእካብ፣ ምብታን፣ ምጉዕዓዝ ምጥቃምን ምእላይን ዝተዋፈረ ሰብ ካብ ፌደራል በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢ ወይ ካብ ኤጀንሲ ፍቓድ ክረክብ ኣለዎ፣

4. ንዝተወሰነ ግልጋሎት ዘውዕል ሓደገኛ ኬሚካል ኣብ ምቕማም፣ ምንጋድ፣ ምክፍፋል፣ ናብ ክልል ዘእቱ፣ ዘፍሪ ምፍራይ፣ ምጉዕዓዝ ምንጋድ ስራሕ ዝተዋፈረ ሰብ ብፌደራል በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢን በሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ዘውፅዎ መምርሒ መሰረት ክሰርሕ ኣለዎ፣

5. ሓደገኛ ኣብ ዝኾነ ወይ ንዝተወሰነ ኣገልግሎት ዝውዕል ኬሚካል ምቕማጥ፣ ምፍራይ፣ ምጉዕዓዝ ምንጋድን ዝተዋፈረ ሰብ እቲ ኬሚካል ብዝግባእ ምምዝጋቡ፣ ምዕሻጉን ምልክት ዝተለጠፎን ምኻኑን ከረጋግፅ ኣለዎ።

ክፍሊ ሰለስተ
ብርኪታት ስነ ከባቢ

7. ብርኪ ስነ-ከባቢ

1. ብፌደራል በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢ ዝወፀ ብርኪ ስነ- ከባቢ ኣብዚ ክልል ተግባራዊ ይኾን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ተሃለወ'ውን እቲ ቢሮ ናይዚ ክልል ኩነታት ኣብ ግምት ኣእትዩ ካብቲ ብፌደራል ዝወፀ

ላይ የሚያውል የሚያጓጓዝ የሚያመክን ወይም የሚያስወግድ ሰው በሰው ጤና እና አካባቢ አደጋ እንዳያስከትል ተገቢ የጥንቃቄ እርምጃ መውሰድ አለበት፣

3. ጨረር የሚያመነጭ ነገር ወደ ክልሉ ማስገባት፣ ከከርስ ምድር ማውጣት፣ ማጣራት ማስቀመጥ፣ ማከማቸት፣ ማሰራጨት፣ ማጓጓዝ በመጠቀም እና በማስወገድ የተሰማራ ሰው ከፌደራል የስነ አካባቢ ባለስልጣን ወይም ክልሉ ስነ አካባቢ ጥበቃ ኤጀንሲ ፍቃድ ማግኘት አለበት፣

4. ለተወሰነ አገልግሎት የሚውል አደገኛ ኬሚካል በመቀመም በማምረት፣ ማጓጓዝ መነገድ፣ ማስቀመጥ፣ ወደ ክልሉ ማስገባት ለማሰራጨት እና ማከማቸት የተሰማራ ሰው ከፌደራል የአካባቢ ጥበቃ ባለስልጣን እና በክልሉ ግብርናና ገጠር ልማት በሚያወጡት መመርያ መሰረት መሥራት አለባቸው

5. አደገኛ በሆነ ወይም ለተወሰነ አገልግሎት የሚውል ኬሚካል በመቀመም በማምረት በማጓጓዝ በመነገድ ስራ የተሰማራ ሰው በተገቢ መመዝገቡን መታሸጉ እና ምልክት የተለጠፈበተ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

ክፍል ሶስት
ስለ አካባቢ ደረጃዎች

7. ስለ አካባቢ ደረጃዎች

1. በፌደራል የአካባቢ ባለስልጣን የወጣ የስነ አካባቢ ደረጃ በዚህ ክልል ተግባራዊ ይደረጋል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ቢሮው የዚህ ክልል ሁኔታ ግምት ውስጥ አካትቶ በፌደራል ከወጣው

www.abyssinialaw.com

ብርኪ ዝጠበቐ ብርኪ ኣውፂኡ ከተግብር ይኽእል'ዩ፣

3. እቲ ቢሮ ብመሰረት ዓንቀፅ 7/2/ ዘውፆ ብርኪ ንዞም ዝስዕቡ ሮቋሒታት ዝሓቆፈ ክኾን ኣለዎ፡-

ሀ. ናብ ማይ፣ ናብ ፈሳሲ መቐበሊ መስመራት ዝስደዱ ናይ ፈሳሲ ብርኪ፣

ለ. ከባቢ ኣየር ፅሬት ዝገልፁ ንዘይንቀሳቐሱን ዝንቀሳቐሱን ናይ ኣየር ብኽለት ፍልፍል ተፈቒደ ዝሰደድ መጠን ዝውሰኑ ናይ ኣየር ፅሬት ብርኪ፣

ሐ. ናብ ሓመድ ዝውሰኹ ኬሚካላት ወይ ኣብ ልዕሊ ሓመድ ወይ ውሽጢ ዝእለዩ ነገራት ዓይነትን መጠንን ዝውሰን ናይ ሓመድ ፅሬት ብርኪ፣

መ. ናይ ኣስፋፍራ ኩነታትን ናይዚ ክልል ናይ ሳይንስን ቴክኖሎጂን ዓቕምን ዘገናዘበ ዝፍቀድ ዝለዓለ ናይ ድምፂ ልቀት ብርኪ፣

4. ቢሮ ስነ-ከባቢ ንምሕላው ወይ መሊሱ ክሓዊ ንምግባር ንዝተፈላለየ ከባቢ ዝተፈላለየ ናይ ስነ-ከባቢ ብርኪ የውፅእ።

ክፍሊ ኣርባዕተ

ብዛዕባ ተቆፃፀርቲ ኸባብን ይግበኣኒ መሰልን

8. ተቆፃፃሪ ስነ-ከባቢ

1. ተቖፃፃሪ ስነ-ከባቢ ተቆፃፃሪ እናተባሃለ ዝፅዋዕ ብኤጀንሲ ዝምደብ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ኣለዎ፡-

ሀ. ብርኪ ስነ-ከባቢ ተዛማዲ ጉቡእ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ የረጋግፅ፣

ለ. ተቆፃፃሪ ብዛዕባ ብኽለት ሓበሬታ እንትበፅሖ ወይ ምኽንያታዊ ጥርጣረ እንትህልዎ ናይ ተቆፃፃሪ መፍለይ ካርድ ኣርእዩ ናብቲ ብብኽለት ዝተጠርጠረ ቦታ

ደረጃ የጠበቀ ደረጃ ማውጣት ይችላል፣

3. ቢሮው በአንቀፅ 7/2/ መሰረት የሚያወጣው ደረጃ የሚከተለው መለክያ ያካተተ መሆን አለበት፡-

ሀ. ወደ ውሃ፣ ፈሳሽ መቀበያ መስመሮች የሚለቀቁ የፈሳሽ ደረጃዎች፣

ለ. የአካባቢ አየር ጥራትን የሚገልፁ እና ለማይንቀሳቀሱ እና ለሚንቀሳቀሱ የአየር ብክለት ምንጭ የተፈቀደውን የልቀት መጠን የሚውሰን የአየር ጥራት ደረጃ፣

ሐ. ወደ አፈር የሚጨመር ኬሚካል ወይም በአፈር ላይ ወይም ውስጥ የሚወገድ ቁስ አይነት እና መጠን የሚወሰን የአፈር ጥራት ደረጃ፣

መ. የአስፋፈር ሁኔታ የክልሉ ሳይንስ እና ቴክኖሎጂ አቅም ባገናዘበ የሚፈቀደው ከፍተኛ የድምፅ መጠን የሚወሰን የድምፅ ልቀት ደረጃ፣

4. ቢሮው ስነ አከባቢ ለመጠበቅ ወይም መልሶ ለማገገም ለተለያየ አካበቢ የተለያየ የስነ አከባቢ ደረጃ ያወጣል።

ክፍል አራት

ስለ ከባቢ ተቆጣጣሪዎችና የይግባኝ መብት

8. ስለአከባቢ ተቆጣጣሪ

1. የአከባቢ ተቆጣጣሪ ከዚህ በኋላ "ተቆጣጣሪ" እየተባለ የሚጠራ በኤጀንሲው የሚመደብ የሚከተለው ስልጣን አለው፡-

ሀ. የአከባቢ ደረጃ እና ተዛማጅ ግዴታ በስራ ላይ መዋሉ ማረጋገጥ፣

ለ. ተቆጣጣሪ ብክለት በተመለከተ መረጃ ሲደርሰው ወይም ምክንያታዊ ጥርጣሬ ሲኖረው የተቆጣጣሪ መለያ ካርድ አሳይት

www.abyssinialaw.com

ወይ ሓፁር ይኣትው፣

ሐ. ስነ-ከባቢ ዝብክል ወይ የበክል ኣሎ ተባሂሉ ንዝግመት ሰብ ይሓትት፣

መ. ምስ ብኽለት ምትእስሳር ዘለዎ ወረቐት ማህደር ወይ ሰነድ ምፍታሽ ምግልባጥ ወይ ፈልዩ ይቐድሕ፣

ሰ. ምስ ብክለት ዝተኣሳሰረ ንምርመራ ዝኾን ዝተፈለየ ዝተቐመጠ ናሙና ብዘይክፍሊት ክውሰድን ኣብ ስነ-ከባቢን ሂወትን ዘብፅሕ ጉድኣት ይምርምር፣ወይ የመርምር፣

ረ. እዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ስዒቦም ዝወፀ ደንብን መምርሒን ምኽባሩ ንምርግጋፅ ከይዲ ሽቐጥ ምፍራይ ወይ መፍራይ ናውቲ ፎቶግራፍ የልዕል፣ ይልክዕን፣ ይፍትሽን፣

ሸ. እዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፅእ ደንብን መምርሕን ተሓላሊፉ ብኽለት ተፈፂሙሉ ዝተብሃለ መሳርሒ ይሕዝ፣

2. ተቖፃፃሪ እዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፅእ ደንቢን መምርሕን ካልእ ኣግባብነት ዘለዎ ሕግን ንዝተሓላለፈ ሰብ ዝጣሓሰ ሕግን ዝፈፀሞ ጥፍኣትን ብዝርዝር የብርሃሉ። ኣብ ውሽጢ ሓጺር እዋን ንዝፈፀሞ ጥፍኣት ክእርም ይእዝዝ፣

3. ተቖፃፃሪ ኣብ ልዕሊ ሂወትን ስነ-ከባቢን ጉድኣት ከብፅሕ ይኽእል እዩ ኢሉ እንተጠርጢሩ ነቲ ስራሕ ደው ምባል ሓዊሱ ካልእ ዝመጣጠን ስጉምቲ ይውሰድ፣

4. ተቖፃፃሪ ካብ ኤጀንሲ ወይ ካብ ወረዳ ቤት ፅዮ ስርሑ መንነቱን ሽምን ዝገልፅ መለለይ መንነት ይሕዝ ናይ ምቁፅፃር ስርሑ ቅድሚ ምጅማሩ መለለይ መንነቱ ከርኢ ኣለዎ፣

5. ካብ ትካሉ ንምርመራ መርኣይ ዝተወሰደ በዓል ትካል ኣብ እዋን ምርመራ ባዕሉ ወይ

ወደ ጠረጠው ቦታ ወይም ግቢ ይገባል፣

ሐ. አከባቢ የሚበክል ወይ የሚያስበክልን ሰው የመጠየቅ፣

መ. ከብክለት ተዛማጅነት ያለው ወረቀት ማህደር ወይም ሰነድ የመፈተሻ እና መገልበጥ ወይም ለይቶ መቅዳት፣

ሰ. ከብክለት በተዛመደ ለምርመራ የሚሆን ቁስ ናሙናዎች ያለክፍያ መውሰድና በአከባቢ ወይም በሂወት ሊያደርስ የሚችለው ጉዳት መመርመር ወይም ማስመርመር፣

ረ. ይህ አዋጅ እና ይህንን አዋጅ ተከትሎ የወጣ ደንብ እና መመሪያ መከበሩ ለማረጋገጥ ሸቀጥ፣ አመራረት ሂደት ወይም መገልገያን ፎቶግራፍ ማንሳት መለካት መሳል ወይም መፈተሽ፣

ሸ. ይህ አዋጅ እና ይህን አዋጅ ተከትሎ የወጣ ደንብ እና መመሪያ ተላልፎ መበከያ መሳርያ መያዝ፣

2. ተቆጣጣሪ ይህ አዋጅ እና አዋጁን ተከትሎ የወጣ ደንብ መመርያ እና ሌላ ሕግ የተላለፈን ሰው የተላለፈ ውሃ፣ የፈፀመው ጥፋት በዝርዝር ማስረዳት አለበት። በአጭር ጊዜ ውስጥ የፈፀመው ጥፋት እንዲያርም ያዝዘዋል፣

3. ተቆጣጣሪ በሂወት እና አከባቢ ጉዳት ሊያስከትል ይችላል ብሎ ሲጠረጥር እንቅስቃሴው ወይም ስራው ማስቆምን ጨምሮ ሌላ ተመጣጣኝ እርምጃ ይወስዳል፣

4. ተቆጣጣሪ የቁጥጥር ስራው ከመጀመሩ በፊት ስሙ እና ስራው የሚገልፅ የኤጀንሲ ማህተም ያለበት መታወቅያ ለባለንብረት ማሳየት አለበት፣

www.abyssinialaw.com

ብወኪሉ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ። እዚ መሰሉ ክፈልጦ ክግበር ኣለዎ።

9. ብዛዕባ ይግበኣኒ

1. ተቖፀፃሪ ብዝወስዶ ስጉምቲ ቅር ዝበሎ ሰብ፣ ስጉምቲ ካብ ዝተወሰደሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልቲ ንኤጀንሲ ወይ ንወረዳ ቤት ፅሕፈት ሓለዋ ስነ-ከባቢ ላዕለዋይ ሓላፊ ይግበኣኒ ክብል ይኽእል። ላዕለዋይ ሓላፊ ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልቲ ውሳንኡ ንይግበኣኒ በሃሊ የፍልጥ፣
2. ብመሰረት ዓንቀፅ 9/1/ እዚ ኣዋጅ ኣብ ውሽጢ ዓሰርተ መዓልቲ ውሳነ ዘይተውሃቦ ወይ ብዝተውሃቦ ውሳነ ዘይዓገበ ሰብ ውሳነ ካብ ዝተውሃበሉ ወይ ውሳነ ካብ ዝውሃበሉ ግዘ ገደብ ካብዝሓለፎ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ ኣብ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ክሲ ክምስርት ይኽእል እዩ።

10. መሰል ምክሳስ

1. ኣብ ስነ-ከባቢ ብኽለት ዘብፅሕ ተግባር ወይ ከብፅሕ ዝኽእል ተግባር እንትትፍፀም ዝራኣየ ወይ ዝፈልጥ ሰብ በቲ ብኽለት ተጎዳኢ ምዃኑ ክርድእ ትፅቢት ከይተገበረሉ ንኤጀንሲ ወይ ንወረዳ ቤት ፅሕፈት ሓለዋ ስነ-ከባቢ ቅሬታ ከቕርብ መሰሉ'ዩ፣

2. ኤጀንሲ ወይ ቤት ፅሕፈት ሓለዋ ስነ-ከባቢ ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ ውሳነ እንተዘይሂቡ ወይ በቲ ውሳነ ዘይዓገበ ሰብ ውሳነ ካብ ዝተውሃበሉ ወይ ውሳነ ዝወሃበሉ ግዘ ገደብ ካብ ዝሓለፎ መዓልቲ ኣብ ውሽጢ 60 መዓልቲ ኣብ ቤት ፍርዲ ክሲ ክምስርት መሰል ኣለዎ።

5. ከድርጅቱ ኖሙና ለምርመራ ሲወሰድ ባለንብረቱ ወይም ወኪል የመላክ መብት አለው። ይህንን መብቱ እንዲያውቀው መደረግ አለበት።

9. ስለ ይግባኝ

1. ተቆጣጣሪ በወሰደው እርምጃ ቅር የተሰኘ ሰው እርምጃ ከተወሰደበት ቀን አንስቶ በአስር ቀን ውስጥ ለባለ ኤጀንሲው ወይም ለወረዳ ስነ አከባቢ ፅሕፈት ቤት የበላይ ሃላፊ ይግባኝ የማለት ይችላል። የበላይ ሃላፊው በአስር ቀን ውስጥ ለይግባኝ ባዩ ውሳኔውን በፅሁፍ ማወቅ አለበት፣
2. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9/1/ መሰረት በአስር ቀን ውስጥ ውሳነ ያልተሰጠ ወይም በተሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ሰው ውሳኔ ከተሰጠበት ወይም የሚሰጥበት የጊዜ ገደብ ካለፈበት ቀን አንስቶ በሰላሳ ቀናት ውስጥ በፍርድቤት ክስ መመስረት ይችላል።

10. ስለ መክሰስ መብት

1. በብክለቱ ተጎጂ መሆኑ ማስረዳት ሳይጠበቅበት በአከባቢ ብክለት ሊያደርስ የሚችል ተግባር ወይም ብክለት እየደረሰ ያየ ወይም ያወቀ ሰው ለኤጀንሲው ወይም ለወረዳ ስነ-አከባቢ ፅሕፈት ቤት ቅሬታ የማቅረብ መብት አለው፣

2. ኤጀንሲው ወይም የወረዳ ስነ-አከባቢ ፅሕፈት ቤት በሰላሳ ቀናት ውስጥ ውሳኔ ካልሰጠ ወይም ቅሬታ አቅራቢው በውሳኔው ካልተስማማ ውሳኔው ከተሰጠበት ወይም የሚሰጥበት ጊዜ ገደብ ካለፈበት ቀን አንስቶ በስድሳ ቀናት ውስጥ በፍርድ ቤት ክስ የመመስረት መብት አለው።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓሙሽተ

ጥፍኣትን ቅፅዓትን

11. ጠቕላላ

1. ነዚ ኣዋጅን ናይዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ደንብን መምርሒን ወይ ኣግባብነት ዘለዎ ሕጊ ዝጠሓሰ ሰብ፦
   ሀ. ተፈጥሮኣዊ ሰብ ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ዘይበልፅ ገንዘብ፣ ካብ ሓደ ዓመት ዘይበልፅ እስራት ወይ ብክልቲኡ ይቕፃዕ፣
   ለ. ብሕጊ ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃቦ ትካል ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዒስራ ሽሕ ዘይበልፅ ይቕፃዕ።
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ለ መሰረት ሕጋዊ ሰብነት ዘለዎ ትካል ሓላፍነቱ ብብቕዓት ዘይተዋፅአ ናይ ስራሕ ሓላፊ ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሽሕ ዘይበልፅ ናይ ገንዘብ መቕፃዕቲ ወይ ካብ ክልተ ዓመት ብዘይበልፅ እስራት ወይ ብክልቲኡ ይቕፃዕ፣
3. ብወንጀል ሕጊ ዝዓበየ ቅፅዓት ዘቕፅዕ እንተዘይኮይኑ ኣብዚ ኣዋጅ ዝተደንገጉ ቅፅዓታት ተፈፀምቲ ይኾኑ።

12. ምስ ተቖፃፀርቲ ተኣሳሲሩ ዝፍፀም ጥፍኣታት

ተቖፃፃሪ ስርሑ ከይፍፅም ዘተዓናቕፈ ወይ፣ ተቖፃፃሪ ብሕጊ ዝሓተቶ ወይ ዝኣዘዞ ዘይፈፀመ፣ ተቖፃፃሪ መንነቱ ኣርእዩ ናብ ዝኾነ ቦታ ወይ መካባብያ ከይኣቱ ወይ ምስ ስነ-ከባቢ ዝምድና ዘለዎ መዝገብ ከይምርምር፣ ከይቐድሕ ዝኽልክል መረዳእታ ዝኽልከለ፣ ዘሳሓሓተ ወይ ዝተሰሓሓተ መረዳእታ ዝሃበ ሰብ፦

ሀ. ተፈጥራዊ ሰብ ካብ ሰለስተ ሽሕ ብር ዘይንእስ

ክፍል አምስት

ጥፋትና ቅጣት

11. ጠቅላላ

1. ይህን አዋጅ ወይም ይህንን አዋጅ ተከትለው የወጡ ደንብና መመሪያ ወይም አግባብ ያለው ህግ የጣሰ ሰው፡-
   ሀ. የተፈጥሮ ሰው ከአምስት ሺ ብር በማያንስ እና ከሃያ ሺ ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ወይም ከአንድ ዓመት የማይበልጥ እስራት ወይም በሁለቱ ይቀጣል፣
   ለ. በህግ ሕጋዊ ሰውነት የተሰጠው አካል ከአስር ሺ በማያንስ ከሃያ ሺ የማያንስ ብር ይቀጣል።
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1/ለ መሰረት ሕጋዊ ሰውነት የተሰጠው አካል የተፈፀመው ጥፋት ማወቅ የነበረበት እና ሃላፊነቱ በብቃት ያልተወጣ የስራ ሃላፊ ከአምስት ሺ ብር በማያንስ እና ከአስር ሺ ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ወይም ከሁለት አመት በማይበልጥ እስራት ወይ በሁለቱ ይቀጣል፣
3. በወንጀል ህግ የከበደ ቅጣት የሚያስቀጣ ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ የተደነገጉት ቅጣቶች ተፈፃሚ ይሆናሉ።

12. ከተቆጣጣሪዎች ጋር በተያያዘ ስለሚፈፀም ጥፋት

ተቆጣጣሪ የቁጥጥር ስራው እንዳይሰራ ያደናቀፈ፣ መታወቅያው አሳይቶ ወደ ማንኛውም ቦታ፣ ወይም ቅጥር ግቢ እንዳይገባ መዛግብት እንዳይመረምር ከአከባቢ ግንኙነት ያለው ወረቀት፣ ማህደር ሰነድ እንዳይፈትሽ፣ እንዳይገለበጥ ወይም ለይቶ እንዳይቀዳ የከለከለ የተጠየቀው መረጃ ያልሰጠ፣ ያሳሳተ ወይም የተሳሳተ መረጃ የሰጠ ሰው፡-

ሀ. የተፈጥሮ ሰው ከሶስት ሺ ብር በማያንስ ከአስር

ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ዘይበልፅ ይቕፃዕ፣

ለ. ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃቦ ትካል ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዒስራ ሽሕ ዘይበልፅ ብር ይቕፃዕ፣

ሐ. ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃቦ ትካል ስራሕ ሓላፊ ካብ ሓደ ዓመት ዘይንእስ ካብ ክልተ ዓመት ዘይበልፅ ማእሰርቲ ወይ ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይንእስን ካብ ዓሰርተ ሽሕ ዘይበልፅ ብር ወይ ብክልቲኡ ይቕፃዕ፣

13. <u>መዛግብቲ ዝምልከት ዝፍፀም ገበን</u>

በዚ ኣዋጅ ወይ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፅእ ደንብን መምርሒን ኣብ መዝገብ ክስፍሮ ዝተሓተተ ዓይነት ምህርቲ፣ ዓይነት ወይ መጠን ጎሓፍ ወይ ካሊእ ተደላይ መረዳእታ ብግቡእ ዘይመዝገበ፣ ኣብ መዝገብ ዝሰፈረ ዝለወጠ ሰብ ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ብዘይንእስን ካብ ዒስራ ሽሕ ብር ብዘይበልፅን ይቕፃዕ።

14. <u>ሓደጋኛ ዝኾነ ጓሓፍን ካልኦትን ቁስ ኣመልኪቱ ዝፍፀም ጥፍኣት</u>

ሓደገኛ ጎሓፍ ወይ ሓደገኛ ጋዝ፣ ኬሚካልን ተመሳሳሊ ነገር በዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ መሰረት ጌሮም ዝወፁ ደንብን መምርሕን ወይ ካሊእ ሕጊ ብዝድንግጎ መሰረት ዘይሓዘ፣ ክልጥፎ ዝግባእ ዘይለጠፈ ወይ ኣስሓሒቱ ዝለጠፈ ክህቦ ዝግባእ መረዳእታ ዘይሃበ፣ ሓደገኛ ጎሓፍ ብዘይፍቓድ ዘዛወረ ወይ ክዛውር ዝፈተነ ወይ ክዛወር ዝሓገዘ ሰብ፦

ሀ. ተፈጥራዊ ሰብ ካብ ዒስራ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ሓምሳ ሽሕ ቅርሺ ዘይበልፅ ቅፅዓት፣

ለ. ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃበ ትካል ካብ ሓምሳ ሽሕ ዘይንእስ ካብ ሚኢት ሽሕ ዘይበልፅ ብር ይቕፃዕ። ሓላፊ እቲ ስራሕ ካብ ሰለስተ ዓመት

ሺ. ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፣

ለ. በህግ ሕጋዊ ሰውነት የተሰጠው አካል ከአስር ሺ. ብር በማያንስ ከሃያ ሺ. ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል፣

ሐ. በህግ ሕጋዊ ሰውነት የተሰጠው አካል እና የስራ ሃላፊ ከአንድ አመት በማያንስ ከሁለት አመት በማይበልጥ ወይም ከአምስት ሺ. ብር በማያንስ ከአስር ሺ. በማይበልጥ ብር ወይም በሁለቱ ይቀጣል።

13. <u>መዛግብት በተመለከከተ ስለሚፈፀም ወንጀል</u>

በዚህ አዋጅ እና ይህንን አዋጅ ተከትሎ በሚወጣው ደንብና መምሪያ በመዝገብ እንዲያሰፍረው የታዘዘው የምርት ዓይነት የቆሻሻ ዓይነት መጠን ወይም ሌላ ተፈላጊ መረጃ በአግባቡ ያልመዘገበ በመዝገብ የሰፈረው የለወጠ ሰው ከአስር ሺ. ብር በማያንስ ከሃያ ሺ. ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል።

14. <u>አደገኛ የሆነ ቆሻሻ እና ሌላ ቁስ በተመለከተ</u>

አደገኛ ቆሻሻ ወይም አደገኛ ጋዝ፣ ኬሚካል እና ተመሳሳይ ነገር በዚህ አዋጅ እና ይህንን አዋጅ ተከትሎ በሚወጣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም በሌላ ህግ በሚያዝዘው መሰረት ያልያዘ፣ መለጠፍ ያለበት ዝርዝር አሳስቶ የለጠፈ ወይም ጭራሹን ያልለጠፈ ወይም መሰጠት ያለበት መረጃ ያልሰጠ ያልተፈቀደ አደገኛ ቆሻሻ ያዛወረ ለማዛወር የሞከረ እንዲዛወር የረዳ ሰው፦

ሀ. የተፈጥሮ ሰው ከሃያ ሺ. ብር በማያንስ ከሃምሳ ሺ. በማይበልጥ የገንዘብ ቅጣት ይቀጣል፣

ለ. ህጋዊ ሰውነት የተሰጠው አካል ከሃምሳ ሺ. ብር በማያንስ ከመቶ ሺ. ብር በማይበልጥ ገንዘብ ይቀጣል። የስራ ሃላፊው ከሶስት አመት በማያንስ

www.abyssinialaw.com

ዘይንእስ ካብ ሽድሽተ ዓመት ዘይበልፅ ማእሰርቲ ወይ ካብ ሰላሳ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ሰብዓ ሽሕ ብር ዘይበልፅ ገንዘብ ይቕፃዕ።

15. ብኽለት ብዝምልከት ዝፍፀም ጥፍኣት

1. እዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፀ ደንብን መምርሒን ተሓላሊፉ በካሊ ነገር ናብ ስነ-ከባቢ ዝሰደደ ተፈጥራዊ ሰብ ካብ ሓደ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይበልፅ ወይ ካብ ሓደ ዓመት ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይበልፅ ማእሰርቲ ወይ ብክልቲኡ ይቕፃዕ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ ሓደ ዝተገልፀ ጥፍኣት ዝፈፀመ ሕጋዊ ሰብነት ዝረኸበ ትካል ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዕስራ ሽሕ ብር ዘይበልፅ ናይ ገንዘብ ቅፅዓት ይቕፃዕ። ናይቲ ስራሕ ሓላፊ'ውን ካብ ሓሙሽተ ዓመት ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይበልፅ ማእሰርቲ ወይ ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ብዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሺሕ ብር ዘይበልፅ ናይ ገንዘብ ቅፅዓት ወይ ብክልቲኡ ይቕፃዕ።

16. ብዛዕባ ምውራስን ናብ ዝነበሮ ቦታ ምምላስን

እዚ ኣዋጅ ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፀ ደንብ መምርሒን ምጥሓሱ ዝተረጋገፀ ሰብ ንዝተወሰነሉ ቅፅዓት ብተወሳኺ ቤት ፍርዲ፡-

ሀ. ነቲ ጥፍኣት ዝተፈፀመሉ ዝኾነ ይኹን ነገር ተወሪሱ ንመንግስቲ ኣታዊ ክኸውን ወይ ብካሊእ መንገዲ ክእለይ ክእዝዝ ይኽእል፣

ለ. ስነ-ከባቢ ንምፅራይ ወይ መሳርሒታት ኬሚካል ወይ ኣቕሓ ንመእለይ ወፃኢ ተኸሳሲ ክኸፍል ክእዝዝ ይኽእል፣

ሐ. ጉድኣት ዝበፅሖ ከባቢ ተኸሳሲ ብወፃኢኡ ናብ

ከስድስት አመት የማይበልጥ እስራት ወይም ከሰላሳ ሺ. የማያንስ ከሰባ ሺ. ብር በማይበልጥ ገንዘብ ይቀጣል።

15. ብክለት በሚመለከት የሚፈፀም ጥፋት

1. ይህ አዋጅና ይህንን አዋጅ ተከትሎ የሚወጣ ደንብ እና መመሪያ በመተላለፍ በካይ ነገር ወደ አከባቢ የለቀቀ የተፈጥሮ ሰው ከአንድ ሺ. ብር በማያንስ ከአመስት ሺ. ብር የማይበልጥ ወይም ከአንድ አመት በማያንስ ከአስር አመት በማይበልጥ እስራት ወይም በሁለቱ ይቀጣል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ አንድ የተገለፀው ጥፋት የፈፀመ ሕጋዊ ሰውነት ያለው አካል ከአምስት ሺ. ብር በማያንስ ሃያ ሺ. ብር በማይበልጥ የገንዘብ ቅጣት ይቀጣል። የስራ ሃላፊው ከአምስት አመት በማያንስ ከአስር አመት የማይበልጥ እስራት ወይም ከአምስት ሺ. ብር በማያንስ ከአስር ሺ. ብር የማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ወይም በሁለቱ ይቀጣል።

16. ስለመውረስና ወደ ነበረበት ስለመመለስ

ይህንን አዋጅና ይህንን አዋጅ ተከትሎ የወጣ ደንብና መመሪያ መተላለፍ የተረጋገጠ ሰው ከተወሰነበት ቅጣት በተጨማሪ ፍርድቤት፡-

ሀ. ጥፋቱ ተግባር ያዋለ ማንኛውም ነገር ተወርሶ ለመንግስት ገቢ እንዲሆን ወይም በሌላ መንገድ እንዲወገድ፣

ለ. አከባቢው የማፅጃ ወይም መሳርያውን፣ ኬሚካሉን ወይም እቃውን ማስወገጃ ወጪ ተከሳሹ እንዲከፍል፣

ሐ. ጉዳት የደረሰበት አከባቢ ተከሳሹ በራሱ ወጪ ወደ ነበረበት ሁኔታ እንዲመልስ ወይም ይህ

www.abyssinialaw.com

ዝነበሮ ኩነታት ክምልሶ እዚይ ዘይከኣል ተኾይኑ ግቡእ ካሕሳ ክኸፍል ክእዝዝ ይኽእል'ዩ።

ክፍሊ ሽዱሽተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

17. ግቡእ ምሃብ መረዳእታ

1. እዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ሰዒቡ ዝወፀ ደንቢ ወይ መምርሒ ምስዚ ኣዋጅን ርክብ ዘለዎ ካሊእ ሕጊ ድንጋገ ዝምልከት ተግባር ዝፍፅም ዝኾነ ይኹን ሰብ ኤጀንሲ ወይ ወረዳ ቤት ፅሕፈት ስነ-ከባቢ ዝደልዮ መረዳእታ ከቕርብ ኣለዎ፣
2. ኤጀንሲ ሓለዋ ስነ-ከባቢ ኣጠቓቕማ ምምሕዳር ገፀር መሬት ወረዳ ቤት ፅሕፈት ስነ-ከባቢን ስነ-ከባቢ ዝምልከት መረዳእታ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ።

18. ደንብን መምርሕን ናይ ምውፃእ ስልጣን

1. ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ኣዋጅ ብዝተማልአ ንምፍፃም ዘኽእል ደንቢ ናይ ምውፃእ ስልጣን ኣለዎ፣
2. ቢሮ ሕርሻ ገጠር ልምዓትን ነዚ ኣዋጅን ደንብን መፈፀሚ ዝኾን መምርሒ ከውፅእ ይኽእል።

19. ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተጠቐሰ ጉዳይ ተፈፃምነት የብሉን።

የማይቻል ከሆነ ተገቢ ካሳ እንዲከፍል ማዘዝ ይችላል።

ክፍል ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

17. መረጃ የመስጠት ግዴታ

1. ይህ አዋጅና ይህን አዋጅ ተከትሎ የወጣ ደንብ፣ መመሪያ እና ከዚህ አዋጅ ግኑኝነት ያለው ሌላ ሕግ ድንጋጌ የሚመለከት ተግባር የሚያከናውን ማንኛውም ሰው ኤጀንሲው ወይም የወረዳ ስነ-አከባቢ ፅሕፈት ቤት የሚፈልገው መረጃ ማቅረብ አለበት።
2. የስነ-አከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አጠቃቀም እና አስተዳደር ኤጀንሲ የወረዳ ስነ-አከባቢ ፅሕፈት ቤት ስነ-ኣከበቢ የሚመለከት መረጃ የማገኘት መብት አለው፣

18. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

1. የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይህንን አዋጅ በተሟላ ለማስፈፀም የሚያስችል ደንብ የማውጣት ስልጣን አለዉ፣
2. የእርሻና ገጠር ልማት ቢሮ በዚህ አዋጅና ደንብ ማስፈፀምያ የሚሆን መመሪያ ማውጣት ይችላል።

19. ተፈፃምነት የሌለው ሕግ

ከዚህ አዋጅ ተቃራኒ የሆነ አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ በተመለከቱት ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም።

www.abyssinialaw.com

20. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ እዋን**

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

20. **አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕረዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 16 መቐለ 200/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 16 መቐለ 200/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 200/2003

ኣዋጅ ገምጋም ስነ-ከባቢያዊ ፅዕንቶ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ፕሮጀክታት ልምዓት ኣብ ተፈጥሮኣዊ ማሕበራዊ ስነ-ከባቢ ዘብፅሕዎ ፅዕንቶ ንምውጋድ ወይ ከዓ ዘብፅሖ ኣሉታዊ ፅልዋ ትርጉም ናብ ዘይብሉ ብርኪ ንምቅናስ እቶም ፕሮጀክታት ቅድሚ ምትግባሮም ኣብ ትልሚ እናሃለዉ ምምርማር ኣድላይ ስለዝኾነ፣

ገምጋም ፅልዋ ስነ ከባቢ ናይ ልምዓት ትልሚታት እንትዳለዉ እቲ ልምዓት ዘስዕቦ ፅልዋ ኣቐዲምካ ንምትንባይን ክበፅሕ እዩ ተባሂሉ ዝግመት ፀገም ብምስትኽኻል እቲ ዝድለ ልምዓት ንምዕዋት ስለዝሕግዝ፣

ኣብ ሕገ መንግስቲ ክልልና ዝተደንገጉ ናይ ስነ ከባቢ ድሕንነት፣ መሰላትን ዕላማታትን ንምትግባር መሰረታዊ መስርሕ ስለዝኾነ፣

ኣብ ከይዲ ትግበራ ፕሮጀክት ዝፍጠሩ ኣዎንታዊ ተርእዮታት ንምብርትታዕን ኣሉታዊ ፅልዋታት ከዓ ምውጋድ ዘኽእል ትልሚን ናይ ክትትልን ቁፅፅርን ስርዓት ምድላው ስለዘድልን፣

ዝምልከቶም ሰብ ግደ ኣካላት ኩሎም ዘሳትፍን ግልፅነትን ተሓታትነትን ንምትእትታው ዝሕግዝን ከምኡ'ውን ስነ ከባቢያዊ፣ ማሕበራዊ፣ ቁጠባዊን ዘላቕነት ዘለዎ ልምዓት ንምትእትታው ሓደ ኣገዳሲ መሰረታዊ መስርሕ ብምዃኑ፣

አዋጅ ቁጥር 200/2003

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የአከባቢ ተፅዕኖ ገምጋም አዋጅ

የልማት ፕሮጀክት በተፈጥራዊ ማህበራዊና ስነ-ከባቢያዊ ተፅዕኖ ለማስወገድ ወይም ደግሞ የሚደርሰው አሉታዊ ተፅዕኖ ትርጉም ወደ ሌላው ደረጃ ለመቀነስ ፕሮጀክቶቹ ከመተግበራቸው በፊት በእቅድ ደረጃ እያሉ መመርመር አስፈላጊ በመሆኑ፣

የስነ ከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የልማት እቅዶች ሲዘጋጁ ልማት የሚያስከትለው ተፅዕኖ አስቀድሞ ለመተንበይና ይደርሳል ተብሎ የሚገመት ችግር በማስተካከል የሚፈለገው ልማት ለማሳካት ስለሚያግዝ፣

በክልላችን ህገ-መንግስት የተደነገጉ የስነ አከባቢ ድህንነት መብቶችና ዓላማዎች ለመተግበር መሰረታዊ መሳሪያ በመሆኑ፣

በፕሮጀክት ትግበራ ሂደት የሚፈጠሩ አወንታዊ ውጤቶች ለማበረታታትና አሉታዊ ተፅዕኖዎች ደግሞ ማስወገድ የሚችል የክትትልና ቁጥጥር ስርዓት እቅድ ማዘጋጀት ስለሚያስፈልግ፣

የሚመለከታቸው ሁሉም ያገባናል ባይ አካላት የሚያሳትፍ ግልፅነትና ተጠያቂነት ለመዘርጋት የሚያግዝ እንዲሁም አከባቢያዊ ማህበራዊና ቁጠባዊ ዘላቅነት ያለው ልማት ለመዘርጋት አንድ አስፈላጊ መሰረታዊ መሳሪያ በመሆኑ፣

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 3.00	ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውጺኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ ድንጋጌ

1. ሓጺር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ገምጋም ፅዕንቶ ስነ-ከባቢ ኣዋጅ ቁፅሪ 200/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ ውሽጢ፡-

1. "መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ
2. "ፈፃሚ ኣካል" ማለት ፈፃሚ ኣካል ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ማለት እዩ
3. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን እዩ
4. "ስነ ከባቢ" ማለት ኣብ መሬት ከባቢ፣ ብኣየር፣ ብኣየር ንብረት፣ ኩነታት ኣየርን ብማይ፣ ብድምፂ፣ ብጨረር፣ ብጣዕሚ ብማሕበራዊ ጉዳያትን ብስነ ፅባቐ እንተይተወሰነ ብተፈጥሮኣዊ ኩነታቶም ወይ ከዓ ብሰብ ተማሓይሾምን ወይ ከዓ ተለዊጦም ዝርከቡ ኩሎም ነገራት፣ ዘለውሉ ቦታ ከምኡ 'ውን መጠኖም ወይ ከዓ ኩነታቶም ወይ ከዓ ናይ ሰብን ካልኦትን ፍጡራትን ኣወንታዊ ኩነታት መስተጋብሮም ዝትንክፉ ድማር እዩ፣
5. "ፅዕንቶ" ማለት ኣብ ስነ ከባቢ ወይ ከዓ ኣብ ንኡሳን ክፋላቱ ብዝፍጠር ለውጢ ምኽንያት ኣብ ጥዕናን ድሕንነትን ወዲሰብ፣ ኣብ ተኽልታት፣ እንስሳት፣ ሓመድ፣ ኣየር፣ ማይ፣ ኣየር ንብረት፣ ኣብ ተፈጥሮኣዊን ባህላዊን ሓድጊታት ኣብ ካልኦት ህልዋት ነገራት ብኣጠቓለሊ ኣብ ልዕሊ ስነ ከባቢ፣ ማሕበራዊ ኢኮኖሚያዊን ባህላዊን ኩነታት ዝፍጠር ዘየዱሊ ተኸታታሊ ለውጢ እዩ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክርቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ-መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ አዋጅ ቁጥር 200/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ማለት ነው፣
2. "ፈፃሚ አካል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ አካል ነው
3. "ቢሮ" ማለት የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ነው
4. "ስነ ከባቢ" ማለት በመሬት፣ በከባቢ አየር፣ በአየር ንብረትና በአየር ሁኔታ በውሃ፣ በድምፅ፣ በጤና፣ በጣእም፣ በማህበራዊ ጉዳዮችና በስነ-ውበት፣ ሳይወሰን በተፈጥሮ ሁኔታቸው ወይም በሰው አማካኝነት ተሻሽለው ወይም ተለውጠው የሚገኙ ነገሮች በሙሉና ያሉበት ቦታ እንዲሁም መጠናቸውን ወይም ሁኔታቸው ወይም ደግሞ የሰው ወይም የሌሎች ህያዋን በጎ ሁኔታን የሚነኩ ተሰተጋብሮቻቸው ድምር ነው፣
5. "ተፅዕኖ" ማለት በከባቢ ወይም በንኡሳን ክፍሎቹ ላይ በሚፈጠር ለውጥ ምክንያት በሰው ልጅ ጤናና ድህንነት፣ በእፅዋት፣ በእንስሳት በአፈር፣ አየር፣ ውሃ፣ አየር ንብረት በተፈጥራዊ ባህላዊ ቅርስ፣ በሌላ ቁሳዊ አካል በአጠቃላይ ከባቢያዊ ማህበራዊ በኢኮኖሚያዊ ወይም ባህላዊ ሁኔታዎች ላይ የሚከሰት ወይም የሚፈጠር የማያስፈልግ ተከታታይ ለውጥ ነው፣

www.abyssinialaw.com

6. "ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ" ማለት ሓደ ፕሮጀክት ወይ ከዓ መንግስታዊ ሰነድ ዘስዕቦ ኣወንታዊ ወይ ከዓ ኣሉታዊ ፅዕንቶ ኣቐዲምካ ነፂርካ ዝፍለጠሉን ዝምዘነሉን ሜላ እዩ፣

7. "ፕሮጀክት" ማለት በዚ ኣዋጅ መሰረት ብዝወፅእ ኣብ ዝኾነ መምርሒ ውሽጢ ኣብቲ ዝተጠቐሰ ዝርዝር ወይ ዝካተት ዝኾነ ሓዱሽ ናይ ልምዓት ምንቅስቓስ ወይ ኣብ ነባር ትካል ዝግበር ርኡይ ምስፍሕፋሕ ወይ ለውጢ ወይ ከዓ ተቛሪፁ ዝነበረ ስራሕ መሊሱ ንምጅማር ወይ ኣብ ከይዲ ዝነበረ ፕሮጀክት እንትቋረፅ ዝግበር ምንቅስቓስ እዩ፣

8. "በዓል ዋና ፕሮጀክት ማለት" እቲ ፕሮጀክት ብመንግስቲ ዝተሓንፀፀን ዝቐረበን እንተኾይኑ ዝምልከቶ ናይ መንግስቲ ኣካል ወይ ከዓ ብውልቀ ዘፈር ዝተሓንፀፀን ዝቐረበን እንተኾይኑ ከዓ በዓል ዋና እቲ ፕሮጀክት ዝኾነ ሰብ እዩ፣

9. "ፍቓድ ውሃቢ ኣካል" ማለት ከም ኩነታቱ ኢንቨስትመንት፣ ንግዲ ወይ ከዓ ፍቓድ ስራሕ ንምሃብ ወይ ከዓ ትካል ንግዲ ምምዝጋብ ብሕጊ ስልጣን ዝተውሃቦ ዝኾነ ናይ መንግስቲ ኣካል እዩ፣

10."መንግስታዊ ሰነድ" ማለት ፖሊሲ፣ ስትራተጂን መርሃ ግብርን ሕግን ትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ማለት እዩ፣

11."ትካል" ማለት ብመሰረት ንግዲ ሕጊ ወይ ከዓ ብካልኦት ሕግታት መሰረት ዝተጣየሸ ኣብ ስራሕ ንግዲ ዝተዋፈረ ናይ መፍረይ ወይከዓ መከፋፈሊ ወይ ከዓ ግልጋሎት ውሃቢ ትካል እዩ፣

12."ኤጀንሲ" ማለት ኤጀንሲ ሓለዋ ከባቢ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ማለት እዩ፣

6. "የከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ" ማለት አንድ ፕሮጀክት ወይም መንግስታዊ ሰነድ ተግባራዊ ሲሆን የሚያስከትለውን ገንቢም ሆነ አፍራሽ ውጤት በቅድሚያ ለይቶ የማወቂያና የመመዘኛ ዘዴ ነው፣

7. "ፕሮጀክት" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣ በማንኛውም መመሪያ ውስጥ በተጠቀሰ ዝርዝር ወይም የሚካተት ማንኛውም አዲስ የልማት እንቅስቃሴ ወይም በነባር ድርጅት ላይ የሚደረግ ጉልህ መስፋፋት ወይም ለውጥ ወይም ተቋርጦ የነበረ ስራን መልሶ ለመጀመር ወይም በሂደት የነበረ ፕሮጀክት ሲቋረጥ ለመጀመር የሚደረግ እንቅስቃሴ ነው፣

8. "የፕሮጀክት ባለቤት" ማለት ፕሮጀክቱ በመንግስት የተወጠነና የቀረበ ሲሆን የሚመለከተው የመንግስት አካል ወይም በግሉ ዘርፍ የተወጠነና የቀረበ ሲሆን ደግሞ ባለሃብት የሆነው ሰው ነው፣

9. "ፈቃድ ሰጪ አካል" ማለት እንደሁኔታው የኢንቨስትመንት የንግድ ወይም የስራ ፈቃድ ለመስጠት ወይም የንግድ ድርጅት ለመመዝገብ በህግ ስልጣን የተሰጠው ማንኛውም የመንግስት አካል ነው፣

10."መንግስታዊ ሰነድ" ማለት ፖሊሲ፣ ስልት፣ መርሓ ግብር፣ ህግ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ ማለት ነው፣

11."ድርጅት" ማለት በንግድ ህግ ወይም በሌሎች ህጎች መሰረት የተቋቋመ በንግድ ስራዎች የተሰማራ የአምራች ወይም ማከፋፈያ ወይም ደግሞ አገልግሎት ሰጪ ድርጅት ነው፣

12."ኤጀንሲ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ የከባቢ ጥበቃ፣ የመሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ኤጀንሲ ማለት ነው፣

www.abyssinialaw.com

13."ሰብ ማለት" ናይ ተፈጥሮ ሰብ ወይ ከዓ ብሕጊ ናይ ሰብነት መሰል ዝተውሃቦ ኣካል እዩ፣

14."ክልል ሰገር ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ" ማለት ንትግራይ፣ ጎረባብቲ ዝኾኑ ክልላት ጎረባብቲ ዓዲታትን ሕብረተሰብን ዝትንክፍ ማለት እዩ፣

15."መንግስታዊ ኣካላት" ማለት ተፀዋዕነቶም ንትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ዝኾኑ ኩሎም ኣብዩተ ፅዮን ናይ ልምዓት ትካላትን የጠቓልል፣

16."ኣወንታዊ ምላሽ" ማለት እዚ ኤጀንሲ ዘድሊዮ ረቋሓታት ኣማሊኦም ንዘቐረቡ ፕሮጀክትታትን ሰነድ መንግስትን ተግባራዊ ንክኾኑ ዝህቦ ፍቓድ እዩ።

13."ሰው" ማለት የተፈጥሮ ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው ኣካል ነው፣

14."ክልል ተሻጋሪ ከባቢያዊ ተፅዕኖ" ማለት የትግራይ አጎራባች የሆኑ ክልሎች፣ ጎረቤት አገሮችና ህብረተሰብ የሚነካ ማለት ነው፣

15."የመንግሰት አካላት" ማለት ተጠሪነታቸው ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሆኑ ሁሉም መስሪያቤቶችና የልማት ድርጅቶችን ያጠቃልላል፣

16."የይሁንታ መልስ" ማለት ኤጀንሲውየሚፈልገው መመዘኛ አሟልተው ለሚቀርቡ ፕሮጀክቶችና የመንግሰት ሰነድ ተግባራዊ እንዲሆኑ የሚሰጠው ፈቃድ ነው።

3. **ኣገላልፃ ፆታ**

ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ንኣንስታይ ፆታውን ዝሓወሰ እዩ

3. **የፆታ አገላለፅ**

በወንድ ፆታ የተገለፀ የሴት ፆታም ያካትታል

4. **ዕላማ**

ኣብ ጥዕናን ድሕንነትን ደቂ ሰባት፣ ኣብ ማሕበራዊ ኩነታትን ተፈጥሮኣዊ ከባብን ኣሉታዊ ፅዕንቶ ዝፈጥሩ ዝተፈላለዩ ፕሮጀክትታትን ሰነድ መንግስቲን ቅድሚ ምትግባሮም ወይ ከዓ ኣብ ትልሚ እናሃለዉ ከስዕብዎ ዝኽእሉ ኣሉታዊ ፅዕንቶ ክኸንሶ ዘኽእል ሕጋዊ ኣሰራርሓ ኣብ ስራሕ ክውዕል ንምግባር እዩ።

4. **አላማ**

በሰው ልጆች ጤናና ድህንነት የማህበራዊ ጉዳዮችና የተፈጥሮ አከባቢን አሉታዊ ተፅዕኖ የሚፈጥሩ የተለያዩ ፕሮጀክቶችና የመንግስት ሰነድ ተግባራዊ ከመሆናቸው በፊት ወይም ደግሞ በእቅድ እያሉ ሊፈጥሩት የሚችሉ አሉታዊ ተፅዕኖ መቀነስ የሚያስችል ሕጋዊ አሰራር ስራ ላይ እንዲውል ለማድረግ ነው።

5. **ወሰን ተፈፃሚነት**

እዚ ኣዋጅ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ውሽጢ ዝትግበሩ ፕሮጀክትታትን ሰነዳትን መንግስት ዘፍፀም ይኸውን።

5. **ወሰን ተፈፃሚነት**

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ውስጥ ተግባራዊ የሚሆኑ ፕሮጀክቶችና የመንግስት ሰነዶች ተፈፃሚ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክልተ

ናይቲ ኤጀንሲ ተግባርን ሓላፍነትን፣ ተሓሰብቲ ወሰንቲ ፅዕንቶን

6. ሓፈሻዊ ድንጋገታት

1. በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት ዝኾነ ሰብ ወይ በዓል ዋና ፕሮጀክት ገምጋም ፅዕንቶ ስነ ከባቢ ዘድልዮ ፕሮጀክት ካብዚ ኤጀንሲ ፍቓድ እንተይረኸበ ምትግባር ኣይፍቀደሉን፣
2. እቲ ፕሮጀክት በዓል ዋና ዘቕረቦ ገምጋም ፅዕንቶ ስነ ከባቢ ተቐባልነት ብምርካቡን እቲ ኤጀንሲ አወንታዊ ምላሽ ስለዝሃቦን ጥራሕ እቲ ፕሮጀክት ጉድኣት እንተበፂሑ በዓል ዋና እቲ ፕሮጀክት ካብ ተሓታትነት ነፃ ኣይኾውንን።

7. ተሓሰብቲ መወሰኒ ፅዕንቶ

1. እቲ ኤጀንሲ ብፌደራልን ብክልልን ዝወፅኡ ዘፈራውን ሓፈሻውን ስነ ከባቢያዊ ብርክታት ካልኦት ኣግባብነት ዘለዎም መስርሒታትን ተኸቲሉ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ፕሮጀክትታት ይውስን፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሰ ሓፈሻዊ ድንጋገ ከምዘሎ ኮይኑ ናይ ሓደ ፕሮጀክት ፅዕንቶ ግምት ዝወሃቦም መሰረታዊ ነገራት፡-
   ሀ. በቲ ፕሮጀክት ጉድኣት ዝበፅሖ ከባቢን ኩነታት እቲ ከባቢን፣
   ለ. በቲ ፕሮጀክት ምኽንያት ንጉድኣት ዝቃላዕ በዝሒ ህዝቢ መጠን፣
   ሐ. ዓይነት ክበፅሕ ዝክእል ፅዕንቶ፣
   መ. ናይቲ ጉድኣት ወይ ፅዕንቶ ባህሪ ስፍሓት፣

ክፍል ሁለት

የኤጀንሲው ተግባርና ሓላፍነት፣ የተጽእኖ መወሰኛ ታሳቢዎች

6. ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 8 ንኡስ አንቀጽ 1 በሚወጣ መመሪያ መሰረት ማንኛውም ሰው ወይም የፕሮጀክት ባለቤት የከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የሚያስፈልገው ፕሮጀክት ከኤጀንሲው ይሁንታ ሳያገኝ ተግባራዊ ለማድረግ አይፈቀድለትም፣
2. የፕሮጀክቱ ባለቤት ያቀረበው የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ ተቀባይነት በማግኘቱና ኤጀንሲው የይሁንታ መልስ ስለሰጠው ብቻ ፕሮጀክቱ ጉዳት ካደረሰ ባለቤቱ ከተጠያቅነት ነፃ ሊሆን አይችልም።

7. የተፅዕኖ መወሰኛ ታሳቢዎች

1. ኤጀንሲው በፌደራልና በክልል የወጡ የዘርፍና ጠቅላላ አከባቢያዊ ደረጃዎችና ሌሎች አግባብነት ያላቸው አሰራሮች በመከተል የፕሮጀክቶች ከባቢያዊ ተፅዕኖ ይወሰናል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተጠቀሰው አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የአንድ ፕሮጀክት ተፅዕኖ ግምት የሚሰጣቸው መሰረታዊ ነገሮች፡-
   ሀ. በፕሮጀክቱ ጉዳት የደረሰበት አከባቢና የአከባቢው ሁኔታ፣
   ለ. በፕሮጀክቱ ምክንያት ለጉዳት የሚጋለጠው ህዝብ ብዛት፣
   ሐ. ሊደርስ የሚችል ጫና፣
   መ. የጉዳቱ ወይም ተፅዕኖው ባህሪ ስፋት፣

www.abyssinialaw.com

ረ. እቲ ፅዕንቶ ዝፀንሓሉ ግዘ ንውሓት፣

ሰ. እቲ ኣሉታዊ ፅዕንቶ ንምክልኻል ብውሑዱ ትርጉም ናብ ዘይብሉ ብርኪ ንምቕናስ ዝከኣል ወይ ከዓ ዘይክኣል ምኳኑ፣

ሸ. እቲ ፅዕንቶ ክልል ሰገር ምኳኑን ዘይምኳኑ፣

በ. ካልኦት ምስቲ ፕሮጀክት ዝካየደሉ ቦታ ፍሉይን ተዛመድትን ኩነታት፣

3. እቲ ፕሮጀክት ጠቐምትን ጉዳእትን ባህርያት ሃልዮምዎ ነገር ግን ኣወንታዊ ጎኑ ዓብላሊ ኮይኑ ብግልፂ ዘይርኣየሉ ኩነታት እንተሓልዩ ወይ ከዓ ኣሉታዊ ጎኒ ዘሻሚ ኣብ ዝኾነሉ እዋን እዚ ኤጀንሲ ርኡይ ኣሉታዊ ፅዕንቶ ክስዕብ ይኽእል እዩ ኢሉ ክውሰን ኣለዎ።

8. ገምጋም ስነ ከባቢያዎ ፅዕንቶ ዘድልዮም ፕሮጀክትታት

1. እቲ ቢሮ ገምጋም ፅዕንቶ ስነ ከባቢ ዘድልዮምን ዘየድልዮምን ፕሮጀክትታት ብግልፂ ዘርኢ መምርሒ ክዳሉ ኣለዎ፣

2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ኣብ ዝወፅእ መምርሒ ውሽጢ ገምጋም ፅዕንቶ ስነ ከባቢ ዘድልዮም ዝርዝር ዝካተት ዝኾነ ፕሮጀክት ግድን ገምጋም ፅዕንቶ ስነ ከባቢ ክካየደሉ ይግባእ።

9. ተግባርን ሓላፊነትን እቲ ኤጀንሲ

1. እቲ ኤጀንሲ ዝቐረበሉ ፀብፃብ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ደረጅኡ ሓሊዩ ኣግባብነት ብዘለዎም ሰብ ሞያ ዝተዳለወን ንውሳነ ሓገዝቲ ዝኾኑ ዝተማልኡ መረዳእታን ካልኦት ኣግባብነት ዘለዎም ዶክመንትታት ዘካተተ ምኳኑ

ረ. ተፅዕኖው የሚቆይበት ጊዜ ርዝመት፣

ሰ. አሉታዊ ተፅዕኖ ለመከላከል ቢያንስ ትርጉም ወደ ሌላው ደረጃ ለመቀነስ የሚቻል ወይም ደግሞ የማይቻል መሆኑ፣

ሸ. ተፅዕኖው ክልል ተሸጋሪ መሆኑን ያለ መሆኑ፣

በ. ሌሎች ፕሮጀክቱ ከሚካሄዱበት ቦታ ልዩና ተዛማጅ ሁኔታዎች፣

3. ፕሮጀክቱ ጠቃሚና ጎጂ ባህሪያት ኖሮት ነገር ግን አወንታዊ /ጠቃሚ/ ጎኑ የሚያመዝን ሆኖ በግልፅ የማይታይበት ሁኔታ ካለ ወይም አሉታዊ ጎኑ የሚያሻማ በሚሆንበት ጊዜ ኤጀንሲው ግልፅ አሉታዊ ተፅዕኖ ሊያስከትል ይችላል ብሎ መወሰን አለበት።

8. አከባቢያዊ ተፅዕኖ ግምገማ የሚያስፈልጋቸው ፕሮጀክት

1. ቢሮው የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የሚያስፈልጋቸውና የማያስፈልጋቸው ፕሮጀክቶች በግልፅ የሚያሳይ መመሪያ ማዘጋጀት አለበት፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት በሚወጣው መመሪያ ውስጥ የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የሚያስፈልጋቸው ዝርዝር የሚካተት ማንኛውም ፕሮጀክት የግድ የተፅዕኖ ግምገማው ሊካሄደበት ይገባል።

9. የኤጀንሲው ተግባርና ሓላፊነት

1. ኤጀንሲው የቀረበለት የአከባቢ ተፅዕኖ ሪፖርት ደረጃውን ጠብቆ አግባብነት ባላቸው ባለሙያዎች የተዘጋጀና ለውሳኔ አጋዥ የሆኑ የተማሉ ማስረጃዎችና ሌሎች አግባብነት ያላቸው ሰነዶች ያካተተ መሆኑን ማረጋገጥ

www.abyssinialaw.com

ክረጋገፅ ኣለዎ፣

2. ኣብ'ዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ን 2 ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኮይኑ እቲ ኤጀንሲ ምርመራ ፀብፃብ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ እንተካይድ እቲ ፕሮጀክት ወይ ከዓ ሰነድ መንግስቲ ብቀረባ ዝምልከቶ ሕብረተሰብ፣ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ፣ ዘይመንግስታዊ

ውዳበታትን ድልየት ዘለዎም ኣካላትን ኣብቲ ፀብፃብ ስነ-ከባብያዊ ፅዕንቶ ርኢቶኦም ዝህብሉ መድረኻት ክፈጥር ኣለዎ፣

3. እቲ ኤጀንሲ እዚ ኣዋጅ ንምትግባር ዘድልዩ ቴክኒካዊን ምምሕዳራዊን ዓቕምታት ክፈጥር ኣለዎ፣

4. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ንኡስ ዓንቀፅ 1ን ዓንቀፅ 13 ንኡስ ዓንቀፅ 2ን ዝተቐመጠ ከምዘሎ ኮይኑ እቲ ቢሮ እዚ ኣዋጅ ንምትግባር ኣገደስቲ ዝኾኑ ዝርዝር ናይ ኣፈፃፅማ መምርሒታት ብዘፈርን ንኡስ ዘፈርን ፈሊዩ የዳሉ፣

5. በዓል ዋና ፕሮጀክት ዝተማልአ ፀብፃብ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ድሕሪ ምቕራቡ እዚ ኤጀንሲ ይምልከተና በሃልትን ብፍላይ ከዓ ብሰንኪ ትግበራ እቲ ፕሮጀክት ተጎዳኢ ክኾን ዝኽእል ሕብረተሰብ ርኢቶም ክህብሉ ክገብር ኣለዎ፣

6. እቲ ኤጀንሲ ዝቐረበሉ ፀብፃብ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ናይ ህዝብን ብቐረባ ዝምልከቶም ኣካላት ሪኢቶ፣ ሰብ ሞያታት ዘቕረብዎ ናይ ውሳነ ሓሳብ ኣመዛዚኑ ድሕሪ ምምርማሩ ቀፂሎም ካብ ዝተዘርዘሩ ናይ ውሳነ ኣማራፅታት ሓዲኡ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ይውስን፡-

ሀ. ዝንዳእ ፅዕንቶ ዘየስዕብ ምዃኑ እንድሕር ኣሚኑ ብዘይገለ ቅድመ ኩነት እቲ

አለበት፣

2. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 8 ንኡስ አንቀፅ 1 እና 2 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ኤጀንሲው የአከባቢ ተፅዕኖ ሪፖርት ምርመራ ሲያካሂድ ፕሮጀክቱ ወይም የመንግስት ሰነድ በቅርብ የሚመለከተው ህብረተሰብ፣ የመንግስት መስሪያቤት መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች እና ፍላጎት ያላቸው አካላት በከባቢ ተፅዕኖ ሪፖርት አስተያየታቸው የሚሰጡበት መድረኮች መፍጠር አለበት፣

3. ኤጀንሲው ይህ አዋጅ ለመተግበር የሚያስፈልጉ ቴክኒካዊና አስተዳደራዊ አቅም መፍጠር አለበት፣

4. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 6 ንኡስ አንቀፅ 1 እና አንቀፅ 13 ንኡስ አንቀፅ 2 የተቀመጠው እንደተጠበቀ ሆኖ ቢሮው ይህን አዋጅ ለመተግበር አስፈላጊ የሆኑ ዝርዝር የአፈፃፀም መመሪያዎች በዘርፍና ንኡስ ዘርፍ ለይቶ ያዘጋጃል፣

5. የፕሮጀክት ባለቤት የተማላ የከባቢ ተፅዕኖ ሪፖርት ከቀረበ በኋላ ኤጀንሲው ይመለከተናል ባዮችና በተለይ ደግሞ ፕሮጀክቱ በመተግበር ምክንያት ተጎጂ ሊሆን የሚችል ህብረተሰብ አስተያየት እንዲሰጡበት ማድረግ አለበት፣

6. ኤጀንሲው የቀረበለት የአከባቢ ተፅዕኖ ሪፖርት የህዝብና በቅርብ የሚመለከታቸው አካላት አስተያየት፣ ባለሙያዎች ያቀረቡት የውሳኔ ሃሳብ አመዛዝኖ ከመረመረ በኋላ ቀጥለው ከተዘረዘሩት የውሳኔ አማራጮች አንዱ በ10 ቀን ውስጥ ይወሰናል፡-

ሀ. የሚጎዳ ተፅዕኖ የማያስከትል መሆኑ ካመነ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ፕሮጀክቱን ተቀብሎ ለመተግበር አዎንታዊ መልስ

www.abyssinialaw.com

ፕሮጀክት ተቐቢሉ ንክትግበር አወንታዊ ምላሽ ይህብ ወይ ከዓ የዕድቕ፣

ለ. ነዳኢ ዕፅንቶታት ንምውጋድ ወይ ከዓ እኹል ብዝብሃል ብርኪ ንምክልኻል ዝከኣል ምዃኑ እንተኣሚኑ እቲ ዕፅንቶ ንምውጋድ ወይ ከዓ ትርጉም ናብ ዘይብሉ ብርኪ ንምቅናስ ዘድልዩ ቅድመ ኩነታት ዘርዚሩ ንክማልኡ ብምእዛዝ እቲ ፕሮጀክት ንክትግበር አወንታዊ ምላሽ ይህብ ወይ ከዓ የዕድቕ፣

ሐ. ዝቐረበ መፅናዕቲ ደረጅኡ ሓልዩ ክፍጠሩ ዝኽእሉ ኣሉታዊ ዕፅንቶታት ብመጠን ቦታን ግዘን ፈልዩ ብዝግባእ ዝነፀረን እቶም ዕፅንቶታት ብኸመይ ከምዘወግዱም ብዝግባእ ዘርኢ እንድሕር ዘይኮይኑ እቲ መፅናዕቲ ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ከዓ ብክፋል ደጊሙ ንክካየድ ክውሰን ይኽእል፣

መ. እቲ ፕሮጀክት ተግባራዊ ኣብ ዝኾነሉ እዋን ኣብ ስነ ከባቢ ዘስዕቦ ኣሉታዊ ዕፅንቶ ብዘዕግብ ኩነታት ንምውጋድ ወይ ከዓ ዝፍጠር ኣሉታዊ ዕፅንቶ ትርጉም ናብ ዘይብሉ ብርኪ ምቕናስ ከምዘይከኣል እንተኣሚኑ ትግበራ እቲ ፕሮጀክት ይኽልኽል፣

7. በዓል ዋና ፕሮጀክት ኣብ ዝተውሃቦ ኣዎንታዊ ምላሽ ብዝኣተዎ ቃልን ዝተቐመጠሉ ግቡኣትን መሰረት ዝካየድ ዘሎ ምዃኑ ንምግምጋም እቲ ኤጀንሲ ኣብ ኣተገባብራ እቲ ፕሮጀክት ክትትል ክገብር ኣለዎ፣

8. ሓደ በዓል ዋና ፕሮጀክት ንክትግብሮ ኣዎንታዊ ምላሽ ዝተውሃቦ ፕሮጀክት ብዝኣተዎ ቃል ወይ ብዝተቐመጡ ግቡኣት መሰረት እንድሕር ዘይተግቢርዎ እቲ ኤጀንሲ

ይሰጣል ወይም ደግሞ ያፀድቃል፣

ለ. ጎጂ ተፅዕኖዎች ለማስወገድ ወይም ደግሞ በቂ በሚባል ደረጃ ለመከላከል የሚቻል መሆኑን ካመነ ተፅዕኖው ለማስወገድ ወይም ትርጉም ወደ ሌላው ደረጃ ለመቀነስ የሚያስፈልጉ ቅድመ ሁኔታዎች ዘርዝሮ እንዲሟሉ በማዘዝ ፕሮጀክቱ እንዲተገበር አዎንታዊ መልስ ይሰጣል ወይም ያፀድቃል፣

ሐ. የቀረበ ጥናት ደረጃውን ጠብቆ ሊፈጠሩ የሚችሉ አሉታዊ ተፅዕኖዎች ቦታና ጊዜ በሚገባ ለይቶ ያስቀመጠና ተፅዕኖዎቹ እንዴት እንደ ሚያስወግዳቸው በሚገባ የሚያሳይ ካልሆነ ጥናቱ ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል በድጋሚ እንዲካሄድ ሊወሰን ይችላል፣

መ. ፕሮጀክቱ ተግባራዊ በሚሆንበት ጊዜ በአከባቢ ላይ የሚያስከትለውን አሉታዊ ተፅዕኖ በበቂ ሁኔታ ለማስወገድ ወይም የሚፈጠር አሉታዊ ተፅዕኖ ትርጉም ወደ ሌላው ደረጃ መቀነስ እንደ ማይቻል ካመነ ፕሮጀክቱ ተግባራዊ እንዳይሆን ይከለክላል፣

7. የፕሮጀክቱ ባለቤት በተሰጠው ይሁንታ በገባው ቃል በተጣለበት ግዴታ መሰረት የሚካሄድ መሆኑን ለመገምገም ኤጀንሲው በፕሮጀክቱ አተገባበር ላይ ክትትል ማድረግ አለበት፣

8. አንድ የፕሮጀክት ባለቤት እንዲተገብረው ይሁንታ የተሰጠው ፕሮጀክት በገባው ቃል ወይም በተጣለበት ግዴታ መሰረት ካልተገበረው ኤጀንሲው መወሰድ ያለበትን እርምጃ በመግለፅ ማስጠንቀቂያ ሊሰጠው

www.abyssinialaw.com

ክወስድ ዝግብኦ ናይ መአረአምታ ስጉምቲ ብምግላፅ መጠንቀቕታ ክህብ ይኽእል።

10. ተግባርን ሓላፍነትን ፍቓድ ውሃቢ ኣካል

1. ፍቓድ ውሃቢ ኣካል በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅልዋ የድልዮም ኣብ ዝብል ንዝተቐመጠ ፕሮጀክት ፍቓድ ቅድሚ ምሃቡ ካብቲ ኤጀንሲ እቲ ፕሮጀክት ተግባራዊ ንክኸውን ኣወንታዊ ምላሽ ምርካቡ ከረጋግፅ ኣለዎ፣
2. በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9/6/ ሀ ወይ ከዓ ለ መሰረት ኤጀንሲ ዝሃቦ ኣወንታዊ ምላሽ እንትእግድ ወይ ከዓ እንትስርዝ ካልእ ፍቓድ ውሃቢ ቤት ፅዮ ነቲ ፕሮጀክት ዝሃቦ ፍቓድ ናይቲ ኤጀንሲ ውሳነ ተኸቲሉ ክእግዶ ወይ ከዓ ክኽልክሎ ኣለዎ፣
3. ዝኾነ ፍቓድ ውሃቢ ቤት ፅዮ ካብዚ ኤጀንሲ ኣወንታዊ ምላሽ ዝተውሃቦ በዓል ዋና ፕሮጀክት ዝተቐመጠሉ ግቡኣትን ወይ ከዓ ብሓለዋ ከባቢ መዳይ ዝኣተዎ ቃልን መሰረት ንክፍፅም ግቡእ ክትትልን ክገብር ኣለዎ፣
4. ፍቓድ ውሃብቲ ኣካላት፣ ንኤጀንሲ፣ በዓል ዋና ፕሮጀክት ወይ ከዓ በቲ ፕሮጀክት ክጉድኡ ዝኽእሉ ኣካላት ምስቲ ፕሮጀክት ብዝተተሓዘ ንዝሓተትዎም መረዳእታትን ሓበሬታን ንምሃብ ክተሓባበሩ ኣለዎም።

11. ግቡኣት በዓል ዋና ፕሮጀክት

1. ሓደ በዓል ፕሮጀክት ናይቲ ፕሮጀክት መፅናዕቲ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ኣካይዱ ናይቲ ፕሮጀክት ኣሉታዊ ፅዕንቶታት ኣቐዲሙ

ይገባል።

10. ስልጣንና ተግባር ፈቃድ ሰጪ አካል

1. ፈቃድ ሰጪው አካል በዚህ አዋጅ አንቀፅ 8 ንኡስ አንቀፅ 1 በሚወጣ መመሪያ መሰረት አከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ ያስፈልጋቸዋል ተብለው በተዘረዘሩት ፕሮጀክቶች ስር ላለ ፕሮጀክት ፈቃድ ከመሰጠቱ በፊት ኤጀንሲው ስልጣኑ ፕሮጀክቱ ተግባራዊ እንዲሆን ይሁንታ ማግኘቱን ማረጋገጥ አለበት፣
2. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9/6/ ወይም /ለ/ መሰረት ኤጀንሲው የሰጠው ይሁንታ ሲታገድ ወይም ሲሰረዝ ሌላ ፈቃድ ሰጪ መስሪያቤት ለፕሮጀክቱ የሰጠው ፈቃድ የኤጀንሲው ውሳኔ ተከትሎ ሊያግደው ወይም ሊከለክለው ይገባል፣
3. ማንኛውም ፈቃድ ሰጪ መስሪያቤት ከኤጀንሲው አዎንታዊ መልስ የተሰጠው የፕሮጀክት ባለቤት የተጣለበት ግዴታዎች ወይም በከባቢ ጥበቃ አንፃር የገባው ቃል መሰረት እንዲፈፅም ተገቢ ክትትል መደረግ አለበት፣
4. ፈቃድ ሰጪ አካሎች ኤጀንሲው የፕሮጀክት ባለቤት ወይም በፕሮጀክቱ ሊጎዱ የሚችሉ አካላት ከፕሮጀክቱ በተያያዘ ለሚጠይቅዋቸው ማስረጃዎችና ማስታወቂያዎችን መተባበር አለባቸው።

11. የፕሮጀክቱ ባለቤት ግዴታዎች

1. አንድ የፕሮጀክት ባለቤት የፕሮጀክቱ የአከባቢያዊ ተፅዕኖ ጥናት አካይዶ የፕሮጀክቱ አሉታዊ ተፅዕኖ አስቀድሞ

www.abyssinialaw.com

ነጊሩን እዞም ፅዕንቶታት ንምክልኻል ዘኽእል ስልቲ ኣብ መፅናዕትኡ ኣካቲቱን እቲ ኤጀንሲ ኣግባብነት ኣለዎም ኢሉ ምስ ዝወሰኖም ዶክመንትታት ኣተሓሒዙ ነቲ ኤጀንሲ ከቕርብ ኣለዎ፣

2. ናይቲ ፕሮጀክት ገምጋም ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ዝካየድን ፀብፃብ መፅናዕቲ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ዝዳሎን እዚ ኤጀንሲ ብዘውፅኦ መምርሒ ዝተዘርዘሩ መዐቀኒታት ብዘማልኡ ሰብ ሞያ ምኻኑ በዓል ዋና ፕሮጀክት ከረጋግፅ ኣለዎ፣

3. በዓለ ዋና ፕሮጀክት መፅናዕቲ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ እንተካይድ ኣብቲ ፕሮጀክት ዝካየደሉ ከባቢ ዝርከብ ህዝቢ ብፍላይ በቲ ኣሉታዊ ፅዕንቶ ቀጥታ ተጠቃዒይ ዝኾነ ህዝቢ ኣብቲ መፅናዕቲ ርኢትኡ ክህበሉ ክገብር ኣለዎ፣

4. ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ መፅናዕቲ ንምክያድን ፀብፃብ ስነ ከባቢያዎ ፅዕንቶ ንምድላውን ዘድሊ ወፃኢ ዝሽፍኖ በዓል ዋና እቲ ፕሮጀክት እዩ፣

5. በዓል ዋና ፕሮጀክት ስራሕቲ እቲ ፕሮጀክት እንተካይድ ኣብ ዝተውሃቦ ፍቓድ ውሽጢ ዝተዘርዘሩ ግቡኣት ክፍፅም ኣለዎ፣

6. በዓል ዋና ፕሮጀክት እቲ ፕሮጀክት ኣብ ዝካየደሉ ከባቢ ንዝርከቡ ናይ ምምሕዳር ኣካላት፣ ነቲ ኤጀንሲ ጨንፈር ቤት ፅዮታት ዝፀደቐሉ ገምጋም ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ብፅሒ ክፍልጠምን ንዝሓትዎ ሕጋዊ ሕቶ ግቡእ መልሲ ክህቦምን ኣለዎ።

12. <u>ተሳትፎ ህዝቢ</u>

1. ኣብ ዝኾነ ፀብፃብ ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ህዝቢ ሪኢቶ ክህብ መሰል ኣለዎ፣

ለይቶና እነዚህ ተፅዕኖዎች ለመከላከል የሚያስችል ስልት በጥናቱ አካትቶና ኤጀንሲው አግባብነት አላቸው ብሎ ከወሰናቸው ሰነዶች ጋር አያይዞ ለኤጀንሲው ማቅረብ አለበት፣

1. የፕቶጀክቱ የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የሚካሄደውና የአከባቢ ተፅዕኖ ጥናት ሪፖርት የሚዘጋጀው ኤጀንሲው በሚያወጣው መመሪያ የሚዘረዘሩ መመዘኛዎች በሚያሟሉ ባለሙያዎች መሆኑ የፕሮጀክቱ ባለቤት ማረጋገጥ አለበት፣

2. የፕሮጀክት ባለቤት የአከባቢ ተፅዕኖ ጥናት ሲካሄድ ፕሮጀክቱ በሚካሄድበት ከባቢ የሚገኝ ህዝብ በተለይ በአሉታዊው ተፅዕኖ በቀጥታ ተጠቂ የሆነ ህዝብ በጥናቱ አስተያየቱን እንዲሰጥበት መደረግ አለበት፣

3. የአከባቢያዊ ተፅዕኖ ጥናት ለማካሄድና የአከባቢ ተፅዕኖ ሪፖርት ለማዘጋጀት የሚያስሰፈልግ ወጪ የሚሸፍነው የፕሮጀክቱ ባለቤት ነው፣

4. የፕሮጀክቱ ባለቤት የፕሮጀክቱ ስራዎች ሲካሄድ በተሰጠው ፈቃድ ውስጥ የተዘረዘሩ ግዴታዎች መፈፀም አለበት፣

5. የፕሮጀክቱ ባለቤት ፕሮጀክቱ የሚካሄድበት አከባቢ ለሚገኙ የአስተዳደር አካላት፣ ለኤጀንሲው ቅርንጫፍ ፅሕፈት ቤቶች የፀደቀለት የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ በግልፅ ሊያሳውቃቸውና ለሚጠይቁት ሕጋዊ ጥያቄ ተገቢ መልስ መሰጠት አለበት።

12. <u>ስለ ህዝብ ተሳትፎ</u>

1. ማንኛውም የአከባቢያዊ ተፅዕኖ ግምገማ ሪፖርት ላይ ህዝብ አስተያየት የመስጠት መብት አለው፣

www.abyssinialaw.com

2. እቲ ኤጀንሲ ህዝቢ ብፍላይ ከዓ ብምኽንያት ስራሕቲ እቲ ፕሮጀክት ጉድኣት ክበፅሖም ይኽእል እዩ ተባሂሉ ዝግመት ሕብረተሰብ ሪኢቶኡ ኣብቲ መፅናዕቲ ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ዝተኻተተ ምዃኑ ከምኡ'ውን ምርመራ እንትካየድ ኣብ ግምት ዝኣተወ ምዃኑ ከረጋግፅ ኣለዎ፣

3. ዝኾነ ፕሮጀክት ኣብቲ ኤጀንሲ ኣወንታዊ ምላሽ ተዋሂብዎ ስራሕቲ ምስተጀመረ በዓል ዋና ፕሮጀክት ብዝኣተዎ ቃልን ብዘይምኽባሩ ወይ ብካሊእ ምኽንያት ኣብ ጥዕና ሰባትን ስነ ምምሕዳርን ፀገም እንተተፈጢሩ በቲ ጉድኣት ተጠቃዒ ዝኾነ ህዝቢ ቅሬትኡ ነቲ ኤጀንሲ ብፅሑፍ ንምቕራብ መሰል ኣለዎ።

13. ትሕዝቶ መፅናዕቲ ፀብፃብ ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ

1. ፀብፃብ መፅናዕቲ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ናይቲ ፕሮጀክት ምክያድ ወይ ከዓ ዘይምክያድ ኣግባብነት ዘለዎ ምዃኑ፣ እንትካየድ ወይ ከዓ እንትትግበር ክህልዎ ዝግባእ ኩነታት ንምውሳን ዘኽእሎ እኹል መረዳእታ ዝሓዘ ክኸውን ዘለዎ ኮይኑ ብውሑድ እዞም ቀፂሎም ዘለዉ ከማልእ ኣለዎ፣

ሀ. ባህሪ እቲ ፕሮጀክት ኣብ ጥቅሚ ዝውዕሎም ቴክኖሎጂታት ኣጠቓቕመኦምን፣

ለ. እቲ ፕሮጀክት እንትትግበር ወይ ከዓ ኮንስትራክሽን እንተካይድ ከምኡ'ውን ቀዋሚ ስራሕቱ እንትፍፅም ናብ ስነ ከባቢ ዝሰዶ በካሊ ትሕዝቶ መጠንን፣

ሐ. ጉድኣት ክበፅሖም እዩ ተባሂሎም ዝሕሰቡ ስርዓት ምህዳራትን ሃፍትታት ብዝሃ-ሂወትን ብመጠን ዓይነትን፣

2. ኤጀንሲው ህዝብ በተለይ ደግሞ በፕሮጀክቱ ስራዎች ምክንያት ጉዳት ሊደርስባቸው ይችላል ተብሎው የሚገመት ህብረተሰብ አስተያየት በከባቢ ተፅዕኖ ጥናት ግምገማ የተካተተ መሆኑ እንዲሁም ምርመራ ሲካሄድ ግምት ውስጥ ያስገባ መሆኑ መረጋገጥ አለበት፣

3. ማንኛውም ፕሮጀክት በኤጀንሲው ይሁንታ መልስ ተሰጥቶት ስራዎች ከተጀመረ በኋላ የፕሮጀክት ባለቤት የገባው ቃል ባለማክበሩ ወይም በሌላ ምክንያት በሰዎች ጤናና ስነ-ምህዳር ችግር ከተፈጠረ በጉዳቱ ተጠቂ የሆነ ህዝብ ቅሬታው ለኤጀንሲው በፅሑፍ የማቅረብ መብት አለው።

13. ስነ ከባቢ ተፅዕኖ ጥናት ሪፖርት ይዘት

1. የስነ ከባቢ ተፅዕኖ ጥናት ሪፖርት የፕሮጀክት ማካሄድ ወይም ያለማካሄድ ኣግባብነት ያለው ባለመሆኑ ሲካሄድ ወይም ሲተገበር ሊኖረው የሚገባ ሁኔታ ለመወሰን የሚያስችል በቂ ማስረጃ የያዘ መሆን ያለበት ሆኖ ቢያንስ ቀጥለው የተመለከቱት ማሟላት አለበት፡-

ሀ. የፕሮክቱ ባህሪ ጥቅም ላይ የሚያውላቸው ቴክኖሎጂዎችና አጠቃቀማቸው፣

ለ. ፕሮጀክቱ ሲተገበር ወይም ኮንስትራክሽን ሲካሄድ እንዲሁም ቀዋሚ ስራዎቹን ሲፈጽም ወደ ከባቢ የሚለቀው በካይ ይዞትና መጠን፣

ሐ. ጉዳት ይደርስባቸዋል ተብለው የሚታሰቡ ስርአተ ምህዳራትና የብዝሃ ህይወት ሃብቶች መጠንና ዓይነት፣

www.abyssinialaw.com

መ. ናይቲ ስራሕ ምንቅስቓስ ዝሓቶ መጠን ሓይሊን ፍልፍሉን፣

ረ. ብዛዕባ ክፍጠር ዝኽእል ክልል ሰገር ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ብዝምልከት መረዳእታ፣

ሰ. ብቀጥታ ወይ ከዓ ብተዘዋዋሪ መንገዲ ክፍጠሩ ይኽእሉ እዮም ተባሂሎም ዝተገመቱ ኣወንታዊ ወይ ከዓ ኣሉታዊ ፅዕንቶታት ባህሪን ዝፀንሕሉ ግዜን፣

ሸ. ኣሉታዊ ፅዕንቶ ንምውጋድ፣ ንምቅናስ ወይ ከዓ ንምቅላል ዝተተለሙ ስጉምቲታት፣

በ. ብምኽንያታት ትግበራ እቲ ፕሮጀክት ክፍጠር እዩ ተባሂሉ ዝተነፀረ ኣሉታዊ ፅዕንቶ ንምክልኻል ዝተተለሙ ስጉምትታት ንምትግባር ዘደሊ ሓይሊ ሰብን በጀትን፣

ቀ. ፀገም ኣተሓሕዛ ስነ ከባቢ ንምቅላል ዝተሓንፀፁ ትልሚታት ሓደጋ ምክልኻልን ድልውነትን፣

ተ. እቲ ፕሮጀክት ኣብ ዝትግበረሉን ቀዋሚ ስርሑ ኣብ ዝፍፀመሉን እዋናት ናይ ውሽጢ ቁፅፅርን ክትትልን ስራሕቲ ዘካይደሉ ኣግባባት፣

2. እቲ ቢሮ ፀብፃብ መፅናዕቲ ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ንምድላውን እቲ ፀብፃብ ብምምርማርን ዝሕግዙ ሓሳባትን ብዝርዝር ዘርእዩ መምርሒታትን ከውፅእ ኣለዎ።

14. ዝፀደቐ ዘገባ መፅናዕቲ ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ

1. ንክትግበር ኣወንታዊ ምላሽ ዝተውሃቦ ፀብፃብ መፅናዕቲ ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ኣወንታዊ ምላሽ እንትዋሃቦ ብዝተቐመጠሉ ግዝ መሰረት ክትግበር ኣለዎ እንድሕር ዘይተተግቢሩ ተቐባልነት ኣይህልዎን፣

መ. የስራ እንቅስቃሴው የሚጠይቀው ሓይልና ምንጩ፣

ረ. ሊፈጠር ስለሚችለው ክልል ተሻጋሪ አከባቢያዊ ተፅዕኖ በሚመለከት ማስረጃ፣

ሰ. በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ሊፈጠሩ ይችላሉ ተብለው የሚገመቱ አዎንታዊ ወይም አሉታዊ ተፅዕኖዎች ባህሪና የሚቆዩበት ጊዜ፣

ሸ. አሉታዊ ተፅዕኖ ለማስወገድ ለመቀነስ ወይም ለማቀላል የታቀዱ እርምጃዎች፣

በ. በምክንያት ትግበራ ፕሮጀክቱ ይፈጠራል ተብሎ ተለይቶ የታወቀ አሉታዊ ተፅዕኖ ለመከላኸል የታቀዱ እርምጃዎች ለመተግበር የሚያስፈልግ የሰው ሃይልና በጀት፣

ቀ. የከባቢ የአያያዝ ችግር ለማቃለል የተዘጋጁ የአደጋ መከላከልና ድልውነት እቅዶች፣

ተ. ፕሮጀክቱ በሚተገበርበት ጊዜና ቀዋሚ ስራውን በሚያከናውንበት ጊዜ የውስጥ ቁጥጥርና ክትትል ስራዎች የሚያካህድበት አገባብ፣

2. ቢሮው የከባቢ ተፅዕኖ ጥናት ዘጋባ ለማዘጋጀትና ዘገባው በመመርመ ርና አጋዥ የሆኑ ሃሳቦችን በዝርዝር የሚያሳዩ መመሪያዎች ያወጣል።

14. የፀደቀ የከባቢ ተፅዕኖ ጥናት ዘገባ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ

1. እንዲተገበር ይሁንታ የተሰጠው የአከባቢ ተፅዕኖ የጥናት ዘገባ ይሁንታ ሲሰጠው የተቀመጠለት የጊዜ ገደብ መሰረት አድርጎ መተግበር አለበት ካልተተገበረ ተቀባይነት አይኖሮም፣

www.abyssinialaw.com

2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ድንጋጊ ኣተገባብራ ግቡእ ኣይኮነን ኢሉ ክረድእ ዝደሊ በዓል ዋና እቲ ፕሮጀክት ነቲ ኤጀንሲ ክመልክት ይኽእል እዩ፣
3. ፍሉይ ዘገድድ ኩነታት እንድሕር ዘይሃልዩ እቲ ኤጀንሲ በዚ ዓንቀፅ ንኡሰ 2 መሰረት መመልከቲ ካብ ዝተቐበለሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ናይቲ ፀብፃብ ቅቡልነት

ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ ንክናዋሕ ወይ ከዓ እቲ ገምጋም ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ንክፍተሽ ወይ ከዓ ክምሓዱሽ ንክካየድ ክውሰን ኣለዎ።

ክፍሊ ሰለስተ
ሰነድ መንግስታውን ሓደሽቲ ኩነታት እንትፍጠሩን ዝግበር ፅዕንቶ ገምጋም ስነ ኸባቢ

15. ገምጋም ስነ-ከባብያዊ ፅዕንቶ ሰነድ መንግስቲ፣

1. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 መሰረት ብዝወፅእ ኣብዝኾነ መምርሒ ብዝግለፅ ዝርዝር ዝካተት ዝኾነ ሰነድ መንግስቲ ቅድሚ ምፅዳቑ ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ክካየደሉ ኣለዎ፣

2. ብባህሪኦም ቀሊል ክበሃል ዘይክእል ስነ-ከባቢያዊ ፅዕንቶ ከስዕቡ ይኽእሉ እዮም ተባሂሎም ዝግመቱ ሰነዳት መንግስቲ ዝምደብሉ ዝርዝር ንምፍላይን ገምጋም ስነ ከባቢያዎ ፅዕንቶ ንክካየደሎም ንምግባር ዘኽእል መምርሒ እቲ ቢሮ ከውፅእ ኣለዎ፣
3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት ገምጋም ስነ ከባቢያዊ

2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 ድንጋጌ አተገባበር ተገቢ አለመሆኑን ሊያስረዳ የሚፈልግ የፕሮጀክቱ ባለቤት ለኤጀንሲው ማመልከት ይችላል፣
3. ልዩ የሚያስገድድ ሁኔታ ከሌላ በቀር ኤጀንሲው በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት ማመልከቻውን ከተቀበለበት ዕለት ጀምሮ በ10 ቀናት ውስጥ የዘገባውን ተቀባይነት ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ እንዲራዘም

ወይም የከባቢ ተፅዕኖ ግምገማው እንዲፈተሽ ወይም እንደገና እንዲካሄድ መወሰን አለበት።

ክፍል ሶስት
የመንግስት ሰነድና አዲስ ሁኔታ ሲፈጠር የሚደረግ የአከባቢ ተፅእኖ ግምገማ

15. የመንግስት ሰነድ የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ

1. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት በሚወጣ በማንኛውም መመሪያ በሚገለፅ ዝርዝር የሚካተት ማንኛውም የመንግስት ሰነድ ከመፅደቁ በፊት የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ መካሄድ አለበት፣
2. በባህሪያቸውቾል ቀላል ሊባል የማይችል የከባቢ ተፅዕኖ ያስከትላሉ ተብለው የሚገመቱ የመንግስት ሰነዶች የሚመደቡበት ዝርዝር ለመለየትና የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የሚያስ ችል እንዲካሄድባቸው ለማድረግ የሚያስችል መመሪያ ቢሮው ማውጣት አለበት፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 በሚወጣ ማንኛውም መመሪያ መሰረት የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ በሚያስፈልገው መደብ የሚካተት

www.abyssinialaw.com

ፅዕነቶ ኣብዘድልዮም ዝርዝራት ዝካተት ዝኾነ መንግስታዊ ሰነድ ዘዳሉ መንግስታዊ ኣካል እቲ ሰነድ ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ዝተኻየደሉ ምዃኑ ከረጋግፅ ኣለዎ፣

4. ዝኾነ መንግስታዊ ኣካል ዘዳለዎ ዝኾነ መንግስታዊ ሰነድ ከስዕቦ ዝኽእል ፅዕንቶ ምግምጋም ምእንታን ከካኣል ምስቲ ኤጀንሲ ክተሓባበር ኣለዎ።

16. ሓደሽቲ ኩነታት እንትፍጠሩ

1. ፀብፃብ መፅናዕቲ ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ምስቐረበ ቅድም ክብል ጠመተ ዘይተውሃቦ ክብድ ዝበለ ኩነታት እንተተፈጢሩ እቲ ኤጀንሲ እዚ ኩነታት ኣብ ግምት ንምእታው ንኽክኣል ቅድም ክብል ዝቐረበ ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ንክፍተሽ ወይ ከዓ ከምብ ሓዱሽ ንክካየድ ክእዝዝ ይኽእል፣

2. ኣብቲ ዝፀደቐን ዝትግበር ዘሎን ፀብፃብ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ትርጉም ዘለዎ ለውጢ ንክግበር ዘገድዱ መንግስቲ ሓደሽቲ ፖሊሲን ሕጊ ማዕቀፋትን እንተውፂኦ እዚ ኤጀንሲ ቅድም ክብል ኣወንታዊ ምላሽ ዝተውሃቦ ወይ ከዓ ዝፀደቐ ፀብፃብ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ንክፍተሽ ወይ ድማ ከምብሓዱሽ ንክካየድ ክእዝዝ ይኽእል።

17. ክልል ሰገር ገምጋም ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ

1. እቲ ፕሮጀክት ካብ ትግራይ ወፃኢ ክልል ሰገር ስነ ከባቢያዊ ፅዕንቶ ከስዕብ ይኽእል እዩ ተባሂሉ ዝሕሰብ እንተኾይኑ ፀብፃብን ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ ምምርማር ፕሮጀክት ንክትግበር ኣወንታዊ ፍቓድ ምሃብን ክትትል ምክያድ ስራሕቲ ብፌደራል በዓል መዚ ሓለዋ ንክካየድ ሕቶ ምቕራብ ይኽኣል እዩ፣

ማንኛውም የመንግስት ሰነድ የሚያ ዘጋጅ የመንግስት ኣካል ሰነዱ የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ የተካሄደበት መሆኑን ማረጋገጥ አለበት፣

4. ማንኛውም የመንግስት ኣካል ያዘጋጀው ማንኛውም የመንግስት ሰነድ ሊያስከትለው የሚችለውን ተፅዕኖ መገምገም እንዲቻል ከኤጀንሲው ጋር መተባበር አለበት።

16. የአዲስ ሁኔታ መፈጠር

1. የአከባቢ ተፅዕኖ የጥናት ዘገባ ከቀረበ በኃላ ቀደም ሲል ትኩረት ያልተሰጠው ከባድ ሁኔታ ከተፈጠረ ኤጀንሲው ይህ ሁኔታ ግምት ውስጥ ማስገባት የሚያስችል ቀደም ሲል የቀረበ የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ እንዲፈተሽ ወይም እንደገና እንዲካሄድ ማዘዝ ይችላል፣

2. በፀደቀና በትግበራ ላይ ያለ የአከባቢ ተፅዕኖ ዘገባ ትርጉም ያለው ለውጥ እንዲደረግ የሚያስገድዱ መንግስት አዳዲስ ፖሊሲዎችና የህግ ማዕቀፎችን ካወጣ ኤጀንሲው ቀድም ሲል ይሁንታ የተሰጠው ወይም የፀደቀ የአከበቢ ተፅዕኖ ዘገባ እንዲፈተሽ ወይም እንደገና እንዲካሄድ ማዘዝ ይችላል።

17. ክልል ተሻጋሪ የአከባቢ ተፅዕኖ ግምገማ

1. ፕሮጀክቱ ከትግራይ ወጪ ክልል ተሻጋሪ የአከባቢ ተፅዕኖ የሚያስከትል ይሆናል ተብሎ የሚታሰብ ከሆነ የአከባቢ ተፅዕኖ ዘገባ መመርመር፣ ፕሮጀክቱ እንዲተገበር ይሀንታ መሰጠትና ክትትል ማድረግ ስራዎች በፌደራል የአከባቢ ጥበቃ ባለስልጣን እንዲካሄድ ጥያቄ ማቅረብ ይቻላል፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብ ጎረባብቲ ክልላት ሃገርና ወይ ከዓ ካልኦት ዓድታትን ብዝካየድ ፕሮጀክት ሰንኪ ኣሉታዊ ስነ ከባብያዊ ፅዕንቶ እንተበፂሑ ወይ ከዓ ሓደጋ ክበፅሕ ከምዝኽእል ዘመላኽት መረዳእታ እንተተረኺቡ እዚ ኤጀንሲ ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ቀልጢፉ ስጉምቲ ክወስድ ይገብር።

ክፍሊ ኣርባዕተ
መበረታትዕን ስርዓት ኣቀራርባ ቅሬታን

18. ብዛዕባ መበረታትዒ

1. እዚ ኤጅንሲ ዝተጎድአ ከባቢ ተመሊሱ ክሓዊ ንምግባር ከምኡ'ውን ዝተበከለ ከባቢ ንምፅራይ ዝቐርብ ፕሮጀክት ዓቕሙ ብዝፈቐዶ መሰረት ክሕግዝ ኣለዎ፣
2. ዝበረሰ ወይ ከዓ ዝተጎድአ ከባቢ መሊሱ ንክሓዊ ዝገበረ ከምኡውን ዝተበከለ ከባቢ ብምፅራይ ግቡእ ግልጋሎት ወይ ከዓ ጥቕሚ ንክህብ ዝገበረ እቲ በዓል መዚ ምስ ዝምልከቶ ኣካላት ብምትሕብባር ዝተፈላለዩ መበረታትዕታት ክህብ ይኽእል።

19. ስርዓት ኣቀራርባ ቅሬታ

1. ንትግባራ እቲ ፕሮጀክት ኣብ ዝተውሃበ ምላሽ ወይ ከዓ ኣብ እዋን ክትትልን ወይ ከዓ እቲ ፕሮጀክት ብዝምልከት በቲ ኤጀንሲ ኣብ ዝተውሃቦ ዝኾነ ውሳነ ቅር ዝበሎ ዝኾነ ሰብ ቅሬትኡ ነዚ ኤጀንሲ መራሒ ስራሕ ክቕርብ ይኽእል፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብዝተደንገገ መሰረት ናይቲ ኤጀንሲ መራሒ ስራሕ እቲ ቅሬታ ምስበፅሖ ኣብ ውሽጢ 5 መዓልቲ

2. በአጎራባች ክልሎች ወይም ሌሎች ሃገሮች የሚካሄድ ፕሮጀክት ምክንያት አሉታዊ የአከባቢ ተፅዕኖ ከደረሰ ወይም አደጋ ሊደርስ እንደሚችል የሚያመለክት ማስረጃ ከተገኘ ኤጀንሲው ከሚመለከታቸው አካላት በመተባበር ቀልጣፋ እርምጃ እንዲወሰድ ያደርጋል።

ክፍል አራት
ማበራታቻና የቅሬታ አቀራረብ ስርዓት

18. ስለማበረታቻ

1. ኤጀንሲው የተጎዳ አከባቢ ተመልሶ እንዲያገግም ለማድረግ እንዲሁም የተበከለ አከባቢ ለማፅዳት የሚቀርብ ፕሮጀክት አቅሙ በፈቀደ መጠን ማዘዝ አለበት፣
2. የተጎሳቀለ ወይም የተጎዳ አካባቢን እንዲያገግም ያደረገ እንዲሁም የተበከለ አከባቢ በማፅዳት ተገቢ አገልግሎት ወይም ጥቅም እንዲሰጥ ያደረገ ባለስልጣኑ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር የተለያዩ ማበረቻቻዎች ሊሰጥ ይችላል።

19. የቅሬታ አቀራረብ ስርዓት

1. ለፕሮጀክቱ ትግበራ በተሰጠ ይሁን ወይም በክትትል ጊዜ ወይም ፕሮጀክቱ በሚመለከት ከኤጀንሲው በተሰጠ በማንኛውም ውሳኔ ላይ ቅር የተሰኘ ማንኛውም ሰው ቅሬታውን ለኤጀንሲው ስራ መሪ ማቅረብ ይችላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 በተደነገገው መሰረት የኤጀንሲው ስራ መሪ ቅሬታው በደረሰው በ5 ቀናት ውስጥ ውሳኔ መስጠት

www.abyssinialaw.com

ውሳነ ክህብ ኣለዎ። በዚ ዘይዓገበ ናብ መራሒ ቢሮ ክቕርብ ይክእል።

20. **ብዛዕባ ቅፅዓት**

ኣብዚ ኣዋጅ ዝተቐመጡ ድንጋገታት ዝተመሓላለፈ ውልቀ ሰብ ይኹን ትካል ብገበነኛ መቕፅዒ ሕጊ ይቕፃዕ።

ክፍሊ ሓሙሽተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

21. **ስልጣን ምውፃእ ደንቢ**

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኸውን ደንቢ ከውፅእ ኣለዎ።

22. **ስልጣን ምውፃእ መምርሒ**

ቢሮ ሕርሻን ገጠር ልምዓትን ክልል ትግራይ እዚ ኣዋጅ ሲዒቡ ንዝወፅእ ደንቢ መፈፀሚ ዝኾኑ ዝተፈላለዩ መምርሒታት ከውፅእ ይኽእል።

23. **ናይ ምትሕብባር ግቡእነት**

እዚ ኣዋጅ ንምትግባር ዝኾነ ሰብ ናይ ምትሕብባር ግቡእነት ኣለዎ።

24. **ተፈፃሚነት ዘይብሎም ሕግታት**

እዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ከዓ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተደንገገ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

አለበት። በዚህ ያልረካ ወደ ቢሮ መሪ ቅሬታው ሊያቀርብ ይችላል።

20. **ቅጣት**

በዚህ አዋጅ የተቀመጡ ድንጋጌዎች ተላልፎ የተገኘ ግለሰብ ይሁን ድርጅት በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ይቀጣል።

ክፍል አምስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

21. **ደንብ የማውጣት ስልጣን**

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይህ አዋጅ ለማስፈፀም ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

22. **መመሪያ የማውጣት ስልጣን**

የትግራይ ግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ይህን አዋጅ ተከትሎ ለሚወጣ ደንብ ማስፈፀሚያ የሚሆኑ ልዩ ልዩ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

23. **የመተባበር ግዴታ**

ይህን አዋጅ ለመተግበር ማንኛውም ሰው የመተባበር ግዴታ አለው።

24. **ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች**

ከዚህ አዋጅ ጋር ተቃራኒ የሆነ አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ ለተደነገጉ ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖረውም።

www.abyssinialaw.com

25. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ**

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

25. **አዋጁ የሚፀደናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ትግራይ

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 17 መቐለ 201/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 17 መቐለ 201/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 201/2003
መንግስታዊ ኮሌጃት ትምህርቲ መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርትን ዓብዪ ዓድን ዓድዋን ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብቲ ክልል ብሙያ መምህርነትን ኣመራርሓ ትምህርትን ብብቕዓትን ብፅርየትን ዝሰልጠነ ሓይሊ ሰብ ብዝድለ መጠንን ዓይነትን ምፍራይ ኣድላይ ብምዃኑ፣

ኮሌጃት ነፃ ምሕደራን መሓውርን ክዝርገሐለን ትካላዊ ዓቕመን ንከዕብያ፣ ኣካዳሚያዊ ነፃነትን ዝተሓለወ ብሕጊ ኣፍልጦ ዝተውሃበን ኮሌጃት ምጥያሽ ኣገዳሲ ስለዝኾነ፣

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ፣

1. ሓፂር ርእሲ፣

እዚ ኣዋጅ "ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ መንግስታዊ ኮሌጃት ትምህርቲ መምህራን ኣመራርሓ ትምህርትን ዓብዪ ዓድን ዓድዋን ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 201/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

አዋጅ ቁጥር 201/2003
የዓብዪ ዓዲ እና የዓድዋ የመምህራን ትምህርት እና የትምህርት አመራር የመንግስት ኮሌጆች ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

በክልሉ የመምህርነት ሙያ እና የትምህርት አመራር በብቃትና በጥራት የሰለጠነ የሰው ኃይል በዓይነትና በሚፈለግ መጠን ማፍራት አስፈላጊ በመሆኑ፣

ኮሌጆች ነፃ የአስተዳደር አደረጃጀት እንዲዘረጋላቸውና ተቋማዊ ዓቅማቸው ለማሳደግ፣ ነፃነታቸው የተጠበቀና በሕግ እውቅና የተሰጣቸው ኮሌጆች ማቋቋም አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ መሰረት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ፣

1. አጭር ርእስ፣፣

ይህ አዋጅ "በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የዓብዪ ዓድና የዓድዋ የመምህራን ትምህርት እና የትምህርት አመራር መንግስት ኮሌጆች ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 201/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 19.25

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም፣

ኣብዚ ኣዋጅ፡-

1. "መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፣
2. "ስራሕ ፈፃሚ" ማለት ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ
3. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ትምህርቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፣
4. "ቦርድ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 15 ዝተጣየሸ ኮለጃት ትምህርቲ መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርትን መንግስቲ ንምምራሕ ዝተጣየሸ ቦርድ'ዩ፣
5. "ዲን" ማለት ንሕድ ሕድ ኮሌጅ ንክመርሕ ብቢሮ ተመልሚሉ ሽሞቱ ብቦርድ ዝፀድቕ ተፀዋዕነቱ ንቢሮን ቦርድን ዝኾነ ተፈጥራዊ ሰብ'ዩ፣
6. "ኣካዳሚክ ኮሚሽን" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 18 ኣብ ነብሲ ወከፍ ኮለጅ ዝተጣየሸ ኣካዳሚክ ኮሚሽን'ዩ፣
7. "ኣካዳሚክ ሰራሕተኛ" ማለት ኣብ ምስትምሃር ወይ ኣብ ተግባር ምርምርን ፅንዓትን ዝተዋፈረ ሰራሕተኛ'ዩ፣
8. "ምምሕዳር ሰራሕተኛ" ማለት ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛ መንግስቲ ወይ ካሊእ ኣግባብ ዘለዎ ሕጊ ዝቼፀር ሰራሕተኛ'ዩ፣
9. "ኮሌጅ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ዝተጣየሸ ኮሌጅ እዩ።

2. ትርጓሜ፣

በዚህ አዋጅ፡-

1. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
2. "ስራ አስፈፃሚ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ነው
3. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትምህርት ቢሮ ነው፣
4. "ቦርድ" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 15 መሰረት ለተቋቋሙት የመንግስት መምህራን ትምህርት እና የትምህርት ኣመራር ኮለጆች እንዲመራ የተቋቋመ ቦርድ ነው፣
5. "ዲን" ማለት እያንዳንዱ ኮሌጅ ለመምራት በቢሮ ተመልምሎ ሹሞቱ በቦርድ የሚፀድቅ ተጠሪነቱ ለቢሮና ቦርድ የሆነ የተፈጥሮ ሰው ነው፣
6. "አካዳሚክ ኮሚሽን" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 18 መሰረት በያንዳንዱ ኮለጅ የሚቋቋም አካዳሚክ ኮሚሽን ነው፣
7. "የአካዳሚክ ሰራተኛ" ማለት በማስተማር ወይም በጥናት እና ምርምር ላይ የተሰማራ ሰራተኛ ነው፣
8. "የአስተዳደር ሰራተኛ" ማለት በመንግስት ሰራተኛ ህግ ወይም አግባብ ባለው ሌላ ሕግ መሰረት የሚቀጠር ሰራተኛ ነው፣
9. "ኮሌጅ" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 መሰረት የተቋቋመ ኮሌጅ ነው።

www.abyssinialaw.com

3. ኣገላልፃ ፆታ፣

ንወዲ ተባዕታይ ዝተገለፀ ንደቂ ኣንስትዮውን ዝሓውስ እዩ።

4. ወሰን ተፈፃምነት፣

እዚ ኣዋጅ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝተጣየሻ መንግስታዊ ኮሌጃት ትምህርቲ መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርትን ዓብይዓድን ዓድዋን ተፈፃሚነት ይህልዎ።

5. ምጥያሽ፣

1. ካብዚ ንድሓር ኮሌጃት ዓብይ ዓድን ዓድዋን እናተብሃላ ዝፅውዓ ርእሰን ዝኸኣላ ብሕጊ ኣፍልጦ ዘለወን ተፀዋዕነተን ንቦርድን ቢሮን ዝኾና መንግስታዊ ኮሌጃት ትምህርቲ መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርቲ ዓብይ ዓድን ዓድዋን ብዲፕሎማ ደራጃ ዘሰልጥና በዚ ኣዋጅ ተጣይሸን ኣለዋ።
2. ኮሌጃት ዓብይ ዓድን ዓድዋን ንቢሮ ትምህርቲ ዘለወን ተፀዋዕነት ብዝወፁ ደንብን መምርሕን ዝውሰን ይኸውን።
3. ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ብፍቓድ ቢሮ ኣብ ትሕቲኡን ዝተፈላለዩ ክፍላተ ትምህርቲ ይህልወን።

6. ዕላማ፣

እዘን ኮሌጃት ዝስዕቡ ዕላማታት ይህልውወን፦

1. ነቲ ክልል ዘድልዩ ብሙያ መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርትን ዝሰልጠኑ መምህራን ኣመራርሓ ትምህርትን ብዕርየትን ብዝድለ መጠንን ምፍራይ፣
2. ኣፈላላይ ዘርኢ፣ ሃይማኖት፣ ፆታን ፖለቲካን ዘይብሉ ግልጋሎት ትምህርቲ ምሃብ፣

3. የፆታ አገላለፅ፣

በወንድ ፆታ የተገለፀ አነጋገር ሴትንም ያካትታል።

4. የተፈፃሚነት ወሰን፣

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለተቋቋሙት የዓብዪ ዓዲ እና ዓድዋ የመንግስት መምህራን ትምህርት እና የትምህርት አመራር የመንግስት ኮሌጆች ተፈፃምነት ይኖረዋል።

5. መቋቋም፣

1. ከዚህ በኋላ ኮሌጆች ዓብይ ዓዲ እና ዓድዋ እየተባሉ የሚጠሩ የሕግ እውቅና ያላቸውና ራሳቸው የቻሉ ለቦርድ እና ለቢሮው ተጠሪ የሆኑ መንግስታዊ ኮሌጆች ትምህርት መምህራንና የትምህርት አመራር ዓብይ ዓድና ዓድዋ በዲፕሎማ ደረጃ የሚያሰለጥኑ በዚህ አዋጅ ተቋቁመዋል።
2. ኮሌጆች ዓብይ ዓዲ እና ዓድዋ ለትምህርት ቢሮ ያላቸው ተጠሪነት በሚወጡ ደንብና መመሪያ የሚወሰን ይሆናል።
3. በያንዳንዱ ኮሌጅ ስር በቢሮ ፍቃድ የተለያዩ የትምህርት ክፍሎች ይኖራቸዋል።

6. አላማ፣

ኮሌጆች የሚከተሉት አላማዎች ይኖራቸዋል፦

1. ለክልሉ የሚያስፈልጉ በሙያ መምህርነት እና የትምህርት አመራር የሰለጠኑ መምህራን እና የትምህርት አመራር በጥራትና በሚፈለግ መጠን ማፍራት፣
2. የዘር፣ የሃይማኖት፣ የፆታ እና የፖለቲካ ልዩነት የሌለበት የትምህርት አገልግሎት መስጠት፣

www.abyssinialaw.com

3. ፈታሒ ፀገም፣ ፈጣሪ ሰራሕን ኣብ ምርምርን መፅናዕትን ዝዋፈር መምህርን ኣመራርሓ ትምህርትን ምፍራይ፣
4. ሙያዊ ብቕዓትን ፅቡቕ ስነ-ምግባርን ፍቕርን ክብሪ ሞያኡን ዘለዎም መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርትን ብምፍራይ ዓርሰ እምነት ዘማዕበለ ትውልዲ ምህናፅ።

7. ነፃነት ኮሌጃት፣

1. ብሕግን ብካሊእ ኩነታትን ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ ዘይምእዀል ምሕድራ ይህልወን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ እዘን ኮሌጃት፦
   ሀ. ቁፃር፣ ብርኪ ዕብየት፣ ምምሕዳር፣ ዝውውር፣ ስንብትን ምደባን ሰራሕተኛታት ብናይ ሲቪል ሰርቪስ ሕጊ የካይዳ፣
   ለ. ፋይናንስን ንብረትን የመሓድራ፣
   ሐ. ስልጣን ብዝተውሃቦ ኣካል ምፅዳቕ ሕሉው ኮይኑ ውሽጣዊ ኣወዳድበአን ይውስና፣
   መ. ምስ ትካላት ውሽጢ ዓድን ወፃእን ነፃነት ርክብ ምግባር ይህልወን፣
3. ብሕግን ብካሊእ ኩነታትን ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ ኣካዳሚያዊ ነፃነት ይህልወን።

8. መርሃ ግብሪ ትምህርቲ፣

እዘን ኮሌጃት ብኣፍልጦ ቢሮ፦

1. ብስሩዕ፣

ተኸታታሊ ሓፀርቲ ስልጠናታት ወይ ብምሸታዊ ወይ ብኽረምታዊ የምህራ።

3. ችግር ፈቺና ስራ ፈጣሪ የሆነ በጥናትና ምርምር የሚሰማራ መምህር እና የትምህርት አመራር ማፍራት፣
4. መልካም ስነ- ምግባርና የሞያ ብቃት ፍቅርና የሞያው ክብር ያለው መምህር በማፍራት በራስ መተማማመን ያዳበረ ትውልድ መገንባት።

7. የኮሌጆች ነፃነት፣

1. በህግና በሌላ አኳኋን የተደነገገ እንዳለ ሆኖ ያልተማከለ አስተዳደር ይኖራቸዋል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንዳለ ሆኖ ኮሌጆቹ፦
   ሀ. የሰራተኞች ቅጥር፣ የእድገት ደረጃ፣ አስተዳደር፣ ዝውውር፣ ስንብትና ድልድል በሲቪል ሰርቪስ ሕግ ያካሂዳሉ፣
   ለ. ፋይናንስና ንብረት ያስተዳድራሉ፣
   ሐ. ስልጣን ባለው አካል ማፅደቅ እንደተጠበቀ ሆኖ የውስጥ አደረጃጀታቸው ይወስናሉ፣
   መ. ከውስጥና ከውጭ ሃገር ተቋማት ጋር ግንኙነት የማድረግ ነፃነት ይኖራቸዋል፣
3. በህግና በሌላ አኳኃን የተደነገገ እንዳለ ሆኖ የአካዳሚክ ነፃነት ይኖራቸዋል።

8. የትምህርት መርሃ ግብር፣

ኮሊጆቹ በቢሮው እውቅና፦

1. በመደበኛ፣

በተከታታይ አጭር ስልጠናዎች ወይም በማታ ወይም በክረምት ያስተምራሉ።

www.abyssinialaw.com

9. ትምህርቲ ዝወሃበሉ ቋንቋ፣

1. መምሃሪ ቋንቋ ንኣብያተ ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ትምህርቲ ብዝወሃበሉ ቋንቋ ይኸውን፣
2. ሓጺር ስልጠና ንሰልጠንቲ ብዝጥዕም ቋንቋ ይወሃብ።

10. በጀት ዓመት፣

በጀት ዓመት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ በጀት ዓመት እዘን ኮሌጃት ይኸውን።

11. ሰራሕተኛ ኮሌጃት፣

እዘን ኮሌጃት፡-

1. ሰራሕተኛ ኣካዳሚክ፣
2. ሰራሕተኛ ምምሕዳር ይህልውወን።

12. ሰራሕተኛ ኣካዳሚክ፣

እዘን ኮሌጃት፡-

1. ብመምህርነትን ብተመራማሪነትን ከገልግሉ ዝተቖፀሩ ፕሮፌሰራት፣ ተሓባበርቲ ፕሮፌሰራት፣ ሓገዝቲ ፕሮፌሰራት፣ ሌክቸረራት ፣ ሓገዝቲ ሌክቸረራትን ሓገዝቲ ምሩቓትን ክህልውወን ይኽእሉ፣
2. ከከም ኣድላይነቱ ብኣካዳሚክ ኮምሽን ውሳነን ብፍቓድ ቢሮን ከም ኣካዳሚክ ሰራሕተኛ ዝቑፀር ሰራሕተኛ ቴክኒክ ክህልወን ይኽእል።

13. ኣወዳድባ ኮሌጃት፣

እዘን ኮሌጃት ዓርሱ ዝኸኣለ፡-

1. ዲን፣
2. ምክትል ዲን፣
3. ክፍላተ ትምህርትን ቤት ፅሕፈት ምምሕዳርን ይህልውወን።

9. ትምህርት የሚሰጥበት ቋንቋ፣

1. የማስተማርያ ቋንቋ ለአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ትምህርት በሚሰጥበት ቋንቋ ይሆናል፣
2. አጭር ስልጠና ለሰልጣኞች በሚመች ቋንቋ ይሰጣል።

10. በጀት አመት፣

የኮሌጆች በጀት አመት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በጀት አመት ይሆናል።

11. የኮሌጁ ሰራተኛ፣

እነዚህ ኮሌጆች፡-

1. የአካዳሚክ ሰራተኛ፣
2. የአስተዳደር ሰራተኛ ይኖራቸዋል።

12. አካዳሚክ ሰራተኛ፣

እነዚህ ኮሌጆች፡-

1. በመምህርነትና በተመራማሪነት እንዲያገለግሉ የተቀጠሩ ፕሮፌሰሮች፣ ተባባሪ ፕሮፌሰሮች፣ ረዳት ፕሮፌሰሮች፣ ሌክቸረሮች ረዳት ሌክቸረሮችና ረዳት ምሩቃን ሊኖራቸው ይችላል፣
2. እንደየአስፈላጊነቱ በአካዳሚክ ኮሚሽን ውሳኔ እና በቢሮ ፍቃድ እንደ አካዳሚክ ሰራተኛ የሚቆጠር ሰራተኛ ሊኖራቸው ይችላል።

13. የኮሌጆቹ አደረጃጀት፣

እነዚህ ኮሌጆች ራሱ የቻለ፡-

1. ዲን፣
2. ምክትል ዲን፣
3. የትምህርት ክፍሎችና የአስተዳደር ፅሕፈት ቤት ይኖራቸዋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክልተ

14. ስልጣንን ተግባርን ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ፣

እዘን ኮሌጃት ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልወን፡-

1. ብመሰረት ሃገራዊ ፖሊሲ ትምህርትን ስልጠናን ምርምርን ፅንዓትን ብምክያድ ብቕዓት ዘለዎም መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርትን ምፍጣር፣
2. ብመሰረት ቢሮ ዘውፅኦ ረቛሒ ተምሃሮ ተቐቢልካ ምስልጣን፣
3. ዲፕሎማን ወረቐት ምስክርን ምሃብ፣ ዝለዓለ ውፅኢት ዝረኸቡ ተምሃሮ ምሽላም፣
4. ሓጺር ስልጠና፣ ዎርክ ሾፕን ሲምፖዝየምን ምክያድ፣
5. ኣብ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ መፅሄትን ጆርናልን ምሕታም፣ ድህረገፅ ምኽፋት፣
6. መደባት ትምህርቲ ምሕንፃፅ ብቢሮ እንትፀድቕ ተግባራዊ ምግባር፣
7. ተኸታታሊ መምህርነትን ኣመራርሓ ትምህርትን ምምሕያሽ ሞያ ላዕለዋይ ዲፕሎማ ተግባራዊ ምግባር፣
8. ወፍሪ ድሕረ ስልጠና ክትትል ብምግባር መደብ ምምሕያሽ ስልጠና ምክያድ፣
9. ምሸታዊ ተኸታታሊ፣ ክረምታውን ሓፀርትን ስልጠናታት ከከም ኣድላይነቱ ብክፍሊትን ብዘይክፍሊትን ምሃብ፣
10. ኮለጃት ዝተፈላለየ ሜላ ተጠቒመን ውሽጢ እቶተን የዕብያ፣ ይጥቀማ፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብመምርሒ ይውሰን፣
11. ብስመን ክኸሳ፣ ክኽሰሳ፣ ውዕል ክፍፅማን ወነንቲ ንብረት ክኾና ይኽእላ፣

ክፍል ሁለት

14. የያንዳንዱ ኮሌጅ ስልጣንና ተግባር፣

ኮሌጆቹ የሚከተሉትን ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የሃገሪቱን የትምህርትና የስልጠና ፖሊሲ መሰረት ያደረገ ጥናት እና ምርምር በማካሄድ ብቃት ያላቸው መምህራን እና የትምህርት አመራር ማፍራት ፣
2. ቢሮ በሚያወጣው መመዘኛ መሰረት ተማሪዎች ተቀብሎ ማሰልጠን፣
3. ዲፕሎማና የምስክር ወረቀት መስጠትና ከፍተኛ ውጤት ላገኙ ተማሪዎች መሸለም፣
4. አጭር ስልጠና፣ ዎርክሾፕ እና ሲምፖዝየም ማካሄድ፣
5. በያንዳንዱ ኮሌጅ የትምህርት መፅሄቶችና ጆርናሎች ማሳተም፣ ድህረ ገፅ መክፈት፣
6. የትምህርት ፕሮግራም በመቅረፅ በቢሮ ሲፀድቅ ተግባራዊ ማድረግ፣
7. ተከታታይ የመምህራን ትምህርት፣ የትምህርት አመራርና ከፍተኛ ዲፕሎማ ሞያ ማሻሻያ ፕሮግራም ተግባራዊ ማድረግ፣
8. የድህረ ስልጠና ስምሪት ክትትል በማድረግ የስልጠና ፕሮግራም ማሻሻል ማካሄድ፣
9. የማታ፣ የተከታታይ፣ የክረምትና አጫጭር ስልጠናዎች እንደየአስፈላጊነቱ በክፍያ እና ያለክፍያ መስጠት፣
10. ኮሌጆች የተለያዩ ዘዴ በመጠቀም የውስጥ ገቢያቸው ያሳድጋሉ፣ ይጠቀማሉ የአፈፃፀሙ ዝርዝር በመመርያ ይወሰናል፣
11. በስማቸው ሊከሱ፣ ሊከሰሱ፣ ውል ሊፈፅሙና የንብረት ባለቤት ሊሆኑ ይችላሉ፣

www.abyssinialaw.com

12. ኮሌጃት ዝምርሓሉ ሓበራዊ መምርሒ ዝርዝሩ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፣
13. ኣብ ከባቢኦን ምስዝርከቡ ኣካላት ሕብረተሰብን፣ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ከምኡ'ውን ምስ ሲቪክ ማሕበረሰብን ውልቀ ሰብ ሃብትን ጥቡቅ ዝምድና ምፍጣር፣ ስራሕቲ ዓቕሚ ምዕባይ ምክያድ፣ ሓገዝ ስልጠና፣ ምርምርን ምኽርን ምሃብ፣
14. ግልፅነትን ተሓታትነትን ዘረጋግፅ ስርዓት ክህሉ ምግባር፣
15. ዕላማ ኮሌጅ ንምስላጥ ዝሕግዙ ካልኦት ስራሕቲ ምስራሕ፣
16. ንኣብያተ ትምህርቲ ድጋፍ ምሃብ።

15. ምጥያሽ ቦርድ ኮሌጃት፣

1. ንኹለን ኮሌጃት ዝመርሕ ቦርድ ይህሉ፣
2. ኣባላት ቦርድ እዞም ዝስዕቡ ይኾኑ፡-
   ሀ. ብርኢሰ ምምሕዳር ዝምደብ .... ኣካቢ
   ለ. ነብሲ ወከፍ ዲን ኮሌጅ .... ኣባል
   ሐ. ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ .... ኣባል
   መ. ቢሮ ስልጠና፣ ቴክኒክን ሙያን . . ኣባል
   ሰ. እቲ ኮሌጅ ዝርከበሉ ከተማ ከንቲባ . ኣባል
   ረ. እቲ ኮሌጅ ዝርከበሉ ዞባ ምምሕዳር ዋና ኣመሓዳሪ .... ኣባል
   ሸ. ካብ ማሕበር መማህራን ትግራይ. . . ኣባል
   ቀ. ኣብቲ ከባቢ ዝርከባ ናይ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ ተወካሊት ------------- ኣባል
   በ. ቢሮ ትምህርቲ .... ፀሓፊ
   ተ. ቦርድ ኣገደስቲ ኢሉ ዝኣመነሎም ትካላትን ውልቀ ሰባትን ምውሳኽ ይኽእል።

12. ኮሌጆች የሚመሩበት የጋራ መመሪያ ዝርዝሩ ቢሮው በሚያወጣው ይወሰናል፣
13. በአከባቢያቸው ከሚገኙ የህብረተሰብ አካላት፣ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋማት፣ እንዲሁም ከሲቪክ ማሕበረሰብና የግል ባለሃብቶች ጋር የጠበቀ ዝምድና መፍጠር፣ የዓቅም ግንባታ ስራዎች መስራትና የስልጠና ምርምርና ምክር ድጋፍ መስጠት፣
14. ግልፅነትና ተጠያቂነት የሚያረጋግጥ ስርዓት እንዲኖር ማድረግ፣
15. የኮሌጁ አላማ ለማቀላጠፍ የሚያግዙ ሌሎች ስራዎች መስራት፣
16. ለትምህርት ቤቶች ድጋፍ መሰጠት።

15. የኮሌጆች ቦርድ መቋቋም፣

1. ለሁሉም ኮሌጆች የሚመራ ቦርድ ይኖራል፣
2. የቦርዱ አባሎች የሚከተሉት ይሆናሉ፡-
   ሀ. በርእሰ መስተዳደር የሚመደብ. . . ሰብሳቢ
   ለ. የያንዳዱ ኮሌጅ ዲን . ... አባል
   ሐ. የሲቪል ሰርቪስ ቢሮ .... አባል
   መ. የስልጠና፣ ቴክኒክና ሙያ ቢሮ . . አባል
   ሰ. ኮሌጁ የሚገኝበት ከተማ ከንቲባ . አባል
   ረ. ኮሌጁ የሚገኝበት ዞን መስተዳድር ዋና አስተዳደሪ . ... አባል
   ሸ. ከትግራይ መምህራን ማሕበር. . . . አባል
   ቀ. በአከባቢው የሚገኙ የሴቶች ጉዳይ ተወካይ ------------------------ አባል
   በ. ትምህርት ቢሮ . ... ፀሓፊ
   ተ. ቦርዱ አስፈላጊ ናቸው ብሎ ያመነባቸው ተቋማትና ግለሰቦች መጨመር ይችላል።

www.abyssinialaw.com

16. ስልጣንን ተግባርን ቦርድ፣

ቦርድ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ዝህቦ ስልጠና ብመሰረት ሃገራውን ክልላውን ፖሊሲ ትምህርትን ስልጠናን ይካየድ ምህላው የረጋግፅ፣
2. ሓደሽቲ ክፍላተ ትምህርቲ ክጣየሹ ብቢሮ ሕቶ እንትቐርበሉ መርሚሩ የፅድቕ፣
3. ምምሕዳራውን ኣካዳሚያውን ኣወዳድባ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ምውሳን፣
4. ካብ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ዝቐርበሉ ዓመታዊ ትልምን በጀትን ምፅዳቕ፣
5. መፍለይ ኣርማ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ምፅዳቕ፣
6. ስነ-ስርዓት ኣኼብኡ ይውስን፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብመምርሒ ይውሰን፣
7. ኣብ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ንዝልዓል ጥርዓን መርሚሩ ይውስን፣
8. ብመሰረት ዝወፀ መምርሒ ኮሌጃት ውሽጣዊ እቶተን ይጥቀማ ምህላወን ይከታተል፣
9. ዕላማ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ኣብ ሽቶኦም ንክበፅሑ ዝሕግዙ ካልኦት ተግባራት ይሕንፅፅን የፈፅምን።

17. ስልጣንን ተግባርን ዲን ኮሌጅ፣

ዲን ኮሌጅ ብቢሮ መቕረባይነት ብቦርድ ዝሽየም ኮይኑ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ስራሕቲ ኮሌጅ ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣
2. ትልሚ ስራሕን በጀትን እቲ ኮሌጅ የዳሉ፣ ብቢሮን ብቦርድን እንትፍቀደሉ ኣብ ስራሕ የውዕል፣
3. ብመሰረት ዝፀደቐ ስኬል መሃያ ቁፃር ወይ ብርኪ ዕብየት ምፍፃሙ ይከታተል፣

16. የቦርድ ስልጣንና ተግባር፣

ቦርዱ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. እያንዳንዱ ኮሌጅ የሚሰጠው ስልጠና ሃገራዊና ክልላዊ የትምህርትና ስልጠና ፖሊሲ መሰረት እየተካሄደ መሆኑን ያረጋግጣል፣
2. አዳዲስ የትምህርት ክፍሎች እንዲቋቋሙ በቢሮ ጥያቄ ሲቀርብለት መርምሮ ያፀድቃል፣
3. የያንዳንዱ ኮሌጅ የአስተዳደርና የአካዳሚክ አደረጃጀት መወሰን፣
4. ከያንዳንዱ ኮሌጅ የሚቀርብለትን ዓመታዊ እቅድና በጀት ማፅደቕ፣
5. የያንዳንዱ ኮሌጅ መለያ አርማ ያፀድቃል፣
6. የስብሳባ ስነ-ስርዓት ይወስናል፣ የአፈፃፀሙ ዝርዝር በመምርያ ይወሰናል፣
7. በያንዳንዱ ኮሌጅ ለሚነሳ ቅሬታ መርምሮ ይወሰናል፣
8. ኮሌጆች በወጣ መመርያ መሰረት የውስጥ ገቢያቸው እየተጠቀሙ መሆናቸው ይከታተላል፣
9. የያንዳንዱ ኮሌጅ አላማ ከግብ እንዲደርስ የሚያግዙ ሌሎች ተግባራት ይቀይሳል፣ ያስፈፅማል።

17. የኮሌጁ ዲን ስልጣንና ተግባር፣

የኮሌጁ ዲን በቢሮ አቅራቢነት በቦርድ የሚሾም ሆኖ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የኮሌጁ ስራ በበላይነት ይመራል፣
2. የኮሌጁ የስራ እቅድና በጀት ያዘጋጃል፣ በቦርዱና በቢሮ ሲፈቀድለት ስራ ላይ ያውላል፣
3. በፀደቀው የደመወዝ ስኬል ቅጥር ወይም የእድገት ደረጃ መፈፀሙ ይከታተላል፣

www.abyssinialaw.com

4. እቲ ኮሌጅ ምስ ሳልሳይ ወገን ንዝገብሮ ርክብ ንኮሌጅ ይውክል፣
5. ፀብፃብ ስራሕ በብርብዒ ዓመት ንቢሮን ንቦርድን የቕርብ፣
6. ስልጣኑ ብሙሉእ ወይ ብክፋል ንካሊእ ብውክልና ክህብ ይኽእል፣
7. ካብ ዝምልከቶም ኣካላት ንዝቐረበሉ ውሳነ ሓሳብ ዲስፕሊን መርሚሩ የፅድቕ፣
8. ዝውሰኹ ወይ ዝቕነሱ ወይ ዝመሓየሹ ክፈላተ ትምህርቲ ክፅናዕ ብምግባር ንቢሮ የቕርብ። እንትፀድቅ ኣብ ስራሕ የውዕል፣
9. ካልኦት ብቦርድን ብቢሮን ዝውሃቡዎ ስራሕቲ ይፍፅም።

ክፍሊ ሰለስተ

18. ኣወዳድባን ተዋፅኦን ኣባላት ኣካዳሚክ ኮሚሽን፣

ነብሲ ወከፍ ኣካዳሚክ ኮምሽን ዝስዕብ ኣባላት ኣለውዎ፦

1. ዲን ኮሌጅ . . .. ኣካቢ
2. ምክትል ዲን ኮሌጅ . . . . ኣባል
3. ተፀዋዒ ክፍሊ ትምህርቲ . . . . ኣባል
4. ሬጅስትራር . . . . ኣባል
5. መተሓባበሪ ምድላውን ትግበራን ስርዓት ትምህርቲ . . . . ኣባል
6. ብማሕበረ ሰብ ኮሌጅ ዝምረፁ ክልተ ሰባት . . . . ኣባላት
7. መተሓባበሪ ንኡስ ከይዲ ስራሕ መፅናዕትን ምርምርን . . . . ኣባል
8. መተሓባበሪ ዕዳጋ፣ ፋይናንስን ንብረትን ምምሕዳር . . . . ኣባል

4. ኮሌጁ ከሶስተኛ ወገን የሚያደርገው ግንኙነት ኮሌጁን ይወክላል፣
5. የስራ ሪፖርት በየሶስት ወሩ ለቢሮና ቦርድ ያቀርባል፣
6. ስልጣኑ በሙሉ ወይም በከፊል ለሌላ በውክልና ሊሰጥ ይችላል፣
7. ከሚመለከታቸው አካላት ለቀረበለት የዲስፕሊን የውሳኔ ሃሳብ መርምሮ ያፀድቃል፣
8. የሚጨመሩ ወይም የሚቀነሱ ወይም የሚሻሻሉ የትምህርት ክፍሎች እንዲጠና በማድረግ ለቢሮ ያቀርባል ሲፀድቅ በስራ ላይ ያውላል።
9. በቦርድና በቢሮ የሚሰጡት ሌሎች ስራዎች ያከናውናል።

ክፍል ሶስት

18. የአካዳሚክ ኮሚሽን አባላት ተዋፅኦና አደረጃጀት፣

እያንዳንዱ የአካዳሚክ ኮሚሽን ከዚህ በታች የተዘረዘሩ አባላት ይኖሩታል፦

1. የኮሌጁ ዲን . . . . ሰብሳቢ
2. የኮሌጁ ምክትል ዲን . . . . አባል
3. የትምህርት ክፍል ተጠሪ . . . . . . አባል
4. ሬጅስትራር . . . . አባል
5. የስርዓተ ትምህርት ዝግጅትና ትግበራ አስተባባሪ . . . . አባል
6. በኮሌጁ ማሕበረሰብ የሚመረጡ ሁለት ሰዎች . . . . አባላት
7. የጥናትና ምርምር ንኡስ የስራ ሂደት አስተባባሪ . . . . አባል
8. የገበያ፣ የፋይናንስና ንብረት አስተዳደር አስተባባሪ . . . . አባል

www.abyssinialaw.com

9. መተሓባባሪ ምዕባይ ዓቕሚ መምህራንን ኣመራርሓ ትምህርትን . . . . ኣባል
10. መተሓባበሪ ቤተ ንባብ . . . . ኣባል
11. ተፀዋዒት ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ . . . . ኣባል
12. ተወካሊ ተምሃሮ . . . . ኣባል
13. መተሓባበሪ ልምዓት፣ ምውፋርን ሓይሊ ሰብ ምምሕዳር ጥቕሚ ጥቕምን . . ኣባል

19. ስልጣንን ተግባርን ኣካዳሚክ ኮሚሽን ኮሌጅ፣

ኣካዳሚክ ኮምሽን ኮሌጅ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ዝተፈላለዩ መደባት ትምህርቲ የፅድቕ፣
2. ወረቐት ምስክር፣ ሽልማትን ዲፕሎማን ዝወሃበሉ ኩነት ይውስን፣
3. ምቕባል ተምሃሮ ብኣግባቡ ምፍፃሙ ይከታተል፣
4. ሓፈሻዊ ኣወሃህባ ፈተናን ኣካዳሚያዊ ኩነትን ተምሃሮ እናመርመረ ኣንፈት የነፅር፣
5. መሰረቶም ኣካዳሚያዊ ዋኒናት ገይሮም ዝለዓሉ ጥፍኣት ዲስፕሊን መርሚሩ ውሳነ ይህብ፣
6. ዝተፈላለዩ ኮርስ ዝወሃቦም መጠን ክረዲት ብደረጃ ሃገር ምስዝተቐመጠ ኣጠዓዒሙ ይውስን፣
7. ሓጺር፣ ማእኸላይን ነዊሕን ትልምን በጀትን የዳሉ፣ ምስፀደቐ ኣብ ስራሕ የውዕል፣
8. ሓዱሽ ሓሳብን ሜላን የፍልቕ፣ የተግብር፣
9. ስነ-ስርዓት ኣኼባ ይህልዎ፣
10. መደብ ትምህርትን ስልጠናን ምድላው የረጋግፅ፣
11. ዳግመ ቅበላን ስንብትን ተምሃሮ መርሚሩ ይውስን፣

9. የመምህራንና የትምህርት አመራር አቅም ግንባታ አስተባባሪ . . . . አባል
10. የቤተ-መፃሕፍት አስተባባሪ . . . . . . አባል
11. የሴቶች ጉዳይ ተጠሪ . . . . አባል
12. የተማሪዎች ተወካይ . . . . አባል
13. የሰው ኃይል ልማት፣ ስምሪትና የጥቅማ ጥቅም አስተዳደር . . . . አባል

19. የኮሌጁ አካዳሚክ ኮሚሽን ስልጣንና ተግባር፣

የኮሌጁ አካዳሚክ ኮምሽን የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የተለያዩ የትምህርት ፕሮግራም ያፀድቃል፣
2. የምስክር ወረቀት፣ ሽልማትና ዲፕሎማ የሚሰጥበት ሁኔታ ይወስናል፣
3. የተማሪዎች ቅበላ በአግባቡ መፈፀሙን ይከታተላል፣
4. አጠቃላይ የሆነ የፈተና አሰጣጥና የተማሪዎች የአካዳሚ ሁኔታ በመመርመር አቅጣጫ ይጠቁማል፣
5. የአካዳሚ ጉዳዮች መሰረት በማድረግ ለሚነሱ የዲስፕሊን ጥፋት መርምሮ ውሳኔ ይሰጣል፣
6. የተለያዩ ኮርሶች የሚሰጣቸው የክረዲት መጠን በሃገር ደረጃ ከተቀመጠው ጋር በማጣጣም ይወስናል፣
7. አጭር፣ መካከለኛ፣ ረዥም እቅድና በጀት ያዘጋጃል፣ ሲፀድቅለት ስራ ላይ ያውላል፣
8. አዲስ ሓሳብና ዘዴ ያመነጫል፣ ይተገብራል፣
9. የስብሰባ ስነ-ስርዓት ይኖረዋል፣
10. ስልጠናና የትምህርት ፕሮግራም መዘጋጀቱን ያረጋግጣል፣
11. የተማሪዎች ዳግም ቅበላና ስንበት መርምሮ ይወስናል፣

www.abyssinialaw.com

12. ኣካዳሚያዊ ዋኒናት ተምሃሮ ይውስን፣
13. ሓዱሽ ኣሰራርሓ ሜላ የውፅእ፣
14. ምስ ካልኦት ኮሌጃት ዝግብር ርክብ፣ ልውውጥ ተሞክሮ፣ ድሕረ ወፍሪን ስልጠናን ውፅኢታውነቶም ይግምግም፣
15. ንትምህርትን ካሊእ ግልጋሎትን ዝኸፈል ክፍሊት ቢሮ ብዝውሰኖ ምኳኑ የረጋግፅ፣
16. ንዕላማ ኮለጅ ዝሕግዙ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም።

20. ሹመትን ተፀዋዕነትን ምክትል ዲን፣

1. ብዲን መቕረባይነት ብቦርድ ይፀድቕ፣
2. ተፀዋዕነቱ ንዲን ይኸውን፣
3. ንሕፁይነት ዝቐርብ ብቕዓት ትምህርትን ምምሕዳርን ዘለዎ ክኸውን ይግባእ፣
4. ንሓላፍነት ዘብቅዕ መመዘኒ ንውድድር ዘድሊ ዝርዝር ስነ-ስርዓት ውድድር ብኣሰራርሓ ኮሌጅ ይውሰን።

21. ስልጣንን ተግባርን ምክትልን ዲን ኣካዳሚክን ምርምርን፣

ተፀዋዕነቱ ንዲን ኮሌጅ ኮይኑ፡-

1. ኣካደሚያዊ ዋኒናት ኮሌጅ ይመርሕ፣ ይከታተል፣ የተሓባብር፣
2. ካልኦት ኣብ መዘርዝር ስራሕ ዝተዘርዘሩ ተግባራት ይፍፅም።

22. ስልጣንን ተግባርን ምክትል ዲን ምምሕዳር፣

ተፀዋዕነቱ ንዲን ኮሌጅ ኮይኑ፡-

1. ምውፋር ሓይሊ ሰብ፣ ንብረትን ፋይናንስን ይመርሕ፣ ይከታተል፣ የተሓባብር፣

12. የተማሪዎች የአካደሚ ጉዳዮች ይወስናል፣
13. አዲስ የአሰራር ዘዴ ያወጣል፣
14. ከሌሎች ኮለጆች የሚያደርጋቸው ግንኙነት፣ የተመኩሮ ልውውጥ፣ ድህረ ስምሪትና ስልጠና ውጤታማነታቸው ይገመግማል፣
15. ለትምህርትና ለሌላ አገልግሎት የሚከፈል ክፍያ በቢሮ ውሳኔ መሆኑ ያረጋግጣል፣
16. ለኮለጁ አላማ አጋዥ የሆኑ ሌሎች ተግባሮች ይፈፅማል።

20. የምክትል ዲን ሹመት እና ተጠሪነት፣

1. በዲን አቅራቢነት በቦርድ ይፀድቃል፣
2. ተጠሪነቱ ለዲን ይሆናል፣
3. ለእጩነት የሚቀርብ የትምህርትና የአስተዳደር ብቃት ያለው ሊሆን ይገባል፣
4. ለሃላፊነት የሚያበቁ መመዘኛዎች ለውድድሩ የሚያስፈልጉ የውድድር ስነ-ስርዓት ዝርዝር በኮሌጁ አሰራር ይወሰናል።

21. የአካዳሚክና ምርምር ምክትል ዲን ስልጣንና ተግባር፣

ተጠሪነቱ ለኮሌጁ ዲን ሆኖ፡-

1. የኮሌጁ የአካዳሚክ ጉዳዮችን ይመራል፣ ይከታተላል፣ ያስተባብራል፣
2. ሌሎች በስራ መዘርዝሩ የተዘረዘሩ ተግባሮች ይፈፅማል።

22. የአስተዳደር ምክትል ዲን ስልጣንና ተግባር፣

ተጠሪነቱ ለኮሌጁ ዲን ሆኖ፡-

1. የሰው ሃይል ስምሪት፣ ንብረትና ፋይናንስ ይመራል፣ ይከታተላል፣ ያስተባብራል፣

www.abyssinialaw.com

2. ካልኦት ኣብ መዘርዝር ስራሕ ዝተዘርዘሩ ተግባራት ይፍፅም፣
3. ቁፃርን ዕብየትን ኣካዳሚክ ሰራሕተኛ ይቆፅር፣
4. ብኣካዳሚክ ምክትል ዲን ንዝቐርብ ዕብየት ኣዳሚክ ሰራሕተኛ መሳልልን ሽልማትን ይውሰን።

23. ካልኦት ኣካላት ኮሌጅ፣

1. ሓለፍቲ ዝተፈላለዩ ክፍላተ ትምህርቲ፣ መፅናዕትን ምርምርን ኮሌጅ ብኣባል ነብሲ ወከፍ ክፍላተ ትምህርቲ ዝምረፁ ኮይኖም ብኣካዳሚክ ምክትል ዲን መቕረባይነት ብኣካዳሚክ ኮሚሽን ይፀድቕ፣
2. ሓላፊ ክፍላተ ትምህርቲ ኮይኑ ዝተመረፀ ንኣካዳሚያዊ ጉዳያት ክፍሊ ትምህርቲ ይመርሕ፣ ዝርዝር ስርሑ ብምክትል ዲን ኣካዳሚክ ይግለፅ፣
3. ግልጋሎት ዲን ተምሃሮ ብምክትል ዲን ልምዓትን ምምሕዳር መቕረባይነት ብኣካዳሚክ ኮሚሽን ይፀድቕ።

ክፍሊ ኣርባዕተ

ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት፣

24 ፍልፍል በጀት፣

ፍልፍል በጀት ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ካብዞም ዝስዕቡ ይኸውን፦

1. ካብ መንግስቲ ዝስለዐሉ፣
2. ካብ ክፍሊት ግልጋሎት ትምህርትን ስልጠናን ዝርከብ ኣታዊ፣
3. ካብ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ዝርከብ ሓገዝ፣

2. ሌሎች በስራ መዘርዝሩ የተዘረዘሩት ተግባራት ይፈፅማል፣
3. የአካዳሚክ ሰራተኛ ቅጥርና እድገት ያፀድቃል፣
4. በምክትል አካዳሚክ ዲን በኩል የሚቀርቡለት የአካዳሚክ ሰራተኛ እድገት መሳልል እና ሽልማት ይወሰናል።

23 ሌሎች የኮሌጁ አካላት፣

1. የኮሌጁ የተለያዩ የትምህርት ክፍሎች የጥናትና የምርምር ዘርፎች ሃላፊዎች በያንዳንዱ የትምህርት ክፍል አባላት የሚመረጡ ሆነው በአካዳሚክ ምክትል ዲን አቅራቢነት በአካዳሚክ ኮሚሽን ይፀድቃል፣
2. የትምህርት ክፍል ሃላፊ ሆኖ የተመረጠ ሰው የትምህርት ክፍል አካዳሚያዊ ጉዳዮች ይመራል፣ ዝርዝር ተግባሩም በአካዳሚክ ምክትል ዲን ይገለፃል፣
3. የተማሪዎች አገልግሎት በልማት እና አስተዳደር ምክትል ዲን አቅራቢት በአካዳሚክ ኮሚሽን ይፀድቃል።

ክፍል አራት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች፣

24 የበጀት ምንጭ፣

የያንዳንዱ ኮሌጅ የበጀት ምንጭ ከሚከተሉት ይሆናል፡-

1. ከመንግስት ከሚመደብ፣
2. ከትምህርትና ስልጣና አገልግሎት ክፍያ ከሚገኝ ገቢ፣
3. ከመንግስታዊና መንግስታዊ ካልሆኑ ተቋማት የሚገኝ ድጋፍ፣

www.abyssinialaw.com

4. ካብ ዝተፈላለዩ ፍልፍላት ዝርከብ ውሽጢ እቶት ኮይኑ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

25 **ኣተሓሕዛ መዝግብቲ ሒሳብ፣**

ብካሊእ ሕጊ ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ፡-

1. ፍልፍሉ ዝተገለፀ ዝተፈላለየ ኣታዊ፣
2. ወፃኢታት ናይዚ ኮሌጅ፣
3. ብኦዲተር ዝተመርመረ መግለፂ ኣታውን ወፃእን፣
4. መግለፂ ሚዛን ሒሳብን ፍሰት ጥረ-ገንዘብን ይህልውዎ።

26.**ደንቢን መምርሒን ምውፃእ ስልጣን፣**

1.ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ደንቢ የውፅእ፣

2.ቢሮ ትምህርቲ ክልል ትግራይ ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ዝወፅእ ደንቢ መፈፀሚ መምርሒ የውፅእ።

27. **መሰጋገሪ ድንጋገ፣**

እዚ ኣዋጅ ቅድሚ ምውፅኡ ኣብ ነብሲ ወከፍ ኮሌጅ ዝተፈፀሙ መሰልን ግቡኣትን ኩሎም ናብቶም ኮሌጃት ይመሓላለፍ።

28. **ተፈፃሚነት ዘይብሎም ሕግታት፣**

ምስዚኣዋጅዝጓነፁዝኮነኣዋጅ፣ደንቢ፣መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓታትን ኣብዚ ኣዋጅ ኣብዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት የብሎምን።

4. ከተለያዩ ምንጮች የሚገኝ የውስጥ ገቢ ሆኖም ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

25. **የሂሳብ መዛግብት አያያዝ፣**

በሌላ ሕግ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ እያንዳንዱ ኮሌጅ፡-

1. ምንጩ ከተገለፀ የተለያየ ገቢ፣
2. የኮሌጁ ወጪዎች፣
3. በኦዲተር የተመረመረ የገቢና የወጪ መግለጫ፣
4. የሂሳብ ሚዛንና የጥሬ ገንዘብ ፍሰት መግለጫ ይኖሩታል።

26. **ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን፣**

1. የትግራይ ክልል ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይህን ኣዋጅ ለማስፈፀም ደንብ ያወጣል፣
2. የትግራይ ክልል ትምህርት ቢሮ አዋጁን ለማስፈፀም የሚወጣ ደንብ ማስፈፀሚያ ዝርዝር መመሪያ ያወጣል።

27. **የመሰጋገሪያ ድንጋጌዎች፣**

ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት በያንዳንዱ ኮሌጅ የተፈፀሙ መብት እና ግዴታ በሙሉ ወደ ኮሌጆቹ ይተላለፋል።

28. **ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች፣**

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መምርያና ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖራቸውም።

www.abyssinialaw.com

29. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ እዋን፣

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

29. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ፣

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 18 መቐለ 202/2003 ዓ.ም	ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ	18ኛ ዓመት ቁ. 18 መቐለ 202/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 202/2003 ዓ/ም

መመሓየሺ ኣዋጅ ኤክሳይዝ ታክስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣዋጅ ኤክሳይዝ ታክስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቑፅሪ 125/ 1999 ምምሕያሽ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49(3) (ሀ) እዚ ዝስዕብ መመሓየሺ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "መመሓየሺ ኣዋጅ ኤክሳይዝ ታክስ ቑፅሪ 202/2003 ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2. መመሓየሺ

ኣዋጅ ኤክሳይዝ ታክስ ቑፅሪ 125/1999 ከምዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ፡፡

1. ንዓንቀፅ (7) ንኡስ ዓንቀፅ (5) ስዒቡ ንኡስ ኣንቀፅ (6) ከምዝስዕብ ተወሲኹ ኣሎ፡፡

አዋጅ ቁጥር 202/2003 ዓ/ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የኤክሳይዝ ታክስ ማሻሻያ አዋጅ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ቁጥር 125/1999 ማሻሻል አስፈልጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 49(3)(ሀ) መሠረት የሚከተለውን የማሻሻያ አዋጅ አውጥቷል፡፡

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የኤክሳይዝ ታክስ ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 202/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ማሻሻያ

የኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ቁጥር 125/199 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡፡

1. ከአንቀጽ (7) ንኡስ አንቀጽ (5) ቀጥሎ ንኡስ አንቀጽ (6) እንደሚከተለው ተሻሻሏል፡፡

www.abyssinialaw.com

" 6. ብፋብሪካ ካብ ጨርቂ መርቂ ዝስረሑ ወይ ዝዳለው ክዳውንቲ ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል እንትፈርዩ ከምኡ'ውን ተሸከርከርቲ ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል እንትገጣጠማ ክኽፍል ዝግብኦ ታክስ ኤክሳይዝ ኣብዝፀብፀበሉ እዋን ነዞም ኣቑሑ መፍረይ ዝኾኑ እታዎታት ናብ ውሽጢ ሃገር እንትትኣትው ዝተኸፈለ ታክስ ኤክሳይዝ ክነድል ይግበር።"

2. ምስቲ ኣዋጅ ዝተተሓዘ ታክስ ኤክሳይዝ ዝኸፈለሎም ኣቕሑን መኽፈሊ ተመንን ዝርዝር ሰደቓ ተራ ቑፅሪ 2 ንኡስ ቑፅሪ 2.1፣2.2፣2.3፣ ከምኡ'ውን ተራ ቑፅሪ 6 ን 8ን ተሰሪዞም በዞም ዝስዕቡ ሓደሽቲ ንኡሳን ቑፅሪ 2.1፣ 2.2፣ 2.3 ን ተራ ቑፅሪ 6 ን 8 ተተኪኦም ኣለው፡፡

" 2.1 ዝኾኑ ይኹኑ መስተታት ለስላሳ (ብዜካ ፅሚቖት ፍራምረታት ዝኣምሰሉ) ...30%

2.2 ብመልክዕ ሕሩጭ ዝተዳለው መስተታት ለስላሳ. . . .30%

2.3 ኣብ ፋብሪካታት ዝፈሪ ዕሹግ ማይ 20%

3. ነዳዲ፣ ናይ ኣውሮፕላን ነዳዲ፣ ሱፐር ቤንዚን፣ ተራ ቤንዚን፣ ፔትሮል፣ ጋዝሊንን ካልኦት ናይ ሞተር ስፐሪት . . . 30%

" (6) በፋብሪካ ከጨረቃ ጨርቅ የሚሰሩ ወይም የሚዘጋጁ ልብሶች በክልሉ ውስጥ ሲመረቱ እና ተሽከርካሪዎች በክልሉ ውስጥ ሲገጣጠሙ ሊከፈል የሚገባው የኤክሳይዝ ታክስ በሚሰላበት ጊዜ ለእነዚህ ዕቃዎች ማምረቻ የዋሉ ግብአቶች ወደአገር ሲገቡ የተከፈለው የኤክሳይዝ ታክስ ተቀናሽ ይደረጋል፡፡"

2. ከአዋጅ ጋር የተያያዘው የኤክሳይዝ ታክስ የሚከፈልባቸውን ዕቃዎች እና የማስከፈያውን ምጣኔ የሚዘረዝረው ሰንጠረዥ ተራ ቁጥር 2 ንኡስ ቁጥር 2.1፣ 2.2፣ 2.3፣ እንዲሁም ተራ ቁጥር 6 እና 8 ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ ንኡስ ቁጥር 2.1፣ 2.2፣ 2.3 እና ተራ ቁጥር 6 እና 8 ተተክቷል፡፡

"2.1 ማናቸውም ለስላሳ መጠጦች (ከፍራፍሬ ጭማቂዎችና ከመሳሰሉ በስተቀር). 30%

2.2 በዱቄት መልክ የተዘጋጁ ለስላሳ መጠጦች . . . 30%

2.3 በፋብሪካ የሚመረት የታሸገ ውሃ 20%

3. ነዳጅ፣ የአውሮፕላን ነዳጅ፣ ሱፐር ቤንዚን፣ ተራ ቤነዚን፣ ፔትሮል፣ ጋዝሊነና ሌሎች የሞተር ስፐሪት . . . 30%

www.abyssinialaw.com

4. ኣብ ፋብሪካ ካብ ጨርቃ መርቂ ዝተሰርሑ ወይ ዝተዳለው ክዳውንቲ 10%"

3. **ተፈፃምነት እዙይ ኣዋጅ**

እዙይ ኣዋጅ ኣብ ተግባር ዝውዕለሉ ካብ ሚያዝያ 3/2000 ዓ.ም ጀሚሩ ይኸውን፡፡

4. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ እዋን**

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

4. በፋብሪካ ከጨርቃ ጨርቅ የተሰሩ ወይም የተዘጋጁ ልብሶች. . . ..10%"

3. **የአዋጁ ተፈፃምነት**

ይህ አዋጅ ከሚያዝያ 3/2000 ዓ.ም ጀምሮ ተግባራዊ ይሆናል፡፡

4. **አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 19 መቐለ 203/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 19 መቐለ 203/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 203/2003
ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2003 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ 3ይ በጀት

ኣብ 2003 በጀት ዓመት ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝፍፀሙ መንግስታዊ ስራሕቲን ግልጋሎትን ዝውዕል ተወሳኪ በጀት ብምፅዳቕ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ፣

ብመሰረት ተማሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ሀ) (ቸ) ን2003 በጀት ዓመት ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ ተወሳኪ በጀት ኣዋጅ ተኣዊጁ ኣሎ::

1) ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ «ናይ 2003 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 203/2003» ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል::

አዋጅ ቁጥር 203/2003
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትየ2003 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወ' 3ኛ በጀት

በ2003 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል ተጨማሪ በጀት ፀድቆ ስራላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49 (3) (ሀ) (ቸ) መሰረት ለ2003 በጀት ዓመት የሚከተለው ተጨማሪ በጀት ታውጇዋል::

1) አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ «የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2003 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 203/2003» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል::

ናይ ሓደ ዋጋ
ያንዱ ዋጋ ብር 65.30

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፖ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ 291

www.abyssinialaw.com

2) ፍልፍል በጀት

ምስዚ ኣዋጅ ተታሒዞም ዘለዉ ሰደቓታት ንዝተጠቐሱ ስራሕቲን ግልጋሎትን ዝዉዕል በጀት ካብ ዝስዕብ ፍልፍል ኣታዊ ዝርከብ`ዩ።

ሀ. ኣብ 2002 በጀት ዓመት ካብ ዝተኣወጀ በጀትዘይተጠቐምናሉ ተመላሲ ዝኾነ= ብር 5,000,000

ለ. ኣብ 2003 በጀት ዓመት ክእከብ ካብ ዝተኣወጀ ትልሚ እቶት ተወሰኺ ንምእካብ ዝተትሓዘ ትልሚ ብር= 87,726,907

ሐ. ካብ ፌደራል መንግስቲ ዝተረኸበ ተወሳኺ በጀት ብር 140,800,000

መ. ካብ ሆስፒታላት ውሽጣዊ ኣታዊ ብር 5,445,303

ሰ. ካብ መንግስቲ ኣየርላንድ ዝተረኸበ ሓገዝ ብር46,000,000

ረ. ካብ ከባብያዊ ልምዓት ፈንድ ንክልተ ወረዳታትዝተረኸበ ሓገዝ ብር 13,182,381

ሸ. ካብ ቢሮ ሕርሻን ገፀር ልምዓትን ኣብ ባንኪ ሒሳቦም ዘይጥቀሙሉ ዝነበረ መጠን ገንዘብ ብር 10,602,127

ቀ. ኣብ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ዝነበረ ናይ ክራይ ኣባይቲ ኢንተርፕራይዝ ብር 18,909,545

በ. ካብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝረኸብዎ ሓገዝ ብር 10,000

2 የበጀት ምንጭ

ከዚህ አዋጅ ጋር ተያይዞ በቀረቡ ሰንጠረዦች ለተጠቀሱት ስራዎችና አገልግሎቶች የሚዉል ተጨማሪ በጀት ከሚከተሉት መንጮች ገቢ የሚገኝ ነዉ፡-

ሀ. በ2002 በጀት ዓመት ከታወጀ በጀት ዉስጥ ተመላሽ የሆነ 5,000,000 ብር

ለ. በ2003 በጀት ዓመት ይሰበሰባል ተብሎ ከታወጀ የገቢ እቅድ ተጨማሪ ገቢ ይገኛል ተብሎ የታቀደ 87,726,907 ብር

ሐ. ከፌደራል መንግስት የተገኘ ተጨማሪ በጀት ብር 140,800,000

መ. ከሆስፒታሎች የዉስጥ ገቢ 5,445,303 ብር

ሰ. ከአየርላንድ መንግስት የተገኘ እርዳታ 46,000,000 ብር

ረ. ከአካባቢ ልማት ፈንድ ለሁለት ወረዳዎች እርዳታ 13,182,381 ብር

ሸ. ከግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ የማይጠቀሙበት በባንክ ሒሳባቸው ያለ መጠን 10,602,127 ብር

ቀ. በቤቶች ልማት ኤጀንሲ ውስጥ የኪራይ ቤቶች ኢንተርፕራይዝ የነበረ 18,909,545 ብር

በ. ከጠቅላይ ፍርድ ቤት የተገኘ እርዳታ 10,000 ብር

www.abyssinialaw.com

ጠቅላላ ድምር ብር 327,676,263 /ብር ሰለስተ ሚኢትን ዒስራን ሸውዓተን ሚሊዮንን ሽድሽተ ሚኢትን ሰብዓን ሽድሽተን ሽሕን ክልተ ሚኢትን ሱሳን ሰለስተን/

3. ድልድል በጀት

ሀ. ብክልል ንዝሰርሑ ስራሕትን ግልጋሎትን ዝዉዕል

1. ንካፒታል በጀት ብር 66,785,352
2. ንስሩዕ በጀት ብር 46,161,478

ን/ድምር--- ብር 112,946,830

3. ብክልል ተማእኺሉ ዝተሓዝ

- ንቫት ክፍሊት ብር 250,000
- ንክልል መሐለዉታ 16,000,000

ን/ድምር---16,250,000

ለ. ንወረዳታት ተወሳኺ በጀት ብር 185,297,052 ብር

ሐ. ናይ ከባብያዊ ልምዓት ፈንድ (LIG) ተጠቀምቲ ወረዳታት፡-

- ጉሎ መኸዳ ብር 6,254,626
- መደባይ ዛና ብር 6,927,755

ድምር ብር 13,182,381

ሓፈሻዊ ድምር ዝተደልደለ በጀት 327,676,263 /ብር ሰለስተ ሚኢትን ዒስራን ሸውዓተን ሚሊዮንን ሽድሽተ ሚኢትን ሰብዓን ሽድሽተን ሽሕን ክልተ ሚኢትን ሱሳን ሰለስተን/

አጠቃላይ ድምር 327,676,263 ብር /ሶስት መቶ ሀያ ሰባት ሚልዮን ስድስት መቶ ሰባ ስድስት ሺ ሁለት መቶ ስድሳ ሶስት ብር/

3. የበጀት ድልድል

ሀ. በክልል ላይ የሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች የሚውል

1. ለካፒታል በጀት ብር 66,785,352
2. ለመደበኛ በጀት ብር 46,161,478

ን/ድምር---- ብር 112,946,830

3. በክልል ተጠቃሎ የሚያዝ

- ለቫት ክፍያ 250,000 ብር
- ለክልል መጠባበቅያ 16,000,000

ን/ድምር----- 16,250,000

ለ. ለወረዳዎች ተጨማሪ በጀት 185,297,052

ሐ. የአከባቢ ልማት ፈንድ (LIG) ተጠቃሚ ወረዳዎች፡-

- ጉሎ መኸዳ 6,254,626 ብር
- መደባይ ዛና 6,927,755 ብር

በድምሩ 13,182,381 ብር

አጠቃላይ ድምር የተደለደለ በጀት 327,676,263 /ሶስት መቶ ሀያ ሰባት ሚልዮን ስድስት መቶ ሰባ ስድስት ሺ ሁለት መቶ ስድሳ ሶስት ብር/

4. **እቲ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ግዜ** እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።	4. **አዋጁ የሚፀናበት ግዜ** ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።
ኣባይ ወልዱ ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ	አባይ ወልዱ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 20 መቐለ 204/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 20 መቐለ 204/2003 ዓ/ም

<u>ኣዋጅ ቑፅሪ 204/2003</u>

<u>መማሓየሺ ኣዋጅ ፈፀምቲ ኣካላት ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ</u>

ቑፅሪ ኣዋጅ 185/2003 ፈፀምቲ ኣካላት ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ብሽመትን ብሙያን ዝተሓዝ ስራሕ ቦታ ምፍላይ ኣድላይን እቲ ኣዋጅ ዳግም ምምሕያሽን ኣድላይነቱ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣመሓይሹ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ " መማሓየሺ ኣዋጅ ቑፅሪ 204/2003 ፈፀምቲ ኣካላት ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

<u>አዋጅ ቁጥር 204/2003</u>

<u>የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የአስፈፃሚ አካላት ዳግም ለማደራጀት፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ለማሻሻል የወጣ አዋጅ</u>

አዋጅ ቁጥር 185/2003 የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ አካላት ዳግም ለማደራጀት፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ በሹመትና በሞያ የሚያዙ የስራ ቦታ መለየት ወሳኝ በመሆኑን አሁንም መሻሻል አስፈላጊነቱን ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ የሚከተለውን አዋጅ አውጥተዋል

1. <u>አጭር ርእ</u>ስ

ይህ አዋጅ "ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 204/2003 የትግራይ ብሂራይ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ አካላት እንዳገና ለማደራጀት፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ለማሻሻል የወጣ አዋጅ" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 8.30

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

2. መመሓየሺ

1.ቁፅሩ ኣዋጅ 185/2003 ፈፀምቲ ኣካለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ተገራይ ዳግም ንምውዳብን ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተማሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 11 ከምዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ።

ዓንቀፅ 2/11/ "ወናኒ ኣውራ ከይዲ ስራሕ" ማለት "ሓደ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ብሓላፍነት ክመርሕን ከተሓባብርን ብሜሪት ብውድድር ዝምደብ ተፈጥራዊ ሰብ እዩ።

2. እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

2. ማሻሻያ

አዋጅ ቁጥር 185/2003 የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ አካል እንደገና ለማደራጀት፣ ስልጣንና ተግባር ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ አንቀፅ 2 ንኡስ አንቀፅ 11 እንደሚከተለው ተሻሽለዋል።

አንቀፅ 2/11/ "ዋና የስራ ሂደት ባለቤት" ማለት "ለአንድ ዋና የስራ ሂደት በሓላፊነት ሊመራና ሊያስተባብር በሜሪትና በውድድር የሚመደብ የተፈጥሮ ሰው ነው።

2. ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 21 መቐለ -205/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 21 መቐለ 205/2003 ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 205/2003 ዓ/ም፣

መመሓየሺ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ፣

ቁፅሪ ኣዋጅ 189/2003 ዓ/ም ዝወፀ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሹመትን ብሞያን ዝመሓደሩ ሰራሕተኛ ብሕጊ ምውሳን ኣድላይ ምዃኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ እዚ ዝስዕብ መማሓየሺኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ "መማሓየሺ ቁፅሪ ኣዋጅ 205/2003 ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

አዋጅ ቁጥር 205/2003 ዓ/ም፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሰራተኞች ማሻሻያ፣

አዋጅ ቁጥር 189/2003 የተሻሻለ አዋጅ የመንግስት ሰራተኛ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የወጣ አዋጅ በሹመትና በሙያ የሚተዳደሩ ሰራተኞች በሕግ መወሰን አስፈላጊ መሆኑን ስለታመነበት፣
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/የሚከተለውን ማሻሻያ አዋጅ አውጥቷል።

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ "ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 205/2003 የትግራይ ብሄራዊ ክክላዊ መንግስትየመንግስት ሰራተኞች " ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ ብር 8.30

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ 291

www.abyssinialaw.com

2. መመሓየሺ

1.ቁፅሪ ኣዋጅ 189/2003 ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ ኣዋጅ ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሀ/ ከምዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ።

ዓንቀፅ 2/1//ሀ/ መራሒ ስራሕን ተተካኢ መራሒ ሰራሕን እዩ።

2. እዚ አዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ
ፕሬዝዳንት ብሂራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

2. ማሻሻያ

1.አዋጅ ቁጥር 189/2003 የተሻሸለ የመንግስት ሰራተኞች አዋጅ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የወጣ አዋጅ አንቀፅ 2 ንኡስ አንቀፅ 1/ሀ/ እንደሚከተው ተሻሽለዋል።

ዓንቀፅ 2/1//ሀ/ የስራ መሪ እና ተተኪ ስራ መሪ ነው።

2. ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ኣባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 22 መቐለ 206/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 22 መቐለ 206/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 206/2003፣
ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2004 በጀት ዓመት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ 2004 በጀት ዓመት ¨ብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝፍፀሙ መንግስታዊ ስራሕቲን ግልጋሎታትን ዝውዕል በጀት ብምዕዳቕ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምዃኑ፣

ብመሰረት ተማሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ሀ) (ቸ) ን2004 በጀት ዓመት ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ በጀት ኣዋጅ ተኣዊጁ ኣሎ፡፡

1) ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ናይ 2004 ዓ/ም በጀት ንምውሳን ዝወፀ ቑፅሪ ኣዋጅ 206/2003» ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2) ፍልፍል በጀት

1. ካብ ሓምለ 1/2003 ክሳብ ሰነ 30/ 2004 ዓ.ም ኣብ ዘሎ በጀት እዋን ካብ ክልል መንግስቲ ዝርከብ ኣታዊ ፣ ካብ ፌደራል መንግስቲ

አዋጅ ቁጥር 206/2003፣
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2004 በጀት ዓመት ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በ2004 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና ኣገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49 (3) (ሀ) (ቸ) መሰረት ለ2004 በጀት ዓመት የሚከተለው በጀት አዋጅ ታውጇዋል፡፡

1) አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ «የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2004 ዓ/ም በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 206/2003» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2) የበጀት ምንጭ

1. ከሓምሌ 1/2003 እስከ ሰኔ 30/2004 ዓ/ም ላለው በጀት ዓመት ከክልሉ መንግስት ከሚገኝ ገቢ ፣ ከፌደራል መንግስት የሚሰጥ ድጎማና ለካፒታል ፕሮጀክት ብቻ የሚውል፣

www.abyssinialaw.com

ዝውሃብ ድጎማን ፍሉይ ንካፒታል ፕሮጀክት ዝውዕል ፣ ካብ ልቓሕን ሓገዝን ዝርከብ ብምጥቃም ምስ'ዚ ኣዋጅ ተታሓሒዞም ዘለው ሰደቓታት ንዝተጠቐሱ ሰራሕትን ግልጋሎትን ዘውዕል ፍልፍል በጀት:-

ሀ. ካብ ፌደራል መንግስቲ ዝተረኸበ ድጎማ
ብር 2,203,516,608 ካብዚ ውሽጢ ካብ
መንግስቲ ግምጃ ቤት ብር 2,107,772,608
ናይ ወፃኢ ልቓሕ ብር 12,660,000
ናይ ወፃኢ ሓገዝ ብር 83,084,000

ለ. ካብ ፌደራል መንግስቲ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም መሳኽዒ ፍሉይ ንካፒታል ፕሮጀክት ዝውዕል ብር 1,056,000,000

ሐ. ካብ ክልል ዝእከብ እቶት
ብር 1,200,000,000.00

መ. ካብ ቢሮ ቴክኒክ፣ ሙያ ትምህርትን ስልጠናን ውሽጢ ኣታዊ ብር 5,970,786.00

ሰ. ካብ ቢሮ ሓለዋ ጥዕና (ሆስፒታላት) ውሽጢ ኣታዊ ብር 19,314,822.00

ረ. ካብ ኣይርሽ ኤይድ ሓገዝ ኣብ 2003 ከይተኣወጀ ተረፍ ዝነበረ ብር 3,883,800

ሸ. ካብ 2003 ተመላሲ በጀት ብር 80,000,000
ሓፈሻዊ ድምር ብር 4,568,686,016 (ኣርባዕተ ቢሊዮንን ሓሙሽተ ሚኢትን ሱሳን ሸሞንተን ሚሊዮንን ሽድሽተ ሚኢትን ሰማንያን ሽድሽተን ሽሕን ዓሰርተ ሽድሽተን ብር)

3) ድልድል በጀት

ሀ. ብክልል ንዝስርሑ ስራሕቲን ግልጋሎትን

1. ንስሩዕ በጀት ብር 647,896,140
   - ንመሃያ ብር 336,480,189
   - ንመካየዲ ስራሕ ብር 311,415,951
2. ንካፒታል በጀት ብር 1,436,733,324
3. ንክልል መሐለውታ ብር 37,582,019
4. ብክልል ተማእኺሉ ዝተሓዝ በጀት
   ብር 21,000,000

ከሚገኘው ብድርና እርዳታ በመጠቀም ከዚህ አዋጅ ጋር ተያይዘው በቀረቡ ሰንጠረዦች ለተጠቀሱት ስራዎችና አገልግሎቶች የሚውል የበጀት ምንጭ :-

ሀ. ከፌደራል መንግስት የሚገኝ ድጎማ
ብር 2,203,516,608 ከዚህ ውስጥ ከመንግስት
ግምጃ ቤት፡- ብር 2,107,772,608
ከውጭ ብድር ብር 12,660,000
ከውጭ እርዳታ ብር 83,084,000

ለ. ከፌደራል መንግስት ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች ለማሳካት ለካፒታል ፕሮጀክት ብቻ የሚውል 1,056,000,000 ብር

ሐ. ከክልል የሚሰበሰብ ገቢ
ብር 1,200,000,000.00

መ. ከቴክኒክ፣ ሙያ ትምህርት ስልጠና ቢሮ ውስጥ ገቢ ብር 5,970,786.00

ሰ. ከጤና ጥበቃ ቢሮ (ሆስፒታሎች) ውስጥ ገቢ 19,314,822.00 ብር

ረ. ከአይርሽ ኤይድ እርዳታ በ2003 ያልታወጀ የነበረ 3,883,800 ብር

ሸ. ከ2003 ተመላሽ በጀት 80,000,000 ብር
አጠቃላይ ድምር 4,568,686,016 ብር (አራት ቢሊዮን አምስት መቶ ስድሳ ስምንት ሚሊዮን ስድስት መቶ ሰማንያ ስድስት ሺሕ ከአስራ ስድስት ብር)

3) የበጀት ድልድል

ሀ. በክልሉ ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች

1. ለመደበኛ በጀት ብር 647,896,140
   - ለደመወዝ ብር 336,480,189
   - ለስራ ማስኬጃ ብር 311,415,951
2. ለካፒታል በጀት 1,436,733,324 ብር
3. ለክልል መጠባበቅያ 37,582,019 ብር
4. በክልሉ በማእከል የሚያዝ በጀት
   21,000,000 ብር

ንኡስ ድምር ብር 2,143,211,483 (ብር ክልተ ቢሊዮንን ሓደ ሚኢትን ኣርባዓን ሰለስተን ሚሊዮንን ክልተ ሚኢትን ዓሰርተ ሓደን ሽሕን ኣርባዕተ ሚኢትን ሰማንያን ሰለስተን)

ለ. ንገፀር ወረዳታት ብር 1,641,537,300

- ብቀመር ዝከፋፈል ብር 1,274,205,592
- ንዝተፈለየ ዕላማ ብር 67,331,418
- ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም ንምስኻዕ ንገፀር መንገዲ ዝተመደበ ብር 300,000,290

ሐ. ንከተማታት ብር 783,937,233

- ብቀመር ዝከፋፈል ብር 602,947,575
- ንዝተፈለየ ዕላማ ብር 180,989,658

ሓፈሻዊ ናይ ክልል፣ ገፀር ወረዳታትን ከተማታትን ዝተደልደለ በጀት ድምር ብር 4,568,686,016 (ኣርባዕተ ቢሊዮንን ሓሙሽተ ሚኢትን ሱሳን ሸሞንተን ሚሊዮንን ሽድሽተ ሚኢትን ሰማንያን ሽድሽተን ሽሕን ዓሰርተ ሽድሽተን ብር)

4. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ እዋን

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ካብ ዝፀደቐሉ ሰነ 30/2003 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀነዐ ይኸውን ፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዝዳንት

Bÿ‰ê KL§ê mNGስቲ ትግራይ

መቐለ

www.abyssinialaw.com

ንኡስ ድምር ብር 2,143,211,483 (ሁለት ቢሊዮን አንድ መቶ አርባ ሶስት ሚሊዮን ሁለት መቶ አስራ አንድ ሺሕ አራት መቶ ሰማንያ ሶስት ብር)

ለ. ለገጠር ወረዳዎች 1,641,537,300 ብር

- በቀመር የሚከፋፈል 1,274,205,592 ብር
- ለተለየ ዓላማ 67,331,418 ብር
- ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች ማሳኪያ ለገጠር መንገድ የተመደበ 300,000,290 ብር

ሐ. ለከተሞች 783,937,233 ብር

- በቀመር የሚከፋፈል 602,947,575 ብር
- ለተለየ ዓላማ 180,989,658 ብር

አጠቃላይ ለክልል፣ ለገጠር ወረዳዎችና ከተሞች የተደለደለ በጀት ድምር 4,568,686,016 ብር (አራት ቢሊዮን አምስት መቶ ስድሳ ስምንት ሚሊዮን ስድስት መቶ ሰማንያ ስድስት ሺሕ ከአስራ ስድስት ብር)

4. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በምክር ቤት ከፀደቀበት ሰኔ 30/2003 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

ፕሬዝዳንት

መቀሌ

ን2004 በጀት ዓመት ንክልል ኣብያተ ዕዮ ዝተደልደለ ስሩዕ በጀት

www.abyssinialaw.com

ተ.ቁ	ሽም ቤት ዕዮ	ዝፀደቐ በጀት		
		ንመሃያን ጥቕማ ጥቕምን	ንስራሕ መካየዲ	ድምር
1	ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ	2,348,478	2,536,597	4,885,075
2	ቤት ፅሕፈት ርእሰ ምምሕዳር	3,204,863	10,768,806	13,973,669
	1) ዞባ ምብራቕ ምምሕዳር	965,622	1,173,566	2,139,188
	2) ዞባ ደቡብ ምብራቕ ምምሕዳር	1,183,170	1,193,236	2,376,406
	3) ዞባ ደቡብ ምምሕዳር+ ልምዓት ኮሪደር	2,415,815	1,793,500	4,209,315
	4) ዞባ ማእኸል ምምሕዳር	1,195,680	1,515,488	2,711,168
	5) ዞባ ሰሜን ምዕራብ ምምሕዳር	1,155,078	1,336,531	2,491,609
	6) ዞባ ምዕራብ ምምሕዳር + ልምዓት ኮሪደር	3,530,946	1,852,719	5,383,665
3	ቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር	4630439	3454323	8084762
4	ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ	1,645,855	1,587,749	3,233,604
5	ቢሮ ፍትሒ	3,002,548	2,210,483	5,213,031
6	ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ + ማእኸለዎት ኣብያተ ፍርዲ	10,088,961	4,705,302	14,794,263
7	ኮሚሽን ፖሊስ	27,062,894	14,838,010	41,900,904
8	ኮሚሽን ስነ ምግባርን ፀረ ግዕዝይናን	2,145,608	2,134,941	4,280,549
9	ቃዲ ቤት ፍርዲ	318,560	-	318,560
10	ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን	2,297,854	7,345,092	9,642,946
	1) ቤት ህንፀት መቐለ	4,782,958	6,661,642	11,444,600
	➢ ቤት ህንፀት ኣክሱም	3,509,057	1,456,512	4,965,569
	➢ ቤት ህንፀት ዓዲግራት	3,125,691	1967,542	5,093,233
	➢ ቤት ህንፀት ማይጨው	2,392,714	2,012,536	4,405,250
	➢ ቤት ህንፀት ሽረ	2,824,515	3,115,710	5,940,225
	1. ቤት ህንፀት ጣፈ	2,700,225	1,836,416	4,536,641
	2. ቤት ህንፀት ሑመራ	3,026,407	2,154,604	5,181,011
	3. ቤት ህንፀት ውቕሮ	252,787	1,265,580	1,518,367
	4. ቤት ህንፀት ዓድዋ	126,393	1,743,843	1,870,236
11	መሰልጠኒ ማ/ ሰብ ሞያ ሕጊ ኣካላት ፍትሒ ውቕሮ	857,473	4,121,597	4,979,070

ተ.ቁ	ሽም ቤት ፅዮ	ዝፀደቐ በጀት		
		ንመሃያን ጥቕማጥቕምን	ንስራሕ መካየዲ	ድምር
12	ቢሮ ትልምን ፋይናንስን	4,668,687	4,894,400	9,563,087
13	ቢሮ ርክብ ህዝብን መንግስትን + ዞባ ጨንፈራት	3,251,735	5,285,081	8,536,816
14	ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ	4,646,773	4,190,063	8,836,836
15	ኢንስቲትዩት ኣመራርሓ ስራሕ ትግራይ	2,261,396	1,610,937	3,872,333
16	ኤጀንሲ ልምዓት እቶት	2,272,932	1,812,340	4,085,272
17	ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ	2,478,962	4,435,037	6,913,999
18	ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጂን	4,015,091	1,431,431	5,446,522
19	ቢሮ ሕርሻን ገፀር ልምዓትን	12,464,334	15,550,059	28,014,393
20	ኢንስቲትዩት ምርምር ሕርሻ + ማእኸላት ምርምር	11,047,423	4,202,141	15,249,564
21	ኤጀንሲ ምስ/ ሕ/ስ/ማሕበራትን ልምዓት ዕዳጋን	2,589,134	914,100	3,503,234
22	ኤጀንሲ ሓለዋ ስነ ከ/ ምም/ር ኣጠ/ ገፀር መሬትን	2,138,857	1,301,154	3,440,011
23	ቢሮ ማይ ሃፍቲ	8,914,014	7,943,500	16,857,514
24	ኤጀንሲ መዓድንን ኢነርጅን	1,376,888	1,454,298	2,831,186
25	ቢሮ ንግዲ ኢንዳስትርን ከተማ ልምዓትን	7,217,436	4,273,539	11,490,975
26	ኤጀንሲ ባህልን ቱሪዝምን	3,091,566	3,917,570	7,009,136
27	ቢሮ ኮንስትራክሽንን መንገዲ ትራንስፖርትን	5,743,514	3,797,428	9,540,942
28	ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ	11,556,042	3,050,478	14,606,520
29	ቢሮ ትምህርቲ	6,147,345	20,492,855	26,640,200
	➢ ኮሌጅ ትምህርቲ መምህራን ዓድዋ	5,407,735	3,750,161	9,157,896
	➢ ኮሌጅ ትምህርቲ መምህራን ዓ/ዓዲ	6,461,014	3,994,670	10,455,684
	➢ ሓዳሪ ቤት ትምህርቲ መርሃ እውራን መቐለ	380,152	577,506	957,658

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ተ.ቁ	ሽም ቤት ፅዮ	ዝፀደቐ በጀት			
		ንመሃያን ጥቕማ ጥቕምን		ንስራሕ መካየዲ	ድምር
30	ቢሮ ት.ስ.ቴ.ሙን + መሰልጠኒ ትካላት	62,345,087	60,160,630	820,786	123,326,503
31	ቢሮ መናእሰይን ስፖርትን	2,834,149	7,259,366	-	10,093,515
32	ቢሮ ሓለዋ ጥዕና	7,450,068	8,636,508	-	16,086,576
	➢ ዓዲግራት ሆስፒታል	6,681,529	2,512,104	3,499,524	12,693,157
	➢ ሽረ (ስሑል) ሆስፒታል	5,296,109	2,830,356	1,860,200	9,986,665
	➢ ኣላማጣ ሆስፒታል	3,322,894	1,945,392	1,066,000	6,334,286
	➢ ኲሓ ሆስፒታል	3,689,980	909,570	946,050	5,545,600
	➢ ለምለም ካርል ሆስፒታል	5,582,284	2,243,566	1,514,600	9,340,450
	➢ መቐለ ሆስፒታል	8,277,648	4,021,661	3,191,870	15,491,179
	➢ ካሕሳይ ኣበራ ሆስፒታል	5,665,595	3,031,354	1,315,000	10,011,949
	➢ መዓርግ ሆስፒታል	3,813,776	1,654,085	518,000	5,985,861
	➢ ዓብዪ ዓዲ ሆስፒታል	3,847,355	1,389,992	913,500	6,150,847
	➢ ዓድዋ ሆስፒታል	4,230,422	2,021,348	1,072,000	7,323,770
	➢ ቅ/ማርያም ሆስፒታል	6,399,500	2,741,796	2,851,728	11,993,024
	➢ ውቕሮ ሆስፒታል	3,774,184	1,646,885	566,350	5,987,419
33	ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን	2,370,340	4,353,764	-	6,724,104
34	ኤጀንሲ ፕሮሞሽን ዕዳጋ ምህርቲ ሕርሻ ትግራይ	1,052,836	1,185,705	-	2,238,541
	ድምር	335,555,377	292,205,155	20,135,608	647,896,140

ለ2004 በጀት ዘመን ለክልል መስርያ ቤቶች የተደለደለ መደበኛ በጀት

www.abyssinialaw.com

ተ/ቁ	የመስሪያ ቤት ስም	የፀደቀ በጀት		
		ለደመወዝና ጥቅማ ጥቅሞች	ለስራ ማስኬጃ	ድምር
1	ክልል ምክር ቤት ጽ/ቤት	2,348,478	2,536,597	4,885,075
2	ርእሰ መስተዳድር ጽ/ቤት	3,204,863	10,768,806	13,973,669
	ምስራቃዊ ዞን መስተዳድር	965,622	1,173,566	2,139,188
	ደቡብ ምስራቅ ዞን መስተዳድር	1,183,170	1,193,236	2,376,406
	ደቡባዊ ዞን መስተዳድር + ልማት ኮሪደር	2,415,815	1,793,500	4,209,315
	ማእከላዊ ዞን መስተዳድር	1,195,680	1,515,488	2,711,168
	ሰሜን ምዕራብ ዞን መስተዳድር	1,155,078	1,336,531	2,491,609
	ምዕራባዊ ዞን መስተዳድር + ልማት ኮሪደር	3,530,946	1,852,719	5,383,665
3	ዋና ኦዲተር ጽ/ቤት	4630439	3454323	8084762
4	የሴቶች ጉዳይ ቢሮ	1,645,855	1,587,749	3,233,604
5	ፍትሕ ቢሮ	3,002,548	2,210,483	5,213,031
6	ጠቅላይ ፍርድ ቤት እና ከፍተኛ ፍርድ ቤቶች	10,088,961	4,705,302	14,794,263
7	ፖሊስ ኮሚሽን	27,062,894	14,838,010	41,900,904
8	ፀረ ሙስናና ስነ ምግባር ኮሚሽን	2,145,608	2,134,941	4,280,549
9	ቃዲ ቤት ፍርዲ	318,560	-	318,560
10	ፀጥታና አስተዳደር ቢሮ	2,297,854	7,345,092	9,642,946
	➢ መቀሌ ማረምያ ቤት	4,782,958	6,661,642	11,444,600
	➢ አክሱም ማረምያ ቤት	3,509,057	1,456,512	4,965,569
	ዓዲግራት ማረምያ ቤት	3,125,691	1967,542	5,093,233
	ማይጨው ማረምያ ቤት	2,392,714	2,012,536	4,405,250
	ሽሬ ማረምያ ቤት	2,824,515	3,115,710	5,940,225
	➢ ጣፌ ማረምያ ቤት	2,700,225	1,836,416	4,536,641
	➢ ሑመራ ማረምያ ቤት	3,026,407	2,154,604	5,181,011
	➢ ውቅሮ ማረምያ ቤት	252,787	1,265,580	1,518,367
	➢ ዓድዋ ማረምያ ቤት	126,393	1,743,843	1,870,236
11	ውቅሮ የፍትሕ አካላት ማሰልጠኛ ተቋም	857,473	4,121,597	4,979,070

ተ/ቁ	የመስሪያ ቤት ስም	የፀደቀ በጀት		
		ለደመወዝና ጥቅማ ጥቅሞች	ለስራ ማስኬጃ	ድምር
12	ፕላንና ፋይናንስ ቢሮ	4,668,687	4,894,400	9,563,087
13	የመንግስት ኮምዩኒኬሽን ቢሮ	3,251,735	5,285,081	8,536,816
14	ሲቪል ሰርቪስ ቢሮ	4,646,773	4,190,063	8,836,836
15	የስራ አመራር ኢንስቲትዩት	2,261,396	1,610,937	3,872,333
16	የገቢዎች ልማት ኤጀንሲ	2,272,932	1,812,340	4,085,272
17	የመገናኛ ብዙሃን ኤጀንሲ	2,478,962	4,435,037	6,913,999
18	ሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ	4,015,091	1,431,431	5,446,522
19	ግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ	12,464,334	15,550,059	28,014,393
20	ምርምር ኢንስቲትዩት + ምርምር ማእከላት	11,047,423	4,202,141	15,249,564
21	ሕ/ስ/ማሕበራት ኤጀንሲ	2,589,134	914,100	3,503,234
22	የአከባቢ ጥበቃና መ/አስ/ ኤጀንሲ	2,138,857	1,301,154	3,440,011
23	ውሃ ሃብት ቢሮ	8,914,014	7,943,500	16,857,514
24	መዓድንና ኤነርጂ ኤጀንሲ	1,376,888	1,454,298	2,831,186
25	ከተማ ልማት፣ ንግድና ኢንዳስትሪ ቢሮ	7,217,436	4,273,539	11,490,975
26	ባህልና ቱሪዝም ኤጀንሲ	3,091,566	3,917,570	7,009,136
27	ኮንስትራክሽንና መንገድ ትራንስፖረት ቢሮ	5,743,514	3,797,428	9,540,942
28	የቤቶች ልማት ኤጀንሲ	11,556,042	3,050,478	14,606,520
29	ትምህርት ቢሮ	6,147,345	20,492,855	26,640,200
	➢ ዓድዋ መምህራን ኮሌጅ	5,407,735	3,750,161	9,157,896
	➢ ዓብዪ ዓዲ መምህራን ኮሌጅ	6,461,014	3,994,670	10,455,684
	➢ መቀሌ መርሃ እውራን አዳሪ ት/ቤት	380,152	577,506	957,658

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ተ/ቁ	የመስሪያ ቤት ስም	የፀደቀ በጀት			
		ለደመወዝና ጥቅማ ጥቅሞች		ለስራ ማስኬጃ	ድምር
30	የቴክኒክና ሞያ ስልጠና ቢሮ +ማሰልጠኛ ማእከላት	62,345,087	60,160,630	820,786	123,326,503
31	ወጣቶችና ስፖርት ቢሮ	2,834,149	7,259,366	-	10,093,515
32	ጤና ጥበቃ ቢሮ	7,450,068	8,636,508	-	16,086,576
	➢ ዓዲግራት ሆስፒታል	6,681,529	2,512,104	3,499,524	12,693,157
	➢ ሽሬ (ስሑል) ሆስፒታል	5,296,109	2,830,356	1,860,200	9,986,665
	1. አላማጣ ሆስፒታል	3,322,894	1,945,392	1,066,000	6,334,286
	1. ኲሓ ሆስፒታል	3,689,980	909,570	946,050	5,545,600
	2. ለምለም ካርል ሆስፒታል	5,582,284	2,243,566	1,514,600	9,340,450
	3. መቀሌ ሆስፒታል	8,277,648	4,021,661	3,191,870	15,491,179
	4. ሑመራ ሆስፒታል	5,665,595	3,031,354	1,315,000	10,011,949
	5. መዓረግ ሆስፒታል	3,813,776	1,654,085	518,000	5,985,861
	6. ዓብዪ ዓዲ ሆስፒታል	3,847,355	1,389,992	913,500	6,150,847
	7. ዓድዋ ሆስፒታል	4,230,422	2,021,348	1,072,000	7,323,770
	8. ቅ/ማርያም ሆስፒታል	6,399,500	2,741,796	2,851,728	11,993,024
	9. ውቅሮ ሆስፒታል	3,774,184	1,646,885	566,350	5,987,419
33	ሰራተኛና ማሕበራዊ ጉዳይ ቢሮ	2,370,340	4,353,764	-	6,724,104
34	የእርሻ ምርት ገበያ ፕሮመሽን ኤጀንሲ	1,052,836	1,185,705	-	2,238,541
	ድምር	335,555,377	292,205,155	20,135,608	647,896,140

www.abyssinialaw.com

ን2004 በጀት ዓመት ንክልል ኣብያተ ፅዮ ዝተደልደለ ካፒታል በጀት

ተ/ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
1	ቢሮ ንግዲ ኢንዳስትርን ከ/ልምዓትን				
	ምድላው ፕላን ከተማታት	17,000,000			17,000,000
	ንሽልማት ሓርበኛታት ልምዓት	1,500,000			1,500,000
	ስልጠና ንደ/ኣ/ን/ት	3,179,250			3,179,250
	ንሽልማት ደ/ኣ/ን/ት	261,647			261,647
	ኣብ መሬት ምልማዕ ንኣውቶሜትድ ዳታ ቤዝ፣ ምሕደራ መሬት፣ ጂኣይ ኤስ፣ ኣይትን ሰርቨይንግን ስልጠና	447,010			447,010
	ንስልጠና ኣብ ስራሕቲ ፅሬትን ፅባቐን ሞዴላት ንምፍጣር	463,880			463,880
	ናይ ንግዲ ዝምልከት ኣብ ኣረኣእያን ስነምግባርን፣ ኣይቲ፣ ናይ ንግዲ ምዝገባን ፍቓድን ኣመልኪቱ ዝወሃብ ስልጠና	424,821			424,821
	ኣብ 20 ዕሽል ከተማታት ዘለዉ ሰብ ሞያን ሓለፍትን ንምስልጣን	1,416,000			1,416,000
	ኣብ ወፃእን ውሽጢ ዓድን ኢንቨስትመንት ፎረም መክያድ	1,307,392			1,307,392
	ኢንቨስትመንት ሊያዘን ኦፊስ ፕሮጀክት ኣብ ኣዲስ ኣበባ	380,000			380,000
	ድምር	26,380,000			26,380,000
2	ቢሮ ኮንስትራክሽንን መ/ትራንስፖርት				
	ወረዳ ናዕዴር ዓዴት ምም/ር ቤት ፅሕፈት ህንፃ	270,000			270,000
	ወረዳ ፀገዴ ምም/ር ቤት ፅሕፈት ህንፃ	3,200,000			3,200,000
	ኤጀንሲ መራኸብቲ ሓፋሽ ቀዳማይን ካልኣይን ምዕራፍ ህንፃ	10,000,000			10,000,000
	ክልል ቤት ምኽሪ ህንፃ	15,000,000			15,000,000

ተ/ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
	ኣብ ኮምፐሌክስ ህንፃ ናይ መካይን መዕለሊ፣ ላቫጆ፣ ሳይት ምምልኻዕን መስመር ስልኪ ምዝርጋሕን	500,000			500,000
	ናይ ፖሊስ ካምፕ ትሕጃ ምልቃቕ	45,000			45,000
	G+3 ህንፃ ምምሕዳር ዞባ ምዕራብ	5,055,790			5,055,790
	ቢሮ ትምህርቲ ህንፃ	4,500,000			4,500,000
	ዓድዋ T.V.E.T ህንፃ	3,600,000			3,600,000
	ኮረም T.V.E.T ህንፃ	3,600,000			3,600,000
	እንትጮ T.V.E.T ህንፃ	1,740,244			1,740,244
	ሽረ ፖሊ. ቴክኒክ	1,740,244			1,740,244
	ቢሮ ሕርሻ ሽንቲ ቤት ስራሕ	650,000			650,000
	ቢሮ ሕርሻ ጋራዥ ስራሕቲ	500,000			500,000
	ስሑል ሆስፒታል ፅገና ስራሕቲ	617,131			617,131
	ናይ ፌናርዋ ጥዕና ጣብያ ህንፃ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም(MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	950,000			950,000
	መቐለ ICT ቢዝነስ ኢንኩቤሽን ሴንተር ህንፃ ስራሕ	1,500,000			1,500,000
	ዕጣኖን ዓዲ ፈረጅን ክልተ 1ይ ብርኪ ቤት ት/ቲ ህንፃ ስራሕ (ወልቃይት)፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	1,000,000			1,000,000
	ነዊን ማይ ዳጉሻን 2ተ 1ይ ብርኪ ቤ/ት/ቲ (ፀለምቲ)፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	800,000			800,000

www.abyssinialaw.com

ተ/ ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
	ንዌብ ሳይት ምኽፋት	100,000			100,000
	ነባር መንገዲታት ስራሕ	53,657,790			53,657,790
	መፅናዕትን ዲዛይንን ሓድሽ መንገዲ	15,000,000			15,000,000
	ሱፐር ቪዥን	3,000,000			3,000,000
	ምዋንኻር ኣጉላዕ መሰልጠኒ	1,800,000			1,800,000
	ዘይተኸፍለ ካሕሳ ነባር መንገድታት	10,000,000			10,000,000
	ድምር	138,826,199			138,826,199
3	**ቢሮ ትምህርቲ**				
	ንኡ-ክላስ ትምህርቲ ንምሃብ ኣብ ዓድዋ መምህራን ኮሌጅ ዳግም ዝስልጥና መምህራን፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	700,000			700,000
	ንኣባፅሕ ትምህርቲ ዘሰልጥኑ ስልጠና ንምሃብ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	483,860			483,860
	ንዝተበላሸዋ ፕላዝማ መለዋወጢ መዐደጊ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	1,016,561			1,016,561
	250 ፕላዝማ መትከልን ኔት ዎርክ መዘርግሕን፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	4,750,000			4,750,000
	ኣብ 55 2ይ ብርኪ ኣብያተ ትም/ቲ V-SAT መትከሊ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	6,670,000			6,670,000

ተ/ ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
	ን32ይ ብርኪ ኣብያተ ትምህርቲ 2040 ኮምፒተራት መዐደጊ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	2,000,000			2,000,000
	ትራንስሚተር 100 ኪሎ ዋት ናይ ሬድዮ ግዝኢት	14,200,000			14,200,000
	ንፈነወ ትም/ቲ ብሬድዮ ስትድዮ ማተርያል መግዝኢ መትከልን	1,000,000			1,000,000
	ነቲ ሓድሽ ቢሮ ናውቲ መዐደጊ	5,000,000			5,000,000
	ነቲ ሓድሽ ቢሮ ኔት ዎርክ መዘርግሒ	1,000,000			1,000,000
	ፌስቲቫል ትምህርቲ ንምክያድ	1,500,000			1,500,000
	ኤዲቲንግ መሽን ምዕዳግ	412,000			412,000
	ገምጋማዊ ስልጠና፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	3,016,140			3,016,140
	ዳግም ሕትመት መፃሕፍቲ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	21,800,000			21,800,000
	ንመሰረታዊ ትምህርቲ (UNICEF)		3,460,000		3,460,000
	ድምር	63,548,561	3,460,000		67,008,561
4	**ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ**				
	ውዕሊታዊ ዓቕሚ ክትትልን ገምጋምን	150,000			150,000
	ህንፀት ልምዓታዊ ሰራዊት	350,000			350,000
	መሰረታዊ ለውጢ ዝድግፍ ሶፍት ዌር መዐደጊ	500,000			500,000
	ስርዓታዊ ለውጢ መተኣታተዊ (BSC, Charter mark, BPR)	1,000,000			1,000,000
	ወረዳ ፈፀምቲ መምሃሪ	2,441,026			2,441,026
	ስልጠና ፈንድ	5,000,000			5,000,000
	ድምር	9,441,026			9,441,026

ተ/ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
5	ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጂን				
	ምቕራፅ ዳታ ቤዝ ሳይንስን ቴክኖሎጂን	202,000			202,000
	ምትእትታው ካብ ቁራን ናይ ሓባር መንበሪ ትካላትን ዝፍልፍል ርስሓትን ተረፈ ምህርትን ናብ ጥቕሚ ዝቕይር ቴክኖሎጂ	150,000			150,000
	ምፍብራክ ናሙና ውፅኢት ምርምር ሳይንስን ቴክኖሎጂን	120,000			120,000
	ምጥንኻርን ምትብባዕን ምርምርን ምዕባለን ሳይንስን ቴክኖሎጂን	100,000			100,000
	ድምር	572,000			572,000
6	ቢሮ ሓለዋ ጥዕና				
	ህንፀት ኣክሱም ሆስፒታል	2,500,000			2,500,000
	ምስፍሕፋሕ 40 ጣብያታት ጥዕና፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	1,156,000			1,156,000
	ህንፀት ሽራሮ ዲስትሪክት ሆስፒታል (ንቫት ወፃኢ)	1,200,000			1,200,000
	ንዓዲግራት ሆስፒታል ሪተንሽን	60,000			60,000
	ዓድዋ ሆስፒታል ሪተንሽን ክፍሊት	30,000			30,000
	ፅገናን ምስፍሕፋሕን ውቕሮ ሆስፒታል	450,000			450,000
	ንሳኒቴሽንን ሃይጅንን (UNICEF)		970,000		970,000
	ምምሕያሽ ጥዕና ሕ/ሰብ (Italy)		24,900,000		24,900,000
	ኤች ኣይቪ ኤድስ(UNICEF & UNFPA)		1,390,000		1,390,000
	ስነተዋልዶ ጥዕና (UNFPA)		1,650,000		1,650,000
	ጥዕና ኣዴታትን ህፃናትን (UNICEF)		6,480,000		6,480,000
	ድምር	5,396,000	35,394,000		40,786,000

ተ/ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
7	ኢንስቲትዩት ኣመራርሓ ስራሕ				
	ግዝኢት ውሽጢ ናውቲ መሰልጠኒ ማእኸል	3,161,673			3,161,673
	ዕገና ላይብረሪ ን መምሃሪ ክፍሊታተን	491,232			491,232
	ድምር	**3,652,905**			**3,652,905**
8	ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ				
	ሚዲያ ፍርያት ቴሌቪዥን	39,500,000			39,500,000
9	ቢሮ ማይ ሃፍቲ				
	ንስልጠና ፕሮጀክት	285,103			285,103
	ንመጻርግቲ	15,192,538			15,192,538
	ንመስተ ማይ ከተማታት	114,551,175			114,551,175
	ንገፀር ወረዳታት ቀረብ መስተ ማይ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	231,000,000			231,000,000
	ንመስኖ ፕሮጀክት፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	440,000,000			440,000,000
	ንጃይካ መጻርግቲ በጀት	11,301,184			11,301,184
	ገፀር መስተ ማይን ሳኒቴሽንን (ADB)		3,490,000		3,490,000
	ገፀር መስተ ማይ (UNICEF)		2,440,000		2,440,000
	ቀረብ መስተ ማይ ፕሮጀክት (Japan)		14,650,000		14,650,000
	ቀረብ መስተ ማይን ሳኒቴሽንን (IDA)			9,500,000	9,500,000
	ቀረብ መስተ ማይን ሳኒቴሽንን (DIFID)		5,590,000		5,590,000
	ድምር	**812,330,000**	**26,170,000**	**9,500,000**	**848,000,000**
10	ኤጀንሲ ባህልን ቱሪዝምን				
	ዕገና 7 ሓድግታት	624,309			624,309
	ህንፀት ሙዝየም ኣብ 6 ሓድግታት	969,644			969,644
	ዕገናን ህንፀት ሙዝየም ኣቡነ ሳሙኤል ቆየፃ	402,623			402,623
	ድምር	**1,996,576**			**1,996,576**

ተ/ ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
11	ቢሮ ፀጥታን ምምሕዳርን				
	ስልጠና 60 ሓደሽቲ ፖሊሳት	858,381			858,381
	ዓዲግራት መብራህቲ ናይ ቢሮ ኣቁሑት መንበሪ ዋርድያታት ምምላእ	300,000			300,000
	ድምር	1,158,381			1,158,381
12	ኮሚሽን ፖሊስ				
	ስልጠና 800 ሓደሽቲ ምልምል ፖሊስን ፍሉይ ሓይሊን	8,410,397			8,410,397
	ፅገና ሕድሳት መሰልጠኒ ኹሓ	2,719,750			2,719,750
	ስልጠና 100 ፖሊስ ኦፍሰራት	905,000			905,000
	ድምር	12,035,147			12,035,147
13	ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ				
	ህንፃ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ	1,000,000			1,000,000
14	ቢሮ መናእሰይን ስፖርትን				
	ማይጨው ኣትሌቲክስ መንደር ሽንቲ ቤት መስርሒ	94,637			94,637
	ማይጨው ኣትሌቲክስ መንደር ሓፁር መስርሒ	268,565			268,565
	ናውቲ መዘናግዒ መናእሰይ 16 ወረዳታት	300,000			300,000
	መላእ ፀወታታት ኢትዮጲያ	2,000,000			2,000,000
	ክረምታዊ ወፍሪ ተምሃሮ ዩኒቨርሲቲ	2,000,000			2,000,000
	ልምዓት መናእሰይ (UNICEF)		880,000		880,000
	ድምር	4,663,202	880,000		5,543,202
15	ቢሮ ትልምን ፋይናንስን				
	ንክልልና ግልጋሎት ዝህባ ግዝኢት መካይን	60,000,000			60,000,000
	ንዝተፈላለዩ መፅናዕትታት	2,440,838			2,440,838
	ንንብረት ምምሕዳር ዝጠቅም ሶፍት ዌር	150,000			150,000
	ድምር	62,590,838			62,590,838

ተ/ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
16	**ቢሮ ሕርሻን ገፀር ልምዓትን**				
	ህንፀት ማእከል ላባራቶሪ ሓ/ጥ/እንስሳ	3,000,000			3,000,000
	ፕሮጀክት ምጥያሽ ማእከል መዕቆብን ምርባሕን በጋይት ከፍቲ፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	9,971,868			9,971,868
	ህንፀት ልምዓታዊ ሰራዊት ካብ ዞባ ክሳብ ጣብያ ሕ/ሰብ	5,000,000			5,000,000
	ንዝተፈላለዩ ክኢላታት ስልጠና	173,469			173,469
	ንዝተፈላለዩ ክኢላታት ስልጠና፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	175,281			175,281
	ማይ ዑደት መስተኻኸሊ	250,000			250,000
	ኤሌክትሪክ መዘርግሒ	400,000			400,000
	ቀረብ እታወታተን ፍርያት ሕርሻን ዕደጋን፣ ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ	30,510,000			30,510,000
	ልምዓት ሓለዋን ኣጠቓቕማ ተፈጥሮ ሃፍቲ	3,693,600			3,693,600
	ንሕርሻ ሴክተር ዝድግፍ ፕሮግራም (ASSP) (ADB)		10,330,000	3,160,000	13,490,000
	ቅድመ መጠንቀቕታን ድልውነትን (UNICEF)		280,000		280,000
	ድምር	**53,174,218**	**10,610,000**	**3,160,000**	**66,944,218**
17	**ኢንስቲትዩት ምርምር ሕርሻ**				
	ንመቐለ ንዝተፈላለዩ ሕርሻ ምርምር	800,000			800,000
	ንኣበርገለ ንዝተፈላለዩ ሕርሻ ምርምር	1,562,513			1,562,513
	ንኣክሱም ንዝተፈላለዩ ሕርሻ ምርምር	500,000			500,000
	ንማይ ፀብሪ ንዝተፈላለዩ ሕርሻ ምርምር	500,000			500,000
	ንሑመራ ንዝተፈላለዩ ሕርሻ ምርምር	1,500,000			1,500,000
	ንኣላማጣ ንዝተፈላለዩ ሕርሻ ምርምር	600,000			600,000
	ንመካናይዜሽን ንዝተፈላለዩ ሕርሻ ምርምር	100,000			100,000
	ድምር	**5,562,513**			**5,562,513**

ተ/ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል			
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ድምር
18	**ኤጀንሲ መዓድንን ኢነርጅን**				
	ናይ ሃገርና ክልላት ኣብ ትግራይ ንዝግበር ተሞክሮ ልውዉጥን ምኽክርን ጉባኤ	399,472			399,472
	ሓፀርቲ ስልጠናታት	1,420,341			1,420,341
	ፅንዓትን ምስፍሕፋሕን ቴክኖሎጂታት ኢነርጂ ባዮ ጋዝ ብስድራ ቤት ምትእትታው	2,947,848			2,947,848
	ንቀረብ መስተ ማይን ኢነርጂን መዳርግቲ በጀት	444,778			444,778
	ድምር	5,212,439			5,212,439
19	**ኤጀንሲ ሓ/ከባብን ምም/ር መሬትን**				
	ገምጋማዊ ስልጠና	735,904			735,904
	ብወረዳ ብርኪ ዝካየድ ናይ መሬት ምም/ርን ሓለዋ ከባብን ስልጠና	2,000,000			2,000,000
	ድምር	2,735,904			2,735,904
20	**ኤጀንሲ ሕ/ስ/ማሕበራትን ልምዓት ዕዳጋን**				
	ማቺግ ፈንድ	692,154			692,154
21	**ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን**				
	ንኣረጋውያን፣ ህፃናትን ኣካል ጉዳኣትን ትኹረት ገይሩ ዝሕግዝ ገባሪ ሰናይ ዝውዕል መዳርግቲ በጀት	3,566,000			3,566,000
	ምፍላጥ ስነ ፆታን መሰል ህፃናትን (UNICEF)		680,000		680,000
	ድምር	3,566,000	680,000		4,246,000

ተ/ቁ	ሽም	በጀት ፍልፍል				
		ግምጃ ቤት	ሓገዝ	ልቓሕ	ውሽጢ ኣታዊ	ድምር
22	ቢሮ ት.ስ.ቴ.ሙ					
	ን2 መሰልጠኒ ትካላት ሕድሳት	2,800,000				2,800,000
	ንመቐለ ጥዕና ሳይንስ ህንፃ መስፋሕፍሒ				1,500,000	1,500,000
	ንመቐለ SDC ህንፃ መስፋሕፍሒ				2,400,000	2,400,000
	ን 22 ማዕሽላት ማሽን ዕድጊት	58,609,261				58,609,261
	2 ማእሽላትፈርንቸር ዕድጊት	996,000				996,000
	መምህራን ስልጠና	1,500,000				1,500,000
	ቴክኖለጂ ንምትሕልላፍ ስልጠና	1,500,000				1,500,000
	ዘይስሩዕ ስልጠና	20,520,000				20,520,000
	coc ስልጠና	800,000				800,000
	ኮረም SDC መሽን መዐደጊ				350,000	350,000
	ማይጨዉ ቴክኒክ ኮሌጅመኪና ዕድጊት				400,000	400,000
	ንግስተ ሳባ TVET ማሽን ዕድጊት				500,000	500,000
	ድምር	86,725,261			5,150,000	91.875.261
	ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ					
23	ስነ ዖታን መሰል ህፃናትን (UNICEF)		970,000			970,000
	ሓፈሻዊ ድምር	1,340,759,324	78,164,000	12,660,000	5,150,000	1,436,733,324

www.abyssinialaw.com

ለ2004 የበጀት ዘመን ለክልል መስርያ ቤቶች የካፒታል በጀት ድልድል

ተ. ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
1	የከተማ ልማት ንግድና ኢንዳስትሪ ቢሮ				
	የከተሞች ፕላን ማዘጋጀት	17,000,000			17,000,000
	ለልማት አርበኞች ሽልማት	1,500,000			1,500,000
	ለጥቃቅንና አነስተኛ ስልጠና	3,179,250			3,179,250
	ለጥቃቅንና አነስተኛ ሽልማት	261,647			261,647
	በመሬት ማልማት ለኣውቶሜትድ ዳታ ቤዝ፣ መሬት አስተዳደር፣ ጂአይ ኤስ፣ ኣይትና ሰርቨይንግ ስልጠና	447,010			447,010
	በከተሞች ንፅሕናና ውበት ሞዴሎች ለመፍጠር ስልጠና መስጠት	463,880			463,880
	ንግድ በሚመለከት በአመለካከት ስነምግባር፣ ኣይቲ፣ የንግድ ምዝገባና ፈቃድ አስመልክቶ የሚሰጥ ስልጠና	424,821			424,821
	በ20 ታዳጊ ከተሞች ያሉትን ባለሞያዎችና ሐላፊዎች ለማሰልጠን	1,416,000			1,416,000
	በአገር ውስጥና ውጪ አገር የኢንቨስትመንት ፎረም ለማካሄድ	1,307,392			1,307,392
	ለኣዲስ አበባ የኢንቨስትመንት ሊያዘን ኦፊስ (ፕሮጀክት ኦፊስ)	380,000			380,000
	ድምር	26,380,000			26,380,000
2	የኮንስትራክሽንና መ/ትራንስፖርት ቢሮ				
	ለናዕዴር ዓዲት ወረዳ ኣስተዳደር ፅሕፈት ቤት ህንፃ ግንባታ	270,000			270,000
	ወረዳ ለፀገዴ አስተዳደር ፅሕፈት ቤት ህንፃ ግንባታ	3,200,000			3,200,000
	ለመገናኛ ብዙሀን ኤጀንሲ አንደኛና ሁለተኛ ምዕራፍ ህንፃ ግንባታ	10,000,000			10,000,000
	ለክልል ምክር ቤት ህንፃ ግንባታ	15,000,000			15,000,000

ተ.ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
	በኮምፕሌክስ ህንፃ የመኪኖች መጠለያ፣ ላቫጅ፣ ሳይት ማስዋብና የስልክ መስመር ለመዘርጋት	500,000			500,000
	የፖሊስ ካምፕ ሪተንሽን መልቀቅ	45,000			45,000
	G+3 የምእራብ ዞን መስተዳድር ጽ/ቤት	5,055,790			5,055,790
	የትምህርት ቢሮ ህንፃ	4,500,000			4,500,000
	ዓድዋ T.V.E.T ህንፃ	3,600,000			3,600,000
	ኮረም T.V.E.T ህንፃ	3,600,000			3,600,000
	እንትጮ T.V.E.T ህንፃ	1,740,244			1,740,244
	ሽረ ፖሊ ቴክኒክ	1,740,244			1,740,244
	ለግብርና ቢሮ ሽንቲ ቤት መስርያ	650,000			650,000
	ለግብርና ቢሮ ጋራዥ መስርያ	500,000			500,000
	ለስሑል ሆስፒታል ጥገና	617,131			617,131
	የፊናርዋ ጤና ጣብያ ህንፃ፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	950,000			950,000
	መቐለ ICT ቢዝነስ ኢንኩቤሽን ሴንተር ህንፃ ግንባታ	1,500,000			1,500,000
	ዕጣኖና ዓዲ ፈረጅ ሁለት 1ኛ ደረጃ ት/ቤት ህንፃ ግንባታ (ወልቃይት)፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	1,000,000			1,000,000
	ነዊንና ማይ ጻጉሻ ሁለት 1ኛ ደረጃ ት/ቤት ህንፃ ግንባታ (ፀለምቲ)፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	800,000			800,000

ተ.ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
	ዌብ ሳይት ለመክፈት	100,000			100,000
	ለነባር መንገዶች ግንባታ	53,657,790			53,657,790
	ጥናትና ዲዛይን ለአዳዲስ መንገዶች	15,000,000			15,000,000
	ሱፐር ቪዥን	3,000,000			3,000,000
	ኣጉላዕ ማሰልጠኛ ማእከል ለማጠናከር	1,800,000			1,800,000
	ያልተከፈለ የመሬት ካሳ ነባር መንገዶች	10,000,000			10,000,000
	ድምር	138,826,199			138,826,199
3	ትምህርት ቢሮ				
	ለኦ-ክላስ ትምህርት ለመስጠት በዓድዋ መምህራን ኮሌጅ ገብተው ዳግም ለሚሰለጥኑ መምህራን ለስልጠና፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	700,000			700,000
	ለእድሜ ለደረሱ ለሚያስተምሩ ስልጠና ለመስጠት፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	483,860			483,860
	ለተበላሹ ፕላዝማዎች መለዋወጫ መግዣ፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	1,016,561			1,016,561
	250 ፕላዝማ ለመትከልና ኔት ዎርክ ለመዘርጋት፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	4,750,000			4,750,000
	በ55 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች V-SAT ለመትከል፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	6,670,000			6,670,000

www.abyssinialaw.com

ተ.ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
	ለ2ኛ ደረጃ ት/ቤቶች 2040 ኮምፒተሮች መግዣ፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	2,000,000			2,000,000
	100 ኪሎ ዋት የሬድዮ ትራንስሚተር ለመግዛት	14,200,000			14,200,000
	የሬድዮ ትምህርት ስርጭት ስትድዮ ማተርያል መግዣና ለመትከያ	1,000,000			1,000,000
	ለአዲሱ ቢሮ ፈርኒቸር ምግዣ	5,000,000			5,000,000
	ለአዲሱ ቢሮ ኔት ዎርክ ለመዘርጋት	1,000,000			1,000,000
	የትምህርት ፌስቲቫል ለማካሄድ	1,500,000			1,500,000
	ኤዲቲንግ መሽን መግዣ	412,000			412,000
	ለመምህራን ግምገማና ስልጠና፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	3,016,140			3,016,140
	ለመፃሕፍት ዳግም ሕትመት፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	21,800,000			21,800,000
	ለመሰረታዊ ትምህርት (UNICEF)		3,460,000		3,460,000
	ድምር	63,548,561	3,460,000		67,008,561
4	ሲቪል ሰርቪስ ቢሮ				
	ለአቅም ውጤታማነት ክትትልና ግምገማ	150,000			150,000
	ለልማታዊ ሰራዊት ኣቅም ግንባታ	350,000			350,000
	መሰረታዊ ለውጥ የሚደግፍ ሶ/ዌር መግዣ	500,000			500,000
	ለስርዓታዊ ለውጥ ግብኣቶች (BSC, Caharter mark, BPR)	1,000,000			1,000,000
	ለወረዳ አግራር አካላት ማስተማርያ	2,441,026			2,441,026
	ስልጠና ፈንድ	5,000,000			5,000,000
	ድምር	9,441,026			9,441,026

www.abyssinialaw.com

ተ.ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
5	ሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ				
	ለሳይንስና ቴክኖሎጂ ዳታ ቤዝ ለመቅረፅ	202,000			202,000
	ከቁራና ከጋራ መኖርያ ቤቶች የሚመነጭ ቆሻሻና ተረፈ ምህርት ወደ ጥቅም የሚቀይር ቴክኖሎጂ ለማስተዋወቅ	150,000			150,000
	ምፍብራክ ናሙና ውፅኢት ምርምር ሳይንስን ቴክኖሎጂን	120,000			120,000
	ምጥንኻርን ምትብባዕን ምርምርን ምዕባለን ሳይንስን ቴክኖሎጂን	100,000			100,000
	ድምር	572,000			572,000
6	ጥዕና ጥበቃ ቢሮ				
	የአክሱም ሆስፒታል ግንባታ	2,500,000			2,500,000
	40 ጤና ጣብያዎች ለማስፋፋት፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	1,156,000			1,156,000
	የሽራሮ ዲስትሪክት ሆስፒታል ግንባታ (ለኘት ክፍያ)	1,200,000			1,200,000
	ለዓዲግራት ሆስፒታል ሪተንሽን	60,000			60,000
	ለዓድዋ ሆስፒታል ሪተንሽን	30,000			30,000
	ለውቅሮ ሆስፒታል ለጥገናና ማስፋፋት	450,000			450,000
	ለሳኒቴሽንና ሃይጅን (UNICEF)		974,000		974,000
	የሕ/ሰብ ጤና ማሻሻያ (Italy)		24,900,000		24,900,000
	ኤች ኣይቪ ኤድስ(UNICEF & UNFPA)		1,390,000		1,390,000
	ስነተዋልዶ ጤና (UNFPA)		1,650,000		1,650,000
	ለህፃናትና ወላጆች ጤና (UNICEF)		6,480,000		6,480,000
	ድምር	5,396,000	35,394,000		40,790,000

ተ.ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
7	**የስራ አመራር ኢንስቲትዩት**				
	ለማሰልጠኛ ማእከሉ ቁሳቁስ መግዣ	3,161,673			3,161,673
	ለላይብረሪና ማስተማርያ ክፍሎች ጥገና	491,232			491,232
	ድምር	**3,652,905**			**3,652,905**
8	**ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ**				
	ለቴሌቪዥን ሚዲያ እቃዎች	39,500,000			39,500,000
9	**ውሃ ሃብት ቢሮ**				
	ለስልጠና ፕሮጀክት	285,103			285,103
	ንማቺንግ ፈንድ	15,192,538			15,192,538
	ለከተሞች የመጠጥ ውሃ	114,551,175			114,551,175
	ለገጠር ወረዳዎች የመጠጥ ውሃ አቅርቦት፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	231,000,000			231,000,000
	ለመስኖ ፕሮጀክት፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	440,000,000			440,000,000
	ለጃይካ ማቺንግ ፈንድ በጀት	11,301,184			11,301,184
	ለገጠር መጠጥ ውሃና ሳኒቴሽን (ADB)		3,490,000		3,490,000
	ለገጠር መጠጥ ውሃ (UNICEF)		2,440,000		2,440,000
	የመጠጥ ውሃ አቅርቦትፕሮጀክት (Japan)		14,650,000		14,650,000
	የመጠጥ ውሃ አቅርቦትና ሳኒቴሽን (IDA)			9,500,000	9,500,000
	የመጠጥ ውሃ አቅርቦትና ሳኒቴሽን (DIFID)		5,590,000		5,590,000
	ድምር	**812,330,000**	**26,170,000**	**9,500,000**	**836,000,000**
10	**የባህልና ቱሪዝም ኤጀንሲ**				
	የ7 ጥንታዊ ቅርሶች ጥገና	624,309			624,309
	ሙዝየም ግንባታ በ 6 ጥንታዊ ቅርሶች	969,644			969,644
	ኣቡነ ሳሙኤል ቆየፃ የሙዝየም ግንባታና ጥገና	402,623			402,623
	ድምር	**1,996,576**			**1,996,576**

www.abyssinialaw.com

ተ. ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
11	ፀጥታና አስተዳደር ቢሮ				
	ለ60 አዳዲስ ፖሊሶች ስልጠና	858,381			858,381
	ለዓዲግራት ወሀኒ ቤት ለመብራት ለቢሮ እቃዎችና ለዘበኛ መኖርያ	300,000			300,000
	ድምር	1,158,381			1,158,381
12	ፖሊስ ኮሚሽን				
	ለ800 ኣዳዲስ ምልምል ፖሊስና ልዩ ሐይል ስልጠና	8,410,397			8,410,397
	ለኲሓ ማሰልጠኛ ጥገናና እድሳት	2,719,750			2,719,750
	ለ100ፖሊስ ኦፊሰሮች ስልጠና	905,000			905,000
	ድምር	12,035,147			12,035,147
13	ከፍተኛ ፍርድ ቤት				
	ለትግራይ ክልል ከፍተኛ ፊርድ ቤት ህንፃ ግንባታ	1,000,000			1,000,000
14	የወጣቶችና ስፖርት ቢሮ				
	ለማይጨው ኣትሌቲክስ መንደር ሽንቲ ቤት ማሰርያ	94,637			94,637
	ማይጨው ኣትሌቲክስ መንደር አጥር ማሰርያ	268,565			268,565
	ለ16 ወረዳዎች የወጣቶች ማዝናኛ እቃ መግዣ	300,000			300,000
	ለኢትዮጲያ መላ ጨዋታዎች	2,000,000			2,000,000
	የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ለክረምታዊ ዘመቻ	2,000,000			2,000,000
	ለወጣቶች ልማት(UNICEF)		880,000		880,000
	ድምር	4,663,202	880,000		5,543,202
15	ፕላንና ፋይናንስ ቢሮ				
	ለመኪኖች ግዢ	60,000,000			60,000,000
	ለተለያዩ ጥናቶች	2,440,838			2,440,838
	ንብረት ለማስተዳደር የሚጠቅም ሶፍት ዌር ግዢ	150,000			150,000
	ድምር	62,590,838			62,590,838

ተ.ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
16	**የግብርና ገጠር ልማት ቢሮ**				
	የእንስሳት ጤና ጥበቃ ላባራቶሪ ማእከል ግንባታ	3,000,000			3,000,000
	የከብቶች መጠለያና መራብያ ማቋቋምያ ማእከል፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	9,971,868			9,971,868
	ከዞን እስከ ቀበሌ ያለዉ ሕ/ሰብ ልማታዊ ሰራዊት ለመገንባት	5,000,000			5,000,000
	ለተለያዩ ባለሞያዎች ስልጠና	173,469			173,469
	ለተለያዩ ባለሞያዎች ስልጠና፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	175,281			175,281
	የውሃ ፓይፕ ማስተካከያ	250,000			250,000
	ለኤሌክትሪክ ዝርጋታ	400,000			400,000
	የግብአቶች አቅርቦትና የእርሻ ምርት ገበያ፣ ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት	30,510,000			30,510,000
	የልማት ጥበቃና የተፈጥሮ ሃብት ኣጠቃቀም	3,693,600			3,693,600
	ንእርሻ ሴክተር የሚደግፍ ፕሮግራም (ASSP) (ADB)		10,330,000	3,160,000	13,490,000
	ቅድመ ማስጠንቀቂያና ዝግጁነት (UNICEF)		280,000		280,000
	ድምር	**53,174,218**	**10,610,000**	**3,160,000**	**66,944,218**
17	**ምርምር የእርሻ ኢንስቲትዩት**				
	ለመቀሌ ምርምር ማእከል ለተለያዩ ለእርሻ ምርምር	800,000			800,000
	ለኣበርገለ ለተለያዩ ለእርሻ ምርምር	1,562,513			1,562,513
	ለኣክሱም ለተለያዩ ለእርሻ ምርምር	500,000			500,000
	ለማይፀብሪ ለተለያዩ ለእርሻ ምርምር	500,000			500,000
	ለሑመራ ለተለያዩ ለእርሻ ምርምር	1,500,000			1,500,000
	ለኣላማጣ ለተለያዩ ለእርሻ ምርምር	600,000			600,000
	ለመካናይዜሽን ለተለያዩ ለእርሻ ምርምር	100,000			100,000
	ድምር	**5,562,513**			**5,562,513**

www.abyssinialaw.com

ተ/ ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ			ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	
18	**የመዓድንን ኢነርጅን ኤጀንሲ**				
	የሁሉም ክልሎች በትግራይ ለሚደረግ ለተሞክሮ ልውዉጥና ምክክር ጉባኤ	399,472			399,472
	ለአጫጭር ስልጠናዎች	1,420,341			1,420,341
	ለጥናትና ማስፋፍያ የቴክኖሎጂ ኢነርጂ ባዮ ጋዝ በአባ ዎራ ደረጃ ማዳረስ	2,947,848			2,947,848
	ለመጠዋ ውሃ አቅርቦትና ኢነርጂ ማቺንግ ፊንድ	444,778			444,778
	ድምር	5,212,439			5,212,439
19	**የአካባቢ ጥበቃና መሬት አስተዳደር ኤጀንሲ**				
	ገም ጋማዊ ስልጠና	735,904			735,904
	በወረዳ ደረጃ ለሚካሄድ የመሬት አስተዳደርና የአከባቢ ጥበቃ ስልጠና	2,000,000			2,000,000
	ድምር	2,735,904			2,735,904
20	**የሕብረት ስራ ሓሕበራት ኤጀንሲ**				
	ማቺግ ፊንድ	692,154			692,154
21	**የሰራሕተኛ ማሕበራዊ ጉዳይ ቢሮ**				
	ለኣረጋውያን፣ ህፃናትና ኣካል ጉዳተኞች ትኩረት አድርጎ የሚያግዝ በጎ ኣድራጊ የሚውል ማቺንግ ፊንድ	3,566,000			3,566,000
	ስነ ያታና የህፃናት መብት ማስተዋወቅ (UNICEF)		680,000		680,000
	ድምር	3,566,000	680,000		4,246,000

ተ/ቁ	ስም	የበጀት ምንጭ				ድምር
		ግምጃ ቤት	እርዳታ	ብድር	ከውስጥ ገቢ	
22	ት.ስ.ቴ.ሙ ቢሮ					
	ነ6 ማሰልጠኛ ማእከላት እድሳት	2,800,000				2,800,000
	ለመቀሌ ጤና ሳይንስ ኮሌጅ ህንፃ ማስፋፍያ				1,500,000	1,500,000
	ለመቀሌ SDC ህንፃ ማስፋፍያ				2,400,000	2,400,000
	ለ22 ማሰልጠኛ ማእከላት ማሽን ግዢ	58,609,261				58,609,261
	ለ2 ማእከላት ፈርንቸር ግዢ	996,000				996,000
	ለመምህራን ስልጠና	1,500,000				1,500,000
	ስልጠና ቴክኖለጂ ለማስተላለፍ	1,500,000				1,500,000
	መደበኛ ያልሆነ ስልጠና	20,520,000				20,520,000
	COC ስልጠና	800,000				800,000
	ለኮረም SDC መሽን ግዢ				350,000	350,000
	ለማይጨዉ ቴክኒክ ኮሌጅ መኪና ግዢ				400,000	400,000
	ለንግስተ ሳባ TVET ማሽን ግዢ				500,000	500,000
	ድምር	86,725,261			5,150,000	91.875.261
23	የሴቶች ጉዳይ ቢሮ					
	ስነ ፆታና የህፃናት መብት (UNICEF)		970,000			970,000
ጠቅላላ ድምር		1,340,759,324	78,164,000	12,660,000	5,150,000	1,436,733,324

www.abyssinialaw.com

ተ/ ቁ	ሽም ገፀር ወረዳታት	ብቀመር ዝተመደበ በጀት	ንዝተፈለየ ዕላማ ንክውዕል ዝተመደበ በጀት			ሓፈሻዊ ድምር በጀት
			ንቆላ ኣበል	ንህንፀት ጣብያን ወረዳን ዘራኽብ መንገዲ (URRAP) (ንሽቶታት ልምዓት ሚለንየም (MDG) ንምዕዋት ብፌደራል መንግስቲ ፍሉይ ክትትል ዝግበረሉ)	ንኩናማን ኢሮብን ብሔረሰባት ዝተመደበ ካፒታል በጀት	
1	ገፀር ዓድዋ	37,897,563		9,590,000		47,487,563
2	ኣሕፈሮም	50,898,934		10,200,000		61,098,934
3	ቆላ ተምቤን	39,764,642		9,690,000		49,454,642
4	ላዕላይ ማይጨው	30,393,588		9,500,000		39,893,588
5	መረብ ለኽ	36,596,109		9,360,000		45,956,109
6	ናዕዴር ዓዴት	40,178,676		10,710,000		50,888,676
7	ታሕታይ ማይጨው	33,469,592		8,100,000		41,569,592
8	ጣንቋ ኣበርገለ	33,274,320		9,120,000		42,394,320
9	ወርዒ ለኽ	44,470,081		9,945,000		54,415,081
10	ኣፅቢ ወንበርታ	35,475,071		7,721,400		43,196,471
11	ኢሮብ	21,181,091		9,102,000	10,000,000	40,283,091
12	ጋንታ ኣፈሹም	34,424,907		8,406,000		42,830,907
13	ጉሎ መኸዳ	31,756,961		8,701,900		40,458,861
14	ሓውዜን	35,521,451		8,022,500		43,543,951
15	ክልተ ኣውላዕሎ	36,995,593		7,777,500		44,773,093
16	ሳዕስዕ ፃዕዳ እምባ	44,471,099		6,660,000		51,131,099
17	ኣስገደ ፅምብላ	44,741,716	3,729,475	8,850,000		57,321,191
18	ላዕላይ ኣድያቦ	38,690,564		10,245,000		48,935,564
19	መደባይ ዛና	37,612,750		7,499,900		45,112,650
20	ታሕታይ ኣድያቦ	34,818,249	7,749,535	8,325,000	1,500,000	52,392,784
21	ታሕታይ ቆራሮ	30,410,180		10,200,000		40,610,180
22	ፀለምቲ	41,785,670	8,541,150	7,030,000		57,356,820
23	ደጉዓ ተንቤን	34,541,588		7,030,000		41,571,588
24	እንደርታ	35,961,104		6,752,500		42,713,604
25	ሕንጣሎ ዋጅራት	43,137,105		8,425,000		51,562,105
26	ሳሓርቲ ሳምረ	36,832,258		10,712,000		47,544,258
27	እምባ ኣላጀ	35,270,052		9,690,000		44,960,052
28	ራያ ኣላማጣ	33,291,599		8,606,600		41,898,199
29	እንዳ መኾኒ	28,820,932		10,357,590		39,178,522
30	ኦፍላ	40,934,706		8,685,000		49,619,706
31	ራያ ዓዘቦ	38,279,742		7,925,400		46,205,142
32	ቃፍታ ሑመራ	48,472,166	11,519,014	7,770,000	1,500,000	69,261,180
33	ፀገዴ	42,132,476	9,900,921	9,600,000		61,633,397
34	ወልቃይት	41,703,057	12,891,323	9,690,000		64,284,380
	ድምር	1,274,205,592	54,331,418	300,000,290	13,000,000	**1,641,537,300**

www.abyssinialaw.com

ተ/ቁ	የገጠር ወረዳዎች ስም ዝርዝር	በቀመር የተደለደለ በጀት	ለተለየ ዓላማ እንዲውል የተመደበ በጀት			ጠ/በጀት ድምር
			ለቆላ ኣበል	ከገጠር ቀበሌ ወደ ወረዳ የሚያገናኝ ለመንገድ ግንባታ (URRAP) (ለምዕተ ዓመቱ የልማት ግቦች (MDG) ለማሳካት በፌደራል መንግስት ልዩ ክትትል የሚደረግበት)	ለኩናማና ኢሮብ ብሔረሰቦች የተመደበ ካፒታል በጀት	
1	ገጠር ዓድዋ	37,897,563		9,590,000		47,487,563
2	ኣሕፈሮም	50,898,934		10,200,000		61,098,934
3	ቆላ ተምቤን	39,764,642		9,690,000		49,454,642
4	ላዕላይ ማይጨው	30,393,588		9,500,000		39,893,588
5	መረብ ለኸ	36,596,109		9,360,000		45,956,109
6	ናዕዴር ዓዴት	40,178,676		10,710,000		50,888,676
7	ታሕታይ ማይጨው	33,469,592		8,100,000		41,569,592
8	ጣንቋ ኣበርገለ	33,274,320		9,120,000		42,394,320
9	ወርዒ ለኸ	44,470,081		9,945,000		54,415,081
10	ኣፅቢ ወንበርታ	35,475,071		7,721,400		43,196,471
11	ኢሮብ	21,181,091		9,102,000	10,000,000	40,283,091
12	ጋንታ ኣፈሹም	34,424,907		8,406,000		42,830,907
13	ጉሎ መኸዳ	31,756,961		8,701,900		40,458,861
14	ሓውዜን	35,521,451		8,022,500		43,543,951
15	ክልተ ኣውላዕሎ	36,995,593		7,777,500		44,773,093
16	ሳዕስዕ ፃዕዳ እምባ	44,471,099		6,660,000		51,131,099
17	ኣስገደ ፅምብላ	44,741,716	3,729,475	8,850,000		57,321,191
18	ላዕላይ ኣድያቦ	38,690,564		10,245,000		48,935,564
19	መደባይ ዛና	37,612,750		7,499,900		45,112,650
20	ታሕታይ ኣድያቦ	34,818,249	7,749,535	8,325,000	1,500,000	52,392,784
21	ታሕታይ ቆራሮ	30,410,180		10,200,000		40,610,180
22	ፀለምቲ	41,785,670	8,541,150	7,030,000		57,356,820
23	ደጉዓ ተንቤን	34,541,588		7,030,000		41,571,588
24	እንደርታ	35,961,104		6,752,500		42,713,604
25	ሕንጣሎ ዋጅራት	43,137,105		8,425,000		51,562,105
26	ሳሓርቲ ሳምረ	36,832,258		10,712,000		47,544,258
27	እምባ ኣላጀ	35,270,052		9,690,000		44,960,052
28	ራያ ኣላማጣ	33,291,599		8,606,600		41,898,199
29	እንዳ መኾኒ	28,820,932		10,357,590		39,178,522
30	ኦፍላ	40,934,706		8,685,000		49,619,706
31	ራያ ዓዘቦ	38,279,742		7,925,400		46,205,142
32	ቃፍታ ሑመራ	48,472,166	11,519,014	7,770,000	1,500,000	69,261,180
33	ፀገዴ	42,132,476	9,900,921	9,600,000		61,633,397
34	ወልቃይት	41,703,057	12,891,323	9,690,000		64,284,380
	ድምር	1,274,205,592	54,331,418	300,000,290	13,000,000	**1,641,537,300**

www.abyssinialaw.com

ተ/ቁ	ስም ከተማ	ብቀመር ዝተመደበ በጀት	ንዝተፈላለዩ ዕላማ ንክውዕል ዝተመደበ በጀት					ሓፈሻዊ ድምር
			ንቆላ ኣበል	ንደ/ኣ/ን/ት መስርሕን መሸጥን ክላስተር መህነፂ	ናይ ULGDP ንክተማታ ት መዳርግቲ በጀት	ብክልል ቢሮ ማይ ሃፍቲ ንመስተ ማይ ዝተመደበ መዳርግቲ	ካብ UNDP ዝርከብ ሓገዝ (LED)	
1	ዓብይ ዓዲ	21,800,850		6,036,828	-			27,837,678
2	ዓድዋ	48,542,592		8,944,195	-			57,486,787
3	ኣክሱም	49,156,394		13,248,876	8,000,000			70,405,270
4	ዓዲግራት	57,040,883		9,177,108	9,585,505	9,000,000	2,460,000	87,263,496
5	ውቕሮ	36,153,400		8,487,454	-			44,640,854
6	መቐለ	185,217,765		19,880,210	12,589,384		2,460,000	220,147,359
7	ሽረ እ/ስላሴ	47,798,524		10,249,500	7,328,149			65,376,173
8	ሽራሮ	22,337,104	3,124,862	6,290,389	-			31,752,355
9	ኣላማጣ	33,244,929		8,361,086	-			41,606,015
10	ኮረም	25,262,977		5,809,118	-			31,072,095
11	ማይጨው	38,483,516		7,046,448	-	9,000,000		54,529,964
12	ሑመራ	37,908,641	5,441,758	8,468,788	-			51,819,187
	ድምር	**602,947,575**	**8,566,620**	**112,000,000**	**37,503,038**	**18,000,000**	**4,920,000**	**783,937,233**

www.abyssinialaw.com

ተ/ቁ	ስም ከተማ	ብቀመር ዝተመደበ በጀት	ለተለያየ ዓላማ በክልል የተያዘ በጀት					
			ንቆላ ኣበል	ንደ/ኣ/ን/ት መስርሕን መሸጥን ክላስተር መሀነዒ	ናይ ULGDP ንከተማታት መዳርግቲ በጀት	ብክልል ቢሮ ማይ ሃፍቲ ንመስተ ማይ ዝተመደበ መዳርግቲ	ካብ UNDP ዝርከብ ሓገዝ (LED)	ሓፈሻዊ ድምር
	ዓብይ ዓዲ	21,800,850		6,036,828	-			27,837,678
2	ዓድዋ	48,542,592		8,944,195	-			57,486,787
3	ኣክሱም	49,156,394		13,248,876	8,000,000			70,405,270
4	ዓዲግራት	57,040,883		9,177,108	9,585,505	9,000,000	2,460,000	87,263,496
5	ውቕሮ	36,153,400		8,487,454	-			44,640,854
6	መቐለ	185,217,765		19,880,210	12,589,384		2,460,000	220,147,359
7	ሽረ እ/ስላሴ	47,798,524		10,249,500	7,328,149			65,376,173
8	ሽራሮ	22,337,104	3,124,862	6,290,389	-			31,752,355
9	ኣላማጣ	33,244,929		8,361,086	-			41,606,015
10	ኮረም	25,262,977		5,809,118	-			31,072,095
11	ማይጨው	38,483,516		7,046,448	-	9,000,000		54,529,964
12	ሑመራ	37,908,641	5,441,758	8,468,788	-			51,819,187
	ድምር	602,947,575	8,566,620	112,000,000	37,503,038	18,000,000	4,920,000	783,937,233

ናይ 2004 እቶት ትልሚ		
ኣታዊ ሒሳብ መደብ	መፍለይ ኮድ	ናይ 2004 ትልሚ
ቀጥታ ኣታዊ	1100-1199	680,134,791.00
ስራሕ ግብሪ ካብ መንግስቲ ሰራሕተኛ	1101	251,100,000.00
ስራሕ ግብሪ ካብ ውልቀ	1101	175,500,000.00
ገዛ ክራይ	1102	46,000,300.00
ንግዲ ትርፊ	1103	170,500,000.00
ናይ ንግዲ ትካላት ትርፊ	1104	800.00
ካብ ኣክስ/ብፅሒ/ብፅ/ሙኮራ/ዝርከብ ኣታዊ	1105	600,521.00
ካፒታል ዕብየት	1106	260,233.00
ሕርሻ ኣታዊ	1107	31,000,313.00
ሮያሊቲ	1108	4,200,511.00
ካብ ወለድ ኣታዊ ግብሪ	1111	800,031.00
ካብ ጫት ዝኸፈል ግብሪ	1112	170,082.00
ካልኦት ቀጥታ ታክስ ኣታዊታት	1119	2,000.00
ቀጥታ ዘይኮኑ ታክስታት	1200-1285	320,075,263.00
ተወሳኺ እሴት ታክስ	1121-1199	175,004,551.00
ኤክሳይዝ ታክስ	1200-1210	570,000.00
ተርን ኦቨር ታክስ መሸጣ	1220-1239	78,000,450.00
ተርን ኦቨር ታክስ ግልጋሎት	1240-1269	33,000,230.00
ቴምብር መሸጣ	1271	3,000,032.00
ቴምብር ቀረፅ	1272	30,500,000.00
ታክስ ዘይኮኑ ኣታዊታት	1410-1485	186,421,270.00
ናይ ምምሕዳር ቅፅዓት	1410-1429	45,367,268.00
መሸጣ ኣቑሑ መንግስቲ	1430-1450	41,230,230.00
ናይ መንግስቲ ኢንቨስትመንት	1469-1480	3,258,717.00
ገጠር መሬት መጥቀሚ ኣታዊ	1468	46,021,233.00
ዝተፈላለዩ ኣታዊታት	1485	50,543,822.00
ካፒታል ኣታዊ	1500 -1506	13,368,676.00
ተንቀሳቃሲን ዘይንቀሳቀስን ንብረት መሸጣ	1501	12,567,918.00
ኣብ መክዝን ካብ ዝርከብ ኣቑሑት መሸጣ	1502	800,758.00
ካብ መንግስቲ ንብረት ዝርከብ ሮያሊቲ	1503	0.00
ካብ መንግ/ዘይኮኑ ፍል/ዝግበ/ናይ ካፒታል ዝውውር	1506	0.00
ጠቅላላ ድምር		1,200,000,000.00

የ 2004 ገቢ እቅድ			
ተ.ቁ	የገቢ ሒሳብ መደብ	መለያ ኮድ	የ 2004 እቅድ
1	ቀጥታ ገቢ	1100-1199	680,134,791.00
2	የሰራተኞች የደመወዝ ገቢ ግብር	1101	251,100,000.00
3	የደመወዝ ገቢ ግብር ከግል	1101	175,500,000.00
4	ክራይ ቤት	1102	46,000,300.00
5	ንግድ ትርፍ	1103	170,500,000.00
6	ከንግድ ድርጅቶች ትርፍ	1104	800.00
7	ከአክሲዮን/ድርሻ/ሙከራ/የሚገኝ ገቢ	1105	600,521.00
8	ካፒታል እድገት	1106	260,233.00
9	የእርሻ ገቢ	1107	31,000,313.00
10	ሮያሊቲ	1108	4,200,511.00
11	ከወለድ ገቢ ግብር	1111	800,031.00
12	ከጫት የሚከፈል ግብር	1112	170,082.00
13	ሌሎች ቀጥታ ታክስ ገቢዎች	1119	2,000.00
14	ቀጥታ ያልሆኑ ታክሶች	1200-1285	320,075,263.00
15	ተጨማሪ እሴት ታክስ	1121-1199	175,004,551.00
16	ኤክሳይዝ ታክስ	1200-1210	570,000.00
17	ተርን ኦቨር ታክስ ሽያጭ	1220-1239	78,000,450.00
18	ተርን ኦቨር ታክስ አገልግሎት	1240-1269	33,000,230.00
19	ቴምብር ሽያጭ	1271	3,000,032.00
20	ቴምብር ቀረፅ	1272	30,500,000.00
21	ታክስ ያልሆኑ ገቢዎች	1410-1485	186,421,270.00
22	የአስተዳደር ቅጣት	1410-1429	45,367,268.00
23	ከመንግስት እቃ ሽያጭ	1430-1450	41,230,230.00
24	የመንግስት ኢንቨስትመንት	1469-1480	3,258,717.00
25	ገጠር መሬት መጠቀሚያ ገቢ	1468	46,021,233.00
26	የተለያዩ ገቢዎች	1485	50,543,822.00
27	ካፒታል ገቢ	1500 -1506	13,368,676.00
28	ከመሚንቀሳቀስና ከማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ	1501	12,567,918.00
29	ከመጋዘን የሚገኝ እቃ ሽያጭ	1502	800,758.00
30	ከመንግስት ንብረት የሚገኝ ሮያሊቲ	1503	0.00
31	ከመንግ/ያልሆነ ምንጭ/የሚደ/ የካፒታል ዝውውር	1506	0.00
	ጠቅላላ ድምር		1,200,000,000.00

www.abyssinialaw.com

ናይ 2004 እቶት ትልሚ ወረዳታት

ተ.ቁ	ወረዳ/ከተማ	ናይ 2004 ትልሚ
1	መቐለ	285,038,000.00
2	ክልል ሴክተር	379,223,668.08
3	ዓዲግራት	26,880,051.67
4	ክልተ ኣውላዕሎ	10,762,122.91
5	ጉሎ መኸዳ	7,502,462.29
6	ሳዕስዕ ፃዕዳ እምባ	9,733,027.91
7	ጋንታ ኣፈሹም	7,879,588.89
8	ኣፅቢ ወንበርታ	8,166,112.41
9	ሓውዜን	10,216,357.98
10	ውቕሮ	8,087,547.57
11	ኢሮፕ	3,282,083.06
12	ደጉዓ ተምቤን	6,512,121.76
13	እንደርታ	10,594,200.05
14	ሳሓርቲ ሳምረ	6,880,575.55
15	ሰቲት ሑመራ	18,689,549.31
16	ቓፍታ ሑመራ	107,428,310.91
17	ፀገዴ	16,039,337.73
18	ወልቃይት	15,177,209.00
19	ኣክሱም	19,213,589.67
20	ገጠር ዓድዋ	9,396,186.82
21	ዓብዪ ዓዲ	4,500,000.00
22	ላዕላይ ማይጨው	7,840,396.78
23	ታሕታይ ማይጨው	6,331,485.31
24	ቆላ ተምቤን	8,405,160.06
25	ናዕዴር ዓዴት	6,224,288.35
26	መረብ ለኸ	6,807,068.97
27	ወርዒ ለኸ	8,118,303.68
28	ከተማ ዓድዋ	22,756,418.37
29	ኣሕፈሮም	8,854,251.20
30	ማይጨው	10,452,952.72
31	ኮረም	3,159,901.23
32	እንዳ መኾኒ	4,978,365.76
33	ከተማ ኣላማጣ	6,748,420.31
34	ገጠር ኣላማጣ	6,534,930.37
35	ኦፍላ	6,380,559.86
36	ፀለምቲ	10,084,559.38
37	መደባይ ዛና	7,214,056.07
38	ኣስገደ ፅምብላ	10,517,998.50
39	ታሕታይ ቆራሮ	5,833,652.83
40	ላዕላይ ኣድያቦ	7,828,864.39
41	ታሕታይ ኣድያቦ	10,061,615.58
42	እንዳስላሴ	23,041,549.49
43	ሽራሮ	7,279,506.43
44	ሕንጣሎ ወጀራት	8,181,377.17
45	ኣላጀ	6,674,171.74
46	ራያ ዓዘቦ	11,053,748.51
47	ጣ/ኣበርገለ	7,434,293.36
	ጠቅላላ ድምር	**1,200,000,000.00**

የ2004 የወረዳዎች የገቢ እቅድ

ተ.ቁ	ወረዳ/ከተማ	የ2004 እቅድ
1	መቐለ	285,038,000.00
2	ክልል ሴክተር	379,223,668.08
3	ዓዲግራት	26,880,051.67
4	ክልተ ኣውላዕሎ	10,762,122.91
5	ጉሎ መኸዳ	7,502,462.29
6	ሳዕስዕ ፃዕዳ እምባ	9,733,027.91
7	ጋንታ ኣፈሹም	7,879,588.89
8	ኣፅቢ ወንበርታ	8,166,112.41
9	ሓውዜን	10,216,357.98
10	ውቕሮ	8,087,547.57
11	ኢሮፕ	3,282,083.06
12	ደጉዓ ተምቤን	6,512,121.76
13	እንደርታ	10,594,200.05
14	ሳሓርቲ ሳምረ	6,880,575.55
15	ሰቲት ሑመራ	18,689,549.31
16	ቓፍታ ሑመራ	107,428,310.91
17	ፀገዴ	16,039,337.73
18	ወልቃይት	15,177,209.00
19	ኣክሱም	19,213,589.67
20	ገጠር ዓድዋ	9,396,186.82
21	ዓብዩ ዓዲ	4,500,000.00
22	ላዕላይ ማይጨው	7,840,396.78
23	ታሕታይ ማይጨው	6,331,485.31
24	ቆላ ተምቤን	8,405,160.06
25	ናዕዴር ዓዴት	6,224,288.35
26	መረብ ለኸ	6,807,068.97
27	ወርዒ ለኸ	8,118,303.68
28	ከተማ ዓድዋ	22,756,418.37
29	ኣሕፈሮም	8,854,251.20
30	ማይጨው	10,452,952.72
31	ኮረም	3,159,901.23
32	እንዳ መኾኒ	4,978,365.76
33	ከተማ ኣላማጣ	6,748,420.31
34	ገጠር ኣላማጣ	6,534,930.37
35	ኦፍላ	6,380,559.86
36	ፀለምቲ	10,084,559.38
37	መደባይ ዛና	7,214,056.07
38	ኣስገደ ፅምብላ	10,517,998.50
39	ታሕታይ ቆራሮ	5,833,652.83
40	ላዕላይ ኣድያቦ	7,828,864.39
41	ታሕታይ ኣድያቦ	10,061,615.58
42	እንዳስላሴ	23,041,549.49
43	ሽራሮ	7,279,506.43
44	ሕንጣሎ ወጀራት	8,181,377.17
45	ኣላጀ	6,674,171.74
46	ራያ ዓዘቦ	11,053,748.51
47	ጣ/ኣበርገለ	7,434,293.36
	ጠቅላላ ድምር	**1,200,000,000.00**

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 23 መቐለ 207/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 23 መቐለ 207//2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 207/2003 ዓ.ም ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምጥያሽን ስልጣንን ተግባርን ንምውሳንን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሕገ መንግስቲን ህዝብን ዝተውሃቦ ስልጣንን ተግባርን ብዝግባእ ንምትግባር ፣ድጋፍ ዝህብ ብኣግባቡ ዝተወደበ ቤት ፅሕፈት ከምዘድሊ ብሕጊ ዝተደንገገ ብምዃኑ፣

ብመሰረት ሓዱሽ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ተፀኒዖም ዝተወደቡ ኣውራን ደገፍትን ከይዲ ስራሕቲ ብቤት ምኽሪ ንዝፍፀሙ ተግባራት ማለት ፖሊሲን ስትራቴጅን መንግስቲ ኣብ ምፅዋት፣ ተሳትፎ ህዝቢ ንምርግጋፅ፣ ዲሞክራሲ ኣብ ምጉልባት፣ ልምዓት ኣብ ምቅልጣፍን ልዕልነት ሕጊ ንኽሰፍንን ብዝተጠናኸረ ኣገባብ ንምድጋፍ እቲ ቤት ፅሕፈት ዳግም ክጣየሽ ስለዝተደለየ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 ንኡስ ዓንቀፅ 3 /ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

ክፍሊ ሓደ፣ ሓፈሻዊ

ዓንቀፅ 1. ሓፂር ርእሲ፣

እዚ ኣዋጅ "ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓይሹ ዝወፀ ቑፅሪ ኣዋጅ 207/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

ኣዋጅ ቁጥር 207/2003 ዓ.ም የትግራይ ብሄራዊ ክላልዊ መንግስት ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት እንደገና ለማደራጀትና ስልጣንና ተግባሩን ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ ኣዋጅ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በህገ መንግስቱና ህዝቡ የተሰጠውን ስልጣንና ተግባር በሚገባ ለመተግበር፣ ድጋፍ የሚሰጥ በኣግባቡ የተደራጀ ጽሕፈት ቤት እንደ ሚያስፈልግ በህግ የተደነገገ በመሆኑ፣

በኣዲሱ የአሰራር ሂደት ለውጥ ጥናት መሰረት ተጠንተው የተደራጁ ዋና እናድጋፍ ሰጪ የስራ ሂደቶች በምክር ቤቱ የሚተገበሩ ተግባራት ማለትም የመንግስት ፖሊሲዎች እና ስትራቴጂዎች ለማሳካት የህዝብ ተሳትፎ በማረጋገጥ፣ ዲሞክራሲ በማጎልበት፣ ልማት በማቀላጠፍና የሕግ የበላይነት ለማስፈን በተጠናከረ መንገድ ድጋፍ ለመስጠት ጽሕፈት ቤቱ እንደገና እንዲቋቋም በማስፈለጉ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ-መንግስት አንቀፅ 49 ንኡስ አንቀፅ 3/ሀ/ የሚከተለውን አዋጅ አውጥተዋል፡፡

ክፍል ኣንድ፣ ጠቅላላ፣

ዓንቀፅ 1. ኣጭር ርእስ፣

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት እንደገና ለማቋቋም፣ ስልጣኑና ተግባሩ ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ቁጥር 207/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

ናይ ሓደ ዋጋ
ያንዱ ዋጋ
ብር 14.10

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ
291

ዓንቀፅ 2. ትርጉም፣

ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካልእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ፡-

1. «ሕገ መንግስቲ» ማለት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡
2. «ቤት ምኽሪ» ማለት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
3. «ኣፈ ጉባኤ» ማለት ኣፈ ጉባኤ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡
4. ኣመራርሓ ቤት ምኽሪ «ማለት ኣፈ-ጉባኤ ም/ኣፈ-ጉባኤ መተሓባበሪ ኮሚቴን ቀወምቲ ኮሚቴን ክልል ቤት ምኽሪ ማለት እዩ፡፡
5. «ኮሚቴ »ማለት ተግባራት ቤት ምኽሪ ንክፍፀሙ ከከምኩነታቱ ብቤት ምኽሪ ዝጣየሹ መተሓባበሪ፣ቀዋሚ፣ ጊዝያውን ንኡስን ኮሚቴ ማለት እዩ፡፡
6. “ፕሮሰስ ካውንስል” ማለት ብኣፈ-ጉባኤ ዝምራሕ ም/ኣፈ-ጉባኤ፣ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት፣ ወነንቲ ክይዲ ስራሕን መማኸርትን ዘጠቓለለ ኣመራርሓ እዩ፡፡
7. «ቤት ፅሕፈት»ማለት ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡

ዓንቀፅ 2. ትርጉም

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፣

1. «ሕገ-መንግስት» ማለት ተሻሽሎ የወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት ነው፡፡
2. «ምክር ቤት» ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው፡፡
3. «አፈጉባኤ»ማለትየትግራይብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት አፈ ጉባኤ ነው
4. የምክር ቤት አመራር «ማለት የክልሉ አፈ-ጉባኤ ም/አፈ-ጉባኤ አስተባባሪ ኮሚቴ እና ቋሚ ኮሚቴ ማለት ነው፡፡
5. «ኮሚቴ »ማለት የምክር ቤቱን ተግባራት ለማከናወን እንደየሁኔታው በምክር ቤቱ የሚቋቋም አስተባባሪ፣ቀዋሚ፣ ጊዝታዊና ንኡስ ኮሚቴ ማለትነው፡፡
6. “ፕሮሰስ ካውንስል” ማለት በአፈ-ጉባኤ የሚመራ ም/አፈ-ጉባኤ ጽህፈት ቤት ሃላፊ የስራ ሂደት ባለቤቶች እና አማካሪዎች ያጠቃለለ አመራር ማለት ነው፡፡
7. «ጽሕፈት ቤት» ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት ማለት ነው፡፡

ዓንቀፅ 3. ኣገላልፃ ፆታ፣

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንኣንስታይ ፆታ'ውን ዘካትት እዩ፡፡

ዓንቀፅ 3. የፆታ አገላለጽ፣

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተደነገገውን ሁሉ ለሴት ፆታም ያካትታል፡፡

ዓንቀፅ 4.ምጥያሽ

1. ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ድሕሪ ሕዚ “ቤት ፅሕፈት” ተባሂሉ ዝፅዋዕ ሕጋዊ ሰብነት ዘለዎ ኣካል በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ፣
2. እቲ ቤት ፅሕፈት ተፀዋዕነቱ ንቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይን ንኣፈ-ጉባኤን ይኸውን፣

ዓንቀፅ 4. ማቋቋም፡

1. የትግራይ ክልል ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት ከዚህ ብሃላ “ጽሕፈት ቤት” ተብሎ የሚጠራና ሕጋዊ ሰውነት ያለው አካል በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፡፡
2. ጽሕፈት ቤቱ ተጠሪነቱ ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት እና ለአፈ-ጉባኤ ይሆናል፡፡

ዓንቀፅ 5. ኣወዳድባ፣

1. እቲ ቤት ፅሕፈት ዝስዕቡ ኣካላት ዘጠቓለለ ይኸውን፣
   ሀ. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ፣

ዓንቀፅ 5. አደረጃጀት፣

1. ጽ/ቤቱ የሚከተሉት አካላት ያጠቃለለ ይሆናል
   ሀ. የትግራይ ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት ሓላፊ፣

www.abyssinialaw.com

ለ. ወነንተ ከይዲ ስራሕቲ፣

ሐ. ነቲ ስራሕ ዘድልዩ ካልኦት ኣድለይቲ ሰራሕተኛታትን ይህልውዎ፡፡

2. እቲ ቤት ፅሕፈት ብመሰረት ዝተፀንዐ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ዝተወደቡ ከይዲ ስራሕቲ ይህልውዎ፣
3. እቲ ቤት ፅሕፈት ስራሕቱ ዝመርሕ ንኣፈ-ጉባኤ፣ ም/ኣፈ-ጉባኤ፣ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት፣ ወነንቲ ከይዲ ስራሕ ከምኡ'ውን መማኸርቲ ዝሳተፍሉን ኣድለይቲ ዝብሃሉ ካልኦት ኣካላትን ዘጠቓለለ ፕሮሰስ ካውንስል ይህልዎ፣
4. እቲ ፕሮሰስ ካውንስል ተፀዋዕነቱ ንኣፈ-ጉባኤ ኮይኑ ናይ ባዕሉ ናይ ኣኼባ ጊዜን ኣሰራርሓን ይህልዎ፡፡ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን
5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገለፀ እንተሃለወ'ውን እቲ ቤት ፅሕፈት ከከምኩነታቱ እናፅንዐ ምስ ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ ብምርድዳእ ከይዲ ስራሕቲ ክውስኽ ወይ ክንኪ ይኽእል፡፡

ዓንቀፅ 6. <u>ኣመራርፃን ሽመትን ሓለፊ እቲ ቤት ፅሕፈት፣</u>

1. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ ብመቕረባይነት ኣፈ ጉባኤ ብክልል ቤት ምኽሪ ይሽየም፣
2. እቲ ዝሽዎም ሓላፊ ካብ ውሽጢ ኣባላት ቤት ምኽሪ ወይ ካብ ኣባላት ቤት ምኽሪ ወፃኢ ክኸውን ይኽእል፡፡
3. ዘበን ስራሕ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ዘበን ስራሕ እቲ ቤት ምኽሪ ኮይኑ እቲ ሓድሽ ቤት ምኽሪ ስርሑ ኣብ ዝጀመረሉ ካብ ሹድሽተ ወርሒ ኣብ ዘይነውሐ ግዜ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ይሽውም
4. እቲ ቤት ምኽሪ እንተኣሚንሉ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ኣብ ዝቕፅል ቤት ምኽሪ'ውን ክሽወም ይኽእል
5. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ብመሰረት ኣሰራርሓ ደንቢ ቤት ምኽሪ ቃለ-መሓላ ፈፂሙ ስሩዕ ስርሑ ይጅምር፡፡

ዓንቀፅ 7. <u>ዋና ቤት ፅሕፈት፣</u>

ዋና ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ ኣብ መቐለ ይኸውን፡፡

ለ. የስራ ሂደት ባለቤቶች

ሐ. ለስራው የሚያስፈልጉ ሌሎች አስፈላጊ የሆኑት ሰራተኞች ይኖሩታል፡፡

2. ጽሕፈት ቤቱ በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት መሰረት የተደራጁ የስራ ሂደቶች ይኖሩታል፡፡
3. ፅሕፈት ቤቱ ስራውን የሚመራ አፈ-ጉባኤ፣ ም/አፈ-ጉባኤ፣ የፅሕፈት ቤቱ ሃላፊ፣ የስራ ሂደት ባለቤቶች እንዲሁም አማካሪዎች እና አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች አካላት ያጠቃለለ ፕሮሰስ ካውንስል ይኖረዋል
4. ፕሮሰስ ካውንስሉ ተጠሪነቱ ለአፈ-ጉባኤ ሆኖ የራሱ የስብሰባ ጊዜና አሰራር ይኖረዋል፣ ዝርዝሩ በመመርያ ይወሰናል
5. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 እንደተጠበቀ ሆኖ ጽሕፈት ቤቱ እንደየ ሁኔታው እያጠና ከቢሮ ሲቪል ሰርቪስ በመመካከር የስራ ሂደት ሊጨምር ወይም ሊቀንስ ይችላል፡፡

ዓንቀፅ 6. <u>የጽሕፈት ቤቱ ሃላፊዎች አመራረጥና ሹመት፣</u>

1. የትግራይ ክልል ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት ሓላፊ በአፈ-ጉባኤ አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት ይሾማል፣
2. የሚሾመው ሃላፊ ከምክር ቤት አባላት ውስጥ ወይም ከምክር ቤት አባላት ውጭ ሊሆን ይችላል፡፡
3. የፅሕፈት ቤቱ ሃላፊው የስራ ዘበን የምክር ቤት የስራ ዘበን ሆኖ አዲሱ ምክር ቤት ስራ ከጀመረበት ከስድስት ወር ባልበለጠ ጊዜ የጽሕፈት ቤቱ ሃላፊ ይሾሚል
4. ምክር ቤቱ ካመነበት የጽሕፈት ቤቱ ሃላፊ በሚቀጥለው ምክር ቤት ሊሾም ይችላል፡፡
5. የጽሕፈት ቤቱ ሃላፊ በምክር ቤቱ የአሰራር ደንብ መሰረት ቃለ-መሃላ ፈፅሞ መደበኛ ስራው ይጀምራል፡፡

ዓንቀፅ 7. <u>ዋና ጽሕፈት ቤት፣</u>

የትግራይ ምክር ቤት ዋና ጽሕፈት ቤት በመቐለ ይሆናል፣

ክፍሊ ክልተ፣

ስልጣንን ተግባርን፣

ዓንቀፅ 8. ስልጣንን ተግባርን ቤት ፅሕፈት፣

ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባራትን ይህልዎ፣

1. ብመሰረት ሕግን ኣሰራርሓን ንቤት ምኽርን ቤት ምኽሪ ንዝውድቦም ኮሚቴታትን ውሽጣዊ ኣካላትን ሞያዊ፣ ቴክኒካውን ምምሕዳራውን ግልጋሎት ይህብ፣
2. እቲ ቤት ፅሕፈት ናይ ቤት ፅሕፈት ኣፈ-ጉባኤ ስራሕቲ'ውን ደሪቡ ይሰርሕ
3. ኣመራርሓ ቤት ምኽሪ፣ ከይዲ ስራሕትን መማኽርትን ንዘሳልጥዎም ዕማማት ቤት ምኽሪ ዘድልዩ ግልጋሎት የማልእን ድጋፍ ይህብን
4. ንኣባላት ቤት ምኽርን ዕድሚት ኣጋይሽን ኣድላይ ግልጋሎት ክረኽቡ ይገብር
5. ናይቲ ቤት ፅሕፈት ሰራሕተኛታት ቁፃር፣ ዕብየት፣ ዝውውር፣ ስንብት ብመሰረት ሕጊ ሲቪል ሰርቪስ ክፍፀም ይገብርን የተሓባብርን፣
6. እቲ ቤት ፅሕፈት ክልል ቤት ምኽርን በብደረጃኡ ዝርከቡ ኣብያተ ፅሕፈት ቤት ምኽርን ዓቕሞም ዘዕብይሉ ኩነታት ይፈጥርን ድጋፍ ይህብን ከምኡ'ውን ናይ ስራሕ ፀብፃብ ይቕበልን ግብረ መልሲ ይህብን
7. ብክልል ቤት ምኽሪ በብእዋኑ ዝወፁ ሕግታትን ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ዝወፁ ደንብታትን ብነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ ክሕተሙን ንዝምልከቶም ኣካላት ክበፅሑን ይገብር፣
8. ናይ ቤተ መፃሕፍትን መረዳእታን ግልጋሎት ይህብ፣ ከምኡ ውን ቃለ-ጉባኤ፣ ውሳነታትን ሰነዳትን ቤት ምኽሪ ብዝግባእ ተመዝጊቦም ክትሓዙን ክሕለውን ይገብር፣
9. ቤት ምኽሪ ንምጥንኻር ናይ ምርምርን መፅናዕትን ማእኸል ኮይኑ ይሰርሕ፣
10. ዝተፈላለዩ ፕሮጀክትታት ብምቕራፅ ትካላዊ ዓቕሚ እቲ ቤት ምኽሪ ንምዕባይ ዝተጠናኸረ ድጋፍ ይህብ፣

ክፍል ሁለት፣

ስልጣንና ተግባር፣

ዓንቀፅ 8. የጽሕፈት ቤቱ ሥልጣንና ተግባር፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡፡

1. በህግና አሰራር መሰረት ለምክር ቤቱና ምክር ቤቱ ለሚያቋቁማቸው ኮሚቴዎችና ውስጣዊ አካላት አጠቃላይ ሙያዊ፣ ቴክኒካዊና አስተዳደራዊ ግልጋሎት ይሰጣል፣
2. ጽሕፈት ቤቱ የአፈ-ጉባኤው ጽሕፈት ቤት ስራም ደርቦ ይሰራል
3. የምክር ቤቱ አመራር፣ የስራ ሂደቶች እና አማካሪዎች ለሚያከናውኑት የምክር ቤቱ ስራ አስፈላጊ ግልጋሎት ያሟላል ድጋፍ ይሰጣል
4. ለምክር ቤቱ አባላትና ተጋባዥ እንግዶች አስፈላጊ አገልግሎት እንዲያገኙ ያደርጋል
5. የጽሕፈት ቤቱ ሰራተኞች ቅጥር፣ እድገት፣ ዝውውርና ስንብት በሲቪል ሰርቪስ ህግ መሰረት እንዲፈፀም ያደርጋል ያስተባብራል፣
6. የክልሉ ምክር ቤት ጽሕፈት ቤትና በየደረጃው ያሉ የምክር ቤት ጽሕፈት ቤቶች አቅማቸው የሚያሳድጉበት ሁኔታ ይፈጥራል፣ ድጋፍ ይሰጣል፣ እንዲሁም የስራ ሪፖርት ይቀበላል መልስ ይሰጣል
7. የክልሉ ምክር ቤት በየጊዜው የሚያወጣቸውን ሕጎች እና በክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት የሚወጡ ደንቦች በትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ እንዲታተሙና ለሚመለከታቸው አካላት እንዲሰራጩ ያደርጋል፣
8. የቤተ መፃሕፍትና የመረጃ አገልግሎት ይሰጣል፣ እንዲሁም የምክር ቤቱ ቃለ-ጉባኤ፣ ውሳኔዎች እና ሰነዶች በሚገባ ተመዝግበው እንዲያዙና እንዲጠበቁ ያደርጋል፣
9. ምክር ቤቱ ለማጠናከር የምርምርና ጥናት ማእከል ሆኖ ይሰራል፣
10. የተለያዩ ፕሮጀክቶች በመቅረጽ የምክር ቤቱ አቅም ለመገንባት የተጠናከረ ድጋፍ ይሰጣል

www.abyssinialaw.com

11. ስራሕቲ ኣብያተ ምኽሪ ንምስላጥ ዝሕግዙ ብኣመራርሓ ቤት ምኽሪ ከምኡ'ውን ብፕሮሰስ ካውንስል ዝውሃቡ ካልኦት ተመሳሰልቲ ተግባራት ይፍፅምን የተሓባብርን፡፡

ዓንቀፅ 9. ስልጣንን ተግባርን ሓላፊ ቤት ፅሕፈት፣

ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ተፀዋዕነቱ ንኣፈ-ጉባኤ ኮይኑ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ

1. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ብመሰረት ሕጊ ናይቲ ቤት ፅሕፈት ስራሕቲ ይመርሕ፣ የመሓድርን የተሓባብርን፣
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ሓፈሻዊ ድንጋገ ዝተሓለወ ኮይኑ፣ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት
   ሀ. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ዝተገለፁ ናይቲ ቤት ፅሕፈት ስልጣንን ተግባራትን ኣብ ስራሕ የውዕል፣
   ለ. ናይቲ ቤት ፅሕፈት ዓመታዊ በጀት፣ ናይ ስራሕ ፕሮግራማት፣ ኣፈፃፅማ ስራሕን ናይ ሒሳብ ፀብፃብን ንኣፈ-ጉባኤን ፕሮሰስ ካውንስልን የቕርብን እንትፍቀደሉ ተግባራዊ ይገብርን
   ሐ. ቤት ፅሕፈት ምስ ሳልሳይ ወገናት ኣብ ዝገብሮም ርክባት ምስ ኣመራርሓ እቲ ቤት ምኽሪ ብምምኽኻር ነቲ ቤት ፅሕፈት ወኪሉ ይሳተፍ
   መ. ንስራሕ ኣድላይ ኮይኑ ኣብ ዝረኸበሉ እዋን ምስ ኣፈ-ጉባኤ ብምምኽኻር ንዝተወሰነ ግዘ ስልጣኑ ብሙሉእ ወይ ብክፋል ኣብ ትሕቲኡ ንዘለው ሓላፍትን ካልኦት ሰራሕተኛታትን ብውክልና ክህብ ይኽእል፣
   ሰ. ፀብፃብ ስራሕ እቲ ቤት ፅሕፈት በብእዋኑ ንኣፈ-ጉበኤ የቕርብ፣
   ረ. ብኣፈ-ጉባኤ ዝወሃብዎ ካልኦት ስራሕቲ ይፍፅም፡፡

ዓንቀፅ 10. በጀት ቤት ፅሕፈት፣

ናይቲ ቤት ፅሕፈት በጀት ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝምደብ ኮይኑ፣ ፍልፍል በጀት እቲ ቤት ፅሕፈት፣

1. ካብ መንግስቲ ዝምደብ በጀት፣
2. ካብ ዝተፈላለዩ ዘይመንግስታዊ ትካላት ዝርከብ ሓገዝ ይኸውን፡፡

11. የምክር ቤቱ ስራዎች ለማከናወን የሚረዱ በምክር ቤቱ አመራር እና በፕሮሰስ ካውንስል የሚሰጡ ሌሎች ተግባራት ይፈፀማል ያስተባብራል፡፡

ዓንቀፅ 9. የጽሕፈት ቤቱ ሃላፊ ስልጣንና ተግባር፣

የጽፈት ቤቱ ሃለፊ ተጠሪነቱ ለአፈ-ጉባኤ ሆኖ የሚከተለው ስልጣንና ተግባር ይኖረዋል

1. የጽሕፈት ቤቱ ሃላፊ በህግ መሰረት የጽሕፈት ቤቱን ስራዎች ይመራል፣ ያስተዳድራል፣ ያስተባብራል፣
2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ አጠቃላይ ድንጋጌ አንደተጠበቀ ሆኖ፣ የጽሕፈት ቤቱ ሓላፊ፣
   ሀ. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 8 የተመለከተውን የጽሕፈት ቤቱን ስልጣንና ተግባ ስራ ላይ ያውላል፣
   ለ. የጽሕፈት ቤቱን ዓመታዊ በጀትና የስራ ፕሮግራም፣ የስራዎች አፈፃፀምና የሒሳብ ሪፖርት ለፕሮሰስ ካውንስል ያቀርባል ሲፈቀድ ይተገብራል
   ሐ. ጽሕፈት ቤቱ ከሦስተኛ ወገኖች በሚያደርጋቸው ግንኙነቶች ከምክር ቤቱ አመራር በመመካከር ጽሕፈት ቤቱን ወክሎ ይሳተፋል፣
   መ. ለሥራ አስፈላጊ ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ ከአፈ-ጉባኤ በመመካከር ስልጣኑን ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ከሱ በታች ላሉ ሓላፊዎችና ሌሎች ሰራተኞች በውክልና መስጠት ይችላል፣
   ሰ. የጽሕፈት ቤቱን የሥራ ሪፖርት በየጊዜው ለአፈ-ጉባኤ ያቀርባል፣
   ረ. በአፈ-ጉባኤው እና በምክር ቤቱ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፣

ዓንቀፅ 10. የጽሕፈት ቤቱ በጀት፣

የጽሕፈት ቤቱ በጀት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት የሚመደብ ሆኖ፣ የጽሕፈት ቤቱ የበጀት ምንጭ፣

1. ከመንግስት የሚመደብ በጀት፣
2. ከተለያዩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ከሚገኝ እርዳታ ይሆናል፡፡

ዓንቀፅ 11. ሒሳብ መዛግብትን ሰነዳትን፣

1. እቲ ቤት ፅሕፈት ዝተማልአን ትኽክለኛን ናይ ሒሳብ መዛግብቲ ይሕዝ፣
2. ናይቲ ቤት ፅሕፈት ሒሳብ መዛግብትን ሰነዳትን ብቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር ይምርመሩ፡፡
3. ኣፈ ጉባኤ ኣድላይ ኢሉ ኣብ ዝኣመነሉ እዋን ሒሳብ መዛግብትን ሰነዳትን እቲ ቤትፅሕፈት ብኽፋል ይኹን ብሙሉእ ብቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር ንኽምርመሩ ክገብር ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሰለስተ፣

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

ዓንቀፅ 12. መምርሒ ምውፃእ

ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ መምርሒ ብመተሓባበሪ ኮሚቴ ክወፅእ ይኽእል፣

ዓንቀፅ13. ዝተስዓሩን ተፈፃምነት ዘይብሎምን ሕግታት፣

1. ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ፣ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 62/1995 ዓ.ም ከምኡ'ውን ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 111/1998 ዓ.ም በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፣
2. ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ዝኾነ ኣዋጅ፣ ደንቢ፣ መምርሕን ልማዳዊ ኣሰራርሓን በዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ዋኒናት ተፈፃምነት የብሉን፡፡

ዓንቀፅ 14. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ፣

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ካብ ዝፀደቐሉ ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕረዚደንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ዓንቀፅ 11. የሂሳብ መዛግብትና ሰነዶች፣

1. ጽሕፈት ቤቱ የተሟሉና ትክክለኛ የሂሳብ መዛግብት ይይዛል፣
2. የጽሕፈት ቤቱ የሂሳብ መዛግብትና ሰነዶች በዋና ኦዲተር ጽሕፈት ቤት ይመረመራሉ፡፡
3. አፈ ጉባኤው አስፈላጊ ነው ብሎ ባመነበት ጊዜ የፅሕፈት ቤቱ የሂሳብ መዛግብትና ሰነዶች በከፊልም ሆነ በሙሉ በዋናው ኦዲተር ጽሕፈት ቤት እንዲመረመሩ ሊያደርግ ይችላል፡፡

ክፍል ሦስት፣

የተለያዩ ድንጋጌዎች

ዓንቀፅ 12. መመርያ ማውጣት፣

ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ መመርያ በአስተባባሪ ኮሚቴ ሊወጣ ይችላል፡፡

ዓንቀፅ 13. የተሻሩና ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች፣

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት ለማቋቋም፣ ስልጣኑና ተግባሩን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 62/1995 ዓ.ም እና የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ጽሕፈት ቤት ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 111/1998 ዓ.ም በዚህ አዋጅ ተሽረዋል፣
2. ይህንን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመርያና ልማዳዊ ኣሰራር በዚህ አዋጅ ለተካተቱ ጉዳዮች ተፈፃምነት አይኖረውም፡፡

ዓንቀፅ 14. ይህ አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ፣

ይህ ኣዋጅ በምክር ቤት ከፀደቀበት ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕሬዚደንት

www.abyssinialaw.com

መእተዊ

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሕገ መንግስቲ ዝተውሃቦ ስልጣንን ሓላፍነትን መሰረት ብምግባር ኣብ ክልልና ቁልጡፍን ኩሉ በብደረጅኡ ተጠቃሚ ዝኾነሉ ማሕበር ኢኮኖሚ ለውጢ ንምምፃእ፣ ሰብኣውን ዲሞክራሲያውን መሰል ዜጋታት ክሕሎን ሰናይ ምምሕዳር ክሰፍንን ኣብ ዝግበሩ ኩለመዳያዊ ምንቅስቓሳት ሕጊ ብምውፃእ፣ ክትትልን ቁፅፅርን ብምክያድ ህዝባዊ ውክልና ብምርግጋፅ ሕገመንግስታዊ ልእኽትኡ እናፈፀመ ይርከብ፡፡

ነዚ ሕገመንግስታዊ ልኡኽ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምዕዋት ዝተጠናኸረ ድጋፍ ዝህብ ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ምህላው ኣገዳሲ ኮይኑ ስሉጥን ውፅኢታውን ግልጋሎት ንምሃብ ንከይዲ ስራሕቲ ዘተሓባብር ብኣግባቡ ዝተወደበ ንፁር ስልጣንን ሓላፍነትን ዝተቐመጠሉ ቤት ፅሕደት ምህላውን ኣወዳድብኡ ምምሕያሽን ኣገዳሲ ብምኳኑ እዚ ረቂቕ መማሐየሺ ኣዋጅ ተደልዩ ኣሎ፡፡

መብርሂ፣

1. መንግስቲ ዘውፅኦ ናይ 5ተ ዓመት ዕብያትን ስግግርን ትልሚ ተግባራዊ ንምግባር ብኣግባቡ ዝተወደበ ቤት ፅሕፈት ምህላው ስለዘድሊ፣
2. ብመሰረት ዝተፀንዐ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ እቲ ቤት ምኽሪ ዝተቐመጠሉ ሕገ-መንግስታዊ ሓላፍነት ቅልጡፍን ውፅኢታውን ብዝኾነ አገባብ ንምፍፃም ዝተጠናኸረ ድጋፍ ምሃብ ኣድላይ ብምኳኑ
3. ትካላዊ ቕርፂ ኣብያተ ምኽሪ ክልል፣ ወረዳን ጠብያን ንምጥንኻርን ናይ ዓቕሚ ምዕባይ ስራሕቲ ንምስራሕን ብኣግባቡ ዝተወደበ ቤት ፅሕፈት ምህላውን ኣወዳድብኡ ምምሕያሽን ስለዝተኣመነሉ፣
4. ዕማማት ቤት ምኽሪ ብብቕዓት ንምትግባር ብኣተሓሳስባ፣ ፍልጠትን ክእለትን ብቕዓት ዘለዎ ልምዓታዊ ሰራዊት ምፍጣርን ምውፋርን ብኣግባቡ ዝተወደበ ቤት ፅሕፈት ስለዘድሊ
5. ናይቲ ቤት ፅሕፈት መጣየሺ ኣዋጅ ቁፅሪ 62/1995 ከምኡ'ውን ናይዚ ኣዋጅ ዝተወሰነ ክፋል ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 111/1998 ንተጠቃማይ ብዝጥዕም ኣብ ሓደ ኣዋጅ ተጠቓሊሉ ዝመሓየሽ ተመሓይሹ ሓደ ኣዋጅ ኮይኑ ምውፃእ ኣድላይ ብምኳኑ

www.abyssinialaw.com

6. ብኣጠቓላሊ ስሉጥን ውፅኢታዊ ዝኾነ ዝተጠናኸረ ምምሕዳራውን ሞያውን ድጋፍ ንቤት ምኽሪ፣ መተሓባበሪ ኮሚቴ፣ ኣፈ-ጉባኤን ቀወምቲ ኮሚቴን ንምሃብን ብመሰረት ብሃገር ደረጃ ዝሳለጥ ዘሎ ናይ ኣብያተ ምኽሪ ሪፎርም ምስ ኣብያተ ምኽሪ ፌደራልን ካልኦት ክልላትን ተመሳሳልነት ዘለዎ ልእኹ ብብቕዓት ዝፍፅም ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ምህላው ኣገዳሲ ብምኳኑ እቲ ዝነበረ መጣየሺ ኣዋጅ ቤት ምኽሪ ከምዝስዕብ 3ተ ክፍልታትን 14 ዓንቀፃትን ኣካቲቱ ተመሓይሹ ቀሪቡ ኣሎ፡፡

www.abyssinialaw.com

መጣየሺ ኣዋጅ ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣዋጅ ቑፅሪ 62/1995 ከምኡ'ውን ኣዋጅ ቑፅሪ 111/1998 ንምምሕያሽ ዝወፀ ረቂቕ ኣዋጅን ንምምሕያሽ ዘድለየሉ ቀንዲ ምኽንያት ሓፂር መብርሂ (Concept paper)

ጉንበት 2003 ዓ.ም

<u>**መቐለ**</u>

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቐ. 24 መቐለ 208/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 24 መቐለ 208/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 208/2003 ዓ/ም

ዝተመሓየሸ መጣየሺ ኣዋጅ ኮሚሽን ስነ-ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

መንግስቲ ሒዝዎ ዘሎ መንገዲ ምዕባለን ህንፀት ስርዓት ዲሞክራሲን ቀፃልነት ክህልዎ ንግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ዘይሽከምን ብብቕዓት ክዋጋእ ድልዊ ዝኾነ ሕብረተሰብ ንምፍጣር ፍሉይ ትኹረት ዘድልይ ምዃኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ንተግባራት ገበን ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ንምክልኻል፣ ንምፅራይ፣ ንምኽሳስን ንምቁፅፃርን ኣሰራርሓ እዚ ኮሚሽን ንመትከላት ግልፅነትን ተሓታትነትን ብዘረጋግፅ መልክዑ ከምኡ'ውን ሓላፍነቱ ብዝግባእን ብብቕዓትን ክዋፃእ ናይዚ ኮሚሽን መጣየሺ ኣዋጅ ምምሕያሽ ኣድላይ ኮይኑ ስለዝተረኸበ፣

እዚ ኮሚሽን ኣብ ከበድቲ ገበናት ግዕዝይና ትኹረት ገይሩ ክንቀሳቐስ ምስ ካልኦት ኣግባብነት ዘለዎም ኣካላት ዝህልዎ ርክብ ብሕጊ ምድንጋግ ኣድላይ ስለዝኾነ፣

አዋጅ ቁጥር 208/2003 ዓ/ም የተሻሻለው የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የስነ-ምግባርና ፀረ- ሙስና ኮሚሽን መቋቋሚያ አዋጅ

መንግስት የተያያዘውን የእድገትና - የዲሞክራሲ ስርአት ግንባታ ቀጣይነት እንዲኖረው ሙስና እና ብልሹ አሰራርን የማይሸከምና በብቃት ለመዋጋት ዝግጁ የሆነ ሕብረተሰብ ለመፍጠር ልዩ ትኩረት የሚያስፈልግ መሆኑን ስለታመነበት፣

የሙስና ወንጀልና ብልሹ አሰራርን ለመከላከል፣ ለመመርመር፣ ለመክሰስና ለመቆጣጠር የኮሚሽኑ አሰራር ግልፅነትና ተጠያቂነት መርህ በሚያረጋግጥ መልኩ እንዲሁም ሃላፊነቱን በሚገባና በብቃት እንዲወጣ የኮሚሽኑ ማቋቋሚያ አዋጅ ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ኮሚሽኑ በከባድ የሙሰና ወንጀሎች ላይ ትኩረት አድርጎ እንዲንቀሳቀስ ከሌሎቸ አግባብነት ካላቸው የምርመራና ክሰ አካላት የሚኖረው ግንኙት በህግ መደንገግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 5.30

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ብዝተውሃቦ ስልጣን ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ "ዝተመሓየሸ መጣየሺ ኮሚሽን ስነ ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቑፅሪ ኣዋጅ 208/2003 ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. **ትርጉም**

ኣብዚ ኣዋጅ ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካሊእ ትርጉም ዘውህቦ እንተ ዘይኾይኑ፣

1. "ኮሚሽን" ማለት ኮሚሽን ስነ ምግባርን ፀረ ግዕዝይናን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
2. "ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን" ማለት ከከም ቅደም ሰዓቡ ናይዚ ኮሚሽን ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን እዩ፣
3. "ሰብ" ማለት ተፈጥሮኣዊ ሰብ ወይ ብሕጊ መሰል ስብእና ዝተውሃቦ ኣካል'ዩ።
4. "ቤት ፅዮ መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሕጊ ዘጣየሾን ብሙሉእ ወይ ብክፋል በጀት ዝምድበሉን ቤት ፅዩ እዩ፣
5. "ትካል ልምዓት መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል በጀት ዝምደበሉ ትካል ልምዓት ወይ ኣክስዮን ኩባንያ እዩ።

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክርቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ/ በተሰጠው ስልጣን መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

ክፍል ሓደ

ጠቅላላ

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ "የተሻሻለው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስነ ምግባርና የፀረ ሙሰና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 208/2003 ዓ/ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2 **ትርጓሜ**

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፣

1. "ኮሚሽን" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስነ ምግባርና የፀረ ሙስና ኮሚሽን ነው።
2. "ኮሚሽነርና ምክትል ኮሚሽነር" ማለት እንደ ቅደም ተከተሉ የኮሚሽኑ ኮሚሽነር እና ምክትል ኮሚሽነር ነው።
3. "ሰው"ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።
4. "የመንግስት መስርያ ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በህግ ያቋቋመውና በሙሉ ወይም በከፊል በጀት የሚመድብለት መስርያ ቤት ነው።
5. "የመንግስት የልማት ድርጅት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በሙሉ ወይም በከፊል በጀት የሚመደብበት የልማት ድርጅት ወይም አክስዬን ኩባንያ ነው።

6. "ሰብ መዚ መንግስቲ" ማለት ናይዚ ክልል ርእሰ ምምሕዳር፣ ምክትል ርእሰ ምምሕዳርን ኣማኸርቲ ርእሰ ምምሕዳርን፣ ኣፈ ጉባኤ፣ ምክትል ኣፈ ጉባኤን ኣከብቲ ቀዋሚ ኮሚቴ ቤት ምኽርን፣ ቢሮ ሓለፍትን ምክትል ቢሮ ሓለፍትን፣ ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳንት፣ ዳያኑን ረጅስትራርን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፣ ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን፣ ሓላፊ ኤጀንስን ምክትል ሓላፊ ኤጀንስን፣ ዋና ኦዲተርን ምክትል ዋና ኦዲተር፣ ሓላፊ ቤት ፅሕፈትን ምክትል ሓላፊ ቤት ፅሕፈትን፣ ሓላፍን ምክትልን ኢንተርፕራይዝ፣ ሓላፍን ምክትልን ኢንስቲዩቲት፣ ዳይሬክተርን ምክትል ዳይሬክተርን፣ ሓላፍን ምክትልን ትካል ልምዓት መንግስትን ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ዝርከቡ ሰብ መዚ ክልል የጠቓልል። ዋና ኣመሓዳርን ምክትልን ዞባ፣ ኣማኻሪ ዋና ኣማሓዳር ዞባን ቤት ፅሕፈት ሓላፍን። ፕረዚዳንት፣ ዳያኑን ረጅስትራርን ማእኸላይን ወረዳን ኣብያተ ፍርዲ ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ዝርከቡ ሰብ መዚ ዞባ የጠቓልል፣

ከንቲባ፣ ምክትል ከንቲባን ኣማኻሪ ከንቲባ ከተማ፣ ስራሕ መካየዲ ቤት ማዘጋጃ፣ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት፣

ኣፈ ጉባኤን ምክትልን ቤት ምኽሪ ወረዳን ከተማን፣ ዋና ኣማሓዳርን ምክትልን ወረዳ፣ ኣማኻሪ ዋና ኣማሓዳሪ፣ ቤት ፅሕፈት ሓላፍን ምክትልን ወረዳን ክፍለ ከተማን ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ዝርከቡ ሰብ መዚ ወረዳ የጠቓልል።

6. "የመንግስት ባለስልጣን" ማለት የክልል ርዕሰ መስተዳድር፣ ምክትል ርዕሰ መስተዳድርና የርዕሰ መስተዳድሩ አማካሪ፣ አፈ-ጉባኤ፣ ምክትል አፈ-ጉባኤና የምክር ቤቱ ቋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢዎች፣ ቢሮ ሃላፊዎችና ምክትል ቢሮ ሃላፊዎች፣ የጠቅላይ ፍ/ቤት ፕረዚደንት፣ ምክትል ፕረዚደንት፣ ዳኞችና ሬጅስትራር፣ ኮሚሽነርና ምክትል ኮሚሽነር፣ የኤጀንሲ ሃላፊና ምክትል ሃላፊ፣ ዋና ኦዲተርና ምክትል ዋና ኦዲተር፣ የፅሕፈት ቤት ሓላፊና ምክትል ሃላፊ፣ የኢንተርፕራይዝ ሃላፊና ምክትል ሃላፊ፣ የኢንስቲዩቲት ሃላፊና ምክትል ሃላፊ፣ ዳይሬክተርና ምክትል ዳይሬክተር፣ የመንግስት ልማት ድርጅት ሃላፊና ምክትል ሃላፊ በተመሳሳይ ደረጃ የሚገኙ የክልሉ ባለስልጣናት ያጠቃልላል።

የዞን ዋና እና ምክትል አስተዳደሪ፣ የዋና አስተዳዳሪ አማካሪና የፅሕፈት ቤት ሃላፊ።የከፍተኛናየወረዳፍ/ቤቶች ፕረዚደንት ዳኞችና ሬጂስትራሮች በተመሳሳይ ደረጃ የሚገኙ የዞኑ ባለስልጣናት ያጠቃልላል፣፡

የከተማ ከንቲባና ምክትል ከንቲባ፣ የከንቲባ አማካሪ፣የመዘጋጃ ቤት ስራ አስኪያጅና ፅሕፈት ቤት ሓላፊ፣

የወረዳውና ከተማ ምክር ቤት አፈ-ጉባኤና ምክትል አፈ-ጉባኤ፣ ዋና አስተዳደሪና ምክትል ፣የዋና አስተዳዳሪ አማካሪ፣ ፅሕፈት ቤት ሓላለፊና ምክትል ፣ የክፍለ ከተማ ፅሕፈት ቤት ሃላፊና ምክትል በተመሳሳይ ደረጃ የሚገኙ የወረዳ ባለስልጣናት ያጠቃልላል።

www.abyssinialaw.com

7. "ሰራሕተኛ መንግስቲ" ማለት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /6/ ካብ ዝተጠቐሱ ወፃኢ ኣብ ቤት ፅዬ መንግስቲ ወይ ትካል ልምዓት መንግስቲ እዚ ክልል ተቖፂሩ፣ ተሸይሙ፣ ተመዲቡ ወይ ብህዝቢ ተመሪፁ ዝሰርሕ ዝኾነ ሰብ እዩ፣

8. "ገበን ግዕዝይና" ማለት ኣብ ኢ.ፌ.ዲ.ሪ ገበን ሕጊ ዝተደንገጉ ገበናት ግዕዝይና እዩም፣

9. "ከቢድ ምጥሓስ ስነ ምግባር" ማለት ኣገባብነት ብዘለዎ መተሓዳደሪ ደንቢ ስነ ምግባር ሰራሕተኛታት መንግስቲ እዚ ክልል ካብ ስራሕ ከባርር ዘኽእል ጥፍኣት'ዩ፣

10. "ከቢድ ገበን ግዕዝይና" ማለት

ሀ/ ኣብ ዝለዓለ ስትራቴጅያዊ ረብሓ ዘለዎም ኣብያተ ፅዮ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን ዝፍፀሙ ዝለዓለ መጠን ገንዘብ ዘካተቱ ገበናት ግዕዝይና ወይ

ለ/ ብሰብ መዚ መንግስቲ እዚ ክልል ዝፍፀሙ ገበናት ግዕዝይና ወይ

ሐ/ ናይዚ ክልል ኢኮኖሚ፣ ሰላምን ፀጥታን ከምኡ'ውን ኣብ መነባብሮ ሕብረተሰብ ዝፍፀሙ ዝለዓለ ጉድኣት ዘብፅሑ ወይ ከብፅሑ ዝኽእሉ ገበናት ግዕዝይና እዩም።

11. "ሒሳብ ባንኪ " ማለት ኣብ ባንኪ ዝተቐመጠ ገንዘብ፣ ወርቅን ዝመሳሰሉ ክቡር ዋጋ ኣቕሑትን ከምኡ'ውን ሓደ ዓሚል ምስ ባንኪ ዝገብሮም ዝኾነ ርክብ ሃፍቲ ወይ ትራንዛክሽን ዝሓወሰ እዩ።

12. "ክፍሊ ክትትል ስነ-ምግባር" ማለት ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ንምክልኻል፣ ንምቁፅፃርን ተግባራት ፅቡቕ

7. 'የመንግስት ሰራተኛ" ማለት በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 6/ ውስጥ ከተጠቀሱት ውጭ ያለ በክልሉ የመንግስት መስርያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት ውስጥ ተቀጥሮ፣ ተሸሞ፣ ተመድቦ ወይም በህዝብ ተመርጦ የሚሰራ ማንኛውም ሰው ነው።

8. "የሙስና ወንጀል" ማለት በኢ.ፌ.ዴ.ሪ የወንጀል ህግ የተደነገጉት የሙስና ወንጀሎች ናቸው።

9. "ከባድ የስነ ምግባር መጣስ" ማለት አግባብነት ባለው የክልሉ የመንግስት ሰራተኞች የስነ ምግባር መተዳደርያ ደንብ ከስራ ሊያሰናብት የሚችል ጥፋት ነው።

10. "ከባድ የሙስና ወንጀል" ማለት

ሀ/ ከፍተኛ ስትራቴጅያዊ ጠቀሜታ ባላቸው የመንግስት መስሪያቤቶችና የመንግስት የልማት ድርጅቶች ላይ የሚፈፀሙ ከፍተኛ የገንዘብ መጠንን ያካተቱ የሙስና ወንጀሎች ወይም

ለ/ በክልሉ የመንግስት ባለስልጣናት የሚፈፀሙ የሙስና ወንጀሎች ወይም

ሐ/ በክልሉ ኢኮኖሚ፣ ሰላምና ፀጥታን እንዲሁም በህብረተሰቡ ኑሮ ላይ ከፍተኛ ጉዳት የሚያደርሱ ወይም ሊያደርሱ የሚችሉ የሙሰና ወንጀሎች ናቸው።

11. "የባንክ ሂሳብ" ማለት በባንክ የተቀመጠ ገንዘብ ወርቅና የመሳሰሉት ውድ እቃዎች እንዲሁም አንድ ደንበኛ ከባንኩ ጋር የሚያደርጋቸው ማናቸውንም ግንኙነቶች ወይም ትራንዛክሽኖች የሚያጠቃልል ነው።

12. "የስነ ምግባር መከታተያ ክፍል" ማለት ሙስናና ብልሹ አሰራርን ለመከላከል፣ ለመቆጣጠር እና ጥሩ ስነ ምግባር

ስነ-ምግባር ንምስፍሕፋሕን ዝፍፅም ኣብ ሕድሕድ ኣብያተ ፅዮ መንግስትን ትካል ልምዓት መንግስትን ዘሎ ማሓውር እዩ።

3.ኣገለልፃ ፆታ፣

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፁ ኩሉ ንኣንስታይ ፆታ'ውን ዝሓውስ'ዩ፣

4. ዕላማታት እዚ ኮሚሽን

1. ኣግባብነት ምስዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ትምህርቲ ስነ-ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን ብምስፋሕ ዝነቕሐን ንግዕዝይና ዘይሽከምን ሕ/ሰብ ክፍጠር ፃዕሪ ምግባር፣

2. ኣግባብነት ምስ ዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ንገበን ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ምክልኻል።

3. ገበን ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ምቅላዕ፣ ምፅራይን ምኽሳስን።

ክፍሊ ክልተ

ምዋያሽ ኣወዳድባ ፣ ስልጣንን ተግባርን እዚ ኮሚሽን

5. ምዋያሽ እዚ ኮሚሽን

1. ኮሚሽን ስነ-ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብዚ ንዳሓር "ኮሚሽን" እንዳተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝኽኣለ ሕጋዊ ሰብነት ዘለዎ ኣካል ኮይኑ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ።

2. እዚ ኮሚሽን ተፀዋዕነቱ ንርእሰ ምምሕዳር ክልል ትግራይ ይኸውን

6. ነፃነት ስራሕ እዚ ኮሚሽን

1. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን እዚ ኮሚሽን

የማስፋፋት ተግባር የሚፈፅም በያንዳንዱ የመንግስት መስርያ ቤትና የመንግስት የልማት ድርጅት ያለ ዘርፍ ነው።

3. የፆታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተገለፁት ሁሉ ለሴት ፆታም ያካትታል

4. የኮሚሽኑ ዓላማዎች

1. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር የስነ ምግባር ትምህርትና ፀረ ሙስና በማስፋፋት የነቃ እና ሙሱና ሊሸከም የማይችል ሕብረተሰብ እንዲፈጠር ጥረት ማድረግ፣

2. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር የሙሰና ወንጀል እና ብልሹ አሰራርን መከላከል፣

3. የሙስና ወንጀል እና ብልሹ አሰራርን ማጋለጥ፣ መመርመርና መክሰስ።

ክፍል ሁለት

ስለኮሚሽኑ መቋቋም፣ ስልጣንና ተግባር እና አደረጃጀት

5. የኮሚሽኑ መቋቋም

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስነ ምግባርና የፀረ ሙስና ኮሚሽን ከዚህ በኋላ "ኮሚሽን" እየተባለ የሚጠራ ራሱን የቻለ ህጋዊ ሰውነት ያለው አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል።

1. የኮሚሽኑ ተጠሪነት ለትግራይ ክልል ርዕሰ መስተዳድር ይሆናል።

6. ስለ ኮሚሽኑ የሥራ ነፃነት

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ንኡስ አንቀፅ /2/ የተደነገገው ቢኖርም ኮሚሽኑ

www.abyssinialaw.com

ኣብ ዘፃርዮም ወይ ክሲ ዝምስርተሎም ወይ ዝኸሰም ዋኒናት ካብ ኢድ ኣእታውነትን ፅዕንቶን ኣካላት ፈፃሚ ስራሕ ይኹን ካልኦት ኣካላት ነፃ ኮይኑ ብመሰረት ሕጊ ዝተውሃቦ ስልጣን ይሰርሕ።

7. ኣወዳድባ

እዚ ኮሚሽን፣

1. ብርእሰ ምምሕዳር ዝሽወሙ ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን፣
2. ስርሑ ንምፍፃም ዘድልይዎ በዚ ኮሚሽን ዝምደቡ ካልኦት ወነንቲ ኣውራ ከይዲ ስራሕን ሰራሕተኛታትን ይህልውዎ።

8. ዋና ቤት ፅሕፈት

ዋና ቤት ፅሕፈት እዚ ኮሚሽን ኣብ መቐለ ይኸውን። ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ኣብ ዞባን ወረዳታትን ጨንፈር ቤት ፅሕፈት ክህልዎ ይኽእል።

9. ስልጣንን ተግባርን እዚ ኮሚሽን

እዚ ኮሚሽን ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ።

1. ሞያዊ ብቕዓትን ስነ-ምግባርን ሰራሕተኛታቱ ንምዕባይ ስራሕቲ ህንፀት ዓቕሚ የካይድ፣
2. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ብዛዕባ ግዕዝይናን ሓደግኡን ህዝቢ ንኽርዳእን ኣተሓሳስብኡ ንኽዓብን ምምሃር፣ ኣብ ህዝባዊ ግልጋሎትን ኣብ ውሽጢ ሕብረተሰብን ፅቡቕ ስነ-ምግባር ክጋፋሕ

በሚመረምራቸው፣ ወይም ክስ በሚመሰርትባቸውወይም ክስ በመሰረተባቸው ጉዳዮች ላይ ከማንኛውም ፈፃሚ አካል ይሁን ሌሎች አካላት ጣልቃ ገብነትና ተፅዕኖ ነፃ ሆኖ በህግ በተሰጠው ስልጣን መሰረት ይሰራል።

7. አደረጃጀት

ኮሚሽኑ፣

1. በርዕሰ መስተዳድሩ የሚሾም ኮሚሽነርና ምክትል ኮሚሽነር፣
2. ስራውን ለመፈፀም የሚያስፈልጉት በኮሚሽኑ የሚመደቡ ሌሎች የሥራ ሂደት ባለቤቶች እና ሰራተኞች ይኖሩታል።

8. ዋና መስርያ ቤት

የኮሚሽኑ ዋና መስርያ ቤት መቀሌ ይሆናል። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በዞንና ወረዳዎች ቅርንጫፍ ፅሕፈት ቤት ሊኖሮው ይችላል።

9. የኮሚሽኑ ስልጣንና ተግባር

ኮሚሽኑ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

1. የሰራተኞቹ ሞያዊ ብቃትና ስነ-ምግባር ለማሳደግ የአቅም ግንባታ ስራዎችን ያካሂዳ፣
2. ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ስለሙስና እና ጎጂነቱ ህዝቡ እንዲረዳ እና ንቃተ ህሊናው እንዲጎለብት ማስተማር፣ በህዝብ አገልግሎት እና በህብረተሰብ ውስጥ መልካም ስነ ምግባር እንዲስፋፋ በማድረግ

www.abyssinialaw.com

ብምግባር ንግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ምውጋእን ምትሕብባርን።

3. ኣግባብነት ምስ ዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ኣብ ኣብያተ ዕዮ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን ንግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ዝተቓልዑ ወይ ክቃልዑ ዝኽእሉ ኣሰራርሓታት ብምፅናዕ ወይ ክፅንዑ ብምግባር ንኽማሓየሹ ምምኻርን ምትሕስሳብን፣ እቶም ኣሰራርሓታት ዝተማሓየሹ ምዃኖም ምክትታል ኣድላ ይ ኮይኑ እንትርከብ ጉቡእ ዝኾነ ስጉምቲ ክውስድ ወይ ውሳነ ክወሃበሉ ንዝምልከቶ ኣካል ብምፍላጥ ወይ ብምትሕስሳብ ንግዕዝይና ምክልኻል፣ ብኻልኦት ሰባት ወይ ኣካላት እንትሕተት ተመሳሳሊ ምኽርን ደገፍን ምሃብ፣

4. ኣብ ኣብያተ ዕዮ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን ተግባራት ገበን ግዕዝይና ወይ ከቢድ ምጥሓስ ስነ ምግባር ዝተፈፀሙ ንምዃኖም ሓበሬታ እንትረክብ ወይ ንምፍፃሙ እኹል ጥርጣረ እንትህልዎ የፃሪ፣ ክሲ ይምስርት፣ ክፃረን ክኽሰስን ይገብር፣ ውፅኢቱ ይከታተልን፣

5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 ዝተገለፀ እንተሃለወ'ውን

ሀ/ ካልእ ገበን ተግባር ምስ ገበን ግዕዝይና ተጣሚሩ ተፈፂሙ እንትርከብ እዚ ኮሚሽን ንክልቲኡ ገበን ተግባራት የፃርን ይኽስስን፣

ለ/ ገበን ግዕዝይና ተባሂሉ ክሲ ዝተመስረተሉ ተግባር ኣብ ከይዲ ክርክር ገበን ግዕዝይና ኮይኑ እንተዘይተረኺቡ'ውን እቲ ክርክር

ሙስናን እና ብልሹ አሰራርን መዋጋትና ማስተባበር፣

3. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር በመንግስት መስርያቤቶችና የልማት ድርጅቶች ውስጥ ለሙስና እና ብልሹ አሰራር የተጋለጡና ሊጋለጡ የሚችሉ የአሰራር ስርዓቶችን በማጥናት ወይም እንዲጠኑ በማድረግ እንዲሻሻሉ ማማከርና ማሳሰብ፣ የአሰራር ስርዓቶቹ የተሻሻሉ መሆናቸውን መከታተል እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝም ተገቢ የሆነ እርምጃ እንዲወሰድ ወይም ውሳኔ እንዲሰጥ አግባብ ላለው አካል በማሳወቅ ወይም በማሳሰብ ሙሰናን የመከላከል፣ በሌሎች ሰዎች ወይም አካላት ሲጠየቅ ተመሳሳይ ምክርና ድጋፍ መስጠት፣

4. በመንግስት መስርያቤቶች እና በመንግስት የልማት ድርጅቶች ውስጥ የሙስና ወንጀል ተግባሮች ወይም ከባድ የስነ ምግባር መጣስ ስለመፈፀሙ ጥቆማ ሲደርሰው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖረው አዲት ያደርጋል፣ ያጣራል፣ ክስ ይመሰርታል፣ እንዲጣራና ክስ እንዲመሰረት ያደርጋል ውጤቱንም ይከታተላል፣

5. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 4 የተገለፀው ቢኖርም

ሀ/ ሌላ ወንጀል ከሙስና ወንጀል ጋር ተጣምሮ ተፈፅሞ ሲገኝ ኮሚሽኑ ለሁለቱም የወንጀል ተግባሮች የመመርመርና የመክሰስ፣

ለ/ የሙስና ወንጀል ተብሎ ክስ የተመሰረተብ ት ድርጊት በክርክር ሂደት የሙስና ወንጀል ሆኖ ባይገኝም ክሱ የመቀጠል ወይም

www.abyssinialaw.com

ክቕፅለሉ ወይ ክቕፅል ክገብር ስልጣን ይህልዎ፣

6. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 10ን 11ን ዝተገለፀ ምሃብ ውክልና ዝተሓለወ ኮይኑ

ሀ/ እዚ ኮሚሽን ጉዳይ ገበን ፖሊሲ መሰረት ብምግባር ኣብ ምፅራይ ዝርከቡ ወይ ክሲ ዝተመስረተሎም ገበናት ግዕዝይና ብድርድር ክውድኡ ክገብር ይኽእል። ኮይኑ ግን ተፈፃሚነት ዝህልዎ በዚ ገበን ግዕዝይና ዝረኸብዎ ጥቕሚ ክምልሱ ምስተገበረ እዩ።

ለ/ ገበናት ግዕዝይና ብድርድር ዝውድእሉ ኩነታት ብደንቢ ይውሰን።

7. ኣብ ከይዲ ምፅራይ ገበናት ግዕዝይና ብመሰረት ዝተማሓየሸ ፍሉይ ስነ ስርዓትን ፀረ-ግዕዝይና መረዳእታ ሕግን ገበን ስነ-ስርዓት ሕግን፣ ዝኾነ ቐፅሪ ወይ ግቢ፣ ስራሕ ቦታ፣ ተሽከርካሪ፣ መንበሪ ቦታ ወይ ዝኾነ ይኹን ካልእ ንብረት ክምኣድለይነቱ ምፍታሽን ምሓዝን፣

8. ምስ ገበን ግዕዝይና ዝተተሓሓዘ ኣብ ባንኪ ዝተቐመጠ ገንዘብ ንምህላው እኹል ጥርጣረ ወይ መረዳእታ እንትህልዎ ኣብ ዝኾነ ባንኪ ዝርከብ ሒሳብ ባንኪ ተጠርጣሪ ብትእዛዝ ኮሚሽነር ክምርመር ምግባር፣ መረዳእታ ንምርካብ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ብትእዛዝ ቤት ፍርዲ ክእገድ ምግባር፣

9. ብመሰረት ሕግን ኣሰራርሓን መሰል ዘይምኽሳስ ክለዓል ብፎርማ ኮሚሽነር ምሕታት፣

10. ኣግባብነት ምስ ዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ብመሰረት ሕጊ ሃፍቶምን

እንዲቀጥል የማድረግ ስልጣን ይኖረዋል፣

6. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 10 ና 11 የተገለፀው ውክልና የመስጠት ጉዳይ እንደተጠበቀ ሆኖ

ሀ/ ኮሚሽኑ የወንጀል ፖሊስ ጉዳይ መሰረት በማድረግ በምርመራ የሚገኙ ወይም ክስ የተመሰረተባቸው የሙስና ወንጀሎች በድርድር እንዲያልቁ ማድረግ ይችላል። ሆኖም ተፈፃሚነት የሚኖረው በሙስና ወንጀሉ ያገኙትን ጥቅም እንዲመልሱ ከተደረገ በኃላ ነው።

ለ/ የሙስና ወንጀሎችን በድርድር ስለሚጠናቀቁበት ሁኔታ በደንብ ይወሰናል።

7. በሙስና ወንጀሎች የማጣራት ሂዱት በተሻሻለው የፀረ-ሙስና ልዩ ስነ ስርዓት፣ የማስረጃ ሕግ እና የወንጀል ሕግ ስነ ስርዓት መሰረት ማናቸውም ቅጥር ግቢ፣ የስራ ቦታ፣ ተሽከርካሪ፣ ወይም ማንኛውም ሌላ ንብረት እንደየአስፈላጊነቱ የመፈተሽ የመበርበርና የመያዝ፣

8. ከሙስና ወንጀል ጋር በተያዘ በባንክ የተቀመጠ ገንዘብ ለመኖሩ በቂ ጥርጣሬ ወይም መረጃ ሲኖረው በማናቸውም ባንክ የሚገኝ የተጠርጣሪዎች የባንክ ሂሳብ በኮሚሽነሩ ትእዛዝ እንዲመረመር የማድረግ፣ መረጃ የማግኘት እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በፍርድ ቤት ትእዛዝ እንዲታገድ የማድረግ፣

9. በህግና አሰራር መሰረት ያለመከሰስ መብት እንዲነሳ በኮሚሽነሩ ፊርማ የመጠየቅ፣

10. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር በህግ በሚደነግገው መሰረት የክልሉ

www.abyssinialaw.com

ጥቕሚ ገንዘቦምን ከመዝግቡ ግቡእ ዘለዎም ሰብ መዚን ስራሕተኛታት መንግስትን እዚ ክልል መዝጊቡ ምሓዝ ወይ ተመዝጊቦም ክተሓዙ ምግባር፣

11. ሃፍቶምን ገንዘቦምን ንዘየመዝገቡ ሰብ መዚን ሰራሕተኛታት መንግስትን እዚ ክልል ኣመልኪቱ ጥቆማ ንዝቕርቡ ኣካላት ብመሰረት ኣዋጅ ቑፅሪ 198/2003 ዓንቀፅ 21/4/ ክረኽብዎ ዝግባእ ጥቕሚ ምርካቦም የረጋግፅን ይከታተልን።

12. መውፃእቲ ሕግን ኣካላት ዳይነትን ከይሓወሰ ንኣብያተ ፅዬ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን ዘገልግሉ ደንብታት ስነ ምግባር ዝተዳለው ምኳኖም የረጋግፅ ክዳለው ይገብርን ኣብ ተግባር ምውዓሎም ይከታተልን። ካብ መውፃእቲ ሕግን ኣካላት ዳይነትን ኣብ ኣደላልዋ ደንቢ ስነ ምግባር ሐቶ እንትቐርበሉ ምኽሪ ይህብ፣

13. ሕግታት ፀረ ግዕዝይናን ደንቢታት ስነ ምግባርን ኣብ ተግባር ዝወዓሉ ምኳኖም ይከታተል፣ ንኣፈፃፅመኦም ጠቓሚ ምኽሪ ይህብ፣

14. ኣግባብነት ምስ ዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ግዕዝይናን ስነ ምግባርን ዝምልከቱ ፅንዓትን ምርምርን ምግባር፣ ተመሳሳሊ ስራሕቲ ንዘሳልጡ ኣካላት ምድጋፍ፣ ዕላማታት እቲ ኮሚሽን ንምስኳም ዝሕግዙ ፀብፃባትን ቴክኒካዊ ፅንዓታትን እናሐተመ ይብትን፣

የመንግስት ባለስልጣናት እና በህግ ሃብታቸውንና የገንዘብ ጠቅማቸውን እንዲያስመዘግቡ ግዴታ ያለባቸውን የመንግስት ሰራተኞች ሃብትና የገንዘብ ጥቅሞች መዝግቦ የመያዝ ወይም ተመዝግበው እንዲያዙ የማድረግ፣

11. ሃብትና ገንዘባቸው ያላስመዘገቡ የክልሉ የመንግስት ባለስልጣኖች እና የመንግስት ሰራተኞች የሚመለከት ጥቆማ ለሰጡ አካላት በአዋጅ ቁጥር 198/2003 አንቀፅ 21/4/ መሰረት ማግኘት የሚገባቸውን ጥቅም ማግኘታቸው ያረጋግጣል፣ ይከታተላል።

12. የህግ አውጪውና የዳኝነት አካላትን ሳይጨምር ለመንግስት መስርያቤቶችና ለመንግስት የልማት ድርጅቶች የሚያገለግሉ የስነ ምግባር ደንቦች መዘጋጀታቸው ማረጋገጥ፣ እንዲዘጋጁ ማድረግ፣ በተግባር መዋላቸውን መከታተ፣ ከህግ አውጪው እና ከዳኝነት አካላት ጥያቄ ሲቀርብለት በስነ ምግባር ደንብ አዘገጃጀት ረገድ ምክር የመስጠት፣

13. የፀረሙስና ሕጎችና የስነ ምግባር ደንቦች በተግባር ላይ መዋላቸውን መከታተል ለአፈፃፀማቸው ጠቃሚ ምክር ይሰጣል፣

14. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር ሙስናንና ስነ ምግባርን በተመለከተ ጥናትና ምርመር ማድረግ። ተመሳሰይ ስራዎችን ለሚያፋጥኑ አካላት የመደገፍ፣ የኮሚሽኑን ዓላማዎች ለማራመድ የሚረዱ ሪፖርቶችን እና ቴክኒካዊ ጥናቶችን አሳትሞ ያሰራጫል፣

www.abyssinialaw.com

15. ኣግባብነት ምስ ዘለዎም ኣካላት ብምትሕብባር ንገበን ግዕዝይና ዝጥቁሙን ዝምስክሩን ሓለዋ ኣካልን ውሕስነት ስራሕን ዝወሃበሉ ኩነታት የመቻቹ፣ ብመሰረት ሕጊ ሓለዋ ምግባር፣
16. ኣብ ምክልኻል ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራርሓን ፅቡቕ ውፅኢት ዘምፅኡ ሰባትን ኣብያተፅዬን ኣወዳዲሩ ንሽልማት ዝበቕዕሉ ስርዓትን መልክዕን ይዝርግሕን ኣብ ተግባር የውዕልን።
17. ተመሳሳሊ ዕላማ ምስዘለዎም ኣካላት ፌደራልን ክልልን ርክብ ምትሕብባር ስራሕ ይፈጥር።
18. ኣብ ኣብያተ ዕዬ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን ክፍልታት ክትትል ስነ-ምግባር ንክጣየሻ ደገፍ ይህብ።
19. ካብ ህዝቢ ሓበሬታ ዝረኽበሉን ንህዝቢ ሓበሬታ ዝህበሉን ሜላታት ይሕንፅን የፈፅምን፣
20. ብሕጊ ወይ ብቤት ፍርዲ ትእዛዝ እንተዘይ ኮይኑ ምስ ገበን ግዕዝይና ዝተተሓሓዙ ጥቆማታትን ምስክርነትን ብሚሽጥር ይሕዝ፣
21. ብሕጊ ዝተውሃቡዎን ዕላምኡ ኣብ ሽቶኦም ንምብፃሕ ዝሕግዙ ካልኦት ተግባራትን ምፍፃም፣
22. እዚ ኮሚሽን ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት ይቖፅርን የማሓድርን

10. ምሃብ ውክልና ኣብ ምፅራይ ገበን ግዕዝይና

1. እዚ ኮሚሽን ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 ንኡስ ዓንቀፅ 4 ካብ ውሽጢ ዝተውሃቦ ስልጣን

15. አግባብነት ካላቸው አካላት ጋር በመተባበር ለሙስና ወንጀል ጠቋሚዎችና ምስክሮች የአካል እና የሥራ ዋስትና ጥበቃ የሚሰጥበትን ሁኔታ ማመቻቸት፣ በህግ መሰረት ጥበቃ የመስጠት፣
16. ሙስናንና ብልሹ አሰራርን በመከላከል ረገድ ጥሩ ውጤት ላስገኙ ሰዎችና መስርያቤቶች አወዳድሮ ለሽልማት የሚበቁበትን ስርዓትና መለኪያ ይዘረጋል በተግባር ያውላል፣
17. ተመሳሳይ ዓላማ ካላቸው የፌደራልና የክልል አካላት ጋር ግንኙነትና የሥራ ትብብር ይፈጥራል፣
18. በመንግስት መስርያቤቶችና ብመንግስት የልማት ድርጅቶች ስነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች እንዲቋቋሙ ድጋፍ ይሰጣል፣
19. ከህዝብ መረጃ የሚያገኝበትና ለህዝብ መግለጫ የሚሰጥበት ዘዴዎችን ይቀይሳል ያስፈፅማል፣
20. በህግ ወይም ብፍርድ ቤት ትእዛዝ ካልሆነ በስተቀር ከሙስና ወንጀል ጋር የተያያዙ ጥቆማዎችና ምስክርነት በሚስጢር ይይዛል፣
21. በህግ የሚሰጡትን እና ዓላማውን ከግብ ለማድረስ የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን የማከናወን።
22. ኮሚሽኑ በህግ መሰረት ሰራተኞችን ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል።

10. በሙስና ወንጀል ምርመራ ላይ ውክልና ስለመስጠት

1. ኮሚሽኑ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9 ንኡስ አንቀፅ 4 ከተሰጡት ስልጣን ውስጥ ከባድ ያልሆነ

www.abyssinialaw.com

ከቢድ ዘይኮነ ገበን ግዕዝይና ንምዕራይ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ክከም ኩነታቱ ንኣካላት ገበን ምፅራይ ኮሚሽን ፖሊስ ክልል ትግራይ ብውክልና ክህብ ይኽእል።

2. በቢደረጅኡ ዘለው ኣካላት ገበን ምፅራይ ኮሚሽን ፖሊስ ክልል ትግራይ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ውክልና እንተዘይተውሃቦ'ውን ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 /4/ ኣብ ወሰን ስልጣን

እዚ ኮሚሽን ዝወድቕ ገበን ግዕዝይና ምፍፃሙ ሓበሬታ እንትበፅሖም ወይ ብቑፅ ሓበሬታ እንትህልዎም ምፅራይ ክጅምሩ ኣለዎም። ኮይኑ ግን ብዛዕባ እቲ ምፅራይ ዝተጀመረ ጉዳይ ክይደንጎዩ ነዚ ኮሚሽን ክፍልጡ ኣለዎም።

3. ብመሰረት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተመልከተ እዚ ኮሚሽን ሓበሬታ እንትበፅሖ፦

ሀ/ ነቲ ጉዳይ ባዕሉ ወሲዱ ክፃርዮ ወይ

ለ/ ከቢድ ገበን ግዕዝይና ሓዊሱ በቲ ሓበሬታ ዝሃበ ኣካል ምፅራይ ወይ ብኻልእ ኣካል ክስራሕ ክገብር ይኽእል።

4. እዚ ኮሚሽን ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝቐረበሉ ሓበሬታ ኣብ ዝሓፀረ እዋን መልሲ እንተይሃበ እንተተሪፉ ምፅራይ ዝጀመረ ኣካል ዝጀመሮ ምፅራይ ወዲኡ ምርመራ መዝገቡ ስልጣን ናብ ዘለዎ ክሳሲ ኣካል ከማሓላልፎ ኣለዎ።

5. እዚ ኮሚሽን ብቀጥታ ዝበፅሖ ሓበሬታ ወይ ብመሰረት ብኻልእ መልክዑ ብዝረኸቦ መረዳእታ ዝጀመሮ ምፅራይ ገበን ግዕዝይና ብኻልኦት ኣካላት ምፅራይ

የሙስና ወንጀልን የመመርመር ውክልና በሙሉ ወይም በከፊል እንደሁኔታው ለትግራይ ክልል ፖሊስ ኮሚሽን የወንጀል ምርመራ አካላት ሊሰጥ ይችላል፣

2. በየደረጃው ያሉ የትግራይ ክልል ፖሊስ ኮሚሽን የወንጀል ምርመራ አካላት በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ውክልና ባይሰጣቸውም በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9/4/ መሰረት በኮሚሽኑ የስልጣን ክልል ሥር የሚወድቅ የሙስና ወንጀል ለመፈፀሙ ጥቆማ ሲደርሳቸው ወይም በቂ ጥርጣሬ ሲኖራቸው ምርመራው መጀመር ይኖርባቸዋል። ሆኖም ስለተጀመረው ምርመራ ለኮሚሽኑ ሳይዘገዩ ማሳወቅ አለባቸው፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 በተመለከተው መሰረት ኮሚሽኑ ሪፖርት ሲደርሰው።

ሀ/ ጉዳዩን እራሱ ወስዶ ለማጥራት ወይም

ለ/ ከባድ የሙስና ወንጀልን ጨምሮ ምርመራው ሪፖርት ባደረገው የምርመራ አካል ወይም በሌላ አካል እንዲከናወን ሊያደርግ ይችላል።

4. ኮሚሽኑ በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /2/ መሰረት በሚቀርብለት ሪፖርት መሰረት መልስ ሳይሰጥ ከቀረ ምርመራውን የጀመረው አካል የተጀመረውን ምርመራ በማጠናቀቅ የምርመራ ፋይሉን ክስ ለመመስረት ስልጣን ላላው አካል ያስተላልፋል፣

5. ኮሚሽኑ በቀጥታ በሚደርሰው ጥቆማ ወይም በሌላ መልኩ በሚያገኘው መረጃ መሰረት የጀመራቸውን የሙስና ወንጀል ምርመራዎች በሌሎች የምርመራ አካላት

ክፃረ ክገብር ይኽእል። ዝፃረ መዝገብ ዝተሓላለፈሉ ዝኾነ ኣካል ምፅራዩ ከካይድ ኣለዎ።

11. **ምሃብ ውክልና ኣብ ምምስራት ክሲ ገበን ግዕዝይና**

1. እዚ ኮሚሽን ካብ ውሽጢ ዝተውሃቦ ስልጣን ምኽሳስን ምክርኻርን ክቢድ ዘይኮነ ገበን ግዕዝይና ኣግባብ ንዘለዎ ናይዚ ክልል ቢሮፍትሒ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብውክልና ክህብ ይኽእል፤
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ብውክልና ተዋሂቡ ዝነበረ ክስን ክርክርን ገበን ግዕዝይና ኣድላይ ኮይኑ እንተረኺቡዎ ባዕሉ እዚ ኮሚሽን ተቐቢሉ ክቕፅለሉ ይኽእል።
3. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 10ን 11ን ዝተገለፁ ድንጋገታት ዝምልከት ዝርዝር መምርሒ ብዚ ኮሚሽን ይወፅእ።

12. **ስልጣን ተግባርን ኮሚሽነር**

1. ዋና ፈፃሚ ስራሕ ብምኳን ስራሕቲ እቲ ኮሚሽን የተሓባብር፣ ይመርሕ የማሓድር፣
2. እዚ ኮሚሽን ብሕጊ ስቪል ሰርቪስ ዝመሓደሩ ሰራሕተኛታትን ብፍሉይ ደንቢ ዝመሓደሩ ዕላማ ፈፀምቲ ሰራሕተኛታት ብዝወፅእ ደንብን መፈፀሚ መምርሕን ይቆፅር፣ የመሓድርን የሰናብትን፣

እንዲመረመር ሊያደርግ ይችላል። የምርመራ ፋይል የተላለፈለት ማንኛውም አካል ምርመራውን ማከናወን አለበት።

11. **በሙስና ወንጀል ክስ መመስረት ላይ ውክልና ስለመስጠት**

1. ኮሚሽኑ ከተሰጠው የመክሰስና የመከራከር ስልጣን ውስጥ ከባድ የሙስና ወንጀል አግባብ ላለው የክልሉ ፍትህ ቢሮ በሙሉ ወይም በከፊል በውክልና መስጠት ይችላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ የተደነገገው ቢኖርም አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በውክልና ተሰጥቶ የነበረው የሙስና ወንጀል ክስና ክርክር ኮሚሽኑ ራሱ ተቀብሎ ሊቀጥልበት ይችላል፣
3. በዚህ ኣዋጅ አንቀፅ 10 እና 11 የተዘረዘሩትን ድንጋጌዎች በተመለከተ ዝርዝር መመሪያ በኮሚሽኑ ይወጣል።

12. **የኮሚሽነሩ ስልጣንና ተግባር**

1. ዋና ሥራ አስፈፃሚ በመሆን የኮሚሽኑ ሥራዎች ያስተባብራል፣ ይመራል ያስተዳድራል፣
2. ኮሚሽኑ በስቪል ሰርቪስ ሕግ የሚተዳደሩ ሰራተኞችና በልዩ ደንብ የሚተዳደሩ ዓላማ ፈፃሚ ሰራሕተኞች በሚወጣው ደንብና የማስፈፀሚያ መመሪያ መሰረት ይቀጥራል ያስተዳድራል ያሰናብታል፣

www.abyssinialaw.com

3. ብመሰረት ኣሰራርሓ ፋይናንስ ነቲ ኮሚሽን ዝተፈቐደ በጀት ኣብ ስራሕ ክውዕል ይገብር፣
4. ብገበን ግዕዝይና ንዝተጠርጠሩ ውልቀ ሰባት ብመሰረት ሕጊ ንከፃርዩን ክኣስሩን ክኸሱን ንሰራሕተኛታት እዚ ኮሚሽን ስልጣን ይህብ፣
5. ኣብ ከይዲ ምዕራይ ንዘለው ጉዳያት ኣድላይ ኮይኑ እንተረኺብዎ ኣብ ልዕሊ ዝኾነ ሰብ ወይ ትካል ሒሳብ ባንኪ ክፍትሽን መረዳእታ ክእከብን ትእዛዝ ክህብ ይኽእል፣
6. ኣባላት ቤት ምኽሪ እዚ ክልል ብገበን ግዕዝይና ተጠርጢሮም ወይ ተኸሰስቲ ኮይኖም እንትርከቡ ንምዕራይን ንምኽሳስን ብመሰረት ሕግን ኣሰራርሓን መሰል ዘይምኽሳስ ክለዓል ናይ ምሕታት ስልጣን ይህልዎ፣
7. ናይዚ ኮሚሽን ኣፈፃፅማ ስራሕ ገምጋምን ውፅኢቱን ንርእሰ ምምሕዳር ፀብፃብ የቕርብ፣
8. ምስ ሳልሳይ ወገን ዝግበሩ ርክባት ነቲ ኮሚሽን ይውክል፣
9. ብመጠን ዘድሊ ቅልጥፍና ስራሕ፤ ስልጣኑን ተግባሩን ብኽፋል ንሓለፍቲ እቲ ኮሚሽንን ሰራሕተኛታትን ብውክልና ክተሓላለፍ ይኽእል።

13. <u>ስልጣንን ተግባርን ምክትል ኮሚሽነር</u>

ተፀዋዕነት ምክትል ኮሚሽነር ንኮሚሽነር ኮይኑ

3. ለኮሚሽኑ የተፈቀደው በጀት በፋይናንስ አሰራር መሰረት ሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፣
4. በሙስና ወንጀል የተጠረጠሩ ሰዎችን የኮሚሽኑ ሰራተኞች በህግ መሰረት ለመመርመር፣ ለመክሰስ ለማሰር እንዲችሉ ስልጣን ይሰጣል፣
5. ምርመራው በመከናወን ላይ ላለ ጉዳይ አስፈላጊ በሆነ ጊዜ የማንኛውም ሰው ወይም ድርጅት የባንክ ሂሳብ እንዲፈተሽ እና አፈስፈላጊው መረጃ እንዲሰበስብ ትእዛዝ ለመስጠት ይችላል፣
6. የክልሉ ምክር ቤት አባላት በሙስና ወንጀል ተጠርጣሪ ወይ ተከሳሽ ሆኖው ሲገኙ ለመመርመርና ክስ ለመመስረት በህግና አሰራር መሰረት ያለመከሰስ መብት እንዲነሳ የመጠየቅ ስልጣን ይኖሮዋል፣
7. የኮሚሽኑ የሥራ አፈፃፀም እና ውጤቱ ለክልሉ ርዕሰ መስተዳደር ሪፖርት ያቀርባል፣
8. ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚያደርጋቸው ግንኙነቶች ኮሚሽኑን ይወክላል፣
9. ለሥራ ቅልጥፍና በሚያስፈልግ መጠን ስልጣኑና ተግባሩን በከፊል ለኮሚሽኑ ሃላፊዎች እና ሰራተኞች በውክልና ሊያስተላልፍ ይችላል።

13. <u>የምክትል ኮሚሽነሩ ስልጣንና ተግባር</u>

የምክትል ኮሚሽነሩ ተጠሪነት ለኮሚሽነሩ ሆኖ

www.abyssinialaw.com

1/ ናይዚ ኮሚሽን ሓደ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ይመርሕ፣

2/ ተግባራት እዚ ኮሚሽን ብምሕንፃፅ ብምውዳብ፣ ብምምራሕን ብምትሕብባርን ንኮሚሽነር ይሕግዝ፣

3/ ኮሚሽነር ኣብዘይህልወሉ እዋን ንዕኡ ተኪኡ ይሰርሕ፣

14. ዘበን ስራሕ ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን

1. ዘበን ስራሕ ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን ሽዱሽተ /6/ ዓመት ይኸውን። ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ እንደገና ክሽወሙ ይኽእሉ፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ/1 ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ፦ ኮሚሽነርን ምክትል ኮሚሽነርን፣

ሀ/ ብገበን ተኸሲሱ ጥፍኣተኛ ምዃኑ ብቤት ፍርዲ እንትረጋገፅን ካብ ስልጣኑ ዘልዕል ብቑዕ ምኽንያት ኮይኑ እንትርከብ፣

ለ/ ብምኽንያት ዝሓደሮ ሕማም ስርሑ ብኣግባቡ ክፍፅም እንተዘይኪኢሉን፣

ሐ/ ርኡይ ዝኾነ ክእለት ስራሕን ቅልጣፈን ዘይብሉ እንተኾይኑ ወይ እቲ ዝሸመ ኣካል እምነት እንትስእነሉ ቅድሚ ሽመት ዘበኑ ምእኻል ካብ ሓላፍነቱ ክለዓል ይኽእል።

15. ኩነታት ቁፃር ሰራሕተኛታት እዚ ኮሚሽን

1. እዚ ኮሚሽን ሓላፍነት ስርሑ ብዝግባእ ንምትግባር ዘድልዩዎ ሰራሕተኛታት ብመሰረት ክእለቶምን ስነ ምግባሮምን ይቖፅር።

1/ የኮሚሽኑ አንድ የሥራ ሂደት ይመራል፣

2/ የኮሚሽኑ ተግባሮች በማቀድ፣ በማደረጃት፣ በመምራትና በማስተባበር ኮሚሽነሩን ይረዳል፣

3/ ኮሚሽነሩ በማይኖርበት ጊዜ እሱን ተክቶ ይሰራል

14. የኮሚሽነሩና የምክትል ኮሚሽነሩ የሥራ ዘመን

1. የኮሚሽነሩና የምክትል ኮሚሽነሩ የሥራ ዘመን ስድሰት/6/ ዓመት ይሆናል። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ እንደገና ሊሾሙ ይችላሉ፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1 የተጠቀሰው እንዳለ ሆኖ ኮሚሽነርና ምክትል ኮሚሽነር

ሀ/ በወንጀል ተከሶ በፍርድ ቤት ጥፋተኛ መሆኑ ሲረጋገጥና ከስልጣኑ ለማንሳት ብቁ ምክንያት ሆኖ ሲገኝ፣

ለ/ ባደረበት ህመም ምክንያት ስራውን በተገቢው ሁኔታ ማከናወን የማይችል ሲሆንና፣

ሐ/ ጉልህ የሆነ የሥራ ችሎታና ቅልጥፍና የሌለው ሲሆን ወይም የሾመው አካል እምነት ሲያጣበት የሥራ ዘመኑ ከማለቁ በፊት ከሃላፊነቱ ሊነሳ ይችላል።

15. ስለ ኮሚሽኑ ሰራተኞች የቅጥር ሁኔታ

1. ኮሚሽኑ ሥራውንና ሃላፊነቱን በተገቢው መንገድ ለመፈፀም የሚያሰፈልጉትን ሰራተኞች ችሎታቸውና ስነ ምግባራቸው መሰረት በማድረግ ይቀጥራል፣

www.abyssinialaw.com

2. ኩነታት ቑፃር፣ ዕብየት፣ ስነ-ምግባርን ስንብት ስራሕን ዕላማ ፈፀምቲ ሰራሕተኛታት ኣፈፃፅማ ብዝምልከት ብደንቢ ይውሰን።

16. **መሰል ሰራሕተኛ እዚ ኮሚሽን**

1. ዝኾነ ሰራሕተኛ እዚ ኮሚሽን ብመንግስቲ እዚ ክልል ብዘፅድቖ ስኬል መሃያ ይረክብ፣
2. ሰራሕተኛ እዚ ኮሚሽን ሕጋዊ ስራሕቲ ኣብ ምፍፃም እንዳሃለወ ንዝበፅሖ ተሓታትነት ብዚ ኮሚሽን ወፃኢ ደገፍን ግልጋሎት ጥብቅናን ይረክብ።
3. ምስ ስርሑ ብዝተተሓሓዘ ኩነታት ንዝበፅሖ ጉድኣት ብመሰረት ሕጊ ካሕሳ ይረክብ።
4. ዝርዝር ኣፈፃፅማ እዚ ዓንቀፅ ብደንቢ ይውሰን።

17. **በጀት**

በጀት እዚ ኮሚሽን ብመንግስቲ እዚ ክልል ዝምደብ ይኸውን።

18. **ሰነዳት ሒሳብ**

1. እዚ ኮሚሽን ብዘመናዊ ኣሰራርሓ ዝተዳለወን ዝተማልአን ሰነድ ሒሳብ ይሕዝ፣
2. ናይዚ ኮሚሽን መዛግብቲ ሒሳብን ገንዘብ ተንከፍ ሰነዳትን በቢ ዓመቱ በቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር እዚ ክልል ይምርመር።

2. የቅጥር ሁኔታ፣ እድገት፣ ስነ-ምግባርና ከሥራ ማሰናበትን አላማ ፈፃሚ ሰራተኞች በተመለከተ አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፣

16. **የኮሚሽኑ ሰራተኞች መብት**

1. ማንኛውም የኮሚሽኑ ሰራተኛ በክልሉ መንግስት በሚፀድቅ የደመወዝ ስኬል ያገኛል፣
2. የኮሚሽኑ ሰራተኛ ሕጋዊ ስራሕ በመፈፀም ላይ እያለ ለሚደርስበት ተጠያቂነት በኮሚሽኑ ወጪ የጥብቅና አገልግሎትና ድጋፍ ያገኛል፣
3. ከሥራው ጋር በተያያዘ ሁኔታ ለሚደርስበት ጉዳት በህግ መሰረት ካሳ ያገኛል፣
4. የዚህ አንቀፅ ዝርዝር አፈፃፀም በደንብ ይወሰናል።

17. **በጀት**

የኮሚሽኑ በጀት በክልሉ መንግስት የሚመደብ ይሆናል።

18. **የሂሳብ ሰነዶች**

1. ኮሚሽኑ የተሟላ እና በዘመናዊ አሰራር የተዘጋጀ የሂሳብ ሰነድ ይይዛል፣
2. የኮሚሽኑ የሂሳብ መዛግብት እና ገንዘብ ነክ ሰነዶችን በየዓመቱ በክልሉ ዋና ኦዲተር ፅሕፈት ቤት ይመረመራል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

19. **ስልጣን ፖሊስነትን ዓቃቢ ሕጊነትን እዚ ኮሚሽን**

ብዛዕባ ምፅራይን ምኽሳስን ኣብ ስነ ስርዓት መቕፅዒ ሕጊ ገበንን ካልኦት ሕግታትን ንፖሊስን ዓቃቢ ሕግን ዝተውሃበ ስልጣን ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ ንዝተመልከቱ ዋኒናት ዝምልከት ነዚ ኮምሽን ተዋሂቡ ኣሎ።

20. **ምጥያሽ ክፍሊታት ክትትል ስነ ምግባር**

1. ብቢብርኩ ኣብ ዝርከቡ ኣብያተ ፅዮ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን ኩነታት ስነ ምግባር ዘተሓባብሩን ዝከታተሉን ንሓለፍቲ እቲ ቤት ፅዮ ዘማኽሩን ክፍልታት ክትትል ስነ ምግባር ክጣየሹ ይገብር።
2. ክፍሊ ክትትል ስነ ምግባር ተፀዋዕነቱ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ፅዩ መንግስቲ ወይ ትካል ልምዓት መንግስቲ እዩ።
3. ሓላፊ ክፍሊ ክትትል ስነ ምግባር ወይ ሰራሕተኛ ብናይቲ ቤት ፅዩ ወይ ትካል ልምዓት ላዕለዋይ ሓላፊ ደሪቡ ዝሰርሕ ሰራሕተኛ ይምድብ። ዝርዝር ኣፈፃፅማ እዚ ዓንቀፅ ብደንቢ ይውሰን።

ክፍሊ ሰለስተ

የተለያዩ ድንጋጌዎች

19. **ስለ ኮሚሽኑ የፖሊስነትና የአቃቤ ሕግነት ስልጣን**

ስለ መመርመርና ስለመክሰስ በወንጀለኛ መቅጫ ህግ ስነ ስርአትና በሌሎች ሕጎች ለፖሊስ እና ለአቃቤ ህግ የተሰጠ ስልጣን በዚህ አዋጅ ውስጥ የተመለከቱ ጉዳዬችን በሚመለከት ለኮሚሽኑ ተሰጥቷል።

20. **የስነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች መቋቋም**

1. በየደረጃው በሚገኙ የመንግስት መስርያቤቶች እና የልማት ድርጅቶች ውሰጥ የስነ ምግባር ሁኔታን የሚያስተባብሩ እና ለመሰርያቤቱ የበላይ ሃላፊዎች የሚያማክሩ የስነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች እንዲቋቋሙ ያደርጋል።
2. የስነ ምግባር መከታተያ ክፍል ተጠሪነቱ ለመንግስት መስርያ ቤት ወይም ልማት ድርጅት የበላይ ሃላፊ ይሆናል፣
3. የስነ ምግባር መከታተያ ክፍል ሃላፊ ወይም ሰራተኛ በመስርያቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ የበላይ ሃላፊ ደርቦ የሚሰራ ሰራተኛ ይመድባል። የዚህ አንቀፅ ዝርዝር አፈፃፀም በደንብ ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

21. ጉቡእ ምፍላጥን ምትሕብባርን ገበን ግፅዝይና

1. መንግስታዊ ኣብያተ ዕዩን ትካላት ልምዓት መንግስትን ባዕሎም ዝወሰዱዎም ስጉምቲ ምምሕዳር ወይ ስነምግባር ዝተሓለወ ኮይኑ፤ ከቢድ ምጥሓስ ስነ ምግባርን ገበን ግፅዝይናን ዝተፈፀመ ንምኻኑ ጥርጣረ እንትህልዎም ሽዑ ንሽዑ ነዚ ኮሚሽን ወይ ስልጣን ንዘለዎ መፃረይ ኣካል ግቡእ ምፍላጥ ኣለዎም፣

2. ዝኾነ ባዓል መዚ መንግስቲ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ቤት ዕዩኡ ገበን ግፅዝይና ተፈፂሙ እዩ ወይ ክፍፀም ኣብ ምድላው ከምዘሎ ኣብ ዝጠርጠረሉ እዋን ነዚ ኮሚሽን ወይ ስልጣን ንዘለዎ መፃረይ ኣካል ግቡእ ምፍላጥ ኣለዎ፣

3. ዝኾነ ሰብ ምስ ስልጣንን ተግባርን እዚ ኮሚሽ ን ብዝተተሓሓዘ ንዝሕተቶ ምትሕብባርን ደገፍን፣ ንኽተግብር ግቡእ ኣለዎ። ብፍላይ ካብቲ ኮሚሽን ንዝቐርቡ ሕቶታት ደገፍ ቴክኒክን ሞያን ኣግባብነት ዘለዎም ኣብያተ ዕዮ መንግስትን ትካላት ልምዓት መንግስትን ኣድላይ ደገፍ ክገበሩ ጉቡእ ኣለዎም፣

4. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ገበን ግፅዝይና ንምፅራይ ስልጣን ዘለዎ ዝኾነ መፃረይ ኣካል ኣብ ዝኾነ እዋን ናብ ዝኾነ ቤት ዕዮ መንግስቲ እዚ ክልል ወይ ትካል ልምዓት መንግስቲ ብምኻድ ወይ ብፅሑፍ ብምሕታት ሓበሬታ ወይ መረዳእታ ክወሃቦ ወይ ክሪአ ክሓትት

21. የሙስና ወንጀልን የማስታወቅና የመተባበር ግዴታ

1. የመንግስት መስርያቤቶችና የመንግስት ልማት ድርጅቶች በራሳቸው የሚወስዱት የአስተዳደር ወይም የስነምግባር እርምጃ እንደተጠበቀ ሆኖ ከባድ የስነ ምግባር መጣስና የሙስና ወንጀል የተፈፀመ ለመሆኑ ጥርጣሬ ሲኖራቸው ወዲያውኑ ለኮሚሽኑ ወይም ስልጣን ላለው የምርመራ አካል የማሳወቅ ግዴታ አለባቸው።

2. ማንኛውም የመንግስት ባለስልጣን ወይም የመንግስት ሰራተኛ በመስሪያ ቤቱ የሙሰና ወንጀል ተፈፅሟል ወይም ሊፈፀም በዝግጅት ላይ ነው ብሎ ብሚጠረጥርበት ጊዜ ለኮሚሽኑ ወይም ስልጣን ላለው የምርመራ አካል የማስታወቅ ገዴታ አለበት፣

3. ማንኛውም ሰው ከኮሚሽኑ ስልጣንና ተግባር ጋር በተያያዘ ለሚጠየቀው ትብብር እና ድጋፍ ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ አለበት። በተለይም ከኮሚሽኑ የሙያና የቴክኒክ ድጋፍ የሚቀርቡ ጥያቄዎች አግባብነት ያላቸው የመንግስት መስሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች አስፈላጊው ድጋፍ የመስጠት ግዴታ አለባቸው፣

4. በዚህ አዋጅ መሰረት የሙሰና ወንጀልን የመመርመር ስልጣን ያለው ማንኛውም መርማሪ በማንኛውም ጊዜ በማንኛውም የክልሉ መስርያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት በመገኘት ወይም በደብደቤ በመጠየቅ ለምርመራ ስራው አግባብነት ያላቸውን መረጃዎቸ እንዲሰጠው ወይም እንዲያሳየው

www.abyssinialaw.com

ይኽእል። ኣብ ዝኾነ ቤት ፅዩ መንግስቲ ወይ ትካል ልምዓት መንግስቲ እዚ ክልል ዘሎ ሓላፊ ወይ ሰራሕተኛ ገበን ግዕዝይና ንምፅራይ ስልጣን ብዘለዎ ኣካል እንትሕተት ኣድላይ ዝኾነ መረዳእታ ንኽርኢ ወይ ንኽቕርብ ጉቡእ ኣለዎ።

ቅፅዓት

22. **ብኻልእ ሕጊ ዝበለፀ ዘቕፅዕ እንተዘይኮይኑ**

1. ዝኾነ ሰብ ነዚ ኮሚሽን፣ ንኣካላት ፍትሒ፣ ወይ ሓላፊ ቤት ፅዩ መንግስቲ ወይ ንሓላፊ ትካል ልምዓት መንግስቲ ምስ ገበን ግዕዝይና ዝተተሓሓዘ ሓበሬታ ወይ መረዳእታ ንዝሃበ ሰብ ተፅዕኖ ንምግባር ወይ ጉድኣት ንምብፃሕ ዝፈተነ ወይ ጉድኣት ዘብፀሐ ወይ ነዚ ሰብ እዚ ንምቕፃዕ ዝሞከረ ወይ ዝቐፀዓ እንተኾይኑ ካብ ሰለስተ ዓመት ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሓሙሽተ ዓመት ዘይበልፅ ፅኑዕ ማእሰርቲን ካብ ሽዱሽተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዒስራን ሓሙሽተን ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ ይቕፃዕ።

2. ዝኾነ ሓላፊ እዚ ኮሚሽን ወይ ሰራሕተኛ ብሕጊ ዝተውሃቦ ስልጣንን ሓላፍነትን ብዘይ ኣግባብ ዝተጠቐመ እንተኾይኑ ብዚ ተግባር'ዚ ዝረኸቦ ጥቕሚ ምውራስ ከምዘሎ ኮይኑ ካብ ሓሙሽተ ዓመት ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሓሙሽተ ዓመት ዘይበልፅ ፅኑዕ ማእሰርትን ካብ ሰለስተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ ይቕፃዕ።

መጠየቅ ይችላል። በማንኛውም የክልል መንግስታዊ መስርያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት ያለ ሃላፊ ወይም ሰራተኛ የሙሰና ወንጀልን ለመመርመር ስልጣን ባለው መርማሪ አካል ሲጠየቅ አስፈላጊውን መረጃ የማሳየት ወይም የማቅረብ ግዴታ አለበት።

ቅጣት

22. **በሌላ ህግ የበለጠ የሚያስቀጣ ካልሆነ በስተቀር፣**

1. ማንኛውም ሰው ለኮሚሽኑ፣ ለፍትሕ አካላት ወይም ለመንግስት መሥሪያ ቤት ኃላፊ ወይም የልማት ድርጅት ኃላፊ ከሙስና ወንጀል ጋር በተያያዘ መረጃ ወይም ማስረጃ በሰጠ ሰው ላይ ተጽእኖ ለማድረግ ወይም ጉዳት ለማድረስ የሞከረ ወይም ያደረሰ ወይም ይህንኑ ሰው ለመቅጣት የሞከረ ወይም የቀጣ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማያንስ፣ ከአሥራ አምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራት እና ከስድስት ሺ ብር በማያንስ፣ ከሃያ አምስት ሺ ብር በማይበልጥ በገንዘብ ይቀጣል፣

2. ማንኛውም የኮሚሽኑ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ በሕግ የተሰጠውን ሥልጣንና ኃላፊነት ያለአግባብ የተገለገለበት እንደሆነ፣ በዚህም የተነሳ ያገኘው ጥቅም መወረሱ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ከአምስት ዓመት በማይንስ፣ ከአሥራ አምሰት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራት እና ከሦስት ሺ ብር በማይንስ፣ ከአሥር ሺ ብር በማይበልጥ በገንዘብ ይቀጣል፣

www.abyssinialaw.com

3. ዝኾነ ሰብ ኮነ ኢሉ ነዚ ኮሚሽን ንምግጋይ ወይ ንካሊእ ሰብ ንምጉዳእ ሓሲቡ ሓሰተኛ ፀብፃብ፣ ጥቆማ ወይ ሓበሬታ ነዚ ኮሚሽን ዘቕረበ እንተኾይኑ ካብ ሓደ ዓመት ዘይነኣሰ ካብ ሓሙሽተ ዓመት ዘይበልፅ ፅኑዕ ማእስርትን ካብ ሰለስተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ ይቕፃዕ።

4. ዝኾነ ሰብ ሰራሕተኛ ነዚ ኮሚሽን መሲሉ ብምቕራብ ስራሕቲ ምትላል ዝፈፀመ እንተኾይኑ ካብ ሰለስተ ዓመት ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይበልፅ ፅኑዕ መእስርትን ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ ይቕፃዕ።

5. ዝኾነ ሰብ ኣብዚ ኣዋጅ ብመሰረት ዓንቀፅ 21 ንኡስ ዓንቀፅ 3 ወይ 4 ብዝተሓገገ ነዚ ኮሚሽን ምትሕብባር እምቢተኛ እንድሕር ኾይኑ ካብ ሽዱሽተ ወርሒ ዘይንእስ ካብ ኣርባዕተ ዓመት ዘይበልፅ ማእሰርትን ካብ ሓደ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ ይቕፃዕ።

6. ዝኾነ ሰብ ስራሕቲ እዚ ኮሚሽን ዘዕንቀፈ ወይ ንምዕንቃፍ ዝፈተነ እንተኾይኑ ካብ ክልተ ዓመት ዘይንእስ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይበልፅ ፅኑዕ ማእስርትን ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ዒስራ ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ መቕፃዕቲ ይቕፃዕ። እቲ ገበን ዝተፈፀ ሓይሊ ብምጥቃም እንተኾይኑ እቲ ቅፅዓት ኣብዚ ንኡስ ዓንቀፅ ዝተደንገገ ዝለዓለ ቅፅዓት ይኸውን።

3. ማንኛውም ሰው ሆን ብሎ ኮሚሽኑን ለማሳሳት ወይም ሌላውን ሰው ለመጉዳት በማሰብ ሐሰተኛ ሪፖርት፣ ጥቆማ ወይም መረጃ ለኮሚሽኑ ያቀረበ እንደሆነ ከአንድ ዓመት በማያንስ ከአምስት ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራትና ከሦስት ሺ ብር በማያንስ ከአሥር ሺ ብር በማይበልጥ በገንዘብ ይቀጣል፣

4. ማንኛውም ሰው የኮሚሽኑ ሠራተኛ መስሎ በመቅረብ የማታለል ሥራ የፈፀመ እንደሆነ ከሦስት ዓመት በማያንስ ከአሥር ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እስራት እና ከአምስት ሺ ብር በማያንስ ከአሥራ አምስት ሺ ብር በማይበልጥ በገንዘብ ይቀጣል፣

5. ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 21 ንኡስ አንቀጽ 3 ወይም 4 በተደነገገው መሰረት ኮሚሽኑን ለመተባበር እምቢተኛ የሆነ እንደሆነ ከስድስት ወር በማያንስ ከአራት ዓመት በማይበለጥ እስራት እና ከአንድ ሺ ብር በማያንስ ከአምስት ሺ ብር በማይበልጥ በገንዘብ ይቀጣል፣

6. ማንኛውም ሰው የኮሚሽኑ ሥራ ያደናቀፈ ወይም ለማደናቀፍ የሞከረ እንደሆነ ከሁለት ዓመት በማያንስ ከአስር ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እስራት እና ከአምስት ሺ ብር በማያንስ ከሃያ ሺ ብር በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮ ይቀጣል። ወንጀሉ የተፈጸመው ኃይል በመጠቀም የሆነ እንደሆነ ቅጣቱ በዚሁ ንዑስ አንቀፅ የተደነገገው ከፍተኛ ቅጣት ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

7. ምዕራይ ገበን ግዕዝይና ክጅምር ምዃኑ ወይ ኣብ ከይዲ ምዕራይ ምዃኑ እንዳፈለጠ ብዛዕባ እቲ ዝተፈፀመ ተግባር ካብ ፍቓድ እቲ ምዕራይ ዝሓዘ ክፍሊ ወይ ኣካል ወፃኢ ምግላፅ ምዕሓፍን ምብታንን ካብ ሽዱሽተ ወርሒ ዘይንእስ ካብ ኣርባዕተ ዓመት ዘይበልፅ ማእሰርትን ካብ ሓደ ሽሕ ብር ዘይንእስ ካብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ ይቕፃዕ።

8. ዝኾነ በዓል መዚ መንግስቲ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብዝሰርሐሉ ቤት ዕዮ ገበን ግዕዝይና ብዛዕባ ምፍፃሙ እንዳፈለጠ እንተየፍለጠ እንተተረፉ ከምነገሩ ኩነታት ክሳብ ሓሙሽተ ዓመት ዝበፅሕ ቀሊል ማእሰርትን ካብ ዓሰርተ ሽሕ ብር ዘይበልፅን ብገንዘብ ይቕፃዕ።

9. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1፣3፣4፣5ን 6ን ዝተመልከቱ ገበናት ዝተፈፀሙ ብመሰረት ገበን ሕጊ ተሓታቲ ዝኸውን ሕጋዊ ሰብነት ብዘለዎ ትካል እንተኾይኑ እቲ ቕፅዓት ገንዘብ 5 /ሓሙሽተ/ ዕፅፊ ይኸውን፣

10. ኣብዚ ዓንቀፅ ካብ ንኡስ ቁፅሪ 1 ክሳብ 9 ዝተዘርዘሩ ተግባራት ገበን ምዕራይን ምኽሳስን ዝካየድ በዚ ኮሚሽን ወይ እዚ ኮሚሽን ብዝወከሎ ኣካል ይኸውን።

23. <u>መሰጋገሪ ድንጋገ</u>

ቅድሚ እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ ከይዲ ምዕራዬም ተጀሚሩ ዝፀንሐን ኣብ ኢድ ዓ/ሕግን ቤት ፍርድን ዝርከቡ ገበናት ግዕዝይና በቲ ዝፀንሐ ኣገባብ ቀፂሎም ውሳነ ይረኽቡ።

7. የሙስና ወንጀል ምርመራ ሊጀመር ሰለመሆኑ ወይም በምርመራ ላይ ስለመሆኑ እያወቀ ስለተፈጸመው ድርጊት ምርመራውን ከያዘው ክፍል ፈቃድ ውጭ መግለጽ፣ መጻፍና ማሰራጨት ከስድስት ወር በማያንስ ከአራት ዓመት በማይበልጥ እስራት እና ከአንድ ሺ ብር በማያንስ ከአምስት ሺ ብር በማይበልጥ በገንዘብ ይቀጣል፣

8 ማንኛውም የመንግስት ባለሥልጣን ወይም የመንግስት ሠራተኛ በሚሰራበት መስሪያ ቤት የሙስና ወንጀል ሰለመፈጸሙ እያወቀ ሳያሳውቅ ሲቀር እንደነገሩ ሁኔታ እስከ አምስት ዓመት የሚደርስ ቀላል እስራት እና እስከ አሰር ሺ ብር በገንዘብ ያስቀጣል፣

9 በዚ አንቀጽ ንዑስ አንቀፅ 1፣3፣4፣5 እና 6 የተመለከቱት ወንጀሎች የተፈፀሙት በወንጀል ህግ መሰረት ተጠያቂ ለመሆን የህግ ሰውነት ባለው ድርጅት በሆነ ጊዜ የገንዘብ ቅጣቱ 5 /አምሰት/ እጥፍ ይሆናል፣

10 በዚህ አንቀፅ ከንኡስ አንቀፅ 1 እስከ ንኡስ አንቀፅ 9 የተዘረዘሩትን የወንጀል ተግባራት የመመርመርና የመክሰስ ስልጣን በኮሚሽኑ ወይም ኮሚሽኑ በወከለው አካል ይሆናል።

23. <u>የመሸጋገርያ ድንጋጌዎች</u>

ይህ አዋጅ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የምርመራቸው ሂደት የተጀመረና በአቃቤ ሕግና በፍርድ ቤት በመታየት ላይ ያሉ የሙስና ወንጀሎች በነበሩበት ሁኔታ ቀጥለው ውሳኔ ያገኛሉ።

www.abyssinialaw.com

24. **ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሕን**

1. ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኸውን ደንቢ የውፅእ፣
2. እዚ ኮሚሽን ነዚ ኣዋጅን ስዒቡ ንዝወፅእ ደንብን መፈፀሚ ዝኸውን መምርሒ የውፅእ።

25. **ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት**

1. ኣብ ኣዋጅ ቑፅሪ 185/2003 ዓንቀፅ 11 ንኡስ ኣንቀፅ /6/ ሰልጣንን ተግባርን እዚ ኮሚሽን ኣመልኪቶም ዝተዘርዘሩ ድንጋገታት በዚ ኣዋጅ እዚ ተሳዒሩ ኣሎ፣
2. ነዚ ኣዋጅ'ዚ ዝፃባእ ዝኾነ ይኹን ኣዋጅ፣ ደንብን መምርሕን ኣብዚ ኣዋጅ ኣብ ዝተሸፈኑጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

26. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዜ**

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ካብ ዝፀደቐሉ ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

24. **ደንብና መመሪያ የመውጣት ስልጣን**

1. የትግራይ ክልል ሥራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ ማስፈፀሚያ የሚሆን ደንብ ያወጣል።
2. ኮሚሽኑ ለዚህ አዋጅ ተከትሎ ለሚወጣውን ደንብ ማስፈፀሚያ የሚሆን መመሪያ ያወጣል።

25. **ተፈፃሚነት የሌላቸው ህጎች**

1. በአዋጅ ቁጥር 185/2003 አንቀፅ 11 ንኡስ አንቀፅ /6/ ስር የኮሚሽኑ ስልጣንና ተግባር አስመልክተው የተዘረዘሩትን ድንጋጌዎች በዚህ አዋጅ ተሽሯል
2. ለዚህ አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብና መመሪያ በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይነሮውም።

26. **ይህ አዋጅ የሚፀናበት ግዜ**

ይህ አዋጅ በምክር ቤት ከፀደቀበት ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕረዚደንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 25 መቐለ 209/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 25 መቐለ 209/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 209/2003 ዓ.ም

ኤጀንሲ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ኤጀንሲ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ኣብዚ ክልል ዘሎ ፀገም ስእነት ስራሕ ብምቕራፍ ንመፃኢ ኣብ መዳይ ምፍልፋል ኢንዱስትሪ ዝለዓለ ግደ ብምብርካት ህዝብና ካብ ድኽነት ንምንጋፍ ቁልፊ መሳርሒ ብምዃኑ፣

ልምዓት እቲ ዘፈር ንኢኮኖሚ ዘበርክቶ ግደ ብዝለዓለ ደረጃ ብምዕባይ ዜጋታት ብቀፃልነት ዕድል ስራሕ ረኺቦም ሃፍቲ ክፍርዩ ብምግባር ተጠቀምቲ ልምዓት ክኾኑ፣ ሓደሽቲ ቴክኖሎጂታት ብምስግጋርን ብምልማዕን፣ ከምኡ'ውን ዘመናዊ ሜላ ኣመራርሓ ስራሕ ብምስፍሕፋሕ ሕርሻ ምስ ማእኸለዎትን ዓበይትን ኢንድስትሪ ተደጋጊፉ ልምዓት ክሳለጥ ዘኽእል ብምዃኑ፣

መንእሰይ ኣረኣእያ ፈጣራይነት ስራሕ ብምዕባይ፣ ተኽእሎ ስራሕ ብምምዕባል ከምኡ'ውን ባህሊ ምዕቛር ብምምሕያሽ፣ ብፍላይ ካብ ዩኒቨርስትን ማእኸላት መሰልጠኒ ቴክኒክን ሙያን ዝምረቑ መናእሰይ ኣብ ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ብሰፊሑ ብምውዳብ ናይ ባዕሎም ስራሕ

ኣዋጅ ቁጥር 209/2003 ዓ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ኤጀንሲ ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት በክልሉ ያለውን የስራ አጥነት ችግር በመቅረፍና የወደፊት ኢንዳስትሪ በመፈልፈል ረገድ የላቀ ድርሻ በመጫወት ህዝባችን ከድህነት ለማላቀቅ ቁልፍ መሳርያ በመሆኑ፣

የዘረፉ ልማት ለኢኮኖሚው የሚያደርገውን አስተዋፅኦ በከፍተኛ ሁኔታ በማሳደግ ዜጎች በቀጣይነት የስራ እድል አግኝተው ሃብት እንዲያፈሩ በማድረግ የልማቱ ተጠቃሚ እንዲሆኑ፣ አዳዲስ ቴክኖሎጂን በማሸጋገርና በማልማት፣ እንዲሁም ዘመናዊ የስራ አመራር ዘይቤን በማስፋፋት ግብርና ከመካከለኛና ከከፍተኛ ኢንዱስትሪዎች ጋር ተደጋግፎ ልማቱን እንዲፋጠን የሚያስችል በመሆኑ፣

ወጣቱ የስራ ፈጣሪነት አመላካከት በማጎልበት፣ የስራ ክህሎቱን በማዳበር እንዲሁም የቁጠባ ባህሉን በማሻሻል፣ በተለይም ከዩኒቨርስቲ ዎችና ከቴክኒክና ሙያ ማሰልጠኛ ማእከሎች የሚመረቁ ወጣቶች በጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት በሰፊው በማደራጀት የራሳቸውን ስራ እንዲፈጥሩና በሂደትም የሃገሪቱን የኢንዱስትሪ ልማት

www.abyssinialaw.com

ንከፈጥሩን ኣብ ከይዲ'ውን ናይታ ሃገር ልምዓት ኢንዱስትሪ ዘንቀሳቕሱ ሰብ ሃብቲ ንክኾኑ ዘኽእል ትካል ብምዃኑ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

<u>ክፍሊ ሓደ</u>

<u>ሓፈሻዊ</u>

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ኤጀንሲ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ቑፅሪ ኣዋጅ 209/2003 ዓ.ም " ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2. <u>ትርጉም</u>

ኣብዚ ኣዋጅ፡-

1. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፣
2. "ኤጀንሲ" ማለት ኤጀንሲ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
3. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትሪን እዩ፣
4. "መንግስቲ" ማለት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
5. "ቤት ምኽሪ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝጣየሽ ቤት ምኽሪ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት እዩ፣
6. "ሰብ" ማለት ብተፈጥሮ ወይ ብሕጊ መሰል ሰብነት ዝተውሃቦ ኣካል እዩ፣
7. "ዘፈር"ማለት ዘፈር ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት እዩ፣

የሚያንቀሳቅሱ ባለ ሃብት እንዲሆኑ የሚያስችል ተቋም በመሆኑ፡-

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ መሰረት ቀጥሎ ያለውን አዋጅ አውጥቷል፡፡

<u>ክፍል አንድ</u>

<u>አጠቃላይ</u>

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ኤጀንሲ አዋጅ ቁጥር 209/2003 ዓ.ም ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. <u>ትርጓሜ</u>

በዚህ አዋጅ፡-

1. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው ፣
2. "ኤጀንሲ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ኤጀንሲ ነው፣
3. "ቢሮ" ማለት የከተማ ልማት፣ ንግድ እና ኢንዱስትሪ ቢሮ ነው፣
4. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
5. "ምክር ቤት" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የሚቋቋም የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ምክር ቤት ነው፣
6. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፣
7. "ዘርፍ" ማለት የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ዘርፍ ማለት ነው፣

www.abyssinialaw.com

8. "ግልጋሎት ሓደ ማእኸል" ማለት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ሕጋዊነተን ንምስፋን ምቹው ኩነታት ብምፍጣር ዝውሃቡ ግልጋሎታትን መንግስ ታዊ ሓገዛትን ብዝተዋደደ መልክዑ ኣብ ሓደ ከባቢ፣ ኣብ ትሕቲ ሓደ መተሓባበሪ ኣካል ብዘለዉ ኣካላት ዝውሃበሉ ኣወዳድባ እዩ፣

9. "ደቂቕ ንግዲ ትካል" ማለት ንበዓል ዋና ኣባል ስድራን ቁፃር ሰራሕተኛን ንግዲ ትካላት ሓዊሱ ክሳብ 5 ሰባት ዘዋፍርን ህንፃ ከይሓወሰ ጠቕላላ ርእሰማሉ ብዘፈር ግልጋሎት ካብ 50000 /ሓምሳ ሺሕ ቅርሺ/ ወይ ብዘፈር ኢንዱስትሪ ካብ 100000 ቅርሺ /ሓደ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሺ/ ዘይበልፅ ንግዲ ትካል እዩ፣

10. "ንእሽተይ ንግዲ ትካል" ማለት ንበዓል ዋና ኣባላት ስድራን ቁፃር ሰራሕተኛን ንግዲ ትካል ሓዊሱ ካብ 6 - 30 ሰባት ዘዋፍርን ህንፃ ከይሓወሰ ጠቕላላ ርእሰማሉ ብዘፈር ግልጋሎት ካብ 50001 -500000 /ካብ ሓምሳ ሽሕን ሓደን ቅርሺ - ሓሙሽተ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሺ/ ወይ ብዘፈር ኢንዱስትሪ ካብ 100001-1500000 /ካብ ሓደ ሚኢቲ ሽሕን ሓደን ቅርሺ - ሓደ ሚሊዮንን ሓሙሽተ ሚኢቲ ሽሕ ቅርሽን/ ዝኾነ ንግዲ ትካል እዩ፣

11. "ብርክታት ዕብየት ንግዲ ትካል" ማለት ብመሰረት ሚኒስቴር ልምዓት ከተማን ኮንስትራክሽንን ዘውፅኦ መምርሒ ካብ ሓደ ብርኪ ዕብየት ናብ ቀፃሊ ብርኪ ዕብየት ዝሰጋገርሉ መዐቀኒ እዩ፣

12. "ማዕቀፍ ሓገዝ" ማለት መንግስቲ ንልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ንምሕጋዝ መፈፀሚ ዝወፅአ ማንዋልን

8. "የአንድ ማእከል አገልግሎት" ማለት የጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ሕጋዊነትን ለማስፈን ምቹ ሁኔታ በመፍጠር የሚሰጡ አገልግሎቶች እና የመንግስታዊ ድጋፎች በተቀናጀ መልኩ በአንድ ስፍራ በአንድ አስተባባሪ አካል ስር ካሉ አካላት የሚሰጥበት አደረጃጀት ነው፣

9. "ጥቃቅን ንግድ ተቋም" ማለት የንግድ ተቋሙ ባለቤት፣ የቤተሰቡ አባላትና ተቀጣሪ ሰራተኛ ጨምሮ እስከ 5 ሰዎች የሚያሰማራና የጠቅላላ ካፒታሉ መጠን ህንፃን ሳይጨምር በአገልግሎት ዘርፍ ከብር 50000 /ሃምሳ ሺ ብር/ ወይም በኢዱስትሪ ዘርፍ ከብር 100000 /አንድ መቶ ሺ ብር/ ያልበጠ የንግድ ተቋም ነው፣

10. "አነስተኛ ንግድ ተቋም" ማለት የንግድ ተቋሙ ባለቤት፣ የቤተሰቡን አባላትና ተቀጣሪ ሰራተኛን ጨምሮ ከ6 እስከ 30 ሰዎች የሚያሰማራና የጠቅላላ ካፒታሉ መጠን ህንፃን ሳይጨምር በአገልግሎት ዘርፍ ከብር 50001 - 500000 /ከአምሳ ሺ አንድ ብር - አምስት መቶ ሺ ብር/ ወይም በኢንዱስትሪ ዘርፍ ከ100001-1500000 /ከአንድ መቶ ሺ አንድ - አንድ ሚሊዮን አምስት መቶ ሺ ብር/ የሆነ የንግድ ተቋም ነው፣

11. "የንግድ ተቋሙ የእድገት ደረጃዎች" ማለት የፌደራል የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ከአንድ የእድገት ደረጃ ወደ ቀጣዩ የእድገት ደረጃ የሚሸጋገሩበት መስፈርት ነው፣

12. "የድጋፍ ማእቀፍ" ማለት መንግስት ለጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ለማገዝ የወጣው የማስፈፀምያ ማንዋልና

www.abyssinialaw.com

መምርሕን እዩ፣

13."ኢንዲስትሪ ግልጋሎት ኤክስቴንሽን" ማለት ፀገም ደቀቅትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ዝፈለየን ኣብ ድልየት ዝተመስረተን ዝተማለአ መረዳእታ ምውዳብን ምሃብን፣ ስልጠናን ምኽርን፣ ልምዓት ቴክኖሎጂ፣ ዕደጋ፣ ብሉፅ ተሞኩሮ ምቅማርን ምግፋሕን ዘጠቓልል ሓገዝ እዩ፣

3. ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንጓል ኣንስተይቲ'ውን ዝሓውስ እዩ፡፡

ክፍሊ ክልተ

ምጥያሽ፣ ዋና ቤት ፅሕፈት ስልጣንን ተግባርን እቲ ኤጀንሲን ቤት ምኽርን

4. ምጥያሽ

1. ኤጅንሲ ልምዓት ደቀቅትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ድሕሪ ሕዚ "ኤጀንሲ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝኸኣለ መንግስታዊ ቤት ፅዮ እዚ ክልል ኮይኑ በዚ ኣዋጅ እዚ ተጣይሹ ኣሎ፣
2. እቲ ኤጀንሲ ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትሪን ይኸውን፡፡

5. ዋና ቤት ፅሕፈት ኤጀንሲ

1. ዋና ቤት ፅሕፈት እዚ ኤጀንሲ መቐለ ይኸውን፣
2. ኣብ ከተማታት ወይ ወረዳታት ግልጋሎት ሓደ ማእኸል ይህልዎ፡፡

መመርያ ነው፣

13."የኢንዱስትሪ ኤክስቴንሽን አገልግሎት" ማለት የጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ችግር የለየና በፍላጎት ላይ የተመሰረተ የተሟላ መረጃ ማደራጀትና የመስጠት ስልጠናና ምክር፣ ቴክኖሎጂ ልማት፣ ግብይት ምርጥ ተሞክሮ በመቀመር ማስፋፋት የሚያካትት ድጋፍ ነው፡፡

3. የፆታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ በወንድ ፆታ የተገለፀው ሁሉ ለሴት ፆታም ይጨምራል፡፡

ክፍል ሁለት

ማቋቋም፣ ዋና መስሪያ ቤት ስልጣንና ተግባር ኤጀንሲና ምክር ቤት

4. መቋቋም

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ኤጀንሲ ከዚህ በኋላ "ኤጀንሲ" እየተባለ የሚጠራ እራሱን የቻለ የክልሉ መንግስት መስሪያቤት ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፣
2. ኤጀንሲው ተጠሪነቱ ለከተማ፣ ንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ ይሆናል፡፡

5. የኤጀንሲው ዋና መስሪያ ቤት

1. የኤጀንሲው ዋና መስሪያቤት በመቐለ ይሆናል፣
2. በከተሞች ወይም ወረዳዎች የአንድ ማእከል አገልግሎት ይኖረዋል፡፡

www.abyssinialaw.com

3. ኣብ ከተማታት ወይ ወረዳታት ከም ኣድላይነቱ ቤት ፅሕፈት ይህልዎ

6. ስልጣንን ተግባርን እቲ ኤጀንሲ

እቲ ኤጀንሲ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ:-

1. ስትራቴጂ ልምዓት ናይዚ ዘፈር ብዝግባእ ምትግባሩ የረጋግፅ፣ ኣብ ኣፈፃፅማ ዘጋጥሙ ፀገማት ይፈትሕ፣
2. ልምዓት ናይቲ ዘፈር ንምስላጥ ዝተዳለዉ ማዕቀፋት ሓገዝ፣ መርሃ ግብርታት ህንፀት ዓቕሚን ንዕኡ ንምፍፃም ዝተዳለወ ረቂቕ መምርሒን መበገሲ ብምግባርን ብምጥዕዓምን ክፀድቕ ይገብር፣ የተግብር፣
3. ግልጋሎት ሓደ ማእኸል ምውዳብን ምጥንኻርን ነዚ ግልጋሎት ብኣግባቡ ምሃብ ዘኽእል ዝተመሓየሸን ሓዱሽን ስርዓት ብምዝርጋሕ ዓቕሚ ማእኸል ይሃንፅ፣
4. ሚድያ ብምጥቃም ስትራቴጂ ልምዓት ደቀቅትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ንሕብረተሰብ ብሰፊሑ የፋልጥ፣ መዕበይ ግንዘበ ስራሕ ይሰርሕ፣
5. ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ኣብ ግልጋሎት ሓደ ማእኸል ንክምዝገቡ ንክውደቡ፣ ወረቐት ምስክር መረጋገፂ ሕጋዊ ሰብነት ንክረኽቡ፣ ግልጋሎት ሕድሳትን ስረዛን ንክረኽቡ ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ተሓባቢሩ ይሰርሕ፣
6. ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ናብ ስራሕ ንክኣትው ምስ ቢሮ ቴክኒክ፣ ሙያ ትምህርትን ስልጠናን መቕረብቲ ፋይናንስን ኣናእሽተይን ትካላት ብምኧን

3. በከተሞች ወይም ወረዳዎች እንደየሁኔታው ጽፈት ቤት ይኖረዋል

6. የኤጀንሲው ስልጣን እና ተግባር

ኤጀንሲው የሚከተለው ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል:-

1. የዘርፉን የልማት ስትራቴጂ በተገቢው ሁኔታ መተግበሩን ያረጋግጣል፣ በአፈፃፀም የሚከሰቱ ችግሮችን ይፈታል፣
2. የዘርፉን ልማት ለማፋጠን የተዘጋጁ የድጋፍ ማእቀፎች፣ የአቅም ግንባታ መርሀ ግብሮችና እነዚህኑ ለማስፈፀም የተዘጋጁ ረቂቅ መመሪያን መነሻ በማድረግ እና በማጣጣም እንዲፀድቅ ያደርጋል፣ ይተገብራል፣
3. የአንድ ማእከል አገልግሎትን ማደረጀትና ማጠናከር፣ አገልግሎቱ በአግባቡ መስጠት የሚያስችል የተሻሻለና አዲስ ስርዓት በመዘርጋት የማእከሉ አቅም ይገነባል፣
4. ሚዲያ በመጠቀም የጥቃቅን አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ስትራተጂን ለህብረተሰቡ በስፋት ያስተዋውቃል፣ የግንዛቤ መፍጠር ስራ ይሰራል፣
5. በአንድ ማእከል አገልግሎት የጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት እንዲመዘገቡ እንዲደራጁ ሕጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት እንዲያገኙ የእድሳትና ሰረዛ አገልግሎት እንዲያገኙ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ተባብሮ ይሰራል፣
6. ጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ወደ ስራ እንዲገቡ ከቴክኒክ፣ ሙያ፣ ትምህርት እና ስልጠና ቢሮ እና ከአነስተኛ ፋይናንስ አቅራቢ ተቋማት ጋር በመሆን

www.abyssinialaw.com

ግልጋሎት ኤክስቴንሽን ኢንዱስትሪ፣ ቴክኖሎጂን ልቓሕን ዝረኽብሉ ኩነታት የመቻቹ፣

7. ኣብዚ ዘፈር ንዝተዋፈረ ንግዲ ትካል እኹል ቦታ መፍረይን መሸጥን የዳሉ፣ ብመሰረት ሕጊ ብእዋኑ ናብ ተጠቀምቲ ክመሓለፍ ይገብር፣

8. ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ብማሕበር ንክውደቡ ብምሕጋዝ ተጠቀምቲ ምትእስሳር ዕዳጋ ክኾኑ ይገብር፣

9. ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ምኽሪ ኣተሓሕዛ ሒሳብን ግልጋሎት ኦዲትን ንክረኽቡ ሓገዝ ይገብር፣ በቢዓመቱ ምርመራ ኦዲት ከካይዱ ይከታተል፣

10. ኣብዚ ዘፈር ምስ ዝሰርሕ ኣካል ተዋዲድካ ንምስራሕ ዘኽእል ሜላ ይሕንፅፅ፣ መድረኽ ምኽክር የመቻቹ፣

11. ብደረጃ ክልል ናይዚ ዘፈር ንስትራተጂ ልምዓት ደንብን መምርሕን ብመንፅር ምትግባር ዕንቅፋት ዝኾኑ ጉዳያት ብመፅናዕቲ ይፈሊ፣መፍትሒ ይህብ፣

12. ብደረጃ ክልል ኣብ ዘፈር ማኑፋክቸሪንግ ሰንሰለት ፅንዓት የካይድ፣

13. ብሉፅ ተሞኩሮ ሞዴል ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ብምፅናዕ፣ ብምቕማርን ብምትእትታውን ነቲ ዘፈር ልምዓት ይሕግዝ፣

14. ብመሰረት ስትራቴጂ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ካብ ንኡሽተይ ናብ ማእኸላይ ዝሰጋገሩ ይፈሊ፣

15. ብደረጃ ክልል ሓደ ዓይነት ዝኾነ ስርዓት መረዳእታ ክውደብ ብምግባር ነቲ ዘፈር

የኢንዱስትሪ ኤክስቴንሽን ቴክኖሎጂ እና ብድር አገልግሎት የሚያገኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል፣

7. በዘረፉ ለተሰማሩ ንግድ ተቋማት በቂ የማምረቻና የመሸጫ ቦታ ያዘጋጃል፣ በህግ መሰረት በወቅቱ ወደ ተጠቃሚዎች እንዲተላለፍ ያደርጋል፣

8. የጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት በየዘርፎቻቸው በማህበር እንዲደራጁ በመደገፍ የገበያ ትስስር ተጠቃሚ እንዲሆኑ ያደርጋል፣

9. የጥቃቅንና አነስተኛ የንግድ ተቋማት የሒሳብ አያያዝ ምክርና የኦዲት አገልግሎት እንዲያገኙ ድጋፍ ያደርጋል፣ በየአመቱ የኦዲት ምርመራ እንዲያደርጉ ይከታተላል፣

10. በዘርፉ ከሚሰራ አካል ጋር ተቀናጅቶ ለመስራት የሚያስችል ስልት ይቀይሳል፣ የምክክር መድረክ ያመቻቻል፣

11. በክልሉ የዘርፉን የልማት ስትራቴጂ፣ መመሪያና ደንብ ከመተግበር አኳያ አንቅፋት የሆኑ ጉዳዮችን በጥናት ይለያል፣ መፍትሔ ይሰጣል፣

12. በክልሉ በማኑፋክቸሪንግ ዘርፍ የእሴት ሰንሰለት ጥናት ያካሂዳል፣

13. የሞዴል ጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ምርጥ ተሞክሮ በማጥናት፣ በመቀመርና በማሰራጨት የዘርፉን ልማት ያግዛል፣

14. በጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት የልማት ስትራቴጂ መሰረት ከአነስተኛ ወደ መካከለኛ የሚሸጋገር ይለያል፣

15. በክልሉ ወጥ የሆነ የመረጃ ስርዓት እንዲደራጅ በማድረግ ለዘርፉ ልማት

www.abyssinialaw.com

ልምዓት ኣድላይ ዝኾነ መረዳእታ ብምእካብ፣ ብምትንታን፣ ብምውዳብ፣ ናብ ተጠቀምቲ ብምዝርጋሕ፣ግልጋሎት ይህብ፣

16. ቤት ምኽሪ ክልል ሴክሬታርያት ኮይኑ ይሰርሕ፣

17. ኣብ ከተማታት ወይ ወረዳታት ቤት ምኽሪ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ክጣየሽ ይገብር፣ ስራሕቲ የተሓባብር፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውስን

18. ብዓል ዋና ንብረት ይኸውን፣ ውዕል ይወዓዓል፣ ብሽሙ ይኸስስ፣ ይኸሰስ፣

19. ዕላምኡ ኣብ ሽትኡ ንምብፃሕ ካልኦት ተዛመድቲ ተግባራት ይፍፅም፡፡

7. <u>ትካላዊ መሓውር</u>

እቲ ኤጀንሲ፡-

1. ቤት ምኽሪ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ክልል ትግራይ ይህልዎ፣
2. ብርእሰ ምምሕዳር እዚ ክልል ዝሽየሙ መራሒ ስራሕን ተተካኢ መራሒ ስራሕን ይህልውዎ፣
3. ንስርሑ ኣድለይቲ ዝኾኑ ካልኦት ሰራሕተኛታት ይህልውዎ፣
4. ከከም ኩነታቱ ዝጣየሽ ዘፈር ኣማኻሪ ጉባኤ ይህልዎ፡፡

8. <u>ኣባላት ቤት ምኽሪ</u>

ተፀዋዕነት ቤት ምኽሪ ንቢሮ ከተማ ልምዓት፣ንግድን ኢንዱስትሪ ኾይኑ፣
እቲ ቤት ምኽሪ እዞም ዝስዕቡ ኣባላት ይህልውዎ፡-

1. መራሒ ስራሕ ቢሮ ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትርን . . . . ኣካቢ

አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን በመሰብሰብ፣ በመተንተን፣ በማደራጀት፣ ለተጠቃዎች በማሰራጨት አገልግሎት መሰጠት፣

16. የክልሉ ምክር ቤት ሴክሬታሪያት ሆኖ ይሰራል፣

17. በከተሞች ወይም ወረዳዎች የጥቃቅንና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ምክር ቤት እንዲቋቋም ያደርጋል፣ ስራዎችን ያስተባብራል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል

18. የንብረት ባለቤት ይሆናል፣ ውል ይዋዋላል፣ በስሙ ይከሳል፣ ይከሰሳል፣

19. ዓላማውን ከግብ ለማድረስ ሌሎች ተዛማጅ ተግባሮችን ያከናውናል፡፡

7. <u>ድርጅታዊ አቋም</u>

ኤጀንሲው፡-

1. የትግራይ ክልል የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ምክር ቤት ይኖረዋል፣
2. በክልሉ ርእሰ መስተዳድር የሚሾም የስራ መሪ እና የስራ መሪ ተተኪ ይኖሩታል፣
3. ለስራው አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች ሰራተኞች ይኖሩታል፣
4. እንደየሁኔታው የሚቋቋም አማካሪ ጉባኤ ዘርፍ ይኖረዋል፡፡

8. <u>የምክር ቤቱ አባላት</u>

የምክር ቤቱ ተጠሪነት ለከተማ ልማት፣ንግደና ኢንዱስትሪ ሁኖ፣
ምክር ቤቱ የሚከተሉት አባላትን ይኖሩታል፡-

1. የከተማ ልማት፣ ንግድ እና ኢንዱስትሪ ቢሮ የስራ መሪ . . . . ሰብሳቢ

2. መራሒ ስራሕ ኤጀንሲ ልምዓት ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት ክልል ትግራይ . . . . ኣባልን ፀሓፍን
3. መራሒ ስራሕ ቢሮ ቴክኒክ፣ ሙያ፣ ትምህርትን ስልጠናን. . . . . ኣባል
4. ኣካያዲ ስራሕ ደደቢት ፍትሓዊ ልቓሕን ዕቋርን . . . . ኣባል
5. መራሒ ስራሕ ቢሮ ኮንስትራክሽንን ትራንስፖርትን . . . . ኣባል
6. መራሒ ስራሕ ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ. . . . . ኣባል
7. መራሒ ስራሕ ቢሮ ጉዳይ መናእሰይን ስፖርትን . . . . ኣባል
8. ተወካሊ ዘፈር ማሕበር ደቀቕትን ኣናእሽተይን ንግዲ ትካላት . . . . . . .ኣባል
9. መራሒ ስራሕ ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገጠርን ከምኡውን ነቲ ስራሕ ዝምልከቶን.....ኣባላት
10. መራሒ ስራሕ ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን .... ኣባል
11. መረሒ ስራሕ ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጂን ....ኣባል
12. ነቲ ስራሕ ዝምልከቶም ካብ ቢሮ ልምዓት ከተማ፣ንግድን ኢንዱስትርን ዝውከሉ 2ተ ሰብ......................................ኣባላት
13. ፕሬዝዳንት ቦርድ ቤት ምኽሪ ንግድን ዘፈር ማሕራትን ክልል ትግራይ.............ኣባል፣
14. ከምኡውን ካልኦት ኣድለይቲ ዝተባሃሉ ....ኣባላት፡፡

9. ስልጣንን ተግባርን ቤት ምኽሪ

1. መሰረቱ ዘፈር ስትራቴጂ ገይሩ ዝተዳለወ ኣፈፃፅማ ትልሚ ይሪኢ፣ ኣብ ዝለዓል ፀገም ኣፈፃፅማ መፍትሒ ይህብ፣

2. የክልሉ የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋማት ልማት ኤጀንሲ የስራ መሪ . . . . አባልና ፀሓፊ
3. የክልሉ የቴክኒክ፣ ሙያ ትምህርት እና ስልጠና ቢሮ የስራ መሪ . . . . አባል
4. የደደቢት ብድርና ቁጠባ ተቋም ስራ አስከያጅ . . . . አባል
5. የክልሉ ኮንስትራክሽን እና ትራንስፖርት ቢሮ የስራ መሪ . . . . አባል
6. የክልሉ የሴቶች ጉዳይ ቢሮ ስራ. . . . አባል
7. የክልሉ የወጣቶችና ስፖርት ጉዳይ ቢሮ የስራ መሪ . . . . አባል
8. የጥቃቅን እና አነስተኛ ንግድ ተቋም ዘርፍ ማህበር ተወካይ. . . . . አባል
9. የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ የስራ መሪ እንድሁም ለስራው የሚመለከተው.... አባላት
10. የሰራተኛና ማሕበራዊ ጉዳይ ቢሮ የስራ መሪ ....አባል
11. የሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ የስራ መሪ ....አባል
12. ለስራው የሚመለከታቸው የከተማ ልማት፣ ንግድ እና ኢንዱስትሪ ቢሮ የሚወከሉ 2ተ ሰዎች.....................................አባላት
13. የትግራይ ክልል ቦርድ ምክር ቤት እና የንግድ ዘፈር ማሕበራት ፕሬዝዳንት..........አባል፣
14. እንድሁም ሌሎች አስፈላጊ ናቸው የተባሉ ....አባሎች፣

9. የምክር ቤቱ ስልጣንን እና ተግባር

1. የዘርፉን ስትራተጂ መሰረት አድርጎ የተዘጋጀውን እቅድ አፈፃፀም ያያል፣ ለሚነሱ የአፈፃፀም ችግሮች መፍትሒ ይሰጣል፣

www.abyssinialaw.com

2. ምድርራብን ምድግጋምን ስራሕ ብምእላይ ዝተዋደደ ስራሕ ንክሰርሑ ኣመራርሓ ይህብ፣
3. ዘፈር ልምዓት ኣመልኪቱ ኣፈፃሚ፣ ውሃቢ ድጋፍን ትካል ቴክኖሎጂን ከፈፅምዎም ዝተዳለዉ ማዕቀፋት ሓገዝ ኣፈፃፅማ ስራሕን ህንፀት ዓቕሚን ይግምግም፣
4. ዕውት ዕብየት ንግዲ ትካላት ንክህሉ ይገብር፣ የፈፅም፣ እዚ ንምፍፃም ዝውሃቡ ሓገዛት ፍትሓዊ ብዝኾነ መንገዲ ምክያዱ ይግምግም፣ የረጋግፅ፣
5. በቢብርኩ ሞዴል ንግዲ ትካላት ኣግባብነት ብዘለዎ መዐቀንን ፍትሓዊ ብዝኾነ ኣካይዳን ምምራፆምን ዝተተባብዑ ምዃኖምን የረጋግፅ፣
6. ኣብቲ ዘፈር ልምዓት ሓደሽትን ዝተመሓየሹን ሓሳባት ኣፈፃፅማ ብምምንጫው ንኽትግበር ይገብር፣ የተግብር፡፡

10. ኣኼባ ቤት ምኽሪ

እዚ ቤት ምኽሪ ፦

1. ብብሰለስተ ወርሒ ሓደ ግዘ ስሩዕ ኣኼባ የካይድ፣ ኣድላይ ኮይኑ ኣብዝተረኽበሉ እዋን ሰለስተ ወርሒ ከይተፀበየ ፍሉይ ኣኼባ ክገብር ይኽእል፣
2. 50%+1 ኣባላት ቤት ምኽሪ ኣብቲ ኣኼባ እንተተረኺቦም ምልኣተ ጉባኤ ይኸውን፣
3. ኣብቲ ኣኼባ ካብ ዝተረኽቡ ኣባላት 50%+1 ዝደገፍዎ ውሳነ ሓሳብ ውሳነ ቤት ምኽሪ ይኸውን፡፡

---

2. የስራ ድርርቦሽና ድግግሞሽ በማስወገድ ቅንጅታዊ ስራ እንዲሰሩ አመራር ይሰጣል፣
3. የዘርፉን ልማት አስመልክቶ የአስፈፃሚ፣ የድጋፍ ሰጪ እና የቴክኖሎጂ ተቋማት እንዲ ፈፅሟቸው የተዘጋጁ የድጋፍ ማእቀፎችና የአ ቅም ግንባታ ስራዎችን አፈፃፀም ይገመግማል፣
4. የተሳካ የንግድ ተቋማት እድገት እንዲኖር ያደርጋል፣ ይህንኑ ለማስፈፀም የሚሰጡ ድጋፎች ፍትሃዊ በሆነ መንገድ መከናወኑን ይገመግማል፣ ያረጋግጣል፣
5. በየደረጃው ሞዴል ንግድ ተቋማት አግባብነት ባለው መስፈርትና ፍትሃዊ በሆነ አካሄድ መመረጣቸውንና መበረታታቸውን ያረጋግጣል፣
6. በዘርፉ ልማት ላይ አዳዲስና የተሻሻሉ የአፈፃፀም ሃሳቦችን በማመንጨት እንዲተገበር ያደርጋል፣ ይተገብራል፣

10. የምክር ቤቱ ስብሰባ

ምክር ቤቱ፡-

1. በየሶስት ወሩ አንድ ጊዜ መደበኛ ሰብሰባ ያካሂዳል አስፈላጊ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ሶስት ወር ሳይጠብቅ ልዩ ስብሳባ ሊያደርግ ይችላል፣
2. ከምክር ቤቱ አባላት 50%+1 በስብሰባው ሲገኙ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል፣
3. በስብሰባው ከተገኙ የምክር ቤት አባላት 50% +1 የደገፉት የውሳኔ ሓሳብ የምክር ቤቱ ውሳኔ ይሆናል፡፡

www.abyssinialaw.com

11. ስልጣንን ተግባርን መራሒ ስራሕ ኤጀንሲ

መራሒ ስራሕ ኤጀንሲ ቀንዲ መተግበሪ ስራሕ ኮይኑ፡-

1. ስራሕቲ ኤጀንሲ ይመርሕ፣ የማሓድር፣
2. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ዝተገለፁ ስልጣንን ተግባርን ኤጀንሲ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ የረጋግፅ፣
3. ብመሰረት ሕጊ ሰቪል ሰርቪስ ሰራሕተኛታት ይቖፅር፣ የመሓድር፣
4. ናይ ክልል ደቀቕትን ኣናእሽተይን ስትራቴጂክ ትልሚ፣ ዓመታዊ ትልሚን ፀብፃብ ኣፈፃፅማ ስራሕን ኣዳልዩ ናብ ቢሮን ቤት ምኽርን የቕርብ፣ ንተግባራዊነቱ ይከታተል፣
5. ብመሰረት ነቲ ኤጀንሲ ዝተፈቐደ በጀትን መደብ ስራሕን ገንዘብ ወፃኢ ይገብር፣
6. ምስ ሳልሳይ ወገን ኣብ ዝግበሩ ርክባት ነቲ ኤጅንሲ ይውክል፣
7. ኣፈፃፅማ ስራሕን ፀብፃብ ሒሳብን እቲ ኤጀንሲ ኣዳለዩ የቕርብ፣
8. መራሒ ስራሕ ኤጀንሲ ስራሕቲ ንምስላጥ ብዘድሊ መጠን ካብ ስልጣንን ተግባሩን ብኽፋል ቀፅዩ ንሓለፍትን ሰራሕተኛታት እቲ ኤጀንሲን ውክልና ክህብ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

12. በጀት

ፍልፍል በጀት ካብ ክልል መንግስቲ ዝምደብ በጀት ይኸውን፡፡

11. የኤጀንሲው ስራ መሪ ስልጣንና ተግባር

የኤጀንሲው ስራ መሪ ዋና ስራ አስፈፃሚ ሆኖ፡-

1. የኤጀንሲው ስራዎች ይመራል፣ ያስተዳድራል፣
2. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 6 የተመለከቱትን የኤጀንሲውን ስልጣንና ተግባር ስራ ላይ መዋሉ ያረጋግጣል፣
3. በሲቪል ሰርቪስ ሕግ መሰረት ሰራተኞች ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣
4. የክልሉን የጥቃቅንና አነስተኛ ስትራቴጂክ ዕቅድ፣ አመታዊ እቅድና የስራ አፈፃፀም ሪፖርት አዘጋጅቶ ያቀርባል፣ ለተግባራዊነቱ ይከታተላል፣
5. ለኤጀንሲው በተፈቀደው በጀትና የስራ ፕሮግራም መሰረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል፣
6. ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረጉ ግንኙነቶች ኤጀንሲውን ይወክላል፣
7. የኤጀንሲውን የስራ አፈፃፀምና የሂሳብ ሪፖርት አዘጋጅቶ ያቀርባል፣
8. የኤጀንሲው የስራ መሪ ለስራ ቅልጥፍና በሚያስፈልግ መጠን ከስልጣንና ተግባሩና ከፊል ለኤጀንሲው የስራ ለሃላፊዎች እና ሰራተኞች በውክልና ሊሰጥ ይችላል፡፡

ክፍል ሶስት

የተለያዩ ድንጋጌዎች

12. በጀት

የበጀት ምንጭ ከክልሉ መንግስት የሚመደብ በጀት ይሆናል፡፡

13. መዛግብቲ ሒሳብ

እቲ ኤጀንሲ፡-

1. ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ እዚ ክልል ዝተማልአን ትኽክለኛን መዛግብቲ ሒሳብ ይሕዝ፣
2. ናይቲ ኤጀነሲ መዛግብቲ ሒሳብን ገንዘብ ተንከፍ ዝኾኑ ሰነዳትን በቲ ክልል ዋና ኦዲተር በቢ ዓመቱ ክምርምር ይኽእል፡፡

14. ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሕን

1. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኸውን ዝርዝር ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል የውፅእ፣
2. ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ንዝወፅእ ደንቢ መፈፀሚ ዝኸውን መምርሒ ኤጀንሲ የውፅእ፣

15. ተፈፃሚነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ኣዋጅ ፣ ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን፡፡

16. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዜ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ካብ ዝፀደቐሉ ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

13. ሒሳብ መዝገብ

ኤጀንሲው፡-

1. በክልሉ የፋይናንስ ህግ መሰረት የተሟላና ትክክለኛ የሒሳሳ መዝገብ ይይዛል፣
2. የኤጀንሲው የሒሳብ መዛግብት እና ገንዘብ ነክ የሆኑ ሰነዶችን በክልሉ ዋና ኦዲተር በየዓመቱ ሊመረመር ይችላል፡፡

14. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

1. ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ የሚሆን ዝርዝር ደንብ በክልሉ የስራ አስፈፃሚ ያወጣል፣
2. ይህን አዋጅ ተከትሎ የሚወጣውን ደንብ ማስፈፀምያ የሚሆን መመሪያ ኤጀንሲው ያወጣል፡፡

15. ተፈፃሚነት የሌላቸው ህጎች

ለዚሁ አዋጅ የሚቃረን አዋጅ ፣ ደንብ፣ መመርያ ወይም የልምድ አሰራር በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃምነት አይኖሮውም፡፡

16. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በምክር ቤት ከፀደቀበት ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 26 መቐለ 210/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፅ

18ኛ ዓመት ቁ. 26 መቐለ 210/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 210/2003፣ በዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣኑን ተግባሩን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ

ብመሰረት ኣብ ሃገርና ዘሎ ፌዴራላዊ ቅርፂ መንግስቲ ብፌደራል ሕገ-መንግስቲ ነዚ ክልል ተፈልዮም ዝተውሃቡ ፍልፍላት እቶት መንግስቲ ልምዓታዊ ብዝኾነ መንገዲ ኣጠናኺርካ ምምራሕ ኣድላይ ብምዃኑ፣

ልምዓታዊ ስርዓት ምምሕዳር ግብሪ ኣብዚ ክልል ተግባራዊ ንምግባር ዝተማለአ ኣወዳድባ ምፍጣር፣ ስነ-ምግባሩ ዝሓለወን ብቕዓት ዘለዎን ሓይሊ ሰብ ምምላእ፣ ዘመናዊ ስርዓት መረዳእታ ምህናፅ ከምኡ ' ውን ቐልጡፍን ውፅኢታውን ግልጋሎት ንምሃብ ዝኽእል ዓርሱ ዝኻኣለ ዱልዱል ቤት ፅዮ መንግስቲ ምጥያሽ ኣድላይ ምዃኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤትምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49(3)(ሀ) ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ " በዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ

አዋጅ ቁጥር 210/2003፣ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ባለሥልጣን እንደገና ለማደራጀት፣ስልጣኑና ተግባሩን ለመወሰን የወጣ አዋጅ፣

የአገራችን ፌዴራላዊ የመንግስት አወቃቀር መሠረት በማድረግ በፌደራል ሕገ-መንግስት ለክልላችን ተለይተው የተሰጡትን የመንግስት የገቢ መንጮች ልማታዊ በሆነ መንገድ አጠናክሮ መምራት አስፈላጊ በመሆኑ፣

በክልሉ ልማታዊ የግብር አስተዳደር ሥርዓት እውን ለማድረግ የተሟላ አደረጃጀት መፍጠር፣ ስነ-ምግባሩ የጠበቀ እና ብቃት ያለው የሠው ሃይል ሟሟላት፣ ዘመናዊ የመረጃ ሥርዓት መገንባት እንዲሁም ቀልጣፉና ውጤታማ አገልግሎት ለመሥጠት የሚያስችል ራሱን የቻለ ጠንካራ የመንግስት መስሪያቤት ማቋቋም አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልል ሕገ-መንግስት አንቀጽ 49(3)(ሀ) የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት

www.abyssinialaw.com

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ስልጣኑን ተግባሩን ንምውሳን ዝወፀ ቑፅሪ ኣዋጅ 210/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይካኣል፡፡

2. ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ፡-

1. "መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ 'ዩ፣
2. "ባዓል መዚ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 4 ዝተጣየሸ ባዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ፣
3. "ገበን ግብሪ" ማለት ምስ ግብሪ ብዝተተሓሓዘ ብገበን ሕጊ እዚ ሃገር ከምኡ'ውን ኣብ ካልኦት ሕግታት ግብሪ ጥፍኣት ገበን ተባሂሎም ዝተሓገጉ እዮም፣
4. "መርማሪ ገበን ግብሪ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 10 ገበን ግብሪ ዘፃሪ ናይዚ ባዓልመዚ ባዓል ሞያ ምርመራ ገበን እዩ፣
5. "ዓቃቢ ሕጊ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 10 ዝተሓገጉ ስራሕቲ ዝሰርሕ በዓል ሞያ ሕጊ እዚ በዓልመዚ እዩ፣
6. "ሰብ" ማለት ተፈጥራዊ ሰብ ወይ ብሕጊ መሰል ሰብነት ዝተውሃቦ ኣካል እዩ፣
7. "ግብሪ" ማለት ግብሪ፣ ታክስን ቀረፅን ተባሂሎም ዝፍለጡ ኣታዊታት እዚ ክልል መንግስቲ ዘጠቓልል'ዩ፡፡

3. ኣገላለፃ ፆታ

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ፆታ ዝተደንገገ ኩሉ ንኣንስተይቲ ፆታ'ውን ዝሓውስ እዩ፡፡

የገቢዎች ልማት ባለሥልጣን እንደገና ለማደራጀት፣ ስልጣኑና ተግባሩን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 210/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ፡-

1. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
2. "ባለሥልጣን" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀፅ 4 መሠረት የተቋቋመ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማትባለሥልጣን ነው፡፡
3. "የግብር ወንጀል" ማለት በሃገሪቱ የወንጀል ህግና በሌሎች የግብር ሕጎች የወንጀል ጥፋቶች ተብለው የተደነገጉትን ናቸው፡፡
4. "የግብር ወንጀል መርማሪ" ማለት በዚሁ አዋጅ አንቀጽ 10 መሠረት የግብር ወንጀሎችን የሚያጣራ የባለሥልጣኑ የወንጀል ምርመራ ባለሙያ ነው፡፡
5. "አቃቤ ሕግ" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 10 መሠረት የተደነገጉትን ሥራዎች የሚሠራ የባለስልጣኑ የህግ ባለሞያ ነው፡፡
6. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፡፡
7. "ግብር" ማለት ግብር፣ ታክስ እና ቀረጥ ተብለው የሚታወቁ የክልሉ መንግስት ገቢዎች የሚያጠቃልል ነው፡፡

3. የፆታ አገላለጽ

በዚህ አዋጅ በወንድ ጾታ የተደነገገው ሁሉ ለሴት ፆታም ይጨምራል፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክልተ

ምጥያሽ፣ ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ተግባርን

4. ብዛዕባ ምጥያሽ

1. በዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ድሕሪ ሐዚ እቲ በዓል መዚ እናተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝኸኣለን ሕጋዊ ሰብነት ዘለዎን ቤት ፅዮ ክልላዊ መንግስታዊ ኮይኑ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ፣
2. ተፀዋዕነት እቲ በዓል መዚ ንርእሰ ምምሕዳር እዚ ክልል ይኸውን፡፡

5. ቤት ፅሕፈት እዚ በዓል መዚ

ቤት ፅሕፈት እዚ ባዓል መዚ ኣብ ከተማ መቐለ ይኸውን፡፡ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ እዚ በዓልመዚ ኣብ ወረዳታት፣ ከተማታትን ካልኦት ብርክታት ምምሕዳርን ጨንፈር ቤት ፅሕፈት ክህልዎ ይኽእል፡፡

6. ስልጣንን ተግባርን እዚ ባዓል መዚ

ብናይ ግብርን ቀረፅን ክምኡ'ውን ካልኦት ተመሳሳልቲ ሕግታት ነዚ በዓል መዚ ዝተውሃብዎ ስልጣንን ተግባራትን ከምዘለው ኮይኖም፣ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራትን ይህልውዎ፡-

1. ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ኣዋጃት፣ ደንብታትን መምርሕታትን ግብሪ የፈፅም፣
2. መንግስቲ እዚ ክልል ብሕጊ ፈልዩ ዝቐመጦም ፍልፍላት እቶት መንግስቲ ይእክብ፣ ክእከቡ ይገብር፣
3. ብመሰረት ፌዴራል መንግስቲ ዝወሃቦ ውክልና ን ብኣፍልጦ መንግስቲ እዚ ክልልን ናይ ፌደራል መንግስትን ሓባራዊ እቶት ይእክብ፣
4. ናይዚ ክልል ቁጣባዊ ምንቅስቓስ መሰረት ብምግባር መፅናዕቲታት ብምክያድ ናይዚ

ክፍል ሁለት

መቋቋም፣ አደረጃጀት፣ ስልጣንና ተግባር

4. ስለ መቋቋም

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ባለሥልጣን ራሱን ችሎ ህጋዊ ሰውነት ያለው የክልሉ መንግስት መሥሪያቤት ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፣
2. የባለሥልጣኑ ተጠሪነት ለክልሉ ርዕሰ መስተዳደር ይሆናል፡፡

5. የባለ ስልጣኑ ፅሕፈት ቤት

የባለሥልጣኑ ፅሕፈትቤት በመቐለ ከተማ ይሆናል፡፡ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ባለስልጣኑ በወረዳዎች፣ ከተሞች እና በሌሎች የአስተዳደር እርከኖች ቅርንጫፍ ፅሕፈት ቤት ሊኖረው ይችላል፡፡

6. የባለሥልጣኑ ስልጣንና ተግባር

ለባለሥልጣኑ በግብርና በቀረጥ እንዲሁም በሌሎች ተመሣሣይ ህጎች የተሰጡትን ስልጣንና ተግባሮች እንደተጠበቁ ሆነው የሚከተሉትን ስልጣንና ተግባሮች ይኖሩታል፡-

1. በክልሉ ውስጥ የግብር አዋጆች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ያስፈፅማል፣
2. የክልሉ መንግስት በህግ ለይቶ ያስቀመጣቸው የገቢ ምንጮች ይሠበሥባል፣ እንዲሠበሠቡም ያደርጋል፣
3. በፌደራል መንግስት በተሰጠው ውክልና እና በክልሉ መንግስት እውቅና የፌዴራል መንግስት እና የጋራ ገቢ ይሰበስባል፣
4. በክልሉ ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ ላይ ተመስርቶ ጥናቶችን በማካሄድ የክልሉን ገቢ

www.abyssinialaw.com

ክልል ኣታዊ የዕቢ፣ ኣብ ስርዓት ምምሕዳር ግብሪ ዝራኣዩ ፀገማት ክፍትሑ ይገብር፣

5. ኣብዚ ክልል ኣብ ምትግባር ዝርከብ ፕሮግራም ምምሕያሽ ስርዓት ግብሪ ብዓል ዋና ኮይኑ ይመርሕ፣

6. ግብሪ ከፈልቲ መሰሎምን ግብኦምን ንክፈልጡ ስራሕቲ ግንዛበ መጨበጢ ይሰርሕ፣

7. ሕግታት ግብሪ ንምፍፃም ኣድላይቲ ዝኾኑ ኣብዝኾነ ሰብ ኢድ ዝርከቡ ሰነዳት ይምርምር፣

8. ንኣወሳስና ግብሪ ኣድላይቲ ዝኾኑ መረዳእታታት የተኣኻኽብ፣ የዋድድ፣ ብመሰረት እዚ መረዳእታ ግብሪ ይውስን፣ ይእክብ፣

9. ኣወሳስናን ኣትኣኻኽባን ግብሪ፣ ኣተሓሕዛ ሒሳብን ካልኦት ተዛመድቲ ስራሕትን ንምፍፃም ዘኽእሎ ሜላ ኣሰራርሓ ይሕንፅ፣ ተግባራዊ ይገብር፣

10. ሕግታት ግብሪ ንምውፃእን ንምምሕያሽን ዘኽእል መፅናዕቲ ብምክያድ መመሓየሺ ረቂቕ ሕጊ የቕርብ፣

11. ኣብዚ ክልል ናይ ዝርከቡ ከተማታት ኣታዊ ክክንዲ እተን ከተማታት ብምኳን ይእክብ፡፡ ዝርዝር ኣፈፃፀምኡ ነዚ ኣመልኪቱ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣

12. ኣብዚ ክልል ዝርከቡ ዕሸል ከተማታት ንዝእክብዎም እቶት ዝተማለአ ሞያዊ ደገፍ ይገብር፣ ዝተማልአ ዓቕሚ ክህልዎም ናይ ኣሰራርሓ ስልጠናን ክትትልን ደገፍ ይህብ፣

13. ኣብ ምምሕዳር ግብሪ እዚ ክልል ዝዋፈሩ ሰራሕተኛታት ስነ- ምግባሮም ዝሓለውን ብቑዓትን ሰብ ሞያታት ንክኾኑ ዝተማለ ስራሕቲ ልምዓት ሓይሊ ሰብ ይሰርሕ፣

ያሳድጋል፣ በግብር አስተዳደር ስርዓቱ የሚከሰቱ ችግሮችን እንዲፈቱ ያደርጋል፣

5. በክልሉ በመተግበር ላይ ያለውን የግብር ስርዓት ማሻሻያ ፕሮግራም በባለቤትነት ይመራል፣

6. ግብር ከፋዮች መብትና ግዴታቸውን እንዲያውቁ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎች ይሰራል፣

7. የግብር ህጎችን ለማስፈፀም አስፈላጊ የሆኑ በማናቸውም ሰው እጅ የሚገኙ ሠነዶች ይመረምራል፣

8. ለግብር አወሳሰን የሚያስፈልጉትን መረጃዎች ይሰባስባል፣ ያጠናቅራል፣ በመረጃው መሠረት ግብር ይወስናል፣ ይሰበስባል፣

9. የግብር አወሳሰንና አሰባሰብ፣ የሂሣብ አያያዝ እና ሌሎች ተጓዳኝ ሥራዎች ለማከናወን የሚያሥችል የአሠራር ዘዴ ይቀይሣል፣ ተግባራዊ ያደርጋል፣

10. የግብር ሕጎች ለማውጣትና ለማሻሻል የሚያስችል ጥናት በማካሄድ የማሻሻያ ረቂቅ ሕግ ያቀርባል፣

11. በክልሉ የሚገኙ የከተማ አስተዳደር ገቢዎችን በከተማው አስተዳደር ምትክ ሆኖ ይሰበስባል፡፡ ዝርዝሩ ለዚህ በሚመለከት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል፣

12. በክልሉ የሚገኙ ታዳጊ ከተሞች ለሚሰበስቧቸው ገቢዎች ሁሉም አቃፍ የሞያ ድጋፍ ያደር ጋል፣ የተሟላ ዓቅም እንዲኖራቸው የአሰራር፣ ስልጠና እና ክትትል ድጋፍ ይሰጣል፣

13. በክልሉ የግብር አስተዳደር የሚሰማሩ ሰራተኞች ስነ-ምግባራቸው የጠበቁና ብቃት ያላቸው ባለሞያዎች እንዲሆኑ ሁሉም አቀፍ የሰው ሃይል ልማት ሥራ ይሰራል፣

www.abyssinialaw.com

14. ሕግታት ግብሪ ብምጥሓስ ብኸፈልቲ ግብሪ ዝፍፀሙ ገበናት ይመርምር፣ ይኸስስ፣ ይከራኸር፤ ነዚ ንምፍፃም ዘኽእሎ ናይ ባዕሉ ዓቀብቲ ሕግን መርመርቲ ገበን ግብርን ይውድብ፣ ኣፈፃፅመኦም ስራሕ ይቆፃፀር፣

15. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (14) ዝተሓገገ ሕሉው ኮይኑ፣ ገበን ግብሪ ናይ ምምርማርን ምኽሳስን ስልጣን ከምኣድላይነቱ ንኮሚሽን ፖሊስን ንቢሮ ፍትሕን እዚ ክልል ብውክልና ክህብ ይኽእል'ዩ፣ ዝርዝሩ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣

16. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (14) ድንጋገ እንተሃለወ እውን፤ እዚ ባዓል መዚ ምስ ከፈልቲ ግብሪ ዝተዛመዱ ገበናት ግዕዝይና ስልጣን ምርመራ ገበን ምክያድን ክሲ ምምስራትን ኣይህልዎን፣

17. ከፈልቲ ግብሪ ካብ ዓቕሞም ንላዕሊ ብዝኾነ ከቢድ ሓደጋ ወይ ጥፍኣት በጺሕዎም እንትርከቡ ብመሰረት ሕጊ ግብሪ ክሳብ ብር 50,000 ዝበፅሕ ዕዳ ግብሪ ክስርዝ ይኽእል 'ዩ፡፡ ኮይኑ ግና ካብ ብር 50,000 ንላዕሊ ዝኾነ ይኹን ምስራዝ ዕዳ ግብሪ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ መንግስቲ እዚ ክልል ይውሰን፣

18. ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ መንግስቲ እዚ ክልል ፀዲቑ ዝወፅእ ፍሉይ መመሓደሪ ደንቢ ሰራሕተኛታት እዚ በዓል መዚ መሰረት ብምግባር ሰራሕተኛታት ይቖፅር፣ የመሓድር፣ የሰናብት፣

19. ስራሕቱ ንምፍፃም ዘኽእሎ ትልምን በጀትን ብምድላው ኣብ ዝምልከቶ ንኽፀድቕ የቕርብ፣ ምስፀደቐ ኣብ ተግባር የውዕል፣

14. የግብር ህጐችን በመጣሥ በግብር ከፋዮች የሚፈፀመው ወንጀልሎችን ይመረምራል፣ ይከሳል፣ይከራከራል፤ ይህንን ለማከናወን የሚያ ስችል የራሱን አቃብያነ ህግና የግብር ወንጀል መረማሪዎች ያደራጃል፣ ስራ አፈፃማቸውን የቆጣጠራል፣

15. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (14) የተደነገ ገውን እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የግብር ወንጀሎችን የመመርመር እና የመክሰስ ስልጣን እንደአስ ፈላጊነቱ ለክልሉ የፖሊስ ኮምሽን እና ለክልሉ የፍትህ ቢሮ በውክልና ሊሰጥ ይችላል፣ ዝርዝሩ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል፣

16. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (14) ድንጋጌ ቢኖርም፤ ባለስልጣኑ ከግብር ከፋዮች ጋር የተያያዙ የሙስና ወንጀሎች ምርመራ የማካሄድ እና ክስ የመመሥረት ሥልጣን አይኖረውም፣

17. ባለሥልጣኑ ግብር ከፋዮች ከአቅም በላይ በሆነ ከባድ አደጋ ወይም ጥፋት ደርሶባቸው ሲገኙ በግብር ህጉ መሰረት እስከ 50,000 ብር የሚደርስ የግብር ዕዳ ሊሠርዝ ይችላል፡፡ ሆኖም ከ 50,000 ብር በላይ የሆነ ማናቸውም የግብር ዕዳ ስረዛ በክልሉ መንግስት የሥራ አስፈፃሚ ምክርቤት ይወስናል፣

18. በክልሉ መንግስት የሥራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ጸድቆ በሚወጣው የባለ ስልጣኑ ልዩ የሰራተኞች መተዳደሪያ ደንብ መሠረት ሰራተ ኞች ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣ ያሰናበታል፣

19. ስራው ለማስፈፀም የሚያስፈልገው የስራ እቅድና በጀት በማዘጋጀት ለሚመለከተው እንዲፀድቅ ያቀርባል፣ ሲፀድቅም ተግባር ላይ ያውላል፣

www.abyssinialaw.com

20. ንብረትን ገንዘብን እቲ በዓል መዚ ብሕጊ የመሓድር፣
21. ኣፈፃፅማ ስርሑ ብዝምልከት ብብእዋኑ ንዝምልከቶ ኣካል ፀብፃብ የቕርብ፡፡
22. ዕላምኡ ኣብ ሽትኡ ንምብፃሕ ዘኽእሉ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም፡፡

7. ኣወዳድባ እዚ ባዓል መዚ

1. እዚ ባዓል መዚ እዞም ዝስዕቡ ኣካላት ሒዙ ይውደብ፡፡
   ሀ. ዋና ዳይሬክተር፣
   ለ. ምክትል ዋና ዳይሬክተር
   ሐ. ብዋና ዳይሬክተር ዝምደቡ ዓቀብቲ ሕጊ፣
   መ. ነቲ ሰራሕ ኣድላይቲ ዝኾኑ ስራሕተኛታት 'ዮም፡፡
2. ዋና ዳይሬክተርን ምክትል ዋና ዳይሬክተርን እዚ ባዓል መዚ ብርእሰ ምምሕዳር መንግስቲ እዚ ክልል ይሽየሙ፡፡
3. ዋና ዳይሬክተር እዚ ባዓል መዚ ተፀዋዕነቱ ንርእሰ ምምሕዳር መንግስቲ እዚ ክልል ኮይኑ፣ ምክትል ዋና ዳይሬክተር እዚ በባዓል መዚ ንዋና ዳይሬክተር ተፀዋዒ ይኸውን፡፡

8. ስልጣንን ተግባርን ዋና ዳይሬክተር እዚ በዓልመዚ

1. ዋና ዳይሬክተር እዚ በዓል መዚ ላዕለዋይ ሓላፊ ብምኳን ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ (6) ዝተዘርዘሩ ስልጣንን ተግባራትን እዚ ባዓል መዚ ኣብስራሕ ንክውዕሉ ይመርሕ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ዝተቐመጠ ሓፈሻዊ ስልጣንን ተግባርን ዋና ዳይሬክተር'ዚ ሕሉው ኮይኑ፣ ዝስዕቡ ዝርዝር ስልጣንን ተግባራትን ይህልውዎ፡-

20. የባለሥልጣኑ ንብረትና ገንዘብ በህግ ያስተዳድራል፣
21. የስራውን አፈፃፀም በየወቅቱ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ያቀርባል፣
22. አላማውን ከግብ ለማድረስ የሚግዙ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፣

7. የባለሥልጣኑ አደረጃጀት

1. ባለሥልጣኑ የሚከተሉትን አካላት በመያዝ ይደራጃል፡-
   ሀ. ዋና ዳይሬክተር፣
   ለ. ምክትል ዋና ዳይሬክተር
   ሐ. በዋና ዳይሬክተር የሚመደቡ ዓቃብያነ -ህግ
   መ. ለሥራው አሥፈላጊ የሆኑ ሠራተኞች፡፡
2. የባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር እና ምክትል ዋና ዳይሬክተር በክልሉ መንግስት ርዕሰ መስተዳደር ይሾማሉ፣
3. የባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር ተጠሪነት ለክልሉ መንግስት ርዕሰ መስተዳደር ሆኖ፣ የባለሥልጣኑ ምክትል ዋና ዳይርክተር ተጠሪነት ለዋና ዳይሬክተሩ ይሆናል፡፡

8. የባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር ሥልጣንና ተግበር

1. ዋና ዳይሬክተሩ የባለሥልጣኑ የበላይ ኃላፊ በመሆን በዚህ አዋጅ አንቀፅ (6) የተዘረዘሩትን የባለሥልጣኑ ሥልጣንና ተግባራት በስራ ላይ እንዲውሉ ይመራል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) የተቀመጠ አጠቃላይ የዋና ዳይሬክተር ስልጣንና ተግባር እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የሚከተሉትን ዝርዝር ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

www.abyssinialaw.com

ሀ. ነዚ ኣዋጅ መሰረት ብምግባር ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ መንግስቲ እዚ ክልል ዝወፅእ ፍሉይ መተሓዳደሪ ደንቢ ሰራሕተኛታት እዚ በዓል መዚ ተግባራዊ ይገብር፣

ለ. ስነ-ምግባሮምን ብቕዓቶምን ኣብ ግምት ብምእታው ዓቀብቲ ሕጊ እዚ ባዓል መዚ ይሸም፣

ሐ. ስትራቴጂክ ትልሚ እዚ በዓል መዚ ዓመታዊ ትልሚ ስራሕን በጀትን ክዳሎ ብምግባር ብዝምልከቶ ኣካል ድሕሪ ምፅዳቕ ተግባራዊ ይገብር፣

መ. እዋናዊ ምንቅስቓስ እቲ በዓል መዚ ዝገልፅ ፀብፃብ ናብ ርእሰ ምምሕዳር መንግስቲ እዚ ክልል የቕርብ፣

ረ. ምስ ሳልሳይ ወገን ኣብ ዝግበሩ ርክባት ነዚ በዓልመዚ ይውክል፣

ሰ. ብርእሰ ምምሕዳር ዝውሃብዎ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም፡፡

9. ስልጣንን ተግባርን ዋና ምክትል ዳይሬክተር እዚ በዓል መዚ

1. ብዋና ዳይሬክተር እዚ ባዓል መዚ ተፈልዮም ዝዋሃቦም ተግባራት ዝፍፅም ኮይኑ ሓደ ከይዲ ስራሕ'ውን ይመርሕ፣
2. ዋና ዳይሬክተር እዚ ባዓል መዚ ኣብዘይህልወሉ ወይ እቲ ስራሕ ንምስራሕ ኣብዘይኽእለሉ እዋን ንዕኡ ተኪኡ ይሰርሕ፡፡

10. መርመርቲ ገበን ግብርን ዓቀብቲ ሕግን እዚ በዓል መዚ

1. መርመርቲ ገበንን ዓቀብቲ ሕግን በዓል መዚ ብገበን ሕጊ ሃገርና፣ ስነ-ስርዓት ሕጊ ገበን፣

ሀ. ይህንን አዋጅ መሠረት በማድረግ በክልሉ የሥራ አስፈጻሚ ምክር ቤት የሚወጣውን የባለሥልጣኑ ልዩ የሰራተኞች መተዳደሪያ ደንብ ተግባራዊ ያደርጋል፣

ለ. ስነ-ምግባራቸው እና ብቃታቸው ግምት ውስጥ በማስገባት የባለሥለጣኑ ዓቃብያነ ህጎች ይሾማል፣

ሐ. የባለሥልጣኑ ስትራተጂያዊ እቅድ፣ ዓመታዊ የሥራ እቅድና በጀት እንዲዘጋጅ በማድረግ በሚመለከተው ኣካል ከፀደቀ በኋላ ተግባራዊ ያደረጋል፣

መ. የባለሥልጣኑ ወቅታዊ የሥራ እንቅስቃሴ የሚገልፅ ሪፖርት ለክልሉ መንግስት ርእሰ መስተዳደር ያቀርባል፣

ረ. ከሶስተኛ ወገኖች የሚደረጉትን ግንኙነቶች ባለሥልጣኑን ይወክላል፣

ሰ. በርእሰ መስተዳድሩ የሚሰጡትን ሌሌች ተግባራት ያከናውናል፡፡

9. የባለሥልጣኑ ምክትል ዋና ዳይሬክተር ስልጣንና ተግባር

1. በባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር ተለይተው የሚሰጡትን ተግባራት የሚፈፅም ሆኖ አንድ የስራ ሂደትም ይመራል፣
2. የባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር በማይኖርበት ወይም ሥራውን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ እርሱን ተክቶ ይሰራል፡፡

10. የባለሥልጣኑ የግብር ወንጀል መርማሪዎች እና ዓቃብያነ -ህግ

1. የባለሥልጣኑ የታክስ ወንጀል መርማሪዎችና ዓቀብያን ህግ በኣገሪቱ የወንጀል ህግ፣

www.abyssinialaw.com

ሕግታት ግብርን ካልኦት ሕግታት መሰረት ብምግባር ይሰርሑ፣

2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ድንጋገ ሕልው ኮይኑ፣ በዓልሙያ መርማሪ ገበን ግብሪ እዚ በዓል መዚ እዞም ዝስዕቡ ተግባራት ይፍፅም፡-

ሀ. በዚ በዓል መዚ ዝእከቡ ግብርን ካልኦት እቶት መንግስቲ እዚ ክልል ዝገዝኡ ሕግታት ጥሕሰት ገበን ንዝፍፅሙ ከፈልቲ ግብሪ ብምምርማር ምርመራ መዛግብቲ ገበን ንውሳነ ንዓቃቢ ሕጊ እዚ በዓል መዚ የቕርብ፡፡

ለ. ብዓቃቢ ሕጊ እዚ ባዓል መዚ ዝዋሃቡ ውሳነታት፣ ትእዛዛትን መምርሒታትን ይፍፅም፡፡

3. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ድንጋገ ሕሉው ኮይኑ፣ ዓቀብቲ ሕጊ እዚ በዓል መዚ ዝስዕቡ ተግባራት ይፍፅሙ፡-

ሀ. ኣብ ክሊ ስልጣን ኣብያተ ፍርዲ እዚ ክልል መንግስቲ ዝወድቁ ኮይኖም፣ በዚ ባዓል መዚ ዝእከቡ ግብሪ ከምኡ'ውን ካልኦት ኣታዊታት ብኸፈልቲ ግብሪ ገበን ግብሪ ተፈፃሙ ኢሉ እንተኣሚኑ ምርመራ ክግበር ይእዝዝ፣

ለ. እኹል ምኽንያት እንተህልዎ ብመሰረት እቲ ሕጊ ዝፈቕዶ ዝተጀመረ ገበን ምርመራ ክቋረፅ ወይ ተወሳኺ ምረመራ ክግበር ይእዝዝ፡፡

ሐ. ብመርማሪ ገበን እዚ በዓል መዚ ዝቐረበሉ ምርመራ መዝገብ ገበን ኣፅኒዑ ይውስን፣ ስልጣን ኣብዘለዎ ቤት ፍርዲ ክሲ ገበን ይምስርት፣ ይከራኸር፡፡

የወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ሕግ፣ በግብር ህጎችና በሌሎች ሕጎች መሠረት በማድረግ ይሠራሉ፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የባለሥልጣኑ የግብር ወንጀል መረማሪ ባለሞያ የሚከተሉትን ተግባራት ይፈጽማል-

ሀ. የግብር እና ሎሎች በባለሥልጣኑ የሚሰበሰቡ የክልሉ መንግስት ገቢዎች የሚገዙ ህጎችን የወንጀል ጥሰት የሚፈፅሙ የግብር ከፋዮች በመመርመር የወንጀል ምርመራው መዛግብት ለባለሥልጣኑ አቃቤ ህግ ለውሣኔ ያቀርባል፣

ለ. በባለሥልጣኑ አቃብያነ ህግ የሚሰጥቱን ውሳኔዎች፣ ትእዛዞችና መመሪያዎች ይፈፅማል፡፡

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) የተቀመጠው ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የባለሥልጣኑ አቃብያነ ህጎች የሚከተሉትን ተግባራት ይፈፅማሉ፡-

ሀ. በክልሉ መንግስት ፍርድቤቶች ሥልጣን ሥር የሚወድቁ ሆኖው፣ እንዲሁም በባለሥልጣኑ የሚሠበሠቡ ገቢዎች ላይ በግብር ከፋዩ የግብር ወንጀል ተፈጽሟል ብሎ ሲያምን ምርመራ እንዲደረግ ያዛል፣

ለ. በቂ ምክንያት ሲኖረው ህጉ በሚፈቅደው መሠረት የተጀመረውን የወንጀል ምርመራ እንዲቋረጥ ወይም ተጨማሪ ምርመራ እንዲከናወን ያዛል፣

ሐ. የባለስልጣኑ የግብር ወንጀል መረማሪ የሚያቀርብለትን የወንጀል ምርመራ መዝገብ አጥንቶ ይወስናል፣ ስልጣን ባለው ፍርዲቤት የወንጀል ክስ ይመሰርታል፣ ይከራከራል፣

www.abyssinialaw.com

መ. ብመሰረት ሕጊ ዋና ዳይሬክተር እዚ በዓል መዚ እንተፅድቖ ክስ ገበን የልዕል፡፡

ረ. ነዚ ባዓል መዚ ብምውካል ኣብ ዝኾነ ይኹን ክርክራት ዋኒን ፍትሃብሄር ኣብዝኾነ ይኹን ብርኪ ዳይነት ቀሪቡ ይከራኸር፣ ውሳነታት የፍፅም፡፡

4. መምርሒ ምምሕዳርን ስነ-ምግባርን ዓቃብቲ ሕጊ እዚ በዓል መዚ በዚ ባዓል መዚ ይወፅእ፡፡

11. ብዛዕባ ሓይሊ ሰብ እዚ ባዓል መዚ ዝመሓደርሉ ማዕቐፍ ሕጊ

ብዛዕባ ቁፃር፣ ምምሕዳር፣ ብርኪ መሃያን ካልኦት ጥቕማ ጥቕሚ ሰራሕተኛታት እዚ በዓል መዚ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ብዘውፅኦ ደንቢ ዝውስን ይኸውን፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

12.ሓላፍነት ኮሚሽን ፖሊስ እዚ ክልል

1. ኮሚሽን ፖሊስ እዚ ክልል ሕግታት ግብሪ ብምትሕልላፍ ዝፍፀሙ ገበናት ግብሪ ንምክልኻል ዘኽእሉ ተግባራት ይፍፅም፣

2. ናብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ድንጋገ ሕሉው ኮይኑ ኮሚሽን ፖሊስ እዚ ክልል ዝሰዕቡ ተግባራት ይፍፅም፡-

ሀ. ተጠርጠርቲ ገበን ግብሪ ተንከፍ ደልዩ ብምሓዝ ናብ ሕጊ የቕርብ፣

ለ. መሰኻኽር ዓቃቢ ሕጊ እዚ በዓል መዚ ንምቕራብ ሓይሊ ፖሊስ አድላይ ኮይኑ እንተርከብ ናብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ብእዋኑ የቕርብ፣

መ. በሕግ መሰረት የባለስልጣኑ ዋና ዳይሬክተሩ ሲያፀድቀው የወንጀል ክስ ያነሳል፣

ረ. ባለሥልጣኑ በመወከል በማናቸውም የፍትሃብሔር ጉዳይ ክርክሮች በማናቸውም የዳኝነት ደረጃ ፊት ቀርቦ ይከራከራል፣ ውሳኔዎችን ያስፈጽማል፡፡

4. የባለሥልጣኑ ዓቃብያነ-ህግ አስተዳደር እና ስነ-ምግባር መመሪያ በባለሥልጣኑ ይወጣል፡፡

11. የባለሥልጣኑ የሠው ኃይል ስለሚተዳደርበት የህግ ማእቀፍ

የባለስልጣኑ ሰራተኞች ቅጥር፣ አስተዳደር፣ የደመወዝ ስኬልና ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞች የክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ የሚወሰን ይሆናል፡፡

ክፍል ሦስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

12. የክልሉ ፖሊስ ኮሚሽን ኃላፊነት

1. የክልሉ ፖሊስ ኮሚሽን የግብር ህጎችን ብመተላለፍ የሚፈፀሙ የግብር ወንጀሎችን ለመከላከል የሚያስችሉ ተግባራት ይፈፅማል፣

2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የክልሉ ፖሊስ ኮምሽን የሚከተሉትን ተግባራት ይፈፅማል፡-

ሀ. የግብር ነክ ወንጀል ተጠርጣሪዎች አድኖ በመያዝ ለህግ ያቀርባል፣

ለ. የባለሥልጣኑ ዐቃቤ ህግ ምስክሮችን ለማቅረብ የፖሊስ ሃይል አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ለሚመለከተው ፍርድ ቤት በወቅቱ ያቀርባል፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. እዚ በዓል መዚ ንብረትን ገንዘብን ባዓል ፅዳ ግብሪ ናይ ምሓዝን ምሻጥን ተግባራት እንትፍፅም እቲ ሕጊ ንክኽበር ይሰርሕ፡፡

13. ሓላፍነት ኣብያተ ፍርዲ እዚ ክልል

ኣብያተ ፍርዲ እዚ ክልል ኣፈፃፅማ ሕጊ ግብሪ ንምቅልጣፍን ውፅኢታዊ ንምግባርን ዋኒናት ክርክር ግብሪ ብፍሉይ ዝራኣይሎም መጋባእያታት ይወድቡ፡፡

14. ናይዚ ባዓልመዚ ስርዓት በጀት፣ ንብረት፣ ገንዘብን ዕደጋን

1. እዚ በዓል መዚ መንግስቲ እዚ ክልል ብዝምደበሉ በጀት ይመሓደር፣
2. ምሕደራ ገንዘብን ንብረትን እቲ ብዓል መዚ ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ ይኸውን፡፡

15. መዛግብቲ ሒሳብ

እቲ በዓል መዚ ዝተማለአን ትኽክለኛን መዛግብቲ ሒሳብ ይሕዝ፣

16. መሰጋገሪ ድንጋገ

እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ቅድሚ ምውዓሉ ምርመራ ዝተጀመሮም ወይ ኣብ ከይዲ ዘለዉ ኮነ ኣብ ቤት ፍርዲ ኣብ ምርኣይ ዝርከቡ ምስ ኣፈፃፅማ ግብሪ ገበን ዝተተሓሓዙ ዋኒናት ገበን ብዝነበረሉ ኩነታት ቀፂሎም ውሳኔ ይረኽቡ፡፡

17. ብዛዕባ ምውፃእ ደንብን መምርሕን

1. ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዘድልዩ ደንብታት ናይ ምውፃእ ስልጣን ኣለዎ፣

ሐ. ባለስልጣኑ የግብር ባለዕዳ ንብረትና ገንዘብ የመያዝና የመሸጥ ተግባር ሲያከናውን ህጉን እንዲከበር ይሰራል፡፡

13. የክልሉ ፍርድ ቤቶች ሃላፊነት

የክልሉ ፍርድ ቤቶች የግብር ህግን አፈጻጸምን ለማቀላጠፍና ውጤታማ ለማድረግ እንዲቻል የግብር ክርክር ጉዳዮችን በተለየ የሚታዩባቸውን ችሎቶች ያደረጃሉ፡፡

14. የባለሥልጣኑ በጀት፣ የንብረት፣ ገንዘብና ግዥ ስርዓት

1. ባለስልጣኑ በክልሉ መንግስት በሚመደብለት በጀት ይተዳደራል፣
2. የባለስልጣኑ የገንዘብና ንብረት አስተዳደር በፋይናንስ ሕግ ይሆናል፡፡

15. የሒሳብ መዛብት

ባለስልጣኑ የተሟሉና ትክክለኛ የሆኑ የሒሳብን መዛግብትን ይይዛል፣

16. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

ይህ አዋጅ በስራ ላይ ከመዋሉ በፊት ምርመራቸው በጅምር ወይም በሂደት ላይ ያሉም ሆነ በፍርድ ቤት በመታያት ላይ የሚገኙ ከታክስ ህጎች አፈፃፀም ጋር የተያያዘ የወንጀል ጉዳዮች በነበሩበት ሁኔታ ቀጥለው ውሳኔ ያገኛሉ፡፡

17. ደንብና መመሪያ ስለ ማወጣት

1. የክልሉ የሥራ አስፈጻሚ ምክርቤት ይህንን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉትን ደንቦች የማውጣት ሥልጣን አለው፣

www.abyssinialaw.com

2. እዚ በዓል መዚ ናይዚ ክልል ምምሕዳር ግብሪ ንምምሕያሽን እቶም ሕግታት ንምፍፃም ዝኸእልዎ ዝርዝር መፈፀሚ መምርሕታት የውፅእ፡፡

18. ብዛዕባ ተፈፃምነት ዘይህልዎም ሕግታት

1. ኣካላት ፈፀምቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብን ስልጣንን ተግባርን ንምውሳን ተመሓይሹ ዝወፀ ቁፅሪ ኣዋጅ 185/2003 ዓንቀፅ 9(1)፣ [10/5/ 10,17,18, 19 በዚ ኣዋጅ ተሳዒሮም ኣለዉ፣
2. ምስዚ ኣዋጅ ዝጓነፅ ዝኾነ ይኹን ኣዋጅ፣ ደንብን መምርሕን ኣብዚ ኣዋጅ ንዝዝተሸፈኑ ዋኒናት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን፡፡

19. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዜ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ካብ ዝፀደቐሉ ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

2. ባለስልጣኑ የግብር አስተዳደሩን ለማሻሻልና ሕጉችን ለማስፈጸም የሚያስችሉ ዝርዝር የማስፈጸምያ መመሪያዎች ያወጣል፡፡

18. ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ህጎች

1. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የአስፈጻሚ ኣካላት ዳግም ለማድረጀት፣ ሥልጣንና ተግባር ለመወሠን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ቁጥር 185/2003 አንቀፅ 9(1)፣ /10/5/ 10,17,18,19 በዚህ አዋጅ ተሽሯል፣
2. ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማናቸውም አዋጅ፣ ደንብና መመሪያ በዚህ አዋጅ ውስጥ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖራቸውም፡፡

19. አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በምክር ቤት ከፀደቀበት ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 27 መቐለ 211/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 27 መቐለ 211/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 211/2003

ኣዋጅ መጣየሺ ኤጀንሲ መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣብ ክልልና ብመንፅር ድልየት ዕዳጋ ብርኪ ሞያ ኣብ ዝወፀሎም ዝተፈላለዩ ሞያታት ዝውሃቡ ስልጠናታት ፅሬቶም ዝሓለውን ዝተዓለምሎም ዓላማን ሽቶን ምዕዋቱ ምርግጋፅ ኣድላዪ ኮይኑ ስለዝተረኸበ፣

ኣብ ዝተፈላለዩ ዓውደ ቴክኒክን ሞያን ዝሰልጠኑ ሰልጠንትን ኣብ ስራሕ ዝተዋፈሩ ሰብ ሞያታትን ኣብ ዝሓዝዎ ሞያ ብቕዓት ዘለዎም ምኻኑን ዘይምኻኑን ብምደባ ብርኪ ሞያ መሰረት ብምግባር ምዘና ብምክያድ ብቕዓት ሞየኦም ብምርግጋፅ ብሃገር ለኸ ደረጃ ተቐባልነት ዘለዎ ወረቐት ምስክር ምሃብ ኣድላይ ብምኻኑ፣

ኣብ ክልልና ዝርከቡ ብመንግስትን ውልቀን ትካላት ቴክኒክን ሞያን ዝውሃብ ስልጠና ፅሬቱ ዝሓለወን ዕዳጋ ተኮር ንክኸውን ፅንዓትን ምርምርን መሰረት ዝገበረ ደገፍ ምግባር ኣድላይ ኮይኑ ስለዝተረኸበ፣

ብቕዓት ሞያ ብዝምልከት ሓበሬታ፣ ስራሕቲ ምምኻርን ካልኦት ዝተፈላለዩ ግልጋሎታትን ብምሃብ ኣብቲ ክልል ዝካየድ ስልጠና ቴክኒክን ሞያን

አዋጅ ቁጥር 211/2003

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ኤጅንሲ ማቋቋምያ ኣዋጅ

በክልላችን በስራ ገበያ ፍላጎት አንፃር የሙያ ደረጃ በወጣላቸው የተለያዩ ሙያዎች ያሉ ስልጠናዎች ጥራታቸው መጠበቁንና የታለመላቸው ኣላማና ግብ ማሳካቱን ማረጋገጥ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

በተለያዩ የቴክኒክና ሙያ ዘርፎች የሰለጠኑ ሰልጣኞችና ወደ ስራ የተሰማሩ ባለሙያዎች በያዙት ሙያ ብቃት ያላችው መሆኑና አለመሆኑን በሙያ ደረጃ ምደባ ላይ ተመስርቶ ምዘና በማካሄድ የክህሎት ብቃታችውን በማረጋገጥ በኣገር አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያለው የምስክር ወረቀት መስጠት በማስፈለጉ።

በክላላችን በሚገኙ በመንግስትና በግል የቴክኒክ ሙያ ተቋማት የሚሰጠው ስልጠና ጥራቱ የጠበቀና ገበያ ተኮር እንዲሆን ለማስቻል በጥናትና ምርምር ላይ የተመሰረተ ድጋፍ ማድረግ አስፈጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ሙያዊ ብቃትን አስመልክቶ መረጃ፣ የማማከር ስራዎችና ልዩ ልዩ አገልግለቶችን በመስጠት በክልሉ የሚካሄደውን የቴክኒክና ሙያ ስልጠና

www.abyssinialaw.com

ዕውትነቱ ብምስላጥ ኣብቲ ልምዓት ትርጉም ዘለዎ ኣበርክቶ ንኽህብ ምግባር ኣድላይ ብምዃኑ፣ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ፡-

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኤጀንሲ መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ቑፅሪ ኣዋጅ 211/2003 ዓ.ም' ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካሊእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ

1. " ብቕዓት ሞያ ' ማለት ሓደ ዝተወሰነ ስራሕ ንምስራሕ ዘድሊ ክእለት ፣ፍልጠትን ዝንባለን ምህላው ብዝወፀ ምደባ ብርኪ ሞያ ተመዚኑ ብቑዕ ኮይኑ ምርካብ ማለት እዩ።
2. " ኤጀንሲ መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ ' ማለት ሓደ ሰብ ኣብ ዝተወሰነ ዓውደ ሞያ ብቕዓት ቴክኒክን ሞያን ዘለዎ ምዃኑ ንምርግጋፅ ኣብ ብርኪ ሞያ ተደሪኹ ምዘና ዘካይዳ ማእኸላት ኣፍልጦ ዝህብ ዘረጋግፅን ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ዝተጣየሸ ኤጀንሲ ማለት እዩ

ስኬታማነትን በማፋጠን በልማቱ ትርጉም ያለው አስተወፅኦ እንዲያበረክት ማስቻል በማስፈለጉ፣ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ/ የሚከተለውን አዋጅ አውጥተዋል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የብቃት ሞያ ማረጋገጫ ምዘና ኤጅንሲው ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 211/2003 ዓ.ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጉም

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ

1. "የሞያ ብቃት"ማለት አንድ የተወሰነ ስራን ለማከናወን የሚያስፈልግ ክህሎት እውቀትና ዝንባሌ መኖሩ በወጣው የሙያ ደረጃ ምደባ መሰረት ተመዝኖ ብቁ ሆኖ መገኘት ማለት ነው፤
2. 'የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ማእከል' ማለት አንድ ሰው በተወሰነ የሙያ መስክ የቴክኒክና የሙያ ብቃት ያለው መሆኑን ለማረጋገጥ በሙያ ደረጃ ምደባ ላይ ተመስርቶ ምዘና የሚያካሂዱ ማእከላት እውቅና የሚሰጥና የሚያረጋግጥ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 የተቋቋመ ኤጀንሲ ማለት ነው

www.abyssinialaw.com

3. "ብርኪ ሞያ' ማለት ሓደ ሰብ ኣብ ሓደ ዝተወሰነ ዓውደ ሞያ ክህልዎ ዝግባእ ክእለትን ፍልጠትን ዘመላኽት ኮይኑ ብሓፈሻ ካብኡ ትፅቢት ዝግበር ደረጃ ብቕዓት ዝገልፅ እዩ።

4. "ወረቐት ምስክር መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ' ማለት ሓደ ሰብ ምዘና ብቕዓት ሞያ ምስገበረ ብመሰረት ብርኪ ሞያ ዝሓቶ ረቛሒ ዘማልአ ምዃኑ እንትረጋገፅ በቲ ኤጀንሲ ዝውሃብ ወረቐት ምስክር እዩ።

5. "ቢሮን ሓላፊ ቢሮን" ማለት ከከም ቅደም ስዓቦም ቢሮ ቴክኒክን ሞያ ትምህርትን ስልጠናን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይን ሓላፊ ቢሮ እቲ ቢሮን ማለት እዩ።

6. " ክልል" ማለት ክልል ትግራይ ማለት እዩ።

3. **ኣገላፃ ፆታ**

ኣብዚ ኣዋጅ ብፃታ ወዲ ተባዕታይ ዝተገለፀ ንፆታ ጓል ኣንስተይቲ ዘካትት ይኮዉን

4. **ወሰን ተፈፃምነት**

እዚ ኣዋጅ ኣብ ኢንዱስትሪ ኣብ ዝሰርሑ ኪኢላታት፣ ኣብ መንግስታዊን ዉልቀ መሰልጠኒ ትካላት ትግራይ ሰልጢኖም ዝተመረቑን ዝምረቑን ሰልጠንቲ፣ ብልምዲ ክእለት ዘጥረዩ ኪኢላታትን ክምእ'ውን ምስ ምዘና ምርግጋፅ ብቕዓት ሞያ ርክብ ምስ ዘለዎም ዋኒናት ተፈፃሚ ይኸዉን፡፡

3. "የሙያ ደረጃ ' ማለት አንድ ግለሰብ ባንድ በተወሰነ የሙያ ዘርፍ ማወቅ ያለበትን የሚያመለክትና የሚጠበቅበትን የብቃት ደረጃ በአጠቃላይ የሚገልፅ ማለት ነው፤

4. "የሞያ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት" ማለት አንድ ሰው የሞያ ብቃት ምዘና ወስዶ ሲያበቃ የሙያ ደረጃ ምደባ የሚጠይቀውን መስፈርት ያሟላ መሆኑን ሲረጋገጥ በ ኤጅንሲው የሚሰጥ የምስክር ወረቀት ነው።

5. " ቢሮና የቢሮ ሃላፊ " ማለት እንደየ ቅደም ተከተላቸው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የቴክኒክና ሞያ ትምህርትና ስልጠና ቢሮና የቢሮ ሃላፊ ማለት ነው።

6." ክልል"ማለት የትግራይ ክልል ማለት ነው፡፡

3. **የፆታ አገላለፅ**

በዚህ አዋጅ ለወንድ ፆታ የተደነገገው ለሴት ፆታ የሚያካትት ይሆናል

4. **የተፈጻሚነት ወሰን**

ይህ አዋጅ በኢንዳስትሪ ዉስጥ ብስራ በሚገኙ ባለሞያዎች፣ በትግራይ በሚገኙ መንግስታዊና የግል ማሰልጠኛ ተቋማት የተመረቁና የሚመረቁ ሰልጣኞች ፣ በልምድ ክህሎት ባካበቱ ባለ ሞያዎችና ከብቃት ማረጋገጫ ምዘና ተያያዥነት ባላቸዉ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

ክፍሊ ክልተ

ብዛዕባ ምጥያሽ፣ ዓላማ፣ ስልጣንን ተግባርን ኣወዳድባን

5. ምጥያሽ

1. ኤጀንሲ መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ድሕሪ ሕዚ "ኤጅንሲ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝኸኣለን ሕጋዊ ሰብነት ዘለዎን ቤት ፅዮ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ።
2. ተፀዋዕነት እቲ ኤጀንሲ ንቢሮ ይኸውን፡፡

6. ዋና ቤት ፅሕፈት

ዋና ቤት ፅሕፈት እቲ ኤጀንሲ ኣብ መቐለ ኮይኑ ከከም ኣድላይነቱ ኣብ ካልኦት ከተማታት እቲ ክልል ጨንፈር ክህልዎ ይኸእል።

7. ዕላማ

እቲ ኤጀንሲ ዝስዕቡ ዕላማታት ይህልውዎ ፦

1. ካብ ትካላት ወይ ካብ ኮሌጃት ቴክኒክን ሞያን ትምህርትን ስልጠናን ተመሪቖም ዝወፁ ሰልጠንትን ኣብ ስራሕ ዓለም ዝርከቡ ሰብ ሞያታትን ምዘና ብቕዓት ሞያ ብምክያድን ደረጃ ብቕዓት ተመዘንቲ ብምርግጋፅን ኣብ ኣጠቓላሊ እቲ ኢኮኖሚ ወሳናይ ኣበርክቶ ዘለዎ ኪኢላ ሓይሊሰብ ኣብ ምፍራይ ተረኡ ምፅዋት፣
2. ኣብ ከይዲ ምርግጋፅ ብቕዓት ሰብ ሞያታት ይኹን ካብኡ ወፃኢ ብዝእከቡ መረዳእታታት ፅሬት ስልጠናን ብቕዓት ሰብ ሞያታትን ንዘይ ምርግጋፅ ምኽንያት ዝኾኑ

ክፍል ሁለት

መቋቋም፣ዓላማ፣ ስልጣንና ተግባር፣ አደረጃጀት

5. መቋቋም

2. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሞያ ብቃት ምዘና ማረጋገጫ ኤጅንሲ ከዚህ በኋላ "ኤጅንሲ " ተብሎ የሚጠራ ራሱን የቻለና ህጋዊ ሰውነት ያለው ተቋሞ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፣
2. የኤጅንሲዉ ተጠሪነት ለቢሮው ይሆናል፡፡

6. ዋና መስሪያ ቤት

የኤጅንሲው ዋና መስራቤት መቐለ ሆኖ እንደ አስፈላጊነቱ በክልሉ ባሉት ሌሎች ከተሞች ቅርንጫፍ ሊኖረው ይችላል፣

7. ዓላማ

ኤጅንሲው የሚከተሉትን ዓላማዎች ይኖሩታል፦

1. ከድርጅቶች ወይም ኮሌጆች ቴክኒክ እና ሞያ ትምርትና ስልጠና ተመርቀው የሚወጡት ሰልጣኞችና በስራ አለም የሚገኑ ባለሞያዎች የምዘና ብቃት ሞያ በማካሄድ እና ደረጃ ብቃት በማረጋገጥ ለአጠቃላይ ኢኮኖሚ ወሳኝ አስተዋፅኦ ያለው ባለ ሞያ የሰው ሃይል በማፍራት ሚናው መጫወት፣
2. በሂደት ብቃት ማረጋገጫ ባለሞያዎች ይሁን ከዚያ ውጪ በሚሰበሰቡ መረጃዎች የስልጠና ብቃትን ጥራት ባለሞያዎችን ያለማረጋገጥ ምክንያት የሆኑ ችግሮች በመለየት፣ በመሰብሰብና

www.abyssinialaw.com

ፀገማት ብምንፃር፣ ብምስብሳብን ብምትንታንን ንመሰልጠኒ ማእኸላት እታዎት ዝኾኑ ግብረ መልሲ ብምሃብ ብምምኻርን ከምኡ'ውን ናይ ፅንዓትን ምርምርን ስራሕቲ ብምስራሕ ኣብ ምርግጋፅ ፅሬት ስልጠናን ብቕዓት ሰብ ሞያታትን እጃሙ ምውፋይ፡፡

8. ስልጣንን ተግባርን እቲ ኤጀንሲ

እቲ ኤጀንሲ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፦

1. ብደረጃ ፌዴራል ወይ ብደረጃ ክልል መንግስቲ ዝተዳለው ስትራቴጂታት ቴክኒክን ሞያን መበገሲ ብምግባር ዝስርሑ ስራሕቲ ብምፍላይ ትልሚ የውፅእ፣ ዘውፀኦ ትልሚ ብዝተቐመጠ መርሃ ግብሪ ተፈፃሚ ይገብር፤
2. ምዘና መረጋገፂ ብቕዓት ሞያ ይህብ ፤
3. ብስሩዕ ፕሮግራም ስልጠና ካብ ዝተፈላለዩ ትካላትን ኮሌጃትን መሰልጠንቲ ቴክኒክን ሞያን ብዝተፈላለየ ሞያታት ዝተመረቑን ዝምረቑን ከምኡውን ስሩዕ ብዘይኮነ ብልምዲ ክእለት ዘጥረዩ ሰባት ምዘና መረጋገፂ ብቕዓት ብምሃብ ብቑዓት ኮይኖም ንዝተረኸቡ ወረቐት ምስክር መረጋገፂ ብቕዓት ይህብ፤
4. ምስ መሰልጠንቲ ኣካላትን ኮሌጃትን መንግስትን ውልቀ ሰብ ሃፍትን ዝጠበቐ ርክብ ስራሕ ብምፍጣር ዝህብዎም ስልጠናታት ጠለብ ዕዳጋ መሰረት ዝገበረን ፅሬቱ ዝሓለወን ንክኸውን

በመተንተን ለማሰልጠኛ ማእከላት ግብአት የሚሆኑ ግብረ መልስ በመስጠት እና በመመካከር እንዲሁም የጥናትና ምርምር ስራዎች በመስራት ለጥራት መረጋገጫ ስልጠናና ብቃት ባለ ሞያዎች ሚና ማበርከት

8. የ ኤጀንሲው ስልጣንና ተግባር

የኤጀንሲው ስልጣንና ተግባር እንደሚከተለው ይሆናል፦

1. በፌደራሉ መንግስት ሆነ በክልሉ መንግስት ደረጃ የተዘጋጁ የቴክኒክና ሙያ ስትራቴጂዎችን መነሻ በማድረግ የሚሰሩትን ስራዎች ለይቶ ያቅዳል ፣ ያቀደውም በተቀመጠው መርሃ ግብር መሰረት ተፈፃሚ ያደርጋል
2. የሞያ ብቃት ማረጋገጫ ምዘና ይሰጣል
3. በመደበኛው የስልጠና ፕሮግራሞች ከተለያዩ የትምህርትና ስልጠና ተቋማት በተለያዩ ሙያዎችለተመረቁና ለሚመረቁ ባለሞያዎች እና መደበኛ ባልሆነው ፕሮግራምና በልምድ ክህሎት ላካበቱ ሰዎች የብቃት ማረጋገጫ ምዘና በማካሄድ ብቁ ሆነው ለተገኙ የምስክር ወረቀት ይሰጣል፣
4. ከመንግስታዊና የግል ባለሃብት ከሆኑ ኮሌጆችና የስልጠና ተቋሞች የጠበቀ የስራ ግንኙነት በመፍጠር የሚሰጡትን ስልጠናዎች የገበያ ፍላጎት መሰረት ያደረገና ጥራቱን የጠበቀ እንዲሆን በጥናት ላይ የተደገፈ ሞያዊ ምክርና እገዛ ያደርጋል፣

www.abyssinialaw.com

ብዕንዓት ዝተደገፈ ሞያዊ ምኽርን ደገፍን ይገብር፤

5. ትልሚታትን ፕሮግራማትን እቲ ኤጀንሲ ንምዕዋት ግቡእ ዝኾነ ስርዓት ክትትል፣ ቑፅፅርን ገምጋምን ስራሕ ይዝርግሕ።

6. ካብ ኢንዱስትሪ፣ ዝተወፃፅኡ ሕፁያት መዘንቲ ኣብ ሜላ ኣመዛዝና ስልጠና ብምሃብ በቢደረጅኡ ምስመዘነ በቲ ምዘና ብቕዓቶም ዝተረጋገፀ መዘንቲ ፍቃድ ምምዛን ይህብ፤

7. ኣብ ዝተፈላለዩ ዋኒናት ሞያ ፅንዓትን ምርምርን ብምግባር ኣብ ትካላት ወይ ኮሌጃት ዝውሃብ ስልጠናን ትምህርትን ቴክኒክን ሞያን ፅሬቱ ዝሐለወን ፅዳጋ ተኮር ክኸውን ንምግባር ብመሰረት ሚኒስተር ትምህርቲ ዘውፅኦ ምደባ ብርኪ ሞያ ምዘና ብምክያድ ብቕዓቶም የረጋግፅ፤

8. ኣብቲ ክልል ካብ ዝርከቡ መንግስታውን ዘይመንግስታዊ ትካላትን ኢንዱስትሪታትን ኮሌጃትን ውሽጢ ግልጋሎት ምዘና ክህቡ ዝኽእሉ ማእኸላት ብምምራፅ ኣፍልጦ ማእኸል መመዘኒ ይህብ ፤

9. በቲ ኤጀንሲ ትልሚ ስራሕቲ ንምፍፃም ዘድሊ ትልሚ በጀት ብምስራሕ በቲ ቢሮ ኣቢሉ ንክልል መንግስቲ የቕርብ፣ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይገብር፤

10. እቲ ኤጀንሲ ተመን ክፍሊት ምዘና ንምዘና ብዝወፅእ ጥረ ኣቑሑት፣ ምስ ክፍሊት መዘንትን ሱፐርቫይዘራትን፣ ምስ ማሽነሪ መጠን ተቐናናሲ ወይ መጠን እርጋን ምስ

5. የኤጅንሲው የስራ እቅዶችና ፕሮግራሞች ለማሳካት ተገቢውን የስራ ክትትል፣ የቁጥጥር ና የግምገማ ስርኣት ይዘረጋል፣

6. ከኢዱስትሪ፣ ለተውጣጡ እጩ መዛኞች የምዘና ስልት ስልጠና በመስጠት በየደረጃው ከመዘነ በ‰ላ በምዘናው ላይ ብቃታቸው ለተረጋገጠ መዛኞች የመዛኝነት ፈቃድ ይሰጣል፤

7. በተለያዩ የሙያ ጉዳዮች ጥናትና ምርምር በማካሄድ በኮሌጆች ወይ ተቋሞች የሚሰጥ የቴክኒክና ሙያ ትምህርትና ስልጠና ጥራቱን የጠበቀና ገበያ ተኮር እንዲሆን ለማድረግ የትምህርት ሚኒስቴር በሚያወጣው የሙያ ደረጃ ምደባ በማካሄድ ብቃታችውን ያረጋግጣል፤

8. በክልሉ ከሚገኙ መንግስታዊና መንግስታዊ ካልሆኑ ተቋማት፣ ኢንዱስትሪዎችና ኮሌጆች የምዘና ኣገልግሎት መስጠት የሚችሉ የምዘና ጣብያዎችን በመምረጥ ለመመዘኛ ማእከል እውቅና ይሰጣል፤

9. የኤጅንሲዉ የሚታቀዱ እቀዶች ለማስፈፀም የሚያስፈልገው የበጀት እቅድ በመስራት በቢሮ በኩል ለክልል መንግስት ያቀርባል፣ ሲፈቀድ ስራ ላይ እንዲዉል ያደርጋል

10. ኤጅንሲው የምዘና ክፍያ ተመንን ለምዘና በሚወጡ ጥሬ እቃዎች ፣ከመዛኞችና ሱፐርቫይዘሮች ክፍያ፣ ከማሽነሪ የተቀናናሽ መጠን ወይም መጠን እርጅና ከኤሌክትሪክ

www.abyssinialaw.com

ወፃኢ ሓይሊ ኤሌክትሪክ፣ ምስ ምድላው ሕቶታት ምዘናን ካልኦት ወፃኢታትን እዋናዊ ዋጋ ዕዳጋ ብምፅናዕ ንፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ብምፍላጥ ንኽፀድቕ ይገብር፤

11. ምዘና መረጋገፂ ብቕዓትን ተግባራት ሰርተፊኬሽን ብዝምልከት ስትራቴጂክ ትልሚ ብምውፃእ ተግባራዊ ይገብር፤ ብመሰረት ብደረጃ ፌዴራል ዝተቐመጠ ስታንዳርድ ዝፍፀሙ ዘለው ምዃኖም ይከታተል፤

12. ደረጃ ብቕዓትን ፅሬትን እቲ ኤጀንሲ ንምዕባይ ብሓይሊ ሰብን ማተርያልን ዝተማልአ ብምግባር ምችው ኩነታት ስራሕ ይፈጥር፤

13. ተመሳሳሊ ዓላማ ምስ ዘለዎም ኣብ ውሽጢ ዓዲን ወፃኢን ምስ ዝርከቡ ትካላት ርክብ ስራሕ ይፈጥር፤

14. ወናኒ ንብረት ይኸውን ፣ብመሰረት ሕጊ ውዕሊ ይውዓዓል፣ብሽሙ ይኸስስ ወይ ይኽሰስ

15. ዓላምኡ ኣብ ሽትኡ ንምብፃሕ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም፡፡

16. ንዝህቦ ግልጋሎት ብመምርሒ መሰረት ክፍሊት የኽፍል

9. ኣወዳድባ

1. እቲ ኤጀንሲ ሓደ መራሒ ስራሕ፣ ሓደ ተተካኢ መራሒ ስራሕን ኣድላይ ዝኾኑ ካልኦት ኣካላትን ሰራሕተኛታትን ይህልውዎ፤

ሃይል ወጪ ፣ከመመዘኛ ጥያቄ ዝግጅትና የሌሎች ወጪዎችን ወቅታዊ የገበያ ዋጋ በማጥናት የመመዝገብያ ክፍያ ዋጋ በማዘጋጀት ለፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ በማሳወቅ እንዲፀድቅ ያደርጋል

11. የሙያ ብቃት ማረጋገጫ እና የሰርተፊኬሽን ተግባራትን የሚመለከት ስትራቴጂክ ዕቅድ አውጥቶ ተግባራዊ ያደርጋል፣በፌዴራል ደረጃ በተቀመጠው ስታንዳርድ መሰረት እየተፈፀሙ መሆናቸውን ይከታተላል፣

12. የ ኤጅንሲውን የብቃት ደረጃና ጥራት ለማሳደግ፣በሰው ሃይልና በቁሳቁስ አቅርቦት የተሟላ በማድረግ አመቺ የስራ ሁኔታን ይፈጥራል፣

13. ተመሳሳይ ዓላማ ካላቸው ከአገር ውስጥም ሆነ ከውጭ አገር የተለያዩ ተቋማት እና ድርጅቶች ጋር የስራ ግኑኝነት ይፈጥራል።

14. የንብረት ባለቤት ይሆናል፣ በሕግ መሰረት ውል ይዋዋላል ፣በስሙ ይከሳል፣ይከሰሳል፤

15. ዓላማውን ከግብ ለማድረስ የሚየግዙ ሌሎች ተግባረትን ያከናውናል፡፡

16. ለሚሰጠው አገልግሎት በመመርያ መሰረት ክፍያ ያስከፍላል

9. አደረጃጀት

1. ኤጅንሲው አንድ የስራ መሪ፣ አንድ ተተኪ የስራ መሪና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ውስጣዊ አካላትና ሰራተኞች ይኖሩታል፣

2. ቑፃርን ምምሕዳርን ሰራሕተኛታት እቲ ኤጀንሲ ብመሰረት ሕግታት ሲቪል ሰርቪስ ዝፍፀም ይኸውን፡፡

10. ሹመትን ተፀዋዕነትን መራሒ ስራሕን ተተካኢ መራሒ ስራሕን

1. መራሒ ስራሕ ን ተተካኢ መራሒ ስራሕን እቲ ኤጀንሲ ብፕሬዚደንት እቲ ክልል ዝሽየሙ ይኾኑ፣
2. መራሒ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ሓላፊ ይኸውን፣
3. ተተካኢ መራሒ ስራሕ እቲ ኤጅነሲ ተፀዋዕነቱ ንመራሒ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ይኸዉን፡፡

11. ስልጣንን ተግባርን መራሒ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ

1. ስራሕቲ እቲ ኤጀንሲ ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣ የመሓዳድር፣ ይቆፃፀር፤
2. በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ዝተመልከቱ ስልጣንን ተግባርን እቲ ኤጀንሲ ኣብ ስራሕ የውዕል፤
3. ትልሚ ነዊሕን ሓፂርን ስራሕን ፕሮግራምን እቲ ኤጀንሲ መፈፀሚ ረቒቕ በጀት ኣዳልዩ የቕርብ፤
4. ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ ብሽም እቲ ኤጀንሲ ሒሳብ ባንኪ ንኽኸፈት ይገብር፣ ነዚ ዘንቀሳቅሱ ሰባት ብመሰረት ሕጊ ይምድብ፣ ሒሳብ ብትክክል ምትሓዙ ይቆፃፀር፣ የረጋግፅ፣
5. ምስ ሳልሳይ ወገናት ኣብ ዝግበር ርክብ ነቲ ኤጀንሲ ይውክል፤

2. የ ኤጅንሲው ሰራተኞች ቅጥርና አስተዳደር በሲቪል ሰርቪስ ህጎች የሚፈፀም ይሆናል፡፡

10. የስራ መሪውና ተተኪ የስራ መሪ ሹመትና ተጠሪነት

1. የኤጅንሲው የስራ መሪና ተተኪ የስራ መሪ በክልሉ ፕሬዚደንት የሚሸሙ ይሆናሉ፣
2. የኤጀንሲው የስራ መሪ ተጠሪነቱ ለቢሮው ሃላፊ ይሆናል፣
3. የኤጀንሲው ተተኪ የስራ መሪ ተጠሪነቱ ለኤጀንሲው የስራ መሪ ይሆናል፡፡

11. የኤጀንሲው የስራው መሪ ስልጣንና ተግባር

1. የማእከል ስራዎች በበላይነት ይመራል፣ ያስተዳድራል፣ ይቆጣጠራል፣
2. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 8 የተመለከቱትን የ ኤጅንሲውን ስልጣንና ተግባር ስራ ላይ ያውላል፣
3. የኤጀንሲው የረጅምና የአጭር የስራ እቅድና ፕሮግራም ማስፈፀምያ በጀት ረቂቅ አዘጋጅቶ እቅድ ያቀርባል፣
4. በፋይናንስ ህግ መሰረት በኤጅንሲው ስም የባንክ ሂሳብ እንዲከፈት ያደርጋል ፣ ይህንኑ የሚያንቀሳቅሱ ሰዎችን በሕግ መሰረት ይመድባል ፣ ሂሳቡን በትክክል መያዙን ይቆጣጠራል፣ያረጋግጣል፣
5. ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረግ ግኑኝነት ኤጅንሲውን ይወክላል፣

www.abyssinialaw.com

6. ምንቅስቓስ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ዝምልከት ሪፖርት በቢ.ርብዒ ዓመት ንቢሮ ሓላፊን ካልኦት ዝምልከቶም ኣካላትን የቕርብ፤
7. ብሽም እቲ ኤጀንሲ ዝግበሩ ውዕላት ይፍርም፤

12.ስልጣንን ተግባርን ተተካኢ.መራሒ ስራሕ

1. ብመራሒ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ተፈልዮም ዝወሃብዎ ተግባራት ይሰርሕ፣
2. መራሒ ስራሕ ኣብ ዘይህልወሉ ወይ እቲ ስራሕ ንምስራሕ ኣብ ዘይክእለሉ እዋን ንዑኡ ተኪኡ ይሰርሕ፡፡
3. ናይቲ ኤጀንሲ ሓደ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ይመርሕ

ክፍሊ ሰለስተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

13. ምትሕልላፍ ስልጣን

ምፍፃም ኣፈፃፅማ ምዘና ምርግጋፅ ብቅዓት ሞያ ዝምልከት ኣብ ኣዋጅ ቁፅሪ185/2003 ንቢሮ ቴክኒክን ሞያን ትምህርቲን ስልጠናን ተዋሂቦም ዝነበሩ ስልጣንን ተገባራትን ናብዚ ኤጀንሲ ተማሓላሊፎም ኣለዉ፡፡

14. ፍልፍል በጀት እቲ ኤጀንሲ

በጀት እቲ ኤጀንሲ ብመንግስቲ ዝምደበሉ ይኸውን፡፡

15. ኣተሓሕዛ መዛግብቲ ሒሳብ

1. እቲ ኤጀንሲ ዝተማለኣን ትክክለኛን ዝኾነ መዛግብቲ ሒሳብ ይሕዝ፣ ሪፖርት የቕርብ፤

6. የኤጀንሲውን የስራ እንቅስቃሴ ሪፖርት በየሩብ ኣመቱ ለቢሮ ሃላፊና ለሌሎች የሚመለከታቸው ኣካላት ያቀርባል።
7. በ ኤጀንሲው ስም በሚደረጉ ውሎች ላይ ይፈርማል፡፡

12. የተተኪው የስራ መሪ ስልጣንና ተግባር

1. በስራ መሪው ተለይተው የሚሰጡት ተግባራት ይሰራል፣
2. የኤጀንሲው የስራ መሪ በማይኖርበት ወይም ስራዉን ለማከናወን በማይችልበት ጊዜ እሱን ተክቶ ይሰራል፡፡
3. የኤጀንሲው አንድ የስራ ሂደት ይመራል

ክፍል ሶስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

13. የስልጣን ሽግግር

የሞያ ብቃት ማረጋገጫ ምዘና በሚመለከት በኣዋጅ ቁጥር 185/2003 ለቴክኒክና ሞያ ትምህርትና ስልጠና ተሰጥቶ የነበረ ስልጣንና ተግባር ለኤጀንሲው ተላልፏል፡፡

14. የኤጀንሲ የበጀት ምንጮች

የኤጀንሲው በጀት በክልሉ መንግስት የሚመደብ ይሆናል፡፡

15. የሂሳብ መዛግብት አያያዝ

1- ኤጀንሲው የተሟላና ትክክለኛ የሆኑ የሂሳብ መዛግብትን ይይዛል፣

2. ኣታሓሕዛን ኣተሓላልዋን መዛግብቲ ሒሳብ እቲ ኤጀንሲ፣ ገንዘብን ንብረት ተንከፍ ዝኾኑ ሰነዳት ብመሰረት ሕግታት ፋይናንስ እዚ ክልል ይኸውን፡፡

16. ናይ ምትሕብባር ግቡእ

ዝኾነ ሰብ ወይ ትካል እቲ ኤጀንሲ ስርሑ ኣብ ዝፍፀመሉ ጊዜን ኩነታትን ናይ ምትሕብባር ግቡእ ኣለዎ፡፡

17. ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሕን

1. ንኣፈፃፅማ እቲ ኣዋጅ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ደንቢ ከውፅእ ይኽእል፣
2. ነዚ ኣዋጅን ስዒቡ ዝወፅእ ደንብን መፈፀሚ ዝኸውን መምርሒ በቲ ኤጀንሲ ክወፅእ ይኽእል፡፡

18. ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕጊታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃባእ ኣዋጅ፣ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን፡፡

19. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ጊዜ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ካብ ዝፀደቐሉ ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

2. ኤጅንሲውን የሂሳብ መዛግብት፣ገንዘብና ንብረት ነክ ሰነዶች ኣያያዝና አጠባበቅ የክልሉን ፋይናንስ ሕጎች የተከተለ ይሆናል፡፡

16. የመተባባር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ኤጅንሲውን ስራውን በሚያከናውንበት ጊዜና ሁኔታ የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

17. ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን

1. የትግራይ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ ደንብ ሊያወጣ ይችላል፣
2. ኤጅንሲው ለዚህ ኣዋጅና ቀጥሎ ለሚወጣ ደንብ ማስፈፀምያ መመርያ ሊያወጣ ይችላል።

18. ተፈፃሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ይህንን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ በተካተቱት ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም።

19. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በምክር ቤት ከፀደቀበት ሓምለ 1/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዚደንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ.11
መቐለ 65/2003ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ.11
መቀሌ 64/2003 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሪ 64/2003

ደንቢ ምስያም መንግስታዊ ደኒ ሕርሚ

ደኒ ምልማዕ፣ ምሕላውን ዘላቕነት ብዘለዎ መልክዑ ምጥቃም ድልየት ውፅኢት ደኒ ሕብረተሰብ ንምምላእን ንምርግጋፅ ውሕስና ምግብን፣ ብሓፈሻ ንምዕባይ ሃገራዊ ኢኮኖሚ ልዑል ግዘ ዘለዎ ብምኻኑ፣

ኣብ ሰሜን ምዕራብ ክፋል ክልልና ዝርከብ ሕርሚ ተባሂሉ ዝፅዋዕ ከባቢ ዝርከብ ደኒ ነዚ ተግባር ክውዕል ዝኽእልን ብመንግስታዊ ደኒ ተኸሊሉ ሓለዋ ክግበረሉ ከምዝግባእ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽር ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ "ሀን" "ወ"ን ከምኡ እውን ብፌደራል ኣዋጅ ደቁፅሪ 542/1999 ዓንቀፅ 8/3 እዚ ዝስዕብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ደንቢ " ደንቢ ምስያም መንግስታዊ ደኒ ሕርሚ ቁፅሪ 64/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. **ትርጉም**

ኣብዚ ደንቢ፡-

1. "መንግስቲ" ማለት ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
2. "መንግስስታዊ ደኒ" ማለት ብዋንነት

ደንብ ቁጥር 64/2003

ሕርሚ የመንግስት ደን ለመሰየም የወጣ ደንብ

ደን የማልማት ፣ የመጠበቅና ዘላቂነት ባለው መልኩ የመጠቀም ተግባር የሕብረተሰቡን የደንውጤቶች ፍላጎት ለማሟላትና የምግብ ዋስትናን ለማረጋገጥ ባጠቃላይ ለሀገር ኢኮኖሚ ግንባታ ከፍተኛ አስተዋፅኦ ያለው በመሆኑ፣

በዚህ ክልል ሰሜን ምዕራብ የሚገኝ ሕርሚ እየተባለ በሚጠራ አካባቢ የሚገኝ ደን ለዚህ ተግባ ሊውል የሚችልና በመንግስት ደንነት ተከልሎ ጥበቃ ሊደረግበት እንደሚገባ ስለታመነበት፣

በትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ49/3/ ሀ እና ወ እንዲሁም በፌደራል የደን ልማት ፣ ጥበቃና አጠቃቀም ማፅደቅያ አዋጅ ቁጥር542/1999 አንቀፅ 8/3 የሚከተለው ደንብ አውጥቷል።

1. **አጥር ርእስ**

ይህ ደንብ "ሕርሚ የመንግስት ደን ለመሰየም የወጣ ደንብ ቁጥር 64/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ትርጉም**

በዚህ ደንብ፡-

1. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ነው።
2. "የመንግስት ደን" ማለት በፌደራል ወይም

መንግስቲ ፌደራል ወይ ክልል ኮይኑ ዝኾነ ሕሉው ወይ ምህርቲ ውሃቢ ደኒ እዩ።

3. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ሕርሻን ገጠር ልምዓትን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
4. "ምልክት" ማለት ካብ እምኒ፣ ካብ ሲሚንቶ ወይ ካብ ሓፂን ዝተሰርሐ ንወሰን መፍለይ ዝተቐመጠ ምልክት እዩ።

3. ምስያም

ኣብ ዞባ ሰሜን ምዕራብን ክፋል እዚ ክልልና ስፍሓቱን ኣዋስኒኡን ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 4 ዝተገለፀን በቲ ቢሮ ብዝተቐመጠ ምልክታት ዝተኸለለ "መንግስታዊ ደኒ ሕርሚ ድሕሪ ሐዚ ደኒ እናተብሃለ ዝፅዋዕ በዚ ደንቢ ተሰይሙ ኣሎ።

4. መጠን ስፍሓት፣ ኣዋሳኒን ጂኦግራፍያዊ ኣቀማምጣ እቲ ደኒ

1. እቲ ደኒ 30987 ሄክታር ዝሸፍን ኮይኑ፡-
   ሀ. ብሰሜን ወረዳ ታሕታይ ቆራሮ ኮይኑ ጣብያታት፡-
   - ቐላቕል
   - ዓዲገዳድ
   - ለምለም
   - ማይድሙ
   - በለስ
   - ዓዲ መናብር

ለ. ብደቡብ ሩባ ተከዘ ኮይኑ፡-
- ኣብ ወረዳ መደባይ ዛና ጣብያ ክብርቶ፣
- ኣብ ወረዳ አስገደ ፅምብላ ጣብያ ቦናቕ፣

ሐ. ብምብራቕ ወረዳ መደባይ ዛና ጣብያታት፡-
- ክብርቶ
- ባሕራ
- ደብረኸርሽ

በክልል መንግስት ባለቤትነት ስር ሆኖ ማንኛውም ጥብቅ ወይም ምርት ሰጪ ደን ነው፣

3. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ነው፣

4. "ምልክት" ማለት ከድንጋይ፣ ከሲሚንቶ ወይም ከብረት የተሰራ አዋሳኝ ለመለየት የተቀመጠ ምልክት ነው።

3. ስያሜ

በዚህ ክልል ሴሜን ምዕራብ የሚገኝ ስፋቱና አዋሳኙን በዚህ ደንብ አንቀፅ 4 የተገለፀ ቢሮው ባስቀመጠው ምልክት የተከለለ "ሕርሚ የመንግስት ደን" ካሁን በሃላ እየተባለ የሚጠራ በዚህ ደንብ ተሰይመዋል።

4. የደኑ ስፋት፣ መጠን አዋሳኝና ጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ

1. ደኑ 30987 ሄክታር የሚሸፍን ሆኖ፡-
   ሀ.በሰሜን የታሕታይ ቆራሮ ወረዳ ቀበሌዎች፡-
   - ቐላቕል
   - ዓዲገዳድ
   - ለምለም
   - ማይድሙ
   - በለስ
   - ዓዲ መናብር

   ለ. ብደቡብ የተከዘ ወንዝ ሆኖ፡-
   - በመደባይ ዛና ወረዳ ቀበሌ ክብርቶ
   - በወረዳ አስገደ ፅምብለ ቀበሌ ቦናቆ

ሐ. በምስራቅ ወረዳ መደባይ ዛና ቀበሌዎች፡-
- ክብርቶ
- ባሕራ
- ደብረከርሽ

መ. ብምዕራብ ወረዳ አስገደ ፅምብላ ዋና መንገዲ ሽረ ተከዘ ኮይኑ ጣብያታት፡-

- ብርሃን
- ቦኖቕ የወስንኦ

2. ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣ እቲ ደኒ፡-

ሀ. ኣብ ሞንጎ 13 ዲግሪ 44 ደቒቓን 02 ሰከንድን 14 ዲግሪን 44 ደቒቓን 17 ሰከንድን ሰሜን ሕንፃፅ ሞሮ

ለ. ኣብ ሞንጎ 38 ዲግሪ 11 ደቒቓን 30 ሰከንድን 38 ዲግሪን 25 ደቒቓን 44 ሰከንድን ምብራቕ ሕንፃፅ ቃስታ።

5. **ምምሕዳር እቲ ደኒ**

እቲ ደኒ ዝመሓደር ብመንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ። በዚ መሰረት ተፀዋዕነት፡ ነቲ ቢሮ ኮይኑ ብመሰረት እቲ ቢሮ ዘውፅኦ መመርሒ ዝመሓደር ይኸውን።

6. **ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት**

ነዚ ደንቢ ዝቃረን ዝኾነ ይኹን ኣዋጅ ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ደንቢ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

7. **እዚ ደንቢ ዝፀንዐሉ ግዜ**

እዚ ደንቢ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀድቀሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

መ. በምዕራብ ፣የአስገደ ፅምብላ ወረዳ እና የሽሬ ተከዘ ዋና መንገድ ሆኖ አዋሳኝ ቀበሌዎች፡-

- ብርሃን
- ቦኖቕ ያዋስኑታል

2. የደኑ ጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ፡-

ሀ. በ13 ዲግሪ 44 ደቂቃና 02 ሰኮንድ 14 ዲግሪና 44 ደቂቃ 17 ሰኮንድ መካከል የሰሜን የማገር መስመር።

ለ. በ38 ዲግሪ 11 ደቂቃና 30 ሰኮንድ 38ዲግሪና 25ደቂቃ 44 ሰኮንድ መካከል ምስራቅ የቀሰት መስመር

5. **የደኑ አስተዳደር**

ደኑ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ይተዳደራል። በዚህም መሰረት ተጠሪነቱ ለቢሮው ሆኖ ቢሮው የሚያወጣው መመሪያ የሚተዳደር ይሆናል ።

6. **ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች**

ይህን ደንብ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣መመሪያ ወይም ልማዳዊ የአሰራር በዚህ ደንብ የተደነገጉትን ጉዳዮች በተመለከተ ተመፈፃሚነት አይኖረውም።

7. **ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ ደንብ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀደቀበት 2 ቀን ሚያዝያ 2003 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18ዓመት ቑ.12
መቐለ 65/2003ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ.12
መቀሌ 65/2003 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሪ 65/2003

ደንቢ ምስያም መንግስታዊ ደኒ ሕጉምቡርዳ ግራ ካሕሱ

ደኒ ምልማዕ፣ ምሕላውን ዘላቕነት ብዘለዎ መልክዑ ምጥቃም ድልየት ውፅኢት ውፅኢት ደኒ ሕብረተሰብ ንምምላእን ንምርግጋፅ ውሕስና ምግብርን፣ ብሓፈሻ ንምዕባይ ሃገራዊ ኢኮኖሚ ልዑል ግደ ዘለዎ ብምኻኑ፣

በዚ መሰረት ኣብ ደቡባዊ ዞባ ነዚ ተግባር ክውዕል ዝኽእል ብመንግስታዊ ደኒ ተኸሊሉ ዝግባእ ሓለዋ ክግበረሉ ዝግባእ ቦታ ምህላው ስለዝተኣመነሉ፣

ብመሰረት ፌዴራል ኣዋጅ ልምዓት ሓለዋን ኣጠቓቕማን ደኒ ኣዋጅ ቁፅሪ 542/1999 ንኡስ ዓንቀፅ 8/3/ ኣብ ክልላት ዝኽለል መንግስታዊ ኣካል ደኒዝስየም ብክልላት ብዝወፅእ ሕጊ ምኻኑ ስለዝድንግግ፣
ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ "ሀ"ን "ወ"ን ከምኡ እውን ብፌዴራል ኣዋጅ ቁፅሪ 542/1999 ዓንቀፅ 8/3/ ዝሰዕብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ደንቢ "ምስያም መንግስታዊ ደኒ ሕጉምቡርዳ ግራካሕሱ ደንቢ ቁፅሪ 65/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ር·ብር 3.40

ደንብ ቁጥር 65/2003

ሕጉምቡርዳ ግራት ካሕሱ የመንግስት ደን ለመሰየም የወጣ ደንብ

ደን የማልማት፣ የመጠበቅና ዘላቂነት ባለው መልኩ የመጠቀም ተግባር የሕብረተሰቡን የደን ውጤቶች ፍላጎት ለማሟላትና የምግብ ዋስትና ለማረጋገጥ ባጠቃላይ ለሀገር ኢኮኖሚ ግንባታ ከፍተኛ አስተዋፅኦ ያለው በመሆኑ፣

በዚህ መሰረት በዚህ ክልል ደቡብ ዞን ለዚህ ተግባር ሊውል የሚችል በመንግስት ደንነት ተከልሎ ተገቢውን ጥበቃ ሊደረግለት የሚገባ ቦታ መኖሩን ስለታመነበት፣

በፌዴራል የዱር እንስሳ ልማት ፣ ጥበቃና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 542/1999 ንኡስ አንቀፅ 8/3 በክልሎች የሚከለል የመንግስት ደን የሚሰየመው በክልሎች በሚወጣ ህግ መሆኑ ሰለሚደነግግ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ "ሀ" እና"ወ" እንዲሁም በፌዴራል የደን ልማት ፣ ጥበቃና አጠቃቀም ማፅደቅያ አዋጅ ቁጥር 542/1999 ኣንቀፀ 8/3 የሚከተለውን ደንብ አውጥቷል።

1. **አጭር ርእስ**

የሀ ደንብ "ሕጉምቡርዳ ግራ ካሕሱ የመንግስት ደን ለመሰየም የወጣ ደንብ ቁጥር 65/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

2. ትርጉም

ኣብዚ ደንቢ፡-

1. "መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
2. "መንግስስታዊ ደኒ" ማለት ብዋንነት መንግስቲ ፌደራል ወይ ክልል ኮይኑ ዝኾኑ ሕልው ወይ ምህርቲ ውሃቢ ደኒ እዩ።
3. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ሕርሻን ገጠር ልምዓትን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
4. "ምልክት" ማለት ካብ እምኒ፣ ካብ ሲሚንቶ ወይ ካብ ሓፂን ዝተሰርሐ ንወሰን መፍለይ ዝተቐመጠ ምልክት እዩ።

3. ምስያም

ኣብ ዞባ ደቡብ ክፋል እዚ ክልል ስፍሓቱን ኣዋስኒኡን ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 4 ዝተገለፀን በቲ ቢሮ ብዝተቐመጠ ምልክታት ዝተኸለለ "መንግስታዊ ደኒ ሕጉምቡርዳ ግራካሕሱ" ድሕሪ ሐዚ እቲ ደኒ እናተብሃለ ዝፅዋዕ በዚ ደንቢ ተሰይሙ ኣሎ።

4. መጠን ስፍሓትን ኣዋሳኒን ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣ እቲ ደኒ

1. እቲ ደኒ 21564.25 ሄክታር ዝሸፍን ኮይኑ፡-

   ሀ. ብሰሜን ወረዳ እንዳመኾኒ ኮይኑ መዋሰንቲ ጣብያታት ድማ ፡-

   - መስዋእትን
   - ታሕታይ ሓያን

   ለ. ብደቡብ ወረዳ ኣላማጣ ኮይኑ መዋሰንቲ ጣብያታ ድማ፡-

   - ኩሉ ጊዜ ለምለምን
   - ዐዓዲ ኹሉን

   ሐ. ብምብራቕ ወረዳ ራያ ዓዞቦ ኮይኑ

2. ትርጉም

በዚህ ደንብ፡-

1. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው።
2. "የመንግስት ደን" ማለት በፌደራል ወይ በክልል መንግስት ባለቤትነት ስር ሆኖ ማንኛውም ጥብቅ ወይም ምርት ሰጪ ደን ነው፣
3. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የግብርናና ገጠር ልማ ቢሮ ነው፣
4. "ምልክት" ማለት ከድንጋይ፣ ከሲሚንቶ ወይም ከብረት የተሰራ አዋሳኝ ለመለየት የተቀመጠ ምልክት ነው።

3. ስያሜ

በዚህ ክልል ደቡብ ዞን የሚገኝ ስፋቱና አዋሳኙን በዚህ ደንብ አንቀፅ 4 የተገለፀ ቢሮው ባስቀመጠው ምልክት የተከለለ "ሕጉቡርዳ ግራት ካሕሱ" ካሁን በሃላ ደኑ እየተባለ የሚጠራ በዚህ ደንብ ተሰይመዋል።

4. የደኑ ስፋት፣ አዋሳኝና ጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ

1. ደኑ 21564.25 ሄክታር የሚሸፍነው ሆኖ፡-

   ሀ.በሰሜን እንዳመኾኒ ወረዳ ሆኖ፣ አዋሳኝ ቀበሌዎች ደግሞ

   - መስዋእትና
   - ታሕታይ ሓያን

   ለ. በደቡብ ኣላማጣ ወረዳ ሆኖ፣አዋሳኝ ቀበሌዎች ደግሞ ፡-

   - ኩሉ ጊዜ ለምለምና
   - ዐዓዲ ኹሉን

ሐ. በምስራቅ ራያ ዓዘቦ ወረዳ ሆኖ ፣ አዋሳኝ ቀበሌዎች

መዋሰንቲ ጣብያታት ድማ ፡-

- ወራባየን
- ክኩፍቶን

መ. ብምዕራብ ወረዳ ኦፍላ ኮይኑ መዋሰንቲ ጣብያታት ድማ፡-

- ሓሸንገ
- ሕጉምብርዳ
- መንከረ
- ዓዲ ጎሎ
- ሓያሎ
- ወንበርተንን
- ኪዳንን እየን።

2. ጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣ ደኒ፡-

ሀ. ኣብ ሞንጎ 12 ዲግሪ 22 ደቒቓን 12 ዲግሪ 42 ደቂቓን ሰሜን ሕንፃፅ ሞሮ ፣

ለ. ኣብ ሞንጎ 39 ዲግሪ 28 ደቂቓን 39 ዲግሪ 40 ደቒቓን ምብራች ሕንፃፅ ቃስታ።

5. ምምሕዳር እቲ ደኒ

እቲ ደኒ ዝመሓደር ብመንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ። በዚ መሰረት ተፀዋዕነቱ ነቲ ቢሮ ኮይኑ ብመሰረት እቲ ቢሮ ዘውፅኦ መመርሒ ዝመሓደር ይኸውን።

6. ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ደንቢ ዝቃረን ዝኾነ ይኹን ኣዋጅ ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ደንቢ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

ደግሞ፡-

- ወራባየ እና
- ክኩፍቶን

መ. በምዕራብ ኦፍላ ወረዳ ሲሆን ፣ አዋሳኝ ቀበሌዎች ደግሞ፡-

- ሐሸንገ
- ሕጉምብርዳ
- መንከረ
- ዓዲ ጎሎ
- ሓያሎ
- ወንበርተን እና
- ኪዳን ናቸው ።

2. የደኑ ጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ፡-

ሀ. በ12 ዲግሪ 22 ደቂቃና 12 ዲግሪ 42 ደቂቃ መካከል የሰሜን ማገር መስመር፣

ለ. በ39 ዲግሪ 28 ደቂቃና በ39 ዲግሪ 40 ደቂቃ መካከል ምስራቅ የቀስት መስመር።

5. የደኑ አስተዳደር

ደኑ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ይተዳደራል። በዚህም መሰረት ተጠሪነቱ ለቢሮው ሆኖ ቢሮው የሚያወጣው መመሪያ የሚተዳደር ይሆናል።

6. ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች

ይህን ደንብ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣መመሪያ ወይም ልማዳዊ የአሰራር በዚህ ደንብ የተደነገጉትን ጉዳዮች በተመለከተ ተመፈፃሚነት አይኖረውም።

7. **እዚ ደንቢ ዝፀንዐሉ ግዜ**

እዚ ደንቢ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቀሉ ዕለት 2 ሚያዝያ 2003 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

7. **ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ ደንብ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ከፀቀደበት 2ቀን ሚያዝ 2003 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 13 መቐለ 66-/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 13 መቐለ 66/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ደንቢ 66/2003 ዓ/ም

ኣተኣኻኽባ ፣ ኣጠቓቕማን ኣተሓሕዛን ውሽጠ እቶት ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ክልል ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ደንቢ

ቤት ፅሕፈት ምም/ር ኣብያተ ህንፀት ክልል ትግራት ብምስረት ሕግን ትእዛዝ ቤት ፍርድን ኣብ ቀይዲ ዝውዓሉ ፍርደኛታት ተሃነፀቲ ተቐቢሉ ብመሰረት ዓለም ለኸ ሕግን ሕገ መንግስቲ ሃገርናን ክልልናን ግቡእ ዝኾነ መፅለሊ ፣ ምግቢ ፣ ግልጋሎት ሕክምናን ካልኦት ብኣግባቡ ንምቕራብን ስራሕቲ ህንፀት ንምክያድ ተሃነፅቲ ህንፀቶም ወዲኦም ምስ ወፁ እግሪ ዝተኸልሉን ዓርሶም ዝኽእልሉን ባይታ ንምምችቻው ዙሪያ መለኸ ስልጠና ብምሃብ መሰረታዊ ዝኾነ ሞያን ክእለትን ንምዄባጥ ዘኽእል ስራሕ ንክሰርሕ ነቲ ቤት ፅሕፈት ፋይናንሳዊ ዓቕሙ ምጥንኻር ኣድላይ ብምዃኑ ፣

እቲ ቤት ፅሕፈትን ኣብ ትሕቲኡ ዝመሓደራ ማእኸላት ህንፀትን ዝእክብኦ ገንዘብ፣ ኣግባብ ኣተሓኻኽብኡ፣ኣጠቃቕምኡን ስርዓት ምሕደርኡን ብሕጊ ምውሳን ኣላድይ ምዃኑ

ደንብ ቁጥር 66/2003 ዓ/ም

የትግራይ ክልል ማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት የውስጥ ገቢ አሰባሰብ ፣ አጠቃቀምና አያያዝ ለመወሰን የወጣ ደንብ

የትግራይ ክልል የማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት በህግና በፍርድ ቤት ትእዛዝ መሰረት በቁጥጥር ስር የዋሉትን ታራሚ ፍርደኞች ተቀብሎ በዓለም አቀፍ ሕግና በሃገራችን እና የክልላችን ሕገ መንግስት መሰረት ተገቢው የሆነ መጠለያ ፣ ምግብ የሕክምና ሌሎች አገልግሎቶች በአግባቡ ለማቅረብና የታራሚዎች የግንባታ ስራዎችን ለማሄድና ታራሚዎች ግንባታቸውን ጨርሰው ከወጡ በኋላ መልሰው የሚቋቋሙበትና ራሳቸውን የሚችሉበትን ሁኔታ ለማመቻቸትና ሁለ ገብ ስልጠና በመስጠት መሰረታዊ የሆነ ሞያና ክህሎት ለማስጨበጥ የሚያስችል ስራ እንዲሰራ የፅሕፈት ቤቱ ፋይናንሳዊ ዓቅም ማጠናር አስፈላጊ በመሆኑ፣

ፅሕፈት ቤቱና በስሩ የሚተዳደሩ ማረሚያ ማእኸላት የሚሰበስቡት ገንዘብ የአሰባሰቡ አግባብ፣ የአስተዳደሩና አጠቃቀሙ ስርዓት በህግ መወሰን አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፣

ናይ ሓደ ዋጋ
ያንዱ ዋጋ
ብር 13.95

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፖ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ
291

www.abyssinialaw.com

ስለዝተኣመነሉ፣ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ቑፅሪ ኣዋጅ 195/2003 ዓንቀፅ 30 እዚ ዝስእብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ ፡፡

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ደንቢ "ኣተኣኻኽባ፣ ኣጠቃቕማን ኣተሓሕዛን ውሽጢ እቶት ቤት ዕሕፈት ምምሕደዳር ኣብያተ ህንፀት ክልል ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ቑፅሪ ደንቢ 66/2003 ዓ/ም ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

2. **ትርጉም**

ኣብ ውሽጢ እዚ ደንቢ ፡-

1. " ቢሮ" ማለት ቢሮ ፅጥታን ምምሕዳርን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ
2. "ቤት ዕሕፈት" ማለት ቤት ዕሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ክልል ትግራይ'ዩ ፣
3. " ማእኸል ህንፀት" ማለት ብቤት ፍርዲ ቅፅዓት ማእሰርቲ ዝተወሰነሎም ሰባት ቅፅዓቶም ዝፍፅምሉን ዝህነፁሉን ማእኸል'ዩ፣
4. "ውሽጢ ኣታዊ" ማለት እቲ ቤት ዕሕፈትን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከባ ማእኸላት ህንፀትን ካብ ዝተፈላለዩ ውፅኢት ህንፀትን ስራሕቲ ልምዓትን ዝርከብ ገንዘብ'ዩ፣
5. " ውሽጢ ኣታዊ ዝእከበሉ ፓድ" ማለት እቲ ቤት ዕሕፈት ንቢሮ ትልምን ፋይናንስን ኣፍቂዱ ዘሕትሞ ኮይኑ ውሽጢ ኣታዊ ንምቕባልን ክፍሊት ንምፍፃምን ግልጋሎት ዝውዕል ፓድዩ ፡፡

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በአዋጅ ቁር 195/2003 አንቀፅ 30 የሚከተለውን ደንብ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

አጠቃላይ

1. **አጭር ርእስ**

ይህ ደንብ የትግራይ ክልል ማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት የውስጥ ገቢ አሰባሰብ፣ አጠቃቀምና አያያዝ ለመወሰን የወጣ ደንብ ቁር 66/2003 ዓ/ም ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል ፡፡

2. **ትርጉም**

በዚህ ደንብ ውስጥ ፡-

1. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፀጥታና አስተዳደር ቢሮ ነው ፣
2. " ፅሕፈት ቤት" ማለት የትግራይ ክልል ማረሚያ ቤቶች አስተዳደር ፅሕፈት ቤት ነው
3. " ማረሚያ ማእከል" ማለት በፍርድ ቤት የእስራት ቅጣት የተወሰነባቸው ሰዎች ቅጣታቸውን የሚፈፅሙበትና የሚታነፁበትማእከል ነው
4. " የውስጥ ገቢ" ማለት ፅሕፈት ቤቱና በስሩ የሚገኙ የማረሚያ ማእከላት ከተለያዩ ማረሚያ ውጤቶችና ከልማት ስራዎች የሚገኝ ገንዘብ ነው፡
5. " የውስጥ ገቢ የሚሰበስቡበት ፓድ" ማለት ፅሕፈት ቤቱ ለፕላንና ፋይናንስ ቢሮ አስፈቅዶ የሚያሳትመው ሆኖ የውስጥ ገቢ ለመቀበልና ክፍያ ለመፈፀም አገልግሎት የሚውል ፓድ ነው ፡፡

www.abyssinialaw.com

3. ***ወሰን ተፈፃምነት እዚ ደንቢ***

እዚ ደንቢ ኣብቲ ቤት ፅሕፈትን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከባ ማእኸላት ህንፀትን ተፈፃሚ ይኸውን፡፡

4. ***ዕላማ እዚ ደንቢ***

1. እቲ ቤት ፅሕፈትን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከባ ማእኸላት ህንፀትን ዝተፈላለዩ እቶት ብምእካብ ብቐፃሊ ዓርሰን ዝኽእላሉ ኩነታት ምምችቻውምን ምፍጣርን እዩ ፣
2. እቲ ዝተኣከበ እቶት ብኣግባቡን ስርዓት ብዘለዎ ምምሕዳርን ኣብ ስራሕ ምውዓልን ዘኽእል ማዕቀፍ ሕጊ ብምዝርጋሕ ውፅኢታዊ ዝኾነ ምምሕዳራዊ ፋይናንስ ክህሉ ንምግባር፣
3. ስርዓት ተሓታትነትን ግልፅነትን ንምስፋን'ዩ፡፡

ክፍሊ ክልተ
ፍልፍል ውሽጢ እቶትን ስርዓት ኣተኣኻኽብኡን

5. ***ፍልፍል እቶት***

ፍልፍል እቶት እቲ ቤት ፅሕፈትን ህንፀት ማእኸላትን እዞም ዝስዕቡ እዮም ፡፡

1. ኣብ ከይዲ ስልጠና ካብ ዝርከቡ ውፅኢ ኢደ ጥበብን ፣
2. ካብ ዝተፈላዩ መሸጣታት ውፅኢት ፍርያት ሕርሻ ፣
3. ካብ መሸጣ ዝተፈላለዩ ማተርያል መስርሒ ህንፃ፡
4. ካብ መሸጣ እንስሳን ውፅኢ እንስሳን ፣
5. ካብ ኪራይ ርስሓት መምጠጢት መኪና ፣

3. ***የደንቡ የተፈፃሚነት ወሰን***

ይህ ደንበ በፅሕፈት ቤቱና በስሩ የሚገኙ ማረሚያ ማእከላት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

4. ***የደንቡ ዓላማ***

1. ፅሕፈት ቤቱና በስሩ የሚገኙ ማረሚያ ማእከላት የተለያዩ ገቢዎች በመሰብሰብ በቀጣይነት ራሳቸውን የሚችሉበት ሁኔታ ማመቻቸትና መፍጠር ፣
2. የተሰበሰበው ገቢ በአግባቡና ሰርዓት ባለው ለማስተዳደርና ስራ ላይ ለማዋል የሚያሰችል የሕግ ማዕቀፍ በመዘርጋት ውጤታማ የሆነ የፋይናንስ ኣስተዳደር እንዲኖር ለማድረግ ፣
3. ግልፅነትና ተጠያቂነት ያለው ስርዓት ለማስፈን ነው

ክፍል ሁለት
የውስጥ ገቢ ምንጭና የኣሰባሰቡ ስርዓት

5. ***የገቢው ምንጭ***

የፅሕፈት ቤቱና ማረሚያ ማእከላት የገቢ ምንጭ የሚከተሉት ናቸው ፡-

1. ከስልጠና ሂደት ከሚገኙ የኢደ ጥበብና የስነ ጥበብ ውጤቶች ፣
2. ከተለያዩ የእርሻ ምርት ውጤቶች ሽያጭ ፡
3. ከተለያዩ ለህንፃ መስሪያ ከሚያገለግሉ ማተርያሎች ሽያጭ፣
4. ከእንስሳትና የእንስሳት ተዋፅኦ ውጤቶች ሽያጭ፣
5. ከቆሻሻ ማስወገጃና መምጠጫ መኪና ኪራይ፣

www.abyssinialaw.com

6. ካብ መሸጣ ብሕጊ ክውገድ ዝግብኦ ንብረትን ኪራይ ኣዳራሽን ፣ ይውሰን ፣
7. ካብ ዝተፈላለዩ መንግስታውን ዘይመንግስታውን አካላት ዝርከብ ሓገዝን ውህብቶን፣
8. ካብ ምድላው ፌስቲባል ዝርከብ ኣታዊ ፣
9. ተሃነፅቲ ካብ ግቢ ወፂኦም ናብ ኩንትራት ስራሕቲ ተዋፊሮም ዝረኸብዎ እቶት 70% ንባዕሎም ኮይኑ እቲ 30% ናብ ቤት ህንፀት ኣታዊ ስለዝገበሩ ካብዚ ዝርከብ እቶት
10. ተሃነፅቲ ኣብ ውሽጢ ግቢ ኮይኖ ብማሕበራት ተወዲቦም ይኹን ብውልቀ ሰሪሖም ዝረኸብዎ እቶት 95% ንባዕሎም ኮይኑ ካብ ዝተፃረየ ኣታዊኦም 5% ናይ ግልጋሎት ክፍሊት ስለዝኸፍሉ ካብዚ ዝርከብ እቶት፣
11. ኣብዚ ዓንቀፅ ካብ ተራ ቁፅሪ 1-10 ዝተዘርዘሩን ካልኦት ተመሳሰልትን ፍልፍል እቶት ዝህሉ ኮይኑ ዝርዝሩ ብዝወፅእ ምምርሒ ይውሰን፡፡

6. <u>ስርዓት ኣተኣኻኽባ ውሽጢ እቶት</u>፡-

1. ዝኾነ ይኹን ዝእከብ ውሽጢ እቶት ብቅብሊት ውሽጢ ኣታዊ ጥራሕ ይኸውን ፣
2. እቲ ዝተኣኸበ ውሽጢ እቶት ብኣፈልጦ ቢሮ ትልምን ፋይናንስን በቢከባቢኡ ኣብ ዝርከብ ባንኪ ናይ ባዕሉ ሒሳብ ባንኪ ተኸፊትሉ ዝቕመጥ ይኸውን ፣
3. ኣብዚ ዓንቀፅዚ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተቐመጠ ገንዘብ ሕግን ስርዓትን ተኸቲሉ ብዝምልከቶም ሓለፍቲ ብቼክ እናተፈረመ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይግበር፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዘወፅእ መምርሒ ይውሰን

6. በህግ ሊወገድ ከሚገባቸው ንብረቶ ሽያጭ እና የአዳራሽ ኪራይ ፣
7. ከተለያዩ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት የሚገኙ ድጋፍና ስጦታ ፣
8. ከፌስቲባል ዝግጅት የሚገኝ ገቢ
9. ታራሚዎች ከግቢ ውጭ ወጥተው ኩንትራት ስራ ተሰማርተው ያገኙት ገቢ 70% ለራሳቸው ሆኖ ሌላው 30 % ለማረሚያ ቤቱ ገቢ ስለሚያደርጉ ከዚህ የሚገኝ ገቢ
10. ታራሚዎች ከግቢ ውስጥ ሆነው በግላቸው ሰርተው ከሚያገኙት ገቢ 95% ለራሳቸው ሆኖ ከተጣራ ገቢያቸው 5% የግልጋሎት ክፍያ ስለሚከፍሉ ከዚህ የሚገኝ ገቢ ፡፡
11. በዚህ አንቀፅ ከተራ ቁጥር 1-10 የተዘረዘሩትና ሌሎች ተመሳሳይ የገቢ ምንጭ የሚኖር ሆኖ አፈፃፀሙ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል ፡፡

6. <u>የውስጥ ገቢ የአሰባሰብ ስርዓት</u>

1. ማንኛውም የሚሰበሰብ የውስጥ ገቢ በውስጥ ገቢ ደረሰኝ ብቻ ይሆናል
2. የተሰበሰበው የውስጥ ገቢ በፕላንና ፋይናንስ ቢሮ እውቅና በአካበቢው በሚገኝ ባንክ የራሱ የሆነ የባንክ ሒሳብ ተከፍቶለት የሚቀመጥ ይሆናል ፣
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተቀመጠው ገንዘብ ሕግና ስርዓት ተከትሎ በሚመለከታቸው ሓላፊዎ በቼክ እየተፈረመ ስራ ላይ እንዲውል ይደረጋል ፡ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው መመሪያ መሰረት ይወሰናል ፣

www.abyssinialaw.com

4. እቲ ቤት ፅሕፈት ኣብ ትሕቲኡ ዝርከባ ማእኸላት ህንፀትን እቶት ዝእከብሉ፣ ክፍሊት ዝፍፅምሉ ናይ ሒሳብን ንብረትን ቅጥዕታት ወይ ፓዳት ብኣፍልጦ ቢሮ ትልምን ፋይናንስን እቲ ቤት ፅሕፈት የሕትም፣ የከፋፍል ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ መምርሒ ይውሰን ::

7. ገንዘብ ተሃነፅቲ ብሓደራ ምቕማጥ

1. ተሃነፅቲ ዘለዎም ገንዘብ ብድሌቶ ብሞዴል 85 ኣብ ዝተኣሰሩሉ ማእኸል ህንፀት ብሓደራ ከቕምጡ ይክእሉ፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብሓደራ ዝተቐመጠ ገንዘብ እቲ ተሃናፂ ክውሃቦ ኣብ ዝሓተተሉ እዋን እተን ህንፀት ማእኸላት ብሞዴል 86 ወፃኢ ገይረን ክህባ ኣለወን ::

ክፍሊ ሰለስተ

ስርዓት ኣፈፃፅማ ክፍለት ውሽጢ እቶት

8. ኣፈፃፅማ ክፍሊት

1. እቲ ቤት ፅሕፈት ካብ ማእኸላት ህንፀት ዝመፀሉ ትልሚ ኣታውን ወፃእን መርሚሩ ብቤት ምኽሪ ንክእወጅ ናብ ቢሮ ትልምን ፋይናንስን ኣቕሪቡ የፅድቕ፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተፈ ቐደ በጀት ብኣግባቡ ኣብ ስራሕ ዊዒሉ ዝተወ ደአ እንተድኣ ኮይኑ እቲ ቤት ፅሕፈት ካብ ዝተ ፈቐደ ገንዘብ ካብ ሓደ ሒሳብ መደብ ናብ ካሊ እ ሒሳብ መደብ ኣዛዊሩ ኣብ ስራሕ የውዕል፣
3. እቲ ቤት ፅሕፈትን ማእኸላት ህንፀትን ንዕደጋ ዝፍቀደሎም ባጀት ኣብ ስራሕ ዘውዕሉ ብስርዓ ት ሕጊ ዕደጋ ንብረት ክልልና ይኸውን፣ ዝርዝሩ

4. ፅሕፈት ቤቱ በስሩ የሚገኙ የማረሚያ ማእከላት የውስጥ ገቢ የሚሰበስቡበት ፣ ክፍያ የሚፈፅሙበት ፣ የሒሳብና ንብረት ቅፃቅፅ ወይም ፓዶች በፕላንና ፋይናንስ ቢሮ እውቅና ፅሕፈት ቤቱ ያሳትማል፣ያከፋፈላል ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል ::

7. የታራሚዎች ገንዘብ ስለማስቀመጥ

1. ታራሚዎች ያላቸውን ገንዘብ በፍላጎታቸው በሞዴል 85 በታሰሩበት ማረሚያው ማእከል በአደራ ሊያስቀምጡ ይችላሉ ፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት የተቀመጠው ገንዘብ ታራሚው በሚጠይቅበት ጊዜ የማረሚያ ማእከላት በሞዴል 86 ወጪ አድርገው መስጠት አለባቸው ::

ክፍል ሶስት

የውስጥ ገቢ ክፍያ የአፈፃፀም ስርዓት

8. የክፍያ አፈፃፀም

1. ፅሕፈት ቤቱ ማረሚያ ማእከላት የመጣለትን የገቢና ወጪ እቅድ በመመርመር በምክር ቤት እንዲታወጅ ለፕላንና ፋይናንስ ቢሮ አቅርቦ ያፀድቃል ፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት የተፈቀ ደ በጀት በአግባቡ ስራ ላይ ውሎ ያለቀ ከሆነ ፅሕ ፈት ቤቱ ከተፈቀደው ቀሪ ገንዘብ ከአንድ ሒሳብ መደብ ወደ ሌላ ሒሳብ መደብ አዛውሮ ስራ ላይ ያውላል፣
3. ፅሕፈት ቤቱና የማረሚያ ማእኸላት ለግዢ የተፈቀደላቸውን በጀት ስራ ላይ የሚያውሉት በክልላችን የንብረት ግዥ ስርዓትና ሕግ ይሆናል ዝርዝሩ በሚወጣው መመርያ ይወስናል ፣

www.abyssinialaw.com

9. <u>ኣጠቓቕማ ውሽጢ እቶት</u>

ዝተኣከበ ውሽጢ እቶ ነዞም ዝስዕቡ ስራሕቲ ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ወፃኢ ገይርካ ኣብ ስራሕ ምውዓል ይክኣል :-

1. ንፅጉማት ተሃነፅቲ ሓገዝ ፣ ንኣፋውስ ሕክምና መግዝኢ ፣ ንክዳን ተሃነፅቲ መግዝኢ፣ ንዝፍትሑ ተሃነፅቲ ናብ ቤተሰቦም ንምጉዕዓዝ ዘድሊ ናይ ትራስፖርት ወፃኢ፣
2. ተሃነፅቲ ንምስልጣን ዘድሊ ወፃኢ ፣
3. ስሩዕ ትምህርቲ ንዝከታተሉ ተሃነፅቲ ግልጋሎት ዝውዕል ናውቲ ትምህርቲ መግዝእን ንተሃነፅቲ መምህራን ዝኽፈል ክፍሊትን ፣
4. ስራሕቲ ሕርሻ ንምክያድ ዘድሊ ናውትን እታወትን መግዝኢ ፣
5. ስልጠና ምዝዛም፣ኣብ ህዝባውን ሃይማኖታውን በዓላት ንተሃነፅቲ ዝግበር ተሃድሶ ፣
6. ንመግዝኢ ኣህጢርካ ዝሸየጡን ዝራብሑን እንስሳን ንቀለብ እንስሳን መግዝኢ ፣
7. ንተሃነፅቲ ዝኽፈል ጉልበት ዋጋ ፣
8. ንደቂ ኣንስትዮ ተሃነፅቲ ፍሉይ ሓገዝ ንምግባር ዝግበር ወፃኢ፣
9. ንውሽጢ እቶት ስራሕ መካየዲ ዘድሊ ወፃኢ
10. ንግልጋሎት ተሃነፅትን ስራሕቲ ልምዓትን ዝውዕል ተሽከርካሪ መግዚኢ ዘድሊ ወፃኢ ይኸውን፡ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ መመርሒ ይውሰን፡፡

9. <u>የውስጥ ገቢ አጠቃቀም</u>

የተሰበሰበው የውስጥ ገቢ በዚህ ደንብ አንቀፅ 8 ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት ለሚከተሉት ስራዎች ወጪ በማድረግ ስራ ላይ ማዋል ይቻላል :-

1. ለተቸገሩ ታራሚዎች ድጋፍ ፣ ለህክምና መድሃኒት መግዣ፣ ለታራሚዎች ልብስ መግዣ፣ ለሚፈቱ ታራሚዎች ወደ ቤተሰቦቻቸው ለማጓጓ ዣ የሚያስፈልግ የትራንስፖርት ወጪ
2. ታራሚዎች ለማሰልጠን የሚያስፈልግ ወጪ
3. መደበኛ ትምህርት ለሚከታተሉ ታራሚዎች አገልግሎት የሚውል የትምህርት መሳሪያ መግዣና ለታራሚ መመህራን የሚከፈል ክፍያ ፣
4. የእርሻ ስራ ለማካሄድ የሚያስፈልጉ መሳሪያና ግብኣት መግዣ
5. ስልጠና ሲጠናቀቅ፣ በህዝባዊና ሃይማኖታዊ በዓላት ለታራሚዎች የሚደረግ ተሃድሶ ፣
6. አድልቦ ለመሸጥና ለርቢ የሚውሉ እንስሳትና የእስሳት ለቀለብ መግዣ ፣
7. ለታራሚዎች የሚከፈል የጉልበት ዋጋ ፣
8. ለሴት ታራሚዎች ልዩ ድጋፍ ለማድረግ የሚደረግ ወጪ፣
9. ለስራ ማስኬጃ የሚያስፈልግ ወጪ
10. ለታራሚዎችና የልማት ስራ ግልጋሎት የሚውል ተሽከርካሪ መግዣ የሚያስፈልግ ወጪ ይሆናል ፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል ፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ኣርባዕተ

ኣመዘጋግባ ሒሳብ ውሽጢ ኣታውን ወፃእን ኣቀራርባ ሪፖረትን

10 ኣመዘጋግባ ሒሳብ ኣታውን ወፃእን

1. ካብ ውሽጢ እቶት ዝፍፀም ዝኾነ ይኹን ክፍሊት ወይ ምንቅስቓስ ሒሳብ ሕግን ደንብን ፋይናንስ ዝተኸተለ ይኸውን፡፡ ዝርዝሩ ብዝወፅእ መምርሒ ይውሰን፡፡

11. ኣቀራርባ ሪፖርት

ማእኸላት ህንፀት በቢ.ወርሑ ፍፃመ ኣታውን ወፃአን ውጥሺ እቶት ዝምልከት ሪፖርት ናብቲ ቤት ፅሕፈትን ቢሮ ትልምን ፋይናንስን የቕርባ፣ እቲ ቤት ፅሕፈት ድማ ናብ ቢሮ ፀጥታን ምምሕ ዳርን ቢሮ ትልምን ፋይናንስን ሪፖርት የቕርብ

12. ምሕደራን ኣጠቓቕማን ውሽጢ ኣታዊ ንብረት

ምሕደራ ንብረት ውሽጢ ኣታዊ ነዞም ዝስዕቡ የጠቃልል ፡፡

1. ናይቲ ቤት ፅሕፈትን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከባ ማእኸላት ህንፀትን ድልየት ምግማት ምትላም፣ ፍልፍሉ ምንፃር ፣
2. ፍትሓዊ ዝኾነ ክፍፍል ንብረት ምክያድ፣ ኣጠቓቕምኡ ምክትታል፣ኮድ ምሃብ
3. ቆፀራ ንብረት ምክያድ ፣ ብመሰረት ሕጊ ክውገድ ዝግብኦ ምውጋድ እንትኸውን ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ መመርሒ ይውሰን ፡፡

ክፍል አራት

የውስጥ ገቢና ወጪ የሒሳብ አመዘጋገብ የሪፖርት አቀራረብ

10 የገቢና ወጪ የሒሳብ አመዘጋገብና

1. ከውስጥ ገቢ የሚፈፀም ማንኛውም ክፍያ ወይ የሒሳብ እንቅስቃሴ የፋይናንስ ደንብና ሕግ የተከተለ ይሆናል ፡፡ ዝርዝሩ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል

11. የሪፖርት አቀራረብ

ማረሚያ ማእከላት በየወሩ የውስጥ ገቢና ወጪ ፍፃሜ በሚመለከት ለፅሕፈት ቤቱና ለፕላንና ፋይናንስ ቢሮ ሪፖርት ያቀርባሉ ፡፡ ፅ/ቤቱ ዳግሞ ለፀጥታና አስተዳደር ቢሮና ለፋይናንስ ቢሮ ሪፖርቱን ያቀርባል ፡፡

12 የውስጥ ገቢ ንብረት አስተዳደር አጠቃቀም

የውስጥ ገቢ ንብረት አስተዳደር የሚከተሉን ያጠቃልላል ፡-

1. የፅሕፈት ቤቱና በስሩ የሚገኙ ማረሚያ ማእከላት የንብረት ፍላጎት መገመት፣ ማቀድና ምንጬ ማስቀመጥ፣
2. ፍትሓዊ የሆኑ የንብረት ክፍፍል ማካሄድ አጠቃቀሙ መከታተል ፣ ኮድ መስጠት ፣
3. የንብረት ቆጠራ ማካሄድ በህግ መሰረት ሊወገድ የሚገባቸው ማስወገድ ሲሆ ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው መመሪያ ይሰወናል ፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓሙሽተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

13. ኣተሓሕዛ ሒሳብን ንብረትን

1. እቲ ቤት ፅሕፈትን ኣብ ትሕቲኡ ዝመሓደራ ማእኸላት ህንፀትን ሕግን ደንብን ፋይናንስ ዝተከተለ መዛግብትን ሰነዳትን ሒሳብን ንብረትን ይህልወን ፣
2. ንብረትን ሒሳብን እቲ ቤት ፅሕፈትን ማእኸላ ት ህንፀትን ብዋና ኦዲተር ክልል ትግራይ ወይ ንሱ ብዝስይሞ ኦዲተር ክምርመር ይኽእል፡፡

14. ስልጣን ምውፃእ መምርሒ

እቲ ቢሮ ነዚ ደንቢ ዚይ መፈፀሚ ዝኸውን ዝርዝረ መምርሒ ከውፅእ ይኽእል ፡፡

15 ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ደንቢ'ዚ ዝፃረር ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ልምዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ደንቢ ዝተሸፈኑ ዋኒናት ተፈፃምነት ኣይህልዎን ፡፡

16. እዚ ደንቢ ዝፀንዐሉ ግዜ፣

እዚ ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ካብ ዝፅደቐሉ 30 ግንቦት 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ
ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

ክፍል ኣምስት

የተለያዩ ድንጋጌዎች

13. የሒሳብ እና ንብረት ኣያያዝ

1. ፅሕፈት ቤቱና ብስሩ የሚተዳደሩ ማረሚያ ማእከላት የፋይናንስ ደንብና ህግ የተከተለ የሒሳብና ንብረት መዛግብትና ሰነዶች ይኖራቸዋል፣
2. የፅሕፈት ቤቱና ማረሚያ ማእከላት ሒሳብና ንብረት በትግራይ ክልል ዋና ኦዲተር ወይ እሱ በሚሰይመው ኦዲተር ሊመረመር ይችላል፡፡

14 መመሪያ የማውጣት ስልጣን

ቢሮው ይህን ደንብ ማስፈፀሚያ የሚሆን ዝርዝር መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

15. ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች

ከዚህ ደንብ የሚቃረን ደንብ፣መመሪያ ወይም የልማዳዊ ኣሰራር በዚህ ደንብ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት ኣይኖረውም ፡፡

16. ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ፣

ይህ ደንብ የስራ ኣስፈፃሚ ኮሚቴ ካፀደቀበት ጉንበት 30/2003 ዓ.ም ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 14 መቐለ 67-/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 14 መቐለ 67/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ደንቢ 67/2003 ዓ/ም፣

ኣብ ምህናፅ ዓብይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ተሳትፎ ህዝቢ ዘተሓባብር ክልላዊ ቤት ምኽሪ ንምጥያሽ ዝወፀ ደንቢ

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብቤት ምኽሪ ሚኒስተራት ፌደራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮጵያ ብዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ 244/2003 ዓንቀፅ 7/1/ን ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣብ መበል 4ይ ዘመን ስራሕ 4ይ ስሩዕ ጉባኤኡ ንህንፀት ዓብይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ኣድላይ ዘበለ ኩሉ ንክፍፀም ብዝወሰኖ መሰረት ዝስዕብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ደንቢ "ኣብ ህንፀት ዓብይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ተሳትፎ ህዝቢ ዘተሓባብር ክልላዊ ቤት ምኽሪ ንምጥያሽ ዝወፀ ቑፅሪ ደንቢ 67/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል፡፡

ደንብ ቁጥር 67/2003 ዓ/ም፣

ታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ለመገንባት የህዝብ ተሳትፎ የሚያስተባብር ክልላዊ ምክር ቤት ለማቋቋም የወጣ ደንብ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሚኒስቴሮች ምክር ቤት በወጣ ደንብ ቁጥር 244/2003 አንቀፅ 7/1/ እና የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በ4ኛው የስራ ዘመን 4ኛ ጉባኤው የታላቁ የኢትዮጵያ የህዳሴ ግድብ ለመገንባት አስፈላጊው ሁሉ እንዲፈፀም በወሰነው መሰረት የሚከተለውን ደንብ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ ደንብ "የታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ግንባታ የህዝብ ተሳትፎ የሚያስተባብር ክልላዊ ምክር ቤት ለማቋቋም የወጣ ደንብ ቁጥር 67/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

ናይ ሓደ ዋጋ / ያንዱ ዋጋ — ብር 4.65

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፖ.ሳ / ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ — 291

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም

ኣብዚ ውሽጢ እዚ ደንቢ፦

1. "ተሳትፎ ህዝቢ" ማለት ኣብ ሩባ ኣባይ ንዝስራሕ ዓብይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ወፈያ ገንዘብ ንምእካብ፣ ከይዲ ህንፀቱ ብስፍሓት ንምፍላጥ ንምትብባዕ ዓሊሙ ኣብ ውዳበታት ህዝቢ፣ ማሕበራት፣ ሞያ ወይ ጉጅለታት ኣብ ዝዳለዉ ኣኼባ፣ ሰልፊ፣ ኤግዚቢሽን፣ ባዛርን ካልኦትን ዝግበሩ ምንቅስቓሳት ዝሓውስ እዩ፣
2. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ማለት እዩ፣
3. "ቤት ምኽሪ" ማለት ዓብይ ግድብ ህዳሴ ኢትዮጵያ ንምህናፅ ህዝቢ ዘተሓባብር ብክልል ብርኪ ዝተጣየሸ ቤት ምኽሪ እዩ፣
4. "ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት" ማለት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ማለት እዩ፡፡

3. ምጥያሽ

1. ኣብ ምህናፅ ዓብይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ተሳትፎ ህዝቢ ዘተሓባብር በቢብርኩ ዝርከባ ኣብያተ ምኽሪ ክልል ካብዚ ንድሓር "ቤት ምኽሪ" እንዳተብሃለ ዝፅዋዕ በዚ ደንቢ ተጣይሹ ኣሎ፣
2. ተፀዋዕነት እቲ ቤት ምኽሪ ንርእሰ ምምሕዳር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ይኸውን፣

4. ዕላማታት እቲ ቤት ምኽሪ

እዚ ቤት ምኽሪ ዝስዕቡ ዕላማታት ይህልውዎ፦

1. ሕብረተሰብ ንህንፀት ዓብይ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያዊ ዘበርክቶ ኩለመዳያዊ ተሳትፎ ተጠናኺሩ ክቕፅል ንምግባርን ብከይዲ'ውን

2. ትርጓሜ

በዚህ ደንብ ውስጥ፦

1. "የህዝብ ተሳትፎ" ማለት በአባይ ወንዝ ላይ ለሚሰራው ታላቁ የኢትዮጵያ የህዳሰ ግደብ የገንዘብ ድጋፍ ለማሰባሰብ፣ የግንባታው ሂደት በስፋት ለማሳወቅ እና ለማበረታታት አልሞ በህዝብ አደረጃጀቶች፣ በማህበራት፣ በሙያ ወይም በቡድኖች በሚዘጋጅ ስብሰባ ሰልፍ፣ ኤግዚቢሽን፣ ባዛርና ሌሎች የሚደረጉ እንቅስቃሴዎች ያካትታል፣
2. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ማለት እዩ፣
3. "ምክር ቤት" ማለት ታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ለመገንባታ ህዝብ ለማስተባበር በክልል ደረጃ የተቋቋመ ምክር ቤት ነው፣
4. "የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ማለት ነው፡፡

3. ማቋቋም

1. በታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ግንባታ የህዝብ ተሳፎ የሚያስተባብር በየደረጃው የሚገኙ የክልል ምክር ቤቶች ከዚህ በኃላ "ምክር ቤት" ተብሎ የሚጠራ በዚህ ደንብ ተቋቁመዋል፣
2. የምክር ቤቱ ተጠርነት ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ርእሰ መስዳደር ይሆናል፡፡

4. የምክር ቤቱ ዓላማዎች

ምክር ቤቱ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፦

1. ህብረተሰቡ ለታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ግንባታ የሚያበረክተው ሁለገብ ተሳትፎ ተጠናክሮ እንዲቀጥል ለማድረግና በሂደትም

www.abyssinialaw.com

እቲ ሕብረተሰብ ባህሊ ቁጠባን ዓርሰ እምነትን ዘጎልብተሉ ሃዋህው ምህናፅ፣

2. ህንፀት ዓብይ ግደብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ረብሕኡ ንኢትዮጵያ ጥራሕ ዘይኮነስ ኣብ ታሕተዋይ መፋሰስ ንዝርከቡ ሃገራት'ውን ከምዝኾነ ብምርዳእ ማሕበረሰብ ዓለም ብፍላይ ጎረባብትን ሃገራት ታሕተዋይ መፋሰስን ኣብቲ ህንፀት ግድብ ሓቢሮም ክስለፉ ብመንግስቲ ፌደራል ዝኻየድ ቀፃሊ ናይ ምርዳእ ፃዕሪ ደጊፍካ ምንቅስቓስ፣

3. ካብቲ ህንፀት ግድብ ዝርከብ ዙሪያ መለሽ ተሳትፎ ህዝቢ ናብ ትልሚ ዕብየትን ትራንስፎርሜሽንን ሃገርናን ክልልናን ክሰጋገር ብምግባር ኣብቶም ዝቕፅሉ 5 ዓመታት ስሉጥ ልምዓት ንክረጋገፅ ምቹው ሃዋህው ምፍጣር፡፡

5. ኣባላት እቲ ቤት ምኽሪ

1. ብብርኪ ክልል፡-

ሀ. ኣባላት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ክልል፣

ለ. ዞባ ኣመሓደርቲ፣

ሐ. ማሕበራት ሓፋሽ፣

መ. ማሕበራት ሞያ፣

ሠ. ቤት ምኽሪ ንግድን ዘፈር ማሕበራትን፣

ረ. ትካላት ልምዓት፣

ሸ. መራሕቲ ሃይማኖትን ኣብ ህንፀት እዚ ዓብይ ግድብ እዚ ተሳትፎ ህዝቢ ንምሕያል ዝለዓለ ኣበርክቶ ዝገብሩ ካልኦት ኣካላት፣

ቀ. ፖለቲካዊ ፓርቲታት፣

በ. ማሕበር ጉድኣት ኣካል ኲናት ትግራይ፣

ተ. ተወከልቲ ስድራ ስውኣት፣

ቸ. ምሁራት፣

ሕብረተሰቡን የቁጠባ ባህል እና በራስ የመተማመን መንፈስ የሚያጎለብትበት ሁኔታ መገንባት፣

2. የታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሰ ግደብ ግንባታ ጠቀሜታው ለኢትዮጵያ ብቻ ሳይሆን በግርጌ ተፋሰስ ለሚገኙ አገሮችም ጭምር እንደሆነ በመረዳት የዓለም ህብረተሰብ በተለይ ጎረቤቶችና የግርጌ ተፋሰስ ሃገሮች በግድቡ ግንባታ ኣብረው እንዲሰለፉ በፌደራል መንግስት የሚካሄደው ቀጣይ የማስረዳት እንቅስቃሴ በመደገፍ መንቀሳቀስ፣

3. ከግድቡ ግንባታ የሚገኝ ሁለገብ የህዝብ ተሳትፎ ወደ ሃገራችን እና ክልላችን የእድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ እንዲሸጋገር በማድረግ በሚቀጥሉት 5 አመታት ፈጣን ልማት እንዲረጋገጥ የተመቻቸ ሁኔታ መፍጠር፡፡

5. የምክር ቤት አባላት

1. የምክር ቤቱ አባላት፡-

ሀ. የክልሉ የስራ ፈፃሚ ምክር ቤት አባላት፣

ለ. ዞን አስተዳዳሪዎች፣

ሐ. የቡዙሃን ማህበራት፣

መ. የሞያ ማህበራት፣

ሠ. የንግድ ምክር ቤትና የዘርፍ ማህበራት፣

ረ. የልማት ድርጅቶች፣

ሸ. የሃይማኖት መሪዎችና በዚህ ግድብ ግንባታ የህዝብ ተሳትፎ ለማረጋገጥ ከፍተኛ አስተዋፅኦ ያላቸው ሌሎች አካሎች፣

ቀ. የፖለቲካ ፓርቲዎች፣

በ.የትግራይ ጦርነት አካል ጉዳተኞች ማህበር፣

ተ. የሰማእታት ቤተሰብ ተወካዮች፣

ቸ. ምሁራን፣

www.abyssinialaw.com

ነ. ተወከልቲ ተምሃሮ 2ይ ብርኪ ኣብያተ ትምህርቲ

ኘ. ካልኦት ተፈለጥቲ ሰባት፣

2. ብብርኪ ዞባ

ሀ. ስራሕ ፈፃሚ ዞባ፣

ለ. ወረዳ ኣመሓደርቲ፣

ሐ. ማሕበራት ሓፋሽ፣

መ. ማሕበራት ሞያ፣

ረ. ተወከልቲ ስድራ ስውኣት፣

ሰ. ማሕበራት ጉድኣት ኣካል ኲናት ትግራይ፣

ሸ. መራሕቲ ሃይማኖት፣

ቀ.ብዞባ ብርኪ ክረኣዩ ዝኽእሉ ልምዓት ትካላት፣

በ. ተወከልቲ ምሁራት፣

ተ. ፖለቲካ ፓርቲታት፣

ቸ. ተወከልቲ ተምሃሮ 2ይ ብርኪ ኣብያተ ትምህርቲ፣

ነ. ብሄረሰብ ኩናማ፣ ኢሮብ ኣብ ዝርከቡሉ ዞባ ተወከልቲ እቶም ብሄረሰብ፣

3. ብብርኪ ወረዳ ወይ ከተማ

ሀ. ኣባላት ስራሕ ፈፀምቲ ወረዳ /ከተማ/፣

ለ. ማሕበራት ሓፋሽ፣

ሐ. ማሕበራት ሞያ፣

መ. ቤት ምኽሪ ንግድ፣

ረ. ትካላት ልምዓት ፣

ሰ. መራሕቲ ሃይማኖት፣

ሸ. መቐለ ከተማ ብከተማን ከባቢያዊ ምምሕዳርን ይህልዉ፣

ቀ. ፖሊቲካዊ ፓርቲታት፣

በ. ተወከልቲ ስድራ ስውኣት፣

ተ. ተወከልቲ ተምሃሮ 2ይ ብርኪ ኣብያተ ትምህርቲ፣

ቸ. ብሄረሰብ ኩናማ፣ ኢሮብ ኣብ ዝርከቡሉ ወረዳ ተወከልቲ እቶም ብሄረሰብ፣

ነ. የሁለተኛ ደረጃ ትምህርትቤቶች የተማሪዎች ተወካዮች

ኘ. ሌሎች ታዋቂ ሰዎች፣

2. ብዞባ ደረጃ

ሀ. የዞን ስራ አስፈፃሚ፣

ለ. የወረዳ አስተዳዳሪዎች፣

ሐ. ህዝባዊ ማህበራት፣

መ. የሞያ ማህበራት፣

ረ. የሰማእታት ቤተሰብ ተወካዮች፣

ሰ. የትግራይ ጦርነት አካል ጉተኞች ማህበር፣

ሸ. የሃይማኖት መሪዎች፣

ቀ. በዞን ደረጃ ሊታዩ የሚችሉ የልማት ድርጅቶች፣

በ. የሙሁራን ተወካዮች፣

ተ. የፖሊቲካ ፓርትዎች፣

ቸ.የሁለተኛ ደረጃ ትምህርትቤቶች የተማሪዎች ተወካዮች፣

ነ. የኩናማ፣ የኢሮብ ብሄረሰብ በሚገኙበት ዞን የብሄረሰቡ ተወካዮች፣

3. በወረዳ ደረጃ ወይም ከተማ

ሀ. የወረዳ አስፈፃሚ አባሎች፣

ለ. የብዙሃን ማህበሮች፣

ሐ. የሞያ ማህበራት፣

መ. የንግድ ምክር ቤት፣

ረ. የልማት ደርጅቶች፣

ሰ. የሃይማኖት መሪዎች፣

ሸ. መቐለ ከተማ በከተማና ከባቢያዊ አስተዳደር ይኖራሉ፣

ቀ. የፓለቲካ ፓርቲዎች፣

በ. የሰማዕታት ቤተሰብ ተወካዮች፣

ተ. የሁለተኛ ደረጃ ትምህርትቤቶች የተማሪዎች ተወካዮች፣

ቸ. የኩናማ፣ ኢሮብ ብሄረሰብ በሚገኙበት ወረዳ የብሄረሰብ ተወካዮች፣

www.abyssinialaw.com

4. ብብርኪ ጣብያ

ሀ. ኣባላት ፈፃሚ ስራሕ ጣብያ፣

ለ. ሓፋሽ ማሕበራት፣

ሐ. መራሕቲ ሃይማኖት፣

መ. ኣብቲ ጣብያ ዝርከቡ ናይ ትምህርቲ፣ ሕርሻን ጥዕና ተወከልቲ፣

ረ. ስራሕ መካየዲ ጣብያ

ሰ. ፖለቲካዊ ፓርትታት፣

ሸ. ተወከልቲ ኣካል ጉድኣ ኩናት ትግራይ፣

ቀ. ተወከልቲ ስድራ ስውኣት፣

በ. ተወከልቲ ተምሃሮ፣

ክፍሊ ክልተ

ስልጣንን ተግባርን ኣወዳድባን እቲ ቤት ምኽሪ

6. ስልጣንን ተግባር ቤት ምኽሪ

እቲ ቤት ምኽሪ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፡-

1. ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 4 ዝተገለፁ ዕላማታት ንምፍፃም ዝሕግዙ ትልምታትን ፕሮጀክትታትን ንምቕራፅ ዘኽእል ሓሳብ የቕርብ፣ ክልል መንግስቲ የማኽር፣ ኣብ ስራሕ ዝውዕለሉ ኩነታት የመቻቹ፣
2. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት መንግስቲ ብምምኽኻር ኩሉ ሕብረተሰብ ክልልና ነቲ ግድብ ስራሕ ዝውዕል ገንዘብ ብምትእኽኻብን ንስራሕቲ ህንፀት ድጋፍ፣ ተሳትፎ ክህልዎም የበረታትዕ፣ ተሳትፎ የተሓባብር፣
3. ካብ ህንፀት እቲ ግድብ ተሳትፎ ህዝቢ ተሞክሮ ብምውሳድ ህዝቢ ትግራይ ብሙሉኡ ኣብ ህንፀት ትግራይ ተሳትፎኡም ክሐይሉ የበረታትዕ፣

2. በቀበሌ ደረጃ፡-

ሀ. የቀበሌ ስራ አስፈፃሚ አባሎች፣

ለ. የብዙሃን ማህበራት፣

ሐ. የሃይማኖት መሪዎች፣

መ. በቀበሌው የሚገኙ የትምህርት፣ የእርሻና የጤና ተወካዮች፣

ረ. የቀበሌ ስራ አስኪያጅ፣

ሰ. የፖለቲካ ፓርትዎች፣

ሸ. የትግራይ ጦርነት ኣካል ጉዳተኞች ተወካዮች

ቀ. የሰማእታት ቤተሰብ ተወካዮች፣

በ. የተማሪዎች ተወካዮች፣

ክፍል ሁለት

የምክር ቤቱ አደረጃጀት ስልጣንና ተግባር

6. የምክር ቤቱ ስልጣንና ተግባር

ምክር ቤቱ የሚከተሉ ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. በዚህ ደንቢ ዓንቀፅ 4 የተገለፁት አላማዎች ለማስፈፀም የሚረድ መርሃ ግብሮችና ፕሮጀክቶችን ለመንደፍ የሚያስችል ሃሳብ ያቀርባል ለክልል መንግስት ያማክራል፡፡ ስራ ላይ የሚውልበት ሁኔታ ያመቻቻል፣
2. ከሚመለከታቸው የመንግስት አካላት ጋር በመመካከር መላው ህብረተሰብ ክልላትን ለግዳቡ ስራ ገንዘብ በማሰባሰብና ለግዱቡ ስራ የሚውል ገንዘብ በማሳባሰብ የግንባታ ስራዎች ይደግፋል፣ ተሳትፎ እንዲኖራቸው ያበረታታል፣ ተሳትፎ ያስተባብራል፣
3. ከግድቡ ግንባታ ህዝባዊ ተሳትፎ ተመኩሮ በመውሰድ የትግራይ ህዝብ በሙሉ በትግራይ ግንባታ ላይ ተሳትፎአቸው እንዲያጠናክሩ ያበረታታል፣

www.abyssinialaw.com

4. ምስ ዝምልከቶም ኣካላት መንግስቲ ብምምኻር ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 4 ዝተመልከቱ ዕላማታት ምፍፃም ዘድልዩ ስራሕቲ ርክብ ህዝቢ የበረታትዕ፣ ንቶም ስራሕቲ የተሓባብር፣ ይቆፃፀር፣

5. ነቲ ዕላማ ናብ ሽቶኡ ንምብፃሕ ዝሕግዙ ካልኦት ተግባራት'ውን ይፍፅም፡፡

7. ኣካላት እቲ ቤት ምኽሪ

እቲ ቤት ምኽሪ ዝስዕቡ ኣካላት ይህልውዎ፡-

1. ብክልል፣ ዞባ፣ ወረዳን ጣብያን ዝጣየሹ ቤት ምኽሪታት፣
2. ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ፣
3. ክልላዊ ቤት ፅሕፈት፣
4. ከከም ኣድላይነቱ ኣብ ዞባን ከተማ ከባቢያዊ ምምሕዳር መቐለ ወረዳን ጣብያን ቤት ፅሕፈት ክህልዎ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ፕረዝዳንት ምክትል ፕረዚዳት ቤት ምኽሪን ፀሓፊን ኣባላት ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚን

8. ኣመዳድባ ወይ ሹመት

ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዝዳንት ፀሓፊን ኣባላት ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚን ብመንግስቲ ይምደቡ ወይ ይሽወሙ፡፡

9. ስልጣንን ተግባርን ፕሬዝዳንት እቲ ቤት ምኽሪ

ፕረዚዳንት እቲ ቤት ምኽሪ ዝስዕብ ስልጣንን

4. ከሚመለከታቸው የመንግስት አካላት ጋር በመመካከር በዚህ ደንብ አንቀፅ 4 የተመለከቱትን አለማዎች ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ የህዝቢ ግንኙነት ስራዎች ያበረታታል፣ ስራዎችን ያስተባብራል፣ ይቆጣጠራል፣

5. አለማው ከግብ ለማደረስ የሚያግዙ ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል፡፡

7. የምክር ቤቱ አካላት

ምክር ቤቱ የሚከተሉት አካላት ይኖሩታል፡-

1. በክልል፣ ዞባ፣ ወረዳና ቀበሌ የሚቋቋሙ ምክር ቤቶች፣
2. ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ፣
3. ክልላዊ ፅሕፈት ቤት፣
4. እንደየአስፈላጊቱ በዞን፣ በከተማ፣ ከባቢያዊ አስተዳደር መቐለ በዞንና ወረዳ ፅሕፈት ቤት ሊኖረው ይችላል፡፡

ክፍል ሰለስተ

ፕረዚዳንት ምክትል ፕረዝዳንት ምክር ቤት፣ ፀሓፊና የስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ አባላት

8. አሰያየም ወይም ሹመት

ፕረዚዳንት፣ ምክትል ፕረዚዳንት ፀሓፊና የስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ አባላት በመንግስት ይመደባሉ ወይም ይሸማሉ፡፡

9. የምክር ቤቱ ፕረዚዳንት ስልጣንና ተግባር

የምክር ቤቱ ፕረዚዳንት የሚከተለው ስልጣንና

www.abyssinialaw.com

ተግባርን ይህልዎ፡-

1. ብመሰረት ዓንቀፅ 6 እዚ ደንቢ እቲ ቤት ምኽሪ ዝተውሃቡ ስልጣንን ተግባርን ብኣግባቡ ምፍፃሞም ብላዕለዋይነት ይቆፃፀር፣ ይመርሕ፣
2. ኣኼባታት እቲ ቤት ምኽሪ ይመርሕ፣
3. ኣፈፃፅማ ውሳኔታት ቤት ምኽሪ ይከታተል፣
4. ዓቢይ ግድብ ህዳሰ ኢትዮጵያ ህንፀት ተሳትፎ ህዝቢ ንምጉልባትን ምግፋሕን ዘድልዩ ካልኦት ተግባራ ይፍፅም፡፡

10.ስልጣንን ተግባርን ምክትል ፕረዚዳንት

1. ፕረዝዳንት ኣብዘይህልወሉ እዋን ተኪኡ ይሰርሕ፣
2. ካልኦት ዝተውሃቡዎ ስራሕቲ ይፍፅም፡፡

11. ስልጣንን ተግባርን ፀሓፊ ቤት ምኽሪ

ፀሓፊ ቤት ምኽሪ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ፡-

1. ኣኼባታት ፈፃሚ ስራሕ ይመርሕ፣
2. ውሳነታት ቤት ምኽሪን ኮሚቴ ፈፃሚ ስራሕን ኣብ ስራሕ ምውዓሎም የረጋግፅ፣
3. ምንቅስቓስ ስራሕ እቲ ቤት ፅሕፈት ብላዕለዋይነት ይቆፃፀር፣ ይመርሕ፣
4. ብቤት ምኽሪ ዝውሃቡዎ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም፡፡

12. ስልጣንን ተግባርን ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ

ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ ቤት ምኽሪ፡-

1. ሪኢቶ ወይ ሓሳብ ቤት ምኽሪ መሰረት ገይሩ ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 4 ዝተገለፁ ዕላማታት ንምፍፃም ዝሕግዙ ፕሮግራማት፣ ፕሮጀክትታትን ኣፈፃፅማ ትልምን ብምቕራፅ

ተግባር ይኖራል፡-

1. በዚህ ደንብ አንቀፅ 6 መሰረት ለምክር ቤቱ የተሰጡ ስልጣንና ተግባር በአግባቡ መፈፀማቸው በበላይነት ይቆጣጠራል፣ ይመራል፣
2. የምክር ቤቱ ስብሰባዎች ይመራል፣
3. የምክር ቤት ውሳኔዎች አፈፃፀም ይከታተላል፣
4. የታላቁ ግድብ ህዳሴ ኢትዮጵያ ግንባታ የህዝብ ተሳትፎ ለማጎልበትና በማስፋፋት የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባሮች ይፈፅማል፡፡

10. የምክትል ፕረዚዳት ስልጣንና ተግባር

1. ፕረዝዳንት በሌሉበት ጊዜ ተክቶ ይሰራል፣
2. ሌሎች የሚሰጡት ስራዎች ይፈፅማል፡፡

11. የምክር ቤቱ ፀሓፊ ስልጣንና ተግባር

የምክርቤቱ ፀሓፊ የሚከተለው ስልጣንና ተግባር ይኖሯል፡-

1. የስራ አስፈፃሚው ስብሰባ ይመራል፣
2. የምክር ቤትና የስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ውሳኔዎች ስራ ላይ መዋላቸው ይረጋግጣል፣
3. የፅሕፈት ቤቱ የስራ እንቅስቃሴ በበላይነት ይቆጣጠራል፣ ይመራል፣
4. በምክር ቤቱ የተሰጡ ሌሎች ተግባራት ይፈፅማል፡፡

12. የስራ አስፈፃሚ ኮቴል ስልጣንና ተግባር

የምክር ቤቱ ስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ፡-

1. የምክር ቤቱ አስተያየት መሰረት አድረጎ በዚህ ደንብ አንቀፅ 4 የተመለከቱት አላማዎች መፈፀም የሚያግዙፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶች የአፈፃፀም እቅድ በመንደፍ ለመንግስት

www.abyssinialaw.com

ንመንግስቲ የቕርብ፣ እንትፍቀድ የፈፅም፣
2. ዓብዪ ግድብ ሕዳሰ ኢትዮጵያ ስራሕቲ ህንፀቱ እንትዛዘም ኣብ ትሕቲኡ እንዳተፈፀሙ ዘፀንሑ ፕሮግራማትን ፕሮጀክትታትን ተሳትፎ ህዝቢ ብመንግስቲ ክልል ምስተወሰነ ኣግባብነት ንዘለዎም ኣካላት መንግስቲ የረክብ፣
3. ኣብ ህንፀት ዓብዪ ግድብ ሕዳስ ኢትዮጵያ ተሳትፎ ህዝቢ ዘድልዩ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም፡፡

13. ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ

1. ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ፡-
ሀ. ዓርሱ ዝኽኣለ ሕጋዊ ሰብነት ይህልዎ፣
ለ. ዋና ቤት ፅሕፈቱ ኣብ መቐለ ኮይኑ ከም ኣድላይነቱ ኣብ ዞባ፣ መቐለ፣ ወረዳን ጣብያን ጨንፈር ቤት ፅሕፈት ይህልዎ፣
ሐ. ብክልል ርእሰ ምምሕዳር ዝሽወም ብሓደ ዋና ዳይሬክተር ዝምራሕ ኮይኑ ከም ኣድላይነቱ በቲ ዋና ዳይሬክተር ዝሕፀዩን ምድቦም ብስራሕ ኣስፈፃሚ ዝፀድቕ ሓገዝቲ ዳይሬክተራት ይህልውዎ፣
መ.ካብ ዝተፈላለዩ መንግስታዊን ዘይመንግስ ታዊ ትካላት ዝውፃዕኡን ካልኦት ግዚያዊ ሰራሕተኛታትን ይህልውዎ፣
2. እቲ ቤት ፅሕፈት ዕለታዊ ምንቅስቓሳት ስራሕቲ እቲ ቤት ምኽሪ ይከታተል፣ ይፍፅም፡፡

14. ስነ ስርዓት ኣኼባን ኣወሃህባ ውሳነን

1. እቲ ቤት ምኽሪ ናይ ባዕሉ መምርሒ ስርዓት ኣኼባን አወሃህባ ውሳነን የውፅእ፣
2. ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ ናይ ባዕሉ ስርዓት ኣኼባን ናይቲ ቤት ምኽሪ ቤት ፅሕፈት

ያቀርባል፡፡ ሲፀድቅ ያስፈፅማል፣
2. የታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ሲጠናቀቅ በስሩ በመከናወን ላይ ያሉትን የህዝብ ተሳትፎ መርሃ ግብሮችና ፕሮጀክቶችን ለክልል መንግስት አቅርቦ በማስወሰን አግባብነት ላላቸው መንግስታዊ አካላት ያስረክባል፣
3. ለታለቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ግንባታ የህዝብ ተሳትፎ የሚያስፈልጉ ሌሎች ተግባራን ያከናውናል፡፡

13. የምክር ቤቱ ፅሕፈት ቤት

1. የምክር ቤቱ ፅሕፈት፡-
ሀ. ራሱን የቻለ የሕግ ሰውነት ይኖራል፣
ለ. ዋና መስሪያቤቱ መቐለ ሆኖ እንደ የአስፈላጊነቱ በዞን፣ መቐለ፣ ወረዳና ቀበሌ ቅርንጫፍ ፅሕፈት ቤት ይኖራል፣
ሐ. በክልል ርእሰ መስተዳደር በሚሾም አንድ ዋና ዳይሬክተር የሚመራ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ በዋናው ዳይሬክተር የሚታጨና ምደባቸው በስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ የፀደቅ ረዳት ዳይሬክተሮች ይኖሩታል ፣
መ. ከተለያዩ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች የተውጣጡ ሌሎች ጊዚያዊ ሰራተኞች ይኖሩታል፣
2. ፅሕፈት ቤቱ የምክር ቤቱን የእለት ተእለት እንቅስቃሴ ይከታተላል ይፈፅማል፣

14. የስብሰባና የውሳኔ አሰጣጥ ስነ ስርዓት

1. ምክር ቤቱ የራሱን የስብሰባና የውሳነ አሰጣጥ ስርዓት መመሪያ ያወጣል፣
2. የስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ የራሱን የስብሰባ ስርዓትና የምክር ቤቱን ፅሕፈት ቤት የአሰራር

www.abyssinialaw.com

መምርሒ ኣሰራርሓ የውፅእ፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

15. በጀት

በጀት ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብክልል መንግስቲ ይምደብ፡፡

16. መዛግብቲ ሒሳብ

1. ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ናይ ባዕሉ መዛግብቲ ሒሳብ ይሀልዎ፣ ይሕዝ፣ ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስን ምምሕዳርን መንግስቲ ስራሕቲ ይፍፅም፣
2. መዛግብቲ ሒሳብን ገንዘብ ተንክፍ ሰነዳትን ብቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር ይምርመር፡፡

17. ስልጣን ምውፃእ መምርሒ

ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ቤት ምኽሪ ነዚ ደንቢ ንምትግባር ዝሕግዙ መምርሒታት ከውፅእ ይኽእል፡፡

18. ደንቡ ዝፀንዐሉ ግዘ

እዚ ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ካብ ዝፅደቐሉ 6 ሰነ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን፡፡

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

መመሪያ ያወጣል፡፡

ክፍል አራት

የተለያዩ ድንጋጌዎች

15. በጀት

የምክር ቤት ፅሕፈት በጀት በክልል መንግስት ይመደባል፡፡

16. የሂሳብ መዛግብት

1. የምክር ቤቱ ፅሕፈት ቤት የራሱ የሂሳብን መዛግብት ይኖራል፣ ይይዛል፣ በመንግስት የፋይናንስ ሕግ መሰረት ተግባራቱ ይፈፅማል፣
2. የፅሕፈት ቤቱ የሂሳብ መዛግብትና ገንዘብ ነክ ሰነዶች በዋና ኦዲተር ፅሕፈት ቤት ኦዲተራት ይመርመራል፡፡

17. መመርያ የማውጣት ስልጣን

የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ኮሚቴ ይህ ደንብ ተግባራዊ ለማድረግ የሚያግዙ መመሪያዎች ሊያወጣ ይችላል፡፡

18. ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ የስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ካፀደቀበት ሰነ 6/2003 ዓ.ም ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 15- መቐለ 68/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 15 መቐለ 68/2003 ዓ/ም

ቁፅሪ ደንቢ 68/2003

ደንቢ መመሓደሪ ሰራሕተኛታት ባዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

እዚ ባዓልመዚ ኣብዚ ክልል ልምዓታዊ ስርዓት ምምሕዳር ግብሪ ተግባራዊ ንምግባር ስነ-ምግባሩ ዝሓለወ፣ ንስራሕ ዝተለዓዓለን ብቕዓት ዘለዎን ሓይሊ ሰብ ንምህናፅ ቐልጡፍን ውፅኢታውን ስራሕ ንምስራሕ ዘኽእል ዝተፈለየ ደንቢ መመሓደሪ ሰራሕተኛታት ምውፃእ ኣድላይ ኮይኑ ስለዝተረኸበ፣

ብባዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ፣ ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 210/2003 ዓንቀፅ 11 መሰረት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብዛዕባ ቑፃር፣ ምምሕዳር፣ ብርኪ መሃያን ካልኦት ጥቕማ ጥቕምን ሰራሕተኛታት እዚ ባዓል መዚ ኣመልኪቱ ነዚ ደምቢ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ደንቢ "መማሓደሪ ሰራሕተኛታት ባዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቁፅሪ ደንቢ 68/2003" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል፡፡

ደንብ ቁጥር 68/2003

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ባለሥልጣን ሠራተኞች አስተዳደር ደንብ

ባለሥልጣኑ በክልሉ ልማታዊ የግብር አስተዳደር ሥርዓት እውን ለማድረግ ስነ-ምግባሩ የጠበቀ፣ የሥራ ተነሳሽነት እና ብቃት ያለው የሠው ሃይል በመገንባት ቀልጣፋና ውጤታማ ሥራ ለመሥራት የሚያስችል የተለየ የሠራተኞች አስተዳደር ደንብ ማውጣት አሥፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ባለሥልጣን እንደገና ለማደራጀት፣ በወጣው አዋጅ ቁጥር 210/2003 አንቀጽ 11 መሰረት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሥራ አስፈፃሚ ስለ ባለሥልጣኑ ሰራተኞች ቅጥር፣ አስተዳደር፣ የደመወዝ ስኬልና ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞች በሚመለከት ይህ ደንብ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ ደንብ " የትግራይ ብሄራዊ ክልል የገቢዎች ልማት ባለሥልጣን ሠራተኞች አስተዳደር ደንብ ቁጥር 68/2003" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም

ኣብዚ ደንቢ፡-

1. "በዓል መዚ" ማለት ባዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፡፡
2. "ሰራሕተኛ" ማለት ኣብዚ ባዓል መዚ ብቐዋም ነት ተቖፂሩ ዝሰርሕ ሰራሕተኛ እንትኾን ፣ናይዚ ባዓል መዚ ዋና ዳይሬክተር፣ ምክትል ዳይሬክተር ፣ ሓለፍቲ ኣብያተ ፅሕፈት ወረዳን ከተማን ኣይሓውስን፡፡
3. "ከይዲ ስራሕ" ማለት ብሓፈሸኡ ኣብ ውሽጢ ምንቕስቓስ ስራሕ እዚ ባዓል መዚ ካብ ደገ ይኹን ካብ ውሽጢ ብዝረኽቦ እታዎትን መረዳእታን ተጠቒሙ ውፅኢት ንምምፃእ ሓደ ሰራሕተኛ ወይ ጉጅለ ስራሕ ኣብ ሓደ ነፀላ ኣፈፃፅማ ስራሕ ዝተተሓሓዘ ተኸታታልነት ዘለዎምን ብቢ ብርኩ ዝካየድ ተግባራት ስራሕቲ ኣብ ሓደ ክፍሊ ወይ ንኡስ ክፍሊ ዘሎ ፍሰት ስራሕ እዩ፡፡
4. "ጉጅለ ስራሕ" ማለት ኣብ ውሽጢ ሓደ ከይዲ ስራሕ ክስርሑ በቲ ባዓል መዚ ተፈልዮም ዝተውሃቡ ተግባራትን ሓላፍነታትን ንምፍፃምን ሓደ ሓባራዊ ውፅኢት ንክርከበሎም ኣብ ተመሳሳሊ ወይ ኣብ ዝተፈላለዩ መደባት ስራሕቲ ዝተመደቡ ተመሳሳሊ ወይ ዝተፈላለየ ትምህርቲ፣ ልምዲ ስራሕ፣ ፍልጠት፣ ክእለት ዘለዎም ተመሳሳሊ ወይ ዝተፈላለየ ደመወዝን ካሊእ ክፍሊትን ዝኽፈሎም ምትእኽኻብ ሰራሕተኛታት እዩ፡፡
5. "ዋና ዳይሬክተር" ማለት ናይዚ ባዓል መዚ ዋና ዳይሬክተር እዩ፡፡
6. "ወናኒ ከይዲ ስራሕ" ማለት ኣብዚ ብዓል መዚ መራሕን መተሓባበርን ሓደ ከይዲ ስራሕ

2. ትርጓሜ

በዚህ ደንብ፡-

1. "ባለሥልጣን" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልል የገቢዎች ልማት ባለሥልጣን ነው፡፡
2. "ሠራተኛ" ማለት በባለሥልጣኑ ውስጥ በቋሚነት ተቀጥሮ የሚሠራ ሠራተኛ ሲሆን፣ የባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር፣ ምክትል ዳይሬክተር፣ የከተማ እና የወረዳ ጽሕፈት ቤት ኃላፊዎችና አይጨምርም፡፡
3. "የሥራ ሂደት" ማለት በአጠቃላይ በባለሥልጣኑ የሥራ እንቅስቃሴ ውስጥ ከውጭ ወይም ከውስጥ የሚቀርብለትን ግብአትና መረጃ ተጠቅሞ ውጤት ለማምጣት አንድ ሠራተኛ ወይ ቡድን ነጠላ የሥራ አፈጻጸም ደረጃ በደረጃ የሚያከናውናቸው ተያያዥነትና ተከታታይነት ያላቸው የሥራ ተግባራት የሚያከናውኑበት የአንድ ክፍል ሥራ ወይም ንዑስ ክፍል የሥራ ፍሰት ነው
4. "የሥራ ቡድን" ማለት በአንድ የሥራ ሂደት ውስጥ እንዲከናወኑ በባለሥልጣኑ ተለይተው የተሠጡ ተግባራትና ኃላፊነቶችን እንዲፈጸሙና አንድ የጋራ ውጤት እንዲያስገኙ በተመሣሣይ ወይም በተለያዩ የሥራ መደቦች የተመደቡ ተመሳሳይ ወይም በተለያዩ የትምህርት፣ የሥራ ልምድ፣ ዕውቀት፣ ችሎታና ክህሎት ያላቸው ተመሳሳይ ወይም የተለያዩ ደመወዝና ሌላ ክፍያ የሚከፈላቸው የሠራተኞች ስብስብ ነው
5. "ዋና ዳይሬክተር" ማለት የባለሥልጣኑ ዋና ዳይሬክተር ነው፣
6. "የሥራ ሂደት ባለቤት" ማለት በባለ ስልጣኑ የሥራ ሂደት ተጠሪ እና አስተባባሪ ሆኖ

www.abyssinialaw.com

ኮይኑ ብመሪት ተመዲቡ ዝሰርሕ ሰብ እዩ ፡፡

7. “መረዳእታ ሕክምና” ማለት ካብ መንግስቲ ወይ ሕጋዊ ፍቓድ ካብዘለዎ ትካል ጥዕና ኩነታት ጥዕናን ሕክምናን ብዛዕባ ምክትታሉን ነቲ ሰራሕተኛ ዝዋሃብ መረጋገፂ ሰነድ እንትኾን፣ ብሚኒስቴር ወፃኢ ጉዳይ ፌ.ዲ.ሪ.ኢ. ሕጋውነቱ ተረጋጊፁ ዝቐረበ መረዳእታ ሕክምና ወፃኢ ሃገር ዝሓውስ እዩ፡፡

8. “ምምሕዳራዊ ውሳነ” ማለት መራሒ ከይዲ ስራሕ፣ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ወረዳ ወይ ከተማ፣ ጉጅለ ዲስፕሊን ወይ ዋና ዳይሬክተር ንሰራሕተኛታት ብዝምልከት ዝህቦ ዝኾነ ይኹን ውሳነ እዩ፡፡

9. “ጨንፈር ቤት ፅሕፈት” ማለት ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ከምኣድላይነቱ ኣብ ዝተፈላለዩ ምምሕዳራዊ ብርክታት ዝተጣየሹ ኣብያተ ፅሕፈት እዚ ባዓል መዚ እዮም፡፡

3. ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ደንቢ ብተባዕታይ ፆታ ዝተደንገገ ኩሉ ንኣንስተይቲ ፆታ ‘ውን ዝሓወሰ እዩ፡፡

ክፍሊ ክልተ
ዝተፈላለዩ ዓስብታትን መሃያን ምደባ ስራሕን

4. ምደባ ስራሕ

1. እቲ በዓል መዚ ቤትምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል እንትፈቅድ ንኣወዳድብኡ ዝስማማዕ ስርዓት ምደባ ስራሕ ተግባራዊ ይገብር፡፡

2. ሓደሽቲ ዝፍጠሩ መደባት ስራሕ ምስ ካልኦት ከይድታት ስራሕን ውፅኢትን ብዝህልዎም ተመጋጋብነት መሰረት ብምግባር ተመዚኖም ኣብ ውሽጢ ዝስማማዕ ከይዲ ስራሕ ይምደቡ

በመሪት ተመድቦ የሚሰራ ሰው ነው፡፡

7. “የሕክምና ማስረጃ” ማለት ከመንግስት ወይ ሕጋዊ ፍቃድ ካለው የግል ጤና ተቋም ስለሠራተኛው የጤና ሁኔታና ሕክምና ስለመከታተሉ የሚሠጥ የማረጋጋጫ ሰነድ ሲሆን፣ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ.የውጭ ጉዳይ ሚኒስተር በኩል ህጋዊነቱ ተረጋግጦ የቀረበ የውጭ አገር የህክምና ማሥረጃ የሚጨምር ነው፡፡

8. “አሥተዳደራዊ ውሳኔ” ማለት የሥራ ሂደት መሪ፣ የወረዳ እና የከተማ ጽህፈት ቤት ኃላፊ፣ የዲስፕሊን ቡድን ወይም ዋና ዳይሬክተሩ ሠራተኛን በሚመለከት የሚሠጠው ማናቸውም ውሣኔ ነው፡፡

9. “ ቅርንጫፍ ጽህፈት ቤት” ማለት ብክልሉ ውስጥ እንደየአሥፈላጊነቱ በተለያዩ የአሥተዳደር እርከኖች የተቋቋሙ የባለሥልጣኑ ጽህፈት ቤቶች ናቸው፡፡

3. የፆታ አገላለጽ

በዚህ ደንብ በወንድ ፆታ የተደነገገው ሁሉ ለሴት ፆታም ይጨምራል፡፡

ክፍል ሁለት
የሥራ ምደባ፣ ደመወዝና ልዩልዩ አበሎች

4. የሥራ ምደባ

1. ባለሥለጣኑ ለአደረጃጀቱ የሚስማማው የሥራ ምደባ ሥርዓት የክልሉ የሥራ አስፈጻሚ ምክር ቤት ሲፈቅድ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

2. አዳዲስ የሚፈጠሩ የሥራ መደቦች ከሌሎች የሥራ ሂደቶችና ውጤቶች ጋር ያላቸውን ተደጋጋፊነት መሠረት በማድረግ ተመዝነው ተስማሚ በሆነው የሥራ ሂደት ውስጥ ይመደባሉ፡፡

www.abyssinialaw.com

3. መደብ እቲ ስራሕ ርእሱ ዝኸኣለ ከይዲ ስራሕ ወይ ንኡስ ከይዲ ስራሕ ክኾን ዝኽእል እንተኾይኑ ምስ ካሊእ ከይዲ ስራሕ ዝህልዎ ተኸታታልነትን ምምግጋብን ተራእዩ ነቲ ኣወዳድባ ብዝበለፀ ውፅኢታዊ ክገብር ብዝኽእል መልክዕ ይውደብ፡፡

5. ብዛዕባ መሃያ

1. እዚ ባዓልመዚ ስኬል መሃያ ስራሕተኛታት ብምፅናዕ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ኣቕሪቡ ድሕሪ ምውሳኑ ተግባራዊ ይገብር፡፡
2. ተመሳሰልቲ ወይ ሓደ ዓይነት ተደላይ ክእለትን ረቋሕን ዝሓቱ ማዕረ ብርኪ ዘለዎም ስራሕቲ ማዕረ መበገሲ መሃያ ይህልዎም፡፡
3. ድንጋገ ንኡስ ዓንቀፅ (2) እንተሃለወ'ውን እዚ በዓልመዚ ሕፅረት ሰብሞያታት ዘጋጥምዎም መደባት ስራሕ ካብ መበገሲ መሃያ ክሳብ ሳልሳይ እርከን ዝበፅሕ መሃያ ብምኽፋል ሰራሕተኛ ምቑፃር ይኽእል፡፡
4. ማእኸላይ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስረሖም ዘፅግብ ወይ ካብዘፅግብ ንላዕሊ ንዝኾኑ ሰራሕተኛታት በብኽልተ ዓመቱ ወሰኽ ብርኪ መሃያ ይግበር፡፡

6. ዝተፈላለዩ ዓሰብታት

እዚ ባዓል መዚ እቲ ስራሕ ንምክያድ ዘድልዩ ዝተፈላለዩ ዓይነታት ዓስብን መጠን ክፍሊታትን ብምፅናዕ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ኣቕሪቡ ድሕሪ ምውሳን ተግባራዊ ይገብር፡፡

ክፍሊ ሰለስተ

ብዛዕባ ብሰራሕተኛታት ዝትሓዝ ክፍቲ መደብ ስራሕ

3. የሥራ መደቡ ራሱን የቻለ የሥራ ሂደት ወይም ንዑስ የሥራ ሂደት መሆን የሚችል ከሆነ ከሌላው የሥራ ሂደት ጋር የሚኖረው ተከታታይነት ተመጋጋቢነት ታይቶ አደረጃ ጀቱን ይበልጥ ውጤታማ ሊያደርግ በሚችል መልኩ ይደራጃል፡፡

5. ስለ ደመወዝ

1. ባለስልጣኑ የሠራተኞችን የደመወዝ ስኬል በማጥናት ለክልሉ የሥራ አሥፈጻሚ ምክር ቤት አቅርቦ በማስወሠን ተግባራዊ ያደርጋል፡፡
2. ተመሣሣይ ወይም አንድ አይነት ተፈላጊ ችሎታና መመዘኛ የሚጠይቁ እኩል ደረጃ ያላቸው ሥራዎች እኩል መነሻ ደመወዝ ይኖራቸዋል፡፡
3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ድንጋጌ ቢኖርም የሙያተኛ እጥረት በሚያጋጥምባ ቸው የሥራ መደቦች ባለሥልጣኑ ከመነሻ ደመወዝ እስከ ሦስት እርከን የሚደርስ ደመወዝ በመክፈል ሠራተኛ መቅጠር ይችላል
4. በየሁለት ዓመቱ የሥራ አፈጻጸም አማካኝ ውጤታቸው አጥጋቢ ወይም ከአጥጋቢ በላይ ለሆኑ ሠራተኞች የደመወዝ እርከን ጭማሪ ይደረጋል፡፡

6. ልዩ ልዩ አበሎች

ባለሥልጣኑ ሥራውን ለማከናወን የሚያሥፈልጉ ልዩ ልዩ የአበል አይነቶችና ክፍያዎችን መጠን በማጥናት ለክልሉ የሥራ አሥፈጻሚ ምክር ቤት አቅርቦ በማስወሠን ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

ክፍል ሦስት

ክፍት የሥራ መደቦች በሠራተኛ ሰለማስያዝ

www.abyssinialaw.com

7. መትከል

1. ክፍቲ መደባት ስራሕ ብሰራሕተኛታት ምትሓዝ ዝካኣል ብመሰረት ዝተሓዝ ትልሚ ሓይሊሰብ ብዝውውር፣ በብርኪ ዕብየት፣ ብቑፃር፣ ብድልድል ወይ ብምደባ ይኸውን፡፡
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ፣ ብርኪ ዕብየት፣ ቑፃርን ድልድልን ሰራሕተኛታት ወይ ኣመልከቲ ብምውድዳር ዝፍፀም ይኸውን፡፡
3. ክፍቲ መደባት ስራሕ ብሰራሕተኛታት ንምትሓዝ ሰራሕተኛታት ወይ ኣመልከቲ ምውድዳር ዘድልየሉ ካብ ኩሎም ብሞያ ብቕዓትን ስነ- ምግባርን ዝሓሸ ሰራሕተኛ ንምምራፅ ይኸውን፡፡

7. መርህ

1. ክፍት የሥራ መደቦችን በሠራተኛ ማስያዝ የሚቻለው የሠው ሃይል እቅድን መሠረት በማድረግ በዝውውር፣ በደረጃ ዕድገት፣ በቅጥር፣ በድልድል ወይም በምደባ ይሆናል፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የደረጃ ዕድገት ቅጥርና ድልድል የሚፈጸመው ሠራተኞችን ወይም አመልካቾችን በማወዳደር ይሆናል፡፡
3. ክፍት የሥራ መደቦችን በሠራተኛ ለማስያዝ ሠራተኞችን ወይም አመልካቾችን ማወዳደር የሚያስፈልገው ከሁሉም የተሻለ የሙያ ብቃትና ስነ-ምግባር ያለው ሠራተኛ ለመምረጥ ይሆናል፡፡

8. ዕብየት ብርኪ

1. ዕብየት ብርኪ ሰራሕተኛታት ዝዋሃብ እቲ ስራሕ ብቕዓት ብዘለዎ ሰራሕተኛ ንኽስራሕ ብምግባር ውፅኢት ስራሕ እቲ በዓል መዚ ንምምሕያሽን እቲ ስራሕተኛ ንምትብባዕን ይኸውን፡፡
2. እዚ በዓል መዚ ሓደ ክፍቲ መደብ ስራሕ በዞም ዝስዕቡ ኩነታት ብዘይውድድር ብዕብየት ብርኪ ንክትሓዝ ክገብር ይኽእል፡፡
   ሀ. ተወዳዳሪ ኣብዚይህልወሉ እዋን እቲ ሰራሕተኛ ነቲ መደብ ስራሕ ዝሓቶ ስነ- ምግባርን ተደላይ ክእለትን ኣማሊኡ እንትርከብን እቲ በዓል መዚ ዝህቦ ፈተና ፅሑፍን ቃልን እንተሓልፍ፣
   ለ. እቲ ሰራሕተኛ ኣብ ውሽጢ እዚ በዓል መዚ ብዘለዎ ዝለዓለ ስነ- ምግባርን ውፅኢት ስራሕን ሞዴልን መርኣያን ሰራሕተኛ ተባሂሉ እንትምረፅን ነቲ መደብ ስራሕ ዝሓቶ ተደላይ ክእለት ኣማሊኡ እንትርከብ

8. የደረጃ ዕድገት

1. የሠራተኞች ደረጃ ዕድገት የሚሰጠው ሥራው ብቃት ባለው ሠራተኛ እንዲከናወን በማድረግ የባለሥልጣኑ የሥራ ውጤት ለማሻሻልና ሠራተኛን ለማበረታታት ይሆናል፡፡
2. ባለሥልጣኑ በሚከተሉት ሁኔታዎች አንድን ክፍት የሥራ መደብ ያለውድድር በደረጃ ዕድገት እንዲያዝ ሊያደርግ ይችላል፡፡
   ሀ. ተወዳዳሪ በሌለ ጊዜ ሠራተኛው ለሥራ መደቡ የሚጠይቀውን ሥነ- ምግባርና ተፈላጊ ችሎታ አሟልቶ ሲገኝና በባለሥልጣኑ የሚሠጠውን የጽሑፉና የቃል ፈተና ሲያልፍ፣
   ለ. ሠራተኛው በባለሥልጣኑ ውስጥ ባለው ከፍተኛ የሥነ- ምግባርና የሥራ ውጤት የሠራተኛ ሞዴልና አርኣያ ተብሎ ሲመረጥና ለሥራ መደቡ የሚጠየቀውን ተፈላጊ ችሎታ አሟልቶ ሲገኝ ወይም

www.abyssinialaw.com

ወይ ንምምላእ ዝተረፎ እዋን ግልጋሎት ካብ ሓደ ዓመት ዘይበለፀ ኮይኑ እንትርከብ፣

ሐ. እቲ ሰራሕተኛ ብተሓሳቢ ኣብቲ መደብ ስራሕ ንሓደ ዓመት ወይ ካብኡ ንላዕሊ ፅቡቅ ስነ-ምግባርን ዘዕግብ ውፅኢትን እናመዝገበ ዘገልገለን እቲ ቦታ ዝሓቶ ተደላይ ክእለት ኣማሊኡ እንተተረኺቡ ወይ ንምምላእ ዝተረፎ እዋን ካብ ሓደ ዓመት ግልጋሎት ዘይበለፀ፣ ወይ

መ. ዝለዓለ ብቕዓት ስነ-ምግባር ኣብ ዝሓትት ቦታ ብስነ-ምግባር ዝሓሸ ሰራሕተኛ ምምዳብ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ፡፡

3. ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ፡-

ሀ. ብኸቢድ ጥፍኣት ድስፕሊን ተኸሲሱ ዝተቐፅዐ እንተኾይኑ እቲ መቕፃዕቲ ካብ ዝተወሰነ እዋን ጀሚሩ ሓሙሽተ ዓመት ክሳብ ዝሓልፍ፣ ወይ

ለ.ብጥፍኣት ድስፕሊን ዝተኸሰሰ እንተኾይኑ ነቲ ክሲ ውሳነ ክሳብ ዝዋሃቦ፣ ንዕበየት ብርኪ ክወዳደር ኣይፍቀደሉን፡፡

4. እዚ በዓልመዚ መምርሒ ኣፈፃፅማ ብርኪ ዕብየት ክውፅእ ይኽእል

9. ውሽጣዊ ዝውወር

1. ውሽጣዊ ዝውውር በዞም ዝስዕቡ ምኽንያታት ክፍፀም ይኽእል፡፡

ሀ. ኣብዝፍጠር ክፍቲ መደብ ስራሕ ሰራሕተኛ ክሳብ ዝቑፀር እቲ ስራሕ ንከይብደል ብጊዚያዊ ሰራሕተኛ መዲብካ ንምስራሕ፣

ለ. ብሕማም ወይ ብትምህርቲ ወይ ብስልጠና ወይ ተቖባልነት ብዘለዎ ካሊእ ምኽንያት ካብ ስራሕ ንዝተፈለየ ሰራሕተኛ ብጊዚያዊ ንምትካእ፣

ሊያሟላ የቀረው የአገልግሎት ጊዜ ከአንድ ዓመት ያልበለጠ ሆኖ ሲገኝ፣

ሐ. ሠራተኛው በሥራ መደቡ ላይ ለአንድ አመት ወይም ከዚያ በላይ መልካም ሥነ ምግባርና አጥጋቢ ውጤት እያስመዘገበ በታሳቢ ያገለገለና ለቦታው የተጠየቀውን ተፈላጊ ችሎታ አሟልቶ የተገኘ ወይም ሊያሟላ የቀረው ጊዜ ከአንድ አመት አገልግሎት ያልበለጠ፣ ወይም

መ. ከፍተኛ የሥነ-ምግባር ብቁነት የሚጠይቅ ቦታ በሥነ- ምግባር የተሻለውን ሠራተኛ መመደብ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ፡፡

3. ማንኛውም ሠራተኛ፡-

ሀ. በከባድ የድስፕሊን ጥፋት ተከሶ የተቀጣ ከሆነ ቅጣቱ ከተወሰነበት ጊዜ ጀምሮ አምስት ዓመት እስኪያልፍ፣ ወይም

ለ. በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰ ከሆነ ክሱ ውሣኔ እስኪሠጠው ድረስ፣ ለደረጃ ዕድገት እንዲወዳደር አይፈቀድለትም

4. ባለሥልጣኑ የደረጃ ዕድገት አፈፃፀም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

9. የውስጥ ዝውውር

1. በሚከተሉት ምክንያቶች የውስጥ ዝውውር ሊፈጸም ይችላል፡፡

ሀ. በተፈጠረ ክፍት የሥራ መደብ ላይ ሠራተኛ እስኪቀጠር ድረስ ሥራው እንዳይበደል ሠራተኛን በጊዜያዊነት መድቦ ለማሠራት፣

ለ. በሕመም ወይም በትምህርት ወይ በሥልጠና ወይም ተቀባይነት ባለው ሌላ ምክንያት ከሥራው የተለየን ሠራተኛ በጊዜያውነት ለመተካት፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. ፀገም ጥዕና ንዘጋጠሞ ሰራሕተኛ ናብ ዝሓሸ መደብ ስራሕ ወይ ስራሕ ቦታ ንምዝዋር፣

መ. መደብ ስርሑ ዝተሰረዘ ሰራሕተኛ ኣዛዊርካ ንምምዳብ፣

ረ. መሃያ ዝኽፈሎ ወይ ዘይኽፈሎ ፍሉይ ፍቓድ ወይ ፍቓድ ሕማም ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ስራሕ ተፈልዩ ድሕሪ ሰለስተ ወርሒ ናብ ስርሑ ዝምለስ ሰራሕተኛ ኣብ ዝነበሮ መደብ ስራሕ ምምዳብ ዘይተኽኣለ እንተኾይኑ ናብ ካሊእ መደብ ስራሕ ወይ ቦታ ንምዝዋር፣

ሰ. እቲ ሰራሕተኛ ዝበለፀ ውፅኢታዊ ክኾነሉ ኣብ ዝኽእል ቦታ መዲብካ ንምስራሕ፣

ሸ. ስነ-ምግባር ሰራሕተኛ ዘጠራጥር ወይ ኣብ ኣወሃህባ ግልጋሎቱ ጉድለት ዘለዎ ኮይኑ ኣብዝርከበሉ እዋን ነቲ ሰራሕተኛ ካብቲ ቦታ ንምልዓል፣

ቀ. እቲ ሰራሕተኛ እንትሓተትን ሕቱኡ ድማ ተቐባልነት እንትረክብ፣

በ. እቲ ሰራሕተኛ ንምዝውዋር ኣድላይ ዝኾነሉ ዝኾነ ይኹን ምኽንያት እንተጋጥም ፣

ተ. ኣብ ልዕሊ እቲ ሰራሕተኛ ዝተጀመረ ክሲ ጥፍኣት ድስፕሊን ክሳብ ዝፃረን መወዳእታ ውሰነ ክሳብ ዝዋሃቦ ነቲ ሰራሕተኛ ካብቲ ቦታ ንምልዓል፡፡

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ሰራሕተኛታት እዚ ባዓል መዚ መደብ ስራሕን ስራሕ ቦታን ብምቅይያር እናዛወረ ዝሰርሓሉ ስርዓት ዝውውር ምትግባር ይኽእል፡፡

ሐ. የጤና ችግር ያጋጠመውን ሠራተኛ ወደ ተሻለ የሥራ መደብ ወይም የሥራ ቦታ ለማዛወር፣

መ. የሥራ መደቡ የተሠረዘበትን ሠራተኛ አዛውሮ ለመመደብ፣

ረ. ደመወዝ የሚከፈልበት ወይም የማይከፈልበት ልዩ ፍቃድ ወይም የህመም ፍቃድ ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከሥራ ተለይቶ ከሦስት ወር በኋላ ወደ ሥራው የሚመለስን ሰራሕተኛ በነበረው የሥራ መደብ ላይ መመደብ ያልተቻለ እንደሆነ ወደ ሌላ የሥራ መደብ ወይም ቦታ ለማዘወር፣

ሰ. ሠራተኛው የበለጠ ውጤታማ ሊሆን የሚችልበት ቦታ መድቦ ለማሠራት፣

ሸ. የሠራተኛው ስነ- ምግባር አጠራጣሪ ወይም በአገልግሎት አሰጣጡ ጉድለት ያለበት ሆኖ በተገኘ ጊዜ ሠራተኛውን ከቦታው ለማንሳት፣

ቀ. ሠራተኛው ሲጠይቅና ጥያቄው ተቀባይነት ሲያገኝ፣

በ. የሠራተኛ መዘዋወርን አስፈላጊ የሚያደርግ ማንኛውም ሌላ ምክንያት ሲያጋጥም፣

ተ. በሠራተኛው ላይ የተጀመረ የድስፕሊን ጥፋት ክስ እስኪጣራ የመጨረሻ ውሣኔ እስኪያገኝ ድረስ ሠራተኛውን ከቦታው ለማንሳት፡፡

2. በዚህአንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም የባለሥልጣኑ ሠራተኞችን የሥራ መደብና የሥራ ቦታ በማፈራረቅ እያዛወረ የሚያሠራበት የዝውውር ሥርዓት ተግባራዊ ማድረግ ይችላል፡፡

3. እዚ በዓልመዚ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ወይ (2) መሰረት ብምግባር ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ መሃያኡ እንተይጎደለ ተመሳሳሊ ወይ ካብዝነበረሉ ብርኪ ስራሕ ዝተሓተ ብርኪ ናብ ዘለዎ መደብ ስራሕ ብምዝዋር ንዝተወሰነ ወይ ንዘይተወሰነ እዋን ከስርሖ ይኽእል፡፡

10. ድልደላ

1. እዚ በዓል መዚ ሓዱሽ ኣወዳድባ ኣፅኒዑ ተግባራዊ ኣብዝገብረሉ እዋን ሰራሕተኛታት ብምውድዳር ደልዲሉ ከስርሖ ይኽእል፡፡
2. ኣብቲ ድልደላ ክሕቆፉ ዘይካኣሉን ምደባ ዘይረኸቡን ሰራሕተኛታት በዓል መዚ መሰሎም ተሓልዩ ግልጋሎት ስርሖም ይቋረፅ
3. እዚ በዓል መዚ እንተዘይፈቒዱ ካብ ካሊእ ቤት ዕዮ ብድልደላ ዝመፀ ሰራሕተኛ ክቕበል ኣይግደድን፡፡
4. እዚ ባዓልመዚ መምርሒ ኣፈፃፅማ ድልደላ ምውፃእ ይኽእል፡፡

11. ብዛዕባ ኣፈፃፅማ ቁፃር

1. እዚ በዓል መዚ ካብዞም ዝስዕቡ ብሓዲኡ ሜላ ቁፃር ሰራሕተኛ ክፍፅም ይኽእል፡፡
   ሀ. ምልክታ ብምውፃእ ኣመልከቲ ዓዲሙ ብምውድዳር፣
   ለ. ምስ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ርክብ ብምግባር ወይ ብኻሊእ ዝሓሸ ኣማራፂ ምሩቓት ዓዲሙ ብምውድዳር፣
   ሐ. ካብ ባዕሉ ማዕኸን መረዳእታ ዝረኸበ ዝርዝር መመልከቲ ዝሐሸ ስነ-ምግባር፣ ልምድን ብርኪ ትምህርትን ዘለዎ ፀዊዑ ብምውድዳር፣

3. ባለሥልጣኑ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ወይም (2) መሰረት በማድረግ ማንኛውም ሠራተኛ ደመወዙ ሳይቀነስ ተመሳሳይ ወይም ከነበረበት ደረጃ ዝቅያለ ደረጃ ወዳለው የሥራ መደብ በማዛወር ለተወሰነ ወይም ላልተወሰነ ጊዜ ማሠራት ይችላል፡፡

10. ድልድል

1. ባለሥልጣኑ አዲስ አደረጃጀት አጥንቶ ተግባራዊ በሚያደርግበት ጊዜ ሠራተኞችን በማወዳደር ደልድሎ ሊያሠራ ይችላል፡፡
2. በድልድሉ ሊታቀፉ ያልቻሉና ምደባ ያለገኙ የባለስልጣኑ ሰራተኞች መብታቸውን ተጠብቆ የስራ አገልግሎታቸው ይቋረጣል።
3. ባለሥልጣኑ ካልፈቀደ በስተቀር ከሌላ መሥሪያ ቤት በድልድል የሚመጣ ሠራተኛን እንዲቀበል አይገደድም፡፡
4. ባለሥልጣኑ የድልድል አፈፃፀም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

11. ስለቅጥር አፈጻጸም

1. ባለሥልጣኑ ከሚከተሉት በአንዱ ዘዴ የሠራተኛን ቅጥር መፈጸም ይችላል፡፡
   ሀ. ማስተወቂያ አውጥቶ አመልካቾችን በመጋበዝና በማወዳደር፣
   ለ. ከከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ጋር ግንኙነት በማድረግ ወይም በሌላ የተሻለ አማራጭ ምሩቃንን ጋብዞ በማወዳደር፣
   ሐ. ከራሱ የመረጃ ቋት ከሚያገኘው የአመልካቾች ዝርዝር የተሻለ ሥነ-ምግባር፣ ልምድና የትምህርት ደረጃ ያላቸውን ጠርቶ በማወዳደር፣

www.abyssinialaw.com

መ. ክፍቲ መደባት ስራሕ ብምልክታ ኣብ መርበብ ሓበሬታ ብምፍላጥ ኣብ ድሕረ - ገፅ እቲ በዓልመዚ ዝላኣኹ ኣመልከቲን መረዳእታን ተደሪኹ ኣመልከቲ ፀዊዑ ብምውድዳር፣

ረ. ብመሰረት 3ይ ኣካል ንብዓል መዚ ዝህቦ ተኣማንነት ዘለዎ መረዳእታ ብቕዓት ኣመልከቲ ሰብ ሞያ ፀዊዑ ብምርግጋፅ፣

ሰ. ካልኦት ምችዋት ዝኾኑ ሜላታት ብምጥቃም፡፡

2. እዚ በዓል መዚ መምርሒ ኣፈፃፅማ ቑፃር ከውፅእ ይኽእል፡፡

12. ኣብዚ ባዓል መዚ ንሙቑፃር ዘየኽእሉ ኩነታት

1. እዞም ዝስዕቡ ኣብዚ በዓል መዚ ክቑፀሩ ኣይኽእሉን

ሀ. ብገበን ተኸሲሱ ዝተፈረደሉ፣

ለ. እዚ በዓል መዚ ሓዊሱ ካብ ዝኾነ ይኹን መንግስታዊ ወይ መንግስታዊ ዘይኮነ ቤት ዕዮ ወይ ትካል ብምኽንያት ጉድለት ድስፕሊን ካብ ስራሕ ዝተሰናበተ፣

ሐ.ኣብ ዝነብረሉ ኸባቢ ፀገም ስነ -ምግባር ዘለዎ ምዃኑ ዝተረጋገፀሉ፣

መ. ውልቀ ንብረቱ ንምምዝጋብ ፍቓደኛ ዘይኮነ፣

ረ. ቅድም ኢሉ ይሰርሐሉ ካብ ዝነበረ ቤት ዕዮ ደብዳቤ ስንብት ስራሕ ከቕርብ ዘይካኣል፣

ሰ. ዕድመኡ ትሕቲ 18 ዓመት ዝኾነ፣

ሸ. ካብ ገበን ነፃ ምዃኑ መረዳእታ መረጋገፂ ዘየቕረበ፣

መ. ክፍት ሥራ መደብ ማስተወቂያዎችን በመረጃ መርበብ በመልቀቅ በባለሥልጣኑ ድረ-ገጽ በኩል በሚላኩ ማመልከቻዎችና መረጃዎች መሠረት አመልካቾችን ጠርቶ በማወዳደር፣

ረ. ስለአመልካቾች በሦስተኛ ወገን ለባለሥልጣኑ የሚሰጡትን ታማኝነት ያላቸውን ምስክርነት መሠረት በማድረግ ባለሞያዎችን ጠርቶ ብቃታቸውን በማረጋገጥ፣

ሰ. ሌሎች አመቺ የሆኑ ዘዴዎችን በመጠቀም፡፡

2. ባለሥልጣኑ የቅጥር አፈጻጸም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

12. በባለሥለጣኑ ለመቀጠር የማያስችሉ ሁኔታዎች

1. የሚከተሉትን በባለሥልጣኑ ሊቀጠሩ አይችሉም፣

ሀ. በወንጀል ተከሶ የተፈረደበት፣

ለ.ባለሥልጣኑን ጨምሮ ከማንኛውም መንግሥታዊ ወይም መንግሥታዊ ያልሆነ መሥሪያቤት ወይም ድርጅት በድስፕሊን ጉድለት ምክንያት ከሥራ የተሰናበተ፣

ሐ. በሚኖረበት አካባቢ የሥነ-ምግባር ችግር ያለበት መሆኑ የተረጋገጠበት፣

መ. የግል ንብረቱ ለማስመዝገብ ፍቃደኛ ያልሆነ ፣

ረ. ቀደም ሲል ይሠራበት ከነበረው መሥሪያ ቤት የስራ ስንብት ደብዳቤ ማቅረብ ያልቻለ፣

ሰ. ዕድሜው ከ18 ዓመት በታች የሆነ፣

ሸ. ከወንጀል ነፃ መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ያላቀረበ፡፡

www.abyssinialaw.com

2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) እንተሃለወ 'ውን ዕድመኦም ልዕሊ 14 ዓመት ኮይኖም 18 ዓመት ዘይመልኦም መናእሰይ ኣብ ውሽጢ እዚ ባዓል መዚ ሰራሕተኛታት ኮይኖም ዝቑፀሩሉን ብዛዕባ ኩነታት ስረሖምን ዝውስን መምርሒ በዚ ባዓል መዚ ክወፅእ ይኽእል፡፡

13. ብዛዕባ ምርግጋፅ ብቕዓት ኣብ እዋን ፈተነ

1. ዝኾነ ይኹን ኣብ እዋን ፈተነ ስልጠና ዘድልዮ ሰራሕተኛ ንፈተነ ዝቑፀር ንሓደ ዓመት ዝኣክል ይኸውን፡፡

2. ዝኾነ ይኹን ኣብ ፈተነ ዝርከብ ሰራሕተኛ ብቕዓቱ ዝረጋገፅ ኣብ እዋን ፈተነ ዝረኸቦ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስራሕን ኣብዚ እዋን ብዝዋሃቦ ስልጠና ዝረኸቦ ውፅኢት ፈተና ተደሚሩ ዝርከብ ማእኸላይ ውፅኢት ይኸውን፡፡
3. ብቐጥታ ኣብ ተግባራዊ ስራሕ ዝምደቡን ነቲ ስራሕ ደገፍ ዝህቡን ሰብሞያታት ኣብ ውሽጢ እዋን ፈተነ ስልጠና ይዋሃቦም፡፡

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (3) ብምድራኽ እቲ ሰራሕተኛ ዝወስዶ ስልጠና ድሕሪ ምውዳእ ኣብ ውሽጢ እቲ ዝተረፎ እዋን ፈተነ ልምምድ ይገብር፡፡
5. እዚ በዓል መዚ እዋን ፈተነ ዝወደአ ሰራሕተኛ ቐዋሚ ቕድሚ ምግባሩ ኣብ ውሽጢ እዋን ፈተነ ዝነበሮ ስነ-ምግባር፣ ተበግሶ ስራሕን ኣፈፃፅማ ስራሕን ውፅኢት ገምጋም ክርእ ኣለዎ፡፡

2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ቢኖርም ዕድሜያቸው ከ14 ዓመት ባላይ ሆኖው 18 ዓመት ያልሞላቸው ወጣቶች በባለሥልጣኑ ውስጥ በሠራተኛነት ስለሚቀጠሩበትና ስለ ስራ ሁኔታቸው የሚወስን መመሪያ በባለሥልጣኑ ሊያወጣ ይችላል፡፡

13. በሙከራ ጊዜ ብቃትን ስለማረጋገጥ

1. ማንኛውም በሙከራ ጊዜ ሥልጠና የሚያስፈልገው ሠራተኛ ለሙከራ የሚቀጠረው ለአንድ ዓመትያህል ይሆናል፡፡
2. በሙከራ ላይ ያለ ማንኛውም ሠራተኛ ብቃቱ የሚረጋገጠው በሙከራ ጊዜ በሚያገኘው የሥራ አፈጻጸም ውጤትና በዚህ ጊዜ ውስጥ በሚሠጥ ስልጠና በሚያገኘው የፈተና ውጤት ድምር የሚያገኘው አማካኝ ውጤት ይሆናል፡፡
3. በቀጥታ ተግባራዊ በሆነ ሥራ ላይ ለሚመደቡና ለሥራው ድጋፍ ለሚሠጡ ባለሙያዎች በሙከራ ጊዜው ውስጥ አስፈላጊው ሥልጠና ይሰጣቸዋል፡፡
4. ሠራተኛው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (3) መሠረት የሚወስደውን ሥልጠና ካጠናቀቀ በኋላ በቀረው የሙከራ ጊዜ ውስጥ የተግባር ልምምድ ያደርጋል፡፡
5. ባለሥልጣኑ የሙከራ ጊዜውን ያጠናቀቀ ሠራተኛን ቋሚ ከመደረጉ በፊት ሠራተኛው በሙከራ ጊዜው ውስጥ ስለነበረው ስነ-ምግባር፣ የሥራ ተነሳሽነትና የሥራ አፈጻጸም የግምገማ ውጤት ማየት አለበት፡፡

www.abyssinialaw.com

14. ብዛዕባ ቐዋሚ ሰራሕተኛ ምዃን

1. ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ ናይዚ ባዓልመዚ ቐዋሚ ሰራሕተኛ ዝኾን ኣብ እዋን ፈተነ ካብ ዝተውሃቦ ስልጠና ዝረኸቦ ውፅኢት ፈተናን ኣብ እዋን ተግባራዊ ልምምድ ዝተመልአሉ ምዘና ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስራሕ እቲ ማእኸላይ ውፅኢት ዘዕግብ ወይ ልዕሊ ዘዕግብ ኮይኑ እንትርከብ ይኸውን፡፡
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) እንተሃለወ 'ውን ኣብ እዋን ፈተነ ስልጠና ዘድልዮም ሰራሕተኛታት ቐዋሚ ሰራሕተኛ ዝኾኑ ውፅኢት ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ዘዕግብ ወይ ልዕሊ ዘዕግብ እንትኾን እዩ፡፡
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ን (2)ን ዝተደንገገ እንተሃለወ 'ውን ብመሰረት ኣብ ዓንቀፅ 13 (5) ዝተደንገገ እቲ ዝቐርብ ፀብፃብ እቲ ሰራሕተኛ ከቢድ ፀገም ስነ - ምግባር ዘለዎ ምዃኑ ዘርኢ እንተኾይኑ ቐዋሚ ሰራሕተኛ ኮይኑ ክቐፀር ኣይኽእልን

ክፍሊ ኣርባዕተ
ስልጠና ሰራሕተኛታት

15. ዕላማ ስልጠና

1. እቲ ሰራሕተኛ ክስልጥን ዝግበረሉ ብቕዓቱን ክእለት ስርሑን ብምዕባይ ዝሓሸ ውፅኢት ስራሕ ከመዝግብ ንምግባር ይኸውን፡፡
2. ንዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ ዝዋሃብ ስልጠና እቲ ሰራሕተኛ ምስ ዝሰርሖ ስራሕ ብቀጥታ ርክብ ዘለዎ ክኾን ኣለዎ፡፡

16. ሓላፍነት ምስልጣን ሰራሕተኛ

እዚ ባዓል መዚ ንስልጠና ዝኸውን በጀት ክፍቀድ ብምግባርን ትልሚ ብምሓዝን ሰራሕተኛታት

14. ቋሚ ሠራተኛ ስለመሆን

1. ማንኛውም ሠራተኛ የባለሥልጣኑ ቋሚ ሠራተኛ የሚሆነው በሙከራ ጊዜ በተሠጠው ሥልጠና ያገኘው የፈተና ውጤትና በተግባር ልምምድ ወቅት የተሞላለት የሥራ አፈጻጸም ምዘና ውጤት አማካይ ውጤት አጥጋቢ ወይም ከአጥጋቢ በላይ ሆኖ ሲገኝ ይሆናል፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ቢኖርም በሙከራ ጊዜ ሥልጠና የሚያስፈልጋቸው ሠራተኞች ቋሚ ሠራተኞች የሚሆኑት የሥራ አፈጻጸም ምዘና ውጤታቸው አጥጋቢ ወይም ከአጥጋቢ በላይ ሲሆን ነው፡፡
3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) እና (2) የተደነገገ ቢኖርም በአንቀጽ 13 (5) በተደነገገው መሠረት የሚቀርበው ሪፖርት ሠራተኛው ከባድ የሥነ- ምግባር ችግር ያለበት መሆኑን የሚያሳይ ከሆነ ቋሚ ሠራተኛ ሆኖ ሊቀጠር አይችልም፡፡

ክፍል አራት
የሠራተኞች ሥልጠና

15. የሥልጠናው ዓለማ

1. ሠራተኛው እንዲሠለጥን የሚደረገው ብቃቱንና የሥራ ችሎታውን በማሣደግ የተሻለ የሥራ ውጤት እንዲያስመዘግብ ለማድረግ ይሆናል፡፡
2. ለማንኛውም ሠራተኛ የሚሠጠው ሥልጠና ሠራተኛው ከሚሠራው ሥራ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ያለው መሆን አለበት፡፡

16. ሠራተኛን የማሠልጠን ሃላፊነት

ባለሥልጣኑ ለሥልጠና የሚውል በጀት በማስፈቀድና ዕቅድ በመያዝ ሠራተኞቹ አስፈላጊውን ሥልጠና

www.abyssinialaw.com

ዘድሊ ስልጠና ንኸረኽቡ ሓላፍነት ኣለዎ፡፡

17. ብዛዕባ ውፅኢትን ኣፈፃፅማ ስልጠናን

1. እዚ በዓል መዚ ምስ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ርክብ ብምግባር ወይ ምስ ዝምልከቶ ማእኸል መሰልጠኒ ብምዃን ቀዋምን ተኸታታላይነት ዘለዎ ፕሮግራም ስልጠና ቀሪፁ ተግባራዊ ይገብር፡፡
2. ዝኾነ ይኹን እዋኑ ካብ ክልተ ሰሙን ዘይንእስ ዝዋሃብ ስልጠና ፈተና ዝህልዎ ኮይኑ፣ እቲ ዝናኣሰ ውፅኢት መሕለፊ ፈተና ብዋና ዳይሬክተር ተወሲኑ እቲ ሰራሕተኛን እቲ ስልጠና ዝህብ ትካልን ክፈልጥዎ ይግበር፡፡
3. ስልጠና ዝወሰደ ሰራሕተኛ ኣብ እዋን ስልጠና ዝረኸቦ ውፅኢትን ዝሰልጠነሉ ሞያን ተመዝጊቡ ምስ ማህደሩ ክትሓሓዝ ይግበር፡፡
4. እዚ በዓል መዚ ብዛዕባ ኣፈፃፅማ ስልጠና ሰራሕተኛታት መምርሒ ምውፃእ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሓሙሽተ

ጥቕማ ጥቕሚ መበራትዒ ኣፈፃፅማ ስራሕ

18. ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ

1. እዚ ባዓል መዚ ዝዝርግሖ ስርዓት ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ግልፅን ኣብ ጭቡጥ መረዳእታን ዝተደረኸ ውፅኢት ምዘና ንምክያድ ዘኽእል ክኸውን ኣለዎ፡፡
2. ድንጋገ እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ሕሉው ኮይኑ፣ ስርዓት ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ እዚ በዓል መዚ፡-
   ሀ. ኣጠቓቕማ ሃፍትን እዋንን ምስ ዓቐን ውፅኢቱን ፅሬቱን ንምንፅፃርን ትኽክለኛ ውፅኢት ንምምዛን ዘኽእል፣

እንዲያገኙ የማድረግ ሃላፊነት አለበት፡፡

17. ስለሥልጠና አፈጻጸምና ውጤት

1. ባለሥልጣኑ ከከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ጋር ግንኙነት በማድረግ ወይም ከሚመለከተው ማሠልጠኛ ማእከል በመሆን ቋሚና ተከታታይነት ያለው የሥልጠና ፕሮግራም ቀርፆ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡
2. ማንኛውም ከሁለት ሣምንት ላላነሰ ጊዜ የሚሠጥ ስልጠና ፈተና የሚኖረው ሲሆን፣ ዝቅተኛው የማለፍያ ውጤት በዋና ዳይሬክተሩ ተወስኖ ሠራተኛውና ሥልጠናውን የሚሠጠው ተቋም እንዲያውቁት ይደረጋል፡፡
3. ሥልጠና የወሰደ ሠራተኛ በሥልጠና ወቅት ያገኘው ውጤትና የሠለጠነበት ሞያ ተመዝግቦ ከማህደሩ ጋር እንዲያያዝ ይደረጋል፡፡
4. ባለሥልጣኑ ስለሠራተኞች ሥልጠና የአፈጻጸም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

ክፍል አምስት

የሥራ አፈጻጸም፣ ማበረታቻ ጥቅማጥቅም

18. የሥራ አፈጻጸም ምዘና

1. ባለሥልጣኑ የሚዘረጋው የሥራ አፈጻጸም ምዘና ሥርዓት ግልጽና በተጨባጭ መረጃ ላይ የተመሠረተ የውጤት ምዘና ለማከናወን የሚያስችል መሆን አለበት፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የባለሥልጣኑ የሥራ አፈጻጸም ምዘና ሥርዓት፡-
   ሀ. የሀብትና ጊዜ አጠቃቀም ከውጤቱ መጠንና ጥራት ጋር ለማነፃፀርና ትክክለኛውን ውጤት ለመመዘን የሚያስችል፣

www.abyssinialaw.com

ለ. ጉጅላዊ ኣሰራርሓን ሓባራዊ ተበግሶን ዘጎልብት፣

ሐ. ምቕልጣፍ ቅብብልን ኣዋህባ ግልጋሎት ስራሕን፣

መ. ኣብ መንጎ ሰራሕተኛታት ወይ ኣብ ሞንጎ ጉጅለታት፣ ጥዕና ዘለዎ መንፈስ ውድድር ዝፈጥርን፣ ትካላዊ ውፅኢት ንምርግጋፅ ዘተባብዕን፣

ረ. ውልቃውን ሓበራውን ተጠቃማይነት ሰራሕተኛታት ዘረጋግፅ፣ ክምኡ'ውን፣

ሰ. ኣብ መንጎ ኣፈፃፅማ ተኸታተልትን ተመጋገብትን ዘለዎም ስራሕቲ እቲ ሓደ ኣብ ውፅኢት እቲ ካሊእ ዘሕድሮ ፅዕንቶ ንምግምጋም ዘኽእል፣ ክኾን ኣለዎ፡፡

3. ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ብውልቀ ወይ ብጉጅለ ክግበር ይኽእል፡፡
4. ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ እቲ ሰራሕተኛ ብወናኒ ከይዲ ስራሕ ይኸውን፡፡
5. ወናኒ ከይዲ ስራሕ ብዛዕባ ኣፈፃፅማ ስራሕ ሰራሕተኛታት በብእዋኑ ክትትል እንዳገበረ መረዳእታታት ብዝግባእ ክሕዝ ኣለዎ፡፡
6. ዝኾነ ይኹን ወናኒ ከይዲ ስራሕ ኣፈፃፅማ ስራሕ ስራሕተኛ ዝምዝኖ ምስቲ ሰራሕተኛ ወይ ምስቲ ጉጅለ ስራሕ ዝተፈራረሞ ትልሚ ውፅኢት ተኮርን ብብእዋኑ ብዛዕባ ኣፈፃፅማ ስርሑ ምስ ዝሕዞ መረዳእታን ብምግንዛብ ይኸውን፡፡
7. ኣፈፃፅማ ስራሕ እቲ ሰራሕተኛ ብእዋኑን ጭቡጥ መረዳእታ መሰረት ብምግባርን ተመሊኡ እንተዘይቀሪቡ ወናኒ እቲ ከይዲ ስራሕ ተሓታቲ ይኸውን፡፡
8. እዚ በዓል መዚ መምርሒ ምዘና ኣፈፃፅማ ስራሕ ከውፅእ ይኽእል፡፡

ለ. የቡድን አሠራርንና የጋራ ተነሳሽነትን የሚያጎለብት፣

ሐ. የሥራ ቅብብሎሽንና የአገልግሎት አሠጣጥን የሚያፋጥን፣

መ. በሠራተኞች ወይም በቡዱኖች መካከል ጤናማ የውድድር መንፈስን የሚፈጥርና ተቋማዊ ውጤት ለማረጋገጥ የሚያበረታታ፣

ረ. የሠራተኛውን የግልና የጋራ ተጠቃሚነት የሚያረጋግጥ፣ እንዲሁም፣

ሰ. በአፈጻጸም ተከታታይነትና ተመጋጋቢነት ባላቸው ሥራዎች መካከል አንዱ በሌላኛውውጤት ላይ የሚያሳድረው ተፅዕኖለመገምገም የሚያስችል፣ መሆን አለበት፡፡

3. የሥራ አፈጻጸም ምዘና በግል ወይም በቡድን ሊደረግ ይችላል፡፡
4. የሠራተኛው የሥራ አፈጻጸም የሚመዘነው በሥራ ሂደቱ ባለቤት ይሆናል፡፡
5. የሥራ ሂደቱ ባለቤት ስለሰራተኛው የሥራ አፈጻጸም በየጊዜው ክትትል እያደረገ መረጃዎችን በሚገባ መያዝ አለበት፡፡
6. ማንኛውም የሥራ ሂደት ባለቤት የሠራተኛውን የሥራ አፈጻጸም የሚመዘነው ከሠራተኛው ወይም ከሥራ ቡዱኑ ጋር የተፈራረመውን የውጤት ተኮር ዕቅድና ስለሥራው አፈጻጸም በየጊዜው ከሚያዘው መረጃ ጋር በማገናዘብ ይሆናል፡፡
7. የሠራተኛው የሥራ አፈጻጸም በጊዜውና ተጨባጭ መረጃን መሠረት በማድረግ ተሞልቶ ካልቀረበ የሥራ ሂደቱ ባለቤት ተጠያቂ ይሆናል፡፡
8. ባለሥልጣኑ የሥራ አፈጻጸም ምዘና መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

19. መተባብዒ

1. እዚ በዓል መዚ ዓመታዊ ኣፈፃፅማ ስርሑ ዝላዓለ እንተኾይኑ፣ ብመሰረት ፍቓድ ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ እዚ ክልል ንሰራሕተኛ ኣብ መወዳእታ ዓመት መተባበዒ ክፍሊት ይፍፅም፡፡
2. ነቲ ሰራሕተኛ ዝኽፈል መተባብዒ ክፍሊት መሃያ እቲ ሰራሕተኛን ኣብቲ ዓመት በጀት ዝተመዝገበ ውፅኢት ስነ-ምግባርን ኣፈፃፅማ ስራሕን መሰረት ዝገበረ ይኸውን፡፡
3. ክፍሊት መተባብዒ ማእኸላይ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስረሖም እቲ ዓመት ትሕቲ ዘዕግብ ንዝኾኑ ሰራሕተኛታት ኣይምልከትን፡፡
4. እዚ በዓል መዚ መምርሒ ኣፈፃፅማ ክፍሊት መበራተዒ ብዝምልከት ክውፅእ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሽዱሽተ

ዝተፈላለዩ ፍቓዳትን ሰዓት ስራሕን

20. ስሩዕ ሰዓት ስራሕ

1. ስሩዕ ሰዓት ስራሕ ሰራሕተኛታት ኣብ ሰሙን ካብ 43 ሰዓት ኣይበልፅን፡፡
2. መውፅእን መእተውን ሰዓት ስራሕ እዚ በዓል መዚ ኣብ ክልል ትግራይ ብዘሎ መእተውን መውፅእን ስዓትስራሕ ይኸውን ፣

21. ፍቓድ ዓመት ዕረፍቲ

1. ሰራሕተኛታት እዚ ብዓል መዚ በቢ በጀት ዓመቱ መሰል ዓመታዊ ዕረፍቲ ኣለዎም፣ ዝርዝሩ ኣብ ቁፅሪ ኣዋጅ 189/2003 ዓንቀፅ 37 ዝተሓገገ ተፈፃሚ ይኸውን ፣
2. ኩነታት ስራሕ ዘገድድ ብምኳኑ እቲ ሰራሕ ተኛ ዘይተጠቐመሉ ፍቓድ ዓመት ዕረፍቲ ብገንዘብ ንክልወጠሉ ምሕታት ይኽእል፡፡

19. ማበረታቻ

1. ባለሥልጣኑ ዓመታዊ የሥራ አፈጻጸሙ ከፍተኛ ከሆነ፤ የክልሉ ሥራ አስፈጻሚ ምክር ቤት በሚፈቅደው መሠረት ለሰራተኛው በዓመቱ መጨረሻ የማበረታቻ ክፍያ ይፈጽማል፡፡
2. ለሠራተኛው የሚከፈለው የማበረታቻ ክፍያ የሠራተኛውን ደመወዝና በበጀት ዓመቱ ያስመዘገበውን የሥነ ምግባርና የሥራ አፈጻጸም ውጤት መሠረት ያደረገ ይሆናል፡፡
3. የማበረታቻ ክፍያ የአመቱ አማካይ የሥራ አፈጻጸም ውጤታቸው ከአጥጋቢ በታች የሆኑ ሠራተኞችን አይመለከትም፡፡
4. ባለሥልጣኑ የማበረታቻ ክፍያ አፈጻጸምን በሚመለከት መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

ክፍል ሰድስት

የሥራ ሰዓትና ልዩ ልዩ ፍቃዶች

20. መደበኛ የሥራ ሰዓት

1. የሠራተኛው መደበኛ የሥራ ሰዓት በሣምንት ከ43 ሰዓት አይበልጥም፡፡
2. የባለሥልጣኑ የሥራ መግቢያና መውጫ ሰዓት በትግራይ ክልል ያለው የመግቢያና መውጫ የስራ ስኣት ይሆናል።

21. የዓመት እረፍት ፈቃድ

1. የባለ ስልጣኑ ሰራተኞች በየ በጀት አመቱ የአመት እረፍት መብት አላቸው፣ ዝርዝሩ በአዋጅ ቁጥር 189/2003 ዓንቀፅ 37 በተደነገገ ተፈፃሚ ይሆናል፣
2. ሠራተኛ የሥራ ሁኔታ አስገዳጅ በመሆኑ ያልተጠቀመበትን የዓመት እረፍቲ ፍቃድ ባላሥልጣኑ በገንዘብ እንዲለውጥለት መጠየቅ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ዝተደንገገ እንተሃለወ 'ውን እቲ ስራሕተኛ ልዕሊ ክልተ ዓመት ፍቓድ ዓመት ዕረፍቲ እንተይወሰደ ብተኸታታሊ ክሰርሕ ምግባር ኣይካኣልን፡፡

22. ምስ መሃያ ዝዋሃብ ፍሉይ ፍቓድ

1. ካብ ቤት ፍርዲ ወይ ብሕጊ ስልጣን ካብዝተውሃቦም ካልኦት ኣካላት መፀዋዕታ ዝበፅሖ ሰራሕተኛ እቲ መፀዋዕታ ብምኽንያት ብገበን ምጥርጣሩ ንዝግበር ምርመራ እንተዘይኮይኑ ብኻሊእ ምኽንያት ተፀዊዑ ንዝፀንሓሉ እዋን መሃያ ዝረኽብሉ ፍቓድ ይዋሃቦ፡፡
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) እንተሃለወ' ውን እቲ ሰራሕተኛ ልዕሊ ሰለስተ ወርሒ ንዝፀንሖሎም እዋናት እዚ በዓል መዚ መሃያ ኣይኸፍልን፡፡

23. ብዘይ መሃያ ዝዋሃብ ፍሉይ ፍቓድ

1. ዝኾነ ይኹን እዋን ፈተነ ዝወደአ ሰራሕተኛ እኹል ብዝኾነ ምኽንያት መሃያ ዘይኽፈሎ ፍሉይ ፍቓድ ንክዋሃቦ እንተሓቲቱ ጥቕሚ እዚ በዓል መዚ ዘይጎድእ ም'ኳኑ ተረጋጊፁ ካብ ሰለስተ ወርሒ ንዘይበልፅ እዋን ክፍቀደሉ ይኽእል፡፡
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) እንተሃለወ 'ውን እቲ ሰራሕተኛ ዝሓተቶ ፍቓድ ትምህርቲ ንክማሃር እንተኾይኑ እቲ ትምህርቲ ክሓቶ ንዝኽእል እዋን መሃያ ዘይኽፈሎ ፍሉይ ፍቓድ ክዋሃቦ ይኽእል፡፡
3. ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ኣብ ስርሑ ክርከብ ዘይካኣለ ሰራሕተኛ፣ ካብ ስራሕ ካብዝተፈለየሉ እዋን ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 30 ማዕልታት ኣብ ስራሕ ክርከብ ዘይምኽኣሉ ነቲ በዓል መዚ ዘፍለጠ

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም ሠራተኛው የዓመት እረፍት ፈቃድ ሳይወስድ ከሁለት ዓመት በላይ በተከታታይ እንዲሠራ ማድረግ አይቻልም፡፡

22. ከደመወዝ ጋራ ስለሚሰጥ ልዩ ፍቃድ

1. ከፍርድ ቤት ወይም በሕግ ሥልጣን ከተሰጣቸው ሌሎች አካላት መጥሪያ የደረሰው ሠራተኛ የተጠራው በወንጀል በመጠርጠሩ ምክንያት ለሚደረግ ምርመራ ካልሆነ በስተቀር በሌላ ምክንያት ተጠርቶ ለሚቆይበት ጊዜ ደመወዝ የሚያገኝበት ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ቢኖርም ሠራተኛው ከሦስት ወር በላይ ለሚቆይባቸው ጊዚያት ባለሥልጣኑ ደመወዝ አይከፍልም፡፡

23. ያለ ደመወዝ ስለሚሰጥ ልዩ ፈቃድ

1. የሙከራ ጊዜውን ያጠናቀቀ ማናቸውም ሠራተኛ በበቂ ምክንያት ደመወዝ የማይከፈልበት ልዩ ፈቃድ እንዲሰጠው የጠየቀ እንደሆነ የባለ ሥልጣኑ ጥቅም የማይጎዳ መሆኑ ተረጋግጦ ከሦስት ወር ለማይበልጥ ጊዜ ሊፈቀድለት ይችላል፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (1) ቢኖርም ሠራተኛው የጠየቀው ፈቃድ ትምህርት ለመማር ከሆነ ትምህርቱ ለሚጠይቀው ጊዜ ያህል ደመወዝ የማይከፈልበት ልዩ ፈቃድ ሊሰጠው ይችላል፡፡
3. ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት በሥራው ላይ ሊገኝ ያልቻለ ሠራተኛ በስራው ላይ ሊገኝ አለማቻሉን ከሥራ የተለየበት ቀን ጀምሮ ባሉት 30 ቀናት ውስጥ ለባለሥልጣኑ ሪፖርት ያደረገ እንደሆነ

www.abyssinialaw.com

እንተኾይኑ ካብ ሰለስተ ወርሒ ዘይበልፅ መሃያ ዘይኽፈሎ ፍሉይ ፍቓድ ይዋሃቦ፡፡

24. ውፅኢት ሳዕቤን ፍቓድ ነዊሕ እዋን ምፅናሕ

1. ፍቓድ ነዊሕ እዋን ዘሎ ሰራሕተኛ ንሰለስተ ወርሒ ጥራሕ መደብ ስርሑ ክፍቲ ኮይኑ ዝፀንሕ ይኸውን፣
2. ፍቓድ ሕማም ወይ መሃያ ዘይኽፈለሉ ፍሉይ ፍቓድ ዝወሰደ ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ስራሕ ዝተፈለየ ሰራሕተኛ ልዕሊ ሰለስተ ወርሒ ናብ ስረሑ ክይተመለሰ እንተፀኒሑ መደብ ስርሑ ብኻሊእ ሰራሕተኛ ምትሓዝ ይከኣል፡፡
3. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ን (2)ን እንተሃለወ 'ውን እቲ ሰራሕተኛ ብዝህልዎ ፍሉይ ሙያን ክእለትን ነቲ ስራሕ ኣዝዩ ዘድሊ ብምዃኑን ብቐሊሉ 'ውን ዝትካእ እንተዘይኮይኑ መደብ ስራሕ እቲ ሰራሕተኛ ብዓል መዚ ካብ ሽዱሽተ ወርሒ ንዘይበልፅ እዋን ክፍቲ ጌሩ ከፅንሖ ይኽእል፡፡

ክፍሊ ሸውዓተ
ኣፈፃፅማ ስጉምቲ ድስፕሊንን ስነ ምግባርን፣ ግቡኣት ሰራሕተኛን

25. ግቡኣት ሰራሕተኛ

1. ፖሊሲ መንግስትን ስትራተጂ እዚ በዓል መዚን ተግባራዊ ምግባርን ምፍፃምን፣
2. ኣብ እዋን ስራሕን ኣብ ስራሕ ቦታን ፅቡቕ ጠባይን ባህሪ ስነ-ምግባርን ሒዙ ምርካብ፣
3. ሙሉእ ኣቓልብኡ፣ ዓቕሙን እዋን ስርሑን ኣብ ስራሕ ምውዓል፣

ደመወዝ የማይከፈልበት ከሦስት ወር ያልበለጠ ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡

24. ለረጅም ጊዜ የሚቆይ ፈቃድ የሚያስከትለው ውጤት

1. በረጅም ጊዜ ፈቃድ ያለ ሠራተኛ የሥራ መደቡ ክፍት ሆኖ የሚጠብቀው ለሦስት ወር ያህል ጊዜ ብቻ ይሆናል፡፡
2. የሕመም ፈቃድ ወይም ደመወዝ የማይከፈልበት ልዩ ፈቃድ የወሰደ ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከሥራ የተለየ ሠራተኛ ከሦስት ወር በላይ ወደ ሥራ ሳይመለስ የቆየ እንደሆነ የሥራ መደቡ በሌላ ሠራተኛ ማስያዝ ይቻላል፡፡
3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ቢኖርም ሠራተኛው ባለው ልዩ ሙያና ችሎታ ለሥራው እጅግ አስፈላጊ ከሆነና በቀላሉ ሊተካ የማይችል ከሆነ ባለሥልጣኑ የሠራተኛውን የሥራ መደብ ከስድስት ወር ላልበለጠ ጊዜ ክፍት አድርጎ ሊጠብቀው ይችላል፡፡

ክፍል ሰባት
የሠራተኛ ግዴታዎች፣ ሥነ ምግባርና የድስፕሊን እርምጃዎች አፈጻጸም

25. የሠራተኛ ግዴታዎች

1. የመንግስት ፖሊሲና የባለሥልጣኑን ስትራተጂ ተግባራዊ ማድረግና መፈጸም፡፡
2. በሥራ ጊዜና ቦታ መልካም ፀባይና ሥነ ምግባራዊ ባህሪ ተላብሶ መገኘት፣
3. ሙሉ ትኩረቱን፣ አቅሙንና የሥራ ጊዜውን በሥራ ላይ የማዋል፣

www.abyssinialaw.com

4. ስርሑ ብመሰረት ሕግን ተቐባልነት ብዘለዎ ብርኪ ስራሕ ምስራሕን፣
5. ግቡእ ምኽባር መምርሒ ስነ-ምግባር እዚ በዓል መዚ ኣለዎ፡፡

26. ብዛዕባ ምምዝጋብ ንብረት

ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ እዚ በዓል መዚ ጥረ ገንዘብ ሓዊሱ ብባዕሉ ወይ ምስ ባዕልቲ ገዝኡ ወይ ዓቕመ ኣዳም ብዘይበፅሑ ደቁ ሽም ተመዝጊቡ ወይ ተታሒዙ ዝርከብ ዝኾነ ይኹን ንብረት ንኽመዝግብ ጉቡእ ኣለዎ፡፡

27. ብዛዕባ ምክፋል ተሞክሮ

ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ ኣብስልጠና፣ ኣብ ዑደትን ኣብ እዋን ልምዲ ምልውዋጥን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ይኹን ኣብ ወፃኢ ሃገር ዝረኸቦ ተሞክሮ ነዚ በዓል መዚ ብፅሑፍ ቀሚሩ ከቕርብን እቲ ዝረኸቦ ልምዲ ከካፍልን ግቡእ ኣለዎ፡፡

28. ስነ- ምግባር ሰራሕተኛታት

1. ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ ስርሑን ስነ-ምግባሩን ሓልዩ ብምስራሕ እዚ በዓል መዚ ኣብ ህዝቢ ተቐባልነትን እምነትን ንምሕዳር እጃሙ ክዋፃእ ኣለዎ፡፡
2. እዚ በዓል መዚ መምርሒ ስነ-ምግባር ሰራሕተኛታት ከውፅእ ይኽእል፡፡

29. ጉድለት ስነ-ምግባርን ድስፕሊንን

ዝኾነ ሰራሕተኛ ድንጋገታት እዚ ደንቢ ወይ መምርሒ ስነ-ምግባር ሰራሕተኛታት ብምጥሓስ ጥፍኣት እንተፈፂሙ መቕፃዕቲ ድስፕሊን ይውሰነሉ፡፡

4. ሥራውን በሕግ መሠረትና ተቀባይነት ባለው ደረጃ የማከናወን፣ እና
5. የባለሥልጣኑን የሥነ ምግባር መመሪያ የማክበር፣ ግዴታ ኣለበት፡፡

26. ንብረት ስለማዝመዝገብ

ማንኛውም የባለሥልጣኑ ሰራተኛ ጥሬ ገንዘብን ጨምሮ በራሱ ወይም በትዳር ጓደኛው ወይም ኣካለ መጠን ባልደረሱ በልጆቹ ስም ተመዝግቦ ወይም ተይዞ የሚገኘውን ማንኛውም ንብረት የማስመዝገብ ግዴታ ኣለበት፡፡

27. ተሞክሮ ስለማካፈል

ማንኛውም ሠራተኛ በሥልጠና፣ በጉብኝትና በልምድ ልውውጥ ወቅት በአገር ውስጥም ሆነ በውጭ አገር ያገኘውን ተሞክሮ በጽሑፍ አጠናቅሮ ለባለሥልጣኑ የማቅረብና ያገኘውን ልምድም የማካፈል ግዴታ አለበት፡፡

28 የሠራተኞች ሥነ-ምግባር

1. ማንኛውም ሠራተኛ ሥራውን ሥነ ምግባሩን ጠብቆ በማከናወን ባለሥልጣኑ በህዝቡ ዘንድ ተቀባይነትና አመኔታን ለማሣደር የበኩሉን ጥረት ማድረግ አለበት፡፡
2. ባለሥልጣኑ የሠራተኞችን የሥነምግባር መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

29. የድስፕሊንና የሥነ-ምግባር ጉድለት

የዚህን ደንብ ደንጋጌዎች ወይም የሠራተኞችን የሥነምግባር መመሪያ በመጣስ ጥፋት የፈጸመ ማንኛውም ሠራተኛ የድስፕሊን ቅጣት ይወሰንበታል፡፡

www.abyssinialaw.com

30. ቅፅዓታት ድስፕሊን

1. ጥፍኣት ድስፕሊን ዝፈፀመ ሰራሕተኛ ክብደት ጥፍኣቱ እናተረኣየ ካብዞም ዝስዕቡ ሓደ መቕፃዕቲ ይውሰነሉ፡፡
   ሀ. መጠንቀቒ ቃል
   ለ. መጠንቀቒ ፅሑፍ
   ሐ. ክሳብ ኣርባዕተ ወርሒ መሃያ ዝበፅሕ መቕፃዕቲ፣
   መ. ንክልተ ዓመት ዝፀንሕ ካብ ብርክን መሃያን ምትሓት፣
   ረ. ካብ ስራሕ ምስንባት፡፡
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ፊደል (ሀ)ን (ለ)ን ዝተደንገገ ቀሊል መቕፃዕቲ ዲስፕሊን ተባሂሎም ዝምደቡ እንትኾኑ፣ ካብ ፊደል (ሐ) ክሳብ (ረ) ዝተደንገጉ መቕፃዕትታት ከቢድ መቕፃዕቲ ድስፕሊን ተባሂሎም ይምደቡ፡፡
3. ካብ ብርክን መሃያን ክትሕት ተጌሩ ዝተቐፅዐ ሰራሕተኛ ድሕሪ ምውዳእ መቕፃዕቲ እኹል ምኽንያት ብምሓዝ ናብ ዝነበረሉ መደብ ስራሕ ንምምላስ ወይ ተመሳሳሊ ናብ ዝኾነ መደብ ስራሕ ምምዳብ ዘይተኽኣለ እንተኾይኑ ቅድሚ ምቕፅዑ ዝኽፈሎ ዝነበረ መሃያ እናተኽፈሎ ተመሳሳሊ ዝኾነ ብርኪ መደብ ስራሕ ክሳብ ዝረክብ ግቡእ ኣብዝኾነ ክፍቲ መደብ ስራሕ ይምደብ፡፡

30. የድስፕሊን ቅጣቶች

1. የድስፕሊን ጥፋት የፈጸመ ሠራተኛ እንደጥፋቱ ክብደት እየታየ ከሚከተሉት አንዱ ቅጣት ይወሰንበታል
   ሀ. የቃል ማስጠንቀቂያ፣
   ለ. የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ፣
   ሐ. እስከ አራት ወር ደመወዝ የሚደርስ መቀጮ፣
   መ. ለሁለት ዓመት ለሚቆይ ከደረጃና ከደመወዝ ዝቅ ማድረግ፣
   ረ. ከሥራ ማሰናበት፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ፊደል (ሀ) እና (ለ) የተደነገጉት ቀላል የድስፕሊን ቅጣት ተብለው የሚመደቡ ሲሆን፣ ከፊደል (ሐ) እስከ (ረ) የተደነገጉ ቅጣቶች ከባድ የድስፕሊን ቅጣት ተብለው ይመደባሉ፡፡
3. ከደረጃና ደመወዝ ዝቅ እንዲል ተደርጎ የተቀጣ ሠራተኛን የቅጣት ጊዜውን ከጨረሰ በኋላ በበቂ ምክንያት ወደ ነበረበት የሥራ መደብ ለመመለስ ወይ ተመሳሳይ ወደሆነ የሥራ መደብ መመደብ ያልተቻለ እንደሆነ ከመቀጣቱ በፊት ይከፈለው የነበረው ደመወዙ እየተከፈለው ተመሳሳይ የሆነ ደረጃ ያለው የሥራ መደብ እስኪገኝ ድረስ አግባብ ሆኖ በተገኘው ክፍት የሥራ መደብ ይመደባል፡፡

31. ከቢድ ቅፅዓት ድስፕሊን ዘስዕቡ ጥፍኣታት

ኣብ ቑፅሪ ኣዋጅ189/2003 ዝተማሓየሸ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ እዚ ክልል ዓንቀፅ 67 ካብ ዝተደንገገ ብተወሳኺ እዞም ዝስዕቡ ጥፍኣታት ከቢድ መቕፃዕቲ ድስፕሊን የስዕቡ፡፡

31. ከባድ የድስፕሊን ቅጣት የሚያስከትሉ ጥፋቶች

በክልሉ የተሻሻለ የመንግስት ሰራሕተኞች አዋጅ ቁጥር 189/2003 አንቀጽ 67 ከተደነገጉት በተጨማሪ የሚከተሉት ጥፋቶች ከባድ የድስፕሊን ቅጣት ያስከትላሉ፡፡

www.abyssinialaw.com

1. ካብ ተገልገልቲ ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ዝኾነ ይኹን ረብሓ ምሕታት ወይ ምቕባል፣
2. ሓላፍነት ስራሕ ብግቡእ ብዘይምውፃእ ኣብዚ በዓል መዚ ወይ ሳልሳይ ወገን ጉድኣት ምብፃሕ፣
3. ስልጣን ምርካብ ምሽጥራዊ መረዳእታታት ንኻሊእ ሰብ ኣሕሊፍካ ምሃብ፣
4. ሰነዳት ወይ መረዳእታታት ምስራዝን ምድላዝን፣ ምጥፋእ ወይ ብዝኾነ ይኹን ኩነታት ግልጋሎት ከይህቡ ምግባር፣
5. ዓመፅ ወይ ካብ ሕጊ ወፃኢ ኣድማ ምልዕዓል ወይ ምምራሕ፣
6. ኣብ መንጎ ተገልጋሊ ይኹን ሰራሕተኛ ኣድልዎ ምግባር ወይ ካልኦት ግቡእ ዘይኮኑ ረብሓታት ንኽረኽቡ ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ምሕጋዝ፣
7. ኣታዊ መንግስቲ ንውልቀ ረብሓ ክኸውን ወይ ብሸለልትነት ብእዋኑ በቲ ዝተወሰነሉን ዓቐን ከይእከብ ምግባር፣
8. ኣዋህባ ግልጋሎት በዓል መዚ ብግቡእ ከይፍፀም ምትዕንቓፍ፣
9. ኣብ ረብሓ እዚ በዓል መዚ ካብ ሕጊ ወፃኢ ዝኾነ ተግባር ዝተፈፀመ ምዃኑ እናፈለጠ ንዝምልከቶ ኣካል ዘይምጥቋም፣
10. ሰብ ንምጉዳእ ወይ ውልቀ ዕላማ ንምስኻዕ ኮነ ኢሉ ትኽክል ዘይኮነ ጥቆማ ምቕራብ፣
11. ምጭብርባር ወይ ዘይፍፀም ተስፋ ቓል ምሃብ፣
12. ኣብ ሰነዳት እዚ በዓል መዚ ወይ መዛግብቲ ኮነ ኢሉ ትኽክል ዘይኮነ መረዳእታታት ምስፋር፣
13. ኣርማ እዚ በዓል መዚ ወይ ማሕተም ካብ ሕጊ ወፃኢ ንዝኾነ ዕላማ ምጥቃም፣

1. ማንኛውንም ጥቅም ከተገልጋዮች በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መጠየቅ ወይ መቀበል፣
2. የሥራ ሃላፊነትን በአግባቡ ባለመወጣት በባለሥልጣኑ ወይም በሦስተኛ ወገን ላይ ጉዳት ማድረስ፣
3. ሚስጥራዊ መረጃዎችን የማግኘት ሥልጣን ለሌላው ሰው አሳልፎ መስጠት፣
4. ሠነዶችን ወይም መረጃዎችን መሰረዝና መደለዝ፣ ማጥፋት ወይም በማናቸውም ሁኔታ አገልግሎት እንዳይሰጡ ማድረግ፣
5. አመፅን ወይም ህገ-ወጥ አድማን ማነሳሳት ወይም መምራት፣
6. በሠራተኛውም ሆነ በተገልጋዩ መካከል አድሎ ማድረግ ወይም ሌሎች ተገቢ ያልሆነ ጥቅም እንዲያገኙ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መርዳት፣
7. የመንግስትን ገቢ ለግል ጥቅም እንዲሆን ወይም በቸልተኝነት በወቅቱና በተወሰነው መጠን እንዳይሰበሰብ ማድረግ፣
8. የባለሥልጣኑ አገልግሎት አሰጣጥ በአግባቡ እንዳይፈጸም ማደናቀፍ፣
9. በባለሥልጣኑ ጥቅሞች ላይ ህገወጥ አድራጎት መፈጸሙን እያወቁ ለሚመለከተው አካል አለመጠቆም፣
10. ሰው ለመጉዳት ወይም የግል አላማን ለማሳካት ሆን ብሎ ትክክል ያልሆነ ጥቆማ ማቅረብ፣
11. ማጭበርበር ወይም የማይፈጸም የተስፋ ቃል መስጠት፣
12. በባለሥልጣኑ ሠነዶች ወይም መዝገቦች ላይ ሆን ብሎ ትክክል ያልሆነ መረጃዎችን ማስፈር፣
13. የባላሥልጣን አርማ ወይም ማህተም ለህገወጥ ዓላማ መጠቀም፣

www.abyssinialaw.com

14. ምስ ስራሕቲ በዓል መዚ ዝተተሓሓዘ ዋኒን ምድላል ወይ ኣብ ዝመሳሰል ተግባራት ተዋፊሩ ምርካብ፣
15. ኮነ ኢሉ ናይ ሓሶት ትምህርቲ ወይ መረዳእታ ልምዲ ስራሕ ምቕራብ ወይ ምትሕሓዝ፣
16. ንብረት ብዓል መዚ ብግቡእ ዘይምሓዝ ወይ ንውልቀ ረብሓ ምውዓል ወይ ካልኦት ክጥቀምሉ ምግባር፣
17. ኣብ ኸባቢ ስራሕ ረብሻ ወይ ባእሲ ምፍጣር ወይ ንባዓል ዋኒን ወይ ንመሳርሕትኻ ወይ ሓላፊ ምፅራፍ ወይ ምውቓዕ፣
18. ብዘደንዝዝ ሓሽሽ ወይ ብምኽንያት ፅዕንቶ መስተ ኸባቢ ስራሕ ምህዋኽ ወይ ስራሕ ምስራሕ ዘይምኽኣል፣
19. ብሽም እዚ በዓል መዚ ዘይተፈቐደ ውህብቶ ወይ ሓገዝ ምሕታት ወይ ምቕባል፣
20. ብዛዕባ ኣፈፃፅማ ስራሕ ኮነ ኢሉ ዝተሳሓሓተ ፀብፃብ ምቕራብ፣
21. ሰብ ዋኒን ምጉልእላእ ወይ ንሰብ ዋኒን ግቡእ ክብሪ ዘይምሃብ ወይ ብትሕትና ዘይምትእንጋድ፣
22. ንኻልኦት ሰራሕተኛታት ኮነ ኢሉ ስራሕ ምስሕሓት፣
23. ሽም እዚ በዓል መዚ ዘጉድፍ ወይ ተገልጋሊ ኣብዚ በዓል መዚ እምነት ክስእን ዘግብር ተግባር ምፍፃም፣
24. ካልኦት ተመሳሰልቲ ጥፍኣታት ምፍፃም እዮም፡፡

32. ተደጋጋሚ ጥፍኣት

1. ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 31ን ኣብ ዝተማሓየሸ ቁፅሪ ኣዋጅ ሰራሕተኛ መንግስቲ እዚ ክልል ኣዋጅ 189/2003 ዓንቀፅ 67 ከቢድ መቕፃዕቲ ድስፕሊን የስዕቡ እዮም

14. ከባለሥልጣኑ ሥራ ጋር በተያያዘ ጉዳይ መደለል ወይም መሰል ተግባራት ላይ ተሰማርቶ መገኘት፣
15. ሆነ ብሎ የሐሰት የትምህርት ወይም የሥራ ልምድ ማስረጃ መቅረብ ወይ ማያያዝ፣
16. የባለሥልጣኑን ንብረት በአግባቡ አለመያዝ ወይም ለግል ጥቅም መዋል ወይም ሌሎች እንዲጠቀሙበት ማድረግ፣
17. በሥራ አካባቢ አምባጓሮ ወይም ጠብ መፍጠር ወይም ባለጉዳይን ወይም ባለደረባን ወይም ሃላፊ መሳደብ ወይም መደብደብ፣
18. በአደንዛዥ ዕፅ ወይም በመጠጥ ተፅዕኖ ወይም በመጠጥ ተፅዕኖ ምክንያት የሥራ አካባቢን ማወክ ወይም ሥራን ማከናወን አለመቻል፣
19. ሳይፈቀድ በባለሥልጣኑ ስም ስጦታን ወይም ዕርዳታ መጠየቅ ወይም መቀበል፣
20. ስለሥራው አፈጻጸም ሆነ ብሎ የተሳሳተ ሪፖርት ማቅረብ፣
21. ባለጉዳይን ማጉላላት ወይም ለባለ ጉዳይ ተገቢውን ክብር አለመስጠት ወይም በትህትና አለማስተናገድ፣
22. ሥራን ሌሎች ሠራተኞችን ሆነ ብሎ ማሳሳት፣
23. የባለሥልጣኑ ሥም የሚያጎድፍ ወይም ተገልጋዩ በባለሥልጣኑ ላይ እምነት እንዲያጣ የሚያደርግ ተግባር መፈጸም፣
24. ሌሎች ተመሳሳይ ጥፋቶች መፈፀም ናቸው፡፡

32. ተደጋጋሚ ጥፋት

1. በዚህ ደንብ አንቀጽ 31 እና በክልሉ የተሻሻለ የመንግስት ሠራተኞች አዋጅ ቁጥር 189/2003 አንቀጽ 67 ላይ ከባድ የድስፕሊን ቅጣት ያስከትላሉ ተብለው

www.abyssinialaw.com

ተባሂሎም ኣብ ዝተሓገጉን ምስዚኦም ተመሳሳሊ ክብደት ጥፍኣት ካብ ዘለዎም ጥፍኣት ወፃኢ ዝኾኑ ቀለልቲ ጥፍኣታት ንኻልኣይ እዋን እንትፍፀም ከቢድ መቕፃዕቲ ድስፕሊን የስዕብ፡፡

2. ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 30 ንኡስ ዓንቀፅ (1) ፊደል (ሐ)ን (መ)ን ዝተሓገገ እንተሃለወ 'ውን መቕፃዕቲ ከቢድ ድስፕሊን ዘስዕብ ጥፍኣት ንኻልኣይ እዋን ዝፈፀመ ሰራሕተኛ ካብ ስራሕ ክሰናበት ኣለዎ፡፡

3. ድንጋገ እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (2) ንፈለማ እዋን ባህሪ ገበን ዘለዎ ከቢድ ጥፋኣት ዝፈፀመ ስራሕተኛ እዚ በዓልመዚ ካብ ስራሕ ንምስንባት ዝህልዎ ስልጣን ኣይዓግትን፡፡

ከተደነገጉትና ከእነዚህ ጋር ተመሳሳይ ክብደት ካላቸው ጥፋቶች ውጪ የሆነ ቀላል ጥፋት ለሁለተኛ ጊዜ ሲፈጸም ከባድ የድስፕሊን ቅጣት ያስከትላል፡፡

2. በዚህ ደንብ አንቀጽ 30 ንዑስ አንቀጽ (1) ፊደል (ሐ) እና (መ) የተደነገገው ቢኖርም ከባድ የድስፕሊን ቅጣት የሚያስከትል ጥፋት ለሁለተኛ ጊዜ የፈጸመ ሠራተኛ ከሥራ መሰናበት አለበት፡፡

3. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (2) ድንጋጌ ባለሥልጣኑን የወንጀል ባህሪ ያለውን ከባድ ጥፋት ለመጀመሪያ ጊዜ የፈጸመ ሠራተኛ ከሥራ ለማሰናበት ያለውን ሥልጣን አይገደብም፡፡

33. ካልኦት ጥፍኣታት ድስፕሊን

ቀለልትን ካልኦት ብሕጊ ካብ ዝተዘርዘሩ ወፃኢ ዝኾኑ መቕፃዕቲ ከቢድ ድስፕሊን ዘስዕቡ ጥፍኣታት እዚ በዓል መዚ ብዘውፅኦ መምርሒ ስነ-ምግባር ሰራሕተኛታት ተፈልዮም ይውሰኑ፡፡

33. ሌሎች የድስፕሊን ጥፋቶች

ቀላልና በህግ ከተዘረዘሩት ውጭ የሆኑ ሌሎች ከባድ የድስፕሊን ቅጣት የሚያስከትሉ ጥፋቶች ባለሥልጣኑ በሚያወጣው የሠራተኞች ሥነ-ምግባር መመሪያ ተላይተው ይወሰናሉ፡፡

34. ኣወሳስዳ ስጉምቲ ድስፕሊን

1. ኣብዚ በዓልመዚ ዋና ቤት ፅሕፈትን ኣብ ቤት ፅሕፈት ወረዳን ከተማን ጉጅለታት ድስፕሊን ይጣየሹ፡፡
2. ጉጅለ ድስፕሊን ኣብ ክሲ ድስፕሊን ሰራሕተኛ ስልጣን ምፅራይን ምሃብ ውሳነ ሓሳብን ይህልዎም፡፡
3. ኣብ ዋና ቤት ፅሕፈት ዝጣየሽ ጉጅለ ድስፕሊን ውሳነ ሓሳቡ ንዋና ዳይሬክተር ዘቕርብ እንትኾን፣ ኣብ ኣብያተ ፅሕፈት ወረዳን ከተማን ዝጣየሹ ጉጅለታት

34. የድስፕሊን እርምጃ አወሳሰድ

1. በባለሥልጣኑ ዋና ጽሕፈት ቤትና በወረዳና ከተማ ጽሕፈት ቤቶች የድስፕሊን ቡድኖች ይቋቋማሉ፡፡
2. የድስፕሊን ቡዱን የሰራተኛ የዲስፕሊን ክስ የማጣራት እና ውሳኔ ሃሳብ የመስጠት ሥልጣን ይኖሮዋል፡፡
3. በዋናው ጽሕፈት ቤት የሚቋቋመው የድስፕሊን ቡዱን የውሣኔ ሃሰቡን የሚያቀርበው ለዋና ዳይሬክተሩ ሲሆን፣ በወረዳ እና ከተማ ጽሕፈት ቤት የሚቋቋሙ

www.abyssinialaw.com

ድስፕሊን ንሓላፊ ቤት ፅሕፈት ውሰነ ሓሳብ የቕርቡ፡፡

4. ወናኒ ከይዲ ስራሕ ኣብ ትሕቲኡ ንዝርከብ ቀሊል ጥፍኣት ድስፕሊን ኣብ ዝፈፀመ ሰራሕተኛ ብቐጥታ መጠንቀቕታ ቃል ወይ ፅሑፍ ብምሃብ ንዝምልከቶ ሓላፊ ስራሕ የፍልጥ፡፡

35. ብዛዕባ ክሲ ድስፕሊን ክቐርብ ዘለዎ ምኽኑ

1. ጉጅለ ድስፕሊን ከቢድ መቕፃዕቲ ዘስዕብ ጥፍኣት ድስፕሊን ምዕራይ ዝጅምር ብዝምልከቶ ሓላፊ ስራሕ ክሲ እንትቐርበሉ ጥራሕ ይኸውን፡፡

2. ዝኾነ ይኹን ጥፍኣት ከቢድ ድስፕሊን ተፈፀመ ምኽኑ ዝተረደአ ሓላፊ ወይ ሰራሕተኛ ወይ በዓል ዋኒን ዘድሊ መረዳእታ ንዝምልከቶ ሓላፊ ብምቕራብ ኣብ ልዕሊ ጥፍኣት ዝፈፀመ ሰራሕተኛ ክሲ ድስፕሊን ንክቐርብ ክሓትት ኣለዎ፡፡

36. ፍሉይ ኩነታት ስንብት ስራሕ ሰራሕተኛታት

1. ኣብዚ ደንቢ ዝተደንገገ እንተሃለወ 'ውን እቲ ዋና ዳይሬክተር ብግዕዝይና ዝተጠርጠረን እምነት ዝሳኣነሉን ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ እቲ ስሩዕ ኣፈፃፅማ ስጉምቲ ድስፕሊን እንተይተኸተለ ካብ ስራሕ ከሰናብት ይኽእል፡፡
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ካብ ስራሕ ዝተሰናበተ ሰራሕተኛ ብዝኾነ ይኹን ውሳነ ቤት ፍርዲ መሰል ምምላስ ስራሕ ኣይህልዎን፡፡

የዲስፕሊን ቡድን የውሣኔ ሃሳብ ለጽሕፈት ቤቱ ኋላፊ ያቀርባል፡፡

4. የሥራ ሂደት ባለቤት በሥሩ የሚገኝ ቀላል የድስፕሊን ጥፋት በፈጸመ ሠራተኛ ላይ በቀጥታ የቃል ወይም የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ለሚመለከተው የሥራ ሃላፊ ያሳውቃል፡፡

35. የድስፕሊን ክስ መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ

1. የድስፕሊን ቡድኑ ከባድ የድስፕሊን ቅጣት የሚያስከትል የድስፕሊን ጥፋት ማጣራት የሚጀምረው በሚመለከተው የሥራ ኋላፊ ክስ ሲቀርብለት ብቻ ይሆናል፡፡

2. ከባድ የድስፕሊን ጥፋት መፈጸሙን የተረዳ ማናኛውም የሥራ ኋላፊ ሠራተኛ ወይም ባለጉዳይ አስፈላጊውን መረጃ ለሚመለከተው ኋላፊ በማቅረብ ጥፋቱን በፈጸመው ሠራተኛ ላይ የድስፕሊን ክስ እንዲቀርብ መጠየቅ አለበት፡፡

36. በልዩ ሁኔታ ሠራተኞች ከሥራ ማሰናበት

1. በዚህ ደንብ የተደነገገ ቢኖርም ዋና ዳይሬክተሩ በሙስና የተጠረጠረ እምነት ያጣበትን ማንኛውንም ሠራተኛ መደበኛውን የድስፕሊን እርምጃ አፈጻጸም ሥርዓት ሳይከተል ከሥራ ማሰናበት ይችላል፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት ከሥራ የተሰናበተ ሠራተኛ በየትኛው የፍርድ ወሳኔ ወደ ሥራ የመመለስ መብት አይኖረውም፡፡

www.abyssinialaw.com

37. ቅርታ ሰራሕተኛታት

ኣብዚ በዓል መዚ ቅሬታ ሰራሕተኛታት ዝሰምዑን ከም ኩነታቱ ኣፃርዮም ንዋና ዳይሬክተር ወይ ንወረዳ ወይ ንከተማ ሓላፍቲ ቤት ፅሕፈት ውሳነ ሓሳብ ዘቕርቡ ቅሬታ መፃረይቲ ጉጅለታት የጣይሹ፡፡

38. ውሳነ ኣዋህባ ቅርታ ሰራሕተኛታት

1. እቲ ዋና ዳይሬክተር ወይ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ወረዳ ወይ ከተማ ብዛዕባ ቅሬታ እቲ ሰራሕተኛ ዝቐረበሉ ውሳነ ሓሳብ እንተ ምርምር ኣብ ልዕሊ ስራሕተኛ ጥፍኣት ዝፈፀመ ምዃኑ እንተተረጋጊኡ እቲ ጥፍኣት ዝፈፀመ ሓላፊ ስራሕ፣ ጉጅለ ወይ ሰራሕተኛ ክሲ ድስፕሊን ክቐርብ ይገብር፡፡
2. ቅሬታ እቲ ሰራሕተኛ ካብ ሕጊ ወፃእ ኣብ ዝተውሃበ ውሳነ እንተኾይኑ፣ እቲ ዋና ዳይሬክተር ወይ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ወረዳ ወይ ከተማ ኣብቲ ሰራሕተኛ ካብ ሕጊ ወፃኢ ዝተውሃበ ውሳነ ይስዕር፡፡

ክፍሊ ሸሞንተ

ኩነታት ምቁራፅ ግልጋሎት

39. ብምንኣስ ብቕዓት

1. ስልጠና ዝወሰደ ሰራሕተኛ ኣብ እዋን ስልጠና ዝረኸቦ ውፅኢት ፈተና እቲ ስልጠና ምስ ወደአ ኣብ ስራሕ ዘመዝገቦ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስራሕ ተደሚሩ ትሕቲ ኣፅጋቢ እንተኾይኑ ሓደ ብርኪ ትሒቱ ክምደብ ይግበር
2. ኣፈፃፅማ ስርሑ ብቐፃሊ ዘየማሓየሸ እንተኾይኑ ካብ ስራሕ ይሰናበት፡፡

37. የሠራተኞች ቅሬታ

ባለሥልጣኑ የሠራተኞችን ቅሬታ የሚሰሙና እያጠሩ የውሳኔ ሃሳብ እንደሁኔታው ለዋና ዳይሬክተሩ ወይም ለወረዳ ወይም ለከተማ ጽሕፈት ቤት ኃላፊዎች የሚያቀርቡ የቅሬታ አጣሪ ቡዱኖችን ይቋቋማሉ፡፡

38. በሠራተኞች ቅሬታ ላይ ስለሚሰጥ ውሳኔ

1. ዋና ዳይሬክተሩ ወይም የወረዳ ወይም ከተማ ጽሕፈት ቤት ኃላፊ ስለሰራተኛው ቅሬታ የቀረበለትን የውሣኔ ሃሳብ ሲመረመር በሠራተኛው ላይ ጥፋት መፈጸሙን የተረዳ እንደሆነ ጥፋቱን በፈጸመው የሥራ ሃላፊ፣ ቡዱን ወይም ሠራተኛ ላይ የድስፕሊን ክስ እንዲቀርብ ያደርጋል፡፡
2. የሠራተኛው ቅሬታ ከህግ ውጪ በተሰጠው ውሳኔ ላይ ከሆነ ዋና ዳይሬክተሩ ወይም የወረዳ ወይም የከተማ ጽህፈት ቤት ኃላፊው በሠራተኛው ላይ ከህግ ውጪ የተሰጠውን ውሣኔ ይሽራል፡፡

ክፍል ስምንት

አገልግሎት ስለሚቋረጥበት ሁኔታ

39. በብቃት ማነስ

1. ሥልጠና የወሰደ ሠራተኛ በሥልጠናው ወቅት ያገኘው የፈተና ውጤት ሥልጠናውን እንዳጠናቀቀ በሥራ ላይ ከሚያስመዘግበው የሥራ አፈጻጸም ውጤት ጋር ተዳምሮ አማካኙ ከአጥጋቢ በታች ከሆነ አንድ ደረጃ ዝቅብሎ እንዲመደብ ይደረጋል፡፡
2. በቀጣዩ አፈፃፀሙን የማያሻሽል ከሆነ ከሥራ ይሰናበታል፡፡

40. ብማእሰርቲ ሰራሕተኛ

እቲ ሰራሕተኛ ብገበን ተጠርጢሩ ስልጣን ብዘለዎ ኣካል ኣብ ቀፅዐር እንተውዒሉን ክሳብ ሰለስተ ወርሒ ኣብ ዘሎ እዋን ውሽጢ ካብቲ ገበን ነፃ ምኳኑ ተረጋጊፁ ናብ ስርሑ እንተዘይተመሊሱ ግልጋሎቱ ይቋረፅ፡፡

41. ብምኽንያት ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ምኳን

1. ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ልዕሊ ሰለስተ ወርሒ ካብ ስራሕ ዝተፈለየ እንተኾይኑ ግልጋሎቱ ክቋረፅ ይኽእል፡፡
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (1) ዝተደንገገ ብፍቓድ ሕማም ካብ ስራሕ ንዝተፈለዩ ሰራሕተኛታት ኣይሓውስን፡፡

42. ምቑራፅ ግልጋሎት ብምኽንያት ዘይምዝዋርን ድልድልን

1. እዚ በዓል መዚ ሕጊ መሰረት ጌሩ ዝገብሮ ዝውውር ወይ ድልደላ ንምቕባል ዘይፈቐደ ሰራሕተኛ ግልጋሎቱ ክቋረፅ ይግበር፡፡
2. መደብ ስርሑ ብምስራዙ ወይ ብምኽንያት ፀገም ጥዕና እቲ ሰራሕተኛ ናብ ካልእ ስራሕ ወይ ቦታ ብምዝዋር ምስራሕ እንተዘይተኻኢሉ ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ10/2/ ዝተሓገገ ተፈፃሚ ኮይኑ ግልጋሎት ስርሑ ይቋረፅ፣

ክፍሊ ትሻዓተ
ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

43. ብዛዕባ ተፈፃምነት ካልኦት ሕግታት

1. ዝተማሓየሸ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት ብሄራዊ

40. በሠራተኛው መታሠር

ሠራተኛው በወንጀል ተጠርጥሮ ሥልጣን ባለው አካል በእስር ላይ ከዋላና እስከ ሦስት ወር ባለው ጊዜ ውስጥ ከወንጀሉ ነፃ መሆኑን ተረጋግጦ ወደ ሥራው ካልተመለሠ አገልግሎቱ ይቋረጣል፡፡

41. ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት

1. ማንኛውም ሠራተኛ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከሦስት ወር በላይ ከሥራ ተለይቶ የቆየ እንደሆነ አገልግሎቱ ሊቋረጥ ይችላል፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው በህመም ፈቃድ ከሥራ የተለዩትን ሠራተኞች አይጨምርም፡፡

42. ማዛወር ወይም መደልደል ባለመቻሉ ምክንያት አገልግሎት ስለማቋረጥ

1. ባለሥልጣኑ ሕግን መሠረት በማድረግ የሚያደርገው ዝውውር ወይም ድልድል ለመቀበል ፈቃደኛ ያልሆነ ሠራተኛ አገልግሎቱ እንዲቋረጥ ይደረጋል፡፡
2. የሥራ መደቡ በመሰረዙ ወይም በጤና መታወክ ምክንያት ሠራተኛውን ወደ ሌላ ሥራ ወይም ቦታ ኣዛውሮ ማሠራት ካልተቻለ በዚህ ደንብ አንቀፅ 10/2/ በተደነገገው መሰረት ተፈፃሚ ሆኖ የስራ አገልግሎቱ ይቋረጣል፣

ክፍል ዘጠኝ
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

43. ስለሌሎች ህጎች ተፈጻሚነት

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለ

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቁፅሪ ኣዋጅ 189/2003ን ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ተመሓይሹ ዝወፀ ደንቢ ስነ-ስርዓት ኣፈፃፅማ ድስፕሊንን ኣቀራርባ ቅሬታን ኣብዝ ደንብን ነዚ ደንቢ ንምፍፃም በዚ በዓልመዚ ብዝወፁ መምርሒ ታትን ንዘይተሸፈኑ ዋኒናት ብዝምልከት ተፈፃሚ ይኾውን፣

2. ነዚ ደንብ ዝፃረር ዝኾነ ይኹን ደንቢ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ተፈፃምነት የብሉን፡፡

44. ስልጣን ምውፃእ መምርሒ

እዚ በዓል መዚ ነዚ ደንቢ ንምፍፃም ዘድልዩ መምርሕታት ከውፅእ ይኽእል፡፡

45. ድንጋገ መሰጋገሪ

1. እዚ ደንቢ ቅድሚ ምፅንዑ ተጀሚሩ ዝፀንሐ ውሳነ ዘይረኸበ ዋኒን ሰራሕተኛ በቲ ዝተጀመረ ኩነታት ቀፂሉ ፍፃመ ይረክብ፡፡
2. ኣብዚ ፈላማይ ድልድል ሰራሕተኛታት ዘይተመደበ ሰራሕተኛ ብመሰረት ሕጊ ስቪል ሰርቪስ ይፍፀም ፡፡

46. እዚ ደንቢ ዝፀንዐሉ እዋን

እዚ ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 6 ነሓሰ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኾውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስቲ ትግራይ

የመንግስት ሰራኞች አዋጅ ቁጥር 189/2003 እና አዋጁን ለማስፈጸም ተሻሽሎ የወጣው የድስፕሊን ስነ -ሥርዓት በዚህ ደንብና ይህንን ደንብ ለማስፈጸም በባለሥልጣኑ በወጡ መመሪያዎች ያልተሸፈኑ ጉዳዮችን በሚመለከት ተፈፃሚ ይሆናሉ፡፡

2. ይህን ደንብ የሚቃረን ማናቸውም ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሠራር ልምድ ተፈጻምነት የለውም፡፡

44. መመሪያ የማውጣት ስልጣን

ይህንን ደንብ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ባለሥልጣኑ ሊያወጣ ይችላል፡፡

45. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

1. ይህ ደንብ ከመጽናቱ በፊት ተጀምሮ ውሣኔ ያላገኘ የሠራተኛ ጉዳይ በተጀመረበት ሁኔታ ቀጥሎ ፍፃሜ ያገኛሉ፡፡
2. በመጀመርያ የሰራተኞች ድልደላ ያልተመደበ ሰራተኛ በስቪል ሰርቪስ ሕግ መሰረት ይፈፀማል።

46. ደንብ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ከፀደቀበት ነሐሴ 6/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕረዚዳንት

ሰደቓ ብርክን መሃያን

ዝርዝር ሰደቓ ብርክን መሃያን ሰራሕተኛታት ብዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ብርኪ	መበገሲ መሃያ	እርከን									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	ጣርያ
I	520	548	579	613	708	803	920	1040	1159	1306	1444
II	613	708	803	920	1040	1159	1306	1444	1581	1751	1942
III	920	1040	1159	1306	1444	1581	1751	1942	2133	2367	2593
IV	1306	1444	1581	1751	1942	2133	2367	2593	2820	3098	3369
V	1751	1942	2133	2367	2593	2820	3098	3369	3641	3973	4269
VI	2367	2593	2820	3098	3369	3641	3973	4269	4565	4928	5263
VII	3098	3369	3641	3973	4269	4565	4928	5263	5598	6008	6389
VIII	3973	4269	4565	4928	5263	5598	6008	6389	6770	7237	7697
IX	4928	5263	5598	6008	6389	6770	7237	7697	8120	8640	9131
X	6008	6389	6770	7237	7697	8120	8640	9131	9622	10223	10792
XI	7237	7697	8120	8640	9131	9622	10223	10792	11283	11884	12453
XII	8640	9131	9622	10223	10792	11283	11884	12453	12944	13545	14114

www.abyssinialaw.com

የደመወዝና እርከን ሰንጠረዥ

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ባለስልጣን ሰራተኞች የደመወዝና እርከን ሰንጠረዥ

ደረጃ	መነሻ ደመወዝ	እርከን									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	ጣሪያ
I	520	548	579	613	708	803	920	1040	1159	1306	1444
II	613	708	803	920	1040	1159	1306	1444	1581	1751	1942
III	920	1040	1159	1306	1444	1581	1751	1942	2133	2367	2593
IV	1306	1444	1581	1751	1942	2133	2367	2593	2820	3098	3369
V	1751	1942	2133	2367	2593	2820	3098	3369	3641	3973	4269
VI	2367	2593	2820	3098	3369	3641	3973	4269	4565	4928	5263
VII	3098	3369	3641	3973	4269	4565	4928	5263	5598	6008	6389
VIII	3973	4269	4565	4928	5263	5598	6008	6389	6770	7237	7697
IX	4928	5263	5598	6008	6389	6770	7237	7697	8120	8640	9131
X	6008	6389	6770	7237	7697	8120	8640	9131	9622	10223	10792
XI	7237	7697	8120	8640	9131	9622	10223	10792	11283	11884	12453
XII	8640	9131	9622	10223	10792	11283	11884	12453	12944	13545	14114

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ
የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 18 ዓመት ቑ. 16 መቐለ 69/2003 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

18ኛ ዓመት ቁ. 16 መቐለ 69/2003 ዓ/ም

ቑፅሪ ደንቢ 69/2003

ተመሓይሹ ዝወፀ ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ምምሕዳር ፋይናንስ ቑፅሪ ኣዋጅ 173/2002 ዓንቀፅ 63/1/እዚ ደንቢ'ዚ ኣውፂኡ ኣሎ፡፡

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ደንቢ "ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቑፅሪ ደንቢ 69/2003 ዓ.ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. **ትርጉም፡-**

ኣብ'ዚ ደንቢ ውሽጢ፡-

1. "ቅድመ ክፍሊት" ማለት ተቐባሊ ድሕሪ ዝተወሰነ እዋን ዘወራርዶ ክፍሊትን ናይ ዋጋ ልውውጥ ዘይተገበረሉን እንትኾውን ውዕሊ መሰረት ብምግባር ኣብ'ቲ ውዕሊ ዝተቐመጠ ግቡእ ቅድሚ ምውድኡ በብ ብርኩ ዝግበር ክፍሊት ኣይሓውስን።
2. "ወፃኢ ካፒታል" ማለት፣

ሀ/ መንገድታትን ህንፃታትን ወይ ካልኦት ህንፀታት ከይሓወሰ መሬት ንመሓዝ ፣ መሊስካ ንምሓዝ፣ ንምምሕያሽ ወይ ንምድላው፣

ደንብ ቁጥር 69/2003

ተሻሽሎ የወጣ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በአዋጅ ቁጥር 173/2002 አንቀጽ 63/1/መሠረት ይህን ደንብ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. **አጭር ርዕስ**

ይህ ደንብ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ቁጥር 69/2003 ዓ.ም " ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ትርጓሜ**

በዚህ ደንብ ውስጥ፡-

1. "የቅድሚያ ክፍያ" ማለት የዋጋ ልውውጥ ያልተደረገበት እና ተቀባዩ ከተወሰነ ጊዜ በኋላ የሚያወራርደው ክፍያ ሲሆን ውልን መሰረት በማድረግ በውሉ የተመለከተው ግዴታ ከመጠናቀቁ በፊት በየደረጃው የሚደረግን ክፍያ አይጨምርም።
2. "የካፒታል ወጪ"ማለት፣

ሀ/ መንገዶችን ሕንጻዎችን ወይም ሌሎች ግንባታዎችን ሳይጨምር መሬትን ለመያዝ፣ መልሶ ለመያዝ፣ ለማሻሻል ወይም ለማዘጋጀት፣

ለ/ መንገድታትን ህንፃታትን ወይ ድማ ካልኦት ንምሓዝ፣ንምስራሕን ንምድላው ወይ ድማ ንምምሕያሽ።

ሐ/ ዝንቀሳቐሱ ወይ ዘይንቀሳቐሱ ትካላትን፣ መሳርሕታትን መገልገሊታት፣ ተሽከርከርቲ ኣውሮፕላናትን ዝኣመሰሉን ንምሓዝ፣ ንምትካል ወይ ንምትካእ ።

መ/ ኣብ'ዚ ንኡስ ዓንቀፅ ካብ ፊደል ሀ-ሐ ዝተዘርዘሩ ንምፍፃም ወይ ድማ ስራሕቲ ኢንቨስትመንት ንምሓዝ ንዝተገበረ ወይ ድማ ንዝግበር ወፃኢ ንኽውዕል ንዝኾነ ሰብ ሓገዝ ቅድመ ክፍሊት ወይ ድማ ካልእ ዓይነት ድጋፍ ገንዘብ ምሃብ።

ረ. ሕጋዊ ሰብነት ኣብ ዝተዋህቦም ትካላት ንግዲ ውሽጢ ካፒታል ብፅሒት ኣክስዮን ወይ ድማ ልቓሕ ካፒታል ብበዓል ዋናነት ንምሓዝ።

ሰ. ንፅንዓትን ምርምርን

ሸ/ ንስልጠና ህንፀት ዓቕሚ ወይ ድማ

ቀ) ኣብ'ዚ ንኡስ ዓንቀፅ ምስ ካብዚ ንላዕሊ ዝተዘርዘሩ ንዝተሓሓዝ ግልጋሎት ምኽሪ ዝተገበረ ወፃኢ'ዩ።

3. "ምትሕልላፍ ዕዳ" ማለት ፦ሓላፍነት ዕዳ ምኽፋል ካብ ሓደ ሰብ ፣ ትካል ወይ ሃገር ናብ ካልእ ምትሕልላፍ ኮይኑ ኣብ መንጎ ሰብ ዕዳ ወይ ገንዘብ ዝግበር ምትሕልላፍ ዝምልከት ክኸውን ይኽእል።

4. "ዋጋ ኣቕሑትን ግልጋሎትን" ማለት፦ ንኣቕርቦት ኣቕሓ፣ ግልጋሎት ንምርካብን ብመገልገልቲ ንምጥቃም ተጠቀምቲ ንቤት ዕዮታት ናይ'ቲ ክልል መንግስቲ ዝገብርዎ ክፍሊትን ኮይኑ መቕፃዕቲ ኣይሓውስን።

www.abyssinialaw.com

ለ/ መንገዶች እና ህንፃዎች ወይም ሌሎች ለመያዝ፣ለመስራት ወይም ለማዘጋጀት ወይም ለማሻሻል።

ሐ/ ተንቀሳቃሽ ወይም የማይንቀሣቀሱ ድርጅቶችን፣ መሣሪያዎችን፣ መገልገያዎችን፣ ተሽከርካሪዎችን፣ አውሮፕላኖችን እና የመሳሰሉትን ለመያዝ ለመትከል ወይም ለመተካት፣

መ/ በዚህ ንዑስ አንቀጽ ከፊደል ሀ-ሐ የተዘረዘሩትን ለመፈፀም ወይም የኢንቨስትመንት ሥራዎችን ለመያዝ ለተደረገ ወይም ለሚደረግ ወጪ እንዲውል ለማናቸውም ሰው የቅድሚያ ክፍያ ዕርዳታ ወይም ሌላ ዓይነት የገንዘብ ድጋፍ መስጠት፣

ረ/ የሕግ ሰውነት በተሰጣቸው የንግድ ድርጅቶች ውስጥ የአክሲዮን ድርሻ ካፒታል ወይም የብድር ካፒታል በባለቤትነት ለመያዝ፣

ሰ/ ለጥናትና ምርምር፣

ሸ/ ለአቅም ግንባታና ሥልጠና ወይም

ቀ) በዚህ ንኡስ አንቀፅ ከዚህ በላይ ከተዘረዘሩት ጋር ለተያያዘ የምክር አገልግሎት የተደረገ ወጪ ነው።

3 "ዕዳን ማስተላለፍ" ማለት፦ ዕዳን የመክፈል ኃላፊነትን ከአንድ ሰው፣ ድርጅት ወይም አገር ወደ ሌላ ማስተላለፍ ሲሆን በባለዕዳዎች ወይም በባለገንዘቦች መካከል የሚደረገውን ማስተላለፍ የሚመለከት ሊሆን ይችላል።

4. "የዕቃና የአገልግሎት ዋጋ" ማለት፦ ለዕቃ አቅርቦት፣ አገልግሎት ለማግኘት እና በመገልገያዎች ለመጠቀም ተጠቃሚዎች ለክልሉ መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሚያደርጉት ክፍያ ሲሆን መቀጮ አይጨምርም።

www.abyssinialaw.com

5. "ፍዚካላዊ ማዕቀፍ" ማለት፡-

ሃፍቲ መንግስቲ እዚ ክልል ብትልሚ ማእኸላይ ዘመን ንክምራሕን ዝምደብ ዓመታዊ በጀት'ውን ምስ ምፍፃም ዕላማ ዝተረጋገፀ ኢኮኖሚ ዝተጠዓዓመ ክኸውን ንምግባር ንዝውሰን ናሕሲ በጀት መበገሲ ዝኾነ በቢዓመቱ ዝመዓራረ ናይ ሰለስተ ዓመት ግምት ኣታዊን ወፃእን መንግስቲ እንትኸውን ፣

ሀ/ ብመሰረት ፀኒዑ ብዘሎ መጠን ግብሪ መኽፈሊ ክእከብ'ዩ ተባሂሉ ዝተሓሰበ ኣታዊ ታክሲ መንግስቲ።

ለ/ ለውጢ ፖሊሲ ኣብ ዘይተገበረሉ ኹነታት ኣብ ዝሰርሕ ትልሚ ኣታዊ ታክሲ ካብ ዘይኮኑ ኣታዊታት መንግስቲ (ካብ ልምዓታዊ ትካላት መንግስቲ ልምዓታዊ ትካላት ስራሕ ዝዘቐጠ ትርፊ፣ ካብ ክፍሊታት ፣ካብ ተጠቀምቲ ዝእከብ ዋጋ ወዘተ ክእከብ ተባሂሉ ዝሕሰብ ኣታዊ።

ሐ/ ዝለዓለ መጠን ግብሪ ብምውሳን ፣ ዝተፈለየ ስርዓት ግብሪ ብምዝርጋሕ፣ ወይ ድማ ብምኽንያት ኣተኣኻኽባ ግብሪ ትካላት ወይ ድማ መዋቕር ምምሕዳር መመሓየሺ ብምግባር ብተወሳኺ ክእከብ ዝኽእል ግምታዊ ታክሲ ኣታዊ።

መ/ ኣብ ልምዓታዊ ትካላት መንግስቲ ማዕቀፋዊ ፖሊሲ ፣ ኣብ ክፍለ ኢኮኖሚ መንግስቲ፣ ፖሊሲ ተመን ዋጋ ፣ ኣብ ልዕሊ ክፍሊታት ማሕበራዊ ግልጋሎት ለውጢ ብምግባሩ ምኽንያት ክርከብ'ዩ ተባሂሉ ዝሕሰብ ተወሳኺ ኣታዊ።

ረ/ ካብ ፍልፍላት ውሽጢ ሃገር ብልቓሕን ሓገዝን ክርከብ ይኽእል ተባሂሉ ዝሕሰብ ኣታዊ።

ሰ/ ወፃኢ ስሩዕን ካፒታልን ግምት

ሸ/ ካብ ፌዴራል መንግስቲ ክርከብ'ዩ ተባሂሉ ዝግመት ድጋፍ በጀት፣

5."የፊዚካል ማዕቀፍ"ማለት፡- የክልሉ መንግስት ሃብት በመካከለኛ ዘመን ዕቅድ እንዲመራና የሚመደበውም ዓመታዊ በጀት የተረጋጋ ኢኮኖሚ ከማስፈፀም ዓላማ ጋር የተጣጣመ እንዲሆን ለማድረግ ለሚወሰን የበጀት ጣሪያ መነሻ የሆነ በየዓመቱ የሚስተካከል የሦስት ዓመት የመንግስት ገቢና ወጪ ግምት ሲሆን፣

ሀ/ ፀንቶ ባለው የግብር ማስከፈያ ምጣኔ መሠረት ይሰበሰባል ተብሎ የታሰበውን የመንግስት ታክስ ገቢ ።

ለ/ የፖሊሲ ለውጥ ባልተደረገበት ሁኔታ በሚሠራ የገቢ ዕቅድ ታክስ ካልሆኑ የመንግሥት ገቢዎች/ከመንግስት የልማት ሥራ ድርጅቶች የዘቀጠ ትርፍ፣ ከክፍያዎች፣ ከተጠቃሚዎች ከሚሰበሰብ ዋጋ ወ.ዘ.ተ/ ይሰበሰባል ተብሎ የታሰበውን ገቢ፣

ሐ/ ከፍ ያለ የግብር መጠን በመወሰን፣ የተለየ የግብር ሥርዓት በመዘርጋት ወይም በግብር አሰባሰብ ረገድ የተቋም ወይም የአስተዳደር መዋቅር ማሻሻያ በማድረግ በተጨማሪነት ሊሰበሰብ የሚችለውን የታክስ ገቢ ግምት፣

መ/ በመንግስት የልማት ሥራ ድርጅቶች የፖሊሲ ማዕቀፍ፣በመንግሥት ክፍለ ኢኮኖሚ የዋጋ ትመና ፖሊሲ፣ በማህበራዊ አገልግሎቶች ክፍያዎች ላይ ለውጥ በመደረጉ ምክንያት ይገኛል ተብሎ የሚታሰበውን ተጨማሪ ገቢ፣

ረ/ ከአገር ውስጥ ምንጮች በብድር እና በእርዳታ ሊገኝ ይችላል ተብሎ የሚታሰበውን ገቢ፣

ሰ/ የመደበኛ እና የካፒታል ወጪ ግምት።

ሸ/ ከፌዴራል መንግስት ይገኛል ተብሎ የሚገመተውን የበጀት ድጋፍ

www.abyssinialaw.com

ቀ/ ናይ'ዚ ክልል ጉድለት በጀትን ግምት ኣሸፋፍና ጉድለት በጀትን

6. " ዝመሓላለፍ ናይ ገንዘብ ሰነድ"ማለት፡- ብዘይ ፊርማ ወይ ፊርማ ብምግባር ካብ ሓደ ሰብ ናብ'ቲ ኻልእ ብምትሕልላፉ ምኽንያት ንዝመሓላለፈሉ ሰብ መሰል በዓል ዋናነት ዘርክብ ሰነድ ገንዘብ'ዩ።

7. "ትሕጃ ውሕስና" ማለት ፦

1. ሰነድ ሓዋላ ኾይኑ፡-

ሀ. ንናይ'ቲ ክልል ቢሮ ትልምን ፋይናንስን ዝኽፈልን ፣

ለ. ብዝተፈለጠ ትካል ገንዘብ ዝተረጋገፀ ወይ ድማ ብኽሙ ዝወፀ

2. ብመንግስቲ ውሕስና ዝተውሃበ ቦንድ ወይ ድማ፣

3. ኣብ ናይ'ቲ ክልል ቤት ዕዮ መንግስቲ ተቐባልነት ክህልዎ ዝኽእልን በቲ ቢሮ ዝፀደቐ ካልእ ተመሳሳሊ ውሕስና'ዩ።

8. "ኣዋጅ" ማለት፦ ኣመሓዳድራ መንግስታዊ ፋይናንስ ብ/ክ/መ/ትግራይ ኣዋጅ ቁፅሪ 173/2002 እዩ።

9. "መዝገብ" ማለት፡- ብሰነድ ወይ ብሜላ ኤሌክትሮኒክስ ኣቢሉ ዝተሓዝ መረዳእታ'ዩ ፡፡

10. ብናይ'ዚ ክልል ምምሕዳር ፋይናንስ ኣዋጅ ትርጉም ዝተውሃቦም ኣብ ውሽጢ'ዚ ደንቢ'ዚ ኣብ ጥቕሚ ዝወዓሉ ቃላትን ሓረጋትን በቲ ኣዋጅ ዝተውሃቦም ትርጉም ይሕዙ።

11. "ቢሮ" ማለት፦ቢሮ ትልምን ፋይናንስን እዩ።

12. " ክልል " ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ'ዩ።

ቀ/ የክልሉን የበጀት ጉድለት እና የበጀት ጉድለቱ ኣሸፋፈን ግምትን

6. "የሚተላለፍ የገንዘብ ሰነድ" ማለት፡- በፊርማ ወይም ያለፊርማ ከአንድ ሰው ወደ ሌላ በመተላለፉ ምክንያት ለተላለፈለት ሰው የባለቤትነት መብት የሚያስገኝ የገንዘብ ሰነድ ነው።

7. "የዋስትና መያዣ" ማለት

1. የሓዋላ ሰነድ ሆኖ፡-

ሀ. ለክልሉ ፕላንና ፋይናንስ ቢሮ የሚከፈል፣ እና

ለ. በታወቀ የገንዘብ ተቋም የተረጋገጠ ወይም በታወቀው የገንዘብ ተቋም በራሱ ስም የወጣ፣

2. በመንግሥት ዋሰትና የተሰጠበት ቦንድ ወይም

3. በክልሉ መንግሥት መሥሪያ ቤት ተቀባይነት ሊኖረው የሚችል እና በቢሮው የፀደቀ ሌላ ተመሣሣይ ዋሰትና ነው።

8. "ኣዋጅ" ማለት፡- የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፋይናንስ ኣስተዳደር ኣዋጅ ቁጥር 173/2002 ነው።

9. "መዝገብ"ማለት፡- በሰነድ ወይም በኤሌክትሮኒክስ ዘዴ ኣማካኝነት የሚያዝ መረጃ ነው፡፡

10. በክልሉ የፋይናንስ ኣስተዳደር ኣዋጅ ትርጉም የተሰጣቸው በዚህ ደንብ ውስጥ ጥቅም ላይ የዋሉ ቃላትና ሐረጎች በኣዋጁ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ።

11. "ቢሮ ማለት፦ቢሮ ፕላንና ፋይናንስነው።

12. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክልተ

በጀት

3. መትከል

1. በጀት መንግስቲ ኣብ ትልሚ ዝተመስረተ ክኸውን ኣለዎ።
2. በጀት መንግስቲ ዝዳለዉ ፊዚካላዊ ማእቀፍ መሰረት ብምግባር ይኸውን
3. ትልሚ ልምዓት ማእኸላይ ዘመን ብላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ክዳለዉ ይግባእ፣
4. ግምት በጀት ኣታውን ወፃእን ዝዳለዉ ንቐፃሊ በጀት ዓመት ክኸውን ኣለዎ፣
5. ዝኾነ ናይ ወፃኢ ካፒታል ኣብ ውሽጢ ፊሲካል ማዕቀፍ ንሕድ ሕድ ክፍለ ኢኮኖሚ ልዕሊ ዝተቐመጠ ናሕሲ ክኸውን ኣይኽእልን፣
6. ኣብ ውሽጢ ካፒታል በጀት ንክፍልታት ኢኮኖሚ ዝወሃብ ቐዳምነት ዝውሰን ኣብ ፊዚካል ማዕቀፍ ዝተቐመጠ ቅደም ስዓብ መሰረት ብምግባር ይኸውን፣
7. ብኣታዊ ምጥቃም ንክኽእል ዝተፈቕደሉ መንግስታዊ ቤት ዕዮ እንትህሉ ከምዚ ዓይነት ኣታዊ ነቲ ቤት ዕዮ ብዝተፈቕደ ኣታዊ ከምኡ'ውን ድምር ወፃኢ በጀት ውሽጢ ክጠቓለል ይግበኦ፡፡ ዝተፃረየ ሒሳብ ክርኢ ኣይፍቀድን።

4. ኣቀራርባን ኣደላልዋን በጀት

1. ግምታዊ በጀት ዝዳለዉ ብናይቲ ክልል ስራሕ ፈፃሚ ብዝፍቀድ ፊዚካላዊ ማዕቀፍ መበገሲ እቲ ቢሮ በቢ ዓመቱ ደብዳቤ ፃውዒት በጀት ዘፍልጦ ናሕሲን ስርዓት ኣቀራርባ በጀትን መሰረት ብምግባር ይኸውን።
2. ስሩዕ ወፃኢ ግምታዊ በጀት ናይ'ቲ ዘመን ናይ መጀመሪያ ፍርቂ ዓመት በጀት ግዚያዊ ፀብፃብን ዝሓለፈ ዓመት ኣፈፃፅማ በጀት ዘጠቓልል ክኸውን ይግባእ።

ክፍል ሁለት-

በጀት

3. መርህ

1. የመንግስት በጀት በዕቅድ ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት፣
2. የመንግስት በጀት የሚዘጋጀው የፊሲካል ማዕቀፍን መሰረት በማድረግ ይሆናል፣
3. የመካከለኛ ዘመን የልማት ዕቅድ በመንግስት መስሪያቤቶች የበላይ ሃላፊዎች መዘጋጀት ይኖርበታል፡፡
4. የገቢ እና የወጪ በጀት ግምት የሚዘጋጀው ለተከታዩ የበጀት ዓመት መሆን አለበት፣
5. ማናቸውም የካፒታል ወጪ በፊሲካል ማዕቀፍ ውስጥ ለየክፍለ - ኢኮኖሚው ከተመለከተው ጣሪያ በላይ ሊሆን አይችልም፣
6. በካፒታል በጀት ውስጥ ለክፍለ ኢኮኖሚ ክፍሎች የሚሰጠው ቀዳሚነት የሚወሰነው በፊሲካል ማዕቀፍ የተመለከተውን ቀደምትነት መሰረት በማድረግ ይሆናል።
7. በገቢው መጠቀም እንዲችል የተፈቀደለት የመንግሥት መሥሪያ ቤት ቢኖር፣ የዚህ ዓይነቱ ገቢ ለመሥሪያ ቤቱ በተፈቀደው ገቢ እንዲሁም የወጪ በጀት ድምር ውስጥ መጠቃለል ይኖርበታል፣ የተጣራ ሂሣብን ማሳየት አይፈቀድም።

4. የበጀት ዝግጅት እና አቀራረብ

1. የበጀት ግምት የሚዘጋጀው በክልሉ ስራ አስፈፃሚ በሚፈቀደው የፊሲካል ማዕቀፍ መነሻ ቢሮው በየዓመታዊው የበጀት ጥሪ ደብዳቤ የሚያስታውቀውን ጣሪያ እና የበጀት አቀራረብ ሥርዓት መሠረት በማድረግ ይሆናል።
2. የመደበኛ ወጪ የበጀት ግምት የዘመኑን የመጀመሪያውን ግማሽ ዓመት በጀት ጊዜያዊ ሪፖርት እና ያለፈውን ዓመት የበጀት አፈጻጸም የሚያጠቃልል ሊሆን ይገባል።

3. ስሩዕን ካፒታልን ወፃኢ በጀት ግምታት ብላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ክፍረሙ ኣለዎም።
4. ታክስ ተንከፍ ካብ ዝኾኑ ፍልፍላት ዝእከብ ኣታዊ ግምት በጀት በቲ ቢሮ ዝዳሎ ይኸውን፣
5. ታክሲ ካብዘይኮኑ ፍልፍላት ኣታዊ በጀት ሓላፍነት ብዝተውሃቦ ቤት ዕዮ መንግስቲ ላዕለዋይ ሓላፊ ተዳልዩ ናብ'ቲ ቢሮ ክቐርብ ኣለዎ።
6. ስሩዕን ካፒታልን በጀት ግምት ገምጋም፣ ኣድላይ ኣብ ዝኾነሉ ግዜ'ውን ከምብሓዱሽ ክረአ ንምግባርን ንመጠቓለሊ ስራሕቲን ናብቲ ቢሮ ክቐርብ ኣለዎ።
7. ግምት በጀት ካብ ውሽጢ ሃገር ዝርከብ ልቓሕን ካብ ፌደራል መንግስቲ ዝርከብ ድጋፍ በጀትን ከምኡ'ውን ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ኣብ'ቲ ዝስዕብ በጀት ዓመት ብጥረ ገንዘብን ብዓይነትን ክረክብ'ዩ ኢሉ ዝህልዎ ግምት ሓገዝ፣ ብዓይነት ዝርከብ ሓገዝን ብገንዘብ የውፅእ'ዩ ተባሂሉ ዝግምትን ዋጋ ዝተማልአ ዝርዝር ዝሕዝ ክኸውን ኣለዎ፡፡

5. ምፅዳቕ በጀት ግምት

1. ናይ'ቲ በጀት ግምት ምስ ተገምገመን ኣድላይ ዘበለ ምዕራይ ምስ ተገበረ ከምኡ'ውን ምስ ላዕለዎት ሓላፍቲ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ዝግበር ዘተ ድሕሪ ምውድኡ ቢሮ ሓላፊ ዝተጠቓለለ ስሩዕን ካፒታልን በጀታዊ ግምት ተራእዩ ንኽድገፍ ቅድሚ ናብ በጀትን ኦዲትን ቀዋሚ ኮሚቴ ምቕራቡ ናብቲ ክልል ፈፃሚ ስራሕ የቕርብ።

3. የመደበኛ እና የካፒታል ወጪ በጀት ግምቶች በመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች መፈረም አለባቸው።
4. ታክስ ነክ ከሆኑ የገቢ ምንጮች የሚሰበሰበው የገቢ በጀት ግምት በቢሮው የሚዘጋጅ ይሆናል።
5. ታክስ ካልሆኑ የገቢ ምንጮች የገቢ በጀት ግምት ኃላፊነት በተሰጠው የመንግስት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ተዘጋጅቶ ለቢሮው መቅረብ አለበት።
6. የካፒታልና የመደበኛ ወጪ የበጀት ግምት ለግምገማ፣ አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜም እንደገና እንዲታይ ለማድረግ እና ለማጠቃለያ ሥራዎች ለቢሮው መቅረብ አለበት።
7. የበጀት ግምት ከአገር ውስጥ የሚገኘውን ብድርና ከፌደራል መንግስት የሚገኘውን የበጀት ድጋፍ እንዲሁም ማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት በተከታዩ የበጀት ዓመት በጥሬ ገንዘብና በዓይነት አገኛለሁ ብሎ የሚጠብቀውን እርዳታ ግምት፣ በዓይነት የሚገኘውን እርዳታ ዓይነትና፣ በገንዘብ ያወጣል ተብሎ የሚገመተውን ዋጋ የተሟላ ዝርዝር የያዘ መሆን አለበት።

5. የበጀት ግምትን ማጽደቅ

1. የበጀቱ ግምት ከተገመገመ እና አስፈላጊ የሆነው ሁሉ ማጣራት ከተከናወነ እንዲሁም ከመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች ጋር የሚደረገው ውይይት ከተጠናቀቀ በኋላ የቢሮ ሓላፊው የተጠቃለለው የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ግምት ታይቶ እንዲደገፍ ለበጀትና ኦዲት ቋሚ ኮሚቴ ከመቅረቡ በፊት ለክልሉ ስራ አስፈፃሚ ያቀርባል።

www.abyssinialaw.com

2. ብናይቲ ክልል ፈፃሚ ስራሕ ዝተደገፈ በጀታዊ ግምት ናብ ክልል ቤት ምኽሪ ይቐርብ።
3. ሓላፊ ናይ'ቲ ቢሮ ብናይ'ቲ ክልል ቤት ምኽሪ ዝፀደቐ በጀት ላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ክፈልጡ ይገብር።

6. ግዜ ሰደቓ በጀት

እቲ ቢሮ ግዜ ሰሌዳ በጀት ዝውስን መምርሒ የውፅእ።

7. ፍሉይ ስልጣን

ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ፅዮ በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 6 መሰረት እቲ ቢሮ ብዝውስኖ ግዜ ሰደቓ ግምት በጀት እንተዘይ ኣቕሪቡ እቲ ሓላፊ ቢሮ ናይ ባዕሉ ፍሉይ ስልጣን ተጠቒሙ ኣብ ውሽጢ ግምታዊ በጀት እንታይ ክሕወስ ከምዘለዎ ይውስን

8. ዝውውር በጀት

1. ሓላፊ ቢሮ ብዝፀደቐ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ለውጢ ኣወዳድባ ምኽንያት ንሽቶ ዕላማታት መንግስቲ ኣድላይ ኾይኑ እንተረኺብዎ ካብ ስሩዕ ናብ ካፒታል በጀት ዝውውር ንኽግበር ክፈቅድ ይኽእል።
2. ካብ ካልኦት ስሩዕ ወፃኢታት በጀት ናብ መሃያ፣ ናብ ንሰራሕተኛታት ዝኽፈል ናይ ሓፂር ግዜ ፣ ጉልበት ወይ ዋጋ ግልጋሎት ወይ ዝውውር ኣበል በጀት ክግበር ዝኽእል ንቢሮ ትልምን ፋይናንስን ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ሓላፊ ቀሪቡ እንትፍቀድ ይኸውን።

2. በክልሉ ስራ አስፈፃሚ የተደገፈው የበጀት ግምት ለክልሉ ምክር ቤት ይቀርባል።
3. የቢሮ ሓላፊው በክልሉ ምክር ቤት የፀደቀውን በጀት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች እንዲያውቁ ያደርጋል።

6. የበጀት የጊዜ ሰሌዳ

ቢሮው የበጀት የጊዜ ሰሌዳን የሚወስን መመሪያ ያወጣል።

7. ልዩ ሥልጣን

ማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት በዚህ ደንብ አንቀጽ 6 መሠረት በሚወሰነው የጊዜ ሠሌዳ የበጀቱን ግምት ካላቀረበ የቢሮ ሓላፊው የራሱን ልዩ ሥልጣን በመጠቀም በበጀቱ ግምት ውስጥ ምን መካተት እንደሚገባው ይወስናል።

8. የበጀት ዝውውር

1. የቢሮ ሓላፊው በፀደቀ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የአደረጃጀት ለውጥ ምክንያት ለመንግሥት ዓላማዎች ግብ መድረስ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ከመደበኛ ወደ ካፒታል በጀት ዝውውር እንዲደረግ ሊፈቅድ ይችላል።
2. ከሌሎች መደበኛ ወጪዎች በጀት ወደ ደመወዝ፣ ለሠራተኛ ወደሚከፈል የአጭር ጊዜ የጉልበት ወይም የአገልግሎት ዋጋ ወይም ወደ አበል የበጀት ዝውውር ሊደረግ የሚችለው ለትግራይ ቢሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፕላንና ፋይናንስ ቢሮ ሐላፊ ቀርቦ ሲፈቀድ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

3. ሓደ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ዝተፈቕደሉ በጀት ዘይጥቀመሉ ኾይኑ ኣብ ዝተረኽበሉ እዋን ናብ ካልእ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ምዝውዋር ንኽከኣል እቲ ቢሮ ኣፈፃፅማ በጀት ንምክትታል ዘኽእል ስርዓት ይዝርግሕ። እቲ ዝውውር ዝፍፀመሉ ኹነታት ዝውስን መምርሒ የውፅእ።

4. ናይ'ቲ ሓላፊ ቢሮ በቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 24 መሰረት ኣብ ውሽጢ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ብዛዕባ ዝግበር ዝውውር በጀት እቲ ዝተዋህቦ በጀት ምዝውዋር ስልጣን ብምልኡ ወይ ብኽፋል ንላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ክህብ ይኽእል፡፡ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብመምርሒ ይውሰን፡፡

9. ቑፅፅር በጀት

1. ላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ካብ'ዚ ቢሮ ብዝመሓላለፍ መምርሒ መሰረት ንሕድሕድ በጀት ርእሲ፣ ንኡስ ርእስን ሕድሕድ ካፒታል ፕሮጀክት ዝተፈቐዶ ዝውውርን ድልድልን ዘርኢ መዝገብ በጀት ክሕዙ ኣለዎም ።

2. ላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ በቲ ቢሮ ብዝመሓላለፍ መምርሒ መሰረት መንግስቲ በጀት ብዝተማእኸለ መልክዑ ንምቁፅፃር ዘኽእሎ መረዳእታ ክህቡ ኣለዎም።

10. ተወሳኺ በጀት

1. ሕቶ ተወሳኺ በጀት ምቕራብ ኣድላይ ኾይኑ እንተርከብ እቲ ሕቶ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ተዳልዩ ንሓላፊ ቢሮ ይቐርብ።

3. አንድ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የተፈቀደለትን በጀት የማይጠቀምበት ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ ወደ ሌላ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ማዘዋወር እንዲቻል ቢሮው የበጀት አፈፃፀምን መከታተል የሚያስችል ሥርዓት ይዘረጋል ፣ ዝውውሩ የሚፈፀምበትን ሁኔታ የሚወስን መመሪያ ያወጣል።

4. የቢሮ ኋላፊው በኣዋጅ አንቀፅ 24 መሰረት መንግስት መስሪያ ቤት ውስጥ ስለሚደረግ የበጀት ዝውውር የተሰጠውን በጀት የማዘዋወር ስልጣን በሙሉ ወይም በከፊል ለመንግስት መስሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች ሊሰጥ ይችላል፡፡ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል፡፡

9. የበጀት ቁጥጥር

1. የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊ ዎች ከቢሮው በሚተላለፈው መመሪያ መሠረት ለእያንዳንዱ የበጀት ርዕስ፣ ንኡስ ርዕስ እና ለእያንዳንዱ የካፒታል ፕሮጀክትየተፈቀደውን ዝውውር እና ድልድል የሚያሳይ የበጀት መዝገብ መያዝ አለባቸው

2. የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች በቢሮው በሚተላለፍ መመሪያ መሠረት መንግሥት በበጀት ላይ በማዕከላዊነት ቁጥጥር ማድረግ የሚያስችለውን መረጃ መስጠት አለባቸው።

10. ተጨማሪ በጀት

1. የተጨማሪ በጀት ጥያቄ ማቅረብ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ጥያቄው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ተዘጋጅቶ ለቢሮ ኃላፊው ይቀርባል።

www.abyssinialaw.com

2. ቢሮ ሓላፊ ኣብ ኣዋጅ ብዝተቐመጠ በጀት ናይ ምዕዳኞን ምፍላጥን ስርዓት ተኸቲሉ ተወሳኺ በጀት ንክፀድቕን ኣብ ስራሕ ክውዕልን ይገብር።

11. **ኣፈፃፅማ ዝውውር በጀት**

ዝኾነ ዝውውር በጀት ዝሓትት ወይ ድማ ብመሰረት ዝተውሃቦ ውክልና ዝፍፅም መንግስታዊ ቤት ፅዮ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ቅጥዒታት መሕተትን መፍቀድን በጀት ብእኹል ቅዳሕ ክመልእ ኣለዎ።

ክፍሊ-ሰለስተ

ክፍሊት መንግስታዊ ገንዘብ

12. **ክፍሊትን ወፃኢን**

ክፍሊት መንግስታዊ ገንዝብ ክፍፀም ወይ ወፃኢ ክግበር ዝኽእል ዝተፈቐደ በጀት እንትህሉ ጥራሕ'ዩ።

13. **ወፃኢ መአዘዚ መንግስታዊ ገንዘብ**

እቲ ግቡእ መአዘዚ ከይተማልአ ዝኾነ ይኹን ክፍሊት መንግስታዊ ገንዘብ ክፍፀም

ወይ ወፃኢ ክግበር ኣይከኣልን።

ስለ ዝኾነ ድማ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ንዝገብርዎ ኩሉ ወፃኢ ካብ'ቲ ቢሮ ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት መአዘዚ ክመልኡ ኣለዎም።

2. የቢሮ ኃላፊው በኣዋጁ የተቀመጠውን የበጀት ማስፅደቅና ማሳወቅ ሥርዓት ተከትሎ ተጨማሪ በጀትን ያስፀድቃል ሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል።

11. **የበጀት ዝውውር አፈፃፀም**

ማናቸውም የበጀት ዝውውር የሚጠይቅ ወይም በተሰጠው ውክልና መሠረት ዝውውር የሚፈፅም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የበጀት መጠየቂያና መፍቀጃ ቅጾችን በበቂ ቅጂ መሙላት አለበት።

ክፍል ሦስት

የመንግሥት ገንዘብ ክፍያ

12. **ክፍያ እና ወጪ**

የመንግሥት ገንዘብ ክፍያ ሊፈጸም ወይም ወጪ ሊደረግ የሚችለው የተፈቀደ በጀት ሲኖር ብቻ ነው።

13. **የመንግስት ገንዘብ ወጪ ማዘዣ**

ተገቢው ማዘዣ ሳይሟላ ማናቸውም የመንግሥት ገንዘብ ክፍያ ሊፈፀም ወይም ወጪ ሊደረግ አይችልም። ስለሆነም የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ለሚያደርጉት ወጪ ሁሉ ከቢሮው በሚወጣው መመሪያ መሠረት ማዘዣ መሙላት አለባቸው።

www.abyssinialaw.com

14. ውክልና ብዛዕባ ዝተውሃቦም ሰባት ዝርዝር

1. ላዕለዋይ ሓላፊ ሕድሕድ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ኣብ'ዚ ደንቢ ዝተቐመጡ ሰነዳት ንኽፍርሙ ውክልና ዝተውሃቦም ሓለፍትን ሰራሕተኛታትን ሽም ዝርዝር ከዳሉን ክሕዝን ኣለዎ።
2. ከምዚ ዝበለ ሽም ዝርዝር ንቤት ዕዮ ሒሳብ ሓላፊ ፣ ንውሽጢ ኦዲት ሓላፊን ነቲ ቢሮን ክመሓላለፍ ኣለዎ።

15. ምምሕዳር ጥረ ገንዘብ

1. ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ፕሮግራም ስርሖም ንኽፍፅሙ ዝተመደበሎም በጀት ወፃኢ ኣብ ስራሕ ንከውዕልዎ ዝህልዎም ድልየት ጥረ ገንዘብን ፍሰት ጥረ ገንዘብን መንግስታዊ ግምጃ ቤት መሰረት ብምግባር ሚዛን ሒሳብ ብትሑት መጠን ንኽፀንሕ ምግባር ብዘኽእል ኩነታት ክምራሕ ይግበኦ፣
2. ኣብ'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተመልከተ ኣብ ስራሕ ምውዓል ንኽከኣል ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ኣብ ዜሮ ሚዛን ዝተመስረተ ስርዓት ምምሕዳር ጥረ ገንዘብ ንክኽተሉ ይገብር፣
3. ላዕለዎት ሓለፍቲ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ ዝህልዎም ትልሚ ድልየት ጥረ ገንዘብ በብወርሑ ብምክፍፋል ነቲ ቢሮ ክቕርቡ ኣለዎም፣
4. ካብ'ዚ ንላዕሊ ኣብ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ኣብ ዝተገለፀን እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ትልሚ ጥረ ገንዘብ

14. ውክልና ስለተሰጣቸው ሰዎች ዝርዝር

1. እያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ በዚህ ደንብ የተመለከቱትን ሰነዶች እንዲፈርሙ ውክልና የተሰጣቸውን ኃላፊዎችና ሠራተኞች ስም ዝርዝር ማዘጋጀትና መያዝ አለበት።
2. እንዲህ ያለው የስም ዝርዝር ለመሥሪያ ቤቱ ሂሣብ ኃላፊ፣ ለውስጥ ኦዲት ኃላፊ፣ እና ለቢሮው መተላለፍ አለበት።

15. የጥሬ ገንዘብ አስተዳደር

1. የመንግስት መስሪያ ቤቶች የሥራ ፕሮግራ ማቸውን ለማስፈፀም የተመደበላቸው የወጪ በጀት ሥራላይ ለማዋል የሚኖራቸውን የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት እና የመንግስት ግምጃ ቤትን የጥሬ ገንዘብ ፍሰት መሰረት በማድረግ የሂሳብ ሚዛን በዝቅተኛ መጠን እንዲቆይ ማድረግ በሚያስችል ሁኔታ መመራት ይኖርበታል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውን ሥራ ላይ ማዋል እንዲቻል የመንግስት መስሪያ ቤቶች በዜሮ ሚዛን ላይ የተመሰረተ የጥሬ ገንዘብ አስተዳደር ሥርዓት እንዲከተሉ ያደርጋል፣
3. የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች በሦስት ወር ውስጥ የሚኖራቸውን የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት ዕቅድ በየወሩ በመከፋፈል ለቢሮው ማቅረብ አለባቸው፣
4. ከዚህ በላይ በንኡስ አንቀፅ 3 በተገለፀው እና ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት የመንግስት መስሪያቤቶች የጥሬ ገንዘብ ዕቅድ

እንተዘይኣቕሪቦም እቲ ቢሮ ካብ ዘለዎ መረዳእታ ተመስሪቱ መጠኑ ይውስን፣

5. ትልሚ ጥረ ገንዘብ ነናይ ወርሑ መጠን ወፃኢ ከምኡ'ውን እቲ ገንዘብ ዝድለየሉ ግዜ ዘርኢ ክኸውን ኣለዎ፣

6. ካብ'ዚ ንላዕሊ ኣብ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝተጠቐሰ ከምዘሎ ኾይኑ ኣታዊ ኣከብቲ መንግስቲ ነናይ ወርሑ ትልሚ ኣታዊን ኣፈፃፅማ ኣታዊ ሕሉፍ ወርሒን ነቲ ቢሮ ከቕርቡ ኣለዎም፡፡

16. ምኽፋልን ወፃኢ ምግባርን ገንዘብ መንግስቲ

1. ክፍሊት ገንዘብ መንግስቲ ዝፍፀም ወይ ወፃኢ ዝግበር እቲ ገንዘብ ክፍሊት ናብ ዝፍፀመሉ ቤት ፅዮ መንግስቲ ወይ ወፃኢ ናብ ዝግበረሉ በዓል መሰል ባንኪ ሒሳብ ብምምሕልላፍ ይኸውን፣

2. ኣብ'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተቐመጠ እንተሃለወ'ውን ወፃኢ ብቼክ፣ ብሌተር ኦፍ ክረዲት ወይ ብጥረ ገንዘብ ዝፍፀመሉ ኹነታት እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን፣

3. ክፍሊት ገንዘብ መንግስቲ ዝፍፀም ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ብዘቕረብዎ ትልሚ ጥረ ገንዘብ መበገሲ ብምግባር ቢሮ ብዝውስኖ ናሕሲ መሰረት ይኸውን፡፡

17. ድሕንነት ኣብ ኢድ ተሓዝቲ ገንዘብ ዝቕመጥ ገንዘብ መንግስቲ

ሓላፊ ናይ'ቲ ቢሮ ኣብ ኢድ ገንዘብ ተሓዝቲ ዝቕመጥ ገንዘብ መንግስቲ ብዝተፈላለየ

ካላቀረቡ ቢሮው ባለው መረጃ ላይ በመመሥረት መጠኑን ይወሰናል፣

5. የጥሬ ገንዘብ ዕቅድ የየወሩን የወጪ መጠን እንዲሁም ገንዘቡ የሚፈለግበትን ጊዜ የሚያሳይ መሆን አለበት፣

6. ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀፅ 5 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ገቢ ሰብሳቢ የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የየወሩን የገቢ ዕቅድና ያለፈውን ወር ገቢ አፈፃፀም ለቢሮው ማቅረብ አለባቸው፡፡

16. የመንግስት ገንዘብ ስለመክፈልና ወጪ ስለማድረግ

1. የመንግሥት ገንዘብ ክፍያ የሚፈፀመው ወይም ወጪ የሚደረገው የገንዘቡ ክፍያ ወደ ሚፈፀምለት የመንግስት መሥሪያ ቤት ወይም ወጪ ወደሚደረግለት ባለመብት የባንክ ሂሳብ በማስተላለፍ ይሆናል።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ቢኖርም ወጪ በቼክ፣ በሌተር ኦፍ ክሬዲት ወይም በጥሬ ገንዘብ የሚፈፀምበት ሁኔታ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፣

3. የመንግሥት ገንዘብ ክፍያ የሚፈፀመው የመንግስት መስሪያ ቤቶች በሚያቀርቡት የጥሬ ገንዘብ ዕቅድ መነሻ ቢሮው በሚወስነው ጣሪያ መሰረት ይሆናል፡፡

17. በገንዘብ ያዦች እጅ ስለሚቀመጥ የመንግስት ገንዘብ ደህንነት

የቢሮ ኃላፊው በገንዘብ ያዦች እጅ የሚቀመጠው የመንግስት ገንዘብ በተለያየ

ምኽንያት ኣብ ዝጠፍአሉ ግዜ ነቲ ገንዘብ ንምትካእ ዝኽእል ውሕስና መድሕን ዝአተወሉ ስርዓት የመዓራሪ፡፡

ክፍሊ ኣርባዕተ
ዋጋ ግልጋሎትን ኣቕሑትን

18. መትከል

መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ዋጋ ኣቕሑትን ግልጋሎትን ኣብ ዝውስንሉ እዋን ነዞም ዝስዕቡ መትከላት ኣብ ግምት ውሽጢ ክአትዉ ይግበኦም።

1. ንግብሪ ሽፋሊ ሕብረተሰብ ፍትሓዊ ንምኳን ኣብያተዕዮ መንግስቲ ንዘቕርብዎ ግልጋሎት ዘድሊ ዕዕንቶ ወፃኢ ብሓፈሽኡ ኣብ ልዕሊ ግብሪ ሽፋሊ ሕብረተሰብ ካብ ዝዓርፍ ኣብ ልዕሊ ናይ'ቲ ግልጋሎት ተጠቃሚ ኣብ ዝኾነ ክፋል ሕብረተሰብ ዝዓርፈሉ መንገዲ ምድላይን ወይ ድማ፡-
2. ኣቕርቦት ኣቕሑትን ግልጋሎትን ዕዳጋ ዝመርሕ ስርዓት ንክኽተል ብምግባር ብቕዓት አጠቓቕማ ሃፍቲ ምዕባይ።

19. ብምፅናዕ ኣቕርቦት ኣቕሑትን ግልጋሎትን

መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ዝተመስረትሉ ሕጊ መሰረት ብምግባር ካብ ዝሰርሕዎም ተግባራት ውሽጢ ካብ ተጠቀምቲ ዋጋ ኣቕሑትን ግልጋሎትን ንምሕታት ዝከኣሎም ንምፍላይ ኣብ ልዕሊ ምንቅስቓሶም ፅንዓት ከካይዱ አለዎም።

ምክንያት በሚጠፋበት ግዜ ገንዘቡን ለመተካት የሚያስችል የመድን ዋስትና የሚገባበትን ስርዓት ያመቻቻል፡፡

ክፍል አራት
ዕቃና የአገልግሎት ዋጋ

18. መርህ

የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የዕቃና የአገልግሎት ዋጋ ልክ በሚወስኑበት ጊዜ የሚከተሉትን መርሆዎች ከግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርባቸዋል፣

1. ለግብር ከፋዩ ኅብረተሰብ ፍትሀዊ ለመሆን የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ለሚያቀርቡት አገልግሎት የሚያስፈልገው የወጪ ጫና በአጠቃላይ በግብር ከፋይ ኅብረተሰብ ላይ ከሚያርፍ የአገልግሎቱ ቀጥተኛ ተጠቃሚ በሆነው የኅብረተሰብ ክፍል ላይ የሚያርፍበትን መንገድ መፈለግ እና/ወይም
2. የዕቃዎችና የአገልግሎቶች አቅርቦት የገበያ መር ሥርዓት እንዲከተል በማድረግ የሃብት አጠቃቀምን ብቃት ማሳደግ።

19. የዕቃና የአገልግሎት አቅርቦትን ስለማጥናት

የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የተቋቋሙበትን ህግ መሠረት በማድረግ ከሚያከናውኗቸው ተግባራት ውስጥ ከተጠቃሚዎች የዕቃና አገልግሎት ዋጋ ለመጠየቅ የሚቻልባቸውን ለመለየት በእንቅስቃሴዎቻቸው ላይ ጥናት ማካሄድ አለባቸው።

www.abyssinialaw.com

20. ዓቐን ክፍሊታት ኣቑሑትን ግልጋሎትን መወሰኒ መመዘኒታት

መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ዓቐን ዋጋ ኣቕሑትን ግልጋሎትን ኣብ ዝውስንሉ እዋን ዝስዕቡ ኣብ ግምት ውሽጢ ከእትው አለዎም።

1. ወፃኢ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን፣
2. ዋጋ ኣቑሑትን ግልጋሎትን ኣታዊ ብምፍጣር መዳይ ዘለዎ ዓቕሚን ከምኡ' ውን ዋጋ ኣብ ዝኸፈለሉ ምንቅስቓስን ኣብ ልዕሊ ካልኦት መንግስታዊ ተግባራት ዝህልዎ ውፅኢትን
3. ተጠቀመቲ ብኣንፃር ዕሬትን ዋጋን ኣቕሓ ወይ ድማ ግልጋሎት ንምኽፋል ዘለዎም ፍቓደኛነትን ዓቕምን፣
4. ተጠቀምቲ ዕሬት፣ ዋጋን ግልጋሎት ኣቑሕትን ኣፅጋቢ ብዛዕባ ምኳኑ ዘለዎም ሪኢቶ ።

21. ምፅዳቕ

1. ሳዕለዎት ሓለፍቲ መንግስቲዊ ኣብያተ ዕዮ ሓደሽቲ ዋጋታትን ከምኡ'ውን ኣብ ነባር ክፍሊታት ዝግበር ለውጢ ብዝምልከት ዘለዎም ናይ ውሳኔ ሓሳብ ብሓላፊ ቢሮ ኣቢሎም ንፈፃሚ ስራሕ እቲ ክልል ኣቕሪቦም ከፅድቑ ይግበኦም።
2. ኣብ'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተሓገገ እንተሃለወ'ውን መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ንሕብረተሰብ ዘቕርብዎ ኣቕሓን ዝህብዎ ግልጋሎትን ብስሩዕነት ዝትግበር እንተዘይኮይኑ ወይ ድማ ንኣቕሓን ንግልጋሎትን ዝሓቶ ነፀላ ዋጋ ካብ ብር 50

20. የዕቃና የአገልግሎት ክፍያዎችን ልክ የመወሰኛ መመዘኛዎች

የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የዕቃና የአገልግሎት ዋጋ ልክ በሚወስኑበት ጊዜ የሚከተሉትን ከግምት ውስጥ ማስገባት አለባቸው።

1. የዕቃና ክፍያ የአገልግሎት ወጪ
2. የዕቃና የአገልግሎት ዋጋ ገቢ በማመንጨት ረገድ ያለውን አቅም እንዲሁም ዋጋ በሚከፈልበት እንቅስቃሴ እና በሌሎችም የመንግሥት ተግባራት ላይ የሚኖረውን ውጤት፣
3. ተጠቃሚዎች ከዕቃው ወይም ከአገልግሎቱ ጥራት እና ከዋጋው አንጻር ለመክፈል ያላቸውን ፈቃደኝነት እና አቅም፣
4. ተጠቃሚዎች የዕቃዎችና የአገልግሎች፣ ጥራት እና ዋጋ አጥጋቢ ስለመሆኑ ያላቸውን አስተያየት

21. ማፅደቅ

1. የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች አዳዲስ ዋጋዎችን እንዲሁም በነባር ክፍያዎ ላይ የሚደረግን ለውጥ በሚመለከት ያላቸውን የውሳኔ ሃሳብ በቢሮ ኃላፊው በኩል ለክልሉ ስራ አስፈፃሚ አቅርበው ማፅደቅ ይኖርባቸዋል
2. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም የመንግስት መ/ቤቶች ለህብረተሰቡ የሚያቀርቡት ዕቃና የሚሰጡት ኣገልግሎት በመደበኝነት የሚከናወን ካልሆነ ወይም ለዕቃው እና ለኣገልግሎቱ የሚጠየቀው የተናጠል ዋጋ ከብር 50 (ሓምሳ ብር)

www.abyssinialaw.com

(ሓምሳ ብር) ዘይበልፅ እንተኾይኑ ዓቐን እቲ ክፍሊት ብሓላፊ ቢሮ ክፀድቕ ይኽእል።

22. ምፍላጥ ፣

መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ብዝፀድቁ ሓደሽቲ ዋጋታት ኣቕሑትን ግልጋሎትን ከምኡ'ውን ኣብ ልዕሊ እቶም ዝፀንሑ ዋጋታት ዝትግበሩን ዝፀድቑን ምምሕያሻትን ዝርዝር ዝፀንዓሉ መዓልቲ'ውን ንሕ/ሰብ ክፍልጡ ኣለዎም።

23. ምምርማር

መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ካብ'ቲ ቢሮ ብዝወፅእ መምርሒ ብዝውሰን ግዜ ኣፈላላይ መጠን ዋጋ ኣቕሑትን ግልጋሎትን ተመጣጣኒ ብዛዕባ ምዃኑ ገምጋም ክካይዱ ኣለዎም።

ክፍሊ ሓሙሽተ

ምእካብን ኣታዊ ምግባርን ገንዘብ መንግስቲ

24. ምእካብ መንግስታዊ ገንዘብ

መንግስታዊ ገንዘብ ንምእካብ ብሕጊ ግቡእ ዘለዎ ላዕለዋይ ሓላፊ ሕድሕድ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ገንዘብ ኣተኣኻኽባ ተግባር ዝተማልአን ብቕዓትዘለዎ ስርዓት ውሽጢ ቑፅፅር ምህላውን ገንዘብ መንግስቲ ብዝግባእ ዝተአከበ ምዃኑን ከረጋግፅ ኣለዎ።

25. ምቕባል ገንዘብ መንግስቲ

1. ብሽም ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝእከብ ዝኾነ ገንዘብ ተኸታታሊ ቁፅሪ ዘለዎ በቲ ቢሮ

የማይበልጥ ከሆነ የክፍያው ልክ በቢሮ ኃላፊው ሊፀድቅ ይችላል።

22. ማሳወቅ

የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የፀደቁ አዳዲስ የዕቃና የአገልግሎት ዋጋዎች እንዲሁም በነባር ዋጋዎች ላይ የተደረጉና የፀደቁ ማሻሻያዎችን ዝርዝር የሚፀኑበት ቀን ጭምር ለህ/ሰቡ ማሳወቅ አለባቸው።

23. መመርመር

የመንግስት መሥሪያ ቤቶች ከቢሮው በሚወጣው መመሪያ በሚወሰን የጊዜ ልዩነት የዕቃና የአገልግሎት ዋጋ መጠን ተመጣጣኝ ስለመሆኑ ግምገማ ማካሔድ አለባቸው።

ክፍል አምስት

የመንግሥት ገንዘብ መሰብሰብና ገቢ ማድረግ

24. የመንግሥት ገንዘብ መሰብሰብ

የመንግሥት ገንዘብ ለመሰበሰብ በሕግ ግዴታ ያለው የእያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ለመንግሥት ሥርዓት መኖሩን እና የመንግሥት ገንዘብ በሚገባ መሰብሰቡን ማረጋገጥ አለበት።

25. የመንግሥት ገንዘብ ስለመቀበል

1. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሥት ስም የሚሰበሰብ ማናቸውም ገንዘብ ተከታታይ ቁጥር ያለው በቢሮው

www.abyssinialaw.com

ሓላፊ ወይ ድማ ብቢሮ ሓላፊ ብዝተውሃቦ ውክልና መሰረት ዝተዳለወ ሕጋዊ ቅብሊት ክወሃብ አለዎ።

2. ዝኾነ ተመላሲ ገንዘብ ብጥረ ገንዘብ ፣ ብቼክ ወይ ድማ ብባንኪ ዝውውር ካብ'ቲ ቢሮ ወይ ድማ ካብ ካልእ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ዝተዛወረ ገንዘብ ሓዊሱ ፣ ተቐባሊ ሕጋዊ ቅብሊት ክህብ አለዎ።

3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን 2ን ዝተሓገገ እንተሃለወ'ውን ኣብ ባንኪ ሒሳብ መንግስቲ ኣታዊ ንዝተገበረ ገንዘብ ቅብሊት ባንኪ እኹል ይኸውን፡፡

26. ገንዘብ ሓደራ ወይ ትሕጃ

1. ካብ ቤት ፍርዲ ወይ ኣግባብ ካብ ዘለዎ ቤት ፅዮ ብዝወሃብ ትእዛዝ፣ምስ ትካላትን ውልቀ ሰባትን ብዝገብርዎ ስምምዕነት ወይ ንኣፈፃፅማ ዕድጊት ብዝሕተት ውሕስና መሰረት መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ብሽም ትካላት ወይ ድማ ውልቀ ሰባት ገንዘብ ብሓደራ ወይ ብትሕጃ ብጊዚያዊነት ተቐቢሎም ንምዕናሕ ወይ ንምምሕዳር ይኽእሉ እዮም።

2. መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ብሓደራ ወይ ድማ ብትሕጃ ዝተቐበልዎ ገንዘብ ሒሳብ ሃፍቲ ክልላዊ መንግስቲ ካብ ዝኾነ ገንዘብ ፈልዮም ብዝተፈለየ ሒሳብ መደብ ክምዝግብዎ አለዎም።

ኃላፊ ወይም በቢሮ ኃላፊው በተሰጠ ውክልና መሠረት የተዘጋጀ ሕጋዊ ደረሰኝ መሰጠት አለበት።

2. ማናቸውም ተመላሽ ገንዘብ ፣ በጥሬ ገንዘብ ፣ በቼክ ወይም በባንክ ዝውውር ከቢሮው ወይም ከሌላ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ተዘዋውረው ገንዘብ ጭምር፣ ተቀባዩ ሕጋዊ ደረሰኝ መስጠት አለበት።

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 እና 2 የተደነገገው ቢኖርም በመንግስት የባንክ ሂሳብ ገቢ ለተደረገ ገንዘብ የባንክ ደረሰኝ በቂ ይሆናል፡፡

26. የአደራ ወይም የመያዣ ገንዘብ

1. ከፍርድ ቤት ወይም አግባብ ካለው የመንግሥት መሥሪያ ቤት በሚሰጥ ትዕዛዝ፣ ከድርጅቶቹ ወይም ግለሰቦች ጋር በሚያደርጉት ስምምነት ወይም ለግዥ አፈፃፀም በሚጠየቅ ዋስትና መሠረት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች በድርጅቶች ወይም በግለሰቦች ስም የአደራ ወይም የመያዣ ገንዘብ በጊዜያዊነት ተቀብለው ለማቆየት ወይም ለማስተዳደር ይችላሉ።

2. የመንግስት መሥሪያ ቤቶች በአደራ ወይም በመያዣ የተቀበሉትን ገንዘብ ሂሣብ የክልል መንግሥቱ ሃብት ከሆነው ገንዘብ ለይተው በተለየ የሂሳብ መደብ መመዝገብ አለባቸው።

www.abyssinialaw.com

27. ብቼክ ዝእከብ ገንዘብ

ኣብ ውሽጢ ትግራይ ዘሎ ባንኪ ዘውፅኦ ቼክ ንቐፃሊ ዝኽፈል ክሳብ ዘይኮነን ንተቐባሊ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ንክኽፈል ዝተአዘዘ ክሳብ ዝኾነ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ንኽፍሊት ተቐባልነት ክህልዎ ይኽእል። ተቐባልነት ዝረኸበ ቼክ ሽም 'ቲ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ዝገልፅ "ኣብ ውሽጢ ዝተጠቓለለ ፈንድ ኣታዊ ንምግባር ጥራሕ" ብዝብል ሓረግ ኣጠቓቕምኡ ዝውስን ምልክት ክግበረሉ ይግባእ።

28. ካብ ንብረት መንግስቲ ዝርከብ ኣታዊ

1. ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ካብ ንብረት መንግስቲ ኣታዊ ዝእከብ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ክኸውን አለዎ።

2. ኣታዊ ዝረኸበ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ብዝረኸቦ ኣታዊ ንኽጥቀም ክሳብ ዘይተፈቕደሉ ብንብረት መንግስቲ ብምግልጋል ወይ ድማ ንብረት መንግስቲ ብምውጋድ ዝተረኸበ ዝኾነ ኣታዊ ኣብ ውሽጢ ዝተጠቓለለ ፈንድ ኣታዊ ክኸውን አለዎ።

29. ኣታዊ ብዛዕባ ምግባር

1. ዝኾነ ካብ ኣካቢ ገንዘብ ወይ ድማ ካብ ዝኾነ ካልእ መንግስታዊ ገንዘብ ዝእከብ ወይ ድማ ዝቕበል ሰብ በብመዓልቱ ወይ በቲ ቢሮ ብዝወፅእ መምርሒ ብዝምልከቶ ፍሉይ አሰራርሓ መሰረት ዝኣከቦ ገንዘብ ኣታዊ ክገብር አለዎ።

27. በቼክ ሚሰበሰብ ገንዘብ

በትግራይ ውስጥ ያለ ባንክ የሚያወጣው ቼክ ለወደፊት የሚከፈል እስካልሆነ እና ለተቀባዩ የመንግሥት መሥሪያ ቤት እንዲከፈል የታዘዘ እስከሆነ ድረስ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ለክፍያ ተቀባይነት ሊኖረው ይችላል። ተቀባይነትን ያገኘ ቼክ የመንግሥት መሥሪያ ቤቱን ስም የሚገልፅ "በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ ገቢ ለማድረግ ብቻ" በሚል ሀረግ አጠቃቀሙን የሚገድብ ምልክት ሊደረግበት ይገባል።

28. ከመንግሥት ንብረት የሚገኝ ገቢ

1. ማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ከመንግሥት ንብረት ገቢ የሚሰበሰበው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት መሆን አለበት።

2. ገቢ ያገኘ የመንግሥት መሥሪያ ቤት በገቢው መጠቀም እስካልተፈቀደለ ት በመንግሥት ንብረት በመገልገል ወይም የመንግሥትን ንብረት በማስወገድ የተገኘ ማናቸውም ገቢ በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ ገቢ መደረግ አለበት።

29. ገቢ ስለማድረግ

1. ማናቸውም ከገንዘብ ሰብሳቢ ወይም ከማናቸውም ሌላ ሰው የመንግሥት ገንዘብ የሚሰበስብ ወይም የሚቀበል ሰው በየቀኑ ወይም በቢሮው በሚወጣው መመሪያ በሚመለከተው ልዩ አሠራር መሠረት የሰበሰበውን ገንዘብ ገቢ ማድረግ አለበት።

www.abyssinialaw.com

2. ኣታዊ ዝግበር ገንዘብ ኩሉ ኣታዊ በጀት እንትኸውን እቲ ገንዘብ ናብ ዝኣከቦ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ባንኪ ሒሳብ ወይ ድማ ብኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ ወይ ድማ ብሄራዊ ባንኪ ብዝስይሞም ባንኪታት ኣብ ዝርከብ ናይ'ቲ ቢሮ ባንኪ ሒሳብ ውሽጢ ኣታዊ ክግበር ኣለዎ።

3. ንብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ወይ ድማ እቲ ገንዘብ ኣታዊ ዝግበረሉ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ዝተጠቓለለ ፈንድ ንክኽፈል ዘይተኣዘዘ ቼክ፣ ሓዋላን ተስፋ ሰነድን ኣታዊ ክግበር ኣይክእልን።

30. <u>ምዝገባ</u>

1. በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 24 ን 25ን መሰረት ዝግበር ምዝገባ ቅብሊታት ዝፍፀም እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ይኸውን።

2. ብኣዋጅ ቁፅሪ 173/2002 ዓንቀፅ 39 ካብ ዝተመልከተ ተመላሲ ወፃኢ እንተዘይኮይኑ ተኣካቢ ገንዘብ መንግስቲ ብኣታዊነት ክምዝገብ ኣለዎ።

<u>ክፍሊ ሽዱሽተ</u>
<u>ቅድመ ክፍሊታት</u>

31. <u>ንዕደጋ ሰራሕተኛታት ዝወሃቡ ቅድመ ክፍሊታት</u>

1. ዕድጊት ንምፍፃም ኣድላይ ኾይኑ እንተ ርከብ ንሰራሕተኛ እቲ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ቅድመ ክፍሊት ጥረ ገንዘብ ክግበር ይኽእል።

2. ገቢ የሚደረግ ገንዘብ ሁሉ የበጀት ገቢ ሲሆን ገንዘቡን በሰበሰበው የመንግሥት መሥሪያቤት የባንክ ሂሣብ ወይም ኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ ወይም ብሄራዊ ባንክ በሚሰይማቸው ባንኮች በሚገኘው የቢሮው የባንክ ሂሣብ ውስጥ ገቢ መደረግ አለበት።

3. ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ወይም ገንዘቡ ገቢ ለሚደረግለት የመንግሥት መሥሪያ ቤት የተጠቃለለ ፈንድ እንዲከፈል ያልታዘዘ ቼክ፣ የሀዋላ ሰነድ እና የተስፋ ሰነድ ገቢ ሊደረግ አይችልም።

30. <u>ምዝገባ</u>

1. በዚህ ደንብ አንቀጽ 24 እና 25 መሠረት የሚደረገው የደረሰኞች ምዝገባ የሚከናወነው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ይሆናል።

2. በአዋጅ ቁጥር 173/2002 አንቀጽ 39 ከተመለከተው የተመላሽ ወጪ በስተቀር ማናቸውም ተሰብሳቢ የመንግሥት ገንዘብ በገቢነት መመዝገብ አለበት።

<u>ክፍል ስድስት</u>
<u>የቅድሚያ ክፍያዎች</u>

31. <u>ለግዢ ሠራተኞች ስለሚሰጡ የቅድሚያ ክፍያዎች</u>

1. ግዢ ለመፈጸም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ለምንግሥት መሥሪያ ቤቱ ሠራተኛ የጥሬ ገንዘብ የቅድሚያ ክፍያ ሊደረግ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

ከምዚ ዝበለ ቅድመ ክፍሊት ላዕለዋይ ሓላፊ እቲ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ክሳብ ዘይፈቐደ እቲ ሰራሕተኛ ካብ ዝተዋህቦ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሽውዓተ ናይ ስራሕ መዓልቲ ክፍሊቱ ክወራርድ ኣለዎ።

2. ላዕለዋይ ሓላፊ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ወይ ድማ እቲ ሓላፊ ብፅሑፍ ዝወከሎ ሰራሕተኛ ዝለዓለ መጠን ቅድመ ክፍሊት ይውሰን። ንዝለዓለ መጠን ቅድመ ክፍሊት ንምውሳን ክማልኡ ዘለዎም ቅድመ ኩነታት ክማልኡ ክምዘለዎም እቲ ቢሮ ኣብ ዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

32. ንመጓዓዓዝን ኣበልን ብዛዕባ ዝግበር ቅድመ ክፍሊት

1. ኣብ ውሽጢ ሓደ በጀት ዓመት ብተኸታታሊ ልዕሊ ሰለስተ ወርሒ ክፍሊት ውዕሎ ኣበል ምፍፃም ኣይከኣልን። ኮይኑ ግና ላዕለዋይ ሓላፊ ዘቕርቦ ሕቶ ብብቑዕ ምኽንያት ዝተደገፈ'ዩ ኢሉ እንተኣምን ናይ'ቲ ቢሮ ሓላፊ ውዕሎ ኣበል ልዕሊ ዝተጠቐሰ ግዜ ንክኽፈል ክፈቅድ ይኽእል።
2. ኣከፋፍላ ውዕሎ ኣበልን መጓዓዓዝን ቅድመ ክፍሊት ኣፈፃፅማ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ይፍፀም።

33. ወሰን ቅድመ ክፍሊት

ቅድመ ክፍሊት ዝተውሃቦ ሰራሕተኛ መንግስቲ ካብኡ ዝድለ ሒሳብ ቅድመ ክፍሊት ክሳብ ዘየወራረደ ወይ ዘይተከአ ዋላ ሓንቲ ቅድመ ክፍሊት ኣይወሃቦን።

ሠራተኛው እንዲህ ያለውን የቅድሚያ ክፍያ የመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ ካልፈቀደ በስተቀር ክፍያው ከተሰጠው ቀን ጀምሮ በሰባት የሥራ ቀናት ውስጥ ማወራረድ አለበት።

2. የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ወይም ኃላፊው በጽሑፍ የወከለው ሠራተኛ የቅድሚያ ክፍያውን ከፍተኛ መጠን ይወስናል። የቅድሚያ ክፍያን ከፍተኛ መጠን ለመወሰን ምን ምን ሁኔታዎች መሟላት እንዳለባቸው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

32. ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ ስለሚደረግ የቅድሚያ ክፍያ

1. በአንድ የበጀት ዓመት ውስጥ በተከታታይ ከሦስት ወር በላይ የውሎ አበል ክፍያ መፈፀም አይቻልም። ሆኖም ከመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ የቀረበው ጥያቄ በበቂ ምክንያት የተደገፈ ነው ብሎ ሲያምን የቢሮ ኃላፊው የውሎ አበል ከተጠቀሰው ጊዜ በላይ እንዲከፈል ሊፈቅድ ይችላል።
2. የውሎ አበልና የመጓጓዣ አበል የቅድሚያ ክፍያ አፈፃፀም ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ይፈጸማል።

33. የቅድሚያ ክፍያ ገደብ

የቅድሚያ ክፍያ የተሰጠው የመንግስት ሠራተኛ የሚፈለግበትን የቅድሚያ ክፍያ ሂሣብ እስካላወራረደ ወይም እስካልተካ ድረስ ምንም ዓይነት የቅድሚያ ክፍያ አይሰጠውም።

www.abyssinialaw.com

34. **ቅድመ ክፍሊታት ክምለሱ ምግባር**

1. ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ሰራሕተኛ ብመሰረት 'ዚ ደንቢ ዝተዋህቦ ቅድመ ክፍሊት ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ኸይከፈለ ወይ ከየወራረደ እንተደአ ተሪፉ እቲ ዘይተኸፈለ ሒሳብ ቅድመ ክፍሊት ብዘይካ ካብ ጡረታ ኣበል ክልል መንግስቲ ነቲ ሰራሕተኛ ካብ ዝኸፍሎ ዝኾነ ገንዘብ ክቕንስ ወይ ክትካእ ይካኣል።

2. ዝኾነ ሰራሕተኛ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ብመሰረት'ዚ ደንቢ ዝተዋህቦ ቅድመ ክፍሊት ብምልኡ ወይ ብኽፋል ከየወራረደ ወይ ከይመለሰ እንተሞይቱ እቲ ዘይተመለሰ ሒሳብ ቅድመ ክፍሊት ብዘይካ ካብ ጥሮታ ኣበልን ኣብ ኣዋጅ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብዝተሓገገ መሰረት እቲ ሰራሕተኛ መንግስቲ ኣብ ዝሞተሉ ግዜ ንቤተሰቡ ዝኽፈል ገንዘብን ክልል መንግስቲ ንወረስቲ እቲ ሰራሕተኛ ካብ ዝኸፍሎ ዝኾነ ገንዘብ ክቕነስ ወይ ክትካእ ይካኣል።

3. ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ዘይተኸፈሉ ቅድመ ክፍሊታት ኣድላዪ ስጉምቲ ምውሳድ ንኽከኣል ኣብ መወዳእታ ሕድሕድ ወርሒ ዘይተኸፈሉ ቅድመ ክፍሊታት ኩሎም ከፃሪ ኣለዎ።

4. ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ብፍቓዶም ስርሖም ዝለቁ ወይ ጥሮታ ዝወፁ ሰራሕተኛታት ናይ መወዳእታ ግዜ ክፍሊት

34. **የቅድሚያ ክፍያዎችን ስለማስመለስ**

1. ማናቸውም መንግሥት መሥሪያ ቤት ሠራተኛ በዚህ ደንብ መሠረት የተሰጠውን የቅድሚያ ክፍያ በሙሉ ወይም በከፊል ሳይከፍል ወይም ሳይወራረድ ቢቀር ያልተከፈለው የቅድሚያ ክፍያ ሂሣብ ከጡረታ አበል በስተቀር የክልሉ መንግሥት ለሠራተኛው ከሚከፍለው ማናቸውም ገንዘብ ላይ ሊቀነስ ወይም ሊተካ ይችላል።

2. ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ሠራተኛ በዚህ ደንብ መሠረት የተሰጠውን የቅድሚያ ክፍያ በሙሉ ወይም በከፊል ሳያወራርድ ወይም ሳይመልስ ቢሞት፣ ያልተመለሰው የቅድሚያ ክፍያ ሂሣብ ከጡረታ አበል እና በመንግስት ሠራተኞች አዋጅ በተደነገገው መሰረት የመንግሥት ሠራተኛ በሚሞትበት ጊዜ ለቤተሰቡ ከሚከፈል ገንዘብ በስተቀር የክልሉ መንግስት ለሰራተኛው ወራሾች ከሚከፈለው ማናቸውም ገንዘብ ላይ ሊቀንስ ወይም ሊተካ ይችላል።

3. ማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ባልተከፈሉ የቅድሚያ ክፍያዎች ላይ አስፈላጊ እርምጃ ለመውሰድ እንዲቻል በእያንዳንዱ ወር መጨረሻ ያልተከፈሉ የቅድሚያ ክፍያዎችን ሁሉ ማጣራት አለበት።

4. ማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት በራሳቸው ፈቃድ ሥራቸውን የሚለቁ ወይም ጡረታ የሚወጡ ሠራተኞች የመጨረሻውን

www.abyssinialaw.com

መሃያ ቅድሚ ምርካቦም ዝወሰድዎ ቅድመ ክፍሊት ዝመለሱ ምዃኖም ክረጋግፅ አለዎ።

5. ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ፅዮ በጀት ዓመት ምስተወደአ ቀፂሉ ኣብ ዘሎ ወርሒ ዝተማልአ ዘይተኸፈለ ዝርዝር ቅድመ ክፍሊት መግለፂ የዳሉ። እዚ ዝርዝር መግለፂ ክምለሱ ዘይክእሉ ዘይተኸፈሉ ቅድመ ክፍሊታት ብምፍላይ ክምለሱ ዘይካኣልሉ ምኽንያት ምስ ዘርኢ ሓፂር መግለፂ ክቐርብ ዘለዎ ኾይኑ፣ ቅዳሑ እቲ በጀት ዓመት ካብ ዝተወደአሉ ኣብ ውሽጢ ክልተ ወርሒ ናብቲ ቢሮ ክለኣኽ አለዎ ።

35. <u>መዛግብቲ፡</u>

ሕድሕድ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ቅድመ ክፍሊት ሒሳብ ብዝምልከት ግቡእን ዝተማልአን ሒሳብ መዝገብ ክሕዝ አለዎ።

36. <u>ፀብፃብ ምቕራብ</u>

ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ፅዮ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ኣብ መወዳእታ ሕድሕድ በጀት ዓመት ዘይተኸፈሉ ናይ ዝኾኑ ቅድመ ክፍሊት ፀብፃብ ምስ ዝተወደአ ናይቲ በጀት ዓመት ሒሳብ ፀብፃብ ክቐርብ አለዎ።

ጊዜ ደመወዝ ክፍያ ከማግኘታቸው በፊት የወሰዱት የቅድሚያ ክፍያ መመለሱን ማረጋገጥ አለበት።

5. ማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበጀት ዓመቱ ካለቀ ቀጥሎ ባለው ወር የተሟላ ያልተከፈለ የቅድሚያ ክፍያ ዝርዝር መግለጫ ያዘጋጃል። ይህ ዝርዝር መግለጫ ሊመለሱ የማይችሉ ያልተከፈሉ የቅድሚያ ክፍያዎችን በመለየት ሊመለሱ ያልቻሉበትን ምክንያት ከሚያሣይ አጭር መግለጫ ጋር መቅረብ ያለበት ሲሆን፣ ግልባጭ የበጀት ዓመቱ ባለቀ በሁለት ወራት ውስጥ ለቢሮው መላክ አለበት።

35. <u>መዛግብት</u>

እያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የቅድሚያ ክፍያ ሂሣብን የሚመለከት ተገቢና የተሟላ የሂሳብ መዝገብ መያዝ አለበት።

36. <u>ሪፖርት ማቅረብ</u>

ማናቸውም የመንግስት መሥሪያ ቤት ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት በእያንዳንዱ በጀት ዓመት መጨረሻ ያልተከፈሉ ማናቸውንም የቅድሚያ ክፍያዎች ሪፖርት ከተጠናቀቀው በጀት ዓመት ሂሣብ ሪፖረት ጋር ማቅረብ አለበት።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሸውዓተ

ተአከብቲ ሒሳባት፣ ግቡኣትን ሕቶታት ይግበኣንን ካብ መዝገብ ብዛዕባ ምስራዝ

37. ስልጣን ካብ መዝገብ ምስራዝ

1. ላዕለዋይ ሓላፊ ወይ ሓላፊ ወኪሉ እቲ ምክትል ሓላፊ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ነቲ ዋኒን ኣግባብ ካብ ዘለዎ ክፍሊ ስራሕ ብዝቐርበሉ ሪኢቶ መሰረት ካብ ብር ዓሰርተ ሽሕ ዘይበልፅ ገንዘብ ዝሓዞ ሕድሕድ ሰነድ ካብ መዝገብ ናይ ምስራዝ ስልጣን ዝተዋህቦ ኾይኑ በዚ ዓይነት ካብ መዝገብ ዝስረዝ ሒሳብ ኣብ ውሽጢ ሓደ በጀት ዓመት ካብ ብር ሓምሳ ሽሕ ክበልፅ ኣይኽእልን።

2. ናይቲ ቢሮ ሓላፊ ካብ ላዕለዋይ ሓላፊ መንግስታዊ ቤት ዕዮን ኣግባብ ካብ ዘለዎ ናይ'ቲ ቢሮ ክፍሊ ስራሕን ብዝቐርበሉ ሪኢቶ መሰረት ካብ ብር ዓሰርተ ሽሕ ክሳብ ብር ሚኢቲ ሽሕ ገንዘብ ዝሓዘ ንሕድ ሕድ ሰነድ ካብ መዝገብ ምስራዝ ስልጣን ዝተዋህቦ ኾይኑ በዚ ዓይነት ካብ መዝገብ ዝስረዝ ሒሳብ ኣብ ውሽጢ ሓደ በጀት ዓመት ካብ ብር ሓደ ሚልዮን ክበልፅ ኣይኽእልን።

3. ንኽስረዝ ሪኢቶ ዝቐረበሉ ሕድሕድ ሒሳብ ዝሓዞ ገንዘብ ካብ ብር ሚኢቲ ሽሕ ዝበልፅ እንትኾውን ብስራሕ ፈፃሚ እቲ ክልል ውሳነ ንኽወሃበሉ ካብ ዝምልከቶ ላዕለዋይ ሓላፊ መንግስታዊ ቤት ዕዮን ካብ እቲ ቢሮ ሓላፊ ዝተዋሃበ ሪኢቶ ከምኡ'ውን ንውሳኔ ኣወሃህባ ኣድለይቲ ምስ ዝኾኑ መረዳእታታት ይመሓላለፍ

ክፍል ሰባት

ተሰብሳቢ ሂሣቦች፣ ግዴታዎችንና የይገባኛል ጥያቄዎችን ከመዝገብ ስለመሠረዝ

37. ከመዝገብ የመሠረዝ ሥልጣን

1. የመንግስት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ወይም ኃላፊውን በመወከል ምክትል ኃላፊው በጉዳዩ ኣግባብ ካለው የስራ ክፍል በሚቀርብለት አስተያየት መሠረት ከብር አሥር ሺህ የማይበልጥ ገንዘብ የያዘውን እያንዳንዱን ሰነድ ከመዝገብ የመሠረዝ ስልጣን የተሰጠው ሲሆን በዚህ ዓይነት ከመዝገብ የሚሠረዘው ሂሣብ በአንድ የበጀት ዓመት ውስጥ ከብር ሃምሣ ሺህ ሊበልጥ አይችልም።

2. የቢሮ ኃላፊው ከመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ እና ኣግባብ ካለው የቢሮው የስራ ክፍል በሚቀርብለት አስተያየት መሠረት ከብር አሥር ሺህ እስከ ብር መቶ ሺህ የያዘውን እያንዳንዱን ሰነድ ከመዝገብ የመሰረዝ ሥልጣን የተሰጠው ሲሆን፣ በዚህ ዓይነት ከመዝገብ የሚሰረዘው ሂሣብ በአንድ የበጀት ዓመት ውስጥ ከብር አንድ ሚልዮን ሊበልጥ አይችልም ፡፡

3. እያንዳንዱ እንዲሰረዝ አስተያየት የቀረበበት ሂሣብ የያዘው ገንዘብ ከመቶ ሺ ብር የሚበልጥ ከሆነ፣ በክልሉ ካቢኔ ውሳኔ እንዲሰጥበት ከሚመለከተው የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ እና ከቢሮ ኃላፊው አስተያየት እንዲሁም ለውሳኔ አሰጣጥ አስፈላጊ ከሆኑ መረጃዎች ጋር ይተላለፋል።

38. ስረዛ ዕዳ ሰራሕተኛታት

1. ብክልል መንግስቲ ንሰራሕተኛታት ልዕሊ ግቡእ ዝተኸፈለ መሃያ ወይ ምስ ቁፃር ብዝተተሓሓዘ አበል ምኽንያት ዝድለ ዝኾነ ተኣካቢ ሒሳብ ግቡእ ወይ ድማ ሕቶ ይግበኣኒ በቲ ቢሮ ሓላፊ እንተዘይፀዲቑ ካብ መዝገብ ክስረዝ ኣይክእልን።
2. ኣብ'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተመልከተ እንተሃለወ'ውን ካብ ስራሕ እንተተሰናቢቶምን ክኽፈሎም ዝግባእ ዝኾነ ክፍሊት ድሕሪ ምፍፃም ካብ ሰራሕተኛታት ብናይቲ ክልል መንግስቲ ዝድለ ዝኾነ ተኣካቢ ሒሳብ ግቡእ ወይ ሕቶ ይግበኣኒ ብዝምልከት ካብ መዝገብ ምስራዝ መትከል ተፈፃሚ ይኸውን።

39. ፀብፃብ ናይ ምቕራብ ግቡእ

1. ሕድሕድ መንግስታዊ ቤት ዕዮ በብወርሑ መወዳእታ ተኣካቢ ሒሳባት፣ ግቡኣትን ሕቶታት ይግበአንን ብዝምልከት ዝተማልአ መግለፂ ክዳሉን ናይ'ዚ ቅዳሕ ነቲ ቢሮ ክልእኽን አለዎ። እዚ መግለፂ'ውን ኣታዊ ክኾኑ ዘይኽእሉ ተኣከብቲ ሒሳባት ግቡኣትን ሕቶታት ይግበአንን ፈልዩ ዘርእን ኣብዚ ውሳኔ'ዚ ንምብፃሕ ዝተኻእለሉ ምኽንያት ዘርዚሩ ብዘርኢ ሓፂር መግለፂ ዝተደገፈ ክኸውን አለዎ።
2. ብአዋጅ ቁፅሪ 173/2002 ዓንቀፅ 5 ንቢሮ ትልምን ፋይናንስን ብዝተዋሀበ ስልጣን መሰረት ዝወፅእ መምርሒ ብምኽታል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ በብወርሑ መወዳእታ ኣብ መዝገቦም ዝረአ ተኣካቢ ሒሳብ፣ ግቡእን ሕቶ

38. የሠራተኞች የዕዳ ስረዛ

1. በክልሉ መንግሥት ለሠራተኞች ከተገቢው በላይ ከተከፈለ ደመወዝ ወይም ከቅጥር ጋር በተያያዘ አበል ምክንያት የሚፈለግ ማናቸውም ተሰብሳቢ ሂሣብ ግዴታ ወይም የይገባኛል ጥያቄ በቢሮ ኋላፊው ካልፀደቀ በስተቀር ከመዝገብ ሊሰረዝ አይችልም።
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተመለከተው ቢኖርም ከሥራ ከተሰናበቱ እና ሊከፈላቸው የሚገባ ማናቸውም ክፍያ ከተፈፀመ በኋላ ከሠራተኞች በክልሉ መንግሥት የሚፈለግን ማናቸውንም ተሰብሳቢ ሂሳብ ግዴታ ወይም የይገባኛል ጥያቄ በሚመለከት ከመዝገብ የመሰረዝ መርህ ተፈፃሚ ይሆናል።

39. ሪፖርት የማድረግ ግዴታ

1. እያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት በየወሩ መጨረሻ ተሰብሳቢ ሂሣቦች፣ ግዴታዎችንና የይገባኛል ጥያቄዎችን በሚመለከት የተሟላ መግለጫ ማዘጋጀት እና የዚህኑ ግልባጭ ለቢሮው መላክ አለበት።ይህም መግለጫ ገቢ ሊሆኑ የማይችሉትን ተሰብሳቢ ሂሳቦች ግዴታዎች እና የይገባኛል ጥያቄዎች ለይቶ የሚያሳይና ከዚህ ውሳኔ ላይ ለመድረስ የተቻለበትን ምክንያት በሚዘረዝር አጭር መግለጫ የተደገፈ መሆን አለበት፡፡
2. በአዋጅ ቁጥር 173/2002 አንቀጽ 5 ለፕላንና ፋይ/ቢሮ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የሚወጣውን መመሪያ በመከተል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች በየወሩ መጨረሻ በመዝገባቸው የሚታየውን ተሰብሳቢ ሂሣብ፣ ግዴታ እና

www.abyssinialaw.com

ይግበኣኒን ነዚ ቢሮ ፀብፃብ ናይ ምቕራብ ክምኡ'ውን በብዓመቱ መወዳእታ ኣብ መዝገቦም ዝረአ ተኣካቢ ሒሳብ ግቡእን ሕቶ ይግበኣንን ናይ ሕሉፍ በጀት ዓመት ናይ መንግስቲ ሒሳብ ናይ ምፅብፃብ ግቡእ ኣለዎም።

3. ልዕል ኢሉ ካብ ዝተገለፀ ብተወሳኺ ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ካብ መዝገብ ዝተሰረዘ ተኣካቢ ሒሳብ ግቡእን ሕቶ ይግበኣንን በብወርሑ ነቲ ቢሮ ብምፅብፃብ ክምኡ'ውን ኣብ ሕሉፍ በጀት ዓመት ካብ መዝገብ ዝተሰረዘ ተኣካቢ ሒሳብ ግቡእ ወይ ድማ ሕቶ ይግበኣኒ በቲ ዓመት ንሱ ወይ ድማ ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ዝተፈፀመ ምዃኑን ብምፍላይ ክፅብፅብ ኣለዎ።

ክፍሊ ሸሞንተ
ልቓሕ መንግስቲን ገንዘብ መንግስቲ ኢንቨስት ምግባርን

40. ስትራተጂ ምምሕዳር ልቓሕ

1. እቲ ሓላፊ ቢሮ ተደላይ መጠን ገንዘብ ኣብ ግቡእ እዋን ምልቃሕ ሓፈሻዊ ፅላማ መሰረት ብምግባር ወፃኢ ብዝቕንስ መንገዲ ንምምራሕ ክምኡ'ውን ኩነታት ልቓሕ ፅዕንቶ ዕዳ ናይ ምኽፋል ዓቕሚን መሰረት ብዝገብር መንገዲ ምውሳድ ዘኽእል ስትራተጂ ምምሕዳር ልቓሕ ክዳሉ ኣለዎ፡፡

2. ልቓሕ ኣብ ዝውሰደሉ ግዜ ካብ ወለድ ወፃኢ ዝኾኑ ዝተፈላለዩ ምስ ልቓሕ ዝተተሓሓዙ ወፃኢታት ኣብ ግምት ውሽጢ ክኣትው ኣለዎም። ክምዚኦም ዝበሉ ወፃኢታት

የይገባኛል ጥያቄ ለቢሮው ሪፖርት የማድረግ እንዲሁም በየዓመቱ መጨረሻ በመዝገባቸው የሚታየውን ተሰብሳቢ ሂሣብ ግዴታ እና የይገባኛል ጥያቄ በተጠናቀቀው የበጀት ዓመት ውስጥ የመንግሥት ሂሣብ ሪፖርት የማድረግ ግዴታ አለባቸው።

3. ከዚህ በላይ ከተገለፀው በተጨማሪ ማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ከመዝገብ የተሰረዘውን ተሰብሳቢ ሂሣብ ግዴታ እና የይገባኛል ጥያቄ በየወሩ ለቢሮው ሪፖርት በማድረግ እንዲሁም በተጠናቀቀው የበጀት ዓመት ከመዝገብ የተሰረዘውን ተሰብሳቢ ሂሣብ ግዴታ ወይም የይገባኛል ጥያቄ በዚያው ዓመት ወይም ባለፉት ዓመታት የተፈፀመ መሆኑን በመለየት ሪፖርት ማድረግ አለበት።

ክፍል ስምንት
በመንግሥት ብድር እና የመንግሥትን ገንዘብ ኢንቨስት ስለማድረግ

40. የብድር ኣስተዳደር ስትራተጂ

1. የቢሮ ሐላፊው ተፈላጊውን የገንዘብ መጠን በተገቢው ጊዜ የመበደርን አጠቃላይ አላማ መሠረት ያደረገ እና ወጪን በሚቀንስ መንገድ ለመምራት እንዲሁም ብድር የዕዳ ጫና እና የመክፈል አቅምን መሠረት ባደረገ ኣኳሃን መውሰድ የሚያስችል የብድር አስተዳደር ስትራቴጂ ማዘጋጀት አለበት።

2. ብድር በሚወስድበት ግዜ ከወለድ ውጪ የሆኑ የተለያዩ ከብድሩ ጋር የተያያዙ ወጪዎችን ከግምት ውስጥ ማስገባት አለበት። የዚህ ዓይነቶቹ ወጪዎች የተለያዩ

www.abyssinialaw.com

ዝተፈላለዩ ኮምሽናት፣ ክፍሊታት ናይ ሬጂስትራራትን ወኪላት ፋይናንስን ወፃኢታት ምምሕዳር ይውስኹ።

3. ልቓሕ ኣብ ልዕሊ ናይቲ ክልል ኢኮኖሚ ኣሉታዊ ዝኾነ ውፅኢት ዘስዕቡን ዘይምርግጋእ ዝፈጥሩ ኹነታትን ምክልኻል ብዝኽእል መንገዲ ክመሓደር ይግበኦ።

4. ልቓሕ ሓፂር እዋን እቲ ክልል ብባንኪታትን ብውሽጢ ምንቅስቓስ ልውውጥ ዕዳጋ ዘሎ ሚዛን ሒሳብ ከምኡ'ውን ናይ እቶትን ግምት ወፃኢ በጀትን ብዝምልከት ዘተኣማምን እዋናዊ መረዳእታ መሰረት ብምግባር ክፍፀም ኣለዎ።

41. <u>መንግስቲ ዝወስዶ ልቃሕ፣</u>

ናይቲ ቢሮ ሓላፊ እቲ ዝፀደቐ ዓመታዊ ትልሚ ፋይናስ መሰረት ብምግባር ናይ'ቲ ክልል ድልየት ፋይናንስ ዘማልእ ናይ ውሳኔ ሓሳብ በብ ሽዱሽተ ወርሒ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እቲ ክልል ኣቕሪቡ ክፀድቕ ይገብር። ብኸምዚ ዓይነት ዝቐርብ ናይ ውሳኔ ሓሳብ በቐጥታ ብምልቃሕ ወይ ድማ ናይ ውሕስና ሰነዳት ምውፃእን ምሻጥን ብዝኣመሰሉ ሜላታት ዝእከብ ምዃኑ ዝገልፁ መረዳእታታት ክሕዝ ኣለዎ።

42. <u>ስልጣን ምቁፅፃር ቢሮ ሓላፊ፡-</u>

ሓላፊ እቲ ቢሮ ትካላት ልምዓትን ትካላት ፋይናንስን እቲ ክልልን ካብ ውሽጢ ሃገር ልቓሕ ዝወስድሉ ኩነታትን ኣፈፃፅማ እቲ ልቓሕን ይቆፃፀር፡፡

ኮሚሽኖችን፣ ክፍሎች፣ ሬጂስትራሮች እና የፋይናንስ ወኪሎችን የአስተዳደር ወጪዎች ይጨምራሉ።

3. ብድር በክልሉ ኢኮኖሚ ላይ አሉታዊ የሆነ ውጤት የሚያስከትሉና አለመረጋጋትን የሚፈጥሩ ሁኔታዎችን መከላከል በሚያስችል መንገድ መተዳደር ይኖርበታል።

4. የአጭር ጊዜ ብድር ክልሉ በባንኮች እና በገበያ ልውውጥ እንቅስቃሴ ውስጥ ያለውን የሂሣብ ሚዛን እንዲሁም የገቢ እና የወጪ በጀትን ግምት በሚመለከት ኣስተማማኝ የሆነ ወቅታዊ መረጃን መሠረት በማድረግ መፈፀም አለበት።

41. <u>መንግሥት የሚወስደው ብድር፣</u>

የቢሮ ኃላፊው ያፀደቀውን ዓመታዊ የፋይናንስ ዕቅድ መሠረት በማድረግ የክልሉን የፋይናንስ ፍላጎት የሚያሟላ የውሳኔ ሃሣብ በየስድስት ወሩ ለክልሉ ካስራ አስፈፃሚ አቅርቦ ያስፀድቃል። በዚህ ዓይነት የሚቀርበው የውሳኔ ሃሣብ በቀጥታ በመበደር እና/ ወይም የዋስትና ሰነዶችን ማውጣትና መሸጥን በመሳሰሉ ዘዴዎች የሚሰበሰብ መሆኑን የሚገልፁ መረጃዎችን መያዝ አለበት።

42. <u>የቢሮ ኋላፊው የመቆጣጠር ስልጣን፡-</u>

የቢሮ ኃላፊው የክልሉ የልማት ድርጅቶች እና የፋይናንስ ተቋማት ከአገር ውስጥ ብድር የሚወስዱበትን ሁኔታ እና የብድሩን አፈፃፀም ይቆጣጠራል፡፡

www.abyssinialaw.com

43. ኢንቨስትመንት

ኣብ ውሽጢ ዝተጠቓለለ ፈንድ ዝርከብን ኣብ ውሽጢ ሓጺር እዋን ንኽፍሊት ዘይድለ ገንዘብ ኣብ ልዕሊ ሰነዳት ውሕስና ኢንቨስት ክግበር ዝኽእል ሓላፊ እቲ ቢሮ እዚ ገንዘብ ብርግፅ ንኽፍሊት ዘይድለ ትርፊ ገንዘብ ምዃኑን ዝሓሸ ጥቕሚ ስለ ዝርከቦ ንኻልእ ዕዳ መንግስቲ ናይ ምምሕዳር ተግባር ንኽውዕል ምግባር ዘይከኣል ምዃኑ እንተረጋገፅ ይኸውን።

43. ኢንቨስትመንት

በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ የሚገኝ እና በአጭር ጊዜ ውስጥ ለክፍያ የማይፈለግ ገንዘብ በዋስትና ሰነዶች ላይ ኢንቨስት ሊደረግ የሚችለው የቢሮ ኃላፊው ይህ ገንዘብ በእርግጥ ለክፍያ የማይፈለግ ትርፍ ገንዘብ መሆኑን እና የተሻለ ጥቅም ለሚያስገኝ ለሌላ የመንግሥት ዕዳን የማስተዳደር ተግባር እንዲውል ማድረግ የማይቻል መሆኑን ሲያረጋግጥ ይሆናል።

44. ፈንድ ጥሪት

1. ኣብ ነዊሕ እዋን ንክኽፈል ዝተወሰደ ልቓሕ ብመሰረት ፋይናንስ ኣዋጅ ቁፅሪ 173/2002 ዓንቀፅ 49 ምጥያሽን ምምሕዳርን ጥሪት ፈንድ መተካእታ ንብረታት መሰረት ስራሕ ፈፃሚ እቲ ክልል ንዝወሰኖም ካልኦት ዋኒናት ዝውዕል ናይ ጥሪት ፈንድ ክምስረት ይኽእል።
2. ፈንድ ጥሪት ክምስረት ዝኽእል ፈፃሚ ስራሕ እቲ ክልል ኢኮኖምያዊ ረብሓ ዘለዎ ምዃኑ ምስ ዝአምነሉ ጥራሕ ይኸውን፡፡ ንካፒታል ንብረታት መተካእታ ዝውዕል ፈንድ ጥሪት ክተሓዝ ዝኽእል ንዝተተለመሉ ተግባር ንኽውዕል ጥራሕ'ዩ።
3. ፈንድ ጥሪት ናይ ምጥያሽ ተግባር ከም ሓደ ምንቅስቓስ ከዋፅእ ምኽኣሉ ምስ ትልሚ ፋይናንስን ትልሚ ልምዓት መንግስትን ብምትሕሓዝ ናይ'ቲ ፈንድ ምጥያሽ ዝህልዎ ጥቕሚ ብዘርኢ ዝርዝር ኩነታት ክድገፍ አለዎ።

44. ጥሪት ፈንድ

1. በረጅም ጊዜ እንዲከፈል የተወሰደ ብድር ለመክፈል፣ ለቋሚ ንብረቶች መተኪያ ወይም በፋይናንስ ኣዋጁ ቁጥር 173/2002 ኣንቀፅ 49 የንብረት ፈንድ ማቋቋምና ማስተዳደር መሠረት የክልሉ ስራ አስፈፃሚ ለሚወስንባቸው ሌሎች ጉዳዮች የሚውል የንብረት ፈንድ ሊቋቋም ይችላል።
2. ንብረት ፈንድ ሊቋቋም የሚችለው የክልሉ ስራ ኣፈፃሚ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ያለው መሆኑን ሲያምንበት ብቻ ይሆናል።ለካፒታል ንብረቶች መታከያ የሚውለው ንብረት ፈንድ ሊያዝ የሚችለው ለታቀደለት ተግባር እንዲውል ብቻ ነው።
3. ንብረት ፈንድ የማቋቋም ተግባር ቢያንስ እንደ ንግድ እንቅስቀሴ የሚያዋጣ መሆን ከፋይናንስ ዕቅዱና ከመንግሥት የልማት ዕቅድ ጋር በማያያዝ የፈንዱ መቋቋም የሚያስገኘውን ጥቅም በሚያሳይ ትንታኔ መደገፍ ኣለበት፡፡

www.abyssinialaw.com

እዚ ትንታነ ንግዲ ዝህልው መማረፂታት ኢንቨስትመንትን ዝተወሰደ መማረፂ ካብ ኩሉ ዝሓሸ ክኸውን ዝኽእለሉ ምኽንያትን ዘርኢ ክኸውን አለዎ።

4. ምምሕዳር ጥሪት ፈንድ ባዕሉ ዝኽአለ ስርዓት አመዘጋግባ ሒሳብን ምንቅስቓስ ጥሪት ፈንድን ቅድም ክብል ካብ ዝቐረበ ፀብፃብ ንዳሓር ዝተገበረ ለውጥን ኣብ ውሽጢ ዝተተለመሉ እዋን ከህልዎ'ዩ ተባሂሉ ዝግመት ዋጋ ብዘርኢ ኣብ ውሽጢ ዝተወሰነ እዋን ፈፃሚ ስራሕ እቲ ክልል ብዝቐርብ ፀብፃብ ክድገፍ አለዎ።

45. ምትሕልላፍ ዕዳ

ሓላፊ እቲ ቢሮ ክሳብ ዘየዕደቖ ዕዳ ሳልሳይ ወገን ውሽጢ ሃገር ወይ ድማ ካብ ሳልሳይ ወገን ዕዳ ውሽጢ ሃገር ናይ ምእካብ መሰል ንመንግስቲ እቲ ክልል ምትሕልላፍ ኣይከኣልን። ብኸምዚ ዓይነት ዝመሓላለፍ ዕዳ ተቐባልነት ዝረኸበ ምዃኑ ብፊርማ እቲ ሓላፊ ቢሮ ክረጋገፅ አለዎ። ናይ'ቲ ቢሮ ሓላፊ ምትሕልላፍ ተግባር ቅድሚ ምቕባሉ ብግቡእ መንገዲ ዝተረጋገፀ ሕጋዊ ሰነድ ክበፅሖ ይግባእ።

46. መዛግብትን ሒሳባትን

ሓላፊ ቢሮ ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 173/2002 ዓንቀፅ 47 ምምሕዳር ዕዳ መንግስቲ ዝምልከት መዝገብን ስርዓት ኣተሓሕዛ ሒሳብን ንኽምስረት ይገብር።

እዚ ስርዓት'ውን እዞም ዝስዕቡ ዝሕዝ ወይ ዘርኢ ይኸውን።

ይህ የንግድ ትንታኔ የነበሩትን የኢንቨስትመንት ኣማራጮች እና የተወሰደው ኣማራጭ ከሁሉም የተሻለ ሊሆን የቻለበትን ምክንያት የሚያሳይ መሆን ኣለበት፡፡

4. ንብረት ፈንድ ኣስተዳደር ራሱን የቻለ የሂሳብ አመዘጋገብ ሥርዓት እና የንብረት ፈንዱን እንቅስቃሴ ቀደም ሲል ከቀረበው ሪፖርት በኃላ የተደረገውን ለውጥ እና በታቀደለት ጊዜ ውስጥ ይኖረዋል ተብሎ የሚገመተውን ዋጋ በሚያሳይ በተወሰነ ጊዜ ውስጥ ለክልሉ ስራ ኣፈፃሚ በሚቀርብ ሪፖርት መደገፍ አለበት።

45. ዕዳን ስለማስተላለፍ

የቢሮ ሐላፊው ካላፀደቀው በስተቀር የሦስተኛ ወገን የአገር ውስጥ ዕዳን ወይም ከሦስተኛ ወገን የአገር ውስጥ ዕዳን የመሰብሰብ መብት ለክልሉ መንግስት ማስተላለፍ ኣይቻልም። በዚህ ዓይነት የሚተላለፍ ዕዳ ተቀባይነት ያገኘ መሆኑ በቢሮ ሐላፊው ፊርማ መረጋገጥ አለበት። የቢሮ ሐላፊው የማስተላለፉን ተግባር ከመቀበሉ በፊት በተገቢው መንገድ የተረጋገጠ ሕጋዊ ሰነድ ሊደርሰው ይገባል።

46. መዝገቦች እና ሂሣቦች

የቢሮ ሐላፊው በአዋጅ ቁጥር 173/2002 ኣንቀጽ 47 መሠረት የመንግሥት ዕዳ ኣስተዳደርን የሚመለከት የመዝገብ እና የሂሣብ ኣያያዝ ሥርዓት እንዲመሰረት ያደርጋል።

ይህም ሥርዓት የሚከተሉትን የሚይዝ ወይም የሚያሳይ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

1. ስራሕ ፈፃሚ እቲ ክልል ብልቓሕ ንኽውሰድ ዝተፈቐደ ዝኾነ ገንዘብ።
2. ብልቓሕ ዝተወስደ ዝኾነ ገንዘብ ዘርኢ መግለፂ።
3. ብልቓሕ ካብ ዝተወሰደ ገንዘብ ውሽጢ ዝተኸፈለ ቀንዲ ዕዳ ወለድ ወይከአ ካልኦት ክፍሊታት
4. ንኢንቨስትመንት ዝወዓለ ዝኾነ ገንዘብ መግለፂን
5. ካብ ኢንቨስትመንት ዝተረኸበ ኣታዊ ከምኡ'ውን እዞም ኢንቨስትመንታት ንምሓዝ፣ ምምሕዳርን ንምልቃቕን ዝተኸፈለ ገንዘብ።

ክፍሊ ትሸዓተ
ርክባት ፋይናንስ ክልልን ፌደራል መንግስትን

47. **ስርዓት ኣቀራርባ ፀብፃብ ፋይናንስ**

1. ስርዓት ኣቀራርባ ፀብፃብ ፋይናንስ ክልላዊ መንግስቲ ቤት ምኽሪ ሚኒስትራት ንኽማላእ ምስ ዝሓቶ ስርዓት ኣቀራርባ ፀብፃብ ፋይናንስ ዝተጠዓዓመ ክኸውን ኣለዎ።
2. መንግስቲ እዚ ክልል ብመሰረት ካብ ሚኒስተር ገንዘብን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ዝረኸቦ ድጋፍ ምስ ፌደራል መንግስቲ ዘለዎ ርክብ ፋይናንስ ንምቅልጣፍ ዘኽእል ስርዓት ኣቀራርባ ፀብፃብ ፋይናንስ የጣይሽ፡፡

1. በክልሉ ስራ አስፈፃሚ በብድር እንዲወሰድ የተፈቀደውን ማናቸውንም ገንዘብ
2. በብድር የተወሰደውን ማናቸውንም ገንዘብ የሚያሳይ መግለጫ
3. በብድር ከተወሰደው ገንዘብ ውስጥ የተከፈለውን ዋና ዕዳ፣ ወለድ ወይም ሌሎች ክፍያዎች
4. ለኢንቨስትመንት የዋለውን ማናቸውንም ገንዘብ መግለጫ እና
5. ከእንቨስትመንት የተገኘውን ገቢ እንዲሁም እነዚህን ለኢንቨስትመንቶች ለመያዝ ለማስተዳደር እና ለማስለቀቅ የተከፈለውን ገንዘብ

ክፍል ዘጠኝ
የክልሉና የፌደራል መንግስት የፋይናንስ ግንኙነቶች

47. **የፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ሥርዓት**

1. የክልሉ መንግሥት የፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ሥርዓት የሚኒስትሮች ምክር ቤት እንዲሟላ ከሚጠይቀው የፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ስርዓት ጋር የተጣጣመ መሆን አለበት።
2. የክልሉ መንግስት ከገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ከሚያገኘው ድጋፍ መሠረት ከፌደራል መንግስት ጋር ያለውን የፋይናንስ ግንኙነት ለማቀላጠፍ የሚያስችል የፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ስርዓት ያቋቁማል፡፡

www.abyssinialaw.com

3. መንግስቲ እዚ ክልል ቤት ምኽሪ ሚኒስትራት ዝሓቶ ብምምላእን ሚኒስትር ገንዘብን ኢኮኖሚ ልምዓትን ዘውፅኦ ቅጥዒ መሰረት በብወርሑ፣ ብርብዒ፣ ብመንፈቕን በብዓመቱን ፀብፃብ ፋይናንስ ንሚኒስቴር ገንዘብን ኢኮኖሚ ልምዓትን የቕርብ። እዚ ፀብፃብ እዚ'ውን ናይ'ዚ ክልል ኣታዊታትን ወፃኢታትን ብፍልፍሎምን ብሒሳብ መፍለይ ቁፅሪታቶምን ብምፍላይ ዘሎ ጥረ ገንዝብ መጠን ዘይተኸፈለ ዕዳን ኣፈፃፅማ ስርሖምን ዘርኢ ክኸውን ኣለዎ።

48. ውህደት ታክስ

ኣብ ናይ'ቲ ክልል መንግስቲ ሓደሽቲ ታክስታት ኣብ ዝቕመጥሉ ወይ ነባር ታክስታት ኣብ ዝልወጡሉ እዋን መሰረት ናይ'ቲ ታክስ ተመሳሳልን ዝተወሃሃደን ምኻኑ ንምርግጋፅ ምስ ፌደራል መንግስቲ ክማኸር ኣለዎ፡፡

49. ድልየት ወፃኢ ሸርፊ

ናይ እቲ ክልል መንግስቲ ሸርፊ ወፃኢ ከድልዮ እንተሎ ሸርፊ ወፃኢ ንምንታይ ዓላማ ከምዝውዕል ምስ ዘርኢ እኹል መረዳእታ ንሚኒስቴር ገንዘብን ኢኮኖሚ ልምዓትን ከፍልጥ ኣለዎ ፡፡

50. ፀብፃብ ሒሳብ መንግስቲ

ፀብፃብ ሒሳብ መንግስቲ ኣብ መንጎ እቲ ክልልን ፌደራል መንግስትን ዝተገብሩ ምንቅስቓሳት ፋይናንስን ናይ'ቲ ክልል ኩነታት ፋይናንስ ዘርኢ ናይ'ቲ በጀት ዓመት ናይ መወዳእታ ፀብፃብ

3. የክልሉ መንግስት የሚኒስትሮች ምክር ቤት የሚጠይቀውን በማሟላት እና የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ያወጣውን ፎርም በመከተል በየወሩ በየሩብ ዓመቱ በየግማሽ ዓመቱ እና በየዓመቱ የፋይናንስ ሪፖርት ለገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ያቀርባል። ይህም ሪፖርት የክልሉን ገቢዎችና ወጪዎች ምንጫቸው እና በሂሣብ መለያ ቁጥሮች በመለየት ያላቸውን ጥሬ ገንዘብ ያልተከፈለውን ዕዳ መጠንና የሥራ አፈፃፀማቸውን የሚያሳይ መሆን አለበት።

48. የታክስ ውህደት

በክልሉ መንግሥት አዳዲስ ታክሶች በሚጣሉበት ወይም ነባር ታክሶች በሚለወጡበት ግዜ የታክስ መሠረቱ ተመሳሳይ እና የተዋሃደ መሆኑን ለማረጋገጥ ከፌደራል መንግስት ጋር ምክክር መደረግ አለበት።

49. የውጭ ምንዛሪ ፍላጎት

የክልሉ መንግስት የውጭ ምንዛሪ ሲያስፈልግ የውጭ ምንዛሪው ለምን ዓላማ እንደሚውል ከሚያሳይ በቂ መረጃ ጋር ለገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ማሳወቅ አለበት፡፡

50. የመንግሥት ሂሣብ ሪፖርት

የመንግሥት ሂሣብ ሪፖርት በክልሉና በፌዴራል መንግስት መካከል የተደረጉትን የፋይናንስ እንቅስቃሴዎች እና የክልሉን የፋይናንስ ሁኔታ የሚያሳይ የበጀት ዓመቱን የመጨረሻ ሪፖርት

www.abyssinialaw.com

ብዝተጠቓለለን ዝተነፃፀረን መልክዑ ዝሕዝ ኽኸውን አለዎ።

51. ምርመራ ሒሳብ

ቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር ናይ'ቲ ክልል ከም ሓደ ስሩዕ ፕሮግራም ኦዲት መንግስቲ እቲ ክልል ምስ ፌደራል መንግስቲ ዝገብሮ ምንቅስቓስ ፋይናንስ ዝምልከቱ መዛግብቲ ይምርምር።

ክፍሊ ዓሰርተ

ሒሳብ መንግስቲ

52. ኣቀራርባ ሒሳብ መንግስቲ

ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 172/2002 ዓንቀፅ 55 (3) መሰረት ስራሕ ፈፃሚ እቲ ክልል ብቐጥታ ተፀዋዕቲ ዘይኾኑ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ፀብፃብ ምርመራ ሒሳቦም ምስ ፀብፃብ ኣፈፃፅማ ስራሕ ብምትእስሳር ንዝምልከቶ ቀዋሚ ኮሚቴ ቤት ምኽርን ስራሕ ፈፃሚ እቲ ክልል ዘቕርብዎ ተፀዋዕቲ ብዝኾንሎም ናይ'ቲ ክልል ቢሮታት ኣቢሎም ይኸውን፡፡

53. ምዕፃው ሒሳብ መንግስቲ

ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ እቲ በጀት ዓመት ምስተወደአ ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ወርሒ ሒሳቦም ዓፂዮም ብዋና ኦዲተር ናይ'ቲ ክልል ንክምርመር ሒሳብ ሪፖርቶም ከቕርቡ ኣለዎም፡፡

በተጠቃለለና በተነፃፀረ መልኩ የሚይዝ መሆን አለበት።

51. የሂሳብ ምርመራ

የክልሉ ዋናው ኦዲተር መስሪያቤት እንደ አንድ መደበኛ የኦዲት ፕሮግራም የክልሉ መንግስት ከፌደራል መንግስት ጋር ያደረገውን የፋይናንስ እንቅስቃሴ የሚመለከቱ መዛግብትን ይመረምራል።

ክፍል አሥር

የመንግሥት ሂሳብ

52. የመንግስት ሂሳብ አቀራረብ

በኣዋጅ ቁፅር 173/2002 አንቀፅ 55(3) መሠረት ለክልሉ ስራ አስፈፃሚ በቀጥታ ተጠሪ ያልሆኑ የመንግስት መስሪያቤቶች የሂሳብ ምርመራ ሪፖርታቸውን ከሥራ ኣፈፃፀም ሪፖርት ጋር በማቀናጀት ለክልሉ ምክር ቤት ቀዋሚ ኮሚቴ እና ስራ አስፈፃሚ የሚያቀርቡት ተጠሪ በሆኑባቸው የክልሉ ቢሮዎች ኣማካኝነት ይሆናል።

53. የመንግስት ሂሳብን ስለመዝጋት

የመንግስት መስሪያቤቶች የበጀት ዓመቱ በተጠናቀቀ በሦስት ወር ጊዜ ውስጥ ሂሳባቸውን ዘግተው በክልሉ ዋናው ኦዲተር እንዲመረመር የሂሳብ ሪፖርት ማቅረብ አለባቸው፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ዓሰርተ ሓደ

ውሽጢ ኦዲት

54. ስልጣን ውሽጢ ኦዲት

ውሽጢ ኦዲት ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ዝኾነ ናይ ቤት ፅዮኦም ፋይናንስ፣ ንብረትን ምንቅስቓስ ስራሕን ኦዲት ንምግባር ወሰን ዘይብሉ ስልጣን ኣለዎም፡፡

55. ሓላፍነትን ተግባርን ውሽጢ ኦዲት

1. ውሽጢ ኦዲት ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ነናይ ቤት ፅዮኦም ናይ ሓገዝ፣ ልቓሕን ውሽጢ ኣታዊን ዝሓውስ ፋይናንስን ስራሕን ኦዲት ይገብሩ፣
2. ትልሚ ስራሕ ኦዲት ቀፃሊ በጀት ዓመት ነንቤት ፅዮኦም ላዕለዋይ ሓላፊ ኣቕሪቦም ክፀድቕ ይገብሩ፡፡ ዝፀደቐ ትልሚ'ውን ነቲ ቢሮ የፍልጡ፣
3. ፀብፃብ ውፅኢት ስራሕቲ ኦዲት ነንቤት ፅዮኦም ላዕለዎት ሓለፍቲ የቕርቡ፡፡ ብቕዳሕ'ውን ንቢሮ የፍልጡ፡፡ ብመሰረት ኣብ'ቲ ፀብፃብ ዝቐረበ ሓሳብ ንተግባራዊነት ውሳነ ቢሮ ሓላፊ ይከታተሉ፡፡ ውፅኢት ፀብፃብ ክትትል'ውን ንላዕለዋይ ሓላፊ እቲ ቤት ፅዮን ነቲ ቢሮን የቕርቡ፡፡

ክፍል አሥራ አንድ

የውስጥ ኦዲት

54. የውስጥ ኦዲት ስልጣን

የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የውስጥ ኦዲት ማናቸውም የመሥሪያ ቤታቸውን የፋይናንስ፣ የንብረትና የሥራ እንቅስቃሴ ኦዲት ለማድረግ ያልተገደበ ሥልጣን ኣላቸው፡፡

55. የውስጥ ኦዲት ተግባርና ሓላፊነት

1. የመንግስት መሥሪያ ቤቶች የውስጥ ኦዲት የየመሥሪያ ቤታቸውን የዕርዳታ፣ብድርና የውስጥ ገቢን የሚጨምር የፋይናንስና የስራ ኦዲት ያደርጋሉ፣
2. የተከታዩን በጀት ዓመት የኦዲት ሥራ ዕቅድ ለየመሥሪያ ቤታቸው የበላይ ኃላፊ አቅርበው ያፀድቃሉ፣ የፀደቀውንም ዕቅድ ለቢሮው ያሳውቃሉ፣
3. ያከናወኑትን የኦዲት ውጤት ለየመሥሪያ ቤታቸው የበላይ ኃላፊ ሪፖርት ያቀርባሉ፡፡ በግልባጩም ለቢሮው ያሳውቃሉ፡፡ በሪፖርቱ በቀረበው ሓሳብ መሠረት የቢሮ ኃላፊው የሰጠው ውሳኔ ተግባራዊ መደረጉን ይከታተላሉ፡፡ የክትትሉንም ውጤት ሪፖርት ለመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊና ለቢሮው ያቀርባሉ፡፡

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ዓሰርተ ክልተ

ምጥፋእ ገንዘብን ንብረትን መንግስቲ

56. ምርመራ ምክያድ

1. ንብረትን ገንዘብን መንግስቲ ብዛዕባ ምጥፍኡ ወይ ምጉዳሉ ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ኣብ ዝቐርበ ፀብፃብ ሰራሕተኛታት ቤት ዕዮ መንግስቲ ምሉእ ምትሕብባር ሃልዩዎ ዝተማልአ ምርመራ ክግበር አለዎ።
2. ካብ ገበን ወፃኢ ዝኾኑ ብጀካ ደቀቅትን ምስ ስራሕ ዝተተሓሓዙን ጥፍኣታት ሰራሕተኛታት መንግስቲ ተጠርጠርቲ ዝኾኑሉ ገበን ግዕዝይና ተፈፂሙ ኣብ ዝተረኸበሉ እዋን ናብ ናይ'ቲ ክልል ኮሚሽን ስነ-ምግባርን ፀረ-ግዕዝይናን ሪፖርት ክግበር ኣለዎ።
3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተመልከተ ሕሉው ኮይኑ ኣብ ውሽጢ ቤት ዕዮ መንግስቲ ዝተፈፀመ ጥፍኣት ገበን ግዕዝይና እንተዘይኮይኑ እቲ ዋኒን ሽዑ ንሽዑ ንፖሊስ ሪፖርት ክግበር ይግበኦ፡፡
4. ኣብ ቤት ዕዮ መንግስቲ ዝካየድ ቀዳማይ ብርኪ ምርመራ ምስ ምጥፋእ ገንዘብን ንብረትን መንግስቲ ዝተተሓሓዘ ጥፍኣት ተፈፂሙ እዩ ንምባል ዘኽእል ምኽንያት ምህላዉ ኣብ ምርግጋፅ ዝተወሰነ ይኸውን።

ክፍል አሥራ ሁለት

የመንግሥት ገንዘብና ንብረት መጥፋት

56. ምርመራ ማካሄድ

1. የመንግሥት ንብረትና ገንዘብ ስለመጥፋቱ ወይም ስለመጉደሉ በየትኛውም መልኩ በቀረበው ሪፖርት ላይ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ሠራተኞች ሙሉ ትብብር ኖሮ የተሟላ ምርመራ መደረግ አለበት።
2. የወንጀል ተግባር ያልሆኑ አነስተኛና ከሥራ ጋር ተያያዥነት ካላቸው ጥፋቶች የመንግስት ሠራተኞች ተጠርጣሪ የሆኑበት የሙስና ወንጀል ተፈፅሞ በሚገኝበት ጊዜ ለክልሉ ሥነ ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ሪፖርት መደረግ አለበት።
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 የተመልከተው እንደተጠበቀ ሆኖ በመንግሥት መሥሪያ ቤት ውስጥ የተፈፀመው ጥፋት የሙስና ወንጀል ካልሆነ ጉዳዩ ወዲያውኑ ለፖሊስ ሪፖርት መደረግ ይኖርበታል፣
4. በመንግሥት መሥሪያ ቤት የሚካሄደው የመጀመሪያ ደረጃ ምርመራ ከመንግሥት ገንዘብ ወይም ንብረት ከመጥፋት ጋር የተያያዘ ነው ለማለት የሚያስችል ምክንያት መኖሩን በማረጋገጥ ላይ የተወሰነ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

57. ምቕራብ ፀብፃብ

1. ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ መንግስቲ ጥፍኣት ዝተፈፀመ ምዃኑ እንተፈሊጡ ወይ እንተጠርጢሩ ሽዑ ንሽዑ ንኽፍሊ ሓላፊኡ ሪፖርት ክገብር አለዎ። እቲ ሓላፊ'ውን ዝቐረበሉ ፀብፃብ ሽዑ ንሽዑ ንምምሕዳር ሓላፊ ብፅሑፍ ሪፖርት ክምዝተገበረ ክምኡ'ውን ናይ'ቲ ቤት ዕዮ ክፍሊታት ሕግን ኦዲትን ቅዳሕ'ቲ ፀብፃብ ዝበፅሖም ምዃኑ ምርግጋፅ ሓላፍነት አለዎ። ሓላፊ ምምሕዳር ድማ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዩኡን ንሓላፊ እቲ ቢሮን ቅዳሕ እቲ ፀብፃብ ይልእኽ።
2. ዝኾነ ይኹን መንግስታዊ ቤት ዕዮ ጥፍኣት ከምዝተፈፀመ እንተፈልጡ ፀብፃብ ናይ ምግባር ሓላፍነት ዘለዎም ምዃኑ ንሰራሕተኛታቱ ክፍልጥ አለዎ።

57. ሪፖርት ስለማቅረብ

1. ማንኛውም የመንግሥት ሠራተኛ ጥፋት መፈፀሙን ሲደርስበት ወይም ሲጠረጥር ወዲያውኑ ለክፍል ኃላፊው ሪፖርት ማድረግ አለበት። ኃላፊው የቀረበለት ሪፖርት ወዲያውኑ ለአስተዳደር ኃላፊው በጽሁፍ ሪፖርት መደረጉን እንዲሁም የመ/ቤቱ የሕግ እና የኦዲት የሥራ ክፍሎች የሪፖርቱ ግልባጭ የደረሳቸው መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት። የአስተዳደር ኃላፊው ለመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊና ለቢሮ ኃላፊው የሪፖርቱን ግልባጭ ይልካል።
2. ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ጥፋት መፈፀሙን ካወቁ ሪፖርት የማድረግ ኃለፊነት ያለባቸው መሆኑን ለሠራተኞቹ ማሳወቅ አለበት።

58. መምርሒ

1. ቢሮ ፍትሒ ክልል ትግራይ ኣብ ዝተፈላለዩ ቢሮታትን ቤት ዕዮታትን እዚ ክልል ተመዲቦም ዝሰርሑ ወዳእቲ ነገር ዝምርሑሉ እቲ ቢሮ ባዕሉ ንዕኦም ዝቆፃፀረሉ መምርሒ ከውፅእ ይኽእል።
2. ገንዘብ መንግስቲ ዝእከበሉን ኣታዊ ዝግበረሉን ዝርዝር ስርዓት ዝውስን መምርሒ በቲ ቢሮ ይወፅእ።
3. ተኣካቢ ሒሳባትን ግቡኣትን ወይ ድማ ሕቶታት ይግበአንን ወይ ድማ ናይ'ዚኣቶም ክፍሊት ካብ መዝገብ ናይ ምስራዝ ኣፈፃፅማ ዝምራሕ ካብ እቲ ቢሮ ብዘውፀኦ መምርሒ መሰረት ይኸውን።

58. መመሪያ

1. የትግራይ ክልል ቢሮ ፍትህ በተሰያዩ ቢሮዎችና ፅህፈት ቤቶች ተመድበው የሚሰሩ ነገረ ፈጆች የሚመሩበት እና ቢሮው ራሱ እነሱን የሚቆጣጠርበት መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።
2. የመንግስት ገንዘብ የሚሰበሰብበትን እና ገቢ የሚደረግበትን ዝርዝር ሥርዓት የሚወስን መመሪያ በቢሮው ይወጣል።
3. ተሰብሳቢ ሂሣቦችን ግዴታዎችን ወይም የይገባኛል ጥያቄዎችን ወይም የእነዚህ ክፍያ ከመዝገብ የመሰረዙ አፈፃፀም የሚመራው ከቢሮው በሚወጣው መመሪያ መሠረት ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

59. **ስጉምቲ ዲሲፕሊን**

1. ላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ፅዮ መንግስቲ እኹል መረዳእታ ምህላው እንተረጋገፀ ከም ኣግባብነቱ ብናይ'ቲ ክልል መምርሒታት ቢሮ ሲቪል ሰርቪስ ወይ እቲ ቤት ፅዮ ብሕጊ ብዝተውሃቦ ስልጣን ኣብ ዘውፀኦ መምርሒ መሰረት ኣብ ልዕሊ'ቲ ዘጉደለ ሰራሕተኛ መንግስቲ ስጉምቲ ዲስፕሊን ይወስድ።
2. ብመሰረት ንኡስ ዓንቀፅ 1 ቤት ፅዮ መንግስቲ ዝወስዶ ስጉምቲ ዲስፕሊን ኣግባብ ብዘለዎም ካልኦት ኣካላት ካብ ዝውሰድ ዝኾነ ይኹን ተወሳኺ ስጉምቲ ኣየድሕንን።

60. **ምትካእ**

ገንዘብ መንግስቲ ብምጥፍኡ ምኽንያት ተወሳኺ ክፍሊት ዝሓትት ጉድለት ገንዘብ ምስ ዘጋጥም ላዕለዋይ ሓላፊ እቲ ቤት ፅዮ ወይ ብፅሑፍ ዝተመደበ ካልእ ሰራሕተኛ እንተፅድቕ ንተመሳሳሊ ተግባር ንኽውዕል ካብ'ቲ ዝተፈቐደ በጀት ኽፍሊት ንኽፍፀም ክሓትት አለዎ።

61. **ካዝናታት መንግስቲ**

1. ገንዘብ ተሓዚ ቤት ፅዮ መንግስቲ ብዘይ ፍቓድ እንተተረፉ፣ እንተሞይቱ ወይ ዓቕሚ እንተሰኢኑ እቲ ካዝና ብመራሒ ፋይናንስ እቲ ቤት ፅዮን ውሽጢ ኦዲት ብዝመርሕ ሓላፊን ይዕሸግ።
2. ላዕለዋይ ሓላፊ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ብመሰረት መምርሒ እቲ ቢሮ ኣብ

59. **የዲሲፕሊን እርምጃ**

1. የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ በቂ ማስረጃ መኖሩን ሲያረጋግጥ እንደአግባብነቱ በክልሉ የሲቪል ሰርቪስ ቢሮ መመሪያዎች ወይም መሥሪያ ቤቱ በህግ በተሰጠው ስልጣን ባወጣው መመሪያ መሠረት ጉድለቱ በሚመለከተው የመንግሥት ሠራተኛ ላይ የዲሲፒሊን እርምጃ ይወስዳል።
2. በንኡስ አንቀፅ 1 መሠረት የመንግሥት መሥሪያ ቤት የሚወስደው የዲሲፒሊን እርምጃ አግባብ ባላቸው ሌሎች አካላት ከሚወሰዱ ማንኛውም ሌላ እርምጃ አያድንም።

60. **መተካት**

የመንግሥት ገንዘብ በመጥፋቱ ምክንያት ተጨማሪ ክፍያን የሚጠይቅ የገንዘብ ጉድለት ሲያጋጥም የመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ ወይም በጽሑፍ የተመደበው ሌላ ሠራተኛ ሲያፀድቀው ለተመሳሳይ ተግባር እንዲውል ከተፈቀደው በጀት ላይ ክፍያ እንዲፈፀም መጠየቅ አለበት።

61. **የመንግሥት ካዝናዎች**

1. የመንግሥት መሥሪያ ቤት ገንዘብ ያዥ ያለፈቃድ ሲቀር፣ ሲሞት ወይም ችሎታ ማነስ ሲኖረው ካዝናው በመሥሪያ ቤቱ የፋይናንስ ኃላፊ እና የውስጥ ኦዲት ኃላፊ ይታሸጋል።
2. የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ በቢሮው መመሪያ መሠረት በካዝናው ውስጥ

www.abyssinialaw.com

ውሽጢ እቲ ካዝና ዝርከብ ንምውሳንን ዝርዝሩ ንምድላውን ሽው ንሽው ኮሚቴ የጣይሽ።

3. እቲ ኮሚቴ ኣብ ቅድሚ ምስክራት እቲ ካዝና ብምኽፋት እቲ ቢሮ ዘውፅኦ መምርሒ ብዝእዝዞ መሰረት ምርመርኡ ምክያድን ብዛዕባ እቲ ዝረኸቦ ውፅኢት ሪፖርት ክገበርን ኣለዎ።

62. ጉድለት ምፅብፃብ

1. ዝኾነ ጉድለት ኣብ ውሽጢ ሒሳብ መንግስቲ ክፅብፀብ ኣለዎ።
2. ሓፈሻዊ ጉድለት ገንዘብ ዝኾነ ተመላሲ ከይሓወሰ እቲ ጉድለት ኣብ ዝተፈፀመሉ ናይ በጀት ዓመት ሒሳብ ይፅብፅብ ወይ እቲ ጉድለት ብእዋኑ ከይተፈልጠ እንተተርፍ ተግባራዊ ክኸውን ኣብ ዝኽእለሉ ዓመት ኣብ ናይቲ ክልል መንግስቲ ፀብፃብ ሒሳብ ክፅብፀብ ይግበር።
3. ጉድለታት እንትምለሱ እቲ ገንዘብ ኣብ ዝተመለሰሉ ዓመት በጀት ናይ መንግስቲ ሒሳብ ክፅብፀብ ኣለዎ።

ክፍሊ ዓሰርተ ሰለስተ

ዝተፈላለዩ ሕጋገታት

63. መዛግብቲ ዝፀንሕሉ ወሰን ግዜ

1. ዝኾነ ቤት ፅሕፈት መንግስቲ ንቤት ፅሕፈቱ ወይ ንናይ ደገ ኦዲተራት ንዝኾነ ዋኒን ብመረዳእታነት ዘድልዮ መዛግብትን መረዳእታታትን ፋይናንስ እኹል ጊዜ ከፀንሖ ኣለዎ።

የሚገኘውን ለመወሰንና ዝርዝሩን ለማዘጋጀት ወዲያወኑ ኮሚቴ ያቋቁማል።

3. ኮሚቴው በምስክሮች ፊት ካዝናውን በመክፈት ቢሮው የሚያወጣው መመሪያ በሚያዘው መሠረት ምርመራውን ማካሄድና ስላገኘውም ውጤት ሪፖርት ማድረግ አለበት።

62. ጉድለት ሪፖርት ማድረግ

1. ማንኛውም ጉድለት በመንግሥት ሂሣብ ውስጥ ሪፖርት መደረግ አለበት።
2. በአጠቃላይ የገንዘብ ጉድለት ማንኛውም ተመላሽ ሳይጨመር ጉድለቱ በተፈፀመበት የበጀት ዓመት ሂሣብ ሪፖሪት ወይም ጉድለቱ በወቅቱ ሳይታወቅ ሲቀር ተግባራዊ ሊሆን በሚችልበት ዓመት በክልሉ መንግሥት ሂሣብ ሪፖርት ውስጥ ሪፖርት ይደረጋል።
3. ጉድለቶች ተመላሽ ሲደረጉ ገንዘቡ በተመለሰበት የበጀት ዓመት የመንግሥት ሂሣብ ሪፖርት መደረግ አለበት።

ክፍል ኣሥራ ሦስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

63. መዛግብት የሚቆዩበት የጊዜ ገደብ

1. ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለውጭ ኦዲተሮች ለማንኛውም ጉዳይ በመረጃነት የሚያስፈልጉትን የፋይናንስ መረጃዎችና መዛግብት በቂ ጊዜ ማቆየት አለበት።

www.abyssinialaw.com

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተመልከተ እንተሃለወ'ውን ዝኾነ መረዳእታ ፋይናንስን መዛግብትን እንተንእሰ ንዓሰርተ ዓመታት ክፀንሑ ኣለዎም።

64. <u>ክፀንሑ ዘለዎም ዓይነታት መዛግብቲ</u>

በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 63 መሰረት ክፀንሑ ዘለዎም መዛግብትን መረዳእታታትን ፋይናንስ እዞም ዝስዕቡ እዮም።

1. ስራሕ ፈፃሚ ናይ'ቲ ክልልን/ወይ ሓላፊ ናይ'ቲ ቢሮ ንኽፀድቕም ዝቐረቡ ዝኾኑ ይኹኑ ዋኒናት
2. ስጉምቲ ከምዝተወሰዱ ዘረድኡ ዝኾኑ ይኹኑ መረዳእታታት፣
3. ዋኒናት ፋይናንስ ብዝምልከት ዝተፅሓፉ ፅሑፋት
4. ዝኾኑ ይኹኑ ዝርዝር ምንቅስቓሳት ፋይናንስን ደገፍቲ ሰነዳትን፣
5. መዛግብቲ ቅብሊታትን ጥረ ገንዘብን ዝአመሰሉ ዝኾኑ ይኹኑ መሰረታዊ መዛግብቲ ፋይናንስን፣

65. <u>ብሜላታት ኤሌክትሮኒክስ ብዛዕባ ምጥቃም</u>

ናይ'ቲ ቢሮ ሓላፊ በቲ ኣዋጅን በዚ ደንቢ ዝተዘርገሐ ስርዓት ምምሕዳር መንግስታዊ ፋይናንስ ብዝበለፀ ቅልጡፍን ውፅኢታውን ክኸውን ንምግባር ዘኽእሉ ሜላታት ኤሌክትሮኒክስ ብስፍሓት ኣብ ጥቕሚ ንኽውዕሉ ይገብር።

2. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ቢኖርም ማንኛውም የፋይናንስ መረጃ መዛግብት ቢያንስ ለአሥር ዓመታት መቆየት አለባቸው።

64. <u>መቆየት ያለባቸው የመዛገብት ዓይነቶች</u>

በዚህ ደንብ አንቀጽ 63 መሠረት መቆየት ያለባቸው የፋይናንስ መረጃዎችና መዛግብት ከዚህ በታች የተመለከቱት ናቸው።

1. የክልሉ ስራ አስፈፃሚ እና/ወይም የቢሮ ኃላፊ እንዲያፀድቃቸው የቀረቡ ማናቸውም ጉዳዮች፣
2. እርምጃ መወሰዱን የሚያስረዱ ማናቸውም ማስረጃዎች፣
3. የፋይናንስ ጉዳዮችን በተመለከተ የተፃፉ ፅህፎች፣
4. ማናቸውም ዝርዝር የፋይናንስ እንቅስቃሴዎችና ደጋፊ ሰነዶች፣
5. የጥሬ ገንዘብና የደረሰኞች መዛግብትን የመሳሰሉ ማናቸውም መሠረታዊ የፋይናንስ መዛግብት።

65. <u>በኤሌክትሮኒክስ ዘዴዎች ስለመጠቀም</u>

የቢሮ ኃላፊው በአዋጁና በዚህ ደንብ የተዘረጋው የመንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ስርዓት ይበልጥ ቀልጣፋና ውጤታማ እንዲሆን ለማድረግ የሚያስችሉ የኤሌክትሮኒክስ ዘዴዎች በስፋት ጥቅም ላይ እንዲውሉ ያደርጋል፡፡

66. **መሰጋገሪ ድንጋገ**

1. ብናይ'ቲ ክልል ስራሕ ፈፃሚ ናይ ፋይናንስ ምምሕዳር ደንቢ ቁፅሪ 11/1993 ንሰራሕተኛታት መንግስቲ ዝወሃብ ተፈፃሚነት ነዊሕ እዋን ልቓሕ እዚ ደንቢ ኣብ ስራሕ ካብ ዝወዓለሉ መዓልቲ ጀሚሩ ካብ ዝቑፀር ናይ ክልተ በጀት ዓመት እዋን ንደሓር ይቋረፅ፡፡

2. እዚ ደንቢ ኣብ ስራሕ ቅድሚ ምውዓሉ ዝተጀመሩ ምንቅስቓሳት ፋይናንስ ቅድም ክብል ኣብ ስራሕ ብዝነበረ ናይቲ ክልል ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ መሰረት መፈፀምታ ይረኽቡ፡፡

67. **ሜላታት ምፅናሕ**

እዚ ቢሮ ብዛዕባ ኣተሓሕዛ መረዳእታታትን መዛግብትን ፋይናንስ ከከም ባህሪ እቲ ሰነድ ተታሒዙ ዝፀንሓሉ እዋን ዝውሰን ዝርዝር መምርሒ የውፅእ፡፡

68. **ዝተሰዓሩ ሕጊታት**

ቁፅሪ ደንቢ ፋይናንስ 11/1993 ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተሳዒሩ በዚ ደንቢ ተተኪኡ ኣሎ፡፡

69. **እዚ ደንቢ ዝፀንዓሉ እዋን**

እዚ ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ ዝፀደቐሉ ዕለት 11 ነሓሰ 2003 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ኣባይ ወልዱ

ፕረዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

66. **የመሸጋገሪያ ድንጋጌ**

1. በክልሉ ስራ አስፈፃሚ የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ቁጥር 11/1993 ለመንግስት ሠራተኞች የሚሰጠው የረዥም ግዜ ብድር ተፈፃሚነት ይህ ደንብ ሥራ ላይ ከዋለበት ቀን አንስቶ ከሚቆጠር የሁለት የበጀት ዓመት ጊዜ በኋላ ይቋረጣል፡፡

2. ይህ ደንብ ሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የተጀመሩ የፋይናንስ እንቅስቃሴዎች ከዚህ ቀደም በሥራ ላይ በነበረው የክልሉ ካቢኔ የፋይናንስ ደንብ መሠረት ፍፃሜ ያገኛሉ፡፡

67. **የማቆየት ዘዴዎች**

ቢሮው ስለፋይናንስ መረጃዎችና መዛግብቶች አያያዝና እንደሰነዱ ባህርይ ተይዞ የሚቆይበትን ጊዜ የሚወሰን ዝርዝር መመሪያ ያወጣል፡፡

68. **የተሻሩ ሕጎች**

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ የፋይናንስ ደንብ ቁጥር_____11/1993 ተሽሮ በዚህ ደንብ ተተክቷል፡፡

69. **ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ ደንብ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ከፀደቀበት ነሐሴ 11/2003 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕረዚዳንት

www.abyssinialaw.com